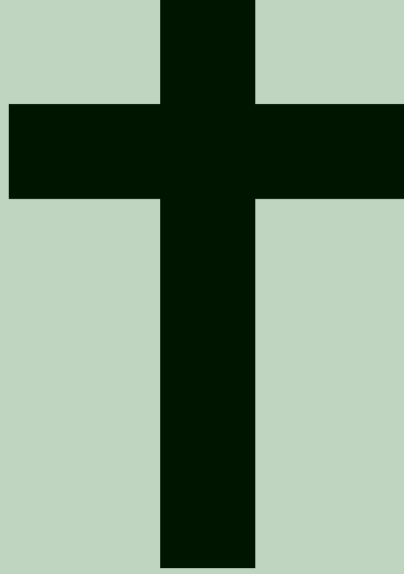

Χωιγιά Γοrixoyά
Siηίpirini

The New Testament in the Ankave language of Papua New Guinea

Xwiyá Gorixoyá Siñipirini
The New Testament in the Ankave language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini

copyright © 1990 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Angave (Ankave)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023
7a156761-2cde-5bbc-8428-650a73434051

Contents

FRT	1
Mat+yuo	3
Mako	77
Ruko	122
Jono	199
Wáí wurimeiar+gáwa	253
Romí	327
1 Koriní	365
2 Koriní	401
Garesia	426
Epesai	439
Piripai	452
Korosi	461
1 Tesaronaika	470
2 Tesaronaika	477
1 Timotio	481
2 Timotio	492
Taitaso	500
Pairimono	505
Xib+ruyí	507
Jemiso	533
1 Pitao	543
2 Pitao	553
1 Jono	559
2 Jono	568
3 Jono	570
Juto	572
Wáí wómix+nínjipi	575

Xwiyá Gorixoyá Siŋipirini Yayiyá Píne

The New Testament in the Angave language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini
[aak]

Translation: © 1990, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Published, 1990 by Bible League International

Web version of first edition
© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc.
www.Wycliffe.org

<http://pngscriptures.org>

www.ScriptureEarth.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Your are free to share — to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *Wycliffe Bible Translators* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manmeri.** Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long <http://tokplesbaibel.org>. Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating.** Na tu, **yu no ken senisim Tok.**

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa. Sapos yu laik stretim samting i no orait long dispela tok orait, stretim tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela.**

Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/legalcode>.

Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela.**

Xwiyá yáy neainaríj Matiyuo eanípíriní.

Ríwamínj rípi “Xwiyá yáy neainapaxí Matiyuo eanípíyí” ríníjípíriní. O Jisaso wíepísagowa woríní. Xegí yoí ámi bí Ripaioríní. Jisaso ríxa nípémáná níwíápínímeámí anjnamí nání nípeyimáná enáná ámi xwiogwí ríxa obaxí nípwémáná enáná ríwamínj rípi eaníríní. Xegí Judayí dínj re yaiwiarínjagá níwíní, “Míxí ináyí nímonírí re míjweanjíyí nepa xwayí nanírí njweanjwáomaní. Jisaso nepa aríowayá xwá píaxíyo dání iwíaroníoyí rarínjwáo nímonírí síjwíríyí, míxí ináyí nímonírí anj Jerusaremí tíyo dání neamejweámíní eníríní.” yaiwiarínjagá níwíní nání ayí ámi dínj némore “Xenjwí ría moarínjwíní? Jisaso nepa Kiraisoríní. Goríxoyá xewaxoríní.” yaiwíríxíní ríwamínj rípi eaníríní. E yaiwíríxíní ríwamínj nearíná wá rókiamoagáwa áma aríowayá xwá píaxíyo dání iwíaroní nání níró ríwamínj eaagá obaxí míj nírorí “Jisaso apí tíní apí tíní xíxení nímogá uníríní.” níriní eaníríní.

Jisasomí xiáwo írinjowa náníríní.

¹ Xwiyá rípi íwíaríawé Jisasi Kiraisoyá náníríní. Oyá íwíaríawé nímogá nurí áwíní e míxí ináyí Depitoríní. Depitoyá íwíaríawé nímogá nurí wígí xiáwo írinj Ebíráamoríní.

² Ebíráamo Aisakomí emeanjínigíní. E dání Aisako Jekopomí emeanjínigíní. E dání Jekopo Judaomí tíní xegí xexírímeáowamí tíní emeanjínigíní.

³ E dání Judáo xíáí Temaí tíní íwí níriní Pereso tíní Serao tíní emeanjínigíní. E dání Pereso Xesíronomí emeanjínigíní. E dání Xesírono Ramomí emeanjínigíní.

⁴ E dání Ramo Aminadapomí emeanjínigíní. E dání Aminadapo Nasonomí emeanjínigíní. Nasono e dání Sarímonomí emeanjínigíní.

⁵ E dání Sarímono émayí apíxí Rexapí nímearí Bowasomí emeanjínigíní. E dání Bowaso Rutímí nímearí Obetomí emeanjínigíní. Obeto e dání Jesiomí emeanjínigíní.

⁶ Jesio e dání míxí ináyí Depitomí emeanjínigíní. Depito e dání apíxí Yuríaoyáí nurápírí Soromonomí emeanjínigíní.

⁷ Soromono e dání Riabowamomí emeanjínigíní. Riabowamo e dání Abaisaomí emeanjínigíní. Abaisao e dání Esaomí emeanjínigíní.

⁸ Esao e dání Jexosapetomí emeanjínigíní. Jexosapeto e dání Joramomí emeanjínigíní. Joramomo e dání Asaiaomí emeanjínigíní.

⁹ Asaiao e dání Jotanomí emeanjínigíní. Jotano e dání Exaso emeanjínigíní. Exaso e dání Xesekaiiomí emeanjínigíní.

¹⁰ Xesekaiiao e dání Manasaomí emeanjínigíní. Manasao e dání Emosomí emeanjínigíní. Emoso e dání Josaiiomí emeanjínigíní.

¹¹⁻¹² Josaiiao —Babironí dánj émayí míxí nímeáa níbíro Judayo nípkíomearo íwí nímearo nímeámí úaná Judayí anj e xwiogwí obaxí njweanjáná Josaiiao e dání Jekonaiaomí tíní xegí xexírímeáowamí tíní emeanjínigíní. Jekonaiao e dání Siatieromí emeanjínigíní. Siatiero e dání Serababeromí emeanjínigíní.

¹³ Serababero e dání Abiudomí emeanjínigíní. Abiudo e dání Eraiakimomí emeanjínigíní. Eraiakimo e dání Esomí emeanjínigíní.

14 Eso e dáni Sedokomi emeanjigini. Sedoko e dáni Ekimomi emeanjigini. Ekimo e dáni Eraiatomi emeanjigini.

15 Eraiato e dáni Eresaomi emeanjigini. Ereasao e dáni Matanomi emeanjigini. Matano e dáni Jekopomi emeanjigini.

16 Jekopo e dáni Josepo, Mariaími xiagwomi emeanjigini. Í Jisasomi xiriinjigini. O yeáyí neayimixemeanfa nani Gorixoyá diñí tñí xegí xiáwowayá xwíá piaxíyo dani iwiaroño enagi nani xegí yoí bi Kiraisoyi rigforini.

17 Ayinani xiáwo iriño Ebiríamo nemeága nibiro mixí ináyí Depito emeanje nani xiáwowa wé wúkaú síkwí waú waú imóninjirini. Xiáwo Depito njweanje dani nemeága nibiro Babironi kirapusí omiñí wigíe nani xiáwowa wé wúkaú síkwí waú waú eni imóninjirini. Omiñí wigíe dani Jiaso rémoje nani ámi xiáwowa wé wúkaú síkwí waú waú imóninjirini.

Jisasomi xinái xiriñe naniirini.

18 Xwiyíá Jiasí Kiraiso xiriñe nani ripirini. Omi xinái Mariaí Josepo meáwinigini iri ikiyiñí niyárimáná enána ayaú sini nimeánimi memé enána í rixa Gorixoyá kwíyí tñí niaíwí agwí enjigini. Í niaíwí agwí enagi niwiniro

19 Josepo, imi meanfo áma sanño enagi nani “Xwiyíá imi ayá winipaxí wí muripa oemini.” niyaiwiri “Ími yumí emi omómni.” niyaiwiri

20 sini diñí e nimóa warfná re enjigini. Oriñá winarfná Gorixoyá anjají wo siñani niwimóniri re urinjigini, “Josepoxi, mixí ináyí Depitoyá xiáwoxini, dixí apixí Mariaími éf niwirí emi mimopani. Niaíwo imi kwíyí Gorixoyá pimi dani eweáo enagi nani anani meai.

21 Í niaíwí oxí wo xiriniárini. Áma xegí imónigfáyo fwí yarigfápi nani xwiyíá meáwinipirixiniri yokwarimí niwiiri yeáyí uyimixemeanfa enagi nani xegí yoí Jiasoyi wriirixini.” urinjigini.

22-23 Ayí enína wíá rókiamoagfá wo áwaní niri ríwamijí eaárijí ripi “Re eníarini. Apixí oxí mimeánijí wí niaíwí agwí neri oxí wo xiránáyí, yoí Emanueroyi —Yoí mfkí ayí Gorixo nene tñí nawíni njweanfa naniirini. Yoí e wripiríarini.” Ríwamijí e niri eaárijí api xixeni imóninfa nani e imóninjigini.

24 Anjají Gorixoyáo e uríagi Josepo sá weñe dani niwiápinimeari anjajajo sekaxí urípa neri xegí apixí Mariaími meanjigini.

25 Ími nimeari aí sini niaíwo mixiripa nerfná í tñí sá bi miwé néra nútsána í rixa niaíwo xiráná xegí yoí Jiasoyi wriinjigini.

2

Sogwí fwiapariñimi dani bigfáwa naniirini.

1 Mariaí Jisasomi Judia piropenisíyo anj yoí Betirexemi dani niwirimáná enána Judayí áminá wo mixí ináyí Xerotoyi riniño Jerusaremíyo niñweari xegí Judayo menjweanáná re enjigini. Áma siñí nani enwipearigfá wa sogwí fwiapariñimi dani nibiro Jerusaremí niremo

2 yariñí re wigíawixini, “Judayí mixí ináyí imóninfa nani niaíwí siñí xiriño gerini? Sogwí fwiapariñimini niñwearfná omi xiráná siñí o nani njweáagi siñwí niwinirane nani omi yayí oumeanirane bariñwini.” urémeáagfa

3 mixí ináyí Xeroto “Niaíwo mixí ináyí nimóniri nimúronirfeniño?” niyaiwiri diñí ríá nuxeri Jerusaremí njweáyí nñni eni diñí ríá nuxéa úagi

4 o apaxípániḡí imóniḡfá xwéowami t́ni ḡwí ikaxí eániḡípi mewegfáwami t́ni awí neaárímáná yariḡí re wiḡinigiḡni, “Kiraisoyí riniḡo, yeáyí neayimixemeanfa náni negí arfowayá xwíá piaxíyo dáni iwiaronfoyi rarinḡwáo rfwamiḡí niriḡiri eániḡípi ge xiripírfá náni riniḡi?” urfagi

5 awa re uríḡfawixini, “Negí Judia piropenisfoyo re aḡí yoí Betirexemiyo xiripaxí imónini. Ayí rípi nániriḡi. Wíá rókiamoagfá wo áwanḡí nīwuriyiri rfwamiḡí re eaáriḡiriḡi,

6 ‘Judayí aḡíyo aḡí yoí Betirexemi ḡweáyíne aḡí niyoni náni áma obaxíyíne meḡagi aiwi segí áma wo miḡí ináyí nimóniriḡí ḡí Judayí niyoni meḡweanfá eḡagi náni segí aḡí api aḡí xwé t́ni xixeni imóninfarini.’ niriḡi eaáriḡiriḡi.” urfagfa

7 Xeroto yumí dḡí niyaiwimáná “Siḡíyo eḡwipariḡfáwa obípoi.” niriḡi awa rixa báná yariḡí re wiḡinigiḡni, “Siḡo ḡiná ḡweáagi winiḡfawixini. Siḡomi siḡwí nīwiniḡmána eḡána emá arariḡwini?” urfagi awa rixa áwanḡí urána

8 o Betirexemi náni re urowáriḡinigiḡni, “Soyíne nuro niaíwo náni píraninḡí pfa époi. Rixa siḡwí nīwiniḡóná nioni eni nuri yayí seáyí e umeminiḡi náni ámi nibiro áwanḡí niriḡpoi.” urfagi

9 awa arfa e niwiro wiḡípi offoyo warfána re eḡinigiḡni. Siḡí awa xami sogwí fwiapariḡimiḡi niḡwearoná winiḡfo awami xami numeari aḡí niaíwo weḡiwami seáyí e ḡweaḡinigiḡni.

10 Siḡo e ḡweáagi nīwiniro seáyimi seáyimi nimóniro dḡí níá nīwiniḡi

11 aḡiwami nīpáwiro niaíwo xinái Mariaí t́ni ḡweaḡagi nīwiniro re eḡfawixini. Xwíayo nīpíkinimearo omi yayí numemána amípi o náni imóninḡí wiḡí ayá rimixariḡápi niroaro siḡá ḡorí t́ni íkfa dfa —Dfa yoí pirakenisaní t́ni murí t́ni náni riniḡi. Dfa api dḡí naḡí eaariḡí xixegini sixí wíxau t́ni mini wiḡfawixini.

12 Mini nīwimána eḡána ḡorixo oriḡá nupáriḡi rimiḡí re uriḡinigiḡni, “Miḡí ináyí Xeroto t́ni e náni ámi mupa époi.” urfagi wiḡí aḡí e náni nuróná of xegí wíyo uḡfawixini.

Isipiḡí aḡíyo náni éf uḡfá nániriḡi.

13 Awa rixa numána eḡána re eḡinigiḡni. Josepo oriḡá nīwiniḡfána aḡinaḡí ḡorixoyá wo siḡáni nīronapiḡi re uriḡinigiḡni, “Rixa nīwiápinimeari niaíwo t́ni xinái t́ni nīmeámi Isipiḡí aḡíyo náni éf úpoi. Sepfoyíne nuro rémofe dáni ámi nioni searimfae náni ḡweáfrixini. Xeroto niaíwomi pikini pfa énapini eḡagi náni rirariḡini.” urfagi

14 o arfwiyimi ai nīwiápinimeari niaíwo t́ni xinái t́ni nīmeámi Isipiḡí aḡíyo náni nuro

15 niḡwearoná miḡí ináyí Xeroto pée náni ḡweaagfáriḡi. Wíá rókiamoagfá wo xwiḡfá ḡorixoyá nīwuriyiri rfwamiḡí eaáriḡí rípi “ḡí íwo Isipiḡí aḡíyo ḡweaḡána ‘Eini.’ urimfáriḡi.” niriḡi eaáriḡí api xixeni imóninfa náni Josepo niaíwomi Isipiḡí aḡíyo náni nīmeámi uḡinigiḡni.

Niaíwíyo miḡí rirómí emegfá nániriḡi.

16 Xeroto, Jerusaremiyo xwayí naniriḡi ḡweaḡo sogwí fwiapariḡimiḡi dáni urfénepariḡfáwa ámi xíomi mīwiménapfagfa náni “Yapísiḡí rfa níwapíyoi?” niyaiwiri dḡí rfa ápiáwiniḡí weagi xewaninḡo awami siḡo náni yariḡí wíána awa “Íná ḡweáagi winiḡwanigiḡni.” urfapi náni dḡí nīmori porisowami urowaráná awa nuro niaíwí oxí Betirexemi dáníyíyá t́ni e midimidáni niḡweaxa pugfáyíyá t́ni, niaíwí oxí wiḡí xwiogwí waú wo siḡi mīmúropa eḡfá niyoni miḡí rirómí emegfawixini.

17-18 Mijé rirómé eméáná xwiyá Gorixoyá wía rókiamoagé Jeremiaoyi riniño niwuriyiri ríwamijé eaárijé rípi “Anjé Rama dání ‘Yeyí.’ niriñiri njé eánariñagí arfá wiaríñoi. Reserími xiáíwa wigé niaíwí nání njé piyé niwíriñiro wigé niaíwí wówi sínjé míwiniñagía nání mijé ikíñwé umíríagía aiwí píní míwiárijéawixíni.” ríwamijé eaárijé apí íná xixeni imónijéniñi.

Ámi Isipiyé anjéyo dání yigé nánirini.

19 Xeroto ríxa nípeáná re enijéniñi. Josepo Isipiyé anjéyo dání oriñá niwiniñiná anjéniñé Gorixoyá wo síñáni nírónapiri re urijéniñi,

20 “Niaíwomi opíkianeyiniri emegéáwa ríxa pegé enagí nání niwiápiñimeari niaíwo tñi xínái tñi nimeámi díxé Isireriyé anjéyo nání úpoyi.” uríagí

21 Josepo niwiápiñimeari niaíwo tñi xínái tñi nimeámi nuri Isireriyé anjéyo níremoro

22 Josepo arfá re winijéniñi, “Xerotomi xewaxo Akereasoyi riniño xano míxé ináyé nimóniri neamenjweagépa xewaxo eni míxé ináyé e nimóniri Judia piropeniséyo re neamenjweani.” rariñagía arfá niwiri wáyéniwiniri “Aríge nuri Judia piropeniséyo njweámiñiréni?” yaiwiaríná Gorixo Josepomi oriñá nupáiri éf uowáraná epówa Judia piropeniséyo wiaré ni múro Gariri piropeniséyo nání nuro

23 anjé yoí Nasareti riniñipimi njweagéáriní. Wía rókiamoagéáwa áma xiáwowayá xwía piáxéyo dání iwiaronfo nání re rígéapi “Ayé re rípiñiríni, ‘O Nasareti dánorini.’ rípiñiríni.” rígéapi xixeni imóniwinijéniñi Nasareti nání nuro njweagéáriní.

3

Jono wayé numeaiá unjo xwiyé wá urimeñé nánirini.

1 Jono, wayé numeaiá unjo, Jisaso síni Nasareti njweanáná, o nuri Judia piropeniséyo áma díñé meanje wá nuri meríná

2 re urayagériní, “Gorixo xwioxéyo mimeámé niñeairi píranijé neamenjweani anjé ayo enagí nání segé íwé yarígéapi ríwímiñi nímamoro píranijé nisaniro njweárixini.” urayagériní.

3 Wía rókiamoagé Aisaiaoyi riniño niriñi ríwamijé re eanjépi, “Áma díñé meanjémi dání áma wo ríaiwá re rariñi, ‘Ámináo nání segé díñé óf nanjéniñé wimoiro óf píranijé imoarígépanijé wimoiro nero njweárixini.’ rariñi.” ríwamijé e niriñi eanjépi tñi xixeni Jono nuri axépi e yagériní.

4 O rapírapé nanjé niyíniri emeagomani. Kameré íá (iyé írikwíniñé imónijé wú) niyíniri arerixé íriñéyo yíñagorini. Aiwa eni nanjé nagomani. Áxwaxé tñi píki iniñé tñi nagorini.

5 Judayé wigé anjé xwé Jerusaremi njweagéyí tñi Judia piropeniséyo ami ami njweagéyí tñi tñi iniñé Jodani rapápami njweagéyí tñi

6 Jono tñé e nání nuro wigé íwé yarígéapi nání waroparé wíaná o wayé numeaiá nuri aí

7 Parisiowa tñi Sajusiowa tñi —Awa weyíni nimeniro áma wíyo seáyé e wimónarígéáwarini. Awa Jono wayé oneameainiro baríñagía Jono sínjé e niwiniñi ayé wigé íwé yarígéyí ríwímiñi nímamoro nisaniro mé “Wayéni oneameaini.” niyaiwiro baríñagía niwiniñi nání re urijéniñi, “Sídirí miáoyiné, ‘Ríwéná Gorixo xeanijé seikáriní enagí nání éf úpoyi.’ go searíagí ríniñé meaniñiri wáyé nero nioni tñámíni éf baríñoi?”

⁸ Soyíné íwí yarígfápi ríwímíní nímamorínáyí, pírániñf nero íkíá sogwí naní níweríná yaríñpa imóníírixíní.

⁹ Re mínirípa époyí, ‘Negí aríto Ebírfamoyáone enagí nání Goríxo wí xeaníñf neaikárínfá meníní.’ mínirípa époyí. Goríxo ‘Ebírfamoyá íwiárfawé nání “Nioní ayo xeaníñf níwiríná aríge xwé obaxí imónínfáríní?” niyaiwiri ududí winaríní.’ ríyaiwiaríñot? Oweoi, Goríxo dñf e yaiwipaxí meníní. Ananí sñá tño dání Ebírfamo nání íwiárfawé wímíxíyipaxíriní.

¹⁰ Goríxo ríxa rapíwé íkíá mfkí tñf e nání íá xíríní. Íkíá gñí gñina sogwí naní mívéagi níwíniríná nídkárírí ríá ikeáárinfáríní.

¹¹ Nioní sa iniígf tñí wayí seameairíñáríní. Nioní ení eáníñáoní aiwí ríwíyo bíno nioní nímúróníní. Seyíné nioní nání ‘Ámá wé róníñoríní.’ niaiwiaríñagí aiwí o nioní tñí xíxeni mimóníñagí nání ámá xínáíwáníñf nímoníro omíñf wíiarígfáyí bosoyá síkwí sù gwí wíkweairígfápa nioní oyá wíkweaipaxí meníní. O wayí níseameairíná iniígf tñí seameainfámaní. Wiyíné Goríxoyá kwíyí tñí seameairí wiyíné ríá tñí seameairí enfáríní.” nurírí

¹² Goríxo ámá naníyo yeáyí uyímíxemearí sípíyo anípa imíxírí enfá enagí nání ewayí xwíyíá re uríñnigíní, “Omíñf yarígfáyí pokí tñí wítí aiwá eyeyírómí ero aiwá ná aníyo tíro mamíwí tñí síyikí tñí ríá ikeááro yarígfápa Goríxo ení axípi e emfánírí wítí mamíwí tñí ná tñí eyeyírómí iníñe xegí pokí íá níxírírí roní. Aiwá náyí aníyo tírí mamíwí tñí síyikí tñí ríá supáripaxí mimóníñfyo ikeáárirí enfáríní.” uríñnigíní.

Jisasomí wayí umeainí náníríní.

¹³ Jiaso Jono wayí onímeainírí nání Gariri píropenísfyo dání níbírí iniígf Jodaní rapá tñf e nírémorí omí wímeáagí aiwí

¹⁴ Jono nurakímínírí nerí re uríñnigíní, “Joxí nioní nání o wayí onímeainírí ríbaríñíní? Oweoi, ‘Joxí wayí onímeainí.’ nímonáríní.” uríagi aí

¹⁵ Jiaso re uríñnigíní, “Xe wayí oumeaimínírí síñwí naneí. E neraínáyí, Goríxo nioní nání ‘O síwí wé róníñfíyí nñí oeni.’ yaiwiaríñpí xíxeni yaníwí.” uríagi

¹⁶ o Jisasomí wayí umeaíáná o ríxa nímnímeámí peyaríná re eníñnigíní. Aní pírfyo dání óf ináná kwíyí Goríxoyápi xawíówíñf níweapírí omí wímeañnigíní. Omí wímeááná re eníñnigíní.

¹⁷ Anínamí dání xwíyíá re rínénapíñnigíní, “Gí niaíwí ayá tññoríní. Amípi o yaríñpí nání yayí ninaríní.” rínénapíñnigíní.

4

Obo Jisasomí iwamíó wíwapíyíñf náníríní.

¹ Kwíyí Goríxoyápi Jisasomí níwímeámáná omí Obo iwamíó owíwapíyínírí ámá dñf meaní e nání níméra úáná

² o aiwá míní ñwíá níñwearí ríxa sía 40 nórimáná enáná o agwí wíáná

³ iwamíó wíwapíyaríño níbírí re uríñnigíní, “Joxí ‘Niaíwí Goríxoyáoníríní.’ yaiwinaríñpí nepa enánáyí, aiwá nírí nání ‘Sñá tíyí aiwá oimóníní.’ rei.” uríagi aí

⁴ Jiaso re uríñnigíní, “Oweoi, wí emíméíní. Goríxoyá Bíkwíyo dání ríwamíñf re eáníní, ‘Ámá aiwá náníní dñf nímorínáyí wí dñf meapaxí meníní. Xwíyíá Goríxo ríñfí níyoní dñf níkwírorínáyí ayíñí dñf meapaxíriní.’ Ríwamíñf e nírinírí eáníní.” uríñnigíní.

⁵ Obo Jisasomi nimeámi Jerusaremí anj Gorixoyá ayá tñmíni nání nuri anj Gorixo nání ridiyowá yarigíwámí rikwíyo seáyí e nurárárimáná

⁶ re uriniginíni, “Joxi ‘Niaíwí Gorixoyáonirini.’ yaiwinarinjipi nepa enánáyí, Gorixoyá Bikwíyo dání ríwamínjí re nírini eáníngagí nání ‘Gorixo joxi síkwí sñáyo pírí uyíkímí inirixinirí xegí anjñajowa awí níroro fá rixepírí nání uowáriniñot.’ nírini eáníngagí nání ananí mímí nímawiri xeamoi.” uríagi aí

⁷ Jisaso re uriniginíni, “Xwiyíá joxi mínjí nírori ríipi eáníngagí aiwí xwiyíá rípi ení nírini eáníni, ‘Negí Gorixo nepa enj neánirí epaxorfanirí iwamó mívíwapiyipani.’ ení riníngagí nání nioní wí e emíméini.” uriniginíni.

⁸ Ámí Obo dífwí mínjí seáyimí wiápínimeanjí bimi nání nimeámí nýiri anj níní xwíá rírí nírímíni ikwíronínyo síwá níriri xegí amípi ámá nírini eáníni ayá síwí nurori nimeapaxí wimónarinjipi ení síwá níriri

⁹ re uriniginíni, “Joxi xwíáyo nírínimeari símanwíyóníni nínurínirí nioní nání yayí seáyimí nimeí. E níánáyí, amípi síwá síá tiyí nírini siapímíni.” uráná

¹⁰ Jisaso re uriniginíni, “Setenoxí píní níníwiárimí éí uí. Xwiyíá rípi ‘Ámíná Gorixo nánini xwíáyo nírínimearo yayí seáyimí umero segí amípi “Nwíáxiní.” rinínyí emí nímoro síwí oyá nánini dínj íkwíroro éírixiní.’ riníngagí nání joxi nírípa wí emíméini.” uríagi

¹¹ Obo píní nírini uáná anjñají wa nírini arírá wigíawixini.

¹² Jisaso ámá wa Jono wayí numeaiá warinjo nání re raríngagí “Omí ríxa fá nírero gwí anjnyo nírínirini.” raríngagí o aríá e nírini Gariri píropenisíyo nání nuri nínwéaríná

¹³ anj Nasaretí xíyo xwé iwiaronje píní nírini nírini nuri anj xegí yoí Kapaneamíni rinínyo —Anj apí ipí Gariri tñni ikwíroníni. Seburano tñni Napítaraió tñni awaúyá íwiárfawé nweaagíerini. E nání nuri nweaniginíni.

¹⁴ Ayí rípi nánirini. Gorixoyá xwiyíá wíá rókiamoagí Aisaiayoí rinínyo xwiyíá nírini ríwamínjí re eaárinirini,

¹⁵ “Xwíá Seburanoyá íwiárfawé tñni Napítaraioyá íwiárfawé tñni eníná nweaagíe ipí tñmíni tñni iniígí Jodani rapáyo jíríwámí dání tñni xwíá Gariri imóníni emáyí nweaagíe,

¹⁶ ámá oxí apíxí e nweaagíyí níní Gorixomí muxídaríngagí nání síá yiníngí nweaagíe ríxa wíá xwé bí ónagí winíngíawixini. Ayí apaxí mé pearíngagí nání íkwapiníngí umeaarinínyo ríxa wíá wókímíxiní.” Ríwamínjí e nírini eáníngagí xixeni imónini nání Jisaso wíáníngí imóninjo e nání nuri nweaagíriní.

Ámá wiepísaríngí imónipírí nání wirímeaemenj nánirini.

¹⁷ O anj e nání nuri nweaé dání wáí re urímeniginíni, “Gorixo xwioxíyo nimeámí niseairí píraníngí seamení anjwí ayo enagí nání segí íwí yaríngíapi ríwíni nímamoro saníngí nímóniro nweáriníni.” nírimerí

¹⁸ ipí Gariri imanípá tñni nírini síngí winíngíawixini. Xíraxogwá wáú —Xíráo xegí yoí Saimonorini. O xegí yoí ámí bí Pitaorini. Xogwáo Adíruorini. Agwiaú egí omíngí peyí ápearíngíwáú enagí nání ubení peyí nání ipíyo mamówararíngagí Jisaso e nírini

¹⁹ re uriniginíni, “Agwiagwí nírini xídípiyí. Peyí nání yaríngípa ámá nioní nírini xídípiríyí ení axípi e wirímeapísi nání eáíwapiyimíni.” uríagi

²⁰ agwiaú ubení apaxí mé e nírini ríwíyo uxídíngísiníni.

21 O e dání nurfí nà sɪŋwí winɪŋɪnɪgɪnɪ. Ámɪ xɪráxogwá wáú —Agwiaú Sebediomɪ xewaxowaúrɪnɪ. Wíto Jemisorɪnɪ. Wíto xogwáo Jonorɪnɪ. Agwiaú xano tɪnɪ ewéyo nɪŋweámáná wigí ubenɪ arɪkɪnɪŋagɪ píránɪŋɪ yadirɪpɪnarɪŋagí Jisaso e nɪwinɪrɪ ríaiwá “Nɪxɪdɪpiyɪ.” uráná

22 agwiaú enɪ anɪnɪ egí ewé tɪnɪ xanomɪ tɪnɪ pɪnɪ nɪwiárɪmɪ nayoari númɪ uxɪdɪgɪsɪxɪnɪ.

Jisaso wá urɪmerɪ sɪmɪxɪyo nanɪ imɪxɪmerɪ enɪ nánɪrɪnɪ.

23 Jisaso Gariri pɪropenisɪyo amɪ amɪ nemerɪná xegí Judayɪyá rotú anɪyo dání uréwapɪyemerɪ xwɪyɪfá yayɪ winɪpaxɪpɪ —Apɪ Gorɪxo xwioxɪyo mɪmeámɪ nerɪ píránɪŋɪ umenɪweanɪfá nánɪ rɪnɪŋɪpɪrɪnɪ. Apɪ wá urɪmerɪ ámá pí pí sɪmɪxɪ yarɪgɪfáyo tɪnɪ uranɪ xɪxegɪnɪ imónɪgɪfáyo tɪnɪ nanɪ imɪxɪmerɪ yarɪná

24 o yarɪŋɪpɪ nánɪ yanɪ niwéa nurɪ Siria pɪropenisɪyo ŋweagɪfáyo nɪnɪ arɪfá nɪwiárɪro nánɪ wigí ámá sɪmɪxɪ xɪxegɪnɪ yarɪgɪfáyo tɪnɪ rɪnɪŋɪ xɪxegɪnɪ winarɪgɪfáyo tɪnɪ ámá imó dɪŋɪ xɪxéroarɪŋɪyɪ tɪnɪ xóxwɪ yarɪgɪfáyo tɪnɪ enɪ sɪwímɪ yarɪgɪfáyo tɪnɪ o tɪŋɪ e nánɪ nɪmeámɪ báná o píránɪŋɪ wimɪxɪyarɪŋagɪ nánɪ

25 ámá oxɪ apɪxɪ obaxɪ Gariri pɪropenisɪyo dánɪyɪ tɪnɪ Dekaporisɪ pɪropenisɪyo dánɪyɪ tɪnɪ Judia pɪropenisɪyo dánɪyɪ tɪnɪ wigí anɪ xwé Jerusaremɪ dánɪyɪ tɪnɪ iniɪgɪ Jodanɪ rapáyo jɪarɪwámɪnɪ dánɪyɪ tɪnɪ epɪroyɪ nero omɪ númɪ uxɪdɪgɪfawixɪnɪ.

5

Xwɪyɪfá Jisaso dɪwɪyo dání uréwapɪyɪŋɪpɪ nánɪrɪnɪ.

1 Jisaso ámá oxɪ apɪxɪ niaíwɪ obaxɪ o tɪŋɪ e nánɪ bɪmɪarɪŋagɪ nɪwinɪrɪ dɪwɪ mɪŋɪyo nánɪ nɪyoari éf nɪŋwearɪ xegí wiepɪsarɪŋɪyɪ xó tɪŋɪ e nánɪ báná

2 o nuréwapɪya nurɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ,

3 “Ámá gɪyɪ gɪyɪné ‘Nionɪ nɪgɪpɪ apánɪrɪnɪ.’ mɪrɪpa éfáyɪné, ‘Ámá arɪrá oneaípoyɪ.’ yaiwɪarɪgɪfáyɪné, Gorɪxo xwioxɪyo mɪmeámɪ nɪseairɪ píránɪŋɪ seamenɪweanɪfá enagɪ nánɪ yayɪ seainɪpaxɪyɪnérɪnɪ.

4 Ámá gɪyɪ gɪyɪné, ŋwɪ eanɪrɪ yarɪgɪfáyɪné, Gorɪxo mɪŋɪ ikɪŋwɪ seamɪrɪnɪfá enagɪ nánɪ yayɪ seainɪpaxɪyɪnérɪnɪ.

5 Ámá gɪyɪ gɪyɪné, íwɪ mé nɪrɪmaxɪnɪro sanɪŋɪ imónɪgɪfáyɪné, Gorɪxo xwioxɪyo mɪmeámɪ nerɪ seamenɪweanɪfá dání xwɪfá nɪrɪnɪ segɪ imónɪnɪfá enagɪ nánɪ yayɪ seainɪpaxɪyɪnérɪnɪ.

6 Ámá gɪyɪ gɪyɪné, aiwá nánɪ agwɪ seairɪ iniɪgɪ nánɪ seainɪrɪ yarɪŋɪpa rɪfá mɪkɪró píránɪŋɪ yarɪgɪfá ayɪ nánɪnɪŋɪ nɪseaimónɪrɪnɪ Gorɪxo ananɪ xɪxenɪ seainɪfá enagɪ nánɪ yayɪ seainɪpaxɪyɪnérɪnɪ.

7 Ámá gɪyɪ gɪyɪné, ámá wíyo wá wɪanarɪgɪfáyɪné, Gorɪxo enɪ wá seawianɪnɪfá enagɪ nánɪ yayɪ seainɪpaxɪyɪnérɪnɪ.

8 Ámá gɪyɪ gɪyɪné, ámá sɪŋwɪ anɪgɪfá dánɪranɪ, segɪpɪ úfámɪ dánɪranɪ, dɪŋɪ ná bɪnɪ nɪmoro axɪpɪnɪ yarɪgɪfáyɪné, Gorɪxo xewanɪŋo sɪwá seainɪnɪfá enagɪ nánɪ yayɪ seainɪpaxɪyɪnérɪnɪ.

9 Ámá gɪyɪ gɪyɪné, ámá mɪxɪ inarɪná nuro pɪyɪfá wɪrarɪgɪfáyɪné, Gorɪxo ayɪ nánɪ ‘Gɪ niaíwɪxɪnɪ.’ rɪnɪfá enagɪ nánɪ yayɪ seainɪpaxɪyɪnérɪnɪ.

10 Ámá gɪyɪ gɪyɪné, wé rónɪŋɪ Gorɪxo e éfɪrɪxɪnɪrɪ wimónarɪŋɪpɪ xɪdarɪŋagɪ nánɪ xeanɪŋɪ seaikárɪfáyɪné, o xwioxɪyo mɪmeámɪ nɪseairɪ píránɪŋɪ seamenɪweanɪfá enagɪ nánɪ yayɪ seainɪpaxɪyɪnérɪnɪ.

11 Ámá gíyí gíyíné, nioní nixídaríñagía nání ikayíwí searíro xeaníñí seaikáíro pí pí xwíyá yapí seaxekwímoro seaiarínáyí, yayí seainípaíyíñéríni.

12 Eníiná wíá rókiamoagfáwamí xeaníñí níwikára wagíápa axípi seyíné ení níseaikára warínáyí, seyíné añínamí nípeyiríná Goríxo yayí níseaimorí amípi ayá rímíxaríñípi seaiapínfá enagí nání yayí seainípaíyíñéríni.

Saxí tñí wíá tñí nání uríñí náníríni.

13 “Saxí aiwáyo nímorí níñíñínáyí awíí yaríñípa seyíné nioní seararíñáyo píraníñí níñíxídiróná ámá níyoní ení níwíwapíyíro saxí awíí yaríñípa axípiñí wímíxífríxíni. Saxí awíí yaríñípi nípurí ríxa uráwíníñí imóníñánáyí aríre éaná amí awíí imóníñíñó? Oweoi, amípi wí imíxípaí mimóníñagí nání óf e emí míwíarómóaná ámá xwíñíwí osíxayarígíáríni. Seyíné nioní seararíñáyo níñíwíáíkirínáyí, saxí ríxa uráwíníñí imóníñípi emí moarígíápa Goríxo ení axípi emí e seamonfáríni.

14 Seyíné ámá Goríxomí xídiríña nání uyíwí nímixároro wáníñí uyamopíríáríni. Aní díwí míñíyo ikwíroníñípiñíñí íñímí mimóní enípi yapí seyíné ení nioní píraníñí níñíxídirónáyí, ámá níyoní síñání e wímónípiíáríni.

15 Ámá ramíxí nímixároro síxí wá nímearo síxí ikwaseaarígíámani. Nímixároro seáyí e íkwiañwíyo ñwírárarígíáríni. Seáyí e tánáyí ámá añíyo íñímí ñweagfá níyoní wíá wókíaríñíñíni.

16 Ramíxí seáyí e ikwíararáná ámá níyoní wíá wókíaríñípáníñí seyíné ení ámá síñwíyo dání wé róníñí imóníro ámáyo arírá wíro nerónáyí ámá síñwí nísearíro ‘Ayí Goríxomí níxídíro nání ríá yaríñó?’ níyaiwíro omí seáyí e umepíríáríni.

Ñwí ikaxí níñíñí eáníñípi nání ríñí náníríni.

17 Seyíné nioní nání ‘O Goríxoyá ñwí ikaxí Moseso níñíñí eanípi tñí wíá rókiamoagfáwa níñíro eagfápi tñí ení xwíá iwení nání bíñíñíni.’ míñíaiwípaní. Xwíá iwení nání míbí amípi níñíñí eáníñípi síñí xíxeni imónínfá nání bíñíñíni.

18 Aga nepa seararíñíni. Xwíarí tñí añíña tñí síñí enánáyí ñwí ikaxí níñíñí eáníñí nípiñí síñí xíxeni mimónípa enánáyí ná bíñí onímíapi ríñíñí api aiwí xwíá iwenfámani.

19 Ámá gíyí gíyíné ñwí ikaxí níñíñí eáníñípi bí nání ‘Xwémani. Xwíyá nímeapípaímani.’ níyaiwíro ogámí nero ámá wí ení axípi ogámí epíri nání níwíwapíyíñínáyí, Goríxo xwíoxíyo míméámí nerí seameñweaníná e yarígíáyí nání ‘Síyíkwípiáníñí imónígíáyíñíni.’ rípiíáríni. Gíyí gíyíné ñwí ikaxí níñíñí eáníñípi xíxeni axípi nero ámá wí ení axípi epíri nání níwíwapíyíñínáyí, Goríxo xwíoxíyo míméámí nerí píraníñí seameñweaníná e yarígíáyí nání ‘Ámá xwé mamadfíxáníñí imónígíáyíñíni.’ rípiíáríni.

20 ‘Seyíné Parisiowa tñí ñwí ikaxí eáníñípi mewegfáwa tñí “None ñwí ikaxí eáníñípiñí níxídírane e nerínáyí wé róníñí yaríñwíni.” yaiwinarígíápi mímúropa nerínáyí, Goríxo xwíoxíyo míméámí níseairí seameñweaníe wí ñweapíríámani.’ seararíñíni.

Wíkwí wónarígíá nání uréwapíyíñí náníríni.

21 “Enjína Moseso segí seárfawéyo ηwí ikaxí nuriríná ‘Níwiápínimeari ámá mípikipani. Ámá gíyí e nerínáyí xwiríxí seamepíríárini.’ uríηípi seyíné ríxa arfá níwiro níjfa imóniηoi.

22 Ayí naní nerí aiwí agwí nioní ámi bí nípkwíni naní seáyí e nímixiri re searariηini, ‘Ámá gíyí xegí ámá imónigfá wo nání wikí níwóniri míxí nurirínáyí aní e dání xwiríxí mepíríárini. Gíyí xegí ámá imónigfá womí “Díηí mayí roxini.” nurirínáyí opisí aníyo dání xwiríxí mepíríárini. Gíyí xegí ámá imónigfá womí “Majimajfá ikárinariηí roxini.” nurirínáyí xewaniηo xwíyí nímeáriniri ríá aníηí wearíηíyo ikeáarípíríárini.’ searariηini.

23 Ayínáni Goríxo nání aiwá peaxí tímíniri neríná díηí re sinána ‘Gí ámá imónigfáyí wo sáni xwíyí nímeáripaxí imónini.’ díηí e sinánáyí

24 aiwá peaxí tarigíe midániηí e nítimi nuri omí xámi píyíá níwírinimáná ámi ríwíyo dání níbiri díxí aiwá peaxí tírfini.

25 Seyíné woxí ámá wo tñi xwíyí méarínipaxí imóniηánáyí xwiríxíyo ríwárinini nání sáni óf e o tñi nuríná aníni píyíá wíriniríni. E mepa nerínáyí, o xwiríxíyo ríwáraná gapímaní xwiríxí méariηo e dání porisowa tíηí e ríwáraná awa gwí aníyo ríwáripíríárini.

26 Aga nepa re searariηini, ‘Joxí íwí eníyí nání nígwí íwí enípi tñi xixeni níroari míwipa nerínáyí, aníηí e ηweanána wí píni níriwíáiro ríwáramopaxí mimónini.’ searariηini.

Íwí inarigfápi nání uréwapíyíηí nánirini.

27 “Enjína Moseso segí seárfawéyo ηwí ikaxí nuriríná ríwamíηí neari ‘Meánigfápawí ámá wí tñi íwí minípani.’ nuriri eanípi seyíné arfá níwiro níjfa imóniηoi.

28 Ayí naní nerí aiwí agwí ámi bí nípkwíni naní seáyí e nímixiri re searariηini, ‘Ámá nñi gíyí gíyí apíxí wími “Nioní í tñi íwí inípaxonirini.” yaiwimíniri nání síηwí íwí níwínirínáyí, o ríxa díηí tñi íwí inaríηi.’ searariηini.” uríηínigini.

29 O ámá ayí díηí oeyíronípoyniri re uríηínigini, “Segí síηwí wíyíji ‘Íwí apí ei.’ ríránáyí síηwí e ríríyí níyori emí morfíni. E nínrónáyí ríníηí xwé níseainiríηí aiwí Goríxo ríá aníηí wearíηíyo seaíkeaáraná ríníηí seainimíniri enípíníηí seainínfámani. Síηwí wíyini anípa nímonirínáyí ayí naní meηagí aiwí joxí sáni síηí urfá enagí nání ayí ananirini.

30 Díxí wé onamíηú tñi íwí nání íeapá sinánáyí ‘Goríxo gí wará níriní ríá aníηí wearíηíyo níkeaárinigini.’ níyaiwiri wéu níwákwíniri emí morfíni. E nínrínáyí ríníηí xwé nísiniri aiwí ríníηí Goríxo ríá aníηí wearíηíyo síkeaáraná sínimíniri enípíníηí sínínfámani. Wé wúni níwákwínirínáyí ayí naní meηagí aiwí joxí sáni síηí urfá enagí nání ayí ananirini.

Apíxí emí moarigfápi nání uréwapíyíηí nánirini.

31 “Enjína Moseso ηwí ikaxí níri ríwamíηí re eanínigini, ‘Ámá go go xegí xiepími “Emí omómni.” níyaiwirínáyí ámá nñi “O apíxími ríxa emí moηoi.” yaiwípiri nání payí wina nímixiri míni wíowárfwínigini.’ Moseso ríwamíηí naní e níri eaní aiwí

32 agwí nioní ámi bí nípkwíni naní seáyí e nímixiri re searariηini, ‘Go go xegí xiepí xámi meaní ámá wo tñi íwí bí minaríná emí nímorínáyí í ámá womí nímeániri aí xámi nímeári emí moηoyá díηíyo dání íwí inaríηi. Go go apíxí wa nímeáro emí mogími nímeárfwínáyí ayí ení í tñi íwí inaríηi.’ searariηini.

Síhjá t́h́j e dánínih́j rariǵápi nání uréwapíyih́j nániríní.

³³ “Enjíná Moseso segí seárfawéyo ñwí ikaxí nuríríná rfwamih́j rípi nearí re uríh́jínigíní, ‘Seyíné woxí woxí síh́jó árixá ñiwirí “Síh́jó ro ñweañe dání ríraríh́jíní.” nuríríná yapí b́i murípaní. E nuríríná Goríxoyá síh́jwíyo dání axípi éríxíní.’ Rfwamih́j e nurírí eañípi seyíné arfá ñiwiro ñijfá ñimónirí aiwí

³⁴⁻³⁵ agwí nioní ámí b́i ñipíkwiní nanj seáyí e ñimíxirí re seararíh́jíní, ‘Xwíyfá b́i ñiríríná síh́jó t́h́j e dání mírípa éríxíní. Anjína ayf Goríxoyá íkwiañwí éf ñweañí nání imónih́jagí nání e dání xwíyfá “E ríraríh́jíní.” mírípa éríxíní. Xwíarí ení ayf Goríxoyá síkwí t́níní xwíríh́jwí nosaxirí ñweañírí enagí nání xwíá rírí ene dání xwíyfá “E ríraríh́jíní.” mírípa éríxíní. Jerusaremí ayf anj míxí ináyf Goríxoyá enagí nání anj apimí dání ení murípa éríxíní.

³⁶ Díxí d́ih́jyo dání d́fá wíyí ṕpíto onj werí apfá wenj werí epaxí mimónih́jagí nání “Gf mih́j ríyimí dání ríraríh́jíní.” wí murípa éríxíní.

³⁷ Píne nuríríná sa “Oyí.” urírí “Oweoi.” urírí xixení éríxíní. Wíní ñira nurí “Síh́jó t́ t́h́j e dání ríraríh́jíní.” nurírínáyf, ríxa Oboyá d́ih́jyo dání yaríh́joi.’ seararíh́jíní.

Xixe éanariǵápi nání uríh́j nániríní.

³⁸ “Enjíná Moseso segí seárfawéyo ñwí ikaxí nuríríná rfwamih́j nearí re uríh́jpi, ‘Ámá wa seyínéyá womí síh́jwí ṕrf seauyíkíaná seyíné ení wayá womí síh́jwí ṕrf uyíkíríní. Wa seyínéyá womí manj ṕrf seayíreááná seyíné ení wayá womí ṕrf uyírearfíní.’ nurírí eañípi seyíné arfá ñiwiro ñijfá imónih́joi.

³⁹ Ayf nanj nerí aiwí agwí nioní ámí b́i ñipíkwiní nanj seáyí e ñimíxirí re seararíh́jíní, ‘Míxí seyíné seaíaná seyíné xixe míwipaní. Ámá wo marípih́jwíyo iwanj reááná xfomí ení meá ámí b́i t́níní reámínirí yarfná xe oneanírí marípih́jwí mídání wimíxíríní.

⁴⁰ Ámá wo xwíríxí ñirímerí díxí sorfá rírápímínirí yarfná xfo xe onírápínirí síh́jwí ñiwínirí iyfá ñipání méu ení míní wirfíní.

⁴¹ Porísí woraní, gapímanf woraní, “Ñígwí nání marfá, joxí sanj ñínírápírí ñígí sanj rípi ñimeámí anj apimí nání nui.” ríráná “Ñígwí meámí imorí ñimeámí umíniréíní?” míyaiwipaní. Anj xfo rírífipimí ñirémorí aiwí “Ámí anj bimí nání ananí ñimeámí oruimíní.” uríríní.

⁴² Ámá wo amípi nání xegf d́ih́j ñiyaiwirí ríxih́j rírífípyf sa míní wirfíní. Ámá wo “Amípi wí nioníyá rfwéná siapmfa nání joxíyá ñapeí.” ríránáyf “Meníní.” murípaní. Sa míní wirfíní.’ seararíh́jíní.

“Xehwí imóniǵáyf nání d́ih́j sípi seaíwínigíní.” uréwapíyih́j nániríní.

⁴³ “Enjíná Moseso segí seárfawéyo ñwí ikaxí nuríríná rfwamih́j nearí re uríh́jpi, ‘Ámá díxíyoyf d́ih́j sípi síwínigíní.’ nurírí eañípi seyíné arfá ñiwiro ñijfá imónih́joi. Xwíyfá rípi, segí ámnáowa rígfápi ‘Xepíxepá róniǵáyf t́níní wikí t́níní iníríní.’ rígfápi ení seyíné ríxa ñijfá imónih́joi.

⁴⁴ Ayf e nerí aiwí nioní ámí b́i ñipíkwiní nanj seáyí e ñimíxirí re seararíh́jíní, ‘Díxí xepíxepá róniǵáyf nání d́ih́j sípi síwínigíní. Ámá xeanih́j seaikárariǵáyo nanj wí owímeanírí Goríxomí ríxih́j uríríní.

⁴⁵ Seyíné e nerínáyf, nepa ñiaíwí segí ápo Goríxoyá ñiaíwíyfnénih́j imónih́joi.’ seararíh́jíní. Ayf rípi nání seararíh́jíní. Xewaníh́jyo d́ih́j t́níní ámá sípi ayo t́níní nanj ayo t́níní sogwí wanaríh́jíní. Iníá ení oyá d́ih́j t́níní wé róniǵá ayo t́níní wé míróniǵá ayo t́níní eaaríh́jíní. O ‘Ámá sípi ayo aiwí iníá

weari sogwí waniri mepa oeni.' yaiwiarinmani. Seyíne o xegí niaíwíyíne enagi nani áma segíyo tni xepixepá rónigíayo tni aiwi Gorixo yarinpa axipi wéyo meríni.

⁴⁶ Seyíne áma diní sixí seayigíayoni diní sipi níwirónáyí, 'Nene e yarinagwi nani Gorixo yayí níneairi amipi ayá tñí bí neaiapínfáriní.' riyaiwiarinjo? Oweoi! Áma takisí nani nígwí nínearápiríná xixeni mĩnearápí bí íwí nearáparigíáwa axipi diní sixí uyigíayoni diní sipi níwiro nani 'Gorixo amipi ayá tñí bí mĩnĩ winfáriní.' yaiwiarinwáraní? Oweoi!

⁴⁷ Áma dixíyoni óf e sinwí níwiniri yayí níwirínáyí, 'Áma wí yarigíáyí tñí xixeni mimóní múroarinwini.' riyaiwinarinjo? Oweoi! Áma Gorixomi mĩxídipa yarigíáyí aí axipi seyíne yarigíápa eni e yarinagfa nani e miyaiwipani.

⁴⁸ Ayinani segí séno, anínamí nweano wé róniní nimóniri áma naní ayo tñí sipi ayo tñí aí diní sipi níwirí naní wiarinpa seyíne eni axipi e wiríni.

6

Arírá níwiríná epaxipi nani uréwapiyiní nániri.

¹ "Seyíne 'Naní owimíni.' níyaiwiríná áma sinwí níseanro weyí seamepiri nani wigí sinwí anigíe dání mĩwipani. Seyíne e nerónáyí, séno, anínamí nweano ríwéná ayá tñí wí seaiapínfámaní.

² Ayinani 'Uyípeayíyo arírá níwiri rípi mĩnĩ owimíni.' níyaiwirínáyí, áma sipi eri naní eri yarigíáyí áma sinwí nínanro weyí onimépayiniri wigí áma womí 'Pékákí nira xámí nímeai.' nuriri óf erani, rotú aníyorani, yarigíápa mepa éríxini. Noni nepa searariní. Áma weyí numerínáyí ayí wigí wimónarinipi rixa mearinagfa nani ríwéná Gorixo ayá tñí bí wimíni enípi meapírfámaní.

³⁻⁴ 'Uyípeayíyo arírá níwiri rípi mĩnĩ owimíni.' níyaiwirínáyí, wé núkaúni tñí mĩwipani. Ná wúni tñí ínimi ikwísóríxini. Ínimi e níwirínáyí, ápo Gorixo sinwí níseanri ríwéná yayí níseairi amipi ayá tñí xí seaiapimíni yarinpi anani níseaiapínfáriní.

Gorixomi rixiní nuríná urípaaxipi nani uréwapiyiní nániri.

⁵ "Seyíne rípi eni Gorixomi xwíyá rírimí níwiríná áma sipi riri naní riri yarigíáyí áma sinwí nínanro weyí onimépayiniri ge ge áma obaxí tñí e rotú aníyorani, óf osisagwíyorani, éf níroro Gorixomi xwíyá rírimí wiarigíápa mepa éríxini. Noni nepa searariní. E yarfá áma sinwí níwinro weyí numerínáyí ayí wigí wimónarinipi rixa mearinagfa nani ríwéná Gorixo ayá tñí bí wimíni enípi meapírfámaní.

⁶ Seyíne Gorixomi xwíyá rírimí níwiríná re éríxini. Dixí aníyo ínimi nípawiri ówaní níyárimáná dixí ápomi ínimi dání rírimí wiríni. Seyíne ínimi dání nerínáyí, Gorixo sinwí níseanri ríwéná amipi ayá tñí xí seaiapínfápi anani níseaiapínfáriní.

⁷ Gorixomi xwíyá rírimí níwiríná áma Gorixo nani majfáyí omi xwíyá rírimí níwiríná ayá wí nira nuro 'Nene e nerínáyí, Gorixo arfá neaininjo.' níyaiwiro yarigíápa mepa éríxini.

⁸ Seyíne amipi wí nani díwí níkeamónro siní segí séno Gorixomi yariní mĩwipa enána o rixa xámí níjfa imóninagi nani Gorixo nani majfáyí yariní ayá wí níwia nuróná yarigíápa mepa éríxini.

⁹ Gorixomi xwiyíá rírímí n>wiríná re urírxini, ‘Negí ápoxini, anjnamí nweanoxini, “Ámá níní joxini n>wíáoxi enagi nání wéyo orímépoi.” neaimónarini.

¹⁰ “Joxí xwioxíyo m>meámí n>neairí neamen>weará nání oimónini.” neaimónarini. Anjnamí am>ípí joxí “E oépoi.” simónarini n> nání yarigíápa nene “Xwíá rírímí ení axípi e oyaneyi.” neaimónarini.

¹¹ Agwí s>á ríyi aiwá nani nání neaipei.

¹² Ámá nene íwí neaíáyo yokwarimí wiar>n>wápa joxí ení nene yokwarimí neaii.

¹³ Ámá wí ení eánigíárfanirí iwamíó owíwap>yípoi n> s>n>wí m>nean>pani. Obo m>m>wiaí k> neainig>n> awí neamen>wearírxini. [Xwioxíyo m>meámí n>neairí píran>n> neamen>wearaxoxi imónirí ení s>xí eán>paxoxi imónirí ik>n>paxoxi imónirí enoxi, íníná ayí joxini enagi nání rar>n>. “E e imón>w>n>.” neaimónarini.] Gorixomi r>rxiní nurírná e urírxini.

¹⁴ Seyíné ámá wí íwí seaíáyo yokwarimí wíánáyí, séno Gorixo, anjnamí nweano seyínéyá ení yokwarimí n>seaiin>o.

¹⁵ E nerí aí íwí seaíáyo yokwarimí m>wipa eánáyí, segí séno ení seyínéyá yokwarimí seaiin>men>o.

Aiwá n>wíá n>n>wirár>n>rná epaxípi nání uréwap>yin> n>n>rní.

¹⁶ “Seyíné aiwá n>wíá n>n>wirár>n>rná ámá sipí ero naní ero yarigíáyí s>mí n>y>miro yarigíápa mepa érxini. Ayí ámá s>n>wí n>ran>ro s>m>man>í siyó xenáná ayí re yaiwip>ri ‘O aiwá n>wíá n>wirár>n>rná?’ oyaiwípoi n> emearigíápa mepa érxini. Nioní nepa re searar>n>ni, ‘Ayí ámá weyí onímépoi n> e nero wigí wimónar>n>pi r>xa ámá weyí uméagíá nání ayá t>n> r>wéná wim>n> en>pi wí meap>rámaní.’ searar>n>ni.

¹⁷⁻¹⁸ Seyíné aiwá n>wíá n>n>wirár>n>rná ámá ‘O aiwá n>wíá m>n>wear>n>ni.’ yaiwip>ri nání d>á kom>xí nin>ro s>m>man>yíyo wayí n>ron>ro érxini. Seyíné yumí e nerínáyí, segí séno Gorixo s>n>wí n>sean>ri r>wéná yayí n>seairí ayá t>n>pi b> m>n> n>seaiap>n>rní.

Am>ípí ayá t>n>pi anjnamí ot>poi n> uréwap>yin> n>n>rní.

¹⁹ “Xwíá t>yo am>ípí ayá r>m>xar>n>pi wí íp>kwiyí xwiríá ik>xerí wí nigiyí kirí wí r>wearwí imón>ro n>kwirí n>páwiro íwí mearo epaxí enagi nání wíní wíní nání d>n> n>moró n>meaayiro m>t>pa érxini.

²⁰ Seyíné Gorixoyá s>n>wíyo dání wé rón>n> nimón>ro yumí ámáyo ar>rá n>wir>náyí ayí seyíné am>ípí ayá t>n>pi anjnamí awí eámeám>n>n> yáran>o. E íp>kwiyí wí xwiríá ik>xerí nigiyí kirí r>wearwí imón>ro n>kwirí n>páwiro íwí mearo epaxí mimónini.

²¹ Segí am>ípí naní ayá r>m>xarigíápi xwíá t>yo wenánáyí ayí xwíá t>yo nání d>n> mop>rární. Anjnamí wenánáyí ayí e nání d>n> mop>rární.

“S>n>wí uyíw>n>n> imónini.” uréwap>yin> n>n>rní.

²² “Segí s>n>wí ayí uyíw>n>n> imónini. S>n>wí t>n> píran>n> nan>ro wé rón>n> nerónáyí d>n> nan>n> aumaúmí nin>ro segí xwioxíyo w>án>n> seaókiarini.

²³ E nerí aí segí s>n>wíyo dání íwí nání nan>ronáyí segí d>n> xwioxíyo s>án>n> yim>xar>n>o. D>xí xwioxíyo w>án>n> ón>n>pi s>á n>yim>xirínáyí ayí aga s>á xaíw>n>n> yim>xar>n>o.

Aiwá t>n> aik> t>n> nání udud> winar>n> nání uréwap>yin> n>n>rní.

24 “Ámá wo ámá waúyá xínáiníjé nimónírí omíjé wiipaxé meníní. E nerínáyé wíomí dínjé síxé nuyírí wíomí dínjé peá nímorí nerí wíomí píráníjé ayá tíní nixídírí wíomí peayé níwianírí eníjoi. Seyíné nígwíyíyá omíjé wíiarínjé níjé nimóníro ‘Nígwé wí mánímúropa oení.’ níyáiwírínáyé, Goríxoyá omíjé wíiarínjé woxéníjé imónípaxé meníní.

25 Nioní re seararínjé, ‘ “Aríge píráníjé ñweaniréwíní?” mírípa nero aiwá téní iníjé téní nípírí nání ududé mepa ero iyé aiké amípí waráyo yínípírí nání ududé mepa ero éfíríxíní.’ seararínjé. Ayé rípi nání seararínjé. Segé dínjé jíayé aiwá nání moarígíyáyo seáyé e imónírí wará jíayé ení aiké yínarígíyáyo seáyé e imónírí enajé nání seararínjé.

26 Seyíné íjé nání dínjé mópoyí. Íjé aiwá íwíá urírí aiwá mirí aníyo awí eámeámé yáírí mepa yarígíá aiwí segé séno Goríxo, anínamí ñweaño nímerí aiwá mání wíarínjé ríní. Seyíné ‘Íjowa neamúronjoi.’ ríyáiwíarínjé? Oweoi.

27 Seyíné woxí, ‘Sepiá ámí bí oimónímíní.’ níyáiwírí ududé éoxí sepiá ámí bí imónarínjé rání? Oweoi.

28 Seyíné apí aí wí mepaxé imóníñagíá nání aiké nání pí nání ududé yarínjé? Ará adowayé amíyo enínáina nání dínjé mópoyí. Aníjé míní iyé ófí earí aiké yírí yarínjé rání? Oweoi.

29 E nerí aí nioní re seararínjé, ‘Eníná negé míxé ináyé Soromono níkínírí okiyé níñísáná adowayé apí téní xíxení mímóníñínjé.’ seararínjé.

30 Goríxo adowayé téní aráyo —Ará agwí eníyo ananí níyoaro sía wíyímí ríá ikeáarípírí ríní.” urínjé níjé. Wíepísarínjéyí “Goríxo ará nání ayá síwé muroaríní.” oyáiwípoyínírí Jísaso e nurírí re urínjé níjé, “Oxé apíxíyíné, Goríxomí dínjé onímíapí íkwíroarígíyíné Goríxo adowayé téní aráyo okiyé aníjé yarínjé nání soyíné ení anípaxé aiké e seayíríní ríní.

31 Aiwá téní iníjé téní pí naniréwínírí ududé mepaní. Aiké ení pí yínaniréwínírí ududé mepaní.

32 Émáyé, ámá Goríxo nání majíyáé apí nípíní nání aníjé míní nero meañero yarígí ríní. E nerí aí segé séno, anínamí ñweaño seyíné apí nípíní nání seainaríná o ríxa níjé imóníñagí nání seyíné axípi e mepa éfíríxíní.

33 Amípí apí meámínírí nání mepa erí ‘Wé róníjé Goríxo yarínjé pí nioní oimónímíní.’ níyáiwírí erí Goríxo xwíoxíyo míméámé níneairí neameñweané páwirí nání amípí xíto wímónarínjé pí erí nerínáyé, Goríxo ananí apí nípíní nísiíní ríní.

34 Ayínání ‘Wíaríná aiké pí yíní rane aiwá pí ní rane yaníwárí rání?’ níyáiwíro ududé mepaní. E neríná ududé sía wíyímí epíríyáé téní nawíní axínání ní kumíxíro ayá wí ududé yarínjé.

7

Píné meararígíá nání uréwapíyíjé náníríní.

1 “Goríxo seyíné ení xwíyíá seamearínjé níjé ámá wíyo xwíyíá numearípa éfíríxíní.

2 Seyíné ámá wíyo xwíyíá umeararígíápa Goríxo ení xwíyíá seamearíní ríní. Seyíné ríá ténjé numearírínáyé, Goríxo ení ríá ténjé seamearíní ríní.

3 Seyíné ‘fíwé amípí e mepaní.’ urígíápímí dání Goríxo apímí dání xwíríxí seamení ríní. Joxíyá fíwé yarínjé pí síñwíyo íróníjé wenajé aiwí mísekínarínjé níjé díxé ámá imóníjé wo fíwé onímíapí yarínjé pí síyíkwíníjé ñweañajé pí nání wínarínjé ríní?

4 Ík'á ír'fó díx'í s'ñw'íyo wen'áná díx'í áamá imón'ñ'í woyá s'ñw'íyo s'yikw'í ñweañagi n'w'ín'iro ar'ire 'Or'imeám'n'í.' urar'ñ'í'r'n'í?

5 Jox'í nan'í er'í sip'í er'í yar'ñox'ín'í, jox'iyá en'í ír'fó ur'í wen'ñ'p'í xám'í em'í n'ímamón'máná s'ñw'í p'írán'ñ'í n'w'ín'í'r'í oyá s'ñw'íyo wen'ñ'p'í en'í anan'í em'í umamor'í'n'í.

6 "Seg'í memiá od'íp'í xw'ír'ñw'í osax'í'p'í'rix'ín'í'r'í od'íp'í yar'ñe xw'íá e m'itar'íg'íápa xw'iy'íá nan'í Gor'ixoyá en'í áamá 'Ay'í p'í p'ínér'í'an'í?' yaiwiar'íg'íáy'í ar'íá n'íw'ír'í a'í r'íw'ím'n'í mamop'í'rix'ín'í'r'í mur'ípa é'í'rix'ín'í. S'íw'í s'íw'í nearop'í'rix'ín'í'r'í am'íp'í nan'í m'n'í m'íwiar'íg'íápa xw'iy'íá Gor'ixoyá áamá ar'íá m'íw'í'f'áy'í xean'ñ'í' seaiap'í'rix'ín'í'r'í mur'ípa é'í'rix'ín'í.

Gor'ixom'í r'ix'ñ'í' ur'í'rix'ín'í'r'í ur'éwap'iy'ñ'í' nán'í'r'n'í.

7 "Sey'íné Gor'ixom'í yar'ñ'í n'íw'iro seg'í seaimónar'ñ'í'p'í nán'í r'ix'ñ'í' uráná o anan'í m'n'í seaiap'n'í'fár'n'í. R'ix'ñ'í' nur'í'r'í am'íp'í w'í o t'ñ'í' e dán'í p'án'ñ'í' ner'í'ná anan'í meap'í'fár'n'í. R'ix'ñ'í' nur'í'r'í w'á'f' e n'írómáná wakw'í óránán'ñ'í' éáná Gor'ixo anan'í ar'íá n'ísir'í an'í ówan'ñ'í'ñ'í' seafkw'ii'n'í'fár'n'í.

8 Ay'í r'ip'í nán'í searar'ñ'í'n'í. Áamá n'ín'í' g'iy'í g'iy'í yar'ñ'í' n'íw'ír'í wig'í wimónar'ñ'í'p'í nán'í Gor'ixom'í r'ix'ñ'í' nur'í'r'í'náy'í anan'í meaar'íg'í'fár'n'í. Yar'ñ'í' n'íw'ír'í Gor'ixo t'ñ'í' e dán'í p'án'ñ'í' ner'í'náy'í anan'í meaar'íg'í'fár'n'í. Yar'ñ'í' n'íw'ír'í Gor'ixoyá w'á'f' e é'í' n'írómáná wakw'í óránán'ñ'í' éáná o anan'í an'í ówan'ñ'í'ñ'í' w'íkw'iiar'ñ'í'fár'n'í. Ay'ínán'í anan'í Gor'ixom'í yar'ñ'í' w'íay'í'f'í'rix'ín'í.

9 Sey'íné re é'í' ñw'ixap'íg'í'f'áy'í'né wox'í díx'í' íwo aiwá nán'í r'ix'ñ'í' r'í'ráná xen'w'í s'ñ'á ren'í'y'í' n'ímear'í umeaiar'ñ'í'f'r'an'í? Oweo'í!

10 Díx'í' íwo pey'í' nán'í r'ix'ñ'í' r'í'ráná sid'í'r'í' ren'í' n'ímear'í umeaiar'ñ'í'f'r'an'í? Ay'í en'í anan'íman'í.

11 Sey'íné íw'í n'éra war'íg'í'f'áy'í'né aiw'í seg'í n'iaíw'í r'ix'ñ'í' searáná am'íp'í aw'íax'í'y'í' m'n'í w'iar'íg'í'fár'n'í. E ner'í' a'í seg'í séno, an'í'nam'í ñweañoy'í' an'í'pax'í'r'n'í. G'iy'í g'iy'í r'ix'ñ'í' uráná am'íp'í nan'í'p'í anan'í m'n'í win'íg'í'n'í.

12 Sey'íné 'Áamá e oneal'í'poy'í.' n'iyaiw'ír'í'náy'í, sey'íné ayo en'í ax'í'p'í e w'íir'í'n'í. Ñw'í ikax'í' Moseso n'í'r'í'r'í' eañ'p'í' t'ín'í xw'iy'íá w'íá rókiamoag'í'áwa n'í'r'í'ro eag'í'p'í' t'ín'í ap'í e r'ín'ñ'ag'í' nán'í rar'ñ'í'n'í.

Íw'í in'ñ'í'f'yaú nán'í ur'éwap'iy'ñ'í' nán'í'r'n'í.

13-14 "Íw'í on'íg'í' in'ñ'í'y'í'kw'í'n'im'í p'áwian'í'ro é'í'rix'ín'í. Ay'í r'ip'í nán'í searar'ñ'í'n'í. Íw'í r'íw'éná Gor'ixo xean'ñ'í' win'í'f'a nán'í in'ñ'í'y'í' ó'í' xw'é in'ñ'ag'í' nán'í áamá obax'í' Gor'ixo nán'í d'ñ'í' m'ímó ayim'í n'ípáw'iro wig'í d'ñ'í' t'ín'í n'éra war'ñ'oi. Ay'ínán'í sey'íné ó'í' Gor'ixo r'íw'éná d'ñ'í' an'ñ'í' ín'íná ñweap'í'r'í'f'a nán'í seaiap'n'í'f'a nán'í on'íg'í' in'ñ'í'y'í'kw'í'n'im'í p'áwip'í'r'í' nán'í an'ñ'í' min'í' o r'ñ'í'p'im'í n'íx'í'd'í'ro é'í'rix'ín'í.

"Áamá ík'án'ñ'í' imón'ñ'oi." ur'éwap'iy'ñ'í' nán'í'r'n'í.

15 "Mimón'í' w'íá rókiamoar'íg'í'áwa wig'í d'ñ'í' ín'ím'n'í'y'í' s'íw'í say'í' s'í roar'ñ'í' yap'í nimón'ímáná aiw'í sey'íné t'fám'n'í' n'í'b'í'r'í'ná sip'í'sip'í' yap'í'n'ñ'í' away'ín'í' yar'íg'í'ápa nimón'ím'í seaiameap'í'fár'n'í. Ay'ínán'í s'ñw'í t'ín'í er'í'n'í.

16 Sey'íné ík'á nan'í w'é'f'na n'íw'ín'í'r'í'ná 'Ana nan'í'nar'n'í.' r'í'ro sip'í w'é'f'na n'íw'ín'í'r'í'ná 'Ana sip'ínar'n'í.' r'í'ro yar'íg'í'ápa sip'í imón'ñ'í' mimón'í' w'íá rókiamoar'íg'í'áwa yar'íg'í'á'p'í' n'íw'ín'í'r'í'ná 'Yap'í r'í'neaíwap'iyar'ñ'oi? Nepa Gor'ixoyáowaman'í.' yaiw'í'f'í'rix'ín'í. Áamá yap'í sey'íné seaiwap'iyar'ñ'oi b'í'f'áy'í ek'í'r'í'kw'í'n'ñ'í' imón'ñ'oi. Wain'í' sogw'í ek'í'r'í'kw'í'yo dar'íg'í'fár'n'í? Oweo'í! Ík'á pik'í' sogw'í en'w'í'x'í'yo dar'íg'í'fár'n'í? Oweo'í!

17 Ripi eni axpirini. Íkíá naníyí sogwí naní weariní. Sipíyí sogwí sipí weariní.

18 Íkíá naníyí sogwí sipí wepaxí mimóni. Sipíyí sogwí naní wepaxí mimóni.

19 Íkíá níni sogwí naní miwéyí nídikári ro ríá ikeaararigíári.

20 Ayínani seyíne íkíá sogwíyo níwiniríná níjía imónarigíápa sipí imóniní mimóní wíá rókiamoarigíáwa yarigíápi níwiniríná 'Gorixoyáowamani.' yaiwíríxini.

Gorixo "Joxi nani nioni majíári." uriniginí uréwapiyiní nánirini.

21 " 'Ámá Jisasomí "Ámináoxini, Ámináoxini" urarigíá níni xegí xano, anínamí nweano xwioxíyo mímeámí nerí píraniní umenweane páwipíríári.' miyaiwipani. Ámá xío wimónarigíápi xídarigíá gíyí gíyí, ayíni nípáwiro nweapíríári.

22 Sía Gorixo ámá níyoní mí ómómíximí eníayimí ámá obaxí re nírayipíríári, 'Ámináoxini, Ámináoxini, nene yoí joxiyáyo dání xwiyíá wíá rókiamoagwári.' níniro 'Yoí joxiyáyo dání imíó míxí umáinowáragwári.' níniro 'Yoí joxiyáyo dání emímí obaxí wíwapiyagwári.' níniro epíríá enagí aiwí

23 ámá níyíyá sínwí anígíe dání re urimíári, 'Seyíne nani nioni níjía wí mimóniní. Ríkíróo yarigíáyíne nioni píni níniwíárimí úpoyí.' urimíári.

Aní mirarigíáwa nani uréwapiyiní nánirini.

24 Ámá gíyí gíyí níniyá xwiyíá rípi aríá níniro xixeni e nínixidírináyí ayí ámá síná aní nímiríná díní píraniní nenwiperí xwíá nímiga níwerí síná píará ínimi yapíninínamí dání síná píará aní míriníápi e dání níkíkíróa níyapíri mírarinóniní imóniní.

25 Inía earí inígí waxí xwé weapíri ríwípí erí nerí aiwí aniwá síná ínimi yapíninínamí dání níkíkíróga yapíniníagí nani níkwierómioanínigini.

26 Ámá gíyí gíyí xwiyíá níni rariníápi aríá níniro aí xixeni mepa nerínáyí ayí ámá síná aní nímiríná majímajíá níkarínirí iníkíyo seáyí e dání síná níkíkíróa níyapíri mírarinóniní imóniní.

27 Inía earí inígí waxí weapíri ríwípí erí yaríná aniwá níkwierónowirí ríwí níra píeronínigini." Jisaso e nurirí

28-29 xwiyíá api nípini ríxa níra níúsáná enáná ámá e epíroyí egíáyí o nwí ikaxí eáninípi mewegíáwa uréwapiyarigíápa muréwapiyí néní tíjóniní uréwapiyarínagí nani ududí néra ugíawixini.

8

Peyíyí imóniní womí naní imíxíní nánirini.

1 Jisaso nuréwapiyíísáná díwí mínyíyo dání weaparíná oxí apíxí níaiwí obaxí ními weaparíná re enínigini.

2 Ámá peyíyí imóniní wo níbirí níwímearí mínyí xwíáyo níkwírorí re urínigini, "Ámináoxini, joxi nioni nani 'Naní owimíximíni.' níyaiwiríná anani naní nímixípaxoxirini." uríagi

3 Jisaso wé íeapá níwirí seáyí e níwikwíárirí " 'Joxi naní oimónini.' nímonarini. Ríxa naní imónei." uráná re enínigini. Peyíyí imóniní naní imóníagi

4 Jisaso re urínigini, "Joxi nioni naní simíxíáyí nani amíná nurí ámáyo áwaní murípaní." nurirí ámá o Moseso eníná nwí ikaxí ragípi mé ámáyo

xewaninjo áwanj nura emeniginiri e nuriri ámi re uriniginini, “Amíná apaxipáninij imónigáwa tñj e nání nurí womi síwá níwiniri nanjw rídiyowá nání negí aríto Moseso eníná sekaxí nearagíyí bí mání wíríxini. Goríxo nání rídiyowá siárirí joxi nanj imóníípi nání áwanj ríri oeniri mání wíríxini.” uowáriniginini.

Porisí woyáy womi nanj imixinij nánirini.

⁵ O anj yoí Kapaneamiyo rémóaná wauyí porisí áminá imóninij wo níwímeari wauní ríxinj nuriri

⁶ re uriniginini, “Ámináoxini, gí inókíninij nimóniri omij níiarinjo enj níní síwímí neri níweri ríninij xwé winarini. Anani nanj imixiréini?” uríagi

⁷ Jisaso re uriniginini, “Ananirini. Nioni nurí nanj imiximíini.” uríagi aí

⁸ porisí áminá imóninjo re níyaiwiri “Porisí wa nioni ínimi nuríninijpa simixíyí eni Jisasomi ínimi wurínini.” níyaiwiri re uriniginini, “Ámináoxini, nioni ámá wé róninij joxi tñi xixeni mimóninijagi nání joxi gí anjyo íwiapíaxí mimónini. E neri aí joxi re dání ‘O nanj oimónini.’ ráná gí omij níiarinjo nanj imóninijoi.

⁹ Ayí rípi nání seararinini. Nioni eni ámá omij ‘Ayí ayí ei.’ nírarigíawami ínimi wuríninini. Nioni eni porisí wa ínimi nuríninijoi. Womi ‘Joxi anj ui.’ uráná sa anani aríá níiniri warinirini. Womi ‘Bei.’ uráná sa xixeni barinirini. Gí inókíninij níiarinij womi ‘E ei.’ uráná xixeni yarinirini.” uríagi

¹⁰ Jisaso aríá e níwiri nání ududí neri ámá xíomi númi warigíayo níkinimóniri re uriniginini, “Isireriyíné woxi ámá ro dñj seáyí e nínikwírori yarinijpa xixeni e dñj mnikwíroarinijagi sínjwí raninjarini.

¹¹ Nioni re seararinini, ‘Ámá Goríxo xegíyí xwioxíyo mímeámí neri píraninij umenweanáná émá obaxí sogwí íwiaparínimíni nweagíáyí tñi sogwí wearinimíni nweagíáyí tñi níbíro segí aríowa Ebírámo tñi Aisako tñi Jekopo tñi nawíni ani níjwearo aiwá nípírárini.

¹² E neri aí Isireriyíné, Goríxo anjipaxí xwioxíyo mímeámí níseairi seamenweapaxíyíné Goríxo menweané dání síá yinimí seamoaiáná e dání mímeninijwí ayíkwí mísearíníá enagi nání njwí earo manj síwí ríkwíniro epírárini.’ seararinini.” nuriri

¹³ wauyí porisí áminá imóninjomí re uriniginini, “Dixí anj ui. Joxi ‘O e epaxorini.’ níniaiwiri dñj níkwíroarinijpi xixeni ríxa oimónini.” uowáraná axíná xegí omij wíiarinjo ríxa nanj imóniniginini.

Pitaomi xíneagwími nanj imixinij nánirini.

¹⁴ Jisaso Pitaoyá anjyo nípáwiríná weninij éyí wininiginini. Pitaomi xíneagwí wará ríá píri wíarinijagi íkwianjwíyo sá riyí wenjagi níwiniri

¹⁵ wé seáyí e ikwiáraná re eniginini. Ríá píri píni wíáraná níwiápinimeari Jisasomi aiwá níxeri winiginini.

¹⁶ Ríxa sogwí wéaná ámá e dánjyí wígí ámá imíó dñj xixéroarinijyí obaxí o tñj e níméra níbíro wáraná oyá xwíyíá tñi míxí umáinowárayiri simixíyí níní eni píraninij imimiximí eri eniginini.

¹⁷ Goríxoyá xwíyíá wíá rókiamoagí Aisaiaoyí ríninjo ámá xegí xiáwowayá xwíá píaxíyo dání iwíaroníto nání xwíyíá níriiri eanj rípi, “Xewaninjo negí simixíyí tñi uraní tígíáyí tñi nanj imimiximí eníárinini.” rínijpi ríxa xixeni imónini nání Jisaso e eniginini.

Ámá “Orixédaneyi.” urigfá nánirini.

18 Jisaso ámá oxí apixí obaxí omi ikwikwierí wiarinagfa niwiniri xegí wiepisariñowamí sekaxí re uriniginí, “None ipiwámí jfaríwámí dání xemoaní nání ewéyo pìxemoání poyí.” uraríná

19 ñwí ikaxí eáninípi mewegíáyí wo nibiri re uriniginí, “Nearéwapiyarinoxini, añí amí gimi gimi nání úaná nioní númí rixídimemfáriní.” uríagi

20 o re uriniginí, “Sfíwí sayí sá wenfa nání sfíjá sirírkí tñirini. Iní ení sá wenfa nání niyiní tñirini. E nerí aí ámá imóninóní sá wémfa nání añí wí menini.” uriniginí.

21 Xegí wiepisariníyí ámí wo re uriniginí, “Ámináoxini, gí ápo tñí niñweañsáná o ríxa péaná xwfa niweyárimoní númí rixídimemfa nání ananirani?” uríagi aí

22 Jisaso ámá xfomí diñí miwikwíroarigfáyí nání re uriniginí, “Xegí piyí wfa xwfa weyárfírxiniri sñwí niwiniri nioní númí nixídei.” uriniginí.

Ipi imeamfkwí yariniipi samini imixini nánirini.

23 E nurimí ewéyo pìxemoánaná xegí wiepisariñowa ení ni pìxemoániro ipíyo oríwámí dání nání nimeámí waríná re eniginí.

24 Ríwipi xwé nerí iniigí imeamfkwí neríná ríxa ewépa miwiárominiri yariniagi aiwí Jisaso sá maiwí wenagi

25 wiepisariñowa nuro saiwiárfí niwiro re urigfawixini, “Ámináoxini, ríxa niñeamíwiáropaxirini. Arírá neai.” uríagfa

26 o re uriniginí, “Diñí onimíapi ni kwíroarigfoyíné pí nání wáyí seainarini?” nurimí niwiárfínimearí re riniginí, “Imini tñí iniigí tñí samini oweáriní.” ráná re eniginí. Imini pñí wiárfí iniigí winwí mé ríwoárfí nerí ñini ímónáriniginí.

27 Ñini ímónárfagi niwiniro re rinigfawixini, “Pí ámáoríani? Imini tñí iniigí tñí aríá niwiri samini weárfáyoí.” rinigfawixini.

Ámá imfó xixeroarigfíwaúmi mixí umáinini nánirini.

28 O tñí xegí wiepisariñowa tñí oríwámí dání ámá yoí Gadarayí añíyí tñí e niwiékñimearo ewéyo dání ayoáaná ámá imfó diñí xixeroarini wáú —Awaú imfó nimóniri sayí e roñagí nání ámá óf ayimí mipwarigfáriní. Awaú xwárfá ámá tayarigfá tñí añwí e dání nibiri nawini órórí niniro

29 xwamiání re urigfísixini, “Niaíwí Gorixoyáoxini, joxí pí neaiminiri barini? Gorixo ríwéná rñini neaiapínfá sñí enáná joxí rñini neaiapiminiri ríbarini?” nuriro

30 odípi obaxí bí ná jfami nirómáná aiwá narinagfa niwiniro

31 rixini re urigfawixini, “Joxí mixí niñeamáinirínáyí, odípiyo oxixéropoyiniri sñwí neanei.” uríagfa

32 o “Emaní!” uríagi ámá awaúmi pñí niwiárfimí odípipimí xixéroáná re eniginí. Pímaní miwiáronimí añíni imegíni wérfáyí ipíyo igwfa nuyíroro iniigí ninamiro piyí egfawixini.

33 Píyí éagfa odípi awí mearoarigfáwa sñwí e niwinimí wigí añí apimí nání mrfí nuro odípi iniigí namírfá tñí ámá imfó xixeroarigfíwaú ení naní imóniri éfpi tñí nání repíyí wíáná

34 ámá oxí apixí nñí añí apimí dáníyí Jisasomí wímeaniro nání nuro omí niwiniro rixini “Joxí neneýá xwfa re pñí niñeawiárfimí wí e nání ui.” urigfawixini.

9

Ámá enjé níní síwímí enjomi nanjé imíxíjé náníríní.

¹ Jisaso ewépámi nípíxemoánírí nínjwearí níméámi oríwámi dání nixemoauri xegí anjé njwearíjéjé nírémorí njwearáná

² re enjínigíní. Ámá wa ámá enjé níní síwímí enjé wo íkwianjwíyo nítímáná níméámi báná Jisaso awa “O ananí nanjé neaimíxíyíjéjé.” niyaiwiro xíomí dínjé wíkwíroaríjéjé nínwínírí enjé síwímí enjomi re uríjínigíní, “Ámá roxíní, joxí ayá síwí míríropaní. fíwí joxí yaríjéjé ríxa yokwarímí síáríní.” uráná re enjínigíní.

³ Njwí ikaxí eáníjéjé mewegíáwa wigí xwíoxíyo dání dínjé re nípíkíga ugíawíxíní, “Ámá ro ‘Goríxo yaríjéjé epaxoníríní.’ niyaiwirí níríríná Goríxomí ríperírí umearíní.” Íníní dání dínjé e yaiwiaríjéjé nání

⁴ Jisaso dínjé adadí nínwírí níjéjé nímónírí re uríjínigíní, “Pí nání segí dínjéyo dání ‘O Goríxomí ríperírí numerí yaríní.’ niaiwiaríjéjé?”

⁵⁻⁶ Nioní enjé síwímí enjomi ‘Díxí fíwí yaríjéjé ríxa yokwarímí síáríní.’ uráná soyíné ‘O néní tíjorfaní?’ niaiwíjéjé? Omí ‘Nanjé nímónírí nínwíápníméámi anjé uí.’ uráná soyíné ‘O néní tíjorfaní?’ niaiwíjéjé? fíwí yaríjéjé yokwarímí nínwíríná íníní imóníjéjé nání e yaiwíjéjé mimóníní. E nerí aiwí ámá imóníjéjé nání ‘O xwíá tíyo nínjwearíná ení fíwí yaríjéjé yokwarímí wííní nání néní tíjorfaní?’ niaiwíjéjé nání síjéjé nanjéjé.” nurírí ámá enjé níní síwímí enjomi re uríjínigíní, “Joxí nínwíápníméarí díxí íkwianjwí nínxopemíxírí níméámi uí.” uráná

⁷ o nínwíápníméámi xegí anjé e nání unjínigíní.

⁸ Xegí anjé e nání úagí oxí apíxí e epíroyí egíáyo síjéjé e nínwíníro nání dínjé níyeawáíro “Goríxo ámá ro néní tíjóníjéjé wímíxíjéjé?” niyaiwiro xíomí yayí seáyímí dání umegíawíxíní.

Matiyuomí “Níxídeí.” uríjéjé náníríní.

⁹ Jisaso e píní nínwíápnímí nuríná ámá wo xegí yoí Matiyuoyí ríníjéjé takísí nání nígwí uráparíjéjé opisí anjéyo riwo njwearíjéjé nínwínírí re uríjínigíní, “Nioní níxídíméíríxíní.” uríjéjé o nínwíápníméarí núní uxídíníjéjé.

¹⁰ Jisaso xegí wíepísaríjéjé téní anjé Matiyuoyá nání nuro aiwá naríná ámá takísí nání nígwí uráparíjéjé téní fíwí aríkí yaríjéjé wíníyí téní omí nínwíméaro nawíní aiwá naríjéjé

¹¹ Parisiowa síjéjé e nínwíníro xegí wíepísaríjéjé re uríjéjéjé, “Segí searéwapíyaríjéjé ro pí nání ámá takísí nání nígwí nearáparíjéjé tíyí téní fíwí aríkí yaríjéjé tíyí téní nawíní nínjwearo aiwá naríjéjé?” uríjéjé

¹² Jisaso aríá e nínwírí xewaníjéjé nání “Ámá fíwí yaríjéjé arírá wímínírí nání weapíjéjé?” oyaiwíjéjé ewayí ikaxí re uríjínigíní, “Ámá símíxí míyaríjéjé xwírí tíjéjé e nání waríjéjé? Oweoí, símíxí yaríjéjéjé xwírí tíjéjé e nání waríjéjé.”

¹³ E nerí aí soyíné nuro xwíyá eníná wíá rókíamoagí Xoseao nírírí eanjé ríjéjé, ‘Rídíyowání Goríxoní nání nífíríxíní.’ mínímónaríníní. “Ámá wíyo nání ayá nurímíxíro arírá wífíríxíní.” nímónaríní. nírírí ríwamíjéjé eanjé apímí fá níroro níjéjé imóníjéjé. Ayí ríjéjé náníríní. Ámá ‘Wé róníjéjé yaríjéjéjé.’ yaiwíaríjéjé ‘Nioní tífámíní bíjéjé.’ urímínírí nání weapíjéjé. ‘fíwí yaríjéjéjé.’ yaiwíaríjéjé nání weapíjéjé.” uríjínigíní.

“Díxí wíepísaríjéjé aiwá njwíá mínjwíríníjéjé.” uríjéjé náníríní.

14 Jono wayf numeaiia warinoyá wiep̄sar̄inow̄a Jisaso t̄ñf e nán̄i n̄b̄iro re ur̄iḡawix̄in̄i, “None t̄ñf Parisiowa t̄ñf Gor̄ixo none nán̄i yayf̄ owin̄in̄rī aiwá ñw̄fá ñwir̄ár̄inaȳar̄inagw̄i aiw̄i dixf̄ wiep̄sar̄inow̄a pí nán̄i aiwá ñw̄fá m̄in̄wir̄ár̄in̄f yar̄in̄oi?” ur̄agf̄a

15 Jisaso xewan̄iño nán̄i “Om̄i wa n̄p̄ik̄imáná en̄áná wiep̄sar̄in̄ȳf̄ d̄ñf̄ sip̄i n̄wir̄íná aiwá ñw̄fá ñwir̄ár̄in̄p̄r̄f̄ár̄in̄i.” oyaiw̄ipoȳin̄rī ewayf̄ xw̄iyf̄á re ur̄in̄in̄iḡin̄i, “Ámá ap̄ixf̄ s̄ñf̄ meáo xegf̄ ámá imón̄iḡf̄áyf̄ t̄ñf̄ ñweañáná o nán̄i d̄ñf̄ sip̄i wipaxf̄ men̄in̄i. E nero aí ámá wa om̄i an̄ñm̄ixáná íná aiwá ñw̄fá ñwir̄ár̄in̄p̄r̄f̄ár̄in̄i.” ur̄in̄in̄iḡin̄i.

16 “Xw̄iyf̄á Parisiowa nearéwap̄iyar̄iḡf̄áp̄i t̄ñf̄ Jisaso s̄ñf̄ nearéwap̄iyar̄in̄p̄i t̄ñf̄ kum̄ix̄ipaxf̄ mimón̄in̄i.” oyaiw̄ipoȳin̄rī ám̄i ewayf̄ ikaxf̄ nur̄irī re ur̄in̄in̄iḡin̄i, “Ámá wigf̄ sorf̄á axen̄in̄aḡi n̄w̄in̄róná rap̄rap̄i s̄in̄i m̄ik̄kar̄in̄ñf̄ b̄i n̄mearo ur̄f̄ óf̄ in̄ñúmi n̄p̄r̄oro gw̄f̄ kiwear̄iḡf̄ámani. E ner̄f̄náyf̄, igf̄á eánáná rap̄rap̄i s̄ñf̄ p̄r̄óf̄áp̄i n̄ik̄kar̄in̄r̄n̄á ur̄ú xw̄e naxega un̄f̄ár̄in̄i.

17 Rip̄i en̄i ámá in̄iḡf̄ wainf̄ s̄ñf̄ memé wará s̄ixf̄ ur̄f̄wám̄i iwajf̄á yar̄iḡf̄ámani. E ner̄f̄náyf̄, memé wará s̄ixf̄wá n̄up̄iyin̄r̄n̄á in̄iḡf̄ wainf̄ pur̄i s̄ixf̄wá xw̄ir̄f̄á ik̄ixén̄irī e en̄iḡin̄i. Wainf̄ s̄ñf̄ȳf̄ memé wará s̄ixf̄ s̄ñf̄wám̄i ȳánáyf̄, wará t̄ñf̄ in̄iḡf̄ t̄ñf̄ n̄ip̄iaún̄i nan̄f̄ en̄in̄oi.” ur̄in̄in̄iḡin̄i.

Ap̄ixf̄ ragf̄ an̄ñf̄ pwar̄ñf̄ w̄im̄i nan̄f̄ im̄ix̄ir̄i miáí pen̄f̄ w̄im̄i nan̄f̄ im̄ix̄ir̄i en̄f̄ nán̄ir̄in̄i.

18 Jisaso xw̄iyf̄á ap̄i s̄in̄i e urar̄fná re en̄in̄iḡin̄i. Judayf̄yá rotú añf̄ mewen̄f̄ wo n̄b̄irī Jisaso s̄ikw̄f̄ t̄ñf̄ e m̄ñf̄ xw̄f̄áyo n̄kw̄r̄orī re ur̄in̄in̄iḡin̄i, “Gf̄ miáí r̄ixa pear̄in̄i. E ner̄i aí jox̄i n̄b̄irī wé seáyf̄ e wikwiáráná nan̄f̄ oen̄i.” ur̄f̄aḡi

19 o n̄wiáp̄n̄imear̄i númi nur̄i wiep̄sar̄inow̄a en̄i naw̄in̄i war̄fná

20-21 re en̄in̄iḡin̄i. Ap̄ixf̄ w̄i —Í xegf̄ ragf̄ an̄ñf̄ pwar̄fná xwiogw̄f̄ wé wúkaú s̄ikw̄f̄ waú múron̄j̄r̄in̄i. Í “N̄in̄i oyá iyf̄áyon̄i amáf̄ n̄rón̄r̄fná nan̄f̄ imón̄im̄in̄iȳr̄fan̄f̄?” n̄iyaiwia n̄b̄irī r̄f̄w̄yo n̄rón̄ap̄imáná Jisasoyá iyf̄áyo s̄ir̄f̄w̄f̄ j̄e amáf̄ rón̄in̄iḡin̄i.

22 Amáf̄ rón̄f̄aḡi Jisaso n̄ik̄in̄imón̄irī im̄i s̄ñw̄f̄ n̄w̄in̄irī re ur̄in̄in̄iḡin̄i, “Gf̄ ineȳi, ayá s̄f̄w̄f̄ m̄ir̄irop̄an̄i. J̄ix̄i d̄ñf̄ n̄in̄ikw̄r̄or̄in̄p̄im̄i d̄án̄i er̄f̄kiemeán̄in̄i.” uráná í r̄ixa nan̄f̄ imón̄in̄iḡin̄i.

23 Jisaso e d̄án̄i nur̄i rotú añf̄ mewen̄oyá añf̄ e n̄rémorī ox̄f̄ ap̄ixf̄ ep̄royf̄ n̄iyár̄imáná ñwapé r̄iro web̄f̄i r̄iro nero yaiw̄in̄ñf̄ yar̄in̄aḡf̄a n̄w̄in̄irī

24 re ur̄in̄in̄iḡin̄i, “R̄ixa peyeápoiȳ. Miáí p̄iyf̄ men̄in̄i. Sa sá wen̄i.” ur̄f̄aḡi ayf̄ r̄ip̄f̄á nur̄iro yar̄in̄aḡf̄a aí

25 n̄ñf̄ miáí t̄ñf̄ e p̄ñf̄ n̄wiár̄im̄i r̄ixa n̄peyeámáná en̄áná o n̄p̄awirī miáim̄i wéyo f̄á n̄max̄ir̄irī m̄f̄eyoááná re en̄in̄iḡin̄i. Miáí wiáp̄n̄imeañ̄in̄iḡin̄i.

26 Í wiáp̄n̄imeági xw̄iyf̄á o éf̄pi nán̄i xw̄iyf̄á añf̄ n̄iyon̄i r̄in̄ár̄imen̄in̄iḡin̄i.

S̄ñw̄f̄ sup̄ar̄iḡf̄i waúmi nan̄f̄ wim̄ix̄ñf̄ nán̄ir̄in̄i.

27 Jisaso e d̄án̄i war̄fná ámá s̄ñw̄f̄ sup̄ar̄iḡf̄iwaú númi nux̄d̄irī r̄f̄aiwá re ur̄iḡf̄isix̄in̄i, “Negf̄ m̄ix̄f̄ ináyf̄ Depitomī xiáwox̄in̄i, yawawi anan̄i wá yeawian̄r̄éin̄i?” nur̄irī

28 o r̄ixa añf̄yo n̄p̄awirī ñweañaḡi awaú en̄i n̄p̄awirī wímeááná Jisaso yar̄in̄f̄ re win̄in̄iḡin̄i, “Awagw̄i d̄ñf̄ n̄in̄ikw̄r̄orī ‘O anan̄i s̄ñw̄f̄ sup̄ar̄iḡw̄f̄ȳf̄ nan̄f̄ yeaim̄ix̄ipaxor̄in̄i.’ r̄in̄iaiw̄iar̄in̄i?” ur̄f̄aḡi awaú “Oȳi, Ámin̄áox̄in̄i, jox̄i e epaxox̄ir̄in̄i.” ur̄f̄aḡf̄i

29 o egí sñwíyo wé fá nuxiriri re uriniginini, “Awagwí dñj níkwíroarigípa xixeni oimónini.” uráná re eniginini.

30 Awaú sñwí noxoari anigfisixini. Sñwí noxoari anagfi Jisaso ará jiyikí nori re uriniginini, “Awagwí nioni eálapí áamá wíyo áwanj murímepa éisixini.” uráagi aí

31 awaú o tñj e dáni nuríná xfo wípi nani ami ami repiyí niwia emegfisixini.

Manj pñónarinj womi nanj wimixinj nanirini.

32 Jisaso e dáni waríná áamá wí wigí áamá imfo dñj xixéronagi nani manj pñónarinj wo Jisaso pwarinje nani nimeami nibiro wáraná

33 o imfoyo mixi umánowáraná manj pñónarago rixa xwiyá rarinjagi oxí apixí e epíroyí egíayí sñwí e éagi niwiniro ududí nero re nira ugíawixini, “Aga enína enína aiwi Isirerene áamá wo e yarinjagi winagwámani.” nira úagí aiwi

34 Parisiowa re rigíawixini, “Obo, imfoyo umenweanoyá dñj tñi mixi umánowárarinirini.” rigíawixini.

Jisaso áamá nani wá wianinj nanirini.

35 Jisaso Judayíya anj xwéyo tñi onimiáyo tñi nemeíná wigí rotú anjyo nipáwiri uréwapiyemeri xwiyá yayí winipaxipi —Api Gorixo áamá xfo xegí xwioxíyo mimeámí nerí piráninj umenweanápí nani rininjipirini. Api nani wá urimeri áamá simixi xixegíni yarigíayo tñi uraní xixegíni imonigíayo tñi nanj imimiximí wiemeri neríná

36 áamá oxí apixí epíroyí egíayí sipisipi xiáwo mayí neríná úrapí nero dñj simigwá niyinironinj wiároárinarigíapa yarinjagí niwini wá niwianiri

37 áamá xwiyá Gorixoyá wá urimepirífa nani obaxí mimóninjagi nani xegí wiepisarinjyo re uriniginini, “Aiwa ominjyo piripirí inarinjagi aiwi áamá nimipirífa nani obaxí menini.

38 Ayinani Gorixomi rixinj re urípoi, ‘Áamá aiwá api rimiipiri nani dixí ominj tñj e nani uowáririxini.’ urípoi.” uriniginini.

10

Wá wurimeiarigíawami enj sixí weámixowárirí sekaxí uriri enj nanirini.

1 Jisaso xegí wiepisarinj wé wúkaú síkwí waú awami “Awí eánipoyi.” nurimáná awa áamá imfo dñj xixéorinjyo mixi umánowáriro áamá simixi xixegíni yarigíayo tñi uraní xixegíni imonigíayo tñi nanj imixiro epaxí imonirixinirini enj weámixowáriniginini.

2 Xegí wá wurimeiarigíawa, wé wúkaú síkwí waú imonigíawa wigí yoí rowarinini. Xamino Saimonorini. Ámi yoí bi Pitaoyi wírininjorini. Xegí xogwáo Adiruorini. Sebediomí xewaxowáú Jemiso tñi xogwáo Jono tñinirini.

3 Piripo tñi Batoromuo tñinirini. Tomaso tñi Matiyuo tñi —O takisí nani nigwí urápagorini. O tñinirini. Arípiasomí xewaxo Jemiso tñi Tadiaso tñinirini.

4 Saimono —O áamá “Émáyo mixi oxídowáraneyi.” rarigíayí tñi nawíni níkwimixinirini emeagorini. O tñi Isikarioti dñj Judaso —O Jisaso nani miyí urinjorini. O tñinirini.

5 Jisaso wé wúkaú síkwí waú awami nuowáriríná sekaxí nuriri re uriniginini, “Soyiné nuróná émayíya anj tñimini mupani. Samariayí —Áamá ayí Judayí tñi xepixepá rónarigíayirini. Ayíya anjyo nani eni mupani.

⁶ Soyíné negí Isireriyí —Ayí sipísipí xiáwo píráníñí mímearíñá amí ami uniamoaríñíñí imónígáýíñí. Ayí tñí e náníni úpoyí.

⁷ Soyíné nuróná wáí re urímeríñí, ‘Goríxo xó xegí xwioxíyo míméámí níneairí neameñweaní añwí ayo enagí nání segí íwí yarígápi ríwíñíni nímamoro nísaníro ñweáíñíni.’ urímero

⁸ áamá simíxíyo naní imímíximí ero áamá péfáyo dñí sixí numímoro saiwiárí wiro áamá peyíyí tígáyo wigí wará naní wímíxiro imí dñí xíxéroaríñíyo mímí umáñnowáñíro eméíñíni. Soyíné nioní ení eáníñí anípá ení seaeámíxowáríyí nání soyíné áamá simíxíyo naní imímíximí níwiríñá nígwí nání murípa nero sa anípá naní imímíximí wííñíni.

⁹ Soyíné níwaníro neríñá nígwí sixí ímoarígáyo nígwí xwéraní, onímíaraní, nímearo sixí nímoro níméámí mupa ero

¹⁰ íá árupianí aí tñí nimanímí mupa ero iyí wúkaú raiwakíyí mepa ero síkwí sú niyíñíro aiwí ámí waú míméapa ero xoyíwá nímáñímí mupa ero éñíñíni. Ayí rípi náníñíni. Áamá arírá wiarígíomí ananí aiwá mímí wiaríñagí nání soyíné ení aiwá ananí seaiapíñíñá enagí nání amípí níméámí mupa éñíñíni.

¹¹ Aní xwé bimíraní, onímíá bimíraní, nírémoríñá áamá aní apimí ñweagíyí áamá go go íwí amípí míyaríñomí níwíñíñá oyá aníyo nípáwiro aní apimí pñí níwíarímí upíñíñá nání o tñíni wéñíñíni.

¹² Áamá ‘O tñí oweaneyí.’ yaiwíoyá aníyo nípáwiríñá ayo yayí níwiro ‘Goríxo píráníñí oseamení.’ neaimónaríñí.’ uríñíñíni.

¹³ Ayí ení yayí níméairo segí pñí arí seaipíñí nání wimónánáyí, soyíné yayí níwiríñá urípi ananí ‘Xe oimóníni.’ yaiwíñíñíni. Ayí e míméaipa seaíánáyí, soyíné yayí níwiríñá urípi ‘Anípá oimóníni.’ yaiwíñíñíni.

¹⁴ Áamá gíyí gíyí wigí aníyo nání níméaipéméámí mupa ero soyínéyá xwíyí arí míméaimónípa ero éánáyí aní iwámíraní, aní apimíraní, pñí níwíarímí nuríñá áamá e ñweagíyí ‘Goríxo xeaníñí neaikáríñá nání tiyí réoi?’ oyaiwípoyíñíni segí síkwíyo síkí xéníñípi pñí wiaíkímí niyárímí úñíñíni.

¹⁵ Nioní nepa seararíñíni, ‘Síá Goríxo áamá níyoní mí ómómíximí eníyímí áamá eníñá aní yoí Sodomíyo ñweagíyí tñí Gomora ñweagíyí tñí aga ríkíkíríó néra wagíyó Goríxo xeaníñí ríá tñí wíkaríñá enagí aiwí áamá soyíné arí míméaíyó xeaníñí ayo wíkaríñápa axípi xíxení e wíkaríñámaní.’ seararíñíni.

“Xeaníñí seaíméañíñíni.” uríñí náníñíni.

¹⁶ “Nioní soyíné sipísipí mímí xíxe mepa yaríñíñí imónígíoyíné áamá síwí sayíñíñí imónígíyí tñí e nání searowáraríñíni. Ayíñaní soyíné nuróná áamá ayí nání síñwí tñí úñíñíni. Sidíñí yaríñípa dñí émi saímí moro iní xawiówí uyíñí bí mé awayíni yaríñípa ero néra úñíñíni.

¹⁷ Soyíné nioní nímídaríñagí nání áamá wí íá níméaxero negí Judayí ámíñá xwíñí mearígíáwa tñí e xwíñí seamepíñí nání seawáñíro negí rotú aníyo dání síkwí ragí puní nání seawero

¹⁸ soyíné pñí nioníyá émayí arí egíe dání áwaní urípíñí nání gapímanowa tñí mímí ináyowa tñí tñí e níméámí nuro seawáñíro epíñíñíni.

¹⁹ E seawáñíñí aiwí ríxa xwíyí urípíñí ínáníni Goríxoyá dñí tñí urípíñí enagí nání ayá síwí níméarorí ‘Aríre uraníréwíni? Pí pí uraníréwíni?’ míméaiwípa éñíñíni.

20 Ayí rípi nání searariñini. Awa ríxa xwíríxí seamearíná segí dñíyo dání urípríámani. Segí séno Goríxoyá kwíyípmi dání urípríá enagi nání ayá síwí mīsearopa éríxini.

21 Xíríxogwáowaú wífo Jisasomi xídariñagi nání wífo áamá wí omi opíkípoiñirí mīyí uríri xano xewaxo nání mīyí uríri niaíwíyí xaniyaú nání mīyí uríro epíríáriní.

22 Soyíné nioni dñí níníkwíro nixídariñagí nání áamá níní símí tñí seaiaríá aiwí gíyí gíyí síá yoparípi nioni weapímíáyi nání ení neáníro ñweáíáyné Goríxo ananí yeáyí nīseayimīxemeaníáriní.

23 Aní bimi nīseapíkianíro nání númí seaméánáyí, áamá aní bimi nání éf úríxini. Nioni nepa searariñini, ‘Isíreriýí aníyo píné nioniyá wíyo síni muríniñáná áamá imóniñáoní weapímíáriní.’ searariñini.” uríniñigíni.

24 Jiaso xegí wiepísariñowa “Omi sípí wikárípríá enagi nání none ení sípí neaikárípaxíriní.” oyaiwípoiñirí ewayí ikaxí re uríniñigíni, “Wiepísariñowa wigí uréwapíyaríñomi seáyí e imónarígíámani. Xínáiwáníñí nimóníro omíñí wíiarígíáwa ení wigí omíñí wíiarígíomí seáyí e wimónarígíámani.

25 Wiepísariñowa wigí uréwapíyaríño tñí xíxeni nimónírínáyí, ayí apáníriní. Xínáiwáníñí nimóníro omíñí wíiarígíáwa ení wigí omíñí wíiarígífo tñí xíxeni nimónírínáyí, ayí apáníriní. Sénoní ikayíwí imíóyo xíríóníñí imóniñoyí nínírirónáyí, gí niaíwoyíné ení anípaxí searípríáriní.

“Wáyí wípaxo roríni.” uríñí náníriní.

26 “Áamá íwí ínimi dání éíáyíraní, ikayíwí yumí ríáyíraní, ríwéná nípini síñáni imóníníá enagi nání ayo wáyí mīwípa éríxini.

27 Xwíyíá amípi nioni ínimi dání áríwíyíná searíápi soyíné ikwáwíyíná áwaní uríríxini. Amípi nioni yumí ikaxí searíápi aní ríkwíyo nīxenweámáná áwaní uríríxini.

28 Áamá nīseapíkíroná waráni seapíkípaxíriní. Dñí ení seaxekwapaxí meñagi nání wáyí mīwípa éríxini. E nerí aí Goríxo wará aí tñí dñí aí tñí ríá aníñí wearíñíyo seaikeaárípaxí imóniño nání wáyí wíríxini.

29-31 Áamá makeríáyo nání nuríná iní síríkwá waú bí neríná nígwí ríá nñí bí tñí bí yarígíáriní. E nerí aí segí séno mīwimónípa nerínáyí, wo ananí nīperi xwíáyo píeroariñímani. Soyíné iní onímíápiami múroniñagi nání Goríxo amípi wí mīwímeapa oenírí síñwí nīseanírínáyí, wí nīseaímeaníá enagi áamá nání wáyí mepaní. Segí mñíyo díá íá ropaxí mimóniñagi aí Goríxo nñíá enagi nání re yaiwíríxini, ‘O nene nání aga nñíá imóniñagi nání ananí píraníñí neamenígíni.’ yaiwíríxini.

32 Áamá gíyí gíyí ámayá síñwíyo dání ‘Jisasomi xídariñáoníriní.’ uránáyí nioni ení gí ápo anínamí ñweañoyá síñwíyo dání ‘O nioni nixídariñoríni.’ urímíáriní.

33 E nerí aí gíyí gíyí nioni nání ámayá síñwíyo dání ‘O nání nioni majíáriní.’ uránáyí nioni ení o nání gí ápo anínamí ñweañoyá síñwíyo dání ‘O nioni majíáriní.’ urímíáriní.” uríniñigíni.

“Kirá mīxí náníñíñí imóniñípa nīmeámi bíñáriní.” uríñí náníriní.

34 O áamá re uríniñigíni, “Nioni nání ‘Áamá nīyoní píyíá wírímíánírí bíñoríni.’ mñiaiwípaní. Goríxoyá xwíyíá kirá mīxí náníñíñí imóniñípa nīmeámi bíñáriní.

35 Aríá niarígíáyí tñí aríá mñiarígíáyí tñí Goríxoyá Bíkwíyo nírínírí eáníñípa xepíxepá orónípoiñirí nīmeámi bíñáriní. Xewaxo xanomí símí

tíni wiri xemiái xináimi símí tíni wiri xewaxo xiepi xifáimi símí tíni wiri oinípoyiniri biñáriní.

³⁶ Ámá xwiyfá nioniyá nixfdarigfáyf wigf ámá imónigfáyf mîxf wimóniprfáriní.

³⁷ Ámá gíyf gíyf xanomíraní, xináimíraní, dñf sixf uyarñfpimí nioní nîyiníní nání mímúrónípa nerfnáyf, ámá nioniyá imónipaxf mimóníní. Gíyf gíyf xewaxomíraní, xemiáimíraní, dñf sixf uyarñfpimí nioní nînyiníní nání mímúrónípa nerfnáyf, nioniyá imónipaxf mimóníní.

³⁸ Gíyf gíyf 'Jisasomí ouxfdimíní.' nîyaiwirí aí xeanñf nîniro nîpikipírixíní mînixfdé éf éfáyf ayf nioniyá imónipaxf mimóníní.

³⁹ Ámá goxi goxi 'Nioní Jisasomí dñf nîwikwírorí nuxfdírfnáyf, nîpikipírixíní.' nîyaiwirí xewanñoxí éf nîmenírfnáyf, dñf nîyimñfpi anñf ñwearfa nání mearfámani. E nerí aí gíyf gíyf éf mîmenípa nerí 'Nioní Jisasomí xfdarñagí nání ámá wí nîñpíkirónáyf, ayf ananíríní.' nîyaiwirífnáyf, dñf nîyimñfpi anñf ñwearfa nání mearfáriní." urññigíní.

"Nipemeámi seaúfá gíyf gíyo Goríxo nanf wiñfáriní." urñf náníríní.

⁴⁰ O ámi re urññigíní, "Gíyf gíyf soyfné wáf urímearfná arfá nîseairo nanf nîseairónáyf nioní searowárarñagí nání nionññf niro Goríxo nîrowárénapñomññf ení wiro yarñfoí.

⁴¹ Ámá gíyf ámá wo Goríxoyá wáf rókiamoarñfo enagí nání 'Ámá ro Goríxoyá wáf rókiamoarñforfani?' nîyaiwirí nipemeámi xegf anfyo nání úoyf rfwéná Goríxo xegf wáf rókiamoarigfáyo yayf nîwirí ayá rimíxarñfpi mîní winfápa axfpi e winfáriní. Gíyf ámá wo wé rónñfo enagí nání 'Ámá ro wé rónñforfani?' nîyaiwirí nipemeámi úoyf rfwéná Goríxo ámá wé rónigfáyo yayf nîwirí ayá rimíxarñfpi mîní winfápa axfpi e winfáriní.

⁴² Ámá gíyf gíyf soyfné nioniyá seaiapísarñfáoyfné enagí nání iniñf imñf rñf kapíxf wá seaiapánáyf Goríxo 'Omí wíimígní.' yaiwífpi anpá imónínfámani. Oweoí! Nioní nepa seararññí, 'Goríxo mîní winfáriní.' seararññí." urññigíní.

11

Jono Jisasomí yarñf wipísi nání urowárñf náníríní.

¹ Jisaso xegf wiepísarñf wé wúkaú síkwí waú awamí sekaxf e nurfísáná uréwapíyemerí wáf urímerí emíní nání e dání pñí nîwiárímí Judayf anf amí amí ikwíronñfyo nání unññigíní.

² Jono wayf numeaiá warñfo gwí nîñweámáná arfá re winññigíní, "Jisaso e yaríní. E yaríní." rarñagfá arfá nîwirí xfo xegf wiepísarñfyf waúmi Jisaso tñf e nání urowáráná

³ awaú nuri yarñf re wigfísixíní, "Jono 'Ámá wo rfwíyo binfáriní.' rarñoxíraní? Wenñf nerí ñweaaní nání wo síní rfa baríní?" urfagfí

⁴ Jisaso re urññigíní, "Awagwí nuri amípi nioní yarfná síñwí nanfípi tñí arfá nífpi tñí nání repíyf nîwirí áwanf urémeápiyf.

⁵ Nioní yarfná ámá síñwí supárigfáyf síñwí oxoaro síkwí ikf egfáyf nanf nimóníro anf ero peyíyf tífáyf wará nanf iníro arfá pfrónigfáyf arfá ero péfáyf wiápnímearo ámá uyípeayf xwiyfá yayf winpaxf none wáf nemerane urarñwápi arfá wiro yarñagfá nání Jonomí áwanf e urémeápiyf.

⁶ Rípi ení 'Nioní nání ámá go go símí tíni wikf dñf "O pí rfa yaríní?" mîniaiwípa nerfnáyf, yayf owiníní.' urémeápiyf." nurowáríri

7 awaú ríxa gwí aṅṅ Jono ḡweaṅiwá t́ṅṅ e nání warífná áamá oxí apíxí e epíroyí egíayo Jono nání re uríṅṅinígíni, “Seyíné áamá d́ṅṅ meañe nání nurífná pí áamáyo wínaníro wagíáríni? Áamá samíṅṅ imíṅṅ onímíapí nerí aí ríwí íwí apaxí mé wíṅwí yaríṅṅpa yaríṅṅ womí sṅṅwí wínaníro wagíárani? Oweoi!

8 E nerí aí pí áamáyo wínaníro wagíáríni? Áamá rapírapí yarapayí eṅṅ wú yíníṅṅ womí sṅṅwí wínaníro áamá d́ṅṅ meañe wagíárani? Oweoi! Áamá rapírapí yarapayí naníṅṅ níyíníro míxí ináyíyíyá aṅṅyo ḡweaarígíáríni.

9 E nerí aí seyíné pí nání áamá d́ṅṅ meañe nání wagíáríni? Goríxoyá wíá rókiamoaríṅṅ womí sṅṅwí wínaníro wagíárani? Oyi, e nerí aí ‘O Goríxoyá wíá rókiamoagíáyí t́ṅṅ xíxeni imóníṅṅomani. Seáyí e múronḡoríni.’ seararíṅṅni.

10 Xwíyíá Goríxo xewaxomí uríṅṅpí wíá rókiamoagí Marakaio níwuríyírí ríwamíṅṅ eañí rípí, ‘Aríá ei. Goríxoní gí xwíyíá yaní wiowárímíáo joxí gí íwoxi xámí rímeaní nání urowárímíáríni. O joxí nání áamáyo nurírná óṅṅṅ simoiníáríni.’ nírirí ríwamíṅṅ eañí apí Jono nání ríníni.

11 Nepa seararíṅṅni, ‘Jono áamá aríowayá xwíá piaxyó dáni iwíaroníoyí rarígíó nání óṅṅṅ imonḡo eṅagí nání áamá níni aiwí wo Jonomí seáyí e imóníni xirígíámani. E nerí aiwí gíyí gíyí nioní níxídíro Goríxoyá xwioxíyo páwíro yarígíáyí xwíyíá nioní nání wáí nurímeipírípí Jono wáí urímeníḡpímí seáyí e imóníṅagí nání áamá ayí oníḡpí aiwí Jonomí ení seáyí e wimóníṅṅoi.’ seararíṅṅni.

12 Jono wayí níneameaia waríṅṅo xwíyíá ‘Goríxo xwioxíyo mímeámí níneairí neameṅweaní nání áamá wo urowárénaríníṅṅoi.’ iwamíó searíṅṅiná dáni áamá uyíní yarígíáyí ‘Goríxoyá xwioxíyo aríge páwianíréwíni?’ níyaiwíro pírí íkwieámí néra páwianíro yaríṅṅoi.

13 ṅwí ikaxí Moseso nírirí eañíḡpí t́ṅṅ wíá rókiamoagíáwa níriríro eagíápí t́ṅṅ Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí seameṅweaní náníyí wíá nírókiamóa níbíro Jono yoparí o axíḡpí ríṅṅíni.

14 Eṅṅiná wíá rókiamoagíáyí wo re ríṅṅpí, ‘Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí neameṅweaníḡpí ríxa nímonímínírirí aṅwí e eṅánáyí áamá wo wíá rókiamoagí Iraiḡaóníṅṅ imóníṅṅ wo bíníáríni.’ ríṅṅpí t́ṅṅ xíxeni Jono ríxa bíṅṅíni. Seyíné omí nímímínírnáyí, o Iraiḡao imóníṅṅpa imónímínírirí eṅṅíni.

15 Aríá t́gíáyíné píraníṅṅ níoníyá xwíyíḡpí aríá eríni.

16 “E nerí aí pí ewayí xwíyíá nísearírí re searímíni, ‘Áamá agwí ríná ḡweagíáyíné ayíníṅṅ imóníṅṅoi.’ searímíni? Seyíné níaiwí rípiáníṅṅ imóníṅṅoi. Níaiwí bíbia makeríá t́ṅṅ e éf níṅweáro bíbia t́ṅṅ níá yaníro nerífná ríaiwá re uraríṅṅoi,

17 ‘Nene seyíné símíníṅṅ epírí nání soní eaarífná seyíné símíníṅṅ méoi. Nene seyíné ḡwapé ríḡpírí nání ḡwapé ráná ḡwapé saní mínearápáoi.’ E urarífná níaiwí aníṅṅ wínaríṅṅpía yapí imóníṅṅoi.

18 Ayí rípí nání seararíṅṅni. Jono níbírná aiwá áamá wimónaríṅṅpí t́ṅṅ iniígí wainí t́ṅṅ míní ḡwíá ḡweaṅáná áamá wí d́ṅṅ mamó o nání ‘Imíó d́ṅṅ xíxeronagí nání yaríni.’ raríṅṅoi.

19 Áamá imóníṅaóní níbírná aiwá iniígí amípí ananí narífná áamá wí ‘Áamá royí aiwá t́ṅṅ iniígí wainí t́ṅṅ ríwí eṅṅ nerí ayá wí naríṅoríni. Áamá takís nání níḡwí nearáḡarígíáwa t́ṅṅ íwí néra warígíá wíníyí t́ṅṅ níkumíxínírí emearígíoríni.’ rarígíáríni. Agwí e níriríro aí idáná nioní yaríṅṅapí t́ṅṅ Jono yaríṅṅpí t́ṅṅ aiwáníṅṅ ná wéánáyí re ríḡpíríáríni, ‘Áamá imóníṅṅo t́ṅṅ Jono

tíni Gorixoyá dñj tíni nanj yagfírini.' ríprfárini." urññigini.

Anf bi bimi ñweáyf xfom dñj m-wíkwf-roarñagfa uréwapñyñf nánirini.

²⁰ Jisaso e nurfísáná áamá e epfroyf egfáyo nurfíná anf o emím obaxf wíwapñyñfpi yof níriri áamá ayo ñweagfáyf wigf fwf yarígfápi rfwmíni nímamoro nísanro mñweá éagfa mxf nuriri

²¹ re urññigini, "Korasiniyo ñweáyfné aweyi! Sfa wñyi seyfné majfa seaórnfárini. Gorixo xeanñj rfa tñj seaikárfnfá enagi nani dñj sipi oseainini. Betísaida ñweáyfné aweyi! Sfa wñyi seyfné eni majfa seaórnfárini. Ayf rípi nánirini. Emím segf añyo seaíwapñyñápi émayf añf yof Taiayf rññyño tñi Saidoniyi rññyño tñi nñwíwapñyiri sñwñyí, áamá añf apiaúmi ñweáyf eníná wigf fwf yarígfápi nani piaxf nñweánro ayá fá nñxññiro nani iyfa írkwf pánro rfa uráwño iwieánro yanñi egfárini.

²² Nepa seararññi. Sfa Gorixo áamá nñyoní mí ómómíximf enfáyimi áamá Taia ñweáyo tñi Saidoní ñweáyo tñi winfápa axfpi seainfámani. Seyfnéyá seáyf e imónini.

²³ Kapaneami ñweáyfné eni 'Gorixo añfnami nani nñeaménapñnfárini.' rñyairññoi? Oweoi! Rfa aññf wearñyño nani wepñfárini. Emím nioní segf añf e seaíwapñyñápi eníná Sodomí ñweáyf, ríkíkrfó yarñagfa Gorixo rfa mamówarñyí sñwñ nñnanro sñwñyí, ayf nñsanro agwf ñweañwá re nani nñweaxa banro egfárini.

²⁴ Nepa seararññi. Sfa Gorixo áamá nñyoní mí ómómíximf enfáyimi Sodomí ñweagfáyo winfápa xñxení axfpi seainfámani. Seyfnéyá seáyf e imónini." urññigini.

"Nioní tfámini nñbñfnáyf, dñj emímówarf inñpñrói." urññf nánirini.

²⁵ Jisaso e nurmáná Gorixomi xwñyfá rññmí nñwirfná re urññigini, "Gf ápoxini, Ámná añña imíxiri xwfa imíxiri nerí tñoxini, xwñyfá nioní urarññá rípi nani áamá 'Nioní nññonirini. Go nñréwapñyññoi?' yaiwinarígfáyo yimárorí áamá nñáíwí onímíapia yapí 'Aññf onñréwapñyípoyi.' yaiwinarígfáyo wfa urókiamorí éagi nani yayf seáyimi dani orímeminí.

²⁶ Ápoxini, joxi e simónarññagi nani díxf dñj tñi e imónini." nuriri

²⁷ ámayo re urññigini, "Gf ápo xwñyfá amípi oyá nñpñi bí yumí mñi nñpñi fñññf niepñxfñiasññrini. Áamá nñni aiwí wo xegf dñj tñi xewaxoní nani nññfá mimónini. Gf áponí nññfá imónini. Áamá wo xegf dñj tñi gf ápo nani ení nññfá mimónini. Xewaxonini nññfá imónini. E nerí aí áamá xewaxoní 'Gf ápo nani xe nññfá oimónípoyi.' nñyairí o nani wfa wókímíxarññáyf ayf ení gf ápo nani nññfárini.

²⁸ Ayñnani sekaxf 'Rípi époyi. Rípi époyi.' nñrñga uñpi píránñf ouxfdmññrñ nerfná sañf xwé nñmearñññf nñmeámi nuro aññf seainarññyfné, nioniyá dñj tñi sá ñweapñrñ nani nioní tfámini bñpoyi.

²⁹ Nioní áamá nñpenioní nímónirí seáyf e mimónarññáoní enagi nani sañf nioniyá íkfñññf xwanwá níkwónimi nurfnáyf nioní searéwapñyíáná segf dñj emímówarf inñpñrói.

³⁰ Ayf rípi nani seararññi. Xwñyfá nioniyá saññññf nñmeámi upñrñpi ayf sañf seainñmenññoi. Nayf seainf enagi nani ananirini." urññigini.

12

"Sabarfáyo ñwfárini.' rñññyño pí nani xórórf yarññoi?" urígfá nánirini.

¹ Iná Sabarfá wñyimi Jisaso tñi wiepñsarññowa tñi óf wítf omññf áwññimi inññyño nuróná wiepñsarññowa agwf wíagi wítf siyf sññf yñyírnñf yarññagfa

² Parisiowa sɨŋwí e nɨwɨnɨro omɨ re urɨgɨawɨxɨnɨ, “Dixɨ wiepɨsarɨŋowa ‘Sabarɨfáyo ŋwɨfárinɨ.’ rɨnɨŋɨyo aiwá pí nánɨ miarɨŋoɨ?” urɨagɨa aí

³ Jisaso re urɨŋɨnɨgɨnɨ, “Enɨná negɨ mɨxɨ ináyɨ Depito tɨnɨ xegɨ nɨkumɨxɨnɨrɨ emearɨgɨfáwa tɨnɨ agwɨ wíáná egɨápɨ Gorɨxoyá Bɨkwɨyo rɨwamɨŋɨ nɨrɨnɨrɨ eánɨŋɨpɨ sɨnɨ fá mɨroarɨŋɨ reŋoɨ? Oweoɨ, soyɨné fá nɨrooro aiwɨ dɨŋɨ nɨpɨkwɨnɨ mɨmoarɨŋoɨ.

⁴ Depito senɨfá aŋɨ Gorɨxo nánɨ aiwá peaxɨ tarɨgɨfɨwámɨ nɨpáwɨrɨ bɨsɨkerɨfá Gorɨxo nánɨ peaxɨ tarɨgɨfápi o tɨnɨ xegɨ ámá tɨnɨ nánɨ ‘Ŋwɨfárinɨ.’ rɨnɨŋɨpɨ —Apɨ ‘Sa apaxɨpánɨŋɨ imónɨgɨfáwanɨ ananɨ nɨpaxɨrɨnɨ.’ rɨnɨŋɨpɨrɨnɨ. Bɨsɨkerɨfá apɨ apaxɨpánɨŋɨ imónɨŋɨ xwéo umeaíáná Depito nurápɨrɨ nɨfagɨ aiwɨ Gorɨxo mɨxɨ bɨ murɨŋɨnɨgɨnɨ.

⁵ Ŋwɨ ikaxɨ eánɨŋɨyo dánɨ re rɨnɨŋɨpɨ enɨ sɨnɨ fá mɨroarɨŋɨ reŋoɨ, ‘Sabarɨfáyo apaxɨpánɨŋɨ imónɨgɨfáwa aŋɨ Gorɨxo nánɨ rɨdɨyowá yarɨgɨfɨwámɨ nɨpáwɨro rɨdɨyowá neróná sɨfá “Omɨŋɨ nɨnɨ ŋwɨfáxɨnɨ.” rɨnɨŋɨyɨ xórórɨ nero aiwɨ xwɨyɨfá meárɨnarɨgɨfámanɨ.’ nɨrɨnɨrɨ eánɨŋɨpɨ fá mɨroarɨŋɨ reŋoɨ? Soyɨné fá nɨrooro aiwɨ sɨnɨ nɨpɨkwɨnɨ dɨŋɨ mɨmoarɨŋoɨ.

⁶ Apaxɨpánɨŋɨ imónɨgɨfáwa Sabarɨfá ayimɨ xórórɨ nero aiwɨ aŋɨ Gorɨxo nánɨ rɨdɨyowá yarɨgɨfɨwámɨ dánɨ nero nánɨ xwɨyɨfá mɨmeárɨnɨpa yarɨgɨfárinɨ. E nerɨ aiwɨ ámá wo re roŋɨ royɨ aŋɨ rɨdɨyowá yarɨgɨfɨwámɨ seáyɨ e múronɨ.” xewanɨŋo nánɨ e nurɨrɨ

⁷ ámɨ re urɨŋɨnɨgɨnɨ, “Soyɨné xwɨyɨfá Gorɨxo rɨŋɨ, Bɨkwɨyo eánɨŋɨ rɨpɨ ‘Nionɨ ámá wí wíyo wá nɨwianɨrɨ arɨrá owɨpoyɨnɨrɨ nánɨ nimónarɨnɨ. Nionɨ nánɨ rɨdɨyowánɨ onɨpoyɨnɨrɨ nánɨ mɨnimónarɨnɨnɨ.’ rɨwamɨŋɨ e nɨrɨnɨrɨ eánɨŋɨ apɨ nánɨ soyɨné dɨŋɨ nɨmoro fá nɨxɨrɨro sɨŋwɨrɨyɨfá, ámá nionɨyá rowamɨ, wɨwanɨŋowa xwɨyɨfá meárɨnɨpaxɨ mimónɨgɨfá rowamɨ xwɨyɨfá uxekwɨmoanɨro éfámanɨ.

⁸ Ámá imónɨŋáonɨ Sabarɨfá xiáwonɨ enɨagɨ nánɨ ‘Sabarɨfáyo ayɨ ananɨrɨnɨ.’ rɨpaxɨ imónɨŋáonɨrɨnɨ.” urɨŋɨnɨgɨnɨ.

Wé kɨrɨŋɨ enɨf womɨ nanɨ imɨxɨŋɨf nánɨrɨnɨ.

⁹ O e dánɨ pɨnɨ nɨwiárɨmɨ nurɨ wigɨ rotú aŋɨ wɨwámɨ nɨpáwɨrɨ ŋweanáná re enɨnɨgɨnɨ.

¹⁰ Ámá wé kɨrɨŋɨ enɨf wo e ŋweanagɨ Parisiowa Jisasomɨ xwɨyɨfá meárɨpɨrɨ nánɨ yarɨŋɨf re wigɨawɨxɨnɨ, “‘Negɨ “Sabarɨfáyo ŋwɨfáxɨnɨ.” rɨnɨŋɨyo ámá sɨmɨxɨyo nanɨf nɨmɨxɨrɨfná xórórɨ mepaxɨrɨnɨ.’ rɨsimónarɨnɨ?” urɨagɨa

¹¹ o xɨxewɨsɨf ikaxɨ re urɨŋɨnɨgɨnɨ, “Soyɨné woxɨ, sipɨsipɨf wo tɨŋoxɨ Sabarɨfáyo sipɨsipo xwárɨŋwɨyo piéroánáyɨf, sipɨsipomɨ mɨmɨxeaarɨŋɨrɨnɨ? Oweoɨ, apaxɨ mé mɨxeaarɨŋɨrɨnɨ.

¹² Ámá sipɨsipɨf tɨnɨ xɨxenɨ mimónɨŋagɨ nánɨ Sabarɨfáyo aí ámáyo nanɨf nɨwimɨxɨrɨfnáyɨf, ayɨf ananɨrɨnɨ.” nurɨrɨ

¹³ wé kɨrɨŋɨf enɨomɨ re urɨŋɨnɨgɨnɨ, “Dixɨf wé irú pɨmɨxeɨ.” urɨagɨf ámáo wé irú pɨmɨxáná wé nanɨf wɨfúnɨŋɨf axɨpɨ imónɨŋɨnɨgɨnɨ.

¹⁴ Nanɨf wɨfúnɨŋɨf axɨpɨ imónɨŋagɨ Parisiowa nɨwiápɨnɨmeámɨ nɨpeyearo wáf e dánɨ omɨ pɨkianɨro nánɨ mekaxɨ megɨawɨxɨnɨ.

Gorɨxo Rɨpeanɨ nánɨrɨnɨ.

¹⁵ Jisaso Parisiowa xɨfo nánɨ mekaxɨ mearɨŋagɨfá nánɨ nɨjɨfá nimónɨrɨ nánɨ e pɨnɨ nɨwiárɨmɨ nurɨ oxɨf apɨxɨf obaxɨf númɨ xɨdarɨŋagɨfá sɨmɨxɨf egɨfá nɨyonɨ nanɨf imɨmɨxɨmɨf nerɨfná

¹⁶ ámáyo áwanɨf urɨpɨrɨxɨnɨrɨ “Nionɨ sɨfápɨ nánɨ áwanɨf murɨmepa époyɨ.” urayɨŋɨnɨgɨnɨ.

17 Xwiyá Gorixo riñí wá rókiamoagí Aisaiáo niriñí ríwamíñí eañí rípi xixeni imóníná nání Jisaso e enñigini,

18 “Aríá époyí. Ámá ro gí omíñí niiríñóníñí imóníná nání rípeañáorini. Gí dñí sítí uyíñáorini. Gí kwíyí eni omi wíáná émayí ‘E neríná wé róníñí Gorixo wimónaríñípi imónanwáraní?’ yaiwipíñí nání wá urepeárinfáriní.

19 O nipiñorini. Ámá wí tñí xixewiámí niriñiri wíyo xwamiání niwiri eníámani. Símfí ófyo dání xwamiání yaríñagi winipírfámani.

20 O ámá ení samíñí niwémi emearíñagi niwiniríná sítí míñí eaaroaríñwáníñí imóníñagi niwiniríná wíyo íá wekimixínfámani. O ámá wí ramíxí gwí ápiáwí wearíñí ríxa niyupárimíñiri yaríñíñí imóníñagi niwiniríná íá supímíxínfámani. Xegí e eníápa aríki néra nútsáná wé róníñí xío yaríñípi seáyí e imónínfáriní.

21 Émayí ‘O arírá neaíwiníñí.’ niyaiwiro omi dñí ukíkayopírfáriní.” Xwiyá Gorixo e ríñípi xixeni imóníná nání Jisaso nemeíná axípi e enñigini.

“Oboya dñíyo dání yarini.” rígfá nánirini.

22 Ámá womi imíó dñí xixéronáná mañí píroniri síñwí supárirí enomi Jisaso tñí e nání niméra nibíro wáraná Jisaso imíó míxí numáinowárirí píraníñí wimíxáná o xwiyá riri síñwí aniri enñigini.

23 E éaná oxí apíxí obaxí e epíroyí egíáyí ududí niga nuro re rinígfawixini, “‘Ámá royí ámá yeáyí neayimíxemeaní nání aríowayá xwíá piáxíyo dání iwiaroníoyí raríñwáo, negí míxí ináyí Depitoyá xiáworini.’ riyaiwiaríñwini? Oweoi, omani.” rinariñagí

24 Parisiowa aríá e niwiro re rígfawixini, “O imíó xiráóníñí imóníño — O xegí yoí bí Bieseuroyí riníñorini. Oyá dñíyo dání Jisaso imíó míxí umáinaríñorini.” raríná

25 Jisaso awa e rinariñagí dñí adadí niwiri nijíá nimóniri xixewisí ikaxí re uríñigini, “Ámá gwí axírí xepíxepá níroníro míxí niníronáyí ayí añí míwiárekíxínípxírini. Ámá añí bimi ñweáyíraní, añí wiwámi ñweagíáyíraní, eni xepíxepá níroníro míxí niníronáyí, axípi añí míwiárekíxínípxírini.

26 Nioni Obo —Oyá yoí bí Setenoyí riníñorini. Nioni oyá dñíyo dání xegí imíóyo míxí numáinowárirínáyí, axíyí ríxa xepíxepá níroníro nání aríge nero ení neáníro ropíráoi? Oweoi. E nero aiwi soyíné nioni nání re raríñoi, ‘Setenoyá ení eáníñíyo dání imíó míxí umáinowárarini.’ raríñoi.

27 Nioni imíó xiráóníñí imóníño, Bieseuroyá dñíyo dání imíó míxí numáinowárirínáyí, segí wiepísarígfáyí dñí goyáyo dání míxí umáinowárarígfáriní? Ayí awa re rarígfáriní, ‘Goríxoyá dñíyo dání míxí umáinowáraríñwáriní.’ rarígfáyí nání awa xwiyá seamearípiñfáriní. Nioni segí wa yarígfápa yaríñagi aiwi soyíné pí nání níxekwímoaríñoi?

28 E nerí aí nioni kwíyí Goríxoyápi tñí imíó míxí umáinánáyí, dñí re yaiwiríñí, ‘Goríxo xwioxíyo míméámí nerí neameñweani ríxa írfáni?’ yaiwiríñí.” nuríri

29 “Obo ení eáníño aiwi Jisaso seáyí e imóníñorini.” oyaiwípoyniri ámi xixewisí ikaxí re uríñigini, “Ámá wo ení eáníñí woyá amípi íwí meámíniñá xámi xíomi íá níxiríri gwí nijárimáná anani nípáwiri xegí amípi meaníñí.” nuríri

30 áamá níní Jisasomí díní wíkwíro xídíro epíríxíní pírí rakiámí wianíro yarígfáyí nání ewayí xwíyá rípi uríñíní, “Áamá nioní tífámí mimónígfáyí, ayí nioní tíní míxí imóníñwáyí. Áamá nioní tíní sipísipí awí meáarípa yarígfáyí sipísipí xídíxídwárí yarígfáyí.” nuríí

31 re uríñíní, “Ayínání nioní re seararíñí, ‘Pí pí íwí yarígfá tíní áamá wíyo pí pí ríperíí umeararígfá tíní Goríxo ananí yokwarímí níwíirí aiwí áamá gíyí áamá wo Goríxoyá kwíyí tíní yaríñagí níwínírná ríperíí numeri “Ayí kwíyí Goríxoyápi tíní míyaríní.” umearíayo Goríxo yokwarímí wíipaxí meníí.

32 Áamá gíyí gíyí áamá imóníñáoní píné sipí nínííí aiwí Goríxo ananí yokwarímí wííníí. E nerí aiwí gíyí gíyí Goríxoyá kwíyí nání píné sipí ríáyí agwí rínáraní, ná ríwíyoraní, Goríxo yokwarímí wííníí.’ seararíñí.” uríñíní.

“Íkíá sogwí naní wearíñání ímóníñí.” uríñí náníí.

33 Awa “Jisaso naní yaríñagí nání ‘Oboyá díníyo dání yaríí.’ rípaxí mimóníí.” oyáiwípoyníí ámí xewaníño nání ewayí ikaxí rípi nuríí re uríñíní, “Soyíné íkíá wína sogwí naní wenagí níwínírná ‘Íkíá naníí.’ rííí. Íkíá wína sogwí sipí wenagí níwínírná ‘Íkíá rína sipíníí.’ rííí.” nuríí

34 míxí re uríñíní, “Weaxíá míáoyíné, ríxa sipíní imóníñagí nání aríge nero píné naní ríííí? Oweoí, áamá pí pí díní aumaúmí inígfáyí e dání rarígfá enagí nání soyíné píné naní wí rípaxí meníí.

35 Áamá naníyí wígfí ayá tíñípi mearígfápa díní naníí aumaúmí níníro nání xwíyá nííírná naníí rarígfáí. Áamá sipíyí sipí náníí díní nímoró aumaúmí níníro nání xwíyá nííírná sipíní rarígfáí.

36 Nioní re seararíñí, ‘Goríxo áamá níyoní mí ómómíxímí nerí xwííxí nímerírná sipí ikaxí amípi úrapí rarígfá tíní nání yaríñí ímímí wííírná e dání urííííí.

37 Goríxo sewaníñoyné rarígfáyo dání xwííxí níseamerí re searínííí, “Xwíyá tíñoííí. Xwíyá mayoííí.” searínííí.” uríñíní.

Ekíyíñí nání ríxíñí urígfá náníí.

38 E uríagí ñwí ikaxí eáníípi mewegíá wa tíní Parísí wa tíní re urígfáwííí, “None “Goríxo rírowárénapíñoííí?” yáiwíí nání anínamí dání ekíyíñí bí neaíwapíyíí. neaimónííí.” uríagíá aí

39 o re uríñíní, “Seyíné agwí ríná ñweagíáyíné, Goríxomí ríwímíí nímamóro segí ñwíáí ríñípi tíní íwíñíñí nígá uro nígá bíro yarígfáyíné ekíyíñí nání reaxí níseainíí seaimóníñagí aiwí ekíyíñí wíá rókíamoagí Jonao enípií seáíwapíyímíí.

40 O peyí xwé womí agwíyo íníí íñíáná sía wíyáú wíyí óríñípa áamá imóníñáoní xwíáyo íníí wenáná sía wíyáú wíyí nóííííí.

41 Áamá enííá aní yoí Nínipayí ríñíñíyo ñweagíáyí —Ayí Goríxoyá wíá rókíamoagí Jonao Goríxoyá xwíyá wáí uríméáná ayí wígfí íwí egíápi ríwímíí nímamóro nísaníro ñweagíáyíí. Ayí áamá woní Jonaomí seáyí e imóníñáoní re éf nírómáná seararíñagí aiwí seyíné aríá múníaríñagí nání áamá Nínipayí ñweagíáyí sía Goríxo áamá níyoní mí ómómíxímí eníáyímí níwíáííí mearo xwíyá seamearííííí.

42 Goríxo áamá níyoní mí ómómíxímí eníáyímí apíxí enííá Sibayí aníyo meñweaní —Í míxí ínáyí Soromono níjía seáyí e nímóníí rííímí yarííá aríá

wim+n+r+i nán+i aŋf aga ná jf+am+i dán+i b+iŋj+r+i+n+i. Í áamá won+i Soromonom+i seáy+i e imón+iŋáon+i re éf n+rómáná searar+iŋag+i aiw+i seyfné arfá m+n+iar+iŋagfá nán+i í sfá ayim+i n+iwiápfn+i+meari xw+i+yfá seameár+i+n+fár+i+n+i.” ur+iŋ+iŋig+i+n+i.

Imfó xegf wínfyo wir+meañf nán+r+i+n+i.

⁴³ Áamá ayf “Nene Jono nearáná san+iŋf on+i+miápi nerane aiw+i imfó xixéoar+iŋf rón+iŋf imónan+iŋi+n+i.” oyaiwípoy+i+n+i ámi xixewisf ikaxf bi nur+i re ur+iŋ+iŋig+i+n+i, “Imfó xixéoar+iŋ+yf m+x+f umá+nowáráná áamá wom+i pfn+i n+iwiár+i+m+i nurfná ini+g+f mayfm+i ‘Ge ge sá oŋweám+i+n+i?’ n+yaiwia nemer+i pfa n+i+meg+i+n+i+mé+sáná

⁴⁴ re yaiwiar+iŋ+r+i+n+i, ‘Gf ámi aŋf axf pfn+i n+iwiár+i+m+i b+iŋaé nán+i oum+i+n+i.’ n+yaiwim+i nur+i aŋf r+ixa síf peár+i+n+i pírán+iŋf im+xár+i+n+i yár+i+n+iŋag+i n+iw+i+n+i s+i+n+i anfá imón+iŋag+i n+iw+i+n+i nán+i

⁴⁵ ámi nur+i imfó wé wfúmi dánf waú fwf neróná xfom+i seáy+i e múroro egfáyo n+iwir+i+meám+i nuro axom+i nixixéoro e ŋweaar+iŋfár+i+n+i. Xám+i sipí imónago aí ínáyf aga sipí ikeamón+iŋf+r+i+n+i.” ur+iŋ+iŋig+i+n+i.

Jisasom+i x+ná+i tfn+i xogwáowa tfn+i nán+r+i+n+i.

⁴⁶ Jisaso s+i+n+i áamá xfo tŋf e epfroyf egfáyo xw+i+yfá urarfná re en+iŋig+i+n+i. Xinái tfn+i xogwáowa tfn+i n+i+biro “Om+i ge dán+i xw+i+yfá uran+i+réw+i+n+i?” n+yaiwiro bfan+i+r+wám+i+n+i roŋáná

⁴⁷ áamá wo re ur+iŋ+iŋig+i+n+i, “Ai, d+x+f r+ná+i tfn+i r+iŋwáowa tfn+i jox+i xw+i+yfá r+i+ran+iro nán+i wáf e b+i+raiyf roŋoi.” urfagi aiwi

⁴⁸ o re ur+iŋ+iŋig+i+n+i, “Ayf nepar+i+n+i. Gf inókí tfn+i gwfáowa tfn+i wáf e n+rooro aiwi áamá aga gf inókíwa gwfáowa imón+iŋfá+yf ayf giyf+r+i+n+i?” nur+i

⁴⁹ xegf wiep+i+sar+iŋfyo wé árixá n+iwir+i áamá om+i re ur+iŋ+iŋig+i+n+i, “Gf inókíwa gwfáowán+iŋf imón+iŋfá+yf áamá tf ŋweagfá+yf+r+i+n+i.

⁵⁰ Ayf r+i+pi nán+r+i+n+i. Áamá giyf giyf gf ápo aŋf+nami ŋweaŋo wimónar+iŋfpi yar+iŋfá+yf ayf gf gwfáowa napíwa inókíwán+iŋf imón+iŋfá+yf+r+i+n+i.” ur+iŋ+iŋig+i+n+i.

13

Ewayf ikaxf witf siyf wiáronf nán+r+i+n+i.

¹ Jisaso sfá ayim+i aŋfyo pfn+i n+iwiár+i+m+i n+i+peyear+i ipí manfpa tfn+i éf n+iŋwear+i

² áamá oxf apixf ayá wí epfroyf wiar+iŋagfá nán+i ewé bami n+i+pi+xemoán+i re éf n+iŋwear+i oxf apixf nfn+i s+i+n+i ipí imanfpa tfn+i roŋáná

³ ewayf xw+i+yfá ayá wí nura nurfná re ur+iŋ+iŋig+i+n+i, “Áamá wo (Nene ayé siyf n+iwiáróa nurfná yar+iŋwápa) o xegf om+iŋfyo witf siyf n+iwiáróa um+i+n+i nán+i nur+i

⁴ r+ixa xwfá yunf ikixeár+i+n+iŋe pírán+iŋf n+iwiáror+i aí wí of manfpa tfn+i piérof+yf iŋf n+i+bi+r+i m+i+mánf en+iŋig+i+n+i.

⁵ Ámi wí sfŋá ín+i+m+i yap+i+n+iŋáná xwfá seáy+i e on+i+miápi enfyo piérof+yf xwfá akw+i+n+fáná+i enag+i nán+i apaxf mé nerápi+r+i n+yap+i+r+i aiwi

⁶ sogwf n+iwepfn+i+r+i xaiwf anáná mfm+i rap+iŋf m+iwár+iŋf enag+i nán+i yeáyf y+iweánar+iŋ+iŋig+i+n+i.

⁷ Ámi wí emf pip+iŋf arfkiár+i+n+iŋe wiáronf+yf emf pip+iŋfyo dán+i nawíni nerápi+máná emf xenw+i+rár+iŋag+i nán+i witf ayf ná m+iwen+iŋig+i+n+i.

⁸ Ámi wí xwfá nanfyo wiáronf+yf nerápi+r+i n+yap+i+r+i ná n+i+k+i+k+i+reán+rfná wí aga diŋf n+i+mor+i fá m+iropaxf wer+i wí xwé obaxf wer+i wí xwé on+i+miápi wer+i en+iŋig+i+n+i.” Jisaso ewayf xw+i+yfá e nur+i

9 re uriniginini, “Seyíne wítí siyí nání ríá apí nání aríá ókiarí nímónípoi.” uriniginini.

“Ayí rípi nání xixewísí ikaxí tñi seararíni.” uriniginini.

10 Wiepisariñowa idána Jisaso xegípi ñweañána ñbíro yaríñf re wigíawixini, “Joxi ámayo nuréwapíyiríná ewayí xwíyíá tñi pí nání uraríñfíni?” uríagíá

11 o re uriniginini, “Xwíyíá enína dání Goríxo xwioxíyo míméámí ñiseairi seamenñeañápi nání yumí imóníñfpi nioni soyíne nijíá imóníñfíni nání áwaní ñisearíni aiwi ámá wíyo áwaní muraríñfíni.

12 Ayí rípi náníni. Ámá nioni xwíyíá raríná aríá niro ññf ñkwíro ero nijíá bí tñf imónarígíá gíyí gíyí Goríxo ámi wí mñni winíñoi. Aríá mñipa ero ññf mñikwíropa ero yarígíá gíyí gíyí ‘Nijíá rípi imóníñfíni.’ yaiñaríñagíá aí Goríxo apí aí ámi nurápiníñoi.

13 Ayínání ámayo nuréwapíyiríná ewayí xwíyíá tñi uraríñfíni. Ámá nioni ññf mñikwíropa yarígíáyí ewayí xwíyíá nioni raríñápi aríá ñniro aiwi mñkí nání ññf mímopa nero nijíá wí imónarígíámani.

14 Ayí e yaríná xwíyíá Goríxo ríñf wíá rókiamoagí Aisaiáo ñrírí ríwamíñf eañf rípi ríxa xixeni imónaríni, ‘Seyíne aríkwíkwí ñwíro segí aríá píróníro sñwí supáríro nero nání aríá ñwí nuro aí nijíá imóníñfíámani. Sñwí ñwí nuro aí ññf wí mopírfámani.

15 Ayí rípi náníni. Segí ññf tñi néra warígíáyíne mñf sññññf imonagíá nání seararíni. Wigí sñwí mñsupárípa ero aríá mñpírónípa ero nero sñwíríyí, wigí sñwí tñi sñwí aníro aríá ero ññf píraníñf neyíro moro wigí íwí yarígíáyí ríwímñni mamoro éánáyí Goríxoní píraníñf wímíxipaxíríni.’ Xwíyíá apí xixeni imóníni nání ámayí e yaríñoi.

16 E nerí aí gí seaepísariñáoyíne segí sñwí tñi sñwí naníro aríá tñi aríá niro nero nání yayí oseainíni.

17 Aga nepa seararíni, ‘Wíá rókiamoagíá obaxíyí tñi ámá wé rónígíá obaxíyí tñi ení soyíne sñwí naníro aríá niro yarígíá rípi nání “None sñwí wíñwaníñfíni.” ñyáiwíro aga ñwímóníni aí wí aríá niro sñwí naníro yagíámani.’ seararíni.” uriniginini.

Wítí siyí wiároní mñkí nání áwaní uriniginini.

18 E nuríni re uriniginini, “Ewayí xwíyíá ámá wo nurí wítí siyí wiáronípi mñkí nání áwaní osearímñni.

19 Wítí siyí wiároníyí xwíyíá Goríxo xwioxíyo míméámí nerí seamenñeañápi náníni. Ámá xwíyíá apí aríá nero nijíá mepa éáyí ayí wítí siyí óf manípa tñi píeroníñfíni imóníñoi. Ayí aríá wíaríná obo, aríki yaríño ñbíri ayí Goríxomí ññf wíkwíropíñfíni xwíyíá apí wigí xwioxíyo mñññfíyí emí ríroámí yaríñfíni.

20 Ámá xwíyíá apí aríá ñwíríná axíná yayí nero ‘Nañfíni.’ yaiwíáyí, ayí wítí siyí sññá íñmí yapíñññá xwíá seáyí e akwíñññáñf eníyo píeroníñfíni imóníñoi.

21 Wítí siyí sññá íñmí yapíñññagí nání rapíñf ná íñmí mñwárípa eníñññfíni ámá ayí ení wigí ññf rapíñññfíni xwíáyó mñmí íá mumíxíññagí nání ámá wí ayí xwíyíá apí xídaríññagíá nání xeaníñf wíkaráná apaxí mé pñni wíararígífíni.

22 Ámá xwíyíá apí aríá ñwíro aiwi wigí yarígíápa sñni ñxíññññf amípi xwíáyó ññf ayá tñfpi nání ññf obíboxí moro ‘Amípi wí nioni mñmímúropa oníni.’ yaiwíro ‘Amípi ayá tñfpi aríge ñmeámíñññfíni?’

yaiwiro néra warigfáy ayf wít siyf emf pipinj kíkídipeárigfe piéronjyfninj imóninjoi. Wít emf xewwirárinjagí nání ná mîwepa enjyfninjf áamá ayf ení ‘Amípí ayá tñjpi arire nerí meámfárfani?’ yaiwiarigfápi xwiyfá Gorixoyápipimí yokwarimf éaná omí aninj miní xfdarigfámani.

²³ Áamá xwiyfá api arfá nîwiro nijfá éfáyf ayf wít siyf xwfá nanjyo piéronjyfninjf imóninjoi. Wít api ná kíkíreáninjyfninjf áamá ayf ení ná nîwerfná wí dñj nîmori fá mîropaxf werí wí xwé obaxf werí wí obaxf onîmiápi werí yarigfáriní.

Ewayf ikaxf ripikfyf wít ominjyo yapinjf nánirini.

²⁴ O “Agwí Gorixo áamá sipiyf wigf dñj tñí xe néra úfríxinirí sñwí nîwínirí aiwí rfwéná rfáyo ikeaárfnárini.” oyaiwípoyinirí ewayf xwiyfá ámí xegf bî nurirí re urijniginí, “Gorixo xegf ámányo xwioxfyo mîmeámf nerí menjweámínirí nání yarfná imóninjpi, ayf áamá wo xegf ominjyo xwfá yunf níxémáná wít siyf wiáronjpi tñí rframjyfyf epaxfíní.

²⁵ Wít siyf nîwiároárimáná xegf anjyo nání nurí sá wenjáná o tñí sîmf tñí inarigfío nîbirí re enjiginí. Ripíkf siyf wít siyf wiáronjje seáyi e nîwiároárimí unjiginí.

²⁶⁻²⁷ Nîwiároárimí numáná enjáná ríxa wít nerápirí nîyapirí ríxa ná kíkíreánímínirí yarfná ominjf xiáwomí ominjf wiárigfáwa sñwí wínfáyf wínigfawixini. Ripíkf aí tñí nawíní enjagí nîwínímí nuro bosomí re urigfawixini, ‘None “Joxí díxf ominjyo siyf nanjñí wiáronjriní.” neaimónariní. Arire nerí ripíkf ení nerápirí yapírfani?’ urfagfá

²⁸ o re urijniginí, ‘Gf sîmf tñí inarigfwíío enjrfani? Oyi, orini!’ urfagfá xegf ominjf wiárigfáwa yarinjf re wigfawixini, ‘None nurane ripikfyf yíyoámf yaniréwini?’ urfagfá aí

²⁹ o re urijniginí, ‘Oweoi, soyfné ripikfyf yíyoámf nerfná wít aí tñí yíyoámf epírfxinirí

³⁰ aiwá miprffná nání nfní xe oenirí sñwí wínfpoyí. Wít ríxa yóf enjáná wít mîwákwímf yarigfáwami re urimfáriní, “Xámí ripikfyf mîwákwímf nero áwini e gwí níkirfwmáná rfá ikeaárfírfxiní. E nemáná wít mîwákwímf nero aiwá anj nîtiarigfiwámí nîtírfxiní.” urimfáriní.’ urijniginí.” Jisaso ewayf xwiyfá e urijniginí.

Ewayf ikaxf masité siyf nánirini.

³¹ O áamá re oyaiwípoyinirí “Agwí áamá obaxf Jisasomí mîxfdarinjagfá aiwí rfwíyo Gorixo xegf ámányo xwioxfyo mîmeámf nerí umenjweanánáyf Jisasoyá áamá obaxf imóniprfáriní.” oyaiwípoyinirí ewayf xwiyfá ámí bî nurirí re urijniginí, “Gorixo seyfné xwioxfyo mîmeámf nîseairí seamenjweanfápi, ayf masité aiwá siyfninjf imónini. Masité aiwá xegf siyf aga onîmiá imónini. Masité siyf nîmearo ominjyo moárarigfáyf

³² aiwá siyf nîyoní masité siyf aga onîmiá enjagí aiwí ríxa nîyapirí xwé nîrorfná íkfáninjf ronjáná inj nîbirí nîjwearí yéwf típaxf imónarinjriní.” urijniginí.

Ewayf ikaxf yisf nánirini.

³³ O ewayf xwiyfá ámí bî nurirí re urijniginí, “Gorixo xwioxfyo mîmeámf nîseairí seamenjweanfápi, ayf yisfninjf —Yisf bisfkerfá sñí sñj enjáná bî onîmiápi ínímí táná nîmíní íkwianjwí eapínarinjriní. Gorixo xwioxfyo mîmeámf nîseairí seamenjweanfápi, ayf yisfninjf imónini. Apíxf bisfkerfá sñí sñj díramíxf xwé síxf ínijnáná yisf bî nîmearo ínímí táná nîmíní íkwianjwí eapínarinjriní.” urijniginí.

Ewayf xwiyfá tñini uréwapiyinjf nánirini.

³⁴ Jisaso oxí apixí e epíroyf egfáyo xwiyfá api nipiñi nuréwapiyirfná ewayf xwiyfáni nuriri uréwapiyayinjnigini.

³⁵ Xwiyfá Gorixoyá wíá rókiamoagf wo n+wuriyiri rfwamijf eanf rípi, “Nioni xwiyfá n+rífná ewayf xwiyfáyo dáni riri xwiyfá Gorixo xwíá imixinjána dáni ínimi rininjipi áwanj riri emfáriní.” n+riri eanfpi xixeni imónini nani Jisaso nuréwapiyirfná ewayf xwiyfá tñini nuriri uréwapiyagfrini.

Ewayf ikaxf rípi kf nani urinjipi mfkfpi áwanj urinjf nánirini.

³⁶ O oxí apixí e epíroyf egfáyo pñi niwiárimí nurí anjfo n+páwiri nweanána xegf wiep+sar+jowa nibiro re urigfawixini, “Joxi nearéwapiyirfná ewayf ikaxf rípi kf nani nearfipi áwanj n+neariri píráninjf nearéwapiyi.” urfagfa

³⁷ o re urinjnigini, “Ámá witf siyf nanj wiáronjof ámá imóninjáoni nánirini.

³⁸ Omijyf ayf xwíá ríri nánirini. Witf siyf nanjyf, ayf ámá Gorixo xwioxíyo m+meámf nerí umenweanfáyf nánirini. Rípi kf ayf ámá Gorixomi muxf darigfáyf, ámá oboyáf nánirini.

³⁹ Símf tñi inarigfío, rípi kf siyf wiáronj, ayf Oborini. Aiwá yóf enagi mipf rífnáyf ayf sfá yoparfyi nánirini. Witf m+wákwímf nero mipf rífnáyf, ayf anj+najfrini.

⁴⁰ Ayínáni rípi kf m+wákwímf nero gwf n+kirf+wímána rfá ikeaf rí gápa imóninjyf sfá yoparfymi axfpi e imónána

⁴¹ ámá imóninjáoni ámá ríki ríto ero wa eni nene yarinjwápi oépoyiniri wíwapiyiro yarigfáyf gf ápo menweanf nweapf rixiniri gf anj+najowa awí eámeámf epfiri uowármfáriní.

⁴² Uowáraná awa awí eámeámf nemána rfá ápiáwí xwé aninjf wearinj rími ikeaf rí ayf e dáni ‘Yeyi!’ niri magí íron+pfrfáriní.

⁴³ E nerí aí oxí apixí wé rónigfá Gorixoyáf xfo xwioxíyo m+meámf nerí umenweanf dáni sogwf nanirfná yarinjpa xixf eá sinjani inipf rífní. Seyf né arfá tífáyf né enánáyf, arfá ókiarf n+imónf poyí.” urinjnigini.

Ewayf ikaxf ayá tñf imóninjf wí pñf wenjpi nánirini.

⁴⁴ O ámá re oyaiwípoyiniri, “Gorixo xwioxíyo m+meámf niseairi seamenweanfápi ayá tñf pñnjf imóninjagi nani Jisaso pí pí nearfagi aí xixeni éwanigini.” oyaiwípoyiniri ewayf xwiyfá re urinjnigini, “Gorixo xwioxíyo m+meámf niseairi seamenweanfápi, ayf xwíá bimi wí e ayá rími xarinjipi wí pñf tñinj pñnjf imónini. Ámá wo nemerfná weninjf nerí n+wini meari yayf nikáriniri nani re enjnigini. Mf rí nurí ámá wíyo áwanj murf xegf amípi nñni nigwf nani bf nerí nigwf api tñi n+meámí nurí xwíá apini bf enjnigini.” urinjnigini.

Ewayf ikaxf memiá nánirini.

⁴⁵ Ámi re urinjnigini, “Gorixo xwioxíyo m+meámf nerí píráninjf seamenweanfápi, ayf ámá amípi m+múroninjf wo memiá awiaxñi awiaxñi nani pfá emearinj páninjf imónini.

⁴⁶ Bá niyoni múroninjagi n+wini meaárimo anjñi nurí xegf amípi nñni bf nemána nigwf api tñi memiápá bf enjnigini.” nuriri, “Gorixo xwioxíyo m+meámf n+neairi neamenweanfápi ayá tñf pñnjf imóninjagi nani Jisaso pí pí nearfagi aí xixeni éwanigini.” oyaiwípoyiniri ewayf xwiyfá e urinjnigini.

Ewayf ikaxf ubenf nanirini.

⁴⁷ O re uriniginini, “Gorixo ámá xfo xegf xwioxfoyo mimeámf neri umeñweámínirí nerfná enfápi, ayf ubenf ipíyo nímamówáritro peyf xixegfni fá mñinarinfpáninjf imóninini.

⁴⁸ Rixa peyf magwf mñinñagf nñwñitro nñmñxearo ipí imanfpá tñjf e nitro éf nññweámáná peyf nanfní neyíroro íkwiañwfoyo mñimeámf nñyáritro sipíyf emi mimeámf egfawixini.

⁴⁹ Sfá yoparfymí axfpi e imónáná aññajowa nñweapitro wé rónigfáyo nñmúroro sipí yarigfáyo yñoámf nero

⁵⁰ rfá ápiáwf xwé anñf wearinfrímí ikeaaráná ayf e dání ‘Yeyi!’ nñitro magí írónipfrfáriní.” uriniginini.

Xwiyfá nanf xáminf tñf sinf tñf nanirini.

⁵¹ Wiepsarinfyo re uriniginini, “Nioní searéwapiyarinfpí nñpñí mñkf nání rixa nñjfá rimónññoi?” urfagí “Oyi.” urfagfa

⁵² o re uriniginini, “Nwf ikaxf eáninfpí mewegfá nioní nñnixfdiró gf wiepsarinfyá nímónitro yarigfá nñni ayf ámá amípi mñmúronigfáynññf imónññoi. Ayf wigf ayá rñmñxarigfápi añfyo wenfmí sinf bí tñni xáminf bí tñni nñmearo ámáyo sñwá wiarigfápa gf seaiepsarinñáoyfné xwiyfá eníná Moseso nñrití rñwaminf eanfpi tñni nioní agwf seararinfpí tñni axfpi e epfrfáriní.” uriniginini.

Xfo xegf Nasareti ñweáyf rñwf umogfá nanirini.

⁵³ Jisaso ewayf xwiyfá api nura núísáná e dání pñni nñwiárimí nuri

⁵⁴ añf xfo xegf xwé iwiaronñ nñremorí rotú añfyo nñpáwiri xwiyfá uréwapiyarfná ayf ududf nero re rñnigfawixini, “Ámá royf nñjfá emimf yarñf rñpi gñmi dání nñjfá imónfrfani?”

⁵⁵ O añf mñrarñf Josepomí xewaxo menñraní? Xñnái Mariaíyí mñrññññraní? Xogwáowa Jemiso tñni Josepo tñni Saimono tñni Judaso tñni rññññowa re mññweagfá reñoi?

⁵⁶ Xñnapíwa nene tñni mññweapa reñoi? E enagf nání ámá royf arige nñjfá api imónfrfani?” nñritro

⁵⁷ wikf dññf nñwóga warññagfá Jisaso xewanñño nání re uriniginini, “Ámá xwiyfá Gorixoyá wfá urókiamoarññf womí añf mñdánfyf arfá umónarigfá aí xegf e dánfyf tñni xexirfmeáyf tñni o nání ‘Sa negf ámáorñni.’ nñyaiwiro arfá umónarigfámaní.” nñrití

⁵⁸ ayf dññf mñwíkwíroarññagfá nání e nññwearfná emimf xwapf mñwíwapiyinññini.

14*Jono wayf umeaiarññomi pikigfá nanirini.*

¹ Íná mñxf ináyf Xeroto —O Gariri piropenísf menñweaññorini. O xwiyfá Jisaso nání yanf niwéa warññagf arfá nñwiri

² xegf omññf wiarigfáwamí re uriniginini, “Ayf nioní pñkináo, Jono wayf numeaiá unñorini. Rixa xwáripáyo dání nñwiápnñmearí nání emimf ayf néra warini.” uriniginini.

³⁻⁴ Ayf rñpi nání Xeroto e uriniginini. Xámí O Jono siní emearfná xegf xexirfmeáo Piripoyá apñxí Xerodiasíyí rñññññ nurápnñ mearí nání Jono xwiyfá re urárayinññini, “Dñxf rñññññmeáoyá apñxí nurápnñ nñmearfnáyf, ‘Ayf Nñpñkwñni yarññni.’ rñyaiwinarññini?” urayarññagf nání Xeroto xegf

porisíyo urowáráná awa nuro omi íá nìxero gwí nìyiro nìmeámì nìbìro gwí anjío ñwiráríagíá

⁵ Xeroto Jono nánì “Omi opíkímìnì.” nìyaiwiri aiwí áamá oxí apíxí “Jono Gorìxoyá wíá rókiamoarìnjí worìnì.” yaiwiaríagíá enjagí nánì wáyí nerì “Nionì enì nìpíkìpírìxìnì.” nìyaiwiri sa gwí anjío wárìnjìnìgìnì.

⁶ E nìwárìmáná enáná sáá Xerotomì xìnáí xìrìnjíyì imónáná Xeroto xegí áamá wa tñnì aiwá nìmìxìro narífná omi xiepí Xerodiasímì xemíáí nìbìrì áwìnì e nìrómáná sìmìnìnjí enjìnìgìnì. Í sìmìnìnjí yarífná Xeroto sìmìnìnjí í yarìnjípì nánì yayí nìwinìrì

⁷ xwíá e dánì re urìnjìnìgìnì, “Nionì jíxì sìmìmanjío dánì rìrarìnjìnì, ‘Pí pí nánì nionì rìxìnjí nìránáyí nìsiapìmfìnì.’ rìrarìnjìnì.” uráná

⁸ í xìnáí tñnjí e nánì nurì ámì nìbìrì xìnáí urepìsípì axípì re urìnjìnìgìnì, “Porisí wa Jono wayí numeaiá warìjyoyá sijnwí mìnjì nìwákwirowò mìnjo sijnwí winìmì nánì pìrerìxíyo nìtìro nìmeámì nìbìro oniapípoyì.” uráná

⁹ Xeroto dìnjì sipí wíagì aiwí awa tñnì aiwá nawínì narígtè dánì uríagì nánì porisí wamì í urífpì axípì sekaxí nurìrì

¹⁰ urowáráná wo gwí anjío nánì nurì e dánì Jonomì sijnwí mìnjì nìwákwirowò

¹¹ mìnjo pìrerìxíyo nìtìrì nìmeámì nìbìrì miáímì mìnì wíáná í nurápirì nìmeámì nurì xìnáímì mìnì winjìnìgìnì.

¹² E éáná Jono xegí wiepìsarìjowá nìbìro pìyomì nìmeáro nìmeámì nuro xwíá nìweyárimowá nuro Jisasomì áwanjì urígtawìxìnì.

Oxí 5,000 apimì aiwá mìnì winjì nánìrìnì.

¹³ Jisaso xwíyíá Jono nánì aríá nìwirì e pñnì nìwiárìmì ewéyo nìpìxemoánìrì áamá dìnjì meanje nánì xegífpì warìnjagì aiwí oxí apíxí obaxí anjì bì bimì dánjìyí “Jisaso ewéyo puñotì.” rìníagì aríá nìwìro yánì ófíyo númì ugíawìxìnì.

¹⁴ Jisaso rìxa ipí imanjìpá tñnjí e niwíékìnìmearì winjìnìgìnì. Oxí apíxí obaxí xíto tñnjí e nánì bìmìarìnjagíá nìwinìrì wá nìwianìrì wigí sìmìxíyí píránìnjí imìmìxìmì yarífná

¹⁵ sáápì tñnì xegí wiepìsarìjowá nìbìro re urígtawìxìnì, “Re áamá dìnjì meanìnì. Sáá wórìnjìnì. Joxì áamá nñnì wigí aiwá bí nero nìpírì nánì anjì onìmiápiá amì amì ñweamenjío nánì urowárapeì.” uríagíá aí

¹⁶ Jisaso re urìnjìnìgìnì, “Ayí nupaxí mimónarìnì. Soyíné aiwá wí mìnì wípoyì.” uríagì

¹⁷ awa re urígtawìxìnì, “Negí aiwá xwapí menìnì. Sa bisíkeríá wé ná wúnì tñnì peyí yeáyí waúnì tñnìrìnì.” uríagíá

¹⁸ o re urìnjìnìgìnì, “Nionì tífámìnì nìmeámì bípoyì.” nurìrì

¹⁹ rìxa nìmeámì báná re urìnjìnìgìnì, “Oxí apíxí nñnì aráyo éfì onjweápoyì.” sekaxí e nurìmáná bisíkeríá wé wú tñnì peyí waú tñnì nìmearì anjìnamì sijnwí nanánìmáná Gorìxomì aiwá apì nánì yayí nìwirì bisíkeríá kwìkwìrìmì nerì xegí wiepìsarìjowamì mìnì wíáná awa oxí apíxí éfì ñweáfáyo yanjì nìwia warífná

²⁰ áamá nñnì aiwá apì nìnìro agwí ímì uyìnjìnìgìnì. Agwí ímì uyíagì wiepìsarìjowá sijnwí e nìwinìro aiwá rìxa apánì nìnìro e tífápiá nìmeamerò soxí íá wé wúkaú síkwí waúmì nìmeaayìro aumaúmì nero magwí nìmirowò tìgtawìxìnì.

²¹ Niaíwí tñnì apíxí tñnì nìnìrì aiwí oxowanì áamá 5,000 aiwá apì nìgtawìxìnì.

Jisaso ipíyo xwìrìnjwí nosaxa unjì nánìrìnì.

22 Jisaso xegí wiep̄sar̄iḡowa aiwá ámá ayí n̄niro t̄f̄apia soxí f̄áyo magwí n̄miro táná re urowár̄iḡniḡni, “Nioní oxí ap̄ixí t̄yo urowár̄apar̄t̄ná soȳné ewéyo n̄p̄ixemoán̄iro ip̄iwámi j̄far̄iwámi n̄ni nání xámi n̄imeápoýi.” nur̄ir̄i

23 awa r̄ixa n̄p̄ixemoán̄iro úáná ámá oxí ap̄ixí e ep̄f̄royí eḡf̄áyo eni nurowár̄ap̄imáná Gor̄ixomi xw̄iyf̄á ur̄im̄in̄iri nání xeḡp̄i d̄f̄wí m̄iḡf̄yo nání n̄iyir̄i r̄ixa s̄f̄á nóra war̄iḡf̄ t̄f̄ni xeḡp̄i ḡweaḡáná

24 ewépá s̄ini ip̄i áwini e war̄t̄ná iniḡf̄ ewépámi imeam̄kwí meri im̄iḡf̄ eni ewé s̄im̄m̄i dání bir̄i ner̄i yar̄t̄ná

25 r̄ixa w̄f̄á nání is̄f̄á yin̄iḡáná Jisaso ip̄iyo nosaxa n̄bir̄i wiep̄sar̄iḡowami r̄ixa w̄imeám̄in̄iri yar̄t̄ná

26 awa wen̄iḡf̄ éf̄áyf̄ win̄iḡf̄awix̄ini. Jisaso ip̄iyo xw̄ir̄iḡwí nosaxa bar̄iḡagi n̄w̄in̄iro wáyí nikár̄in̄iro “P̄iyiḡf̄ siwí wo r̄f̄a bar̄ini?” n̄ir̄iro “Yeyi!” rekár̄inar̄t̄ná

27 Jisaso re ur̄iḡniḡni, “Soȳné wáyí mikár̄in̄ip̄ani. Ayí nion̄ir̄ini. Diḡf̄ s̄ixí n̄in̄iro ḡweápoýi.” ur̄f̄agi

28 Pitao re ur̄iḡniḡni, “Ám̄ináox̄ini, ayí nepa joxi en̄ánáyí, ‘Joxi eni ip̄iyo nosaxa n̄bir̄i n̄imeai.’ n̄rei.” ur̄f̄agi

29 Jisaso “Be.” ur̄f̄agi Pitao ewépámi dání nayoari Jisaso t̄iḡf̄ e nání nosaxa nur̄i aí

30 im̄iḡf̄ yar̄iḡagi n̄w̄in̄iri wáyí éf̄yf̄ re en̄iḡniḡni. Ip̄iyo r̄ixa nur̄p̄in̄ir̄t̄ná r̄f̄aiwá re ur̄iḡniḡni, “Nioní iniḡf̄ namim̄iḡniḡni! Ám̄ináox̄ini, ár̄f̄wí n̄imeai!” ur̄áná

31 o aḡf̄ni f̄eapá n̄iyauri wéyo n̄max̄ir̄iri n̄im̄f̄eyoar̄i re ur̄iḡniḡni, “Diḡf̄ on̄imiápi n̄ikw̄roar̄iḡoȳin̄er̄ini. Pitaox̄ini, joxi ‘Jisasoýá diḡf̄ t̄f̄ni ip̄iyo xw̄ir̄iḡwí nosaxa um̄f̄ini.’ n̄iyaiwir̄i aí ámi pí nání ‘Oyá diḡf̄ t̄f̄ni e ep̄axon̄iman̄i.’ yaiwiar̄iḡniḡni?” nur̄ir̄i

32 awaú r̄ixa ewéyo p̄ixemoán̄áná re en̄iḡniḡni. Im̄iḡf̄ yar̄iḡp̄i p̄f̄ni wiár̄iḡniḡni.

33 Im̄iḡf̄ p̄f̄ni wiár̄áná ewéyo ḡweaḡf̄áyf̄ m̄iḡf̄ ewéyo n̄ikw̄roro omi yayí numer̄t̄ná re ur̄iḡf̄awix̄ini, “Nepar̄ini. Joxi n̄iaíwí Gor̄ixoyáox̄ir̄ini.” ur̄iḡf̄awix̄ini.

S̄im̄ix̄yf̄ Jisasomi amá n̄irón̄iro nan̄f̄ eḡf̄á nán̄ir̄ini.

34 Awa ip̄iyo or̄iwámi dání n̄irémoro aḡf̄ xegí yoí Genesaret̄iyi r̄in̄iḡp̄i t̄f̄iḡf̄ e iwiék̄n̄imeááná

35 ámá e dán̄yf̄f̄ Jisasomi mí n̄iwóm̄ix̄iro aḡf̄ n̄ip̄im̄ini áwan̄f̄ n̄ir̄in̄ár̄imáná wiḡf̄ ámá s̄im̄ix̄f̄ yar̄iḡf̄á n̄f̄ni o t̄f̄iḡf̄ e nání n̄im̄éra n̄b̄iro wáráná

36 s̄im̄ix̄yf̄f̄ r̄ixiḡf̄ re ur̄ayiḡf̄awix̄ini, “Joxiyá iyf̄á s̄ir̄f̄w̄f̄yo amáf̄ on̄irón̄f̄poýin̄iri s̄iḡwí neanei.” nur̄iro n̄f̄ni amáf̄ e n̄irón̄ayiro nání nan̄f̄ eḡf̄awix̄ini.

15

Ám̄ináyf̄ en̄íná érowiápn̄iḡf̄ápi nán̄ir̄ini.

1 Íná Parisi wa t̄f̄ni ḡwí ikaxí eán̄iḡp̄i meweḡf̄a wa t̄f̄ni Jersaremi dání n̄b̄iro Jisasomi n̄w̄imearo re ur̄iḡf̄awix̄ini,

2 “Negí ar̄f̄owa érowiápn̄iḡf̄ápi d̄ixí wiep̄sar̄iḡowa pí nání p̄r̄f̄ wiaíkim̄f̄ yar̄iḡoi? Aiwá nan̄ir̄t̄ná pí nání ar̄f̄owa r̄iḡf̄ápi wé wayí m̄irón̄ipa nero nar̄iḡf̄ár̄ini?” Jisasoýá wiep̄sar̄iḡowa wé wayí n̄irón̄iro aiwi xiáwowa eḡf̄ápa ax̄p̄i m̄iyar̄iḡaḡf̄a nání e ur̄áná

3 Jisaso re uriñinigiñi, “Soyñé eni segí seáríawéwa érowiápñingíápimi xídaníro nání pí nání ñwí ikaxí Gorixoyá rinñiñpimi pírí wiaikímí yarigíárini?

4 Gorixo rinñipi ríwamñí re nírñiri eánini, ‘Dixí rinomi wéyo meri rináimi wéyo meri eríini.’ nírñiri eánini. Ríwamñí rípi eni nírñiri eánini, ‘Ámá gíyí gíyí xano nánirani, xinái nánirani, píné sipí umeararínáyí ayo emí opíkímópoyñiri sñwí winírñini.’ E nírñiri eánñagi aiwí

5 ámá gíyí xanomirani, xináimirani, ‘Amípi nioni nsiapiri arírá sipaxípi nání Gorixomi urepeárñá enagi nání bí mñi siapipaxímani.’ urarñagíá

6 soyñé sñwí e nñwiníroná re rarigíárini, ‘Ayí xaneyo wéyo mímepa yarñagi aiwí apáni yarñoi.’ rarigíárini. Soyñé e nerína Gorixoyá rinñiyí xórórí nero segí seáríawéwa érowiápñingíápini seáyí e méyoarigíárini.

7 Naní ríro sipí ríro yarigíoyíné, xwíyá Gorixo rinñi wíá rókiamoagí Aisaiáo nñwuriyiri ríwamñí eañipi soyñé nání xixeni re rinini,

8 ‘Ámá tiyí “Gorixomi wéyo píranñí mearñwini.” nírñiro aiwí nioni dñí síxí mñiyipa yarigíárini.

9 E neróná ámáyo amípi ámá wigí dñí tñi érowiápñingíápi nání nuréwapñiróná yapí re nuríro “Xwíyá tiyí Gorixoyárini.” nuríro nání “Gorixomi seáyí e umearñwini.” nírñiróná Gorixoniyá yoñi surímá rarigíárini.’ Aisaiáo xwíyá Gorixoyápi nñwuriyiri soyñé nání xixeni ríwamñí e eañirñini.” urñinigiñi.

“Rípi piaxí wearññini.” urñí nánirñini.

10 “Ámá oxí apíxí re epíroyí egíáyí obípoyí.” nírñiri ayí ríxa añwi e awí eánaráná re urñinigiñi, “Aríá nñiro nñíá imónípoyí.” nuríri

11 ewayí xwíyá bí nurírná re urñinigiñi, “Amípi ámá nñiro gwí nárearigíápi piaxññí wearññímani. Amípi xwioxíyo dání dñí mófápi, ayí piaxññí wearññini.” urñinigiñi.

12 Xegí wiepísarñowa nñiro re urigíawixini, “Joxi Parisiowami e nurírná ‘Símírí mñiwarñini.’ riyaiwarñini?” uríagíá aí

13 o Parisiowa nání ewayí xwíyá re urñinigiñi, “Ríwéná Gorixo aiwá xó íwíá murñí nñyoní emí yíyoámí eníárini.” nuríri

14 ámi Parisiowa nání re urñinigiñi, “Soyñé awa nání ayá sñwí mñsearopani. Awa sñwí supárigíáwa sñwí supárigíáyo nípemeámí warigíáwa yapí imóniñoi. Ámá sñwí supárñí wo sñwí supárñí womí nípemeámí nurírná nñwaúni xwárñwíyo piéropísñi. Ayínáni ayá sñwí mñsearopani.” uríagi

15 Pitao re urñinigiñi, “Joxi ewayí xwíyá ámá aiwá nñiro gwínárearigíápi nání ríápi áwanñí neareí.” uríagi

16 o re urñinigiñi, “Gí seaiepísarñáoyíné eni sñi majíá ríseainarñi?

17 Amípi ámá nñápi aríowa egíápa wé wayí nñróniro nñirñáraní, awa egíápa mé nñirñáraní, agwíyo nññisáná íkí nemoro nání piaxññí wearññímani.

18 E nerí aiwí xwioxíyo dání íwí amípi nání dñí mófápi piaxññí wearññini.

19 Xwioxíyo dání dñí nñmoro yarigíápi ‘Sípí oimíximíni.’ yaiwarigíá rípirñi. Ámá píkiri ero ámá wí tñi íwí iníro ero sñwí piaxí eánipaxí imóniñiyí niga uro íwí mearí ero yapí ríri ero ámá wí nání ikayíwí ríri ero

²⁰ yarigfápi nímorfná wiwaninjo piaxfninje wearinjirini. E nerí aí ámá wé wayf mirónipa nerí aiwá nínirfná wiwaninjo wí piaxf wearinjimaní.” uriniginí.

Émáyf apixf wí dinj xixeni wikwronj nánirini.

²¹ O e dání pfní níwiárimí nurí piropenisf émáyf anj Taia tñí Saidoní tñí tñj e emearfná re enjiginí.

²² Émáyf apixf Kenaní dání anj apiaú tñj e dání nibirí jfamine dání nuxfdirfná rfaiwá re nura unjiginí, “Ámináoxiní, mixf ináyf Depitomi xiáwoxiní, joxí wá níwianeí. Gf miáimí imfó dinj nixixérorí xixeaninje wikárariní.” nura warinagí aiwí

²³ Jisaso xfo ení bí murarinagí nání xegf wiepísarinjowa níbro arfkí re urayigfawixiní, “Apixf rí arfkí rfaiwá tñí neaxfdarinagí nání joxí xegf miáimí imfó dinj xixéroarinjipi mixf numáinowárirí ‘Emíni.’ urowárei.” urayíagfa aí

²⁴ o re uriniginí, “Nioní émáyo arirá wiminirí bináonímaní. Gf Isireriyf —Ayf sipf sipf xiáwo píraninje mímearfná amí amí uniamoarinjinje imónigfáyfiriní. Ayf nání bináonirini.” urfagí aiwí

²⁵ í anjwí e nibirí xóminj nýkwirí minj xwáfayo níkwrorí re uriniginí, “Ámináoxiní, arirá ní.” urfagí

²⁶ o re uriniginí, “Nioní aiwá niaíwí narigfápi nurápirí sfwíyo miní wiarfnáyf, jíxí ‘O nanj yarini.’ riyaiwiarinini?” urfagí aí

²⁷ í re uriniginí, “Ámináoxiní, wauyene sfwininje imóninagwi nání nepa nírarininí. E nerí aí sfwíyf xiáwo aiwá íkwianwíyo éf ninweámáná aiwá nínirí yunf mamówárf éyf míméanf yarinjirini.” urfagí

²⁸ o re uriniginí, “Ineyí, jíxí aga dinj xixeni nínkwrorí rarinagí nání jíxí simóníyf xixeni nímóninjoí.” uráná re enjiginí. Xemiái nanj enjiginí.

Símixf obaxfo nanj imimiximf enj nánirini.

²⁹ Jisaso e dání pfní níwiárimí nurí ipí Gaririwámi nípwerí dfwf minyinjo nání nýirí éf nweanáná

³⁰ ámá oxí apixf ayá wí o tñj e nání nýoamiro wí síkwí ikf egfáyo níméra yoaro sinjwí supárgfáyo níméra yoaro xwíyfá marf manj píronigfáyo níméra yoaro símixf xixegfní obaxf tfgfáyo níméra yoaro nero xegf síkwí tñj e tayarfná o nanj imimiximf winjiginí.

³¹ Nanj imimiximf wiarinagí oxí apixf e epfroyf egfáyf manj píronigfáyf ámi xwíyfá ríro enj kirinje egfáyf ámi ú úroro síkwí ikf egfáyf ámi anj uro sinjwí supárgfáyf ámi sinjwí aníro yarínagfa níwiníro ayá níriwamóníro Nwáf Isireriyfyaomi yayf seáyí e umegfawixiní.

Oxf 4,000 apimí aiwá miní winj nánirini.

³² Jisaso xegf wiepísarinjowamí “Eini.” nurirí re uriniginí, “Ámá oxí apixf tíyf nioní tñí sfá wíyaú ríxa nweanwáriní. Wigf aiwá nípríyf menagí nání nioní dinj sípí niariní. Nioní ayf agwf wiarfná nuowárirfnáyf, óf e sinjwí xaxá upeyiniginirí nání rarininí.” urfagí

³³ wiepísarinjowa re urigfawixiní, “Ámá dinj meanj ríminíyoí. Gimí nurane aiwá ámá none tñí epfroyf egfá tíyf níniro agwf ími uyini nání urápaniréwiní?” urfagfa

³⁴ o re uriniginí, “Soyfné bisfkerfá ararí maxirínoí?” urfagí awa “Bisfkerfá wé wíumí dánj waú tñí peyf orá yeáyf bia tñirini.” urfagfa

³⁵ o oxí apixí e epíroyí egfáyo “Xwíáyo éf nñweaxa úpoyí.” nurimáná
³⁶ bisfkerfá wé wfúmi dánf waú api tñi peyf apia tñi nurápiri Gorixomi yayf nñwiri kwikwirimf neri wiep+sariñowamf wiayíaná awa nurápiro ámáyo yanf nñwia úaná
³⁷ ayf nñiñiro agwf ími uyíagi wiep+sariñowa aiwá ayf nñiñiro táfia nñimeamero soxf íá wé wfúmi dánf waúmi magwf nñiñiro tigfawixini.
³⁸ Apixí tñi niaíwí tñi marfái, oxowa aiwá api nfáwa 4,000 imónigfáriní.
³⁹ Jisaso “Segf añf úpoyí.” nurowár+máná wiep+sariñowa tñi ewéyo nñixemoániro nuro Magadaní iwiékñimeagfawixini.

16

“Ekíyinjf añfnamí dánf neaíwapiyí.” urígfá nánirini.

¹ Parisi wa tñi Sajusi wa tñi Jisasomí nñwímearo “O sim+xíyo nanf imimiximf neri aí ekíyinjf wí nepaxomaní.” nñyaiwiro iwamfó owíwapiyaneyiñiro re urígfawixini, “Joxi añfnamí dánf ekíyinjf bí neaíwapiyí.” urígfá aiwi

² o re uriñinigini, “Soyfne sfápi tñi yewanf eáagi nñwiniñná re rarígfáyfnerini, ‘Yewanf eáfíwí réwí enirfenñoi?’ rarígfáyfnerini.

³ Wfápi tñi ení bñramí dání kipinjf yaríñagi nñwiniñná ‘Iniá yapiniñfenñoi?’ rarígfáyfnerini. Agwfíyo yewanf earí kipinjf yiri yaríñagi nñwiniñróna xixeni ‘E nimóniniñoi.’ nñiñiro aiwi amípi nioni sfmimajfóninjf imixariñápi sñwí nñinanróna ‘Gorixo e oyaiwípoynirí rfa neaíwapiyarini?’ miyaiwiarígfáyfnerini.

⁴ Agwi ríná ñweagfáyfne, Gorixomí rfwíminí nñmamoro segf ñwfái riniñipi tñi fwíniñf niga uro niga bíro yarígfáyfne, ekíyinjf nání reaxí nñseainirí seaimónariñagi aiwi ekíyinjf wfá rókiamoagf Jonao enípiñí seaiwapiyimigini.” nurárimí pñi nñwiárími uníñigini.

Yisf Parisiowayá tñi Sajusiowayá tñi nánirini.

⁵ Wiep+sariñowa bisfkerfá bí nñpirí nání arfá nñkeamoro Jisaso tñi ipíyo jñaríwáminí nání nuróná

⁶ o xixewisf ikaxf re uriñinigini, “Soyfne Parisiowa tñi Sajusiowa tñi awayá bisfkerfá nñmíga uní nání imixariñf yisoí riniñipi nání wáf oseainini.” uráná

⁷ wiwaníñowa re riniñigawixini, “None bisfkerfá nñmeámí mibfwa enagi nání o míf nñnearirí neararini.” rinaríñá

⁸ Jisaso awa e rinaríñagfa dñf adadf nñwiri re uriñinigini, “Dñf onímíapi nñkwíroarígfóyíne, pí nání segípi re rinaríñoi, ‘None bisfkerfá nñmeámí mibfwa nání neararini.’ rinaríñoi?”

⁹ Soyfne sñiñí nñjfa mimónipa reñoi? Nioni bisfkerfá wé wúni kwikwirimf éaná ámá 5,000 ríxa apáni náná soyfne ámi soxf íá arariyo miarígfápi nání dñf mñseainariniñani?”

¹⁰ Ámi bisfkerfá wé wfúmi dánf waú ámá 4,000 nání kwikwirimf éaná soyfne soxf íá arariyo miarígfápi nání ení dñf mñseainariniñani?”

¹¹ Biaú nioni e éaná soyfne soxf íá obaxíyo miarígfá enagi nání nioni Parisiowa tñi Sajusiowa tñi yisf awayá nání xixewisf ikaxf searána aríge nero ‘O aga bisfkerfá nání mñneararini.’ miyaiwí yaríñoi? Nioni re searariniñí, ‘Parisiowa tñi Sajusiowa tñi awayá yisf nání wáf oseainini.’ searariniñí.” uráná

12 xegí wiep̄sar̄iḡowa r̄ixa re yaiwiḡawix̄in̄i, “Nepa yis̄í bis̄fker̄fáyo táná n̄im̄iga war̄iḡp̄i nán̄i m̄inearar̄in̄in̄i. Parisiowa t̄n̄i Sajusiowa t̄n̄i ur̄ewap̄iyar̄iḡf̄ap̄i nán̄i m̄ix̄f̄d̄ipa oépoyn̄ir̄i nearar̄in̄i.” yaiwiḡawix̄in̄i.

Pitao “Jox̄i Kiraisox̄ir̄in̄i.” ur̄iḡf̄ nán̄ir̄in̄i.

13 Jisaso p̄iropenis̄í an̄ḡ Sisaria Piripai t̄ḡm̄in̄i nuri nemer̄fná xegí wiep̄sar̄iḡowam̄i iwam̄fó yar̄iḡf̄ re wiḡn̄iḡin̄i, “Ox̄í ap̄ix̄f̄ n̄n̄i ámá imón̄iḡáon̄i nán̄i gox̄in̄i rar̄iḡoḡ?” yar̄iḡf̄ e wíaḡi

14 awa re ur̄iḡf̄awix̄in̄i, “Ox̄í ap̄ix̄f̄ ‘Ámá en̄iḡan̄ḡ wo n̄iwiáp̄fn̄imear̄i r̄fá yar̄in̄i?’ n̄iyaiwiro nán̄i wí re rar̄iḡoḡ, ‘Jono waȳf̄ n̄ineameaia uḡor̄f̄an̄i?’ rar̄iḡoḡ. Ám̄i wí ‘Gor̄ixoyá w̄fá rókiamoaḡf̄ m̄ipé an̄fnam̄i nán̄i peyiḡo, Eraijaor̄f̄an̄i?’ rar̄iḡoḡ. Ám̄i wí ‘W̄fá rókiamoaḡf̄ Jeremaiaor̄f̄an̄i?’ rar̄iḡoḡ. Ám̄i wí ‘Aȳf̄ w̄fá rókiamoaḡf̄áȳf̄ ám̄i wor̄f̄an̄i?’ rar̄iḡoḡ.” ur̄f̄aḡf̄a

15 Jisaso re ur̄iḡn̄iḡin̄i, “Soȳfné en̄i nion̄i nán̄i gox̄in̄i yaiwiar̄iḡoḡ?” ur̄f̄aḡi

16 Saimoni Pitao re ur̄iḡn̄iḡin̄i, “Jox̄i Kiraisox̄i, ar̄fowayá xw̄fá piax̄f̄yo dán̄i iwiaron̄f̄oyi rar̄iḡwáox̄ir̄in̄i. N̄w̄fá an̄iḡf̄ s̄iḡf̄ imón̄iḡom̄i xewaxox̄ir̄in̄i.” ur̄f̄aḡi

17 Jisaso re ur̄iḡn̄iḡin̄i, “Jonaom̄i xewaxox̄i Saimonox̄in̄i, jox̄i n̄irar̄iḡp̄i ámá wo w̄fá m̄ir̄rókiamon̄oḡ. Ḡf̄ ápo, an̄fnam̄i ḡwean̄o w̄fá r̄rókiamóaḡi nán̄i jox̄i yaȳf̄ osin̄in̄i.

18 R̄ip̄i en̄i r̄irar̄iḡin̄i, ‘Jox̄i s̄ḡn̄an̄iḡf̄ n̄imón̄ir̄i en̄f̄ eán̄iḡox̄ir̄in̄i. S̄ḡḡá piárá eap̄nár̄iḡf̄ rom̄i seáȳf̄ e ámá nion̄iyá s̄yik̄f̄ imón̄iḡf̄áȳf̄ ḡf̄ an̄ḡ wiwán̄iḡf̄ m̄ix̄ár̄im̄f̄ár̄in̄i. Obo t̄n̄i imón̄iḡf̄áȳf̄ en̄f̄ neán̄iro ámá p̄kipax̄f̄ imón̄iḡf̄áȳf̄ aiwi nion̄i t̄n̄i imón̄iḡf̄áyo wí xop̄r̄ár̄f̄ wip̄r̄f̄áman̄i.’ r̄irar̄iḡin̄i.

19 Gor̄ix̄o t̄ḡḡf̄ e páwip̄r̄f̄a nán̄i rok̄f̄ k̄in̄iḡf̄ imón̄iḡf̄ jox̄i siap̄m̄f̄ár̄in̄i. Jox̄i xw̄f̄áyo re dán̄i ‘Aȳf̄ s̄ip̄ir̄in̄i.’ ránáȳf̄, Gor̄ix̄o an̄fnam̄i dán̄i en̄i jox̄i s̄in̄i m̄ir̄ipa en̄áná o xám̄i ‘Aȳf̄ s̄ip̄ir̄in̄i.’ r̄in̄f̄ár̄in̄i. Jox̄i re dán̄i ‘Aȳf̄ anan̄ir̄in̄i.’ ránáȳf̄, Gor̄ix̄o xám̄i ém̄i dán̄i en̄i ‘Aȳf̄ anan̄ir̄in̄i.’ r̄in̄f̄ár̄in̄i.” nur̄ir̄i

20 xegí wiep̄sar̄iḡowam̄i ar̄fá j̄yik̄f̄ nor̄i ḡw̄f̄ ikax̄f̄ re ur̄iḡn̄iḡin̄i, “Ámáyo nion̄i nán̄i ‘O yeáȳf̄ neayim̄ixemean̄f̄a nán̄i neḡf̄ ar̄fowayá xw̄fá piax̄f̄yo dán̄i iwiaron̄f̄oyi rar̄iḡwáor̄in̄i.’ áwan̄ḡf̄ e mur̄ipan̄i.” ur̄iḡn̄iḡin̄i.

Jisaso áwan̄ḡf̄ “N̄in̄ip̄ikip̄r̄f̄ár̄in̄i.” ur̄iḡf̄ nán̄ir̄in̄i.

21 Íná dán̄i o xegí wiep̄sar̄iḡowam̄i s̄iḡán̄i áwan̄ḡf̄ re nura uḡn̄iḡin̄i, “Gor̄ixoyá d̄iḡf̄yo dán̄i nion̄i Jerusarem̄i nán̄i úáná neḡf̄ Judaȳf̄ ám̄ináowa t̄n̄i apax̄f̄pán̄iḡf̄ imón̄iḡf̄á xwéowa t̄n̄i ḡw̄f̄ ikax̄f̄ eán̄iḡp̄i meweḡf̄áwa t̄n̄i xean̄iḡf̄ w̄iwí nikáráná wa n̄in̄ip̄ik̄iaḡf̄a aiwi ám̄i s̄fá w̄iyáú w̄iyi óráná Gor̄ixoyá d̄iḡf̄yo dán̄i wiáp̄fn̄imeám̄f̄ár̄in̄i.” urar̄fná

22 Pitao Jisasom̄i xewi j̄f̄am̄in̄i n̄im̄f̄aumáná m̄ix̄f̄ re ur̄iḡn̄iḡin̄i, “Ám̄ináox̄in̄i, oweoḡ! ‘Gor̄ixoyá d̄iḡf̄yo dán̄i jox̄i near̄f̄f̄p̄i wí os̄ipoȳin̄ir̄i s̄iḡw̄f̄ m̄iran̄ipa éwin̄iḡin̄i.’ n̄imónar̄in̄i. Wí n̄isimón̄in̄fá men̄in̄i.” ur̄f̄aḡi aí

23 Jisaso Pitaom̄i r̄f̄w̄f̄ numor̄i re ur̄iḡn̄iḡin̄i, “Setenox̄i, r̄f̄w̄f̄ r̄ir̄wám̄in̄i n̄ipui. Jox̄i nion̄i nik̄ir̄ipeaán̄ipax̄f̄ nikár̄im̄in̄ir̄i nán̄i n̄irar̄iḡin̄i. Jox̄i Gor̄ix̄o d̄iḡf̄ wimónar̄iḡf̄yo nán̄i mamó ‘Jisaso r̄ixa m̄ix̄f̄ ináȳf̄ n̄imón̄ir̄i Jerusarem̄i dán̄i neamen̄wean̄áná nion̄i seáȳm̄i imón̄im̄in̄iȳf̄r̄f̄an̄i?’ n̄imor̄i n̄irar̄iḡin̄i.” nur̄ir̄i

24 wiep̄sar̄iḡf̄ nowam̄in̄i re ur̄iḡn̄iḡin̄i, “Ámá ‘Jisasom̄i oux̄f̄d̄im̄in̄i.’ yaiwiar̄iḡf̄ gox̄i gox̄i re éir̄ix̄in̄i. ‘Am̄ipí nion̄i n̄iḡf̄p̄i nán̄i oem̄in̄i.’ yaiwífȳf̄ d̄iḡf̄ peá n̄imor̄i re yaiwír̄ix̄in̄i, ‘Nion̄i Jisasom̄i x̄f̄dar̄iḡaḡi nán̄i

ámá wí nìbìro xeanìḡf nìro nìpìkiro nìniro aí ayí ananìrìni.' nìyaiwiri nìxíḡfìrìxìni.

²⁵ Ámá Jisasomi dḡḡf nìwìkwìrorì xíḡdaríḡnà nìpìkipìrìxìni' éf menarìḡḡf goxì goxì dḡḡf nìyìmìḡḡfìpì anìḡḡf ḡwearíḡ nánì mearíámani. E nerì aiwì éf mìmenìpa nerì 'Nionì Jisasomi dḡḡf nìwìkwìrorì xíḡdarìḡḡḡf nánì nìnìpìkìrónáyí ayí ananìrìni.' yaiwinarìḡḡf goxì goxì dḡḡf nìyìmìḡḡfìpì anìḡḡf ḡwearíḡ nánì mearíárinì.

²⁶ Ámá wo nionì mìnìxíḡḡf iyíḡá fà nìḡwí amìpì emeámìni' nánìni néra nurì nìmeáísánà xewanìḡḡḡ anìḡḡḡnì ikeamónánà oyá amìpì anìḡḡf nìxìrìrì ḡweanìárinì? Oweo! Amìpì nìni xwíḡá tìyo dḡḡf nìmearì aiwì xewanìḡḡḡ anìḡḡḡnì ikeamónánà amìpì apì tìni anìḡḡf ḡweanìḡ nánì roayìrónìpaxí wí menìni.

²⁷ Ayí rìpì nánìrìni. Ámá imónìḡḡḡḡnì nìkìḡnìmì nìweapìrìḡnà xìxíeá ḡf ápo anìḡḡḡnì inarìḡḡfìpì anìḡḡḡḡḡḡḡ tìni axìpì nìḡḡ nìweapìmánà nionì ámáyo neyìrorì sìpì yarìḡḡáyo xegí enì sìpì wirì nanì yarìḡḡáyo nanì wirì emíárinì.

²⁸ Nepa seararìḡḡḡnì. Woyíḡné re rogíḡá royíḡné sìnì mìpepa egíámì enìḡḡḡ nionì woyíḡné ámá imónìḡḡḡḡnì yeáyí nìseayimìxemearì xwìoxíyo mìmeámì emíḡ nánì nìkìḡnìmì ronìḡḡḡ sḡḡwí nanìpìrìárinì." urìḡḡḡḡḡḡḡ.

17

Jisaso nìkìḡnìrì xegí bì imónìḡḡf nánìrìni.

¹ Jisaso e nurìrì rìxa sía wé wíúmì dḡḡf wo óránà Pitaomi tìni Jemisomi tìni xogwáo Jonomi tìni awamìni nìwirìmeámì dḡwí mìḡḡf sepiá bimì nánì wigíḡḡf nìyìro

² nìḡwearo Jisaso wiepìsarìḡḡf waú wo awa sḡḡwí anìḡḡe dání re enìḡḡḡḡḡ. O xegí bì imónìrì sìmìmanì oyá sogwìḡḡḡf anìrì rapìrapì oyá wíḡá nókirìḡnà xwìḡḡf eáarìrì enìḡḡḡḡḡ.

³ E éánà wíḡá rókiamoagíḡ waú Moseso tìni Irajao tìni —Awaú enìḡḡḡ pegíwaúrìni. Awaú o tìḡḡf e anìḡḡf e nìrónapìrì o tìni xwìyíḡá rìnarìḡnà

⁴ Pitaos Jisasomi re urìḡḡḡḡḡḡḡ, "Ámìnáoxìni, none re nìḡwearìḡnà nanìrìni. Nionì anì wíkaú wíwá re opákìmìni. Joxì nánì wíwáyì. Moseso nánì wíwáyì. Irajao nánì wíwáyì."

⁵ sìnì e urarìḡnà re enìḡḡḡḡḡḡ. Agwí wíḡá wúrárìḡḡḡḡḡḡ. Agwí wíḡá wúráránà re enìḡḡḡḡḡḡ. Agwíḡḡḡ dání xwìyíḡá re rìḡḡḡḡḡḡḡḡ, "Ayí oyí ḡf nìáíwí dḡḡf sìxí uyìḡḡḡḡḡḡ. O amìpì yarìḡḡfìpì nánì nionì dḡḡf yayí nìnarìḡḡḡ. O pí pí searánáyí aríḡá wirìḡḡḡḡḡḡ." rìnarìḡḡḡḡḡḡ

⁶ wiepìsarìḡḡḡḡḡḡ aríḡá e nìwìro xwíámì nìpìkìḡḡḡmearo wáyí nìkárìḡḡḡḡḡḡ warì inìḡḡḡḡḡḡ

⁷ Jisaso awa wegíḡe anìḡḡf e nìbìrì wé seáyì e nìwìkwìárìmánà re urìḡḡḡḡḡḡḡḡ, "Soyíḡné wáyí mepanì. Wìápìḡḡḡmearoyì." uránà

⁸ awa sagagí eméḡáyí Jisaso ámá wo tìni mìró xegíḡḡf ronìḡḡḡ wìḡḡḡḡḡḡḡḡ.

Wiepìsarìḡḡḡḡḡḡḡ Irajao nánì yarìḡḡf wigíḡá nánìrìni.

⁹ Awa dḡwí mìḡḡf apìmì pìni nìwìárìmì nìwero Jisaso óf e dání aríḡá jìyìkì norì ḡwí ikaxí xaíwìni re urìḡḡḡḡḡḡḡḡ, "Ámá imónìḡḡḡḡḡḡḡ sìnì xwárìpáyo dání mìwìápìḡḡḡmearo enìḡḡḡḡḡḡḡḡ soyíḡné éde sḡḡwí wìḡḡḡḡḡḡḡḡ nánì ámá wíyo áwanìḡḡḡ murìpa éfìrìxìni." uríḡḡḡḡḡḡḡ

¹⁰ wiepìsarìḡḡḡḡḡḡḡ yarìḡḡf re wigíḡḡḡḡḡḡḡḡ, "Negí ḡwí ikaxí eánìḡḡfìpì mewegíḡḡḡ pí nánì re rarìḡḡḡḡḡḡḡ, "Wíḡá rókiamoagí Irajao ámá aríḡḡḡḡḡḡḡḡ

xwíá piaxíyo dáni iwiaroníoyi raríñwáomi xámi umeanfáriní.' pí nání rarígfáriní?" yaríñf e wíáná

¹¹ o re uríñnigíni, "Iraijao nibiri áamá wigí dññf wé róníñf imónipírri nání wáí nurímerí píraníñf imíxínfáriní.

¹² E nerí aí nioní re seararíñni, 'Ámá Iraijaóníñf imóníñf wo ríxa bññf enjagi aiwí ayf "Xámi umeanoríani?" míyawi síñwí mí míwómíxípa nero wigí dññfyo dáni símí tñni níwiro píkgíawixíni. Ámá imóníñáoni ení axípi e nñiro rññf niapípríáríni.' seararíñni." uráná

¹³ xegí wiepísaríñowa "Jisaso e neararíñfíyí ayf Jono wayf níneameaia uño nání ríneararíni? Oyí, ayf oríni." yaiwigíawixíni.

Niaíwí imó xixéoaríñf womí nanf wimíxíñf nániríni.

¹⁴ O tñni xegí wiepísaríñf waú wo awa tñni oxí apíxí obaxí xegí wiepísaríñf wíá tññf e epíroyí egíe rémóáná áamá wo nibiri Jisasoyá símímaními dáni xómíñf níyíkwirí re uríñnigíni,

¹⁵ "Ámínáoxíni, gí íwo xóxwí nerí aga sípí ikeamónaríni. Wíni wína ríáyo ikeaaríniñf inígfíyo eámorí yaríñagi nání joxí wá oruníni.

¹⁶ Joxí síni émi ñweañáná nioní díxí wiepísaríñowa tññf re nimeámi bíagi aiwí awa nanf mímíxíyípa éfá enjagi nání ríraríñni." uríagi

¹⁷ Jisaso aníñf winíagi re uríñnigíni, "Seyíné agwí ríná ñweagíáyíné dññf níníkwíroro mepa ero dññf xewíni moro yarígfá tíyíné, 'O íníná nene tñni nñwearí arírá neainfáriní.' ríyaiwiaríño? Nioní xwiogwí ararí re nñwearí searéwapíyarína Goríxomí dññf níwíkwíroro ení eáníñf oyá gíná nígfá imónipíríáríni?" nuríri xanomí "Íwomí añwí re nimeámi beí." nuríri

¹⁸ ríxa añwí e nimeámi báná Jisaso imó dññf xixéoaríñf míxí umáínáná imó píni níwiárími úáná íwo axíná nanf eníñgíni.

¹⁹ Ríwíyo wiepísaríñowa Jisaso xegípi ñweañagi níwíniro níbiro yaríñf re wigíawixíni, "Pí nání imó íwomí dññf xixéoaríño none míxí umáínáná éf mú enjoi?" uríagíá

²⁰ o re uríñnigíni, "Goríxomí dññf onímíapí wíkwíroaríñagíá nání imó o aríá níseaimí muñoi." nuríri xixewisí ikaxí re uríñnigíni, "Nepa seararíñni. Masíte aiwá síyí negí omíñfyo íwí uraríñwáyí aga onímíapí nerí aí ríwéná nerápíri nírorína íkíáníñf roaríñfíni. Segí dññf Goríxomí wíkwírófáyí apíñíñf neríñáyí, 'Díwí míñf rípxíni nurí wí e roí.' uráná ananí aríá níseaimí nurí wí e ropaxíriní. Soyíné apíñíñf neríñáyí, amípi wí mímíxípaxí imónínfámani. Nñni ananí epaxí imónipíríáríni.

²¹ [E nerí aí imó ení eáníñf róníñf imóníñfíyí Goríxomí yaríñf wirí aiwá ñwíá ñwiráríniñf neríñání míxí umáínápaxíriní."]

Jisaso ámi áwanf "Nínipíkipíríáríni." uríñf nániríni.

²² Jisaso tñni wiepísaríñowa tñni Gariri píropenísfíyo awí neániróná o re uríñnigíni, "Ámá imóníñáoni nání áamá wo míyí nuríññoi.

²³ Míyí nuráná awa nínipíkiro aiwí ámi sfá wíyáú wíyi wenáoni wíapíñimeámíáríni." uríagi nání awa ayá sípí winíñgíni.

Takisí añf rídiyowá yarígfíwá nání urápígfá nániríni.

²⁴ Awa ríxa añf yoí Kapaneamíyí ríñíñfímí rémóáná áamá añf Goríxo nání rídiyowá yarígfíwá nání nígwí xwé waú xwiogwí ayf ayo urápíyarígfáwa Pitaomí re urémeagíawixíni, "Segí seaiepísaríño añf Goríxo nání rídiyowá yaríñwáiwá nání nígwí waú taríñorani?" uríagíá

²⁵ o "Oyí." nurími nurí añfyo nípáwiri Jisaso nání e uríapí nání áwanf muríññáná Jisaso xámi xixewisí ikaxí bí nuríri re uríñnigíni,

“Saimonoxini, diñí joxiyá arirerini? Mixí ináyí xwíá tíyo menweagíáyí ámayo takisí nání nigwí nurápiróná wigí ámá imónigíáyó uráparigíáraní? Ámá xenwí wíyo uráparigíáraní?” uríagí

²⁶ o “Xenwíyo uráparigíáraní.” uráná Jisaso re uríñinigini, “Ayínání wigí imónigíáyí takisí nání áxenwarí inípaquí menini.

²⁷ Yawawi eni Gorixo mixí ináyí anínamí menweañoyáwawi imóniñagwí nání awa nigwí aní Gorixo nání ridiyowá yarigíiwá nání áxenwarí inípaquí mimóniñagí aiwí awa wikí diñí yeaiwipíríxinirí ipíwámí nání nurí kipayá nímorí peyí iwamíó apéomi maní fá neroámíximáná nigwí bí wenagí winiríini. Nigwí api nímeámí nurí joxí tñní nioní tñní nání nawíní mñní yeawí.” uríñinigini.

18

“Go seáyí e imóniníáraní?” urígíá nániríini.

¹ Íná wiepísaríñowa “Noneyá negí wo seáyí e neaimóninífo gorini?” níyawiwo Jisaso tíñí e anwí e níbéro re urígíawixini, “Joxí ríxa mixí ináyí nimónirí neamenweañáná noneyá wo go seáyí e neaimóniníáraní?” uríagíá

² o niaíwí onimíá bimí “Eñí.” nuríri áwini e nurárimáná

³ re uríñinigini, “Nioní nepa seararíñini. Soyíné diñí ‘Ayo seáyí e omúrónimíni.’ yaiwiarígíápi diñí yaikíá mímopa ero niaíwí onimíáníñí mimónipa ero niaíwí ‘Ámá wo seáyí e nínimónirífná ayí ananiríni.’ yaiwiarígíápa axípi e mýyawiwa ero nerífnáyí, anínamí ñweañoyá xwioxíyo wí páwipaxí menini.

⁴ Ámá ‘Seáyí e imóniñáonimani. Niaíwí rípi yapí imóniñini.’ yaiwíá gíyí gíyí anínamí ñweaño xwioxíyo nímeámí nerí menweañápipimí nípáwiro seáyí e imóniríáraní.

⁵ Gíyí gíyí nioní nínixídiro nání ámá niaíwí rípiamíñíñí nímimónirónáyí ayí nioní eníñíñí nímimónaríñoi.

⁶ E nerí aí ámá niaíwí rípiáníñí sñní diñí níkwíroaníro yarígíáyó mirírakí wiarígíá gíyí gíyo Gorixo xeaníñí ríá tíñí wikárínfá enagí nání sñní mirírakí míwiníñáná ámá wa sñná tñní síñwíyo gwí níjimáná rawírawáyó mamówáránáyí ríñíñí xwé níwinirí aiwí Gorixo wimínirí enípi tñní xixeni mimóniñagí nání ayí ananiríni.

⁷ Ámá wíyo óreámioápoynirí wíwapíyarígíáyí aweyí! Síá wíyi ayí majíá wóríníáraní. Gorixo xeaníñí wikárínfá enagí nání diñí sípí wíwinígíni. Ámá wíyo óreámioápoynirí wíwapíyipíríá aiwí ámá e wíwapíyííáyí xeaníñí wímeanfá enagí nání aweyí! Síá wíyi ayí majíá wóríníáraní.

⁸ Díxí wéú tñnirani, síkwú tñnirani, íwí nání nísimónirífnáyí ‘O ríá aníñí wearíñíyo níkeaárínigíni.’ níyawiwi níwákwínirí emí moríñni. E nínirífnáyí, ríñíñí xwé nísínirí aiwí wé rasíá síkwí rasíá enoxi diñí níyímíñípi aníñí ñwearfá nání nímeárífnáyí ayí ananiríni. Míwákwínipa nerí wé núkaúni tñní síkwí núkaúni tñní sñní enánáyí, o ríáyó nísikeaárífná ayí nanímaní.

⁹ Díxí síñwíyi ení ‘Íwí api ei.’ ríráfnáyí, ‘Gorixo ríá aníñí wearíñíyo níkeaárínigíni.’ níyawiwi síñwíyi níyónirí emí moríñni. E nínirífnáyí, ríñíñí xwé nísínirí aiwí síñwí wísoní aníñoxi diñí níyímíñípi aníñí ñwearfá nání nímeárífnáyí ayí ananiríni. Míyónipa nerí sñní síñwí níwaúni tñní aníñánáyí, Gorixo ríáyó nísikeaárífná ayí nanímaní.

Ewayí ikaxí sipísipí wo aníñíñí nániríini.

10 “Niaíwí onímiá rípiá bimi peayí mîwianípani. Ayí rípi náni seararíñini, ‘Anínamí apiamí awí mearoarígíáyí anínamí Goríxoyá símímaníminí ñweaaríñagíá náni peayí wí mîwianípani.’ seararíñini.

11 Ayí rípi nániñini. Ámá imóníñáoní ámá íwí néra nuro aníñí ikeamónaníro yarígíáyo náni pía nerí yeáyí uyimíxemeámíniñi bíñáoníñini.” uríñiníñini.

12 O xíxewisí ikaxí re uríñiníñini, “Segí dñí aríreríni? ‘Ámá wo xegí sipísipí 100 enáná wo anínaná bíbí 99 enípi díwíyo níwárimí nuri wío náni pía mepa eníñini.’ ríyaiwiaríñoi? Oweoi pía eníñoi.

13 Ámí ríxa nímearínáyí nepa seararíñini. Yayí sipísipí 99 maníñinípi náni winaríñípiñíñí winínfámaní. Aníno náni aga yayí seáyimí dání winínfáriní.

14 Segí ápo, anínamí ñweañoyí ení ‘Niaíwí onímiá apia yapi imónígíáyí wí oanínfopoyí.’ míyaiwiníñini.” uríñiníñini.

“Segí wo íwí síánáyí, re éríxini.” uríñí náníñini.

15 O re uríñiníñini, “Ámá nioní níñixídiro náni rírixímeá imóníñíyí wo íwí síkáránáyí, joxí nuri xegípi ñweañagí níwínírná joxí díxípi níwímeari íwí xío síkárípi náni yumí yaríñí wiríñini. O aríá síánáyí joxí naní wimíxítagí náni síní rírixímeá imóníñíyí wóníñí nimóníñi eníñoi.

16 E nerí aí joxí aríá mísipa yaríñagí níwínírnáyí, ñwí ikaxí níñiníñi eáníñípi tñí xíxení nerí ámá wa re rípiñí náni, ‘None ení o yaríñí wíáná o “Oweoi, nionímaní.” raríñagí aríá wíwíní.’ rípiñí náni ámá waúmíraní, womíraní, níwirímeámi nuri obaxoyíné ámi yaríñí wiríñini.

17 O síní aríá míseaiipa yaríñagí síñwí níwínírnáyí, ámá nioníyá síyikí imónígíáyo áwaní uríñini. Ayo ení aríá mîwípa yaríñagí níwínírnáyí, re yaiwírixini, ‘Síní nírixímeáo wí mimóníñi. Ríxa émáyíñíñí imóníñi ámá takísí náni nígwí nearáparígíáwáníñí imóníñi nerí wí enóníñí imóníñi.’ yaiwírixini.

18 Nepa seararíñini. Seaiepiñsaríñáoyíné xwíáyo re dání ‘Ayí sipírini.’ ránáyí, Goríxo anínamí dání ení soyíné síní mírípa enáná o xámí ‘Ayí sipírini.’ rínfáriní. Soyíné re dání ‘Ayí ananíñini.’ ránáyí, Goríxo xámí émi dání ení ‘Ayí ananíñini.’ rínfáriní.

19 Rípi ení seararíñini. Xwíá tíyo dání soyínéyá waú amípi wí náni dñí axípiní nímorí gí ápo, anínamí ñweañomí yaríñí axípiní wíáná o aríá níwirí xíxení e wimíxíyínfáriní.

20 Ámá nioníyá imónígíáyí waúníraní, waú woníraní, nioní seáyí e nímeaníro náni awí eánáná nioní áwíní e ñweámíá enagí náni wigí dñí axípi nímorí yaríñí wiarígíápi gí ápo aríá níwirí xíxení wimíxíyínfáriní.” uríñiníñini.

Yokwarímí aníñí miní owíipoyíñini uríñí náníñini.

21 Íná Pitao níbíñí Jisasomí yaríñí re winíñiníñini, “Ámínáoxini, ámá joxí nírixídiñí náni negí nírixímeá wo íwí ararí níkáránáyí, nioní ení xíxení xío níkárípi yokwarímí wiimíñini? ‘Íwí wé wíúmí dñí waú níkárípi náni yokwarímí níwiimáná enáná ámi wíní níkáráná yokwarímí wiipaxí meníñi.’ nimónaríñini.” uríñiníñini.

22 Jisaso re uríñiníñini, “Joxí wé wíúmí dñí waú apíñí yokwarímí wíánáyí, ‘Ayí Apaníñini.’ ríñimímeíñini. Joxí aníñí miní yokwarímí wiiríá náni raríñini.” nuríñi

23 “Ámá Gorixo xwioxíyo mímeámí neri umenweanfáyí aníñí miní yokwarímí wíífríxíní ríá neararíní?” oyaiwípoyíníri ewayí ikaxí re uríñínigíní, “Gorixo, aníñamí menweaño, o mǎxí ináyí wo xegí omíñí wíiarígfáyí wamí nǎgwí nǎwirí ‘Idáná awayá niapífríxíní.’ nǎyiwírí nǎwimáná nǎñweañísáná re eñóníñí imóníní. O ‘Emá ayá wí rǎxa múronífríní. Agwí awa nǎbǎro awayá oniapípoyí.’ ráná

24 awa nǎbǎro xíoyá urápígfápí nání awayá mǎnǎ nǎwirífná wo xíoyá nǎgwí xwé ayá wí K10,000,000 urápíño ení nǎbǎrǎ aiwí

25 xíoyá xǎxení e mǎwípaxí eñagí nání mǎxí ináyo xegí wǎamí re uríñínigíní, ‘Nioní nǎgwí meámí nání oyá iyá íá amípí nurápíri ámá wíyo bǎ époyí. O ení xiepí tǎnǎ nǎiáwí tǎnǎ ámá wayá xǎnǎiáwáníñí nímóníro omíñí wíipírfá nání bǎ nero nǎgwífpí nǎmeámí nǎbǎro niapípoyí.’ uráná

26 K10,000,000 urápíño mǎxí ináyoyá agwí rǎwámí dání xwǎáyo nǎpǎkínímearí wauní nǎkáríníri re uríñínigíní, ‘Nǎgwí niapíñífpí nání síní dǎñí nǎkwǎrorí yaríñíní. Rǎwéná nání weníñí neri ñweáfríxíní. Nǎnǎmeááná joxí niapíñípa xǎxení siapímǎríní.’ urǎgí

27 mǎxí ináyo wá nǎwianíri nání re uríñínigíní, ‘Nǎgwí nioní siapíñápi nání dǎñí peá móíní. Joxí ananí uí.’ urǎgí aiwí

28 omíñí wíiaríño nǎpeyearí xegí wǎo ‘Rǎwéná oyá ení xǎxení niapíwínigíní.’ nǎyiwírí K100 winómí sǎñwí nǎwíníri íá nǎxerí sǎñwí íá nǎyámǎxíri re uríñínigíní, ‘Joxíyání rǎxa xǎxení niapímíníri rǎyaríñíní?’ urǎgí

29 xegí omíñí nawíní wíiarígfíío xwǎáyo nǎpǎkínímearí wauní rǎxíñí re uríñínigíní, ‘Nǎgwí joxí niapíñífpí nání síní dǎñí nǎkwǎrorí yaríñíní. Rǎwéná nání weníñí neri ñweáfríxíní. Nǎnǎmeááná joxí niapíñípa xǎxení siapímǎríní.’ urǎgí aí

30 wǎo ‘Rǎwéná niapíwínigíní.’ mǎwimónǎgí íá nǎxírímí nurí gwí aníyo nǎñwiráríri porísíyo re uríñínigíní, ‘Nǎgwí nioní winápa xǎxení niapáná ananí íkweawárífríxíní.’ urǎgí

31 mǎxí ináyoyá omíñí wíiarígfá wǎa o e yaríñagí sǎñwí nǎwíníro ayá winǎgí nuro o éfpí nání mǎxí ináyomí áwaní uráná

32 mǎxí ináyo ‘Omíñí nǎiaríño obíní.’ nuríri omí rǎxa nǎwiríméámí báná o re uríñínigíní, ‘Joxí omíñí nǎiaríñí sǎpíoxíní, joxí wauní rǎxíñí nǎrǎgí nání nǎgwí ámí oyá niapíwínigíníri siapíñápi nání dǎñí peá rímólagí aiwí ámí joxí omíñí nǎiarígfí wǎomí pí wikáríñínigíní?’

33 Nioní ayá nǎrǎrímǎxíri “Dǎxí nǎgwí xe owení.” rǎrǎgí aiwí joxí pí nání dǎxí wǎomí ayá murímǎxípa éñínigíní?’ nuríri

34 wikí wónǎgí omí íá nǎxerí porísíyo mǎnǎ nǎwirí re uríñínigíní, ‘Nǎgwí nioní winápa xǎxení niapíníe nání iwaní nǎmépéa úfríxíní.’ uríñínigíní.” Jisaso ewayí xwíyá e nurímáná

35 xegí wíepísaríñowamí re uríñínigíní, “Ámá nioní nǎnǎxífríro nání segí séríxímeá imónígfáyí íwí seaikárǎpí yokwarímí mǎwíipa nerónáyí, mǎxí ináyo xegí omíñí wíiaríñí sǎpíomí winípa Gorixo ení axífpí e seainǎríní.” uríñínigíní.

19

Apíxí emí mímopa éfríxíníri uréwapíyíñí náníri.

1 Jisaso xwíyá apí nǎpíní nuríísáná Gariri píropenísíyo pǎnǎ nǎwíárímí nurí inígfí Jodaní rapáyo nǎxemorí Judía píropenísí aríwámíní nemerí

2 áamá oxí apíxí obaxí númí uxídaríná e simíxí tígíáyo naní níwimíxa waríná

3 Parisi wa Jisaso míxí ináyí Xeroto menweaje emearíñagí níwíníro “Jono wayí numeaiia wago enípa xewaníño xwíyíá níríríná ríá omeáríní.” níyaiwiro níbíro iwamíó wíwapíyaníro nání yaríñí re wígfawíxíní, “Apíxí pí pí nání nípkwíní míyaríñagí níwíníre emí nímorínáyí, ayí ananírání? Xwíyíá tíñírání?” uríagíá

4 Jisaso re uríñínigíní, “Bíkwíyo xwíyíá ‘Iwamíó amípí níní níwíxíríná oxí tíní apíxí tíní imíxíníriní.’ ríníñípi sóyíné íá nírooro aíwí síní níjía mímonípa reñoí?

5 Imíxíño xwíyíá ‘Ayínání oxo xaníyaúmí píní níwíárímáná xegí apíxí tíní níkwímíxíníriná ná ayí ná bínníñí imónípisíriní.’ ríñípi ení íá nírooro aí síní níjía mímonípa reñoí?

6 E níriníri eáníñagí nání ayaú xíxegíní imónarígíímaní. Ná ayí ná bínníñí nímoníri emearígíriní. Ayaú meánípisí nání Goríxo ñwíráríñí enagí nání wí emí mímonípa yanígíní.” uríagí

7 Parisiowa re urígíawíxíní, “Joxí neararíñípi nepa enánáyí, Moseso ñwí ikaxí níwuriyírí ríwamíñí nearíná pí nání re níriní eaníríní, ‘Díxí apíxímí emí nímoríná ‘Ímí aníñí emí móáríní.’ níriní payí e nearí wíowárírxíní.’ Moseso pí nání e ríñíríní?” uríagíá

8 Jisaso re uríñínigíní, “Soyíné aríkí apíxí emí moaníro yaríñagíá níseanírí nání xe emí omópoyíníri síñwí níseanírí aíwí iwamíó Goríxo xwíá imíxíne dání wí e enímaní.

9 Nioní re seararíñíní, ‘Go go xegí apíxí xámíñímí emí nímorí síwí píaxí weánaríñípi nání maríáí, ámí síñí wí nímearíná ayí íwí inaríñí.’ seararíñíní.” uríagí

10 xegí wíepísaríñowa re urígíawíxíní, “Ámá apíxí nímeámáná emí mopaxí mímonípa enánáyí, apíxí mímeapa neríná naní imónípaxíríní.’ neaimónaríní.” uríagíá aí

11 o re uríñínigíní, “Soyíné ríápi naní e nímonírí aíwí ámá níní díní axípi sóyíné yaiwííápa yaiwípíríméoi. Sa ámá wíní wíní Goríxoyá díníyo dání e yaiwípaxíríní.

12 Ayí rípi nání seararíñíní. Oxowa apíxí mímeapa epaxí imóníñíyí míkí xíxegíníriní. Wa xínái agwíyo dání piáí mayí xíríñí nání apíxí mímeapa epaxí imóníñoí. Wa piáwí yóníñagí nání ayí awa ení mímeapaxí imóníñoí. Wa Goríxo nání wáí urímepírí nání éfáwa wígf díníyo dání ení apíxí mímeapaxí imóníñoí. E nerí aí ‘Goríxo nání wáí nurímeríná apíxí mayoní éimígíní.’ yaiwíaríñí go go sa e yaiwíwínígíní.” uríñínigíní.

Niaíwí onímiápiamí wé ikwíkwíárímí ení náníríní.

13 Ámá wí wígf niaíwípiamí Jisaso wé seáyí wíkwíárírí xwé imóníprí nání Goríxomí yaríñí wírí oenírí nímeámí baríñagíá wíepísaríñowa síñwí e níwíníro míxí uríagíá aí

14 Jisaso re uríñínigíní, “Niaíwípia xe obípoyí. Ámá niaíwí onímiápia xaníyaúmí díní níwíkwíróro yarígíápa Goríxomí díní wíkwíróíáyí o xwíoxíyo nímeámí nerí umenweaníá enagí nání niaíwípia xe obípoyíníri síñwí wínípoyí. Pírí míwiaíkípa époyí.” nurírí

15 apíamí wé seáyí e ikwíkwíárímí níwímáná e dání píní níwíárímí uníñíní.

Amípí mímúróníñí wo yaríñí wíñípi náníríní.

16 Jisaso e dáni warfna re eniginini. Ámá wo nibiri re uriginigini, “Nearéwapiyarinoxini, nioni pí naníyí nerfna dñf niyimijipi anijf ínina ñweámfa nani imónimfárin?” urfagi

17 Jisaso re uriginigini, “Joxi pí nani naníyí nani yarñf niarñini? Gorixo ná woni naní imóniñagf nani joxi apf nani dñf rimoarñini? E nerf aí joxi ‘Dñf niyimijipi anijf ínina ñweámfa nani oimónimni.’ niyaiwirñáyf ñwf ikaxf eanijfyo xdirfñini.” urfagi

18 ámá re uriginigini, “Pí ñwf ikaxf eanijfñf nani ninarñini?” urfagi Jisaso re uriginigini, “Re nirinri eanijfpi ‘Nwiápnimeari ámá mipikipa erfñini. Ámá wí tñi fwf minipa erfñini. fwf mmeapa erfñini. Ámá wo nani xwiyfá niyimáronri yapf murpa erfñini.

19 Dixf ápomf tñi inókimi tñi wéyo umerfñini. Ámá wíyo jwaninoxf nani dñf sipf nisirf menarñfpa axf e wirfñini.’ E nirinri eanijfpi xdirfñini.” urfagi

20 ámá re uriginigini, “Apf nipini nionf xdarñárin. Nionf bif sinf mepa enáyf gipirfani?” urfagi

21 Jisaso re uriginigini, “Joxi ‘Píranñf oimónimni.’ nisimónirñáyf, nuri dixf iyfá fá amípi ñgwf nani bf nerf ñgwf ñmearfna ámá uyípeayfyo minf niwimána nibiri nionf nixdfirixini. E nerfñáyf, amípi ayá tñfpi Gorixo anñnamf joxf nani awí eameámf siárinfárin.”

22 Jisaso e urfagi o arfá niwirf amípi xwé tñjo enagf nani xegf xwioxfyo dánf dñf rfá uxéagf nani dñf sipf niyaiwia uniginini.

23 Jisaso xegf wiepísarñowamf re uriginigini, “Nionf aga nepa seararñini. Amípi mímúronigfáyf Gorixo ámá xfo xegf xwioxfyo mmeámf nerf umenweanf e opáwianeyñri anijf minf nero aiwf nipáwipaxf mimónini.

24 Ripf enf seararñini, ‘Kamerf enf raprapf gwf kiwearigfá óyimi páwipaxf mimónini. Ámá amípi mímúronigfáyf kamerf enf óyif mipáwipa yarñfñf yapf anñnamf ñweañoyá xwioxfyo páwipaxf mimóniñoi.’ seararñini.” urfagi

25 wiepísarñfñf —Judayf nñni “Amípi mímúronigfáyf Gorixoyá dñf tñni amípi mearñagfá nani Gorixo yayf winarñini.” yaiwiagfárin. Wiepísarñfñf enf e niyaiwiro nani Jisaso e urfagi arfá niwiróna ududf niwikárinro omf re urigfawixini, “Joxf rffyf nepa enánáyf, Gorixo ámá gíyo yeáyf uyimxemeanfárin?” urfagfá

26 Jisaso sñwf agwf niwinri re uriginigini, “Ámá wigf dñf tñni Gorixoyá xwioxfyo páwipaxf mimónini. E nerf aí Gorixo amípi mepa epaxf wí mimóniñagf nani oyá dñf jfayf tñni ayf aí ananf páwipaxf imónini.” urána

27 Pitao Jisaso ámáomf “Dixf iyfá fá amípi ñgwf nani bf nerf uyípeayfyo minf niwia numána ninixdfirñáyf, Gorixo anñnamf amípi ayá tñfpi ritinfárin.” urfapi nani dñf nimorí Jisasomf re uriginigini, “Arfá ei. Amípi noneyá nñni ríxa pñni niwiárimf joxf rixdarñwáyf pí meanfwarfñini?” urfagi

28 Jisaso re uriginigini, “Nionf nepa seararñini. Gorixo xwfá sñf wirí imxána ámá imóniñáonf ríxa mxf ináyf nimónri menweañána soyfne enf negf Isireriyf gwf wirf wirí wé wúkaú síkwf waú enfyo xiráowayfñenñf nimónro mí ómómximf nero menweapfárin.

29 Ámá gíyf gíyf nionf ninixdfiro nani wigf anjwámirani, xexirfmeáowamirani, xexirfmeáiwamirani, xanomirani, xinálmirani, niáiwfyorani, xegf omñfrani, pñni niwiárirfna wigf amípi pñni niwiárimf

ufápiri Gorixo wípi aga seáyí e múronínfárini. Ayí eni dñf niyimñfpi anñf ñweapírfá nání meapírfárini.”

³⁰ nuriri wiepísaríñowa “None Jisasomi xámi xídaríñagwi nání seáyí e imóníñwini.” yaiwipírixiniri re uríñnigini, “Agwi ríná xámi xámi imóníáyí ríwéná surímá imónípírfárini. Agwi ríná surímá imóníáyí xámi imónípírfárini.” uríñnigini.

20

Ewayí ikaxí wainí omíñfyo wiigíáyí nánirini.

¹ Jisaso ewayí xwíyá re uríñnigini, “Anñnamí ñweaño áamá xfo xegí xwioxíyo míméámí nerí umeñweañfáyo yanf numeiríná ayí míraxwí rónñf imónini. O wíá móníñfmi 6:00 a.m. imónáná áamá xegí wainí omíñfyo wiipíri wiríméámíniri nání nurí

² áamá wa ‘Sfá riyimí nání xixegíni íkwí wina neaiapáná omíñf siianíwini.’ uríagí xegí omíñfyo nání uowáríñnigini.

³ Ámi 9:00 a.m. imónáná awí eánaríge nání nurí wenñf éfyí winíñnigini. Wa re kikiá riwa roñagí níwini

⁴ re uríñnigini, ‘Sofné eni gí omíñf niipíri nání úpoyí. Sfápi tñni sofné omíñf niífápi nání ñgwí xixeni seaiapímíni.’ uríagí awa eni nuro omíñf wiigíawixini.

⁵ Ámi sogwí áwini e eñáná ríxa 12:00 imónáná nurí ámi wa e kikiá roñagí níwini axípi e uowáríñnigini. Ámi 3:00 p.m. imónáná axípi e eñnigini.

⁶ Ámi ríxa 5:00 p.m. anwi e imónáná nurí ámi wa e kikiá roñagí níwini re uríñnigini, ‘Sfá riyi niyimini pí nání kikiá re roñoi?’ uríagí

⁷ awa re uríagíawixini, ‘Áamá wo “Ñigí omíñf niipoyí.” mínearíone eñagí nání roñwini.’ uríagí o re uríñnigini, ‘Sofné eni omíñf niipíri gí wainí omíñfyo nání úpoyí.’ uríñnigini.

⁸ Sfápi tñni wainí omíñf xiáwo bosíwomí re uríñnigini, ‘Joxi omíñf niarígfáwami “Eini.” nuriri ñgwí miní ñwiríná ríwíyo úfáwami níwia nurí xámi úfáwami ñwirí pñni wiárei.’ uríagí

⁹ o nurí míraxwo urípa yaríná áamá 5:00 p.m. dání úfáwa níbiríná xixegíni íkwí wináni wináni nímeáa ugíawixini.

¹⁰ Áamá wíá móníñfmi dání úfáwa níbiríná ñgwí seáyí e meapíráoiniri éfáyí awa eni xixeni axípi íkwí wináni wináni nímeáa ugíawixini.

¹¹ Íkwí wináni wináni nímeáa nuríná míraxwo omíñf xiáwo nání anñúmí ikaxí níriniro

¹² omí re uríagíawixini, ‘Sfápi tñni nuro omíñf onímíapi éfáwami none wíá móníñfmi dání nurane yaríná sogwí xaíwí neanaríone tñni xixeni pí nání miní wíini?’ uríagí aí

¹³ o awayá womí re uríñnigini, ‘Gí ámaé, nioní sípí wí mísikáríni. Joxi wíá móníñfmi dání re minírípa réñnigini, “Joxi íkwí wina niapíri nání omíñf siimíni.” minírípa réñnigini?

¹⁴ Ñgwí nioní siapfá díxípi nímeámí uí. Áamá sfápi tñni éf ro “Ñgwí xixeni axípi owimíni.” nimóníagí nání joxi siapfápa axípi miní wíini.

¹⁵ Amípi nioní gíyí níwaníñoní dñf tñni ñwirínáyí, “Ayí nípkwíni mani.” ríniawiaríñni? Nioní yanf ewaní nimóniri yaríñagí nání joxi sípí dñf ríniawiaríñni?’ uríñnigini.” Jisaso “None xámi

xídarinagwi aí ríwíyo xídáyí tñni xixeni neiapiníaríani?” oyaiwípoyiniri ewayí xwíyíá api nurimáná

¹⁶ re uriniginini, “Agwi ríná xámi xámi imóníáyí ríwéná surímá imónipíríaríni. Agwi ríná surímá imóníáyí xámi imónipíríaríni.” uriniginini.

Xíomi pikipíríapí nání ámi áwaní uriní nánirini.

¹⁷ Jisaso ófí Jerusaremí nání warigíáyo uminiri nání neríná xegí wiepísaríní wé wúkaú síkwí waú awamí níwirimeámí ná dámíne onímíapí ófí e nuróná re uriniginini,

¹⁸ “Aríá époyí. Ríxa Jerusaremí nání warinwiní. E rémóaná ámá imóniníáoni nání míyí uráná apaxpániní imónigíá xwéowa tñni nwi ikaxí eáninípi mewegíáwa tñni xwíyíá nínimearíroná nioní nání re rínipíríaríni, ‘Ámá romí opíkípoyí.’ níniníro

¹⁹ émayí nioní ríperírí nímearíro síkwíá ragí pírí nuyíkiro íkíáyo níyekwíroáriró epírí nání míní níníwiro aiwí sía wíyau wíyi óráná xwáripáyo dání ámi wiápinimeámíaríni.” uriniginini.

Wiepísaríní waúmi xinái ríxiní urinípi nánirini.

²⁰ Jerusaremí nání ófíyo waríná Sebediomí xewaxowáú —Ayí Jemiso tñni xogwáo Jono tñnirini. Awaú tñni xinái tñni “Jisaso ríxa Jerusaremí níremóríná míxí ináyí nimónirí neameñweaníyíríani?” níyaiwiro níbiró wauní ríxiní uraníro nání míní xwíáyo síkwíróagíá

²¹ Jisaso re uriniginini, “Sepíoyíné o pí oneainirí niaríní?” uríagí í xegí níaiwíowáú wiepísaríní wíamí seáyí e owimónípiyinirí re uriniginini, “Joxí ríxa míxí ináyí nimónirí neameñweanáná gí níaiwí rowáú wífo wé náúmi dání nweari wífo wé onamínúmi dání nweari epísí nání reí.” uríagí aí

²² Jisaso re uriniginini, “Sepíoyíné yaríní niarígíapí nání níjía mimónípa nero nání yaríní niaríní.” nurirí ewayí ikaxí ámá wa xíomi pikipíríá enagí nání áwaní nuriríná yaríní re winiginini, “Awagwí inígí síxí nioní nímfáwá ananí nípaxí imónípsíríani?” uríagí awaú re urígísisixini, “Ananí nípaxowawirini.” uríagí

²³ o re uriniginini, “Inígí nioní nímfáwá awagwí ení nípsíríni. E nerí aí ‘Wíoxí rími dání nweai. Wíoxí rími dání nweai.’ wí earípaxí mimóninini. Waú gowáú mídímídání nweapísí nání gí ápo ríxa ráríní. Ayínání nioní e earípaxí wí menini.” uríagí

²⁴ wiepísaríní wé wúkaú wífa awaú Jisasomí yaríní e wíagí aríá níwiro nání wíkwí díní wíaiwíaríníagíá aí

²⁵ Jisaso xífo tñní e nání “Eini.” nurirí re uriniginini, “Soyíné níjíaríni. Émayíyá ámá ámíná meñweagíáwa seáyí e níwimóníro páimímí wíarígíaríni. Wígí ámá ení ríní meñweagíáwa ení seáyí e níwimóníro ‘Xe nonenini símanwíyóniní yeáyí oneaurónípoyí.’ níyaiwiro yarígíaríni.

²⁶ ‘Awa seáyí e níwimóníro yarígíápa soyíné ení axípi níwimóníro mepa oépoyí.’ níwimónirini. ‘Gí wíamí seáyí e oimónímíni.’ yaiwíaríní goxí goxí awayá omíní wíiaríníoxíniní wimóní.

²⁷ ‘Neaipísaríníone woní xámi xámi oimónímíni.’ yaiwíaríní goxí goxí ámá wí joxí nání re rípirí nání, ‘O wiepísaríní wíamí xináiníní níwimónirí arírá wíarini.’ rípirí nání joxí e eríni.

²⁸ Ámá imóniníáoni yaríníápa axípi éríxiní. Nioní ámá wí arírá níríxinirí bíjámáni. Nioní ámá níyoní arírá wíarí nioní nupeiríná gwíniní uroayírorí emínirí bíjárini.” uriniginini.

Sijwí supárigííwaúmi nanj ímixíñj nánirini.

²⁹ O tñni wiepísariñowa tñni anj yoí Jerikoyi riniñjyo dani warína oxí apíxí ayá wí númi warína

³⁰ re enjiniñi. Ámá sijwí supárigííwaú óf manjpa tñni ñweagííwaú “Jisaso rimaní pwarini.” rinarinagfa aríá nñwiri ríaiwá re urígíisixini, “Áminaé, negí mixí ináyí Depitomí xiáwoxini wá yeawianeí.” ráná

³¹ ámá obaxí Jisasomi xámi umeagíáyí rímiñj tñni re urígíawixini, “Awagwí ríaiwá mirípa épiyi.” uríagfa aiwi awaú aríki wíni enj tñni re ríigíisixini, “Áminaé, joxí negí mixí ináyí Depitomí xiáwoxini, wá yeawianeí.” uríagí

³² Jisaso e éf nírónapimáná óf e dani ríaiwá re urininiñi, “Awagwí o pí oyeainiri rariñi?” uríagí

³³ awaú anwi e nñbiri re urígíisixini, “Ámináoxini, joxí yegí sijwí oyeaxoaniri rariñwi.” uríagí

³⁴ Jisaso awaú nani wá wuníagí egí sijwíyo wé seáyí e wikwiaráná re egíisixini. Níwaúni sijwí noxoari nanimáná númi uxídígíisixini.

21

Jerusaremíyo nírémorína mixí ináyí rémoarígíípa rémoñj nánirini.

¹ Jerusaremí ríxa anwi e imónaná dñwí Oripí tñj e anj yoí Betipasi riniñjipimi nírémómáná Jisaso wiepísariñjyí waúmi nurowárína

² re urininiñi, “Awagwí anj jñapimi nani nuri dogí xinái xegí miá tñni e yurárininagí nñwínrína nñwaúni níkweari nñmeámi bípiyi.

³ Ámá wo sijwí neaniri ‘Awagwí pí nani íkwearinji?’ earánáyí, re urípiyi, ‘Ámináo seáyí e éf nñweari nñmeámi uminiri yearowárinjoí.’ uráná xiáwo apaxí mé eaiapowárenapinjoí.” urininiñi.

⁴⁻⁵ Wíá rókiamoagí wo nñriri ríwamíñj rípi eanjpi, “Saioni —Jerusaremí nani nñriro aiwi dñwí bí nani Saioniyi rariñjíní. E ñweagííyo re urípoyí, ‘Aríá époyí. Segí mixí ináyo awayinñj nimóniri dogí xwéomi maríá, dogí miá womí aí nñweámáná seyíné tñmíni barini.’ urípoyí.” nñriri ríwamíñj eanjpi xixeni imónini nani Jisaso awaúmi e urowárininiñi.

⁶ Wiepísariñj awaú nuri Jisaso uríípa e neri

⁷ dogí miá tñni xinái tñni níkweari nñmeámi nñbiri wigí iyíá dogí miáomi seáyí e níkwíaríro Jisaso seáyí e nñweari nñmeámi warína

⁸ mixí ináyíyo yayí wianíro nani yarígíípa ámá oxí apíxí epíroyí nero númi xídarígíáyí obaxí Jisaso iyíáyo seáyí e nosaxa opuniri wigí iyíá nñpíriro óf e íkwianjwí neapára uro wí wéwí iwí nñdoayiro íkwianjwí neapára uro nerína

⁹ xámi umeaarígíáyí tñni ríwíyo uxídarígíáyí tñni ríaiwá re nura ugíawixini, “Mixí ináyí Depitomí xiáwo romí yayí seáyí e dani oumeaneyí. Ámá Áminá Goríxo urowárenapinjoí ro —Negí aríowa o nani weníñj neri ñweañaná xwiogwí obaxí múroagíriní. O Goríxoyá dñj tñni seáyí e imóníwiniñi. Goríxo seáyí émi ñweañomi yayí seáyími dani oumeaneyí.” Ríaiwá e nñra nuróná oxí níkéa nuro

¹⁰ ríxa Jerusaremí rémóáná e ñweagíáyí mñrí mñrí neamero re rinígíawixini, “Ámá o go nani ríra rariñoi?” rinarína

¹¹ oxí apíxí xíó tñni warígíáyí re urígíawixini, “Gariri píropenísyó anj yoí Nasareti dáño, Goríxoyá wíá rókiamoaríñj Jisaso nani rariñwini.” urígíawixini.

Ámá anj ridiyowá yarigfiwámi ínimí dání bí inarigfáyí emí mímeámí enj nánirini.

¹² Jisaso anj Gorixo nání ridiyowá yarigfiwámi nipáwiri ámá anj iwámi ínimí dání bí inarigfáyo mîxídámí wiowárirí ámá nigwí senisí ninayiro tarigfáyíyá íkwianwí mîmîwiárfí erí ámá inj xawiówí ridiyowá nání bí inarigfáyí íkwianwí éfî ñweaarigfápí mîmîwiárfí erí nerí

¹³ mîxí re urîñiniginí, “Anj riwá nání rîfwamîñj re nîrîñirí eánîñí, ‘Anj Gorixoniyáiwá ámá xwíyá rîrîmí nipîrîfá nánîwáriní.’ nîrîñirí eánîñagí aí soyîné íwí meaarigfáyí yarigfápa axîpîñîñj nero nání anj riwá íwí meaarigfáyíyá anjîñîñj imónîñí.” urîñiniginí.

¹⁴ E nurîrî sîñí anj Gorixo nání ridiyowá yarigfiwámi ínimí emearfná sîñwí supárigfáyí wí tîñí sîkwí ikí egfáyí wí tîñí o tîñj e nání báná o nanj imîmîxîmí wíagi

¹⁵ apaxîpánîñj imónigfá xwéowa tîñí ñwí ikaxí eánîñîpí mewegfáwa tîñí Jisaso emîmí e éfîpí sîñwí nîwîñîro nîáíwí o nání anjwámi ínimí dání rîfáiwá re nîra warîñagfá, “Negí mîxí ináyí Depitomí xiáwo romí seáyí e oumeaneyí.” nîra warîñagfá arfá e nîwîro nání wikí dîñj nîwîaiwîro

¹⁶ mîxí re urîgîfawixîñí, “Pîné nîáíwí joxí nání rarigfáyí arfá rîwîñîñí?” urîgîfá Jisaso re urîñiniginí, “Oyí, arfá nîwîrî aiwí soyîné xwíyá Gorixo nání re nîrîñirí eánîñîpí, ‘Dîñj joxíyáyo dání nîáíwí onîmîápia tîñí sîñí amîñj narîñîpia tîñí yayí seáyîmí dání rîmepîrîfáriní.’ nîrîñirí eánîñîpí soyîné fá nîrooro aí rîxa agwí xîxení imónîñagí nîwîñîro aí sîñí dîñj mîmoarîñoi.” urîñiniginí.

¹⁷ E nurîmo awamí pîñí nîwiárimí nîpeyearí anj apimí pîñí nîwiárimí nurí anj yoí Betani nání nurí e sá wenîñiginí.

Íkfá pikîna ramîxîñj nánirini.

¹⁸ Sá wenj wíápi tîñí ámí Jerusaremí nání nîbîrîfná agwí wíáná

¹⁹ wenîñj éfíyí wîñîñîñiginí. Íkfá pikí wîna óf e jîna ronagí nîwîñîrî “Sogwí bî odanîmîñí.” nîyáiwîmí nurí anjwí e dání wenîñj éfíyí wîñîñîñiginí. Sogwí mîwepa íwîñí inárîñagí nîwîñîrî íkfánami nîramîxîrî re urîñiniginí, “Íkfá pikí rînaxí, sogwí wîñí werfámani.” uráná apaxí mé yîweárîñîñiginí.

²⁰ Apaxí mé yîweárîñagí wîepîsarîñowa e nîwîñîro ududí nîwîro yarîñj re wigîfawixîñí, “Íkfá pikí ana arîre nerí apaxí mé yîweárîñoi?” urîgîfá

²¹ Jisaso re urîñiniginí, “Nioní nepa seararîñîñí, ‘Soyîné Gorixomí dîñj wîkwîrooro dîñj biaú mîmaxîrîpa ero “Gorixoyá dîñj tîñí íkfá rîna e epaxînamaní.” mîyáiwîpa ero nerîfnáyí, ayí xîxení nioní yarîñápa nimónîñîñoi. Íkfá rîna nánîñí mîrarîñîñí. Dîfwí mîñj apimí aí “Rîpîxîñí nurí rawîrawáyo piéroi.” uránáyí xîxení e nimónîñîñoi.

²² Pí pí nání Gorixomí rîxîñj nurîrî dîñj nîkwîrorîfnáyí, xîxení axîpí e simîxîyîñîfáriní.’ seararîñîñí.” urîñiniginí.

“Néní tîñoxí imónei.’ go rîrîñoi?” urîgîfá nánirini.

²³ O ámí Jerusaremí nîrémorí rîxa anj Gorixo nání ridiyowá yarigfiwámi nipáwiri ámáyo uréwapîyarfná apaxîpánîñj imónigfá xwéowa tîñí wigí Judayí mebáowa tîñí nîwîmearo re urîgîfawixîñí, “Joxí arîge nimónîrî amîpí nene anj riwámi ínimí dání yarîñwápi pîrîfá wîáikímí yarîñîñí? ‘Joxí néní tîñoxí imónei.’ go rîrîñagí e yarîñîñí?” urîgîfá aí

²⁴ Jisaso re urîñiniginí, “Nioní ení yarîñj bî oseaimîñí. Soyîné nionîyápi áwanj nîránáyí, nioní ení ‘Apí ei.’ nîrîfo nání áwanj searîmîñîñí.” nurîrî

25 re uriniginini, “Yarinji nioniya ripi seaimini. Jono wayf nineameaia ujo wayf Gorixoyá dñj tñi neameainrani? Xegf dñj tñi neameainrani?” Yarinji e wíáná wiwaninowa re rinigfawixini, “‘Jono Gorixoyá dñj tñi enjirini.’ urányf, re nearinijo, ‘Soyné pí nani arfa miwi egfárin?’ nearinijo.

26 E nerf ai ‘O xegf dñj tñi enjirini.’ urányf, áma sipfa re epfroyf egfáyf, ‘Jono Gorixoyá wfa rókiamonorani?’ yaiwiarigfáyf iwanj neamepepfxini.” nirinro

27 Jisasomf re urigfawixini, “None majfárin. Jono dñj goyá tñi enjirani?” urfagfa o re uriniginini, “Nionf enf ‘Amipi apf pfrf wiaikimf ei.’ niffo nani áwanj searimiméini.

Ewayf ikaxf xiraxogwáowaú nani urinj nánirini.

28 “E nerf ai ewayf xwiyfa ripi nani segf dñj arre yaiwiarinjo? Áma wo xegf niaíwf waú tñjo xami xiráomf nurf re uriniginini, ‘Íwe, joxf negf wainf omifyo nani nurf omif ei.’ urfagi

29 o re uriniginini, ‘Oyf, numfni.’ nurmáná muniginini.

30 Xano xogwáomf nurf axfp ‘Omifyo nani nurf omif ei.’ urána o re uriniginini, ‘Oweof, numméini.’ nurmáná rfwfyo dñj sipf niyaiwiri ‘Gf ápomf “Oweof.” pí nani rfa urfni?’ niyaiwimf nurf omif eniginini.” Jisaso ewayf xwiyfa apf nurmáná

31 awamf yarinj re winiginini, “Awaú go go xano urfpa xixeni arfa niwirf eniginini?” urfagi awa “Xogwáorini.” urfagfa Jisaso re uriniginini, “Nionf nepa seararinini. Apixf ede dánf iyf oikixearigfíwa tñi áma íwf yarigfa, takisf nani nigwf nearaparigfa tñi Gorixoyá xwioxfyo ananf nípawiro nweaprfá aiwf soyné páwipaxf mimoninjo.

32 Ayf ripi nani seararinini. Jono nibirf wé róninj oimónifpoyinirf searéwapifagi af soyné xiráo enjpa arfa miwigfawixini. Apixf iyf ede dánf warigfíwa tñi takisf nani nigwf nearaparigfáwa tñi xogwáo enjpa Jonomf arfa niwiro saninj imónarinjagfa soyné sfjwf e niwiniro af xogwáo enjpa ámf rfwfyo dñj sipf niyaiwiro ‘None pí nani arfa miwipa yarinjwini?’ niyaiwiro saninj mimónigfawixini.

Ewayf ikaxf wainf omif sfjwf uwiniarigfáyf nánirini.

33 “Ewayf xwiyfa ámf bf ripi arfa nípoyf. Áma xwfa tñj wo wainf uraxf íwfá nurirf xwfná nifrorf wainf xegf inigf nifrfá nani wainf sogwf xoyikimf enfa nani sfjáyo of nimorf wainf omifyo áwinimf anf awf nweaprfá nani seáyf émf nifmifra nifeyirf néisáná áma wí umeiprfá nani re uriniginini, ‘Wainf sogwf niáf éánáyf, bf soyné segf mearo nionf gf mearf emfa nani nionya omif ripimf ananf sfjwf niwiniprfáranif?’ nurmf anf wíyo ememirf nani nurf niñweanjsáná

34 wainf sogwf rixa niáf éáná xegf omif wiiarigfa wamf re uowáriniginini, ‘Soyné nuro wainf nionf nani nitífapf nurápauipoyf.’ uowárfagi af

35 omif sfjwf uwiniarigfáwa xfo uowárfawamf womf iwanj mépero womf pikiro womf sfjá earo egfawixini.

36 Omif xiáwo ámf omif wiiarigfáyf obaxf onimíapf wamf uowárfagi af omif sfjwf uwiniarigfáwa xamifowamf wigfápa axfp wigfawixini.

37 Ámf rfwfyo o xegf xewaxo nuowárirf re yaiwiniginini, ‘Nigf íwomif xwiyfa xixeni arfa wiprfáoi.’ yaiwifagi af

38 omiñf sñwř uwiniariğfáwa xewaxo barinagi niwiniro re riniğfawixini, ‘Xanoyá diñf tñño nimóniri amipi meanfo iwo barini. Oya amipi meanfwa nani omi opikianeyi.’ niriñiro

39 omi fá nixero omiñfyo bíaniriwáminí nimoairo pikigfawixini.” Jisaso e nuriri Judayf ámináowa re oyaiwípoyiniri “None omiñf sñwř uwiniariñwáonéniñf imóniñagwi nani rineararini?” oyaiwípoyiniri ewayf xwiyfá e nurimána

40 ayo yariñf re wiñnigini, “Omiñf xiáwo nibirfna omiñf sñwř uwiniariğfáwami pí winiğini?” urfagi

41 awa re urigfawixini, “Sipi yariğfáwamiyf eni sipi niwikárimána ámi áma wa ‘Xwiogwř ayf ayo wainf sogwř niáf éána anani nidirane o nani utianfwarini.’ yaiwífáwami re urinfarini, ‘Gf omiñf rípi sñwř niwinirixini.’ urinfarini.” urfagfa

42 Jisaso re uriniñigini, “Ewayf xwiyfá áma Gorixo seyfné yeáyf seayimixemeanfa nani urowárenapinfo nani niriñiri eániñf rípi eni ‘Sñjá añf mirariğfáwa sñjá awiaxf nani pfa nerfna wo “Sipirini.” niriñiro emi mófo nani Gorixo “Sñjá o tñni xami nitirfnáyf, añf enf neániñf nanf imóniniñoi.” niriñiri sñjá o nimeari táná añf enf neániñf nanf imóniñfiriñi. Gorixo e éf enagi nani nene sñwř niwiniñfna aga imiriñf mimóniñagi winiñwini.’ E niriñiri eániñfpi soyfné sini fá miropa egfáraní? Oweoi, fá nirooro aiwi diñf mimoariñoi.

43 Ayinani gf Judayfné re searariñini, ‘ “Gorixo nene xfo xegf xwioxfyo mimeámf nerí píraninñf neameñweanfáraní.” riyaiwiarinñoi? Oweoi! Omiñf sñwř uwiniariğfáwa yapf arfki nera warigfáyfné Gorixo xfo xegf xwioxfyo nipáwiro onweápoyiniri sñwř seanfnfamaní. Áma xewř wí saninñf nimóniro wé róninñf yariğfáyf opáwípoyiniri sñwř wininfnarini.’ searariñini.

44 Xwasfwř yeáyf bimi sñjá nipiérori nearfna yunf wáraninñfpa sñjáoni áma giyo giyo nipiérori nearfna axípi xwasfwř yunfninñf imiximfnarini.” Jisaso xfo sñjáóninñf nimóniri nani e urfagi

45 apaxfpáninñf imóniğfá xwéowa tñni Parisiowa tñni ewayf xwiyfá api wiwaninñowa nani rinariñagi arfa niwiro “None nani rfa rariñi?” niyawiwo

46 “Omi rixa fá oxiraneyi.” yaiwífáyf oxí apixf nfní Jisaso nani “Gorixoyá wfá rókiamoariñorfaní?” yaiwiarinñagfa nani ámi wáyf nero wí e megfawixini.

22

Ewayf ikaxf aiwá apixf meani naniñini.

1 Jisaso ámi ewayf xwiyfá wí nurirfna re uriniñigini,

2 “Áma xwiyfá Gorixoyá arfa niwiro saninñf nimóniro xfo xegf xwioxfyo mimeámf nerí meñweante ñweapaxf imóniñfyf, ayf ewayf xwiyfá rípininñf imónini. Mixf ináyf wo xewaxo apixf omeaniri nani aiwá xwé riyamf niyárimána

3 xegf omiñf wiariğfáwami re urowárinñigini, ‘Áma nioni urepeárimenáyó “Aiwá nani bípoyi.” urimépoyi.’ urowáraná awa mixf ináyo urfípa nuro uriméagfa aiwi ayf mibipaxf wimóniñigini.

4 Mixf ináyo xegf omiñf wiariğfá ámi wami re urowárinñigini, ‘Áma nioni aiwá rípi nani urepeárinñáyó re urimépoyi, “Aiwá rixa riyamf yárfiniñigini.” nuriro “Xegf burimákaú oxíyf tñni sipisipf memé nanwf xixegfni mininñfirixa tñni rixa nikipiri sfó kikirómf nerí sñjá exárinini.

Xegí xewaxo apixí meani nání aiwá imixfápi nání bfpoyi.” urímépoyi.’ urowáráná awa áwaní e uríméagfa aiwi

⁵ urepeárimeniyí aríkwíkwí níwiro wigí dñí tñi numiro re egfawixini. Wo xegí aiwá omiñyo nání unñigini. Ámi wo xegí nigwí omiñ bñ eminiri nání unñigini.

⁶ Wífa omiñ wiiarigfáwami fá nixiri iwaní nímépero pikigfawixini.

⁷ Míxí ináyo ríxa wikí wónfagi xegí simiñ wínarigfáwami urowáráná awa nuro ámá xegí omiñ wiiarigfáwami pikífáyo eni nípikiro wigí aníyí eni ríá niyárimáná enáná

⁸ míxí ináyo xegí omiñ wiiarigfá wami re urñigini, ‘Gí íwo apixí meani nání aiwá ríxa riyamí ináññagi aiwí ámá aiwá api nání urepeáñyá mibipaxí wimónfagi nání ayí nípaxí mimónigoí.

⁹ Ayínáni soyíne xwamidigíyo nuro ámá óf e nímúrónirñyo íwo apixí meani nání aiwá imixfá rípi nípíri bípíri nání áwaní urfpoyi.’ urfagi

¹⁰ omiñ wiiarigfáwa óf wíyí wíyo nuro ámá nímúrónirñyá naní aí tñi sípí aí tñi níwirimeámi nibiro aní aiwá nípíri nání imixárfiwami dérogfawixini.

¹¹ Aní iwámi ríxa nidéronagfa míxí ináyo ámá oxí apixí aiwá nípíri nání bfáyí síñwí wñmñiri nání nípáwiri weníyí éfyí wññigini. Ámá wo aiwá nání nibirfá aikí síñyí yíniri iyfá síñyí pániri nemo nibiri mñweapa enagi nñwñiri

¹² re urñigini, ‘Ámáoxini, joxi aiwá rípi nání nibirfá pí nání aikí síñyí yíniri iyfá síñyí pániri nemoxi mibipa éfñini?’ urfagi o xwíyá bñ murarñagi

¹³ míxí ináyo xegí omiñ wiiarigfáwami re urñigini, ‘Soyíne omi fá níxero gwí wéyo jiro síkwíyo jiro nemáná sfá yiníyí bñaríwámi moaipoyi. Sfá yiníyeyí rññyí ayíkwí mñwñipa enagi nání ámá ñwí earo magí íróñro epírfáñini.’ urñigini.” Jisaso ewayí xwíyá e nuriri

¹⁴ re urñigini, ‘Goríxo ámá obaxíyo nurepeáñiri ‘Nioni tfámiñi bfpoyi.’ nuriri aiwí neyírorfá ámá naní imónñyí árñf meanfáñini.” urñigini.

Nígwí takisí nání émáyo wiarigfá nññini.

¹⁵ Parisiowa Jisaso e rarñagi arfá nñwimowa nuro mekaxí nññiro omi pasáñyí numero xwíyápai ñwiráññiro nání re rññgíawixini, “Omi yapí re uréwapíyaníwini, ‘Takisí nání nígwí émáyí nearáparigfápi síni mñni wianiréwini?’ uranfñini. O ‘Oweoi, síni mñni mñwipa époyi.’ ránáyí, émáyí omi fá níxero gwí yipíráoi. E mññipa nerí ‘Oyí, seyíne mñni níwirfá apáni yarñoi.’ ránáyí, ámá omi xídarigfá ámi arfá bñ mñwí nero pñni wíarípráoi.” nñññiro

¹⁶ wíwanñowayá wiepísarigfá wami tñni ámá míxí ináyí Xeroto níkwimññiri emearigfá wami tñni Jisaso nññwari uréwapíyarñe nání urowárñgfa awa nuro Jisasomi re urémeagfawixini, “Nearéwapíyarñoxini, joxi nñnearéwapíyirfá nepáni nearéwapíyarñoxirñni. Ámá Ámíñáowayá síñwíyo dání aí xwíyá ámi xegí bñ mñrí axíññi rarñoxirñni. Sípí rññi naní rññi yarññmani. Joxi xwíyá Goríxoyáni nepáni xixeni nearéwapíyarñoxirñni.” Weyí e numearñro yarñyí re wigfawixini,

¹⁷ “Joxi none neareí. Díxí dñí aríre simónarñni? Judayene émáyíyá míxí ináyí Sisaoyi rñññomi takisí nání nígwí mñni wiarñwápi mñni níwirfá ‘Apáni yarñwini.’ rñsimónarñni? ‘Nípíkwini mñyarñwini.’ rñsimónarñni?” urfagfa aí

18 Jisaso awa sipí wikáraníro yaríñagta dñf adadf niwirí re uríñinigini, “Nañf riri sipí riri yaríñgá royíne, pí nání iwamfó níwapiyaríñoi?”

19 Émáfyá nígwf nene takisf nání wiaríñwá wo síñwf wíñimí síwá nípoiy.” uríagf awa nígwf xfo uríf wo nímearo síwá wíáná

20 o re uríñinigini, “Nígwf romí símímanf imíxiniñf tf tñf yoí eáníñf tf tñf goyáriní?” uríagf

21 awa re uríñinigini, “Ayf émáyf míf ináyf Sisaoyáriní.” uríagfa o re uríñinigini, “Amípi Sisaoyá imóníñagf níwíñiríná ayf Sisaomí míni wíñixini. Goríxoyá imóníñagf níwíñiríná xewaníñomí míni wíñixini.” nuríri ámá Goríxo xewaníñóníñf imíxiniñf enagf nání omí dñf owíkwírfpoyiníri e uríagf

22 awa arfá e níwiro dñf ududf nero pñf níwiárimí ugíawixini.

“Ámá ámí wiápnimeapírfáriní.” uríñf nánirini.

23 Sfá axíyimi Judayf Sajusiyf ríñigfá wí —Sajusiowa re raríñgáwarini, “Ámá piyíyf ámí wiápnimeapírfámaní.” E raríñgáwa níñiro “None ení o neararíñpa ewayf xwíyá bñf nurírane majfá owíñxeáraneyf.” níyáiwiro Jisasomí yaríñf níwíróná

24 re uríñinigini, “Nearéwapiyaríñoxini, Moseso eníná re níñiri ríwamíñf eañrini, ‘Ámá wo níáiwf meméá péánáyf xogwáo náó apíxí aní nímeari xexírfmeáoyá níáiwf wímeaíwíñigini.’ níñiri eañrini.” nuríro

25 ewayf xwíyá rípi uríñinigini, “Xíráxogwá wé wíñimí dñf waú imóníñgá none tñf ñweañwáwa re egíawixini. Xíráo xámíño apíxí nímeari níáiwf meméá péáná

26 xogwáo xfo tñño xíráoyá apíxí aní nímeari aí o ení níáiwf meméá péáná wí ení ímí wo wo nímearo aí níáiwf meméá penowíánáyf

27 í ení yoparf ríwíyo peníñigini.” Ewayf xwíyá apí nurímáná

28 Jisasomí yaríñf re wíñawixini, “Ámá níñi Goríxo mí ómómíximí enííná wíápnimeááná xíráxogwá wé wíñimí dñf waú imóníñgáwa apíxí go goyá imóníñfárfani? Pí nání? Ayf awa nowani meagfí enagf nánirini.” uríagfa aí

29 Jisaso re uríñinigini, “Soyíne xwíyá Goríxoyá níñirini eáníñfpi tñf oyá enf eáníñfpi tñf majfá enagfa nání majímajfá nero xenwíni raríñoi.

30 Ayf rípi nání seararíñini. Ámá pegfáyf níwíápnimearóná añfñajf yapí nero apíxí mearo wiro epírfámaní.

31-32 E nerí aí xwíyá ámá pegfáyf wíápnimeapírfápi nání Goríxo re searíñfpi ‘Níni Nwíá Ebírfamoyáoní tñf Aisakoyáoní tñf Jekopoyáoní tñf awayáonirini.’ E níñirini eáníñfpi soyíne síni fá míropa egíáraní? Oweoi, fá nírooro aiwí níjfa mímonípa nero raríñoi. Ayf rípi nání seararíñini. Goríxo ámá pegfáyf nání Nwíáomaní. Ámá síni dñf tñfyf nání Nwíáorini.” nuríri awa dñf re oyaiwípoyiníri, “Negf arfowa pegfá enagf aiwí wíñf dñf síni síñf rimónini?” oyaiwípoyiníri e uríagf

33 ámá oxí apíxí e epíroyf egfáyf arfá níwiro o xwíyá uréwapiyaríñfpi nání dñf ududf níwiga ugíawixini.

Nwí ikaxf seáyi e imóníñfpi nánirini.

34 Jisaso Sajusiowa xwíyá nímeamí bíapi gwf míñfñíñf wákwíagf nání ámí bñf muraríñagfa Parisiowa síñwf e níwíñiro awani axímíni awí neánárimáná

35 wíñf wo —O ñwí ikaxf eáníñfpi mewenfyf worini. O Jisasomí yapf níwíwapíyirane majfá owíñxeáraneyiníri yaríñf re wíñinigini,

36 “Nearéwapiyariḡoxini, negí ḡwí ikaxí eániḡyí niyoni ḡpí seáyí e imónini?” uríagi

37-38 Jisaso re uríḡiniḡini, “ḡwí ikaxí re niriḡiri eániḡpí, ‘Dixí Áminá Gorixomi dḡḡ nḡwíráriríná dḡḡ sixí uyirí xwioxíyo dání dḡḡ wíkwírori eríini.’ ḡwí ikaxí e niriḡiri eániḡpí seáyí e imónini.

39 ḡwí ikaxí ‘ḡwanḡoxi nání dḡḡ sipí sinariḡpa áamá joxí sḡwí winariḡyí nání ení dḡḡ sipí axípi e wiríini.’ niriḡiri eániḡpí ení seáyí e imóniḡpí tḡni xixeni imónini.

40 Xwiyíá Moseso tḡni wíá rókiamoagíáwa tḡni niriḡo ríwamḡḡ eagíá nipiḡi ḡwí ikaxí míkí rípiáúmi ikwíkwírí inini.” uríḡiniḡini.

“Kiraisoyí riniḡo niaíwí goyáorini?” uríḡi nánirini.

41 Parisiowa sḡni awí eaárinḡáná Jisaso yariḡí bi nḡwirí

42 re uríḡiniḡini, “Kiraiso, áamá aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí raríḡo nání segí dḡḡ arirerini? Niaíwí goyáorini yaiwiarḡoi?” uríagi awa re uríḡawixini, “Negí mǐxí ináyí Depitomi xiáworini.” uríagi

43 o re uríḡiniḡini, “Kiraiso sa Depitomi xiáwo enánáyí, o kwíyí Gorixoyá tḡni ríwamḡḡ nearíná o nání aríḡe ‘Gí Ámináorini.’ niriḡiri ríwamḡḡ re eaḡrini,

44 ‘Áminá Gorixoyá Gí Ámináomí re uríḡiniḡini, “Joxí tḡni mǐxí imóniḡíyo xopírírí ríwiimíáe nání ḡí wé náúmi dání ḡweat.” uríḡiniḡini.’ niriḡiri eaḡrini?

45 Depito Kiraiso, aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí raríḡo nání ‘Gí Ámináorini.’ riniḡyí aríḡe neri ámi xegí xiáwo imónini?” nuriri awa re oyaiwípoiḡiri “Kiraiso Depitomi xiáwo imóniḡagi aiwí seáyí e múronḡagi nání Gorixomi xewaxoríni?” oyaiwípoiḡiri e uráná

46 áamá ayí nḡni “Kiraiso, áamá aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroní sa Depitomi xiáworini.” niyaiwiro nání wíyíyá nḡwiápḡimearí murípaxí wimóníagi ámi iná dání yariḡí bi mḡwíḡawixini.

23

“ḡwí ikaxí eániḡpí mewegíáwa yariḡíapa mepani.” uríḡi nánirini.

1 Jisaso xwiyíá apí nuríísáná áamá oxí apíxí e epíroyí egíáyo tḡni oyá wiepísariḡowami tḡni nuriri

2 re uríḡiniḡini, “ḡwí ikaxí eániḡpí mewegíáwa tḡni Parisiowa tḡni wiwanḡowa nání re riniḡírini, ‘ḡwí ikaxí Moseso nḡnearéwapiyirí ríwamḡḡ eaḡpí newanḡoneni ámányo uréwapíyipaxíri.’

3 E riniḡíá enagi nání nḡni awa searíyí nḡxíḡiro eríini. E neri aí awa naḡí niriḡo aiwí wiwanḡowa píranḡḡ mǐxídarḡagi nání wíḡí yariḡíapa seyíne ení mepani.

4 Ámányo ḡwí ikaxí nuriróná saḡí xwé ayá winḡḡ ḡwí nḡjiro saḡwíyo ikwíararíḡírini. E neri aí wiwanḡowa ‘ḡwamíó wé reḡí ná woní tḡni omíeyoámíni.’ wimónariḡmaní.

5 Amípi awa yariḡíapi áamá sḡwí oneanípoiḡiri yariḡírini. Awa áamá Gorixomi píranḡḡ xídaríḡíyí dírí xwiyíá Gorixoyá nání dḡkínariḡírí mḡḡyó dḡkíníro wíḡí iyíá síríwíyo dání wayaxíniḡí niyíwára puḡyí yíniro yariḡíapa mé áamá sḡwí oneanípoiḡiri dírí xwé íá nḡwearo dḡkíníro wayaxí ení sepiá yíwariḡí yíniro nero emearíḡírini.

6 Awa aiwá xwé imíxariḡíe nání nurónarani, rotú aḡíyo nání nurónarani, áamá sḡwí oneanípoiḡiri sḡḡaniḡmíni nḡweamero yariḡíáwarini.

⁷ Awí eánarigíterani, makeríá imixarigíterani, 'Nearéwapiyariñoxini.' onirípoyiniri emearigíáwarini.

⁸ Awa e nero aí segí searéwapiyariño ná wonirini. Seyíné niyínéni nioni ninixdíro nání áamá axí imónigíáyíné 'Ráre, napíe rinigíáyíné imóniñagi nání seyíné awa yapí 'Nearéwapiyariñoxini.' onirípoyiniri e mepani.

⁹ Segí ápo anínamí ñweaño ná woní oní enagi nání ení xwíá tío dání womí 'Ápoxíní murípaní.

¹⁰ Níseaméra unfo ná woní Kiraiso, áamá arfowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rarigíto enagi nání ení seyínéyá wo nání 'Níseaméra waríñorini.' mirinípa époyí.

¹¹ Seyíné gíyíné seáyí e seaimóniñoyí segí inókiníñí nimóniri omíñí seaiíwinigini.

¹² Áamá gíyí gíyíné sewaniñíyíné seáyí e meníáyíné, Goríxo xwíámi seaimixíníarini. Gíyí gíyíné 'Sipíenerini.' niyaiwiníro ínimi imóníáyíné, Goríxo seáyí e seameníarini.

Nwí ikaxí eániñípi mewegíáwa naní ero sipí ero yarigíá nání xwíyá umeáriñí nánirini.

¹³ "E nerí aí ñwí ikaxí eániñípi mewegíoyíné tñí Parisioyíné tñí, naní ero sipí ero yarigíoyíné aweyí! Sía wíyí soyíné majíá seaóríníarini. Soyíné áamá Goríxomi dñí níwíkwíroro oyá xwíoxíyo nípáwiro ñweaaniri éfáyo nuréwapiyiríná píripíriníñí wiaríñagíá nání Goríxo xeaníñí ríá tñí seaikáríníá enagi nání dñí sipí oseainí. Sewaniñoyíné Goríxomi dñí níwíkwíropa ero mípáwipa ero nero aí áamá ení xe opáwípoyiniri síñwí wínarigíámani.

¹⁴ [Ñwí ikaxí eániñípi mewegíoyíné tñí Parisioyíné tñí aweyí! Sía wíyí soyíné majíá seaóríníarini. Naní ero sipí ero yarigíoyíné, síwí yáí ríkiníñíyí yapí ámayá aiwá pírá níni íwí manaríñípa soyíné apíxí aní apianípa nání dñí sipí míseai wígí amípi íwí nurápiro anípápa wárarigíámani. Soyíné Goríxomi ríxíñí nuríroná áamá aríá níneairo weyí oneamépoyiniri áamá síñwí anígíe dání sepiá níra warigíoyínerini. Ayínáni soyíné xwíyá áamá wí meárinípiríápa axípi meárinípiríámani. Soyíné ríá tñí meárinípiríá enagi nání dñí sipí oseainí.]

¹⁵ Ñwí ikaxí mewegíoyíné tñí Parisioyíné tñí aweyí! Sía wíyí soyíné majíá seaóríníarini. Naní ero sipí ero yarigíoyíné, 'Áamá ná jíamí ñweagíáyí negíñíñí imónírxíni.' niyaiwíro rawírawáyo xero xwíáyo aní uro neróná segí yarigíápi ayo uréwapiyarigíoyínerini. Ayí soyíneníñí nimónirínáyí soyíné ríá aníñí wearíñíyo íkeaárínípaxí aiwí soyíné ayo wíwapiyariñagi nání ayí soyíné níseamúroro anípaxí ríá aníñí wearíñíyo íkeaárínípaxí imóniñoi. Ayínáni Goríxo xeaníñí seaikáríníá enagi nání dñí sipí oseainí.

¹⁶ Soyíné síñwíñíñí supárigíoyíné aweyí! Sía wíyí soyíné majíá seaóríníarini. Síñwíñíñí supárigíoyíné aiwí áamá wíyo ófí síwáníñí wiarigíoyíné, áamá wo 'E emíni. Aní Goríxo nání rídiyowá yaríñwá riwámi dání ríraríñíni.' raríñagi níwínírná re rarigíoyínerini, 'Ananirini. Xfo ríípa mepa nerínáyí, xwíyá meárinípaxí wí mirarínini.' rarigíoyínerini. E nerí aí áamá wo 'E emíni. Síñá gorí aní rídiyowá yaríñwáiwámi ínimi wenípmi dání ríraríñíni.' raríñagi níwínírná re rarigíoyínerini, 'Xfo ríípa mepa nerínáyí, xwíyá meárinípaxí rarini.' rarigíoyínerini.

¹⁷ Majímajíá íkáríníro síñwíñíñí supáriro egíoyíné, gímini gípi seáyí e imónini? Síñá gorí aní rídiyowá yarigíiwámi wenípi seáyí e rimónini? Aní rídiyowá yarigíiwá seáyí e rimónini? Aní rídiyowá yarigíá ñwíá iwámi

gorf sɪŋápi sa e wenagi nání eni ɲwá imónɪŋagi nání aɲf iwá seáyf e imónɪni. Ayínáni áamá wo rɪdɪyowá yarɪgɪwámɪ dánɪ ráná pí nání 'Xwɪyá meárɪnɪpaxɪ bɪ mɪrarɪnɪni.' rarɪgɪárɪni?

18 Soyíne rɪpɪ eni rarɪgɪoyínerɪni. Áamá gɪyɪ gɪyɪ aiwá peaxɪ tanɪro nání íráf noa peyɪnɪŋe dánɪ rarɪŋagi nɪwɪnɪrɪná 'Ayɪ ananɪrɪni. Xwɪyá meárɪnɪpaxɪ bɪ mɪrarɪnɪni.' rɪro áamá aiwá peaxɪ seáyf e ikwɪárɪnɪŋɪpɪmɪ dánɪ rarɪŋagi nɪwɪnɪrɪná 'Ayɪ apɪmɪ dánɪ rɪfɪpɪ xɪxenɪ mepa nerɪnáyɪ, xwɪyá meárɪnɪpaxɪ rarɪni.' rɪro yarɪgɪoyínerɪni.

19 Sɪŋwɪnɪŋɪ supárɪgɪoyíne arɪge nerɪ yapɪ e uréwapɪyarɪgɪárɪni? Gɪmɪnɪ gɪpɪ seáyf e imónɪni? Aiwá peaxɪ ikwɪkwɪárɪmɪ yarɪgɪápi seáyf e rimónɪni? Íráf noa peyɪnɪŋɪpɪ seáyf e rimónɪni? Íráf onɪŋɪpɪ aiwá ɲwá imɪxarɪŋagi nání íráfɪ seáyf e imónɪni.

20 Ayínáni áamá íráf onɪŋɪpɪmɪ dánɪ nɪrɪróná aiwá seáyf e ikwɪárɪnɪŋɪpɪmɪ dánɪ eni rarɪŋoɪ.

21 Áamá rɪdɪyowá yarɪgɪwámɪ dánɪ nɪrɪróná Gorɪxo aɲwámɪ ínɪmɪ ɲweaŋomɪ dánɪ eni rarɪŋoɪ.

22 Áamá 'Aɲɪnamɪ dánɪ rɪrarɪŋɪni.' nɪrɪróná Gorɪxo ikwɪaɲwɪ éf ɲweaŋe dánɪ rɪro xewanɪŋo éf ɲweaŋomɪ dánɪ rɪro eni yarɪŋoɪ. Ayínáni xwɪyá soyíne 'E dánɪ nɪrɪrɪná ananɪrɪni.' rarɪgɪáyɪ nɪpɪkwɪnɪ nɪpɪkwɪnɪ mɪrarɪgɪoyínerɪni.

23 ɲwá ikaxɪ mewegɪoyíne tɪnɪ Parisioyíne tɪnɪ aweyɪ! Sɪfá wɪyɪ soyíne majɪfá seaórɪnɪfárɪni. Sɪpɪ ero naɲf ero yarɪgɪoyíne dɪŋɪ sɪpɪ oseainɪ. Soyíne aiwá nɪmɪróná anɪŋɪ mɪnɪ yɪyɪ tɪnɪ af tɪnɪ sɪyó amɪpɪ píránɪŋɪ fá nɪroro rɪxa wé wúkaú imónɪŋáná wo Gorɪxomɪ mɪnɪ nɪwɪro aí ɲwá ikaxɪ xwé rɪnɪŋɪ tɪyo 'Dɪxɪ áamá imónɪŋɪyo xɪxenɪ wɪlarɪŋɪpa áamá xɛɲwɪyo eni axɪpɪ wɪirɪnɪ. Áamá xɛɲwɪyo eni ayá urɪmɪxɪrɪnɪ. Gorɪxomɪ dɪŋɪ wɪkwɪrorɪnɪ.' rɪnɪŋɪ ayo soyíne ogámɪ nero onɪmɪápiánɪ xɪdarɪgɪárɪni. Segɪ anɪŋɪ mɪnɪ yarɪgɪfá fɪapɪ pɪnɪ mɪwɪárɪpa ero áamáyo naɲf mɪmɪxɪpa yarɪgɪápi eni ero nero sɪŋwɪrɪyɪ, naɲf imónɪmɪnɪrɪ enɪrɪnɪ.

24 Soyíne sɪŋwɪnɪŋɪ supárɪgɪoyíne aiwɪ áamá wɪyo óf sɪwánɪŋɪ wɪarɪgɪoyíne, inaiwá nɪnɪro sɪdɪrɪfá onɪmɪápia wenagi nɪwɪnɪróná ananɪ emɪ nɪmamoro aí kamerɪ xwérɪxa wenáná sɪŋwɪ mɪwɪnɪf o tɪnɪ gwɪnárearɪgɪoyínerɪni." nurɪrɪ awa re oyaiwɪpoyɪnɪrɪ "None ɲwá ikaxɪ xwé eánɪŋɪyo ogámɪ neranéná ayɪ kamerɪnɪŋɪ gwɪnárearɪŋwárɪanɪ? ɲwá ikaxɪ onɪmɪápia eánɪŋɪyo píránɪŋɪ nɪxɪdɪranéná ayɪ sɪdɪrɪfá emɪnɪŋɪ mamoarɪŋwárɪanɪ?" oyaiwɪpoyɪnɪrɪ e urɪŋɪnɪgɪnɪ.

25 Ámɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, "ɲwá ikaxɪ mewegɪoyíne tɪnɪ Parisioyíne tɪnɪ aweyɪ! Sɪfá wɪyɪ soyíne majɪfá seaórɪnɪfárɪni. Naɲf ero sɪpɪ ero yarɪgɪoyíne, Gorɪxo xeanɪŋɪ sealkárɪnɪfá enagi nání dɪŋɪ sɪpɪ oseainɪ. Soyíne kapɪxɪyo tɪnɪ xwárɪfá sɪxɪyo tɪnɪ bɪarɪwámɪ dánɪ wayɪ nɪroro aí xwɪoxɪyómɪnɪ segɪ fɪwɪ meaarɪgɪáyɪ tɪnɪ uyɪnɪf yarɪgɪáyɪ tɪnɪ magwɪ enɪ.

26 Parisi sɪŋwɪnɪŋɪ supárɪgɪoyíne, kapɪxɪwámɪ tɪnɪ xwárɪfá sɪxɪwámɪ tɪnɪ xámɪ xwɪoxɪyómɪnɪf wayɪ róáná bɪarɪwámɪnɪ eni naɲf imónɪnɪŋoɪ.

27 ɲwá ikaxɪ mewegɪoyíne tɪnɪ Parisioyíne tɪnɪ aweyɪ! Sɪfá wɪyɪ soyíne majɪfá seaórɪnɪfárɪni. Naɲf ero sɪpɪ ero yarɪgɪoyíne, Gorɪxo xeanɪŋɪ sealkárɪnɪfá enagi nání dɪŋɪ sɪpɪ oseainɪ. Soyíne áamá xwárɪpáyo seáyf e mɪfá imɪxáná sɪmajɪyɪf naɲf rarɪŋɪpánɪŋɪf imónɪŋoɪ. Ínɪmɪnɪyɪf áamá enɪf nórówapɪrɪ pɪyaɲf eaarɪŋɪpánɪŋɪf enáná.

28 Áamá wɪ soyíne sɪŋwɪ nɪseanɪróná 'Wé rónɪgɪáwarɪni.' seaiaiwɪarɪŋagɪfá wɪ segɪ xwɪoxɪyómɪnɪf naɲf ero sɪpɪ ero yarɪgɪápi tɪnɪ rɪkɪkɪrɪfó yarɪgɪápi

tíni magwí enagi sínwí miseanarígíárini.

²⁹ Nwí ikaxí mewegíoyíné tíni Parisioyíné tíni aweyi! Sía wiyi soyíné majfá seaóriniárini. Naní ero sípí ero yarigíoyíné, Gorixo xeaníjí seaikárinfá enagi nání díní sípí oseainí. Soyíné Gorixoyá wíá rókiamoagíáyíyá xwárípáyo maní e warípáníjí sínyáyo xegí yoí nearo uráráiro ámá wé rónígíá eníná pegíáwa xwíá weyáriníje ení mífá imíxíro neróná

³⁰ re rarígíárini, ‘None eníná aríowa nweaagíná níjwearane sínwíríyí, awa wíá rókiamoagíáwamí píkíaríná none ení nawíní wí píkianírí enjwámani.’ rarígíárini.

³¹ Sewaníjyoyíné e níriróná xwíyíá nímeáriníro réníjí rínaríjoi, ‘Negí aríowa wíá rókiamoagíáwamí píkíagíowamí xiáwonerini.’ áwaní éníjí rínaríjoi.

³² Soyíné segí aríowa wíá rókiamoagíáwamí nípíkíro yagíápi ní múroro xwíyíá wíní meárinípírí nání ananí éríxini.

³³ Sidíroyíne, weaxíá miáoyíné Gorixo xwíyíá níseamearírí ríá aníjí wearíjyoyí seaikéaráná aríge nerí urakínípíríárini? Oweoi, wí nurakínípíríámáni.

³⁴ Píráníjí aríá époyí. Nioní wíá rókiamoarígíáwamí tíni ámá níjáfáwamí tíni njwí ikaxí eáníjípi mewegíáwamí tíni soyíné tíjí e nání uowárimfá enagi aiwí soyíné awa wamí píkíro wamí ikíáyo yekwíroáiro wamí segí rotú aníyo dání síkwíá ragí pírí uyíkíro wa nuro aní bí bímí njweáfe mífá níxída uro epíríárini.

³⁵ Ayí rípi nání awamí soyíné tíjí e nání uowárimfáriní. Soyíné xwíá tíyo xwíyíá ámá wé rónígíá níyoní go go píkígíá nání ríá meárinípírí awamí soyíné tíámíní uowárimfáriní. Iwamíó wé róníjí Aiboríomí píkíje dání yoparí wíá rókiamoagí Sekaraiaomí —O íráf rídíyowá yaníro ikwíkwiárimí yarígíe mídání enáná Gorixoyá aní awawá ‘Njwáxini.’ ríníje mídání enáná áwinímí e píkígíorini. Omí píkígíe nání xwíyíá meárinípírí ámá ayo segí tíámíní uowárimfáriní.

³⁶ Nepa seararínini, ‘Oxí apíxí agwí ríná njweagíáyíné amípi nioní seararíná rípi níseáimeanfáriní.’ seararínini.

Jerusaremí njweáyí nání ríjípí nánírini.

³⁷ Jerusaremí njweáyíné wíá rókiamoarígíáwamí píkíro ámá Gorixo seyíné tíjí e nání uowárenapíjowamí síjá nearo píkíro yarígíáyíné, nioní karíkarí xínáí miá íwíyo ínímí nímeámí yaríjípá nioní ení axípi seaimíníri yaríná seyíné níseaimónarini.

³⁸ Aríá époyí. Gorixo yeáyí níseayimíxemearíná aní seyíné njweanírí egíe ríxa anípa imónígoí.

³⁹ Ayí rípi nání seararínini. ‘Seyíné nioní sínwí mánanf néfasáná re rípirííná náníní nanípíríárini, “Ámínáo uowárenapáná weapíníomí yayí seáyí e oumeaneyí.” rípirííná náníní sínwí nanípíríárini.’ seararínini.” urínínigini.

24

“Aní rídíyowá yarígíwá íkwierómioanfáriní.” uríjí nánírini.

¹ Jisaso aní rídíyowá yarígíwámí dání nípeyearí waríná xegí wiepísaríjowa aní Gorixo nání e míríníjyí awíaxí enagi “Jisaso píraníjí sínwí owínini.” níyaiwíro áríxá wianíro báná

2 o re uriniginini, “Soyiné sɔ́nǎ anɔ́ tɔ́yɔ́ nɔ́nɔ́ sɔ́nɔ́ rɔ́wɔ́narinɔ́? Nepa seararinini. Rɔ́wɔ́yo sɔ́nǎ kɔ́kɔ́rɔ́nɔ́nɔ́ rɔ́pɔ́yɔ́ wo wɔ́omɔ́ seáyɔ́ e ikwiárɔ́nɔ́nɔ́fámanɔ́. Sɔ́nǎ ikwɔ́kweyárɔ́nɔ́nɔ́ rɔ́pɔ́ nɔ́nɔ́ ikwierómioanɔ́fárɔ́nɔ́.” uriniginini.

Xeaninɔ́ iwamfó wímeanfápi nánɔ́ urinɔ́f nánɔ́rɔ́nɔ́.

3 E nurimɔ́ nurɔ́ dɔ́wɔ́ mɔ́nɔ́ Oripɔ́yo nɔ́yirɔ́ e éf ɔ́weanǎnǎ wiepɔ́sarɔ́nɔ́ Jisaso xegɔ́pɔ́ ɔ́weanǎgɔ́ nɔ́wɔ́nɔ́ro anɔ́wɔ́ e nɔ́bɔ́ro yumɔ́lɔ́ yarɔ́nɔ́f re wigɔ́awixɔ́nɔ́, “Joxɔ́ áwanɔ́f neareɔ́. Sɔ́nǎpɔ́ gɔ́nǎ ikwierómioanɔ́fárɔ́nɔ́? Sɔ́nɔ́f ayo nɔ́wɔ́nɔ́rane ‘O rɔ́xa nɔ́weapɔ́nɔ́ anɔ́wɔ́ ayorɔ́anɔ́?’ yaiwirane ‘Sɔ́fá yoparɔ́yɔ́ rɔ́xa rɔ́yirɔ́anɔ́?’ yaiwirane yanɔ́wǎ nánɔ́ pí ekɔ́yɔ́nɔ́fɔ́ wɔ́nanɔ́wárɔ́nɔ́? Joxɔ́ neareɔ́.” urɔ́agɔ́a

4 o áwanɔ́f nurɔ́rɔ́nǎ re uriniginini, “Ámá wí yapɔ́ searéwapɔ́yɔ́pɔ́rɔ́xɔ́nɔ́rɔ́ dɔ́nɔ́f ɔ́fá nɔ́xɔ́rɔ́ro éfɔ́rɔ́xɔ́nɔ́.

5 Ayɔ́ rɔ́pɔ́ nánɔ́ seararinini. Ámá obaxɔ́ wo wo nɔ́bayɔ́ro yof nionɔ́yǎ nɔ́rɔ́nɔ́ro yapɔ́ re searéwapɔ́yanɔ́ro epɔ́rɔ́fárɔ́nɔ́, ‘Ámá yeáyɔ́ seayimɔ́xemeanɔ́a nánɔ́ arɔ́wayǎ xwɔ́fá piaxɔ́yo dánɔ́ iwiaronɔ́oyɔ́ rarɔ́gɔ́ imónɔ́nɔ́nɔ́rɔ́nɔ́.’ searéwapɔ́yanɔ́ro éánǎ ámá oxɔ́ apɔ́xɔ́ obaxɔ́ ‘Nepaxɔ́nɔ́.’ nɔ́yaiwɔ́ro xenɔ́wɔ́yo xɔ́dɔ́pɔ́rɔ́fárɔ́nɔ́.

6 Soyiné ‘Anɔ́f nowamɔ́nɔ́ mɔ́xɔ́f ikwɔ́naroarɔ́nɔ́.’ rɔ́nánáyɔ́ xwɔ́yɔ́fá imɔ́nɔ́f ‘Anɔ́f wímɔ́ mɔ́xɔ́f inarɔ́nɔ́.’ rɔ́nɔ́méánáyɔ́ wáyɔ́f mepa éfɔ́rɔ́xɔ́nɔ́. Mɔ́xɔ́f ayɔ́ xámɔ́ niga nurɔ́ aiwɔ́ sɔ́fá yoparɔ́ Jisasonɔ́ weapɔ́mɔ́fáyi sɔ́nɔ́rɔ́nɔ́.

7 Ámá gwɔ́f wírɔ́ nɔ́wiápɔ́nɔ́mearo wínɔ́yɔ́f tɔ́nɔ́ mɔ́xɔ́f inɔ́ro ero mɔ́xɔ́f ináyɔ́f wí nɔ́wiápɔ́nɔ́mearo wínɔ́yɔ́f tɔ́nɔ́ mɔ́xɔ́f inɔ́ro ero anɔ́f wíyɔ́f wíyo pobonɔ́f erɔ́ anɔ́f wamɔ́ agwɔ́f nánɔ́ ikeamónɔ́ro epɔ́rɔ́fárɔ́nɔ́.

8 Apɔ́ nɔ́pɔ́nɔ́ e imónarɔ́nɔ́gɔ́ nɔ́wɔ́nɔ́rɔ́nǎ re yaiwírɔ́rɔ́xɔ́nɔ́, ‘Rɔ́wénǎ xwé enǎ nánɔ́ iwamfó ríyɔ́f rɔ́yarɔ́nɔ́? Oyɔ́nɔ́.’ yaiwírɔ́rɔ́xɔ́nɔ́. Apɔ́xɔ́f niaíwɔ́f xɔ́rɔ́mɔ́nɔ́rɔ́ nerɔ́nǎ dɔ́nɔ́f re yaiwiarɔ́gɔ́fápa, ‘Rɔ́wénǎ rɔ́nɔ́nɔ́f xwé nimɔ́nɔ́rɔ́ nánɔ́ iwamfó rɔ́nɔ́rɔ́nɔ́? Oyɔ́nɔ́.’ yaiwiarɔ́gɔ́fápa soyiné enɔ́ nionɔ́ rarɔ́nɔ́pɔ́ imónarɔ́nɔ́gɔ́ nɔ́wɔ́nɔ́rɔ́nǎ re yaiwírɔ́rɔ́xɔ́nɔ́, ‘Rɔ́wénǎ xeaninɔ́f xwé neaímeanɔ́fárɔ́anɔ́?’ yaiwírɔ́rɔ́xɔ́nɔ́.

9 Ínǎ soyiné ámá wí ɔ́fá nɔ́seaxero xeaninɔ́f seaikárɔ́ro seapɔ́kiro epɔ́rɔ́fá nánɔ́ ámá wíyo mɔ́nɔ́ wipɔ́rɔ́fárɔ́nɔ́. Ámá gwɔ́f rɔ́xɔ́f wírɔ́f wírɔ́mɔ́ dánɔ́f nɔ́nɔ́ soyiné nionɔ́ nɔ́xɔ́darɔ́nɔ́gɔ́fá nánɔ́ sɔ́mɔ́f tɔ́nɔ́ seaipɔ́rɔ́fárɔ́nɔ́.

10 E seaiarɔ́nǎ ámá obaxɔ́f nionɔ́ nɔ́xɔ́darɔ́gɔ́fáyɔ́f rɔ́wɔ́f nɔ́nɔ́moro wigɔ́f wínɔ́yɔ́f Jisasonɔ́ nɔ́xɔ́darɔ́gɔ́fáyɔ́f nánɔ́ ámáyo mɔ́yɔ́f urɔ́ro ayɔ́f tɔ́nɔ́ sɔ́mɔ́f tɔ́nɔ́ inɔ́ro epɔ́rɔ́fárɔ́nɔ́.

11 Ámá wí nɔ́wiápɔ́nɔ́mearo mimónɔ́f wɔ́fá rókiamoarɔ́gɔ́fáwa nimónɔ́ro ámá oxɔ́f apɔ́xɔ́f obaxɔ́fɔ́yo yapɔ́f wíwapɔ́yɔ́pɔ́rɔ́fárɔ́nɔ́.

12 Ámá rɔ́kɔ́kɔ́rɔ́fó niga upɔ́rɔ́fá enǎgɔ́f nánɔ́ ámá obaxɔ́f wíyo wǎ nɔ́wianɔ́rɔ́ arɔ́rǎ wiarɔ́gɔ́fápi pɔ́nɔ́ wiárɔ́pɔ́rɔ́fárɔ́nɔ́.

13 E nerɔ́ aɔ́ gɔ́yɔ́f gɔ́yɔ́f enɔ́f neánɔ́ro nionɔ́ dɔ́nɔ́f nɔ́nɔ́kwɔ́roro nɔ́xɔ́darɔ́gɔ́fáyo sɔ́fá yoparɔ́yimɔ́ nionɔ́ ananɔ́ yeáyɔ́f uyimɔ́xemeámɔ́fárɔ́nɔ́.

14 Xwɔ́yɔ́fá yayɔ́f seainarɔ́nɔ́f ‘Gorɔ́xo xegɔ́f xwioxɔ́yo mɔ́meámɔ́f nerɔ́ seamenɔ́weanɔ́fá nánɔ́ segɔ́f ɔ́wɔ́f yarɔ́gɔ́fápi rɔ́wɔ́mɔ́nɔ́ nɔ́mamoro nɔ́sanɔ́ro ɔ́weáfɔ́rɔ́xɔ́nɔ́.’ rɔ́nɔ́nɔ́pɔ́f ámá nionɔ́ nɔ́xɔ́darɔ́gɔ́fáyɔ́f nuro ámá gwɔ́f wírɔ́f wírɔ́f nɔ́yonɔ́ xwɔ́fá rɔ́rɔ́ nɔ́rɔ́mɔ́nɔ́ amɔ́ gɔ́mɔ́ ɔ́weagɔ́fáyo wǎf nurɔ́memánǎ enǎnǎ sɔ́fá yoparɔ́yɔ́ imónɔ́nɔ́fárɔ́nɔ́.

Xeaninɔ́f rɔ́fá tɔ́nɔ́f wímeanfápi nánɔ́ urinɔ́f nánɔ́rɔ́nɔ́.

15 “Soyíné wíá rókiamoagí Daniero níriri eanípí áamá sipí seaikáríño anjé awawá Goríxoyá ñwíá ikwíróníñíwámí xórórí nerí xwíríá ikíxéagi níwíníríná —Ámá gíyíné xwíyíá rípi íá róáyíné, dínjé píráníñjé morííní.

16 E níwíníríná Judia píropenísíyo ñweagíáyí dífwíyo nání éf yífríxíní.

17 Ámá gíyí gíyí anjé wáiwíyo nípeyíro seáyímíní ikwíróníñíwámí níñwearoná ‘Sípí neaikáríño ríxa ñwíá imóníñe xwíríá ikíxearíní.’ rínaríñagíá aríá níwiríná síní mepa éfríxíní. Níwíápínímeámáná amípí íníní ikwíróníñíwámí wenjépi mieaníro nání níwepíníro mípáwípa sa níwepíníro dífwíyo nání anjíní éf yífríxíní.

18 Ámá aiwá omíñíyo yarígíáyí ení aríá e níwiríná ámí iyíá meaaníro nání anjé e nání mupa sa dífwíyo nání éf yífríxíní.

19 Íná apíxí niaíwí agwí egííwa tíní síní niaíwí amíñjé narígííwa tíní anjíní éf upaxí mimóníñagi nání aweyí! Aríge nero dífwíyo nání anjíní éf yífríáríani? Oweoi.

20 Anjíní éf mupaxí neaimónínígíní Goríxomí ríxíñjé re urífríxíní, ‘Íná imíñjé mírípa éwínígíní. Sabaríá ení mimónípa éwínígíní.’ urífríxíní.

21 Ayí rípi nání seararíñíní. Goríxo xwíá imíxírí anjína imíxírí enje dání ámá xeaníñjé nimóga bagíá aiwí sipí seaikáríño ñwíá imóníñe xwíríá ikíxéáná xeaníñjé ríá tñjé seaímeaníáríní. Xeaníñjé íná imóníníá rípi tñí ámí wí xíxení imóníníá meníní.

22 Goríxo xeaníñjé imóníníá apí nání ‘Anjíní píní owíáríní.’ míyáiwíárípa nerí síñwíríyí, ámá wíyo yeáyí uyimíxemeapaxímaní. Ámá xíto eyíroáríñjé enjagi nání xeaníñjé apí nání ‘Anjíní anípa oimóníní.’ ríníáríní.

23 Íná ámá wí ‘Síñwí wínípoiyí. Yeáyí neayimíxemeaníá nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaroníoyí raríñwáo ríworíní.’ re searánáraní, wí ‘Jííworíní.’ searánáraní, aríá mívípa éfríxíní.

24 Ayí rípi nání seararíñíní. Ámá wa níwíápínímeáro ‘Oxí apíxí Goríxo eyíroáríñíyo yapí wíwapíyípaxí ríá imóníní?’ níyáiwíro yapí wíwapíyaníro nání wí ‘Kíraisó, aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaroníoyí rarígíto, ayí nioníríní.’ ríro wí ‘Wíá rókiamoaríñáoníríní.’ ríro nero emímí xwé ámá síñwí mívínarígíápí ero ayá ríwamónípaxí bí ero epífríáríní.

25 Píráníñjé aríá mónípoiyí. Amípí ríwéná imóníníápí nání ríxa áwanjé seararíñagi yapí seaíwapíyífríxínírí nání dínjé nímore éfríxíní.

26 Nioní ríxa píráníñjé áwanjé searíá enjagi nání ámá wí ‘Aríá époyí. O ámá nání dínjé meañe jífamí ñweaní.’ searáná soyíné aríá níwíro mupa éfríxíní. Wí ‘Aríá époyí. O anjío ná íníní yumíí ñweaní.’ searáná aríá mívípa éfríxíní.

27 Ámá imóníñáoní níweapíríná ápíañwí neríná anjé ikwíróníñjé nímní wíá ókíaríñjépa nioní ení wíá nókía weapímíá enjagi nání ámá wí ‘O yumíí e ñweaní.’ searánáyí, aríá mívípa éfríxíní.” nurírí

28 awa re oyáiwípoiyínírí, “Nioní weapímíáé nání ámá áwanjé wí rípaxí meníní. Ámá níní síñwí nanífríáríní.” oyáiwípoiyínírí ewayí ikaxí rípi uríñjínígíní, “Nanwí píyí weñe apurí obaxí pénaríñjéríní.” uríñjínígíní.

Ámá imóníño weapíníápí náníríní.

29 Ámí re uríñjínígíní, “E nerí aí xeaníñjé apí níní ríxa níseaímeámáná enjáná apaxí mé sogwí sía yínírí emá wíá mónípa erí síñjé anjínámí dání exweánowírí erí amípí enjé eáníñjé anjínámí enjéyí úpíyínírí erí ríxa nemáná enjáná

³⁰ nioní ekiyinjíninjí niga níweapírí áamá níyoní sínjáni wimónáná áamá gwí arí arí níní áamá imóninjáoní níkíními gí ení eáninjí tíní aní píríyo dání agwí tíní weaparinjagi síjwí nínániróná njwí eapíríáríní.

³¹ E yaríná pékákí aga ení tíní ríníagi nioní gí anínejowa áamá oxí apíxí Goríxo eyíroárínyí xwíá rírí nírimíní amí gímí njweagfáyo wirímeapírí urowárimfáriní.

Ewayí ikaxí íkíá pikína nániríní.

³² “Soyíné ewayí ikaxí íkíá pikína nání ríninjípi nání díní nímoró níjfé imónípoi. Íkíá pikína míminjwí neánowimáná amí iníigí síxí nínírí ríxa múní ináná, ‘Ríxa xwiogwíríani?’ yaiwiarígíáríní.

³³ Síjwí e níwíníro yaiwiarígíápa nioní seararinjáyí níní imónarinjagi níwíniríná re yaiwíríxíní, ‘O níweapíní nání ríxa fíwí éniní rírónapíní? Oyíní.’ yaiwíríxíní.

³⁴ Nepa seararinjíní. Áamá ríná njweagfáyíné wiyíné síní mípé njweanáná amípi nioní seararinjápi nímonínfáriní.

³⁵ Anína tíní xwíá ríní anípa imónínfá enjagi aiwí xwíyíá nioníyá wí surfíma imónínfámaní.

“Nioní weapímfáyi nání áamá wo níjféamaní.” uríní nániríní.

³⁶ “Nioní amí gíní gíná níweapímfá náníyí áamá níní aiwí wo níjfé mimóníní. Anínejí aiwí nioní aiwí níjfé mimónínjwíní. Sa gí áponí níjféáríní.

³⁷ Áamá imóninjáoní amí weapáná áamá Nowao tíjíná yagfápa axípi yarínjagfá wínímfáriní.

³⁸ Iníigí waxí síní níróga míwiápínimeapa enáná ayí sfá Nowao sípíxíyo páwiné náníní re néra ugíawíxíní. ‘Goríxo iníigí waxí tíní xwíríá wí neaikíxenfámaní.’ níyaiwíro aiwá níro iníigí níro néra nuro apíxí níjwírára uro nímeáa uro néra núsáná

³⁹ ‘Pí pí neaímeanfáriní?’ míyaiwí néra waríná iníigí waxí nímarómi uníngíní. Áamá imóninjáoní amí níweapíríná áamá maiwí axípi e néra warínjagfá wímeámfáriní.

⁴⁰ Sfá nioní weapímfáyimi áamá waú, aiwá omíníyo yarígííwaú gí anínejowa wíomí níwirímeáro aí wíomí e wáripíríáríní.

⁴¹ Apíxí wípaú ení pírawá yuní ikíxémí yaríná wíími níwirímeáro wíími e wáripíríáríní.

⁴² Ayínání soyíné awíninjí njwearíní. Díxí Ámínáoní bímfá nání soyíné majfá imóninjagfá nání díní tíní njweátríxíní.

⁴³ Ewayí ikaxí rípi nání ení díní mópoi. Áamá wo, aní xiáwo ‘fíwí mearinjío sfá ríyimi ríná bínrífenínjoi?’ níyaiwirí síjwíríyí, awí níjwearíná xe níkwírí opáwinírí síjwí wínímínírí enímaní.

⁴⁴ Áamá imóninjáoní weapímfáyi nání ení soyíné síní majfá enjagfá nání awíninjí njweátríxíní.” urínínigíní.

Ewayí ikaxí bosíwo nániríní.

⁴⁵ Jisaso ewayí ikaxí amí bí urímínírí nání yaríní re wíníngíní, “Omíní wíarinjíyí wo xegí bosoyá maní arfá níwirí díní nejwíperí nerínáyí aríge imóníní? O re imóníní. O omíní rípi nání bosíwo oimónírí xegí boso rípeanjoríní. O xegí bosoyá omíní wíarígíáyo umeírí aiwá yaní umeírí yarínjoríní.

⁴⁶ Boso amí dání níbirí xegí bosíwo rípeanjío xámi yagfápa axípi píraníní yarínjagi níwínirínáyí, bosíwo yayí owiníní.

47 Nepa seararini. O píranihi yarihagi niwinirináyí, xegí omihí níni eni menfa nani rípeanfarini.

48 E nerí aiwí bosíwí axo 'Gí boso yapapini binimenihoi.' niyaiwiri

49 xegí omihí ani wiiarigíawami iwaní ni méperí áma papíki yariigíá wa tñi iniigí niro aiwá niro néra nurina

50 'Boso síá riyimi nibinimenihoi.' niyaiwiri yarihiyí wiyimi, síá xó biniyimi majíá nimóniri yarihiyimi boso ríxa nírémónapiri re winfarini.

51 Omí mihí niwákwiri áma naní ero sípí ero yariigíáyí tñi e wárinfarini. E rínihi xwé winarína ñwí earo magí íroniro epírerini." Jisaso ewayí xwiigíá e urihinigini.

25

Ewayí ikaxí apixí apiyá wé wúkaú nánirini.

1 Jisaso ewayí xwiigíá re urihinigini, "Áma 'Goríxo xó xegí xwioxíyo míméamí nerí oneameñweani.' yaiwíáyí apixí apiyá wé wúkaú riwánihí imónihoi. Íwa 'Negí áma o xegí apixí sñi meaními niwirímiaumi binihoi.' rínihi aríá niwiro óf e oneairímeároniri wigí ramíxí xixegíni nimixáromi nuro óf e wenihí nero ñweagíwarini.

2 Apixí wé ná wúni íwa majimajíá ikárinigíwarini. Wé wíumi dání wíwa dñi píranihi mogíwarini.

3 Majimajíá ikáriníwa ramíxí ni maxirina piurí sixí mímáxirigíwarini.

4 Dñi píranihi mófiwa ramíxí ni maxirina piurí sixí eni xixegíni máxirigíwarini.

5 Íwa wenihí nerí ñweañána apixí sñi meano sñi síá óripini yariná íwa sá niówarí nero ríxa sá weñána

6 ríxa áriwegí imónána ráiwá re rinihinigini, 'Wenihí époyi. Apixí sñi meáo ríxa iwo barini. Seyíne óf e wiríménapíoyi.' rínihi aríá niwiro

7 apixí apiyá níwani niwiápinimearo ramíxí ápiáwí xwé oweniri fá níkinimiximáná

8 majíá ikáriníwa wigí piurí yeáyí nerí ramíxí supárahagi niwiniro dñi píranihi mófiwami re urigíawixini, 'Negí ramíxí supáriminiri yarihagi nani sewayíne piurí bí neiapíoyi.' uríagíá aiwi

9 íwa re urigíawixini, 'Oweoi, piurí newanéya ramíxí sewayíneya tñi newanéya tñi xixeni mimónini. Newanéya eni supárinigini. Sewayíne nuro segí eni sitíwá añyo áma piurí bí yariigíáyo bí époyi.' uríagíá

10 majimajíá ikáriníwa piurí bí yaníro nani úána áma apixí sñi meáo nibiri apiyá wíwa píranihi nimixiniri wenihí nero ñweagíwa o tñi nerímeánimi añí aiwá apixí meani nani imixáre nani nuro añyo páwíána ówaní yárinihinigini.

11 Ówaní ríxa niyárinimáná enána apiyá piurí bí yaníro úfiwa nibiro báriwámi dání re urigíawixini, 'Ámináoxini, Ámináoxini, newané ówaní neákwíomeai.' uríagíá aí

12 o re urihinigini, 'Nioni nepa seararini. Nioni sewayíne nani majíonirini.' urihinigini." Jisaso ewayí xwiigíá e nuriri

13 re urihinigini, "Síá nioní weapímíayi soyíne majíá ehagi nani píranihi wenihí nero awinihi ñweárixini.

Ewayí ikaxí omihí wiiarigíá waú wo nánirini.

14 "Ayí rípi nani 'Awinihi ñweárixini.' seararini. Nioni ámi niweapirina áma nioni níxídarigíáyo wigí niarigíapi xixeni wiimíá ehagi nani nioni áma amípi mímúronihí rónihí imónihini. O xegí añí wíyo

ur'fnaum+n+r'i ner'fná áamá x+náíwán+ñ'f' nimón+ro om+ñ'f' wiiar+g'f'áwami 'E'ini.' nur+r'i xeg'f' iy'f'á fá n+g'w'f' am+í'pí pírán+ñ'f' umeip'f'r'i nán+ yan'f' n+wir'fná
 15 om+ñ'f' xixen't epaxowa en+ag't n+w+n+r'i wom't n+g'w'f' K5,000 m+n'i wir't wom't K2,000 m+n'i wir't wom't K1,000 m+n'i wir't nemo an'f' wíyo ur'fnaum+n+r'i un+ñ'g'f'ni.

16 N+g'w'f' K5,000 wío apax't mé nur+ n+g'w'f' ap't t'n'i om+ñ'f' ner'fná sayá nim+ix+r'i ámi K5,000 b'i sayá im+ix+ñ'g'f'ni.

17 N+g'w'f' K2,000 wío en't n+g'w'f' ap't t'n'i om+ñ'f' ner'fná ámi K2,000 b'i sayá im+ix+ñ'g'f'ni.

18 E ner+ aí n+g'w'f' K1,000 wío n+g'w'f' ap't n+meám+ nur+ mín+ñ'w'f' n+r+p+máná m+iraxwoyá n+g'w'f' p'n'f' e t+ñ'g'f'ni.

19 M+iraxwo an'f' wíyo ur'fnaum+n+r'i wago nemé+saná ámi n+ib+r'i 'G'f' n+g'w'f' r+ixa sayá nim+ixa ug'f'ár'f'ani? S+ñ'w'f' ow+n+m+n'i.' n+iyaiwir't 'G'f' om+ñ'f' n+iiar+g'f'á n+g'w'f' win'áwa ob'í'poy't.' ráná

20 áamá n+g'w'f' K5,000 win'jo n+g'w'f' x'fo win'f'p'i t'n'i n+g'w'f' K5,000 x'fo sayá im+ix+ñ'g'f'ni t'n'i n+meám+ n+ib+r'i s+iwá n+wir't re ur+ñ'g'f'ni, 'M+iraxwe, jox+ xám+ K5,000 niap+ñ'g'f'ni ámi nion+ sayá nim+ix+r'fná K5,000 ámi b'i im+ix+ñ'g'f'ni r+ip't s+ñ'w'f' w+ne+i.' ur'fag't

21 m+iraxwo re ur+ñ'g'f'ni, 'G'f' om+ñ'f' n+iiar+ñ'ox+ni, jox+ om+ñ'f' niir'fná an+ñ'f' min't nan'f' n+iiar+ñ'ox+ni, jox+ awiax't é'f'r'ni. Om+ñ'f' on+miá nion+ siap+ñ'g'f'ni jox+ an+ñ'f' min't pírán+ñ'f' niñ'f' en+ag't nán+ g'f' am+í'pí obax'tyo mer'fa nán+ "Bos+wox+ni" n+r+r+r'i or+r'f'peám+ni. Jox+ n'f'wiap+r'i nion+ t'n'i naw'ín+ n+ñ'wear'fná yay'f' nion+ ninar+ñ'g'f'ni ax'p't yay'f' osin+ni.' ur+ñ'g'f'ni.

22 Áamá n+g'w'f' K2,000 win'jo n+ib+r'i re ur+ñ'g'f'ni, 'M+iraxwe, jox+ K2,000 niap+ñ'g'f'ni nion+ sayá nim+ix+r'fná K2,000 ámi b'i r+ip't x+r+ñ'g'f'ni r+ip't s+ñ'w'f' w+ne+i.' ur'fag't

23 m+iraxwo re ur+ñ'g'f'ni, 'G'f' om+ñ'f' n+iiar+ñ'ox+ni, jox+ om+ñ'f' niir'fná an+ñ'f' min't nan'f' n+iiar+ñ'ox+ni, jox+ awiax't é'f'r'ni. Om+ñ'f' on+miá nion+ siap+ñ'g'f'ni jox+ an+ñ'f' min't pírán+ñ'f' niñ'f' en+ag't nán+ g'f' am+í'pí obax'tyo mer'fa nán+ "Bos+wox+ni" n+r+r+r'i or+r'f'peám+ni. Jox+ n'f'wiap+r'i nion+ t'n'i naw'ín+ n+ñ'wear'fná yay'f' nion+ ninar+ñ'g'f'ni ax'p't yay'f' osin+ni.' ur+ñ'g'f'ni.

24 Áamá n+g'w'f' K1,000 win'jo n+ib+r'i re ur+ñ'g'f'ni, 'M+iraxwe, jox+ ar'f'á r'f'á wé rar+ñ'ox+r'ni. Aiwá jox+ j+wan+ñ'ox+ni +w'f'á mur+ñ'g'f'ni mir+ +w'f' m+mó en+e mir+ yar+ñ'ox+ni en+ag't nán+

25 nion+ wáy'f' ner+ n+g'w'f' K1,000 jox+ niap+ñ'g'f'ni n+meám+ nur+ xw'f'á weyár+ñ'g'f'ni. S+ñ'w'f' w+ne+i. D+x't n+g'w'f'ni r+ip+r'ni.' ur'fag't aí

26 m+iraxwo re ur+ñ'g'f'ni, 'G'f' om+ñ'f' n+iiar+ñ'f' r'w'f' s+iw'f'á y+ñ'f' rox+ni, jox+ s+íp+ni en'f'r'ni. Jox+ "Xewan+ñ'g'f'ni +w'f'á mur+ñ'g'f'ni mir+ +w'f' m+mó en+e mir+ yar+ñ'g'f'ni." n+ni'aiwir't nán+

27 n+g'w'f' nion+ siap+ñ'g'f'ni p'í nán+ n+g'w'f' an'f'yo m+it+pa en'f'r'ni. E n+it+r'i s+ñ'w+r+y'f', n+g'w'f' ap't t'n'i ámi b'i seáy+ e ikwiár+ñ'g'f'ni meám+n+r'i éár+ni.' nur+r'i

28 wami re ur+ñ'g'f'ni, 'N+g'w'f' K1,000 x+r+ñ'g'f'ni nuráp+ro K10,000 x+r+ñ'g'f'ni m+n'i wí'poy't.

29 Ay'f' r+ip't nán+ searar+ñ'g'f'ni. Áamá g+iy'f' g+iy'f' nion+ win'á'p'i pírán+ñ'f' m+mepa ner+ kiki'f'á ner'fnáy'f' ap't aí nuráp+m'f'ár+ni.

30 Om+ñ'f' n+iiar+ñ'f' s+íp+ni f'á n+ixero s'f'á y+ni+ñ'f' b'ár+wám+ni moa'í'poy't. S'f'á y+ni+ñ'g'f'ni r'f'n+ñ'f' ay+kw'f' m+win+pa en'f'á en+ag't nán+ áamá ñ'w'f' earo mag'í írón+ro ep'f'f'er+ni.' " Jisaso eway'f' xw+iy'f'á e ur+ñ'g'f'ni.

Áamá n+iyon+ mí ómóm+ix+im'f' win'f'á'p'i nán+ ur+ñ'f' nán+r'ni.

³¹ Ámí re uríñiniginí, “Ámá imóninǵáoní mǵxǵ ináyǵ nimóniri níknímáná gǵ anǵnájowa tǵnǵ nawínǵ xǵxǵeáninǵ niga nǵweapǵrane íkwiaǵwǵ ámáyo mí ómómǵxǵmǵ emǵánami éǵ ηweááná

³² ámá gwǵ wirǵ wirí nǵnǵ gǵ sǵmǵmanǵmǵnǵ awí eaárǵpǵrǵárǵnǵ. Awí eaáráná nionǵ ámá sipǵsipǵ mearǵgǵáwa sipǵsipǵ tǵnǵ memé tǵnǵ neyíroro sipǵsipǵ mǵdánǵ memé mǵdánǵ wárarǵgǵápa ámáyo axǵpǵ e neyírori mǵdǵmǵdánǵ nǵwárǵrǵnǵ

³³ sipǵsipǵ wé náúmǵnǵ wárǵrǵ memé onamǵηúmǵnǵ wárǵrǵ emǵárǵnǵ.

³⁴ E nemáná mǵxǵ ináyonǵ wé náúmǵnǵ nǵηweagǵáyo re urǵmǵárǵnǵ, ‘Ámá gǵ ápo píráninǵ seaimǵxǵfǵyǵné nǵwiapǵro oyá xwioxǵyo ηweápoyǵ. Anǵ o xwǵárǵ imǵxǵrǵ anǵna imǵxǵrǵ eǵe dánǵ seyǵné nánǵ wé roárǵηe nǵwiapǵro ηweápoyǵ.

³⁵ Ayǵ rǵpǵ nánǵ seararǵηinǵ. Nionǵ agwǵ niarǵnǵ seyǵné aiwá bǵ nǵiapagǵárǵnǵ. Inǵgǵ nánǵ nináná inǵgǵ bǵ niapagǵárǵnǵ. Nionǵ anǵ mǵdánǵonǵ enáná seyǵné nǵnipemeámǵ wagǵárǵnǵ.

³⁶ Iyǵá mayonǵ enáná bǵ nǵpáragǵárǵnǵ. Sǵmǵxǵ yarǵnǵ seyǵné nǵbǵro nǵmenǵweaagǵárǵnǵ. Gwǵ anǵyo ηweanǵáná seyǵné xwǵyǵá nǵηwénapagǵárǵnǵ.’ urǵmǵárǵnǵ.

³⁷ E uráná ámá wé rónǵgǵáyǵ re nǵrǵpǵrǵárǵnǵ, ‘Ámǵnáoxǵnǵ, gǵnǵ agwǵ nánǵ yarǵnǵ sǵηwǵ nǵranǵrane aiwá siapagwárǵnǵ? Gǵnǵ inǵgǵ nánǵ sináná inǵgǵ siapagwárǵnǵ?

³⁸ Gǵnǵ joxǵ anǵ mǵdánǵoxǵnǵinǵ imóninǵáná nǵsipemeámǵ wagwárǵnǵ? Gǵnǵ iyǵá mayoxǵ emearǵηagǵ nǵranǵrane iyǵá rǵpáragwárǵnǵ?

³⁹ Gǵnǵ joxǵ sǵmǵxǵ yarǵηagǵ rǵmenǵweaagwárǵnǵ? Gǵnǵ gwǵ anǵyo ηweanǵáná xwǵyǵá rǵηwénapagwárǵnǵ?’ nǵráná

⁴⁰ mǵxǵ ináyonǵ re urǵmǵárǵnǵ, ‘Nepa seararǵηinǵ, “Seyǵné ámá nionǵ gǵ imónǵgǵá tǵyo sipǵ apiamǵ aiwǵ arǵrá nǵwirǵ e nǵwirǵnáyǵ ayǵ nionǵnǵηǵ niagǵawixǵnǵ.” seararǵηinǵ.’ urǵmǵárǵnǵ.

⁴¹ E nurǵmáná wé onamǵηúmǵnǵ nǵηweagǵáyo re urǵmǵárǵnǵ, ‘Gorǵxo nánǵ ramǵxǵnǵgǵáyǵné pǵnǵ nǵnǵwiárǵmǵ nuro rǵá anǵηǵ wearǵηǵ xǵo obo tǵnǵ anǵnájǵ xǵomǵ fǵwǵ wikárǵgǵáwa tǵnǵ nánǵ imǵxǵrǵηǵrǵmǵ nánǵ úpoyǵ.

⁴² Ayǵ rǵpǵ nánǵ seararǵηinǵ. Nionǵ agwǵ nánǵ yarǵnǵ seyǵné aiwá bǵ mǵniapagǵárǵnǵ. Inǵgǵ nánǵ nináná bǵ mǵniapagǵárǵnǵ.

⁴³ Anǵ mǵdánǵonǵ enáná nǵnipemeámǵ wagǵámani. Iyǵá mayonǵ emearǵnǵ iyǵá bǵ mǵnǵpáragǵárǵnǵ. Sǵmǵxǵ wenáná mǵnǵmenǵweaagǵárǵnǵ. Gwǵ anǵyo ηweanǵáná xwǵyǵá mǵnǵηwénapagǵárǵnǵ.’ uráná

⁴⁴ wiwanǵηǵyǵ re nǵrǵpǵrǵárǵnǵ, ‘Ámǵnáoxǵ gǵnǵ joxǵ agwǵ nánǵ eri inǵgǵ nánǵ sinǵrǵ anǵ mǵdánǵoxǵ imóniri iyǵá mayoxǵ eri sǵmǵxǵ werǵ gwǵ anǵyo ηwearǵ yarǵηagǵ nene sǵηwǵ nǵranǵrane arǵrá mǵsipa yagwárǵnǵ?’ nǵráná

⁴⁵ ayo re urǵmǵárǵnǵ, ‘Nepa seararǵηinǵ. Seyǵné ámá nionǵ gǵ imónǵgǵá tǵyo sipǵ apiamǵ aiwǵ arǵrá mǵwipa nerǵnáyǵ ayǵ nionǵ enǵnǵηǵ niagǵawixǵnǵ.’ uráná

⁴⁶ ayǵ rǵnǵηǵ anǵηǵ winǵne nánǵ upǵrǵárǵnǵ. E nerǵ aí wé rónǵgǵáyǵ dǵηǵ nǵyǵmǵnǵpǵ tǵgǵáyǵ ηweapǵrǵe nánǵ upǵrǵárǵnǵ.” urǵηǵniginǵ.

26

Jisaso nánǵ mekaxǵ megǵá nánǵrǵnǵ.

¹ Jisaso xwǵyǵá apǵ nǵpǵnǵ nurǵsáná xegǵ wiepǵsarǵηowamǵ re urǵηǵniginǵ,

² “Soyǵné nǵjǵárǵnǵ. Rǵxa sǵá wǵyáú óráná sǵá Gorǵxoyá anǵnajo negǵ arǵowamǵ mǵpǵkǵ múronǵyi —Enǵnǵ sǵá ayǵ Judayo Isipǵyǵ mǵxǵ ináyó fǵa xenǵwirǵrǵnǵáná Gorǵxo nǵaíwǵ xámǵηǵ nǵyonǵ opǵkǵmǵnǵrǵ anǵnájǵ oyáo uowárǵηǵ aiwǵ Judayǵ o ηwǵ ikaxǵ urǵηǵpǵ tǵnǵ xǵxenǵ nero bisǵkerǵá yǵsǵ

mayf úrapí nimixiro niniro sipisipí miá nipiikiro ówanjyo ragí xópé yárfá enjagi nání anjñajo ayo múronjñigini. Ayinání xwiogwí o o pwéaná sipisipí miá nipiikiro bisíkerfá yisí mayf úrapí nimixiro narigfárini. “Sfá ayi imónaná wa áamá imónñáoni fáfá nini xero émayf íkfáyo oyekwiroárfpoyiniri mñini nñiwipfáoi.” urñjñigini.

³ Íná apaxfpánñj ímónigfá xwéowa tñni Judayf wigí ámináowa tñni awa nerimeániro anj apaxfpánñj ímónigfáwami seáyí e imónñjo, xegí yoí Kaiapasoyi rññjñoyáyo awí neániro

⁴ mekaxí re megfawixini, “Jisasomi pikianiyf yumí arige nerane fáfá xiraniréwini?” mekaxí e nimeróná

⁵ re nira ugfawixini, “None áamáyo mixf émixamoanigini. Aiwá sfá Gorixo negí aríowami mipíki múronjyi nání imixarfná fáfá mixiripa oyaneyi.” rññigfawixini.

Jisasomi werixf nanj bñ iwayimonjfnánírini.

⁶ Jisaso anj Betani ñweañáná anj áamá peyiyf yago Saimonoyáyo ñweañáná

⁷ apixí wí werixf dññ nanj eaarññj síxí wá —Síxí awá ñigwí aga xwé ronjwáriní. Awá nimeámi nñbiri o aiwá nñmñiri ñweañáná í omi mññjyo iwayimonjñigini.

⁸ Iwayimóagi wiepñsarñjowa sññwí e nñwiniro ími wikf dññ nñwiaiwiro re rññigfawixini, “Werixf dññ nanj eaarññj apñ ñigwí xwé ronjpi pí nání xwirfá íkñxearini?”

⁹ Werixf apñ ñigwí nání bf nerane sññwiriyf, ñigwí xwé nñmearfná áamá uyípeayfyo arírá nñwirane mñini wipaxfñini.” rñnarññagfá

¹⁰ Jisaso sññwí e nñwiniro re urññigini, “Í ayf nanj niarññagi nání pí nání ayá wí rarññoi?”

¹¹ Ayf rñpi nání seararññini, ‘Áamá uyípeayf soyñné tñni íníná ñweapfñfá enjagi nání rñwéná aí arírá wipaxfñini. E nerí aí nioni íníná soyñné tñni ñweámfámani.’ seararññini.

¹² Í werixf apñ nioni nñniwayimorfná ayf xwáfá nñweyipñri nání iwamfó nimixarini.

¹³ Nepa seararññini. Xwáfá rñrí nñrímñni ami gñmi xwiyfá nioni nání yayf seinarññipi wáf nemero nurñmerfná apixí rñ nioni werixf dññ nanj eaarññj rñpi niwayimófpi nání eni repiyf wíáná ‘Jisasomi apixí wí e iyí renññigini?’ yaiwipfñfárini.” urññigini.

Judasó ñigwí meámñiri mñiyf urññfnánírini.

¹⁴ E uráná Isikarioti dññ Judaso apaxfpánñj ímónigfá xwéowa tññ e nání nuri

¹⁵ re urññigini, “Nioni Jisaso nání mñiyf searánáyf soyñné ‘Omi pí wianfñini.’ seaimónarini?” urññagi ñigwí siripá 30 fáyó nñroaro re urññigfawixini, “Rñpi siapanfñini.” uráná

¹⁶ o e dání “Xegípi ñweañáná pasá umemi nání sññwí owñnaxfdñmemini.” nñyairi e enññigini.

Wiepñsarñjowa tñni aiwá Anññajo Múronjñyi nání ñigfáfnánírini.

¹⁷ Sfá iwamfó Judayf bisíkerfá yisí mayf úrapí nimixiro narigfáyf iwamfóyi imónáná wiepñsarñjowa Jisasomi nñbiri re urññigfawixini, “Ge nurane aiwá Anññajo Neamúronjñyimñ nání yeaanarññwápi joxí tñni nani imixaniréwini?” urññagfá

¹⁸ o wiepñsarññjyf wáumi re urññigini, “Awagwí Jerusaremi nání nuri áamá nioni eararññáomi nñwimearfná re urññiyf, ‘Yegí yearéwapñyariño re rññoi, ‘Nioni xeanññjñ nipñri anjwí ayorini. Gí wiepñsarññjowa tñni joxiyá

an̄yoy aiwá An̄najo negí ar̄owami m̄ip̄ikí wiárí Múron̄yiyi nán̄i nan̄w̄in̄i.” r̄iñoi.’ ur̄ip̄iyí.” urowár̄tagi

¹⁹ wiep̄isar̄iñowau nuri Jisaso ur̄ípa ax̄ip̄i neri s̄á An̄najo Múron̄yiyi nán̄i sip̄isip̄í miá wo n̄ip̄ikiri r̄iyamí eḡísix̄in̄i.

²⁰ S̄ápi t̄n̄i Jisaso xegí wiep̄isar̄iñí wé wúkaú s̄ikwí waú t̄n̄i n̄b̄iro íkwian̄w̄yoy éf̄ n̄iñwearo

²¹ aiwá awau nim̄ix̄iri t̄f̄ip̄i n̄in̄róná o re ur̄iñin̄igin̄i, “Nepa searar̄iñin̄i. Soȳné wox̄i nion̄i nán̄i miȳí nur̄ir̄in̄i.” ur̄tagi

²² awa d̄iñí r̄f̄á uxéagi wo wo re nura uḡawix̄in̄i, “Ámin̄áox̄in̄i, nion̄i nán̄i m̄irar̄iñin̄i. Nion̄i nán̄i m̄irar̄iñin̄i.” nura úaḡa

²³ o re ur̄iñin̄igin̄i, “Múyo nion̄i t̄n̄i ax̄iná eagwiar̄igw̄íio miȳí nur̄inor̄in̄i.

²⁴ Ámá imón̄iñáon̄i r̄f̄wam̄iñí neán̄ir̄i r̄in̄iñípa x̄ixen̄i nip̄ir̄i aiwi ámá nion̄i nán̄i miȳí nur̄ir̄i pasá n̄imeno Gor̄ixo xean̄iñí r̄f̄á t̄ñí win̄f̄á en̄agi nán̄i aweȳi. X̄inái om̄i m̄ix̄ir̄ipa neri s̄iñwir̄iȳí, r̄in̄iñí Gor̄ixo win̄f̄ápi win̄m̄in̄ir̄i en̄í men̄agi nán̄i nan̄í imón̄im̄in̄ir̄i en̄ir̄in̄i.” ur̄tagi

²⁵ Judaso, miȳí ur̄ino re ur̄iñin̄igin̄i, “Nir̄ewap̄iyar̄iñox̄in̄i, ‘Aga nion̄iman̄i.’ nimón̄ar̄in̄i.” ur̄tagi Jisaso re ur̄iñin̄igin̄i, “J̄t̄wan̄iñox̄i aí n̄irar̄iñin̄i.” ur̄iñin̄igin̄i.

“R̄ip̄i ḡí warár̄in̄i. Ḡí raḡir̄in̄i.” ur̄iñí nán̄ir̄in̄i.

²⁶ Jisaso awa s̄in̄i aiwá n̄in̄róná bis̄iker̄f̄á bi n̄imear̄i api nán̄i Gor̄ixomi yaȳí n̄iwir̄i kw̄ikwir̄im̄í neri wiep̄isar̄iñowam̄i m̄in̄i n̄iwir̄i re ur̄iñin̄igin̄i, “R̄ip̄i aȳí ḡí warár̄in̄i. N̄in̄ir̄ápiro n̄ipoȳí.” nur̄ir̄i

²⁷⁻²⁸ kap̄ix̄í iniiḡí wain̄í ín̄iñf̄wá n̄imear̄i Gor̄ixomi yaȳí n̄iwimáná awami m̄in̄i n̄iwir̄i re ur̄iñin̄igin̄i, “Noȳnéni r̄iwá n̄ipoȳí. Aȳí r̄ipi nán̄i searar̄iñin̄i. Nion̄i ámá n̄in̄i nán̄i n̄ip̄ikíaná raḡí nion̄iyá xw̄f̄áyo pwar̄iñagi n̄iw̄in̄ir̄in̄á re yaiwip̄ir̄áoí, ‘Xw̄iȳf̄á s̄iñí réroár̄iñípi r̄ixa yox̄áñiñí ȳip̄ámoñoi. Nene f̄w̄í yar̄iñwáp̄i yokwar̄im̄í neaiin̄i nán̄i r̄f̄a en̄oi?’ yaiwip̄ir̄áoí.

²⁹ E neri aí re searar̄iñin̄i, ‘Nion̄i re dán̄i iniiḡí wain̄í ámí wí m̄in̄í néra núisáná ḡí ápo x̄íio xegí xw̄iox̄f̄yoy m̄imeám̄í n̄iseair̄i seamen̄wean̄te dán̄i ámí nion̄i t̄n̄i nawín̄i anani nan̄f̄wár̄in̄i.’ searar̄iñin̄i.” nur̄ir̄i

³⁰ son̄í Gor̄ixomi yaȳí umean̄ro n̄ir̄imowa n̄ipeyero d̄f̄w̄í Oripipám̄i nán̄i yiḡfawix̄in̄i.

Pitao “N̄isiep̄isamoár̄im̄i éf̄ um̄iméin̄i.” ur̄iñí nán̄ir̄in̄i.

³¹ Jisaso wiep̄isar̄iñowam̄i re ur̄iñin̄igin̄i, “S̄f̄á r̄iyimi soȳné noȳnéni n̄niep̄isamoár̄im̄i up̄ir̄áoí. R̄f̄wam̄iñí neán̄ir̄i ewaȳí xw̄iȳf̄á soȳné nán̄i re r̄in̄iñípi, ‘Gor̄ixon̄i sip̄isip̄í xiáwom̄i p̄ikioreawár̄aná sip̄isip̄í am̄i am̄i umin̄f̄ar̄in̄i.’ r̄in̄iñípi x̄ixen̄i imón̄in̄i nán̄i nion̄i n̄niep̄isamoár̄im̄i éf̄ up̄ir̄áoí.

³² Nion̄i n̄in̄ip̄ikiro aí nion̄i Gor̄ixoyá d̄iñf̄yoy dán̄i n̄iwip̄in̄imeámáná Gariri p̄iropen̄is̄f̄yoy nán̄i xám̄i yim̄f̄ar̄in̄i.” ur̄tagi aí

³³ Pitao re ur̄iñin̄igin̄i, “Ámá wa nowan̄i n̄siep̄isamoár̄im̄i úaḡa aiwi nion̄i wí n̄siep̄isamoár̄im̄i éf̄ um̄iméin̄i.” ur̄tagi

³⁴ Jisaso re ur̄iñin̄igin̄i, “Nepa r̄irar̄iñin̄i. S̄f̄á r̄iyimi ár̄iweḡim̄i kar̄kar̄í s̄in̄i r̄f̄aiwá m̄irar̄f̄ná jox̄i nion̄i nán̄i r̄ip̄iaú r̄ipi re nur̄ir̄in̄i, ‘Nion̄i o nán̄i maj̄f̄ar̄in̄i.’ nur̄ir̄in̄i.” ur̄tagi

³⁵ Pitao re ur̄iñin̄igin̄i, “Nion̄i en̄i jox̄i t̄n̄i n̄in̄ip̄ikiro aiwi ‘O nán̄i nion̄i maj̄f̄ar̄in̄i.’ wí r̄im̄iméin̄i.” nur̄ir̄i wiep̄isar̄iñí w̄f̄a en̄i ax̄ip̄in̄i e nura uḡawix̄in̄i.

Gesemani dáni Gorixomi xwiyá uríjé nánirini.

³⁶ Jisaso awa tñi omíjé ojíkwí Gesemaniyi rinije niremoru re uríjéinigini, “Soyné re nweanána nioni dae nuri Gorixomi xwiyá ririmi wimíni.” nuri

³⁷ Pitaomi tñi Sebediomí xewaxowaumi tñi niwirimeami nuri dijé ríá uxearijagi

³⁸ awami re uríjéinigini, “Nioni dijé ríá nixearijagi nani rixa nipepaxí niarini. Soyne re niweamána nioni tñi nawini awi onweaneyi.” nuri

³⁹ niwarimi bi onimiapi nuri simimanjimini nipkínimeari Gorixomi rixijé nuri rina re uríjéinigini, “Gí apoxini, anani e epaxí enánayí, xeanijé nioni nímeaníyí kapíxí nioni nimíniyé imónijéwá anani ninirapiri emi miwayimorireini? Nioni e rirarijagi aiwi dijé nioniyayo mixídi joxiyayo xídei.” nuri

⁴⁰ wiepisarijowa wáre nani nibiri awa sa wenagía niwini Pitaomi re uríjéinigini, “Soyné nioni tñi bi onimiapi awi niwearane nawini miweapaxí riseaimonariini?

⁴¹ Soyne dijé re niseaimoniri aiwi, ‘Jisasomi pi pi wimeagi aiwi anani numi xídaníwarini.’ niseaimoniri aiwi segí wará éf seaininjoí. Éf miseainipa eni nani awi niwearo Gorixomi rixijé re urípoyi, ‘Awami obo yapí owiwapiyiniri síjwí mianepa ei.’ urípoyi.” nuri

⁴² ámi bi nuri rixijé nuri rina re uríjéinigini, “Gí apoxini, nioni kapíxí xeanijé nímeani nani imónijéwá mñipaxí imónijánayí, mñimúropaxí enánayí, joxi simonarijépi oimónini.” nuri

⁴³ ámi nibiri wenijé éyí winijéinigini. Wiepisarijowa síjwí sipíxipíxí wiarijagi sa riwa wenagía niwini

⁴⁴ ámi awami pñi niwiarimi bi nuri xami xanomi rixijé nuri rina urípa axipi ámi nuri

⁴⁵ nibiri wiepisarijowami re uríjéinigini, “Soyné sini kikiá nero sa riwoyne rewenjoí? Aríá renoí? Áma imónijáoni íwí yarígíyí pasá ninimero ía nixiripiri rixa iyixini.

⁴⁶ Rixa wiapnimeapoyi. Oweaneyi. Síjwí winípoyi. Pasá nimeni rixa iwo yaparini.” uríjéinigini.

Jisasomi ía xirigía nánirini.

⁴⁷ Sini e urarína re enijéinigini. Judaso —O wiepisarijé worini. O áma obaxí apaxípanijé imónigía xweowa tñi Judayé mebaowa tñi uowaríawa, wigí kirá tñi iwanjé tñi nimaximi Judasomi ríwíyo xídígíawa o nipemaximi Jisaso tñjé e rémonapijéinigini.

⁴⁸ E niremonapimána óf e dáni re urípa, “Nioni pasá numeri kíyí miaúnána ayí simimajónijé seaiarijéini. Soyne ‘O Jisasoríani?’ niyaiwiro ía xirírixini.” urípa

⁴⁹ Jisasomi niwimearína anjéni yayí “Gí nirewapiyarijoxini” nuri kíyí miaúnijéinigini.

⁵⁰ Kíyí miaúnána Jisaso re uríjéinigini, “Nigí níkumixiniri emearigwíloxini, joxi nioni niminiri barijépi rixa riniarijéini?” urána awa mri níbiro omi ía xirigíawixini.

⁵¹ Ía xirarína Jisaso tñi rogíawa wo xegí kirá rejé nimixeari apaxípanijé imónijé seayi e imónijoyá omíjé wiiarijéomi mñjé orómni éyí píri nímoyíkirí aríá mñjé niwirípiari mamówaríjéinigini.

⁵² Aríá mñjé niwirípiari mamówarána Jisaso re uríjéinigini, “Kirápa anjéwami ámi síxí ikwaseareí. Xwiyá re rinijépi, ‘Áma kirá ía nimaxiro

ámá pikianiro emearigfá giyf gíyo wíniyf eni kirá tñni pikipírjárini.' riniñipi diñf rimoariñini?

⁵³ Joxi diñf re riyaiwiarini, 'O xegf xanomi yariñf niwirfnáyf, xano éf umíni nání anfnajf simiñf wínarigfáwa fá mropaxf wí e bi wí e bi miaúrarf wé wúkaú síkwf waú ininiñipi murowárenapipaxf rini.' riyaiwiarini?

⁵⁴ Oweoi, ápo nurowárenapipaxf aiwi nioni api nání yariñf niwirfnáyf, rfwamiñf nioni nání 'E niwiro pikipírjárini.' niriñiri eániñipi arige xixeni imóniniñoi?" E nurimáná

⁵⁵ xfomi fá xiraniro báfayo re uriñinigiñi, "Soyfné áma fwf xaurapariniñf womi fá xiraniro nání yariñf fá kirá tñni iwanf tñni fá ni maxirimi nioni fá ni xiraniro ribariñoi? Sfá ayf ayo nioni anf ridiyowá nání miriniñiwami niñweámáná searéwapiyariñagi aiwi soyfné wí fá ni xiraniro egfámani.

⁵⁶ E nerf aí wfá rókiamoagfáwa nioni nání niriñi Bíkwyfo eagfapi xixeni imónini nání soyfné e niariñoi." uráná wiepísariñowa nowani omñi niwiepísamoarimi éf ugáfawixini.

Jisasomi xwirixf umegfá naniñini.

⁵⁷ Jisasomi fá xirfáyf omi níméra nuro Kaiapasoyá anfyfo ñwf ikaxf eániñipi mewegfáwa tñni Judayf mebaowa tñni awí eanarigfe nání nimeámi warfná

⁵⁸ Pitao "Jisasomi pí wipírreoi?" niyaiwiri ná jfami dání aninaxfdf niwiéra númi nuri apaxfpániñf imóniñf seáyf e imóniñoyá anf ákiñayo ni páwirf porisowa tñni nawini ñweañáná

⁵⁹ apaxfpániñf imónigfá xwéowa tñni Judayf mebaowa nowani tñni omi pikipírri nání "Siñwf fwf wí narogfá xwiyfá omi pikipaxf imóniñyf bi ouxekwfmópoi." niyaiwiro "Xwiyfá omi uxekwfmopaxf bi oimónini." niyaiwiro rayarfná

⁶⁰ áma obaxf ni bayiro omñi nuxekwfmoro aiwi omi anani pikipaxf wí mimóni niyayfásaná waú ni biri

⁶¹ omi nuxekwfmori re rigfisixini, "Áma ro re riñoriñi, 'Nioni anf ridiyowá yariñf wá ni pñeari sfá wiyau wiyimñi ámi mri paxoniriñi.' riñoriñi." rigfisixini.

⁶² E niñimáná enáná apaxfpániñf imóniñf seáyf e imóniñoyá ni wiápnimeari re uriñinigiñi, "Joxini xwiyfá rixekwfmorifgáyf nání xwiyfá wí mri paxf rísiariñi? Sini xwiyfá nri xekwfmorfná rarifgípi, ayf pí nání rariñi?" urfagi aí

⁶³ Jiaso xwiyfá bi murariñagi. Xwiyfá bi murariñagi apaxfpániñf imóniñf xwéo siñwf e niwiniñi re uriñinigiñi, "Joxi nepa Kiraisoxi, áma yeáyf neayimixemearfa nání arfowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyf rariñwáoxi enánáyf, nepa niaíwf Gorixoyáoxi enánáyf, Nwfá aniniñf siñf imóniñoyá tñf e dániniñf niriñi áwanf nearef." urfagi

⁶⁴ Jiaso re uriñinigiñi, "Oyi, ayf rixa joxi rariñini. E nerf aí re rirariñini, 'Rfwéná seyfne áma imóniñoyá Gorixoxi enf síxí eániñoyá wé náumñi ñweañagi siñwf naniñi anfnami dání agwf tñni weaparñagi naniñi epírjárini.' rirariñini." uráná

⁶⁵ Apaxfpániñf imóniñf xwéo wikf niwóniri xewaniñoyá xegf rapirapf yiniñu naxeri ámináowami re uriñinigiñi, "Áma ro Gorixomi xewaniñoyá rixa omi riperif umearini. Áma wíni wíni omi xwiyfá uxekwfmopíri bipaxf mimónini. Ai, o Gorixomi riperif umearfná sewaníñoyfné rixa arfá wíoi.

⁶⁶ Soyíné dínj pí yaiwiarínjoi?" uríagí awa re urígfawixíni, " 'O ríípi ríxa nípkípaxíríni.' neaimónaríni." nurímáná

⁶⁷ omí símímanjyo reanwí úríro wé amímá nemáná earo neríná wa wé piárá nupíkákwiayiróná

⁶⁸ re urayigíawixíni, "Kiraisoxíni, díxí imónigíáyo yeáyí uyimíxemearíá nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronoxíni, áwanj nínearírí wíá nearókiamoi. Agwí iwanj go reaaríni? Iwanj go reaaríni?" urayigíawixíni.

Pitao "O nání nioní majíáríni." uríj náníríni.

⁶⁹ Pitao, anj ákínjáo íníríwámíni nweanomi apíxí omínj wíiarínj wí re urínjínigíni, "Joxí Gariri píropenísíyo dánj Jisaso tíní emearínj woxíríni." uríagí aiwí

⁷⁰ Pitao "Oweoi." nurírí "Jíxí rarínjyí nání nioní majíáríni." nurímí nurí

⁷¹ íwí ákínj tínj e ronáná ámí wí níbirí omí síjwí níwínírí ámá e njwíxapígfáyo re urínjínigíni, "Ámá royí Nasaretí dánj Jisaso tíní emearígfáyí woríni." uríagí aí

⁷² Pitao "Oweoi." nuríríná "Xwíá tí tínj e dání seararínjíní. Ámá o nání nioní majíáríni." nurímáná enjáná

⁷³ ríwíyo onímíápí e rówapígfáyí anwí e níbíro Pitaomí re urígfawixíni, " 'Xwíyíá joxíyá Gariri píropenísíyo dánjyí rarígfápi axípi rarínjagi nání joxí ayíyá woxíríni.' neaimónaríni." uráná

⁷⁴ o sípí ikaxí níméperí re urínjínigíni, "Xwíá tí tínj e dání re seararínjíní, 'Nepa o nání nioní majíáríni.' seararínjíní." uráná re enjínigíni. Karíkarí ríaiwá rínjínigíni.

⁷⁵ Karíkarí ríaiwá ráná ámí píné Jisaso uríípi "Karíkarí síní ríaiwá mírinjáná joxí biaú bí ámá wíyo re uríríni, 'O nání nioní majíáríni.' uríríni." uríípi dínj níwínírí e dání nípeyearí njwí píyí wírínjínigíni.

27

Jisasomí Pairato tínj e wárigíá náníríni.

¹ Wíápi tíní apaxípanínj imónigíá xwéowa tíní Judayí mebáowa tíní Jisasomí nípkípírí nání xwíyíá numearímáná

² gwí níyíro nímeámí nuro émáyí gapímaní Pairato tínj e wárigíawixíni.

Judasó gwí yaímínínj náníríni.

³ Judaso, Jisasomí míyí urí mebáowa "Jisaso xewanínj ríípi nání nípkípaxí imónínjagi nání émáyí opíkípoyí." rarínjagíá aríá níwírí dínj sípí wíagi nígwí sirípa 30 míní wíápi ámí nímeámí nurí apaxípanínj imónigíá xwéowamí tíní Judayí mebáowamí tíní míní wímínírí neríná

⁴ re urínjínigíni, "Nioní ámá íwí bí méomí míyí nurírí nání sípí ikárínánigíni." uríagí aí awa re urígfawixíni, "Jíwanínjoxí éípi nání none pí nání neararínjíní? Jíwanínjoxí ikíxéni." uríagíá

⁵ Judaso nígwípi rídíyowá yarígfíwámí e emí nímoánímo nurí xewanínj gwí yaímínínjínigíni.

⁶ Judaso peyeááná apaxípanínj imónigíá xwéowa nígwí apí nímearo re rínigíawixíni, "Nígwí rípi ámá opíkípoyínírí wíwápi enjagi nání nígwí Goríxo nání anj ríwámí tarígfápi tíní nawíní níkwierorínáyí, ayí nípkwíní meníni." níriníro

⁷ nígwí apí nání xwíyíá níriníáwa nígwí apí nímeámí nuro ámá mídánj imónigíáyí xwíá weyipíríá nání xwíá xegí yoí Xwáríá Síxí Imíxarígfáyíyápiyí rínínjipi bí egíawixíni.

⁸ Nigwí ámá opíkípoi niri wigíápi tñi xwíá api bí éagíá nání yoí Ragípiyi wíragíáriní. Agwi ení siní e nira waríñoi.

⁹ Awa e éaná xwíyíá Gorixoyá wíá rókiamoagí Jeremaiao níwuriyiri ríwamíñí eaní rípi, “Awa nigwí 30 Isireriyí ‘Ámá wo xegí wo nání miyí nearáná wianíwáriní.’ rínigíápi nimearo

¹⁰ xwíá xegí yoí Xwárá Sixí Imixarigíáyíyápiyi ríníñípi Gorixo sekaxí nírínípi tñi xixeni bí nero miní wigíawixíni.” Xwíyíá e níríníri eáníñípi íná xixeni e imóníñíriní.

Pairato Jisasomí yaríñí wiayíñí náníriní.

¹¹ Jisasomí nimeámí nuro gapímaní Pairato tñí e mearémóáná gapímano yaríñí níwiayiríná re uríñínigíni, “Joxí mixel ínáyí Judayíyáoxíraní?” uríagí Jisaso “Joxí e raríñíni.” uríñínigíni.

¹² Apaxípaníñí imónigíá xwéowa tñi Judayíyá mebaowa tñi xwíyíá obaxí omíni uxekwímoaríñagíá aiwi o xwíyíá xixe urípaxí nimóníri aí bí muríñínigíni.

¹³ Xwíyíá bí murí yaríñagí Pairato síñwí e níwíníri re uríñínigíni, “Xwíyíá obaxí ‘Joxíní rixekwímoayaríyáyo aríá mívípa riyaríñíni?’ nuríri

¹⁴ Jisaso xíomi uxekwímoaríyá bí nání aí xíto bí murí yaríñagí níwíníri ududí winíñínigíni.

Pairato Jisasomí níkwearí wárimíníri enípi náníriní.

¹⁵ Síá Gorixo Judayo mípíkí wiárfí múroníyi imóníñáná xwiogwí ayí ayo Judayí nuro wigí gwí ñweagíá wo nání émáyí gapímanomí yaríñí wíáná o ayo yayí owimómíníri wigí go go nání wimónaríñíyí wáriagíriní.

¹⁶ Íná wigí ámá gwí ñweañí wo Barabaso yi ríníño Judayí níní yoí oyá níjía imónigíáriní.

¹⁷ Ayínání ámá sípíá ayí gapímaní Pairato tñí e awí eánáná o re uríñínigíni, “Nioní go seawárimíníri? Barabaso seawárimíníriní? Jisaso, ámá Kiraisoyí rarígíto seawárimíníriní?” uríñínigíni.

¹⁸ Ayí rípi nání e uríñínigíni. O níjíáriní. Apaxípaníñí imónigíá xwéowa Jisasomí sípí dñí níwíaiwiro nání xíto tñí e wárfá nání o níjíáriní.

¹⁹ Rípi nání ení “Jisaso seawárimíníriní?” uríñínigíni. O íkwíañwí xwíríxí mearíñínámí éfí ñweañáná xiepí Jisaso nání xwíyíá re uowárenapíñínigíni, “Árfwíyímí ámá o nání oríñá níwíníriná dñí ríá níxéñínigíni. Ayínání ámá wé róníñí omí sípí wí mívímíxípaní.” uowárfí enagí o ámá e epíroyí egíyáyo “Jisaso seawárimíníriní?” uríñínigíni.

²⁰ E uríagí aiwi wíá móníñímí apaxípaníñí imónigíá xwéowa tñi Judayíyá mebaowa tñi ámá oxí apíxí aiwá api nání epíroyí egíyáyo re uríméfá enagí nání, “‘Barabasomí neawárití.’ uríro ‘Jisasomí opíkípoi.’ uríro éfírixíni.” uríméfá enagí nání

²¹ gapímano ámá e epíroyí egíyáyo “Ámá rowaú gímíní go seawárimíníri?” uráná ayí re urígíawixíni, “Barabaso neawárití.” uríagíá

²² Pairato re uríñínigíni, “Nioní Jisaso, ámá Kiraisoyí rarígítomí pí wímíníri?” uríagí níní re urígíawixíni, “Omí íkíyáyo seáyí e oyekwíroárfípoi.” uríagíá

²³ o re uríñínigíni, “Pí nání? Pí fíwí éfí nání yekwíroárimíníri?” uríagí aiwi ayí xwamiání nura nuro re urígíawixíni, “Omí oyekwíroárfípoi.” nira waríná

²⁴ Pairato “Gí xwíyíá aríá mínípa epíri enagí nání ámí bí nuríri aí naní wí imónínímeníñoi. Ríxa mixelíní épímíxamopíráoi.” níyáiwiri ámá ayí re

oyaiwípoyiniri, “O ‘Jisasomi xe oyekwiroárfpoyi.’ niri ai ‘Reá miroánipa oemini.’ niyaiwiri rfa yarini?” oyaiwípoyiniri wigf sihwf anigfe dani wé wayf nironiri re uriniginini, “Ámá ro manf nioniyáyo dani pikiprímeoi. Sewaninifiné segf manfyo dani pikipríaoi.” urfagi

²⁵ ámá nini re urigfawixinini, “Oyá ragf pí eniñoi xe oneaxénini. Negf niaíwíyo eni xe oxénini.” uraná

²⁶ Pairato re eniginini. Barabaso niwáririni porisowami re uriniginini, “Jisasomi sikwá ragf prf nuyikimána ikfáyo seáyf e yekwiroárfpoyi.” nuriri mni winiginini.

Porisowa Jisasomi riperirf megfa nánirini.

²⁷ Porisowami mni wíaná awa Jisasomi nimeami gapimanfyyá anfyo —Anf yoí Piretoriumiyi rininiforini. Anf ayo nipáwiro porisf nowamini “Eini.” nuriro “Omi riperirf omépeaneyi.” niriniro re egfawixinini.

²⁸ Omi raprapf xegf yinijú niwiri emi moro ámi ayfá rinj wú, mixf ináyowa yinarigfáyo danyf wú nimearo uyiriro

²⁹ ópiyá eninif imónif wiri níkiyimána mixf ináyf aminanwfinif imónif minfyo dfinarigfápa omi enf tni minfyo udkiáriro xoywá wiyi mixf ináyowa maxirarigfápa fá umiriro nemána agwirwáminini xómif niyikwiro riperirf numerfna re urayigfawixinini, “Judayfya mixf ináyoxini, yayf osianeyi.” nuriro

³⁰ reanwf niwúrayiro xoywáyi nurápiro minfyo neaayiro

³¹ rixa riperirf numearfasána raprapf ayfá rinj niwiri ámi xegú nuyimána ikfáyo seáyimi yekwiroáraniro nani nimeara ugfawixinini.

Jisasomi ikfáyo yekwiroárigfa nánirini.

³² Yekwiroáraniro nani anf apimi dani nimeara nuróna Jisaso rixa enf meanf yarifagi niwiniro ámá wo, Sairini danyf Saimonomi sekaxf re urigfawixinini, “Yoxáf rípa nimeami wuii.” nuriro

³³ rixa dfwf mfeyoanf apikwi xegf yoí Gorigotai rininifpimi —Dfwf api yoí mfkf ámá minf gixweá nánirini. Dfwf apikwinimi niremoro

³⁴ wa Jisaso rfinif mwinipa oeniri marisinfá yíkf yarinf b iniif wainfyo niwayimómána nawini oimóniri kirkirf nimeari e nero mni wíaná iwamfó gfgf éána minipaxf wimóniniginini.

³⁵ Porisowa omi rixa yoxáfyo seáyf e niyekwiroárimána “Oyá raprapf none go go meanirfeniñoi?” niriniro áwini e nitimána sárú nemána

³⁶ éf ninwearo Jisasomi awi nimenwearo

³⁷ ámá nini “O íwf api éf nani rípiñarini?” oyaiwípoyiniri ikfá wára nimearo “Ámá ro Jisaso Judayfya mixf ináyorini.” niri ro rfwaminif nearo minf tñf e seáyf e pfraugfawixinini.

³⁸ Jisasomi niyekwiroárirfna ámá íwf mearigfíwaúmi eni midimidani yekwiroárigfawixinini.

³⁹ Ámá óyimi biri uri niyayirfna peayf sihwf niwiniro minf kirkirf nimearo ikaywf numeariróna

⁴⁰ re urayigfawixinini, “Re rinoxirani? ‘Niwaninoni anf ridiyowá yarigfiwá nipiñeari gf niwini sfá wyaú wiyimi ámi mirimfarini.’ rinoxirani? Joxi nepa niaíwf Gorixoyáoxi enánáyf, jwaninioxini enf niyoaárinimi wepnei.” rayigfawixinini.

⁴¹ Apaxfpánif imónigfa xwéowa tni nwf ikaxf éaninipi mewegfáwa tni Judayfya mebáowa tni ámá biri uro yayarigfáyf riperirf umeararigfápa awa eni riperirf numero re rigfawixinini,

42 “O ámayo ‘Nioni títámíni báná yeáyí seayimixemeámfáriní.’ uragí aí xewaníño arirá minipaxírini. Íkíáyo dání ení nityoaárími wepínánáyí, ananí díní wíkwíroaníwini.

43 O Gorixomi díní nínwiráriní re rínarínorini, ‘Nioni niaíwí Gorixoyáonirini.’ rínarínorini. Gorixo xewaxí ro nání yayí níwinírínáyí, ríxa éfí oumínini. Arirá winírífeníñoínirí síñwí winaníwini.” rígfawixini.

44 fíwí mearígííwaú mídímídání yekwíroárínígííwaú ení Jisasomí ikayíwí numearíríná axípiní rígfísixini.

Jisaso pení nánirini.

45 E néra núfasáná enáná ríxa sogwí áwini e 12:00 imónáná re enínigini. Aní nímíni sía yínarínínigini. Sía nityínarínísáná ríxa 3:00 p.m. imónáná ámi wía ónínínigini.

46 Ámi wía ónáná Jisaso xegí Xibiruyí píné tñí ríaiwá re rínínigini, “Eri, Eri, ramí sabakítaní?” urínípiyí re níríríná urínínigini, “Gí Gorixoxini, gí Gorixoxini, joxí pí nání niepísamoarínini?” ríaiwá e ráná

47 áamá e rówapígíáyí wí Jisaso e ríagi aría níwiro re rínígíawixini, “Wía rókiamoagí Irajao nání ríaiwá ría raríni?” níríníro

48 ayí wigí wo aníni nurí íríkwí bí nímearí wegwía wá tñí ayínwí níkwíroárímáná inígí wainí níaf ení bí íríkwípimí níwayímómáná Jisaso onínirí wimixánimínirí yaríná

49 xegí wíníyí re urígíawixini, “E mepaní. Irajao níwepínirí arirá winírífeníñoí? Arirá mívípa enírífeníñoí? Síñwí owínaneyí.” raríná

50 Jisaso ámi ení tñí ríaiwá bí níríríná xegí díní níyámíga unínigini.

51 Xegí díní níyámíga úáná re enínigini. Rapírapí aní rídíyowá yarígííwámí awawá ñwía Gorixoyá nání níyímáronirí epaníoárínínú yoparí éde dání xegípi naxega níwepínirí wúkaú imónirí xwía poboní éáná síñá xwé áwínimí níjiga urí

52 áamá xwáripá noxoága úáná áamá Gorixomí díní wíkwíroagía píyíyí wegíe dání síñí ero egíawixini.

53 Píyí ayí Jisaso ríxa níwíápínímeámáná enáná nuro Jerusaremí rémóáná áamá obaxí ayo síñwí winígíawixini.

54 Porisowamí seáyí e imóníño tñí porisí xfo tñí Jisasomí awí mearogíáwa tñí xwía poboní erí amípi e imónirí éagi níwíníro óf níkaríníro re rínígíawixini, “Áamá royí neparíni. Gorixomí xewaxoríni.” rínígíawixini.

55 Apíxí obaxí “Jisasomí saní nurápa númí ouxfdaneyí.” níríníro Garirí píropenísíyo dání bííwa ná jífámí nírómáná síñwí winígííwa ríwaríni.

56 Íwa wí Magídara dání Maríaíriní. Ámí wí Jemisomí tñí Josepomí tñí xínáí Maríaíyí ríníníriní. Ámí wí Sebediomí xewaxowaúmí xínáírini.

Jisasomí xwía weyárigíá nánirini.

57 Ríxa sogwí nokepá tñí áamá amípi mímúróníní wo —O Arimatia dání Josepoyí rínínorini. O ení Jisaso wiepísíníyí woríni.

58 O émayí gapímaní Pairato tñí e nání nurí Jisaso píyomí xwía weyárimínirí nání yaríní wíaná Pairato porisowamí “Xe omeanirí síñwí winípoyí.” uríagi

59 Josepo nurí píyomí nímearí rapírapí apía xaíwí wenípi tñí xopíxopí nírómáná

⁶⁰ s'ñá óf xewan'ño nánì rìx'ñ'f'iyimì —Ayì áamá s'ìnì m'ìwen'f'iyir'ìnì. Ayimì n'ìmeámì n'ìpáwìrì n'ìt'ímáná s'ñá piárá xwé wo m'ìmegw'ínárf' n'ìméra nuro s'ñá óf'iyimì n'ìp'íroár'ímì uñ'ìnig'ìnì.

⁶¹ Mag'ídara dán'f' Mariaí t'ínì Mariaí w'í t'ínì ípáú s'ñá óf'iyì m'ìdán'ñe n'ìñweámáná Jisaso p'iyomì e tar'ìñag'ì w'ìn'ìg'f'isix'ìnì.

Jisaso p'iyomì awí mearog'f'á nán'ìr'ìnì.

⁶² S'f'á Sabarf'áyo nánì Juday'f' am'íp'í pírán'ñ'f' im'ìxárar'ìg'f'áyi óráná w'f'áp'ì t'ínì apax'ípán'ñ'f' imón'ìg'f'á xwéowa t'ínì Parisiowa t'ínì awa gap'iman'f' Pairato t'ñ'f' e awí neán'iro

⁶³ Jisaso p'iyò nánì re ur'ìg'f'awix'ìnì, “Ám'ínáox'ìnì, yap'f' neaíwap'iyiño s'ìnì m'íp'é n'ìñwear'íná re r'ìñ'f'p'ì, “S'f'á w'iyáú w'iyì óráná ám'ì wiáp'ín'ìmeám'f'ár'ìnì.” r'ìñ'f'p'ì nánì d'ñ'f' neainar'ìñag'ì nánì bar'ìñw'ìnì.

⁶⁴ Oyá wiep'isar'ìñowa n'ìb'iro p'iyomì íw'f' n'ìmearo p'f'nf' n'ìt'ímáná ámáyo re ur'ìp'f'rix'ìn'ìr'ì, ‘O r'ìxa wiáp'ín'ìmeám'ìg'ìnì.’ ur'ìp'f'rix'ìn'ìr'ì jox'ì poris'f' wamì sekax'f' re uowáre'ì, ‘Omì xw'f'á weyár'ìg'f'e nánì nuro awí s'f'á w'iyáú w'iyimì mearópoy'ì.’ uowáre'ì.” uráná

⁶⁵ Pairato re ur'ìñ'ìnig'ìnì, “Sewan'ìñoy'íné poris'f' wa awí mearop'f'f' nánì n'ìmeámì nuro soy'íné íw'f' m'ìmeapa oépoy'ìn'ìr'ì yar'ìg'f'ápa wiep'isar'ìñowa p'iyomì íw'f' meap'f'rix'ìn'ìr'ì e e nurára úpoy'ì.” ur'f'ag'ì

⁶⁶ awa nuro Jisaso xw'f'á weyár'ìn'ìñe porisowamì e e nurára numáná s'ik'f' b'ì n'ìmearo s'f'm'maj'f'ó nánì s'ñá p'f'rón'ìñomì seáy'ì e ikwiárar'ìg'f'awix'ìnì. Ap'ì m'ìwen'jáná “Ámá n'ìpáw'iro p'iyomì meám'f'ar'fan'ì?” yaiwian'f'wán'iro nánì e eg'f'awix'ìnì.

28

Jisaso ám'ì wiáp'ín'ìmeañ'f' nán'ìr'ìnì.

¹ Mag'ídara dán'f' Mariaí t'ínì Mariaí w'í t'ínì Sabarf'á r'ìxa wéáná Sadéyo is'f'áyo ípáú Jisaso'yá xwár'ípáyo s'ñw'f' w'ìn'an'ìrì nánì nuri

² s'ìnì m'ìrémopa yar'íná re en'ìnig'ìnì. Pobon'f' xwé w'í éáná an'f'naj'f' Gor'ìxoyá wo an'f'nami dánì n'ìweap'f'rì s'ñá xwár'ípáyo óf'iyimì p'íroár'ìg'f'ó m'ìmegw'ínárf' néra nuri óf'iyimì n'ìwiemoár'ímáná s'ñáomì seáy'ì e éf' ñweáag'f'

³⁻⁴ poris'f' awí mearoar'ìg'f'áwa an'f'najo ápian'w'f' yar'ìñ'f'pa w'f'á éñ'f'f' nók'ìrì ñweañag'f' n'ìw'ìn'iro xeg'f' rap'f'rap'f' en'ì s'ñw'f' m'ìm'ìñ'f' in'f'f' yín'f'ñag'f' n'ìw'ìn'iro óf' n'ìkár'ìn'iro p'iy'f'n'f'f' nimón'iro xw'f'amì piér'ìnow'ìg'f'awix'ìnì.

⁵ An'f'najo s'ìnì xwár'ípá t'ñ'f' e ñweañáná ípáú rémónap'f'ag'f'f' re ur'ìñ'ìnig'ìnì, “Aípagw'í wáy'f' mepan'ì. Nion'ì n'ìj'f'ár'ìnì. Aípagw'í Jisaso, p'iyomì ík'f'áyo yekw'iroár'ìg'f'omì s'ñw'f' w'ìn'an'ìrì bar'ìñ'ì.

⁶ O re m'ìwen'ìnì. X'f'ó sear'ìñ'f'pa r'ìxa n'ìwiáp'ín'ìmeámì ú'ìnig'ìnì. Aípagw'í x'f'omì t'ìg'f'e n'ìb'ìrì s'ñw'f' w'ìn'f'p'iy'ì.” nur'ìr'ì

⁷ ám'ì re ur'ìñ'ìnig'ìnì “R'ìxa nuri xeg'f' wiep'isar'ìñowamì re ur'émeápiy'f', ‘O xwár'ípáyo dánì r'ìxa n'ìwiáp'ín'ìmeámì ú'ìnig'ìnì. Ar'f'á ép'iy'f'. O Gar'ìrì p'ìropen'ìs'f'yo nánì xámì y'ífmì soy'íné e n'ìyoaro s'ñw'f' w'ìn'p'f'r'f'ár'ìnì.” ur'émeápiy'f'. earar'ìñ'ìnì.” ur'f'ag'ì

⁸ ípáú an'f'nì xwár'ípáyo p'f'nì n'ìwiár'f'mì nur'f'ná wáy'f' ikár'ìn'ìrì yay'f' ikár'ìn'ìrì néra nuri wiep'isar'ìñowamì áwan'f' ur'émean'ìrì an'f'nì war'f'ná re en'ìnig'ìnì.

⁹ Jisaso ípáúmì n'ìw'imear'ì “G'f' áamá aípagw'í!” nur'ìr'ì yay'f' e w'íáná ípáú an'w'ì e nuri m'ìñ'f' xw'f'áyo n'ìkw'f'ror'ì xeg'f' s'ìkw'f' f'á n'ìx'ìr'ìr'íná omì seáy'ì e umeg'f'isix'ìnì.

10 Seáyi e uméáná o re urɨɨnigɨni, “Aɨpagwí wáyɨ mikárɨnɨpanɨ. Sa nuri gɨ áamá imónigɨfáwami áwanɨ re urɨpiyi, ‘“Soyɨné Gariri piropenisɨyo nánɨ yífrɨxɨni.” rɨɨoi.’ nurɨri re urɨpiyi, ‘“Nionɨ e siɨwɨ nanɨpɨrɨfárɨni.” rɨɨoi.’ urɨpiyi.” urɨɨnigɨni.

Porisowami xwapɨrá eaárɨgɨfá nánɨrɨni.

11 Ípaú sɨni wiepɨsarɨɨowa tɨɨ e nánɨ warɨná re enɨnigɨni. Porisɨ awí mearófáwa Jerusalemɨyo nɨrémoro apaxɨpánɨɨ imónigɨfá xwéowami wa winɨfápi nɨpɨni nánɨ repɨyɨ wíáná

12 awa Judayɨyá mebáowami awí neaárɨro xwɨyɨfá nimɨximáná porisowa áwanɨ murɨpa éfrɨxɨnɨri nigwɨ xwé obaxɨ mɨni nɨwiro

13 re urɨgɨfawixɨni, “Áamá wí yarɨɨ seaiáná re urɨfrɨxɨni, ‘Árɨwɨyimi none sá wenáná xegɨ wiepɨsiɨowa nɨbɨro piyomi fɨwɨ nɨmeámi ugɨfawixɨni.’ urɨfrɨxɨni.

14 Gapɨmanɨ Pairato xwɨyɨfá api rɨnarɨɨagɨ arɨfá nɨwirɨnáyɨ, o iwanɨ seaeanɨgɨnɨrɨ samɨɨ imɨxanɨwá enagɨ nánɨ ayá sɨwɨ nɨsearorɨ dɨɨ obɨbaxɨ mimopanɨ.” urɨagɨfá

15 porisowa nigwɨ api nurápiro apaxɨpánɨɨ imónigɨfá xwéowa urɨfápa axɨpɨ e yarɨná pɨné api Judayɨ anɨyo rɨnɨmenɨpi agwɨ sɨni rɨnɨmearɨni.

Jisaso wiepɨsiɨowa tɨni ámi erimeánigɨfá nánɨrɨni.

16 Wiepɨsiɨɨ wé wúkaú sɨkwɨ wo awa Gariri piropenisɨyo dɨwɨ Jisaso urárɨɨpimi nánɨ nɨyoaro

17 omɨ nɨwinɨróná seáyi e numero aiwɨ wa “Jisatorɨni.” yaiwiro wa “Áamá ro nepa Jisatorɨni?” yaiwiro yarɨná

18 o anɨ e nɨbɨrɨ re urɨɨnigɨni, “Gorɨxo ‘Amɨpɨ anɨnamɨ imónɨrɨ xwɨfárɨmɨ imónɨrɨ enɨpɨ nánɨ joxɨ api nɨpɨni nánɨ nénɨ tɨɨoxɨ imónɨrɨfɨni.’ nɨrɨfɨ enagɨ nánɨ

19 re seararɨɨni, ‘Soyɨné nuro áamá gwɨ rɨxɨ wirɨ wirɨmɨ gɨ wiepɨsarɨɨáyɨnɨɨ nɨwimɨxa nuróná re erɨni. Yoɨ ápo Gorɨxoyápimi dánɨ tɨni xewaxonɨyápimi dánɨ tɨni kwɨyɨpimi dánɨ tɨni wayɨ umeairo

20 sekaxɨ nionɨ searɨɨá nɨpɨni xɨdɨpɨrɨfá nánɨ uréwapɨyiro erɨni. Rɨpɨ enɨ arɨfá époyɨ. Nionɨ anɨɨ dɨɨ seakɨkayómɨfárɨni. Sɨfá yoparɨyimɨ e nánɨ aí nɨseakɨkayóa umɨfárɨni.’ seararɨɨni.” urɨɨnigɨni.

Xwiyá yáy neainaríj Mako eanjípirini.

Ríwamíj rípi “Xwiyá yáy neainapaxí Mako eanjípiyi” ríniñjírini. O Jisaso gí wiepísariñáowa oimónípoiñirí urípeañowa wo mimóníñagi aiwi Jerusaremí dání xwé niwiarorí íwí síkíño eñáná amípi Jisaso uréwapíyirí erí yaríná síñwí wíniñjorini. Ríwíyo dání Banabaso tñni Poro tñni émayí añíyo wá urímeañná Mako ení uxídíñjorini. Xegí yoí ámi bí Joni Makoyí wírigíárini. O Jisaso ríxa nípémáná níwiápiñimeámi añínamí nání nípeyimáná eñáná ámi xwiogwí obaxí onímiápi nípwémáná eñáná ríwamíj rípi eanjíriní. Romíyí ení “Jisaso Goríxomí xewaxoríani?” níyaiwiro díñjí owíkwírópoiñirí amípi Jisaso Goríxoyá eñj eáníñjípimi dání eñjpi nání ríwamíj neáa unjírini.

Jono wayí numeaiia wago wá uríñj nánirini.

¹ Xwiyá iwamíó Goríxomí xewaxo Jisaso Kiraiso —O nene yeáyí neayimíxemeaná nání Goríxo rípeañjorini. O nání xwiyá yáy seainípaxípi rípirini.

² Eñíná Jono wayí níneameaiia wago síni meñáná xwiyá Goríxoyá wá rókiamoagí Aisaiayí ríniño Jono ná ríwíyo bíñfo nání Goríxo xegí xewaxomí uríñj rípi ríwamíj eanjínigini, “Arí eí. Goríxoní gí xwiyá yanjí wiowárimíáo joxí gí íwoxí xámí rímeani nání uowárimíárini. O joxi nání óf simoiníárini.

³ O nurí ámá nání díñj meañe níñwearíná joxí nání ríaiwá re ríníárini, ‘Áminá ríwíyo bíñfo nání segí díñj óf nanjíníñj níwimoiro ñweárixini. Óf píraníñj imoarígíápáníñj segí díñj píraníñj nímoníro ñweárixini.’ Gí xwiyá yanjí wiowárimíáo ríaiwá e ríníárini.” Goríxo e ríñjpa

⁴ Jono wayí níneameaiia wago ámá nání díñj meañe níremorí wá nurímerí re uragíriní, “Goríxo seyíné íwí niga warígíápi yokwarímí seainí nání segí uyínií yarígíápi ríwíminí nímamoro nísaníro ñweápoi. E neríñáyí, wayí seameaimíini.” uraríná

⁵ ámá obaxí Judayíyá añíyo dáníyí tñni áwini e wigí añj xwé bí xegí yoí Jerusaremí dáníyí tñni Jono tññj e nání nuro wigí íwí niga warígíápi nání waropárf wíáná iniígf Jodaní rapáyo wayí umeaiagíriní.

⁶ O Goríxoyá xwiyá yanjí wiowáriño aiwi seáyí e nerí weyí menagomani. Rapírapí awíaxí yínagomani. Kamerí —Ayí osíniñj imóníñjírini. Kamerí íá aga iyíáníñj imóníñj níyínímáná areríxí agwoníñj íriñíyo níyínirí emeagorini. Aiwá ení awíaxí nagomani. Xópé tñni píki iniígf tñni nagorini.

⁷ O Jisaso, ríwíyo bíñfo nání wá nemeríná wauní xwiyá re ragíriní, “Nioní eñj eáníñáoní aiwi eñj eáníñj nioníyá tñni ríwíyo bíñfoyá tñni xixenímaní. Oyá ní múroní. Omíñj wíiarígíáyí ananí wigí bosoyá síkwí sú gwí wíkwaiarígíárini. E nerí aiwi nioní símanjwíyóníñj yeáyí nurínirí o aga seáyí émi ní múroníñagi nání oyá síkwí sú gwí wíkwaiapaxí meníni.” nuríni

⁸ re uragíriní, “Nioní wayí níseameairíná sa iniígf tñnini ígfá seaeairíárini. Ríwíyo bíñfo wayí níseameairíná kwíyí Goríxoyápi tñni seainíárini.” uríñjigini.

Wayí umeaiñj nánirini.

⁹ Jono wá uraríná Jisaso Gariri píropenísíyo xegí añj Nasaretí ñweañe píñj níwíarímí nurí Jonomí wímeááná iniígf Jodaní rapáyo wayí numeairí

10 wen+ηj éfyf w+n+η+nig+ni. Jisaso ini+g+yo dáni nímin+meámi yarfná anfnami dáni óf in+ag+ kwíyf Gorixoyá xawiów+n+ηj xfo nán+ weapar+ηag+ w+n+η+nig+ni.

11 Sini e w+narfná Gorixo anfnami dáni Jisasomi re urar+ηag+ arfá win+η+nig+ni, “Gf íwf d+ηj sixf r+yináo+x+ nán+ aga yayf seáy+ e ninar+ni.” urar+ηag+ arfá n+wimáná enána

12 Gorixoyá kwíyf Jisasomi r+xa áma nán+ d+ηj mean+e nán+ n+iméra nuri

13 o e ηweanána sfá 40 nóra warfná Seteno —O imfóyo x+ráon+ηj imón+ηag+ nán+ nfn+ simanwfyón+ηj wurfn+gfor+ni. O n+b+r+ Jisaso xanoyá manf p+r+ owiaákin+r+ iwamfó wíwap+yar+ηag+ aí o fwf wí mé sfni t+ηj e n+ηwearfná anfnajf n+wímearo sim+ηj wínagfár+ni.

Áma waú waú awami “N+xfd+pyi.” ur+ηj nán+r+ni.

14 Rfwéná Jisaso, Jono r+xa gwf ηweanána, o Gariri p+ropen+s+yóm+ni nuri xwíyfá yayf win+pax+ Gorixo xfo xegf xwiox+yo m+meám+ ner+ píran+ηj umenwean+ápi nán+ wáf nur+mer+

15 rep+yf re wiemen+η+nig+ni, “R+xar+ni. Gorixo seyfné xwiox+yo m+meám+ ner+ píran+ηj seamenwean+ápi s+ηáni imón+ni anw+ ayo enag+ nán+ segf fwf yar+g+ápi rfw+m+ni n+mamoro xwíyfá yayf seain+pax+ nion+ searar+ηjá r+pi d+ηj n+kwf+roro ηweá+r+x+ni.” nur+mer+

16 ipí xegf yo+ Gariri r+won+fpám+ n+purfná áma peyf nán+ yar+g+á waú Saimono t+ni xogwáo Adiruo t+ni peyf nán+ uben+ ipíyo mamówárar+ηagfi n+w+n+r+ n+wímear+

17 re ur+η+nig+ni, “Agwiagwí om+ηj peyf nán+ yar+g+í r+pi p+ni n+wiár+mi n+xfd+pyi. Om+ηj xegf b+ peyf meaayar+g+ípa áma en+ ax+pi e meap+si oeaíwap+yim+ni.” urána

18 agwiaú re egfisix+ni. R+xa peyf nán+ yar+g+ípi p+ni n+wiár+mi númi ugfisix+ni.

19 Númi warfná Jisaso sini ná j+e on+miápi nurfná ámi áma waú, Sebediom+ xewaxowáú Jemiso t+ni xogwáo Jono t+ni ewéyo n+ηweámáná egf uben+ peyf nán+ yar+g+íú arfkín+ηag+ yad+r+ipfnar+ηagfi n+w+n+r+

20 r+xa “Agwiagwí en+ n+xfd+pyi.” urána agwiaú xano t+ni o xegf áma n+gw+ om+ηj wíiar+g+á t+ni sini ewéyo ηweanána p+ni n+wiár+mi om+ númi ugfisix+ni.

Imfó d+ηj x+xéroar+ηj wom+ m+x+ umá+n+ηj nán+r+ni.

21 Jisaso wir+meáró+wa t+ni nuri anj yo+ Kapaneam+yo n+rémoro r+xa Sabarfá —Sfá ayi Judayf om+ηj wí mé kiki+á nero xwíyfá Gorixoyá arfá wian+ro nán+ awí eánar+g+áyir+ni. Sfá ayi imónána rotú anj+yo n+páwiro o ámayo uréwap+yarfná

22 ayf Gorixoyá ηwf ikax+ eán+η+pi mewegfáwa uréwap+yar+g+ápa muréwap+yí aga Gorixoyá ηwf ikax+ eán+η+pi xiáwón+ηj rar+ηag+ n+w+n+ro o uréwap+yar+η+pi nán+ m+ηj sf+ηá n+weán+ro yarfná

23 iná áma imfó d+ηj x+xéroar+ηj wo rotú anj+yo in+mi dán+ mak+r+fw+ n+imor+

24 xwamián+ re ur+η+nig+ni, “Nasaret+ dánj Jisasoxi imfone pí neaim+n+r+ bar+η+ni? ‘Xw+r+á neaik+xém+n+r+ rfa bar+η+ni?’ nimónar+ni. Nion+ n+jfár+ni. Jox+ Gorixo xewaxoxi xfo r+r+peanox+r+ni.” urána

25 Jisaso m+x+ numá+n+r+ re ur+η+nig+ni, “P+ni wiárei! D+ηj x+xéroar+η+pi+x+ni n+wáramómi ui!” urána

26 imfó ámaomi meanj nea+r+r+ o sinap+xwfn+ ner+ wenána imfó nurfná mak+r+fw+ n+mómi un+η+nig+ni.

27 Makiríwí nímómí úagí áamá níní sɨŋwí e níwɨnɨro mɨŋfí sɨŋá níweánɨro xwíyíá nířiga nuro re rɨnɨgáwixɨnɨ, “Xwíyíá apimí xiáwónɨŋfí nearéwapɨyarɨŋfɨpɨ xegí birɨnɨ. Enɨná arfá wiagwámani. Aga sɨnɨ sɨŋfí aí arfá wiarɨŋwɨnɨ. Imfó aí sekaxí uráná arfá wiarɨŋoɨ.” rɨnɨfagí

28 xwíyíá Jisaso éfɨpɨ nánɨ Gariri pɨropenɨsɨyo rɨxa yanfí amí amí níwéa uŋɨnigɨnɨ.

Sɨmɨxí obaxíyo nanfí imɨmɨxɨmí enfí nánɨrɨnɨ.

29 Jisaso rotú anfíyo pɨnɨ níwiárɨmí nípeyearɨ nurɨ anfí Saimonoyá tɨnɨ Adɨruoyá tɨnɨ xɨráxogwáowaúyá anfíyo nípáwiro Jemiso tɨnɨ xogwáo Jono tɨnɨ enɨ nawínɨ páwíáná

30 Saimonomí xɨneagwí wará ríá pɨrɨfí wiarɨŋagí nánɨ sá wenagí Jisasomí rɨxa áwanfí urfagí

31 o í weŋe nánɨ nurɨ wéyo íá meááná sɨmɨxí rɨxa pɨnɨ wiárɨagí í níwiápɨnɨmearɨ rɨxa aiwá ríá níyearɨ tɨnɨŋfɨpɨ nímeari mɨnɨ níwia uŋɨnigɨnɨ.

32 Rɨxa sá sɨsisaŋfí imónarɨná sogwí rɨxa wéfmí enáná áamá anfí apimí dánfí sɨmɨxí yarɨgíáyfí tɨnɨ imfó dɨŋfí xɨxéroarɨŋfíyɨfí tɨnɨ nímeámí Jisaso tɨŋfí e nánɨ níbɨro

33 rɨxa oxí apɨxí niaíwí anfí apimí dánfíyɨfí anfí Jisaso ŋweanɨwámí fíwí e awí eaárɨnarɨná

34 o áamá pí pí sɨmɨxí yarɨgíáyo nanfí imɨxowárɨrɨ áamá imfó sayá nímerɨ xɨxéroarɨŋfíyo enɨ imfó mɨxí umáɨnowárɨrɨ nerɨná imfó o Gorɨxo xewaxo enagí níjfá imónɨŋagí nánɨ mɨxí numáɨnowárɨrɨná xwíyíá wí orɨpoyɨnɨrɨ sɨŋwí mɨwɨnɨpa enɨnigɨnɨ.

Jisaso Gariri pɨropenɨsɨyo emenfí nánɨrɨnɨ.

35 O wíá mónɨŋfí mɨ sɨnɨ sá xáíwí yinɨŋáná níwiápɨnɨmearɨ nípeyeámáná áamá mɨŋweagíe nánɨ nurɨ e Gorɨxomí xwíyíá rɨrɨmí níwiri ŋweanáná

36 Saimono tɨnɨ níkumɨxɨnɨrɨ emearɨgíáwa tɨnɨ Jisaso sɨnɨ anfíyo mɨŋweanagí níwɨnɨro o nánɨ pɨfá néra nuro

37 níwímearɨná re urɨgíawixɨnɨ, “Oxí apɨxí niaíwí nɨnɨ joxɨ nánɨ pɨfá yanɨro yarɨŋoɨ.” urfagí

38 o re urɨŋɨnigɨnɨ, “E nerɨ aiwí anfí wíyo nionɨ xwíyíá ‘Gorɨxo píránɨŋfí seameŋweanɨ sɨŋánɨ imónɨnɨ anwí ayorɨnɨ.’ rarɨŋápɨ wáf ourɨmemí nánɨ owaneyɨ. Xwíyíá apɨ anfí amí amí áwanfí urɨmɨnɨrɨ bíŋárɨnɨ.” nurɨrɨ

39 Gariri pɨropenɨsɨyo amí amí nemerɨná wigí rotú anfí iwiwámí nípáwiemerɨ wáf urɨrɨ áamá imfó sayá nímerɨ xɨxéroarɨŋfí tɨŋfíyo mɨxí umáɨnowárɨrɨ nerɨ e emenfɨnigɨnɨ.

Peyíyí tɨŋfí womí nanfí imɨxɨŋfí nánɨrɨnɨ.

40 Áamá peyíyí —Sɨmɨxí apɨ áamá sɨŋwí níwɨnɨrɨná neaxímeanɨgɨnɨrɨ éfí yarɨgíápɨrɨnɨ. Sɨmɨxí ayfí tɨŋfí wo, Jisaso emearɨná, omí níwímearɨ sɨmɨmanfí mɨnɨ xómɨŋfí níyɨkwirɨ waunfí rɨxɨŋfí nurɨrɨ re urɨŋɨnigɨnɨ, “Joxɨ nísimónɨrɨnáyfí, ananɨ píránɨŋfí ní mɨxɨpaxɨrɨnɨ.” urfagí

41 o wá níwianɨrɨ wé fɨapá níwiri omí seáyɨ e níwikwiárɨrɨ re urɨŋɨnigɨnɨ, “Nionɨ joxɨ nanfí oimónɨnɨ.’ ní mónarɨnɨ. Rɨxa nanfí imóneɨ.” uráná re enɨnigɨnɨ.

42 Peyíyí rɨxa axíná yfímonɨnigɨnɨ.

43 Rɨxa apaxí mé yfí móagí Jisaso apaxfípanɨŋfí imónɨgíáwa tɨŋfí e nánɨ nurowárɨrɨná arfá jɨyikí norɨ

44 re urɨŋɨnigɨnɨ, “Nanfí sɨmɨxíáyfí nánɨ amíná nurɨ ámayo áwanfí murɨpanɨ.” nurɨrɨ áamá o wigí yarɨgíápɨ mé ámayo xewanɨŋo áwanfí nura

emenigini e nuriri ami re uriniginini, “Amína apaxpáninji imónigíáwa tñji e nání nuri womi siwá nwiniri nanwí ridiyowá nání negí arfo Moseso enína nwí ikaxí nearagíyí bi ridiyowá siárirí joxi nanj imóníyí nání áwanj riri eni miní wírixini.” urfagi aiwi

⁴⁵ o Jisasomi pñi nwiárimí nuriná arfíki áwanj rimeniginini. E éagi nání Jisaso amá arfíki upupígt nipríxini anj bi bimí nuriná sijnáni mirémopaxí nwinimóniri nání amá mayí e nweanána amá ami ami dáni o tñji e nání bagfáriní.

2

Enj siwímf enj womi nanj imixinj nánirini.

¹ Jisaso, sía wí ríxa nóra núsáná, o ami anj yoí Kapaneamiyo nání nuri xegí anjyo inimi nweanána amá obaxí arfá re nwiwo “O ami xegí anjyo nweani.” rariñagfa arfá e nwiwo nibiro

² awí neániro nipáwiwo anjyo inimi déroro anj íwí e eni pfwípfwí iniro yarfná o amá ayí niyoní wá nwiwiri pñé repíyí wiarfná

³ amá wa enj nñi siwímf enj womi —O anj epaxomani. Omi ikwianwíyo nikwiáriro níkwónimi nibiro aí

⁴ amá anj íwí e pfwípfwí ininagfa nwiniro anjyo nipáwiwo Jisaso tñji e tñpaxí menagi nání nimeami npeyiro anj ríwí seáyíyo dáni anj sía bi Jisaso nweane núpiyiro ikwianwí xfo wenfnami midimidáni gwí niyuráririro gwíyo ía nixirimáná anj sía úpiyífe dáni awayini mamówaráná

⁵ Jisaso awa xfomi dñji nwikwíroro “O negí amá enj siwímf enj anani nanj imixipaxirini.” yaiwiarinagfa nwiniri omi re uriniginini, “Íwe, joxi íwí ikárininj ríxa yokwarím siárinini.” uráná

⁶ Goríxoyá nwí ikaxí eáninjpi mewegfá wa Jisaso uréwapiyarinjpi arfá wianiro nání e ninwearfná Jisaso enj siwímf enj e urípi arfá nwiwo inimi dñji re nimóa ugíawixini,

⁷ “Pí nání rífa urarini? Nioni Goríxoniniri yokwarím ríwiiarini? Sa Goríxoní íwí yokwarím wiiarinjorini. Amá ro Goríxomi riperirí numentiri rífa yarini?” yaiwiarfná

⁸ Jisaso xegí kwíyíyo dáni awa inimi dñji e nimóa warinagfa nwiniri re uriniginini, “Soyfné pí nání nioni nání inimi ‘O íwí amá yarigfápi yokwarím wiipaxomani.’ nimóa warinjo?” nuriri

⁹ ami re uriniginini, “Amá wo íwí ikárininj nioni yokwarím wiánáyí inimi imóninagi nání amá woxi sijnwí tñni sijnwí winipaxí menini. E nerí aiwi nioni amá enj nñi siwímf enj womi ‘Ríxa nwiápnimeari díxí ikwianwí nimeami ui.’ uránáyí o nanj imónfagi amá niyfnéni sijnwí tñni sijnwí winipaxirini.” nuriri

¹⁰ re uriniginini, “Niyfnéni nioni nání re yaiwipri nání, ‘Amá imóninjo anani amá xwíá tñyo dáníyí íwí ikárinfápi anani yokwarím wiipaxorini.’ niaiwipri nání píraninj sijnwí nanpoyí.” nuriri

¹¹ enj siwímf enj re uriniginini, “Nioni re rirarinini, ‘Joxi nwiápnimeari díxí ikwianwí nimeami anj e nání ui.’ rirarinini.” uráná re eniginini.

¹² O ríxa nanj nimóniri nwiápnimeari amá nñi sijnwí anigfe dáni ikwianwí xwanwí níkwónimi peyeaginiginini. E éaná amá ayí sirí nipiíniro Goríxomi seáyí e numero re rigíawixini, “Nene enína dáni aiwi amá wo ro yarinjpa axípi re yarinjagi miwinagwáriní.” rigíawixini.

Ripaiomi “Nixídei.” urinj nánirini.

13 Jisaso ámi aní e píní nîwiárími nuri ipí imanípá tîñí e ñweañáná oxí apíxí niaíwí nîñí o tîñí e nání bayaríñagífa o nuréwapíya nuri

14 sîñí ipí imanípámi nîpuríná Arípíasomi xewaxo Ripaio —O takisí nání nîgwí uráparíñoríni. O opisí aníyo éf nîñwearí xegí omíñf yaríñagí nîwíníri re uríñnigíni, “Joxí ríwíyo nîxídei.” uráná o nîwiápínimeámi ríwíyo nuxídirí nuro

15 Ripaioyá aníyo nîpáwiro Jisaso tîñí xegí wiepísaríñowa tîñí nîñwearo aiwá nîñiro áamá takisí nání nîgwí uráparígífa wa tîñí (Eníná Judayí aníyo takisí nání nîgwí uráparígífa wa takisí nání nîgwí nurápirínáyí wigí meapírfá nání nîgwí seáyí e bî íwí urápagífa enagí nání áamá nîñí awa nání xwioxíyo dání wikí nîwóníro kíkími nîwimóníri yagíáríni.) Awa tîñí íwí yarígífa wíníyí tîñí áamá ayí obaxí Jisasomi nîxídíro nání ayí ení nawíní Jisaso tîñí aiwá nîñiro yaríná

16 áamá Parisiyí ríníñyí wayá áamá Goríxoyá ñwí ikaxí eáníñpí mewegífa wa Jisaso áamá takisí nání nîgwí uráparígífa wa tîñí íwí yarígífa wíníyí tîñí aiwá nawíní naríñagífa nîwíníro xegí wiepísaríñowami Jisaso nání re urígfawixíni, “O pí nání áamá takisí nání nîgwí nearáparígífa awa tîñí íwí yarígífa ayí tîñí nawíní aiwá nîro iniígf nîro yaríñoí? O naní ríyaríni?” uraríná

17 Jisaso e uraríñagífa arífa nîwirí ewayí xwíyífa bî nuríri re uríñnigíni, “Áamá sîmíxí mepa neríná xwírí tîñí e nání warígfámani. Sîmíxí tîgfáyí warígfáríni. Nioní ení áamá ‘Nioní nîgfípi wé róníñíni.’ yaiwinarígfáyí nání mîbíñáríni. Áamá ‘Nioní íwí yaríñáoníri.’ yaiwinarígfáyí wigí uyíñí yarígfápi yokwarímí wíáná ayí wé róníñí imónípíri nání bîñáríni.” uríñnigíni.

“Pí nání aiwá ñwífa mîñweaayaríñoí?” urígfá náníriñí.

18 Jisaso tîñí xegí wiepísaríñowa tîñí aiwá ñwífa bî mîñweapa yaríñagífa Jono wayí numeáia waríñoyá wiepísaríñowa tîñí áamá Parisiyí ríníñowa tîñí aiwá nání ñwífa nîñwiráríñayiróná Jonoyá wiepísaríñowa tîñí Parisiowayá wiepísarígífa wa tîñí nawíní nuro Jisasomi nîwímearo re urígfawixíni, “Jonoyá neaiepísaríñone tîñí Parisiowayá neaiepísarígífone tîñí aiwá nání ñwífa ñwiráríñayaríñwíni. Pí nání joxíyá wiepísaríñowa aiwá ñwífa mîñwea yaríñoí?” uráná

19 Jisaso ewayí xwíyífa bî nuríri re uríñnigíni, “Áamá apíxí sîñí ñwirárífo sîñí ñweañáná oyá nîkumíxíniñí emearígfáwa aiwá ñwífa nîñewíráríniñíro yarígfáraní? Oweoí, o sîñí awa tîñí ñweañáná aiwá ñwífa xewíráríniñípaxí meníni.

20 E nerí aiwí o apíxí nîmearí nîñweañísáná enáná áamá wí omí aníñmíxáná íná aiwá ñwífa ñweapírfáríni.” nuríri xewaníño apíxí sîñí ñwiráríóníñí imóníñagí nání ewayí xwíyífa e uríñnigíni.

21 Ewayí xwíyífa ámi bî nuríri re uríñnigíni, “Áamá rapírapí enínaní nîyíga bagífa wú axeníñagí nîwínírfíná rapírapí sîñí sîñí wayí mîróníñf wú nîmearo nupákiro gwí kiwearígfámani. E yaníro éfáyí wayí róáná sîñí upákífú nîkíkaríniñí ení nîpíperíná enínanú xwé naxega uníñoí.” nuríri ayí wigí eníná dání “Nene e neríná wé róníñí nimónírane nîperínáyí, ananí Goríxo tîñí e nání peyaníwáríni.” nîra wagíápi sîñí yarígfápi tîñí oyá xwíyífa sîñí tîñí nawíní íkwieropírfíxíniñí ewayí xwíyífa e uríñnigíni.

22 Ámi axípi oyaiwípoyíniñí re uríñnigíni, “Áamá iniígf wainí sîñí nîmearo memé wará sîxí soyí axíyo iwajífa yarígfámani. Iwajífa yaníro éfáyí

núpiyimi nipurí sîxí soyíwá ení rîxa sipí enîjoi. Wainí sîjî memé wará sîxí sîjîyo iwajîá yarîgîárîni.” urîjînigîni.

“Sabarfáyo ñwáfáxîni.” rîgîá nánîrîni.

²³ Jisaso tîni wiepîsarîjowa tîni Sabarfáyo anî nemero wití aiwá omîjî tîjî e óyîyo nîpurîná wiepîsarîjowa wití siyí nîyîraga warîná

²⁴ áamá Parisiyî rîniîjîyî wa omî yarîjî re wigîfawixîni, “Awa pí nánî ‘Sabarfáyo ñwáfáxîni.’ rîniîjîpî nîwiaîkiro wití aiwá nîyîrîro narîjoi?” urîfagîa

²⁵⁻²⁶ Jisaso re urîjînigîni, “Soyîné xwîyîá negî mîxî ináyî Depito nánî eánîjîpî íá nîroro aiwî dîjî wî mîmoarîjoi. Enîná Depito, áamá Abaiataoyî rîniîjî —O enîná apaxîpánîjî imónîjî xwé worîni. O xegî Judayî Gorîxomî rîdiyowá wianîro nánî senîá anî pákîniîjîyo mewenîná, Depito tîni xegî áamá nîkumîxîniîrî emearîgîáwa tîni aiwá menagî nánî agwî wiarîná o senîá anî pákîniîjîwámî nîpáwîrî bisîkerîá Gorîxo nánî peaxî tîniîjîpî umeaiáná Depito nîniîrî xegî áamáyo ení nîniîrî wiîjînigîni. Bisîkerîá apî apaxîpánîjî imónîgîáwanî ananî nîpaxîrîni. Apî Depito nîniîrî aiwî Gorîxo o nánî xwîyîá bî murî enîná gî wiepîsarîjî rowa ení agwî wiarîjagî nánî yarîná pí nánî xwîyîánî meararîjoi?” nurîrî

²⁷ re urîjînigîni, “Gorîxo áamá xámî nimîxárîmáná sîá wîyî kikiîá ñwearo dîjî sîxî yîniîro epîrî nánî Sabarfá tîjîrîni. Sabarfá xámî nîtîrî áamá rîwîyo Sabarfáyo mewepîrîa nánî imîxîniîmânî.

²⁸ Ayînánî áamá imónîjîáonî Sabarfá ayo aí xiáwonîrîni. Nionî ‘Sabarfáyo ayî ananîrîni.’ rîpaxî imónîjîáonîrîni.” urîjînigîni.

3

Áamá wé kirîjî enî womî nanî imîxîjî nánîrîni.

¹ Jisaso ámî rotú anî wiwámî nîpáwîrî áamá wé kirîjî enî wo ñweanagî nîwîniîrî uréwapîyarîná

² áamá Parisi wa —Awa re rarîgîárîni, “Sabarfáyo omîjî nerînáyî ayî ñwáfáxîni. Áamá aí Sabarfáyo nanî nimîxîrînáyî ayî ñwáfáxîni.” rarîgîárîni. Awa Jisaso áamá wé kirîjî enî omî Sabarfáyo nanî wimîxáná omî xwîyîá mearanîro nánî sîjîwî nîwîniîro ñweanagîa aiwî

³ o wé kirîjî enî re urîjînigîni, “Nîwiápîniîmeámî nîbîrî áwîni e éf roî.” nurîrî

⁴ Parisiowámî re urîjînigîni, “Segî dîjî píoi moarîjoi? ‘Sabarfáyo áamáyo nanî nîwiirînáyî ayî ananîrîni.’ rîyaiwiarîjoi? ‘Sabarfáyo sipí nîwikárîrînáyî ayî ananîrîni.’ rîyaiwiarîjoi?” nurîrî ámî re urîjînigîni, “‘Sabarfáyo sîmîxîyo pírániîjî nimîxîrînáyî ayî ananîrîni.’ rîyaiwiarîjoi? ‘Áamá nîpîkirînáyî ayî ananîrîni.’ rîyaiwiarîjoi?” urîfagî aiwî awa xwîyîá bî murîgîfawixîni.

⁵ Xwîyîá bî murarîjagîa nîwîniîrî sîjîwî nîwîniîmerîná wikî nîwóga nurî awa wé ikî enî wá bî mîwianî dîjî kîkîmî nîwimóga warîjagîa nîwîniîrî awa nánî dîjî sipí ení nîwîrî omî re urîjînigîni, “Wé íeapá énapêi.” uráná o wé íeapá nerîná re enîjînigîni. Rîxa nanî imónîjînigîni.

⁶ Rîxa nanî imónîfagî Parisiowa sîjîwî e nîwîniîro nîwiápîniîmeámî nîpeyero áamá mîxî ináyî Xeroto tîni nîkumîxîniîrî emearîgîáwa tîni awî neánîro Jisasomî píkiarîro nánî ínîmî mekaxî megîfawixîni.

Ipîpámî dánî áamá obaxîyo uréwapîyîjî nánîrîni.

⁷ Jisaso, Parisiowa xfo nani mekaxi mearinagfa, o xegi wiepisarinjowa tni ami ipiwa riwonimni uana ama Gariri piropenisfo dani obaxi omi nuni nuro ama Judia piropenisfo danyf tni

⁸ wigf anj xwe yof Jerusarem i awini e mirinijipimi danyf tni xwfa yof Idumia nweayf tni ama iniigf Jodani rapayo oriwamidani nweayf tni emayf anj biaú Saidoni tni Taia tni tni e nweayf tni ama xwe obaxi ayf Jisaso yarinipi nani arfa niwiro xfo tni e nani bimiarijagfa

⁹⁻¹⁰ Jisaso ama obaxi simixfo nanf imiximf ef enagi nani ama nni simixyf omi amaf ronaniro nani ikwikwierf niga warinagfa nani xegi wiepisarinjowami re uriniginini, “Ama obaxi amaf ninroninina ninxoyipioa nibarino. Eweyo pixemoanimi nani piraninj anwi e nitipoyi.” uriniginini.

¹¹ Ama imfo dnf xixeroarigayf Jisasomi niwininayf smimanimni nipkinimearo waunf niwikarinro “Niaiwf Gorixoyaoxinini.” uranro yarinagfa nani

¹² o mixf numainowarinina mixf rfa tni nurri re uriniginini, “Nioni Gorixomi xewaxoni enagi nani awanj mirowiaropani.” uriniginini.

Xegf wiepisinifawami rifeanj naninini.

¹³ Jisaso dfwfo nani niyiri ama xfo xegf wimonarinjowami “Soyne eni yapipoyi.” urana awa eni xfo tni e nani niyiro wimeana

¹⁴⁻¹⁵ o ama we wukaú sikwf wau xfo tni emepifa nani imoniro xfo nani waf nurimero ama imfo xixeroarinjyf mixf umainowaripaxf nimoniro ero epifa nani rifeaniginini.

¹⁶ Ama we wukaú sikwf wau xfo rifeanjowa wigf yof rowarinini. Wo Saimono —O Jisaso yof ami bi Pitaoyi wrinorini. O tni

¹⁷ ami wau Sebediom xewaxowau Jemiso tni xogwao Jono tni —Awaumi Jisaso yof Boanesisowauyi —Yof mfkf ayf awau akriwininj imonigifwau enagi naninini. Yof e wrinowau tni

¹⁸ ami wo Adiruo tni ami wo Piripo tni ami wo Batoromuo tni ami wo Matiyuo tni ami wo Tomaso tni ami wo Arpiasomi xewaxo Jemisoyi rinino tni ami wo Tadiaso tni ami wo Saimono —O yof ami bi Seretoyi rininjyf —Yof mfkf ayf “Emayf ami oxfdowaraneyi.” rarigayf naninini. E rinino tni

¹⁹ ami wo yoparo Iskarioti dnf Judaso —O Jisaso nani miyf rorrimenorini. O tni ama we wukaú sikwf wau awami rifeaniginini.

“O oboya enj eaninj tni yarinini.” rigfa naninini.

²⁰ Jisaso tni wiepisarinjowa tni ami anj e nani nuro nweanana ama obaxi o tni e awi neanro eproyf wiarinagfa nani niyorimoro aiwa minipaxf wimonarinagfa

²¹ Jisasom xexirimeayf ama wi xfo nani “Xewanino rixa majfa nikarinri yarinini.” rarinagfa arfa niwiro omi niwirimeami wanro nani barina

²² Gorixoya nwf ikaxf mewegfa wa anj yof Jerusarem dani nibimana Jisaso tni e remonapifa ama yo Jisaso nani re nura ugawixini, “Imfo xiraoninj imonino Bieseburoyi rinino —O xegf yof bi Setenorini. O Jisasom rfwimni nromana xixeronagi nani o ama imfo xixeroarinjyf mixf umainowararinini.” nura warinagfa nani

²³ Jisaso awami “Niwaninoni tni e nani bipoyi.” nurri ewayf ikaxf bi nurinina re uriniginini, “‘Seteno xegf wfami mixf umainowaripaxf imonini. riyaiwiarino?’ nurri

24 ewayí xwiyíá rípi uríñiniginí, “Ámá axowa mǎxí niníro xepíxepá níróníróná ení mǎweánípa nero mimianwí upíríáríní.

25 Ámá gwí axírí ení mǎxí niníro xepíxepá níróníróná ení mǎweánípa nero xwíámí imónípríáríní.” nurírí “Seteno xegí wíamí mǎxí umáinowáripaxí mimóníñagí nání ríá neararíní?” oyaiwípoyínírí ewayí xwiyíá api nurímáná

26 ámí re uríñiniginí, “Seteno ení xegí wíamí tǎnǎ mǎxí niníro xepíxepá nírónírónáyí wiwaníñowa ení meánǎ niníro xopírárí inípríáríní.” nurírí ayí xewaníño nání dǎñǎ re oyaiwípoyínírí “Setenoyá ení eáníñípi tǎnǎ mé omí xopírárí wimínírí ríá yaríní?” oyaiwípoyínírí nání

27 ámí ewayí xwiyíá rípi uríñiniginí, “Ámá wo ámá ríá ríñǎ woyá iyíá íá urápekíxémínírí nání oyá aníyo nípáwiríná amíná aní xiáwomí gwí nǎyírí nítímáná amípi oyá ananí urápekíxeníginí.” nurírí

28 ámí re uríñiniginí, “Nioní nepa seararíñíní. Íwí yaríggápiraní, ríperírí inaríggápiraní, amípi sǎpí nǎnǎ ámá yaríggápi Goríxo ananí yokwarímí seainíáríní.

29 E nerí aiwí ámá Goríxoyá kwíyí nání ríperírí méfáyí Goríxo e ríapi ámí wí yokwarímí wiiníámaní. Aníñǎ e nimónírǎ xwíyíá meárínípríáríní.” uríñiniginí.

30 Ayí rípi nání e uríñiniginí. Goríxoyá kwíyí tǎnǎ imíó mǎxí umáinowáraríñagí aiwí awa Goríxoyá kwíyí ríperírí nímearíro “Jisaso imíó dǎñǎ xixéronagí nání imíó wíamí mǎxí umáinowáraríní.” raríñagíá nání Jisaso xwiyíá api uríñiniginí.

Xínáí tǎnǎ xexírímeáowa tǎnǎ náníríní.

31 Jisaso sǎnǎ aníyo ñweañáná xegí xínáí tǎnǎ xogwáowa tǎnǎ nírémónapíro bǎaríwámíní nírómáná “Jisaso nǎwiapírí sǎñwí oneaníní.” uráná

32 ámá Jisasomí epíroyí nǎwiro míní míní nǎñweaxa pugíá wí re uríggáwixíní, “Ai dǎxí rínáí tǎnǎ ríríxímeáowa tǎnǎ bǎaríwámíní nírómáná joxí nání raríño.” uríagíá

33 o “Ewayí xwiyíá bí ríá neararíní?” oyaiwípoyínírí yaríñǎ re wiñiniginí, “Ámá gíyí gí nókí tǎnǎ gí níríxímeáowa tǎníríní?” nurírí

34 ámá míní míní nǎñweaxa pugíáyo sǎñwí nǎwínímeríná re uríñiniginí, “Gí inókíwayíné, níríxímeáowayíné ríxa tǎ ñweagíá ayoí.

35 Ámá gíyí Goríxo ríñíyo dǎñǎ nǎkwíroro xídaríggáyí ayí gí inókíwáníñǎ tǎnǎ gí níríxímeáníñǎ tǎnǎ imóníggáyíríní.” uríñiniginí.

4

Ewayí ikaxí wití siyí wiároní náníríní.

1 Jisaso ámí ipí Gariri imaní tǎñǎ e nání nuri nuréwapíyírí ámá xwé obaxí awí neáníro epíroyí wiaríñagíá o ewéyo nǎpíxemoánírí éfí nǎñwearí ámá nǎnǎ sǎnǎ ipí imaní e ñweañáná

2 o nuréwapíyíríná xixewisí xwiyíá amípi obaxí nání nuréwapíyírí

3 re uríñiniginí, “Aríá époyí. Ámá wo o xegí omíñíyo axípi wití siyí nǎwiáróa umínírí nání nuri

4 xwíá yuní ikíxeáríníñe píraníñǎ nǎwiáróa nuri aiwí wí ófí maníppá tǎnǎ píeróáná iní nǎbíro míméánǎ eníginí.

5 Ámí wí sǎñá ínímí yapíníñáná xwíá onímíapi seáyí e enáná wiárófyí xwíá akwíníánáí enagí nání apaxí mé nerápmáná

6 sogwí nǎwepínírí xaíwí anaríná pípiñǎ mǎwárinagí nání nǎyíweánírí yeáyí yaríñiniginí.

7 Ámi wí emf pipiñf arfkiárinñe wiáróyf emf pipiñfyo dáni nerápiri xenwirárinñagf nánf wít siyf apf ná mîweniniginf.

8 Ámi wí xwáf nanf e wiáróyf píraninñf nerápiri xwé nerf ná níkiáreánríná wí xwé onimíápi níwerf wí xwé obaxf níwerf wí aga dñf nímorf íá mîropaxf weniniginf.” nurif

9 ámi re uriniginf, “Seyné wít siyf nánf nionf ewayf xwíyáf ráf apf nánf aráf ókiarf nímonífoyf.” uriniginf.

Eníná rininñpí tñf xixenf ewayf ikaxf urinñf nánrínf.

10 Idáná o xegfpi ñweañáná wiepísarinñowa wé wúkaú síkwf waú tñf ámá wí xfo tñf emearígfáyf tñf wigfpi ewayf xwíyáf xfo rífpi nánf yarínf wiaríná

11 o re uriniginf, “Xwíyáf Gorixo seyné xfo xegf xwioxíyo mîmeámf nerf seamenñweanfá nánf eníná dánf ínimf imóninñpí nionf ríxa wáf searókiamoarinñf. E nerf aiwf ámá nionf dñf mînikwíró wigf dñf tñf néra warígfáyf nionf uréwapíyaríná mfkfpi aráf mîní ewayf xwíyáf rarínápnf aráf niarínof.

12 Ayf rípi nánf ewayf xwíyáfni urarinñf. Gorixoyá xwíyáf wáf rókiamoagf Aisaiayf rinñe ámá nionf dñf mînikwíró wigf dñf tñf néra warígfáyf nánf eníná nírif ríwaminñf re eañiniginf, ‘Ámá ayf wigf uyínf yarígfápi ríwíminf mamóánáyf Gorixo yokwarímf wiiniginñf ewayf xwíyáf aráf níwiríná aráf níwiro aiwf níjáf mîmónf ero síñwf níwínríná síñwf níwínro aiwf dñf mîmó ero epírf nánf ewayf xwíyáfni urínárínf.’ Aisaiayf eníná ríwaminñf e eañpi tñf xixenf nionf xixenf e yarínf.” uriniginf.

Ewayf ikaxf wít siyf wiáronñf mfkfpi nánrínf.

13 O ámi re uriniginf, “Soyné ewayf xwíyáf nionf ráfpi sínf majáf rimóninñof? Ewayf xwíyáf apf níjáf mîmónípa nerínáyf, ewayf xwíyáf nionf raríná nípinf aríge nerf níjáf imóníprífarínf? Mfkfpi áwanñf osearímínríf rarínf.

14 Ámá wít siyf wiároarinñoyf xwíyáf Gorixo nánf wáf nimerf urímearinñónñf imóninñf.

15 Ámá wí wít siyf ófpá tñf píerópi inñf níbirf manarinñyínñf imóninñf. Ayf xwíyáf Gorixo nánf aráf wíáfpi Seteno ayf Gorixo nánf dñf mopríxinñf añnf níbirf pírpírf níwirf emf mîmeámf yarínñf.

16 Ámá ámi wí wít siyf síñá ínimf yapíninñáná seáyf e xwáf onimíápi eñáná wiáróyfñinñf imóninñf. Ayf xwíyáf Gorixo nánf aráf níwiróná yayf níwinñf níxídanñro yaríná

17 xwíyáf ná ínimf pipiññinñf mîwárinñagf nánf aññf xídarígfámanf. Xwíyáf Gorixo nánf xídanñro yarínagfá nánf ámá wí níbirf nepa eñf neánñro ráf xídarínoinñf iwamíó níwíwapíyirf xeanñf wíkeáráná apaxf mé pñf wiárarígfárínf.

18 Ámá ámi wí wít siyf emf pipiñf arfkiárinñe wiáróyfñinñf imóninñf. Ayf enf xwíyáf Gorixo nánf aráf níwiro aiwf

19 amípí xwíyáyo dánf nánf dñf obíbaxf nímorf ‘Amípí wí nionf mînimúropa oninñf.’ níyaiwiro amípí wí nánf ‘Aríge nímeanfáránf?’ níyaiwia nurínáyf wít emf nerápiri xenwirárarinñf yapf nímonñro aiwá ná mîkiáreánarinñyf yapf imónarígfárínf.

20 Ámá ámi wí wít siyf xwáf nanñf imóninñe wiáróyfñinñf imóninñf. Ayf xwíyáf Gorixo nánf aráf níwiro dñf níkwíroro píraninñf níxídiróná wít

siyí aiwá ná wí xwé onímiápi weri wí xwé obaxí weri wí aga dñf nímori fá mropaxí weri yaríñfýññf imónññf.” Ewayí xwíyá mfkípi nání áwanf e uríññigíññf.

Ewayí ikaxí ramíxí náníññf.

²¹ O wiepísaríñowa “Ámá ayo aníñf yumíí winfárññf.” yaiwipírixíññf sññf ewayí xwíyá nání áwanf nuríññf re uríññigíññf, “ ‘Ámá ramíxí nímíxárómáná síxí xwé wá nímeari upíxákwiárípírixíññf.’ ríyaiwiaríññf? ‘Pienf íkwianwíyo íññf títírixíññf.’ ríyaiwiaríññf? Oweoi, íkwianwíyo síññf e taríññf.” nuríññf

²² re uríññigíññf, “Xwíyá eníñá dání Goríxo xfo xegí xwioxíyo míméámí nerí seameñweanfá nání íññf imóníññf, amípi pññf imóníññf, nípññf síññf imóníññf.”

²³ Xwíyá nioní seararíññf nání aríá ókiarí nímónípoiyí.” nuríññf

²⁴⁻²⁵ re uríññigíññf, “Aríá níníñf dñf píráníñf nímoro aríá níríññf. E neríññf, Goríxoyá dñf tññf nífá nímóníro sññf dñf píráníñf nímoro aríá nññf nuríññf, oyá dñf tññf nífá ámí wíñf nímóga upíññf. E mepa neríññf, pññf nioní seararíññf ríwíññf mamoro íkí nemoro neríññf, xwíyá Goríxo nánípi nífá wí imóníññf. Xwíyá Goríxo nánípi nífá onímiápi imóníññf aí xewaníño ámí píríññf winfárññf.” uríññigíññf.

Ewayí ikaxí wítí siyí xegípi erápíñf náníññf.

²⁶ O sññf ámá e ñweagíá níyoní xwíyá Goríxo xwioxíyo míméámí nerí umeñweanfá nánípi nuríññf ámí ewayí xwíyá bí nuríññf re uríññigíññf, “Goríxo xfo xegí xwioxíyo míméámí nerí seameñweanfápi re imóníññf. Ámá wo omíññf nání nurí wítí siyí níwíaróa núññf

²⁷ sá weri wíapíññf meari yaríññf wítí siyí ríxa nerápiññf xwé nerí o ‘Aríge nerápiññf rí peyaríññf?’ yaiwiaríññf

²⁸ xegípi xwíyá dání nipeyirí wí niga niyirí siyí nerí ná níkíkíreága nipeyirí

²⁹ yóí éáná ríxa mipaxí enagí níwíññf kirá nímeari mívákíwímí yaríññf.” uríññigíññf. Goríxo xegí xwioxíyo míméámí nerí umeñweanfápi axípi iwamó neríññf ayí dñf “Aríge neríññf xwé imóníññf?” níyaiwiro aiwí “Xegípi xwé imóníññf.” oyaiwípoiyíññf nání e uríññigíññf.

Ewayí ikaxí masité siyí náníññf.

³⁰ Ámí re uríññigíññf, “Pí pí ewayí xwíyá níríññf Goríxo xwioxíyo míméámí nerí neameñweanfápi nání raníwíññf?

³¹ O níbíññf neameñweanfápi masité aiwá siyíññf imóníññf. Masité aiwá siyí nuríññf aga onímiápi wíaróaríññf aiwí

³² nerápiññf xwé nerí aiwá nññf negí omíññf yaríññf seáyí e nímúrorí renf sepiá wíxáráná íññf níbíññf yéwí íññf wámíññf taríññf.” uríññigíññf. Ayí “Iwamóyí nene onímiápi nerí aiwí ríwéná ámá xwé obaxene Goríxo neameñweanfáññf.” oyaiwípoiyíññf e uríññigíññf.

³³ Xwíyá Goríxo xwioxíyo míméámí nerí umeñweanfápi nání nuríññf ámá ayí aríá wípaxípi tññf xíññf ewayí xwíyá obaxí axípiññf imóníññf nura nuri

³⁴ síññf áwanf bí murí ewayí xwíyáññf nura nuri aiwí wiepísaríñowa tññf níññf ewayí xwíyá xfo uraríññf mfkípi nání áwanf urayíññf.

Ipi imeamíkwí yaríññf samíññf imíññf náníññf.

³⁵ O ewayí xwíyíá nura núísáná sítápi t́nńi axíná xegí wiepísariŋowami re uríŋinígíni, “Ipíyo j́fariwámńi oxemoaneyi.” uráná

³⁶ awa ámá obaxí e awí eánígíáyo pńńi nńwiárńmi ewé Jisaso éf nńŋweari e dánńi pńné uréwapíyaríŋpámńi enńi nńpíxemoánńro Jisaso t́nńi nuro ewé wí enńi awa t́nńi warńná re enńinígíni.

³⁷ Ríwípí bńri iniígí enńi imeamńkwí eri nerńná ewéyo mńimeámńi yarńná ewéyo iniígí rńxa nńróga wiápńńimearńŋagi nńwńńro

³⁸ Jisaso ewé íkwémńŋmńńi íkwianŋwíyo sá wenomńi saiwiárńi nńwiro re urígíawixńńi, “Nearéwapíyaríŋoxńńi, none rńxa iniígí namianńri yarńŋwáyo! Joxń dńŋńi nńmorńi rńwenńńi?” uráná

³⁹ o nńwiápńńimearńi re enńinígíni. “Ríwípí samńŋńi oweárńńi.” rńri “Iniígí imeamńkwí yarńŋpńi enńi samńŋńi oweárńńi.” rńri eáná apaxí mé rńwípí samńŋńi werńi iniígí enńi samńŋńi werńi yáráná

⁴⁰ re uríŋinígíni, “Soyńné pí nánńi wáyí seainarńńi? Dńŋńi mńńkwńropa nero nánńi wáyí rńseainarńńi?” urńagi

⁴¹ awa óf níkarńńro nánńi wigńpi re rńńgíawixńńi, “Pí ámáorńńi? Imńŋńi t́nńi iniígí t́nńi o ráná arńre ámánńŋńi arńá nńwirńi samńŋńi rńa wenńi?” rńńgíawixńńi.

5

Imńó obaxí xńxéroarńŋomńi mńxń umáńńŋńi nánńrińńi.

¹ Jisaso t́nńi xegí wiepísariŋowa t́nńi nuro ipí yoń Gaririyo j́fariwámńńi ámá wigí yoń Gegesayńi anńyo niwiékńńimearo

² o rńxa ewéyo dánńi ayoááná re enńinígíni. Rńxa ámá imńó dńŋńi xńxéroarńŋńi wo ámá xwárńpáyo dánńi nńweapńri Jisasomńi nńwńmeari

³ —O ámá xwárńpáyo anńŋńi e weagorńńi. Ámá wí ainńxńi aí t́nńi aí gwń mńjárńpaxńi yagńorńńi.

⁴ Ínńná ainńxńi t́nńi gwń xańwń wńrńi t́nńi sńkwńyo t́nńi wéyo t́nńi járarńŋagńa aiwńi o narńkiárńmńi wagorńńi. Ámá wí enńi neánńro omńi xayńpemńxńpaxńi yagńomanńi.

⁵ Xegńpi anńŋńi xwárńpáyo nńŋwearńńá ikwáwńyńńá árńwńyńńá dńwń tńŋńi e dánńi makńrńwń nńmńóa nurńi sńŋńá nńmeari pńrńi nuyńkńga wagorńńi.

⁶ O Jisaso j́fami barńŋagi nńwńńri mńrńi nńwerńi waunńi nńwikárńńri

⁷⁻⁸ Jisaso manńi t́nńi “Ámá romńi imńoyńné sńńi dńŋńi mńxńxéropanńi. Pńńi wiárńpoyńi.” urarńŋagi o xwamiánńi nńwirńi “Jisasoxńi pí neaimńńri barńŋńi?” nurńri “Gorńxo ŋwńá amńpńi nńyonńi seáyńi e múronomńi xewaxoxńrińńi. Waunńi siarńŋagwńi nánńi Gorńxoyá sńŋwńyo dánńi ‘Rńńńŋńi wńi seaiapńmńméńńi.’ nearei.” urńagńa

⁹ Jisaso yarńŋńi “Segńi yoń pírińńi?” wńáná imńowa re urígíawixńńi, “None xwé obaxńi mńrńonńŋagwńi nánńi yoń Rijonńyi —Yoń mńkńi ayńi mńxńi nánńi xwé obaxńi gwń mńonarńgńá nánńrińńi. Yoń Rijonńyi rńńńŋwńńi.” nurńro

¹⁰ waunńi nńwiro arńkńi “Xwńá tńyo dánńi imńone mńxńi mńneamáńnowarńpanńi.” nurńro

¹¹ odńpńi aga xwé obaxńi bńi dńwńi wńyo miaúrarńi ninńro aiwá narńŋagńa nńwńńro

¹² waunńi rńxńŋńi re urígíawixńńi, “Imńone odńpńyo rńwńmńńi nńrómáná dńŋńi oxńxérońpoyńńri sńŋwń neanei.” urńagńa

¹³ Jisaso xe dńŋńi oxńxérońpoyńńri sńŋwń wńńáná imńó ámá omńi dńŋńi xńxérońfapńi nńmńxearo ámńi odńpńyómńńi xńxéroáná re egńawixńńi. Pńmanńi

éí roṅí wí e aṅíni wéíáyí wiárí síwá nero aníṅíni ipíyo nípíéroro piyí egíawixíni. Odípi ayí woní maríái, 2,000 piyí egíawixíni.

14 E éána áamá odípi mearííáyí aṅíni nuro odípi éfápi nání aṅí e ṅweagíáyo áwaní nurárimí nuro omíṅí tṅí e yarííáyo ení áwaní nura eméána áamá nṅíni “Pí ríá enoi?” niyaiwiro síṅwí wínaníro nuro

15 Jisaso tṅí e nírémoro weníṅí éfáyí wíngíawixíni. Áamá imíó dṅí xixéroaríṅo xegí yaríṅípa mé dṅí síxí níníri aikí nṅíyíníri riwo éí ṅweaṅagi nṅíwíniro xámi imíó obaxí dṅí xixérogíá nání “Nepa imíó xixéroago oríani?” niyaiwiro wáyí yarína

16 áamá Jisaso imíó mṅíxí umáinowáríagi wíngíáyí repíyí nṅíwiro imíó sayá meago éfípi nání tṅíni odípi éfápi nání tṅíni repíyí wíána

17 Jisasomí wauní nṅíwiro re urííawixíni, “Negí xwíá re pṅíni nṅíneawiárimí ui.” urána

18 o ríxa ewéyo píxemoánímíníri yarína imíó dṅí xixérófo wauní nuríri “Nioní ení joxí tṅíni waníwi.” uraríṅagi aiwi

19 Jisaso nioní tṅíni xe ouníri síṅwí mṅíwínípa nerí re uríṅínigíni, “Díxí aṅí e nání nurí díxí ámáyo Ámínáoní ayá nṅírírí mṅíxíri síápi nání áwaní nura úríxíni.” uríagi

20 o nurí aṅí Dekaporisiyo api api níkwíróga uníṅíyo áwaní nura nemi amípi Jisaso wíípi nání áwaní nura emearína áamá nṅíni dṅí ududí nṅíwiníri “Aríge nerí naṅí éoríani?” yaiwiagíaríni.

Apíxí ragí aníṅí pwaríṅí wími tṅíni miái peṅí wími tṅíni naṅí imíxíṅí náníri.

21 Jisaso tṅíni xegí wiepísaríṅowa tṅíni ámi ewéyo núfasána ipíyo jíaríwámíni níwiékíni mearo ewéyo dání nayoaro ipí tṅí aṅwí e roṅána áamá obaxí nṅíbiro Jisaso tṅí e epíroyí yarína

22 áamá wo —O Judayíyá rotú aṅí wíyo ámínáo nímoníri meṅweaṅoríni. Xegí yoí Jairasoyí ríniṅoríni. O nṅíbirí Jisasomí síṅwí nṅíwínírná oyá síkwí tṅí aṅwí e mṅíṅí xwíáyo níkwírorí wauní níwikáríni

23 wauní xwíyíá re uríṅínigíni, “Gí miái ríxa aṅwí ayo nípepaxí ení. Í naṅí nerí síṅí uní nání joxí nṅíbirí wé seáyí e ikwíárei.” uríagi

24 Jisaso o tṅíni nawíní úána áamá nṅíni níxídíro íkwíkwierí warína re eníṅínigíni.

25 Apíxí wí —Í xegí ragí aníṅí pwarína xwiogwí wé wúkaú síkwí waú múroníri.

26 Í naṅí onímíxípoyníri xwírí obaxíyo nígwí ayá wí níroaayírí mṅíni nṅíwirí aí ríniṅí wínaríṅípi naṅí bí onímíápi mé níyípeí yaríṅíri. Xegí nígwí anípa imóníṅagi aí ámi wíni mṅíxíniṅí yomíxarííri.

27-28 Í Jisaso nání aríá níwirína “Oyá iyíáyo aí amá níronírnáyí ámi naṅí emíni.” niyaiwia nṅíbirí áamá epíroyí egíáyo áwíni e nídakwírí ríwími dání wé íeapá nerí oyá iyíá amá róníṅínigíni.

29 Amá rónána ragí aníṅí pwaríṅípi yeáyí síkiáríṅínigíni. Ragí yeáyí síkiáríagi naineníri re yaiwíṅínigíni, “Ríxa naṅí riyíni réni?” yaiwíarína

30 Jisaso níjía nímoníri “Ení eáníṅí nioníyá bí nínowárimí ipí ruṅoi?” niyaiwirí níkinímoníri re ríṅínigíni, “Gí iyíáyo amá go rónígo?” rána

31 xegí wiepísaríṅowa re urííawixíni, “Joxí áamá epíroyí nísiro íkwíkwierí nísiaga warína pí nání ‘Go gí iyíáyo amá níronígo?’ raríṅínigíni?” uríagi

32 apíxí e wími síṅwí wínimíníri nání sagagí emearíṅagi

³³ Í “Jisaso pírán+η+ nimixí+r+ni.” n+yaiwiri wáy+ neri en+ ó+ néra n+ibri Jisasom+ agwí+r+wámi+ni waun+ n+wikár+n+r+ m+η+ xwí+áyo n+kwíror+ xí+ é+pi nán+ wí+á rókiamón+agi

³⁴ Jisaso re ur+η+nig+ni, “Iney+, jíx+ d+η+ n+n+kwíror+η+pi+mi+ dán+ er+kiemeán+ni. Sim+x+ ayá sinar+η+pi+ ámi+ wí sin+n+á me+agi+ nán+ ámi+ ayá b+ m+sin+ kiki+á néra+ ui.” nur+r+

³⁵ sin+ ím+ e urar+ná sin+ miáí sim+x+ we+e mirémopa ner+ná áma+ wí rotú an+ mewenoyá an+ e dán+ n+bro Jisaso nán+ re urémeag+awix+ni, “Nearéwap+yari+ηom+ sin+ ayá wí mur+ηweapan+. Dix+ miáí r+xa pe+o+.” urar+ná

³⁶ Jisaso ar+á e n+wiri+ rotú an+ mewenom+ re ur+η+nig+ni, “E neri aiwi wáy+ mepan+. D+η+n+ n+n+kwíroa+ ui.” nur+r+

³⁷ áma+ n+n+ e nurakio+ηwirár+imáná aiwi+ “Pitao t+n+ Jemiso t+n+ xogwáo Jono t+n+ awa nioni t+n+ xe ob+pyo+n+r+ s+ηw+ ow+n+m+ni.” n+yaiwiri nuro

³⁸ rotú an+ mewenoyá an+ e n+rémoro Jisaso yaiwín+η+ nin+r+ r+nar+ηagi ar+á n+wiri+ wí yey+ n+ra war+ná wí ηwapé rar+ηag+á n+w+n+r+

³⁹ an+yo n+páwiri+ re ur+η+nig+ni, “Pí nán+ ηw+ earo yey+ r+ro yar+ηo+? Miáí r+xa pe+o+n+r+ ηw+ r+miear+ηo+? Í sa sá wen+.” nur+r+

⁴⁰ r+ip+á nura war+ná o áma+ n+n+ em+ m+m+xeám+ neri miáím+ xan+yaú t+n+ om+ kum+x+nar+g+á waú wo awa t+n+ an+ awawá ikwíron+η+ miáí wen+wámi n+páwiro

⁴¹ Jisaso miáím+ wéyo í+á n+max+r+r+ xeg+ p+né t+n+ “Tarita kumi.” nur+r+ —Ay+ agap+né “Miá r+y+ wiáp+n+mea+.” urar+ηwáp+ nán+r+ni. E uráná re en+nig+ni.

⁴² Í r+xa n+wiáp+n+mear+ xeg+ xwiogw+ wé wúkaú s+kw+ waú enagi nán+ r+xa n+wiáp+n+mear+ an+ yar+ná ay+ s+r+ n+p+kín+ro “Ar+ge ámi r+á wiáp+n+mean+o+?” n+yaiwiro udud+ yar+ná

⁴³ Jisaso ηw+ ikax+ re ur+η+nig+ni, “Nion+ éap+ áma+ wíyo áwan+ mur+pa épiy+.” nur+r+ “Ím+ aiwá b+ m+n+ wípiy+.” ur+η+nig+ni.

6

Áma xeg+ an+ e dán+ý+ r+áw+ umog+á nán+r+ni.

¹ Jisaso an+ e p+n+ n+wiár+m+ úaná xeg+ wiep+sari+ηowa n+xí+da nuro o t+n+ xeg+ an+ e n+rémoro n+ηweag+asáná

² r+xa Sabar+á imón+ηáná o nur+ rotú an+yo n+páwiri+ xwi+y+á Gor+xoyá uréwap+yari+ná áma+ ar+á wí+áy+ s+r+ n+p+kín+ro xwiox+yo dán+ r+á n+wóroa nuro re r+n+g+awix+ni, “Ro xwi+y+á ap+ ge r+á n+j+á imón+go+? N+j+á oyá pí n+j+áp+ r+á neaíwap+yari+n+? Em+m+ o yar+η+pi+ ar+ge n+j+á imón+η+r+ni+? Oweo+, re dán+or+ni. Nenén+η+ imón+ni.

³ Áma+ ro xeg+ om+η+ sa an+ m+rari+ηor+ni. Sa Mariaí xewaxor+ni. Xeg+ xex+r+meáowa wig+ yo+ Jemiso t+n+ Josiso t+n+ Judaso t+n+ Saimono t+n+r+ni. Xex+r+meáíwa nene t+n+ en+ nawín+ m+ηweapa re+o+? Ar+ge nimón+r+ nearéwap+yari+n+?” n+r+ga nuro “Ar+á m+wipani+.” n+r+n+ro wig+ xwiox+yo dán+ wik+ n+wóga war+ná

⁴ Jisaso xewan+ηo nán+ nur+r+ná wig+ rar+g+ápi+ t+n+ x+xen+ re ur+η+nig+ni, “Áma+ an+ m+dán+ý+ Gor+xoyá wí+á urókiamoar+g+áyo ar+á umónar+g+á aí wig+ e dán+ý+ t+n+ xex+r+meáy+ t+n+ ‘Sa neg+ áma+or+ni.’ n+r+n+ro ar+á umónar+g+ámani+.” nur+r+

⁵ e em+m+ m+wíwap+yipax+ enagi+ aí áma+ s+m+x+ yar+g+á wíyon+ wé seáy+ e n+wikwiár+r+ nan+ im+x+η+nig+ni.

⁶ E nerfna o ayf dnf m+wikwropa nero arfa mumonar+ngafa nani ududf win+ng+nig+ni.

Wiep+sar+ngowa waf ur+me+poy+n+r+ uowar+ngf nan+r+ni.

O anf apf apf ikwron+ngf wiyf wiyonf neme+r+ xw+yfa Gor+xoyá nuréwap+ya neme+r+na

⁷ xegf wiep+sar+ngowa wé wúkaú sikw+ waú awami “Awí eán+poy+.” nur+r+ waú waú xixeg+ni up+r+ nani nkum+x+r+ n+wár+r+na imfóyo m+x+ umá+nowá+r+p+r+ enf sixf eán+ngf b+ xixeg+ni enf sixf neám+xowá+r+r+

⁸ ngw+ ikax+ re ur+ng+nig+ni, “Wagwí wagwí anf wiyf wíyo waf neme+r+ ‘Gor+xoyá xwiox+yo ngwean+wá anw+ ayo enagi nani sey+né uy+ni+ néra war+g+apf rfw+m+ni n+mamoro n+san+ro ngweá+r+x+ni.’ nur+r+na am+pí wí n+meá+m+ mupani. Aiwá b+ranf, árupian+g+ wúranf, n+gw+ wow+ b+ranf, b+ n+meá+m+ mupani. Xoy+wán+ eran+g+ nur+ga úpoy+.

⁹ Sikw+ sú n+yin+ro aiw+ iyfa wúkaú m+pán+páni.

¹⁰ Wagwí wagwí anf wí e n+rémor+na áma wo ‘Awagwí anani n+wiap+r+ sá wépiy+.’ earfo o t+n+ni sá n+wém+ úisix+ni. S+n+ an+ e ikwron+ngfpim+ nuréwap+yir+na an+ axiwám+ni sá wé+r+x+ni.” nur+r+

¹¹ re ur+ng+nig+ni, “Anf bim+ soy+né n+seaipemeá+m+ mupa ero arfa miseaipa ero eánáy+, an+ apim+ r+xa p+n+ n+wiá+r+m+ nur+na sikw+ sú n+wir+ro xw+fa sik+ yeáy+ xén+ng+p+ p+r+ n+wiaíkiá+r+m+ ú+r+x+ni. Áma an+ apim+ ngweáy+ dnf re yaiwip+r+ ‘Newan+ngene iká+r+n+ngwáy+ nani awaú Gor+xo nene nani xw+r+fa win+ni nani iyf r+yár+i+?’ yaiwip+r+ nani xw+fa sik+ sikw+yo xén+ng+p+ p+r+ wiaíkiá+r+r+x+ni.” Sekax+ e uowarána

¹² wiep+sar+ngowa waú waú nkum+x+ni+m+ numiro waf nura neme+róna rep+yf re wig+awix+ni, “Sey+né uy+ni+ néra war+g+apf em+ n+moro n+san+ro ngweá+r+x+ni.” rep+yf e nur+ro

¹³ áma obax+yo imfó rfw+yo n+rómána dnf xixéroar+ng+p+ m+x+ numá+nowára nuro áma obax+ sim+x+ wiar+ng+yo en+ ranf t+n+ g+ní+ n+wiro nan+g+ nim+xa ug+awix+ni.

Jono wayf numeaiia unomi pikig+fa nan+r+ni.

¹⁴ M+x+ ináy+ Xerotoy+ r+n+ng+ Jisasoyá wiep+sar+ngowa e néra emear+na an+ n+yon+ “Jisaso e yar+ni. E yar+ni.” r+nar+ngafa o arfa n+wir+ ngweanána áma wí em+m+ Jisaso yar+ng+p+ nani re n+r+ga ug+awix+ni, “Jono wayf n+neameaia wago peño ámi n+wiá+p+n+mear+ Jisaso nimón+r+ nani em+m+ apf rfa éwap+r+n+r+?” e n+r+ga war+na

¹⁵ áma wí re n+r+ga ug+awix+ni, “Iraijao —O xw+yfa Gor+xoyá wfa nearókiamoagfa wo s+n+ mipé yar+na Gor+xo n+wir+meá+m+ an+nam+ nani peyinor+ni. O n+wep+n+r+ em+m+ apf rfa yar+ni?” n+r+ga war+na áma wí re n+r+ga ug+awix+ni, “Gor+xoyá xw+yfa en+na wfa nearókiamoagfán+ngf imón+ngf wo rfan+?” n+r+ga war+na

¹⁶ m+x+ ináy+ Xeroto áma Jisaso nani xw+yfa xixeg+ni n+ra war+ngafa arfa n+wir+ aiw+ re ray+ng+nig+ni, “Jono wayf numeaiia wago, nion+ sinw+ m+ngf wákwináo r+xa n+wiá+p+n+mear+ em+m+ apf yar+ni.” ray+ng+nig+ni.

¹⁷⁻¹⁸ Pí nani? Ayf r+p+ nan+r+ni. Xami o xegf xex+r+meáo Piripoy+ r+n+ngoyá ap+x+ Xerodiasiy+ r+n+ngf nuráp+r+ n+mear+ ngweanána Jono re uray+ng+nig+ni, “Jox+ d+x+ r+r+x+meáo xiepí nuráp+r+ n+mear+náy+ ‘N+p+kw+ni ená+r+ni?’ r+simónar+ni?” urayar+ngagi m+x+ ináy+ Xeroto áma wíyo “Jonom+ fá xépoy+.” uowarána awa nuro Jonom+ fá n+xero gw+ n+yiro n+meá+m+ n+biro k+r+pusf an+yo warána

19-20 mîxí ináyí Xerotomî xiepí Xerodiasí Jono nánî símí xwanwí níkwónîrî aríki “Rîxa opíkípoi.” rarîñagî aí Xeroto “Jono áamá wé rónîñorîñî. Áamá ñwá Gorixo uowárenapîñorîñî?” ñiyaiwirî wáyí winarîñagî nánî xiepímî pírî nurakîrî Jonomî kírapusí aníyo ñiwárîrî aiwî omî e dánî éfî numínîrî ñîñwearîñá pîné Jonoyá aríá wimínîrî nánî ñiwimónîrî “O nepa ñîrarîñî.” ñiyaiwirî aí apíxí nánî wimónarîñagî nánî dîñí ududí ñîwinîrî “Arî emíñî?” ñiyaiwirî ñîñwearîñá

21 síá xínáí xîrîñíyî imónáná Xerodiasí o aiwá xwé rîyamí ñiyárîmáná áamá áminá Garîrî pîropenísíyo meñweagíawamî tîñî o xegí símîñî wínarîgíá xîráonîñî imónîgíawamî tîñî o xegí gapîmanowamî tîñî wáí urepearíagî í síñwí e ñîwinîrî re yaiwiñîñîñî, “Rîxa gí oxomî yapí wíwapíyíáná xewanîño Jonomî ñîpíkîñîñî.” ñiyaiwirî Xeroto tîñî áamáowa tîñî rîxa awí neánîro aiwá naríñá í xegí xemíámî re uowárîñîñîñî, “Jíxî ápo tîñî e nánî nuri símîñîñî eî.” uowáraná

22 í ñîpáwirî símîñîñî yaríñá mîxí ináyí Xeroto tîñî áamá o tîñî aiwá narîgíáwa tîñî símîñîñî í yarîñîpî nánî yayí ñîwinîrî nánî Xeroto ímî re urîñîñîñî, “Jíxî pí pí nánî símónîñîñî nánî yarîñî ñíáná ananî síapîmíñîñî.” nuriñî

23 ámî xwá e dánî re urîñîñîñî, “Jíxî xwá nionî meñweañápi nánî ‘Áwîñî e nepayorî mîdánî ñiapeî.’ ñîránáyí ananî ñîsíapîmíñîñî.” uráná

24 í ñîpèyearî xínáímî re urîñîñîñî, “Inóke, pí nánî yarîñî wimínîrîñîñî?” uráná xínáí re urîñîñîñî, “Jono wayí numeaiá warîño nánî ‘Síñwí mîñî ñîwákwîrî ñiapeî.’ ureî.” uráná

25 xemíái ámî mírî ñîpáwirî mîxí ináyomî re urîñîñîñî, “Níínî re ñimónarîñî, ‘Aníñî Jono wayí numeaiá warîñomî síñwí mîñî ñîwákwîrî mîño pîrerîxí wînamî ñîkwíárîrî ñîmeámî ñîbîrî ñiapeî.’ ñimónarîñî.” uráná

26 o Jono nánî dîñî sípî ñîwirî aiwî miámî xwá e dánî áamá o tîñî aiwá narîgíáwa aríá enáná urîñîñîñî nánî ayá ñîwinîrî “Oweoi.” murîpaxí ñîwimónîrî re enîñîñîñî.

27 Xegí símîñîñî wínarîñîñî womî sekaxí re uowárîñîñîñî, “Jonomî síñwí mîñî ñîwákwîrî ñîmeámî beî.” uowáraná o nuri kírapusí aníyo ñîpáwirî e síñwí mîñî ñîwákwîrî pîrerîxíyo ñîkwíárîrî

28 ñîmeámî ñîbîrî miámî mîñî wíáná í nurápiñîñî nuri xínáímî mîñî wíáná í “Rîxa riwo rîpíkíoi?” yaiwiñîñîñî.

29 E éáná Jonoyá wíepîsarîñowá aríá ñîwîro náonî ñîménapîro ñîmeámî nuro xwá weyárîgíawîñîñî. Xeroto Jonomî pîkîñîñî enagî nánî Jisaso ríwíyo emímî yaríñá o re yaiwiagíñîñî, “Nionî Jono wayí numeaiá wago síñwí mîñî wákwîñáo ñîwíápîñîmearî áamá Jisaso yî rîñîño ñimónîrî emímî ríá yarîñîñî?” yaiwiagíñîñî.

Áamá 5,000 ayo aiwá wiñîñîñî.

30 E yaiwiaríñá áamá Jisaso wáí uowárîñowá ámî ñîbîro o tîñî ñerîmeánîro aní apî apímî wa emegíápi nánî omî repíyí wîro xwíyíá amípî wa nuréwapíya emegíápi nánî repíyí wîro néísáná

31 Jisaso áamá obaxí omî síñwí wînanîro nánî bîrî uro yayarîñagíá xó tîñî xegí wíepîsarîñowá tîñî aiwá mîñîpaxí wiarîñagî nánî wíepîsarîñowamî re urîñîñîñî, “Nonenî áamá dîñî meañe nánî nurane kíkíá bî onweaneyî.” nuriñî

32 ewéyo ñîpîxemoánîro wígípi áamá dîñî meañe nánî waríñá

33 áamá wí aní ñîyonî dánî wenîñîñî éfáyí awa ewéyo pwarîñagíá ñîwîñîro mí nómxîro aníñî xwíáyo nuro xámî ñîrémoro ñweañáná

³⁴ Jisaso ríwíyo nírémorí ewéyo dání nayoari áamá xwé ayá wí epíroyí yárinjagfa níwínírí áamá ayí sipísipí xiáwo mayíníjé nimóníro píranínjé mìnjweapaxí imónínjagfa níwínírí nání ayá nírimixírí amípí obaxí nání nuréwapíya nuri

³⁵ nuréwapíya núísáná enjáná sáapí t́níní xegí wiepísarínjowa anjwí e níb́iro re urígíawixíní, “Ríxa sáríní. Re anj wí mayí e enjagí nání

³⁶ áamá anj amí amí mírínínjéyo nání numíro aiwá b́f nero níṕrí nání urowárapeí.” uríagfa aí

³⁷ Jisaso re urínínjíní, “Aiwá níṕrí nání sewanínjoyíné ḿníní wípoyí.” uríagí awa re urígíawixíní, “Aiwá ḿníní wianí nání nurane bisíkerfá (Aiwá ńníní nání níriríná Judayí bisíkerfái ragfáríní.) bisíkerfá nání b́f neranéná óf inínjé 200 ḿníní níwirane urápaníréwíní?” uríagfa

³⁸ o re urínínjíní, “Bisíkerfá ararí t́gíoyínéríní? Sínjwí wínaúpoyí.” uráná awa sínjwí níwínaumí níb́iro “Bisíkerfá wé wú núní enjáná peyí ná waúníríní.” uríagfa

³⁹ o awamí “Áamá níyoní sekaxí re urípoyí, ‘Aráyo miaúrárí niga uro éf níjweaxa uro époyí.’ urípoyí.” uríagí

⁴⁰ ayí miaúrárí niga nuríná wí áamá 50 miaúrárí iníro wí áamá 100 miaúrárí iníro néra úáná

⁴¹ Jisaso re enínjíní. Bisíkerfá wé wú núní enj́pí nímeari peyí waúní enj́waú ení nímeari sínjwí anj́namí nanáníríná Goríxomí aiwápi nání yayí níwimáná kíkwrímí néra nuri xegí wiepísarínjowa yanj wíṕrí nání ḿníní níwiayírí peyíwaú ení nororí ḿníní wiayaríná wiepísarínjowa nurápayíro yanj níwia nuro

⁴² áamá ńníní níb́iro agwí ímí uyíagí

⁴³ kwíkwrímí inínjé e t́apí nímeamero peyí ororómí inínjé e t́apí ení nímeamero soxí íá wé wúkaú síkwí waúmí aumaúmí nero ńníní magwí miárigíawixíní.

⁴⁴ Áamá oxí aiwá apí nígíáwa ńníní ayí áamá 5,000 nígíawixíní.

Jisaso ipíyo seáyí e nosaxa unj náníríní.

⁴⁵⁻⁴⁶ Jisaso, ayí aiwá níb́iro nemáná, o wiepísarínjowamí re urínínjíní, “Soyíné ewéyo níṕxemoáníro ipíyo j́aríwámíní anj yoí Betísaida nání xámí nímeápoyí.” nurírí awa ríxa úáná áamá e epíroyí egfáyo yayí níwirí xíxegíní nurowárapimáná Goríxomí xwíyífá uríní nání d́wíyo níyírí níjweanjísáná

⁴⁷ áríwíyímí wiepísarínjowa síní ipíyo áwíní e ewé nímeámí waríná x́o síní j́e xwíáyo nírómáná

⁴⁸ wínínjíní. Awa enj t́níní rearinjagfa aiwí imínjé xwé śḿmíní níxemí barínjagí nání ewé anjíní míyarínjagí níwínírí ipíyo xwíáyónínjé nosaxa nuri ríxa isfá yínínjáná xegí wiepísarínjowamí múrómínírí yaríná

⁴⁹⁻⁵⁰ nowaní wenínjé éfáyí wínígíawixíní. O ipíyo nosaxa warínjagí níwíníro “Píyínjé siwí wo rfa pwaríní?” níyaiwíro óf níkaríníro “Yeyí!” níb́iro wáyí ayíkwí ḿwínaríná o ríxa xwíyífá nurírí re urínínjíní, “Wáyí mepaní. Nóníríní. Dínjé síxí níníro enj neáníro njweápoyí. Ananíríní.” nurírí

⁵¹ awamí níwímeari ewéyo píxemoánáná re enínjíní. Imínjé ení ríxa ṕníní wíaríagí sínjwí e níwíníro dínjé “Imínjé axínání pí nání ṕníní rfa wíarínjoi?” dínjé e nípíkíníro ududf néra nuro

⁵² Jisaso xámi aiwá kwíkwírímí yaríṅagí nìwìnrò aiwí díní wakísí nínìrìṅpímí dání oyá eṅí eánìṅí mí mómìxí éfá nánì sìnì o nánì díní ududí néra ugíawixìní.

Genesaretì dání sìmìxí tígíáyo naní imìmìxìmí eṅí nánìrìní.

⁵³ Díní ududí néra waríná ríxa ipíyo jírìwámìnì imaní e niwiékínìmearo

⁵⁴ ewéyo dání nayoaro gwí yuráraríná áamá wí Jisasomì ríxa sṅwí mí nómìxìro

⁵⁵ anṅṅínì áamá sìmìxí wegíáyí nánì aní ayí ayo nánì numiamoro sìmìxíyí íkwianwíyo níkwíarìro “Jisaso e ṅweanì.” ríníe nánì nìmeámì nìbìro

⁵⁶ o aní onìmiá bì bimìranì, aní xwé bì bimìranì, omìṅí inìṅeranì, pwaríṅagí nìwìnrò sìmìxíyí nìmeámì nìbìro makeríá imìxarìgíe táná áamá sìmìxí gíyí oyá rapìrapí yínìṅú sírìwí míde amáá rónanìro nánì wauní rìxìṅí nurìro rapìrapí sírìwíyo amáá nìrónìríná nínì axíná naní egíawixìní.

7

Píaxí weaarìṅpì nánì urìṅí nánìrìní.

¹⁻² Parisi wa t́nì Gorìxoyá ṅwí ikaxí eánìṅpì mewegíá wa t́nì, Jisaso sìnì Garìrì pìropenìsìyo ṅweanáná, awa Jerusaremì dání nìbìro Jisasoyá wìepìsarìṅowa wígí Judayí xiáwowa yagíápa mé aiwá nìnróná xámi wé igwíá mìwíró wé píaxí weanáná aiwá narìṅagí nìwìnrò Jisaso t́ṅí e axí e awí neánárìro

³⁻⁴ —Parisiowa t́nì wígí Judayí ńnì t́nì nene píaxí neaeanìṅnìrì wígí xiáwowa yagíápi aiwá nìnróná xámi pírànìṅí wé igwíá wímoarìṅfárìní. Ayí makeríáyo nánì nuro aiwá b́ nemi aní e nánì nìbìróná enì píaxí neaeanìṅnìrì igíá meánìpa neríná aiwá mìnarìṅfárìní. Xiáwowa érowiápìṅíṅíyí anìṅí miní fá nìmaxìrìro nìxíḍìro sìnì axìpi nero kapìxí t́nì xwáríá sìxí t́nì suyupenìxí t́nì íkwianwí sá wearìṅfápi t́nì igíá eaagíápa axìpi igíá eaarìṅfárìní.

⁵ Parisiowa t́nì Gorìxoyá ṅwí ikaxí eánìṅpì mewegíáwa t́nì Jisaso t́ṅí e axí e awí neánárìro yarìṅí re wígíawixìní, “Dìxí wìepìsarìṅowa pí nánì negí aríowa nero nearéwapìyìṅfápi nìwíalìkiro wé píaxí aí t́nì aiwá narìṅfárìní?” uríagíá

⁶ Jisaso re urìṅnìṅnì, “Eṅíná Gorìxoyá xwíyíá wíá rókiamoagí Aisaiaoyì rìnìṅo soyíné naní rìro sípì rìro yarìṅfóyíné nánì xìxenì nìwurìyìrì ríwamìṅí re eaṅrìní, ‘Áamá tìyí “Gorìxomì wéyo pírànìṅí mearìṅwìní.” nìrìro aiwí Gorìxonì díní sìxí mìnìyìpa yarìṅfárìní.

⁷ E nero ámáyo amìpì áamá wígí díní t́nì érowiápìṅíṅfápi nánì nuréwapìyìróná yapí re nurìro “Xwíyíá tìyí Gorìxo rìṅrìní.” nurìro nánì “Gorìxomì seáyì e mearìṅwìní.” nìrìróná Gorìxonìyá yoínì suríamá rarìṅfárìní.’ Aisaiao soyíné nánì xìxenì e nìwurìyìrì ríwamìṅí eaṅrìní.

⁸ Soyíné áamá érowiápìṅíṅfápi nìxíḍìróná ṅwí ikaxí Gorìxo rìṅpì íkí nìnemoro yarìṅoí.” nurìrì

⁹ re urìṅnìṅnì, “ṅwí ikaxí Gorìxo rìṅpì wíalìkiro amìpì segí aríowa érowiápìṅíṅfápi xíḍìro yanìro nánì díní obìbaxí nìmoro ófìmoarìṅfóyìnerìní.

¹⁰ Ayí rìpì nánì seararìṅnì. Eṅíná xwíyíá Gorìxo rìṅpì Moseso nìrìrì ríwamìṅí re eaṅnìṅnì, ‘Dìxí ápowamì t́nì inókíwamì t́nì wéyo meríṅnì.’ E nìrìrì nearì ámi rìpì nìrìrì eaṅnìṅnì, ‘Áamá xanomìranì, xínálmìranì, ikayíwí umearíyí emì pìkímópoyì.’ Moseso e nìrìrì ríwamìṅí eaṅí aiwí

11 soyíné áamá wí xínáiwamírani, xanowamírani, re uraríná ‘Amípí nioni wéyo nírimeríná arírá nísiri siapipaxí imóniñyí nání ríxa Goríxomi re urfanigíni, “Nioni nísiapímfaríni.” nuríri nání aríge joxí nísiapírí arírá simíni? Oweoi, aipagwí nání wí meníni.’ Parisioyíné áamá wí xaniyaúmi e uraríñagi síñwí níwíníroná ‘O apáni yaríni.’ níriro

12 o xaniyaúmi píraníñí wéyo mímepe yaríñagi níwíníro aiwí o ayaúmi xe bí arírá owíníri síñwí wínarígámani.

13 E neríná soyíné síwí aríowa érowiápnígíapí níxídiro xwíyá Goríxo ríñí rípi xórórí nero wiaíkiaríñoi. E yarígápa neríná xwíyá Goríxoyá xwé wí ení níwiaíkiá waríñoi.” Jiaso Parisiowami e nurímáná

14 áamá e epíroyí egíayo “Anwi e bípoyí.” nuríri ayí ríxa anwi e báná o “Níyínéni níjía imónipírí nání píraníñí aría nípoyí.” nuríri

15 ewayí xwíyá rípi uríñinigíni, “Aiwá áamá níniíná gwínaréáápi wí piaxí wearíñímani. Pí pí xwioxíyo dání peyearíñípi ámayo piaxí wearíñíni.” nuríri

16 re uríñinigíni, “Ewayí xwíyá nioni ría rípi nání aría ókiarí nímonípoyí.” nuríisáná

17 áamá e epíroyí egíayo e níwárimí nurí aníyo nípáwiri níñweari xegí wíepísaríñowa ewayí xwíyá xfo urípi nání yaríñí wíáná

18 o re uríñinigíni, “Soyíné ení díñí mayoyínérani? Xwíyá ‘Aiwá áamá níniíná gwínaréáápi wí xíomi piaxí wearíñímani.’ searípi soyíné síni míkí nání díñí mímoaríñí reñoi?” nuríri áwaní re uríñinigíni, “Aiwá wí ámayo piaxí eapaxí mímoníni.

19 Pí naniyi? Ayí aiwá gwínaréááná níwerí írífíyo íníñí rífíyo íkí emoarígá enagi náníni.” nuríri —E nurííná aiwá níni nání “Anani nípaxíríni.” ríñíni.

20 Ámi re uríñinigíni, “Aga pípi ámayo piaxí wearíñíni? Ayí pí pí díñí xwioxíyo dání peyearípi, amípí sípi nání mópi ámayo piaxí wearíñíni.

21 Xwioxíyo dání díñí yaiwíápi ní dání rípi rípi yarígíaríni. íwí amípí wí nání díñí moro íwí níro apíxí erápeníro amípí íwí mearo áamá píxíwíró ero oxí apíxí iyí nání niga uro

22 síñwí íwí wíniro ríkíró ero yapí wíwapíyiro ayá bí mé aríkí niga uro sípi díñí wíaiwiro xwíyápámi ñwiráro míxí kíníro majímajía ikáríniro yarígíapí

23 apí nípi ní áamá díñíyo íními dání nímoríná piaxí wearíñíni.” uríñinigíni.

Girikíyí apíxí wí díñí wíkwíroní náníni.

24 O ewayí xwíyá míkí apí nurími aní e dání nurí aní yoí Taia tñí e níremorí aní wíwámi nípáwiri áamá e ñweáyí “Aní ríwámi o míñweaníni.” oyaiwípoyíníri nerí sá ñweañagi aiwí áamá wí omí síñwí níwínímearo

25 apíxí wí “Jiaso aní iwámi ñweani.” raríñagía aría e níwiri í xegí xemiái imíto xíxéroaríñí enagi nání o tñí e nání aníni níbirí síkwí tñí e wauní níwikáríni ní mñí xwíayo níkwírorí

26 —Í Judayí apíxímani. Girikíyí apíxíni. Pinisiayí aníyo píropenísí Siriyá ríniñe dáníni. Í Jiasomi “Gí miámi imíto xíxéroaríñíyí míxí umánowárenapei.” aríkí urayaríñagi

27 o í aní mídání enagi nání “Xámi gí Judayí saní ourápmíni.” níyiwiri ewayí xwíyá re uríñinigíni, “Xámi níaiwí aiwá níniro agwí ími uyini níwirínáyí ayí naníni. Níaiwíyá aiwá nurápi síwíyo níwiríná ayí nanímani.” uráná

28 í “Nepa anj m+dánjini s'wínfnjnf imónnjnini.” niyaiwirí re uríjniginini, “Ámináoxini, nepa raríjnini. E nerí aiwí s'wí re yaríjfrini. Íkwianw'yo dání niaíw' aiwá niniro yuní mamówár'apí m'imeání yaríjfrini.” uríagí

29 o “Í nepa wauní nikáriniri d'njf níkw'roarini.” niyaiwirí re uríjniginini, “Jíxí nanj n'rf'íy'f nání d'ix'f miáími im'fó x'x'éroar'nj'p' r'ixa m'ix'f umá'n'f'ini. D'ix'f anj'f ui.” uríagí

30 í ámi xegí anj'yo nání nuri s'njw'f win'íy'f winíjniginini. Xemiáí im'fó p'fni n'wiár'imi ú'f enjagí nání pírán'nj'f sá wenjagí winíjniginini.

Ar'fá t'fni manj'f t'fni p'frón'nj'f womi nanj'f im'ix'nj'f nánir'ini.

31 Jisaso ámi n'wiáp'f'nimeari anj'f yo'f Taia t'f'nj'f e p'fni n'wiár'imi nuri anj'f yo'f Saidoni t'f'nj'f e áwini e nuri xw'fá yo'f Dekaporisiyo nur'f'ná ipí Gaririyo n'rémoni yar'f'ná

32 áamá wí áamá ar'fá p'frónáriri xw'iy'fá p'frónáriri enj'f womi Jisaso t'f'nj'f e nání n'imeámi n'ibiro wauní r'ix'nj'f re ur'í'g'fawix'ini, “O nanj'f eni nání wé seáy'f e ikwiárei.” uríag'fá

33 Jisaso áamá awí eánár'ig'f'e dání omi n'imeámi nuri eg'f'p'f ner'f'ná Jisaso xegí wé oyá ar'fá ó'f'yo wíxwár'iri xegí wéyo reanjw'f núr'nimáná oyá aiw'f'yo ikwiár'iri nemáná

34 s'njw'f anj'namí nanimáná r'fm'nj'f n'iriri xegí p'f'né t'f'ni re uríjniginini, “Epata.” —Wigí p'f'né “Oxoai.” nur'f'f'ná “Epata.” rar'í'g'fár'ini. E uráná re enj'jniginini.

35 Xegí ar'fá oxoániri aiw'f sanj'f wiar'nj'f'p'f nay'f eri nerí xw'iy'fá pírán'nj'f n'ira war'f'ná

36 Jisaso ámi áamá awí eánár'ig'f'fáyo n'wímeari njw'f ikax'f nur'iri re uríjniginini, “Nioní wíáp'f áwanj'f mur'imepani.” uríagí aiw'f amí amí nemero ar'f'kí áwanj'f n'ira nuro

37 ayá n'riwamóga nuro re n'ira ug'fawix'ini. “Am'pí o é'f'p'iy'f aga nanj'f'ni yaríjfrini. Ar'fá p'frónar'ig'f'fá'y'f t'f'ni aiw'f sanj'f mear'ig'f'fá'y'f t'f'ni aí pírán'nj'f im'ixáná ar'fá ero xw'iy'fá r'iro yar'í'g'fár'ini.” n'ira ug'fawix'ini.

8

Áamá 4,000 ayo aiwá winj'f nánir'ini.

1 Íná r'f'w'f'yo Jisaso áamá obax'f ámi o t'f'nj'f e ep'froy'f niyá'riro wigí aiwá r'ixa menjagí n'win'iri xegí wiep'isar'njowami “Eini.” nur'iri

2 re uríjniginini, “Áamá t'iy'f s'fá w'iyau'f w'iyi nioní t'f'ni re n'njwearóná wigí aiwá r'ixa nowár'ig'f'fá enjagí nání wá nonar'ini.

3 Wí anj'f aiw'imi dání b'fag'fá enjagí nání nioní ay'f s'ini agw'f nání yar'f'ná nurowár'f'f'náy'f ‘S'njw'f xaxá n'win'iri enj'f s'ir'ir'njw'f n'win'iri ná neága up'f'r'ix'ini.’ niyaiwirí raríjnini.” uríagí

4 xegí wiep'isar'njowa re ur'í'g'fawix'ini, “Anj'f m'im'ir'ini'nj'f re aiwá áamá t'iy'f x'ixen'f n'ip'f'ri nání ge b'f yan'f'w'ini?” uríag'fá

5 o re uríjniginini, “Segí bis'fker'fá arar'ir'ini?” uráná “Wé w'f'úmi dánj'f wau'f t'f'njwáoner'ini.” uríag'fá

6 o áamá ep'froy'f eg'f'fáyo “Xw'fámi é'f n'njweaxa ú'poy'f.” nur'iri bis'fker'fá n'imeari Gor'ixomi aiwá apí nání yay'f n'wimáná kw'ikw'ir'ím'f nerí wiep'isar'njowami m'ini wíáná nurápayiro áamá ayo m'ini n'w'ia nuro

7 wigí pey'f bia enjagí Jisaso apia eni nurá'p'ri Gor'ixomi yay'f n'wimáná re uríjniginini, “Pey'f r'ipia eni yanj'f n'w'ia ú'poy'f.” uríagí x'fó ur'f'p'f yar'f'ná

8 áamá níní ríxa níníro agwí ímí uyíagí wiepísariḡowa ayí aiwá níníro e t́ápiá nímeaayiro soxí íá wé ẃúmí dání waúmí aumaúmí nero magwí miáriǵawixíní.

9 Ámá 4,000 aiwá apí niǵawixíní. Jisaso ayí aiwá nínímáná eḡáná wigí aḡí e nání nurowárimí

10 ewéyo wiepísariḡowa t́níní nípíxemoáníro nímeámí uǵawixíní. Ipíyo oríwámí dání aḡí yoí Darímanuta t́ḡḡ e niwiékínímearo ayoaǵawixíní.

“Emímí bí neaíwapíyí.” uríḡfá náníríní.

11 Parisi wa níwímearo ríxa śmí t́níní úrapí xwíyíá nuríro omí iwamó wíwapíyaníro nání re uríḡfawixíní, “Aḡḡnamí dání emímí bí neaíwapíyí.” uríḡfá

12 Jisaso awa nání xegí xwioxíyo dání mḡḡ nípénírí “Iní!” nírírí re uríḡnigíní, “Judayí agwí ríná ḡweaǵáyíné pí nání ‘Emímí neaíwapíyí.’ níraríḡoí? E níraríḡaǵa aiwí emímí soyíné níraríḡápi wí nemíméíní.” nurírí

13 ayo ṕníní níwiárimí wiepísariḡowa t́níní ewéyo nípíxemoáníro ipíyo oríwámí dání nání uǵawixíní.

Ewayí ikaxí yisí nání uríḡfá náníríní.

14 Nuróná aiwá nání dḡḡ aríá nikeamoro biśkerfá ná b́níní ewéyo wenṕníní nímeámí warf́ná

15 Jisaso Parisiowa nanḡ rayiro sipí rayiro yaríḡpa wiepísariḡowa ax́pi yaníro nerf́ná omí dḡḡ ḿkwíropa nero ŕwí nímopíríxínírí ewayí xwíyíá nuríríná sekaxí re uríḡnigíní, “Soyíné píráníḡ emépoí. Biśkerfá yisí — Biśkerfá síní sḡḡ eḡáná yisí onímíapí t́fá aiwí nímíní ikwianḡwí neapínárírí nímíḡa wíaṕnímearíḡríní. Yisí Parisiowayá t́níní Xerotoyá t́níní nání wáyí nero emépoí.” uríḡnigíní. Uyíníf́ yisíníḡ wigí xwioxíyo íkwianḡwí eapínínigínírí e urarf́ná

16 wiwaníḡowa re ríníḡfawixíní, “None biśkerfá menḡḡ nání neararíní.” rínaríḡaǵa

17 o aríá níwirí ḿxí re uríḡnigíní, “Pí nání ‘Biśkerfá mayoneríní.’ rínaríḡoí? Śníní sḡḡwí oxoaro dḡḡ moro mepa reḡoí? Segí mḡḡ sḡḡáníḡ rímóníní?

18 Sḡḡwí t́ḡfóyíné aiwí sḡḡwí ḿwínípa ríyaríḡoí? Aríá t́ḡfóyíné aiwí aríá ḿyaríḡ reḡoí? Nioní biśkerfá wé wú núníní kwíkwírímí nerí ámá 5,000yo ḿníní wíḡá nání dḡḡ ḿseainarínírání?

19 Aiwá ayí níníro t́fápi soxí íá xwé araríyo aumaúmí yáriǵawixíní?” uríḡḡ awa “Wé wúkaú śkwí waú apímí aumaúmí yáriḡwanigíní.” uríḡḡ

20 o ámí re uríḡnigíní, “Nioní biśkerfá ámá 4,000yo níkwírírí wíḡápi soxí íá araríyo miáriǵawixíní?” uríḡḡ awa “Wé ẃúmí dání waúmí miáriḡwanigíní.” uríḡḡ

21 o re uríḡnigíní, “Soyíné síní majf́a rímóníḡoí? ‘Aiwá menáná árínone ḿneaiapípa xoríní.’ ríníaiwiaríḡoí?” uríḡnigíní.

Sḡḡwí supáríḡ womí nanḡ imíxíḡfá náníríní.

22 E nurf́sáná nuro aḡí yoí Betísaidayo niwiékínímearo nayoaro emearf́ná ámá wí sḡḡwí supáríḡ wo Jisaso píráníḡ imíxíní nání níméra níbíro wauní ríxíḡ re uríḡfawixíní, “Joxí wé seáyí e níwikwíárírí nanḡ imíxíréní?” uríḡḡ

23 Jisaso sḡḡwí supáríḡomí wéyo íá níxírímí aḡí Betísaida e níwárimí nuri yání e dání nírómáná oyá sḡḡwíyo reanḡwí núrírí wé seáyí e níwikwíárírí yaríḡ re wíḡnigíní, “Joxí amípí wí sḡḡwí ríwíníḡníní?” uríḡḡ

²⁴ o sɪŋwɪ nanɪrɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ámá wí aŋɪ emearɪŋagɪ sɪŋwɪ nɪwɪnɪrɪ aɪwɪ íkɪánɪŋɪ ímónɪŋagɪ wɪnɪŋɪnɪ.” urɪagɪ

²⁵ ámɪ bɪ wé sɪŋwɪyo seáyɪ e wikwiáráná o rɪxa sɪŋwɪ anɪŋɪ nanárɪrɪ xegɪ sɪŋwɪ rɪxa nanɪ éagɪ amɪpɪ nɪyonɪ xɪxenɪ wɪnɪŋɪnɪgɪnɪ.

²⁶ Xɪxenɪ wɪnáná Jisasó o xegɪ aŋɪ e nánɪ nurowárɪrɪná re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Dɪxɪ aŋɪ e nánɪ nurɪná ámɪ Betɪsaidá tɪyo nánɪ mupanɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

Pitao “Kiraisoxɪrɪnɪ.” urɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

²⁷ Jisasó tɪnɪ xegɪ wiepɪsarɪŋowá tɪnɪ nɪwiápɪnɪmeámɪ nuro aŋɪ xwé yoɪ Sisaría Piripai tɪŋɪyo ikwɪrónɪŋɪpɪmɪ nánɪ nurɪná awamɪ yarɪŋɪ nɪwirɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ámáɪ nionɪ nánɪ arɪre rarɪŋoɪ?” urɪagɪ

²⁸ awá re urɪgɪawixɪnɪ, “Wí re rarɪŋoɪ, ‘Jono wayɪ nɪneameaia wago ámɪ nɪwiápɪnɪmearɪ rɪá yarɪnɪ?’ rarɪŋoɪ. Ámɪ wí re rarɪŋoɪ, ‘Eŋɪná Gorɪxoyá xwɪyɪfá wɪá rókiamoagɪ mɪpé aŋɪnamɪ peyɪŋɪ Iraiŋaoyɪ rɪnɪŋo nɪweapɪrɪ rɪá yarɪnɪ?’ rarɪŋoɪ. Ámɪ wí re rarɪŋoɪ, ‘Eŋɪná Gorɪxoyá xwɪyɪfá wɪá rókiamoagɪ wá wo nɪwiápɪnɪmearɪ rɪá yarɪnɪ?’ rarɪŋoɪ.” urɪagɪ

²⁹ o sɪnɪ yarɪŋɪ nɪwirɪná re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ayɪ e nɪrɪro aɪwɪ sewanɪŋoyɪné nionɪ nánɪ gorɪnɪ rarɪŋoɪ?” urɪagɪ Pitao re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Joxɪ Kiraisoxɪ, nene yeáyɪ neayimɪxemearɪá nánɪ arɪowayá xwɪfá piaxɪyo dánɪ iwiaronoxɪrɪnɪ.” urɪagɪ

³⁰ o ŋwɪ ikaxɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Soyɪné nionɪ e eŋáonɪ nánɪ áwanɪ murɪpa époɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

Áwanɪ “Nionɪ nɪnɪpɪkipɪrɪfárɪnɪ.” urɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

³¹ Xewanɪŋo nánɪ iwamɪfó nuréwapɪyɪrɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ámá ímónɪŋáonɪ rɪnɪŋɪ xwé wí meámɪfárɪnɪ. Negɪ mebáowa tɪnɪ apaxɪpánɪŋɪ ímónɪgɪfá xwéowa tɪnɪ Gorɪxoyá ŋwɪ ikaxɪ eánɪŋɪpɪ mewegɪáwa tɪnɪ nionɪ rɪwɪ nɪmóáná wa nɪnɪpɪkipɪrɪfárɪnɪ. E nerɪ aɪwɪ sɪá wɪyaú wɪyɪ óráná ámɪ wɪápɪnɪmeámɪfárɪnɪ.” nurɪrɪ

³² pɪné sɪŋánɪ e rɪmóagɪ Pitao Jisasomɪ nɪmeámɪ nurɪ yánɪmɪ nɪrómáná rɪxa mɪxɪ urɪmɪnɪrɪ nánɪ nerɪ “E wí mɪnearɪpanɪ.” urarɪná

³³ Jisasó omɪ rɪwɪ numorɪ wiepɪsarɪŋɪ wɪamɪ sɪŋwɪ nɪwɪnɪrɪná omɪ mɪxɪ nurɪrɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Setenoxɪnɪ, pɪnɪ nɪnɪwɪárɪmɪ uɪ.” nɪrɪrɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Pitaoxɪ amɪpɪ nánɪ Gorɪxo wimónarɪŋɪpɪ nánɪ dɪŋɪ mɪmó ámá wimónarɪŋɪpɪ nánɪ moarɪŋɪnɪ.” nurɪsáná

³⁴ ámá e epɪroyɪ egɪáyo “Eɪnɪ.” nurɪrɪ xegɪ wiepɪsarɪŋowá tɪnɪ nawɪnɪ awɪ neánɪmáná eŋáná re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Soyɪné woxɪ nionɪ yarɪŋápa emɪnɪrɪ nánɪ nionɪ tɪnɪ nurɪnáyɪ re erɪfárɪnɪ. Dɪxɪ simónarɪŋɪpɪ wí mé rɪwɪmɪnɪ nɪmamorɪ re nɪyaiwirɪ ‘Jisasomɪ xɪdarɪŋagɪ nánɪ ámá wa íkɪáyo nɪnɪyekwɪroárɪro nɪnɪpɪkíróná ayɪ ananɪrɪnɪ.’ nɪyaiwirɪ nɪxɪdɪrɪfárɪnɪ.

³⁵ Ámá go go ‘Jisasomɪ nɪxɪdɪrɪnáyɪ ámá wa nɪpɪkipɪrɪxɪnɪ.’ nɪyaiwirɪ nánɪ nionɪ mɪnɪxɪdɪ xegɪ wará éfɪ nɪmenɪrɪ nerɪná xewanɪŋo anɪŋɪnɪ ikeamónɪfárɪnɪ. E nerɪ aɪwɪ ámá go go nionɪ nɪnɪxɪdɪrɪ xwɪyɪfá yayɪ seainarɪŋɪpɪ nánɪ wáf emearɪŋagɪ nánɪ pɪkɪánáyɪ, o anɪŋɪnɪ mikeamónɪ nionɪ nɪnɪxɪdɪrɪŋɪpɪmɪ dánɪ erɪkiemeánɪfárɪnɪ.

³⁶⁻³⁷ Ámá go go nionɪ mɪnɪxɪdɪ iyɪfá íá nɪgwɪ amɪpɪ emeámɪnɪrɪ nánɪnɪ néra nurɪ nɪmeáɪsáná xewanɪŋo anɪŋɪnɪ ikeamónáná ayɪ nanɪranɪ? Oweoɪ! Amɪpɪ nɪnɪ xwɪfá tɪyo dánɪ mɪmúropa nerɪ aɪwɪ xewanɪŋo anɪŋɪ ikeamónáná amɪpɪ apɪ tɪnɪ xegɪ wará anɪŋɪ ŋweanɪá nánɪ roayɪrónɪpaxɪmanɪ.” nurɪrɪ

³⁸ re uriniginini, “Seyíne nuro áamá agwi ríná nweagíáyí Gorixomi dñí mīwīkwíró fwi néra warigíáyí tñí e nemeríná nioní nání ayá seainíri píné nioní rarínápi ení nání ayá seainíri yarínagí nání áamáyo yumíí nīwirínáyí, áamá imónínáoní nīweapíríná ikínínáoní weapírí gí ápo xwínfá eearínípa nioní ení xwínfá eanáoní anínají wa tñí weapírí nerí xfo nání ení ayá níniníri ‘Go ríani?’ rímfáriní.” uriniginini.

9

¹ Ámí re uriniginini, “Nioní nepa seararínagí nání píraníní arfá nípoi. Áamá re rogíá wiyíne síní mīpepa neríná ení eáníní Gorixo xfo xegí xwioxíyo mīmeámí nerí píraníní seamenweanfa nání imónínípi imónarínagí síjwí wíníprfáriní.” uriniginini.

Jisaso níkníri xegí bí imóníní náníriní.

² Ríxa sfá wé wíúmi dání wo óráná o Pitaomí tñí Jemisomí tñí Jonomí tñí nīwirímeámí dfwí xwé bimí nīpeyiro wiwíní nījwearíná wigí síjwí anígíe dání re eníniginini. Jisaso wará xegí bí nimóníri

³ xegí rapírapí ení wíá nókiáriní áamá wí wayí nīroríná apfá e wé mīropaxí apfá xáiwí wearíniginini.

⁴ E yaríná Gorixoyá wíá rókiamoagí Irajaoyí rínínjo tñí eníná yagí Moseso tñí omí nīwímeari o tñí xwíyíá rínaríná

⁵⁻⁶ wiepísarínjowa wáyí ayíkwí mīwíníagí nání Píao “Píoi urímíní?” nīyaiwirí úrapí xwíyíá nuríri Jisasomí re uriniginini, “None re nījwearíná naníriní. Ananí re nīweapaxíriní. Aní pípákí wíkaú wí, joxí nání wiwáyí, Moseso nání wiwáyí, Irajao nání wiwáyí omíraneyí.” nurímáná enáná

⁷ agwí bí rítí wiáraná agwípimí dání xwíyíá bí re ríníniginini, “O gí íwí dñí síxí yínáoríní. Pí pí xwíyíá searánáyí arfá wípoi.” uráná

⁸ weníní éfáyí wínígíawixíní. Áamá wo mēpa Jisasoní iwo nīweanagí wínígíawixíní.

Irajao nání yaríní wigíá náníriní.

⁹ E nīwínímáná dfwí mīníníyo dání píní nīwiárimí nīweapíróná Jisaso njwí ikaxí re uriniginini, “Rípi naníápi nání áamáyo áwaní murímēpa époi. Áamá imónínáoní ríxa nīperí xwáripáyo dání nīwiápnímeámáná enáná íná ananí áwaní uríméfiríní.” uríagí

¹⁰ awa dñíní fá nīxíriro xwíyíá “Nīperí xwáripáyo dání wiápnímeámfáriní.” urípi nání ududí nero “Pí nání ríá nearínjoi?” nīriníro

¹¹ yaríní re wigíawixíní, “Pí nání njwí ikaxí eánínípi mewegíáwa re rarígíáriní, ‘Irajao ríxa bíjímí enáná ríwíyo áamá nene yeáyí neayimíxemeanfo aríowayá xwíá piáxíyo dání iwiaronfáriní.’ pí nání rarígíáriní?” uríagíá

¹² o re uriniginini, “Ayí neparíní. Irajao xámí nībírí áamá wigí yarígíápi ríwímíní mamoro Gorixomí dñí wíkwíroro epírí nání xwíyíá nuríri aiwí xwíyíá Gorixoyá nīriníri eáníní rípi ‘Áamá imónínomí ríníní nīwiayiro xwíríá wíxepíríáriní.’ xwíyíá apí ení pí nání ríníní?” nuríri

¹³ re uriniginini, “Njwí ikaxí eánínípi mewegíáwa e nīriro aiwí nioní re seararíní, ‘Irajao ríxa bíagí aiwí áamá ríwamíní xfo nání eánínípi omí arfá mīwí wigí dñí tñí sípí nīwiéra ugíawixíní.’ seararíní.” uriniginini.

Íwí imfó xíxéroaríní womí mīxí umáíníní náníriní.

14 Jisaso awa tñni ámi xegí wiep̄sar̄iñj̄ w̄tami w̄imean̄iro n̄áni n̄iweap̄iro awa t̄e ámá ep̄roȳ eñaḡá n̄iw̄in̄iro awa ñw̄t̄ ikax̄t̄ eán̄iñj̄p̄i meweḡt̄a wa t̄ñni xw̄iȳt̄a s̄m̄t̄ t̄ñni r̄inar̄iñaḡt̄a n̄iw̄in̄iro

15 r̄ixa añw̄t̄ e b̄aná ámá e ep̄roȳ eḡt̄áȳ Jisaso weapar̄iñaḡt̄ n̄iw̄in̄iro s̄ir̄t̄ n̄ip̄ik̄in̄iro yaȳt̄ wian̄iro n̄áni aññ̄ni nuro w̄imeááná

16 o yar̄iñj̄t̄ re wiñ̄iñiḡt̄ni, “Awa t̄ñni p̄í n̄áni xw̄iȳt̄a s̄m̄t̄ t̄ñni r̄inar̄iñoj̄t̄?” ur̄taḡt̄

17 ámá e ep̄roȳ eḡt̄áȳ wo re ur̄iñ̄iñiḡt̄ni, “Nearéwap̄iyar̄iñox̄t̄ni, ḡt̄ íwomi im̄fó x̄ixéoar̄iñaḡt̄ n̄áni man̄j̄ p̄r̄ónár̄it̄ni.

18 Im̄fó mean̄j̄ eááná meák̄kw̄iáñi yár̄iri man̄j̄ s̄w̄t̄ k̄ir̄fw̄in̄it̄i s̄ikw̄t̄ wé s̄iw̄fá yár̄iri yár̄ar̄iñ̄it̄ni. Nion̄i jox̄t̄ n̄áni n̄imeáa b̄fá aiw̄t̄ jox̄t̄ m̄iñweañaḡt̄ n̄áni d̄ix̄t̄ wiep̄sar̄iñowam̄t̄ ‘Soȳt̄né m̄ix̄t̄ umáñnowár̄ipoȳt̄.’ ur̄taḡt̄ aiw̄t̄ awa w̄í anan̄t̄ m̄ix̄t̄ umáñnowár̄ipax̄t̄man̄t̄.” ur̄taḡt̄

19 Jisaso r̄ixa an̄id̄iñj̄t̄ n̄iw̄iaw̄iri n̄áni re ur̄iñ̄iñiḡt̄ni, “Agw̄t̄ r̄iná ñweaḡt̄áȳt̄né nion̄i t̄ñni nemerane emá obax̄t̄ n̄iseamúr̄oaḡt̄ aiw̄t̄ s̄in̄t̄ Gor̄ixom̄t̄ d̄iñj̄t̄ m̄iw̄ikw̄t̄roar̄iḡt̄a ren̄oj̄t̄? Ar̄ire searayim̄t̄ni?” nur̄it̄i “Íwomi n̄iw̄ir̄imeám̄t̄ b̄fpoȳt̄.” ur̄taḡt̄

20 r̄ixa n̄iw̄ir̄imeám̄t̄ n̄ib̄iro im̄fó Jisasom̄t̄ s̄iñw̄t̄ n̄iw̄in̄it̄r̄n̄á re en̄iñiḡt̄ni. Mean̄j̄ eááná sinap̄ixw̄t̄n̄t̄ néra n̄ip̄iér̄or̄t̄ xw̄fáyo niwieága ur̄t̄ meák̄kw̄iá pum̄ir̄t̄ yar̄iñaḡt̄

21 xanom̄t̄ Jisaso re ur̄iñ̄iñiḡt̄ni, “Sa arar̄t̄ en̄t̄r̄it̄ni?” ur̄taḡt̄ re ur̄iñ̄iñiḡt̄ni, “S̄in̄t̄ on̄imiáo d̄án̄t̄ e néra un̄t̄r̄it̄ni.

22 Im̄fó íwomi íníná xw̄ir̄fá oik̄ixém̄it̄ni re yar̄iñ̄it̄ni. N̄ixer̄t̄ r̄fáyo ikeaar̄it̄i n̄ixer̄t̄ in̄iḡt̄yo mamów̄ar̄it̄i yar̄iñ̄it̄ni.” nur̄it̄i “Jisaso en̄t̄ yopa meḡin̄it̄ren̄iñoj̄t̄?” n̄iyaiw̄ir̄t̄ re ur̄iñ̄iñiḡt̄ni, “Jox̄t̄ ‘Anan̄t̄ nan̄j̄ im̄ix̄ipaxon̄it̄ni.’ n̄iyaiwin̄it̄r̄n̄áȳt̄ wá niyeaom̄ix̄it̄i ar̄it̄rá yeait̄.” ur̄taḡt̄

23 Jisaso re ur̄iñ̄iñiḡt̄ni, “Jox̄t̄ ‘O nan̄j̄ mim̄ix̄ipaxor̄it̄ni.’ n̄in̄iaw̄ir̄it̄i r̄in̄it̄rar̄iñ̄it̄ni? J̄iwan̄iñox̄t̄ Gor̄ixom̄t̄ d̄iñj̄t̄ w̄ikw̄t̄roi. Ámá ḡiȳt̄ Gor̄ixom̄t̄ d̄iñj̄t̄ ikw̄t̄rófáȳt̄ am̄ip̄í aí anan̄t̄ ar̄it̄rá win̄iñoj̄t̄.” ur̄taḡt̄

24 íwomi xano apax̄t̄ mé re ur̄iñ̄iñiḡt̄ni, “Gor̄ixom̄t̄ d̄iñj̄t̄ w̄ikw̄t̄róm̄it̄ni re yar̄iñaḡt̄ n̄áni aga p̄ir̄an̄iñj̄t̄ w̄ikw̄t̄róm̄it̄ni nim̄ixei.” ur̄taḡt̄

25 Jisaso ámá obax̄t̄ o t̄ñj̄t̄ e n̄áni m̄t̄r̄t̄ b̄imiar̄iñaḡt̄a n̄iw̄in̄it̄i im̄fó íwomi x̄ixéoar̄iñom̄t̄ m̄ix̄t̄ numáñnowár̄it̄i re ur̄iñ̄iñiḡt̄ni, “Man̄j̄ p̄r̄oár̄it̄i ar̄fá p̄r̄oár̄it̄i en̄ox̄t̄ íwomi p̄ñ̄it̄ n̄iw̄iár̄im̄t̄ nur̄it̄ ám̄t̄ b̄i t̄ñni r̄fw̄m̄it̄ni n̄iror̄it̄ m̄ix̄ixérop̄an̄t̄.” uráná

26 im̄fó mak̄ir̄fw̄t̄ n̄imor̄it̄ mean̄j̄ near̄it̄ íwo sinap̄ixw̄t̄n̄t̄ niyár̄it̄i wen̄áná om̄t̄ p̄ñ̄it̄ n̄iw̄iár̄im̄t̄ un̄iñiḡt̄ni. P̄ñ̄it̄ n̄iw̄iár̄im̄t̄ úáná íwo r̄ixa n̄iper̄t̄n̄iñj̄t̄ wen̄aḡt̄ n̄iw̄in̄iro ámá obax̄t̄ “R̄ixa n̄iper̄t̄ r̄fá wen̄oj̄t̄?” rar̄iñaḡt̄a aiw̄t̄

27 Jisaso xeḡt̄ wéyo f̄á n̄imax̄it̄m̄áná m̄feyoááná o wiáp̄ñ̄imeañ̄iñiḡt̄ni.

28 N̄iw̄iáp̄ñ̄imeám̄áná en̄jáná Jisaso nur̄it̄ añ̄t̄yo n̄ip̄aw̄ir̄it̄i ñweañáná xeḡt̄ wiep̄sar̄iñow̄a wiḡt̄p̄i ín̄im̄t̄ yar̄iñj̄t̄ re wiḡt̄aw̄ix̄it̄ni, “P̄í n̄áni im̄fó íwomi x̄ixéoróm̄t̄ m̄ix̄t̄ umáñnowár̄ipax̄t̄ mimón̄ipa éwan̄iḡt̄ni?” ur̄taḡt̄a

29 o re ur̄iñ̄iñiḡt̄ni, “Soȳt̄né seḡt̄ d̄iñj̄t̄ t̄ñni im̄fó t̄ñ̄iñj̄t̄ imón̄iñ̄t̄ȳt̄ m̄ix̄t̄ umáñnowár̄ipax̄t̄ men̄it̄ni. Gor̄ixom̄t̄ d̄iñj̄t̄ w̄ikw̄t̄roro yar̄iñj̄t̄ wiro nerónáȳt̄, anan̄t̄ oyá d̄iñj̄t̄ t̄ñni m̄ix̄t̄ umáñnowár̄ipax̄t̄ imón̄ip̄r̄áoit̄.” ur̄iñ̄iñiḡt̄ni.

Ám̄t̄ yum̄t̄i “N̄in̄ip̄ik̄ip̄t̄r̄t̄r̄it̄ni.” ur̄iñ̄t̄ n̄án̄it̄ni.

30 Awa añ̄t̄ ayo p̄ñ̄it̄ n̄iw̄iár̄im̄t̄ Gariri p̄ropen̄it̄s̄t̄yo áw̄in̄im̄t̄ nur̄t̄n̄á Jisaso “Ámá nion̄i p̄war̄iñaḡt̄ n̄áni n̄ij̄fá mimón̄ipa oépoȳt̄.” yaiwiñ̄iñiḡt̄ni. Aȳt̄ r̄ip̄t̄ n̄áni e yaiwiñ̄iñiḡt̄ni.

31 Wiep̄sar̄iṅowam̄ni nuréwap̄iyiri re urayin̄niḡini, “Ámá imón̄iṅáoni nán̄i m̄iȳf uráná n̄in̄ip̄ikip̄r̄ár̄ini. N̄ip̄ikíá aí s̄fá w̄iyáú w̄iyi óráná xwár̄ipáyo n̄iwémáná ámi n̄iwíáp̄n̄imeám̄ár̄ini.” urayariṅaḡi aiw̄i

32 awa s̄ni n̄ip̄ikw̄ini n̄ij̄fá mimón̄ipa nero aí mas̄s̄fá n̄iwiro nán̄i yariṅf̄ b̄i m̄wiḡfawix̄ini.

“Go gone seáyi e imónan̄wár̄ani?” rin̄iḡfá nán̄ir̄ini.

33 Awa aṅf̄ yoṅf̄ Kapaneam̄i n̄irémoro aṅf̄yo n̄ipáwiro n̄iṅwear̄fná Jisaso wiep̄sar̄iṅowam̄i yariṅf̄ re win̄niḡini, “Óf̄ e n̄ib̄iranéná pí xw̄iȳfá n̄ir̄iga b̄fawix̄ini?” ur̄fagi aiw̄i

34 awa “Neḡf̄ wox̄i gox̄i áminá nimón̄iri neamen̄weañáná w̄f̄one simañw̄yón̄iṅf̄ in̄imi yeáyf̄ rur̄nan̄wár̄ini?” n̄ir̄iga b̄fá en̄aḡi nán̄i ayá nero xw̄iȳfá b̄i mur̄f̄ kikiá yariṅaḡfá

35 o éf̄ n̄iṅweámáná wiep̄sar̄iṅf̄ wé wúkaú s̄ikw̄f̄ waú awam̄i “Soȳfné awí neán̄iro re ṅwénap̄poȳi.” nur̄iri re ur̄iṅniḡini, “Ámá ‘Nion̄i simañw̄yón̄iṅf̄ onur̄fnaȳipoȳi.’ n̄iyaiwir̄iṅo re éw̄n̄iḡini. Ámá n̄iyoni x̄in̄áin̄iṅf̄ nimón̄iri ar̄irá w̄iw̄n̄iḡini.” nur̄iri

36 n̄iaíw̄f̄ miá b̄i n̄imeari áw̄ini e éf̄ nur̄ár̄imáná wé n̄imak̄f̄kiyiri ámi re ur̄iṅniḡini,

37 “Ámá wo nion̄i n̄ix̄d̄ir̄fnáȳf̄ n̄iaíw̄f̄ r̄ip̄fn̄iṅf̄ imón̄iṅf̄yo peaȳf̄ m̄iwian̄f̄ wéyo n̄imer̄fnáȳf̄ apim̄ini wéyo m̄imear̄ini. Nion̄i wéyo n̄imer̄i ḡf̄ ápo, n̄irowár̄enap̄iṅomi en̄i wéyo umer̄i yariṅf̄.” ur̄iṅniḡini.

“Aȳf̄ t̄f̄ám̄ini m̄ikum̄ix̄in̄iḡf̄áȳf̄ none t̄f̄ám̄ini imón̄ini.” ur̄iṅf̄ nán̄ir̄ini.

38 Jono re ur̄iṅniḡini, “Neaiep̄sar̄iṅox̄ini, none ámá wo yoṅf̄ jox̄iyá n̄ir̄iri im̄f̄o m̄ix̄f̄ umá̄nowár̄ariṅaḡi n̄iw̄n̄rane o none t̄f̄ni naw̄ini memear̄iṅaḡi nán̄i xe oen̄iri s̄iṅw̄f̄ w̄inaniṅf̄ en̄wámani.” ur̄fagi

39 Jisaso re ur̄iṅniḡini, “Ap̄i e im̄ixáná p̄r̄f̄ m̄iwiaikipani. Ámá go go yoṅf̄ nion̄iyá n̄ir̄iri em̄im̄f̄ nemi nur̄i aṅf̄ni ikaȳw̄f̄ n̄imear̄ipax̄f̄ imón̄in̄imen̄iṅo.

40 Ámá aȳf̄ t̄f̄ám̄ini m̄ikum̄ix̄in̄ipa ner̄fnáȳf̄ aȳf̄ none t̄f̄ni imón̄ini. Aȳfnáni e éf̄ayo b̄i p̄r̄f̄ m̄iwiaikipani.

41 Ámá go go soȳfné Kiraison̄i n̄ix̄d̄iwo wáṅf̄ ur̄imero yariṅaḡfá nán̄i ar̄irá n̄iseair̄i iniṅf̄ b̄i aí niwiri n̄iseaiap̄r̄fnáȳf̄, Gor̄ixo e éo nán̄i wí d̄iṅf̄ ar̄fá mikeam̄o om̄i x̄ixen̄i ar̄irá win̄f̄ár̄ini.

Íw̄f̄ oépoȳin̄iri w̄iwap̄iyariṅf̄áȳf̄ nán̄ir̄ini.

42 “E ner̄i aiw̄i ámá go go n̄iaíw̄f̄ r̄ip̄iam̄i nion̄i d̄iṅf̄ n̄ikw̄f̄roan̄iro yariṅf̄ápiami p̄r̄f̄ wiaikim̄in̄iri ner̄i íw̄f̄ oépoȳin̄iri w̄iwap̄iyar̄fná Gor̄ixo ‘O xw̄iȳfá mayor̄ini.’ m̄ir̄f̄ r̄ixa n̄ipémáná en̄áná r̄fn̄iṅf̄ xwé win̄f̄ár̄ini. S̄ini n̄iaíw̄f̄piami íw̄f̄ nán̄i m̄iwiepisipa en̄áná ámá wa om̄i f̄á n̄ixero s̄iṅá xwé wo s̄iṅw̄f̄ t̄f̄ni gw̄f̄ n̄ijár̄iro raw̄rawáyo n̄imamówár̄fnáȳf̄, s̄ip̄i en̄aḡi aiw̄i r̄fn̄iṅf̄ Gor̄ixo wim̄in̄iri en̄p̄fn̄iṅf̄ imón̄iṅf̄p̄mani.

43-44 Íw̄f̄ nán̄i wé f̄eapá n̄isin̄ir̄fnáȳf̄ n̄iwákw̄in̄iri em̄i mor̄f̄ini. E nin̄ir̄fná r̄fn̄iṅf̄ xwé n̄isin̄iri aiw̄i wé ras̄fá en̄f̄ t̄f̄ni opéiri aí aṅfnami nán̄i n̄ipeyir̄fnáȳf̄ aȳf̄ anan̄ir̄ini. Wé núkaúni f̄eapá ner̄i íw̄f̄ meáú s̄ini ú t̄f̄ni ner̄fná r̄fá an̄iṅf̄ wear̄iṅf̄yóm̄ini nur̄i r̄fá n̄ir̄n̄ir̄fnáȳf̄ aȳf̄ nan̄f̄mani.

45-46 ‘S̄ikw̄f̄ rú t̄f̄ni íw̄f̄ nán̄i aṅf̄ oemem̄ini.’ yaiw̄iú s̄ikw̄f̄ ú m̄iṅf̄ n̄iwákw̄in̄iri em̄i mor̄f̄ini. E nin̄ir̄fná r̄fn̄iṅf̄ xwé n̄isin̄iri aiw̄i s̄ikw̄f̄ ras̄fá en̄f̄ t̄f̄ni opéiri aí aṅfnami nán̄i n̄ipeyir̄fnáȳf̄ aȳf̄ anan̄ir̄ini. S̄ikw̄f̄ ‘Íw̄f̄ nán̄i oum̄ini.’ yaiwiar̄iṅú t̄f̄ni en̄áná n̄iper̄fná Gor̄ixo r̄fá an̄iṅf̄ wear̄iṅf̄yo n̄isikeaár̄fnáȳf̄ aȳf̄ nan̄f̄mani.

⁴⁷ Sijwí wíníyi t́nì íwí nánì nìmorínáyí sijwí ayi nìyori emi moríñì. E niníríná rínìñí xwé nìsinírì aiwí sijwí ná wìyini nanìmi opéírì aí anínamì nánì nìpeyirínáyí ayí ananírìni. Sijwí íwí nánì mófyi t́nì néisáná nìperíná Gorìxo ríá aníñí wearíñíyo nìsikeaárìrínáyí ayí nanímanì.

⁴⁸ Ríá aníñí wearíñe xweamí mìpé aníñí nìsirì ríá enì aníñí rínìrì yaríñerìni.

⁴⁹ “Saxí aiwáyo moarígíápa Gorìxo ríá enì áamá ńnì naní oimónípoynìrì saxíníñí e moníárìni.

⁵⁰ Saxí aiwá awíí imíxaríñí enagí nánì nanírìni. E nerì aí xegí awíí yaríñípi anípá nerì aiwáníñí imóníñáná aríge nerì ámi awíí eníñot? Soyíné saxíníñí nìmónìro saxí aiwáyo awíí imíxaríñípa áamá nìyonì píraníñí e nìwirínáyí, sewaníñoyné mímíeyoánípa nero píraníñí nìkumíxìniro néra úfíxìni.” uríñinìgìni.

10

Apíxí emi moarígíá nánìrìni.

¹ Jisaso nìwiápínìmearì e ṕnì nìwiárìmi nurì Judia píropenísíyo nìmúrorì iniíí Jodanì rapáyo jíaríwámì dánì waríná oxí apíxí epíroyí nero o t́ñí e awí eánáná xegí yaríñípa ámi uréwapíyaríná

² Parisi wa nìwímearo omi iwamíó nìwíwapíyiro re urígíawixìni, “Wa negí ñwí ikaxí eáníñípi íá nìroro re rarígíárìni, ‘Xegí oxo apíxími ananì emi mopaxírìni.’ rarígíárìni. Wa ‘Emi mopaxímanì.’ rarígíárìni. Joxíyá d́ñí aríge simónarìni? ‘Ananì emi mopaxírìni.’ rìsimónarìni? ‘Ñwíárìni.’ rìsimónarìni?” uríagíá

³ re uríñinìgìni, “Moseso eníá segí seáríawéyo ñwí ikaxí nurìríná píoi uríñinìgìni?” uríagí

⁴ re urígíawixìni, “Moseso áamá apíxí emi moanìro nánì ananì payí re ríníñípi ‘Nionì ímì aníñí emi móárìni.’ ríníñípi nearo owiowarípoynìrì sijwí neanagírìni.” uríagíá aiwí

⁵ Jisaso re uríñinìgìni, “Soyíné segí d́ñí t́nì nìxídìro aríkí segí apíxí emi moanìro yaríñagíá nánì Moseso ñwí ikaxí apí nìrìrì eanírìni.

⁶ E nerì aiwí xwíyíá rìpi nìrìrì ríwamíñí eanírìni, ‘Gorìxo eníá xwíá imíxìrì anína imíxìrì neríná oxí imíxìrì apíxí imíxìrì enírìni.

⁷⁻⁸ Ayínánì oxo xaníyaúmi ṕnì nìwiárìmáná xegí apíxí t́nì nìkumíxìrìríná ná ayí ná b́níníñí imónípísírìni.’ E nìrìrìrì eáníñí enagí nánì xìxegíni imónarígíímanì. Ná ayí ná b́níníñí nìmónìri emearígíírìni.

⁹ Ayaú nìmeánìmi nemeríná Gorìxo ñwíráríñí enagí nánì ṕnì nìwiárìnìmi mupa oépiyí.” nurìmi nurì

¹⁰ aníyo nìpáwiri ñweanáná wiepísaríñowa ámi o meánígíá nánì urípi nánì yaríñí wíáná

¹¹ o re uríñinìgìni, “Áamá go go xegí apíxí emi nìmorì wí nìmearínáyí, xámì meanímì sípí wikárarìni.

¹² Apíxí gí gí enì xegí xiagwomì ṕnì nìwiárìmi nurì womì nìmeánìrínáyí, xámì meáníñomì sípí wikárarìni.” uríñinìgìni.

Niaíwí onímiápiami wé ikwíkwíarìmí ení nánìrìni.

¹³⁻¹⁴ Áamá wí Jisaso wigí niaíwí oimónípoynìrì wé wikwíarìni nìmeámì báná wiepísaríñowa mìxí uraríñagíá Jisaso awa pírf urakianìro yaríñagíá nìwìrìrì wikí d́ñí nìwíaiwirì re uríñinìgìni, “Soyíné pírf murakipanì. Gorìxo xwioxíyo míméamí nerì píraníñí seameñweanì śñánì nìmónìríná o

ámá niaíwí tiyí yapí nioní dñí nkwírófáyo menweanfá enagi nání soyfne pírí murakipaní. Nioní tfe nání xe obípoiyí.

15 Nioní nepa seararíñini. Ámá giyí giyí niaíwípia xaniyaúmi dñí ikwíroro símanwíyóníñí yeáyí uríñiro yarígfápáníñí Goríxomí e mepa nerínáyí, o xwioxíyo mímeámí nerí píraníñí seamenweanfápimi wí páwipírífámani.” nurímáná

16 niaíwípia wími nímearí sáfyo níñwirárínimáná wé seáyí e wikwiáriri “Gí ápo píraníñí oumeni.” rírí níwia uníñigíni.

Ámá amípí mímúroníñí wo nánirini.

17 Jisaso níwiápínimeámi aní wíyo umíniri yarfná ámá wo o tñí e nání mírí nírí símímaními dání xómíñí níyíkwiri yaríñí re winíñigíni, “Nearéwapíyaríñí nanoxíni, aríge nerfná nioní dñí níyímiñí tñáoni imónímáríni?” uríagi

18 o “Jisaso Goríxofani?” oyaiwiníri re uríñigíni, “Joxí pí nání ‘Nearéwapíyaríñoxíni níñirífná ‘Nanoxíni níñiríni? Ámá wí nanímani. Sa Goríxo nanoríni.

19 Joxí ñwí ikaxí eáníñipi nání ríxa níjía imóníñini. ‘Níwiápínimeari ámá wí mípíkípa eríni. Ámá wí tñí íwí minípa eríni. íwí mímeapa eríni. Yapí murípa eríni. Yapí nurepísiri íwí murápi pa eríni. Inókími tñí ápomi tñí wéyo meríni.’ E ríñíñipi joxí ríxa níjía imóníñini.” uríagi

20 o re uríñigíni, “Nearéwapíyaríñoxíni, apí nípiñi síní ononí imóníñáe dání pírí míwiaíki píraníñí níxída bíñaríni.” uríagi

21 Jisaso síñwí agwí níwíniri wá níwianíri nání re uríñigíni, “Nípiñi níxídíri aiwi ámi bí síniríni. Joxí nuri díxí iyá ía tñí xwíá tñí amípí díxíyí nígwí nání bí nerí nígwí meátyí ámá aiwá nání ikeamóníro aikí nání ikeamóníro egfáyo míni wíríxíni. E nemoxí níbirí níñíxídímerínáyí, ríwéná nípémáná anínamí nání nípeyirfná amípí joxíyá aga xwé nídéroníñini.” uríagi aiwi

22 o amípí wí mímúroníño enagi nání dñí sípi níwiri e mepaxí wimóníagi nání símímaní kípíñí níyimi uníñigíni.

23 Símaní kípíñí níyimi úagi Jisaso xegí wiepísaríñowami síñwí níwínimerí re uríñigíni, “Amípí xwé tífáyí ananí Goríxomí dñí níwíkwíroro o xwioxíyo mímeámí nerí umenweanfe páwipaxímani.” nuríri

24 awa xíto ríñipi nání ududí yaríñagí níwíniri ámi re uríñigíni, “Niaíwoyfné, ámá wí aníñí miní yaníro nero aiwi ananí Goríxomí dñí níwíkwíroro o xwioxíyo mímeámí nerí umenweanfe páwipaxímani.

25 ‘Kamerí ení rapírapí gwí kiwearígfá ótyimi ananí páwipaxíñini.’ ríyaiwiaríño? Ámá amípí xwé tífáyí kamerí ení ótyimi mípáwipa éfpíñíñí Goríxo seamenweanfe nání ananí páwipaxímani.” uríagi

26 awa ududí níkaríñiro re urígfawixíni, “E imóníñaná ámá giyo Goríxo yeáyí uyímíxemeaníñirani?” uríagí

27 Jisaso síñwí agwí níwínimáná re uríñigíni, “Ámá wí mepa epaxí nímonímáná aiwi Goríxoyá dñí tñí ananíñini. Amípí Goríxo mepa epaxí wí mímoníñagi nání oyá dñí tñí epaxíñini.” uráná

28 Pitao re uríñigíni, “Ai, none negí amípí ríxa pñí níwiárími joxí ríxídímeríñwíni.” uríagi

29-30 Jisaso re uríñigíni, “Nepa seararíñini. Ámá giyí giyí nioní dñí níñíkwíroro xwíyá nioní nání yayí seainaríñipi wá urímero ení éfáyí xexírféayorani, xínáíwamíraní, xegí niaíwíyorani, xegí aníñani,

xegí aiwá omiñfrani, pñni n+wiárimí nix+d+rínáyí, sñni mipé xwíáyo niñwearíná xexirímeá imóníáyí xináíwa imóníáyí xegí niaíwí imóníáyí xináíwa imóníáyí xegí niaíwí imóníáyí xegí añí imóníáyí xegí aiwá omiñí imóníáyí wiwaníñyí pñni wiárfáyo seáyí émi múronínfárini. E nerí aí nioní nix+d+daríñagíá xeaníñí ení n+wiímeanfárini. Ayí ení añí ríwéná imónínfáyo dñí n+yimíñí tígíáyí nimóníro ñweapírfárini.

³¹ E nerí aiwí áamá 'Xwéonirini.' níríro xámi xámi imónarigíáyí niperíná surífmá yáripírfárini. Agwí ríná surífmá ñweagíáyí niperíná xámíñíyo múropírfárini." uríñiniginí.

Ámi yumí "Ninipikipírfárini." uríñí nánirini.

³² Awa ótyo nuro añí yoí Jerusaremí nání n+yiríná wiepísaríñowa Jisaso arfíki añí apimí nání n+yirí xámi umeaaríñagi n+winiro ududí niníro áamá Jisasomí xídarigíáyí wí ení ayá s'wí uoaríñagi o ámi xegí wiepísaríñí wé wúkaú síkwí waú awamí ná dámíni e n+míaurí ámi x'omí wa wipírfápi nání áwaní nurirí

³³ re uríñiniginí, "None Jerusaremí nání n+yirane rémoáná áamá imóníñáoní re níkeaáripírfárini. Áamá wo nioní nání miyí uráná apaxípaníñí imónígtá xwéowa tñni ñwí ikaxí eáníñipi mewegíáwa tñni nioní xwíríxí nínimero xwíyíá nínimeáíro 'Sa joxínirini.' níniríro nípikímoaníro wauyowamí mñni n+wipírfárini.

³⁴ Míni n+wiáná awa ríperirí niro reañwí núríro iwaní nearo nínífasáná nípikipírfárini. Ninipíkiro aiwí s'fá wíyaú wíyi óráná ámi wiápnímeámírfárini." uríñiniginí.

Jono tñni Jemiso tñni yaríñí wigíipi nánirini.

³⁵ Sebediomí xewaxowáú Jemiso tñni xogwáo Jono tñni añwí e nuri Jisasomí re urígtísixini, "Nearéwapíyaríñoxini, yawawí pí pí nání yaríñí síwíyí joxí ananí n+yéaiirírfárini?" uríagí

³⁶ o re uríñiniginí, "Nioní pí eaiimí nírariñi?" uríagi

³⁷ awaú yawawí ení áminá imóníwiniginirí wiepísaríñí wíá yawawí símanwíyóníñí yeáyí yeaurínífríxinirí re urígtísixini, "Joxí idáná ámináoxí nimónirí meñweañáná áamá nñni símanwíyóníñí yeáyí rurínáná yawawí joxíyá wéyo mñni mñni onweápiyínirí síñwí yeantíréirani?" uríagí aiwí

³⁸ Jisaso re uríñiniginí, "Awagwí yaríñí niarígtípi nání níj'fá mimónípa nerí nání yaríñí niaríñi." nurirí ewayí xwíyíá áamá wa x'omí píkírfá enagi nání áwaní nuriríná yaríñí re winíñiginí, "Awagwí iniígtí síxí nioní n+míáwá ananí nípaxí imónípísírfani? Iniígtí waxíyo nioní xémíápi awagwí ení ananí xepaxí imónípísírfani?" yaríñí wíáná

³⁹ awaú re urígtísixini, "Ananirini. Yawawí nepaxírfani." uríagí o re uríñiniginí, "Iniígtí nioní n+míáwá awagwí ení nípísírfani. Iniígtí waxí nioní xémíápi awagwí ení xepísfírfani.

⁴⁰ E nerí aiwí 'Woxí rífmí dání ñweat. Woxí rífmí dání ñweat.' wí earípaxonimani. Goríxo xewaníño earípaxírfani. X'fo wimónaríñí goxí goxí 'Jisasomí mñni mñni ñweápiyí.' earípaxírfani." uraríná

⁴¹ wiepísaríñí wé wúkaú wíá Jemiso tñni xogwáo Jono tñni e uraríñagí arfá n+wiro wikí dñí n+wiawiro yaríná

⁴² Jisaso "Nioní tññí añwí re bípoyí." nurirí re uríñiniginí, "Émá'yíá áminá meñweagíáwa seáyí e nimóníro wigí ámayo ayá mírímíxí peayí wianarígtírfani.

⁴³ E neri aiwí awa yarígtápa axípi mimónipani. Go go segí ráróniñf nimónirínáyf wíoyínéyá omiñf sealiaríño nimóniri arirá seaíwinigini.

⁴⁴ Go go xámi xiráóniñf imóníoxi xínáiníñf nimóniri áma niyoní sanf urápmérixini.

⁴⁵ Nioni eni áma imóniñaoni aí áma sanf nírápíprí nání weapiñaonimani. Áma níní nání nupeiri gwíniñf roayíróimiginiñf weapiñarini.” uríñnigini.

Síñwí supáriñf Batimiasomi nanf imixiñf nánirini.

⁴⁶ Jisaso wiepísaríñowa tñni nawíni sini Jerusaremi nání niyiro añf áwini e bimi xegí yoí Jeriko nírémoro ríxa añf apimi wiárf múroaníro yarína áma síñwí supáriñf wo —O omiñf mepaxo enagí nání óf manípa tñni niñweámáná niñwí nání tñni aiwá nání tñni rixiñf uraríñorini. Xano xegí yoí Timiasorini. Xíto xegí yoí Batimiasorini. O óf manípa tñni niñwearína aría wíyí re winigini.

⁴⁷ “Nasareti dánf Jisaso daiwo pwarini.” raríñagía aría e niwiri ríaiwá ení tñni re rayiñnigini, “Jisasoxti, ráríawé míxí ináyf Depitoyáoxini, wá niwianeí.” uraríñagi

⁴⁸ áma wí míxí ría tñf nuríro “Ríxa pñni wiárei.” uríagía aiwí aríki wíni ení tñni ríaiwá re rayiñnigini, “Ráríawé míxí ináyf Depitoyáoxini, wá niwianeí.” urayaríñagi

⁴⁹ Jisaso xegí pwaríñe nírómáná re riñnigini, “Omi ríaiwá urípoi.” uríagí ayf omí ríaiwá nuríro re urígtawixini, “O wiárf nimúroariníri ayá síwí míríropani. Joxi nání ríaiwá rírarini. Ríxa Wiápñimeai.” uráná

⁵⁰ iyía nípániri ñweañf nípíriri emi nimómí niwiápñimeámi nuri Jisasomi wímeáaná

⁵¹ o re uríñnigini, “Nioni pí simi nání nírariñnigini?” uríagí síñwí supáriño re uríñnigini, “Nearéwapíyaríñoxti, nioni ríxa síñwí oanimíniri rírarini.” uríagí

⁵² o re uríñnigini, “Joxi dñf níníkwírori nání díxí síñwí ríxa nanf aníni. Díxí añf ui.” uráná re eníñnigini. Ámi ríxa síñwí noxoari nanirína óf e dání Jisasomi ríwíyo númi uníñnigini.

11

Jerusaremiyo nírémorína míxí ináyf rémoarígtápa rémoñf nánirini.

¹⁻² Jerusaremi tñf añwi e nírémorína añf onimíá biaú xegí yoí rípiauríni. Betípassi tñni Betani tñni apiauríni. Añf apiaúyí dífwí xegí yoí Oripipá tñf e nírémoro Jisaso xegí wiepísaríñyí waúmi re uowaríñnigini, “Awagwí añf dayo ikwíroníñpimi nání nuri ríxa nírémori dogí sípíkí wo áma wí sini seáyí e éf mññwearígtó gwí yuráriniñagi síñwí niwínirína níkweari nímeámi bípiyi.

³ Áma wí ‘Pí nání íkweaaríñi?’ yaríñf e eaiánáyf, re urípiyi, ‘Yegí Ámináo dogí romí seáyí e níxerñweari uní nání íkweaaríñwií. Ríxa níxerñweari nímeámi numáná ámi re wírenapíñño.’ urípiyi.” uowarána

⁴ awaú nuri áma wíyoyá añf íwí e dogí sípíkí wo gwí niyurárinimáná óf e roñagi niwíniri íkwearína

⁵ áma wí dae rogíáyf yaríñf re wigíawixini, “Awagwí pí nání dogí o íkweaaríñi?” uríagía

⁶ awaú Jisaso “Re urípiyi.” urípi axípi uráná ayf xe oíkweápiyiniñf síñwí winíagía

7 awaú dogí sipíko Jisaso tñj e níméra nìbìri nìwàrimáná Jisaso seáyí e éf xenweani nánì wigí iyfá seáyí e ikwiáráná o seáyí e nìxenweari nìmeámi warfná

8 áamá obaxí wí enjíná mìxí ináyowami yayí wianiro nánì wigí iyfá nìpírayiro óf e íkwianwí neapára warigfápa axípi wigí iyfá óf e íkwianwí neapára warfná wí ófpá tñj e írímñj nánññj íkwianwí nìdoro óf e íkwianwí neapára warfná

9 Jisaso áwini e enáná xámi warigfáyí tñni rfwíyo warigfáyí tñni rfaiwá re nìra ugíawixini, “Gorixomi seáyí e oumeaneyi. Áamá Áminá Gorixo urowárenapfagi barñj ro oyá dñj tñni seáyí e imónfwínigini.

10 Arfowa mìxí ináyí Depitoyá xwioxíyo ñweaagfápa xwioxí nene ñweanfwá nánì nimóga barñjpi Gorixoyá dñj tñni seáyí e imónfwínigini. Anñnami seáyí e imónñjomí seáyí e oumeaneyi.” nìra ugíawixini.

Íkfá pikí wñnamí ramixñj nánirini.

11 Rixa Jerusaremí nìrémero Jisaso anj ridiyowá yarigfiwámi nìpáwiri wáf íkwíronñj e dánì wenñj ami ami nemerí rixa sfá órarñjagi nìwiniñi xegí wiepñsarñj wé wúkaú síkwí waú tñni nawíni anj yoí Betani nánì nuro sá wegíá

12 wfápi tñni nìwiápnimeámi Betani pñni nìwiárimí nurfná Jisaso agwí wíagi

13 wenñj éfyí wñniñnigini. Íkfá yoí pikíyí rññj wina, iwí inññna jfamí jfina ronagí nìwiniñi sogwí nánì pfa emññi anwi e nurí wenñj éfyí wñniñnigini. Ná mîwé iwíni inarñjagi nìwiniñi xegí ná wearñjíná sñni mimónñjagi nánì ná mîwenagí nìwiniñi

14 wiepñsarñjowa arfá egíe dánì íkfánami re urññnigini, “Íkfá rñnaxini, áamá wí sogwí midanpa epñra nánì ná mîwepa sa anñj re ériñni.” urarfná wiepñsarñjowa arfá wigíawixini.

Anj ridiyowá yarigfiwámi dánì mîxí urowárapñj nánirini.

15 Jerusaremí nìrémero anj ridiyowá yarigfiwámi nìpáwiro Jisaso re enñnigini. Áamá anj iwámi ññmi bí inarigfáyo mîxídamí wiowáñni áamá nìgwí senisí ninayiro tarigfáyíyá íkwianwí mîmîwiárí eri áamá ññ xawiówí ridiyowá nánì bí inarigfáyí íkwianwí éf ñweaagfápi mîmîwiárí eri

16 áamá sanj amipi xwanwí níkwónimí anj iwámi áwññmí anwi e imónñje xemoarigfáyo pñrí wiaikímí wirí enñnigini.

17 E nemáná iwamfó nuréwapíyirfná mññj nirori re urññnigini, “Re mñññpa rení, ‘Anj Gorixoníyáiwá nánì re rípríárini, “Áamá gwí wírf wírf nññ Gorixomi xwíyá urípríá nánì oyá anjwáñni.” rípríárini.’ mñññpa rení? E nñññni aiwí soyñé fwí meaarigfáyí yarigfápa axípnññj nero nánì anj riwá fwí meaarigfáyíyá anñññ imónñni.” urññnigini.

18 Apaxípnññ imónigfá xwéowa tñni ñwí ikaxí eánññpi mewegfáwa tñni áamá wí “Jisaso e neararini. E neararini.” rarñjagí arfá nìwiro ámáyí o xwíyá uréwapíyarññyí nánì rixa dñj nìpíkñiro nññ Jisasonini xídipññññ wáyí nero ñññ omí pñkianiro nánì mekaxí níméra ugíawixini.

19 Sfá ayí ayo sfá órarfná o wiepñsarñjowa tñni Jerusaremí pñni nìwiárimí nuro anj wíyo sá weagfáñni.

Pikfna yíweárñjagi wññgíá nánirini.

20 Jisaso wiep̄sar̄iṅowa t̄n̄i sá weḡtá w̄f̄ap̄i t̄n̄i niw̄iáp̄n̄imearo Jerusaremi nán̄i nur̄fná wen̄iṅf̄ éf̄áyf̄ win̄iḡf̄awix̄n̄i. Ík̄f̄á pik̄f̄na m̄fk̄f̄ aí t̄n̄i r̄ixa yeáyf̄ yár̄f̄aḡi niw̄in̄iro

21 Pitao Jisaso aḡíná éf̄p̄i nán̄i d̄iṅf̄ win̄f̄aḡi m̄iṅf̄ s̄f̄ṅá neán̄r̄i re ur̄iṅiṅiḡin̄i, “Ai, nearéwap̄iyar̄iṅox̄n̄i, ík̄f̄á pik̄f̄na jox̄i aḡíná ram̄x̄ár̄f̄na r̄ixa ȳiweán̄ar̄in̄i.” ur̄f̄aḡi

22 o “Em̄im̄f̄ nion̄i éápa awa en̄i epax̄r̄n̄i.” niȳaiwir̄i nán̄i re ur̄iṅiṅiḡin̄i, “Soȳfné en̄i Gor̄ixom̄i d̄iṅf̄ niw̄ikw̄f̄róa úpoȳi.

23 Nion̄i nepa searar̄iṅin̄i. Ámá ḡiyf̄ ḡiyf̄ ‘D̄f̄w̄f̄ r̄ipá n̄ija raw̄iraw̄áyo opiéron̄i.’ r̄ir̄i d̄iṅf̄ ná b̄in̄i mor̄i x̄fo r̄f̄f̄p̄i ‘X̄ixen̄i imón̄in̄iṅoi.’ yaiwir̄i ner̄fnáyf̄, Gor̄ixoyá d̄iṅf̄ t̄n̄i x̄ixen̄i en̄iṅoi.

24 Aȳinán̄i soȳfné wox̄i wox̄i Gor̄ixom̄i yar̄iṅf̄ niwir̄fná ‘Nion̄i re em̄f̄ar̄in̄i.’ ur̄iro om̄i d̄iṅf̄ w̄ikw̄f̄roro ‘Gor̄ixoyá d̄iṅf̄ t̄n̄i x̄ixen̄i imón̄in̄if̄ar̄in̄i.’ yaiwiro ner̄fnáyf̄, oyá d̄iṅf̄ t̄n̄i x̄ixen̄i imón̄in̄if̄ar̄in̄i.

25 Soȳfné wox̄i wox̄i éf̄ n̄roro Gor̄ixom̄i yar̄iṅf̄ niwir̄fnáyf̄, ámá wí sip̄i seaik̄ar̄f̄áyf̄ wik̄f̄ m̄iwón̄ipa nero yokwar̄im̄f̄ wiif̄r̄ix̄n̄i. E ner̄fnáyf̄, seḡf̄ ápo aṅf̄nam̄i ṅweaṅo sip̄i soȳfné wim̄ix̄f̄ap̄i nán̄i en̄i yokwar̄im̄f̄ seaiin̄f̄ar̄in̄i.

26 E mepa ner̄fnáyf̄, aṅf̄nam̄i ṅweaṅo soȳfné maṅf̄ p̄r̄f̄ wiaik̄iḡf̄ap̄i nán̄i yokwar̄im̄f̄ seaiin̄f̄aman̄i.” ur̄iṅiṅiḡin̄i.

“Nénf̄ t̄f̄ṅox̄i imónef̄.’ go r̄ir̄iṅoi?” ur̄iḡf̄á nán̄ir̄in̄i.

27 R̄ixa Jerusaremi n̄rémoro Jisaso aṅf̄ r̄id̄iyowá yar̄iḡf̄iwám̄i ín̄im̄i aṅf̄ emear̄fná apax̄f̄pán̄iṅf̄ imón̄iḡf̄á xwéowa t̄n̄i ṅw̄f̄ ikax̄f̄ eán̄iṅf̄p̄i meweḡf̄áwa t̄n̄i Judayf̄ mebaowa t̄n̄i om̄i niw̄imearo

28 re ur̄iḡf̄awix̄n̄i, “Aga go r̄ir̄f̄aḡi ámá aṅf̄ r̄id̄iyowá yar̄iṅw̄áiwa riwám̄i b̄f̄ inar̄iḡf̄áyo m̄ix̄f̄dám̄f̄ éin̄iḡin̄i? D̄iṅf̄ goyá t̄n̄i e éin̄iḡin̄i?” ur̄f̄aḡf̄a

29 Jisaso re ur̄iṅiṅiḡin̄i, “Nion̄i en̄i yar̄iṅf̄ b̄i oseaim̄in̄i. Soȳfné nion̄iyápi áwan̄f̄ n̄r̄ánáyf̄, nion̄i en̄i ‘E éir̄ix̄n̄i.’ n̄r̄iṅo nán̄i anan̄i áwan̄f̄ sear̄im̄f̄in̄i.” nur̄ir̄i

30 re ur̄iṅiṅiḡin̄i, “Yar̄iṅf̄ nion̄iyá r̄ip̄ir̄in̄i. Jono wayf̄ n̄ineameaia wago aṅf̄nam̄i ṅweaṅoyá d̄iṅf̄ t̄n̄i wayf̄ n̄ineameaia waḡf̄ran̄i? X̄f̄oyá d̄iṅf̄ t̄n̄i yaḡf̄ran̄i? Nion̄iyá ap̄i nán̄i xám̄i áwan̄f̄ n̄r̄f̄poȳi.” ur̄áná

31 wiwan̄iṅowa d̄iṅf̄ n̄imoro ín̄im̄i yar̄iṅf̄ re niga uḡf̄awix̄n̄i, “None ‘Jono Gor̄ixo d̄iṅf̄ uk̄ikayon̄aḡi yaḡf̄r̄in̄i.’ áwan̄f̄ e nur̄iranénáyf̄ o re near̄in̄iṅoi, ‘Pí nán̄i Jono searaḡf̄p̄i nán̄i m̄ikw̄f̄ropa néra uḡf̄awix̄n̄i?’ near̄in̄iṅoi.” n̄r̄in̄iro

32 ám̄i ín̄im̄i re r̄in̄iḡf̄awix̄n̄i, “None ‘Jono xeḡf̄ d̄iṅf̄ t̄n̄i yaḡf̄r̄in̄i.’ uran̄iréw̄in̄i? Oweoi. Ámá sip̄f̄á re ep̄f̄royf̄ eḡf̄áyf̄ iwan̄f̄ neaeap̄r̄ix̄n̄i.’ n̄r̄in̄iro —Judayf̄ n̄fn̄i Jono nán̄i “Gor̄ixoyá w̄f̄á rókiamoaḡf̄ wor̄fan̄i?” yaiwiar̄iḡf̄á eṅaḡi nán̄i “Ap̄i en̄i x̄ixen̄i ur̄ipax̄f̄ mimón̄in̄i.” n̄r̄in̄iro ámá iwan̄f̄ neaeap̄r̄ix̄n̄ir̄i wáyf̄ nero nán̄i áwan̄f̄ mur̄f̄

33 re ur̄iḡf̄awix̄n̄i, “Oweoi, none maj̄f̄ar̄in̄i.” ur̄f̄aḡf̄a Jisaso “Nion̄i en̄i ‘Jox̄i e éir̄ix̄n̄i.’ n̄r̄iṅo nán̄i áwan̄f̄ wí n̄isear̄im̄iméin̄i.” ur̄iṅiṅiḡin̄i.

12

Ewayf̄ ikax̄f̄ wain̄f̄ om̄iṅf̄ s̄iṅw̄f̄ uw̄in̄iar̄iḡf̄áwa nán̄ir̄in̄i.

1 Jisaso ewayf̄ xw̄iyf̄á wí ṅw̄f̄ ikax̄f̄ eán̄iṅf̄p̄i meweḡf̄áwam̄i t̄n̄i Parisowam̄i t̄n̄i nur̄ir̄i re ur̄iṅiṅiḡin̄i, “Ámá wo wain̄f̄ urax̄f̄ iw̄f̄á nur̄ir̄i xw̄fná n̄ror̄i wain̄f̄ xeḡf̄ in̄iḡf̄ n̄ip̄r̄f̄a nán̄i wain̄f̄ sogw̄f̄ xoȳik̄im̄f̄ en̄f̄a nán̄i s̄f̄ṅáyo óf̄ n̄r̄ix̄ir̄i wain̄f̄ om̄iṅf̄yo áwin̄im̄i aṅf̄ awí ṅweap̄r̄f̄a nán̄i seáyf̄ émi n̄im̄ira n̄peyir̄i néisáná ámá wí s̄iṅw̄f̄ uw̄in̄ax̄f̄dip̄r̄f̄a nán̄i re ur̄iṅiṅiḡin̄i, ‘Wain̄f̄

sogwí niáf éánáyí bí soyíné segí mearo nioní gí meari emfa nání nioniyá omíñí rípmí ananí sñwí níwínipírfáraní? nuri mí aní wíyo ememíníri nání nuri níñweáísáná

² wainí ríxa niáf enáná xegí omíñí wíiarígíá womí re uowáríñínigíni, 'Joxí nioniyá wainí omíñíyo nání nuri iníigí wainí awa nioní nání nímixíri iwajíá níaríápi nurápiyauí.' uowáríagí o nuri

³ omíñíyo rémóáná awa re egíawixíni. íá níxero wé neáfásáná anípáomi uowáríagíawixíni.

⁴ Anípáomi uowáríagíá nání omíñí xiáwo ámi xegí omíñí wíiarígíá ámi womí uowaráná awa re egíawixíni. Omí xegí mñíyo mñí roro sípí wíkaríro wíagíá

⁵ omíñí xiáwo ámi wo uowaráná omí nípkíro tágíá o ámi wami uowaráná wíyo iwaníni nearo wáíro wíyo nípkíro tíro néfásáná enáná

⁶ ámi wo xegí xewaxo díñí síxí uyíño síní enagí omí nuowárífná re ríñínigíni, ' "Gí íwo enagí nání sípí wí mñwímíxípa nero aríá wípíráoi." nímonaríni.' ríí aiwí

⁷ xewaxo rémóáná wainí omíñí sñwí uwíníarígíáwa re ríñíagíawixíni, 'Íwí ro xanoyá díñí tñño enagí nání omíñí rípi níni negípi meaníwá nání opíkianeyí.' níriníro

⁸ omí íá níxero nípkíro omíñíyo bíaníríwámíni moaigíawixíni." Jisaso ewayí xwíyíá api nuri

⁹ re uríñínigíni, "Omíñí xiáwo omíñí sñwí uwíníarígíáwami pí winíñoi? O níbirí awami xwíríá níxeri ámi sñí wa sñwí uwínírfá nání wáriníñoi." nuri

¹⁰ re uríñínigíni, "Ewayí xwíyíá Bíkwíyo eáníñí rípi ení íá míropa egíáraní? 'Síñá aní mñrarígíáwa síñá awíaxí nání pía nerífná wo "Sípíríni." níriro emí mófo nání Goríxo "Síñá o tñni xámi nítirínáyí aní ení neáníri naní imóníníñoi." níriri síñá o nímeari táná aní ení neáníri naní imónínírfíni.

¹¹ Goríxo e éf enagí nání nene sñwí níwínírfná aga naní imóníñagí wínaríñwáriní.' E eáníñípi soyíné íá míropa egíáraní?" uríagí

¹² awa "None nání díñí níneaiaiwiri ewayí xwíyíá api ríá neararíni?" níyaiwiro ríxa íá oxíraneyíni éfáyí ámá sípíá Jisasomí aríá wíniro nání o tñí e epíroyí egíá nání wáyí nero nání omí pñni níwíarími ugíawixíni.

Nígwí émáyo takís nání wíarígíá nániríni.

¹³ Awa nuro ínimi re ríñíagíawixíni, "Omí pasáníñí nuri rane yapí re uréwapíyaníwíni, 'Nígwí nání takís émáyí nearáparígíápi síní mñni wíaníréwíni? Mñni mñwípa yaníréwíni?' uraníwíni. O 'Oweoi, síní mñni mñwípa époyí.' ránáyí, wauyowa omí íá níxero gwí yípíráoi. E mñrípa nerí 'Oyí, seyíné mñni níwírfná apáni yaríñoi.' ránáyí, ámá sípíáyí ámi aríá bí mñwí nero pñni wíarípíráoi." níriníro Parísí wa tñni mñxí ináyí Xeroto tñni níkumíxíniro emearígíá wa tñni xwíyíá api tñni pasáníñí uraníro nání Jisaso tñí e uowaráná

¹⁴ awa omí níwímearo weyí numearíro re uríagíawixíni, "Nearéwapíyaríñoxíni, nínearéwapíyírfná nepáni nearéwapíyaríñoxíri. Ámá ámínáowayá sñwíyo dání aí xwíyíá ámi xegí bí mñrí axípi ní raríñoxíri. Sípí ríri naní ríri yaríñímani. Xwíyíá Goríxoyáni xíxeni nearéwapíyaríñíni." nuri yaríñí re wíagíawixíni, "Émáíyá mñxí ináyí Sisaoyí ríñíñomi takís nání nígwí mñni wíaríñwápi síní mñni wíyaníréwíni? Pñni wíaraníréwíni?"

15 Sini anani mɪni wianirɛwini? Mɪni mɪwipa yanirɛwini?" urɛgɛa aiwi o "Yapɛ nɪrɛwapɪyanɪro rɪnɪrarɪŋo?" nɪyaiwirɪ re urɪŋɪnɪgɪni, "Soyɛnɛ pɪ nani yapɛ pasaniŋɛ nɪwapɪyarɪŋo? Ɛmɛyɛyɛ monɛ bi sɪŋwɛ wɪnanɪ nɪmɛami bɛpoyɛ." nurɪrɪ

16 rɪxa nɪmɛami bɛnɛ o re urɪŋɪnɪgɪni, "Nɪgwɛ rɪpɪmɪ yoɛ goyɛ tɛni sɛmɪmanɛ goyɛ tɛni ŋweani?" urɛgɛi awa re urɪgɛawɪxɪni, "Ɛmɛyɛyɛ mɪxɛ inɛyɛ Sisaoyɛ ŋweani." urɛgɛa

17 o re urɪŋɪnɪgɪni, "Sisaoyɛ sɛmɪmanɛ ŋweanagɛ nani ayɛ oyariɪni. Ayɪnani mɪni wɪrɪxɪni." nurɪrɪ amɛ Gorɪxo xewanɪŋonɪŋɛ imɪxɪŋɛ enagɛ nani omɪ dɪŋɛ owɪkwɛrɔpoyɪnɪrɪ amɛ re urɪŋɪnɪgɪni, "Amɛpɪ Gorɪxoyaniŋɛ imonɪŋɛpɪ Gorɪxomɛ enɪ mɪni wɪrɪxɪni." urana awa ududɛ ayɛ wɪ winɪŋɪnɪgɪni.

"Amɛ amɛ wiapɛnɪmɛapɛrɛrɛni." urɪŋɛ naniɪni.

18 Amɛ Judayɛ wa Sajusiyɛ rɪnɪŋɛ wa —Sajusiowa re rarɪgɛawa, "Amɛ nɪpɛmanɛ enaniyɛ wɪ nɪwiapɛnɪmɛapaxɛmanɛ." rarɪgɛawarɪni. Awa nɪbɪro Jisasomɛ nɪwɪmɛaro

19 mɪŋɛ niroro re urɪgɛawɪxɪni, "Nearɛwapɪyarɪŋoxɪni, Moseso enɪnɛ nene nani ŋwɛ ikaxɛ bi re nɪrɪrɪ rɛwamɪŋɛ enɛrɪrɪni, 'Amɛ wo sɪni nɪaiwɛ memɛa pɛaniyɛ xegɛ apɪxɪ sɪni ŋweananiyɛ pɛomɛ xɛrɛmɛaowa wo nɪaiwɛ wiemeainɪ nani ani mɛawɪnɪgɪni.' e nɪrɪrɪ enɛrɪrɪni." nurɪmanɛ

20 ewayɛ xwɪyɛa rɪpɪ urɪgɛawɪxɪni, "Xɛrɛmɛaowa wɛ wɛumɛ dani wau enana wo apɪxɛ wɪ nɪmɛarɪ nɪaiwɛ memɛa pɛaniyɛ

21 amɛ xɛrɛmɛaowa wo anɪmɛ nɪmɛarɪ o enɪ nɪaiwɛ memɛa pɛaniyɛ

22 xɛrɛmɛaowa amɛ wo awau egɛpa axɛpɛ nerɪ

23 nowani enɪ e nɛra nuro nɪaiwɛ wɪ memɛa nɪpɛmanɛ enaniyɛ apɪxɪ enɪ pɛnɪnɪgɪni." Ewayɛ xwɪyɛa Jisasomɛ e nurɪro yarɪŋɛ re wigɛawɪxɪni, "Rɛwɛnɛ amɛ pɛgɛa nɛnɪyɛ wiapɛnɪmɛaanɛ xɛrɛmɛa wɛ wɛumɛ dani wau awa enɪ nɪwiapɛnɪmɛarɛnɛ apɪxɛ axɪmɛ meagɛawa enagɛ nani apɪxɪ go go meanagɛ wɪnanɛwarɛani?" yarɪŋɛ e wɪana

24 Jiaso re urɪŋɪnɪgɪni, "Soyɛnɛ xwɪyɛa Gorɪxoyɛ Bɪkwɛyo eaniŋɛpɪ nani nɪjɛa mimonɪpa ero enɛ sɪxɛ eaniŋɛ Gorɪxoyapɛ nani enɪ nɪjɛa mimonɪpa ero nero nani xwɪyɛa wasɛwɛ rarɪŋoɛ.

25 Pɛgɛayɛ nɪwiapɛnɪmɛarɛnɛ amɛ mɛanɪpɛrɛamanɛ. Anɛnajɛ anɛnamɛ ŋweawa imonɪgɛpa axɛpɛ e ŋweapɛrɛrɛni.

26 E nɪrɪrɪ aiwɛ segɛ dɪŋɛ 'Pɛgɛayɛ amɛ wiapɛnɪmɛapaxɛmanɛ.' yai-wiarɪgɛayɛ nani xwɪyɛa bi osearɪmɪni." nurɪrɪ re urɪŋɪnɪgɪni, "Pɛgɛayɛ amɛ nɪwiapɛnɪmɛapɛrɛrɛni. Xwɪyɛa enɪnɛ Moseso ikɛa onɪmɛanana rɛa mɪnɛ apɪawɛ wearɪŋagɛ wɪnɪŋɛpɪ nani Bɪkwɛyo nɪrɪnɪrɪ eaniŋɛpɪ sɪni ɛa mɪropa regɛawɪxɪni? Moseso rɛa apɪmɛ sɪŋwɛ wɪnanɛ xegɛ xiawowa Eberɛamo tɛni Aisako tɛni Jekopo tɛni awa pɛgɛami enana aiwɛ omɪ Gorɪxo re urɪŋɪnɪgɪni, 'Nionɛ dɪxɛ rawowa Eberɛamo tɛni Aisako tɛni Jekopo tɛni awayɛ Nwɛa imonɪŋaonɪrɪni.' E urɛgɛi nani awa pɛgɛawa aiwɛ wigɛ dɪŋɛ sɪni sɪŋɛ imonɪŋagɛa nani Gorɪxo 'Awayɛ Nwɛaonɪrɪni.' rɪpaxɛrɪni.

27 O amɛ xɛomɛ dɪŋɛ nɪwɪkwɛrɔro pɛa aɪ ayɛ sɪni wigɛ Nwɛaonɪrɪni. Amɛ xɛomɛ dɪŋɛ mɪwɪkwɛrɔ pɛgɛa tɛni sɪni sɪŋɛ ŋweagɛa tɛni aiwɛ wigɛ Nwɛaomanɛ. Soyɛnɛ dɪŋɛ aga wasɛwɛ moarɪŋoɛ." urɪŋɪnɪgɪni.

"Nwɛ ikaxɛ gɛmɪni gɛpɛ seayɛ e imonɪni?" urɪgɛa naniɪni.

28 Nwɛ ikaxɛ eaniŋɛpɪ mewegɛa wo nɪbɪrɪ Jiaso Sajusiowa tɛni xwɪyɛa xɪmɪxɪmɛ ninɪro rɪnarɪŋagɛa nɪwɪnɪrɪ Jiaso rɪxa pɪranɪŋɛ ureŋwɪpearɪŋagɛ

aríá n̄wiri yaríñf re win̄ñiginí, “N̄wí ikaxí eánñf n̄yoní ḡm̄n̄i ḡp̄i seáyí e imónñi?” yaríñf e wíagi

²⁹ Jisaso re uríñiginí, “Goríxoyá ñwí ikaxí eánñf seáyí e imónñipi r̄ip̄ir̄iní, ‘Isireriyíné aríá époyí. Negí Áminá Goríxo ná woní on̄ir̄iní.

³⁰ Goríxomí d̄ñf sixí nuyiríná on̄miápi on̄miápi muyipa époyí. D̄ñf sixí uyiro d̄ñf w̄kw̄roro eñf neán̄ro x̄d̄ro éfr̄ixiní.’ N̄wí ikaxí seáyí e imónñipi ap̄ir̄iní.

³¹ Ámí ax̄ipi n̄r̄in̄r̄i eánñf b̄i r̄ip̄ir̄iní, ‘Ámá añf nemeríná s̄ñwí winaríñf̄yí n̄n̄i wará d̄ixí n̄n̄i d̄ñf sipí siaríñf̄pa ax̄ipi d̄ñf sipí wir̄ín̄i.’ Ámí b̄i eánñipi ap̄ir̄iní. Goríxoyá ñwí ikaxí n̄r̄in̄r̄i eánñf̄yí r̄ip̄iaúmi wí seáyí e mimónñi.” ur̄fagi

³² ñwí ikaxí eánñipi mewen̄o re uríñiginí, “Nearéwap̄iyaríñoxiní, nepariní. Joxí x̄ixení m̄ñf n̄rori re r̄ín̄i, ‘Goríxo ná woní on̄ir̄iní. Ax̄ipi óñf wo mimónñi.

³³ Goríxomí d̄ñf sixí nuyiríná d̄ñf sixí uyiro d̄ñf w̄kw̄roro eñf neán̄ro x̄d̄ro er̄ín̄i. Ámá añf nemeríná s̄ñwí winaríñf̄yí n̄n̄i wará d̄ixí n̄n̄i d̄ñf sipí siaríñf̄pa ax̄ipi d̄ñf sipí wir̄ín̄i.’ Joxí x̄ixení e r̄ín̄i. Ámá Goríxo n̄n̄i sip̄isip̄i b̄i m̄n̄f noní r̄fá n̄keaár̄ónár̄aní, b̄i n̄n̄ro r̄id̄yowá n̄yár̄ónár̄aní, ner̄ínáyf nan̄f yaríñf̄a aiwí amá Goríxoyá ñwí ikaxí ap̄iaúmi x̄d̄aríñf̄yí seáyí e imónñi.” ur̄fagi

³⁴ Jisaso ñwí ikaxí mewen̄o d̄ñf p̄iránñf n̄morí nan̄f e uraríñagí aríá n̄wiri re uríñiginí, “Joxí d̄ñf siní e n̄móa nur̄ínáyf n̄oní n̄n̄i d̄ñf n̄n̄kw̄rori Goríxo x̄wiox̄fyo m̄meámf nerí neamen̄wean̄f n̄n̄i páwipaxí imónñin̄i.” ur̄fagi amí r̄f̄w̄fyo amá n̄n̄i ayá uraríñagí n̄n̄i wí yaríñf amí b̄i owim̄in̄r̄i m̄ib̄ipa eḡfawixiní.

“Kiraiso n̄iaíwí goyáoriní?” ur̄ñf n̄n̄ir̄iní.

³⁵ O siní Judayf̄yá añf sip̄isip̄i r̄id̄yowá yaríñf̄iwámí dání nuréwap̄iyiríná amá e ep̄froyf eḡf̄ayo yaríñf re win̄ñiginí, “N̄wí ikaxí eánñipi meweḡf̄awa pí n̄n̄i re raríñf̄ár̄iní, ‘Ámá nene yeáyf neayim̄xemean̄fá n̄n̄i ar̄fowayá x̄w̄fá piax̄fyo dání niwiaror̄íná sa xiáwo m̄x̄f ináyf Depitoyáo imónñin̄f̄ár̄iní.’ pí n̄n̄i raríñf̄ár̄iní?

³⁶ Depito Goríxoyá kw̄iyf t̄n̄i n̄r̄in̄r̄i r̄f̄wam̄ñf nearíná amá yeáyf neayim̄xemean̄fá n̄n̄i ar̄fowayá x̄w̄fá piax̄fyo dání iwiaron̄fo n̄n̄i re n̄r̄in̄r̄i eañf̄r̄iní, ‘Goríxo ḡf Ámináomí re uríñiginí, “Joxí wé náúm̄n̄i n̄ñwean̄i s̄ñwí nan̄r̄i ñwean̄áná m̄x̄f sian̄ro b̄f̄ayo xop̄irár̄f r̄iwim̄f̄ár̄iní.” uríñiginí.’

³⁷ Depito r̄f̄wam̄ñf ap̄i n̄r̄in̄r̄i nearíná ar̄fowayá x̄w̄fá piax̄fyo dání iwiaron̄fo n̄n̄i ‘Ḡf Ámináoyf r̄f̄agí n̄n̄i ar̄ige nerí sa xegf̄ xewaxo imónñi?” ur̄fagi amá e ep̄froyf eḡf̄ayf xegf̄ x̄w̄iyf̄á aríá n̄wiróná yayf win̄ñiginí.

“N̄wí ikaxí meweḡf̄awa yaríñf̄apa mepaní.” ur̄ñf n̄n̄ir̄iní.

³⁸ O siní nuréwap̄iyiríná re nura un̄ñiginí, “N̄wí ikaxí eánñipi meweḡf̄awa yaríñf̄api mepa éfr̄ixiní. Awa amá weyf oneamépoyin̄r̄i rap̄rap̄f sepiá n̄yín̄m̄i añf emero amá yayf ‘Ámináoxin̄f onear̄f̄oyin̄r̄i awí eánaríñf̄e añf emero

³⁹ rotú añfyo n̄páwir̄nár̄aní, aiwá im̄ixaríñf̄e n̄ñwean̄f̄ár̄aní, s̄m̄f s̄m̄f e ñwean̄o

⁴⁰ ap̄ixf aníwamí amipí n̄n̄i f̄w̄f urápan̄ro n̄n̄i ero amá aríá eḡf̄e dání Goríxomí x̄w̄iyf̄á r̄ir̄im̄f n̄wiríná anñf n̄wia uro yaríñf̄api seyíné mepa

éfríxini. Ríwéná Goríxo áamá nìyonì mí ómómìxìmí nerífná awa xwíyíá xwé meárìnípíríárìní.” urìñínìgìní.

Apìxí aní wí nìgwí tìñjípì nánìrìní.

⁴¹ O sìnì aní rìdìyowá yarìgíiwámì ìnìmì aní nemerífná nurì Goríxo nánì nìgwí tayarìgíe orìwámìnì e éf nìñweámáná áamá obaxí nìmúroayiróná nìgwí tarìñagíá nìwìnìrì nìgwí xwé tìgíáyí xwé tarìñagíá nìwìnìsáná wìnìñínìgìní.

⁴² Apìxí aní uyípeayí wí omì nìmúrorì moní ríá nìñf bìáú tìagì nìwìnìmáná

⁴³ xegí wìepìsarìñowamì “Eìnì.” nurìrì re urìñínìgìní, “Nionì nepa seararìñínì. Apìxí aní amìpì mayí rí Goríxo nánì nìgwí onìmiá ná bìáúní tífì aìwì áamá nínì tífáyo seáyì e imónìnì.

⁴⁴ Áamá nìgwí xwé tífáyí ná sìnì nìwèñáná obaxí tarìñagíá aìwì apìxí ríyí mayí enagì aìwì xegí nìgwí aìwá nánì bíf epaxípì nínì tìñjoi.” urìñínìgìní.

13

“Aní rìdìyowá yarìgíiwá pìneapíríárìní.” urìñf nánìrìní.

¹ Jisaso aní rìdìyowá yarìgíiwámì pínì nìwìárìmì warífná xegí wìepìsarìñowa wo re urìñínìgìní, “Nearéwapìyarìñoxìnì, aní awiáxí ìkwírónìrì sìná naní nìñweaxa urì ení eyí sìnjwí wìnei.” uráná

² o re urìñínìgìní, “Aní xwé tìyí sìnjwí rìwìnìñínì? Ríwéná sìná kìkírónìñf rìpìyí womì seáyì e ìkwìárìnìnfámanì. Nínì nìkwierómioanfárìní.” nurìmì ugíawìxìnì.

Xeanìñf xámì wìmeaníápì nánì urìñf nánìrìní.

³ O dífwí mìnjì Oripìyì rìnìñfyo nìñwearì aní rìdìyowá yarìgíá pínì nìwìárìmì yapíámìnì wenìñf nero ñweañáná wìepìsarìñf Pìtao tìnì Jemìso tìnì Jono tìnì Adìruo tìnì wigípì

⁴ yarìñf re wigíawìxìnì, “Joxì ‘Sìná womì seáyì e ìkwìárìnìnfámanì. Nìkwierónowìnfárìní.’ nearífìpì gíná imónìnfárìní? Sìnjwí ayo nìwìnìrane ‘Rìxa nìmónìnì anjwì ayoríani?’ yaiwianíwá nánì pí ekìyìñf neainìnfárìní? Ekìyìñf neainìnfápì nánì áwanj neareì.” uríagíá

⁵ o áwanj nurìrì re urìñínìgìní, “Áamá wí yapí searéwapìyanìro epíríá enagì nánì dìnj íá nìxìrìro éfríxìnì.

⁶ Áamá obaxí wo wo nìbayìro yoí nionìyá nìrìnìro yapí re searéwapìyanìro epíríárìní, ‘Yeáyí seayìmìxemeámíá nánì aríowayá xwíá piáxíyo dánì ìwìaronáonìrìnì.’ searéwapìyanìro éáná áamá obaxí ‘Nepaxìnì.’ nìyaiwìro xejwíyo xídìpíríárìní. Ayìnánì nionì seararìñápì dìnj íá nìxìrìro éfríxìnì.

⁷ Seyíné ‘Aní ayo mìxí ìnarìñjoi.’ ránáyí, xwíyíá imìñf ‘Aní wúmì mìxí ìnarìñjoi.’ rìnìméánáyí, wáyí mepanì. Mìxí ayí xámì nìga nurì aìwì sía yoparí Jìsasonì weapìmfáyi sìnìrìnì.

⁸ Áamá gwí wìrì nìwìápìnìmearo wìnìyí tìnì mìxí ìnìro ero mìxí ìnáyí wí nìwìápìnìmearo wí tìnì mìxí ìnìro ero aní wíyí wíyo poboní erì aní wámì agwí nánì ìkeamónìro yarìñagì nìwìnìrìfná dìnj re yaiwìpíríá nánì ‘Ríwéná xwé eníá nánì ìwamíó ríyí rìyarìnì?’ yaiwìpíríá nánì seararìñínì. Apìxí nìáíwí nìxìrìrìfná dìnj re yaiwìarìgíápa ‘Ríwéná rìnìñf xwé nìmìnìrì nánì ìwamíó rìnìarìnì?’ yaiwìarìgíápa soyíné enì nionì rarìñápì nìwìnìrìfná re yaiwìrìxìnì, ‘Ríwéná xeanìñf xwé neáímeaníáríani?’ yaiwìrìxìnì.

⁹ Nionì ríwímìnì nìmamopírìxìnìrì nionì seararìñápì símímìnì tìro awìnìñf ñwearo éfríxìnì. Seyíné nionì nìxídàrìñagíá nánì áamá wí pírí

owiaikianeŷin̄iro íá niseaxero negí Judayíyá opisí an̄ŷyo seawár̄iro rotú an̄ŷ neneŷáyo dán̄i iwan̄ŷ seamépero ep̄ír̄fár̄in̄i. Mixí ináyí t̄n̄i gapimán̄f t̄n̄i ayíyá siŷwíyo dán̄i en̄i niseaurár̄imáná xwir̄ixí seamep̄ír̄fá en̄agí aiwi nion̄i nán̄i s̄in̄i ur̄í̄r̄ixin̄i.

¹⁰ Xwíyífá nion̄i nán̄i yayí seainar̄in̄ŷp̄i ámá gwí wir̄f wirí n̄n̄i ar̄fá wigíám̄i en̄jáná ám̄i weap̄im̄fár̄in̄i.

¹¹ Ayí íá niseaxero opisí an̄ŷyo seawaráná ayá s̄wí nisearori ‘P̄íné ar̄ire uran̄iréw̄in̄i?’ m̄iyaiwipa é̄r̄ixin̄i. Íná Gor̄ixo pí pí nán̄i sear̄íyí anan̄i kwíyí oyápm̄i dán̄i ur̄ip̄ír̄fár̄in̄i.

¹² Xexir̄ímeá wo niwiáp̄in̄imear̄i xexir̄ímeáom̄i op̄ikípoȳin̄ir̄i íá n̄xeri opisí an̄ŷyo wár̄ir̄i xanowa en̄i wigí niaíwí op̄ikípoȳin̄ir̄i íá n̄xero opisí an̄ŷyo wár̄iro niaíwíyí en̄i xaniyaúmi op̄ikípoȳin̄ir̄i wár̄iro ep̄ír̄fár̄in̄i.

¹³ Seȳné yoí nion̄iyá n̄r̄iro x̄idar̄in̄agífa nán̄i wikí niseaón̄iro s̄m̄f t̄n̄i seaip̄ír̄fár̄in̄i. E seaip̄ír̄fá en̄agí aiwi giyí giȳné en̄ŷ neán̄iro nion̄i n̄ix̄d̄iro an̄ŷŷ d̄in̄ŷ n̄ikw̄r̄oro ner̄ínáyí, s̄fá yopar̄f nion̄i ám̄i bim̄fáyi Gor̄ixo anan̄i yeáyí seayim̄ixemean̄fár̄in̄i.

Ámá wo ŷwífá imón̄in̄ŷe xórór̄f en̄íná nán̄i ur̄in̄ŷ nán̄ir̄in̄i.

¹⁴ “Seȳné ámá sip̄i seaikár̄in̄ŷo ŷwífá imón̄in̄ŷe xórór̄f ner̄i xwir̄fá ik̄ixéagí niw̄in̄ir̄ínáyí ámá Judia piropenis̄ŷyo ŷweagíyáŷ d̄f̄wí t̄ŷŷ e nán̄i é̄f̄ yí̄r̄ixin̄i. Ámá giyí xwíyífá r̄ip̄i íá roarīgíyáŷ d̄in̄ŷ píran̄in̄ŷŷ mór̄ixin̄i.

¹⁵ Ámá giyí giyí an̄ŷ waiwíyō n̄peyiro seáȳm̄in̄i m̄ir̄in̄ŷiwám̄i niŷwearo ‘Sip̄i neaikár̄in̄ŷo r̄ixa ŷwífá imón̄in̄ŷe xwir̄fá ik̄ixé̄r̄in̄i.’ r̄inar̄in̄agífa ar̄fá niwir̄ínáyí niwiáp̄in̄imeámáná am̄ip̄i ín̄im̄i an̄ŷ m̄ir̄in̄ŷiwám̄i wen̄ŷp̄i meaan̄iro nán̄i m̄ipáwipa sa d̄f̄wí t̄ŷŷ e nán̄i an̄ŷn̄i é̄f̄ yí̄r̄ixin̄i.

¹⁶ Ámá aiwá om̄in̄ŷyo yar̄igíyáŷ en̄i ar̄fá e niwir̄ínáyí ám̄i iyífá meaan̄iro nán̄i an̄ŷ e nán̄i mupa sa d̄f̄wíyō nán̄i é̄f̄ yí̄r̄ixin̄i.

¹⁷ Íná ap̄ixí niaíwí agwí egííwa t̄n̄i s̄in̄i niaíwí am̄in̄ŷ nar̄igííwa t̄n̄i an̄ŷn̄i é̄f̄ upaxí men̄agí nán̄i aweŷí. Ar̄ige an̄ŷn̄i d̄f̄wíyō nán̄i é̄f̄ yip̄ír̄fár̄fan̄ŷ?

¹⁸ An̄ŷn̄i é̄f̄ mupaxí neaimón̄in̄igin̄ir̄i Gor̄ixom̄i r̄ixin̄ŷ re ur̄í̄r̄ixin̄i, ‘Íná im̄in̄ŷŷ m̄ir̄ipa éw̄in̄igin̄i.’ ur̄í̄r̄ixin̄i.

¹⁹ Gor̄ixo xwífá im̄ixir̄i an̄ŷna im̄ixir̄i en̄ŷ e dán̄i ámá xean̄in̄ŷŷ nimóga bagífa aiwi sip̄i seaikár̄in̄ŷo ŷwífá imón̄in̄ŷe xwir̄fá ik̄ixéáná xean̄in̄ŷŷ r̄fá t̄ŷŷŷ seaikár̄in̄fár̄in̄i. Xean̄in̄ŷŷ íná imón̄in̄fápi t̄n̄i ám̄i wí xixen̄i imón̄in̄fá men̄in̄i.

²⁰ Gor̄ixo ‘Xean̄in̄ŷŷ ap̄i an̄ŷn̄i p̄n̄i owiár̄in̄i.’ m̄iyaiwipa ner̄ínáyí ámá n̄n̄i m̄in̄weapax̄ir̄in̄i. Ámá x̄fo eyíroár̄in̄ŷŷŷ nán̄i d̄in̄ŷŷ n̄imori nán̄i ‘Xean̄in̄ŷŷ ap̄i an̄ŷn̄i an̄pá oimón̄in̄i.’ yaiwin̄fá en̄agí nán̄i apaxí mé p̄n̄i wiár̄in̄fár̄in̄i.

²¹ Xean̄in̄ŷŷ ap̄i seaímeáná ámá wí ‘Ámá yeáyí neayim̄ixemean̄fa nán̄i ar̄fowayá xwífá piax̄ŷyo dán̄i iwiaron̄fo j̄iwo ŷwean̄i.’ ránáyíran̄i, ‘Riwo ŷwean̄i.’ ránáyíran̄i, ar̄fá m̄iwipa é̄r̄ixin̄i.

²² Wí epaxí en̄jánáyí, ámá Gor̄ixo eyíroár̄in̄ŷŷyo yapí wíwap̄iyan̄iro ner̄íná nepa mimón̄ipa nero aí ‘Ar̄fowayá xwífá piax̄ŷyo dán̄i iwiaron̄ŷáon̄ir̄in̄i.’ nur̄imáná em̄im̄f ero ayá r̄iwamón̄ipaxí imón̄in̄ŷŷpi ero ep̄ír̄fár̄in̄i. Wí nepa mimón̄ipa nero aí ‘Gor̄ixoyá wífá rókiamoar̄in̄ŷáon̄ir̄in̄i.’ ur̄iro em̄im̄f ero ayá r̄iwamón̄ipax̄ip̄i ero ep̄ír̄fár̄in̄i.

²³ Am̄ip̄i r̄fwéná imón̄in̄fápi nán̄i r̄ixa áwan̄ŷŷ sear̄fagí yapí seaíwap̄iyip̄ír̄ixin̄ir̄i nán̄i d̄in̄ŷŷ n̄imoro é̄r̄ixin̄i.

Ámá imón̄in̄ŷo an̄ŷnam̄i dán̄i weap̄in̄fápi nán̄ir̄in̄i.

²⁴ Xeaniñf api nipiñi rixa niseaímeámáná enáná sogwí sá yinri emá wá mónipa eri

²⁵ siñf anñnamí dání exweánowiri amipi enf eániñf anñnamí enfyf úpiyinri nemáná enáná

²⁶ áamá imóniñáoni enf neániñf agwíyo dání wá nókía weaparñagi naniprífáriní.

²⁷ Nanáná anñnajf áamá Gorixo eyíroáriñf xwá rirími nirimini anf gimí ñweagfáyo wirimeamepíri uowárimfáriní.” urñiniginí.

Ewayf ikaxf ikfá pikf nánirini.

²⁸ E nuriríná ewayf xwíyá rípi urñiniginí, “Íkfá pikfyi rinñfyf reñf siñf neániro miñf ináná ‘Xwiogwí rixarñani?’ yaiwiarígfáriní.

²⁹ Pikfyiñiñf xwiogwíná nání nñfá imónipíri yarñipa xwíyá nioni ekiyñf nání searñáyf rixa imónarñagi nwinirínáyf diñf re yaiwírixini, ‘Jisaso rixa nweapíri nání riyarini? Rixa anf íwí éniñf rónapini.’ yaiwírixini.

³⁰ Nepa seararñini. Áamá gwí axí ríri sini anpá mimónipa enáná nioni searñápi wí surmá mimónipa nerí nipiñi xixeni imóninfáriní.

³¹ Xwá tñi anñna tñi anpá imóninfa enagi aiwi xwíyá nioniyá wí surmá imóninfamani.

Jisaso weapñfáyi nání áamá nñi wo nñfá mimónini.

³² Nioni ámi gíni gíná nweapímfa nányf áamá nñi aiwi wo nñfá mimónini. Anñnajf aiwi nioni aiwi majfá imóniñwini. Sa gf áponi nñfáriní.

³³ Ayínáni diñf píranñf nímoro ñweárixini. Nioni gíni gíná nweapímfa nání seyñé majfá imóniñagfa nání xwayf naniri ñweárixini.” nuriri

³⁴ re urñiniginí, “Nioni nweapímfa nányf réniñf imónini. Áamá wo anf wími urñinimiri nuríná xínáiwánñf omñf wiirígfáwa o omi ‘Nioni úáná omñf joxi niirñfpi píranñf nírixini.’ nura urñiniginí. E neríná womi ‘Anf íwí e awí roarñoxi xwayf naniri awí rórixini.’ urñio enñpi

³⁵ soyñé axípi érixini. O ‘Anf xiáwo gíni gíná binirñeniñoi?’ niyaiwiri ‘Sfápi tñi binirñeniñoi? Áríwegfyo binirñeniñoi? Karíkarí rfaiwá raríná binirñeniñoi? Wfá móniñfmi binirñeniñoi?’ niyaiwia nurí majfá nimóniri nání

³⁶⁻³⁷ o nioni sá weñáná nímeaniginiri anñf xwayf naniri awí roarñfpa niyñeni eni nioni weapímfa nání píranñf diñf nímoro ñweárixini. Seyñé eni maiwí níkaríga warñagfa siñwí seanmiginiri nání seararñini.” urñiniginí.

14

Jisaso nání mixf megfá nánirini.

¹ Rixa sá wíyaú óráná sá eníná anñnajo Judayo múronf nání bisfkerfá yisf mayf iwamfó narígfáyi —Eníná sá ayi Judayo Isipiyf mixf ináyo fá xerñwirarñáná Gorixo níawf xamiñf nñi opikimiriñf anñnajf oyáo uowáriñf aiwi Judayf Gorixo ñwí ikaxf urípi tñi xixeni nerí bisfkerfá yisf mayf úrapí nimixiro nñiro sipisipf nipiñkiro ówanfyo ragf xópé yarfá enagi nání anñnajo ayo múronñiginí. Ayínáni xwiogwí o o pwéáná Judayf Gorixo enñpi nání diñf mwinípa eniginiri sipisipf nipiñkiro bisfkerfá yisf mayf úrapí nimixiro narígfáriní. Rixa sá wíyaú óráná sá anñnajo Judayo múronf nání bisfkerfá yisf mayf iwamfó narígfáyi imóninfa enáná

apaxípaniñí imónigíá xwéowa tñi ñwí ikaxí eánñípi mewegíáwa tñi awa Jisasomi arige ínimí íá ñixiriro pikianiréwiniro ínimí mekaxí ñimero

² re rinigíawixini, “Sía ayimi áamá ññi aiwá imixaniro epíroyí egíayimi ayí mîxí épímîxamoanigínirî mîpîkipa éwanígini.” rinigíawixini.

Apixí wí omî werixí wiwayimoiñí nánirini.

³ Jiaso ámi añí yoí Betani nánî nurî Saimono peyíyí imónagoyá añíyo ññwearî aiwá naríñá apixí wí werixí ññí naní eaarñí sîxí wá —Sîxí awá ññgwí aga xwé roñfáwárinî. Awá ññmeámî ññbîrî íá nóxayimîxirî Jisasomi mîñíyo iwayimóáná

⁴ wa wikí ññí ññwîaiwiro re rinigíawixini, “Í pí nánî werixí ññgwí xwé roñfáwáwî xwîrî íkîxearîñî?

⁵ Nene werixí apî ññgwí nánî bî nerî sîñwîrîyí, ññgwí K300 seáyî e ññmearane áamá uyípeayíyo arîrâ ññwirane mîñî wîpaxîrîñî.” ññrîñiro ímî mîxí uraríñá

⁶ Jiaso re urîñîñigîñî, “Xe oeni. Pí nánî ayá wí urarîñoi? Í naní niarîñî.

⁷ Áamá uyípeayí sîñî seyíñé tñî aññí ññweapírá enagi nánî gîñî gîñá ‘Ayo arîrâ owianeyî?’ ññrîrîñá ananî arîrâ wîpaxîrîñî. E nerî aiwî ññonî seyíñé tñî ñawîñî aññí re ññweámíamîñî.

⁸ Í ‘Arige neríñá Jisasomi arîrâ wîmíáríamî?’ ññyiwîrî xwárpáyo ññtîpîrî enagi nánî aññîñî xámî gí waráyo xópé ññárarîñî.

⁹ Nepa seararîñîñî. Xwíá rîrî ññrîmîñî amî gîmî xwíyíá ññonî nánî yayí seainarîñîpî wáñ nemero nurîmeríñá apixí rî ññonî werixí ññí naní eaarñí rîpî ññwayimóópî nánî enî repíyí wíáná ‘Jisasomi apîxí wí e iyí reñîñigîñî?’ yaiwîpîrîárîñî.” urîñîñigîñî.

Judasó mîyí urîñí nánirini.

¹⁰ Jiasoyá wîepîsarîñí wo, Isîkariotî ñññí Judasoyî rîñîño apaxípaniñí imónigíá xwéowamî Jiaso nánî mîyí urîmîñîñî nurî ññwîmearî

¹¹ mîyí uráná awa yayí nero apaxí mé re urîgíawixini, “Ññgwí sia-paníwîñî.” uríagíá Judaso nurî Jiaso xegípi ññweáage awa ananî íá xîrîpîrîfe sîñwí wîñárîmîñîñî omî sîñwí wîñaxíðîmîñîñigîñî.

Aiwá Aníñají Múroníyi nánî nigíá nánirini.

¹² Bisíkeríá yisí mayí iwamíó narígíñá rîxa añññajo Judayo sía ayimi múroní nánî ññí mopîrî nánî sipîsipí miá pikiaríñá xegí wîepîsarîñowá Jisasomi re urîgíawixini, “Ge nurane aiwá añññajo neamúroníyi nánî ríá yeaarîñwápi joxî tñî ñawîñî nanípi rîyamí yáraníwîñî?” uríagíá

¹³ o wîepîsarîñíyí waúmî nurowáñîñî re urîñîñigîñî, “Jerusaremî nánî nuri aññíyo áwîñîñî áamá wo inîgí sîxí ññixîrîmî warîñagi órórí ñññónáyí nûmî úisixîñî.

¹⁴ Nûmî nuri añí o páwîwámî awagwí enî ññpáwîrî añí xiáwomî yarîñí re wíisixîñî, ‘Yearéwapîyarîño re ríñigîñî, “Gí wîepîsarîñowá tñî aiwá Aníñajo Neamúroníyi nánî ñññíñá añí awawá gîwámî ñññî ñññéwîñî?” ríñigîñî.’ uráná

¹⁵ o añí awawá seáyîmî ikwîróníñíwá íkwianwí ñññî rîxa píraníñí imîxáñîñíwá sîwá eainíño. E eaiáná awagwí e aiwá none nánî rîyamí éisixîñî.” uríagí

¹⁶ awaú ññpeyearî aññpîmî nánî nuri Jiaso urípa xîxenî nerî aiwá Aníñajo Múroníyi nánî rîyamí egíisixîñî.

¹⁷ Síápi tñî Jiaso tñî wîepîsarîñí wé wúkaú sîkwí waú tñî awaú aiwá rîyamí éífe nánî nuro

18 anj̄yo n̄ipáwiro n̄iṅwearo aiwá n̄in̄róná Jisaso re ur̄iṅniḡini, “Nepa searar̄iṅini. Aiwá nar̄iṅwá rone wox̄i nion̄i nán̄i miȳf̄ nur̄ir̄ini.” ur̄fagi

19 awa ayá sip̄i wíagi wo wo re urayiḡawix̄ini, “Nion̄iman̄i. Nion̄iman̄i.” urayar̄iná

20 o re ur̄iṅniḡini, “Wé wúkaú s̄ikw̄f̄ waú eḡoȳné wox̄ir̄ini. Soȳné nion̄i t̄ini múyo eagwianar̄iṅwáone wox̄ir̄ini.

21 Wox̄i xw̄iȳf̄á Gor̄ixoyá áamá imón̄iṅáon̄i nán̄i r̄fwam̄iṅf̄ n̄ir̄in̄iri eán̄iṅf̄pi t̄ini x̄ixen̄i n̄ir̄ini. Áamá imón̄iṅáon̄i nán̄i miȳf̄ ur̄fox̄iȳf̄ s̄f̄á wiyi jox̄i maj̄f̄á rór̄in̄f̄á en̄agi nán̄i aweyi! X̄in̄ái om̄i m̄ix̄ir̄ipa ner̄i s̄iṅwir̄iȳf̄, nan̄f̄ imón̄im̄in̄iri en̄f̄r̄ini.” ur̄iṅniḡini.

“R̄ipi ḡf̄ warár̄ini.” ur̄iṅf̄ nán̄ir̄ini.

22 S̄ini aiwá n̄in̄róná o bis̄ker̄f̄á b̄i n̄imeari Gor̄ixom̄i ap̄i nán̄i yaȳf̄ n̄iwimáná kw̄ikw̄ir̄im̄f̄ ner̄i yan̄f̄ n̄iwia nur̄iná re ur̄iṅniḡini, “N̄iráp̄oyi. R̄ipi ḡf̄ warár̄ini.” nur̄imáná

23 wain̄f̄ iniḡf̄ kap̄ix̄f̄ wá n̄imeari Gor̄ixom̄i yaȳf̄ n̄iwiri awami m̄ini wíaná nowani n̄iga war̄iná

24 re ur̄iṅniḡini, “Wain̄f̄ r̄ip̄iȳf̄ ḡf̄ raḡf̄r̄ini. Nion̄i áamá n̄ini nán̄i n̄ip̄ikíáná raḡf̄ nion̄iyá xw̄f̄áyo pwar̄iṅagi n̄iw̄in̄ir̄iná soȳné re yaiwip̄r̄f̄ar̄ini, ‘Xw̄iȳf̄á s̄iṅf̄ “Nion̄i n̄iper̄iṅf̄pimi d̄ani yeáȳf̄ seayim̄ixemeám̄f̄ar̄ini.” réroár̄iṅf̄ȳf̄ nepar̄ini.’ yaiwip̄r̄f̄ar̄ini.

25 Nepa searar̄iṅini, ‘Nion̄i iniḡf̄ wain̄f̄ ámi wí m̄in̄f̄ néra nútsáná Gor̄ixo r̄ixa xw̄iox̄f̄yo m̄imeám̄f̄ ner̄i seamen̄weanf̄e ṅwean̄áná ámi s̄iṅf̄ n̄im̄f̄ar̄ini.’ searar̄iṅini.” nur̄iri

26 soṅf̄ b̄i n̄ir̄imowa n̄ipeyero d̄fw̄f̄ Oripiyo nán̄i uḡfawix̄ini.

“Pitaox̄i r̄fw̄f̄ n̄imor̄f̄ini.” ur̄iṅf̄ nán̄ir̄ini.

27 Jisaso re ur̄iṅniḡini, “Ewaȳf̄ xw̄iȳf̄á n̄ir̄in̄iri eán̄iṅf̄ r̄ipi ar̄f̄á nípoyi, ‘Gor̄ixo sip̄isip̄f̄ mear̄iṅom̄i p̄k̄ioreawáráná sip̄isip̄f̄ n̄ini w̄iw̄ini umia-mon̄iṅoi.’ E n̄ir̄in̄iri eán̄iṅf̄pi t̄ini x̄ixen̄i soȳné wáȳf̄ nero nion̄ini niep̄samop̄r̄áo.

28 E ner̄i aiwi nion̄i Gor̄ixoyá d̄iṅf̄ t̄ini n̄iwíáp̄n̄imeámáná Gariri piropen̄is̄f̄yo x̄ami seameám̄f̄ar̄ini.” ur̄fagi aiwi

29 Pitao re ur̄iṅniḡini, “Áamá n̄ini siep̄samop̄r̄i aiwi nion̄i wí e emim̄éini.” ur̄fagi

30 Jisaso re ur̄iṅniḡini, “Nepa r̄irar̄iṅini. S̄f̄á r̄iyimi kar̄f̄kar̄f̄ s̄ini r̄f̄aiwá biaú m̄ir̄ipa en̄áná j̄wan̄iṅox̄i biaú b̄i re rayir̄ini, ‘Jisaso t̄ini n̄ikum̄ix̄in̄iri emear̄iṅá won̄iman̄i.’ biaú b̄i rayir̄ini.” ur̄fagi aiwi

31 Pitao ar̄f̄k̄i re ur̄iṅniḡini, “Wa nion̄i t̄ini naw̄ini n̄iyeap̄ikiri aiwi nion̄i wí ‘Jisaso nán̄i maj̄on̄ir̄ini.’ r̄im̄im̄éini.” urar̄iná wiep̄sar̄iṅf̄ w̄f̄a en̄i ax̄f̄pi r̄iḡfawix̄ini.

Oj̄ikw̄f̄yo d̄ani Gor̄ixom̄i r̄ix̄iṅf̄ ur̄iṅf̄ nán̄ir̄ini.

32 Awa oj̄ikw̄f̄i yoḡ Gesemaniyo n̄ir̄émoro Jisaso wiep̄sar̄iṅowami re ur̄iṅniḡini, “Nion̄i Gor̄ixom̄i yar̄iṅf̄ wimi nán̄i yimi soȳné re ṅweáp̄oyi.” nur̄iri

33 Pitaomi t̄ini Jemisom̄i t̄ini Jonom̄i t̄ini n̄iwir̄imeám̄i nur̄iná ayá s̄fw̄f̄ nurori d̄iṅf̄ r̄f̄á uxear̄iṅagi

34 re ur̄iṅniḡini, “D̄iṅf̄ r̄f̄á n̄ixear̄iṅagi nán̄i r̄ixa n̄ipepax̄f̄ niar̄ini. Soȳné re xwaȳf̄ nan̄iro ṅweáp̄oyi.” nur̄imi

³⁵ jíamini e onimiápi nuri mɨɨ́ xwáyo níkwɨrori Gorixomi yariɨ́ níwiríná imónipaxí enánáyí awa mɨnɨpíkí wiárí onimúrɨpoyɨnɨ́ Gorixomi re urɨɨ́nigɨnɨ́,

³⁶ “Gí ápe, joxí ananɨ́ mepaxí wí mimónɨnɨ́. Nɨpɨkianɨro yariɨ́gá iniɨ́gí yíkí yariɨ́nɨ́ imónɨ́ rɨpɨ́ ananɨ́ emɨ́ nɨmamorɨréɨnɨ́? Nionɨ́ yariɨ́ nɨsirɨ́ aiwɨ́ gí dɨɨ́ xɨ́dɨ́mɨ́mɨ́nɨ́. Dɨ́xɨ́ dɨɨ́ pí pí yaiwíyí nɨrɨ́xɨ́dɨ́mɨ́nɨ́.” Gorixomi e nurɨ́mɨ́

³⁷ nɨbɨrɨ́ wenɨ́ɨ́ éyí wɨnɨɨ́nigɨnɨ́. Awa sa wenɨ́gá nɨwɨnɨ́ Pitaomɨ́ re urɨɨ́nigɨnɨ́, “Saimonoxi sá rɨwenɨ́nɨ́? Wenɨ́ɨ́ nero onimiápi mɨɨ́wepaxí rɨseaimónarɨnɨ́?

³⁸ Obo nɨbɨrɨ́ yapí seaiwapɨyɨnigɨnɨ́. Sɨɨ́wɨ́ nanɨrɨ́ nɨɨ́wero Gorixomi rɨxɨ́ɨ́ urɨ́poyɨ́. Dɨ́ɨ́ tɨ́nɨ́ ananɨ́ ‘Jisasomɨ́ pí pí wímeáyí xɨ́danɨ́wɨnɨ́.’ nɨyaiwiro aiwɨ́ segí wará nánɨ́ ayá nɨrɨ́mɨ́xɨ́nɨ́ro nánɨ́ éf seainɨ́nɨ́ɨ́.” nurɨ́mɨ́

³⁹ nuri Gorixomi yariɨ́ wípi axípi ámi nɨwimáná

⁴⁰ ámi nɨbɨrɨ́ awa wigí sɨɨ́wɨ́ sipɨ́xɨ́pɨ́xɨ́ winarɨ́ɨ́gɨ́ nánɨ́ sá órówapɨ́ɨ́gá nɨwɨnɨ́ xwíyá bɨ́ murɨ́gá nɨwɨnɨ́ ámi Gorixomi yariɨ́ wimɨ́nɨ́ nuri nɨɨ́wepɨ́sáná

⁴¹ nɨbɨrɨ́ re urɨɨ́nigɨnɨ́, “Sɨ́nɨ́ sá riwoyɨ́né rɨwenɨ́ɨ́? Kikiá rɨyarɨ́ɨ́? Rɨ́xarɨ́nɨ́. Ámá imónɨ́ɨ́onɨ́ pasá níáná fɨ́wɨ́ yariɨ́gáwa fá nɨxepɨ́rɨ́ rɨ́xa agwirɨ́nɨ́.

⁴² Wiápnɨ́meápoyɨ́. Rɨ́xa owaneyɨ́. Pasá nino rɨ́xa iwo barɨ́nɨ́.” urɨɨ́nigɨnɨ́.

Jisasomɨ́ pasá umenɨ́ nánɨ́rɨ́nɨ́.

⁴³ Sɨ́nɨ́ e urarɨ́ná re enɨ́nigɨnɨ́. Wiepɨ́sarɨ́ɨ́ wé wúkaú sɨ́kwɨ́ waú imónɨ́gáwa Judaso apaxɨ́pánɨ́ imónɨ́gá xwéowamɨ́ tɨ́nɨ́ ɨ́wɨ́ ikaxí eánɨ́ɨ́pɨ́ mewegáwamɨ́ tɨ́nɨ́ Judayɨ́ mebaówamɨ́ tɨ́nɨ́ mɨ́yí uráná awa wigí ámá iwanɨ́ tɨ́nɨ́ kirá tɨ́nɨ́ fá xɨ́rɨ́gáwamɨ́ awí nearo Judaso tɨ́nɨ́ Jisaso tɨ́ɨ́ e nánɨ́ wɨ́renapáná awa nɨbɨ́ro Jisaso wiepɨ́sarɨ́ɨ́ wɨ́amɨ́ urarɨ́ná wímeagáwixɨ́nɨ́.

⁴⁴ Jisasomɨ́ nɨwímearoná Judaso óf e nuróná re urɨ́pa, “Nionɨ́ pasánɨ́ɨ́ numerɨ́ omɨ́ kíyí nɨmiaúnɨ́rɨ́ná sɨ́mɨ́majónɨ́ɨ́ re seaiarɨ́nɨ́, ‘O Jisatorɨ́nɨ́.’ Omɨ́ soyɨ́né fá nɨxɨ́rɨ́ro nɨméra úpoyɨ́.” Óf e nuróná e urɨ́pa

⁴⁵ rɨ́xa Jisasomɨ́ nɨwímearɨ́ná re enɨ́nigɨnɨ́. Anɨ́wɨ́ e nuri “Nearéwapɨ́yarɨ́ɨ́oxɨ́nɨ́” nurɨ́rɨ́ kíyí miaúnɨ́nigɨnɨ́.

⁴⁶ Kíyí miaúnáná omɨ́ mɨ́rɨ́ nuro fá xɨ́rɨ́gáwixɨ́nɨ́.

⁴⁷ fá xɨ́rarɨ́ná ámá Jisasoyá xɨ́o tɨ́nɨ́ rogá wo kirá arerɨ́xɨ́yo wérónɨ́ɨ́pɨ́ nɨmɨ́xearɨ́ ámá Jisasomɨ́ fá xɨ́rarɨ́gá womɨ́ —O apaxɨ́pánɨ́ imónɨ́ɨ́ seáyí e imónɨ́ɨ́oyá xɨ́nánɨ́ɨ́ nimónɨ́rɨ́ omɨ́ɨ́ wiarɨ́ɨ́orɨ́nɨ́. Omɨ́ mɨ́ɨ́ orómɨ́nɨ́rɨ́ éyí pɨ́rɨ́ nɨmoyɨ́kirɨ́ ará mɨ́ɨ́ nɨwirɨ́pɨ́arɨ́ mamówarɨ́nigɨnɨ́.

⁴⁸ E éáná Jisaso mɨ́xɨ́ bɨ́awamɨ́ re urɨɨ́nigɨnɨ́, “Soyɨ́né ámá fɨ́wɨ́ yariɨ́gáyo fá xɨ́ranɨ́ro nánɨ́ mɨ́xɨ́ nimónɨ́mɨ́ warɨ́gápa nionɨ́ enɨ́ fá nɨxɨ́ranɨ́ro nánɨ́ mɨ́xɨ́ nimónɨ́mɨ́ rɨ́barɨ́ɨ́?

⁴⁹ Sá ayí ayimɨ́ anɨ́ rɨ́dɨ́yowá yariɨ́gíwámɨ́ sɨ́ɨ́nɨ́ nimónɨ́rɨ́ searéwapɨ́yarɨ́ná soyɨ́né wí fá mɨ́nɨ́xɨ́rarɨ́gáwixɨ́nɨ́. Pí nánɨ́? Ayí pɨ́né Gorixoyá nionɨ́ nánɨ́ nɨrɨ́nɨ́rɨ́ eánɨ́ɨ́pɨ́ xɨ́xenɨ́ imónɨ́nɨ́ nánɨ́ yariɨ́ɨ́.” urarɨ́ná

⁵⁰ wiepɨ́sarɨ́ɨ́ nowanɨ́ omɨ́ nɨwiepɨ́samoárɨ́mɨ́ ugáwixɨ́nɨ́.

⁵¹ Awa nɨwiepɨ́samoárɨ́mɨ́ úáná niaíwɨ́ sɨ́kɨ́ɨ́ Jisasomɨ́ xɨ́darɨ́ɨ́ wo rapɨ́rapɨ́ apá wɨ́ɨ́nɨ́ xopɨ́xopɨ́ nɨrónɨ́mɨ́ nɨbɨ́rɨ́ Jisaso tɨ́ɨ́ e axí e rónapáná mɨ́xɨ́ bɨ́áyí omɨ́ fá xɨ́ranɨ́ro éfáyí

⁵² rapɨ́rapɨ́ ú nɨpɨ́rɨ́pɨ́arɨ́mɨ́ aikí mayo éf unɨ́nigɨnɨ́.

Áríwíyimi Jisasomi xwíríxí umegíá náníríní.

⁵³ Mixí b'áyí Jisasomi nimeámi apaxípaníñí imóníñí seáyí e imóníño t'ñí e nání nuro e w'aráná apaxípaníñí imónígíá xwéowa t'ñí Judayí mebaowa t'ñí ñwí ikaxí eáníñípi mewegíáwa t'ñí awí eánarínná

⁵⁴ Pitao Jisasomi mixí b'áyí nimeáa warínná ná r'wíyo númi nuri apaxípaníñí imóníñí seáyí e imóníño yá ákíñáyo nípawiri porisowa t'ñí n'ñweámáná r'á imónarínná

⁵⁵ apaxípaníñí imónígíá xwéowa t'ñí xwíríxí mearígíá nowani t'ñí awa áamá s'ñwí f'wí w'inarogíá wí xwíy'á Jisasomi anani n'p'kipaxí imóníñí b'í or'poyínirí nero aiwí Jisasomi p'kipaxí b'í m'raríñagí n'w'ínro ñweañáná

⁵⁶ áamá obaxí omí nuxekwímoayiro aiwí ax'p'ni m'í b'í b'í n'ra nurínná

⁵⁷ áamá wí éf' n'roro Jisasomíní yapí nuxekwímore re urígíawixíní,

⁵⁸ “Nene o re raríñagí ar'á wíñwanigíní, ‘Nioní añí r'ídiyowá yarígíá riwá, áamá wé t'ñí m'írigíá riwá n'p'ineámáná s'á wíyaú wíyi óráná ámi wiwá, wé t'ñí m'im'ípa egíá wiwá m'ím'áríní.’ raríñagí wíñwanigíní.” ur'íñagíá aiwí

⁵⁹ xwíy'á api a'í ax'p'ni m'í b'í b'í n'ra waríñagíá n'w'ínro

⁶⁰ apaxípaníñí imóníñí seáyí e imóníño n'w'íap'ínimeámi añwí e n'birí Jisasoyá s'm'í e n'rómáná yaríñí re wíñnigíní, “Ayí xwíy'á ‘Joxíríní.’ r'ixekwímoarígíáyo xwíy'á jox'yá wí ení m'íripaxí r'ísaríní?” ur'íñagí aiwí

⁶¹ Jiaso xwíy'á wákwipaxí aiwí k'k'mí nimónírí xwíy'á b'í muraríñagí apaxípaníñí imóníñí seáyí e imóníño yaríñí ámi b'í n'w'iri re ur'íñnigíní, “Joxí n'ia'wí Gor'xoyáoxí, nene yeáyí neayim'ixemear'á nání ar'fowayá xw'á piax'yo dání iwiaroñox'raní?” ur'íñagí

⁶² Jiaso “Nioníríní.” nurírí re ur'íñnigíní, “Áamá imóníñoáoní Gor'xo ení s'ixí eáníño yá wé náúmíní ñwearí agw'í t'ñí weap'íri yaríñagí s'ñwí nan'p'írfáríní.” ur'íñagí

⁶³ apaxípaníñí imóníñí seáyí e imóníño wik'í n'w'ónírí n'k'ínimónírí xeg'í rap'rap'í naxerí xwíríxí mearígíá w'ámí re ur'íñnigíní, “S'ñwí f'wí w'inarogíáy'í r'ápi nání d'ñí wí ikw'íroaníméwíní.

⁶⁴ Xewaníño Gor'xomí r'iper'í umearar'ínná soy'né r'ixa ar'á wíoi. D'ñí soy'néyá pí ‘Oyaneyí.’ yaiwiaríñoí?” ur'áná awa “Xwíy'á ámi b'í r'ipaxí mimónígoí. R'ixa op'ík'ipoyí.” n'írfasáná

⁶⁵ wa re eg'íawixíní. Reañw'í úr'iro ír'kw'í s'ñw'íyo rit'í n'iyárímáná iwan'í earo re ur'iro, “W'á rókiamoaríño xíní, am'ípí ín'mí éf'ápi áwan'í ragoxí, iwan'í go reaaríní? Áwan'í neareí.” ur'iro néf'asáná añí r'ídiyowá yarígíiwá awí mearoarígíáwami m'íní w'áná awa ení s'm'mañ'yo wé up'ík'kwíayig'íawixíní.

Pitao “O nání maj'foníríní.” ur'íñí náníríní.

⁶⁶ Pitao, awa añ'yo ín'mí Jisasomí xwíríxí mépero iwan'í earo yar'ínná, o m'íde ákíñáyo ín'mí ñweañáná ap'ixí apaxípaníñí imóníñí seáyí e imóníño yá omíñí w'iarígíá wí n'birí

⁶⁷ Pitao r'á imónaríñagí n'w'ínírí s'ñw'í agw'í n'w'ínaríñísáná re ur'íñnigíní, “Joxí ení Nasaretí d'ñí Jiaso t'ñí emearígíáy'í woxíríní.” ur'íñagí

⁶⁸ Pitao “Oweoi.” nurírí re ur'íñnigíní, “J'ixí raríñípi nání nioní maj'fáríní.” nurímí n'werí f'wíyí t'ñí e éf' roñáná

⁶⁹ ap'ixí ap'iyá axí ení n'werí o e roñagí n'w'ínírí áamá e rówap'ígíáy'í t'ñí e dání omí ár'ixá n'w'iri re ur'íñnigíní, “Áamá oy'í Jiaso t'ñí nawíní emearígíá woríní.” ur'íñagí aiwí

⁷⁰ o “Oweot. Nionimant.” nuriri roñaná ámi ríwíyo áamá e rówapigíáyí re urígíawixini, “Neparini. Joxi awa tñni emeariñoxirini. Joxi Gariri piropenisíyo dánjoxi enjagi nani Jisaso tñni emeariñoxirini.” uríagífa aiwi

⁷¹ Pitao sipi ikaxi niri xwífa e dani re uriniñigini, “Ámá soyíne rarígíto nani majonirini.” rixa uraná re enjigini.

⁷² Karíkarí ríaiwá ámi bi ríagi arífa niwiri Jisaso “Sífa riyimi karíkarí sini ríaiwá biaú miripa enána joxi ‘Jisaso nani nioni majonirini.’ biaú bi rayirini.” urífpí nani dñj niwiniri yapí urífyí nani ayá sipi wíagi ñwí enjigini.

15

Jisasomi Pairato tñj e wárigífa nánirini.

¹ Wífa móniñimí apaxípaniñj imónigífa xwéowa tñni Judayí mebaowa tñni ñwí ikaxi eániñpí mewegífa tñni awa Judayí xwirixí mearígífa nñni tñni awí neániro xwíyífa nimixárimáná Jisasomi gwí niyiro nimeámi nuro émayíyá gapimaní Pairatoyi riniñomi mñni wíaná

² o Jisasomi yariñj re winiñigini, “Judayíyá mixí ináyoxirani?” Yariñj e wíagi Jisaso “Ayí joxi rariñini.” uraná

³ apaxípaniñj imónigífa xwéowa omi símí tñni uxekwímoarífa

⁴ Pairato ámi Jisasomi yariñj re winiñigini, “Xwíyífa joxiyá wí niwiápnimeari miripaxí risiarini? Ayí xwíyífa ‘Joxini.’ rixekwímoarígíáyí onimiápi niri nimeari miripaxí.” uríagi aiwi

⁵ Jisaso xwíyífa wákwipaxí aiwi ámi pñe bi miríagi nani Pairato dñj ududí niwiga unjigini.

Pairato Jisasomi níkweari wáriminiri enjpi nánirini.

⁶ Sífa Anínaajo Judayo Múroníyi imóniñaná xwiogwí ayí ayo Judayí nuro wigí gwí ñweagífa wo nani émayí gapimanomí yariñj wíaná o ayí nioni nani yayí onípoyiniri nimeari uwáriagíriní.

⁷ Iná áamá wo Barabaso riniñjo —O áamá wa tñni niwiápnimearo “Wauyowami mixí oxí dowáraneyí.” niriñiro awa tñni mixí niníroná o áamá womi píkíagi émayí omi tñni áamá xfo tñni niroro mixí egíawami tñni gwí yíagi nani o iná kirapusí aníyo ñweañorini.

⁸ O nani oxí apíxí nñni aiwá api nani awí eániñgíáyí émayí gapimaní Pairatomí nuro yariñj re wigíawixini, “Xwiogwí ayí ayo negí áamá gwí ñweagífa wo neaiapagípa ámi wo neaiapiréini?” uríagífa

⁹⁻¹⁰ Pairato “Apaxípaniñj imónigífa xwéowa Jisasomi sipi dñj niwíaiwiro nani gwí niyiro nimeámi niñiro niapáoi.” niyáiwiri re uriniñigini, “Segí mixí ináyí Jisaso riniñjo seawáriminiréini?” uríagi aiwi

¹¹ apaxípaniñj imónigífa xwéowa wífa móniñimí áamá aiwá api nani epíroyí egíayo re rináriméfa nani “Jisaso pí eniñoi! O nani yariñj miwipani. Barabaso nani yariñj wípoyí.” rináriméfa enjagi nani

¹² ayí Pairatomí re urígíawixini, “Barabaso neawárii.” uríagífa Pairato re uriniñigini, “Judayínéyá mixí ináyí urígíomí pí emíini?” uríagi

¹³ ayí xixewiámí re urígíawixini, “Íkíayo yekwíroarei.” uríagífa

¹⁴ Pairato re uriniñigini, “Pí íwí éf nani e emíini?” uríagi aiwi awa xixewiámí nura nuro “Íkíayo yekwíroarei.” urayariñagífa

¹⁵ Pairato ayo oyapemiximiri neri re enjigini. Barabaso nimeari nuwárimáná xegí porisowa Jisasomi iwanj xaiwí nimepéfasána enána

awami re uriñinigiñi, “Omi nimeámi nuro íkíáyo yekwiroáripoyi.” uriñinigiñi.

Omi riperirí umeariro íkíáyo yekwiroáriro egíá nánirini.

¹⁶ Porisowa Jisasomi nimeámi gapimanoyá aniwámi —Aní yoí ayí Piretoriumiyí rinñiwámirini. Aní iwámi nípáwiro wauyí porisí nowamini “Eini.” nuriro “Omi riperirí omépeaneyi.” niriniro re egíawixini.

¹⁷ Rapirapí ayíá ríñí wú mǐxí ináyí yinarigíá wú nimearo omi nuyiriro ópiyá enñiníñí imóniníñí wírí níkkíyimaná mǐxí ináyí aminañwíniníñí imóniníñí mñíyo dǐkínarigíápa mñíyo xaíwí udǐkiáriro nemána

¹⁸ mǐxí ináyíyo yayí wiarigíápa riperirí nǐwiro re urayigíawixini, “Judayíyá mǐxí ináyoxirini.” nurayirina

¹⁹ wegwíá tǐni mñíyo iwaní earo reañwí úriro xóminíñí nǐyǐkwiro mñí xwíáyo íkwíroro nero

²⁰ rǐxa riperirí numépéfasána rapirapí ayíá ríñú nǐwiriro ámi xegú nuyiriro íkíáyo yekwiroáraniro nání níméra nuro

²¹ ó e nurina áma obaxí pwarigíá womi xegí yoí Saimonoyí —O aní yoí Sairini dánorini. Xewaxo yoí Arekisadaorini. Xexirímeáo yoí Rupasorini. Omi porisowa íá nǐxero “Jisaso nání íkíá yoxáí rǐpá nimeámi wuii.” nuriro

²² Jisasomi níméra nuro dǐwí bǐ Gorígota rǐnñíñíñí —Yoí mǐkí ayí áma mñí gǐxweá nánirini. Dǐwí apimi nǐrémore

²³ áma wa Jisaso rǐnñíñíñí bǐ mǐwinípa oenirí marisíníá muríyí rǐnñíñíñí bǐ iniñí wainíyo niwayimorí mǐni wianiro yaríñagíá aí o murápí “Oweoi.” urána

²⁴ porisowa omi íkíáyo nǐyekwiroáriro xegí rapirapí yaní menanro sárúyo dání “None go meanirfenñoi?” niriniro sárú egíawixini.

²⁵ Jisasomi 9:00 a.m. imónána rǐxa sogwí xaíwí anarína íkíáyo nǐyekwiroáriro

²⁶ áma nǐni “O íwí rǐpí éf nání rǐpǐkiarñoi?” oyaiwípoyinirí íkíá wára nimearo “Judayíyá mǐxí ináyorini.” niriro rǐwamíñí e nearo íkíáyo seáyí e nǐpǐrauro

²⁷ áma ámayá amǐpí íwí pǐkioráparigííwaú ení Jisaso tǐñí e mǐdǐmǐdání nǐyekwiroáriro nání

²⁸ rǐwamíñí enína Bǐkwíyo nirinirí eániníñí rǐpí, “O íwí yarigíá tǐni nawíni kumǐxǐgíárini.” rǐnñíñíñí xǐxení imóniníñinigiñi.

²⁹ Áma Jisasomi mǐni mǐni nímúrooyiro ikayíwí numeariro payí nǐwianiróna mñí kǐrǐkǐrǐ nimeayiro re rǐgíawixini, “Re rǐñoxirani? ‘Nǐwanñoni aní rǐdǐyowá yarigííwá nǐpǐnearí gí nǐwiní sǐá wíyau wíyimi ámi mǐrǐmǐárini.’ rǐñoxí

³⁰ ení neánirí jǐwanñoxí ení nǐyoárimí wepínei.” urayarina

³¹ apaxípániníñí imónigíá xwéowa tǐni ñwí ikaxí eániníñíñí mewegíáwa tǐni ení ikayíwí numeariro re rǐgíawixini, “O ení neánirí ámayo arírá wiago aí xewanñi arírá minǐpaxirini.

³² Áma yeáyí neayimǐxemeaníá nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroní ro Isirereneyá mǐxí ináyí rǐnñíñíñí royí íkíáyo seáyí e dání nǐyoárinimí wepíñíñíñí sǐñwí nǐwiníñíñíñí, dñí wǐkwíroaníwini.” rarína áma Jisaso tǐñí e mǐdǐmǐdání yekwiroárigííwaú ení omí ikayíwí axǐpí umearigíisixini.

Jisaso pení nánirini.

³³ Ayí e néra núfasáná enáná ríxa 12:00 ikwawedf imónáná re enjínigini. Anj nímíni sá niyináriri sá niyinárinjsáná sá tñi 3:00 dani ámi wá okiáná re enjínigini.

³⁴ Jisaso rfaiwá enj tñi níriri xegf Xibiruyf pñé tñi re rijnigini, “Eroi, Eroi, rama sabakitani?” níriri aga pñé “Gf Gorixoxini! Gf Gorixoxini, pí nani emi nímóini?” urarigfápa Xibiruyf pñé tñi e ríagi

³⁵ áma e rówapigfá wa arfá niwiro re rigfawixini, “Ai! Ríxa Gorixoyá wá rókiamoagf mipé anjnamí peyiño Irajao nani rfaiwá rariñi.” nírro

³⁶ áma wo írkwf nímeari iniigf wainf niáf yarinjipimi igfá neari wegwfá wá tñi ayinwf níkiroárimáná wegwfáwámí nímáximáná o bi níniri sijnf oeniri nani seáyi émi niwimixániri re rijnigini, “Irajao omi íkfá tñi enj oninjf niyoari nimeámi wepñini anjnamí dani weapnirfeniñoi?” ríagi

³⁷ Jisaso rfaiwá ámi bi enj tñi nírmo djnf niyámiga unjigini.

³⁸ Dijnf niyámiga úaná rapirapf sepiá anj rdiyowá yarigfiwá awawá njwá tñimíni epanjoárinjúnú áwini e axowárinjinigini.

³⁹ Porisowayá seáyi e imóniño Jisaso nipearfná smimanjímíni nírori Jisaso péagi niwinirfná djnf niyámiga e úagi niwiniri re rijnigini, “Áma royf neparini. Gorixomi xewaxorini.” rijnigini.

⁴⁰ Apixf wíwa eni Jisaso péaná ná jfami nírómáná sijnwá winarogfiwa wigf yoí ríwarini. Mariaí —Í anj yoí Magidara dánjirini. Í tñi apixf Mariaíyi rininjf ámi wí —Í Jemiso onaxomi tñi Josesomi tñi xináirini. Í tñi ámi wí Saromíyi rininjf tñirini.

⁴¹ Íwa Jisaso Gariri piropenisíyo emearfná númi nuro arirá wigfiwarini. Ámi obaxf wíwa eni o tñi Gariri dani Jerusaremí anjyo nani bigfiwa Jisasomí pikiarfná jfami dani sijnwá winigfawixini.

Jisasomí xwá weyárigfá nánirini.

⁴² Ríxa síapi tñi sá ayi Sabarfá nani amipí píraninjf imixárarigfáiyimi

⁴³ Aramatia dánj Josepo —O Judayf mebá seáyi e imónigfá worini. O Gorixo xwioxíyo míméamf nerí píraninjf umenweanfa nani djnf níkkayori weninjf nerí njweanorini. O masísfá míví djnf síxí nínimi émayf gapimanf Pairato tñf e nani nuri éf nírómáná Jisaso píyo nani “Anani omeámini?” níriri yarinjf wíaná

⁴⁴ Pairato Jisaso ríxa rfa péiniginiri “Porisowami meariño obini.” níriri poriso ríxa báná yarinjf re winjigini, “Jisaso ríxa rípeiniginí? Sini mipepa réiniginí?” níriri

⁴⁵ poriso “O ríxa péiniginí.” ríagi Pairato arfá e niwiri Aramatia dánj Josepo Jisaso piyomi xe omeaniri sijnwá winíagi

⁴⁶ Josepo nuri rapirapf apfá wenf wú bf nerí nimeámi nibiri piyomi niyoari nimeámi niwepñiri e nitimáná wigf yarigfápa xopxopf níroa numáná xwáripáyo nani nimeámi nuri —Xwáripá ayi sijnáyo óf rixárininjyirini. Ayimi nitimáná sijná xwé wo mímegwinárf níméra nípuro óf manjwámí ritf nerfná éf rárarinjinigini.

⁴⁷ E yarfná Magidara dánj Mariaí tñi Josesomí xinái Mariaíyi rininjf tñi “Jisaso ge típfríreo?” niyaiwiri sijnwá winaxfdigfisixini.

16

Jisaso ámi wiápnímeanf nánirini.

¹ Sá wegípaú Sabaríá ayi ríxa pwéáná sáapí tñi Saromí tñi awí neáníro wíapí tñi piyomí waráyo xópé wiaúwanínginíri íwa werixí dñí naní eaaríní bí bí nero nitíro

² sá wegííwa Sadéyo wíá móníngómí níwíápínímeámí Jisaso xwíá weyáriníje nání nuro ríxa sogwí xemónaparínagí nírémoríná

³ wiwaníngíwa re ríníngíawixíní, “Ámá gowa sñá óf maníwámí píronjo mímegwínarí neaiipíríreoi?” nírínírná

⁴ weníní éfáyí wíníngíawixíní. Sñá aga xwéó aí ríxa mímegwínarí niníri ófyí sñání inínagí níwíníro

⁵ anwí e níbíro ófyimí nípáwíro weníní éfáyí wíníngíawixíní. Anínají wo rapírapí apíá wení sepiá wú nínínmáná daiwo éfí nweanagí níwíníro ududí wíagíá

⁶ o re uríníngíní, “Ududí mepaní. Nioní níjíríní. Sewayíné Nasaretí dájí Jisaso, íkíáyo yekwíroarígíomí sñwí wínaníro barínjoí. Síní re míweníní. Ríxa wíápínímeáníngíní. Omí tígíe aníá rí imónínagí wínípoiyí.

⁷ Ríxa nuro wiepísínjowamí tñi Pitaomí tñi ení áwaní re urémeápoyí, ‘Jisaso Gariri píropenísíyo nání xámí seameanfáríní. Xewanínjo searínípa xíomí e sñwí wínípírírní.’ urémeápoyí.” uráná

⁸ íwa nípeyearo xwáripáyo píní níwíárímí éfí nuróná ení ófí ero sírí pikíníro nero wáyí níkáríníro nání ámá wíyo áwaní murí éfí ugíawixíní.

Jisaso Mariaímí sñání wimóníní nánírní.

⁹ Jisaso Sadéyo wíá mónínírní ríxa níwíápínímeámáná nuri Magídara dájí Mariaímí —Apíxí í Jisaso xámí imíó ímí dñí xíxéoarígíá wé wíúmí dájí waú míxí umáinowárínírní. Ímí xámí sñání síwá wíníagí

¹⁰ í nuri ámá Jisaso tñi emeagíáwa o nání dñí sípí níwírí nání ámíxíá yarínagíá níwímearí Jisaso wíápínímeáí nání áwaní nurrí

¹¹ re uríníngíní, “O ríxa sñí enagí sñwí wínírní.” uríagí awa aríá níwíro aí dñí níwíkwíroro “Nepa neararíní.” míyaiwigíawixíní.

Jisaso wiepísíní waúmí wímeanípní nánírní.

¹² E nemáná enáná xegí wiepísíní waú Jerusaremi píní níwíárímí aní wíyo nání waríná Jisaso xegí wóníní nímonírní wímeáagí

¹³ awaú ení nuri wiepísíní wíamí “Jisasomí sñwí wíníwí.” uríagí aiwí dñí níwíkwíroro “Nepa neararíní.” míyaiwigíawixíní.

Jisaso wiepísíní wé wúkaú síkwí womí wímeaní nánírní.

¹⁴ E nemáná enáná xegí wiepísínjowa wé wúkaú síkwí wo awí neáníro aiwá naríná Jisaso sñání síwá níwínírní awa síní dñí níwíkwíró ero dñí kíkímí imóníro yarínagíá nání míxí nurrí re uríníngíní, “Ámá nioní níwíápínímearí ámí sñí enagí sñwí nínanímí níbíro áwaní searíáyo aríá níwíro dñí níwíkwíropa pí nání yarínjoí?” nurrí

¹⁵ re uríníngíní, “Xwíá rírí nírnímí amí amí nemero xwíyíá nioní nání yayí seainarínípní ámá níyoní áwaní uríméfríxíní.

¹⁶ Ámá gíyí aríá níseairo nioní nání dñí níwíkwíroro wayí meáíáyo Goríxo yeáyí uyímíxemeanfáríní. E nerí aiwí ámá gíyí nioní nání dñí mímíkwírófáyí xwíyíá meárinípnírní.

¹⁷ Ámá nioní nání dñí níwíkwírófáyí wáfí nurímeríná Goríxoyá dñíyo dání emímí rípní epírírní. Gí yoíyo dání ámá imíó dñí xíxéoaríníyo míxí umáinowáíro píné ámá wíyá majíá aiwí Goríxoyá dñíyo dání wígní pínéyo dání uríro

¹⁸ sidíríyo íá nítamíxínírná sidíḡ níwori aiwí mípé ero iniḡí ayáí iniḡípi níniri aiwí mípé ero áamá símíxíyo wé seáyí e níkwíáíro nanḡ imíxíro epíríáriní.” uríḡiniginí.

Jisaso anḡnamí nání peyíḡ náníríní.

¹⁹ E nurímí Jisaso Goríxoyá dḡḡ tḡnḡ anḡnamí nání nípeyíríná ámí o tḡnḡ xíxeni nímonírí nání wé náúmíní éfḡ ḡweanḡiniginí. Éfḡ ḡweanḡáná

²⁰ awa nuro Jisasoyá xwíyíá amí amí nurímeróná áamá “Nepa neararíḡoí.” yaiwípírí nání emímí ení Áminá Goríxoyá dḡḡ tḡnḡ níwíwapiya wagíáriní.

Xwiyfá yayf neainarinjf Ruko eanjfirini.

Rfwamijf rjpi “Xwiyfá yayf neainpaxf Ruko eanjfpiyi” rininjfirini. O Jisaso wiepisagfyf womani. Judayf eni womani. Emáyf dokitá worini. O Poro tñni Sairaso tñni emáyf anjyo wáf nurimerfná wirimearogfiorini. O gf amáyf eni amjpi Jisaso uréwapiyiri eri enjpi nání piráninjf nijfá nimóniro djnf wikwírófrixiniri rfwamijf rjpi eanjfirini. Xewanijno Jisaso emearfná sijnwí m+winijno enagi nání wiepisijnowami yarinjf wiri bikwí Jisaso enjpi njwirárininjfyo fá rori nemáná eanjfirini. Rfwamijf ámi bi “Wáf wurimeiarigfáwa egfáriní.” rininjfpi eni niriiri eanjfirini.

1-2 Ámá obaxf amjpi Jisaso xinái xiriñe dáni nene tñnf e imóninjfpi nání “Rfwamijf oeaaneyf.” niyaiwiro amá iwamfó dáni Jisasomf sijnwí winiro arfá wiro egfáyf wáf nemerfná “Jisaso e enjfirini. E enjfirini.” nura úfápi rfwamijf eaqgfa aiwi

3 nioni eni “Gf amínáoxi Tiopirasoxi xixeni nijfá imóniri nání rfwamijf awa xámi eagfápi nioni fá nrori sijnwí winagfáyo yarinjf n+wia nuri e nemáná piráninjf djnf nenwiperi rfwamijf neari joxi nání wiowárenapimfñni.’ E nerfná nanjfirini.” nimónarini.

4 Ayf rjpi nání yarinjini. Joxi fá nrori amjpi riréwapiyigfápi aga xixeni nijfá imónirfa nání yarinjini.

Anfnajf wo “Trisabetí Jonoyf rinijno xirinfáriní.” urinjf nánirini.

5 Enjina Judayf mixf ináyf Xerotoyf rinijno menweañaná amá apaxfpáninjf imónigfá wo, Sekaraiaoyf rinijno njweañfirini. O xegf amáyf Abaijaoyáriní. O xegf amáyf enjina dáni Gorixoyá apaxfpáninjf imónigfáyfirini. Sekaraiao xegf apixi yof Irisabetirini. Í xegf amáyf arfo Eronoyáyfirini. Í xegf amáyf eni apaxfpáninjf imónigfáyfirini.

6 Ayaú Gorixoyá sijnwíyo dáni wé róninjf eri Gorixo njwí ikaxf riri sekaxf riri enjyo m+wiaíki eri neri aí

7 Irisabetí rfpáiwf enj enagi nání niaíwí mayfyau e néra nuri rixa xweyanj apianj imónigfirini.

8 O xegf amáyf Abaijai rinigfáyf Gorixo nání ridiyowá yarigfiwámi ridiyowá nero wigf yarigfápa yarfná xfo tñni eni nawini nero

9 wigf nerfná yarigfápa “None gfmñni go ‘Nwíáxiní.’ rininjfwámi páwinirfenijoi?” niyaiwiro yarigfápa e nero Sekaraiao Gorixo nání ridiyowá yarigfiwámi awawá Gorixoyá tñnf e “Nwíáxiní.” rinijne nipáwiri rfá awfí djnf eairinjpi nání oikeariri rípeáána

10 oxf apixf bfanriwámñni rówapigfáyf Gorixomf rixinjf urarfná o awawá Gorixoyá tñnf e nipáwiri Gorixo nání rfá awfí djnf earinjpi nikearfná

11 weninjf éfyf wininjnigini. Anfnajf wo rfá sijnwírfá wé náumñni peyarinjfmf dáni sijnwí naniri yarijne aí gínáninjf nibiri rónapinjagi sijnwí n+winiri

12 of neri wáyf ikárinarfná

13 anfnajo re urinjnigini, “Sekaraiaoxini, wáyf mikárinipani. Dixf niaíwí nání yarinjf wípi Gorixo rixa arfá sini. Dixf apixi niaíwí oxf wo rixiriyaná joxi yof Jonoyf wfrfrixini.

14 Omf nixiráná joxi seáyi e nimóniri yayf yarfná oxf apixf obaxf eni yayf epírfáriní.

15 O Gorixoyá sɪŋwɪyo dání áamá ámíná ení eánɪŋónɪŋí imónɪnɪfárɪnɪ. O iniŋí wainí mɪnɪpa erɪ papɪkí yarɪgɪáyí mɪnɪpa erɪ enɪfárɪnɪ. O sɪnɪ xegí xɪnáyá agwɪyo enáná Gorixoyá kwíyí ukíkayonɪfárɪnɪ.

16 O segí áamá Isɪrerɪyo uráná obaxí arɪfá nɪwɪro íwí yarɪgɪfápi rɪwɪmɪnɪ nɪmamoro Gorixoyá wɪgí Ámínáomɪ ámɪ xɪdɪpɪrɪfárɪnɪ.

17 Dɪxí íwo kwíyí Gorixoyápi xegí wɪfá rókiamoagí Iraijaomɪ ukíkayonɪfárɪnɪ ení neánɪrɪ yagɪpɪnɪŋí Jono axɪpɪnɪŋí e erɪ rɪrɪ enɪfárɪnɪ. Xewaxowa tɪnɪ xanowa tɪnɪ pɪyɪfá wɪrɪnɪro áamá uyɪnɪ yarɪgɪfá rɪwɪmɪnɪ nɪmamoro wé rónɪŋí imónɪro éfɪrɪxɪnɪrɪ Jono Gorixoyá Ámínáomɪ xámɪ umeanfárɪnɪ. Dɪxí Isɪrerɪyí e ero Gorixoyá Ámínáomɪ yeáyí wurɪnɪro epɪrɪ nánɪ oimónɪrɪ xámɪ umeanfárɪnɪ.” urɪagí

18 Sekaraiáo anɪnajomɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Arɪge nerɪ nionɪ nɪjɪfá imónɪmɪ nɪrarɪŋɪnɪ? Nionɪ rɪxa xweyanonɪrɪnɪ. Gí apɪxí enɪ rɪxa apianɪrɪnɪ.” urɪagí

19 anɪnajo ámɪ nurɪrɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Gí yoí Gebɪrieronɪrɪnɪ. Gorixoyá sɪmɪmanɪ e roarɪŋáonɪrɪnɪ. Gorixoyá nionɪ xwɪyɪfá yayí seainɪpaxí apɪ áwanɪ urɪnɪrɪ nɪrowárɪnapɪŋoi.

20 Amɪpɪ nionɪ xámɪ rɪrɪfáyí nɪmónɪrɪnɪ nɪmónɪnɪfárɪnɪ. E nerɪ aiwɪ xwɪyɪfá nionɪ rɪrɪfáyí joxɪ ‘Neparɪnɪ.’ nɪyaiwirɪ dɪŋí mɪkwɪroarɪŋagɪ nánɪ joxɪ ámɪ xwɪyɪfá bɪ mɪrɪpa imónɪrɪ manɪ pɪrónɪrɪ erɪ eɪ. Xámɪ nionɪ rɪrɪfáyí nɪmónɪrɪnɪ íná ámɪ xwɪyɪfá rɪrɪfá nánɪyɪ.” nurɪrɪ sɪnɪ e nura warɪnɪ

21 oxí apɪxí Sekaraiáo nánɪ wenɪŋí nero wáf e rogɪfáyí ayá wí sɪfá órɪnɪŋagɪ nánɪ ududɪ nero “Sekaraiáo pí rɪfá yarɪnɪ?” nɪyaiwɪro

22 o nɪpeyeááná xwɪyɪfá murɪpaxí imónɪŋagɪ nɪwɪnɪro “Gorixoyá awawá tɪŋí e nerɪnɪ orɪŋá bɪ rɪfá wɪnɪgoi?” yaiwɪarɪnɪ o “Xwɪyɪfá arɪge rɪmɪnɪ?” nɪyaiwirɪ xegí manɪ nɪpɪrónɪrɪ nánɪ wé árɪxá néra unɪnɪgɪnɪ.

23 Sekaraiáo anɪ Gorixoyá nánɪ rɪdɪyowá yarɪgɪwámɪ xegí omɪŋí yarɪŋɪpɪ yoparɪpɪ nemi xegí anɪ e nánɪ yoanɪnɪgɪnɪ.

24 O anɪ e nánɪ nɪyoarɪ xɪepɪmɪ nɪwɪmearɪ nɪŋweagɪsáná re enɪnɪgɪnɪ. Irisabetɪ nɪaiwɪfá agwɪfá nerɪ anɪyo ínɪmɪ pɪnɪ ŋweanɪnɪ emá wé wú múróáná

25 í re rɪŋɪnɪgɪnɪ, “Gorixoyá ayá nɪnɪrɪmɪxɪrɪ dɪŋí nɪkíkayonɪŋagɪ nánɪ nínnɪ agwɪfá enɪfárɪnɪ. Nínnɪ ámá yá sɪŋwɪyo dání ayá nɪnarɪŋɪpɪ Gorixoyá yokwarɪmɪ nɪŋɪrɪnɪ.” rɪŋɪnɪgɪnɪ.

Mariaí mɪ “Jisasoyɪ rɪnɪŋo xɪrɪrɪfárɪnɪ.” urɪŋí nánɪrɪnɪ.

26-27 Gorixoyá, Irisabetɪ nɪaiwɪfá agwɪfá nerɪ emá wé wɪúmɪ dánɪ wo rɪxa enáná o anɪnajɪ xegí yoí Gebɪrieromɪ apɪxí wí ŋweanɪ nánɪ —Í xegí yoí Mariaíyɪ rɪnɪŋɪrɪnɪ. Garɪrɪ pɪropenɪsɪyo anɪ yoí Nasaretɪyo ŋweanɪrɪnɪ. Í ŋweanɪ nánɪ urowárɪnɪgɪnɪ. Í apɪxí apɪyáí sɪnɪ oxí tɪnɪ memearɪŋɪrɪnɪ. Í ámá wo xegí yoí Josepoyɪ rɪnɪŋo —O mɪxí ínáyí Depitoyá íwɪárɪfawé worɪnɪ. O xegí meámɪnɪrɪ nánɪ yarɪŋɪrɪnɪ.

28 Gorixoyá anɪnajo í tɪŋí e nánɪ urowáráná o nurɪ ímɪ re urémeanɪnɪgɪnɪ, “Apɪxí rɪxɪ apánɪrɪnɪ. Gorixoyá dɪŋí sɪxí rɪyɪrɪ dɪŋí rɪkíkayonɪrɪ sɪnɪ.” urɪagí

29 Mariaí arɪfá e nɪwirɪ ududɪ níkárɪnɪrɪ dɪŋí re nɪpɪkígá unɪnɪgɪnɪ, “O pí nánɪ rɪfá nɪrarɪnɪ?” yaiwɪarɪnɪ

30 anɪnajo re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Mariae, wáyí mepanɪ. Gorixoyá jíxɪ dɪŋí sɪxí rɪyɪnɪ.

31 Arɪfá eɪ. Jíxɪ nɪaiwɪfá agwɪfá nerɪ nɪaiwɪfá oxí wo nɪxɪrɪrɪfárɪnɪ yoí Jisasoyɪ wɪrɪrɪfárɪnɪ.

32-33 O Ámínáo nɪmónɪrɪ ámá nɪyonɪ seáyí e múrónɪnɪfárɪnɪ. Ayí o nánɪ re rɪpɪrɪfárɪnɪ, ‘Nɪaiwɪfá Gorixoyá anɪ seáyí émɪ ŋweanɪoyáorɪnɪ.’ rɪpɪrɪfárɪnɪ. Xíáwo Depito ámá Isɪrerɪyí nɪnɪ yeáyí urɪnɪyagɪfápa dɪxí nɪaiwo enɪ Gorixoyá

dijé tñi e nimóniri fwiárafawé Jekopoyáyo anijé miné umenweanfarini. O mixé ináyo yapé nimóniri áma xwioxýyo mimeámé neré numenwearfná wí nipiéronfámani. Anijé umenweanfarini.” uréagi

³⁴ Mariaí anfnajomi re uriniginini, “Niini siné oxé womé mimeánináyoyoxi nifíyí arére neré emfarani?” uréagi

³⁵ anfnajo ámi nuriri re uriniginini, “Kwíyí Gorixoyápi jíxi tfámini biri ené eániní Gorixo seáyí émi ηweanoyápi jíxi rikikayori siné enagi nání niaíwé jíxi xirfoyé nání ‘Nwfáorini.’ riro ‘Niaíwé Gorixoyáorini.’ riro epfarini.” nuriri

³⁶ re uriniginini, “Aréa eí. Dixé rirówái Irisabetí ríxa apianí aí niaíwé oxé wo agwé eni. ‘Oxé ronixirini.’ urarigí aiwé agwé ríxa agwé tñí enána emá wé wfúmi dáné wo imónini.

³⁷ Amípi wí Gorixo mimixipa epaxé wí menini.” uréagi

³⁸ Mariaí re uriniginini, “Xewaninini Gorixoyá xináinini imóninaini omé dijé níwkwírori yarini. Joxi nifíyí anani nimixinigini.” urána anfnajo ími pñi níwíarimé uniginini.

Mariaí Gorixomé seáyí e umené nánirini.

³⁹ Mariaí, anfnajo e nurárimé úána, í níwíapnimeámé anini niyiri dfwini ene Judia piropenisfoyó ané bimé nání nurí

⁴⁰ níremorfná Sekaraiayó anfoyó nípawiri xirówái Irisabetimé yayé wíána

⁴¹ í aréa níwirfná re eniginini. Niaíwé agwé eno xixoyémé wiré kwíyí Gorixoyápi xími ukikayori wíagi

⁴² pñé ené tñi nuriri re uriniginini, “Apixé niyoné nání Gorixo jíxini píraniní simixinirini. Dixé niaíwé agwé enomé eni píraniní wimixiri enirini.” nuriri

⁴³ yayé numeré re uriniginini, “Gé Ámináomé xináixi imónirixi, arére neré niini tfámini bfini?” nuriri

⁴⁴ áwané re uriniginini, “Aí, jíxi yayé níána aréa nisirfná gé niaíwé agwéyo inino yayé neré xixoyémé níagi nání rírarinini.

⁴⁵ Jíxi xwiyéa Gorixoyá rirínipi dijé níkwírori ‘O nífíyí nepa nimóninifáriní.’ yaiwiri éf enagi nání xewaninixi yayé sinfwíniginini.” urána

⁴⁶ Mariaí re riniginini, “Gé xwioxýyo dáné re yaiwiarinini, ‘Ámináomé seáyí e oumemini.’ yaiwiarinini.

⁴⁷ Gorixo, niini yeáyé neayimixemeanfo nání aga yayé seáyimé dáné ninarini.

⁴⁸ Niini o xegé xináinini imóniri omé wíarínaini aiwé o dijé níkwírori enagi nání niini yayé ninarini. Áma agwé rína ηweagfáyé niini seáyí e número rfwíyo ηweaprfáyé eni seáyí e número nerfná re ríprfárinini, ‘Gorixo ími píraniní wimixinirini.’ ríprfárinini.

⁴⁹ Gorixo, ené síxé eánino sané onimíá minirápinorini. Gorixo ηwfáoo neriníyo dáné wé róninorini.

⁵⁰ Áma gíni gína ηweagfáyé xómi wáyé níwiro símanwfyóniní ínimé wurfnáyoyó wá wianarinorini.

⁵¹ O ené neániri wíyo aríra wiemeré wíyo xopíraré wiemeré nerfná áma dijé fwe nání níkwírori ero weyé meniro yarigfáyé dowiakiniri

⁵² mixé ináyé seáyé émi imónigfáwamé mamówariri áma sípípiami seáyé e wimixiri neré

⁵³ áma agwéni yarigfáyoyó aiwá nané níniro agwé ími uyini wimixiyiri neré áma amípi múronigfáyoyó anipá uowárapiri enorini.

⁵⁴ Amípí nigí aríowayá símímanjýo urínyf dínf yaikiá mimó anínyf dínf morí xegí omínyf wiiarínywaéne Isírerene arírá neairí enjoríni.

⁵⁵ O aríto Ebiríamo nání dínf nímorí nání omí tñní xegí fwiárfawé nenení tñní ayá anínyf nínearímíxa unfáríni.” Mariaí e nira unjínigíni.

⁵⁶ Irisabetí tñní nínweanísáná ríxa emá waú wo múróáná ámi xegí anj e nání unjínigíni.

Jonomí xírínyf náníríni.

⁵⁷ Irisabetí ríxa niaíwí xírímíníri imónínyáná niaíwí sínywí níwaníri oxí wo xírínyfíni.

⁵⁸ Oxí wo xíráná í xegí úríxímeá tñní áamá anj ayo dánjyí tñní arfá re wigíawixíni, “Irisabetími Goríxo ayá urímíxíagí nání niaíwí wo xírínyfí.” Arfá e níwiro í tñní yayí seáyími dání yarfná

⁵⁹ ríxa sfá wé wífúmi dánj waú wo imónáná ayf niaíwí iyf símf sfó wákwaníro níbíro yof axípi xano wírínínyfípi Sekaraiaoyf wíraníro nání yarfná

⁶⁰ xínáí “Oweoi!” nuríri re urínyfíni, “Nene ámi yof axípi Sekaraiaoyf wírípaxí meníni. Jonoyf owíraneyf.” urfagí

⁶¹ ayf re urígíawixíni, “Díxí oxoyá xoayowa aí wo yof ‘Jonoyf ríwíríníni? Oweoi.’” nuríro

⁶² xano arfá ení pírónínyagí nání wé áríxá níwiro wé tñní yarínyf re wigíawixíni, “Joxí yof gípi ‘Owírímíni.’ yaiwiarínyfíni?” urfagí

⁶³ Sekaraiao píraiporfá nání áríxá wíagí umeaíáná o ríwamínyf re eanjínigíni, “Xegí yof Jonoríni.” e eáagí ayf ududí nero Jonoyf wírífíyí “Pí nání rífa wíraríni?” yaiwiarfná re enjínigíni.

⁶⁴ Ámi Goríxoyá dínf tñní manj nexoarí xwíyíá rípaxí nímoníri Goríxomí seáyí e numerí yarfná

⁶⁵ áamá anj ayo dánjyí ududí néra nuro anj níyoní Judia píropenísfí dífwí mínyfyo ámi gími nyweagíá pfné “Irisabetí niaíwí xíráná xano Sekaraiao manj pírónínyo manj exoanof.” ríagíá arfá níwiro

⁶⁶ dínf aumaúmí níwiro Goríxo Jonomí dínf ukíkayonyagí níwíníro re rínígíawixíni, “Niaíwí o ríwéná pí pí áamá imónínírfání?” rínígíawixíni.

Sekaraiao wíá rókiamoarínyf wo yapí rínyf náníríni.

⁶⁷ Xano Sekaraiaomí kwíyí Goríxoyápi ukíkayonyáná o wíá rókiamorígíá wónínyf nímoníri Jisaso nání re rínyfíni,

⁶⁸ “Isírereneayá Ámíná Goríxomí seáyí e oumeaneyí. O xegí ámaéne arírá neairí yeáyí neayímíxemearí nínearífná

⁶⁹ nene yeáyí neayímíxemeaníá nání enj eánínyf wo iwiaronyof. O xíoyá xínáínínyf nímoníri omínyf wíagí Depitoyá fwiárfawé woríni.

⁷⁰ Eníná o nání Goríxoyá wíá rókiamoagíáwa xwíyíá Goríxo rínyf níwuríyífná negí aríowamí re urígíawixíni,

⁷¹ ‘Ámá nene míxí neaiarígíáyí nání éf neamíníri wíkf tñní neaiarígíáyí nání éf neamíníri enfáríni.’ urígíawixíni.

⁷² Goríxo negí aríowamí re urínyfíni, ‘Nioní wá níseawianíri xwíyíá símímanjýo dání “Nemírfání.” níríri réroarínyáyí símf e nítiníri níseaiimírfání.’ nuríri

⁷³⁻⁷⁴ negí aríto írínyo Ebiríamomí sínyá tñnyf e dání re urínyfíni, ‘Míxí seaianíro yarígíáyó aiwí éf seamínímírfání.’ urínyfíni. Míxí neaianíro yarígíáyí emí neamamóáná nene ámi wáyí wí mé amípí o nywí ikaxí nearínyfí níxídirane nínywearane

⁷⁵ sɪnɪ sɪŋɪ nɪŋweaɾɪnɪ wé rónɪŋɪ imónɪrane sanɪŋɪ imónɪrane nerane píránɪŋɪ xɪdanɪwárɪnɪ.” Sekaraiao e nɪrɪsáná

⁷⁶ xewaxo Jono sɪnɪ pɪomɪ re umearɪŋɪnɪgɪnɪ, “Niaíwoxɪnɪ, ayɪ re rɪrɪpɪrɪfárɪnɪ, ‘Gorɪxo seáyɪ e ŋweaŋoyá wɪá rókiamoarɪŋoxɪrɪnɪ.’ rɪrɪpɪrɪfárɪnɪ. Joxɪ Ámɪnáomɪ óf nɪwimoirɪ xámɪ umearɪfárɪnɪ.

⁷⁷ Joxɪ óf nɪwimoirɪnɪ xegɪ ámáyo re urayɪrɪfárɪnɪ, ‘Seyɪné fɪwɪ yarɪgɪfáyɪ rɪfɪwɪmɪnɪ nɪmamoro éáná Gorɪxo segɪ fɪwɪ yarɪgɪfáyɪ yokwarɪmɪ nɪseaiirɪ “Ananɪ eɪnɪ.” searɪnɪfárɪnɪ.’ urayɪrɪfárɪnɪ.” Sekaraiao e nɪrɪrɪ ámɪ

⁷⁸⁻⁷⁹ re rɪŋɪnɪgɪnɪ, “Gorɪxo wá neaomɪxɪrɪ ayá neawianɪrɪ neaiarɪŋorɪnɪ. O nene nánɪ aŋɪnamɪ dánɪ sogwɪ wɪá ókɪarɪŋɪnɪŋɪ wɪá neaókɪenapɪnɪfárɪnɪ. O nene sɪá yɪnɪŋɪmɪ ŋweaŋwaéne ámá nɪpeanɪrɪ yarɪŋwaéne óf sanɪŋɪyɪmɪ neawárɪnɪfá nánɪ nene nɪneaméra nɪneaurɪ wɪá neaómɪxɪyɪnɪfárɪnɪ.” Sekaraiao e rɪŋɪnɪgɪnɪ.

⁸⁰ Niaíwɪ Jono xwé nerɪnɪ xegɪ dɪŋɪ enɪ rɪxa enɪ neánɪrɪ dɪŋɪ sɪxɪ níga nurɪnɪfá ámá dɪŋɪ meanɪ e nɪŋweaŋɪsáná xegɪ Isɪrerɪyo xewanɪŋo sɪŋánɪ wimónɪŋɪnɪgɪnɪ.

2

Jisasomɪ xɪrɪŋɪfá nánɪrɪnɪ.

¹ Jonomɪ rɪxa nɪxɪrɪmáná enáná Romɪyɪ mɪxɪ ináyɪ Sisa Ogasɪtasoyɪ rɪnɪŋo oyá ŋwɪ ikaxɪ bɪ re rɪŋɪrɪnɪ, “Ámá xwɪfá nɪrɪmɪnɪ ŋweagɪfáyɪ wigɪ xiáwo írɪŋowayá aŋɪ e nánɪ numiróná gɪ gapɪmanowamɪ yoɪ ŋwɪrɪrɪfɪrɪxɪnɪ.” rɪŋɪrɪnɪ.

² Yoɪ ŋwɪrɪrɪfɪrɪfáyɪ e dánɪ iwamɪfó ŋwɪrɪrɪfɪfárɪnɪ. Yoɪ iwamɪfó ŋwɪrɪrɪfɪfíná gapɪmanɪf xegɪ yoɪ Sairɪnɪasio ínəŋorɪnɪ. O Siria pɪropenɪsɪfyo meŋweaŋorɪnɪ.

³ E rɪŋɪfá enagɪ nánɪ ámá nɪnɪ gapɪmanowamɪ yoɪ ŋwɪrɪrɪpɪrɪfɪfá nánɪ wigɪ xiáwowayá aŋɪ e nánɪ numiróná

⁴⁻⁵ ámá wo, xegɪ yoɪ Josepoyɪ rɪnɪŋo —O mɪxɪ ináyɪ Depitoyá fɪwɪárɪfawé worɪnɪ. O xɪepɪ sɪnɪ xɪomɪ mɪmeánɪŋɪ —Í xegɪ yoɪ Mariaírɪnɪ. Sɪnɪ mɪmeánɪŋɪ aɪwɪ niaíwɪ agwɪ enɪrɪnɪ. Í tɪnɪ nawɪnɪ Garɪrɪ pɪropenɪsɪfyo aŋɪ yoɪ Nasaretɪ ŋweagɪfáe dánɪ nɪwerɪ Judia pɪropenɪsɪfyo o xegɪ xiáwo írɪŋoyá aŋɪ e Betɪrexemɪyɪ rɪnɪŋe nɪrémorɪ

⁶ e nɪŋweaɾɪnɪfá í niaíwɪ agwɪ rɪxa yóf nerɪ

⁷ niaíwɪ oxɪ xámɪ iwamɪfó xɪrɪŋo o xɪrɪŋɪnɪgɪnɪ. Nɪxɪrɪmáná rapɪrapɪf tɪnɪ xopɪxopɪ nɪrorɪ aŋɪ ámá mɪdánɪ nɪbɪro wéfɪrɪxɪnɪrɪ mɪrɪnɪŋɪwá rɪxa nɪreronagɪfá nánɪ burɪmákau aɪwá narɪŋe bokɪsɪf wámɪ ínɪmɪ sá wɪrɪrɪŋɪnɪgɪnɪ.

⁸ Aŋɪ apɪ tɪŋɪfá e ámá wa sɪpɪsɪpɪf awɪ mearoarɪgɪfá wa árɪwɪyɪmɪ amɪfyo wigɪ sɪpɪsɪpɪf ará wɪwákɪwɪnɪf yarɪŋe awɪ mearonáná re enɪnɪgɪnɪ.

⁹ Aŋɪnájɪ Gorɪxoyá wo wigɪ sɪmɪmanɪf tɪŋɪfáe dánɪ sɪŋánɪ rónapáná awa rogɪe mɪdɪmɪdánɪ Gorɪxoyá wɪá ókɪmɪxáná awa óf nɪkárɪnɪro yarɪnɪfá

¹⁰ aŋɪnajo re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Wáyɪf mepanɪ. Xwɪyɪfá nanɪf ámá nɪnɪ dɪŋɪf yayɪf wɪnɪpaxɪf bɪ soyɪné tɪŋɪf e nánɪ nɪmeámɪ barɪŋɪnɪ.

¹¹ Xwɪyɪfá nɪonɪ nɪmeámɪ barɪŋápɪ rɪpɪrɪnɪ. Agwɪ rɪnɪf aŋɪ mɪxɪ ináyɪ Depito xwé iwɪaronɪfɪpɪmɪ apɪxɪf wɪf niaíwɪf seyɪné yeáyɪf seayɪmɪxemeánɪf xɪrɪŋoɪ. O Kiraisoyɪ rarɪgɪforɪnɪ. Yeáyɪf neayɪmɪxemeánɪfá nánɪ arɪfowayá xwɪfá pɪaxɪfyo dánɪ iwɪaronɪfɪoyɪ rarɪgɪforɪnɪ. Ámɪnáorɪnɪ.

12 Soyíné nuro niaíwí xiríto rapirapí nixopenimáná burimákaú aiwá narigfámi dání bokisíyo sá wírárinijagí niwíniríná 'Orfani?' yaiwírrixini." urítyí re enjinigini.

13 Anínají áwaní uríto roje Gorixoyá siminí wínarigfá obaxí anínami dánjowa ení nírónapimáná Gorixomi seáyimi numero re rigfawixini,

14 "Nwíá anínami seáyimi nweanomi seáyí e oumeaneyí. Ámá Gorixo nání díní arfá mikeamóagfá —O ayí nání wimónarínirini. Ayí Gorixoyá xewaxo ríxa rémóaná díní wíá wónaná awayini nisaníro nweárixini." nirimowa

15 sipisipí awí mearoarigfáwami píní niwiárimí anínami nání peyíáná awa re rinigfawixini, "Betirexemi niaíwí rémóe iríní nurane Gorixo áwaní nearí nání síjwí owínaneyí." nirinimowa

16-17 aníni nuro Josepo tíni Mariaí tíni rípaú nweanagí niwíníro ámi weníní éfáyí wínigfawixini. Niaíwo burimákaú aiwá narigfá bokisíyo riwo wírárinijagí niwíníro píné anínajowa niaíwí o nání urítpí nání áwaní uráná

18 ámá píné sipisipí awí mearoarigfáwa uríapí arfá wiarigfáyí níni díní ududí nero aí

19 Mariaí xwiýfá íwo nánipi díní aumaúmí niníri díní nipíkíga waríná

20 sipisipí awí mearoarigfáwa ámi wigfá sipisipí awí mearoarigfá nání nuróná anínajo urítpí xixeni éf enagí wíníro arfá wiro nero nání Gorixomi seáyimi umero yayí umero wigfawixini.

21 Niaíwo xínái nixirimáná enáná ríxa sfá wé wíúmi dání waú wo óráná omí iyí símí sfó wákwianíroná yoí anínajo eníná xínái síni agwí menáná "Yoí Jisasoyí wírírixini." urínipi wírígawixini.

22 Sfá Mariaí "Nwí ikaxí Moseso eníná níriri ríwaminí eanípi tíni xixeni nerí igfá oeánimíni." yaiwiníyi imónináná ayaú Jisaso Gorixoyá wo oimóniri mání wianíri nání nimeámi Jerusaremí nání nuri

23 —Ámináoyá nwí ikaxí re níriri eáninípi, "Niaíwí oxí xámi óf imóo Gorixomi mání niwiro 'Dixorini.' urírixini." níriri eáninípi tíni xixeni

24 í niaíwí xiríí nání igfá eánimíni nání Gorixoyá nwí ikaxí re rinínípa "Nóni nání xawiówí waúraní, agwiríwí waúraní, ridíyowá níírixini." E rinínípa ayaú nanwí ridíyowá yaníri nání nuri Jerusaremí nírémori aní Gorixo nání ridíyowá yarigfíwámi nípawiri nwí ikaxí níriri eáninípa yaríná

25 íná ámá Jerusaremíyo nweagfáyí wo —O xegí yoí Simionorini. O ámá wé róniní imóniri Gorixomi píraníní uxídíri yarínorini. Ámá aríowayá xwíá piaxíyo dání niwiarorí xegí Isíreríyo yeáyí uyimíxemeaníto nání xwayí naníri nweanorini. Kwíyí Gorixoyápi omí ukíkayonorini.

26 Gorixo Simionomí díní nukíkayoríná kwíyí tíni wíá re urókiamonínigini, "Joxi síni mipepa enáná ámá Ámináoníyá díní tíni yeáyí seayimíxemeanífa nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaroníomí síjwí wínirfáriní." urínigini.

27 Simiono Gorixoyá kwíyí ukíkayonagí nání aní Gorixo nání ridíyowá yarigfíwámi nípawiri Jisasomí xaniyaú nwí ikaxí Gorixo rinínípa wíianíri nání xíomí nimeámi fwiaparínagí niwíniri

28 íwomí nurápirí fá nímáximáná Gorixomí seáyimi numerí re urínigini,

29-30 "Ámináoxini, joxi nírínípa ámá nene yeáyí neayimíxemeaníomí ríxa síjwí tí tíni niwíniri nání ayá síwí máníró ananí xe pémfáriní.

³¹ Joxi rɪŋɪpa áamá nɪnɪyá sɪŋwɪyo dánɪ dɪxɪ yeáyɪ neayimɪxemeanɪo rɪxa neaiapɪrɪnɪ.

³² Áamá joxi neaiapɪo wɪánɪŋɪ ókiarɪŋɪpa émáyo nuréwapɪyirɪná wɪá wómɪxɪyɪnɪfárɪnɪ. O negɪ Isɪrereneyá anɪ re dánɪ xɪrɪfɪ enagɪ nánɪ áamá nɪnɪ nene seáyɪmɪ neamepɪrɪfárɪnɪ.” urɪagɪ

³³ Íwomɪ xaniyaú Simiono egɪ íwo nánɪ xwɪyɪfá apɪ rarɪŋagɪ arɪfá nɪwiri ududɪ neri mɪŋɪfɪ sɪŋá nɪweánɪri yarɪná

³⁴ Simiono ayaúmɪ “Gorɪxo nanɪfɪ oeaimɪxɪnɪ.” nurɪrɪ íwomɪ xɪnái Mariaímɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Arɪfá eɪ. Íwɪfɪ romɪ Isɪrerɪyɪfɪ nɪnɪ wɪ arɪfá nɪwiro dɪŋɪfɪ wɪkwɪrófáyɪfɪ seáyɪ e imónɪpɪrɪfárɪnɪ. Wɪ arɪfá mɪwɪfɪ nero dɪŋɪfɪ mɪwɪkwɪrófáyɪfɪ anɪpá imónɪpɪrɪfárɪnɪ. Gorɪxo ‘Áamá nɪnɪ nanɪfɪ oimónɪpoyɪ.’ wimónɪŋagɪ nánɪ íwɪfɪ ro sɪmɪmajɪfónɪŋɪfɪ yárɪnɪŋagɪ nánɪ áamá obaxɪfɪ wɪkɪfɪ nɪwónɪro ikayɪwɪfɪ numearɪro yarɪná ayɪfɪ ínɪmɪfɪ dánɪfɪ dɪŋɪfɪ wɪawɪarɪgɪfáyɪfɪ sɪŋánɪfɪ imónɪnɪfárɪnɪ.

³⁵ Jíxɪ mɪŋɪfɪ mɪxɪfɪ yarɪgɪfápá tɪnɪfɪ rɪróagɪfánɪŋɪfɪ íwɪfɪ ro nánɪfɪ íkɪnɪŋɪfɪ sɪpɪfɪ e sɪnɪfárɪnɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

³⁶ Gorɪxoyá wɪfá rókiamoarɪgɪfá wɪfɪ —Í Panueromɪ xemiáɪfɪ xegɪfɪ yoɪfɪ Anairɪnɪ. Xíáwo írɪŋo Asao tɪnɪfɪ gwɪfɪ axɪrɪrɪnɪ. Í rɪxa apɪanɪrɪnɪ. Oxɪfɪ nɪmeánɪrɪ nɪŋwearɪná xwiogwɪfɪ wé wɪúmɪfɪ dánɪfɪ wáúfɪ múróáná

³⁷ xiagwo rɪxa nɪpéáná ífɪ apɪxɪfɪ anɪfɪ nimónɪrɪfɪ nɪŋwearɪfɪ xegɪfɪ xwiogwɪfɪ nɪnɪfɪ rɪxa 84 imónɪŋɪrɪnɪ. Í anɪfɪ Gorɪxo nánɪfɪ rɪdɪyowá yarɪgɪfíwámɪfɪ bɪfɪ mɪpeyeá íkwáwɪyiranɪfɪ, árɪwɪyiranɪfɪ, aiwáfɪ ŋwɪfáfɪ ŋwearɪfɪ Gorɪxomɪfɪ xwɪyɪfáfɪ rɪrɪmɪfɪfɪ wiri yarɪŋɪrɪnɪ.

³⁸ Í enɪfɪ anɪwámɪfɪ íwofɪ fáfɪ nɪxɪrɪrɪfɪ ŋweagɪfíe axínáfɪ nɪrémorɪfɪ íwomɪfɪ sɪŋwɪfɪ nɪwɪnɪrɪnáfɪ Gorɪxomɪfɪ yayɪfɪ nɪwimɪfɪ nurɪfɪ áamá “Gorɪxo gínáfɪ Jerusaremɪfɪ ŋweanɪwáene gwɪnɪŋɪfɪ nearoayíronɪfárɪfánɪ?” yaiwɪarɪgɪfáyo íwɪfɪ o nánɪfɪ áwanɪfɪ nura ŋŋɪnɪgɪnɪ.

³⁹ Xaniyaú Gorɪxo ŋwɪfɪ íkaxɪfɪ rɪŋɪpa rɪxa nɪpɪnɪfɪ nɪyárɪmɪfɪ Gariri pɪropenɪsɪyo egɪfɪ anɪfɪ Nasaretɪyɪfɪ rɪnɪŋe nánɪfɪ íwomɪfɪ nɪmeámɪfɪ nɪyiri e ŋweanɪáná

⁴⁰ íwo xwéfɪ nɪwɪarorɪfɪ Gorɪxo omɪfɪ ayáfɪ nurɪmɪxɪrɪfɪ dɪŋɪfɪ ukɪkayonagɪfɪ nánɪfɪ enɪfɪ eánɪrɪfɪ amɪpɪfɪ nánɪfɪ dɪŋɪfɪ enɪwɪperɪfɪ enɪnɪgɪnɪ.

Xaniyaú Jisaso nánɪfɪ pɪfáfɪ egɪfífɪ nánɪrɪnɪ.

⁴¹ Xaniyaú xwiogwɪfɪ o omɪfɪ aiwáfɪ Gorɪxoyáfɪ anɪfɪnajo xíáwowa Isipɪyɪfɪ anɪfɪyo ŋweanɪánáfɪ mɪpɪkɪfɪ múronɪfɪyimɪfɪ —Sɪfáfɪ ayimɪfɪ aiwáfɪ Pasopayɪfɪ rɪnɪŋɪfɪ imɪxarɪgɪfárɪnɪ. Sɪfáfɪ ayi nánɪfɪ dɪŋɪfɪ winɪnɪfɪ nánɪfɪ Jerusaremɪfɪ nánɪfɪ nuayiri yayarɪná

⁴² Jisaso xwiogwɪfɪ rɪxa wé wúkaúfɪ sɪkwɪfɪ wáúfɪ enánáfɪ sɪfáfɪ Gorɪxo múronɪfɪyi rɪxa anɪwɪfɪ ayo imónɪŋánáfɪ xaniyaú yarɪgɪfípa nánɪfɪ Jisaso xɪfofɪ tɪnɪfɪ Jerusaremɪfɪ nánɪfɪ nɪyiro

⁴³ sɪfáfɪ aiwáfɪ apɪfɪ nanɪro nánɪfɪ nɪŋweagɪfásánáfɪ ámɪfɪ anɪfɪ e nánɪfɪ nurɪfɪnáfɪ Jisaso sɪnɪfɪ Jerusaremɪfɪ ŋweanɪánáfɪ xaniyaúfɪ majɪfáfɪ nimónɪrɪfɪ

⁴⁴ re yaiwigɪfɪsɪxɪnɪfɪ, “Jisaso áamáfɪ negɪfɪ wɪfɪ tɪnɪfɪ rɪxa púɪnɪgɪnɪ.” nɪyaiwiri warɪnáfɪ sɪfáfɪ wɪyɪfɪ órɪagɪfɪ ayaúfɪ egɪfɪ áamáyo tɪnɪfɪ áamáfɪ egɪfɪ imoarɪgɪfíyo tɪnɪfɪ pɪfáfɪ imɪmɪfɪfɪ neri

⁴⁵ pɪfáfɪ yopa nɪmegɪnárɪrɪfɪfɪ ámɪfɪ Jerusaremɪfɪ nánɪfɪ nɪyiri pɪfáfɪ nérafɪ núfɪsáná

⁴⁶ rɪxa sɪfáfɪ wɪyaúfɪ wɪyɪfɪ óránáfɪ wenɪŋɪfɪfɪ éfíyɪfɪfɪ wɪnɪgɪfɪsɪxɪnɪfɪ. Anɪfɪ Gorɪxo nánɪfɪ rɪdɪyowá yarɪgɪfíwámɪfɪfɪ ínɪmɪfɪfɪ riwo ŋweanagɪfɪfɪ nɪwɪnɪrɪfɪfɪ o Gorɪxoyáfɪ ŋwɪfɪ íkaxɪfɪfɪ uréwapɪyarɪgɪfáfɪfɪ wámɪfɪfɪ áwɪnɪfɪfɪ e nɪŋweámánáfɪfɪ yarɪŋɪfɪfɪ wiri arɪfáfɪfɪ wiri yarɪŋagɪfɪfɪ nɪwɪnɪrɪfɪfɪ

⁴⁷ áamá Jisaso píné ráná arfá nîwiro ñweagfáyf nîni aga ududf nero re yaiwigfawixini, “O arire neri nijfá nimóniri rfa rarini?” yaiwiarfna

⁴⁸ xaniyaú omi sîñwf nîwini ududf nîwiri xínái re urîñiniginî, “Íwe, pí nánî e yeaiwapîyarîñinî? Yaípawi ayá sfwf yearoarîñagî nánî joxî nánî pfa yarîñwiî.” urfagfi

⁴⁹ o re urîñiniginî, “Pí nánî aîpagwî nionî nánî amî amî pfa emearîñî? ‘Xanoyá dîñf tîni xfoyá añf riwámî ínîmî ñweani.’ mîyaiwiarîñf renjî?” urfagî aî

⁵⁰ xwîyfa xfo urfîpî nánî xaniyaú nîpîkwîni nijfá mimónîpa neri

⁵¹ xfo tîni nawîni nuro wigf añf Nasareti nîrémoro Jisaso xaniyaúmi arfá yfmîgf nîwiri ñweañáná xínái amîpî nîni o éf nánî dîñf aumaúmî inarfná

⁵² Jisaso sîni xwé nimóga nurfná dîñf enwîperî xwé imóniri néra warfná Gorîxo tîni áamá nîni tîni enî o nánî “Áamá nañorîni.” nîyaiwia wagfârîni.

3

Jono xwîyfa wáf urîñf nánîrîni.

¹ Taibiriasî Sisao mîxf ináyf nimóniri xwiogwf wé wúkaú sîkwf wú áamá Romîyo nîmenñweámáná enáná Podiasî Pairato Judia pîropenîsfo gapîmanf nîyonî nánî xîráónîñf nimóniri menñweañáná Adipasî Xeroto Gariri pîropenîsfo gapîmanf ámînáo nimóniri menñweañáná xexîrîmeáo Piripo Ituria pîropenîsfo tîni Rîrakonaitisî pîropenîsfo tîni gapîmanf ámînáo nimóniri menñweañáná Raiseniaso gapîmanf ámînáo nimóniri Abirini pîropenîsfo menñweañáná

² Anaso tîni xîneagwo Kaiapaso tîni apaxfpanîñf imónîgfíwaú seáyi e nimóniri menñweañáná Jono —O xegf xano Sekaraiaorîni. O áamá dîñf meañe ñweañáná Gorîxo nîrîpearî re urîñiniginî, “Nionîyá xwîyfa rîpî Isîrerîyo wáf urîmétrîxîni.” urfagî

³ o iniîgf Jodanî rapá tîñf e wáf nemerî re urîmenîñiniginî, “Ámáfné fwf yarîgfáyf rfwîmîni nîmamoro nîsanîro yarfnáyf nionî wayf seameairî Gorîxo fwf yarîgfáyf yokwarîmî seairî enfârîni.” nurîmerî

⁴ enîpa Gorîxoyá wfa rókiamoagfa wo xegf yoí Aisaiaoyî rîniño enîná Jono sîni menáná o nánî nîrîrî rfwamîñf re eañîñiniginî, “Áamá dîñf meañfmî dánî áamá wo rfaiwá re rînfârîni, ‘Ámînáo rfwîyo bînfó nánî segf dîñf óf nañîñîñf wimoiro óf píranîñf imoarîgfápánîñf wimoiro neróná

⁵ sfkwioxf imónîñyî xwfa xewiaroro dfwf xwéranî, onîmiáranî, yîpároro óf nîrîrîworî inîñfyo nañf imîxârîro óf sîñá nîñwearî xîxoarfwf néra unîyf píranîñf imîxârîro éfîrîxîni.

⁶ E nerfná áamá nîni Gorîxo yeáyf neayimîxemeámîniñf yarîñagî wîniþrîfârîni. ‘Áamá wo rfaiwá e rînfârîni.’ Aisaiao enîná Jono nánî e nîrîrî rfwamîñf eañîñiniginî.

⁷ Jono Gorîxo urîñîpa wáf urîmearfná oxî apîxf obaxf Jono wayf neameainîñoñîrî o tîñf e nánî barfná o ayf nîsanîro mé wayfni meañîro yarîñagfa nîwîniñf re urayîñiniginî, “Sidîrî miaéfné, ‘Rfwéná Gorîxo xeanîñf seaikârînfá enagî nánî éf úpoyî.’ go searfagî seyfné wáyf nero Gorîxo e neaikârîñinîrî nionî tfámîni éf barîño?” nurîrî

⁸ re urîñiniginî, “Seyfné fwf yarîgfápî nepa rfwîmîni nîmamorfánáyf píranîñf nero íkfá sogwf nañf nîwerfná yarîñîpa imónîfrîxîni. Seyfné re mîrîniþa époyî, ‘Negf arfo Ebîrfamoyaéne imónîñagwî nánî Gorîxo wî xeanîñf neaikârînfá menîni.’ mîrîniþa époyî. ‘Gorîxo Ebîrfamoyá fwiarfawé nánî “Nionî ayo xeanîñf nîwirfná arîge xwé obaxf

imóniníárini?” nīyiwiri ududí winarini. rīyaiwiarinōi? Oweoi, Gorixoxo dīnī e yaiwipaxí menini. Anani sīnā tīyo dáni Ebiríamo nāni íwiárfawé wimixiyipaxíriní.

⁹ Gorixoxo rīxa rapíwé íkíá míkí tīnī e nāni íá xirini. Íkíá gīni gīna sogwí naní mīwéagi nīwiniríná nīdīkáriri ríá ikeaaríníárini.” uríagi

¹⁰ áamá o tīnī e epíroyí egíáyí yariní nīwiayiro re urígíawixini, “Nene nīsaniri nīnwearanéná pí yaníwáriní?” urayíagíá

¹¹ Jono re urayiniginí, “Áamá iyíá wúkaú tīno wú áamá iyíá mayomi mīni wíwiniginí. Áamá aiwá tīno eni mayomi mīni wíwiniginí.” nuriri yaríná

¹² takisí nāni nīgwí uráparígíá wa wayí meaanīro nībīróná yariní re wigíawixini, “Nearéwapīyarinīoxini, none nīsaniri nīnwearanéná pí yaníwáriní?” uríagíá

¹³ o re uriniginí, “Nīgwí takisí nāni nīnearápīmeríná nīgwí gapīmanowa ‘Urápírīxini.’ searígíapí wíarí nīmúro seáyí e mīnearápīpani.” nuriri yaríná

¹⁴ Porisí wa eni nībīro yariní re wigíawixini, “None eni nīsanirane nīnwearanéná pí yaníwáriní?” uríagíá o re uriniginí, “Soyíné áamá nīgwí urápanīro nāni iwaní eamero xwírīxí mero yapí uxekwímoro mepa éfīxini. Segí nīgwí omīnī nero meáíapīni nīmearíná ‘Ayí apánirini.’ yaiwírīxini. Áamá wayá nāni ayá sīwí mīsearopani.” nuriri yaríná

¹⁵ oxí apíxí nīni “Áamá Gorixoyá dīnīyo dáni nene yeáyí neayimixemeaní nāni aríowayá xwíá piaxíyo dáni iwiaroní gíná imóniníáríani?” nīyiwiróná xwíyíá Jono wáí urīmearinīpí aríá nīwiro nāni dīnī re nīpīkíga ugíawixini, “Áamá Gorixoyá dīnī tīni yeáyí neayimixemeaní nāni aríowayá xwíá piaxíyo dáni iwiaroníoyí rarīnwáwó áamá ro menīraní?” yaiwiaríná

¹⁶ Jono áwaní nuriri re uriniginí, “Nioni sa iniígí tīni wayí seameairiní. Nioni ení neániri aiwí ríwíyo bīnío nioni nīmúronini. Nioni áamá nanoni aiwí o nioni tīni xīxení mimónīnī nāni áamá omīnī wīarígíáyí bosoyá síkwí sú gwí wīkweairígíápa nioni oyá wīkweaipaxímani. O wayí nīseameairíná iniígí tīni seameainíamani. Gorixoyá kwíyí tīni seameairi ríá tīni seameairi eníárini.” nuriri

¹⁷ Gorixoxo áamá naníyo yeáyí nuyimixemeari sípíyo anípa imixiri eníá enagi nāni ewayí xwíyíá rīpí uriniginí, “Áamá pokí tīni wítí aiwá eyeyírómí ero aiwá ná aníyo tīro mamíwí tīni síyikí tīni ríá ikeaarīro yarígíápa Gorixoxo eni axípi e emániri wítí mamíwí tīni ná tīni eyeyírómí inīne aiwá náyí aníyo tīri mamíwí tīni síyikí tīni ríá ikeaariri eminiri nāni xegí pokí íá nīxiriri roní.” uriniginí.

¹⁸ E nuriri áamá dīnī oyaiwípoyiniri xwíyíá wí wí eni obaxí uriri xwíyíá yayí winípaxípi ríwíyo Gorixoxo uowárenapinío nāni uriri neri

¹⁹ gapīmaní Xeroto íwí eri xexirímeáoyá apíxí Xerodiasíyí rīnīnī urápiri yarinīagi Jono mīxí nuriri “íwí nīni joxí yarinīpi nanímani. Dīxí rīrīxímeáoyá apíxí nurápiríná ‘Naní yarinini.’ rīsimónariní?” uríagi

²⁰ Xeroto íwí nīni api neagi aí ámi wīni neri Jonomi gwí nīyiri kírapusí aníyo nīwiríniginí.

Jisasomi wayí umeainí nānirini.

²¹ Jiaso, Jono sīni gwí mīnwírariní enáná áamáyo wayí numeari yaríná, Jiaso eni nībiri Jono omi wayí umeaíaná Jiaso éfí nīrori xano Gorixomi rīxīnī uraríná re enīniginí. Anínamí dáni ófí iniri

22 kwíyí Gorixoyá xawiówíníñí nimóniri o tíñí e nání weapiri añínamí dání xwíyíá wí re rinénapiri “Gí íwí dñí sítí ríyíñáoxini, joxí nání aga yayí ninarini.” rinénapiri eníinigini.

Jisasomi xiáwo íriñowa nánirini.

23 Jisaso ámáyo iwamfó nuréwapiyemeríná xegí xwiogwí 30 imóniñinigini. Oxí apíxí o nání dñí re yaiwiagfáriní, “Josepomi xewaxorini.” yaiwiagfáriní. Josepomi xano Xiraiorini.

24 Omí xano Matatorini. Omí xano Ripaiorini. Omí xano Meríkaiorini. Omí xano Janaiorini. Omí xano Joseporini.

25 Omí xano Matataiasorini. Omí xano Emosorini. Omí xano Neamorini. Omí xano Esíraiorini. Omí xano Nagaiorini.

26 Omí xano Meatorini. Omí xano Matataiasorini. Omí xano Semenorini. Omí xano Josekorini. Omí xano Jodaorini.

27 Omí xano Joananorini. Omí xano Resaorini. Omí xano Serababerorini. Omí xano Siarítierorini. Omí xano Neraiorini.

28 Omí xano Meríkaiorini. Omí xano Edaiorini. Omí xano Kosamorini. Omí xano Erímedamorini. Omí xano Erorini.

29 Omí xano Josuaorini. Omí xano Eriesaorini. Omí xano Jorimorini. Omí xano Matatorini. Omí xano Ripaiorini.

30 Omí xano Simionorini. Omí xano Judaorini. Omí xano Joseporini. Omí xano Jonamorini. Omí xano Eraiakimorini.

31 Omí xano Meriaorini. Omí xano Menaorini. Omí xano Matataorini. Omí xano Netanorini. Omí xano Depitorini.

32 Omí xano Jesiorini. Omí xano Obetorini. Omí xano Bowasorini. Omí xano Sarímonorini. Omí xano Nasonorini.

33 Omí xano Aminadaporini. Omí xano Atíminorini. Omí xano Anaiorini. Omí xano Xesíronorini. Omí xano Peresorini. Omí xano Judaorini.

34 Omí xano Jekoporini. Omí xano Aisakorini. Omí xano Ebírfamorini. Omí xano Tiraorini. Omí xano Nexorini.

35 Omí xano Serakorini. Omí xano Reuorini. Omí xano Perekorini. Omí xano Ebeorini. Omí xano Seraorini.

36 Omí xano Kenanorini. Omí xano Apakísatorini. Omí xano Siemorini. Omí xano Nowaorini. Omí xano Remekorini.

37 Omí xano Metusaraorini. Omí xano Inokorini. Omí xano Jaretorini. Omí xano Maxararerorini. Omí xano Kenanorini.

38 Omí xano Inosorini. Omí xano Setorini. Omí xano Adamorini. Omí xano Goríxorini.

4

Obo iwamfó wíwapiyíñí nánirini.

1 Jisaso kwíyí Gorixoyápi omí níwímeari ukíkayonáná iniigí Jodani rapáyo dání peyaríná kwíyí Gorixoyápi ámá dñí meañe níméra waríná

2 sía 40 óraríná Obo “O ení neániri xano wimónariñípiñi xídnirífeniño?” níyaiwirí omí iwamfó níwíwapiyayiri yaríná sía ayo aiwá miní néra núísáná sía 40 imónáná ríxa agwí wiaríná

3 Obo re uríñinigini, “Joxí nepa niaíwí Gorixoyáoxi enánáyí aiwá niri nání sñá tíyí, ‘Bisíkerfá imónei.’ urei.” uríagi

4 Jisaso re uríñinigini, “Oweoi, wí e emíméini. Gorixoyá Bíkwyo dání re niriñiri eánini, ‘Ámá aiwá nipiñi nánini dñí nímorínáyí, wí dñí níyímiñí imóniñipi meapaxí menini.’ ríñiñagi nání joxí niriñipi wí emíméini.” uríñinigini.

⁵ Obo Jisaomi seáyí émi nimeáa nipeyiri anjé níní xw'fá rírí nírímíní nání imónin'íyo anjéni axíná síwá n'wirí

⁶⁻⁷ re urin'iginí, “Anjé níní xw'fá rírí nírímíní nání imónin'íyo joxi síwá siar'ínápi ayí nioniyáríní. Níní ríxa nígíní imóníní. ‘Ámá womi m'íní owimíní.’ n'iyaiwiríná anani m'íní wipaxíríní. Joxi nioní nání m'íní xw'fáyo níkwírorí nioní seáyí e níméánáyí ayí níní weyí meararíg'ápi api t'íní díxí siapim'íní.” ur'agi aí

⁸ Jisaso re urin'iginí, “Bíkwí Gorixoyáyo re níríní eáníní, ‘Díxí Ámíná Gorixomíní m'íní xw'fáyo íkwírorí seáyí e umerí er'íní.’ rínin'agi nání joxi nírarin'ípi wí e emiméíní.” urin'iginí.

⁹ Obo “Jisaso xegí xano Gorixo enjé eánin'orfanírí iwam'ó owíwapiyínírí yapí owíwapiyimíní.” n'iyaiwirí omí anjé Jerusaremíyo nání nimeáa nuri anjé Gorixo nání rídíyowá yaríg'íwámí xegí ríkwíyo níwírárímáná re urin'iginí, “Joxi nepa niaíwí Gorixoyáoxi enánáyí, xw'fámí nání nímawirí xeamóí.

¹⁰ Ayí rípi nání rírarin'íní. Gorixoyá Bíkwíyo xwíy'fá rípi ení níríní eáníní, ‘Gorixo xegí anjénajé joxi nání píránin'í awí nweapírí nání re urínin'oi, “Omí awí mearópoyí.” urínin'oi.’ nírínírí eánin'agi nání nímawirí xeamóí.” nurírí

¹¹ re urin'iginí, “Rípi ení níríní eáníní, ‘Joxi síkwí sín'áyo pírfí uyíkíeámí iníríníní ayí fá ríxírípírí wé awíá síp'ráoi.’ ení níríní eánin'agi nání anani nímawirí xeamóáná ‘Gorixomí xewaxorfaní?’ síai-wim'íní.” ur'agi

¹² Jisaso re urin'iginí, “Nioní re dání n'ipírorínáyí, joxi nírarin'ípa Gorixo anjénajé nioní fá níxírípírí nurowárenapíxá aí rípi ení níríní eáníní, ‘Díxí Ámíná Gorixoyá enjé eánin'ípimí iwam'ó m'íwíwapiyipání.’ eánin'agi nání wí nímawirí xeamómiméíní.” urin'iginí.

¹³ E uráná obo iwam'ó níní e n'íwíwapíyísáná omí p'íní n'íwíarímí nuri idáná ámí wíwapíyíxá imónáná nání wen'íní nerí nwean'iginí.

Jisaso iwam'ó nimerí uréwapíyemenjé náníní.

¹⁴ Jisaso kwíyí Gorixoyápi ukíkayon'agi ámá d'íní meanje p'íní n'íwíarímí nuri ámí Garírí píropenísíyo nimerí p'íné o nání píropenísí ayo amí amí yaní iwénimearíná

¹⁵ o anjé api apimí nimerí wigí rotú anjéyo uréwapíyemearíná oxí apíxí níní x'ómi seáyí e umeaag'áríní.

Nasaretí nweáyí Jisasomí r'w'f' umog'fá náníní.

¹⁶ Jisaso Nasaretíyo nání nuri —Anjé ayo x'ó síní onímíá íná níwíarí xwé iwíaron'íyo nání nuri xegí íníná yarín'ípa Sabarfáyo rotú anjéyo nípáwirí Bíkwí Gorixoyá fá rómínírí nání éf nírórí

¹⁷ ríxa Bíkwí Gorixoyá w'fá rókíamoagí Aisaiayí rínin'oi eanj'ípi umeaíáná o níparírí xwíy'fá rípi rínin'je nání p'fá nerí níwíníníná fá re ron'iginí,

¹⁸ “Kwíyí Gorixoyápi nioní níkkayoní. Nioní ámá uyípeayíyo xwíy'fá yayí wíníxá imónin'ípi urím'fá nání nírfearí ámá fá xewírárínin'íyo ‘Síní seyíné fá m'iseaxenwíráríní. Anani úpoyí.’ urím'fá nání nírowárenapírí ámá sínwí supárig'fáyo ‘Anani sínwí noxoarí an'poyí.’ urím'fá nání nírowárenapírí ámá iwanjé mépero xop'rárf wíro eg'fáyo yeáyí imíxim'fá nání nírowárenapírí

¹⁹ ‘Gorixo xegí ámá éf umínin'yí anwí ayoríní.’ urím'fá nání nírowárenapírí enj'íní.” Jisaso fá e níroárimí

20 Bíkwí ámi nixopemixárimáná rotú anj́ meariñj́ womi mñni niwimáná éf niñweari áamá rotú anj́yo ñwixapigfáyf omñni siñwí agwí niwíga warf́ná

21 o “Xfo nání rfa raríní?” oyaiwípoyinñri iwamfó nuriri re urññigini, “Agwiní rfwamñj́ nioní f́a róapf seyfné arf́a niwirfná rixa xixeni imónigoí.” uráná

22 nñni o nání nanñni nira uro xwiyf́a awf́inñj́ yarñj́ xfo rff́ jf́api nání dñj́ ñipikíga uro nero aí re rññgfawixini, “Ámá royf́ sa anj́ re dánj́ Josepomí xewaxorini. Arige nerí ñj́f́a xwé apf imónñj́rf́ani?” rñnarfná

23 o re urññigini, “Seyfné ewayf́ xwiyf́a rñpi nññipf́ráoi, ‘Joxí nepa xwiroxi enánayf́, jfwanñjoxi píránñj́ imixinei.’ nññipf́ráoi. E nññiróná re nññipf́ráoi, ‘“Emimf́ amipí anj́ Kapaneamyo enoi.” rarñjagf́a arf́a wiñwápi ámi dñxf́ anj́ re ení emimf́ neaií.’ nññipf́ráoi.” nuriri

24 re urññigini, “Nepa seararññini. Wf́a rókiamoarñj́ wo o xegf́ anj́yo nání nurí Gorixoyá xwiyf́a uráná xegf́ ámá e ñweagf́áyf omí mímñnarigf́amaní.

25 E nerí aiwi nioní nepa seararñjagf́ píránñj́ arf́a nípoyí. Enj́ná wf́a rókiamoagf́ Irajao emearfná agwí anj́ pñrñni erí iniá meapa erí ámá nñni aiwá nání dñwí ikeamóniro enáná Isireriyf́ apixf́ anf́ obaxf́ ñweañjagf́a aiwi

26 Gorixo Irajao íwami wími arirá wíwññiginiñri murowárf́ émáyf́ apixf́ wímñni —Í Saidoní tñj́ e anj́ onimiá Seraparí rñññj́ bimí dánj́rñni. Ímñni arirá wíwññiginiñri wárññiginiñri.” nuriri

27 re urññigini, “Enj́ná wf́a rókiamoagf́ Iraisao nemerfná ení Isireriyf́ obaxf́ peyf́yf́ tfgf́áyf egf́a aiwi Iraisao ayo womí nanj́ wimixagf́maní. Émáyf́ womñni —O Siria dánj́ xegf́ yof́ Nemenorini. Omñni nanj́ wimixñj́rñni.” uráná

28 ámá nñni rotú anj́yo ñweagf́a arf́a e niwiróná xwioxf́yo dání rfa ápiáwñññj́ niwóroa nuro

29 niwiápnimearo omí f́a niññiriro wigf́ anj́yo dání niñoyf́pióa nuro dñwí mññj́ wigf́ anj́ mññññj́pimí dání mamówaraniro nání xixoyf́piíñ níméra yarfná

30 o áwññimí niyékínimí xegf́ dññj́ tñni uññigini.

Imf́o dññj́ xixéroarññj́ womí mñxf́ umáñññj́ nánññni.

31 Jisaso Gariri piropenñf́yo nemerfná anj́ xegf́ yof́ Kapaneamyo nñrémori Sabarf́ayo nuréwapiyiri yarfná

32 ámá ayf́ arf́a niwiróná o xwiyf́a apf xiáwónñj́ rarññjagf́ niwññiro mññj́ sf́ñá niweániro yarfná re enññigini.

33 Ámá rotú anj́yo ñweagf́áyf wo —O imf́o dññj́ xixéroarññorini. O niwiápnimearí makñrñwíñ nímori

34 re urññigini, “Ai! Nasareti dánj́ Jisasoxini, none pí neaimññriñ barññni? Xwirf́a neaikñémññriñ rñbarññni? Joxí nání nioní ñj́f́arini. Gorixo xewaxoxi xfo rñrñpeáoxirini.” uráná

35 Jisaso mñxf́ nuriri re urññigini, “Ámí bñ mññpa ei. Omí pñni niwiárñmí ui.” uráná re enññigini. Imf́o ámá omí xwirf́a wí mikñxé ámáyo áwññimí dání meanññni neárñmí uññigini.

36 Meanññni neárñmí úaná ámá nñni of́ nikárññiro re rññgfawixini, “Xwiyf́a oyá enj́ sñxf́ eánini. O nénf́ tññónñj́ nñññfná sekaxf́ uráná imf́o aí arf́a niwiwo éf warññoi.” nñññiro yarfná

37 xwiyf́a o yarññj́pñ nání piropenñf́ ayo amí amí yanf́ iwénñmenññigini.

Saimonomí xñneagwími nanj́ imixññj́ nánññni.

³⁸ Jisaso n̄wiápn̄imeámi rotú an̄yo p̄ni n̄wiár̄imi n̄ipeyeari xegí wiep̄sar̄iñ̄ wo Saimonoyi r̄in̄iñoyá an̄yo nán̄i nur̄i n̄ipáwiri om̄i x̄ineagwí r̄fá p̄ir̄i wiar̄iñaḡi nán̄i ími nan̄í owim̄ix̄in̄ri yar̄iñ̄í wíaḡfá

³⁹ o í sá weñe nán̄i nur̄i n̄irómáná r̄fá p̄ir̄yo m̄ix̄í uráná re en̄iñiḡin̄i. Sim̄ix̄ípi ími p̄ni n̄wiár̄imi úáná í r̄ixa an̄ñ̄i n̄wiápn̄imeari aiwá p̄ir̄i n̄imeari n̄wia un̄iñiḡin̄i.

Sim̄ix̄í obax̄í nan̄í im̄im̄ix̄im̄í en̄í nán̄ir̄in̄i.

⁴⁰ Ámá an̄í apimi dán̄íyí sogwí r̄ixa n̄ip̄imeááná wigí ámá sim̄ix̄í x̄ixeḡin̄i yar̄iḡfáyí n̄imeámi Jisaso t̄ñ̄í e nán̄i báná o ámá ayí ayo wé seáyí e ikw̄ikw̄iar̄im̄í er̄i nan̄í im̄im̄ix̄im̄í er̄i yar̄íná

⁴¹ im̄fó ámá ayo wíyo obax̄í x̄ixéroar̄iñ̄yí ámá ayo p̄ni n̄wiár̄imi nuróná mak̄ir̄w̄í n̄imoayiro re urayiḡfawix̄in̄i, “Niaíwí Gor̄ixoyáox̄ir̄in̄i.” urayar̄iñaḡfá o im̄fowa x̄o ar̄fowayá xw̄fá piax̄íyo dán̄i iwiaron̄oyi rar̄iḡfo en̄aḡi nán̄i n̄ijfá imón̄iñaḡfá nán̄i o m̄ix̄í nur̄iri “Ámi bi m̄ir̄ipa époyí.” urur̄im̄í ner̄i e néisáná

⁴² sá weño w̄fá món̄iñ̄im̄i n̄wiápn̄imeámi ámá mayí e nán̄i nur̄i ñweañáná ámá ox̄í ap̄ix̄í n̄ñ̄i o nán̄i p̄fá nemero om̄i n̄wímearoná “Nene p̄ni n̄ineawiár̄imi mupani.” uran̄iro yar̄iñaḡfá aiwi

⁴³ o re ur̄iñ̄iñiḡin̄i, “Gor̄ixo re n̄rowár̄enap̄iñ̄r̄in̄i, ‘An̄í ayí ayo re ur̄im̄éir̄ix̄in̄i, ‘Gor̄ixo xw̄iox̄íyo m̄imeám̄í ner̄i seamen̄weañfá nán̄i seȳné n̄isan̄iro ñweáir̄ix̄in̄i.’ ur̄im̄éir̄ix̄in̄i.’ n̄rowár̄í en̄aḡi nán̄i an̄í wíyo xw̄iyífá yayí win̄ipax̄í imón̄iñ̄í ap̄i ur̄im̄in̄iri en̄i xe oum̄in̄i.” nur̄im̄i nur̄i

⁴⁴ Judayíyá an̄í ap̄i apimi rotú an̄í m̄ir̄in̄iñ̄íyo dán̄i nur̄éwap̄iya un̄iñiḡin̄i.

5

Jisasoyá d̄iñ̄í t̄ñ̄i peyí obax̄í uben̄íyo m̄in̄iñ̄í nán̄ir̄in̄i.

¹ Jisaso ipí xegí yoí Genesaretipámi éf̄ n̄irómáná xw̄iyífá Gor̄ixoyá urar̄fná ámá obax̄í ar̄fá wian̄iro nán̄i x̄im̄ix̄im̄í nin̄iro Jisasom̄i ikw̄ikwier̄í winar̄fná

² ewé b̄íxaú, yán̄ipámi t̄fá b̄íxaú weñaḡi n̄w̄in̄iri peyí ápear̄iḡfáwa ewé ap̄íxaúm̄i dán̄i nayoámáná wigí uben̄í iḡfá eaar̄iñaḡfá n̄w̄in̄im̄i nur̄i

³ ewé b̄f̄bá Saimonoyápámi n̄ip̄ixemoán̄iri yar̄iñ̄í re win̄iñiḡin̄i, “In̄ikí t̄ñ̄í re p̄ni n̄wiár̄imi ná j̄e on̄imiápi anani n̄wan̄iréwii?” nur̄iri éf̄ n̄iñweámáná ewé apámi dán̄i ox̄í ap̄ix̄í ipí man̄ípa t̄ñ̄í e r̄owap̄iḡfáyo nur̄éwap̄iyiri

⁴ r̄ixa n̄ip̄ni nurár̄imáná Saimonom̄i re ur̄iñ̄iñiḡin̄i, “Ipí ná m̄f̄mi en̄e nán̄i n̄imeámi nur̄i peyí f̄áyo m̄in̄in̄i nán̄i uben̄í mamówar̄ípiyi.” ur̄faḡi

⁵ Saimono re ur̄iñ̄iñiḡin̄i, “Negí neamemear̄iñox̄in̄i, s̄fá r̄iyimi ár̄fw̄iyimi peyí f̄á wí n̄im̄in̄ir̄fen̄iñ̄oin̄iri an̄iñ̄í min̄í mépear̄iñáná w̄fá neaógoi. E ner̄i aiw̄i joxi e year̄faḡi nán̄i ye iwam̄fó mamówaran̄wií.” nur̄iri

⁶ mamówáráná re en̄iñiḡin̄i. Uben̄í ú peyí obax̄íyo n̄imud̄f̄mor̄i r̄ixa ar̄f̄k̄in̄im̄in̄iri yar̄iñaḡi n̄w̄in̄iri

⁷ wigí w̄fwaúm̄i ewé b̄f̄bámi ñweaḡíwaú san̄í oyearáp̄iyin̄iri wápiá n̄w̄iri awaú n̄b̄iri uben̄í n̄im̄ixearo ewépf̄xaúm̄i ikw̄iaráná ewépf̄xaú r̄ixa ná ín̄im̄in̄iri yar̄iñaḡi

⁸ Saimoni Pitao s̄ñw̄í e n̄w̄in̄iri nán̄i Jisasoyá s̄ikw̄í t̄ñ̄í e m̄iñ̄í xw̄fáyo n̄ikw̄írori re ur̄iñ̄iñiḡin̄i, “Ámin̄áox̄in̄i, nion̄i f̄w̄í yar̄iñ̄áon̄i en̄aḡi nán̄i p̄ni n̄ñ̄wiár̄im̄i ui.” nur̄iri

⁹ peyí aga xw̄é n̄imearo nán̄i o t̄ñ̄i xegí ámá n̄ikum̄ix̄in̄iri peyí nán̄i yar̄iḡfáwa t̄ñ̄i udud̄í nikár̄in̄iro

¹⁰ Sebediomí xewaxowáú Jemiso t́nì xogwáó Jono t́nì awáú Saimonomí nìkumìxìnrì peyí nánì yarìgííwáú enì ududí ikárìnaríná Jisaso Saimonomí re urìḡnìgìnrì, “Joxì wáyí mikárìnrìpanì. Agwì re dání peyí nánì yarìḡpánìḡf ámá nánì enì e néra uríárìnrì. Ámá nionì nìxídpírífa nánì wirìmearíárìnrì.” nurìmáná enáná

¹¹ awa ewé nìmeámì nìbìro yánì e dání nayoaro ewé peyí amípí e nítìmì omì nìxída ugíawìxìnrì.

Ámá peyí t́ḡf womì naní imìxìḡf nánìnrìnrì.

¹² Jisaso aní wíyo nemerì aní bimì ḡweanáná ámá wo —O peyíyí pìpírìmíó yarìḡorìnrì. O Jisasomì nìwìnrìnrìnrì oyá síkwí t́ḡf e símìmanḡf xwíáyo nìkwírorì wauní re urìḡnìgìnrì, “Ámínáoxìnrì, joxì naní nìmìxìmìnrìnrìnrìnrì ananì naní nìmìxìpaxínrìnrì.” uríagì

¹³ Jisaso wé nìmoaurì omì seáyì e nìkwíárìmáná re urìḡnìgìnrì, “Nionì ‘Joxì naní oimónìnrì.’ nìmónarìnrì. Rìxa naní imóneì.” uráná re enìḡnìgìnrì. Peyíyí apì rìxa naní imónáná

¹⁴ Jisaso “Ámá wíyo nionì simìxíáyí nánì áwanḡf murìpa eì.” nurìnrì ámá o Moseso eníná ḡwí ikaxí ragípi mé ámáyo xewanìḡo áwanḡf nura emenìḡnìnrì e nurìnrì ámì re urìḡnìgìnrì, “Amíná apaxípánìḡf imónìḡfáwa t́ḡf e nánì nurì womì síwá nìwìnrì naníwí rìdìyowá nánì negí arífo Moseso eníná sekaxí nearagíyí bì rìdìyowá síárìnrì joxì naní imóníyí nánì áwanḡf rìnrì enì mìnì wírìxìnrì.” Jisaso sekaxí e uríagì aì

¹⁵ xwíyíá emímí amípí Jisaso yayìḡyí nánì yaní rìxa ná jíamì níwéa nemerì yaríná oxí apìxí obaxí omì aríá wianìro nánì bìro símìxí wiarìḡyí naní oneaimìxìnrìnrì bìro nero o t́ḡf e nìpínìro nìḡwearo e yayaríná

¹⁶ o íníná ámá dìḡf mearḡe nánì nìwayìnrì Gorìxomì xwíyíá rìnrìmì wiagínrìnrì.

Ení ńnrì síwímí ení womì naní imìxìḡf nánìnrìnrì.

¹⁷ O síá wíyimì ámáyo uréwapìyaríná ámá wa Parisiyì rìnrìḡyí wa t́nì Gorìxoyá ḡwí ikaxí uréwapìyarìḡfáyo wa t́nì —Awa Garìnrì pìropenìsìyo aní ayí ayo dání bìmiro Judia pìropenìsìyo aní ayí ayo dání bìmiro Isìrerìyí aní xwé Jerusaremì dání enì bìro egíáwarìnrì. Awa Jisaso uréwapìyarìḡe éf nìḡwearo aríá wiaríná Jisaso ámá símìxí wiarìḡyì naní owimìxìmìnrìnrì nánì ení síxí eánìḡf Gorìxoyápi ukìkayonáná re enìḡnìgìnrì.

¹⁸ Ámá wa wìḡf ámá womì —O ení ńnrì síwímí yarìḡorìnrì. Omì íkwianḡwíyo nítìro Jisaso naní owimìxìnrìnrì nìmeámì nìbìro “Nìmeámì nìpáwirane Jisasoyá símìmanḡmìnrì anḡwì e owíráraneyì.” nìnrìro éfáyí

¹⁹ ámá obaxí aní íwí e píkwiḡpíkwi inìḡagífa óf nánì pía nìmegìnrìro anìwámì nìmeámì nìxéga nìpeyìro aní síá t́nìḡyí wí nìpìneaayìro dae nítìmáná íkwianḡwína t́nì ḡwí nìyìro ámá aníyo ínìmì epíroyí egíáyo áwìnrìmì ḡwírì e e nìmamówára nìwepínìro Jisaso símìmanḡf t́ḡfìnrìnrì táná

²⁰ Jisaso ení ńnrì síwímí enoyá ámá ńnrì xíto nánì dìḡf wìkwíroro “Jisaso ananì naní imìxìpaxínrìnrì.” waiwìro yarìḡagífa nìwìnrìnrì re urìḡnìgìnrì, “Ámáoxìnrì, dìxí íwí yarìḡpì rìxa yokwarìmí síìnrì.” uráná

²¹ Gorìxoyá ḡwí ikaxí eánìḡpì mewegíáwa t́nì Parisiowa t́nì ikeagìḡwí re nìrìga ugíawìxìnrì, “Ámá royí ḡoríanì? Gorìxomì rìperìnrì numearìnrì yarìḡf royì? Ámá íwí yarìḡfáyí yokwarìmí yarìḡf royí ḡoríanì? E yarìḡyí sa Gorìxorìnrì.” rìnrìḡagífa

²² Jisaso xegí dìḡf t́nì adadí nìwìnrì re urìḡnìgìnrì, “Nionì nánì segí xwìoxíyo dání pí nánì dìḡf e moarìḡo?” nurìnrì

23 re uriniginini, “Ámá wo íwí ikárininí nioní yokwarimí wiánáyí, ínimi imóninagí nání ámá woxí sɛnwí tɛnɛ sɛnwí winipaxí menini. E neri aiwi nioní ámá ení nɛnɛ siwímí ení womí ‘Ríxa nɛwiápinimeari díxí íkwianwí nimeámi ut.’ uránáyí, o naní imóninagí ámá nɛyínéní sɛnwí tɛnɛ sɛnwí winipaxírini.” nuriri

24 re uriniginini, “Nɛyínéní nioní nání re niaiwipíri, ‘Ámá imóninjo anani ámá xwíá tɛyo dáníyí íwí ikáriníapí ení anani yokwarimí wiipaxorfaní?’ niaiwipíri nání píraniní sɛnwí nanípoýí.” nuriri ení siwímí enomi re uriniginini, “Nioní re rirarinini, ‘Joxí nɛwiápinimeari díxí íkwianwí nimeámi aní e nání ut.’ rirarinini.” uráná re eniginini.

25 O ámá nɛnɛ sɛnwí anigé dání ríxa naní nimóniri nɛwiápinimeari xegí íkwianwí sá wenina nimeari xwanwí níkwónimi nipeyeari Gorixomi seáyí e numéra xegí aní e nání úaná

26 oxí apíxí nɛnɛ óf níkáriníro Gorixomi seáyí e numero wigí xwioxíyo dání sirí nípikíníro re níríga ugíawixini, “Agwí xegí bí éagí ríyí winíwiní.” rígwíawixini.

Ripaiomi “Níxídeí.” uriní nánirini.

27 Jisaso e dání nipeyeari nuriná ámá nígwí takisí nání urápariní wo — O xegí yoí Ripaiorini. Xegí yoí ámi bí Matiyuorini. O xegí opisí aníyo éf nweanagí Jisaso sɛnwí e nɛwiniri re uriniginini, “Joxí níxídeí.” uráná

28 o nɛwiápinimeari xegí amípi nɛnɛ e píni nɛwiárimí Jisasomi uxídiginini.

29 Jisaso nání xegí aníyo aiwá xwé bí ríyamí neri nweanáná takisí nání nígwí uráparigíá wa tɛnɛ ámá winíyí tɛnɛ nɛbíro nawíní awaú tɛnɛ nɛnweámáná aiwá nɛnɛro yaríná

30 Parisi wa tɛnɛ Gorixoyá nwí ikaxí eáninípi mewegíá wo tɛnɛ Jisaso nání wiepísarínowami aninúmí ikaxí nuríro re urígíawixini, “Soyíné takisí nání nígwí uráparigíá awa tɛnɛ ámá íwí yarigíá winíyí tɛnɛ pí nání inígí nɛro aiwá nɛro yarínó?” uríagíá

31 Jisaso ewayí xwíyíá rípi uriniginini, “Ámá naní yarigíáyí naní oneaimixiniri xwirí tɛnɛ e nání warigíáraní? Oweoi! Simíxí yarigíáyíni xwirí tɛnɛ e nání warigíáraní.” Ewayí xwíyíá apí nuriri

32 re uriniginini, “Nioní ámá wé róniní imónigíáyí wigí yarigíáyí ríwíminí mamoro saniní imóníro oépoyiniri bíjámáni. Íwí yarigíáyí ríwíminí mamoro saniní imóníro oépoyiniri bíjáraní.” uriniginini.

“Wiepísarínowa pí nání aiwá nwíá mɛnwíráriní yarínó?” urígíá nánirini.

33 Ámá wa Jisasomi re urígíawixini, “Jono wiepísarínowa íníná aiwá nwíá nwíráriníro Gorixomi ríxiní uríro yayarigíáraní. Parisiowayá wiepísarínowa ení axípi yarigíáraní. E nero aiwí joxí wiepísaríníyí aiwá nwíá bí mɛnwíráriní íníná aiwá nɛro inígí nɛro yarigíáraní.” uríagíá

34 Jisaso “Nioní gí wiepísarínáowa tɛnɛ nweanáná awa aiwá nwíá nweapaxímaní.” urimíniri nání ewayí xwíyíá rípi uriniginini, “Ámá wo apíxí meámíniri aiwá imíxíyí ámá aiwá apí nípíri nání bíáyí apíxí meáo siní ayí tɛnɛ nweanáná aiwá nwíá nwíráriníarigíáraní? Oweoi!

35 E neri aiwí apíxí meáo síá obaxí wí nórimáná enáná ámá wí omí wanínimixáná íná ámá ayí díní sípí wiarinagí nání aiwá nwíá nwírárinípíráraní.” uriniginini.

36 Xífo rapírapí sɛnúniní imóninagí nání ewayí xwíyíá ámi rípi uriniginini, “Ámá wo xegí rapírapí urú axeninagí nɛwinírná píróminiri

nání xegí sɨjú nɨmeari naxeri p̄roarɨŋɨrani? Oweoi! Sɨjú naxerɨná xwirɨá ikɨxenɨŋoi. Sɨjú eni naxeri p̄róánáyí urú yapɨ xɨxenɨ axɨpɨ imónɨnɨmenɨŋoi.” nurɨri awa wigí enɨná dánɨ “Nene e nerɨná wé rónɨŋí nimónɨrane nɨperɨnáyí ananɨ Gorɨxo tɨŋí e nání peyanɨwárɨni.” nɨra wagɨápɨ sɨni yarɨgɨápɨ tɨni xwɨyɨá sɨŋí tɨni nawɨni ikwierop̄rɨxɨnɨri ewayɨ xwɨyɨá e urɨŋɨnigɨni.

³⁷ Ámɨ axɨ rɨpɨ re urɨŋɨnigɨni, “Ámá wo re yarɨŋɨmani. Memé wará sɨxɨ urɨyo iniɨgɨ wainɨ sɨŋí iwajɨá yarɨŋɨmani. E nerɨnáyí, memé wará sɨxɨ awá núpɨyinɨri wainɨ apɨ purɨ memé wará sɨxɨwá xwirɨá ikɨxenɨri enɨŋoi.

³⁸ Iniɨgɨ wainɨ sɨŋɨyɨ memé wará sɨxɨ sɨŋɨyo iwajɨá yarɨgɨárɨni.” urɨŋɨnigɨni.

³⁹ Xɨo yarɨŋɨpɨ nání ámɨ ewayɨ xwɨyɨá rɨpɨ urɨŋɨnigɨni, “Ámá gɨyɨ iniɨgɨ wainɨ p̄rɨyɨ nɨnɨmáná sɨni sɨŋɨyɨ nání wimónarɨŋɨrɨni? Oweoi, sɨni sɨŋɨyɨ nání mɨwimónɨ ‘P̄rɨyɨ apánɨrɨni.’ rarɨgɨárɨni.” urɨŋɨnigɨni.

6

Sabarɨáyo “Nwɨárɨni.” rɨnɨŋɨpɨ yarɨŋɨ wigɨá nánɨrɨni.

¹ Jisaso xegí wiep̄sarɨŋowa tɨni Sabarɨá wɨyimi wɨtɨ omɨŋɨyo áwɨnɨmi óɨyo nuróná wɨtɨ siyɨ yánɨŋí sɨŋí yɨyírɨmɨ nemáná mamɨwɨ nání wé tɨni xwɨyɨxwɨyɨ nɨroro nɨgápaŋɨ warɨná

² Parisi wa re urɨgɨawixɨni, “Soyɨné sabarɨáyo ‘Nwɨárɨni.’ rɨnɨŋɨyo pí nání aiwá nɨmiaga warɨŋoi?” urɨagɨá

³ Jisaso re urɨŋɨnigɨni, “Mɨxɨ ináyí Depito enɨná enɨyɨ sɨni fá mɨroarɨŋɨ reŋoi? Oweoi, fá nɨroro aiwɨ sɨni nɨjɨá mimónɨŋoi. O tɨni ámá xɨo tɨni emearɨgɨáyí tɨni agwɨ nɨwirɨná

⁴ senɨá aŋɨ Gorɨxo nání peaxɨ tayarɨgɨiwámi o nɨpáwiri ‘Nwɨárɨni.’ rɨnɨŋɨyɨ, bisɨkerɨá Gorɨxo nání peaxɨ tayarɨgɨáyí nɨmeari nɨnɨri xegí ámá nɨkumɨxɨnɨri emearɨgɨáyo mɨnɨ winɨnigɨni. Bisɨkerɨá peaxɨ tayarɨgɨá apɨ sa apaxɨpánɨŋɨ imónɨgɨáwanɨ ananɨ nɨpaxɨrɨni.” nurɨri “Depito e yarɨná Gorɨxo mɨxɨ wí murɨpa enɨ enagɨ nání gɨ wiep̄sarɨŋáowami pí nání mɨxɨ urarɨŋoi?” urɨmɨnɨri nání e nurɨri

⁵ “ ‘Sabarɨáyo ayɨ ananɨrɨni.’ rɨpaxorɨani?” oyaiwɨpoyɨnɨri re urɨŋɨnigɨni, “Ámá imónɨŋáoni Sabarɨáyo xiáwonɨrɨni.” urɨŋɨnigɨni.

Wé kirɨŋɨ enɨ womɨ nanɨ imɨxɨŋɨ nánɨrɨni.

⁶ O Sabarɨá ámɨ wɨyimi rotú aŋɨyo nɨpáwiri uréwapɨyarɨná ámá wo —O xegí wé náú kirɨŋɨ enorɨni. O eni e ŋweaŋáná

⁷ Gorɨxoyá ŋwɨ ikaxɨ eánɨŋɨpɨ mewegɨá wa tɨni Isɨrerɨyɨyá Parisiyɨ rɨnɨŋɨyɨ wa tɨni Jisaso ámá wé kirɨŋɨ enomɨ nanɨ imɨxáná none xwɨyɨá oumeaaraneyɨnɨro omɨ xwayɨ nɨwɨnɨro ŋweaŋagɨa aɨ

⁸ Jisaso awa xɨomɨ “Xwɨyɨá oumeaaraneyɨ.” nɨyaiwiro ŋweaŋagɨa nání dɨŋɨ adadɨ nɨwirɨ ámá wé kirɨŋɨ enomɨ re urɨŋɨnigɨni, “Nɨwiápɨnɨmeámɨ nɨbɨri ámayo áwɨni e rónapeɨ.” urɨagɨ o nɨwiápɨnɨmeámɨ nɨbɨri áwɨni e róáná

⁹ Jisaso ámá e awí eánɨgɨáyo re urɨŋɨnigɨni, “Nionɨ yarɨŋɨ bɨ oseaimɨni. ‘Sabarɨáyo nanɨ nɨwirɨnáyí, ayɨ ananɨrɨni.’ rɨyaiwiarɨŋoi? ‘Sɨpɨ nɨwirɨnáyí, ayɨ ananɨrɨni.’ rɨyaiwiarɨŋoi? ‘Sabarɨáyo ámá nanɨ oimónɨpoyɨnɨri nanɨ nimɨxɨrɨnáyí, ayɨ ananɨrɨni.’ rɨyaiwiarɨŋoi? ‘Ámayo xwirɨá nɨkɨxerɨnáyí, ayɨ ananɨrɨni.’ rɨyaiwiarɨŋoi?” nurɨri

10 áamá e éf ηweagfá niyoní sɨŋwí nɨwɨnɨmemáná wé kirɨŋf enomí re urɨŋɨnigɨnɨ, “Dɨxɨ wé irú pɨmɨxeɨ.” urɨagɨ o e éáná re enɨnigɨnɨ. Xegf wé nanf imónɨŋɨnigɨnɨ.

11 Xegf wé nanf imónɨŋagɨ Parisiowa sɨŋwí e nɨwɨnɨro wigf xwioxɨyo dánɨ rɨánɨŋf nɨwóroa úagɨ nuro wigfɨpɨ jɨamɨ dánɨ re rɨnɨgɨfawixɨnɨ, “None Jisasomɨ pí wɨpaxɨrɨnɨ?” rɨnɨgɨfawixɨnɨ.

Xfo nánɨ wáf wurɨmeipɨrɨfáwamɨ rɨpeaŋf nánɨrɨnɨ.

12 Íná Jisaso xano Gorɨxomɨ xwɨyɨfá rɨrɨmɨ wimɨnɨrɨ dɨwɨf mɨŋfyo nɨpeyirɨ sfá ayimɨ Gorɨxomɨ xwɨyɨfá nura nurɨ

13 rɨxa wɨánɨ wónáná “Wɨepɨsarɨŋáyɨ obɨpoyɨ.” nɨrɨrɨ ayo wé wúkaú sɨkwɨ waúmɨnɨ nɨrɨpearɨ “Nɨgɨf wáf nurɨmeipɨrɨfoyɨnérɨnɨ.” urɨŋɨnigɨnɨ. Ámá wé wúkaú sɨkwɨ waú rɨpeaŋowa wigf yoɨ rowarɨnɨ.

14 Saimono, omɨ Jisaso yoɨ ámɨ bɨ Pitaoyɨ wɨrɨŋorɨnɨ. O tɨnɨ omɨ xogwáo Adɨruo tɨnɨ Jemiso tɨnɨ Jono tɨnɨ Piripo tɨnɨ Batoromuo tɨnɨ

15 Matɨyuo tɨnɨ Tomaso tɨnɨ Arɨpiasomɨ xewaxo Jemiso tɨnɨ Saimono tɨnɨ —O xegf yoɨ bɨ Seretoyɨ rɨnɨŋorɨnɨ. O tɨnɨ

16 Jemisomɨ xewaxo Judaso tɨnɨ Isɨkariotɨ dánɨ Judaso tɨnɨ —O Jisaso nánɨ mɨyɨf urɨŋorɨnɨ. O tɨnɨrɨnɨ.

Ámáyo uréwapɨyirɨ nanf imɨxɨrɨ enf nánɨrɨnɨ.

17 Jisaso ámá xfo rɨpeáowa tɨnɨ dɨwɨf mɨŋfyo dánɨ nɨwero ayoxɨ nanf e rówapáná oxɨ apɨxɨ obaxɨ íníná xɨomɨ xɨdarɨgɨfáyɨf tɨnɨ ámá obaxɨ Judia pɨropenɨsɨyo dánɨyɨf tɨnɨ wigf anɨf xwé bɨ Jerusaremɨ dánɨyɨf tɨnɨ ámá émáyɨ anɨf biaú Taiayɨ rɨnɨŋɨpɨ tɨnɨ Saidonɨyɨ rɨnɨŋɨpɨ tɨnɨ —Anɨf apiaú rawɨrawá imanɨf tɨnɨ anwɨ e ikwɨrónɨŋɨpiaúrɨnɨ. Anɨf apiaúmɨ dánɨyɨf tɨnɨ

18 ayɨf Jisasomɨ arɨfá wianɨro bɨmiro negf sɨmɨxɨyɨf nanf oneaimɨxɨnɨrɨ bɨmiro oxɨ apɨxɨ imɨfó dɨŋf xɨxérorɨ xɨxeanɨŋf wirɨ egɨfáyɨf bɨmiro éáná o imɨfó mɨxɨf umáɨnɨrɨ ámá nɨyonɨ nanf nimɨxa urɨ yarɨfná

19 oxɨf apɨxɨf nɨnɨ oyá enɨf sɨxɨf éánɨŋɨpɨ ámá nɨyonɨ píránɨŋf imɨxarɨŋagɨ nɨwɨnɨro ayɨf enɨ nɨbɨro omɨ wé amáf rónanɨro egɨfawixɨnɨ.

“Yayf seainɨrɨ dɨŋf sɨpɨ seairɨ éwɨnɨgɨnɨ.” urɨŋf nánɨrɨnɨ.

20 Jisaso xegf wɨepɨsarɨŋfyo sɨŋwí nɨwɨga nurɨ re urɨŋɨnigɨnɨ, “Seyfné amɨpɨf nánɨ dɨwɨf ikeamónarɨgɨfáyɨfné Gorɨxo xfo xegf xwioxɨyo mɨmeámɨ nerɨ seamenɨweanɨf páwɨpɨrɨfá nánɨ yayf seáyɨmɨ dánɨ oseainɨnɨ.

21 Aiwá nánɨ agwɨf ríná dɨwɨf ikeamónarɨgɨfáyɨfné ananɨ aiwá nɨro agwɨf ímɨ seayirɨ epɨrɨfá nánɨ yayf seáyɨmɨ dánɨ oseainɨnɨ. Agwɨf seyfné dɨŋf sɨpɨf nɨseairɨ ŋwɨf oeáɨrɨf aiwɨf rɨwéná Gorɨxo píránɨŋf seamenɨweanɨf nɨpáwiro nɨŋwearɨfnáyɨf rɨpɨfá rɨpɨrɨfá nánɨ yayf seáyɨmɨ dánɨ oseainɨnɨ.

22 Seyfné ámá imónɨŋáonɨ nɨxɨdarɨgɨfáyɨfné enagɨf nánɨ ámá wa sɨmɨf tɨnɨ seairɨ xegf wúmɨf nánɨ mɨxɨf seaxɨdowárɨro ikayɨwɨf nɨsearɨro segf yoɨ xwɨraimɨmɨf searɨro seaíáná xwɨrɨfá mimónɨpanɨ.

23 Ámá wɨf sɨpɨf e seaikárarɨŋagɨfá nɨwɨnɨrɨfnáyɨf, re yayɨwɨrɨxɨnɨ, ‘Nene sɨpɨf neaikárarɨgɨfápa wigf xiáwowa enɨ Gorɨxoyá wɨfá rókiamoagɨfáwamɨ sɨpɨf wikáragɨfárɨanɨ?’ nɨyayɨwiro seyfné idáná anɨfnamɨ nɨpeyiróná Gorɨxo nanf wɨf seaiapɨnɨfá enagɨf nánɨ nɨmawirɨ nɨxeamorɨ yayf seáyɨmɨ dánɨ néra úɨrɨxɨnɨ.

24 E nerɨf aiwɨf seyfné amɨpɨf wɨf mɨmúrónɨpa egɨfáyɨfné anɨgwɨnɨf aweyɨf! Sfá wɨyɨf seyfné majɨfá seaórɨnɨfárɨnɨ. Agwɨf ríná amɨpɨf yayf seainɨpaxɨf imónɨŋɨpɨf rɨxa nɨmearo sɨrɨf munɨf nɨŋwearo aiwɨf rɨwéná rɨnɨŋf meapɨrɨfá enagɨf nánɨf dɨŋf sɨpɨf seaíwɨnɨgɨnɨ.

²⁵ Anigwi íniná aiwá niro agwí ími seayiri yarigfáyíné, aweyi! Sfá wiyi seyíné majfá seaórínfáriní. Rfwená Gorixoyá xwioxfyo mipáwí agwíiná epírfá nání dínf sipí seaíwínigíní. Anigwi yayí ero rípfá ríro yarigfáyíné, aweyi! Sfá wiyi seyíné majfá seaórínfáriní. Rfwená Gorixó ámayo píranínf umenweanfe mipáwipa nerfna dínf sipí niseairí nwí eapírfá enagi nání dínf sipí seaíwínigíní.

²⁶ Seyíné áma níní seáyími seameararigfáyíné, aweyi! Sfá wiyi seyíné majfá seaórínfáriní. Eníná segf seáwowa mimóní wíá rókiamoagfáwami seáyími umearagfápa agwí seyíné ení seáyími seameararíná dínf re n+yaiwiro, ‘Nene ení áma Gorixoyá mimónípa enagwi nání oyá xwioxfyo páwianfáwamaní.’ n+yaiwiro dínf sipí seaíwínigíní.

“Sfímf tfní seaiarigfáyíf nání wá oseahuní.” urínf nániríní.

²⁷ “E nírírí aiwí seyíné arfá niarigfáyíné re éfrixíní. Áma seyíné wikí seaónigfáyo nání seaimónírí áma sfímf tfní seaiarigfáyo nanf wimixíro

²⁸ áma ikayfwf tfní nírámíxírí seararigfáyo Gorixó píranínf owimíxínírí ero áma xwíraimímf seararigfáyíf nanf oimónfpoynírí Gorixomí yarínf wiro éfrixíní.

²⁹ Áma wo marípnwíyo midání reáaná ámi midání ení ananí xe reáwínigíní. Áma wo díxí iyfá nírírápírfánáyí, xe onírápínírí díxí sorfá ení ‘Xe onírápíní.’ yaiwíríxíní.

³⁰ Áma gíyí gíyí yarínf síánáyí, ananí míní wirí gíyí gíyí rírápífáyo ímí tfní ‘Ámi niapfpoyní.’ murípa erí éfrixíní.

³¹ ‘Áma e onípoyní.’ yaiwiarínípa joxí ení e wííríxíní.

³² Joxí re n+yaiwirfnáyí, ‘Áma nioní nání wimónaríníyíf náníní nimónaríní.’ n+yaiwirfnáyí, áma gíyí seáyími rímepírfáriní? Oweoi! Áma íwf néra warigfáyíf aí áma wiwaníníyíf nání wimónaríníyíf nání wimónarínírfíní. Ayínání seyíné nání wimónaríníyíf náníní niseaimónírfánáyí, weyf áma wí seamearípfámaní.

³³ Seyíné áma nanf seaimíxarigfáyoní nanf n+wimíxírínáyí, weyfíf áma gíyí seamearípfáriní? Oweoi! Íwf néra warigfáyíf aí áma nanf wiarigfáyo xíxení nanf wiarigfáriní. Ayínání áma seyíné nanf seaimíxarigfáyoní nanf n+wimíxírínáyí, weyfíf áma wí seamearípfámaní.

³⁴ Seyíné woxí ‘O idáná ámi xíxení niapípxíríní.’ yaiwiaríníyoní míní n+wírínáyí, weyfíf áma gíyí seamearípfáriní? Oweoi! Áma íwf yarigfáyíf aí wígf wíamí ‘Idáná ámi xíxení neiapípxíríní.’ yaiwiarigfáyo míní wiarigfáriní. Ayínání woxí ‘O idáná ámi xíxení niapípxíríní.’ yaiwiarínífyo míní n+wírínáyí, weyfíf áma seamearípfámaní.

³⁵ Áma seyíné sfímf tfní seaiarigfáyíf nání seaimónírí nanf wimíxíro amípi wí míní n+wíríná ‘Xíoyá ení oníapíní.’ m+yaiwipa éfrixíní. E nerónáyí, niaíwí Nwíá seáyíf émi nweanoyá nimóníro oyá nanf wí meapírfáriní. Seyíné xíoyá niaíwí enagi nání áma xíomí yayí m+wíwífáyo tfní sipíní yarigfáyo tfní wá wianarínípa éfrixíní.

³⁶ Segf ápo ámayo ayá nurímíxírí yarínípa seyíné ayá nurímíxíro éfrixíní.

Ewayíf ikaxíf síyíkwíf nání urínf nániríní.

³⁷ “Joxí áma wo yarínagi sínwíf n+wínírfáná ‘O sipí yaríní.’ mírípaní. E nerfnáyí, joxí nání Gorixó ‘O sipí yaríní.’ rínfámaní. Joxí ámayo xwíyífá mumearípaní. E nerfnáyí, Gorixó xwíyífá rímearínfámaní. Joxí áma wí íwf sífápi yokwarímíf n+wíirfnáyí, Gorixó ananí joxíyáyo yokwarímíf síinfáriní.

³⁸ Joxi ámáyo mĩni niwirĩná sipĩ mĩwipa nerĩ yarĩĩpa Gorĩxo mĩni siapĩnfárinĩ. Ámáyo mĩni niwirĩná 'Xwé owimĩni.' yaiwiro aiwá sixĩ ímĩmf neróná sixĩ úroro wé tĩni kisĩkisĩ ero nemáná rixa niyurĩnowiáná mĩni niwiróná xegĩ iyfáyo wiároarĩgĩfápa Gorĩxo enĩ xixeni e mĩni siapĩnfárinĩ. Amĩpĩ xixeni joxi wiarĩĩpa Gorĩxo xixeni e siapĩnfárinĩ." urĩĩnigĩni.

³⁹ Jisaso xegĩ wiepĩsarĩĩfĩfĩ nioni urarĩĩná jfayf arfá nikeamoro ámá sĩĩwĩ supárinĩfĩ imónĩpĩrĩxĩnĩrĩ ewayf xwĩyfá rĩpĩ urĩĩnigĩni, "Seyfne 'Sĩĩwĩ supárinĩfĩ wo wfomĩ ananĩ nipemeámĩ ófyo unĩĩoĩ.' rĩyawiariĩĩoĩ? Awau nĩwaunĩ xwárinĩwĩfyo eainĩpĩsfĩi." nurĩrĩ

⁴⁰ xfóyá wiepĩsarĩĩfĩ seáyĩ e nimónĩro wigf dĩĩfyo dánĩ ananĩ epĩrĩxĩnĩrĩ re urĩĩnigĩni, "Niaĩwowa uréwapĩyarĩĩomĩ seáyĩ e múronarĩgĩfámanĩ. Xámĩ nuréwapĩya numáná enáná uréwapĩyarĩĩo tĩni xixeni imónarĩgĩfárinĩ." nurĩrĩ

⁴¹ xfóyá wiepĩsarĩĩfĩfĩ fwf ayf yarĩgĩfáyf pĩni mĩwiáripa nero ámá wĩ yarĩgĩfáyf nánĩni "Pĩni wiárfpoyĩ." urĩpĩrĩxĩnĩrĩ ewayf xwĩyfá ámi bĩ rĩpĩ urĩĩnigĩni, "Segf sĩĩwĩfyo íkfá xwé wánĩĩfĩ ŋweañagĩ aĩ sĩĩwĩ mainenĩpa nero dĩxĩ imónĩgĩfáyf womĩ sĩĩwĩf sũyikwĩ onĩmiá bĩ ŋweañáná pĩ nánĩ sĩĩwĩf wĩnĩmeaarĩgĩfárinĩ?

⁴² Íkfá xwé awá segf sĩĩwĩfyo ŋweañagĩ sĩĩwĩf mainenĩpa nerfĩná arĩge nerĩ dĩxĩ imónĩgĩfá omĩ 'Sĩĩwĩf sũyikwĩ onĩmiá ŋweañĩpĩ orĩmeámĩni.' urĩrĩfárinĩ? Nanf rĩrĩ sipĩ rĩrĩ yarĩĩoxĩni, íkfá xwé joxiyá sĩĩwĩfyo ŋweañfáwá emĩ nĩmamónĩmáná sĩĩwĩf pĩránĩfĩ nanĩmáná dĩxĩ rĩrĩxĩmeáoyá sĩĩwĩfyo onĩmiá ŋweañĩpĩ ananĩ mearfárinĩ." urĩĩnigĩni.

Ewayf ikaxf íkfá sogwf nánĩ urĩĩf nánĩrĩnĩ.

⁴³ Xegf wiepĩsarĩĩfĩfĩ pĩránĩfĩ nero onweápoynĩrĩ ewayf xwĩyfá ámi bĩ rĩpĩ urĩĩnigĩni, "Íkfá siyiwĩ rĩĩfĩna sogwf nanf wearĩĩfĩmanĩ. Íkfá onagwá enĩfĩna sogwf sipĩ wearĩĩfĩmanĩ.

⁴⁴ Ámá íkfá sogwf wenagĩ nĩwĩnĩrĩnáyf dĩĩf 'Íkfá yof ayo rĩnĩĩfĩ iyf rĩwenĩ?' yaiwiarĩgĩfárinĩ. Íkfá pikf sogwf nĩdĩrĩnáyf enwĩxĩfyo darĩgĩfáranĩ? Wainf sogwf nĩdĩrĩnáyf ará ekĩrĩkwĩfyo darĩgĩfáranĩ? Oweo!

⁴⁵ Ámá nanfĩyf wigf xwĩoxĩfyo dánĩ dĩĩf nanf moro pĩránĩfĩ néra uro yarĩgĩfárinĩ. Ámá sipĩyf wigf xwĩoxĩfyo dánĩ dĩĩf sipĩ moro fwf néra uro yarĩgĩfárinĩ. Ámá xwĩyfá nĩrĩrĩnáyf xwĩoxĩfyo dánĩ sipĩ nánĩni dĩĩf nĩmorfĩná sipĩni rarĩgĩfárinĩ. Nanf nánĩni nĩmorfĩná nanfĩnĩ rarĩgĩfárinĩ." urĩĩnigĩni.

Ewayf ikaxf sfĩfá añf mĩrarĩgĩfĩwau nánĩ urĩĩf nánĩrĩnĩ.

⁴⁶ Ewayf xwĩyfá ámi bĩ rĩpĩ urĩĩnigĩni, "Pĩ nánĩ 'Ámĩnáoxĩni, Ámĩnáoxĩni,' nĩnĩrĩro aiwĩ nioni seararĩĩapĩ mepa yarĩĩoĩ?

⁴⁷ Ámá gĩyf gĩyf nioni tfámĩni nĩbĩro nioni searfápi arfá nĩniro xixeni axĩpĩ yarĩgĩfáyf 'Ámá onĩĩfĩ rimónĩni?' oyaiwĩpoyĩnĩrĩ ewayf xwĩyfá bĩ nĩrĩrĩ sĩwánĩĩfĩfĩ oseaimĩni.

⁴⁸ Ámá o sfĩfá añf nĩmĩrĩrĩfĩná xámĩ sfĩfá nĩta yapfĩfĩe xwfá sewiárfónĩfĩ xapĩxapfĩ nĩmirĩ enf tĩni ínĩmĩ nĩmĩga nĩwémáná sfĩfá yapĩnĩĩagĩ nĩwĩnĩrĩĩne dánĩ sfĩfá piará nĩkĩkĩrĩoá nĩyapĩrĩ añf mĩrarĩĩonĩfĩfĩ imónĩĩoĩ. Inĩá xwé neáĩsáná inĩĩgĩfĩ waxf nĩwerfĩná añiwámĩ nĩmĩákwĩrĩ pĩneámĩnĩrĩfĩ éyf o pĩránĩfĩfĩ mĩrĩĩfĩfĩ enagĩ nánĩ wĩwĩf wĩ mĩmeañĩnigĩni.

⁴⁹ E nerĩ aiwĩ ámá gĩyf gĩyf nioni searfápi arfá nĩniro aĩ xixeni axĩpĩ mepa yarĩgĩfáyf ámá rónĩfĩfĩ imónĩĩoĩ. O añf nĩmĩrĩrĩfĩná sfĩfá piará yapĩnĩĩne dánĩ

síñá níkíkíróa yapíni nání xwǎá bí mímí úrapí xwǎáyoni seáyí e níta nípurí mírírífíyí iniígí waxí níweapírí miákwíáná ańńí iniígíyo nípiñeamioarí anípá imónáríńńigíni.” nurírí “Nene ení Jisaso nearífípi níwiaíkiríńá anjwá yapí Goríxo anípá neaimíxíńfárńńí?” oyaiwípoyíńńí nání ewayí xwíyǎá apí uríńńigíni.

7

Porisí woyá omíńńí wíiaríńńomí nańńí imíxíńńí nánńíńńí.

¹ Jisaso, oxí apíxí arǎá wiaríńá xwíyǎá apí nípińí nurárímáná ańńí wíyo xegí yoǎ Kapaneamíyo nání nurí ńweańńá

² wauyí porisí ámíńá imóníńńí woyá ámá xínáíníńńí nímonírí omíńńí wíiaríńńo —O porisí ámíńá imóníńńo dńńí síxí wíńńoríńńí. O símíxí nerí ríxa nípémíńńí yarıńá

³ “Jisaso níbíńńí ańńí apimí ńweanı.” ríńaríńńagí arǎá e níwírí Judayí ámíńá wa Jisasomí owíríméapoyíńńí re uowáríńńigíńńí, “Soyíńé nuro gí inókíníńńí omíńńí níiaríńńí ro nání yarıńńí re níwíípoyí, ‘Joxí ananı níbíńńí oyá xínáíníńńí nímonírí omíńńí wíiaríńńo ríxa nípepaxí yarıńńagí nání píráńńí wímíxíréńńí?’ yarıńńí e níwíípoyí.” uowáráná

⁴ awa nuro Jisasomí níwímearo wauní ríxíńńí re urígíawíxíńńí, “O émayí wo eńagí aiwí píráńńí neaiaríńńo eńagí nání joxí níbíńńí oyá xínáíníńńí omíńńí wíiaríńńomí píráńńí wímíxíyí.

⁵ O Judayene dńńí níneanńwírírí negí rotú ańńí jáyí míraní nání neaiaríńńoríńńí.” urǎgí

⁶ Jisaso awa tńńí nuro porisí ámíńá imóníńńoyá ańńí tńńí e ańńí e rémóáná porisí ámíńá imóníńńo xegí ámá níkumíxíńńí emearígí wamí re uowáríńńigíńńí, “Jisasomí níwímearí Porisí ámíńá imóníńńo re nearowáríńńo urípoyí, ‘Ámíńáoxíńńí, nioní síńńí upupígí siaríńá nańńímaní. Nioní ámá nańńo síńńagwíńńí. Joxí nioníyá ańńíyo wí íwíapíxímaní.

⁷ Xámí níwaníńńoní “Ámá nańńo meníńńí.” níyaiwínńí nání joxí símíméamíńńí míbíríńńí. Ayíńání díxí rońe dání pńé ráná gí omíńńí níiaríńńo ámí nańńí imóníńńońńí.

⁸ Nioní ámá “Omíńńí ayí ayí eí.” nírarígíowamí íńńí wúrńńíńńí. Nioní ení porisí wa íńńí nuríńńońńí. Gí porisí womí “Joxí ańńí uí.” uráná sa waríńńíńńí. Womí “Beí.” uráná sa xíxeni baríńńíńńí. Gí inókíníńńí omíńńí níiaríńńí womí “E eí.” uráná xíxeni yarıńńíńńí. Jisasomí e urípoyí.” uowáráná

⁹ awa nuro Jisaso tńńí óf e óróf níńńo e uráná Jisaso ududí níwírí níkínímóníńńí oxí apíxí epíroyí nero númí uxídígíáyo re uríńńigíńńí, “Wauyí porisí ámíńá imóníńńo dńńí níńńkwírorí yarıńńípa nígí Isíreríyíńé aí woxí nioní dńńí xíxeni míńńkwíroaríńńí.” uráná

¹⁰ xwíyǎá uowáréńńapíáwa ámí wígí ańńí e nání nuro xegí omíńńí wíiaríńńo ríxa ámí nańńí riwo ńweańńagí wíńńíawíxíńńí.

Íwí síkíńńí píyí womí “Wíapńńímeaí.” uríńńí nánńíńńí.

¹¹ Jisaso wauyí porisoyá omíńńí wíiaríńńomí píráńńí nímíxírí ríxa síá wí óráná o ańńí bímí yoǎ Neníyí ríńńíńńíyo nání nurí xegí wíepísaríńńowa ení o tńńí nuro ámá oxí apíxí obaxí nawíńńí nuro

¹² ańńí apimí ákíńńá íwí e rémoaníro yarıńńá Jisaso weníńńí éyí wíńńíńńigíńńí. Ámá píyí wo —O síńńí íwí síkíńńoríńńí. Xexíríméáo wo mayoríńńí. Xínáí apíxí aníríńńí. Omí xínáí tńńí oxí apíxí e dńńí obaxí tńńí xwǎá weyaníro ańńí apimí dání nímeámí íwíaparíńńagí Jisaso síńńwí e níwíńńí

13 piyomi xinálmí wá nîwianîri re urîñinîgîni, “Nwá eearîñîyî pîni wiárei.” nurîri

14 anwî e nîbîri íkwianwá piyo wenînamî íá nîxîrîri ámá nîmeámî warîgîáyî sa e rówapîñáná o piyomî re urîñinîgîni, “Íwá sîkîñî roxîni, rîxa wiápîñîmeaî.’ rîrarîñîni.” uráná re enîñinîgîni.

15 Piyo nîwiápîñîmearî éfî nîñwearî iwamîó pîné rarîná Jisaso ámî xináí tîñî e uwáriarîná

16 ámá nîni wáyî nikárîniro Gorîxomî seáyî e numeróná re rîgîawîxîni, “Gorîxoyá wá rókiamoarîñî seáyî e imónîñî wo riwo rîneaurowárênapiyîñî? Gorîxo Isîrere ne nánî dîñî nîmori arîrá neainîná nánî riwo rîneaurowárênapiyîñî?” nîriro e yarîná

17 Jisaso e éfî nánî xwîyîá Judayî anî nîyonî yanî niwéa nuri mîdîmîdání enî rîñîmeñîñinî.

Jono xegî wiepîsarîñowa waúmi Jisaso tîñî e nánî urowárîñî nánîrîni.

18 Jono xegî wiepîsarîñowa Jisaso éfî apî nîpîni nánî áwanî uráná

19 o xegî wiepîsarîñî waúmi “Eîni.” nurîri Ámîná Jisaso tîñî e nánî re urowárîñîñinî, “Nuri yarîñî re wîpiyî, ‘Joxî nánî Jono “Nîbîñîfárîni.” neararîñoxîrîni? Wo ámî rîwîyo bîñî nánî sîni xwayî nanîri ñweanîwáranî?’ Nuri yarîñî e wîpiyî.” urowárîgî

20 awaú nuri Jisasomî re urémeagîsîxîni, “Jono wayî nîneameaia warîño joxî tîe nánî re yearowárîñî, ‘Omî yarîñî re wîpiyî, “Joxî Jono ‘Rîwîyo nîbîñîfárîni.’ neararîñoxîrîni? Wo rîwîyo bîñî nánî sîni xwayî nanîri ñweanîwáranî?’ yarîñî e wîpiyî.’ yearowárîñî.” uráná

21 axîná Jisaso ámá sîmîxî xîxegîni yarîgîáyî nanî imîxîri sîñwî supárîgîá obaxîyo sîñwî anîpîri nánî wirî imîó ámáyo xîxéroarîñîyo mîxî umáinîri nerî

22 awaúmi re urîñinîgîni, “Awagwî nuri amîpî nîni nionî re yarîná sîñwî nanîri arîá niri éfîyî nánî Jonomî áwanî urîpiyî, ‘Sîñwî supárîgîáyî ámî sîñwî anîro sîkwî íkî egîáyî ámî anî ero peyîyî tîgîáyî wigî wará nanî inîro arîá pîrónîgîáyî ámî arîá ero ámá péfîyî ámî wiápîñîmearo ámá sîpîyo xwîyîá yayî winîpaxîpî arîá wiro yarîñî.’ urîpiyî.” nurîri

23 re urîñinîgîni, “Rîpî enî urîpiyî, ‘Yeáyî neayimîxemeanîfa nánî arîowayá xwîá piaxîyo dánî iwiaronî e enîfárîni. E enîfárîni.’ yai-wiarîgîápi tîni xîxenî mepa yarîñîgî sîñwî nînanîri aiwî nóreámioarî dîñî mînikwîropa nerî ‘Ayî omanî.’ mîyaiwipanî. Ámá e yarîgîá gîyî gîyî Gorîxoyá dîñî tîni yayî winîpaxîyîrîni. Jonomî e urîpiyî.” urîñinîgîni.

Jisaso Jono nánî urîñî nánîrîni.

24 Jisaso, Jonoyá wiepîsarîñowau rîxa úáná, o ámá e epîroyî egîáyî Jono nánî re urîñinîgîni, “Xámî seyîné Jonomî sîñwî wînanîro nánî ámá dîñî meañe nánî nuróná pí ámá sîñwî wînarîgîawîxîni? Ámá enî meánîñî imîñî yarîná wakwîñwî wîñwî nîmearîñîñî imónîñî womî sîñwî wînanîro rîwarîgîawîxîni? Oweoi!

25 Aga pí ámá sîñwî wînanîro warîgîawîxîni? Ámá rapîrapî yarapayî enî wú yîñîñî womî wînanîro ámá dîñî meañe nánî rîwarîgîawîxîni? Oweoi! Ámá rapîrapî yarapayî nanîni nîyîniro ñweagîáyî mîxî ináyîyá anîyo ñweaarîgîfárîni. Ámá dîñî meañe ñweaarîgîfámani.

26 Aga pí ámá sîñwî wînanîro warîgîawîxîni? Gorîxoyá wá rókiamoarîñî womî sîñwî wînanîro rîwarîgîawîxîni? Oyi, wá rókiamoarîñî womî sîñwî wînanîro ugîá aiwî Jono ámá yeáyî seayimîxemeanîfa nánî xwîá

piaxíyo dáni iwiaronfo nání wáf urimemínirí nání uowárénapiñí enagi nání o Gorixoyá wáf rókiamoarigfá nìyoní xixení imóniñomani. Seáyí e múroñorini.

²⁷ Jono nání Bìkwí Gorixoyáyo ríwamíñí re nírínirí eánini, ‘Gorixo xegí xewaxomi re uríñiniginí, “Nioní gí xwíyá yañí wiowárímíáo joxí xámi nírímearí áamá nisaní epírí nání óñiñí nísimoia unfa nání uowárímíárini.” uríñiniginí.’ Ríwamíñí e nírínirí eánini.” nuríri

²⁸ re uríñiniginí, “Nioní seararíñini. Jono áamá yeáyí seayimíxemeanfa nání arfowayá xwáf piaxíyo dáni iwiaronfo nání óñiñí imoño enagi nání áamá níní aiwí wo Jonomí seáyí e imónini nání xirígíámani. E nerí aiwí áamá gíyí gíyí nioní nixídiro Gorixoyá xwioxíyo páwiro yarígíáyí xwíyá nioní nání wáf nurímepírípi xwíyá Jono wáf rímenjípimí seáyí e imóniñagi nání áamá ayí onípi aiwí Jonomí ení seáyí e imóniñoi.” uríñiniginí.

²⁹ Áamá níní tñí takisí nání nigwí nearáparigfáyí tñí Jono wáf urímearíñagi arfá nìwiro nisaníro Jono wayí umeaiaríná rípi urígíáñiñí imónini, “Gorixoxí wé róniñoxi óf nene uyíñiñí yaríñwaéne nání imófpí xixení neamoíríni.” urígíáñiñí imónini.

³⁰ E nerí aiwí Parisiowa tñí ñwí ikaxí eániñipi mewegíáwa tñí Jono wayí oneameainíri síñwí mívínípa neróná amípi Gorixo ‘Awa oépyoi.’ yaiwífpimí ríwí umogfawixini.

³¹ Jisaso ámi re uríñiniginí, “Ewayí xwíyá pípi níriri áamá agwí ríná ñweagfáyíné áamá wo wo Gorixo seyíné nání uowáraríñagi aiwí seyíné mipseaimónaríñyíné nání ‘Ayíñiñí imónini.’ rímíni? Seyíné píníñí imóniñoi?” nuríri

³² re uríñiniginí, “Seyíné niaíwí rípiániñí imóniñoi. Niaíwí bia makerfá tñí e nífá neróná niaíwí bfbiamí ríaiwá re uraríñoi, ‘Nepiane webí raríñagwi aí sepiayíné simíñiñí mívaríñoi. Nepiane ñwapé raríñagwi aí sepiayíné ámixfá bí mívaríñoi.’ ríñarígíápiániñí imóniñoi.

³³ Seyíné re egfápi nání ewayí xwíyá api seararíñini. Seyíné Jono wayí ñneameaia waríño nìbiríná aiwá nañí mívínípa erí iniígfí wainí mívínípa erí yaríñagi síñwí nìwíníro nání ‘Áamá royí imfó xixéroaríñoríani?’ rarígíárini.

³⁴ Seyíné áamá imóniñaoni ení nìbiríná aiwá nírí iniígfí nírí yaríñagi nínaníro nání re rarígíárini, ‘O aiwá ení nerí naríñorini. Iniígfí wainí ení naríñorini. Áamá takisí nání nigwí nearáparigfáwa tñí áamá íwí yarígíá wíniyí tñí níkumíxínirí emearíñorini.’ rarígíárini.

³⁵ E nerí aiwí oxí apíxí wíni wíni dñí pírániñí neñwípero Jono tñí nioní tñí nání ‘Awaú nañí yaríñi.’ yaiwiarígíárini.” uríñiniginí.

Íwí inaríñí wími yokwarímí wiíñí nániríni.

³⁶ Áamá Parisi wo Jisasomí yaríñí re wiñiniginí, “Joxí ananí nioní tñí gí añíyo aiwá naníréwi?” uríagi Jisaso oyá añíyo nípawirí aiwá naníri nání wigí yarígíápa xwápíyi níkrómáná nawíni aiwá naríná re eníñiginí.

³⁷ Apíxí íwí inaríñí wí, añí apimí ñweañí “Jisaso Parisiowá añíyo níñwearí aiwá naríni.” ríñaríñagi arfá e nìwirí síñá tñí síxí imíxíniñí wá iniígfí dñí nañí eaaríñí bí iníñíwá níméami añí iwámí nípawirí

³⁸ Jisaso síkwí tñí e ríwí ríwámíni éf nírómáná ñwí nearíná xegí síñwíríxí Jisasoyá síkwí sosíáyo nìyori í xegí dáfá sepiá tñí kwíkwírímí nerí síkwíyo kíyí nímiaúnirí iniígfí dñí nañí eaaríñípi níwayímómáná gínií nìwirí e yaríná

39 Parisio, Jisasomi imání ikaxí urfo apixí í e wiarinagí n̄winiri ínimi re rininiginí, “Ámá ro nepa Gorixoyá wía rókiamoarino enánáyí, apixí íá wiapiyimixarini nání xixeni nijíá re imónipaxorini, ‘Í apixí íwí inarini wírini.’ yaiwipaxorini.” Parisio ínimi dání e yaiwinaríná

40 Jisaso o xwioxíyo dání e yaiwiarinagí adadí n̄wirí re uriniginí, “Saimone, xwiyíá bí oririminí.” uríagí o re uriniginí, “Nearéwapiyarinoxini, anani n̄reí.” uríagí

41 Jisaso ewayí xwiyíá ripí uriniginí, “Ámá womí ámá waú nibiri nigwí urápigísisixini. Wífo K500.00 urápirí wífo K50.00 urápirí neri ninweagísisáná

42 awaú ámí xíomi m̄wipa enáná o n̄waúm̄ni ayá nurimixirí nigwí m̄ni winipi nání d̄ni peá n̄mori kikiíá eniginí. Ayínani awaú go go nigwí m̄ni wini nání xwapí wimóninino?” uríagí

43 Saimono re uriniginí, “ ‘Nigwí K500.00 urápiño, o xwapí wimóninino.’ nimónariní.” uríagí Jisaso re uriniginí, “Joxí d̄ni xixeni nejpiperí rarini.” nurirí

44 apixí t̄fám̄ni n̄kinimónimáná Saimonomi re uriniginí, “Apixí rí nioní niarini rí s̄niwí w̄nei. Nioní dixí aníyo íwipánáyí joxí negí yariniwápa m̄ni inigí bí s̄kwí sosíá igíá eánim̄ni nání m̄niap̄ini. E neri aiwí apixí riyí gí s̄kwí sosíáyo s̄niwirixí t̄ni igíá n̄nearí xegí d̄fá sepiá ení t̄ni n̄kwíroarino.”

45 Joxí ámá xwiyíá báná negí yariniwápi kíyí m̄nimiaún̄ini. E neri aí í nioní n̄wipirí n̄weááiná dání s̄kwí sosíáyo kíyí n̄nimiaúga warini.

46 Joxí negí yariniwápa yayí m̄nipa neri raní bí m̄niyo m̄niwayimóini. E neri aiwí apixí riyí s̄kwí sosíáyo inigí d̄ni naní earini bí m̄niwayimómáná ḡni ní nino.

47 Ayínani nioní re rarini. Í íwí xwapí yagí aiwí nioní r̄xa yokwarimí wiá enagí nání í nioní nání xwapí n̄wimónirí nání naní e niarini. Ámá íwí xwapí mé bí onimíapí yarigíáyí nioní yokwarimí wiáná ayí nioní nání ení onimíapí wimónarinirini.” Saimonomi e nurirí

48 apiximí re uriniginí, “Nioní dixí íwí yariniyí r̄xa yokwarimí siárini.” uráná

49 ámá xífo t̄ni nawini ninwearo aiwá narigíáyí re rinigíawixini, “Ámá royí ‘íwí yariniyí yokwarimí wiipaxonirini.’ n̄yairirí r̄a rarini?” n̄riniro e yaríná

50 Jisaso apiximí re uriniginí, “Jixí d̄ni n̄kwíroarinagí nání Gorixo yeáyí r̄yimixemeáfrini. R̄xa kikiíá néra uí.” uriniginí.

8

Apixí Jisasomi miraní wigíwa n̄nirini.

1 Jisaso Saimono t̄ni aiwá ninirí ninweanísáná r̄xa sfá wí óráná o aní wiyí wíyo xwiyíá yayí winipaxí Gorixo xwioxíyo m̄imeámí neri piranini umenweaní nání wáí nurimerí re urimeniginí, “Seyné íwí yarigíáyí r̄wim̄ni n̄mamoro n̄saniro n̄weáfrixini.” urimearíná xífo xegí wiep̄sarini wé wúkaú s̄kwí waú o t̄ni nawini nemero

2 apixí wíwa ení o t̄ni nawini nemero —Wíwa simixí t̄gíwami Jisaso naní imixirí wíwa imífo d̄ni xixéroarini t̄gíwami mixí umáinirí wiariniwá wigí yoí riwarini. Wí Mariairini. Aní yoí Magídara dání enagí nání imí yoí Magídara dání Mariaíyí w̄rininirini. Í Jisaso imífo wé wíumí dání waú d̄ni xixéroarini mixí umáinowarinirini.

³ Apixí ámi wí Xusao —O mixí ináy Xerotoyá bosíwí worini. Omí xiepi í xegí yoí Joanaírini. Ámi wí Sasanaírini. Íwa tñni ámi wíwa ení wigí nigwí tñni aiwá b́ imimí ero Jisasomí tñni xegí wiepsariñowami tñni míranj níwiyairo númi wagíáriní.

Ewayí ikaxí wití siyí wiáronj nánirini.

⁴ Oxí apixí obaxí anj ayí ayo dání Jisaso tñj e nání nĩbimiro awí eánarfná o ewayí xwiyá rĩpi uriniginí,

⁵ “Ámá wo o xegí omiñyo wití siyí níwiároa uminirí nání nurí rixa xwíá yuní ikixearinñe píraninj níwiárorí aí wí óyo piéroyí amá wí óyo nípurfná xwirinwí osaxiro inj nĩbirí mimání erí eniginí.

⁶ Ámi wí sñá ínimi yapinñaná xwíá seáyí e onimiápi enjyo piéroyí apaxí mé nerápirí niyapirí aiwí iniigí mirúnñagí nání apaxí mé yíweáriniginí.

⁷ Ámi wí emí pipinj arkiárinñe wiáronjyí emí pipinjyo dání nawíni nerápmáná emí xenwirárinñagí nání wití ayí urí eniginí.

⁸ Ámi wí xwíá nanjyo wiáronjyí nerápirí niyapirí ná níwerfná aga dñj nímorí ía mĩropaxí weniginí.” Ewayí xwiyá e nurirfná re urayiniginí, “Aríá tĩgíáyíné ewayí xwiyá rarñá rĩpi nání aríá ókiarí nímonĩpoyí.” urayiniginí.

“Rĩpi nání ewayí xwiyá seararinñi.” urinj nánirini.

⁹ Xegí wiepsariñowa ewayí xwiyá api mĩkĩpi nání yarinj wíaná

¹⁰ o re uriniginí, “Xwiyá eníná dání ‘Gorixo xwioxíyo mĩmeámí nerí seamenjweaníriní.’ nĩrĩrĩ ínimi imónĩjĩpi nioní wíá searókiamoarinñi. E nerí aiwí amá nioní dñj mĩnikwíró wigí dñj tñni néra warigíáyí nioní ewayí xwiyá nuréwapiyirfná wíá rókiamoagí Aisaiayí rĩnñjo nĩrĩrĩ ríwamñj eanĩpa sñwí nanĩro aríá niro nero aiwí mĩkĩpi nání njfá imónĩpĩrĩxinĩrĩ ewayí xwiyání uréwapiyarinñi.

Wití siyí wiáronj mĩkĩpi nání áwanj urinj nánirini.

¹¹ “Ewayí xwiyá mĩkĩpi rĩpirini. Wití siyí nání rĩnĩjĩpi ayí xwiyá Gorixoyánñj imónini.

¹² Ámá wí siyí óf manjĩpami piéroyíññj imónini. Ayí xwiyá Gorixoyá aríá níwiro aiwí axíná obo nĩbirí ayí xwiyá oyápi dñj móáná o yeáyí uyimixemeanĩginĩrĩ mĩrĩrakí níwirí xwiyá oyá wigí xwioxíyo dání emí mĩmeámí yáranĩrĩrĩ.

¹³ Ámá wí wití siyí sñá ínimi yapinñaná seáyí e xwíá onimiápi enjáná wiáronjyíññj imónini. Ayí xwiyá Gorixoyá aríá níwiróná yayí níwinĩrĩ xĩdanĩro yarfná xwiyá ná ínimi pipinññj mĩwárinñagí nání anñj xĩdarĩgíámani. Xwiyá oyápi xĩdanĩro yarĩñagí nání amá wí níbĩro nepa enj neánĩro ríá xĩdarĩñoĩnĩrĩ iwamíó wíwapiyíáná pĩni wiáranĩgíáriní.

¹⁴ Ámá wí wití siyí emí pipinj arkiárinñe wiáronjyíññj imónini. Ayí ení xwiyá Gorixoyá aríá níwiro aiwí wigí yarĩgíápa sñni níxĩdĩroná amĩpí xwíáyo dñj nání dñj obĩbaxí moro ‘Amĩpí wí nioní mĩnimúropa onini.’ yaiwiro amĩpí wí nání níwimónĩro ‘Arĩge meámíáraní?’ yaiwiro néra nuríáyí wití emí nerápirí xenwirárinñj yapí nímonĩro aiwá ná níyĩnĩrĩ aiwí wí yóf yarĩñĩmani.

¹⁵ Ámá wí siyí xwíá nanj imónĩne wiáronjyíññj imónini. Ayí xwiyá Gorixoyá nání aríá níwiro dñj sĩpí wí mĩmaxĩrinñagí nání mĩwáramó anñj dñj níkwĩroro xaiwí ía níxĩrĩro nerfná aiwá ná wearĩnjĩpĩnñj

imónarigfárini.” Wiep̄sar̄iḡowami ewayf̄ xwiyf̄á m̄k̄k̄p̄i nán̄i áwan̄f̄ e ur̄iḡin̄iḡini.

Ewayf̄ ikaxf̄ uyf̄w̄f̄ nán̄i ur̄iḡf̄ nán̄ir̄ini.

¹⁶ Awa “Jisaso áamá ayo an̄iḡf̄ yum̄f̄i win̄f̄ár̄ini.” yaiwip̄r̄ix̄in̄ir̄i ámi ewayf̄ xwiyf̄á r̄ip̄i ur̄iḡin̄iḡini, “Áamá wo re yar̄iḡf̄mani. Xeḡf̄ ram̄ix̄f̄ nim̄ix̄árori s̄ix̄f̄ xwé wá nim̄ear̄i up̄ikákwiár̄ar̄iḡf̄mani. Nim̄ix̄árori xeḡf̄ sá íkwian̄w̄yo ínim̄i éxw̄iroár̄ar̄iḡf̄mani. Nim̄ix̄árománá áamá giyf̄f̄ giyf̄f̄ n̄f̄w̄iap̄r̄f̄ná anan̄i s̄iḡw̄f̄ win̄ip̄r̄i nán̄i aiwá íkwian̄w̄yo seáȳf̄ e tar̄iḡf̄r̄ini.” nur̄ir̄i

¹⁷ re ur̄iḡin̄iḡini, “Am̄ip̄i n̄f̄ni ínim̄i imón̄iḡf̄ aiw̄i w̄f̄á ók̄iáná n̄f̄ni s̄iḡán̄i imónáná áamá n̄f̄ni ‘Tí aȳf̄r̄f̄ani?’ yaiwip̄r̄f̄ár̄ini.

¹⁸ Aȳnán̄i seȳné p̄f̄né ar̄f̄á n̄n̄irónáȳf̄ ar̄f̄á p̄irán̄iḡf̄ n̄ir̄f̄ini. Áamá giyf̄f̄ giyf̄f̄ nion̄i xwiyf̄á rar̄f̄ná ar̄f̄á niro d̄iḡf̄f̄ n̄ikw̄r̄oro nero n̄ij̄f̄á b̄i nimón̄ir̄f̄náȳf̄ Gor̄ix̄o ámi w̄i m̄n̄i win̄iḡoi. Giyf̄f̄ giyf̄f̄ ar̄f̄á m̄n̄ipa ero d̄iḡf̄f̄ m̄n̄ikw̄r̄opa ero ner̄f̄náȳf̄ ‘N̄ij̄f̄á r̄ip̄i imón̄iḡf̄ini.’ yaiwinar̄iḡf̄ap̄i aí Gor̄ix̄o ap̄i aí ámi nur̄ap̄in̄iḡoi.” ur̄iḡin̄iḡini.

Jisasomi x̄inái t̄f̄ni xogwáowa t̄f̄ni nán̄ir̄ini.

¹⁹ Jisasomi x̄inái t̄f̄ni xogwáowa t̄f̄ni o t̄f̄f̄f̄ e nán̄i n̄b̄ro áamá xwé obax̄f̄ om̄i ep̄f̄roȳf̄ wiár̄iḡaḡf̄a ep̄owa m̄p̄áwipax̄f̄ en̄aḡf̄

²⁰ áamá w̄i áwan̄f̄ re ur̄iḡf̄awix̄ini, “D̄ix̄f̄ r̄inái t̄f̄ni r̄iḡwáowa t̄f̄ni s̄iḡw̄f̄ ranan̄iro nán̄i b̄f̄ami b̄iraiyf̄f̄ roḡoi.” ur̄f̄aḡf̄a aí

²¹ o re ur̄iḡin̄iḡini, “Áamá re ḡw̄ixap̄iḡf̄á t̄iȳf̄, xwiyf̄á Gor̄ix̄oyá ar̄f̄á wirow̄ x̄ixen̄i ero yar̄iḡáȳf̄, aȳf̄ ḡf̄ inók̄iwán̄iḡf̄f̄ n̄ir̄ix̄f̄meáowán̄iḡf̄f̄ imón̄iḡoi.” ur̄iḡin̄iḡini.

Ip̄i imeam̄kw̄f̄ yar̄iḡaḡf̄ sam̄iḡf̄ im̄ix̄iḡf̄ nán̄ir̄ini.

²² Íná s̄f̄á w̄iyimi Jisaso t̄f̄ni xeḡf̄ wiep̄sar̄iḡowa t̄f̄ni ewéyo n̄ip̄ixemoán̄iro o re ur̄iḡin̄iḡini, “Ip̄iyo j̄far̄iwám̄ini d̄áni oxemoaneȳf̄.” nur̄ir̄i n̄imeám̄i nuro

²³ ip̄iyo n̄imeám̄i war̄f̄ná Jisaso r̄ixa sá win̄f̄aḡf̄ sá wen̄áná re en̄iḡin̄iḡini. R̄f̄wip̄i xwé w̄i n̄iweap̄ir̄i ip̄iyo n̄ixemi nur̄i ewéyo in̄iḡf̄f̄ m̄imeám̄f̄ yar̄f̄ná awa r̄ixa in̄iḡf̄f̄ namipax̄f̄ yar̄iḡaḡf̄ nainen̄im̄i

²⁴ nuro saiwiár̄f̄ n̄iwimáná re ur̄iḡf̄awix̄ini, “Neamemear̄iḡox̄ini, neamemear̄iḡox̄ini, r̄ixa in̄iḡf̄f̄ namian̄i aḡw̄i ayor̄ini.” uráná Jisaso n̄iw̄iap̄n̄imear̄i im̄iḡf̄f̄ yar̄iḡf̄pim̄i t̄f̄ni in̄iḡf̄f̄ reak̄kw̄f̄f̄ yapar̄iḡf̄pim̄i t̄f̄ni m̄ix̄f̄ nur̄ir̄i “P̄f̄ni wiárei.” uráná re en̄iḡin̄iḡini. P̄f̄ni n̄iw̄iar̄ir̄f̄ná im̄iḡf̄f̄ mé ner̄i in̄iḡf̄f̄ sam̄iḡf̄f̄ weár̄ir̄i en̄iḡin̄iḡini.

²⁵ R̄ixa im̄iḡf̄f̄ mé ner̄i in̄iḡf̄f̄ sam̄iḡf̄f̄ weár̄ir̄i éáná o wiep̄sar̄iḡowami re ur̄iḡin̄iḡini, “Soȳné d̄iḡf̄f̄ m̄n̄ikw̄r̄opa p̄i nán̄i yar̄iḡoi?” ur̄f̄aḡf̄f̄ awa wáȳf̄ ero udud̄f̄ ero nero re r̄in̄iḡf̄awix̄ini, “Áamá roȳf̄ im̄iḡf̄f̄ t̄f̄ni in̄iḡf̄f̄ t̄f̄ni sekax̄f̄ uráná ámán̄iḡf̄ ar̄f̄á w̄i roȳf̄ gor̄f̄ani?” r̄in̄iḡf̄awix̄ini.

Im̄f̄o m̄ix̄f̄ umáfnáná od̄ip̄i in̄iḡf̄f̄ nam̄iḡf̄f̄ nán̄ir̄ini.

²⁶ Awa ewépá n̄imeáa nuro ip̄i Gaririyo j̄far̄iwám̄ini aḡf̄ b̄i xeḡf̄f̄ yoḡ Gegesayi r̄in̄iḡf̄p̄i t̄f̄f̄f̄ e niwiék̄f̄n̄imearo

²⁷ Jisaso nayoari r̄ixa xw̄f̄áyo éf̄ roḡáná áamá aḡf̄ apim̄i d̄án̄f̄ wo —Om̄i im̄f̄o w̄i x̄ixéroar̄iḡor̄ini. En̄íná d̄áni iyax̄f̄ aik̄f̄ m̄iȳín̄f̄ néra ur̄i aḡf̄ w̄iyo m̄iḡweapa eri áamá xw̄ár̄ipá t̄f̄f̄f̄f̄ en̄i ḡwear̄i yar̄iḡor̄ini.

²⁸ O Jisasomi s̄iḡw̄f̄ n̄iw̄in̄ir̄f̄ná xwamián̄f̄ n̄ir̄ir̄i Jisasomi agw̄f̄f̄ r̄iwám̄ini n̄ip̄f̄k̄in̄imear̄i ím̄f̄ t̄f̄ni re ur̄iḡin̄iḡini, “Jisasoxt̄, n̄iaíw̄f̄ N̄w̄f̄á seáȳf̄ émi ḡweaḡoyáox̄i, p̄i neaim̄in̄ir̄i bar̄iḡin̄i? Nion̄i waun̄f̄ re r̄irar̄iḡin̄i, ‘Xean̄iḡf̄f̄ w̄i m̄ineaik̄ar̄ipan̄i.’ r̄irar̄iḡin̄i.” nur̄ir̄i

29 Jisaso sekaxí “Imíoyíné áamá romi píní nîwiárîmî úpoyî.” uríí enagi nánî Jisasomî e nurîrî —O imíó íníná dîñf xîxéroarîñf enagi nánî xegí áamá omî íá nîxero gwí wirí tîñî ainîxî ikasíá inîñf wirí tîñî nîjiro awí menweañagíá aiwî gwí jíápî naríkiárîmî imíó áamá dîñf meanje nánî sayá nîméra wayarîñorîñî.

30 Omî Jisaso yarîñf re winîñigîñî, “Segí yoí píxîñî?” uríagî imíowa xwé obaxí mîrónîñagíá nánî re urígfawixîñî, “Negí yoí Rijonîyî —Yoí mîkfí ayí mîxí nánî xwé obaxí gwí mónarîgfá nánîrîñî. Yoí e rîñîñwîñî.” nurîro

31 wauní rîxîñf re urayîgfawixîñî, “Joxî none mîxí nîneamáñowárîrîñá sirîrîkfí yoparf bí mimónîñfîyî tîñf e Gorîxo xeanîñf neaikárîñf e nánî mîxí mîneamáñowárîpanî.” nurîro

32 odîpí xwé obaxí dîwíyo wiároarîñîñagíá nîwîñîro wauní re urígfawixîñî, “Imíone odîpíyo rîwîmîñî oxîxérópoyîñîrî sîñwí neanîrîréñî?” uríagíá o xe oépoyîñîrî sîñwí wîñáná

33 imíowa áamá omî pínî nîwiárîmî nuro ámî odîpíyo xîxéroáná re enîñigîñî. Odîpí ayí imegfí anîñî omíáfíyí sapîpanîmî sîwá néra ipíyo nîpáwîro pîyí egíawixîñî.

34 Áamá odîpí awí mearoarîgfáyí wigí odîpí e éagíá nîwîñîro wigí anî apimî nánî éf nuro áamá e ñweagíáyo áwanî urîro áamá omîñfyo yarígfáyo áwanî urîmero wíáná

35 áamá ayí “Pí rífa enoî?” nîyaiwîro sîñwí wîñanîro nánî nîbîro Jisaso tîñf e nîrémoro wenîñf éfáyí wîñîgfawixîñî. Áamá imíó xîxéroarîño riwo aikí yîñîrî dîñf sîxí yîñîrî nemáná Jisasoyá sîkwí tîñf e éf ñweañagí nîwîñîro wáyí nero yaríñá

36 áamá Jisaso imíó mîxí umáñowáríagî sîñwí wîñfáyí Jisaso imíó sayá mearîñomî píranîñf wîmîxíñî nánî repíyí nîwîróná

37 áamá ayí nîñî anî Gegesa dánfíyí tîñî áamá anî apimî mîdîmîdánî ñweagíáyí tîñî wáyí xwé níkarîñîro nánî Jisasomî wauní re urígfawixîñî, “‘Nene pínî nîneawiárîmî ounî.’ neaimónarîñî.” uríagíá o ámî ewéyo nîpîxemoánîrî umîñîrî yaríñá

38 áamá imíó mîxí umáñfó wauní rîxîñf “‘Nionî tîñî owaiyî.’ nímónarîñî.” urarîñagî aí Jisaso xegí anî e nánî nurowárîrî re urîñîñigîñî,

39 “Dîxí anî e nánî nurî Gorîxo sífîpî nánî dîxí áamáyo repíyí nîwîrî ñwearî uî.” uríagî o Jisasomî pínî nîwiárîmî nurî anî apimî nîpîmîñî Jisaso wíífîpî nánî repíyí wiemenîñigîñî.

Apîxí ragí anîñf pwarîñf wîmî nanî imîxîrî miáí penî wîmî nanî imîxîrî enî nánîrîñî.

40 Jisaso ámî ipíyo jíarîwámîñî iwiékîñîmeááná áamá obaxí e epíroyí ero o nánî xwayí nanîrî ñwearo egíáyí omî yayí nîwîro yaríñá re enîñigîñî.

41-42 Áamá ámîñá wigí rotú anî wîwá menweañf wo —O xegí yoí Jairasorîñî. Miáí ná wîmîñî xanorîñî. O nîbîrî Jisasoyá sîkwí tîñf e nîpíkinîmearî xíó xegí miáí —Í xwiogwí wé wúkaú sîkwí waú imónîñîrîñî. Í rîxa nîpémîñîrî yarîñagî nánî xano Jisasomî wauní rîxîñf re urîñîñigîñî, “Gí miáímî nanî imîxîrî nionî tîñî gfí anîfyo nánî nîwanîréwî?” uríagî o “Ananîrîñî.” nurîrî awaú óf e waríñá áamá e epíroyí egíáyí nuxídíro Jisasomî íkwíkwierí waríñá

43 apîxí wí —Í xegí ragí anîñf pwaríñá xwiogwí wé wúkaú sîkwí waú múronîrîñî. Áamá obaxí nanî imîxanîro nîyayîrîñf aí nanî wí mimónîñîrîñî.

44 Í “Jisasoyá iyíáyoni amát nírónirínáyí, ámi nanj imónimíni.” niyaiwia nixídirí ríwími dání oyá iyíá sírífwíyo amát rónáná re enjínigini. Ragí aninj pwarinjipi yeáyí sikiáriniginini.

45 Yeáyí sikiáraná Jisaso re riniginini, “Amát go nírónigo?” ríagi áamá níní “Oweoi, nionimaní. Nionimaní.” nira waríná xegí wiepisarinj wo Pitaoyí rininjo re uriniginini, “Neamemearinjoxiní, áamá epíroyí nísiro ikwíkwierí nísiga warinjoí.” uríagi aiwi

46 Jisaso re riniginini, “Nepa áamá wo amát nírónigoí. Nígí enj eáninj bí nínwárimí áamá womí nanj imíxíagi nainenirí nání rarínini.” ríagi

47 apíxí í yumí mepaxí wimóníagi níwínirí óf néra anjwí e níbirí oyá símimanjiríwámíni nípkínimeari oxí apíxí níní sínwíyo dání wíá re rókiamóniniginini, “Niíní gí ragí aninj pwarinagi nání Jisasomí amát róníni. Omí amát níróniríná ríxa nanj imóníni.” uríagi

48 o re uriniginini, “Miaé, jíxí dínj níníkwírorí nání nanj imóníni. Ámi ayá misinipa nerí kikiá néra ui.” nurirí

49 siní ímí e uraríná áamá wo rotú anj menjweanoyá anj e dání níbirí omí re uriniginini, “Uréwapíyarinjomí síní ayá wí murinjweapaní. Díxí miáí ríxa péiniginini.” uríagi

50 Jisaso aríá e níwirí re uriniginini, “Díxí miáí péí aiwi wáyí mepaní. Nioní dínj níkwíróánáyí, í ámi nanj imónininjoi.” nurimí nurí

51 anjyo nípáwiríná áamá wí nawíní opáwianeyínirí sínwí mívínipa nerí sa xegí wiepisarinj Pitaó tíní Jono tíní Jemiso tíní miáimí xínáí tíní xano tíní ayí tíniní nípáwiro

52 áamá níní njwí earo ámíxíá mero yarínagíá nání Jisaso re uriniginini, “Nwí eearígíá píní wiárfpoyí. Níperí mívénini. Sa sá wení.” uráná

53 ayí “Í ríxa píyíxini.” niyaiwiro nání rípfá uríagíá aí

54 o íyá wépámí fá nímaxírímáná ímí tíní “Miá ríxini, wiápfínimeai.” uráná re enjínigini.

55 Miáí ámi dínj síxí wínáná apaxí mé wiápfínimeaniniginini. Ríxa wiápfínimeáná Jisaso xaniyaúmi “Aiwá bí umeaípiyí.” uríagi

56 ayaú ududí ikáriníagíi Jisaso njwí ikaxí re uriniginini, “Aípagwí nioní éapí nání áamá wíyo áwanj murípaní.” uriniginini.

9

Wiepisarinjyo enj síxí weámíxowárirí sekaxí urirí enj nánirini.

1-2 Jisaso xegí wiepisarinj wé wúkaú síkwí waú awamí “Awí eánípfoyí.” nurirí awa símíxí xíxegíní nanj imíxípfírí nání ero imíó níní míxí umánowáripírí nání ero epíríá nání kwíyí bí níwirí enj síxí eáninj bí níweámíxowárirí re uowáriniginini, “Soyíné anj ayí ayo nemero Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí seamenjweaníá nání wáí urímero símíxí yarígíáyo nanj imíxímero éfírxini.” nuowáriríná

3 re uriniginini, “Amí amí wagwí wagwí nuro urínípfírí nání segí amípi bí nímeámí mupaní. Erañfraní, fá árupianñfraní, aiwáraní, nígwífraní, iyíá wúkaúraní, nímeámí mupaní.

4 Wáí nemeríná anj bímí nírémorínáyí anj iwamíó nuro páwííáyo wéfríxini. Ríxa áamá anj apimí njweagíáyo nuréwapíyimáná anj axiwámíni nínjweagíísáná ‘Ámi anj bímí nání owaiyí.’ niyaiwirínáyí anj axiwámí dání píní níwiárimí úfísixini.

5 Wáí nurímerínáyí anj bímí nírémoríná áamá e njweagíáyí ‘Negí anj tíyo fíwíapípfoyí.’ mívsearípa éánáyí, áamá ayí dínj ‘Newaninjene ikárininjwáyí

nání awaú nene nání ámi mibipa episi nání iyí riyárfíi? yaiwipíri nání síkwíyo xwíá síkí xéníjípí pírí wiaikímí niyárimí úfríxíni.” Sekaxí e nuríísáná enáná

⁶ awa omí píní níwiárimí nuro anj bí bimí nání numiro xwíyíá nanj yayí winípaxípí wá urímero símíxí egíáyo nanj imíxíro néra ugíawixíni.

Xeroto Jisaso nání ayá síwí uroñf nániríni.

⁷ Gapímaní Xeroto Jisasoyá wiepísariñowa yarígíápi nípiní nání aríá níwiri ududí níwiníri ñweañáná amá wí emímí apí yaríñagíá nání re nira ugíawixíni, “Jono xwáripáyo dání ríxa níwiápnímeari ríá yaríni?” nira warínná

⁸ amá amí wí re nira ugíawixíni, “Goríxoyá wíá rókiamoagí Iraijaoyí ríniño, mípé anjnamí peyiño ríxa síjání nimóníri ríá yaríni?” nira warínná amá amí wí re nira ugíawixíni, “Enínná Goríxoyá wíá rókiamoagíá wo ríxa níwiápnímeari ríá yaríni?” nira waríñagíá nání

⁹ Xeroto ududí níwiníri re ríñinígíni, “Níwaníñoni ráná Jonomí síñwí mñj wákwígíawixíni. E nerí aiwí amá nioní aríá e wiaríñá royí goríani?” níriñí Jisasomí síñwí owínímíniñí yayíñinígíni.

Ámá 5,000 apimí aiwá mñni winj nániríni.

¹⁰ O xegí wá wúmeiarígíáwa amí xíto tñj e nání níbíro wígí néra ugíápi nání repíyí níwimáná enáná o awa tñniñí nerímeáníro amá nñni píní níwiárimí nuro wígípi anj wíyo xegí yoí Betísaidayo nání warínná

¹¹ oxí apíxí obaxí Jisaso tñni wiepísariñowa tñni anj apimí nání pwaríñagíá níwíniro númí nuro omí wímeááná o yayí níwiri xwíyíá “Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí seameñweaníá nání seyíné nísaníro éfríxíni.” uréwapíyirí símíxí egíáyo nanj imímíxímí erí warínná

¹² wiepísariñf wé wúkaú síkwí waú sogwí nokepá imónáná Jisasomí níbíro re urígíawixíni, “Ámá oní wówí re mññweañagíá nání amá epíroyí egíá tíyí aiwá níro sá wero epíri nání omíñf anj amí amí mñríníméñyó nání uro anj apí apí ikwíroníñfyo nání uro oépoyí.” uríagíá aí

¹³⁻¹⁴ o re uríñinígíni, “Aiwá nípíri sewaníñoyíné mñni wípoyí.” uríagí re urígíawixíni, “Negí aiwá xwé meníni. Bisíkerfá wé wú enáná peyí waúníriñí.” níriro amá oxí 5,000 e ñweañagíá nání re urígíawixíni, “None nurane aiwá bí mepa nerínáyí, aríge mñni wianíwíni?” uríagíá o re uríñinígíni, “Ámá tíyo re urípoyí, ‘Seyíné amá 50 50 maxíriní wí e wí e níñweaxa úpoyí.’ urípoyí.” uríagí

¹⁵ awa axípi e uráná amá nñni 50 50 maxíriní wí e wí e níñweaxa nuro ñweañáná

¹⁶ Jisaso bisíkerfá wé wú tñni peyí awaú tñni anjnamí weníñf níyánírfnná aiwá apí nání Goríxomí yayí níwiri kwíkwírimí nerí xegí wiepísariñowa yanj níwiaupíri mñni níwia warínná

¹⁷ amá nñni níniro agwí ímí uyíáná aiwá níniro e tñpia wiepísariñowa nímeamero soxí íá wé wúkaú síkwí waú apimí aumaúmí yarígíawixíni.

Pitao “Joxí Kiraisoxíriñí.” uríñf nániríni.

¹⁸ Síá wíyo Jisaso xegípi níñwearí Goríxomí xwíyíá rírimí níwiri xegí wiepísariñowa xíto tñni ñweañáná o yaríñf re winíñinígíni, “Ámá oxí apíxí nñni nioní nání goríni raríñoi?” uríagí

¹⁹ awa re urígíawixíni, “Wí joxí nání ‘Jono wayí níneameaia unjoríni.’ raríñoi. Ámí wí ‘Goríxoyá wíá rókiamoagí Iraijaoríni.’ raríñoi. Ámí

wí ‘Eníná Gorixoyá wá rókiamoagá wo ríxa wiápnimeáfrini.’ rariñoi.” urfagá

²⁰ o re uriniginí, “Ay e niro aiwi sewaninoyné nioni nani gorini rariñoi?” urfagi Pitao re uriniginí, “Joxi Kiraisoyi rininixoxi, ama Isirerene yeay neayimixemearfa nani negi aríowayá xwá piaxíyo dani iwiaroníoyi rininixoxirini.” uriniginí.

Jisaso áwaní “Ninipikipíríarini.” uriní nánirini.

²¹ Pitao e urfagi ai o nwi ikaxi nuriri arfa jiyiki nori re uriniginí, “Aga bi onimiapi ama wíyo muripani.

²² Ama imoninani xeaniní obaxi nikaripíríarini. Negi Judayí mebaowa tni apaxipani inonigá xweowa tni nwi ikaxi eaninipi mewegáwa tni nioni rwi nimóna wa nipikipíríarini. E neri aiwi sá wíyau wíyi órana ami wiápnimeámíarini.” uriniginí.

²³ Xwíyá rípi eni nowamini urayiniginí, “Ama goxi goxi ‘Jisasomi ouxfdimini.’ niyaiwirináyí, re éirixini. Amipi ‘Nioni nigípi nani oemini.’ yaiwíyí díní peá nimori re yaiwirixini, ‘Nioni Jisasomi xídarinagi nani ama wí xeaniní niri nipikirí niri ai ayí ananirini.’ niyaiwiri nioni nixídirixini.

²⁴ Ama goxi goxi nioni Jisasomi díní niwíkwírori xídarinagi nani nipikipíríarini xewaninixoxi éí nimenináyí díní niyimíní imoniní aniní nwearfa nani mearámani. E neri aiwi ama goxi goxi éí mimenipa neri ‘Nioni Jisasomi díní niwíkwírori xídarinagi nani nipikipíríarini, ayí ananirini.’ yaiwiariní goxi goxi díní niyimíní imoniní aniní nwearfa nani mearáarini.

²⁵ Ama wo nioni minixídi iyá fá nigwi amipi emeaminiri nanini nera nuri nimeásana xewaninixoxi aninini ikeamónana oya amipi aniní nixiriri nweanírani? Oweoi!” nuriri

²⁶ re uriniginí, “Ama nioni nani ayá siniri xwíyá nioni rariñapi nani ayá siniri neri nani minixídi pa yarini goxi goxi ama imoninani ami niwearina ikininani weariri wá nioniyá tni gí apoyá tni aninajowayá tni nipíroa weariri emáoni eni joxi nani ayá niri re rírimáarini, ‘Oweoi, nioniyáoximani.’ rírimáarini.

²⁷ E neri aiwi wíyné re rogá tiyné siní mipépa egámi enána Gorixo xwioxíyo mimeámí neri seamenweanípi wíyné siní wípníarini.” uriniginí.

Jisaso nikíri xegí bi imoniní nánirini.

²⁸ E nuríana ríxa sá wé wíumi díní wau wo órana o Gorixomi xwíyá rírimí wini Pitaomi tni Jonomi tni Jemisomi tni niwirimeami díwí xwé bimi nani niyiro

²⁹ o Gorixomi xwíyá urarína re eniginí. Xegí símímaní xegí bi íriri rapírapí yinínú eni apá weri ápianwininí xwína eari neri enána re eniginí.

³⁰ Ama píné o tni nawini xwíyá rarigíwaúyí —Awaú Gorixoyá wá rókiamoagíwaú Moseso tni Irajao tni rini.

³¹ Awaú ikínigíwaú éí nironapiri Jisaso tni o xwá tío pini niwiarimi ami aninami nani niyirina Jerusameyo perí ama niyoni nani wiiri eníapi nani xwíyá rinarina

³² Pitao tni nikumixiniri emearigíwaú tni xami sá winarinagi sá wegáwa, sainíowa niwiápnímearo weniní éfáyí winígíawixini. Jisaso ikíninixoxi roñagi niwíro ama nawini rogíwaú eni niwíro

³³ awaú Jisasomi ríxa píní nìwíárímí waníri yaríḡagí nìwíníro Pitao díní nìpíkwiní mímó “Píoi urímííní?” níríní Jisasomi úrapí xwíyá re uríníḡíní, “Neamemearíḡoxíní, none re nìḡwearíḡá naníríní. Aní pípákí wíkaú wí, joxí nání wíwáyí, Moseso nání wíwáyí, Irajao nání wíwáyí oseamíríyaneyí.” nurírí

³⁴ síní e uraríḡá agwí wí nìyapírí awamí rítí wímíníri yaríḡagí nìwíníro wáyí yaríḡá

³⁵ agwí apimí dání xwíyá bí re ríníḡíní, “Gí niaíwí royoí, nìwaníḡoní rípeanáo mí aríá wípoyí.” ráná

³⁶ weníḡí éfáyí wíníḡíawixíní. Jisaso xegí xewíní ronagí nìwíníro xwíyá marí wíwaníḡowa síḡwí wíníápi nání íná á má wíyo áwaní murípa egíawixíní.

Íwí imító díní xixéroaríḡí womí naní imíxíḡí náníríní.

³⁷ Sá e wegíáwa wíápi tíní nìwíápínímeámí dífwíyo weapáná oxí apíxí obaxí epíroyí egíáyí o tíní órórí níníro

³⁸ á má apí epíroyí egíápimí dání wo nìwíápínímearí ríaiwá re uríníḡíní, “Nearéwapíyaríḡoxíní, gí íwomí síḡwí owíníní nání wauní ríxíḡí ríraríḡíní. O gí niaíwí ná woníríní.

³⁹ Imító xixéroáná o makíríwí nímorí ríxa meaní nearí móáná sinapíxwíní iwéníri meákíkwíá erí yaríḡá omí xwíríxwíríá níxíxerí ríxa ayápiní mewínaríḡagí nìwíníríḡá píní wíararíḡíríní.

⁴⁰ Díxí wíepísaríḡowamí wauní ríxíḡí ‘Imító gí íwomí xixéroaríḡíyí míxí umáínowarípoyí.’ uríá enagí aiwí awa wí e epaxí meníní.” uríagí

⁴¹ Jisaso re ríníḡíní, “Á má agwí tíyíné ḡweagíáyíné, nioní díní míníkwíropa ero xenwíní moro yaríḡíáyíné, ‘Jisaso íníná reníní nene tíní nìḡwearane arírá neainíáríní.’ ríyaiwíaríḡoi?” nírírí xanomí re uríníḡíní, “Díxí íwo anwí re níméámí beí.” uríagí

⁴² íwomí síní níméámí baríḡá imító meaní eááná síríríḡwí néra píeróagí aí Jisaso imíomí míxí numáínowarímáná niaíwomí naní nìwímíxírí á mí xanomí míní wíníḡíní.

⁴³ Míni wíáná á má níní Goríxoyá ení eáníḡí Jisaso éfípi nání ududí nero “Ayíkíwírání?” yaiwíḡíawixíní.

Ámí áwaní “Nínípíkípríáríní.” uríḡí náníríní.

Á má níní Jisaso yaríḡípi nání ududí yaríḡá o wíepísaríḡowamí re uríníḡíní,

⁴⁴ “Píráníḡí aríá nípoyí. Nioní aríá eníyo searémoaríḡíní. Anínamí dání á má imóníḡáoní á má wíyo míyí nurípíríáríní.” uríagí aiwí

⁴⁵ awa xwíyá apí Goríxoyá díní tíní ínímí imóníḡagí nání píráníḡí níjía mimónípa nero míkípi nání yaríḡí wianírí éfáyí wáyí nìwíro nání masíá wíḡíawixíní.

“None go go seáyí e imóníríeníḡoi?” ríníḡíá náníríní.

⁴⁶ Wíepísaríḡowa xímíxímí níníro “None go go seáyí e imóníríeníḡoi?” rínaríḡá

⁴⁷ Jisaso wíḡí xwíoxíyo adadí nìwirí awa e yaiwíaríḡagí nìwíníri nání niaíwí bí nímearí xío tíní e éfí nuríríri

⁴⁸ awamí re uríníḡíní, “Á má woxí goxí goxí nioní níníxídírí nání niaíwí rípimí peayí míwianí wéyo nímérínáyí apímíní mímearíḡíní. Nioní ení wéyo nímérí gí ápo nìrowarénapíḡomí ení wéyo umerí yaríḡíní. Soyíné

woxi ‘Nioni awami íni mi niwuriñiri sanj ourápmi ni.’ yaiwinariño oyf seáy e imóniñori ni.” uriniñigini.

“Áma midáni miró segf táfami imónigfáyri ni.” uriniñigini.

49 Wiepisariñi Jono re uriniñigini, “Neamemeariñoxi ni, none áma wo yof joxiyá niñiri imfó mixf umánowárariñagi siñwí niwiniñiná o none mineaxídipa neri yariñagi nani mepa oeni uriniñigini.” urfagi aí

50 Jisaso re uriniñigini, “Áma orfwami dani miró segf tñimni imóniñori ni. Ayinani e mepa oeniri pí nani urigfawixini?” uriniñigini.

“Omí mirañi miwipa oyaneyi.” rigfáyf naniñigini.

51 Rixa Gorixo Jisasomi añnamí nani wiriméñariñi añwi e imóniñaná Jisaso diñi “Nioni Jerusaremíyo nani oumni.” ni kwíromi nurfina

52 xwiyfá yanj wiowarífi wí xfomi xami umeapíri nani urowaráná awa nuro añf áma wigf yof Samariayf —Ayf Isireriyf tñi xepixepá rónigfáyri ni. Ayfá añf bimi ni rémoro Jisaso rfwíyo bini nani amipí píranñi imixanro éfáyf

53 áma añf apimi ñweáyf Jisaso Jerusaremí nani umiñiri yariñagi niwiniro “Mirañi bi owianeyi.” miwimóni yariñagía

54 xegf wiepisariñi Jemiso tñi Jono tñi e niwiniñiri Jisasomi re urigfisisini, “Ámináoxini, yawawi ‘Gorixo añnamí dani rfá ni mamówaréñariñi áma tño rfá niñi nani anani ourfpiyi.’ risimónariñi?” urfagi aí

55 o ni kini móniri awaúmi mixf “E miñipani.” nurimi

56 añf ámi bimi nani ugfawixini.

Áma “Orixfdimni.” urigfá naniñigini.

57 Ófyo warfina áma wo Jisasomi re uriniñigini, “Ami gimi joxi úmi nioni eni númi rixfdimemfariñi.” urfagi

58 o áma royf enj neániñi ni xñiñiñeniñeniñi re uriniñigini, “Sfwi sayf xegf siririkf sá wenfa nani tñiriñi. Inj eni xegf yéwf tñiriñi. E neri aiwi áma imóniñáoniyá sá wémfa nani añf wí menini.” uriniñigini.

59 Ámi womi re uriniñigini, “Joxi ni xfdei.” urfagi o re uriniñigini, “Xami xe nurí gf ápo péaná xwfá oweyariñiri siñwí naniñiñi?” urfagi aí

60 o re uriniñigini, “Áma nioni diñi minikwíropa yariñigfáyf ayf eni áma piyñiñi imóniñagía nani wigf áma péaná xwfá oweyariñipoyiniñi siñwí winiñixini. E neri aí joxi xwiyfá Gorixo xegf xwioxfyo mi meámí neri umeñweañfa naniñi ami ami wáf urimeñixini.” uriniñigini.

61 Ámi áma wo niñiri re uriniñigini, “Ámináoxini, nioni rixfdimemfariñi. E neri aiwi xami xegf ámáyo nurí yayf owiemeniri siñwí nani.” urfagi aí

62 Jisaso ewayf xwiyfá rípi uriniñigini, “Áma omiñi meariñi wo ni kini móniri rfwfmi dani siñwí anána xfo omiñi meariñipi xiñeni wariñimani.” nuriri re uriniñigini, “Joxi eni diñi niñikwírori niñixfdiñaná ámi ni kini móniri amipí joxi píni wiárfiyf meamiñiri nani diñi ni mori nerfnyáf, omiñi Gorixo nani píranñi mi wiipa eri oyá xwioxfyo páwipaxf mepa eri imóniñiñi.” uriniñigini.

10

Áma 72 niñipearí yaxwf urowarapiñi naniñigini.

1 Jisaso e nurimána áma ámi wíyo 72 niñipearí añf xfo unfá ayf ayo nani waúni waúni xami umeapíri nani nurowarapiñi

2 re uriniginini, “Ámá nioni xwiyá yaní seiapowáráyí, ayí aiwá yóí pírípírí níní mìnipaxíníjé imónini. E nerí aiwí ámá seyíné aiwá apí mipírí nání obaxí mimóninjoí. Ayínáni Gorixo ámá wíni ení aiwá mipíríníjé nimóniro xwiyá yayí winipaxípi yaní wiowáripírí nání yaríní wípoyí.” nuríri

3 re uriniginini, “Soyíné óf nioni searfáyo úpoyí. Ámá wí s'wí sayí sipísipí roanaríg'ápáníjé seaipíríe nání searowáraríní.” nuríri

4 re uriniginini, “Nuróná nigwí wowí bírani, fá árupianí wúraní, síkwí súraní, nimeámi mupani. Óf e ámayo n'winiríná yayí niníro e éf mìnweapaní.

5 Aní wiwámi nípáwiríná yayí n'wiri xámi re urífríxini, ‘ “Seyíné Gorixoyá díní t'ni n'wayiróniro onweápoyí.” neaimónarini.’ urífríxini.

6 Aniwámi xiáwo saníjo imóninagí n'winiríná xwiyá yayí n'wiríná e urfápí m'íd'íd' mikixepani. Aní xiáwo saníjo mimóninagí n'winiríná yayí apí m'íd'íd' wikixéfríxini.

7 Aní giwí giwámi nípáwiro ninwearíná aiwá t'ni iniíg' t'ni seiapfápi anani niníro nweáfríxini. Ayí rípi nánirini. Ámá nigwí omíní neríná nigwí meaaríg'ápa soyíné wáf nemero nioni omíní n'niiríná iniíg' t'ni aiwá t'ni seiapfáyí nigwíníjé wayfá n'pírífríxini.” nuríri xegí wiepísarínjowa aiwá oneiapfópoyinirí aní wiwá wiwámi emepíríxini' ámi re uriniginini, “Aní wiwámi nípáwiro nweáfíwámi dání aní axfípmi ámi wiwámi nweaníro nání mupa éfríxini.

8 Aní gípi gípmi n'rémoríná aiwá míraní seianíro ‘Aníyo nání eini.’ n'isearími úfáyo númi nuro pí pí aiwá seiapfápi sa anani n'fríxini.

9 Aní apimi s'míxí yaríg'áyo naní wimíxíro ‘Gorixo xwioxíyo m'imeámí nerí píraníníjé seamenweanfá anwí ayo enagí nání n'saníro nweáfríxini.’ uríro éfríxini.

10 E nerí aiwí aní gípi gípmi n'rémoríná ayí n'iseairimeámi wigí aníyo nání m'iseaupa éaná nuro óf aní apimi nání iníníyimi dání re urífríxini,

11 ‘Seyíné díní re mopírí nání, “Gorixo xwioxíyo m'imeámí nerí píraníníjé neamenweámínirí éf aiwí nene apí nání m'neaimónarínagí nání xfo xeaníníjé neiapínfáfráni?” yaiwipírí nání xw'fá sík'f segí aní rípmi dání aí negí síkwíyo xéníníjé pírí wialkímí seasiarínwini.’ urífríxini.” nuríri

12 re uriniginini, “Nioni aga nepa seararíní. Gorixo ámá n'yoní mí ómómíxímí enfáyimi ámá aní Sodomí nweagfáyí —Eníná Sodomí nweagfáyí r'fáni níkiróa warínag'fá Gorixo anínamí dání r'fá mamówáraná n'yoní r'fá níniginini. S'fá ayimi ayo Gorixo xeaníníjé xwé n'wiri aiwí ámá soyíné arfá m'iseaí xe ópoyinirí síjwí seanfáyo Gorixo xeaníníjé n'wiríná Sodomí nweagfáyo r'fáníjé winínfápi t'ni x'xeni winínfámani. Seáyí e múronfáriní.

Aní bí bimi nweáyí x'fómi díní m'wíkw'fóarínag'fá uréwapíyíníjé nánirini.

13 “Isíreríyíné ‘Gorixo nene nání aga wimónarini.’ yaiwinarínag'fá aí xeaníníjé o seaikárinfápi ayíkw'f menagí nání díní sipí oseainí. Isíreríyíné aní yo'f Korasiníyi ríníníjéyo nweagfáyíné t'ni aní yo'f Betísaida nweagfáyíné t'ni aweyí! S'fá wíyi seyíné majfá seaórínfáriní. Émayí aní yo'f Taiayí ríníníjéyo nweáyí t'ni Saidoníyi ríníníjéyo nweáyí t'ni emímí nioni seaíwapíyínápi síjwí n'winíro síjwíríyí, ayí eníná n'saníro iyfá íríkw'f wú páníro r'fá uráwíyo iwíeáníro yaníri egfáriní.

¹⁴ Gorixoxo ámá n̄iyoni xeaniñf winfáyimi xeaniñf Taia ñweáyo t̄ni Saidoni ñweáyo t̄ni winfápi t̄ni seyfné seaikárin̄fápi t̄ni ax̄pi imónin̄fámani. Seyfné seaikárin̄fápi seáyí e múronfárini.

¹⁵ Isireriyfné, Kapaneami ñweáyfné ‘Gorixoxo an̄fnami n̄ani n̄ineameámi neayin̄fárini.’ n̄iyaiwiro seáyí e riyariñoi? Rfá an̄iñf wearñfyo n̄iseamamówarin̄fárini.” nuriri

¹⁶ wiep̄sarñfyo ámi re urñin̄igini, “Ámá giyf giyf soyfné wáf urimearfná arfá seaífáyí nioni eni arfá niarñoi. Giyf giyf arfá m̄seaiapa éfáyí nioni eni arfá m̄niarñoi. Nioni arfá m̄nipa éfáyí Gorixoxo, n̄rowárénapñomi eni arfá m̄wiarñoi.” urñin̄igini.

Ámá 72 imónigfáwa ámi Jisasomi wímeagfá n̄anir̄ini.

¹⁷ Ámá 72 urowárapiñfyf ámi diñf yayf n̄iyaiwia n̄biro Jisasomi n̄wímearo re urigfawixini, “Ám̄náoxini, ámá imfó diñf x̄xéroarñfyo aí none yof joxiyá n̄irrane m̄ixf umánowáráná anani arfá n̄ineaimf éf warñoi.” urfagfá

¹⁸ o re urñin̄igini, “Soyfné imfóyo m̄ixf umánowárarfná nioni Seteno —O imfóyo x̄ráóniñf imóniñoriñi. O ápiañwññf an̄fnami d̄ani piérónaparñagf winñanigini.

¹⁹ Arfá nípoyi. Nioni eni sixf eánñf seaiapowárñá enagf n̄ani soyfné weaxfá t̄ni wáré t̄ni anani xórórí ero Seteno, fwf oépoyin̄ri seaíwapiyarñomi anani xórórí wirowaxf̄rini. E yarfná wí xw̄rfá seaik̄xen̄fámani.

²⁰ E n̄iseariri aiwi imfó x̄xéroarñfyo m̄ixf umánowáráná arfá n̄iseairo éf warigfá enagf n̄ani seáyí e nimónirow yayf mepani. Sa r̄ipi n̄anini yayf époyi. An̄fnami íkwf ámá wé róniñfyf n̄ani ñwirárin̄iñfami segf yof eni ñwirárin̄iñagf n̄ani yayf époyi.” urñin̄igini.

Gorixomi seáyí e umen̄f n̄anir̄ini.

²¹ Kwíyf Gorixoyápi uk̄kayonagf n̄ani axíná yayf seáyimi d̄ani neri Gorixomi re urñin̄igini, “Gf ápoxini, xw̄fá im̄ixiri an̄fna im̄ixiri enoxini, wiep̄sarñowa yarigfá api n̄ani ámá seáyí e nimónirow ‘Nioni ñigfpi diñf r̄ixa ñijfá imóniñáoni n̄ani go níwap̄yinñoi?’ r̄in̄fáyo joxi yumfí wiri ámá ‘Nioni n̄iaíwonññf nimóniri majfá imóniñáoni n̄ani anani níwap̄yiti.’ r̄in̄fáyo joxi wfá rókiamori yarñoxi enagf n̄ani seáyí e rimearñini. Ápe, joxi ‘E oemini.’ simónarñagf n̄ani rarñini.” nuriri

²² re r̄in̄igini, “Gf ápo am̄ipi xw̄fá r̄irimi n̄irimiñi yanfwa n̄ani f̄aniñf niep̄xf̄niasin̄f̄rini. Ámá wo Gorixomi xewaxo n̄ani x̄xeni ñijfá mimónini. Gf áponi x̄xeni ñijfá imónini. Ámá wo ápo n̄ani eni ñijfá mimónini. Xewaxonini ñijfárini. Ámá ‘Xewaxonini gf ápo n̄ani wfá orókiamóm̄ini.’ yaiwífáyf, ayf eni gf ápo n̄ani ñijfá imóniñoi.” nuriri

²³ ñik̄in̄imóniri xegf wiep̄sarñowa wigfpi ñweañagfá s̄ñw̄f n̄win̄iri awamini re urñin̄igini, “Am̄ipi nioni eri xw̄yfá r̄iri yarñápi soyfné s̄ñw̄f nanayífápi n̄ani Gorixoyá diñf t̄ni yayf seáyí e d̄ani seain̄ipaxf̄rini.

²⁴ Gorixoyá wfá rókiamoagfá obaxfyf t̄ni m̄ixf in̄áyfyf t̄ni am̄ipi soyfné s̄ñw̄f nanarigfápi ‘S̄ñw̄f ow̄naneyi.’ n̄irow aiwi wí s̄ñw̄f m̄win̄ipa ero am̄ipi soyfné arfá niarigfápi ‘Arfá ow̄ianeyi.’ n̄irow aiwi wí arfá m̄wipa ero yagfárini. Ayin̄ani soyfné yayf seáyimi d̄ani seain̄ipaxf̄rini.” urñin̄igini.

Ewayf ikaxf Samariayf wo xewf womf wá wianñf n̄anir̄ini.

25 Ámá ñwí ikaxí eáníñpí mewegíá wo “Jisaso ení eáníñoríani? Iwamíó owíwapiyimíni.” niyaiwirí níwiápínímeari re uríñinigíni, “Nearéwapíyaríñoxíni, nioní aríre nerí dñí niyimíñí tñáoni imónímíáríni?” uríagí

26 Jisaso re uríñinigíni, “Ñwí ikaxí eáníñpí aríre níríníri eáníni? Joxí fá níróríná aríre ríníñagí roaríñíriní?” uríagí

27 o re uríñinigíni, “Re níríníri eáníni, ‘Joxí díxí Ámíná Goríxomi dñí síxí nuyirí neríná díxí xwioxí o nání yayí osiníníri erí ení síxí eáníñí tñí xídírí dñí tñí pírániñí wíkwírorí éiríxíni. Jíwaníñoxí dñí sípí inaríñípa ámá joxí tñí ñweagíáyí nání ení axípi síníwínigíni.’ níríníri eáníni.” uríagí

28 Jisaso re uríñinigíni, “Joxí xíxeni raríñíni. E nerínáyí dñí niyimíñí tñíñoxí nimóníri aníñí ñwearíáríni.” uríagí

29 ñwí ikaxí eáníñpí mewenjo ámá níní xewaníño nání re oyaiwípoyíníri “O ñwí ikaxí eáníñpí tñí xíxeni ámá xífo tñí ñweagíáyí nání dñí sípí níwirí arírá wiaríñoríani?” oyaiwípoyíníri ámi yaríñí re winíñinigíni, “Ámá nioní tñí nawíní ñweañwáyí gíyíríani? Ámá gíyí nání níwaníñoni dñí sípí inaríñápa dñí sípí axípi e niníño?” Yaríñí e wíáná

30 Jisaso ewayí xwíyíá rípi uríñinigíni, “Ámá wo añí yoí Jerusaremíyí píní níwiárími añí yoí Jerikoyí ríníñíyo nání wearíná re eníñinigíni. Ámá ámáyá amípi íwí oxaurápaneyíníro yarígíá wa omí fá níxero xegí rapírapí wiríro iwaní mépero ríxa napénímearíná píní níwiárími ugíawíxíni. Ríxa numáná enáná

31 apaxípaníñí imóníñí wo ení ófí axíyimi níweríná weníñí éyí wíníñinigíni. Iwaní mépéfo daiwo wenagí níwíníri arírá bí míwí oríwámí dání múroníñinigíni.

32 Ámi Judayí wigí yoí Ripaiyí rínígíáyí wo —Ripaiyí Goríxo nání rídíyowá yarígíwámí arírá wiarígíáyíriní. Ripaiyí rínígíá wo iwaní mépéfo wenje níremorí níwíníri aiwí o ení oríwámí dání múroníñinigíni.

33 E nerí aiwí ámá Samariayí wo —Samaríayí tñí Judayí tñí eníná dání xepíxepá rónagíáríni. Samario ení añí wíyo nání nuríná wíníñinigíni. Ámá iwaní nearí tfo riwo wenagí níwíníri omí wa níwianíri

34 añwí e nurí iniigí wainí bí tñí raní bí tñí iwaní weáfáyo gínií wirí wíá utírí nemáná nímfeyoari xegí dogíyo seáyí e níñwíríríri nímeámí añí ámá amí amí dání níbirí wéíríxíníri míríníñí wíwámí nání nurí e mewenjo

35 wíápi tñí íkwí wíníxaú níroarí aníwámí mearíñomi níwirí re uríñinigíni, ‘Ámá romí nígwí rínami dání pírániñí méiríxíni. Rína anípa imónáná o nání joxí díxí nígwí xwíríá íkíxéánáyí ámi nioní níbiríná nioníyá xíxeni míní siapímíáríni.’ uríñinigíni.” Jisaso ewayí xwíyíá apí nurímáná

36 ñwí ikaxí eáníñpí mewenjomí yaríñí re winíñinigíni, “Joxí dñí aríre yaiwiaríñíni? Iwaní nearí tñomí ámá waú wo níwíníro aí awa go o tñí ñweagíá wóníñí nimóníri arírá winíñinigíni?” uráná

37 ñwí ikaxí eáníñpí mewenjomí re uríñinigíni, “ ‘Ámá níwíníriná wa níwianíri naní wiíño o tñí ñweagíá wóníñí imóníñinigíni.’ nimónaríni.” uríagí Jisaso “Joxí ení nurí axípi e néra úíríxíni.” uríñinigíni.

Mataí tñí xínapí Mariaí tñí náníriní.

38 Jisaso wiepisarinyíyí tñní ótyo nuróná anjé bimi rémóáná apixé wí Mataíyí riniñí aiwá míranjé wini xegé anjéyo nání n+wirimeámi nuri ñweañáná

39 Í xegé xexirimeáí Mariaíyí riniñí n+birí Jisasoyá síkwé tññé e niñweámáná oyá pñné arfá wiarfná

40 Mataí aiwá riyamé eminirí yarfná upupé gí winarinyagi n+birí Jisasomi re urinyinigini, “Ámináoxini, niini aiwá riyamé yarfná gí n+r+ximeáí pñni n+niwiarimi n+birí ‘Ayé ananirini.’ riyaiwiarinyini? Í sanjé n+rápini nání urowárenapei.” urfagi

41 Ámináo re urinyinigini, “Mataíxi, Mataíxi, jíxi dññé ob+ba xé mori amipí obaxé nání ayá síwé r+rórí yarinyini.

42 E nerí aí jíxi aninjé miné epaxé imóninyíyí obaxémani. Aga ná b+inirini. Mariaí apí nání dññé neyírorí arfá niarini. Í dññé eyíroarinjé p+ m+ d+ d+ m+wik+xepa nerí jíxi n+rí p+ b+ urimiméini.” urinyinigini.

11

Ayé Gorixomi nurirfná r+paxé p+ nání uréwapinyinjé nánirini.

1 Jisaso wí e nuri rixa Gorixomi xwiyfá r+rímé n+wimáná enjáná xegé wiepisarinyíyí wo re urinyinigini, “Ámináoxini, Jono wayé n+neameaia wago xegé wiepisarinyowami Gorixomi xwiyfá r+rímé wip+rí nání uréwapinyinjé p+ joxi eni e nearéwapiyi.” urfagi

2 o awami re urinyinigini, “Gorixomi xwiyfá r+rímé n+wirfná re urí+r+xini, ‘Ápoxini, “Ámá nñni joxini ñwíáoxi enagi nání wéyo rimeé+r+xini.” neaimónarini. “Joxi xwioxtyo m+meámé nerí neamenewearfá p+ síñání imóníw+in+gini.” neaimónarini.

3 Nene aiwá sífá ayé ayimi nanfwa nání neaiayí+r+xini.

4 Ámá nene íwé neaífáyo yokwarimé wiíagwi nání joxi nene íwé yarinywayé yokwarimé neaí+r+xini. Ámá wí enjé eánigfáyí r+anirí iwamfó owíwapiyipoyinirí síñwé m+nean+pa é+r+xini.’ Gorixomi xwiyfá r+rímé n+wirfná e urí+r+xini.” urinyinigini.

5-7 E nurimáná ewayé xwiyfá r+p+ urinyinigini, “Soyfné woxi d+xé ámá anjé wí e dññé wo ár+wegtyo símeááná aiwá menagi nání joxi ámá n+kum+xinirí emearigfáyé womi nuri aiwá nání r+xinjé nurirfná re urí+r+ini, ‘Gé ámá anjé wí e dññé wo anjé wíyo nání únfo rixa ár+wegé ríná nímeáagi omi aiwá b+ m+ini wimi nání menagi nání joxi tfe nání r+xinjé barinyini. Aiwá biau b+ n+ni+meairéini?’ uráná anjéyo ín+mi dání, sá wenjémi dání re r+riniñoi, ‘Aiwá nání ayá wí m+inirinyeapani. Anjé ówanjé n+yá r+máná niaíw+pia tñni íkwianwtyo rixa sá wenjéini. Nion+ wí n+wiáp+n+meari aiwá r+meaipaxé men+ni.’ r+riniñoi.

8 Nioni re seararinyini, ‘Anjé xiáwo aiwá nání r+xinjé bfo xegé n+kum+xinirí emearinjé wo aiwi n+wiáp+n+meari xfo r+xinjé urarinyíyí umeaipaxémani. E nerí aiwi arfkí r+xinjé urayarfná n+wiáp+n+meari xfo wimónarinyjé p+ n+p+ni m+ini winigini.’ seararinyini.

9 Ayináni nioni re seararinyini, ‘Soyfné Gorixomi amipí wí nání yarinyé wíáná o anani m+ini seaiapin+arini. R+xinjé nurirfná amipí wí o tññé e nání p+fá nerfnáninjé anani meap+r+arini. R+xinjé nurirfná wáf e n+rómáná wakwé óránáninjé o anani arfá n+siri anjé ówanjé n+injé r+kwíin+gini.’ seararinyini.

10 Ayé r+p+ nání seararinyini. Ámá nñni Gorixomi r+xinjé urayarfnáyé ayé anani wí meap+r+arini. Ámá gíyé amipí wí nání p+fá nerfná

anani meapírjárini. Giyí wáf e dáni wakwí óráná o anani aní ówaní wíkwíinjárini.” uriniginini.

¹¹ Ewayí xwiyíá ámi bi rípi nuriri re uriniginini, “Ápoyíné woxi dixí íwo nibiri peyí nání rixinjí ríránáyí, weaxíá nímeari wiriréini? Oweoi, wí e wiriméini.

¹² Iní kímínjé nání eni rixinjí ríránáyí, wáré nímeari wiriréini? Oweoi, e eni nímeari wiriméini.

¹³ Soyíné íwí néra warígíoyíné aiwi segí niaíwí rixinjí searánáyí, anani amípí awiaxíyí anípá mīni wiarígíoyínerini. E nerí aí segí ápo anínamí ηweaηo anípaxírini. ‘Omí giyí giyí rixinjí uránáyí, kwíyí oyápi aí anani mīni winjárini.’ seararinini.” uriniginini.

“O ení eáninjé oboyá tñi yarini.” rigíá nánirini.

¹⁴ Jisaso, imíó maní píróninjé womi —O ámá womi dínjé xixéroarinjagí nání ámáo eni maní píróninjorini. Imíomí mīxí umáinowáraná imíó éf úáná ámá maní píróninjó ámi píné riniginini. Ámi píné rarinjagí

¹⁵ ámá e epíroyí egíáyí síñwí e nīwīnīro ududí nero aí

¹⁶ ámá wí re rigíawixini, “O imíó mīxí numáinowáriríná imíó xiráóninjé imóninjó —O xegí yoí bi Bieseuroyí rininjorini. Oborini. O ení weámixowáríagí nání ení eáninjé oyá tñi umáinowárarinjirini.” raríná ámá ámi wí “Jisaso ení eáninjoríani? Iwamíó owíwapíyaneyí.” nīrīnīro nībīro re urígíawixini, “Anínamí dání emímí bi iwamíó neáíwapíyí.” uríagíá aiwi

¹⁷ o wigí yaiwigíá nání adadí nīwiri ewayí xwiyíá re uriniginini, “Ámá gwí axírí xepixepá nīrónīro mīxí nīnīrónáyí, ayí aní mīwiárekixinípaxírini. Ámá xiráxogwáowa eni xepixepá nīrónīro mīxí nīnīrínáyí, ayí eni aní mīwiárekixinípírjárini.

¹⁸ Ayínání Seteno tñi xegí imíó axíyí tñi xepixepá nīrónīro mīxí nīnīrónáyí, arige nero ení neániri ropíráo? Oweoi! E nerí aiwi seyíné ‘Ení eáninjé Bieseuroyá tñi imíó mīxí umáinowárarinjini.’ nīrarinjoi.

¹⁹ Nioni nepa Bieseuroyá ení eáninjé tñi imíó mīxí numáinowárirí síñwíríyí, segí ámá ení eáninjé goyá tñi mīxí umáinowárarígíárini? Segí ámá imíó mīxí umáinowárarígíáwa síá yoparíyimi nīwiápínīmearo yarinjé re seaipírjárini, ‘Nene ámá wo imíó mīxí umáinowárarinjagí nīwīnīrane “Ení eáninjé Goríxoyá tñi e yarini.” rīnarínwá enjagí nání seyíné pí nání Jisaso axípi yarinjagí nīwīnīríná xwiyíá nīmearīro “Ení eáninjé oboyá tñi yarini.” urígíawixini?’ Yarinjé e seaipírjárini.

²⁰ Nioni ení eáninjé Goríxoyá tñi imíó mīxí umáinowárarinjagí aí seyíné ‘Goríxo xío xegí xwioxíyo mīmeámí nerí neameηweanápí ríxa rimónini?’ mīyaiwiarinjoi. ‘Ámá yeáyí neayimíxemeanía nání uowárenapínío, aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rarínwáo ríxa nene tñi rimóninjwīni?’ mīyaiwiarinjoi.” nuriri

²¹ ewayí xwiyíá ámi bi rípi uriniginini, “Ámá ení riní wo éwaikí oxá nayiri nītiri awí meηweanáná ámá wo xegí aníyo nīpáwiri amípí wí íwí meapaxí menini.

²² E nerí aí ámá ení rinómí nīmúrori omí seáyí e imóninjé wo nībiri mīxí wīmīniri neríná xopírárí nīwiri amípí nīnī mīxí nání maxírínjéyí nurápmáná amípí oyá nīnī eni ríxa nurápiri yaní nīwia warínjirini.” Jisaso ení eáninjé xíoyá oboyápmi múroinjagí nání ewayí xwiyíá e uriniginini.

23 Ámá wí ámáyí níní Jisasomí dñj wíkwíroro xídíro epírixíní pírí rakiámí wianíro yaríggáyí nání ewayí xwíyá ámí bí nurí re uríñíní, “Ámá nioní t́ámíní mimóníggáyí, ayí nioní t́níní mîxí imóníñwáyí. Ámá nioní t́níní sipísipí awí meaárípa yaríggáyí, ayí sipísipí xídíxídwárí yaríggáyí.” uríñíní.

Ewayí ikaxí imíó xegí wíniyo wirímeanj nání.

24 Ámá ayí “Nene Jono nearáná saníñj onímíapí nerane aiwí imíó xíxéroaríñj róníñj imónanígíní.” oyaiwípoyíní ámí xíxewísí ikaxí bí nurí re uríñíní, “Imíó xíxéroaríñjyí mîxí umáínowáráná ámá womí píní nîwíárímí nuríná iniíggí mayímmí ge ge sá onjweámíní nemerí ṕfá nîmegíníméísáná re yaiwíáríñjíní, ‘Gí ámí añj axí píní nîwíárímí bíñjé nání oumíní.’ nîyaiwímí

25 nuri añj ríxa síf peáríní píráníñj imíxáríní yáríníñagí nîwíní síní anfá imóníñagí nîwíní nání

26 ámí nurí imíó wé wíúmí dánj waú íwí neróná xfómí seáyí e múroo egfáyo nîwirímeámí nuro axómí nîxíxéroro e ñweaaríggáríní. Xámí sipí imónago aí ínáyí aga sipí ikeamóníñjíní.” uríñíní.

Yayí winípaxfí nání uríñj nání.

27 Xwíyá apí uraríná apíxí wí ámá e epíroyí egfáyo dání ŕfaiwá re uríñíní, “Apíxí joxí nîrîxíríní amíñj siapíní Goríxoyá dñj t́níní yayí winípaxí.” urfagí aí

28 o re uríñíní, “E wí nîyaiwírí mîrîpaní. Ámá gíyí gíyí xwíyá Goríxoyá arfá wíro axípi ero yaríggáyí ámá ayíní Goríxoyá dñj t́níní yayí winípaxí.” uríñíní.

Ekíyíñj bí nání rîxíñj uríggá nání.

29 Ámá obaxí Jiaso t́ñj e epíroyí enáná síní wíní wíní epíroyí yaríñagfá o re uríñíní, “Isíreríyíné, agwí ñweagfáyíné íwí néra nuro arfíki yaríggáyíné, emímí nání seaimónaríñagí aiwí nioní emímí wí mîseáíwapíyipa nerí aiwí ná bíñí Goríxoyá wfá rókíamoagfí Jonaoyagfí píní seáíwapíyímí.”

30 Eníná Goríxoyá wfá rókíamoagfí Jonaoyí ríníño —O sfá wíyaú wíyí píyíníñj nímóní peyí agwíyo weagoríní. O ámá añj yoí Ninipayí ríníñjyo ñweaagfáyo Goríxoyá sfímímajfóníñj wíñjpa ámá imóníñáoní ámá agwí ñweaagfáyíné Goríxoyá sfímímajfóníñj seainíñj.

31 Goríxo ámá nîyoní mí ómómíximí enfáyímí apíxí eníná Sibayí añjyo menjweagí —Í mîxí ínáyí Soromono níjfé seáyí e nímóní rîrímí yaríná arfá wímíní nání añj aga ná jfámí dání bíñjíní. Í ámá woní Soromonómí seáyí e imóníñáoní re éf nîrómáná seararíñagí aiwí seyfné arfá mîniaríñagfá nání í sfá ayímí nîwíápínímearí xwíyá seameárínfáríní.

32 Ámá eníná añj yoí Ninipayí ríníñjyo ñweaagfáyí —Ayí Goríxoyá wfá rókíamoagfí Jonaoyí Goríxoyá xwíyá wáf uríméáná ayí wigí íwí egfápi rfwímíní nîmamoro nîsaníro ñweaagfáyí. Ayí ámá wo Jonaomí seáyí e imóníñáoní re éf nîrómáná seararíñagí aiwí seyfné arfá mîniaríñagfá nání ámá ayí sfá Goríxo ámá nîyoní mí ómómíximí enfáyímí nîwíápínímearí xwíyá seameárípfáríní.” uríñíní.

Ewayí ikaxí ramíxí nání uríñj nání.

33 O xwíyá Goríxoyá ramíxíñj imóníñagí nání re ríñíní, “Ámá wo ramíxí nîmîxárómáná añj sakwímanjyo taríñfmaní. Síxí wá nîmearí

upikákwiárarinímani. Nimixárománá áamá fwiapfá giyí giyí wfá ónínagá sínwí wínipírí nání ikwianwíyo seáyí e ikwiárarinírini.” nuriri

³⁴ re uriniginini, “Segí sínwí ení uyfwininí imónini. Segí sínwí tñi pírániní naníro wé róniní nerónáyí, dñí naníní aumaúmí niníro segí xwioxíyo wániní okímixinarinoi. E nerí aiwí segí sínwí tñi fwí nání naníroná segí xwioxíyo sfániní yimixinarinoi.

³⁵ Dñí naníní aumaúmí niníro segí xwioxí wániní seaókiarinípi supikíniniginiri dñí tñi éfrixiní.

³⁶ Segí xwioxíyo sfá wí miyiní wání nókiáriníná uyfwí wá seaókiarinípaniní segí xwioxí nñi wá seaókiáriníariní.” uriniginini.

Parisiowami xwiyfá umeáriní nánirini.

³⁷ E nuríisaná enáná Parisi wo “Gí aníyo aiwá onaiyi.” nuriri nipemeámi úaná Jisaso nurí aiwá nipíre éf nweanáná

³⁸ Parisio Jisaso xámi wé piáxininí eaní nání wigí yarigfápa wé iniigíyo igwfá miwíró aiwá nipíre éf nweanagá niwíniri ududí yaríná

³⁹ Jisaso re uriniginini, “Parisioyfné fwí mearo rfá kiroro yaníro moarigfápi segí xwioxíyo siní magwí enáná kapixí tñi pírerixí tñi igfá nearínániní kiyí bfaríwámi dánini kwírinarigfoynéxini.

⁴⁰ Majímajfá ikárinarigfoyné ‘Bfaríwámini imixarino íniríwámini mimixinírini.’ riyaiwiarinoi?

⁴¹ Amípi soyfné fá xirigfápi áamá uyípeayíyo ayá nurimixíro arirá niwiro miní wíánáyí, soyfné igfá neáníroniní imónipíríariní.

⁴² Parisioyfné aweyi! Sfá wíyi soyfné majfá seaóriníariní. Goríxo xeaniní rfá tñí seaikárinfá enagá nání dñí sipí oseainini. Soyfné aiwá nimíroná aniní miní yíyí tñi af tñi siyó amípi pírániní fá níro ro ríxa wé wúkaú imónáná wo Goríxomi miní niwiro aí áamáyo wé róniní wiarigfáyí pñi wiáíro Goríxomi dñí sixí muyipa ero yarigfoynéxini. Soyfné aiwá onímiápi aí segí aniní miní yarigfá jfápi pñi miwiáripa ero áamáyo naní mimixípa yarigfápi ení ero nerí sínwíríyí, naní imónimíniri eníriní.

⁴³ Parisioyfné aweyi! Sfá wíyi soyfné majfá seaóriníariní. Soyfné rotú aníyo áamá sínwí oneanípoyiniri sfmí sfmí e nwearo makerfáyo awí eánarigfá áamá yayí ‘Ámináoxini.’ oneanípoyiniri emero ‘Oyaneyi.’ seaimónarinagá nání Goríxo xeaniní seaikáriníariní.” uriniginini.

⁴⁴ Áamá nñi Parisiowami niwíniríná “Nanowarini.” yaiwiarinagfá niwíniri awa wigí fwí yarigfápi áamá piyí xwáripáyo ínimi wení yapí imóninagá nání re uriniginini, “Aweyi! Sfá wíyi soyfné majfá seaóriníariní. Soyfné áamá piyí tigfá xwfá emadíronináná áamá ‘Áamá piyí tigfáriní?’ miyaiwí maiwí pwarigféniní imónigfoynérini.” uráná

⁴⁵ nwí ikaxí eáninípi mewegfá wo niwiápnimeari re uriniginini, “Nearéwapíyarinoxini, Parisiowami e nuríriná none ení ikayfwí neameararinini.” urfagí aí

⁴⁶ Jisaso nwí ikaxí eáninípi mewegfáwa áamáyo aniní miní sekaxí “E éfrixiní. E éfrixiní.” nuríro aí wiwaninowa wí miyarigfá enagá nání re uriniginini, “Nwí ikaxí eáninípi mewegfoyné ení aweyi! Sfá wíyi soyfné majfá seaóriníariní. Soyfné áamáyo saní xwé ayá wí niwikwiáíro aí sewaninoyfné saní xwé apí iwamfó mímíeyoarigfoyné enagá nání Goríxo xeaniní seaikáriníariní.

⁴⁷ Soyfné Goríxoyá wá rókiamoagfáwami segí arfowa pikiárigfáyo xwáripáyo aniní miní mfá imixarigfoynéxini.

⁴⁸ Soyíné e neríñpimi dání á máyo áwaní réníñí uraríñoi, ‘Negí aríowa Goríxoyá wíá rókiamoagíawami nípikíaríroná apání yagíá enagi nání wigí xwáripáyo míá imíxaríñwíni.’ Éñíñí uraríñagíá nání Goríxo xeaníñí seaikáriníárini.

⁴⁹ Ayínání Goríxo díní neñwiperi soyíné nání xixeni re ríñínigíni, ‘Nioni wíá rókiamoarígíá wami tñni xwíyíá wáí urímearígíá wami tñni urowáraná ayí wíyo pípikímí ero wíyo míxí xídowárapíro epíríárini.

⁵⁰ Wíá rókiamoagíá níyoní nioni añína imíxiri xwíá imíxiri enína e enjáe dání nípikía bíagíá nání á má agwí ñweagíáyíné nioni ení seameámíárini.

⁵¹ Aiboríomí xámí xiráo Keno píkinje dání nípikía níbíásaná yoparí nioniyá wíá rókiamoagí Sekaraiiomí píkgíawixíni. Omí nioní nání íkwianwí rídiyowá yaníro ikwíkwíarímí yarígíe mídání enáná gí añí awawá “Ñwíárini.” ríniñje mídání enáná áwínimí e píkgíoríni. Omí píkgíe nání oxí apíxí agwí ñweagíá tíyíné nioni ení seameámíárini.’ Goríxo e ríñíni.” uríñínigíni.

⁵² Ñwí ikaxí eáníñpí mewegíáwa á máyo Goríxo “Oépoýi.” wimónaríñpí mímíwíakí wiaríñagíá nání xixewisí ikaxí re uríñínigíni, “Ñwí ikaxí eáníñpí mewegíoyíné aweyí! Soyíné amípí Goríxo ‘Á máyo owíwapíyípoýi.’ wimónaríñpí míwíwapíyipa yaríñagíá nání sá wíyi soyíné majíá seaóríníárini. Soyíné kí añí nájíá nání míríníñiwá nání íá nixíríróro aí sewaníñoýíné wí nkwíro mípáwipa ero á má nípáwianíri éfáyo soyíné pírí mákímí wíro yarígíárini.” e nuríísáná

⁵³ añí e píní níwíarímí nurí emearíná re egíawixíni. Ñwí ikaxí eáníñpí mewegíáwa tñni Parisiowa tñni wigí xwioxíyo dání ríá ápiáwíñíñí níwerí omí símí tñni uríro amípí obaxí wí nání yaríñí wíayiro neróná

⁵⁴ “O xwíyíá sípí ñwí ikaxí eáníñí xixeni mímóníñí bí ráná xwíríxí oungeaneyí.” níríníro aríá wíaxídígíawixíni.

12

“Nañí ero sípí ero mepaní.” uríñí nániríni.

¹ Á má oxí apíxí obaxí ayá wí epíroyí náyároná xokírípí inaríná Jisaso xegí wíepísaríñowa Parisiowa seáyí e nimóníro sípí yayiro nañí yayiro yarígíápa awa ení e epíríxíni awamí xámí re uríñínigíni, “Soyíné bisíkeríá yisí (Bisíkeríá síní sñí enáná yisí onímíapí tía aiwí nímíní íkwianwí eapínararíñíni.) Soyíné bisíkeríá yisí Parisiowayá nání wáyí nero emépoýi. Wigí nañí ero sípí ero yarígíápí nání seararíñíni.” nuríri

² awa sípí ero nañí ero mepa oépoýiníri re uríñínigíni, “Amípí agwí ínimí imóníñíyí ríwéná sñání imóníníárini. Amípí ínimí nimóníri yokwarímí iníñíyí ríwéná á má nñni nájíá imónípíríárini.

³ Pí pí xwíyíá áríwíyimi yumíí ikaxí ríníáyí ení á má nñni ikwáwíyíná aríá wípíríárini. Pí pí xwíyíá añí náyo ínimí dání ikeagígwí ríníáyí ríwéná añí seáyíyo nñweámáná áwaní rowíaropíríárini.” uríñínigíni.

Wáyí wípaxo nániríni.

⁴ O re uríñínigíni, “Gí níkumíxíni emearígíoyíné, nioni re seararíñíni, ‘Segí waráyíni seapíkíarígíáwa nání wáyí mepaní. Díní ení seaxekwapaxí meñagi nání ayí nání wáyí mepaní.’ seararíñíni.

⁵ Á má wáyí wípaxo nání nioni áwaní osearímíni. Ayí Goríxoríni. O á máyo nípikímáná xewaníño díní ení niseaxekwapíri ríá aníñí wearíñíyo seaíkeaárípaxí enagi nání wáyí omíní wíríxíni. Oyi, o nání aga wáyí wíríxíni.” uríñínigíni.

⁶ Ámá ayí dñí “Gorixo ámaéne nání anjipaxí dñí moarññíni.” oy-aiwípoyníre re urññigíni, “Ámá makerfáyo nání nurí iní sirfkwá wé wú núní bí nerfíná nígwí ríá nññpia biaú tñni bí yarígfáríni. Iní apia aga onímíapia nání aiwí Gorixo wí dñí peá nímori aríá ikeamoarññíni.

⁷ Seyfne nání ení Gorixo wí aríá ikeamoarññíni. Segí mññyo dñá aí ararí weníyí nání o nññíni. Gorixoyá sññwíyo dání seyfne iní onímíapia tñni xixeni mimónñagí nání wáyí bí mepaní.” nuríni

⁸ re urññigíni, “Nioní re seararññíni, ‘Ámá go go ámáyá sññwíyo dání ananí “Jisasomí xfdarññóníni.” urarñño nání ámá imónñáoní nñweapírná o nání ení Gorixoyá anñajfíyá sññwíyo dání “Gí ámáoríni.” rññfáríni.

⁹ E nerí aiwí go go ámá nání wáyí nerí sññwíyo dání “Jisasomí muxfdarññóníni.” urarñño nání nioní ení Gorixoyá anñajfíyá sññwíyo dání “Gí ámáomani.” rññfáríni.’ seararññíni.” nuríni

¹⁰ re urññigíni, “Ámá go go ámá imónñáoní yarññápi nání xwíyíá sípi nññmearíni aiwí ananí Gorixo yokwarímfí wiipaxíni. E nerí aiwí go go Gorixoyá kwíyí yarññípi nání ‘Ení eánñí Setenoyá tñni yaríni.’ nññí rññerí nínumearírnáyí, Gorixo ananí yokwarímfí wiipaxí meníni.” nuríni

¹¹⁻¹² re urññigíni, “Ámá wí íá nñseaxero rotú anñyoraní, gapímanowa tññí eraní, ámá nñá neameñweagíáwa tññí eraní, nñmeámí nñseaurónáyí, ‘Arige xwíyíá wákwínanñwíni?’ mñyiwípa nero ayá síwí mñsearopa éfrixíni. Ayí rññí náníni. Sa axíná Gorixoyá kwíyípi xwíyíá soyfne urífrípi seáwapíyini enagi nání wáyí mepa éfrixíni.” urññigíni.

Ewayí ikaxí amípi mñmúrónñí wo náníni.

¹³ Ámá e epíroyí egíáyí wo Jisasomí re urññigíni, “Nearéwapíyarññoxíni, amípi ápo nñperfíná nñtími pépi gí ráro xegípi íkwínarorññagí nání ‘Dixí rígwáo tñni píranñí yarññí menípiyí.’ ureí.” urfagí aí

¹⁴ o re urññigíni, “Ámáoxíni, ámáyo xwírixí méwññigíni go nñípeáíni? Go awagwíyá amípi yarññí oeameníni nñípeáagí nání nñrarññíni?” omí e nurímaná

¹⁵ ámá nñyoní re urññigíni, “Segí iyíá íá amípi dñí nñyímnñí imónñípi seaiapípaxí meníni. Xwé ayá wí tññoxí aiwí wí dñí nñyímnñí imónñípi siapípaxí meníni. Ayínaní amípi narññí sññwí íwí nñwínrñá ‘Nioní meapaxíni.’ yaiwiarígfápi nñpíni ení nání wáyí oseainíni. Seyfne iyíá íá amípi náníni dñí íkwíropírxíni seararññíni.” nuríni

¹⁶ ewayí xwíyíá rññí urññigíni, “Ámá amípi mñmúrónñí woyá omññyo wítí aiwá xwé pírpírfí inññagí nñwínrí

¹⁷ dñí neyírorí re yaiwññigíni, ‘Arí emññíni? Aiwá pírpírfí inññí tññí nání gí aní apání meníni.’ nñyiwíni

¹⁸ re rñññigíni, ‘Re oemíni. Aní aiwá nání mñrñññíyí emí pípnámí nñyárímaná ámí aga xwé wíwí wíwá nñmíra numaná gí wítí aiwá nñni tññí amípi nioníyá tññí aní iwiwámí nñta úmññigíni.

¹⁹ E nñyárímaná nñwanññoní re rñññigíni, “Gí amípi nñni ríxa déroní. Aiwá xwiogwí íá ropaxí nání mñweníni. Ananí kíkíá nñwearí aiwá nñni inígfí nñni nerí yayí émññigíni.” rñññigíni.’ rññagí aí

²⁰ Gorixo omí re urññigíni, ‘Majímají íkárññarññí roxíni, síá rññimíni joxí ríxa nñperíni. Nñpéaná dixí amípi píranñí tññípi go meanfáríni?’ urññigíni.” Ayo e nuríni

21 re uriniginini, “Ewayí xwiyá apí ámá Gorixo nání dñj mimopa nero ‘Amipí xewaninoni nigí wíni wíni nimeayiri otimini.’ yaiwiarigáyí nánirini. Ámá e yarigáyí amipí wí mimúroninagí aiwí Gorixoyá sñwíyo dání uyipeayí imónarigáyífrini.” uriniginini.

Aiwá tñi aikí tñi nání ududí winarñj nání uréwapñyñj nánirini.

22 O xegí wiepisarñyño re uriniginini, “Ámá e yarigáyí amipí wí mimúronagí aiwí Gorixoyá sñwíyo dání uyipeayí imónarigáyí enagí nání re seararñini, ‘ “Arige píranñj ñweaniréwini?” nñro aiwá nñpñr nání ududí mepa ero waráyo aikí yinipñr nání ududí mepa ero éfrñxiní.’ seararñini.

23 Ayí rñpi nánirini. Segí wará jñayí aikíyo múronini. Dñj jñayí ení aiwáyo múronini.

24 Soyñé ámi ñj áwí nání dñj morñini. Ñj awa aiwá omñj nero miarigámani. Wigí aiwá nímimi nuro añyño tñpñráyí ení añj wí mñmirñini. E nerí aí Gorixoní mñni wiarññrini. Soyñé dñj re rñyaiwiarññoi, ‘Ñyño mimúroninagwi nání Gorixo none nání ení aiwá neaimixñyipaxomani.’ rñyaiwiarññoi? Oweoi, dñj e wí mimopa époyí.

25 Ámá ‘Sepiá ámi bñ oimónimñni.’ nñyaiwirí ududí éo sepiá ámi bñ imónarññrini? Oweoi!

26 Soyñé ení apí aí wí mepaxí nerñnýyí aikí tñni aiwá tñni nání pí nání ududí yarññoi?

27 Soyñé adowayí nání dñj morñini. Nñyapñrñná xegí iyá óí earí aikí yiri yarññmani. E nerí aiwí enñná negí mñxí ináyí Soromono okiyá ninñri meárñniño nerñnýyí adowayí yapí awiaxí e imónagímani.

28 Gorixo adowayí tñni aráyo —Ará agwi enñyo anani nñyoaro sñá wñyimi rñá ikeaárñpñráyífrini.” uriniginini. Awa “Gorixo ará nání ayá sñwí muroarñini.” oyaiwípoyññri e nurñri re uriniginini, “Gorixo adowayí tñni aráyo okiyánñj yarñnagí nání soyñé ení añpaxí aikí e seayíññárini.

29 Ayñnání soyñé inñgí tñni aiwá tñni nání ‘Pí naniréwini?’ nñro ududí néra mupa éfrñxiní.

30 Gorixomí mñxí dñpa yarigáyí apí nání anñj miní nero meañro yarigárini. E nerí aí segí ápo Gorixo soyñé apí nñpñni aiwáraní, aikíraní seainarñnagí nání nñjñárini.

31 Apí meañro nání mepa ero Gorixo xó xegí xwioxíyo mñmeámí nerí seameñweañe páwipñri nání amipí xó wimónarññpi ero nerñnýyí, Gorixo anani apí nñpñni nñseainñárini.” uriniginini.

“E e nerñnýyí, amipí nanñ wí aññnamí awínñj eaárarññoi.” urññ nánirini.

32 Awa xwíá tñyo nññweañná wigí amipí xwé meñnagí nání wáyí epññxinñri re uriniginini, “Seyñé sipñsipñ miaúrará inñgáyí yapí imónigáyíñé, segí ápo Gorixo xwioxíyo mñmeámí nerí seameñweañe páwífrñxinñri wimónarñnagí nání wáyí mepa éfrñxiní.

33 Segí iyá íá amipí ñgwí nání bñ nero ñgwí meááyí ámá uyipeayí imónigáyí arñrá wianñro nání mñni wífrñxiní. E nerñnýyí, amipí aññnamí ayá rñmñxarigápnññj tarññoi. Aññnamí amipí wí anñpá imónarññmani. fwí yarigáyí wí páwipaxí mimónini. Ípñkwíyí ení wí amipí xwírá ikñxepaxí mimónini. Ayñnání xwíá tñyo amipí wíni wíni nimeayiri mññpa nerí amáyo ayá nurñmñxñri arñrá nñwirñnýyí, aññnámñni anñj wenñe awínñj eaárarññoi.

Jisaso xegí wiep̄sar̄iñ̄ȳf̄ x̄fo miñweañ̄áná úrapí néra up̄r̄ix̄in̄r̄i d̄iñ̄f̄ móf̄r̄ix̄in̄r̄i ewaȳf̄ xw̄iȳf̄á ap̄i ur̄iñ̄in̄iḡin̄i.

“Ámá xep̄ixep̄á rón̄ip̄f̄r̄á nán̄i biñáon̄ir̄in̄i.” ur̄iñ̄f̄ nán̄ir̄in̄i.

⁴⁹ O re r̄iñ̄in̄iḡin̄i, “Nion̄i ámá xw̄f̄á t̄f̄yo ñweaḡf̄áyo xean̄iñ̄f̄ Gor̄ixoyá r̄f̄án̄iñ̄f̄ wikeaár̄im̄f̄a nán̄i biñáon̄ir̄in̄i. ‘Xean̄iñ̄f̄ ap̄i ápiáw̄ín̄iñ̄f̄ r̄ixa wém̄in̄r̄i ner̄i siñw̄ir̄iȳf̄, aȳf̄ nan̄f̄r̄in̄i.’ nimón̄ar̄in̄i.

⁵⁰ E ner̄i aiw̄i xean̄iñ̄f̄ ámá iniñḡf̄ wax̄f̄ máróm̄in̄r̄ín̄iñ̄f̄ yar̄iñ̄f̄p̄i nion̄i nímean̄f̄ár̄in̄i. Sin̄i min̄imeapa en̄aḡi nán̄i d̄iñ̄f̄ r̄f̄á ñxear̄in̄i.” Jisaso x̄f̄om̄i p̄ikip̄f̄r̄á en̄aḡi nán̄i e nur̄ir̄i

⁵¹ re ur̄iñ̄in̄iḡin̄i, “Nion̄i nán̄i ‘O ámá ñiyon̄i p̄iȳf̄á w̄r̄im̄f̄án̄ir̄i biñor̄in̄i.’ r̄in̄iaiw̄iar̄iñ̄o? Oweo! Ámá nion̄i d̄iñ̄f̄ ññ̄ikw̄f̄roro yar̄iñ̄f̄áyo t̄ñ̄i uȳñ̄iñ̄f̄ yar̄iñ̄f̄áyo t̄ñ̄i xep̄ixep̄á rón̄if̄r̄ix̄in̄r̄i biñáon̄ir̄in̄i.

⁵² Ríná dán̄i ná r̄f̄w̄f̄yo en̄i añ̄f̄ ná wiw̄ám̄i dán̄i ámá wé wú ax̄f̄ȳf̄ imón̄iñ̄aḡi aiw̄i xw̄iȳf̄á nion̄iȳáp̄im̄i dán̄i xep̄ixep̄á ñr̄ón̄iro m̄idán̄i waú imón̄iñ̄áná m̄idán̄i waú wo imón̄in̄f̄ár̄in̄i.

⁵³ Xano t̄ñ̄i xewaxo t̄ñ̄i xep̄ixep̄á rón̄ir̄i x̄in̄ái t̄ñ̄i xem̄iái t̄ñ̄i xep̄ixep̄á rón̄ir̄i xiñ̄ái t̄ñ̄i xewaxom̄i xiepi t̄ñ̄i xep̄ixep̄á rón̄ir̄i néra up̄r̄f̄ár̄in̄i.” ur̄iñ̄in̄iḡin̄i.

S̄m̄imaj̄f̄ón̄iñ̄f̄ imón̄iñ̄f̄p̄i nán̄i ur̄iñ̄f̄ nán̄ir̄in̄i.

⁵⁴ O ámá ox̄f̄ ap̄ix̄f̄ e ep̄f̄roȳf̄ eḡf̄áyo re ur̄iñ̄in̄iḡin̄i, “Seȳñé sogw̄f̄ wear̄iñ̄f̄m̄i dán̄i agw̄f̄ yapar̄iñ̄aḡi ñiw̄in̄r̄íná ‘R̄ixa iniá yapar̄in̄i.’ rar̄iñ̄f̄ápa nepa eaar̄iñ̄f̄r̄in̄i.

⁵⁵ Im̄iñ̄f̄ dam̄i dán̄i en̄i bar̄iñ̄aḡi ñiw̄in̄r̄íná ‘Agw̄i ríná r̄f̄á sín̄in̄iñ̄o.’ rar̄iñ̄f̄ápa nepa r̄f̄á sín̄ar̄iñ̄f̄r̄in̄i.

⁵⁶ Nan̄f̄ r̄iro sip̄i r̄iro yar̄iñ̄f̄oȳñé, agw̄f̄ tir̄i im̄iñ̄f̄ eri yar̄iñ̄aḡi ñiw̄in̄r̄íná anani ‘E imón̄in̄iñ̄o.’ x̄ixen̄i rar̄iñ̄f̄á aiw̄i am̄ip̄i nion̄i s̄m̄imaj̄f̄ón̄iñ̄f̄ im̄ixar̄iñ̄áp̄i siñw̄f̄ ññ̄an̄iro ‘Aȳf̄ Gor̄ixo r̄ip̄i nán̄i s̄w̄á r̄f̄a neaiar̄in̄i?’ m̄iyaiw̄iar̄iñ̄f̄áyoñéx̄in̄i.

Ewaȳf̄ ikax̄f̄ ámá xw̄iȳf̄á r̄imear̄ino nán̄ir̄in̄i.

⁵⁷ “Sewan̄iñ̄oȳñé am̄ip̄i sip̄i imón̄iñ̄f̄ȳf̄ nan̄f̄ñ̄i eyeȳr̄óm̄f̄ er̄f̄in̄i.” nur̄ir̄i

⁵⁸ ewaȳf̄ xw̄iȳf̄á r̄ip̄i ur̄iñ̄in̄iḡin̄i, “Ámá wo om̄i xw̄iȳf̄á omear̄im̄in̄r̄i jox̄i t̄ñ̄i xw̄ir̄ix̄f̄ yan̄ir̄i sir̄imeááná sin̄i óf̄ e nur̄íná o t̄ñ̄i xw̄iȳf̄á ñim̄ix̄in̄r̄i om̄i píráñ̄iñ̄f̄ p̄iȳf̄á w̄r̄ir̄f̄in̄i. E m̄iw̄ipa ner̄f̄náȳf̄, o xw̄ir̄ix̄f̄ mear̄iño t̄ñ̄f̄ e nán̄i f̄á ñr̄ix̄ém̄i nur̄i xw̄ir̄ix̄f̄ ñr̄im̄éísáná en̄áná xw̄ir̄ix̄f̄ mear̄iño jox̄i f̄á ñr̄ix̄ir̄ir̄i por̄is̄f̄ wom̄i min̄i wíáná o gw̄f̄ añ̄f̄yo r̄iñw̄ir̄ár̄in̄iñ̄o.

⁵⁹ Jox̄i ñigw̄f̄ yopar̄f̄p̄i ñr̄oar̄i ñr̄oaȳr̄ón̄ir̄ínáȳf̄, gw̄f̄ añ̄f̄yo dán̄i ñipeȳear̄f̄in̄i. ‘E mepa ner̄f̄náȳf̄, an̄iñ̄f̄ e ñwear̄f̄ár̄in̄i.’ searar̄iñ̄in̄i.” Jisaso aȳf̄ “Xw̄ir̄ix̄f̄ mear̄iño Gor̄ixor̄f̄an̄i?” yaiw̄iro s̄f̄á o ámá ñiyon̄i mí ómóm̄ix̄im̄f̄ en̄f̄áyi sin̄i mimón̄iñ̄áná “Nene d̄iñ̄f̄ ñiyaikiroane om̄i d̄iñ̄f̄ ow̄ikw̄f̄roaneȳf̄.” yaiw̄iro oépoȳin̄r̄i ewaȳf̄ xw̄iȳf̄á e ur̄iñ̄in̄iḡin̄i.

13

“Ñisan̄iro mepa ner̄ónáȳf̄, ñikeamón̄ip̄f̄ár̄in̄i.” ur̄iñ̄f̄ nán̄ir̄in̄i.

¹ Jisaso ámá e ep̄f̄roȳf̄ eḡf̄áyo sin̄i ur̄éwap̄iyar̄íná ámá wí ñiw̄iápn̄im̄earo áwan̄f̄ re ur̄iñ̄f̄awix̄in̄i, “Ém̄áȳf̄ gap̄im̄an̄f̄ Pairato por̄is̄f̄ wam̄i urowár̄áná awa añ̄f̄ Gor̄ixo nán̄i r̄id̄iyowá yar̄iñ̄f̄iw̄ám̄i nuro ámá Gariri p̄ropen̄f̄f̄yo d̄añ̄f̄ wí r̄id̄iyowá yar̄íná p̄ip̄ikim̄f̄ eḡf̄awix̄in̄i.” ur̄f̄aḡf̄a

² o re ur̄iñ̄in̄iḡin̄i, “Seȳñé ‘Gariri d̄añ̄f̄ aȳf̄ r̄ik̄ik̄ir̄f̄ó néra nur̄óná ámá ñiyon̄i múrón̄iḡf̄á en̄aḡi nán̄i e p̄ik̄iḡf̄awix̄in̄i.’ r̄iyaiw̄iar̄iñ̄o?

³ ‘Oweoi, seyíné íwí yarígíáyí ríwíminí nímamoro m̄sanípa nerínáyí, seyíné ení axípi éniñí anínipíríárini.’ searariñini.

⁴ Ámá 18 ayí aní rípiñwá wíwá ipí xegí yoí Siroamíyí ríniñwá tñí e nípíneamioari ámá apimí píkiñyí nání seyíné re ríyaiwiaríñoi, ‘Ámá ayí ríkikírío néra nuro ámá Jerusaremí ñweagí wíníyí níyoní seáyí e múronígí enagí nání aní iwá nípiérorí píkiñigíni.’ ríyaiwiaríñoi?

⁵ Oweoi, seyíné íwí yarígíáyí ríwíminí nímamoro m̄sanípa nerínáyí, seyíné ení axípi éniñí anínipíríárini.” Ámá e epíroyí egíáyí “Xixení e neaímeaníárini.” oyaiwípoyínirí e uríñigíni.

Ewayí ikaxí ikíá pikína nánirini.

⁶ E nuríríná ewayí xwíyí rípi uríñigíni, “Ámá wo xegí wainí uraxí omíñíyo íkíá pikí íwí nurárímáná ríwéná sogwí dímínirí n̄bayirí aí p̄á megínayíñigíni.

⁷ P̄á nímegínayirí nání xegí omíñí ayí wíiaríñomi re uríñigíni, ‘Íkíá rína xwiogwí waú womí nioní sogwí nání n̄birí p̄á megínayíárini. Ná m̄wearíñina íkwapiñí meaarini. Emí rómoárei.’ uráná

⁸ o re uríñigíni, ‘Ámináoxini, ámi xwiogwí ro xe opwení. Ná wení nání pípiñíyo ará níyárímáná xwíá píyí wíarómíni.

⁹ Xwiogwí wíomí ná wéagí níwínirínáyí, ayí nanírini. Ná m̄wenagí níwíniríná n̄rorí emí mórixini.’ uríñigíni.” Jisaso ámá ayí “Nene íkíá pikí anáníñí imóníñagwí nání ríá neararini?” oyaiwípoyínirí ewayí ikaxí e uríñigíni.

Aníñí ríkwíníñimí naní imíxíñí nánirini.

¹⁰ Jisaso sabaríá wíyimi rotú aníño n̄ñweámáná ámáyo uréwapíyaríná re eníñigíni.

¹¹ Apíxí wí —Í imíó dñí xixéroaríñagí nání aníñí simíxí nerí n̄rkwínirí emearíná xwiogwí wé wúkaú síkwí wú enáná ámi wíúmí dání waú wo múronírini. Éf ropaxí wiaríñimani.

¹² Í e ñweañagí Jisaso níwíniríná “Eini.” nurirí re uríñigíni, “Ineyí, simíxí siaríñípi ríxa p̄ni ríwíaríñoi.” nurirí

¹³ wé seáyí e ikwíaráná re eníñigíni. Í éf píraníñí n̄rorí Goríxomi yayí seáyí e umeníñigíni.

¹⁴ E éaná rotú aní meñweño Jisaso Sabaráyo apíximí naní wimíxíagí nání wikí dñí níwíaiwirí ámá e epíroyí egíáyo re uríñigíni, “Síá wé wíúmí dání wíyí omíñí nání imónini. Síá ayo Jisaso naní seaimíxíntá nání biríni. Sabaráyo m̄bipa eríni.” uríagí aiwí

¹⁵ omí Jisaso míxí nurirí re uríñigíni, “Naní erí sipí erí yarígíoyíné, Sabaráyo aí burímákaú tñí dogí tñí wigí aníño nípáwirí níkwéami iníñí onínirí iníñí tñí e nání níméra mupa yarígíárani?” Ayí Sabaráyo wigí burímákaú nání dñí nímoro aí ámá nání dñí m̄moaríñagí nání e nurirí re uríñigíni,

¹⁶ “Apíxí rí Ebíríamoyá fwiárfawéyí wírini. Seteno simíxí api níwirí gwíniñí jaríniñáná xwiogwí 18 múronírini. ‘Ími Sabaráyo gwíniñí níwíkwearí naní níwimíxírná nípíkwíni m̄yaríni.’ ríniwaiwiaríñoi?” uraríná

¹⁷ omí wikí dñí wíaiwííáwa ayá winíñigíni. Ayá winaríná ámá oxí apíxí e epíroyí egíáyí amípi ayá ríwamónípxí Jisaso yaríñípi nání yayí seáyí dání néra ugíawixíni.

Ewayf ikaxf masité siyf nánirini.

18 O áamá obaxf dñf mîwîkwîropa yarîñagfa nîwînrî re ragfîrîni, “Nionî ewayf xwîyfa bî pîpî nrîrî Gorîxo xwioxfo mîmeámf nerî seameñweanfápi ‘Rîpîñîñf imónîni.’ rîmfîni?” nurîrî

19 re urîñîñîni, “Apî masité siyfñîñf —Masité aiwá xegf siyf aga onîmiárîni. Apî masité siyfñîñf imónîni. Áamá wo masité siyf nîmearî xegf omîñfyo moáráná nerápirî íkfá nimónîrî peyíaná ñf nîbîrî ápaxfyo yéwf tîñîñîni.” urîñîñîni. Áamá “Agwî Jisasomî áamá obaxf dñf mîwîkwîropa yarîñagfa aiwî idáná obaxf dñf wîkwîropfîrîrîni.” oyaiwîpoyînrî Jisaso e uragfîrîni.

Ewayf ikaxf yisf nánirini.

20 Ewayf xwîyfa axfpî ámî bî re urîñîñîni, “Arîge nrîrî Gorîxo xwioxfo mîmeámf nerî seameñweanfápi ‘Rîpîñîñf imónîni.’ rîmfîni?” nurîrî

21 re urîñîñîni, “Apî yisfñîñf —Yisf bisfkerfa sîni sîñf enáná bî onîmiápi ñîmî táná yarîñfpa nîpîni íkwianwf eapînarîñfîrîni. Gorîxo xwioxfo mîmeámf nerî seameñweanfápi yisfñîñf imónîni. Apîxf wî bisfkerfa sîni sîñf ñîramîxf xwé wámi sîxf ñîñáná yisf bî nîmearî ñîmî táná nîmîni íkwianwf eapînarîñîñîni.” uragfîrîni.

Ewayf ikaxf óf onîgfyîkwî nánirini.

22 O Jerusaremî nánî nurîná anjî apî apimî nuréwapîya warîná

23 áamá wo re urîñîñîni, “Ámînáoxîni, sfá Gorîxo áamá nîyonî mí ómómîximf enfáymî o áamá womîni womîni nenenî yeáyf neayimîxemeanfáranî?” urfagî o áamá ayo re urîñîñîni,

24 “Gorîxomî dñf nîwîkwîrorî xfdarîgáfapi óf onîgfyîkwîñîñf ñîni. Óf ayimî páwîpîrî nánî anîñf minf éfîrxîni. Áamá obaxf ananî opáwianeyînrî nerîná yopa megîñîpîrîrîni.” nurîrî

25 ewayf ikaxf re urîñîñîni, “Anjî xiáwo nîwiápnîmearî anjî ówanjî yáráná seyfné nîbîro wáf bîarîwáminî nrómáná wakwf nórîrî ‘Ámînáoxîni, anjî ówanjî neafkwîenapeî.’ uráná re searîñfárinî, ‘Nionî majfárinî. Anjî gîmî dánfýfnéxîni?’ searáná

26 re uranîrî éfáyf ‘Joxî negf anjî wáfyo nrémorî nene tîni nawîni aiwá tîni ñîñîgî tîni nîñîrane nearéwapîyîñenerîni.’ uranîrî éfáyf

27 anjî xiáwo re searîñîñîni, ‘Anjî gîmî dánfýfnéxîni? Nionî majfárinî.’ searîñfárinî. ‘Íwf yarîgáfýfné nionî pîni nîñîwiárîmî éf úpoyî.’ searîñfárinî.” nurîrî Gorîxo anjî xiáwónîñf imónîñagî nánî e nurîrî

28 re urîñîñîni, “Seyfné re wîñîpîrîrîni. Segf seáwowa Ebirfamo tîni Aisako tîni Jekopo tîni awa Gorîxoyá xwîyfa wáf rókiamoagfáwa tîni xfoyá xwioxfo nîpáwîro ñweañagfa nîwînrî Gorîxo ‘Segfpî bîanîrîwáminî ñweápoyî.’ searfagî nîwînróná seyfné manjî magî nîrónîro ñwf pîyf wîrîñîpîrîrîni.

29 Émáyf oxf apîxf sogwf weaparîñîmî dánfýf weapîro sogwf wearîñîmî dánfýf yapîro mîdîmîdánfýf enî bîro nero Gorîxoyá xwioxfo nîpáwîro aiwá narîñagfa sîñwf wîñîpîrîrîni.” nurîrî

30 xewanîño ámî nîweapîrîná nánî re urîñîñîni, “Émáyf xámi surfímá imónîgáfýf xámi xámi imónîpîrîrîni. Xámi xámi imónîgáfýfné surfímá epîrîrîni.” urîñîñîni.

Jerusaremîyo imónîñfápi nánî áwanjî urîñî nánirini.

³¹ Jisaso xwiyáa api nuríísáná enáná Parisi wa re urémeagfawixini, “Gapimaná Xeroto rípikini nání wimónariñagí nání re pñi niwiárimí ui.” urfagfa

³² o re uriniñigini, “Soyíné nuro Xeroto, síwí sayíniñí fwi yariñomi áwaní re urémeápoi, ‘Jisaso re rarini urémeápoi, ‘Nioni síá árini wíyo imíó dñí xixéroariniyí mîxí umáinowárirí simîxíyí píranini imimîximí eri nemána omiñí (Omiñí ayí xewaninjo áamá niyoní nání upeinfa nánirini.) Omiñí Gorixo o éwiniginiñi nirowárenapiñipi yárimfáriní.” rarini.’ urémeápoi.” nurowárirí

³³ áamá e epíroyí egfáyo xewaninjo nání re uriniñigini, “Nioni Xeroto nání wáyí mininarinagí aiwi nioni ríxa úimigini. Nioni síá árini wíyo nuri Jerusaremí rémómáriní. Seyíné ‘Wíá rókiamoarigfá womí ami ami nípikiríná ayí nanímani. Jerusaremí nípikirínáyí ayí ananirini.’ yaiwiarinagfa nání warini.” nurini

³⁴ re uriniñigini, “Jerusaremí ñweáyíné, wíá rókiamoarigfáwami píkiro áamá Gorixo seyíné nání searowáfáyo síñá tñi nearo píkiro yarigfáyíné, karfkarí xegí miá negiri xwioxíyo mîmeámí yariñipa nioni íníná axípi e seaayiminiñi éagí ai seyíné mîseaimónariniñi.

³⁵ Arfá époi. Aní Gorixo yeáyí niseayimîxemearíná seyíné ñweaniri egíe ríxa anipá imónigoí. Nioni síñwí minanipa néra nuro ríxa ‘Ámináo urowáraná weapiní o yá dñí tñi yayí winipaxorini.’ níróná ámi síñwí nanipfáriní.” uriniñigini.

14

Síkwí mînekwîdonomi naní imîxiniñí nánirini.

¹ Sabarfá wiyimí Parisiowa wigí áminá wo Jisasomí “Yawawi nurai nioniyá aníyo aiwá onaiyi.” urfagí Jisaso nípawiri ñweanáná awa omí síñwí winaxídñáná

² áamá wo —O xegí síkwí aniniñí mînekwîdoárinorini. O Jisasoyá símîmaní tñimîni ñweanagí Jisaso e niwiniri

³ ñwí ikaxí eániniñipi mewegfáwami tñi Parisiowami tñi xwiyáa bi nuriríná yariñí re wininiñigini, “Sabarfáyo soyíné áamá simîxí egfáyí naní nimîxirínáyí, ‘Ayí ananirini.’ riyaiwiarinjo? ‘Ñwíáxiní.’ riyaiwiarinjo?” urfagí ai

⁴ awa pñé marí wimóninagfa Jisaso síkwí mînekwîdonomi wé seáyi e niwikwiárirí fá nîxirirí naní niwimîxirí xegí aní e nání nurowárimáná

⁵ awami re uriniñigini, “Soyíné woxí dîxí íworani, burímákaúrani, Sabarfá ayo aiwi míniniñwí iniñgí rîwoníyo píeróaná apaxí mé mîmîxeaariniñirani?” urfagí

⁶ Gorixoyá ñwí ikaxí eániniñipimí Sabarfáyo ámayo arirá niwiríná nání ríwaminiñí meáninagí nání awa xwiyáa bi muripaxí wimóniniñigini.

“Símf símf e ñweaniro mimónipa éfirixini.” uriniñigini.

⁷ Jisaso awa tñi aiwá niniñi niñweaníná áamá aiwá nání urepearfáyí xami símf símf e onweaneyiniri níwipiwo weniniñí éagfa Jisaso síñwí e niwiniri ríxa nñi níwipiwo aiwá naríná o ewayí xwiyáa rípi uriniñigini,

⁸ “Woxí woxí apîxí meánini nání aiwá imîxíapi nání rîrepearáná joxi nuri símf símf imóniñe mîñweapa éirixini. Áamá urepearfá wo joxi seáyi e rîmúroño ení nibirínáyí,

⁹ áamá aiwá apí nání earepeárfo joxí ñweañe nìbìrì re rìñìñoí, ‘Joxí ñweañé re o ñweañìñoí.’ rìráná joxí ayá néra nuri iwíyífá jfami ñwearfáriní. ‘Iwíyífá jfami ñweañé.’ rìrìpìrìxìñìrì símí símí imónìñe mìnweapa éirìxìñì.

¹⁰ Rìrepeáráná joxí nuri iwíyífá jfè ñwearfáriní. Rìrepeárfo joxí iwímí ñweañagí nìranìrì re rìrìñìgìñì, ‘Gí ñkumìxìñìrì emearìgwííoxìñì, joxí nuri áwìñì dae ñweañé.’ rìráná áamá oxí apìxí awí neánìro joxí tññì aiwá narìgífáyíyá sìnwíyo dání joxí ámináoxìñìñfì imónìrìñìñì.” Ewayí xwíyífá apí nuriñì

¹¹ re urìñìñìgìñì, “Áamá go go xewanìño weyí menfo ríwéná Gorìxo wimìxáná ayá nerì xwírfá nimóga unfáriní. Go go weyí míménfì waunfì ikárinfo omí Gorìxo weyí umenfáriní.” urìñìñìgìñì.

“Aiwá nánì nurepeárìrìñá re éfìrìxìñì.” urìñfì nánìrìñì.

¹²⁻¹⁴ Ámí xwíyífá rìpì aiwá apí nánì urepeárfo omí re urìñìñìgìñì, “Áamá nánì aiwá rìyamí nerìñáyí dìxí ñkumìxìñìrì emearìgífáyíraní, rìrìxímeáowaraní, dìxí áamá axí joxíyáyíraní, áamá anjì axí e dájfì amípì mímúrónìgífáyíraní, ayí ríwéná joxí ení aiwá nánì rìrepeáráná ayíyá ení joxíyá ñìgífápa axfìpì ñimìgìñìrì ayo murepeárìpa éirìxìñì. Aiwá rìyamí nerìñá áamá uyípeayíyo tññì áamá wará minìñyó tññì síkwí ikí egífáyó tññì sìnwí supárgífáyó tññì nurepeárìrìñáyí, áamá e imónìgífáyí joxí wí rìyamí nerì siapìpaxí menagí nánì ríwéná áamá wé rónìgífá wiápìñimeááná Gorìxo mí ómómìxìmí nerìñá xewanìño joxíyá nánì siapìñfá enagí nánì yayí seáyìmí dání osinìñì.” urìñìñìgìñì.

Ewayí ikaxí aiwá apìxí meaní urepeárìñfìpì nánìrìñì.

¹⁵ Áamá wo awa tññì ñìñwearo aiwá narìgífo Jisaso e urarìñagí arfá ñìwirì ñìwiápìñimearì omí re urìñìñìgìñì, “Áamá Gorìxoyá xwíoxíyo ñìpáwirì ñìñwearì aiwá ñìpìrfá gíyí gíyí ananì oyá dìnjì tññì yayí winìpaxíyíñìñì.” urfagí aí

¹⁶ o ewayí ikaxí re urìñìñìgìñì, “Áamá wo áamá obaxí nurepeárìmáná aiwá xwé rìyamí nerì

¹⁷ rìxa rìyamí ñìyáríísáná áamá xegí xìnáínìñfì ñimónìrì omìñfì wìiarìñomí ‘Áamá nionì urepeárìmenáyo “Bfìpoyí. Aiwá rìxa rìyamí inárìñì.” urìmeí.’ wáf urowáríagí aí

¹⁸ áamá ññì áxenwarìñfì nìga nuro ‘Aiwá apí nánì baníméwìñì. Baníméwìñì.’ nurìróná áamá xámí nuri wáf wímeáo re urìñìñìgìñì, ‘Gí xwífá bì bì éáonì nuri sìnwí winímí enagí nánì aiwá nánì bìpaxí menìñì. Xe xegí kíkífá ounìrì sìnwí naneí.’ uráná

¹⁹ omìñfì wìiarìño nuri áamá ámí womí wáf wímeááná o ení re urìñìñìgìñì, ‘Burímákau omìñfì enfá nánì wé wúkau bì éáonì nuri waú waú maxìrìñfì ñkumìxára nuri iwamfó emí enagí nánì aiwá nánì bìpaxí menìñì. Xe xegí kíkífá ounìrì sìnwí naneí.’ uráná

²⁰ o áamá ámí womí wáf wímeááná o ení re urìñìñìgìñì, ‘Apìxí sìnjì meááonì enagí nánì bìpaxímaní.’ uráná

²¹ omìñfì wìiarìño nuri xegí boso, aiwá rìyamí ñìyárìrì ñweañomí áwanjì urémeááná wíkfì nónìrì xegí omìñfì wìiarìñomí re urìñìñìgìñì, ‘Anjìñì nuri anjì rìpì rìpímí ófyo nemerì áamá uyípeayíyo tññì wará minìñyó tññì síkwí ikí egífáyó tññì sìnwí supárgífáyó tññì nioniyá anjì re nánì ñìwirìmeamemí beí.’ urowáríagí

²² o nuri xfo urfípa nememí ñìbìrì re urìñìñìgìñì, ‘Bosoxìñì, nionì joxí ñìrífpa néagí aiwí íkwianwí wí sìnì anpá imónìñì.’ urfagí

²³ boso re uriniginini, 'Aiwá ripi nani gí aní magwí epíri nuri omiñí óf ami ami ininíyo nemi áma omiñí yarigíayo mixeaamei.' uowáríagí

²⁴ o nuri xixeni éaná boso áma aiwá nani awí eanigíayo re uriniginini, 'Nioni "Áma xami aiwá nani urepeárimenáyí aiwá wí aiwí mepíríméoi." seararinini.' uriniginini." Jisaso Judayí "Nene áma xami aiwá nani urepeáriméfyiníñí imóninagwi nani ríá neararini." oyaiwípoyiniri ewayí xwíyíá api uriniginini.

"Wiepísarini oyáoni oimónimini." moaríná uriní nánirini.

²⁵ Áma oxí apixí epíroyí egíayí o tñi ófyo nuróná o níkinimóniri re uriniginini,

²⁶ "Áma go go nioni tñamini nibiri 'Wiepísarini oyáoni oimónimini.' niwimónirínayí, Jisasoni dñí sixí niyinípi o xegí xanomí uyinípirani, xínáimí uyinípirani, xiepími uyinípirani, xegí niaíwíyo uyinípirani, xexíríméayo uyinípirani, seáyí e mímúropa nerínayí o gí wiepísariniáyí wo imónipaxí menini. Go go Jisasoni nani dñí sipí wiarinípi xewaníño dñí sipí yaiwinarinípi seáyí e mímúropa nerínayí o gí wiepísariniáyí wo imónipaxí menini.

²⁷ Áma go go nioni ninixídíríná 'Nioni Jisasoni xídarinagí nani áma wí xeaniní níkariri aiwí aniní xídímíarini.' niyaiwipa nerínayí o gí wiepísariniáyí wo imónipaxímani." nuriri

²⁸ ewayí ikaxí re uriniginini, "Seyíné woxí aní sepiá wiwá nimira opeyimíniríná xami éf ninjweámáná aní iwá miriri nani dñí nenwiperi 'Nígwí ararirani?' niyaiwiri 'Nígwí nioniyá anani aniwá tñi xixenirani?' yaiwinarinirini.

²⁹ 'Nígwí ararirani?' niriri meyíropa neri ríxa síñá níkkíróa nípeyiríná nígwí anipá imóninagí nani aní míramxwíní niyárimí úaná áma aní iwámí niwiniríná joxi nani riperiri niyayiro

³⁰ re ripíríarini, 'Áma ro aní iwá mirimíniri éf aiwí niwání miripaxí niwimóníagí ni míramxwínárími uníriní.' ripíríarini." nuriri Jisaso áma nioni níxídarigíayí aní míramxwíní neróniní nioni pñi niníwiárimí upírinxiniri e uriniginini.

³¹ Ewayí xwíyíá axípi ámi bi re uriniginini, "Míxí ináyí wo xegí siminí wínarigíayí áma nñi 10,000 imónináná míxí ináyí jfami dánoyá siminí wínarigíayí áma 20,000 imóninagí nani o xami éf ninjweari dñí niyaikirori 'Míxí niniróná anani xopíraráf wimíniréini? Ení mívínípa emíniréini?' yaiwiníñoi.

³² Ríxa 'Míxí ináyo xopíraráf niníñoi.' niyaiwirínayí wífo siní ná jfami njweanáná xegí áma wíyo re uowáriníñoi, 'Nuro omi re urémeápoi, "Negí míxí ináyo re rarini urémeápoi, 'None soyíné tñi míxí xixe seaipaxí menini. Pí pí nearíyí niyaníwáriní rarini.' " urémeápoi.' uowáriníñoi." Jisaso ewayí xwíyíá e nuriri

³³ "Seyíné woxí díxí iyíá íá amípi nani dñí yaíkiá mímopa nerínayí ayí gí siepísariniáoxí imóniríméini." nuriri

³⁴ re uriniginini, "Ayínáni saxí awíí yarini aiwí awíí yariniípi anipá neri aiwániní imónináná ámi arige éaná awíí eníñoi? Oweoi.

³⁵ Sikí amípi omiñíyo aiwá xwé oeniri wiároarigíá aiwí saxí awíí anipá imónáná aiwá urí eniginiri omiñíyo wiáropaxí menini. Aniníni emi moarigíarini. Áma gíyíné aríá tígíayíné aríá ókiarí nimónipoyi." Jisaso xegí wiepísariniyí saxíniní imóninagí nani e uriniginini.

15

Ewayf ikaxf sip+sipf anfa imonijo nanirini.

¹ Ámá takisf nani nigwf uraparigfa —Ayf émayf gapimanowami wiprfa nani wigf Judayo nigwf niwurap+yirona wigf meaprfa nani eni ami bi fwf uraparigfayrini. Ayf tñni fwf yarigfa winiyf tñni Jisasomi xwiyfa arfa wianiro nani anwi e barinagfa

² Parisiowa tñni nwf ikaxf eaninipi mewegfawa tñni sinwf e niwiniro mepi “Iyf tinarinoi.” nirinro wigipi re rinigfawixini, “Ámá o fwf yarigfayo nimim+niri aiwa nawini eni narigfarini.” rinarina

³ Jisaso ewayf xwiyfa ripi uriniginini,

⁴ “Soyne ama woxi sip+sipf 100 tñoxi wo anfa imonanyf, amf eanfyo dani sip+sipf 99 winiyf e niwarimoxi nuri anfa imonfo nani pfa nera nusana rixa winimearfari.

⁵ Niwinimearfana nimeari yaf tñni xwanwf nikwonimi nuri

⁶ anj e nremorina dixf nikumixiniri emearigfayo tñni ama anj axf e nweagfayo tñni rfaiwa re urimerfari, ‘Gf sip+sipf anfa imonfo rixa pfa nerf meagf nani nioni tñni nawini yaf oyaney.’ urifari.” Jisaso ama fwf yarigfa o tfaminf barigfayf sip+sipf anfa imonfo yapf imoninagfa nani ewayf xwiyfa apf nuri

⁷ re uriniginini, “Nioni re seararinini, ‘Ámá sip+sipf nani pfa nerf nimeari nani yaf epa anfnajowa ama fwf yarinj wo nisani yarinjagf niwinirona yaf nero ai ama 99 “Rixa we roninwaenerini. Nene saninj imonipaxf menini.” yaiwinarigfayf nani anfnajowa yaf yarigfamanf.’ seararinini.” uriniginini.

Ewayf ikaxf nigwf anfa imonijo nanirini.

⁸ Ami ewayf xwiyfa axipi bi ripi uriniginini, “Apixf wi nigwf we wukaú tñni nigwf wo niamiaperfnayf uywf nixaroarimaná piraninj pfa nerf anj síyf niperf winimeaniginini.

⁹ Niwinimearfana xegf imaninj yarigfiwami tñni anj axf e nweagfayo tñni rfaiwa re uriniginini, ‘Nigwf niini miapéao rixa meagf nani niini tñni nawini yaf oyaney.’ uriniginini.” Jisaso ama fwf yarigfa o tfaminf barigfayf nigwf miapéf yapf imoninagfa nani ewayf xwiyfa apf nuri

¹⁰ re uriniginini, “Nioni re seararinini, ‘Nigwf apixi niamiaperf pfa nerf ami meao nanininj yaf epa Gorixoyá anfnajowa ama fwf yarinj wo nisani yarinjagf niwinirina yaf e yarigfari.’ seararinini.” uriniginini.

Ewayf ikaxf niaiwf aninijo nanirini.

¹¹ E nurimána ami ewayf xwiyfa re uriniginini, “Ámá wo xegf niaiwf oxf waú tñjo

¹² —Xogwao xanomi niwiapfnimeari re uriniginini, ‘Ape, joxi nipéana “Amipi omi wimiginini.” yaiwiarinipi rixa niapet.’ urifagf xano ‘Amipi rfwéna yanf nimerf nioni wimiginini.’ yaiwiarinifyf rixa awaumf yanf numeirf m+nf niwimána enána

¹³ rixa sfá arinf oraná xogwao o xegfni awi eameamf nerf nimeami anj wimi ná jfami nani nuri anj ayo ninwearina uyfnif nerf xegf nigwf amipi xano winifyf xwir+xwirfa ikixeniginini.

¹⁴ Xegf nigwf xwir+xwirfa nikixerf amayo niwiememána enána re eniginini. Ámá anj ayo danifyf aiwa nani dfwf nikeamoniro yarina o rixa uyipeayo imonif enagf nani o eni aiwa nani dfwf nikeamoniri nani

15 nuri áamá aṅf ayo dánf womi nigwí omiṅf nání rixiṅf urfagi o omiṅf Judayf nṅni xwirfá winariṅfpi nání re urṅṅniṅiṅi, ‘Gf omiṅfyo nání nuri gf odipíyo aiwá nṅwii.’ urfagi

16 o nuri omiṅf e nerfná rixa agwí eṅf mṅwínarfagi aiwá pfa odipi narṅfpi nṅpaxf wimónfagi aiwí áamá wí omi aiwá bi mṅni mṅwigfawixṅni.

17 E eṅáná o ámi diṅf fá nixiriṅf re yaiwiṅniṅiṅi, ‘Gf ápoyá omiṅf wiariṅfáyf nṅni aiwá apáni nṅfiri nání múróniṅagi aiwí nioni re niṅweari aiwá agwí nání nṅpémniṅf riyariṅniṅf?

18 Nioni nṅwiápfniṅmeámi nuri gf ápomi re urémeámiṅiṅi, “Ápe, nioni fwf Gorixomi wikáriṅf joxi sikáriṅf éaniṅni.

19 Nioni naṅf mimóniṅagi nání siṅf dixf riwaxoni imónipaxf menṅni. Joxi ‘Gf omiṅf niariṅfoxṅniṅf imóniṅoxṅni.’ nṅreṅ.” Ápomi e urémeámiṅiṅi.’ nṅyaiwirṅ

20 nṅwiápfniṅmeámi xano tṅf e nání nuri nuri rixa aṅwi e báná xano xegf xewaxo jiiwo barṅagi nṅwiniṅf wá nṅwianṅf mṅf nuri nṅmakfkiyiri kíyf miaúnána

21 xewaxo re urṅṅniṅiṅi, ‘Ápoxṅni, nioni Gorixomi fwf wikáriṅf joxi sikáriṅf eṅariṅni. Nioni áamá naṅf mimóniṅagi nání siṅf dixf riwaxoni imónipaxf menṅni.’ urfagi aiwí

22 xano omiṅf wiariṅfáyo rfaiwá re urṅṅniṅiṅi, ‘Soyfné rapirapf imiriṅf mimóniṅu aṅfni nṅmeámi nṅbiri uyirfipoyi. Omi okiyfá numerfná wé ramaxf wá wéyo uyiráro sṅkwf sú uyiréro époyi.

23 E nemáná burimákaú sipikf ikwanf imónariṅo nṅmeámi nṅbiri pikípoyi. Nene niṅirane íwo nání yayf oyaneyi.

24 Nigf íwf ro peṅoniṅf imóniṅo ámfniṅf wiápfniṅmeanṅo. “Anṅniṅniṅiṅni.” yaiwiagwá ro ámi neaímeáagi nání yayf yanṅ aiwá oimixaneyi.’ urfagi awa o urṅpa nero rixa aiwá riyamf nero yayf seáymṅ dání néra warfná re eṅniṅniṅni.

25 Xewaxo xámiṅo omiṅfyo yariṅfmi dání nṅbiri rixa aṅf tṅf e aṅwi e dání wenṅf éyf winiṅniṅniṅni. Soṅf riro sminiṅf ero yariṅagfa nṅwiniṅf

26 omiṅf wiariṅfá womi rfaiwá nuriri o rixa aṅwi e báná re urṅṅniṅiṅi, ‘Ayf pí nání neri rariṅo?’ urána

27 o re urṅṅniṅiṅi, ‘Dixf rigwáo rixa rémónariṅo. O rṅniṅf wí mṅmeá naṅo emeago dixf ápomi wímeáagi nání o burimákaú sipikf ikwanf imónariṅo pikiṅo.’ urána

28 o wikf nóniṅf mṅpáwipaxf nṅwimóniri wáf e roṅáná xano nṅpeyari piyipiṅf xwiṅfá urfagi aiwí

29 xanomi miṅf nuriri re urṅṅniṅiṅi, ‘Nioni rináinṅniṅf nimóniri omiṅf siarfná xwiogwí obaxf nṅmúroarfná sekaxf amipi joxi nṅrfyf nání nioni wí miriwiaíkiṅariṅni. E neri aí nioni gf nṅkumixṅniṅf emeariṅáyf tṅni yayf yanṅ nání memé miá aí wo mṅniariṅniṅni.

30 Nioni mṅniariṅpa neri aiwí dixf riwaxo, apixf iyf ede dání oikixearigfiwa tṅni nemerfná dixf nigwí xwé nowariṅo nání burimákaú sipikf ikwanf imónariṅo apáni upikiṅni.’ urána

31 xano re urṅṅniṅiṅi, ‘Gf íwoxṅni, “Nioniyáyf wí ámi o nṅrápniṅariṅni.” mṅyaiwipani. Joxi ínina nioni tṅni ṅweariṅoxi amipi áponiyáyf nṅni dixṅniṅni.

32 E neri aí dixf rigwáo peṅoniṅf imóniṅo ámfniṅf wiápfniṅmeanṅo. “Anṅniṅniṅniṅni.” yaiwiagwáo ámi neaímeáagi nání “Yayf mepa oyaneyi.” riṅimónariṅni? Oweoi, xe yayf oyaneyi.’ urṅṅniṅiṅni.” Jisaso Parisiowa

“None xiráxogwáowaú xiráóniḡ ímóniḡagwi nání ríá neararini?” oy-
aiwípoyiniri nání ewayí xwiýfá apí uriniginini.

16

Ewayí ikaxí bosíwí dḡḡ émi saímí moḡo nánirini.

¹ O ewayí xwiýfá rípi eni xegí wiepísarinḡowami nuriri re uriniginini, “Ámá amípi níni mímúroniḡ wo o xegí bosíwo nání ámá wí níbīro áwaní re uríḡfawixini, ‘Dixí bosíwo dixí iyfá fá amípi xwirfá ikixearini.’ uríḡfá

² o bosíwo nání ‘Obini.’ nuriri o ríxa báná re uriniginini, ‘Pí éagí nání joxi nání xwiýfá wí rarinḡagfá wianiginini? Amípi nioniyá joxi niniḡmeiríná aríḡe niniḡmeia warinini? Amípi nioniyá píní niniḡwiárimí urí nání níni fá nírorí bīkwíyo niḡwirárirí niapeti. Joxi síní ḡf bosíwí nimóniri ḡweariméini.’ uríḡfá

³ bosíwo nurí re yaiwiniginini, ‘Nioni bosíwí roarinḡáyí boso “Joxi kikiíá ui.” níranáyí arí emíáríani? Bosíwí nimóniri yarínḡáoní xwíá nímiríná ení meání emíáríani? Rixinḡ nura nuríná ayá niníníáríani?’ níyairiri

⁴ re yaiwiniginini, ‘Ai, pí pí éimiginiri ríxa níjfá ímóninini. ḡf boso “Joxi kikiíá ui.” níranáyí ámá nioni wíḡf anḡyo nání anani níḡmimínipírí nání pí éimiginiri ríxa níjfá ímóninini.’ níyairiri

⁵ ámá o xegí boso níḡwí wayá ríwéná niapíríxiniri winḡyo ‘Bípoyí.’ nuriri awa ríxa báná xámi bīomí re uriniginini, ‘ḡf boso pí siapinḡf nání ríwéná rírápíníáríni?’ uríḡfá

⁶ re uriniginini, ‘Weríxí síxí ínḡḡ díramíxí 100 niapinḡf nání xixeni axípi nírápíníáríni.’ uríḡfá bosíwo re uriniginini, ‘Dixí bīkwí níḡwí nání ḡwiráririnami níḡearí éf níḡweámáná weríxí síxí ínḡḡ díramíxí 100 nání eánḡḡe níkwíriri 50 ḡwirárei.’ nuriríná xío eni bosoyá bīkwíyo axípi díramíxí 100 nání eánḡḡpí níkwíriri ámi 50 ḡwiráriniginini.

⁷ Ámá ámi wo báná bosíwo yarínḡf re winiginini, ‘ḡf boso joxi siapinḡyí araririni?’ uríḡfá o re uriniginini, ‘O wítí fá 1000 nioni niapinḡf nání xixeni axípi nírápíníáríni.’ uríḡfá bosíwo re uriniginini, ‘Dixí bīkwíyo wítí fá 1000 nání ḡwirárinḡḡe níkwíriri wítí fá 800 ḡwirárei.’ nuriríná bosoyá bīkwíyo eni níkwíriri axípi níḡwirárirí womí womí níni e néra uniginini.

⁸ Boso xegí yapí wíwapíyarínḡf bosíwo nání ‘O “Nioni onimimínipoyí.” níyairiri e érinini.’ rarínḡagfá arfá e níwiri o nání ‘Dinḡf émi saímí moḡorini.’ níyairiri seáyí e umeniginini.” Jisaso ewayí xwiýfá apí nuriri wiepísarinḡyo ámi bī rípi uriniginini, “Ámá agwi ríná amípi xwíá tḡyo wenḡpí nání dinḡf níkwíroro yaríḡfáyí wíḡf wíníyí tḡni níniróná dinḡf émi saímí níḡoro nero nání ámá nioni dinḡf níniḡkwíroro yaríḡfáyó seáyí e ímóninḡoi.

⁹ Ayínáni re seararinini, ‘Níḡwípi ámá wí apí tḡni sípi imíxaríḡfá aiwi soyíné uyípeayí wí negí níḡumíxiniri emearinḡwayíninḡf ímónipírí nání níḡwípi tḡni arírá wíríxinini. E nerínáyí ríwéná síá yoparíyimi níḡwí níni ríxa anípa ímónáná Goríxo soyíné xegí anḡf íníná ḡweapíríá nání enḡyo páwipíríá nání seamímíníníáríni.’ seararinini.

¹⁰ Ámá omínḡf onimíápia neríná píraninḡf dinḡf níkwíroro xixeni yaríḡfá ḡiyí ḡiyí xwé eni xixeni yaríḡfárinini. Ámá omínḡf onimíápia neríná dinḡf níkwíroro mé ámáyá síḡwíyo dání níwiepísiro omínḡf yaríḡfá ḡiyí ḡiyí omínḡf xwé nání aí axípi yaríḡfárinini.

¹¹ Ayínáni níḡwí ámá wí níḡmearo ayí tḡni sípi imíxaríḡfáyí soyíné níḡwí ayí aí tḡni ámáyo mḡni mḡwipa ero arírá mḡwipa ero nerínáyí ‘Goríxo

anani xegí amípí naní anínamí weníyí none píraníñí umeianíwá nání neaiapíníáríni.’ riyaiwiaríño? Oweoi.

12 Soyíné amípí ámá woyáyí síñwí muwínaxídipa nerínáyí omíñí soyínéyápi mepíríáyí go seaiapíníáríani? Oweoi.

13 Ámá wo ámá waúyá xínáíníñí nimóníri omíñí wiipaxí meníni. E nerínáyí wíomí díñí síxí nuyirí wíomí díñí peá nímorí nerí wíomí píraníñí ayá tñni níxídírí wíomí peayí níwianírí eníñoi. Soyíné nígwíyíyá omíñí wíiaríñíñí nimóníro ‘Nígwí wí mínímúropa oeni.’ níyaiwirínáyí, Goríxoyá omíñí wíiaríñí woxíñíñí imónípaxí meníni.” uríñínigíni.

Jisaso xwíyíá uríñíyí wí náníríni.

14 Jisaso xegí wiepísaríñowami e uraríná Parisiowa —Awa nígwí nání xwapí wimónaríñowaríni. Awa aríá e níwiróná damí dání ríperírí umeararíñagíá

15 Jisaso e níwínírí re uríñínigíni, “Soyíné ámáyá síñwíyo dání ‘Wé róníñwáoneríni.’ níriro yapí níwiepísiro rarígíoyíné aí Goríxo amípí segí xwioxíyo ínimi imóníñípi nípiñí níjía imóníni. Amípí nání ámá ‘Rípi ayá tñípi imóníni.’ ríápiyí Goríxoyá síñwíyo dání xwíríá winaríñíyí imóníni.

16 Goríxo Ebírámo xíomí díñí níwíkwírorí píraníñí xídaráñagí nání re uríñínigíni, ‘Díxí seáríawé ámá obaxí nimóga úáyí gí ayá tñíñíñí nimóga upíríáríni.’ uríñí enagí nání Moseso tñni wíá rókiamoagíáwa tñni api nání Bíkíyó níriro eagíáríni. Seyíné píné api nísearéwapiya bígíáríni. E nerí aiwí Jono wayí níneameaia unjo níremóríná xwíyíá yayí seainípaxípi re searayíñínigíni, ‘Seyíné Goríxoyá xwioxíyo páwipírí nání íwí yarígíápi ríwímíni nímamoro nísaníro ñweáíríxíni.’ searayíñínigíni. Ámá níní aní ayómíni ení tñni óf nímoá páwianíro yaríñoi.

17 E nerí aiwí amípí níní Moseso tñni wíá rókiamoagíáwa tñni Goríxoyá Bíkíyó eagíápi bí onímíápi aí surímá imóníníámáni. Awa níriro eagíápa xíxeni imóníníáríni. Anína tñni xwíá rírí tñni ananí anípá nimónírí aiwí Bíkíwí Goríxoyá ñwí ikaxí eáníñípi anípá imónípaxí meníni.

18 Go go xegí xiepi xámí meanímí emí nímorí ámí wíní nímearínáyí ayí íwí inaríñí. Go go apíxí ámá wo nímearí emí monímí nímearínáyí ayí ení íwí inaríñí.” uríñínigíni.

Rasaraso tñni amípí mímúróníño tñni náníríni.

19 Jisaso ámá ayo re uríñínigíni, “Ámá wo amípí mímúróníño —O nígwí xwé tígíáwa rapírapí awíaxíni yínarígíápa íníná rapírapí ayíá ríñíni níyínírí síá ayí ayo aiwá naníni níniñí aníñí sírí muní ñweañáná

20 ámá wa wígfí ámá wo xegí yoí Rasarasoyí ríñíño —O uyípeayí imóníñáná uraní xegí wí pípírímíó enoríni. Omí nímeámí níbíro amípí mímúróníñoayá ákíñá íwí e wírírígíoríni.

21 Amípí mímúróníño íkwianíwíyo éf níñwearí aiwá níniñí yunípia píeróyí uraní tñño ‘Mímeání oemíni.’ níyaiwirí yaríná síwí wí níbayiro xegí uraníyo aíwí meayígíawíxíni.

22 Uyípeayo ríxa nípéagí aníñají Goríxoyáyí oyá díñípi nímeámí níyiro Ebírámo tññí e wárígíawíxíni. Amípí mímúróníño ení péagí omí ení xwíá níweyárimáná enáná

23 o ríá aníñí wearíñíyo dání ríñíñí xáiwí inaríná síñwí anaúyí wíñíñínigíni. Ebírámo ná jíamí ñweañáná Rasaraso xíó tñámíni kínímónénapíñagí níwínírí

24 ríaiwá re uriniginini, 'Arfo Ebirfame, ríá tíf mimeninwí ayikwí minirarinini. Rasarasomi re uowárenapei, "Wé símpini iniigtyo igíá neámáná aíwí iminí urini nání wikwiároui." uowárenapei.' uríagi aí

25 Ebirfamo re uriniginini, 'Arfoe, joxi síni sínoxí ninwearíná amipi nanini símeari Rasarasomi sípini wímeari yagírini. E nerí aíwí agwí o sa kikiá yaríná joxi ríniní nání niwieániri nwearini.

26 Rípi eni piní eariri segí tífamini eadrori negí tífamini eadrori enagi nání seyíné wí nene tífamini mixemónapipaxírini. Nene eni wí seyíné tífamini mixemónapipaxírini.' uríagi

27 ríá xaiwí weánarinjo re uriniginini, 'Nioni tífamini Rasarasomi re nání uowárenapipaxí mepa enánáyí, wauní rixiní re oririmini, "Gí ápoyá anímini uowárei." oririmini.

28 Gí nrixímeáowa wé bi nipini imónigíáwa nioni ríniní meeariní rími dání bipírixiniri Rasaraso xwiyíá nijíá wino uowárei.' uríagi aíwí

29 Ebirfamo re uriniginini, 'Awa ríwaminí Moseso niri eaní tíni wíá rókiamoogíáwa niri eagíá tíni anani íá niroro nijíá imónipaxírini. Xwiyíá api ríninípimi anani aríá wírixinini.' uríagi aí

30 ríá xaiwí weánarinjo re uriniginini, 'Arfo Ebirfame, xwiyíá apimi aríá umónipaxí menagi nání rirarinini. Ámá piyí wo níwiápnimeari nijíá wíánáyí, anani aríá níwiro nisaniro nwearipaxírini.' uríagi aí

31 o re uriniginini, 'Xwiyíá Moseso niri eanipi tíni wíá rókiamoogíáwa niri eagíapi tíni aríá mumónipa nerónáyí, ámá piyí wo níwiápnimeari nijíá wimíniri yarínagi aí ayí aríá wí wipaxí menini.' uriniginini." Jisaso xwiyíá api e uriniginini.

17

Íwí oépoyiniri wíwapiyarigíáyí nání uriní nánirini.

1 O xegí wiepísarinowami re uriniginini, "Ámá wí wí íwí oépoyiniri iwamíó níwíwapiyipíría aíwí ámá e wíwapiyíáyí aweyí! Síá wíyi ayí majíá wóriníarinini. Ayí xeaniní ríá tíní wímeaníá enagi nání díní sípí wíwíniginini.

2 Ayí niaíwí rípiami nioni díní níkwíroanro yarigíápiami pírí wiaíkanro nero íwí oépoyiniri wíwapiyaríná Goríxo 'Ayí xwiyíá mayírini.' mírí ríxa nípémáná enáná ríniní xwé winíarinini. Síni niaíwípiami íwí nání miewepísipa enáná ámá wa ayo íá níxero sínjá xwé wo sínwí tíni gwí níjáríro rawírawáyo nímamówarínáyí, sípí enagi aíwí ríniní Goríxo wimíniri enípíniní imóninímani.

3 Ayínáni píraniní éríxinini.

Íwí sípí yokwarimí níwiiríná epaxípi nánirini.

"Joxi ámá wo, Goríxomi níxídírí nání rírixímeá imóninjo íwí síánáyí míxí urírixinini. O ríxa díní neyírori nisaniro nerínáyí íwí sípí yokwarimí níwiiri 'Ananirini.' urírixinini.

4 O íwí nisiri piáxí weánarinagi nání níbirí 'Ríxa díní neyírori íwí ámi wíní simíamani.' rírémeááná joxi yokwarimí níwiiri 'Ananirini.' urírixinini. Síá axíyimi o sípa axípi wé wíúmí dání waú rírémeaayíánáyí, joxi eni yokwarimí wiayírixini." uríagi

5 wáí wurímeiarigíáwa Ámináomi re urígíawixinini, "Joxi díní ríkwíroarinwáyí ámi bí díní ríkwíroani nání neaií." uríagíá

6 Jisaso re uriniginini, "Soyíné nijíarinini. Masité aíwá siyí negí omíníyo íwí urarinwáyí aga onímíapia nerí aíwí segí díní nioni nání níkwíroarigíáyí ayíniní nerínáyí, 'Íkíá xé roxinini níyoámiga rawírawáyo e

dáni roi.’ uránáyť anani arfánıńť seainfárını. Amıpı ‘Nionı epaxfmanı.’ yaiwıarıgfa aı anani epfırfárını.

Ewayf ikaxf omıńť wııarıgfaýf nánırını.

⁷ “E nerı aı soyfne woxı dıxı rınáınıńť nimónırı omıńť sııarıńť wo xwfa nımırı yunf ikikémf yarıńe dánıranı, sıpısıpı pıránıńť nıméra warıńe dánıranı, pfnı nıwıarımı nıbırı rémónapána joxı ‘Ayá tfnı anıńı nıwıapırı nıńwearı aıwá neı.’ urıréını? Oweoı, o sa dıxı rınáınıńť omıńť sııarıńo enagı nánı

⁸ xámı re urırfnı, ‘Amına aıwá rfa nınıyeairı dıxı rapırapı nıkfkiyinımána aıwá nıxerı nıapána nionı inıgı nırı aıwá nırı nemána enána joxı rfwıyo nırfnı.’ urırfnı.

⁹ O joxı sekaxı urfıpı tfnı xıxenı sıáná omı weyf umerıréını? Oweoı, dıxı omıńť sııarıńo enagı nánı yayf wırméını.” Jıaso ewayf xwıyfa apı nurırı

¹⁰ re urıńınıgını, “Gf seaıepısarıńáoıne enı sekaxı amıpı nionı searfáyf xıxenı nerfnáyf seáyf e mimónıpa nero re rfrıxını, ‘None xınáıwanéıńť nimónırane oyá omıńť wııarıńwáonenırını. Omıńť negını nearfıyını enwárını.’ rfrıxını.” urıńınıgını.

Peyıf tfgfá wé wúkaú nanf imıxıńť nánırını.

¹¹ Jıaso Jerusaremı nánı nurı Garırı pıropenısı tfnı Samarıa pıropenısı tfnı mıdımıdánı enána o áwınımanı nıpurfná

¹² anı bımı rémóána ámá wé wúkaú peyıf tfgfáwa ná jfamı nırómána

¹³ rfaiwá re urıgıawıxını, “Jıasoxı, negı neamemearıńoxını, none nánı wá orunını.” urfagfa

¹⁴ o sıńwı nıwınırfná re urıńınıgını, “Soyfne nuro apaxfpanıńť imónıgıfawamı sıwá wınaúpoyı.” urfagı awa sıńı óf e warfná re enıńını. Wıgı wará nanf imónıńınıgını.

¹⁵ Nanf imónána awa wo wenıńť inıyıf wınıńınıgını. Xegı wará nanf imónıńagı nıwınırı nıkınımónımı nurı Gorıxomı yayf numerfná rfaiwánıńť nıra nurı

¹⁶ Jıasoyá sıkwı tńı e nıpfkınımearı omı yayf wıńınıgını. Ámá oyf Samarıayf worını.

¹⁷ O yayf wıarfná Jıaso ámá e rówapıgıfáyo re urıńınıgını, “Ámá wé wúkaú nanf imónıawıxını. Wfa gımınırını?”

¹⁸ Pı nánı ámá anı mıdánı rónı Gorıxomı yayf umemınırı bıńoı? Wfa Judayowa ámı mıbıpa pı nánı éoı?” nurırı

¹⁹ Samarıaomı re urowárıńınıgını, “Nıwıapfnımeámı uı. Joxı dıńf nınıkwrırıńpımı dánı erfkiemeánfnı.” urowárıńınıgını.

“Gına Gorıxo xwıoxıyo mımeámf nerı neameńweanfárını?” urıgfa nánırını.

²⁰ Parisıowa “Gorıxoyá dıńf tfnı ámá nene yeáyf neayımıxemeanfa nánı gına arfowayá xwfa pıaxıyo dánı iwıaronırfanı?” nıyaiwıro Jıasomı yarıńf re wıgıawıxını, “Gorıxo xwıoxıyo mımeámf nerı neameńweanfapı gına imónınfárını?” Yarıńf e wıagfa nánı o re urıńınıgını, “Sfmımajónıńť seainarfná sıńwı nıwınıro re rıpırfámanı, ‘Gorıxo xwıoxıyo mımeámf nerı neameńweanfapı rıxa rıyırını.’ rıpırfámanı.” nurırı

²¹ “Ámá Gorıxoyá dıńf tfnı yeáyf neayımıxemeanfa nánı arfowayá xwfa pıaxıyo dánı iwıaronıoyı rarıńwáo negı tfnı áwınımı re rıwo rıronı?” oy-aiwıpoyınırı re urıńınıgını, “Wı re rıpırfámanı, ‘Sıńwı wınıpoyı. Rıyırını. Sıńwı wınıpoyı. Jfıyırını.’ rıpırfámanı. Ayf rıpı nánı seararıńını. Gorıxo

xwioxíyo mímeámí neri seamenweáwínigíniri yariño ríxa seyíné t́ni áwínimí re roní enagi nání rariñini.” nuriri

²² xegí wiewisariñowami re uriniginini, “Ríwéná soyíné ‘Śfá ámá imóniño ámí śñáni nimóniri emenfáyi aníni oimónini.’ yaiwipírfá aiwí aníni imónifagi śñwí wínipírfámani.

²³ Ámá wí nioni nání ‘Śñwí wínípoi. J́iworini. Śñwí wínípoi. Riworini.’ searáníyí, nepa nearariñoíniri númi muxídipa éfrixini.

²⁴ Ápiñwí neríná wíá aní ikwíroniñí nímíni ókiaríñipa ámá imóniñaoni níweapírfáná ámá níníyá śñwíyo dání śñáni imónimfá enagi nání númi mupa éfrixini.

²⁵ Xámi ámá agwí ríná ñweagfáyí ríwí nimóáná nioni ríníñí xwé wí meámfáriní.

²⁶ Ámá eníná Nowao t́ñí íná néra wagfápa ámá imóniñaoni weapímíniri yaríná axípi epírfáriní.

²⁷ Ayí ‘Goríxo iniigí waxí t́ni xwírfá wí neaikixenfámani.’ níyaiwiro o nání d́ñí peá nímoró aiwá níro iniigí níro néra nuro apíxí níñwirára uro nímeága uro yaríná Nowao ríxa sipíxíyo ínimi páwíáná re eniginini. Iniigí waxí xwé níróga níwiápínimeari oxí apíxí níní iniigí namigfawixini.

²⁸ Nowao t́ñí íná dání ná ríwíyo Roto t́ñí íná ení Sodomí ñweagfáyí axípi e yagfáriní. Ayí ení Goríxo nání d́ñí peá nímoró aiwá níga uro iniigí níga uro nero amípi bí bí níga uro omíñí néra uro aní nímirá uro yaríná re eniginini.

²⁹ Śfá Roto Sodomí ṕni níwiárimí éf úyimi Goríxoyá d́ñí t́ni ríá t́ni śñá t́ni anínamí dání nípiérorí ámá aní apimí ñweagfáyí níní ríá níñiginini.

³⁰ Ríwéná ení ámá axípi e néra nuro ‘Goríxomi xewaxo níweapínfámani.’ níyaiwia waríná ámá imóniñaoni śñáni imónimfáriní.

³¹ Śfá ayimí ámá aní pákíki nímiríga peyíñíyo seáyí eniwámí ñweagfá gíyí gíyí níwepíníro ‘Nígí iyfá íá aní xwíá eníwámí weníyí nímeámí éf oumíni.’ níyaiwiro mípáwipa éfrixini. Aiwá omíñíyo yarígí gíyí gíyí ení wigí amípi meaníro nání ámí aní t́ñí e nání mupa éfrixini.

³² Rotomí xiepí nání d́ñí oseainini. Í xegí iyfá íá amípi nání d́ñí sipí wíagi níkinimóniri weníñí éfyí re eniginini. Níperi śñá imóniñiginini.

³³ Ámá xegí amípi d́ñí t́ñípi nánini d́ñí móf go go o d́ñí níyímíñí imóniñí aníñí ñweanfá nánípi síxí ínínfámani. Ámá xegí amípi d́ñí t́ñípi nání aí ‘Pí eníño!’ yaiwíf go go o d́ñí níyímíñí imóniñípi aníñí ñweanfá nání síxí ínínfáriní.

³⁴ Śfá ámá imóniñaoni weapímíyimi ámá waú aní ikwianwíyo sá wenáná Goríxoyá aníñajowa wíto, Goríxomí d́ñí wíkwíroaríñomí níwirímearo wíto d́ñí míwíkwíroaríñomí e wáripírfáriní.

³⁵ Ayimí apíxí wípaú ení pírawá yuní ikíxémí yaríná wíimí níwirímearo wíimí e wáripírfáriní.

³⁶ [Ámá waú ení omíñíyo yaríná wíomí níwirímearo wíomí wáripírfáriní.”] Jisaso e urfagi

³⁷ xegí wiewisariñowa re urígíawixini, “Ámínáoxini, joxi nearariñípi gími imónínfáriní?” urfagí Jisaso “O weapíníe nání ámá áwaní wí nearípaxí menini. Ámá níní śñwí t́ni wínipírfáriní.” oyaiwípoiñiri ewayí xwíyíá re uriniginini, “Píyí wenje apurí obaxí péñaríñíriní.” uriniginini.

18

Ewayf ikaxf apixf aní tñi xwirixf meariño tñi nánirini.

¹ Jisaso xegf wiep̄sar̄iñowa Gor̄xomi xwiyfá r̄r̄imf̄ n̄wirfná anijf̄ winfagi p̄fn̄ wiar̄p̄r̄ix̄inir̄i ewayf̄ xwiyfá b̄i nurir̄i

² re ur̄iñinigini, “Anj̄ bim̄ opis̄ anj̄yo dán̄i xwirix̄f̄ eyeyíróm̄f̄ yar̄iñf̄ wo —O Gor̄ixo nán̄i wáyf̄ mepa eri ámá n̄n̄iyo d̄iñf̄ sip̄i m̄wipa eri yar̄iñor̄ini.

³ Om̄i apix̄f̄ an̄f̄ wí —Í en̄i anj̄f̄ apimi d̄anj̄r̄ini. Í ínina o t̄iñf̄ e nán̄i n̄bayir̄i re uraȳiñinigini, ‘Ámá niñ̄i p̄fné n̄mearar̄igf̄áyf̄ jox̄i t̄ñi n̄rorai sanj̄f̄ n̄n̄ir̄ap̄ir̄i xwirix̄f̄ b̄i oyaiyi.’ uraȳiaḡi aí

⁴ o ‘Sanj̄f̄ mur̄ap̄ipa oemini.’ n̄ȳaiwia núisáná r̄wéná í nán̄i r̄ixa anijf̄ winfagi re yaiwin̄inigini, ‘Nioni Gor̄ixo nán̄i wáyf̄ mé ner̄i ámáyo d̄iñf̄ sip̄i m̄wiar̄iñáon̄i aiwi

⁵ apix̄f̄ an̄f̄ í anijf̄ nimoayar̄iñaḡi nioni í anijf̄ min̄f̄ bayarfná anijf̄ nin̄iniḡinir̄i ími oumearóm̄ini.’ yaiwin̄inigini.”

⁶ Jisaso ewayf̄ xwiyfá e nurir̄i re ur̄iñinigini, “Ámá xwirix̄f̄ eyeyíróm̄f̄ yar̄iñf̄ sip̄io enj̄p̄i nán̄i d̄iñf̄ mópoȳi.

⁷ O ámá sip̄io aiwi apix̄f̄ an̄f̄ ínina bayar̄iñaḡi nán̄i sanj̄f̄ ur̄ap̄iñinigini. Gor̄ixo ámá óniñf̄ wí mimóniñaḡi aí re r̄ȳaiwiar̄iñoi, ‘Gor̄ixo ámá x̄fo xeḡini eyiron̄iyf̄ om̄i ár̄wiyiran̄i, ikwáwiyiran̄i, “Jox̄i sanj̄f̄ nearápēi.” urayarfnáyf̄ o kikiáf̄ néra núisáná ná r̄w̄iyo dán̄i sanj̄f̄ ur̄ap̄in̄iḡini.’ r̄ȳaiwiar̄iñoi?

⁸ Oweoi! ‘Anj̄ni sanj̄f̄ ur̄ap̄in̄f̄ar̄ini.’ searar̄iñini. E ner̄i aiwi ámá imóniñáon̄i n̄weap̄irfná ámá sin̄i d̄iñf̄ nin̄ikw̄r̄oro yar̄iñaḡfa s̄iñw̄f̄ win̄im̄f̄ar̄fani? R̄ixa p̄fn̄i n̄n̄iwiar̄im̄i war̄iñaḡfa win̄im̄f̄ar̄fani? Aȳinán̄i p̄irán̄ijf̄ d̄iñf̄ mópoȳi.” ur̄iñinigini.

Ewayf ikaxf Parisio tñi takisf nán̄i nigwf urápariño tñi nánirini.

⁹ O ewayf̄ xwiyfá r̄ipi en̄i wan̄i d̄iñf̄ n̄ikw̄r̄óniro “None wé róniñwáoner̄ini.” yaiwiro ámá w̄iyo peayf̄ n̄wian̄iro “Sip̄iowar̄ini.” yaiwiro yar̄igf̄áyo nurirfná re ur̄iñinigini,

¹⁰ “Ámá waú —W̄fo Parisior̄ini. W̄fo takisf̄ nán̄i nigwf̄ nearápar̄iñor̄ini. Awáú Gor̄xomi xwiyfá r̄r̄imf̄ wian̄iri nán̄i anj̄f̄ Gor̄ixo nán̄i nanj̄w̄f̄ r̄id̄iyowá yar̄igf̄iwám̄i nán̄i axíná nuri

¹¹ Parisio xeḡip̄i anj̄wi e n̄irómáná xeḡf̄ d̄iñf̄ t̄ñi ínimi dán̄i re r̄r̄imf̄ win̄inigini, ‘Gor̄ixox̄ini, nioni ámá wa yap̄i sip̄ioni menaḡi nán̄i yayf̄ osim̄ini. Wa yap̄i ámáyo f̄w̄f̄ urápar̄iñáon̄imani. Wa yap̄i rik̄ik̄ir̄ó yar̄iñáon̄imani. Wa yap̄i apix̄f̄ t̄ñi f̄w̄f̄ inar̄iñáon̄imani. Takisf̄ nán̄i nigwf̄ nearápar̄iñf̄ dao yap̄i mimóniñini. Aȳinán̄i yayf̄ osim̄ini.

¹² Sabarfá ayf̄ ayo s̄fá w̄yaúmi aiwá ñw̄fá ñwir̄ar̄inar̄iñáon̄ir̄ini. Am̄ip̄i nioni meááyf̄ en̄i yanj̄f̄ n̄imer̄i wé wúkaú enj̄aná wo jox̄i nán̄i tar̄iñáon̄ir̄ini.’ Parisio Gor̄xomi e urarfná

¹³ takisf̄ nán̄i nigwf̄ urápar̄iño ná j̄famini e n̄irómáná piax̄f̄ weánar̄iñaḡi nán̄i s̄iñw̄f̄ n̄im̄f̄eyoar̄i anj̄nam̄i man̄f̄ ayá f̄á n̄ix̄ir̄inimáná Gor̄xomi r̄r̄imf̄ re win̄inigini, ‘Gor̄ixox̄ini, nioni f̄w̄f̄ yar̄iñáon̄ir̄ini. Wá n̄wianei.’ ur̄iñinigini.” Jisaso ewayf̄ xwiyfá e nurir̄i

¹⁴ re ur̄iñinigini, “Ámá o Gor̄ixoyá s̄iñw̄f̄yo dán̄i wé róniñf̄ nimónim̄i xeḡf̄ anj̄f̄ e nán̄i úaḡi aiwi w̄fo wé róniñf̄ mimóniñinigini. Ámá go go xewan̄iño seáȳi e menf̄oyf̄ Gor̄ixo xw̄fám̄i im̄ix̄in̄f̄ar̄ini. Go go ‘Sip̄ion̄ir̄ini.’ n̄ȳaiwir̄i ínimi imónf̄oyf̄ Gor̄ixo seáȳi e umenf̄ar̄ini.” ur̄iñinigini.

Niaíw̄f̄ on̄imiápiami wé ikw̄ikw̄iar̄im̄f̄ enj̄f̄ nánirini.

15 Wiep̄sar̄iḡowa áamá wí wiḡt̄ niaíw̄p̄iam̄t̄ Jisaso wé owikwiár̄in̄ir̄i n̄imeám̄t̄ bar̄iḡaḡta n̄iw̄in̄iro “N̄imeám̄t̄ m̄ib̄ip̄an̄t̄.” uran̄iro yar̄iḡaḡta Jisaso s̄iḡw̄t̄ e n̄iw̄in̄ir̄i

16 niaíw̄p̄iam̄t̄ r̄f̄aiw̄á “B̄í̄p̄oȳt̄.” nur̄ir̄i wiep̄sar̄iḡowam̄t̄ re ur̄iḡin̄iḡin̄t̄, “Ámá niaíw̄t̄ on̄imiá̄pia xan̄iyaú̄m̄t̄ d̄iḡt̄ n̄iw̄ikw̄r̄oro yar̄iḡf̄ápa Gor̄ixom̄t̄ d̄iḡt̄ w̄ikw̄r̄ó̄f̄áȳt̄ o xwiox̄t̄yo m̄imeám̄t̄ ner̄i p̄írán̄iḡt̄ umen̄jwean̄f̄a en̄aḡi nán̄t̄ niaíw̄t̄ r̄ip̄ia xe ob̄í̄p̄oȳin̄ir̄i s̄iḡw̄t̄ win̄f̄p̄oȳt̄. P̄í̄r̄f̄ m̄iw̄iāk̄ipa é̄p̄oȳt̄.

17 ‘Ámá go go niaíw̄t̄ on̄imiá̄pián̄iḡt̄ mimón̄ipa er̄i Gor̄ixom̄t̄ yeáȳt̄ mur̄f̄n̄ipa er̄i ner̄f̄náȳt̄, oyá xwiox̄t̄yo wí n̄ip̄áw̄iro ḡweap̄f̄r̄f̄aman̄t̄.’ searar̄iḡin̄t̄.” ur̄iḡin̄iḡin̄t̄.

Am̄ip̄i m̄imúrón̄iḡt̄ wo yar̄iḡt̄ win̄f̄p̄t̄ nán̄ir̄in̄t̄.

18 Judaȳt̄ ám̄in̄á wo n̄iw̄imear̄t̄ yar̄iḡt̄ re win̄iḡin̄iḡin̄t̄, “Nearéw̄ap̄iyar̄iḡt̄ nan̄ox̄in̄t̄, nion̄t̄ p̄í ner̄f̄n̄á d̄iḡt̄ n̄iȳm̄iḡt̄ t̄f̄ḡáon̄t̄ an̄iḡt̄ ín̄in̄á ḡweám̄f̄a nán̄t̄ imón̄im̄f̄ár̄in̄t̄?” yar̄iḡt̄ e w̄iaḡi

19 Jisaso áamá o “X̄f̄o en̄t̄ nan̄o en̄aḡi nán̄t̄ Gor̄ix̄o t̄n̄t̄ x̄ixen̄t̄ imón̄iḡor̄f̄an̄t̄?” oyaiwin̄ir̄i re ur̄iḡin̄iḡin̄t̄, “Jox̄t̄ p̄í nán̄t̄ ‘Nan̄ox̄in̄t̄ n̄irar̄iḡin̄t̄? Ámá n̄iyon̄t̄ nán̄t̄ Gor̄ix̄on̄t̄ nan̄t̄ imón̄in̄t̄.

20 N̄w̄t̄ ikax̄t̄ eán̄iḡf̄p̄t̄ jox̄t̄ n̄ijf̄ár̄in̄t̄. ‘Ap̄ix̄t̄ t̄n̄t̄ f̄w̄t̄ min̄ip̄an̄t̄. N̄iw̄iá̄p̄n̄imear̄t̄ áamá m̄ip̄ik̄ip̄an̄t̄. f̄w̄t̄ m̄imeapan̄t̄. Ámá wo nán̄t̄ xwiȳf̄á n̄iyim̄árón̄ir̄i yap̄t̄ mur̄ip̄an̄t̄. R̄in̄iyaú̄m̄t̄ wéyo mer̄f̄in̄t̄.’ N̄w̄t̄ ikax̄t̄ e eán̄iḡf̄p̄t̄ jox̄t̄ n̄ijf̄ár̄in̄t̄.” ur̄f̄aḡi

21 yar̄iḡt̄ w̄io re ur̄iḡin̄iḡin̄t̄, “Nion̄t̄ s̄in̄t̄ niaíw̄t̄ imón̄iḡaé d̄án̄t̄ n̄ip̄in̄t̄ n̄iméra b̄iḡár̄in̄t̄.” ur̄f̄aḡi

22 Jisaso ar̄f̄á e n̄iw̄ir̄t̄ re ur̄iḡin̄iḡin̄t̄, “N̄w̄t̄ ikax̄t̄ ap̄t̄ p̄írán̄iḡt̄ n̄iméra n̄ib̄ir̄t̄ aí b̄i s̄in̄t̄ men̄f̄r̄in̄t̄. D̄ix̄t̄ iȳf̄á f̄á am̄ip̄i n̄f̄n̄t̄ n̄igw̄t̄ nán̄t̄ b̄f̄ nemán̄á áamá uȳipeaȳt̄yo m̄in̄t̄ n̄iw̄ia nur̄f̄náȳt̄, an̄f̄nam̄t̄ am̄ip̄i ayá t̄f̄ḡt̄ t̄f̄ḡox̄i imón̄ir̄f̄ár̄in̄t̄. E nemán̄á n̄ib̄ir̄t̄ nion̄t̄ n̄ix̄f̄d̄f̄ir̄ix̄in̄t̄.” ur̄f̄aḡi aí

23 o ar̄f̄á e n̄iw̄ir̄f̄n̄á am̄ip̄i xwé wí m̄imúrón̄iḡo en̄aḡi nán̄t̄ aga xwiox̄t̄yo d̄án̄t̄ d̄iḡt̄ r̄f̄á nuxer̄t̄ xwir̄f̄á nimón̄ir̄t̄ kip̄iḡt̄ n̄iyir̄t̄ ron̄aḡi

24 Jisaso e n̄iw̄in̄ir̄i re r̄iḡin̄iḡin̄t̄, “Ámá am̄ip̄i m̄imúrón̄iḡf̄áȳt̄ nene Gor̄ixom̄t̄ nux̄f̄dir̄ane oyá xwiox̄t̄yo páwian̄t̄ nán̄t̄ an̄iḡt̄ min̄t̄ oyaneȳin̄ir̄i nero aiw̄t̄ n̄ip̄áw̄ipax̄t̄ mimón̄iḡoi.

25 Kamer̄t̄ en̄f̄ rap̄irap̄t̄ gw̄t̄ kiwear̄iḡf̄á óf̄ aȳikw̄in̄im̄t̄ páwipax̄t̄ mimón̄in̄t̄. Ámá am̄ip̄i m̄imúrón̄iḡf̄áȳt̄ kamer̄t̄ en̄f̄ óf̄yim̄t̄ m̄ip̄áw̄ipa yar̄iḡf̄ȳt̄ yap̄i Gor̄ixoyá xwiox̄t̄yo n̄ip̄áw̄iro ḡweapax̄t̄ mimón̄iḡoi.” r̄f̄aḡi

26 áamá e n̄iḡweámán̄á ar̄f̄á wiḡf̄áȳt̄ —Judaȳt̄ n̄f̄n̄t̄ “Am̄ip̄i m̄imúrón̄iḡf̄áȳt̄ Gor̄ixoyá d̄iḡt̄ t̄f̄n̄t̄ am̄ip̄i meaar̄iḡaḡta nán̄t̄ Gor̄ix̄o yaȳt̄ winar̄in̄t̄.” yai-wiaḡf̄áȳr̄in̄t̄. Ámá e n̄iḡweámán̄á ar̄f̄á wiḡf̄áȳt̄ udud̄t̄ win̄f̄aḡi om̄i re ur̄iḡf̄awix̄in̄t̄, “Jox̄t̄ near̄f̄f̄p̄t̄ nepa en̄án̄áȳt̄, Gor̄ix̄o áamá ḡiyo yeáȳt̄ uyim̄ixemean̄f̄ár̄f̄an̄t̄?” ur̄f̄aḡf̄a aiw̄t̄

27 o re ur̄iḡin̄iḡin̄t̄, “Am̄ip̄i áamá mepax̄t̄ imón̄iḡf̄ȳt̄ Gor̄ix̄o anan̄t̄ e nepax̄f̄r̄in̄t̄. Gor̄ix̄o anan̄t̄ áamá yeáȳt̄ uyim̄ixemeapax̄f̄r̄in̄t̄.” ur̄f̄aḡi

28 Pitao re ur̄iḡin̄iḡin̄t̄, “Ai, áamá o xeḡt̄ am̄ip̄i p̄f̄n̄t̄ m̄iw̄iár̄ipa ner̄i r̄ix̄f̄d̄ipax̄t̄ m̄iwimónar̄iḡaḡi aiw̄t̄ none neḡt̄ an̄f̄ t̄f̄n̄t̄ am̄ip̄i n̄f̄n̄t̄ p̄f̄n̄t̄ n̄iw̄iár̄im̄t̄ jox̄t̄ núm̄t̄ r̄ix̄f̄d̄iḡw̄in̄t̄.” ur̄f̄aḡi

29-30 Jisaso awam̄t̄ re ur̄iḡin̄iḡin̄t̄, “ḡiȳt̄ ḡiȳt̄ nion̄t̄ d̄iḡt̄ n̄in̄ikw̄r̄oro w̄in̄iȳt̄ en̄t̄ Gor̄ixoyá xwiox̄t̄yo páw̄ir̄ix̄in̄ir̄i wát̄ r̄imep̄f̄r̄i nán̄t̄ wiḡt̄ an̄f̄ran̄t̄, xiep̄im̄iran̄t̄, xex̄ir̄f̄meáowam̄iran̄t̄, xan̄iyaú̄m̄iran̄t̄, wiḡt̄ niaíw̄yoran̄t̄, p̄f̄n̄t̄ n̄iw̄iár̄im̄t̄ n̄in̄ix̄f̄dir̄f̄náȳt̄, an̄f̄á imón̄ip̄f̄r̄f̄aman̄t̄. Agw̄t̄ r̄in̄á Gor̄ix̄o aȳt̄ p̄f̄n̄t̄

n̄wiár̄im̄i úfá ax̄p̄i w̄in̄i m̄in̄i n̄iwimáná áamá n̄fn̄i mí ómóm̄ix̄im̄í éíná ayf̄ d̄in̄j̄ an̄in̄j̄ ín̄íná n̄weap̄r̄f̄a nán̄i en̄i win̄f̄ár̄in̄i.” ur̄in̄j̄in̄iḡin̄i.

Ám̄i áwan̄j̄ “N̄in̄ip̄kip̄r̄f̄ár̄in̄i.” ur̄in̄j̄ nán̄ir̄in̄i.

³¹ O xeḡf̄ wiep̄sar̄in̄j̄ wé wúkaú s̄ikw̄f̄ waú awam̄i j̄fam̄in̄i e n̄imeáa numáná re ur̄in̄j̄in̄iḡin̄i, “Jerusarem̄i nán̄i war̄in̄w̄in̄i. E rémóáná am̄ip̄í Gor̄ixoyá xw̄iyf̄á w̄f̄á rókiamoaḡf̄áwa áamá imón̄in̄j̄áon̄i nán̄i n̄ir̄iro eaḡf̄ap̄i x̄ixen̄i nímean̄f̄ár̄in̄i.

³² Neḡf̄ Judaȳf̄ m̄iȳf̄ n̄ror̄f̄ráná émáȳf̄ wa f̄á n̄in̄ixero ikaȳf̄w̄f̄ n̄imear̄iro iwan̄j̄ n̄imépero rean̄w̄f̄ núr̄iro

³³ s̄ikw̄f̄á raḡf̄ p̄r̄f̄ nuȳkiro n̄nimáná n̄ip̄kip̄r̄f̄ár̄in̄i. E ner̄i aiw̄i r̄ixa s̄f̄á w̄iyáú w̄iȳi óráná ám̄i n̄wiáp̄f̄n̄imeám̄f̄ár̄in̄i.” áwan̄j̄ p̄irán̄in̄j̄ e ur̄f̄aḡi aiw̄i

³⁴ xw̄iyf̄á ap̄i awam̄i ín̄im̄fn̄in̄j̄ imón̄in̄j̄aḡi nán̄i n̄j̄f̄á w̄i mimón̄ipa nero x̄fo r̄f̄ȳf̄ “Ayf̄ nán̄i r̄f̄a nearar̄in̄i?” m̄iyaiwiḡf̄awix̄in̄i.

S̄in̄w̄f̄ supár̄in̄j̄f̄ wom̄i nan̄j̄ im̄ix̄in̄j̄f̄ nán̄ir̄in̄i.

³⁵ O an̄j̄ xeḡf̄ yōf̄ Jeriko r̄in̄in̄j̄p̄i t̄n̄j̄ e r̄fm̄ine rémoar̄fn̄á áamá s̄in̄w̄f̄ supár̄in̄j̄ wo óf̄ man̄j̄pá t̄fn̄i n̄in̄weámáná áamá e pwar̄iḡf̄áyo aiw̄á nán̄i r̄ix̄in̄j̄ nur̄ir̄fn̄á

³⁶ ar̄f̄á w̄íȳf̄ win̄in̄iḡin̄i. Ox̄f̄ ap̄ix̄f̄ obax̄f̄ ikw̄kwier̄f̄ pwar̄in̄j̄aḡf̄a ar̄f̄á n̄iwir̄i yar̄in̄j̄f̄ re win̄in̄iḡin̄i, “Pí nán̄i yar̄in̄j̄o?” ur̄f̄aḡi

³⁷ áamá w̄i áwan̄j̄f̄ re ur̄iḡf̄awix̄in̄i, “Nasaret̄i d̄án̄j̄ Jisaso pwar̄in̄j̄aḡi yar̄in̄j̄o.” ur̄f̄aḡf̄a

³⁸ o r̄f̄aiw̄á re r̄in̄in̄iḡin̄i, “Jisasoxt̄i, m̄ix̄f̄ in̄áȳf̄ Depitom̄i xiáwox̄in̄i, jox̄i wá n̄iwianēi.” rar̄in̄j̄aḡi

³⁹ áamá Jisasom̄i xám̄i umeaḡf̄áȳf̄ o r̄f̄aiw̄á e rar̄in̄j̄aḡi ar̄f̄á n̄iwiro m̄ix̄f̄ nur̄iro “P̄fn̄i wiárēi.” ur̄f̄aḡf̄a aiw̄i r̄f̄aiw̄á en̄j̄f̄ t̄fn̄i ám̄i w̄in̄i w̄in̄i n̄ir̄ir̄i re r̄in̄in̄iḡin̄i, “Jisasoxt̄i, Depitom̄i xiáwox̄in̄i, jox̄i wá n̄iwianēi.” urar̄in̄j̄aḡi

⁴⁰ Jisaso e n̄irónap̄imáná sekax̄f̄ re ur̄in̄j̄in̄iḡin̄i, “Om̄i n̄iwir̄imeámi b̄fpoȳi.” ur̄f̄aḡi áamá w̄i r̄ixa n̄iwir̄imeámi an̄j̄w̄i e b̄áná

⁴¹ Jisaso yar̄in̄j̄f̄ re win̄in̄iḡin̄i, “Nion̄i pí on̄in̄ir̄i n̄irar̄in̄j̄in̄i?” ur̄f̄aḡi re ur̄in̄j̄in̄iḡin̄i, “Ám̄ináox̄in̄i, nion̄i ám̄i s̄in̄w̄f̄ oan̄im̄in̄ir̄i r̄irar̄in̄j̄in̄i.” ur̄f̄aḡi

⁴² Jisaso re ur̄in̄j̄in̄iḡin̄i, “D̄ix̄f̄ s̄in̄w̄f̄ anan̄i oxoar̄fn̄i. D̄in̄j̄f̄ n̄in̄ikw̄ror̄in̄j̄p̄imi d̄án̄i er̄f̄kiemeán̄ir̄fn̄i.” uráná

⁴³ re en̄in̄iḡin̄i. Xeḡf̄ s̄in̄w̄f̄ noxoar̄i s̄in̄w̄f̄ an̄in̄j̄in̄iḡin̄i. S̄in̄w̄f̄ nan̄ir̄i Jisasom̄i nux̄f̄d̄ir̄i Gor̄ixom̄i seáȳf̄ e umear̄fn̄á áamá n̄fn̄i o e éaḡf̄ n̄iw̄in̄iro ayf̄ en̄i Gor̄ixom̄i seáȳf̄ e meḡf̄awix̄in̄i.

19

Sakiaso en̄j̄p̄i nán̄ir̄in̄i.

¹ Jisaso r̄ixa Jeriko n̄irémor̄i an̄j̄ ap̄imi áw̄in̄im̄i pwar̄fn̄á

² áamá wo Sakiasoȳi r̄in̄in̄j̄o —O áamá takis̄f̄ nán̄i n̄igw̄f̄ urápar̄iḡf̄áyo x̄iráowán̄in̄j̄f̄ imón̄iḡf̄á wor̄in̄i. Am̄ip̄í w̄i m̄imúrón̄in̄j̄or̄in̄i.

³ O “Ámá Jisasoȳi r̄in̄in̄j̄o gor̄fan̄i?” n̄iyaiwir̄i s̄in̄w̄f̄ w̄in̄im̄in̄ir̄i ner̄i aiw̄i r̄ip̄f̄wo en̄j̄aḡi nán̄i ox̄f̄ ap̄ix̄f̄ uyimároar̄in̄j̄aḡf̄a o yopa n̄imeḡin̄im̄i

⁴ ayo xám̄i numear̄i an̄j̄fn̄i nur̄i “Jisaso óf̄ r̄iyim̄i pun̄in̄j̄o.” n̄iyaiwir̄i om̄i s̄in̄w̄f̄ w̄in̄im̄in̄ir̄i nán̄i ík̄f̄á wom̄i n̄ipeyir̄i wen̄in̄j̄f̄ ner̄i ron̄áná

⁵ Jisaso n̄ib̄ir̄i e n̄irónap̄imáná s̄in̄w̄f̄ anán̄f̄ȳf̄ Sakiasom̄i n̄iw̄in̄ir̄i re ur̄in̄j̄in̄iḡin̄i, “Sakiaso, an̄j̄fn̄i wep̄f̄nēi. S̄f̄á r̄iyi jox̄i t̄fn̄i n̄weám̄fn̄i. D̄ix̄f̄ an̄j̄ e nán̄i owaiȳi.” ur̄f̄aḡi

6 o anjini niwepiniri yayi tini niwirimeami xegi anji e nani nimeaa uniginini.

7 Xegi anji e nani niwirimeami uagi ama nini sinwi e niwiniro wiksi diji niwiaiwiro re rini gíawixini, “Áma íwí yariñi o tini ñweáminiri nani pí nani unoi?” rinarná

8 Sakiaso éf nírómáná Jisasomi re uriniginini, “Ámináoxini, nigí iyíá íá amipí nini bi biaú kikirí nepayómáná bi ama uyipeayí imónigíayo miní wimfáriní. Áma gíyí gíyo nioni yapí niwíwapiyiri nigwí íwí urápiñáyo wigí íwí urápiñáyí tini nioniyá wí tini seáyí e nikwiáriní miní wimfáriní.” uragi

9 Jiaso re uriniginini, “Agwi ama ro arío Ebiríamo Gorixomi diji niwikwirori yagípa axipi neri nisani éagi nani Gorixo rixa yokwarimí niwiiri yeáyí uyimixemeañoi.

10 Ayí rípi nánirini. Áma imóniñáoni ama íwí néra nuro anijí ikeamónanro yari gíayo nani pía neri yeáyí uyimixemeáminiri biñáonirini.” riniginini.

Ewayí ikaxí omiñí wiarigíá wé wúkaú nánirini.

11 Áma ayí xwi yíá api aría niwiro Jerusaremi Jiaso waríje nani rixa anwi e imóniñagi niwiniro diji re nimóo ugíawixini, “Gorixo nene xwioxíyo nimeámí neri neameñweaní rixa nimónininoi. Jiaso Jerusaremi nírémoríná émáyo mixí nuxí dowárimáná mixí ináyí nimóniri xwioxíyo nimeámí neri neameñweaninoi.” Diñí e nimóo waríná Jiaso “O negí mixí ináyí apaxí mé nimónimeninoi.” oyaiwípoiñiri ewayí xwi yíá bi nuriri

12 re uriniginini, “Áma áminá wo mixí ináyí imónauri ámi nibiri xegí ámáyo meñweari emfániri aní ná jíami imóniñími uminiri neríná

13 xegí xináiwániñí nimóniro omiñí wiarigíá wé wúkaú awami ‘Eini.’ nuriri nigwí gorí ama anijí miní omiñí emá waú wo nero mearigíto woní woní niwia nurí re uriniginini, ‘Nigwí nioni seaiaparíñá rípi sayá imixipírfá nani bisínisí nimíxa waríná seaímeáimiginí.’ nurimi úaná

14 ama anji e xío tini ñweagíayí wigí xwioxíyo dani wiksi diji niwiaiwiro wigí ama wíyo re uowárigíawixini, ‘Mixí ináyí imimiximí yariñomi nuro “O nene neameñweaní nani mineaimónarini.” urípoi.’ uowáragíá awa nuro mixí ináyí imimiximí yariñomi e uríagíá aiwí

15 o áminá bíomi mixí ináyí nimixiri xegí anji e nani uowáriniginini. O rixa mixí ináyí nimóniri anji e nírémoríná awa bisínisí nimixiríná nigwí sayá ríá imixíawixiniri sinwi owinimiri re riniginini, ‘Gí omiñí niarigíá nigwí wináwa obípoi.’ ráná

16 wo nibiri re uriniginini, ‘Negí neameñweañoxini, nigwí gorí joxi niapíño tini bisínisí nimíxa nuríná rixa wé wúkaú sayá imixiñáriní.’ uragi

17 o re uriniginini, ‘Gí omiñí niaríñí nanoxini, ayí awiaxíriní. Joxi nigwí nioni siapiñáo tini nioni riríñápa xixeni ení nani gapímaní nimóniri anji wé biaúmí meñweárixini.’ uriniginini.

18 Ámi wo nibiri re uriniginini, ‘Negí neameñweañoxini, nigwí gorí joxi niapíño tini bisínisí nimíxa nuríná rixa wé wú sayá imixiñáriní.’ uragi

19 mixí ináyo re uriniginini, ‘Joxi ení gapímaní nimóniri anji wé bimí meñweárixini.’ uriniginini.

20 Ámi wo nibiri re uriniginini, ‘Negí neameñweañoxini, nigwí joxi niapíño nioni írkwíyo wowí neri tináo siní riworini.

21 Joxi xeaniḡ rariḡoxi enagi nani wáy ninḡagi “Niḡwí ro xwiríá ikixéanáy, iwanḡ neaníáraní?” niyaiwiri bisinisi wí mimixiḡáraní. Joxi amipí áamá wa tḡáy dixí meari aiwá áamá wa iwíá uríáy dixí miri yarḡoxi enagi nani rirariḡiní.’ uríagi

22 o re urḡinigiḡiní, ‘Omḡḡ níiarḡḡ sumí roxiḡiní, jḡwanḡoxi niriḡíyo dani xwiyíá rimeariḡmíiní. Nioni xeaniḡ rariḡáoni amipí áamá wa tḡáy niḡḡ meari aiwá wa iwíá uríáy niḡḡ miri yarḡáoni enagi nani joxi niḡḡá imóniḡagi nani

23 pí nani niḡwí nioni siapḡáo niḡwí aḡíyo mḡnitiḡa enḡrḡiní. E nitiḡi siḡwiriḡí, niḡwí o tḡiní ámi bi seáy e ikwiárinḡáná meámiri éarḡiní.’ nuriri

24 áamá aḡwi e rogíáyo re urḡinigiḡiní, ‘Áamá romi niḡwí ro nurápiro niḡwí wé wúkaú tḡḡomi mḡni wípoi.’ uríagi

25 awa re uríḡáwixiní, ‘Ai, neḡ neameḡweaḡoxiní, o rixa wé wúkaú tḡḡoriní. Pí nani ámi wo wiríiní?’ uríagá

26 o re urḡinigiḡiní, ‘Nioni re searariḡiní, “Áamá ḡiyí ḡiyí nioni wiḡápi píranḡḡ nḡmero xwé nimixirḡnáy ámi wíni meapíráraní. ḡiyí ḡiyí nioni wiḡápi mḡmepa nerí kikiá nerḡnáy api ai ámi nurápmíáraní.” searariḡiní.

27 E nerí aiwi nioni tḡiní mixí imónariḡwáy “O neḡ mixí ináy nimóniri neameḡweani nani mḡneaimónariní.” yaiwíáyo niwirimeámi niḡiḡo ḡ siḡwí anḡaé dani píkipoyí.’ urḡinigiḡiní.”

28 Jisaso ewayí xwiyíá api nurárimí Jerusaremi nani niyirḡná xámi umeaḡnigiḡiní.

Jerusaremiyo niriémorḡná mixí ináy rémoariḡápa rémoḡḡ naniḡiní.

29 Jisaso aḡḡ onimiá biaú —Aḡḡ apiaú dḡwí Oripí rinḡḡpimi dani aḡwi e imóniní. Apiaú yoḡ Betipasi rinḡḡpi tḡiní Betani rinḡḡpi tḡiní tḡḡ e aḡwi e niriémorḡná wiepḡsariḡíyí waúmi re uowáriḡinigiḡiní,

30 “Awagwí aḡḡ jíapimi nani nuri niriémorḡná dogí sipikí e yurárinḡagi winíío —Siní áamá seáy e éḡ miḡweaariḡḡoriní. Omí níkweari niḡeámi bípiyí.

31 Áamá wo siḡwí neaniri ‘Awagwí pí nani ikweaariḡi?’ earánáy, re urípiyí, ‘Ámínáo seáy e éḡ niḡweari niḡeámi umḡniri nani yearowáriḡoi.’ urípiyí.” uowáriḡagi

32 awaú nuríná xío urípa axípi enagi niwḡniri

33 rixa dogí sipiko ikweaariḡná xiáwowa re uríḡáwixiní, “Pí nani dogíomi ikweaariḡi?” uríagá

34 awaú “Yegí Ámínáo seáy e éḡ niḡweari niḡeámi uni nani ikweaariḡwi.” nuriri

35 Jisaso pwarḡe nani niḡeámi nuri e nurárimáná wigí rapírapí seáy e yínigíápi seáy e niwikwiáriro Jisasomi seáy e ḡwiráraná

36 dogíomi éḡ niḡweari niḡeámi warḡná oxí apixí xío tḡiní waríḡáy mixí ináyíyo yayí wianiro yaríḡápa wigí iyíá saḡwíyo ríkariníḡáy niḡearo óḡ e ikwianḡwí neapára nuro

37 o rixa Jerusaremi tḡḡ aḡwi e niriémorḡná dḡwí miḡḡ Oripíyí rinḡḡpimi ipímiearḡná xegí wiepḡsariḡí obaxí xío tḡḡ e epíroyí egíáy re egíawixiní. Emímí Jisaso yarḡḡ nḡniyí siḡwí winayigíá nani yayí seáyimi dani nero Gorixo nani ríaiwánḡḡ niḡiḡo yayí numero

³⁸ re nira ugíawixini, “Míxí ináyí Ámináo neurowáriní ro oyá díní tñni seáyí e oimónini. ‘Anínamí ηweaηoxini, joxi níwayíróniri onweani.’ neaimónarini. Omíni seáyimi dání yayí oumeaneyi.” nira warína

³⁹ Parisi wa áamá epíroyí egíáyo áwinimi dání re urígíawixini, “Nearéwapiyaríηoxini, díxí wiepísaríηíyo míxí nuriri ‘E mírípa époyí.’ urei.” uríagíá aí

⁴⁰ o re uríηiniginí, “Wí pñni wiáripíríméoi. Pñni níwiárirínáyí, síñá tíyí eni ríaiwáníηí níriro nioní nání Goríxomi seáyí e umepíráoi.” uríηiniginí.

Jisaso Jerusaremí nání ηwí earí nánirini.

⁴¹ Jisaso ríxa Jerusaremí tíñí e aηwí e nírémorína aηí apimí níwínirína ηwí neari

⁴² re ríηiniginí, “Jerusaremí ηweáyíné nioní éí píraníηí seañwiráripaxí imóníηápi nání níjía nimóniro síñwiríyí, ayí naní imónimíniri enírini. E nerí aiwí nioní segí síñwí anígíe dání pñíníηí imóníηagi nání seyíné majía imóníηoi.

⁴³ Ríwéná áamá seyíné tíni míxí inarígíáyí awí níseamero segí ákíηápipimi píxemoánaníro nání xwíá waiwíníηí níta nípeyiro awí xapíxapí níseamudímómána

⁴⁴ segí aηí pípinamí néra uro niaíwí pípíkímí ero nero aηí nímirirína síñá níkíkíróníga peyiníηíyí bí xe okíkíróníniri síñwí wínipíríámani. Yeáyí seayimíxemeámíá nání seaímeáagi aiwí seyíné mí mínómíxípa yaríηagíá nání e e seaikáripíríárini” ríηiniginí.

Aηí rídíyowá yarígíwámí dání míxí urowárapíηí nánirini.

⁴⁵ Jisaso ríxa Jerusaremí nírémorí aηí naníwí Goríxo nání rídíyowá yarígíwámí nípáwiri áamá makería nímixíro naníwí rídíyowá nání bí yarígíáyo míxídámí níwirína

⁴⁶ re uríηiniginí, “Bíkwí Goríxoyápimi xegí aηí riwá nání re níriniri eánini, ‘Aηí nioníyáyí áamá níbíro xwíyía rírímí nípíríwárini.’ níriniri eáníηagi aiwí seyíné aηí áamá yapí níwiepísiro íwí uráparígíáyíyáiwáníηí imíxaríηoi.” uríηiniginí.

⁴⁷ O síá ayí ayo aηí iwámí dání áamáyo uréwapiyarína apaxípaníηí imónígíá xwéowa tíni ηwí ikaxí eáníηípi mewegíáwa tíni Judayí ámína seáyí e imónígíáwa tíni omí “Opíkianeyi.” níriro aiwí

⁴⁸ oxí apíxí níni oyá xwíyía aría wianíro aga níwimónaríηagi nání omí píkipaxí bí mimóníηagi nání síñwí wínaxídímegíawixini.

20

“Joxi néné tíηoxi imónei.’ go ríríηoi?” urígíá nánirini.

¹ Síá Jisaso aηí Goríxo nání rídíyowá yarígíwámí nípáwiri áamáyo xwíyía yayí wínipaxí imóníηípi uréwapiyaríηí wíyimi apaxípaníηí imónígíá xwéowa tíni ηwí ikaxí eáníηípi mewegíáwa tíni Judayí mebáowa tíni omí níwímearo

² re urígíawixini, “ ‘Joxi néné tíηoxi imónei.’ go ríríagí joxi áamá aηí riwámí makería nímixíro naníwí rídíyowá nání bí yarígíáyo míxídámí éiniginí?” uríagíá

³ o re uríηiniginí, “Nioní eni yaríηí bí oseaimini. Soyíné áwaní níránáyí, nioní yaríηí níarígíápi nání eni ananí áwaní searímíini.” nuriri

⁴ yaríηí re wíηiniginí, “Jono wayí níneameaia unjo Nwíá aηínamí ηweaηo uríagí ría eníηiniginí? Xegí díní tíni ría eníηiniginí?” uríagí

⁵ wiwaninowa yarini niniro re rinigfawixini, “None ‘Gorixoyá dñf tñi enjiginini.’ urána re nearinjo, ‘Soyné pí nani o rñipi nani arfa niwiro dñf mikwiropa egfariini?’ nearini enagi nani wí e uripaxí menini.” niniro

⁶ ámi re rinigfawixini, “E neri aí none ‘Jono xegf dñf tñi wáf nurimeri wayf niseameaia unfrini.’ urányf áma nñi ‘Jono Gorixoyá dñf tñi wáf rókiamonf worini.’ niyaiwiro nani sñá nnearo neapkipfrixini. Api eni wí muripa oyaneyi.” niniro

⁷ Jisasomi re urigfawixini, “None majfariini. Gorixoyá dñf tñi yagfrani? Xegf dñf tñi yagfrani?” urfagfa

⁸ o re uriniginini, “Soyné Jono nani dñf yaiwiarigfapi nani áwanf minirfagfa nani nionni eni ‘Joxi e éfrixini.’ niniño nani áwanf wí searimiméini.” uriniginini.

Ewayf ikaxf wainf omñf uwñaxfdiarigfáwa nánirini.

⁹ O ewayf xwiyfá rñpi uriniginini, “Áma wo wainf uraxf omñf bi iwáf nura núisáná áma wami re uriniginini, ‘Gf omñf rñpi píranñf sñwfw uwñaxfdífrixini.’ nurimi añf wimi urñmñrñ nani nuri emá obaxf nñweañsáná

¹⁰ rixa wainf sogwf yóf éaná xegf omñf wiiarigfá wo xfo xegf wí ourapauinñrñ uowarfagi aiwi omñf sñwfw uwñaxfdiarigfáwa omi fá nixero iwanf nimepero anfomi wárigfawixini.

¹¹ Omñf xiáwo ámi xegf omñf wiiarigfá womi uowaráná omñf sñwfw uwñaxfdiarigfáwa omi eni iwanf nimepero o ayá owinñrñ rñperñf numero anfomi wárigfawixini.

¹² Omñf xiáwo ámi omñf wiiarigfá womi uowaráná omi mñf nñroo bfaríwámñi moaigfawixini.

¹³ Omñf xiáwo awa íníná xegf omñf wiiarigfáwami iwanñi nimepero anfowami uowararñagfa nani re yaiwiniginini, ‘Nionni arñre emñrénini? Gf íwf dñf sixf uyiñáomi ouowarimñi. “Omi xixeni arfa wipfrfariini.” nimónarini.’ niyaiwiri uowarfagi aí

¹⁴ awa xegf xewaxo barñagi sñwfw niwiniro re rinigfawixini, ‘Xanoyá dñf meanfo jñwo barini. Omñf amñpiyf negf imónñfa nani omi opikianeyi.’ niniro

¹⁵ omi fá nixero bfaríwámñi nimoaimáná pikigfawixini.” Jiaso ewayf xwiyfá e nurñri yarini re winiginini, “Omñf xiáwo xewaxomi pikíagfa nani awami pí winfariini?” Yarinif e niwiri

¹⁶ re uriniginini, “Omñf xiáwo nñbñrñ omñf sñwfw uwñaxfdiarigfáwami pñpikimñ niyárimáná omñf ámi wa sñwfw onñwñaxfdípoyñrñ mñni winfariini.” urfagi áma e rówapigfá arfa e niwiro “Jiaso ‘Judayné omñf sñwfw uwñaxfdiarigfáyf yapñ imónñoi.’ rfa neararini?” niyaiwiro re rigfawixini, “‘Oweoi! Wí e enfamanñ.’ neaimónarini.” urfagfa aí

¹⁷ o sñwfw agwf niwñrñ re uriniginini, “Seyné ‘Wí e epaxí menini.’ yaiwiarñagfa aí pí nani Bkwíyo ewayf xwiyfá rñpi eníná nñroo eagfawixini, ‘Sñá añf mñrarigfáwa sñá awiaxf wo nani pfa nerfná wo “Sipixini.” nñroo emñ mófo Gorixo “Awiaxorini.” nñrñ nñmearñ añf xfo mñrarñiwámñ iwamfo nñtwayñrorñ mñrñfrini.’ xwiyfá wáf rókiamoagfáwa e nñroo eagfapi pí nani rinini? Seyné dñf rñmoarñoi?

¹⁸ Sixf botorixf sñáyo nñpiérori pñrñ miyeámñ inarññpa áma giyf giyo sñáyo nñpiérori xaíwf nearfnáyf axñpi imónñpñrñrñ. Xwasfwf yeáyf bimñ sñáyo nñpiérori nearfná yunf wárarññpa sñáyo áma giyf giyo nñpiérori

nearíná axípi xwasíwí yuníníjí imiximfáriní.” Jisaso xfo síñáóníjí nimóniri nání e uríñinigini.

Nígwí takisf nání émáyo wiayigfá nánirini.

¹⁹ Nwí ikaxí eáníjípi mewegfáwa tñni apaxípáníjí imónigfá xwéowa tñni awa “Jisaso ewayf xwiyfá níneariríná ‘Soyfne omíjí xiáwomi xewaxo pikífáníjí imóníjoi.’ rfa neararini?” niyaiwiro axína “Ríxa ía oxiraneyi.” niyaiwiro aiwi oxí apíxí e epíroyf egfáyf nání wáyf niwiro ía mixirípa nero

²⁰ síñwí niwínaxída nemero ámá wa yapf niwíwapíyiro síñwí niwínaróa oupoyiniri nurowáiro re urígfawixini, “Soyfne ámá nanoyfénéjí nimóniro yapf niwíwapíya nuríná pasáníjí níméra úpoyi. Xwiyfá omi anani gwí yipaxí wí ránáyf, ríxa omi ía xepíri nání gapímanomi áwanf urani nání re urípoyi, ‘Takisf nání nígwí émáyf nearáparígfápi síni mñni wianiréwini? Mñni miwipa yaniréwini?’ urípoyi. O ‘Oweoi, síni mñni miwipa époyi.’ ránáyf émáyf omi ía níxero gwí yipráoi.” urowáfagfa

²¹ awa nuro Jisasomi niwímearo pasáníjí níméra nuríná weyf re umearígfawixini, “Nearéwapíyaríjoxini, joxi xwiyfá níriri nínearéwapíyiríná náyoni nearéwapíyaríjoxi enagi nání nene níjfarini. Ámá gíyf gíyf símeágfa aí símímanf síñwí niwíniri síñwí nání wáyf mé xwiyfá Goríxoyá nepáni uraríjípi nearéwapíyaríjoxirini.” nuriro

²² yaríjí re wígfawixini, “Díjí joxiyá píoi yaiwiaríjini? ‘Nene émáyf mixí ináyf Sisaomi takisf nání nígwí mñni niwiayiranéná apáni wiaríjwini.’ rísimónarini? ‘Nípikwini miyaríjwini.’ rísimónarini?” uríagfa aiwi

²³ Jisaso yapf wíwapíyaníro yarígfápi nání díjí adadí niwiri níjfa nimóniri nání re uríñinigini,

²⁴ “Émáfyá monf bi síwá nípoyi.” nuriri ríxa síwá wíáná yaríjí re wíñinigini, “Nígwí rípi mi yof goyá eániri símímanf goyá ηwiráriniri inini?” uríagfa awa “Émáyf mixí ináyf Sisaoyá eánini.” uríagfa

²⁵ o re uríñinigini, “Nígwí rípi mi símímanf Sisaoyá ηwiráriníjagi nání xewaníjomi mñni wírixini. Amípi nñni oyá imóníjyíf eni xewaníjomi wírixini. E neri aí amípi Goríxoyá imóníjyíf xómi wírixini.” Jisaso Goríxo ámá xewaníjóníjí imixiníjí enagi nání omi díjí owíkwírfpoyiniri e uríagfa

²⁶ awa yapf niwíwapíyiro pasáníjí e uméfa aí émáya síñwíyo dání Jisaso xwiyfá meárinípaxí wí míraríjagi arfa niwiro ámá nñni eni Jisaso píraníjí e renjwípearíjagi arfa niwiro nání ududf nero xwiyfá bi murígfawixini.

“Ámá ámi wiápnímeapírfáriní.” uríjí nánirini.

²⁷ Ámá Judayf wa, Sajusiyf ríníjí wa —Sajusiowa re rarígfáwarini, “Ámá nípémáná enánáyf wí niwíápnímeapírfámani.” rarígfáwarini.

²⁸ Awa níbiro Jisasomi yaríjí wianíro nání re urígfawixini, “Nearéwapíyaríjoxini, enína Moseso ηwí ikaxí níneariríná nene nání níriri ríwamíjíf re eanjíriní, ‘Ámá go go apíxí nímeari niaíwí meméá péánáyf ámi xexírfmeáo apíxí aními nímeari penjoyá niaíwí wo wiemeáiwínigini.’ Moseso e níriri eanjíriní.” nuriro

²⁹ ewayf xwiyfá rípi urígfawixini, “Xíráxogwá wé wíúmi dánf wáu egfáwa xíráo apíxí wí nímeari niaíwí meméá péána

³⁰ xogwáo wo aními nímeari niaíwí meméá péána

³¹ ámi wo nímeari niaíwí meméá péána wé wíúmi dánf wáu imónígfáwa nowani o o ími nímeaayiro aiwi niaíwí wí meméá nowani ríxa péána

³² apixí eni xiráxogwá nowamini nimeániri nipemixárimáná xí eni peniginini.” Ewayí xwiyá Jisasomi e nurimáná

³³ omi majfá wikixeáraniro nani yariñf re wigfawixini, “Gorixo áma niyoní mí ómómiximf winfa nani pegfá nini niwiápnimearíná í xiráxogwá wé wúmí dánf waú nowani meagfí enagf nani goyái imóninfarfani?” urfagfa

³⁴ Jisaso re uriniginini, “Ríná áma apixí nwiráraniro mearo inarigfáriní.

³⁵ E nerí aí rfwéná Gorixo menweañaná áma oyá siñwíyo dani anani niwiápnimearo nweaprfáyf apixí nwiráraniro meánro iniprfámani.

³⁶ Íná ámi bi nipepaxf imóniprfámani. Ayf rípi nánirini. Anfnajowa yarigfápa nero nweaprfáriní. Gorixoyá dñfyo dani xwáripáyo dani wiápnimeaprfá enagf nani ayf Gorixoyá niaíwí nimónro anñf íniná nweaprfáriní.

³⁷ Soyfne dñf ‘Pegfáyf wí niwiápnimeapaxf menini.’ yaiwiarñagfa aiwi anani niwiápnimeaprfáriní. Xwiyá eníná Moseso íkfá onimíánána íwí rfá minf ápiáwí wearñagf winñfpi nani rfwamñf nearfná Gorixo xewañño nani urinñfpi re nrirí enñfíni, ‘Gorixoní dñf ráwowa Ebrfámo tñf Aisako tñf Jekopo tñf awayá Nwfáonirini.’ Moseso rfwamñf e nearfná xiáwowa ríxa pegfá aiwi o rfwamñf e nrirí enñfíni.

³⁸ Gorixo omi e nurirfná omi xiáwowa ríxa pegfámi aiwi Gorixoyá siñwíyo dani wigf dñf sñf siñf enagf nani e ripaxfíni. Gorixo áma pegfáyf nani Nwfáomani. Siñf egfáyf nani Nwfáorini. Oyá siñwíyo dani áma nñf wí pegfá aiwi, wigf dñf sñf siñf enagf nani nñf sñf siñfíni.” urarfná

³⁹⁻⁴⁰ nwf ikaxf eánñfpi mewegfáwa ámi dñf síxí mínipa nero yariñf ámi wíni bi míví re urigfawixini, “Nearéwapñyariñoxini, joxi wigf yariñf sífápi nani nurirfná aga nanf uraññini.” urigfawixini.

“Kiraiso niaíwí goyáorani?” urñf nánirini.

⁴¹ Jisaso re uriniginini, “Áma pí nani re rarigfáriní, ‘Áma nene yeáyf neayimixemeanfa nani arfowayá xwíá piaxfyo dani iwiaronfo sa míf ináyf Depitoyá xiáwo imóninfarfani.’ pí nani rarigfáriní?

⁴²⁻⁴³ Bíkfwf Samiyf rinñfyo Depito xewañño áma arfowayá xwíá piaxfyo dani iwiaronfo nani nrirí rfwamñf rípi enñfíni, ‘Gorixo gf Ámináomi re uriniginini, “Joxi wé náúmíni éf niñweari joxi tñf míf infáyo xoprarf ríwiimfáe nani xwayf nanirí nweárixini.” Gorixo gf Ámináomi e uriniginini.’ Depito rfwamñf api nearfná

⁴⁴ xegf xiáwo nani ‘Gf Ámináorini.’ nrirí nani aríge xegf xiáwo imónini?” Jisaso áma nñf “Áma yeáyf neayimixemeanfa nani arfowayá xwíá piaxfyo dani iwiaronfoyf rariñwáo anani Depitomi seáyf e nimónirí nepa Gorixoyá xewaxorfani?” oyaiwípoyinirí e uriniginini.

“Nwf ikaxf eánñfpi mewegfáwa yarigfápa mepani.” urñf nánirini.

⁴⁵ Áma nñf o e rariñagf arfá wiarfná xegf wiepñsarñnowami re uriniginini,

⁴⁶ “Nwf ikaxf eánñfpi mewegfáwa yarigfápa mepa érixini. Awa áma weyf oneamépoyinirí rapírapf sepiáni niyínimi añf emero áma makerfá imixarigfe dani ‘Ámináoxini.’ onearfipoyinirí emero rotú añfyo nipáwirónarani, aiwá imixarigfe nrémorónarani, ‘Áma niyfya sfmí sfmí e onweaneyf.’ niyaiwiro ero

⁴⁷ síwí yáf rfkínñfyf yapí ámayá aiwá pírf nñf íwí manarigfápa apixí aníwayá amípí íwí urápaniro nani ero ámayá siñwíyo dani Gorixomi

xwiyá rírímí niwiróná aníhí miní nira uro yarígápa soyné ení axípi mepa éríxini. Ríwéná Goríxo áamá niyoní mí ómómíxímí yaríná awa xwiyá xwé meárinípríárini.” uríhínigini.

21

Apíxí aní wí nígwí waúni tíhí nánirini.

¹ O siní aní Goríxo nání rídíyowá yarígíwámí ínimí nuréwapíya nemeíná síhíwí anííyí wíníhínigini. Amípí mímúronígáyí nígwí Goríxo nání tayarígíe taríhíagá níwínirí

² apíxí aní uyípeayí imónihí wí ení nígwí ríá iníhí waú nímeáa níbirí tágí níwínirí

³ xegí wiepísaríhíyo re uríhínigini, “Nioní nepa seararíhíni, ‘Apíxí aní uyípeayí imónihí rí Goríxo nání nígwí onímíá sípípkwí nítirí aiwí Goríxoyá síhíwíyo dání amípí mímúronígáyí táyó seáyí e imónigoí.

⁴ Amípí mímúronígáyí wígí nígwí xwé ayo dání bí nímearo nítiro aiwí apíxí aní ríyí xegí aiwá nání bí yanípaxí ówí tágí nání íyá seáyí e imónigoí.’ seararíhíni.” uríhínigini.

“Rídíyowá yarígíwá píneapríárini.” uríhínigini.

⁵ Xegí wiepísaríhí wa aní Goríxo nání rídíyowá yarígíwá nání re rígfawixini, “Aní riwá nímiríná síhí awíaxí níkkíróa nuro aní riwá imírhí mimónipa oenirí amípí naní áamá Goríxo nání wígáyí nímearo okiyá egíárini.” raríhíagá

⁶ Jisaso aríá e níwirí re uríhínigini, “Amípí naní soyné síhíwí wínarígá rípi ríwéná áamá wa aní riwá nípínearíná síhí níkkíróníga uní rípi nípíneaayiro emí nímeámí éáná síhí wo womí siní seáyí e ikwiáríníámani.” uríagí

⁷ awa yaríhí re wígfawixini, “Nearéwapíyaríhíoxini, joxí neararíhí apí gíná imóníníárini? Pí símímájónihí neaináná ‘Ríxa nímoníní ayoríani?’ yaiwianíwáriní?” uríagá

⁸ o re uríhínigini, “Áamá wa yapí seaíwapíyipríxini díhí píraníhí moríni. Obaxí níbiro gí yoí níriníro re rípríárini, ‘Nioní onirini. Ríxa ínirini.’ searáná aríá níwiro númí muxídipani.

⁹ Soyné ‘Aní wíyo míxí inaríhoí.’ raríhíagá aríá wiro ‘Áamá nípaní míxí íkwínaróaríhoí.’ raríhíagá aríá wiro neríná wáyí mikárínipani. Apí xámí imóníníárini. E ehíagí aiwí apí ríxa nímonímáná eháná soyné ‘Síá yoparíyi, o weapíníyí ríxa nímoníníhoí.’ míyaiwípa éríxini.” nurí

¹⁰ ámi re uríhínigini, “Áamá gwí axírí níwíápínímearo áamá xehí wí tñí míxí iníro míxí ináyí woyá woyáyí tñí míxí iníro

¹¹ poboní xwé néra urí aní niyoní aiwá nání dífí ikeamóníro aní wí e wí e símiárfí wímeari aní pírhíyo dání xegí bí nímonirí ekíyíhí ináná áamá wáyí ikáríníprí nání imónirí eníárini.

¹² Ayí e eníá imóníhíagí aiwí siní mimónipa eháná íá níseaxero xeaníhí seaikárípríárini. E níseairíná xwíríxí seameprí nání awí énarígíe nísearowátiro gwí aníyo níseahíwíríro nioní níxídaríhíagá nání xwíyá seamearíprí nání míxí ináyíyá síhíwí tñí e nání tñí gapímaníyíyá síhíwí tñí e nání tñí níseameámí seaupríárini.

¹³ E seaipríá ehíagí aí ananirini. Ayí rípi nánirini. Xwíríxí seamearíná nioní nání áwaní uríprí imónípríárini.

¹⁴⁻¹⁵ Xwíríxí seamearíná nioní díhí níseakíkayorí níjía níseaiapirí xwíyá uríprí nání imóníprí seaimíxímí ehíagí nání soyné xwíríxí

seamepíríáyí wí pírí seawiaikipaxí meníni. Ayínáni soyíné siní fá miseaxirípa enánáyí, díní re mófrixini, ‘Ananirini. Xwiyá pírí wiaíkíminirí nání menwípepa oemini. Sa Gorixoyá díníyo dání uríimigini.’ yaiwíríxini.

16 Segí sénáíwarani, sénowarani, séríxímeáowarani, nawíni minígíáyírani, níkumíxínirí emearígíáyírani, miyí seaurána segíyí wíami pikipíríárini.

17 Soyíné nioní níxídaríngagá nání áamá níní wikí níseaóníro símí tñni seaipíríá aiwí

18 Gorixo yeáyí seayimíxemeaná enagí nání soyíné anípá wí imónipíríámáni. Segí dífá wí aí anípá imóníníámáni.

19 Soyíné ení neáníro nioní aníní níníxídirónáyí, segí dínípi eríkiemeánipíríárini.

“Jerusaremí xwíríá ikíxepíríárini.” uríní nánirini.

20 “E nerí aí míxí nímeámi bíáyí aní Jerusaremí rípmi awí mudímóagá níwíniróná ‘Ríxa aní rípi xwíríá ikíxepírí aní ayoráni?’ yaiwíríxini.

21 E níwíniróná áamá Judia píropenísíyo nweagíáyí dífá miníyo nání éfí yiro áamá Jerusaremí apimí nweagíáyí píní níwíárímí uro áamá apimí bíaríwámíní omíníyo amí amí yarígíáyí aní apimí ámí mírémopa ero éfíxini.

22 Ayí rípi nánirini. Ínáyí Gorixo xeaníní ríá tñní seaikáríníá apírini. Íná amípí níní nání Bíkwíyo nírinirí eánínípi xixení imóníníárini.

23 Íná xeaníní ríá tñní xwíá tío seaímeaná enagí nání apíxí níaiwí agwí egííwa tñni siní níaiwí amíní wiarígííwa tñni éfí aníní mupaxí imóníníagí nání aweyí! Gorixo áamá tío wikí níwónirí xeaníní wikáríníá

24 míxí nímeáa bíáyí Jerusaremí nweáyo kirá tñni pípíkímí ero íwí meaaníro nání nípíkíomearo wígí aní ayí ayo nání nímeámi umíro epíríárini. E nemáná émáyí níbíro Jerusaremí dáníyíné seáyí e níseaimóníro xwíraimímí níseaikíxéa nuro Gorixo ‘Yoparí e imóníwínígini.’ yaiwíáríníe imóníníáná ríxa re imóníníárini.

Áamá imóníníyo níweapíríná nánirini.

25 “Sogwí tñni emá tñni siní tñni ekíyínííní ináná áamá xwíá tío níyoní gwí ararí nweagíáyí ayá síwí nurorí díní ríá uxeníárini. Rawírawá ení xwé ayá wí níróga níwíápínímeáísáná níjirí moaríníagí níwíniróná ududí winíníárini.

26 Siní sogwí amípí aní píríyo eníyí aníní míxénapíagí níwíniróná ‘Xwíá tío nweanwaéne pí neaimínirí ríá yaríní?’ níyaiwíro wáyí níkáríniróná eaníramoro wepíríárini.

27 E neróná sínwí re nanípíríárini. Áamá imóníníáoní níkínímáná ení neánirí agwí tñni nawíni weaparíníagí nanípíríárini.

28 E nerí aí soyíné sogwí emá amípí ekíyíní inaríníagí níwíniríná ‘Gwíníní nearoayíroní aní ayoráni?’ níyaiwíro píráníní éfí nírómáná nioní nání weníní níyánirí rófíxini.” urínínígini.

Ewayí ikaxí íkíá pikína nánirini.

29 O awamí ewayí xwíyá bí re urínínígini, “Íkíá pikí tñni íkíá níní ení yarínípi nání díní mópoyí.

30 Íkíá miní inaríníagí níwíniróná ‘Ríxa xwiogwíríani?’ yaiwíarígíápa

31 siní amípí ekíyínííní ení axípi inaríníagí níwíniróná ‘Gorixo nene xwioxíyo nímeámí nerí neameñweaní ríxa aní ayoráni?’ yaiwíríxini.

³² Nioní nepa seararíñiní, ‘Ámá agwí ríná ñweagfáyí siní mipepa enáná amípí níní nioní Jerusaremí nání searfápi xixení nimónínfáríní.’ seararíñiní.

³³ Anfína tñí xwíá rírí tñí ananí anípa nimónírí aiwí xwíyá nioníyá wí surfímá imónínfámaní.

“Awíníñí ñweáfrixíní.” uríñí náníríní.

³⁴ “Mírixí maiwí ñipúísáná m’rogwí ríxa íá ñwiárímíxíríná ñipiérori nearíná yaríñípa soyfíné ení segí waráyo náníní ñiyaiwiníro aiwá xwé ñíro iniğgí wainí xwé ñíro yaníro nání yarínáyí sía nioní weapímfáyí axípi e seaímeaníğínírí dñí tñí ñweáfrixíní.

³⁵ Sía nioní weapímfá nání imónífáyí ámá xwíá rírí ñírímíní ñweagfáyo ñiwimónínfáríní.

³⁶ Soyfíné íníná awíníñí ñíñwearóná Goríxomí yaríñí re wífríxíní, ‘None amípí neaímeááná ení neánírane múrorane ámá imóníñoyá sfmímanfímíní éf rorane yanfíwá nání ení bí síxí neaímíxeí.’ urífríxíní.” uríñínigíní.

³⁷ Ikwáwíyíná aní rídíyowá yaríğíwámí dání ámáyo nuréwapíya núísáná sfápi tñí ñipeyearí dífwí mñí Oripíyí ríníñípímí sá wémínírí nání yagíriní.

³⁸ O sía ayí ayo e yaríná ámá níní wíá móníñfímí ñwiápínímearo omí aní rídíyowá yaríğíwámí dání arfá wianíro nání bayagífaríní.

22

Jisaso nání mekaxí megfá náníríní.

¹ Sía Judayí bisfkerfá yisí mayí úrapí ñimíxíro naríğfáyí, sía Aníñajo Wíarí Neamúroagoí ríníñíyí —Eníná sía ayí Judayo Isípíyí míxí ínáyó íá xenwíráríñáná Goríxo ñiaíwí oxí xámíñí níní opíkímínírí aníñají oyáo uowáríñí aiwí Judayí Goríxo ñwí ikaxí uríñípi bisfkerfá yisí mayí úrapí ñimíxíro ñíníro sipísipí ñípíkíro ówaníyo ragí xópé yarfá enagí nání aníñajo ayo múroníñigíní. Ayínání xwiogwí o o pwéáná sía ayí nání dñí mopírí nání sipísipí ñípíkíro bisfkerfá yisí mayí úrapí ñimíxíro naríğfáríní. Ríxa sía ayí anwí e imónáná

² apaxfáníñí imóníğfá xwéowa tñí ñwí ikaxí eáníñípi mewegfáwa tñí oxí apíxí níní nání wáyí nero nání “Jisasomí aríre yumí ínímí píkianfwiní?” ñíra waríná

³ Isíkariotí dñí Judaso —O Jisaso yá wiepísaríñí wé wúkaú síkwí waú imóníğfáyí woríní. Omí Seteno ríwímíní ñírorí dñí uxíxéróáná

⁴ o nurí apaxfáníñí imóníğfá xwéowa tñí Judayíyá porisowa tñí xwíyá ñírínáñíro Judaso re uríñínigíní, “Soyfíné omí íá xírípírí nání nioní aríre nerí pasáníñí umemfáríní?” uráná

⁵ awa yayí ñíwiníro re uríğfawíxíní, “Joxí e neaíáná ñígwí sia-panfwaríní.” uríagfá

⁶ Judaso “Ananíríní.” nurímí nurí ámá oxí apíxí epíroyí míwípa enáná omí pasá umemínírí nání weníñí wíaxfdñínigíní.

Aiwá Aníñajo Múroagfá nání imíxíğfí náníríní.

⁷ Jisaso, sía bisfkerfá yisí mayí úrapí ñimíxíro iwamfó ñíğfáyí —Ayí sía Aníñajo mípíkí Wíarí Múroní nání sipísipí miá ñípíkíro naríğfáyíríní. Sía ayí imónáná

⁸ o Pitaomí tñí Jonomí tñí re uríñínigíní, “Awagwí none aiwá aníñajo eníná neamúroagfá nání naní nání nuri neaimíxípiyí.” uríagí

9 awaú re urígfísixini, “Joxi ‘Awaú ge nuri píraniní oimixípiyi.’ simónariní?” uríagfi

10 o re uriniginini, “Awagwí aní e niremorína inigí sixí maxiríní wo tñi órófí niniríná númí nuri aní o páwíwámí awagwí ení nípawiri

11 aniwámí xiáwomí re urísisixini, ‘Yearéwapiyarínjo re riní, “Nioní gí seaiepisariníáoyíné tñi aiwá Anínají Wiárí Neamúroagíyi nání aní awawá ikwíroníní gíwámí dání naníwini?” Jisaso e riní.’ nuríri

12 o aní awawá seáyí émi ikwíroníní xwé wámí aiwá narígfáyí aiwá yeaanípíri mímiauríwí yáriníníwámí síwá eaiáná e aiwá ríá neayeáisixini.” urowáraná

13 awaú nuri Jisaso uríípi xixeni níwiga nuri aiwá Anínajo Wiárí Múroagíyi nání imixígfísixini.

“Rípi gí waráriní.” uríní nániríní.

14 Ríxa aiwá nípirí bíiná Jisaso tñi wá wurímeiarígfáwa tñi aiwá naníro nání nawíní níjwearo

15 o re uriniginini, “Nioní síní ríníní mínímeapa neríná ‘Gí seaiepisariníoyíné tñi xámí aiwá Anínají Neamúroagí nání rípi onímíni.’ aga nínimóníagí bíáriní.

16 Ayí rípi nání searariníni. ‘Aiwá rípi ámi bí bí nioní tñi xwíá tíyo dání naníwámaní. Goríxo xwioxíyo míméamí nerí seamenjweaníe dání aiwá rípi nání míkípi xixeni imóníníáriní. Íná dání nioní ámi níweapíri nioní tñi nawíní naníwáriní.’ searariníni.” nuríri

17 kapíxí wá nímeari Goríxomí yayí níwimáná re uriniginini, “Kapíxí ríwá yaní niníro níga úpoyí.

18 ‘Inígfí wainí ámi bí xwíá tíyo dání nímfámaní. Ríxa Goríxo soyíné xwioxíyo míméamí nerí píraníní seamenjweaníe dání inígfí wainí ámi íná nímfáriní.’ searariníni.” nuríri

19 bisíkerfá bí nímeari Goríxomí yayí níwimáná níkwíríri yaní níwia nurí re uriniginini, “Nioníyá wará tíyí soyíné arírá seaimífa nání rídíyowá neríníní imóníni. Ríwéná nioní nání díní seainínífa nání nioní éapa bisíkerfá kwíríri seaiapíri éapa axípi éríxini.” nurímáná

20 awa ríxa aiwá nínimáná enáná bisíkerfá nímearíná éípa kapíxí inígfí wainí ríwoní wá nímeari re uriniginini, “Goríxo xwíyíá síní bí réoárínípi nání nioní níperíná gí ragí púyí inígfí wainí sixí ríwáníní imóníni.

21 E nerí aiwí aríá nípoyí. Ámá nioní nání míyí nuríno nioní tñi níjwearane aiwá narínwini.

22 Ámá imóníníáoní Goríxo riní jíayo axípi nínpíkiro aiwí ámá nioní nání míxíyo míyí nurínomí Goríxo xeaníní xwé winíá enagí nání aweyí!” uríagfi

23 wiepísariníowa yaríní re níga ugíawixini, “None go go e winí nání ríá raríní?” níra ugíawixini.

“None gíminí go seáyí e imóníriníní?” rínígfá nániríní.

24 Wiepísariníowa xwíyíá rípi ení níróo símí tñi re rínígfawixini, “None wo go go seáyí e neaimóníri enáná wone símanjwíyóníní wurínaníwáriní?” níriga waríná

25 Jisaso re uriniginini, “Émáyíyá míxí ináyíyí ámáyíyá síníwí e dání seáyí e nímoníro wá ení bí mé sekaxíni nuríro aiwí wíwanínowa nání re rínarígfáriní, ‘Síwí níáíwí níni nioní tífáminí imónígfáyí arírá wíaríníáoníriní.’ rínarígfáriní.

26 Soyíné eni awa yarígíápa axípi e mepani. Segí ráróniḡí imóníoyí ségwáóniḡí imóníwiniḡini. Segí bosóniḡí imóníoyí sénáiniḡí omiḡí seaiariḡóniḡí imóníwiniḡini.

27 Diḡí pírániḡí mópoyi. Nene píoi rariḡwáriní? Ámá kikiíá niḡweámáná aiwá naríḡo seáyi e imóniḡoríani? Aiwá ríá nuyeari yaní wiaríḡo seáyi e imóniḡoríani? ‘Ayí kikiíá niḡweámáná aiwá naríḡo seáyi e imóniḡoríni.’ rariḡwáriní. Nioni e imóniḡáoni aiwi soyíné tíni niḡwearíá anani segí ókíníniḡí nimóniri aríá seaiariḡáoniríni.

28 Soyíné wa iwamó níwapiyaníro yaríá nioni tíni éf nírooro píni niḡwiárimí úfámani.

29 Ayínáni gí ápo ‘Joxi míxí ináyí nimóniri ámá ayo menweáiríxini.’ níriḡípa

30 nioni eni re searariḡini, ‘Nioni ríxa míxí ináyí nimóniri menweaḡáná soyíné nioni tíni nawíni aiwá nímfáé aiwá níro iniḡí níro nero negí Isireríyí gwí wirí wírí wé wúkaú síkwí waú eníyo xiráowayíneniḡí nimóniḡo menweapíríáriní.’ searariḡini.” uríḡiniḡini.

“Pitaoxí ríwí nímoríni.” uríḡí nániríni.

31 O re uríḡiniḡini, “Saimonoxini, Saimonoxini, Seteno soyíné náni Goríxomi símí tíni re uraríni, ‘Ámá wítí aiwá síkí tíḡíyí neyíroríá yarígíápa nioni Jisaso wiepísaríḡí awa ení ríá eániḡoniri iwamó owíwapiyimíni.’ Obo Goríxomi e uraríni.

32 E nerí aiwi diḡí soyínéyá níkwíroarígíápi samíḡí mepa oeniri Goríxomi ríxiniḡí seauríyanigíni. Saimonoxini, ríwéná joxi ámi diḡí nímorí níkinímóniri nioni tíáminí níbiríá ámá nioni níxídaríḡagá náni díxí ríríxímeáowa simónarígíáyo ení síxí eámíxíríxini.” uríḡí

33 Pitao re uríḡiniḡini, “Ámináoxini, gwí ríyíferani, rípi kíferani, níwawini yeapíríáriní.” uríḡí

34 o re uríḡiniḡini, “Pitaoxini, sía ríyimi karíkarí síni ríaiwá mírípa enáná xwíyíá biaú bí nioni náni re urayíríni, ‘Jisaso náni nioni majíáriní.’ urayíríni.” uríḡiniḡini.

Nígwí tíni íá tíni kirá tíni nániríni.

35 O awami re uríḡiniḡini, “Nioni xámi ‘Xwíyíá wáí emépoyí.’ nísearowáriní ‘Nígwí wowí tíni árupianí wú tíni síkwí sú ámi bí tíni nímaxírími memepa époyí.’ searowáragí aiwi soyíné amípí wí náni díwí níkeamóniḡo remegíawixini?” uríḡí awa “Oweoi, amípí wí náni díwí níkeamóniḡwanigíni.” uríḡí

36 o re uríḡiniḡini, “E nerí aiwi agwí soyíné goxi goxi nígwí wowí tínoxí nímaxírími uí. Árupianí enánáyí eni nímaxírími uí. Goxi goxi kirá míxí náni eníyí mayoxi enánáyí díxí iyíá nípirí bí éiríxini.

37 Ayí rípi náni searariḡini. Bíkwíyo nioni náni re níriniri eáni, ‘Ríá kíroarígíáyo mépearígíápa omi eni níkumíxíro axípi mépepíríáriní.’ níriniri eáni. Amípí nioni náni níriniri eániḡipi xixeni nímoníniḡoi.” uríḡí

38 awa re uríḡíawixini, “Ámináoxini, none míxí náni mḡí bíxaú ríxa rípi xaúrini.” uríḡí o “Xwíyíá ríxa apánirini.” uríḡiniḡini.

Díwí Oripíyo dání Goríxomi xwíyíá rírímí wíḡí nániríni.

39 E nírinimi aníyo nípeyearí xegí yaríḡípa díwí mḡí Oripíyi ríniḡípimi náni yaríá xegí wiepísaríḡowa eni númí níyiro

⁴⁰ rixa niremorfná awami re uriniginini, “Seteno iwamfó miseaíwapiyipa oeniri nání Gorixomi rixinj urípoyi.” nurimi

⁴¹ áamá sñá anani iwanj mopax imónije numána xwíayo xómij niyikwímána Gorixomi xwiyá ririmf niwir

⁴² re uriniginini, “Ápe, joxi nisimónirfnáyf xeanijf nioni nímeanpi kapixf nioni nímfninj imónijfwá anani emi mwiárimopaxirini. E neri aiwf nioni nimónarinjpf mé dixf djf tñi xixeni anani imónfwningini.” urarfná

⁴³ anfnajf wo sñánf niwimóniri enj sixf weámixinjiginini.

⁴⁴ E éána Jisaso rfninjf agwf esijwfninjf wímeáagi Gorixomi xwiyá enj tñi nurirfná xegf okinjf nipwerfná ragfninjf nipuri xwíayo niyóisána

⁴⁵ Gorixomi xwiyá ririmf wiarije dání éf niwiewrómi nuri xegf wiepisarijowa tñj e weninj éfyf wininjiginini. Djf sipi wiarijagi nání enj saminjf niwóroa nuro sá órówapijagfa niwiniri

⁴⁶ re uriniginini, “Pí nání soyfné sá wenoi? Seteno iwamfó miseaíwapiyipa oeniri nání niwiápfni mearo Gorixomi rixinj urípoyi.” uriniginini.

Jisasomi fá xegfa nánirini.

⁴⁷ Sini e urarfná re enjiginini. Áamá wí ikwikwierf bimiarfná áamá Judasoyi riniño —O wiepisarinjf wé wúkaú sikkwí waú imónigfa worini. O áamáyo nipemeámi niyapiri Jisasomi kíyf miaúnimniri nání anwi e bána

⁴⁸ Jisaso re uriniginini, “Judase, áamá imónijaóni pasá nni meri kíyf nímiaúnimniri ríbarinjini?” uraná

⁴⁹ Jisaso tñi rogíawa omi rixa fá xiraniro yarijagfa niwiniro re urigfawixini, “Ámínáoxini, ‘Awami mñj orópoyi.’ risimónarini?” nuriro

⁵⁰ wo re enjiginini. Apaxfpáninjf imónijf seáyi e imónijoyá xináinjf nimóniri omñj wiiarijomi mñj rómniri éfyf pírí nímoyfkirí arfá wé náumi dáño mñj wirfpieanjiginini.

⁵¹ Arfá mñj wirfpieáagi Jisaso “Pñi wiárfpoyi. E mepani.” nuriri áamá arfá mñj wirfpieáomi wé seáyi e nikwiárirí nanj imixinjiginini.

⁵² Omi nanj nimiximána apaxfpáninjf imónigfa xwéowa tñi porisf anj ridiyowá yarigfiwámi awí mearoarigfáwa tñi Judayf mebaowa tñi awa xfomi fá xiraniro bfiayo re uriniginini, “Soyfné mñj tñi iwanj tñi fá maxirigfáyf áamá fwf xauráparigfáyo fá xiraniro yarigfápa nianiro ríbariño?”

⁵³ Nioni sfá ayf ayo anj sipisipf ridiyowá yarigfiwámi nweañána soyfné fá wí mñixirarigfawixini. E neri aiwf árfwiyíná obo emearfná soyfné fá nixiraniro nání ríseaimónigo?” uriniginini.

Pitao “O nání majfonirini.” urinj nánirini.

⁵⁴ Jisaso e urfagi aí awa omi fá nixero niméra nuro apaxfpáninjf imónijf seáyi e imónijoyá anj e mearé móána Pitao awami rfwíyo yaxídf néra nuri

⁵⁵ áamá wí ákijáyo anjriwámi dání rfá nikearo nweañagfa niwiniri o eni nípawiri niwímeari e éf nweañána

⁵⁶ apixf omñj wiiarinjf wí rfá wfá ónijána Pitaomi smimanj sñwfi niwiniri sñwfi agwf niwíga nipeyiri áamá e nwi xapigfáyo re uriniginini, “Áamá ro eni Jisaso tñi emearinjf worini.” urfagi aí

⁵⁷ Pitao “Oweoi.” nuriri re uriniginini, “Ine, jíxi rariño nání nioni majfárinini.” nuriri

⁵⁸ niηweámáná enáná ámi wo omi siηwí niwiniiri re uriηiniginí, “Joxi eni ámá Jisasoyáowa woxíniηí imónarini.” uríagi aí Pitao “Royí, nioni xeiwonirini.” nuriri

⁵⁹ niηweanísáná enáná ámá ámi wo ámáyo aríki “Ámá ro eni Gariri piropenisíyo dáño enagi nání nepa Jisaso tñni emeariηorini.” urayaríná

⁶⁰ Pitao re uriηiniginí, “Royí, joxi rariηíyí nioni majfáriní.” siní e uraríná re eniginini. Karíkarí wo ríxa ríaiwá riηiniginí.

⁶¹ Karíkarí ríaiwá ráná Jisaso níkinimóniri Pitaomi siηwí wináná o Jisaso píné xámi re uríipi “Karíkarí siní ríaiwá mirí enáná joxi biaú bí ayo ‘Jisaso nání nioni majfáriní.’ urayirini.” uríipi nání diηí winíagi

⁶² nipeyeari ákiηá bíariwámi dání ηwí piyí wíriηiniginini.

Iwaní mépero xwiriixí mépero egfá nánirini.

⁶³ Ámá Jisasomi íá xirárigfáyí ikayíwí numeariro iwaní niméperíná

⁶⁴ xegí siηwíyo wíá nitárimáná iwaní nearo re nura ugíawixini, “Wíá nearókiamoaríηoxini, iwaní go ríá reariní? Joxi wíá rókiamoaríηoxi enagi nání ríxa áwaní neareí.” nuriro

⁶⁵ ikayíwí numeariróná ayá wí nuríásáná

⁶⁶ ríxa wíá ónáná Judayí mebáowa xwiriixí imixarigfáyí, ayí apaxípaniηí imónigfá xwéowa tñni ηwí ikaxí eániηípi mewegfáwa tñni awí eánáná Jisasomi awa tíamini niméra nibiro wáragfá

⁶⁷ awa re urígíawixini, “Joxi yeáyí neayimixemeanfa nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfoyi rariηwáoxi enánáyí, áwaní neareí.” uríagfá aiwi o re uriηiniginí, “Nioni nisearíagi aiwi soyíné ‘Neparini.’ niyaiwiro aríá nipiíriméoi.

⁶⁸ Nioni eni yariηí bí seaíanáyí, soyíné áwaní wí niriipíriméoi.

⁶⁹ E nerí aiwi re searariηini, ‘Ámá imóniηáoni Gorixoxo, ení síxí eániηoyá wé náumini ηweámi nání anwi ayorini. Íníná o tñni niηweari óniηí imónimfáriní.’ searariηini.” uríagi

⁷⁰ nowani re urígíawixini, “Joxi niaíwí Gorixoyáoxirani?” uríagfá o “Soyíné api niriariηoi.” uríagi

⁷¹ awa re riniηíawixini, “None xewaníηo xwiyíá meárinipaxípi rariηagi aríá wíwáyí nání siηwí winarogfá ámi wí nibiro xwiyíá meari paxí mimónini.” riniηíawixini.

23

Omi Pairato tíηí e wárigfá nánirini.

¹ E niriñiro nowani niwiápñimearo Jisasomi gapímaní Pairato tíηí e nání niméra nuro

² nirimómáná Jisaso nání nixekwímoro Pairatomi re urígíawixini, “O yapí nineaiwapíya nurí Judayene yariηwáyí nineawiaíkirí ‘Emáyíyá míxí ináyí Sisaomi nígwí takisí nání mñni mñwipani.’ nineariri xewaníηo nání re rariñi, ‘Nioni ámá yeáyí seayimixemeámfa nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronáoni, míxí ináyí imóniηáonirini.’ rariηagi aríá wíwáriní.” uríagfá

³ Pairato Jisasomi yariηí niwía nuríná yariηí re wiñiniginí, “Joxi Judayíyá míxí ináyí imóniηoxirani?” uríagi o “Joxi díxí ríxa api niriariηini.” uríagi

⁴ Pairato apaxípaniηí imónigfá xwéowami tñni ámá e epíroyí egfáyo tñni re uriηiniginí, “Xwiyíá meari paxí imóniηí bí nání píá megínaríηini.” uríagi aiwi

5 awa aríki re urayigíawixini, “Jisaso Judia piropenisí re ami ami nemi áamá nini re oyaiwípoyiniri, ‘O negí mixí ináyí imónáná émáyo mixí xídwáraníwáriní.’ oyaiwípoyiniri nuréwapiya warinorini. Gariri piropenisíyo dání néra biñíyí re ení aí nearéwapiyariní.” uríagía

6 Pairato aríá e niwiri awami yariní re wininiginí, “O Gariri piropenisíyo dánjorani?” uríagi

7 awa re urigíawixini, “Oyi, Jisaso piropenisí gapimaní Xeroto menweañyo dánjorini.” uríagía Xeroto ení iná Jerusaremí ñweañagi nání Pairato o tñí e nání wiowáriniginini.

Omi Xeroto tñí e nání wiowárigía nánirini.

8 Judayowa Jisasomi gapimaní Xeroto tñí e nání níméra úaná o enína dání amipí Jisaso yariníyí nání aríá niwiri “Omi siñwí owinimini.” niyaiwia bagí nání omi siñwí niwiniríná yayí niwiniri “Jisaso emimí bi oníwapiyini.” niyaiwiri

9 yariní obaxí niwiayaríngagi aiwi xíoyá bi muriniginini. Murípa yaríná

10 apaxípaniní imónigía xwéowa tñí ñwí ikaxí eáninípi mewegíáwa tñí xwiyíá ríá tñí xekwímóagía

11 Xeroto tñí xegí porisowa tñí uyínií mero ikayíwí meariro nemána rapírapí awiaxí wú mixí ináyowa yinarigía imóniní wú nuyíro ámi Pairato tñí e nání wiowáriniginini.

12 Xeroto tñí Pairato tñí xami xepixepá rónagíwaú sía ayimi nawini imónigíisixini.

“O pí éagi íkíáyo yekwíroárimini?” uriní nánirini.

13 Jisasomi ámi Pairato tñí e nání níméra úaná Pairato “Apaxípaniní imónigía xwéowa tñí Judayí mebaowa tñí áamá nini tñí obípoi.” niri

14 awa ámi báná re uriniginini, “Soyíné xami áamá ro nimeámi nibiri re níríawixini, ‘O áamá nini “Émáyo mixí xídwáraníwáriní.” oyaiwípoyiniri nisearéwapiya emearinorini.’ níríá aiwi soyíné xwiyíá umeararigíapi nání nioni segí siñwí anigíe dání yariní wiayíagi aiwi omi xwiyíá mearipaxí wí mimóniniginini.

15 Xeroto ení pía niwiri aí omi xwiyíá mearipaxí bi mimónipa enagi nání ámi none tñí e nání seapowárenapíriní. Aríá époyí. None omi pikiani nání uyínií ení bi aga mimónini.

16 Ayínáni ‘Nioni yarinípi nání ríneariní?’ oyaiwiniri sa iwanini níméperi wárimini.” urána

17 Judayí xwiogwí ayí ayo aiwá Anínajo Múroagí nání narigíayimi “Émáyí gapimano negí áamá gwí ñweañ wo oneawáriní.” niyaiwiro nání

18-19 áamá e epíroyí egía nawini nini xixewiámí re urigíawixini, “Jisasomi nikipikiri Barabasomi —O Jerusaremí ñweagíayí wa tñí niwiápínimearo ‘Émáyo mixí oxídwáraneyí.’ niri mixí niwiróná áamá pikíagía omi émáyí íá nixero gwí añíyo ñwirárigíforini. “Omi neawári.” urána

20 Pairato “Jisasomi owárimini.” niyaiwiri áamá ayo ámi bi uríagi aiwi

21 ayí ríminí tñí re urayigíawixini, “Íkíáyo yekwíroárei. Íkíáyo yekwíroárei.” urayaríná

22 Pairato ríxa biaú urí aiwi ámi bi re uriniginini, “Pí nání? O pí íwí éf nání íkíáyo yekwíroárimini? Xwiyíá omi nimeariri pikipaxí wí imóniníagi miwinimeáini. Ayínáni iwanini níméperi wárimini.” uríagi aí

23 áamá ayí Pairato omi íkíáyo oyekwíroáriniri aríki ámi wini símí tñí nurayiróná píné Pairatoyá xórorí wigíawixini.

24 Píne oyá xórórí wíagá nání re uríñiniginí, “Segí seaimónaríñipi xe oimóniní.” nurírí

25 áamá níní wiwaníñyí “Neawárii.” uríto —O Jerusaremi ñweagíáyí wa tñí níwiápínimeari “Émáyo mǎxí oxí dowáraneyí.” níríro mǎxí níríwíroná áamá píkiagá omí émáyí íá nǎxero gwí añyo ñwirárígoríní. O nání ayí “Neawárii.” uríto Pairato níríwírí Jisaso nání wigí dñí yaiwííáyo nǎxí dírí porisowa íkíáyo yekwíroárípirí nání mǎníní winíñiginí.

Jisasomí yekwíroárígíá náníríní.

26 Mǎníní wíaná porisowa omí níméra nuríñá Jisasomí iwaní mépeayííá enagí nání rǎxa ení meánípa nerí ná neága waríñagí níríwíñíro áamá wo Saimonoyí ríníño —O añí xegí yoí Sairíní dánoríní. O maiwí amíyo dání Jerusaremi nání baríñomí óf e órórí níníro “O íkíá yoxáípa níkwónímí Jisasomí oxí díní.” níríwíro omí íkíá yoxáípa sanwíyo níríwikwíáríro níméra waríñá

27 áamá oxí apíxí obaxí íkwíkwierí rǎwí mǎníní nuro apíxí obaxí wíwa ení rǎwíyo númí nuróná ñwapé tñí ámǎxíá níríwíaxída waríñagá

28 Jisaso níkinímónírí re uríñiniginí, “Jerusaremi dání apíxí ríwayíné níní ñwí mǎníní mieapa époyí. Sewaníñíwayíné nání mieainíro segí níaíwíyo miearo éfíríxíní.

29 Ayí rípi nání seararíñíní. Rǎwéná xeaníñí rǎfá tñí seáimeaníá enagí nání apíxí níaíwí tǎgííwa wigí níaíwí nání aga dñí sípí winíá enagí nání áamá re rípiríáríní, ‘Apíxí oxí rogííwa tñí síní apíyá níaíwí mǎxírígííwa tñí apíxí síní níaíwí amíñí mǎníní mǎwípa yarígííwa tñí íwa yayí owiníní.’ rípiríáríní.

30 Xeaníñí apí aga xaiwí seáimeaníá enagí nání áamá dǎwí míñíyo ‘Nírípiérorí neáíkwarímóí.’ uríro dǎwí míñí onímíápiá wímí ení ‘Seáyí e rítí neaí.’ uríro epíríáríní.

31 Wé róníñáoní íkíá síñíníñí imóníñáoní aí xeaníñí níkáfáyí nání seyíné íwí yarígííáyo dání íkíá kíriníñíñí imónígíáyíné añípaí seáikáríníáríní.” uríñiniginí.

32 Áamá ríkíkíríto yarígííwaú ení Jisaso tñí nawíní píkiáníro nání níkwímíxíro níméra nuro

33 rǎxa yoí áamá Míñí Gíxweái ríníñe nírémoro omí íkíáyo níríyekwíroárímáná mídímídání ríkíkíríto yarígííwaúmí ení yekwíroáraríñá

34 Jisaso Goríxomí re uríñiniginí, “Ápe, níní níarígíá tíyí awa majíá nímonímáná níaríñagá nání joxí yokwarímí wíí.” uraríñá porisowa Jisasoyá rapírapí goní goní meámíníréíní sárú nero yaní inaríñagá

35 áamá númí bǎyí e nírówapíro síñwí níríwíñíro Judayí ámínáowa ení aí ríperírí número re rígfawíxíní, “O áamá wíyo arírá wiagoríní. O nepa áamá aríowayá xwíá píaxíyo dání iwiaroníoyí raríñwáo enánáyí, Goríxo nírfípearí nene yeáyí neayímíxemeaníá nání uowárenapíníoyí raríñwáo enánáyí, xewaníño arírá oíníní.” níríra waríñá

36 porisowa ení ikayíwí numearíroná iníígfí wainí mǎxí yaríñípi mǎníní wianíro nání añwí e níbíro

37 re urayígfawíxíní, “Joxí Judayíyá mǎxí ináyoxí enánáyí, jíwaníñoxí éfí mǎníní.” urígfawíxíní.

38 “Áamá royí mǎxí ináyí Judayíyáoríní.” níríro íkíá wáráyo rǎwamíñí e neámáná oyá yoxáíyo xwápiyí seáyí émí píraugíawíxíní.

39 Ríkíkíríto yarígííwaú, Jisasomí mídímídání íkíáyo yekwíroárííwaú wíto Jisasomí ikayíwí nurírí re uríñiniginí, “Joxí nepa áamá yeáyí neayímíxemearíá nání aríowayá xwíá píaxíyo dání iwiaroníoyí

rariŋwáoxirani? Jiwanŋoxi éf mǎnŋiri yawawi eni yeamŋiri ei.” urŋagi aí

⁴⁰ wíŋo “E murŋpani.” nurŋiri mǎxŋ re urŋŋnigŋni, “Rŋnŋŋf o mearŋŋŋpi joxi axŋŋpi nŋmeari aiwi Gorŋxo nánŋ wáyŋf mŋsinarŋŋirani?”

⁴¹ Yawawi yeapŋkiáná ayŋf ananŋriŋni. fŋwŋf yarŋgwŋíyo dánŋ xixeni yeapŋkiarŋŋoŋ. Ámá royŋf fŋwŋf bi méagi aiwi pŋkiarŋŋoŋ.” nurŋiri

⁴² Jisasomi re urŋŋnigŋni, “Joxi rŋxa mǎxŋf ináyŋf nimónŋriŋ nŋmenŋwearŋná nionŋ nánŋ dŋŋf móŋrixiŋni.” urŋagi

⁴³ Jisaso re urŋŋnigŋni, “Nepa rŋrarŋŋni. Agwŋf nionŋf tŋni aŋŋnamŋ ŋweanŋwiŋ.” urŋŋnigŋni.

Jisaso penŋf nánŋriŋni.

⁴⁴ Rŋxa sogwŋf áwŋni e ŋweanŋáná re enŋnigŋni. Sogwŋf nŋsŋkwiri aŋŋf nŋmŋni sŋá xaiwŋf nŋyinára nuri rŋxa 3:00 p.m. imónáná sogwŋf ámi noxárori anŋnigŋni.

⁴⁵ Sogwŋf sŋkwiárŋŋáná rapŋrapŋf sepiá aŋŋf sipŋsipŋf riŋdŋyowá yarŋgfíwá ŋwŋfá tŋŋfŋmŋni epanŋoárŋŋniŋú áwŋni e naxŋnowárŋriŋ wúkaú epanŋoárŋŋnigŋni.

⁴⁶ Jisaso rŋaiwá re riŋnigŋni, “Ápoxŋni, gŋf dŋŋf orŋŋwirárŋmŋni.” nurŋimi dŋŋf yánŋnigŋni.

⁴⁷ Jisaso dŋŋf yánŋagi porisowami seáyŋf e imónŋŋo amŋpí ayŋf e éagi sŋŋwŋf e nŋwŋriŋ Gorŋxomi yayŋf numerŋf re riŋnigŋni, “Ámá ro nepa wé rónŋŋo, sŋpí wí mimŋxiŋpa enomi aí pŋkíwŋni.” riŋnigŋni.

⁴⁸ Ámá oxŋf apŋxŋf nŋni Porisowa Jisasomi yekwŋroárŋná sŋŋwŋf wŋnanŋro biŋmíŋáyŋf sogwŋf sŋkwiárŋriŋ ámi oxárori nerŋf Jisaso peri éagi nŋwŋriŋ ayá fá nŋxiŋriŋimi wigŋf aŋŋf e nánŋ umigŋfawixŋni.

⁴⁹ Ámá Jisasoyá xegŋf imónŋŋyŋf tŋni apŋxŋf Gariri pŋropenŋsŋyo dánŋf o tŋni nawŋni bigŋíwa tŋni ná jŋamŋf onŋmiápi nŋrómáná omŋf pŋkiarŋná amŋpí api e éagi sŋŋwŋf wŋnigŋfawixŋni.

Jisasomi xwŋfá weyárŋgŋfá nánŋriŋni.

⁵⁰⁻⁵¹ Ámá wo xegŋf yoŋf Josepoyŋf riŋŋŋo —O Judia pŋropenŋsŋyo aŋŋf xegŋf yoŋf Arimatia dánŋoriŋni. O Judayŋyá xwŋrixiŋf mearŋgŋfá mebáyŋf worŋni. O wé rónŋŋo enagi nánŋf xegŋf wŋfá Jisasomi pŋkianŋro nánŋf mekaxŋf nŋmero yarŋgfáŋpi nánŋf “Apánŋriŋni.” miwimónŋŋoriŋni. “Gorŋxo xwioxŋyo mŋmeámŋf nerŋf neamenŋweanŋfáŋpi gŋni gŋná imónŋnŋfárŋani?” nŋyaiwiro wenŋŋf nerŋf ŋweanŋoriŋni.

⁵² O émayŋf gapŋmanŋf Pairato tŋŋf e nánŋf nuri Jisaso piyomi xwŋfá weyárŋmŋriŋni nánŋf yarŋŋf nŋwiri Pairato “Oyŋf.” urŋagi nuri

⁵³ Jisaso pŋkíŋomŋf nŋmeámŋf nŋwepŋriŋni xwŋfá e dánŋf rapŋrapŋf apŋfá wenŋŋpi tŋni xopiŋopiŋf nŋrorŋf sŋŋáyo ámá óf rŋxiŋgŋfayimi —Ayŋf ámá sŋni mŋtagŋfayiriŋni. Ayimi tŋmŋriŋni nánŋf nŋmeámŋf nurŋf ínŋmŋf tŋŋnigŋni.

⁵⁴ Sabarŋfá nánŋf amŋpí píranŋŋf nimŋxiŋro tarŋgŋfayimi nŋtiriŋf aiwi Sabarŋfá náyi rŋxa aŋwŋf e enáná tŋŋnigŋni.

⁵⁵ Apŋxŋf Gariri pŋropenŋsŋyo dánŋf númŋf bŋíwa “Jisasomi arŋge rŋfá tarŋni?” nŋyaiwiro sŋŋwŋf wŋnanŋro númŋf nuro sŋŋfá ófayimi sŋŋwŋf nŋwŋriŋóná xŋomŋf tarŋná eni sŋŋwŋf nŋwŋriŋni

⁵⁶ wigŋf aŋŋf e nánŋf nuro Sadéyo Jisasoyá wará xópe éwanŋŋriŋni íkŋfá dŋfá dŋŋf nanŋf eariŋŋf bi tŋni gŋniŋf bi tŋni píranŋŋf nimŋxiŋro nŋtiro sá wegŋíwa Sabarŋfáyo ŋwŋf ikaxŋf eaniŋŋŋpi rariŋŋpa kikiŋfá ŋweagŋfawixŋni.

24

Jisaso ámi wiápínimeañf nánirini.

¹ Sadéyo aga wíá móninimi íwa íkíá d'á t'ni g'nií t'ni xámi píraninif imixarigfápi nimeámi nuro

² ríxa Jisaso xwíá weyárininje niremoró s'ina xwáripáyo manf e éf rárárininjo mímegwinárf nímega nuri yáni e wenagí n'winiro

³ óf'imi n'páwiro aí Áminá Jisaso m'wenagí n'winiro

⁴ “P'yo ger'ani?” niyaiwiro ududf niniro rojaná re eniniginí. Ámá waú egf rapirapf xwiníá eagíwaú s'mimanf e rónapigf'isixini. S'mimanf e rónapaná

⁵ ap'xiwa wáyf nikáriniro s'mimanf xwíáyo ikw'róaná awaú re urigf'isixini, “S'iní úo nání amá xwíá weyárarigfe pí nání p'á yarinoi?”

⁶ Sini re m'wenini. Ríxa wiápínimeáiniginí. O sini sey'né t'ni Gariri piropenis'yo neme'fna searinipi nání d'ni mópoyi.

⁷ Re searinirini, ‘Negí Judayf amá imónin'áoni miyf ninir'roná amá íwf yarigf'áyf íá ninixero íkíáyo niyekwiroárip'rf'á enagí aí amí s'á w'yaú w'yi ríxa nórimáná enáná wiápínimeám'f'arini.’ r'ni'f'arini.” ur'agf'i

⁸ íwa Jisaso xwíy'f'á eníiná ur'ni'f' apí nání d'ni n'winiri

⁹ xwáripáyo p'ni n'wiárimí nuro wiep'sar'ni'f' wé wúkaú síkwf wo awami íwa win'f'apí nání rep'iyf n'wiro amá Jisasoyá xegf imónin'f'yo ení n'yoní rep'iyf wigf'awixini.

¹⁰ Ap'xi rep'iyf wiarigf'íwa Mag'dara d'ni'f' Mariaí t'ni Joanaí t'ni Jemisomí x'ináí Mariaí t'ni amí wíwa t'nir'ini. Íwa wáf wur'meiarigf'áwami wigf win'f'apí nání áwanf ur'agf'a aí

¹¹ “Íwa wigf xwíy'f'á íkíá íw'f'yo dán'f'ni'f' rar'inoi.” niyaiwiro “Nepaxini.” niyaiwipa nero aí

¹² Pitao niwiápínimear' an'f'ni nuri xwáripáyo niremómáná n'p'kwíniri inimi weninif éyf wininiginini. Rapirapf Jisasomí xop'xopf rónin'úní wí e wenagí n'winiri amí xegf an'f' e nání nuri'f'na e enagí win'f'f'pí nání ududf néra uniginini.

Wiep'isinf waú Emeasí nání war'f'ná wímeanf nánirini.

¹³ Jisasoyá xegf amá imónin'f'yf waú s'á ax'f'yimini an'f' Emeas'yi rinin'f'pimi nání nuri —An'f' apí Jerusaremí dání ná j'f'am'ne onimíap'f'arini. 11 kiromita imónin'f'arini.

¹⁴ Awaú óf'yo nuri Jerusaremíyo am'pí Jisasomí wí'f'apí nání rep'iyf niga nuri

¹⁵ xwíy'f'á n'ri'ga war'f'ná Jisaso xewaninjo an'wi e n'bir'í n'wímeari awaú t'ni nawíni nuro

¹⁶ awaú Jisasomí s'ni'wf n'winiri aiwi omí mí móm'xf yar'f'ná

¹⁷ Jisaso yar'ni'f' re wininiginini, “Awagwí an'f' nuri'f'ná xwíy'f'á n'ri'ga war'f'f'pí pí éf nání n'ri'ga war'ni'f'?” ur'áná awaú éf n'rómáná s'mimanf k'p'ni'f' niyiri

¹⁸ w'ó, Kiriopasoyi rininjo re uniginiginini, “Ámá n'f'ni Jerusaremí ur'f'nan'iro úf'áyo sa jox'ni e imón'f'f'pí nání maj'f'arani?” ur'agí

¹⁹ o yar'ni'f' re wininiginini, “Jerusaremíyo pí imón'f'iginini?” ur'agí awaú re urigf'isixini, “Nasaretí d'ni'f' Jisaso nání r'inar'ni'wií. O Gor'xoyá s'ni'w'f'yo dání amá n'f'ni'yá s'ni'w'f'yo dání ení w'f'á rókiamoar'ni'f' en'f' eán'ni'f' wo nimón'f'ri emim'f' erí xwíy'f'á píraninif ur'merí yar'ino nání r'inar'ni'wií.

20 Omi apaxípániní imónigíá xwéowa tñni negí áminá neamenweagíáwa tñni xwirixí numero omi íkíá seáyo oyekwíroárípoyniri émáyo mñni wíoi.

21 Xámi nene diñí re kíkayówáriní, ‘Goríxo nene émáyíyá gwí ñweañwaénéniní imóninwaéne neaíkweanfa nání urowárenapínfo áamá oríani?’ Diñí e kíkayówáriní. Xwíyíá apí aí ámi bí rípiriní. Omi ríxa nípikimáná enáná sfá wíyaú wíyi óráná

22 agwí sfá ríyimi neneyá apíxíwa ayá nearemóoi. Íwa wíá móninímmi áamá xwáripá tñí e nání nuro aí

23 piyí tfo míwewagí nívíníro nene ñweañwaé nání nívíro re nearáoí, ‘Newané xwáripáyo dání oríná nívíníranéná añínají waú nírónapíri “O síñí unoi.” nearííi.’ nearíagíá

24 negí áamá wa áamá piyo tfe nání nuro apíxíwa nearíapí síní axípi e imóninagí nívíníro aiwí piyomí síñwí bí mívínáoí.” Jisasomí repíyí e wíagí

25 Jisaso re uríniniginí, “Awagwí majímajíá yarígííwagwíríní. Amípí wíá rókiamoagíáwa níríro ríwamíní eagíapí aríá níviri aiwí añíní ‘Neparíní.’ nívaiwiri diñí míkwrópa yarígííwagwíríní.

26 Awagwí áamá yeáyí seayímíxemeanfa nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaroníoyí rarígíó nání re ríyaiwiaríní, ‘O ríniní bí míméá ananí míxí ináyí nimóníri níknímí Goríxo tífáminí ñweapaxíríní.’ ríyaiwiaríní? Oweoi, xámi ríniní níméámáná ríwíyo níknípaxíríní.” nuríri

27 ríwamíní Goríxoyáyo amípí xfo nání níríníri eánínípi Moseso eaje dání repíyí píraníní nívíera urí amípí wíá rókiamoagíáwa ríwíyo eagíe dání ení repíyí píraníní nívíera urí eníniginí.

28 Añí awaú warígíie ríxa añwí e nírémoríná Jisaso awaú “O wíarí nímúrorí unínoi.” oyaiwípiyíníri wíwapíyaríná

29 awaú urakionwíráníri nání re urígíisixíní, “Joxí míyeamúropaní. Sogwí ríxa wéf enagi nání sfá rórínínoi. Yawawi tñni sá re oweaneyí.” uríagí awaú tñni sá wémíníri nání nawíní añíyo nípáwiro

30 nínweagíasáná ríxa aiwá naníro neríná Jisaso bisíkeríapí nímearí Goríxomí yayí nívímáná níkwíríní mñni wiaríná

31 awaú ríxa síñwí mí wómíxípaxí nimóníri omí síñwí mí wómíxáná re eníniginí. O awaú síñwí anígíie dání añíniniginí.

32 O añíníagi nívíníri re rínígíisixíní, “O tñni óíyo nívíranéná o xwíyíá Goríxoyá ríwamíní eánínípi píraníní repíyí nívíera baríná yegí xwioxíyo dání ríxa diñí nífá yeafíriní.” níríníri

33 axíná Jerusaremí nání nívíapíníméámí nuri wíepísaríní wé wúkaú síkwí wo egíawamí tñni áamá awa tñni nawíní ñweagíáyo tñni nívímearí

34 ayí “Ámináo ríxa wíapíníméáíniginí. Saimonomí síjání wímóníniginí.” rínaríníagíá aríá níviri

35 amípí óíyo néra úfípi nání áwaní nuríri re urígíisixíní, “O ríxa bisíkeríá kwíráná yawawi ríxa síñwí mí wómíxíwíisixíní.” urígíisixíní.

Wíepísíníyo áwíní e éf rónapíní náníriní.

36 Síni Jisaso nání áwaní e uraríná re eníniginí. Xewaníño áamá nívoní áwínímí dání síjání rónapíníniginí.

37 Síjání rónapáná ayí sírí nípikíníro wáyí níkaríníro “Píyíní síwí womí síñwí ríá wíníwíní?” yaiwiaríná

38 o re uríniniginí, “Seyíné óf níkaríníro ‘Jisasaríani?’ mívaiwí diñí obíboxí pí nání nímóá warínínoi?”

39 ‘Ayí Jisasorfaní?’ yaiwipírí síkwíyo t́nì wéyo t́nì síḡwí nanípoyí. ‘Gíwí t́nì ení t́nì ení rí rení?’ yaiwipírí wé seáyí e níkwíarípoyí. Píyíḡḡ síwí gíwí t́nì ení t́nì t́ḡḡraní?’ nurírí

40 xegí wé t́nì síkwí t́nì síwá wíagí

41 ayí yayí seáyíḡmí dání winaníro nero aí síní “Aga Jisasorfaní?” míyayíwí ududí níwíga waríná o ayí “Píyíḡḡ síwímaní. O aiwá naríní.” oyaiwípoyínírí re uríḡḡnigíní, “Nioní níḡmí nání aiwá bí meníraní?” uríagí

42 ayí peyí pírí bí umeaíaná

43 o nurápirí wíḡí síḡwí aníḡe dání níḡḡnigíní.

44 O re uríḡḡnigíní, “Xámí nioní síní seyíné t́nì nemeríná xwíyíá rípi searíḡḡnigíní, ‘Ríwamíḡḡ amípí nioní nání Moseso ḡwí ikaxí nírirí earípi t́nì wíá rókíamoagíáwa níriró eagíápi t́nì Bíkwí Samíyo nírinírí eáníḡḡpi t́nì wí suríḡmá mé aga xixení níḡmóníníáríní.’ searíḡḡnigíní.” nurírí

45 awa ríwamíḡḡ xíó nání Bíkwí Goríxoyáyo eáníḡḡpi níḡḡá oimónípoyínírí wíḡí dḡḡḡ jíayo naní níwímíxírí

46 re uríḡḡnigíní, “Eníná dání Bíkwíyo ríwamíḡḡ re nírinírí eáníní, ‘Ámá yeáyí seayímíxemeaníá nání aríowayá xwíá píaxíyo dání iwiaroníó ríḡḡḡḡ níḡmearí níperí aiwí síá wíyau wíyí óráná ámí xwáripáyó dání wíápínímeaníáríní.’ nírinírí eáníní.

47 Rípi ení nírinírí eáníní, ‘Ámá omí dḡḡḡ níwíkwíróríḡḡpímí dání xegí imóníḡḡyí xwíyíá rípi wáí wurímeipíríáríní, “Segí íwí yaríḡḡáyí ríwímíní níḡmamoro saníḡḡ imónánáyí, Goríxo yokwarímí seainíḡḡ.” Jerusaremí dání aní níḡmíní wáí e wurímeipíríáríní.’ nírinírí eáníní.

48 Seyíné amípí nioní nání wíníá rípi nání áwaní uríméfríxíní.

49 Aríá époyí. Gí ápo eníná segí seáwowayá síḡmíḡḡḡ e dání ‘Nioní segí seáríawéyo gí kwíyípi wímíáríní.’ uríḡḡpi seyíné seaímeaníá nání nioní ríxa seaiapowárimííní. Seyíné Goríxoyá kwíyí éḡmí dání síní ení míseaeámíxípa neríná aní rípímí píḡnì níwíárimí amí amí mupaní. E nerí aí ríxa ení seaeámíxáná nioní nání amí amí wáí uríméfríxíní.” uríḡḡnigíní.

Anínamí nání peyíḡḡ náníríní.

50 O Jerusaremí dání ayo níwirímeámí nurí aní xegí yoí Betaniyí ríníḡḡpímí níréḡmómáná xegí wé seáyí e níḡmíxírí ayí Goríxoyá dḡḡḡ t́nì píraníḡḡ onḡweápoyínírí amípí yaríḡḡ níwirí

51 síní níwíaríná Goríxo omí níḡménapímí ríxa anínamí nání peyíḡḡnigíní.

52 Ríxa anínamí nání peyíagí ayí e síḡwí níwínímí ámí Jerusaremí nání nuro seáyíḡmí seáyíḡmí níḡmóga nuróná

53 íníná aní rídíyowá yaríḡḡíwámí nípáwíayíro Goríxomí seáyí e umeagíáríní.

Xwiyá yáy neainaríñ Jono eañpírini.

Ríwamíñ rípi “Xwiyá yáy neainapaxí Jono eañpíyí” riniñpírini. O Jisaso wiepísagowa worini. Xewaníño nani níriri nearfna yumí “Wiepísaríñ Jisaso díní sixí uyiño” níriri eañorini. O Jisaso ríxa nípémána níwiápnimeámi añnamí nani nípeyimána eñána ámi xwiogwí aga obaxí nípwémána eñána ríwamíñ rípi eañrini. Áma “Goríxo aríre imóníñoríani?” yaiwiarfna Jisaso ríri erí eñpimi dani nijá imóníñixiniri níriri eañrini. “Óf Goríxo táfminíñ iníñyi Jisadoríani?” niyaiwiro díní níwíkwíroríñpimi dani díní níymíñ imóníñpí tígáyf ení imóníñixiniri níriri eañrini.

Xwiyáoyi riniño áma imóníñpí nánirini.

¹ Iwamíó xwíá rírí siní meñána Xwiyáoyi riniño ína ñweañrini. O Goríxo tñni nawíni niñweari o tñni xixeni imóníñrini.

² Aga iwamíó dani Goríxo tñni ñweagfíorini.

³ O Goríxo neríñpimi dani amípí imóníñ nípini imóníñrini. Pí pí imóníñpí wí xegpí mimóní xfo neríñpimi dani imóníñrini.

⁴ O díní áma amípí síñí imóníña nani tññorini. Díní o tññpí, ayf ámayo Goríxo imóníñpí nani wíá wókiní nánirini.

⁵ Wíá apí sfá yináríñe wíá ónarfna sfápi wí sfá uyimíxíñmaní.

⁶ Áma wo —O wayf neameainí Jonoyi riniñorini. Goríxoyá xwiyá yaní wíowáríñorini. Omí Goríxo urowárenapána

⁷ o áma nñni wíá apí nani arfá níwiro díní íkwíropfí nani áwaní urímíniri nani bññinigini.

⁸ O ámayo wíá wókiaríñomaní. Sa wíá wókiaríño nani áwaní nearímíniri bññorini.

⁹ Aga nepa wíá wókiaríño, ayf rorini. Xwíá tñyo nani nibírfna Goríxo imóníñpí nani díní mopfí nani wíá wókímíxíñorini.

¹⁰ O xwíá tñyo ñweañána xwíarí tñni amípí tñni xfo neríñpimi dani imóníñ aiwi oxí apíxí mí míwómíxíñgíawixini.

¹¹ O áma xegí Judayf tññí e nani úagí aiwi mumímíñgíawixini.

¹² E nerí aiwí áma omí numímíñro díní wíkwírófáyf niaíwí Goríxoyá oimóníñpoyíniri síñwí wíñíñrini.

¹³ Ayf niaíwí áma emeaarígfá yapí imónígfámaní. Apíxí xírarígfá yapí imónígfámaní. Ámayá díníño dani ení imónígfámaní. Sa Goríxoyá díníño dani xegf niaíwíyí imónígfámaní.

¹⁴ Xwiyáoyi riniño aga áma nimóníri xwíá tñyo nene tñni ñweañána nene seáyí e o imóníñpí aga xegf bí imóníñagí wíñíñwanigini. O, Goríxoyá síñíñíñí émiaño xfo tñni xixeni seáyí e imóníñagí wíñíñwanigini. Ámaéne wá ayá wí neawianaríñagí wíñíñwanigini. Goríxo imóníñpí nepa xixeni síwá neainaríñagí ení wíñíñwanigini.

¹⁵ O nani wayf neameainí Jono áwaní nírírfna wáf re ríññinigini, “O nioni re ríñáorini, ‘Ríwíyo bíñfo nioni siní meñána o xamí ñweañagí nani nioni seáyí e nimóníni.’ ríññinigini.” ríññinigini.

¹⁶ Ayf rípi nani “Ámaéne wá ayá wí neawianaríñagí wíñíñwanigini. Goríxo imóníñpí nepa xixeni síwá neainaríñagí wíñíñwanigini.” raríñini. O wá níneawianírfna bí onímíapí míneawianí xwapf ayá wí níneawianíri arírá ámi ámi neainírfni.

17 Ayí rípi nánirini. Moseso Gorixoyá dñj tñni ñwá ikaxí níriri ríwamñj eañj enagí aiwi ayí Jisasi Kiraiso neaiwapiyñj pimi dáni Gorixo wá neawianarñjpi nání ñjía imónirane nepa xfo imónñjpi nání ñjía imónirane enwáriní.

18 Wainá aiwi Gorixomi áma go sñwá winñjriní? E nerí aí Ñwá sñññj émiaonjo —O íníná xanoyá sáyo ñweañorini. Nene “Xano imónñjpi apírñani?” yaiwianí wá neaókímixñjriní.

Wayí neameañj Jono xewanñjo nání rñjpi nánirini.

19 Judayí wí Jerusaremí dáni re ñyaiwiro, “Wayí umeaiarñj Jono áma Gorixoyá dñj tñni yeáyí neayimixemeanfa nání aríowayá xwá piaxíyo dáni iwiaroníoyi rarñjwáorñani? Worñani?” ñyaiwiro apaxípanñj imónigfa wa tñni áma Ripaiyi rñññjyí wa tñni —Ripaiowa añj Gorixo nání rídiyowá yarigíwámí mewegíawamí sanj uráparigíawarini. Awa tñni nuro Jonomí “Goxirini?” urípoiñiri uowáraná

20 awa nuro omí ñwímearo yarñj “Goxirini?” wíáná o yumí bí míví waropárf níniri “Aga nepa seararñjini.” nuriri “Nioní áma yeáyí seayimixemeanfa nání Gorixoyá dñj tñni aríowayá xwá piaxíyo dáni iwiaroníoyi rarigíonimani. Kiraisoyi rarigíonimani.” uríagi

21 awa yarñj re wigíawixini, “Joxí ayí o meñánáyí, goxirini? Joxí wá rókiamoagí Eraijaoxirani?” uríagfa o “Ayí nionimani.” uríagi awa “Joxí wá rókiamoagí Isirerene xwayí naniri ñweañwáoxirani?” uríagfa o “Oweoi.” uríagi

22 awa “Joxí ‘Gonirini.’ simónarini? Áma none nearowárenapfáyo áwanj uraniri rarñjwini. Jiwanñjoxi píoi rñnarñjini?” uríagfa

23 o re urññjini, “Nioní wá rókiamoagí Aisaiáo rñjpi tñni xixeni áma dñj meañe dáni ríaiwá re rarñjónirini, ‘Óf Ámínáo nání píranñj wimoípoi.’ rarñjónirini.” uríagi

24 awa —Parisiowa uowárfawarini.

25 Awa yarñj re wigíawixini, “Joxí áma yeáyí neayimixemearfa nání aríowayá xwá piaxíyo dáni iwiaroníoyi rarñjwáoxi mimónipa erí wá rókiamoagí Irajaoxi mimónipa erí wá rókiamoagí nene xwayí naniri ñweañwáoxi mimónipa erí enánáyí, pí nání ámayo wayí numeaiarñjini?” uríagfa

26 Jono re urññjini, “Nioní ámayo wayí numeairfna iniigí tñni umeaiarñjónirini. E nerí aí seyíne tñni áwinimí roñj wo soyíne sñwá mí mómixíorini.

27 Áma nioniyá ríwíyo bñfo nání rarñjini. Áma nioní nání ‘Wé rónñjorini.’ ñaiwiarñjagfa aí o aga seáyí e nimónñjagí nání oyá síkwí sú gwí wikweaipaxonimani.” urññjini.

28 Jono iniigí Jodani rapáyo jfaríwámíni añj yoí Betani tñj e wayí umeaiarfná ñwímearo yarñj api wigíawixini.

Jisaso sipísipí rídiyowá nánññj imónñj enagí nánirini.

29 Wayí neameañj Jono, sá weño Jisaso xfo tñj e nání barñjagí ñwiniri re rññjini, “Sipísipí miá rídiyowánñj áma ñneneni uyíñí yarñjwápi yokwarímí neaiñfa nání Gorixo neaiapñjo iworini.

30 O re rñjónirini, ‘Áma nioniyá ríwíyo bñfo nioní sñni meñána o ñweaagí enagí nání nioní seáyí e nimónñjorini.’ rñjónirini.

31 Xámí nioní ení áma ñbirí yeáyí neayimixemeanfwinigíñiri xwayí naniri ñweañwáomi mí mívómixípa nerí aiwi o nání gí Isireríyo wayí numeaiarñj pimi dání wá urókiamómíñiri bñjarini.” rññjini.

³² Wayf neameainf Jono Gorixomi xewaxo wímeañpí nání mfkó nimónirí áwanf re neariñiniginí, “Nioní kwíyf Gorixoyápi añnamí dání xawiówí yapí niweapirí omí xenweáagi winiñaniginí.” nínearirí

³³ re neariñiniginí, “Xámí nioní ení áamá nìbirí yeáyf neayimixemeanfwiniginirí xwayf nanirí ñweañwáomí mí mívóm+xípa nerí aiwí iniigf tñní wayf numeaiá ounirí nìrowárénapíño re niriñiniginí, ‘Áamá joxí kwíyf niweapirí wímeáagi winirfo nání dñf re yaiwírrixiní, “Áamáyo wayf numeairíná kwíyf tñní numeairí sixf umímonfo, ayf orfaní?” yaiwírrixiní.’ niriñiniginí.

³⁴ Gorixó niriñipf tñní xixení niñwanñoní omí sñwí nìwinirí nání nímeañpí nání mfkoní ‘O niaíwí Gorixoyáoríní.’ searariñiní.” neariñiniginí.

Wiepísariñf waú waú awamí nìwirimeáa unf nániríní.

³⁵ Wayf neameainf Jono, sá weño wíápi tñní xegf wiepísariñf waú tñní nawíní éf nìroríná

³⁶ wenñf éfyf winiñiniginí. Jisaso añf warñagf nìwinirí re riñiniginí, “Sipísipf miá ridiyowá nání Gorixó neaiapíño iworíní.” ríagf

³⁷ wiepísariñowá Jono e ríagf arfá nìwiri Jisasomí númí waríná

³⁸ o nìkínimónirí winiñiniginí. Awaú númí barñagfí nìwinirí re urñiniginí, “Pí yanirí númí nìbarñi?” urfagf awaú re urígfisixiní, “Rabai —Negf agapíné nìriríná ‘Nearéwapíyarñoxiríní.’ rarñwápiríní. Rabai, joxí añf giwámí wearñfríní?” urfagfí

³⁹ o re urñiniginí, “Awagwí nìbirí sñwí winfpiyí.” urfagf awaú tñní nuro añf xfo wearñiwá sñwí nìwinirí ríxa sfápi tñní 4:00 p.m. imónñagf nání sfá ayí o tñní e sá wegíawixiní.

⁴⁰ Wayf neameainf Jono Jisaso nání ríagf arfá nìwiri númí úfíwaú wfo Adíruoríní. O Saimoní Pitaomí xexirimeáoríní.

⁴¹ O xámí nurí xexirimeáo Saimono nání pía nerí re urémeañiniginí, “Yawawi áamá negf Xibíruyf píné tñní Mesaiaoyf rarñwáo —O áamá yeáyf uyimixemeanfa nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfoyf rarígfóríní. Kiraisoyf ení rññoríní. Omí ríxa sñwí winimeáwit.” nurími

⁴² nìwirimeámí Jisaso tñf e nání nuri wímeááná Jisaso omí sñwí agwí nìwinirí re urñiniginí, “Joxí Jonomí xewaxoxí Saimonoxiríní. Ríná dání yoí Sipasoxí —Yoí apí Girikíyf píné nìriríná Pitaoyf rarígfápiríní. (Yoí mfkfpi sñjá rññí.) Yoí Sipasoxí rñpíráoi.” urñiniginí.

Piripo tñní Nataniero tñní nániríní.

⁴³⁻⁴⁴ Jisaso, sá weño wíápi tñní Gariri pìropenífyo nání umínirí neríná áamá womí —O Piripoyf rññoríní. Añf yoí Betísaida dánoríní. Añf apí ayf Adíruo tñní Pitao tñní ení añf apimí dánjowaúríní. Jisaso Piripoyf rññomí nìwímeari “Joxí nìxídei.” urfagf

⁴⁵ Piripo nurí xegf áamá womí —O xegf yoí Natanieroyf rññoríní. Omí nìwímeari re urñiniginí, “Áamá Moseso eníná nìrirí ríwamñf earí wíá rókiamoagfáwa nìriro ríwamñf earo egfo ríxa sñwí winimeáwiní. O Nasaretí dánf Josepomí xewaxo Jisatoríní.” urfagf

⁴⁶ Nataniero áamá Gorixó Isíreríyo yeáyf uyimixemeanfa nání urowárénapíño nání re urñiniginí, “Joxí re ríyaiwiarñiní, ‘Nasaretí dání nene ayá sfwí nearopaxf imónñf bí imónípaxfríní.’ ríyaiwiarñiní?” urfagf Piripo re urñiniginí, “Joxí nìbirí sñwí wínei.” nurími nuri Jisaso tñf e baríná

⁴⁷ o Nataniero barinagí nîwînrî o nânî re rîñiniginî, “Isîreriyî wo á máyo yapî bî mîwîwapîyarîño iworînrî.” rîfagî

⁴⁸ Nataniero ududî nîwînrî re urîñiniginî, “Arîge nerî joxî nionî nânî nîjîfá imónîñînrî?” urîfagî Jisaso re urîñiniginî, “Piripo sînrî rîfaiwá mîrîrîpa éfîmî joxî íkîfá pikînamî íkwapîñîyo ñweañáná sîñwî ranîfaniginî.” urîfagî

⁴⁹ Nataniero re urîñiniginî, “Nearéwapîyarîño xînrî, joxî nîaiwî Gorîxoyáoxînrînrî. Isîrerene negî mîxî ínýoxînrînrî.” urîfagî

⁵⁰ Jisaso re urîñiniginî, “Nionî ‘Joxî íkîfá pikînamî íkwapîñîyo ñweañáná sîñwî ranîfaniginî.’ rîrîfagî nânî joxî ‘Gorîxomî xewaxorînrî?’ nîniawîrî dîñî rînrîkwîroarîñînrî? Nionî apimî seáyî e imónîñî bî yarîñagî sîñwî nanîrîfárînrî.” nurîrî

⁵¹ omî re urîñiniginî, “Aga nepa seararîñînrî. Anînamî dánî óf ínáná Gorîxoyá anînajî á má imónîñáonî tîñî e nânî yîrî weapîrî yarîñagîfá sîñwî wînrîpîrîfárînrî.” urîñiniginî.

2

Aga iniîgî iniîgî wainî oimónînrî imîxîñîfá nânînrînrî.

¹ Sîfá wîyaú pwéáná Gariri pîropenîsîyo anîf bî xegî yoí Kenai rînrîñîpîmî á má wo apîxîf mearîñagî nânî aiwá apî nîmîxîro yarînrî Jisasomî xînrî anîf ayo ñweañáná

² omî tînrî xegî wîepîsarîñowami tînrî urepearîfá enagî nânî awa enî nîbîro ñweañáná re enîñiniginî.

³ Á má aiwá apî nânî awî eánîfáyîf iniîgîf wainîf nînrî nowáraná Jisasomî xînrî re urîñiniginî, “Íwe, wainîf nînrî rîxa nowáráoî. Bî sînrî mîwenînrî.” urîfagî

⁴ Jisaso re urîñiniginî, “Ineyî, jîxî nionî pí oenîrî nîrîrîñînrî? Nionîyá enîf eánîñîf sîñánî imónînrîyîf rínámanî.” urîfagî

⁵ xînrîf á má aiwá nîxero yanîf wiarîgîfáwami re urîñiniginî, “O pí pí searîfîyîf xîxenî xîdîpoyî.” urîfagî

⁶ Jisaso sîñá tînrî xwárîfá sîxîf imîxînrîñîf wé wîúmî dánîf wo —Apî wánî wánî iwajîfá nerînrî 100 ritá iwajîfá epaxîpîrînrî. Judayîf wigîf yarîgîfápi tînrî xîxenî nerînrî Gorîxoyá sîñwîyo dánîf amîpîf wé rónîgîfá imónanîro igwîfá wîmoarîgîfápa yanîrîf yarîgîfápîrînrî. Jisaso sîxîf wé wîúmîf dánîf wo apî weñagî nîwînrînrî

⁷ á má aiwá yanîf wiarîgîfáwami re urîñiniginî, “Iniîgîf nîwîro iwajîfá nerînrîf magwîf époyî.” urîfagî awa aga iniîgîf iwajîfá neróná magwîf imîmîf yáraná

⁸ o awami re urîñiniginî, “Xwárîfá sîxîf tîyo dánîf nîwîro nîmeámîf nuro seáyîf wiarîgîoyîné seáyîf e seaimónîñomîf mînrîf wîpoyî.” urîfagî awa nîmeámîf nuro mînrîf wíáná

⁹ seáyîf wiarîgîfáwami bosîf umîearîño aga iniîgîf rîxa wainîf imónîfîpîf gîgîf nerîf —O awa iwîfîe nânîf majîfá nerîf aiwîf aiwá yanîf wiarîgîfáwami nîjîfárînrî. O gîgîf nerîf apîxîf mearîñomîf “Eînrî.” nurîrî

¹⁰ re urîñiniginî, “Á má nînrîf iniîgîf wainîf yanîf nîwîa nuróná re yarîgîfárînrî. Xámîf awîaxîpîf yanîf nîwîa núfásáná á má wainîf apîf rîxa nînrîmáná enáná nanîf onîmîápîf imónîñîfîpîf yanîf nîwîa warîgîfárînrî. E yarîgîfá enagîf aiwîf joxîf e ménrîf. Joxîf xámîf wainîf nanîf imónîñîfîpîf yanîf nînealaparîrîf aiwîf wainîf aga awîaxîpîf yómîñîf nîmerîf agwînrîf nealaparîñînrî.” urîñiniginî.

¹¹ Jisaso Gariri pîropenîsîyo anîf Kenayo nîñwearînrîf emîmîf apîf iwamîfó nîwîwapîyîrîñîpîmîf dánîf enîf eánîñîf xîf imónîñîfîpîf sîwá wînarînrîf xegîf wîepîsarîñowami sîñwîf nîwînrîro dîñîf wîkwîrogîfawîxînrî.

¹² E nemo anj xegí yoí Kapaneami rininjipimi nání niweri xegí xínái tñi xexirímeáowa tñi xegí wiepísarinjowa tñi eni nawíni niwero e sía áríní wí wegíawixini.

Jisaso anj rídiyowá yarígíwámí nípáwiri enjipi nánirini.

¹³ Jisaso sía Anjínajo Neamúroagoi rininjíyi anjwi e imóninjána Jerusaremi nání niyoari

¹⁴ anj rídiyowá yarígíwámí ákínyáyo nípáwiri weninjí étyí wininjínigini. Nígwí nání wa burímákaú bí ero sipísipí bí ero xawiówí bí ero yarínagáa níwiniri nígwí senisí wiarígíáwa eni éf níjwearo yarínagáa níwiniri re enjínigini.

¹⁵ Sámí nímeari síkwáa níyírearíná sipísipí tñi burímákaú tñi míxí xídwáriri xiáwowami eni míxí xídwáriri nígwí senisí yarígíáwayá nígwípi nímeari emi noyaximori wigí íkwianjwí eni míwiárori nemána

¹⁶ xawiówí bí yarígíáwami míxí re urínjínigini, “Nímeámí úpoyí. Anj gí ápoyá riwá makeríá anjwáninjí pí nání imíxarínjoi?” uríagi

¹⁷ xegí wiepísarinjowa Bíkwíyo ríwamínjé re níriniri eáninjipi nání dínj wininjínigini, “ ‘Ápoxíníyá anjwámí píraninjé éríxiniri símí níxeadípeninjipimi dání míyíóyo uríkwínarinjini.’ nímonarinjini.” níriniri eáninjipi nání dínj wininjínigini.

¹⁸ Judayí ámináowa Jisaso éjipi sínjwí níwiniro míxí re urígíawixini, “Nene ‘E epaxoríani?’ síaiwiani nání emímí bí ríxa ríneaíwapíyarínjini?” uríagáa

¹⁹ Jisaso re urínjínigini, “Soyíné anj riwá píneápoyí. E nerínáyí, nioní ámi sía wíyau wíyimi mírímíárinjini.” uríagi

²⁰ Judayí ámináowa re urígíawixini, “None anj riwá mírariná xwiogwí 46 neamúronjwárinjini. Joxi anani sía wíyau wíyimi mírípaxoxirani?” uríagáa aiwí

²¹ o e nuríná ewayí ikaxí xewaninjo nání níriniri e urínjínigini.

²² Ayínáni ríwéná Jisaso Goríxoyá dínjyo dání píyí wenje dání níwiápnímeámána enána wiepísarinjowa ewayí ikaxí xío anjwá nání uríninjipi nání dínj níwiniri “Bíkwíyo xío nání níriniri eáninjipi tñi xwíyíá xío rininjipi tñi neparini.” níyaiwiro dínj wíkwírogíawixini.

Jisaso áamá nñi xwioxíyo dání yaiwiarígíápi nání níjía imóninjé nánirini.

²³ Sía Anjínajo Neamúroagoi rininjíyi nání aiwá imíxarígíína Jisaso síni Jerusaremi níjwearína emímí yarínjagi áamá obaxí e njweagíáyí sínjwí níwiniro omi dínj níwíkwíroro apaxí mé “Oríani?” yaiwiarínjagáa aiwí

²⁴ xewaninjo nepaxinjo nímoniri síjání “Onírinjini.” níriniri áwanj mírowiáronjínigini. O áamá nñi yarígíápi nání níjía imóninjé enjagi nání áwanj mírowiáronjínigini.

²⁵ Áamá wigí yaiwiarígíápi xwioxíyo adadí níwiri níjía imóninjé enjagi nání wí áamá níbiri api nání áwanj urípaxomani.

3

Jisaso tñi Nikodimaso tñi xwíyíá rinígí nánirini.

¹ Áamá wo —O xegí yoí Nikodimasoyí rininjorini. Gwí mónigíá yoí Parisiyi rininjíyí worini. Axo Judayí meba worini.

² O sía wíyimi áríwíyimi nuri Jisasomí níwímeari re urínjínigini, “Rabai, ‘Joxi nearéwapíyarínjé Goríxo rírowarénapínjoxi imóninjini.’ neaimónarinjini.

Gorixoxo dñj mukikayonáná áamá wo emimj joxi yarñjpi epax mimónñagí nán rariññi.” urñagi

³ Jisaso re urññigñi, “Aga nepa rñrariññi. Áamá giy giy seáymí dání mewepa nerñný, Gorixoyá xwioxño wí ñweapññá menñi.” urñagi

⁴ Nikodimaso re urññigñi, “Áamá go go rñxa xwé niwiarómáná arige nerí ámi eweanñoi? ‘Ámi xñáiyá agwño páwíáná omí ámi sñj xñái xñipaxññi.’ nñrññi rññrariññi?” urñagi

⁵ Jisaso re urññigñi, “Aga nepa rñrariññi. Áamá iniñño dání eweari Gorixoyá kwíño dání eweari mepa nerñný, wí Gorixoyá xwioxño nñpáwiri ñweapaxññi.

⁶ Xaniyaúmi dání xñrariññi, ay waráññi. Kwíño dání imónariññi, ay dñj sñj imónariññi.

⁷ Nion re rññi nán, ‘Joxi “Gorixoyá xwioxño ñweamñi.” nñsimónññá wí seáymí dání ewearññi nñmúropaxññi.’ rññi nán ududñ mñsinññi.

⁸ Imññi yarññi nán dñj moi. Imññi xegñ wimónariññi yarññá joxi iwñ rariññi arññá nñwiri aiwí gñmi dání bñññi, gñmi nán úññi, joxi nññá imónariññi. Nññá mimónñpa nerí aiwí ‘Imññi menñi.’ rñpaxññi. Kwíño ení axññi imónñi. Áamá sñj ewearññá sñwñ wññpaxññi mimónñagí aiwí ‘Sñj mewearññi.’ rñpaxññi menñi.” urñagi

⁹ Nikodimaso re urññigñi, “Joxi nñrariññi arige nerí imónñpaxññi?” urñagi

¹⁰ Jisaso re urññigñi, “Joxi ámññá negñ Isñrere nearéwapññi woxi enñagi aí nion rñrariññi nán majññá rimónññi?”

¹¹ Aga nepa rñrariññi. None nññá imónñwáññi nán rñrane sñwñ wññwáññi nán áwanññi rñrane yarññagwi aiwí pñné none rariññwáññi soyñné aríkwñkwñ yarññoi.

¹² Amñpi xwññá rññi imónñññi nán áwanññi searññá soyñné ‘Nepariññi.’ nñyaiwiro dñj mñkwñropa yarññagñá nán amñpi añññi imónñññi áwanññi nñsearñññi, arige nero ‘Nepariññi.’ nñyaiwiro dñj ñkwñropññi?

¹³ Áamá imónñño —O añññi dání weapññi. O áamá nñyoní aiwí oní añññi nán yññi.

¹⁴ Enññá negñ arññwa áamá dñj meaññe nemeróná áamá weaxññá sidññi óññi sññi upññá nán Moseso ainññi tññi weaxñññi nñmññi ñkwñño nñwñññi seáyi e mññoáññi sñwñ nñwñññi dání sññi ugñawixññi. Ainññi weaxñññi imñññi nñwñññi mññoagññi áamá imónññi axññi numññoapññi.

¹⁵ Áamá omí dñj wñkwñróññá giyññi dñj nñymññi tñññi imónñññi nán omí numññoapññi.

¹⁶ Ayññi nánññi. Gorixoxo áamá nñyoní dñj sññi xwapññi ayá wí nuyññi nán xegñ nññi sñññi émiññi nene nán wñññi. Áamá xewaxomí dñj wñkwñróññá giyññi manññi nero dñj nñymññi imónñññi tñññi imónñññi nán wñññi.

¹⁷ Ayññi rññi éwñññi Gorixoxo xegñ xewaxomí xwññá rññi nán urowañññi. O áamáyo xwññá umearñññi murowañññi. Yeáññi uyimññi urowañññi.

¹⁸ Xewaxomí dñj wñkwñróññá giyññi Gorixoxo xwññá umearññi mimónñoi. E nerí aiwí xewaxomí dñj mñkwñróññá giyññi

Gorixoyá siñíniní émiaonjomi díní mîwîkwîroarigfá enagi nánî rîxa xwiyfá umeárîpaxf imóninjoî.

¹⁹ Sa mîkfî tîyo dánî Gorîxo ‘Xwiyfá tîñoxîní.’ urîrî ‘Xwiyfá mayoxîní.’ urîrî enfárîní. O xwíarîmî ñweagfáyf e éfîrîxînírî wimónarîñpî wíánîñf wókíagi aiwî áamá wigf yarîgfápî sipínî imóniní enagi nánî wíá ókîñpî nánî mîwimónîpa nerî sfá yinîñpî nánî wimónarîñrîní.

²⁰ Ayf rîpî nánî áamá sipínî yarîgfáyf nîní wíá ókîñpî nánî aga mîwimónî sfá yinîñpî nánî wimónarîñrîní. Wigf yarîgfápî wíá ókîmîxînanîgînírî wíá ókîñe nánî barîgfámani.

²¹ E nerî aiwî áamá yadîmîñf yarîgfá giyf giyf Gorîxo wimónarîñpî oemînírî arfá nîwirî yarîñpî siñánî oimónîrî wíá ókîñe nánî ananî barîgfárîní.” urîñîñîgîní.

Wayf umeainí Jono Jisaso nánî rîñpî nánîrîní.

²² E nemáná Jisaso tîní wiepîsarîñowa tîní Judia pîropenîsfîyo nánî nuro wí e awa tîní nawínî ñîñwearóná áamáyo wayf numeaiia warfná

²³ wayf neameainí Jono añf yoí Inonîyi rîñîñpîmî —Añf apî Serimî dánî añwî erîní. Jono añf apimî ñîñwearfná e iniîgf obaxf wearîñe enagi nánî o enî áamá bîmiarîgfáyo wayf numeaiia warfná

²⁴ —Íná Jono sinî gwf añfyo mîñwirárîñîñîrîní.

²⁵ Íná Jono xfo xegf wiepîsarîñowa re egfawîxîní. Nîwiápîñîmearo wigf Judayf wo tîní xwiyfá nîrîñîróná Gorîxoyá siñwîyo dánî nanf imónanîro nánî iniîgfîyo igfá eánarîgfápî nánî xwiyfá xîmîxîmîf ninîro

²⁶ e nemowa wayf neameainí Jono tîñf e nánî nuro re urîgfawîxîní, “Nearéwapîyarîñoxîní, áamá joxî tîní iniîgf Jodanî rapáyo jfarîwámîñî ñweagfíio —O joxî áwanf nearîñorîní. O re yarîní. Áamáyo wayf numeaiia warîní. E warfná oxî apîxîf nîaíwîf nîní o tîñf e nánî warîñjoî.” urîagfá

²⁷ wayf neameainí Jono re urîñîñîgîní, “Áamá wigf dîñfyo dánî seáyi e imónarîgfámani. Añfnamî ñweaño ‘Áamá o e nerî seáyi e oimónîñî.’ mîyáiwîpa nerfnáyf, wí e nerî seáyi e imónîpaxfmani.

²⁸ Xámî nionî áwanf re seararîñagi arfá nigfárîní, ‘Nionî Kiraisonî, áamá yeáyf seayîmîxemeanfa nánî arfowayá xwíá piaxfîyo dánî iwiaronfoyî rarîgîonîmani. Omî xámî umeáwîñîgîñîrî nîrowárénapîñonîrîñî.’ seararîñagi rîxa arfá nigfárîní.” nurîrî

²⁹ ewayf xwiyfá bî rîpî urîñîñîgîní, “Apîxîf ñwirárîfîoyf ayf apîxîf oyáírîñî. Apf wáf wîñjoyáímani. E nerî aiwî o damî dánî éf nîrorî apîxîf meáo yayf yarîñagi arfá nîwirfná xfo enî yayf seáymî dánî yarîñrîñî. Ayînánî dîñf nîfá nîñîñîrî bî onîmiápî mîñîñîñîñî.

³⁰ Nionî rîxa yfwf nimóga warfná xewanîño niwiarorî aga nepa néra nunîñjoî.” nurîrî

³¹ ámî re urîñîñîgîní, “Áamá eramî dáño áamá nîyonî seáyi e wimónîñorîñî. Áamá xwíá rîrîmî dáñonî aga áamá imónîrî amîpî xwíá tîyo dánf nánî rîrî yarîñáonîrîñî. E nerîñf aiwî añfnamî dáño aga nîyonî seáyi e wimónîñî.

³² Xewanîño añfnamî dánî siñwîf wîñîrî arfá wirî enîyf nánî áamáyo áwanf nura warîñagi aiwî wí o áwanf rarîñpî mumîmîñarîñjoî.

³³ E seararîñagi aiwî áamá áwanf o rarîñpî arfá nîwirî ‘Neparîñî.’ yáiwífá giyf giyf réñîñf rarîñjoî, ‘Neparîñî. Gorîxo xfo rarîñpî tîñî xîxenî yarîñorîñî.’ rarîñjoî.

³⁴ Ayf rîpî nánîrîñî. Áamá Gorîxo uowárénapîñomî xewanîñjoyá kwíyf ayîkwf mîwîñf enagi nánî xfîoyá xwiyfá nîra warîñorîñî.

35 Xano xewaxomi dñj sîxî nuyiri amîpî nîni fânñj wiewpîxñiasinñrîni.

36 Ámá xewaxomi dñj wîkwîroarigîá giyî giyî dñj niyimñj imónñjpi tîgîáyîrîni. E nerî aiwi xewaxomi arîkwîkwî wiarigîáyo dñj niyimñj imónñjpi wîmeanîá menîni. Wikî Gorîxo ámá ayo wónarîñjpi anñj wîkwîmonîárîni.” urñjnigîni.

4

Jisaso tîni Samariayî apîxî wî tîni xwîyîá rîñigî nânîrîni.

1-3 Parisiowa arîá re wigîawixîni, “Jisaso wiewpîsarîñjîyî imîxîri wayî umeairî yarîná oyáyî wayî umeaiarîñjî Jonoyá wiewpîsarîñjîyo rîxa wiárfî múroarîñjî.” arîá e wîagîa aiwi Jisaso xewanîño ámáyo wayî umeaiarîñjagî marîáî, sa xegî wiewpîsarîñjowa wayî umeaiarîñjagîa nânî Parisiowa arîá e wigîawixîni. Áminá Jisaso Parisiowa arîá e wîá enagî nânî nijîá nimónîri ámi Gariri piropenîsîyo nânî umîniîri nânî Judia piropenîsîyo pîni niwîarîmi nuri

4 “Aga Samariayî anî tîñjimanî oumîni.” niyaiwimo imanî nurîná

5 Samariayî anî bî xegî yoî Saikaî rîññjîpi —Anî apî xwîá enîná Jekopo xewaxo Josepomî winîpi tîñj e anwi erîni.

6 Mîññwî Jekopo iniîgî iwîná nânî rîpîñjîwá erîni. Anî apî tîe nîrémómáná sogwî áwîni e ñweañáná anî éfî nânî enî samîñjî uwéagî iniîgî nânî mîññwî rîpîñjîwá tîñj e sá nîñwearî

7-8 wiewpîsarîñjowa aiwá bî yanîro nânî anî apimî nânî rîxa numáná enáná Samariayî apîxî wî iniîgî iwîmîniîri barîñjagî niwîniîri re urñjnigîni, “Iniîgî iwîîpi bî onîmîni.” urîagî

9 í re urñjnigîni, “Arîge simónîagî joxî ‘Iniîgî bî niapeî.’ nîrarîñjîni? Joxî Judayî woxîrîni. Niîni Samariayî apîxî wîni enagî nânî rîrarîñjîni.” —Judayî Samariayî tîni wî kumîxînarîgîá menagî nânî í e urîagî

10 Jisaso re urñjnigîni, “Jîxi Gorîxo ámáyo anîá wiarîñjîpi nânî nijîá imónîri nionî ‘Iniîgî bî niapeî.’ rîrîáonî nânî nijîá imónîri nerî sîñwîrîyî, jîxi yarîñjî níáná nionî iniîgî dñj sîñjî sieweapaxî imónîñjî bî siapîmîniîri éárîni.” urîagî

11 í re urñjnigîni, “Ámînáoxîni, iniîgî ayî ná mîmî rîwoni. Iniîgî iwîri nânî enî mîmaxîrîñjagî nânî iniîgî iwîri mîmónîñjîni. Ayînáni joxî iniîgî dñj sîñjî eweapaxî imónîñjîpi ge iwîrîni?”

12 Joxî ‘Negî arîo Jekopomî —O mîññwî rîwá nîrîpîri iniîgî xewanîño nîri xewaxowa nîro xegî sipîsipî burîmákaú amîpî nîro enorîni. Omi anani wiárfî múroañónîrîni.’ rîyaiwinarîñjîni?” urîagî

13 Jisaso re urñjnigîni, “Ámá iniîgî rîwámî nîá giyî giyî nîni ámi iniîgî nânî winayinîárîni.

14 E nerî aiwi ámá iniîgî nionî wîápi nîá giyî giyî ámi iniîgî nânî winayinîá menîni. Ayî rîpi nânîrîni. Iniîgî nionî mîni wîápi ámá xwîoxîyo iniîgî sîmîñjî mearîñje dánî úrîrîmî yarîñjîpánîñjî nimónîri dñj niyimñjî imónîñjîpi ínîná ñweapîrîa nânî wîmîxînîárîni.” urîagî

15 apîxî re urñjnigîni, “Ámînáoxîni, niîni ámi gwîñî yeáyî mînipa oenîri iniîgî joxî rarîñjîpi niapeî. Iniîgî iwîmîniîri mîbîpa emîa nânî enî niapeî.” urîagî

16 o re urñjnigîni, “Jîxi nuri dîxî oxomî niwîrîmeámî re nânî bîpiyî.” urîagî

17 apîxî re urñjnigîni, “Oxî mayîniîri.” urîagî Jisaso re urñjnigîni, “Jîxi ‘Oxî mayîniîri.’ nîrarîñjîpi xîxenî nîrarîñjîni.

18 Ayí ripi nánirini. Jíxi oxí wé bi nipiñi rimeagfíxirini. Jíxi áamá agwi meániño díxí oxo meñagi nání xixeni nepa nírariñini.” uríagi

19 apixí re uriniñini, “Ámináoxini, ‘Joxi e nírariñagi nání wía rókiamoarigía woxirfani?’ nimónarini.” nuriri

20 re uriniñini, “Eníná negí aríowa Gorixomi yarini wiro yayí wiro yaníro nání díwí ripimi nání bagfáriní. E nerí aiwí Judayiné re rarigfáriní, ‘Wí e marfái, sa Jerusaremí dánini yayí níwirfána ayí apání yarini.’ rarigfáriní.” uríagi

21 Jisaso re uriniñini, “Ineyí, píranini aría ni. Sía wiyi díwí ripimi dánirani, Jerusaremí dánirani, ápo Gorixomi yayí míwipíra nání parimonfáriní.

22 Seyné yayí wiarigfo arigénini imóniniñipi nání majfá imóniño. E nerí aiwí yayí wiariniwáo arigénini imóniniñipi nání Judayene nijfáriní. Ayí ripi nánirini. Gorixo áamá yeáy uyimixemeámirí yariniñipi gwí Judayene imóniniwárimí dání yariniñipi enagi nání o, yayí wiariniwáo nene nijfáriní.

23 E níririñi aiwí sía áamá e nero yayí nírixirini wimónariniñipi tñi xixeni wiarigfáyí ápo Gorixomi xegí kwíyíyo dání yayí wiro xixeni xfo imóniniñipi nání dñiñi nímoro yayí wiro wipírfíyi ríxa añwi e nerí ríxa parimonño. Ayí ripi nánirini. Áamá xfo nání e nero yarigfáyí nioni gí yayí niarigfáyí imónirixirini wimónariniñipi enagi nání rariniñi.

24 Gorixo kwíyíni enorini. Ayináni omí yayí wiarigfáyí xegí bi epaxímani. Sa kwíyíyo dání yayí wiro xixeni xfo imóniniñipi nání nepa dñiñi nímoro yayí wiro epaxíriní.” uríagi

25 apixí re uriniñini, “Mesaiio —Áamá Gorixo yeáyí neayimixemeañfa nání aríowayá xwía piaxíyo dání iwiaroníoyi rariniwáorini. O áamá nimónirí bñifápi nání níñi nijfáriní. O níbirfána amípi nñi áwaní nearinífarini.” uríagi

26 Jisaso re uriniñini, “Oyí, jíxi tñi xwíyía rínarigwí ronirini.” uriniñini.

27 E urarína xegí wiepísariniowa, añi jfapimi nání úfáwa ámi níbiro wenini éfáyí wñigfawixini. Apíxí wí tñi xwíyía rínariniñipi níwiniro ududí nero aiwí wo níwiápnímeari xwíyía bi re muriniñini, “Joxi pí urápmirini urariniñini? Pí nání í tñi xwíyía rínariniñini?” murípa éaná

28 apixí xwárfá síxí e nitímí añi jfapimi nání nurí áamá re uriniñini,

29 “Áamá níñi eníná dání néra bñifápi nipiñi nání áwaní nírariñomi nurane síñwí owínaneyi. O Kiraiso, áamá yeáyí neayimixemeañfa nání aríowayá xwía piaxíyo dání iwiaroníoyi rariniwáo menirani?” urémeáaná

30 ayí añipimi pñi níwiárimí Jisasomi síñwí wñíe nání ugíawixini.

31 Wiepísariniowa apixí áamá wirimeámirí úaná “Nearéwapíyariniñini, aiwá bi nei.” urariniñini

32 o re uriniñini, “Aiwá nímí nání soyiné majfápi tñiñonirini.” uríagi

33 wiepísariniowa nepa aiwá nání neararirini re ríñigfawixini, “None jfami úaná áamá wo níbirí aiwá nñi nání mñi rífa wíño?” rínarína

34 Jisaso re uriniñini, “Nioni nírowárenapiño e éwiniñirini wimónariniñipi eri xfo ‘Joxi e éirixini.’ nírinipiñi xixeni yárirí neríñáyí, ayí gí aiwáñiniñi imónini.

35 Seyné ewayí xwíyía ripi mirípa yarigfáriní, ‘Emá waú waú sínirini. Ríxa múróaná aiwá mianíwáriní.’ mirípa yarigfáraní? Seyné e níbiro aiwí nioni re searariniñini, ‘Níwiápnímearo omíñíyo mñi mñi weniniñi emiamópoyi. Aiwá ríxa yofí nerí mipaxí imónini.

³⁶ Agwi aiwá miarínj go go omínj neríná xegí éfpí nání nígwí nímearí ayí dínj níyímínj imónipíría nání ríxa yaríní. Aiwá iwíá urarínjo tñí miarínjo tñí nawíní níwaúní yayí episi nání e yaríní.

³⁷ Xwiyfá seyfné re rarígápi, ‘Wo iwíá urírí wo mirí yarígáríní.’ rarígápi, ayí nioní rírítápi tñí xixení ríníní.

³⁸ Nioní gí seaiepisarínáoyfné, aiwá soyfné iwíá murígápi mipírí nání searowárínjíní. Soyfné aiwá wa iwíá urígápi nímironá awa anínj miní egápi miarínjoi.” urínjíní.

³⁹ Samariayí, anj jfapimí dánjyí apíxí áwanj re urfagi “Ámáo nínní enjíná dání néra bínápi nípní nání áwanj nírinjoi.” urfí enjagí nání obaxí o nání dínj níwíkwíroro nání

⁴⁰ níbíro níwímearóná nene tñí onweaneyíníro yarínj wíagfa o sfá wiyáú e wenjíní.

⁴¹ Ámá obaxí wíní wíní ení xwiyfá o rarínjpi arfá níwíro nání dínj níwíkwíroro

⁴² apíxímí re nura ugáfawixíní, “Jíxí nearípi arfá níwirane náníní omí dínj níwíkwíroarínjwíní. Newanínene ení o xwiyfá rarínjagí arfá níwirane ríxa níjfa nímonírí re yaiwiarínjwíní, ‘Ámá níyoní yeáyí uyímíxemeámfanírí bíjorfaní?’ yaiwiarínjwíní.” urígáfawixíní.

Gapímanf woyá niaíwomí nanj imíxínj náníríní.

⁴³ Sfá wiyáú wenjo anj apimí pñí níwíarímí Gariri píropenisfyo nání unjíní.

⁴⁴ Jisaso xewanínjo re rínjo enjagí nání, “Wíá rókiamoarínj gomí ámá xegí anj e dánjyí wé íkwianjwíyo unjwírírígáraní? Oweoi.” rínjo enjagí nání ámí Gariri píropenisfyo nání unjíní.

⁴⁵ Ayínání Gariri píropenisfyo rémóáná Gariri njweáyí ení aiwá sfá Anfnajo Múroagfíyí nání Jerusaremíyo nání níyíro níjwearóná amípí xfo yarínjpi wínígfa enjagí nání wígf anjyo rémóáná umímínígáfawixíní.

⁴⁶ Jisaso Gariri píropenisfyo anj Kená ríníje —E xámí aga inígf aí wainf imíxínj eríní. E nírémorí njweanáná gapímanf wo xegí íwo símíxí nerí anj yoí Kapaneamíyo njweanáná

⁴⁷ xano arfá re winjíní, “Jisaso Judia píropenisfyo pñí níwíarímí níbírí Gariri píropenisf tiyómíní rémónapínjoi.” rarínjagfa arfá e níwirí Jisaso tñj e nání níyapírí xegí niaíwo ríxa nípémínírí anjwí ayo enjagí nání o níweapírí gí íwomí nanj oimíxínírí yarínj wíagí

⁴⁸ Jisaso re urínjíní, “Seyfné nioní emímí mepa erí amípí ayá ríwamónípaxí mepa erí yarínjagí nínanírínáyí, wí dínj níkwíropíríméoi.” urfagi

⁴⁹ gapímano re urínjíní, “Ámínáoxíní, gí íwo penígínírí joxí anjíní weapeí.” urfagi

⁵⁰ Jisaso re urínjíní, “Díxí anj uí. Díxí íwo sínj unínjoi.” urfagi o xwiyfá Jisaso urfípi “Neparíní.” níyáwirí dínj níkwírorí xegí anj e nání nurí nurí

⁵¹ óf e sá wenjo wíápi tñí síní ófyo warfná xegí xínáíwánínj nímoníro omínj wíarígáfáwa óf e órórí nínníro re urígáfawixíní, “Díxí íwo ríxa sínj únígní.” urfagfa

⁵² o yarínj re winjíní, “Gíná nanj imónínígní?” urfagi awa re urígáfawixíní, “Agíná 1:00 p.m. imónáná wará ríá pírf pñí wíarínjíní.” urfagfa

⁵³ xano re yaiwiñ+nigini, “Aginá Jisaso ‘Dixí íwo siñí uninoi.’ níríná simixí pñi wiárfárfani?” niyaiwiri xñomi diñí niwikwírori xegí íwiaxé eni diñí wikwírogíawixini.

⁵⁴ Jisaso Judia piropenisíyo pñi niwiárimí ámi Gariri piropenisíyo nemeríná emimí ámi bi api eniginini.

5

Sikwí ikí ení womi naní imixiñí nánirini.

¹ Jisaso e nemo niñweañsáná Judayí wigí yarigíapa Gorixo nání diñí moanro aiwá Jerusaremíyo imixaríná o e nání niyoari nírémómáná

² —Jerusaremíyo ákiñá íwí wíyi Sipisipíyi rininiñíyi tíñí e ipí wá Xibíruiyí pñé tíni xegí yoí Betesaidai rininiñíwá e riwoñíwáriní. Midímidáni ríwíyi nání añí wiámíó wé wú mirininiñerini.

³ Añí wiámíó wé bi api mirininiñe ámá simixí yarigíáyí tíni siñwí supárigíáyí tíni sikwí ikí egíáyí tíni sikwí wé kiriniñí egíáyí tíni ayí obaxí e niñwearo [iniñí yaromí éipi siñwí owinaneyiniri ñweaarigíerini.

⁴ Wainí wainá añinañí Gorixoyá wo niweri ipíwami yaromí méáná ámá simixí tígíáyí go go xami páwianá xegí wará naní imónariniñí enagi nání ñweaarigíerini.]

⁵ Jisaso e nírémori ámá e ñweaarigíáyí wo —O xegí simixípi yaríná xwiogwí 38 múronorini.

⁶ O e wenagi siñwí niwiniri “Simixí enína dání néra biñorfaní?” niyaiwiri niñfá e nimóniri nání re uriniñigini, “Joxí ‘Naní oimónimini.’ risimónarini?” uríagi

⁷ simixó re uriniñigini, “Ámá roxini, ipíwá yaromí éáná ámá ipíyo ninimeari niwáripiri nání mayonirini. Niwaniniñoni niwiápnimeami nuri páwimiri yaríná ámá wa xami páwiarigíarini.” uríagi

⁸ Jisaso re uriniñigini, “Niwiápnimeari dixí íkwianwí niñxoperi niñmeami ui.” uráná re eniginini.

⁹ Naní nimóniri xegí íkwianwí niñmeami añí uniginini.

Síá ayi Sabarfá ayimirini.

¹⁰ Ayinani Judayí ámináowa naní imóníomi re urigíawixini, “Sabarfáyimi enagi nání dixí íkwianwí xe niñmeami ouniri siñwí ranipaxí mimóniñwini. Nwíarini.” uríagíá aí

¹¹ o re uriniñigini, “Ámá nioni naní nimixíó, o ‘Dixí íkwianwí niñmeami ui.’ níríagi niñmeami wariniñí.” uríagi

¹² awa yariniñí re wigíawixini, “‘Dixí íkwianwí niñmeami ui.’ go ririnoi?” yariniñí e wíagíá aí

¹³ ámá o xñomi naní wimixíó nání niñfá mimónipa neri nání áwaní uripaxí mimóniñigini. Ayí rípi nánirini. Jisaso ámá e epíroyí egíáyó áwinimi dakwíagi nánirini.

¹⁴ E nemáná enáná Jisaso ámá o añí ridiyowá yarigíiwami ronagi niwiniri re uriniñigini, “Arfá nií. Simixí joxí yariniñípi ríxa naní imóniniñigini. ‘Xami sípimi ámi bi wiárfá múroniniñípi siniginiri nání íwí ámi mepa éirixini.’ rírariniñí.” uráná

¹⁵ o nuri Judayí ámináowami Jisaso nání re uriniñigini, “Naní nimixíó, ayí orini.” uríagi nání

¹⁶ Jisaso Sabarfáyó omi naní wimixíí enagi nání awa “Ririxiniñí wikárfwanigini.” niyaiwiro iwamíó e wianro egíawixini.

17 E wianiro éagfa aiwi Jisaso re uriniginini, “Amipi gf apo bi pini miwiarf aninj miní nera binjpi nioni eni axipi e nerí amáyo aríra wiarinini.” urfagi nani

18 Judayf amináowa rixa mekaxf níméro “Omí pikíwaniginini.” rinigfawixini. O “Sabarfáyo nwfárinini.” rininjpi niwialkiri éfyf nánini marfái, xewaninjo Gorixo nani “Gf áporini.” nirirfina ayf reninj rífyf, “Nioni Gorixo tfini xixeni imóninini.” éninj rífyf nani eni e rinigfawixini.

“Apo amipi faninj niepfxfniasinjfini.” urinj nanirini.

19 Ayinani Jisaso niwiapnimeari “Xaminoni bi osearimini.” nuriri xewaninjo nani re uriniginini, “Aga nepa seararinini. Xewaxo xegf dinjyo dani amipi wi epaxf menini. Xano yarinjipimi snjwf niwiniri apini yarinjirini. Pi pi xano yarinjipi xewaxo eni axipi e yarinjirini.

20 Ayf ripi nani seararinini. Xano xewaxomi dinj sixf nuyiri amipi xfo yarinjipi siwa wiarinjirini. Soyfne ududf epirfa nani emimf xewaxo agwi yarinjipimi seayf e imoninj bi ewiniginiri wiepfsinfarinini.

21 Xano ama piyfo ami snj nimixiri dinj sixf umimoarinjipa xewaxo eni xfo xegf dinjyo dani ama xfo wimonarinjyfo anani dinj sixf umimoarinjirini.

22 Ripi eni xano ama womi xwiyfa umeararinjimanini. Xewaxo ama niyonni xwiyfa mearwiniginirini winj enjagf nani oni xwiyfa meararinjirini.

23 Ama nfini xanomi we ikwianjwfo unjwirararigfapa xewaxomi eni axipi e érixinirini ama niyonni xwiyfa mearwiniginirini minini winjirini. Ama xewaxomi we ikwianjwfo munjwirararipa yarigfayf xano, urowarenapijomi eni we ikwianjwfo munjwirararigfarinini.” nuriri

24 re uriniginini, “Aga nepa seararinini. Ama xwiyfa nioni rarinjapi arfa niro nioni nirowarenapijomi dinj wikwiroro éfa giyf giyf rixa dinj niyiminj imoninjpi tfgfayfirini. Wi xwiyfa mearinjpirfa nani mimoninjoi. Sini of pearigfayimini miwarinjoi. Dinj niyiminj imoninjpi inina njweaprfayimini warinjoi.” nuriri

25 re uriniginini, “Aga nepa seararinini. Sfa ama piyninj imonigfayf manj Gorixomi xewaxoyá arfa niwiro xfdiprfyi rixa anjwi e nerí rixa parimojoi. Ama arfa niwiro xixeni éfayf dinj niyiminj imoninjpi inina njweaprfá nani meaprfaoi.

26 Ayf ripi nanirini. Xano dinj niyiminj imoninjpi mfkf tñjo nimonirini ama xfo wimonarinjyfo wiarinjipa xewaxo eni dinj niyiminj imoninjpi mfkf tñjo oimonirini winjirini.

27 Ripi eni xewaxo ama imoninjjo enjagi nani anani ama niyonni mi omomiximf winfa nani eni imonifwiniginirini faninj wiepfxfniasinjfinini.

28 Nioni searfapi nani dinj ududf miseainipanini. Ayf ripi nani seararinini. Sfa ama xwaripayo wegfa fninyf xewaxoyá manj rana arfa niwiro wiapnimeaprfayi anjwi e nimoga barinjagi nani seararinini.

29 Arfa niwiro xwaripayo dani niwiapnimearoná nanj yarigfayf dinj niyiminj imoninjpi inina piranjnj njweaprfá nani mearo sipi yarigfayf xwiyfa meariniro epirfarinini.

30 Niwaninjoni gf dinjyo dani amipi wi epaxf mimoninjini. Apomi arfa wiarinjapi tfini xixeni amáyo xwiyfa umeararinjarini. Nioni gf nimonarinjipi mixdipa nerí nirowarenapijoni wimonarinjipi nixidiri nani amáyo xwiyfa numearirfina xixeni ayo umeararinjarini.” uriniginini.

Jisaso nani awanj rigfa nanirini.

³¹ Ámi re uriniginini, “Soyíne dñf re naiwiarinagfa aiwi, ‘Xewaninjo nani awanf nearana “Neparini.” waiwipaxf menini.’ naiwiarinagfa aiwi

³² ami wo nioni nani awanf seararinfrini. Nioni nani nisearirina ‘Ayf neparini.’ yaiwipaxfrini.” nuriri

³³ re uriniginini, “Xami segf wami wayf neameainf Jono tinimni uowarana o nioni nani awanf nisearirina nepaxinf imoninifpi tni xixeni seariniginini.

³⁴ Soyíne re riseaimonarinini, ‘Xewaninjo nani awanf rinarinifpi aga ama wí rarigfapimi dani sopinf ononiri rarini.’ riseaimonarinini? Oweoi, seyíne Gorixo yeayf seayimixemeanfa nani wayf neameainf Jono nioni nani searinifpi minf nirori seararinifpi.

³⁵ O uywf apiawf wearinifpaninif neri amayo wfa okimixarina soyíne xegf xwiyfá uywf wfaninf imoninana yayf axinani egfawixini.

³⁶ O nioni nani awanf nisearitagf aiwi nioni nani awanininf searipaxf imoninif bi omi seayf e wimonini. Emimf amipi gf apo e epaxf imonifwinigininiri niarinifpi nani rarininini. Nioni emimf niseairina api nioni nani awanf reninf seararinfrini, ‘Xegf xano uowarenapinorini.’ einif seararinfrini.

³⁷ Gf apo, nioni nirowarenapinjo eni nioni nani rixa awanf searinfrini. Omi soyíne arfa bi wiro xfo imoninifpi sinwf bi winiro megfarini.

³⁸ Xwiyfá xfo searinifpif segf xwioxifo mwenini. Ayinani ama o nirowarenapinonini dñf minikwifronoi.

³⁹ Soyíne dñf niyiminf imoninifpi meawaniginiro Gorixoyá Bikwifo fa roro pariro yarigfarini. Rfwaminif ayo niriniri eaninifpi nioni nani awanf rininagf ai

⁴⁰ soyíne dñf niyiminf imoninifpi tfgayf imonifpifa nani nioni tfaminini mibipaxf seaimonarinini.” nuriri

⁴¹ re uriniginini, “Nioni ama weyf nimefrixiniri binioni menagf aiwi

⁴² nioni soyíne nani nijfarini. Soyíne Gorixomi dñf sixf uyarigfoynemani.

⁴³ Nioni gf dñfyo dani binionimani. Gf apo ninirifpauri nirowarenapinonini aiwi soyíne minimiminarinjo. Ama wo xfo xegf dñfyo dani banayf, anani numiminipaxoyfnerini.

⁴⁴ Soyíne ama weyf oneamepoyiniri ero Gorixo —Oni nwfá imoninorini. O weyf oneameniri xfo wimonarinifpi mixidipa ero yarigfoyné, soyíne sini e nerona arige nero dñf nikwifropfrafo? Oweoi!” nuriri

⁴⁵ re uriniginini, “Nioni nani re miniaiwipa epoyi, ‘Xanoyá sinwfyo dani nene xwiyfá neaxekwifmonfarini.’ miniaiwipa epoyi. Ama seyíne seaxekwifmonfo, ayf Mosesorini. Soyíne omi dñf niwikwifmofa nuro re yaiwiarigfarini, ‘O arira neainfarini.’ yaiwiarigfarini.

⁴⁶ Amipi Moseso niri eanifpi dñf nikwifroro sinwifrif, nioni nani niri eanf enagf nani nioni eni dñf nikwifroanro egfarini.

⁴⁷ E neri ai xfo niri eanifpi nani dñf mikwifropa yarigfoyné, soyíne arige nero xwiyfá nioniyapi eni dñf ikwifropfrafo? Oweoi wí e epaxf menini.” uriniginini.

6

Jisaso oxf 5,000 awí eanigfayo aiwá miní winf nanirini.

1 Jisaso e nurárimo neméísáná ipí Gariri ríniníwámí —Ipí awá xegí yof ámí bí Taibiriasiyí ríniníwáríní. Awámí jfaríwámí dání nání nuri nweanáná

2 ámá obaxí emímí xfo símíxí yarígfáyo wiarínípi sínwí níwíga nuro nání epíroyí nero omí númí uxídaríná

3-4 sáá Judayí aiwá Anínajo Neamúroagoí ríniníyí nání imíxíprí ríxa anwí e imónináná Jisaso dífwíyo nání níyirí xegí wiepísarínjowa tñní e éf níjwearo

5-6 Jisaso sínwí aníyí wíniníniginí. Ámá aga ayá wí epíroyí nero xfo táfámíní bímíarínagá níwínírí xfo enípi nání níjía nímonírí aiwí re yaiwíniniginí, “Gí wiepísaríná Piripo nepa ení neánírí díní ría níkwíroní? Iwamfó owíwapíyímíní.” níyáiwírí re uríniniginí, “Ámá tíyí aiwá níprí nání ge bí nerí wíaníwíní?” uríagi

7 Piripo re uríniniginí, “None aiwá óf iníní 200 tñní bí nerane yaní níwiranénáyí, ámá re epíroyí egfáyí aga obaxí imóninagá nání woní woní bí onímíapí aí meapaxí imóninímenínjoi.” uríagi

8 wiepísaríníyí wo —O Saimoní Pitaomí xogwáo Adíruoyí ríniníniní. O re uríniniginí,

9 “Íwí woyá bisíkerfá pírawá barí tñní imíxíniníní wé wú tñní peyí orá biaú tñní neyagi aiwí ámá obaxí epíroyí egfá tfo yaní wípaxí rimóníní? Oweoi!” uríagi

10 Jisaso ará xwapí ene nání wiepísarínjowamí re uríniniginí, “Ámá nfní éf onweápoynírí urípoyní.” uríagi wiepísarínjowa Jisaso urípa éáná oxí nfní éf nweanáná fá rófáyí 5,000 imóniníniginí.

11 Jisaso ámá nfní éf nweáagá níwínírí bisíkerfá pírawá barí tñní imíxíninínípi nímeari Goríxomí yayí níwimáná ámá e éf nweagfáyo yaní nímerí níwia uníniginí. Peyí orápiáú ení nímeari axípi nerfíná wigí onaneyíníro wimónarínípi tñní xixení níwia uníniginí.

12 Ríxa apání níníro agwí ímí uyíagi níwínírí wiepísarínjowamí re uríniniginí, “Wí xwíríá míkíxepa oépoynírí níníro táfápi awí eamépoyní.” uríagi

13 awa bisíkerfá pírawá barí tñní imíxíniníní wé wú apí amáyí níníro táfápi awí neaemero soxí fá xwé wé wúkaú síkwí waúmí aumaúmí nero magwí miárigfawixíní.

14 Amáyí emímí Jisaso wíwapíyípi sínwí níwíníro nání re rínigfawixíní, “Neparíní. Wíá rókiamoaríní xwíá tfo bínfo oríní.” rínarínagá

15 Jisaso xfómí míxí ináyí imíxíprí nání mímimónarínagí aí ayí “fá nuxerane míxí ináyo oímíxaneyí.” yaiwiarínagá díní adadí níwirí níjía nímonírí nání ayo e níwárímí xegípi dífwí míníyó nání yíniniginí.

Jisaso ipí Gaririyo xwírínwí nosaxa uní náníníní.

16 Sáfápi tñní xegí wiepísarínjowa ipí imaní e nání níwero

17 ewéyo nípíxemoáníro Kapaneamí nání oríwámí dání xemoaníro nání nímeámí nuro ríxa sáá yínináná Jisaso awamí síní mímíwímeáfímí enáná re eníniginí.

18 Ríwípí xwé erí ipí imeamíkwí erí yaríná

19 wiepísarínjowa ewéyo níreaxa nuro síní ipíyo áwíní e kiromita wé wúrání, wé wíúmí dání worání, núfásáná weníní éfáyí wínigfawixíní. Jisaso ewé táfámíní ipíyo xwírínwí nosaxa barínagí wínigfawixíní. Sínwí e níwíníro éf yarínagá aí

20 o re uríniniginí, “Ananíre. Nioníníní. Wáyí mepaní.” uríagi

21 awa omi rixa “Re xemónapei.” uranïro yarfná re enjïnigini. Rixa ipíyo jfaríwámïni anj wígf dïnj nïyawiwo warígte iwiékïni meagfawixini.

Ámáyf Jisaso nánï pía egfá nánïrini.

22 Ámá oriwámï dáni bisfkerfá nfe sá wegíayf wíapï tñni nïwiápñimearo re yaiwigfawixini, “Aginá ewé ámi wí re mïwé ná báni wenagi winíwanigini. Nene sïjwí winíjána Jisaso xegí wiepïsarïjowa tñni ewépámi mïpïxemoánarïjagfá nïwinirane wiepïsarïjowani nïpïxemoánïro warïjagfá winowárfwanigini.” yaiwiarfná

23 ewé wí anj yoí Taibiriasï dáni bisfkerfá Ámínáo xegí xanomï yayf nïwirï wíagi nfe nánï bána

24 ámá e epíroyf egíayf Jisaso sïni wigí tfe mïjweanagi winïro wiepïsarïjowa eni mïjweanagfá winïro nerï nánï ewé bfáyo nïpïxemoánïro Jisaso nánï Kapaneamïyo pía yanïro ugíawixini.

“Nionï aiwá anjnamï dánïnjïf imónïjáonïrini.” urïnjf nánïrini.

25 Ayf ipíyo jfaríwámïni Jisaso Kapaneamïyo ñweanána nïwímearo re urígfawixini, “Nearéwapïyarïjoxini, joxi re nánï gíná bfoxini?” uríagfá

26 Jisaso re urïnjïnigini, “Aga nepa seararïjini. Seyfné emímí nionï seaíwapïyíapï sïjwí nïwiniróná siwánïjï nïseairï seaíwapïyimïniri éapï nánï nijfá nimónïro nánï nionï nánï pía rïyarïjoi? Oweoi, seyfné bisfkerfá nïwiniróná agwí ími seayíf enagi nánï nionï nánï pía yarïjoi.” nurïri

27 ewayf xwíyíá re urïnjïnigini, “Aiwá pïyf pénarïjfpï meaanïro nánï mepa nero aiwá nïwinirïpimï dáni dïnjf nïyimïnjf imónïpaxïpï meaanïro nánï éfrixini. Aiwá apï ámá imónïjáonï ananï seaipaxïrini. Ápo Gorïxo ‘Mïmïwiároarïjorfanï?’ nïniawirï xfo e éwinigïniri nïrfpeañonï aiwá apï ananï seaipaxïrini.” uríagi

28 ayf re urígfawixini, “Nene pí nerfná Gorïxo ámá e oépoyïniri wimónarïjfpï yaníwini?” uríagfá

29 Jisaso re urïnjïnigini, “Seyfné rïpï neróná Gorïxo wimónarïjfpï yarïjoi. Ámá xfo nïrowárenapïjoni dïnjf nïnikwírorónáyf, xfo wimónarïjfpï yarïjoi.” uríagi

30 ayf re urígfawixini, “Nene sïjwí nïwinirane dïnjf rïkwíroani nánï pí emímí neaíwapïyirïni? Joxi aga píyf erïni?”

31 Bïkwíyo xwíyíá re nïwiniri eánïjïpa, ‘O aiwá nïpïri nánï anjnamï dáni winïnjïnigini.’ nïwiniri eánïjïpa negf aríowa ámá dïnjf meañe nemeróná aiwá maná rïnjïpï —Aiwá apï Gorïxoyá dïnjfyo dáni xegfpï weagfpïrini. Aríowa ámá dïnjf meañe nemeróná aiwá apï nagfárinï.” uríagfá

32 Jisaso re urïnjïnigini, “Nionï aga nepa seararïjini. Aiwá enína anjnamï dáni seaiparïjoi, ayf Mosesomani. Agwí eni aga aiwá nepaxïjfpï anjnamï dáni seaiparïjoi, ayf gfá áporini.

33 Aiwá nepaxïnjf ápo Gorïxo seaiparïjfpï, ayf aiwá anjnamï dáni nïweapïri ámá xwíá tïyo ñweagfá dïnjf nïyimïnjf tïgfáyf imónïpïrfa nánï sïxí umímoarïjorini.” uríagi

34 ayf re urígfawixini, “Ámínáoxini, aiwá joxi neararïjfpï íníná neapïrïxini.” uríagfá

35 Jisaso re urïnjïnigini, “Aiwá nepaxïnjf dïnjf nïyimïnjf imónïpïrfa, ayf nionïrini. Ámá nionï táfamini bfá giyf giyf ámi agwí wipaxf menini. Nionï dïnjf nïkwírófá giyf giyf ámi iniigf nánï bï gwíntf yeáyf wipaxf mimónini.

36 E nïsearïri aiwí nionï re searfánigini, ‘Seyfné emímí nionï enápi sïjwí nïnanïro aiwí “Orfanï?” nïniawiro dïnjf mïnikwíroarïjoi.’ searfánigini.

37 E nerî aí áamá ápo ‘Dixîrîni.’ nînrîrî niapîñîyî nîni xîxenî dîñî nînikwîroro nionî tîámîni bîpîrîfârîni. Nionî tîámîni bîáyî mixî wî umáinîmfámani.

38 Nionî añînamî dánî nîweapîrîfná nionî gî nimónarîñîpî emfánîrî weapîñáonîmani. Nionî nîrowárênapiño wimónarîñîpî emfánîrî nîweapîrî nánî áamá xîoyá dîñî tîni nionî tîámîni bîáyî mixî wî umáinîmfámani.

39 Nionî nîrowárênapiño e éwinîgînrî wimónarîñîpî, ayî rîpîrîni. Nionî áamá xîo niapîñîyî wîyo mîyorîrîpa erî sfá yoparîyi imónáná ámî wiápîniameapîrîfá nánî dîñî sîxî umímorî emfa nánî wimónarîñîrîni.

40 ‘Gî ápo e éwinîgînrî wimónarîñîpî, ayî rîpîrîni.’ seararîñîni. O áamá xewaxonî sîñwî nînanîro dîñî nîkwîrófá gîyî gîyî dîñî nîyimîñîpî tîgîáyî imónîpîrîfá nánî wimónîrî nionî sfá yoparîyimî ayî ámî wiápîniameapîrîfá nánî dîñî sîxî umímómîfá nánî wimónîrî yarîñîrîni.” urîñîgîni.

41 Judayî xewanîño re rîniñîpî nánî, “Aiwá añînamî dánî weapîñîpî, ayî nionîrîni.” rîniñîpî nánî anîñúmî nîrînrîro o nánî

42 re rîniñîgîawîxîni, “Jisaso ro Josepomî xewaxo menîrani? Xanîyaú nánî nene majîfârani? O arîge nerî ‘Añînamî dánî wepîñîñáonîrîni.’ rîfá rarîni?” rînarîñagîfá

43 Jisaso re urîñîgîni, “Pî nánî anîñúmî nîrînrîro rînarîñoi?”

44 Áamá wo aí xewanîñoyá dîñîyo dánî nionî tîámîni bîpaxî menîni. Ápo, nîrowárênapiño xe o tîámîni ounîrî dîñî ukîkayonánánî nionî tîámîni bîpaxîrîni. Ayî sfá yoparîyimî wiápîniameapîrîfá nánî nionî dîñî sîxî umímómîfârîni.

45 Rîwamîñî wîfá rókiamoagîfáwa eagîayo re rîniñî, ‘Gorîxo áamá nîyonî wîwapîyinîfârîni.’ rîniñî. Ayînánî áamá ápo wîwapîyarîfná arîfá wigîfá gîyî gîyî nîni nionî tîámîni barîgîfârîni.

46 Gorîxo wîwapîyîñî aiwî ayî wî Gorîxomî sîñwî winîgîfá nánî mîrarîñîni. Ná wonî Gorîxo tîñî e dánî bîñáonî ápomî sîñwî winîñárîni.

47 Aga nepa seararîñîni. Nionî dîñî nîkwîrófá gîyî gîyî dîñî nîyimîñîñî íníná ñweapîrîfá nánî tîgîáyîrîni.

48 Aiwá nînrîñîpîmî dánî dîñî nîyimîñî imónîpaxîpî, ayî nionîrîni.

49 Enîná segî seárfawéyî áamá dîñî meañe nemeróná aiwá maná rîniñîpî nînrîro aiwî nîñweagîfásáná pegîawîxîni.

50 Aiwá añînamî dánî weapîñî rîpî xegî bîxîni. Áamá nînrîfnáyî, nîpepîrîfámani.

51 Aiwá dîñî nîyimîñî imónîpîrî nánî añînamî dánî weapîñîpî, ayî nionîrîni. Áamá gîyî gîyî aiwá rîpî nînrîfnáyî, anîñî íníná ñweapîrîfârîni. Aiwá áamá xwîfá rîrîmî ñweagîfá nîni dîñî nîyimîñî tîgîáyî nimónîro íníná ñweapîrîfá nánî mîni wimîfápî, ayî gî warápirîni.” urîñîgîni.

52 Judayî wigîpî xwîyîfá xîmîxîmî nînrîro re rînarîñagîfá, “Áamá ro arîge nerî xîoyá wará nanîwá nánî neaiapîniñîfârîni?” rînarîñagîfá

53 Jisaso re urîñîgîni, “Aga nepa seararîñîni. Seyîné áamá imónîñáonîyá warápi mîniipa ero ragîpî mîniipa ero nerónáyî, dîñî nîyimîñî imónîñîpî tîgîáyîné menîni.

54 Gî wará nîro gî ragî nîro éfá gîyî gîyî dîñî nîyimîñî imónîñîpî tîgîáyî enagîfá nánî sfá yoparîyimî owîápîniameapoyînrî dîñî sîxî umímómîfârîni.

55 Gî wará rîpî aiwá nepaxîñî imónîrî gî ragîpî iniñîgî nepaxîñî imónîrî enagî nánî seararîñîni.

56 Áamá gî wará nîrî ragî nîrî éf go go nionî tîni nîkumîxînrîrai nawîni imónîñwiî. Nionî enî xîo tîni nîkumîxînrîrai nawîni imónîñwiî.

⁵⁷ Ápo, dñj n+y+mñjþi mþkþ tñjo nrowárénapñjþrñni. Ápo e enj enagi nánñ nionñ enñ dñj n+y+mñjþi mþkþ tñjåonñ imónñññni. Ayñnánñ go go nñbñrñ nionñ nñnñnñrñnýý, nionñ enñ dñj mþkþ tñjåonñ enagi nánñ xþo enñ dñj n+y+mñjþ ñnñná ñweanþa nánñ tñj wo imónññfárñni.

⁵⁸ Aiwá anñnamñ dánñ weapñjþ rþpñ nánñ seararññni. Rþpñ aiwá enñná negþ arþowa nñnñro nññweagþasáná pegþápñ yapñ mimónñni. Go go aiwá rþpñ nñnñrñnýý, dñj ñnñná ñweanþa nánñ tñj wo imónññfárñni.” urñññññni.

⁵⁹ Jisaso rotú anñ Kapaneamþyo mñrññññiwámñ dánñ nuréwapþyirñná e nura urñññññni.

Xwþyþá dñj ñkwþróáná dñj n+y+mñjþ imónñpaxþpñ urñññññni.

⁶⁰ Ayñnánñ xegþ wiepñsarññþýý obaxþ amþpñ o nuréwapþyirñná nura úþpñ arþá nñwiróná re rþgþawixñni, “Xwþyþá o rarññþpñ ududþ ñnññþpñ rarñni. Ámá go xñxenñ arþá winñrñenññoþ?” rarññagþa aiwñ

⁶¹ Jisaso xegþ wiepñsarññþýý obaxþ o rþþpñ nánñ anññúmþ ñrñnarññagþa nñjþá nímónñrñ re urñññññni, “Xwþyþá ududþ seainþpaxþ searþápimñ dánñ róreámioarññoþ? Nionñ pñññ nñññwiárñmñ upþrñ rñseaimónarñni?”

⁶² Seyñné ámá imónññåonñ xewanññonñ weapññæ nánñ ámñ peyarññagþ nñnanñrñnýý, pñ wipþrñ seaimónññfárñani? Sñññ pñññ nñññwiárñmñ upþrñ nánñ seaimónññfárñani?” nurñrñ

⁶³ re urñññññni, “Dñj n+y+mñjþ ñnñná ñweapþrþa nánñ wiarññþpñ, ayþ kwýý Gorþxoyápñrñni. Ámáýý wigþ enj eánñgþá tññ wñ e imónñpaxþ menñni. Xwþyþá nionñ searþápñ ámá dñj nñkwþrorññþpimñ dñj ñnñná ñweapþrþa nánñ kwýý ewearññþpñrñni.

⁶⁴ E nerñ aí wiyñné xwþyþá nionþýá sñññ dñj mññkwþroarññoþ.” urñññññni. Jisaso iwamþó dánñ ámá xþomñ dñj mñwñkwþróþýý nánñ nñjþá imónñrñ xþo nánñ mþýý urññño nánñ enñ nñjþá imónñrñ enj enagi nánñ e nurñrñ

⁶⁵ re urñññññni, “Wiyñné dñj mññkwþroarññagþa nánñ re searñññññni, ‘Ápo ámá go go nionñ tñj e xe ounñrñ sññwþ mñwññþa nerñnýý, o nionñ tñámññ wñ bñpaxþ menñni.’ searñññññni.” urñññññni.

⁶⁶ Xwþyþá apñ nura úþ enagi nánñ xegþ wiepñsarññþýý obaxþ omñ pñññ nññwiárñmñ nuro ámñ o tñññ nawñññ bñ anñ memegþawixñni.

⁶⁷ Ayñnánñ Jisaso xegþ wiepñsarññþ wé wúkaú sñkwþ waú awamñ re urñññññni, “Soyñné enñ ‘Rñxa pñññ nññwiárñmñ owaneyñ.’ rñseaimónarñni?” urñññññni

⁶⁸ Saimonñ Pitao re urñññññni, “Ámññáoxñññ, none go tñámñññ wanþwñññ? Xwþyþá dñj n+y+mñjþ tññwåone imónñññ nánñ imónññþpñ joxñññ tññoxñrññni.

⁶⁹ None rñxa dñj nñrñkwþrorane nñjþá re imónññwñññ, ‘Joxñ sþyikwþ mínññþ Gorþxo rñrñþeanoxñrññni? Yeáýý neayimñxemeanþa nánñ arþowayá xwþá piaxþyo dánñ iwiaronþoyþ rarññwåo, ayþ joxñrññni.’ nþyaiwirane nñjþá imónññwñññ.” urñññññni

⁷⁰ Jisaso re urñññññni, “Nionñ ámá wé wúkaú sñkwþ waú soyñné mñsearþþeapa reñññññni? E nerñ aí woxñ oboxñññññ imónññññni.” urñññññni.

⁷¹ Isñkariotñ dánñ Saimonomñ xewaxo Judaso —O wiepñsarññþ wé wúkaú sñkwþ waú awa worñññ. O xþo nánñ mþýý urññño enagi nánñ e urñññññni.

7

Jisasomñ xogwåowa xþomñ dñj mñwñkwþrogþá nánññññni.

¹ Jisaso e niyárimo néisáná Judayí ámináowa xíomi pikianiro nání mekaxí meariḡagí nijiá nimóniri nání “Judia piropenisíyo oememini.” miwimóni Gariri piropenisíyo aní emearína

² aiwá Judayí aní pákí pákí iníḡíyo niḡwearína imixayaríḡápi —Aiwá api, ayí enína íwiáríawé Moseso tñni nemeróná seníá aníyo niḡweaxa wagíápi nání dñí winíni nání xwiogwí ayí ayo Judayí wigí aníyí pñni niwiárími nuro sía wé wíumi dání waú wo aní pákí pákí iníḡíyo niḡwearo aiwá imixaríḡápirini. Aiwá api ríxa anwi e imóniḡáná

³ xogwáowa re uríḡíawixini, “Dixí wiepísariḡí wíniyí eni emimí amipi joxi yaríḡípi siḡwí wíniḡíni nání aní re pñni niwiárími Judia piropenisíyo nání ui.

⁴ Ayí rípi nání ríraríḡwini. Ámá wo ámá nñni xío nání nijiá oimónipoyini niwimónirínáyí, xegí yaríḡípi iními yaríḡímani. Emimí joxi yaríḡípi nepa nerínáyí, jiwaniḡoxi nurí ámá niyíyá siḡwíyo dání síwá winiríni.” uríḡíawixini.

⁵ Awa xegí xogwáowa aí dñí miwíkwíropa nero nání e uríḡíawixini.

⁶ Jisaso re uríḡíawixini, “Soyíne upírína anani gíni gína upírífa nání imóniḡagí aiwi nioni umíáina sini mimónini.

⁷ Ayí rípi nání searariḡini. Ámá xwíá tíyo dání nñniyí soyíne tñni símí tñni inípaxí mimóniḡoi. E nerí aiwi nioni wigí yaríḡápi nání ‘Sípirini.’ nurí waroparí wiarariḡagí nání símí tñni niariḡoi.

⁸ Segípi aiwá nene xwiogwí o omi imixayaríḡwápi nání yoápoi. Nioni gí umíáina sini mimóniḡagí nání wí umíméini.”

⁹ nurárimí Gariri piropenisíyo ḡweanigini.

Jisaso aiwá aní pákí pákí iníḡíyo niḡwearóná imixaríḡápi nání yoaní nánirini.

¹⁰ Jisaso, xexirímeáowa ríxa aiwá api nání yoáíami eníana xío eni ámáyá siḡwíyo dání miyoá yumí iními niyiri Jerusaremí nírémori ḡweanáná

¹¹ Judayí aiwá imixaríḡíe xío nání píá néra nuro “O gerini?” níríga nuro

¹² ámá e epíroyí egíáyí ikeagígwí ayá wí níríga nuro wí “Ámá nanorini.” ríro wí “Oweoi, nanomaní. Ámá niyoni dñí nukinimixiri xewími nipemeámi waríḡorini.” ríro nero aiwí

¹³ Judayí ámináowa nání wáyí nero nání ámá wí o nání ámá símímaní e dání míriniḡíawixini.

¹⁴ Jisaso síá aiwá imixaríḡáyí ríxa áwini e imóniḡáná aní rídiyowá yaríḡíwámi nání nurí nípáwiri ámáyo uréwapíyarína

¹⁵ Judayí ámináowa dñí ududí niwiníro re ríḡíawixini, “Aríre nerí nijiá o raríḡípi nimóniri rífa raríni? Síkuríá meḡoyo.” raríḡagí

¹⁶ Jisaso re uríḡíawixini, “Xwíyíá nioni searéwapíyaríḡápi nioni gípimani. Nioni nírowárenapiḡoyápirini.

¹⁷ ‘O wimónariḡípi oemini.’ wimónariḡí gíyí gíyí nioni searéwapíyaríḡápi nání nijiá nimóniri re yaiwipaxirini, ‘Goríxoyá dñíyo dání rífa nearéwapíyaríni? Xío xegí dñíyo dání rífa nearéwapíyaríni?’ niyaiwirí nijiá imónipaxirini.

¹⁸ Ámá go go xío xegí dñíyo dání nírínáyí, ámá weyí onímépoiini yaríḡíni. E nerí aí ámá nñni ámá xíomi urowárenapiḡomi weyí oumépoiini yaríḡo, o aga nepaxiḡorini. Yadímiḡí yaríḡorini.

¹⁹ Enína Moseso ḡwí ikaxí nírini eániḡípi míseaiapi reḡinigini? E nerí aí soyíneyá wo aí ḡwí ikaxí eániḡípi píraníḡí xídariḡímani. Pí nání soyíne nioni nípikianíro yaríḡoi?” uríḡí

20 áamá e epíroyí egíáyí re urígíawixini, “Imó xixéroarini roxini, áamá giyí rípiikianiro yariniagá rariñini?” uríagá

21 Jisaso re uriniñini, “Nioni emí ná bini éagí seyíné sini ududí ikárinariñoi.

22 Moseso ñwí ikaxí ‘Segí niaíwíyo nixirimáná sá wé wíumi dání waú wo múróaná sá ayimi iyí símí sío wákwíríxini.’ riniñini. E niseariri aiwi ayí Moseso maríái, negí aríowa síwí api érowiápíngíárini. Ayínáni seyíné segí niaíwíyo ñwí ikaxí riniñipi nixídiriniñipi dání naní naní oimónipoyiniri Sabaríayo aiwi iyí símí sío wákwiarigíárini.

23 Seyíné ‘Naní nerane ñwí ikaxí Moseso niriñi eanipi pírf mívíaíkípa oyaneyí.’ niyaiwiro Sabaríayo eni iyí símí sío wákwiarigíárini. Seyíné e yarigíá enagí nani pí nani nioni áamá womi Sabaríayo naní wimixíapi nani wikí nónariniñoi?

24 Siñwí tñini niwinaxídiro miripa époyí. Xíto yariniagípi eni mí nómixiríná rírxiniñini.” uriniñini.

Jisaso nani “Kiraisoríani? Woríani?” riniñini.

25 Áamá Jerusaremi ñweagíáyí wí re nira ugíawixini, “Áamá ro áamá nipiikianiro egíto menirani?

26 Siñwí winipoyí. Áamá nini aríá egíe siñani niriñi rariñagí aí meba neamenweagíáwa omi xwíyá bí murariniñoi. Awa ‘Áamá ro Kiraiso, áamá yeáyí neayimixemeaní nani aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rariñwáo, ayí oríani?’ niyaiwipa riyariniñoi?

27 E nerí aí ‘Áamá o Kiraiso, áamá aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rariñwáoríani?’ waiwipaxí menini. Ayí rípi naniñini. Nene xinái xíomi xiriñe nani niñíá imóniñwini. E nerí aiwi Kiraiso, áamá Goríxo yeáyí neayimixemeaní nani urowárenapiñíto imóniníaniyí áamá wo ‘E dánorini.’ rípxí menini. Ayínáni ‘O Kiraisoríani?’ waiwipaxí mimóniñwini.” rariñagá

28 Jisaso aní ridiyowá yarigíiwámi dání nuréwapíyiríná ení tñini niriñi re uriniñini, “Seyíné nepa nioni nani niñíá ero ‘O e dánorini.’ rípxí imóniñi yarigíáyínerani? Nioni gí dñí tñini biñámani. Nepaxiniñi imóniñi —O soyíné majíorini. O nioni nirowárenapiñiniñini.

29 O tñí e dání biñáoni enagí nani o nioni niñíárini. O nioni nirowárenapiñiniñini.” uríagí nani

30 omi íá xiraniro nero aiwi íá xirípxiná sini mimóniñagí nani íá bí mixirigíawixini.

31 E nerí aí áamá e epíroyí egíáyí obaxí wí dñí niwikwíroro re nira ugíawixini, “Kiraiso, áamá yeáyí neayimixemeaní nani aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rariñwáo nimóniríná emí áamá ro yariniñipiñi nímúrori eníarani? Oweoi.” rígwíawixini.

Jisasomi íá oxirípoyiniri urowárigíá naniñini.

32 Parisiowa áamá e epíroyí egíáyí Jisaso nani ikeagígwí e rariñagí aríá niwiro nani awa tñni apaxípaniniñi imónigíá xwéowa tñni dñí axípi nixiriro Jisasomi íá oxirípoyiniri ridiyowá yarigíiwámi awí mearoarigíá wami urowáragíá awa nuro o uréwapíyariniñe rémóagá

33 Jisaso re uriniñini, “Seyíné tñni re bí onímiápi niñweámoni gí nirowárenapiñi tñi nani umíárini.

34 Ríxa úaná seyíné nioni nani píá niñiro aiwi wí siñwí nanipírfámani. Seyíné nioni ñweámíáé upaxí wí mimóniñoi.” uríagí

³⁵ Judayí ámináowa re rinigíawixini, “O gimí nání uminiri rarini? Aga gimí nání úaná nene o nání pía megínaníwáriní? Negí ámayí Girikiyí aníyo nweagíamí nání nuri émayo uréwapiyimániri ría neararini?”

³⁶ Xwiyíá o re ríípi, ‘Seyíné nioní nání pía niniro aiwi wí sñwí nanípríámaní. Seyíné nioní nweámíáé upaxí wí mimóniñoí.’ ríípi pí niyaiwirí ría riñoí?” rinigíawixini.

Inigí oyíá tñí nání uríñí nánirini.

³⁷ Sía aiwá api imíxarigíáyí yoparíyi —Ayi seáyí e imóniñíyirini. Sía ayi imóniñáná Jisaso éf niriñí ení tñí re riñiniginí, “Ámá inigí nání gwíñí yeáyí wí gíyí gíyí nioní tñámíni nibri inigí onípoi.”

³⁸ Nioní dñí níkwírófá gíyí gíyí Bíkwyó niriñiri eániñí rípi tñí xixeni imónipíráoi, ‘Wigí xwioxíyo ná inimi dání inigí dñí niyimíñí imíxaríñípi oyíá tñí pweníáriní.’ niriñiri eániñípi tñí xixeni imónipíráoi.” uríñiniginí.

³⁹ Jisaso e niriñíná kwíyí Goríxoyá xíomi dñí wíkwírófáyí meapírápi nání e uríñiniginí. Iná Jisaso siní anínamí nipeyirí mikínípa éiná enagi nání Goríxo siní xegí kwíyípi ámayo síxí mumímopa yagináriní.

Jisaso nání dñí xixegíni tñí nepayoro rigíá nánirini.

⁴⁰ Ámá e epíroyí egíáyí o e rariñagi aríá níwiro wí re nira ugíawixini, “Aga neparini. Ámá ro wíá rókiamoagí nene xwayí naniri nweañwáorini.” nira waríná

⁴¹ wí re nira ugíawixini, “ ‘Ámá ro Goríxo yeáyí neayimíxemeaní nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rariñwáo, Kiraisorini.’ neaimónariní.” nira waríná wí re nira ugíawixini, “Gariri píropenísíyo dñí wo Kiraiso, ámá aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rariñwáo imónipaxíraní? Oweoi, e dñí wo ámá aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rariñwáo imónipaxí menini.”

⁴² Bíkwyó re mirinípa rení, ‘Kiraíso, aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rariñwáo negí aríoi Depitoyá íwiárfawé wo imóniníáriní. Aní Betírexemi —Eníná Depito xegí nweaagerini. Omi e dání xiriñíáriní.’ mirinípa rení?” nira nuro nání

⁴³ ámá e epíroyí egíáyí o nání dñí xixegíni tñí nepayoro niriñóná

⁴⁴ wí “Ríxa íá oxíraneyí.” níwimóniri aiwi omí íá bí míxirígíawixini.

Judayí mebáowa Jisasomi dñí míwíkwírogíá nánirini.

⁴⁵ Rídiyowá yarígíiwámí awí mearoarígíáwa ámí nuro apaxípaníñí imónigíá xwéowamí tñí Parisiowamí tñí wímeááná awa re urígíawixini, “Pí nání omí íá míxirí anípáoyíné bariñoí?” uríagíá

⁴⁶ awí mearoarígíáwa re urígíawixini, “Eníná aiwi ámá o nearéwapíyaríñípa wo mínearéwapíyagíriní.” uríagíá

⁴⁷ Parisiowa ikayíwí nuríro re urígíawixini, “Soyíné ení ríxa dñí níseakínímíxiri xenwími níseaipemeámí mupa reñoí?” nuríro

⁴⁸ re urígíawixini, “Seamenñwéañwáone worani, Parisione worani, omí dñí bí wíkwírófáraní? Oweoi!”

⁴⁹ E nerí aí ámá epíroyí egíá jíayí nwi ikaxí niriñiri eániñípi nání píraníñí níjía mimónípa nero nání Goríxoyá sñwíyo dání aníñipírá nání ramíxaríñíyíriní.” uríagíá

⁵⁰ Nikodimaso —O ení Parisi worini. Xámí áríwíyimi nuri Jisasomi níwímeari yaríñí winorini. O níwiápnímeari re uríñiniginí,

51 “Negí ñwí ikaxí nírínirí eániníyo bi rípi ríríniní, ‘Ámá womi xfo rínarinípi arfá miwipa eri o yarínípi pírániní nijfá mimónipa eri nemáná anani xwiyfá umeáripaxírini.’ ríríniní?” urfagi

52 awa ikayfwi re urígfawixini, “Joxi eni Gariri dání iwoxíríani? Bíkwíyo pírániní fá rori pfa meri nerfnáyí, joxi re niyaiwirí nijfá imónirfíni, ‘Wfá rókiamoariní wo Gaririyo dání imónarinímani.’ niyaiwirí nijfá imónirfíni.” urígfawixini.

Apixí fwí ininí wími xwirixí umeagfa nánirini.

53 Ámá níní wigí aní xixegíniyo umíagfa aiwi

8

1 Jisaso dfwí xegí yoí Oripíyo nání nurí

2 sá weño wfá móniními ámi niwiápnímeámi nibirí aní rídiyowá yarígfíwámi nípwirí amá níní xfo tfámíni barínagfa nání o éf níñweámáná uréwapiyarfná re enínigini.

3 Ñwí ikaxí eáninípi mewegfáwa tñni Parisiowa tñni awa apixí amá wí fwí inariníagi wíni-meáfá wími nímera nibiro áwini e éf nurárarimáná

4 omi re urígfawixini, “Nearéwapiyariníoxini, apixí rí fwí inariníagi wíni-meáfíriní.

5 Apixí ríniní imóniníyí nání ñwí ikaxí Moseso níriri eanípimi dání re ríniní, ‘Síná tñni iwaní nearo pikíríxiní.’ ríniníagi aí joxi píoi ríríniní?” urígfawixini.

6 Rfwená o Moseso rínípi níwiaikiri xegí bí ríipimi dání xwiyfá uxekwímoaneyiníro iwamfó níwiwapíyiro e urfagfa aiwi o ípfpá éf níñweámáná xwfáyo webfá tñni rfwaminí nearí

7 awa arfki ámi ámi yaríní wiayarínagfa o ámi éf nírori re uríniniginí, “Soyfné woxi goxi fwí bí mýariníoxi xámi ími síná eai.” nurími

8 ámi ípfpá éf níñwearí xwfáyo rfwaminí eearfná re eníniginí.

9 Awa Jisaso e urfagi arfá níwiro woni woni Jisaso tñni e pñni níwiárimí nuróná ámináowa xámi numearo níní ríxa núáná apixini xegí xewini Jisasoyá sfmí e éf ronagi níwínirí

10 ámi éf nírori ími re uríniniginí, “Ineyí, amáyí gíminirini? Ayí wo xwiyfá mírimearíraní?” urfagi

11 í re uríniniginí, “Ámináoxini, wo xwiyfá mínimearíriní.” urfagi Jisaso re uríniniginí, “Nioni eni xwiyfá wí rimearíméini. Dixí aní ui. Re dání ámi fwí bí minípa éiríxiní.” uríniniginí.

“Nioni amá nání uyfwíniní imóniníáonirini.” uriní nánirini.

12 Jisaso ámi re uríniniginí, “Nioni amá xwfá tfo ñweagfa níyoni uyfwí wfániní wókímíxariníáonirini. Amá nioni níxídfáyí sfá yinínimíni aní emepfírá menini. Wfá dñni níyíminí tfgfáyí imíxípxí imóninípi wókímíxínífarini.” urfagi nání

13 Parisiowa re urígfawixini, “Joxi e ríipi jíwanínoxí símeaní mfkoxíniní nímonirí áwaní rínariníagi nání ‘Neparini.’ niyaiwirane arfá seaianíméwini.” urfagfa

14 Jisaso re uríniniginí, “Nioni aí níwanínoni nání áwaní rínariníapi, ayí neparini. Ayí rípi nání searariníni. Ge dání rfa bíñaniginirí gími nání umfárfanirí imóninípi nání nijfá nímonirí nání searariníni. E neri aí soyfné nioni bíñae nániraní, nioni umfae nániraní, majfá nímoníro nání níraríníoi.

15 Soyíne áamá xwíá t́yo dánf́yf́ yarígf́ápa śŋwí t́níní ńwínax́d́ro raríŋaǵa aí nioní áamá womí aí śŋwí t́níní ńwínax́d́ŕi xwíýá mumeaaríŋíní.

16 Nioní xwíýá numearíri śŋwíríyí, nioní ǵ d́ŋf́ t́níní mepa nerí ápo, ńrowárénapíŋoyá d́ŋf́yo dání nerí nání nepa x́xení imóníŋf́pí t́níní umearípax́ríní.

17 Segí ŋwí ikax́ eáníŋf́yo aí re níríníri eáníní, ‘Áamá waú xwíýá áwanf́ níríníná ax́píní nírínínáyí, xwíýá apí nepa imóníní.’ níríníri eáníní.

18 ‘Nioní ńwaníŋoní nání áwanf́ searíníri ápo, ńrowárénapíŋo ení nioní nání áwanf́ searíri yaríŋagí nání soyíne nioní seararíŋápí nání “Neparíní.” yaiwipax́ríní.’ uríagi

19 awa re urígf́awixíní, “Díxí ápo ge ŋweaní?” uríaǵa o re uríŋínigíní, “Soyíne nioní nání ńj́á mimónípa ero ǵ ápo nání ńj́á mimónípa ero yaríŋoí. Soyíne nioní nání ńj́á nimóníro śŋwíríyí, ǵ ápo nání ení ńj́á imónaníro éf́aríní.” uríŋínigíní.

20 Anf́ rídíyowá yarígf́iwámí Goríxo nání ńgwí tarígf́a t́ŋf́ e dání nuréwapíyíríná xwíýá apí uraríŋagí aiwí omí f́a x́rípíríná śníní mimóníŋagí nání f́a b́ ḿxírígf́awixíní.

“Nioní uḿaé nání soyíne wí upax́ meníní.” uríŋf́ náníri.

21 O áamí re uríŋínigíní, “Nioní ṕníní ńseawíarímí úáná soyíne nioní nání ṕf́a ńniro aí segí f́wí yarígf́ápí śníní yokwarímí miníŋáná pepíríaríní. Nioní uḿaé soyíne b́pax́ wí mimóníŋoí.” uríagi

22 Judayí ámináowa re ńra uǵf́awixíní, “O ‘Nioní uḿaé soyíne b́pax́ mimóníŋoí.’ ŕagi nání xewaníŋo ṕkínímíníri nání ḿnearípa ŕyaríní?” ńra waríná

23 o re uríŋínigíní, “Nioní eramí dánoníríní. Soyíne b́ramí dánoýnériní. Soyíne xwíá t́yo dánoýnériní. Nioní xwíá t́yo dánonímaní.

24 Ayínání re searf́íní, ‘Segí f́wí yarígf́ápí śníní yokwarímí miníŋáná pepíríaríní.’ searf́íní. Ayí rípí seararíŋíní. Soyíne d́ŋf́ ńńkwírooro ‘Ayí oríní.’ ḿniawípa nerónáyí, segí f́wí yarígf́ápí śníní yokwarímí miníŋáná pepíríaríní.’ uraríŋagí

25 awa re urígf́awixíní, “Goxíríní?” uríaǵa Jisaso re uríŋínigíní, “Nioní iwaḿf́o dání searaǵoní oníríní.

26 Soyíne yarígf́ápí nání xwíýá searímearímí nání xwíýá xwapí x́rínáoníríní. Soyíne arf́a ḿniaríŋaǵa aiwí nioní ńrowárénapíŋo nepaxíŋoríní. Amípí omí arf́a winápi áamá ńníní arf́a eǵe dání raríŋáríní.” uríagi aiwí

27 ayí majf́a nimóníro “Ápo Goríxo nání ŕa neararíní?” ḿyaiwíaríŋaǵa nání

28 Jisaso re uríŋínigíní, “Soyíne áamá imóníŋáoní íḱáyo ńyekwíroarípírí seáyí e ńníníḿeyoaríná ńj́á ‘Ayí oríní.’ imónípíríaríní. Nioní ǵ d́ŋf́ t́níní amípí b́ yaríŋámaní. Ápo ńréwapíyínf́píní raríŋáríní.

29 Íníná nioní ńrowárénapíŋo yayí winípax́píní yaríŋagí nání nioní ṕníní ńníníwíarímí ḿnú śníní d́ŋf́ ńkíkayoní.” uríŋínigíní.

30 Xwíýá apí uraríná áamá obax́ d́ŋf́ ẃkwíroǵawixíní.

Áamá áxenwarf́ inígf́áyf́ nání uríŋf́ náníri.

31 Jisaso Judayí omí d́ŋf́ ẃkwíróf́áyo re uríŋínigíní, “Seyíne ǵ xwíýá raríŋápí d́ŋf́ f́a ńxírírónáyí, nioníyá ǵ seaiepisaríŋá nepaxíŋf́yíne imóníŋoí.

³² Xwiyá nepaxiñí imóniñipi nání nijá nimóniro e nemána xwiyá api dñí ía nixiriñipi dání áxenwarí minigáyíné imónipírárini.” urtagí

³³ wa re urigáwixini, “Negí arío Ebirfamoyá íwiáfawenerini. Enína dání áamá wayá xináíwanéniñí nimónirane omiñí mîwiiagwaéne, joxí arige nerí ‘Áxenwarí minigáyíné imónipírárini.’ nearariñini?” urtagía

³⁴ Jisaso re uriñinigiñi, “Aga nepa searariñini. Áamá íwí yariñí go go íwí xfo yariñipi yá xináíniñí nimóniri áxenwarí wini.

³⁵ Áamá xináíwaniñí nimóniro omiñí wiariğáyí aniniñí aniwámi xiáwo tñi ñweaarigíamani. E nerí aí xewaxo ínina aniniñí e ñweaariniñi.” nuriri áamá e rówapigáyí re oyaiwipoyiniri, “‘Seyíné xináíwayíneniñí nimóniro omiñí wiariğáyíné yapí imóniñoi.’ ría nearariñi?” oyaiwipoyiniri ewayí xwiyá api nuriri

³⁶ re uriñinigiñi, “Ayináni xewaxoni xináíwayíneniñí nimóniro omiñí wiariğáyíné áxenwarí seainiñipi anipa seaimixiyáná aga áxenwarí minigáyíniñí imónipírárini.” nuriri

³⁷ re uriñinigiñi, “Nioni nijárini. Seyíné arío Ebirfamoyá íwiáfawéyínerini. E nimóniro aí seyíné gí xwiyápi segí xwioxíyo aumaúmí miní enagi nání nioni nipiikianiro nání yariñoi.

³⁸ Nioni ápo tñi niñwearína siñwí winiñapi nání rariñariñi. Seyíné eni amipí segí ápo rariñagi aría wigíapi yariğárini.” uriñinigiñi.

“Segí ápo oborini.” uriñí naniñini.

³⁹ Awa re urigáwixini, “Negí arío Ebirfamoriñi.” urtagía Jisaso re uriñinigiñi, “Nepa Ebirfamoyá íwiáfawéyíné enánáyí, xfo yagípa epaxíriñi.

⁴⁰ E nerí aí nioni xwiyá nepáni Gorixomi aría wiñapi searariñaoni nipiikianiro yariñoi. Soyíné nianiro yariğápa arío Ebirfamo wí e meninigiñi.

⁴¹ Ayináni re searíni, ‘Segí ápo yariñipi yariñoi.’ searíni.” urtagí ayí re urigáwixini, “Negí inókíwa íwí niniro neaxirigíamani. Negí ápo imóniño ná woni Gorixoriñi.” urtagía

⁴² Jisaso re uriñinigiñi, “Nioni gí dñí tñi biñamani. Gorixo nirowárenapíagi o tñí e pñi niwiárimí biñá enagi nání Gorixo nepa segí ápo enánáyí, soyíné nioni dñí sixí niyipaxíriñi.

⁴³ Soyíné nioni xwiyá rarína aría nero aí pí nání nijá mimónipa yariñoi? Ayí rípi naniñini. ‘Xwiyá aría owianeyi.’ miseaimónariñagi nání nijá mimónipa yariñoi.

⁴⁴ Soyíné niaíwí segí ápo oboyáoyíné enagía nání xfo wimónariñípa niaíwíyíné eni ‘Axípi oyaneyi.’ seaimónariñiriñi. O enína dání áamáyo pikixwiríto yagorini. Nepa bi mriřpaxí imóniño enagi nání pí pí xwiyá niřiriñá yapíni rariñoriñi. O yapí rariño imóniri áamá yapí rariğá niřiyá xanóniñí imóniri enagi nání gíni gína yapí niřiriñá sa mřkí xfo imóniñipi tñi xixeni rariñiriñi.

⁴⁵ E nerí aí nioni nepaxiñí imóniñipiñi searariñagi nání ‘Nepariñi.’ niyawiwo dñí mñikwíroariñoi.

⁴⁶ Soyíné goxi íwí nání xwiyá niřeáriřpaxíriñi? Oweoi, wí xwiyá niřeáriřpaxímani. E nerí aí nioni nepáni seararína pí nání ‘Nepariñi.’ niyawiwo dñí mñikwíroariñoi?

⁴⁷ Áamá Gorixoyáyí xwiyá xfoyápi aría wiarigíariñi. Soyíné Gorixoyáoyíné mimóniñagía nání xwiyá oyápi aría miniariñoi.” uriñinigiñi.

“Arfo Ebirfamo sini menjána nioni ηweaagáriní.” uríηf nániríní.

48 Judayf ámináowa omi ikayfwf re uríηfawixíní, “None joxi re níríríranéná, ‘Ámá sipí roxiyf Samariayf woxíríní. Imfó xixéroaríηf roxíní.’ níríríranéná xixeni mírírípa réwíní?” uríagfa

49 Jisaso re uríηínigíní, “Nioni imfó díηf mínixixéroaríníní. Gf ápomí wé íkwiaηwíyo uηwiráraríηagi aí soyfné wé íkwiaηwíyo míníηwiráraríηoi.

50 Nioni gf díηf tfní seáyí e imónímfanírí mīyaríηagi aiwí wo nioni nání ‘Seáyí e oimóníní.’ niaiwíoyf soyfné tfní nioni tfní neapayonfo ηweaní.

51 Aga nepa seararíηíní. Ámá gīyf gīyf xwīyfá nioniyápi nixdírfínáyf, wí nīpepírfámani.” uríagi

52 Judayf ámináowa re uríηfawixíní, “Joxi e raríηagi nání ríxa níjfa re imóníηwíní, ‘Joxi imfó xixéroaríηf woxíní.’ níjfa e imóníηwíní. Arfo Ebirfamo tfní wfá rókiamoagfáwa tfní pegfáríní. E éagfa aí joxi re raríηíní, ‘Ámá gīyf gīyf xwīyfá nioniyápi nixdírfínáyf, wí nīpepírfámani.’ raríηíní.

53 ‘Joxi negf arfo Ebirfamo pejomí seáyí e mīwimóníηoxíríní.’ neaimónaríní. Wfá rókiamoagfáwa ení pegfáríní. Joxi goníríní yaiwinaríηíní?” uríagfa

54 Jisaso re uríηínigíní, “Níwaníηoni seáyí e nīmfeyoánírfínáyf, surfma imónárípaxfíní. Seáyí e nīmfeyoaríηo, ayf gf áporíní. O nání soyfné ‘Negf Nwfáoríní.’ raríηaríní.

55 E níriro aí xfo nání nepa níjfa mimóníηoi. E neríηf aiwí nioni níjfaríní. ‘O nioni majfaríní.’ nírírínáyf, nioni soyfnéníηf yapf raríηáoni imónípaxfíní. E nerí aí o nioni nepa níjfa nimónírí nání xwīyfá oyápi xfdaríηaríní.

56 Segf arfo Ebirfamo sfá nioniyáyi nání ‘Síηwf wínímfarfani?’ níyaiwírí nání yayf winíηínigíní. Oyí, o síηwf nínanírí yayf seáyími dání winíηínigíní.” uríagi

57 Judayf ámináowa re uríηfawixíní, “Joxi síní xweyaηoxi menjyf ‘Arfo Ebirfamomí síηwf wínagáoníríní.’ ríraríηíní?” uríagfa

58 Jisaso re uríηínigíní, “Aga nepa seararíηíní. Arfo Ebirfamo síní menjána nioni xámi ηweaagáriní.” uríagi

59 awa “ ‘Goríxo tfní xixeni imóníηorfani?’ oniaiwípoyínírí rfa neararíní?” níyaiwíro omí sfhá eaníro nání sfhá meáagfa aiwí xewaníηo re eníηínigíní. Yumfí nimónírí anf rídīyowá yaríηfíwámí dání peyeaηínigíní.

9

Síηwf supáríηf womí nanf imíxíηf nániríní.

1 E nemo nípurfná weníηf étyf wíníηínigíní. Ámá wo xinái xíríηe dání síηwf supáríηf néra uηo ηweaηagi wínána

2 xegf wiepísaríηowa ení síηwf níwíníro yaríηf re wíηfawixíní, “Nearéwapíyaríηoxíní, íwf go enípimi dání xinái síηwf supáríηf ro xíríηfíní? Xfo éagi náníraní, xanīyáú éagfí náníraní?” yaríηf e wíagfa

3 Jisaso re uríηínigíní, “Ámá ro íwf éagi marfái, xanīyáú ení íwf éagfí marfái, sa omí dání emímf Goríxoyá síwáníηf inínfa nání e eηo xíríηfíní.

4 Agwí síní íkwáwíyíná imóníηáná emímf nírowárenapíηo ‘E éwínigíní.’ yaiwiaríηípi éwaníηíní. Árfwíyíná ámá wo emímf mepaxf imóníηíná ríxa aηwí e enagi nání raríηíní.” uríηínigíní. Díηf re oyaiwípoyínírí, “Xfomí píkiáná árfwíyíníηf imónínfáríní.” oyaiwípoyínírí e nurírí

5 ámi re uríηínigíní, “Nioni xwfá tfyo níηwearfná ámá nfnīyf nání wfá wókímíxíηíní.” nurárimí

6 xwáfáyo reañwí núrímáná xwáfá t́nî reañwí t́nî yiyí nîdîrî áamáoyá sîñwíyo xópé nîwimáná

7 re urîñîñigîñî, “Joxî nurî ipî Siroamîyî rîñîñîwámî nánî —Yoí ḿfkí ayí mewárîñîñîf nánîrîñî. E rîñîñîwámî nánî nurî śmîmanîyo wayí róneî.” urowárîfagî o nurî śmîmanîyo wayí nîrónîmáná re enîñîñîñî. Rîxa sîñwí anîño bîñîñîñî.

8 Rîxa sîñwí anîño barîñagî áamá anîf x́fo t́ñîf e ñweaǵáyíf sîñwí e nîwîñîro sîñwí supárîño enagî nánî éf nîñweámáná aiwá nánî rîxîñîf urago barîñagî sîñwí nîwîñîro re nîra uǵawixîñî, “Ámá royí e nîñweámáná aiwá nánî rîxîñîf neararîño menîranî?” nîra waríñá

9 wí re nîra uǵawixîñî, “Ayí orîñî.” nîra waríñá wí “Oweoî, ayí o yapî imónîñîyíf worîñî.” nîra waríñá xewanîño aŕkî re urîñîñîñî, “Nionî onîrîñî.” urarîñagî

10 ayí re urîǵawixîñî, “Joxî arîge nerî dîxí sîñwí oxoáîñî?” uríaǵa

11 o re urîñîñîñî, “Ámá Jisasoyî rarîǵfo xwáfá bîmî reañwí núrîrî yiyí nîdîrî ǵf sîñwíyo xópé nînimáná re nîrîñoî, ‘Joxî ipî Siroamîwámî nánî nurî wayí róneî.’ nîrîfagî nionî nurî wayí nîrónîrîñá re éîñî. Sîñwí noxoarî anîñî.” uríagî

12 ayí re urîǵawixîñî, “Ámá o ge ñweanî?” uríaǵa o “Nionî majfárîñî.” uríagî

13-14 áamá ayí śfá Jisaso xwáfápîmî reañwí núrîrî yiyí nîdîrî omî sîñwí nanîf wîmîxîñîyî Sabarfáyî enagî nánî ámá xámî sîñwí supáragomî Parisiowa t́ñîf e nánî nîméra nuro wáráná

15 Parisiowa enî omî yarîñîf re wiǵawixîñî, “Joxî arîge nerî sîñwí oxoáîrîñî?” uríaǵa o re urîñîñîñî, “O xwîrîñwí bî t́nî ǵf sîñwíyo xópé níaná nionî nurî wayí nîrónîrîñá sîñwí oxoáîñî.” uríagî

16 Parisiyíf ẃfa re nîra uǵawixîñî, “Ámá o Sabarfá nánî ñwí ikaxí rîñîñîpîmî xopîraríf nîyayirî nánî Gorîxo t́ñîf e dánî bîñomani.” nîra waríñá ẃfa re nîra uǵawixîñî, “Ámá íwí yarîñîyíf wo enánáyí, arîge nerî emîmîf o yarîñîpîñîñîf imónîñîpî epaxîrîñî?” nîra nuróná dîñîf xîxegîñî t́nî nepayoro nánî

17 ámî sîñwí supáragomî re urîǵawixîñî, “O dîxí sîñwí roxaóîf enagî nánî pí ámáoxîñî rarîñîñî?” uríaǵa o re urîñîñîñî, “O Gorîxoyá ẃfá rókiamoarîñîf wo menîranî?” urîñîñîñî.

18 O xegí sîñwí oxoáíyíf nánî píranîñîf áwanîf urarîñagî aiwí xámî sîñwí supáragomî aiwí Judayí ámînáowa aŕfá mîwîpa nero re yaiwiǵawixîñî, “Nepa sîñwí supárago ámî sîñwí manîñorîñî.” nîyaiwîro “Ámá sîñwí oxoáoyá xanîyaú obîpiyî.” nîrîro ayau rîxa báná

19 yarîñîf nîwîróná re urîǵawixîñî, “Niaíwí ayagwíyáoranî? Ayagwí re rîrarîñîf, ‘Xînáí nîxîrîrîñá sîñwí supárîño xîrîñîrîñî.’ rîrarîñîf? E xîrîñîf enánáyí, arîge nerî agwî sîñwí noxoarî anarîñî?” uríaǵa

20 xanîyaú re urîǵfîsîxîñî, “Ayí yegí íwo enagî nánî yayawi nîjfárîñî. Xînáí nîxîrîrîñá sîñwí supárîñîf enîyíf nánî enî yayawi nîjfárîñî.

21 E nerî aí agwî o sîñwí oxoáíyíf nánî yayawi majfárîñî. Sîñwí supárîñîyíf woxoáo nánî enî yayawi majfárîñî. Xewanîñomî yarîñîf wípoypî. Sîñî onomani. Xewanîño nánî áwanîf osearîñî.” urîǵfîsîxîñî.

22 Xanîyaú Judayí ámînáowa nánî wáyíf winîfagî nánî e urîǵfîsîxîñî. Ayí rîpî nánîrîñî. Judayí ámînáowa re rînarîǵfá enagî nánî, “Ámá gîyíf gîyíf Jisaso nánî waropáríf nero ‘O Kiraiso, áamá yeáyíf neayîmîxemeanfá nánî

aríowayá xwíá piaxíyo dáni iwiaroníoyi raríñwáoríni.” neaimónaríni.’ ránáyí, rotú añíyo dáni yoí emi kwírímoaníwáríni.”

²³ rinárígfá enagí nání xaniyaú re urígfísixíni, “Onomani. Xewaníñomi yaríñf wípoýí.” uríagí

²⁴ Parisiowa ámi “Síñwí supárago obíni.” níriro o ríxa báná re urígfawixíni, “Joxi Goríxomíni seáyí e numíeyoari waropárí inei. Ámá ‘Nañí nimíxíñoi.’ raríño íwí yaríñfíyí wo enagí nání none níjfaríni. Ayínáni waropárí inei.” uríagí

²⁵ o re uríñnigíni, “O íwí yaríñorani? Nanorani? Nioní majfaríni. E neri aí rípi nání nioní níjfaríni. Xámí síñwí supáragáoní aiwí agwí o nífpimí dání síñwí noxoari aníñni.” uríagí

²⁶ awa re urígfawixíni, “O pí síríni? Aríge neri díxí síñwí roxoáíríni?” uríagí

²⁷ o re uríñnigíni, “Nioní ríxa áwanf searfagí aí arfá mñinaríñoi. Aríge níyaiwiro ‘Ámí arfá osianeyí.’ níraríñoi? Soyíné ení ríxa xegí wiepísaríñfíyíñíñf imónaníro mñípa ríyaríñoi?” uríagí

²⁸ awa ikayíwí numearíro re urígfawixíni, “Xewaníñoxíni xegí wiepísaríñfíyí woxíríni. None neaiepísagí Mosesoyáoneríni.

²⁹ None Mosesomí xwíyá Goríxo uríñpí nání níjfa imóníñwíni. E neri aí ámá oyf e dánorfanírí none majfaríni.” uríagí

³⁰ ámá o re uríñnigíni, “Soyíné rarígfápi ududf níñpaxf raríñoi. Soyíné o bíñe dání majfá enagí aiwí o gí síñwí noxaóíríni.

³¹ Ámá íwí yarígfáyf Goríxomí ríxíñf uráná arfá mñwípa yaríñf enagí nání nene níjfaríni. E neri aí ámá go go Goríxomí wéyo numerí xfo wimónaríñpí níxídírnáyf, Goríxo ámáomí arfá níwírí xfo ríxíñf uraríñpí nání arírá wípaxíríni.

³² Aga eníná dání aí nene arfá wí re mñwíñwáríni, ‘Ámá wo níwíapñímeari xínái xíríñe dání síñwí supáríñf womí síñwí oxoáínigíni.’ raríñagí arfá mñwíñwáríni.” nurírí

³³ re uríñnigíni, “Ámá o Goríxo tñf e dání mñbípa neri síñwíríyí, xfo yaríñpí bí epaxf imónímñírí éfmaní.” uríagí

³⁴ awa mñxí re urígfawixíni, “Íwí níñríñpímí dání ríxíríñoxíni, joxi none rínearéwapíyaríñni?” nurímáná xegí yoí emi kwírímogíawixíni.

Síñwí supáríñfíñf imónígfáyf náníríni.

³⁵ Jisaso “Ámá síñwí supáragoyá yoí kwírímóoi.” raríñagí arfá e níwírí o nání pfa nemerí níwímeámáná re uríñnigíni, “Joxi ámá imóníñomí díñf ríwíkwíroníni?” uríagí

³⁶ o re uríñnigíni, “Ámínáoxíni, ámá imóníño goríni. Nioní díñf wíkwírómí nání áwanf nírei.” uríagí

³⁷ Jisaso re uríñnigíni, “Omí joxi ríxa síñwí wíñíñfíni.” nurírí síñání re uríñnigíni, “Joxi tñí rínarígwí roní, ayf oníríni.” uríagí

³⁸ o re uríñnigíni, “Ámínáoxíni, nioní ríxa díñf ríkwíroníni.” nurímí xfo tñf e xómíñf níyíkwírí yayf wíñnigíni.

³⁹ Jisaso re ríñnigíni, “Ámá níyoní epayómfa nání xwíá tfo nání bíñaríni. Ámá síñwí supárígfáyfñíñf imóníñfíyí síñwí aníprí imóníro síñwí anígfáyfñíñf imóníñfíyí síñwí supáríprí imóníro epírfá nání bíñáoníríni.” ríagí

⁴⁰ Parisi xfo tñí añwí e rówapígfáwa re urígfawixíni, “None nání ení ‘Síñwí supárígfóyfnéríni.’ ríneararíñni?” uríagí

41 Jisaso re uriniginini, “Soyiné sijnwí supárigíoyíné sijnwiriyí, ríwí nimoarigíápi nání xwiyíá meárinipaxímani. E nerí aí soyiné ‘Sijnwí anijnwáonerini.’ niriro nání ríwí nimoarigíápi nání xwiyíá meárinipíríáriní.

10

Ewayí ikaxí sipísipí awí mearoaríño nánirini.

1 “Aga nepa seararini. Go go sipísipí xwíná íwíyo mipáwipa nerí wí e dání ogámí nerí nípíxemoánirínáyí, íwí mearíní wo imónini. íwí xauráparíní wo ení imónini.

2 E nerí aí xwíná íwíyo páwiaríño, ayí sipísipí xiáworini. Awí mearoaríñorini.

3 O xwíná róníje nání báná íwí e íníná awí roño ówaní wíkwíáná xiáwo xegí sipísipí nání yoí ráná xiáwoyá maní aríá níwirí uxídáná níméra nípeyearí

4 ríxa xíoyá níni bíaríwámíni enáná o xámi umearíná sipísipíyí xiáwoyá maní umínaríní enagí nání númi warígíáriní.

5 Xejwí womí wí númi uxídípíríméoi. Maní áamá xejwí woyá umínarínagí níwíníro nání númi muxídípa nero éf upíráoí.” uriniginini.

6 Jisaso ewayí xwiyíá api uríagí aiwí xíó api nání níjía oimónípoynirí uréwapíyiminirí yarínípi nání níjía mimónígíawixini.

“Sipísipí píraníní awí mearoaríño nionirini.” uríní nánirini.

7 O ayí níjía mimónípa yarínagíá nání ámi ewayí xwiyíá re uriniginini, “Aga nepa seararini. Nioní sipísipí xwíná íwíníní imónínáonirini.

8 Nioní siní míbípa enáná bigíá gíyí gíyí íwí meaarígíáyíníní imóníñoí. íwí xauráparígíáyíníní ení imóníñoí. E nerí aí sipísipíyí wigí maní aríá níwigíáriní.

9 Nioní níwaníñoni íwíníní imónínáonirini. Gíyí gíyí nioníyáyómíni íwíapáná yeáyí uyimíxemeámíáriní. Ará wíwákwíní epíríá nání íwíapíro peyearo nero epíríáriní.

10 íwí mearíño sipísipíyo pípi wimínirí barínímani. íwí xaurápirí pípíkímí erí xwiríá ikíxerí wimínirí barínagí aiwí xewaníñoni rípi wimínirí bíjíní. Ewáraníní éríxínirí díní níyímíní imónínípi síxí umímómínirí bíjíní.

11 Sipísipí nání píraníní awí mearoaríño, ayí nionirini. Sipísipí nání awí píraníní mearoaríño sipísipí arírá wimínirí neríná ‘Nioní nípíkíáná ayí ananirini.’ yaiwiaríní.

12 Nígwí meámínirí awí mearoaríní wo —O sipísipí xiáwo nimónirí píraníní awí mearoaríño maríáí, o síwí sayí sipísipí roanímínirí barínagí níwínírná sipísipí píni níwíárimí éf úáná síwí sayí rírómí erí xídíxídwárí erí yaríníriní.

13 O sa nígwí nání meámínirí yaríño enagí nání sipísipí nání nepa díní moarínímani.” nurí

14-15 re uriniginini, “Sipísipí píraníní awí mearoaríño, ayí nionirini. Ápo tñí nioní tñí xíxe mí ómíxínarígwípa nioní tñí sipísipí nioníyáyí tñí ení xíxe mí ómíxínaríní. ‘Nioní gí sipísipí imóníníyo arírá wimínirí nání nupeiríná ayí ananirini.’ yaiwiaríní.” nurí

16 re uriniginini, “Nioní sipísipí ámi wí —Sipísipí xwíná tíyo dání imóníníyí maríáí, ámi wí ení tñíní. Ayí wí aníní e xe njweáríxínirí

sijwí wɪnɪpaxí mimónɪɪnɪ. Ayo enɪ wɪnɪyí tɪɪɪ e awí neaárɪmɪgɪnɪ. Ayí gí maɪɪ arɪá nɪniro xwɪná tɪyo dánɪyí tɪnɪ nawɪnɪ imónɪro awí mearoarɪɪɪ ná wonɪ axonɪ tɪɪɪ imónɪro epɪrɪárɪnɪ.

17 Ámɪ sɪɪɪ nimónɪrɪ wɪáɪnɪmeámɪ ná nɪnɪ sipɪsipɪyo arɪrá wɪmɪnɪrɪ nerɪná ‘Nionɪ nɪperɪná ayí ananɪrɪnɪ.’ yaiwɪarɪɪagɪ ná nɪnɪ ápo dɪɪɪ sɪxɪ nɪyɪnɪ.

18 Nionɪ ámá xe onɪɪkɪpoyɪnɪrɪ sɪɪwɪ mɪwɪnɪpa nerɪnáyɪ, wɪ nɪnɪɪkɪpaxɪmanɪ. Xe onɪɪkɪpoyɪnɪrɪ sɪɪwɪ wɪnarɪɪɪyɪ gɪyɪ marɪáɪ, nɪɪwanɪɪonɪrɪnɪ. Perɪ ámɪ wɪáɪnɪmearɪ emɪ ná nɪnɪ enɪ sɪxɪ eánɪɪɪpɪ tɪɪáonɪrɪnɪ. Gí ápo o e éwɪnɪgɪnɪrɪ sekaxɪ nɪrɪɪɪ éagɪ ná nɪnɪ apɪ e epaxonɪrɪnɪ.” urɪɪɪnɪgɪnɪ.

19 Judayɪ ámɪnáowa Jisaso e rarɪɪagɪ arɪá nɪwɪro ná nɪnɪ dɪɪɪ xɪxegɪnɪ tɪnɪ nepayoro bɪ bɪ nɪrɪnɪróná

20 wɪa obaxowa re nɪra ugɪawɪxɪnɪ “Imɪó dɪɪɪ uxɪxéroarɪɪagɪ ná nɪnɪ xóxwɪ nerɪ rarɪnɪ. Pí ná nɪnɪ arɪá wɪarɪɪɪoɪ?” nɪra warɪná

21 wɪa re nɪra ugɪawɪxɪnɪ, “Xwɪyɪá o rarɪɪɪpɪ imɪó xɪxéroarɪɪɪ wo yapɪ mɪrɪnarɪnɪnɪ. ‘Ámá imɪó dɪɪɪ xɪxéroarɪɪyɪ ámá sɪɪwɪ supárɪgɪáyo sɪɪwɪ woxoapaxɪ imónɪɪoɪ.’ rɪseaimónarɪnɪ? Oweoɪ.” nɪra ugɪawɪxɪnɪ.

Jisasomɪ rɪwɪ umogɪá nánɪrɪnɪ.

22 Sɪá Judayɪ enɪná émáyɪ wa anɪ rɪdɪyowá yarɪgɪwámɪ xórórɪ nero xwɪrɪá ikɪxegɪá enagɪ ná nɪnɪ ámɪ píránɪɪɪ imɪxárágɪáɪpɪ sɪá apɪ ná nɪnɪ dɪɪɪ wɪnɪnɪ ná nɪnɪ awí neánɪro yayɪ yayarɪgɪáɪpɪ imónɪɪáná

23 —Ayɪ iniá earɪ imɪɪɪ rɪrɪ yarɪɪnárɪnɪ. Íná Jisaso anɪ rɪdɪyowá yarɪgɪwámɪ nɪpáwɪrɪ anɪ wɪámɪó wigɪ enɪnanɪ mɪxɪ ináyɪ Soromono ná nɪnɪ rɪnɪɪpɪmɪ emearɪná

24 Judayɪ ámɪnáowa nɪwɪmearo mɪnɪ mɪnɪ xapɪxapɪ numero re urɪgɪawɪxɪnɪ, “Gíná jɪwanɪɪoxɪ ná nɪnɪ xe nɪjɪá oimónɪpoyɪnɪrɪ nearɪrɪárɪnɪ? Anɪɪɪ yumɪí nearɪáranɪ? Joxɪ Kiraisoxɪ, ámá yeáyɪ neayɪmɪxemearɪ ná nɪnɪ arɪowayá xwɪá pɪaxɪyo dánɪ iwiaronɪoyɪ rarɪɪwáoxɪ enánáyɪ, sɪɪánɪ áwanɪ nearɪneɪ.” urɪagɪá

25 Jisaso awamɪ re urɪɪɪnɪgɪnɪ, “Nionɪ rɪxa áwanɪ searɪagɪ aiwɪ soyɪné ‘Nepa neararɪnɪ.’ nɪyáiwɪro dɪɪɪ mɪnɪkwɪroarɪɪoɪ. Emɪmɪ gí ápo e éwɪnɪgɪnɪrɪ nɪrɪɪɪ nionɪ yarɪɪáɪpɪ sɪɪánɪ áwanɪ ayɪ orɪnɪnɪɪɪ seararɪɪagɪ aɪ

26 soyɪné gí sipɪsipɪyɪnénɪɪ mimónɪpa nerɪ ná nɪnɪ nionɪ dɪɪɪ mɪnɪkwɪroarɪɪoɪ.

27 Sipɪsipɪ nionɪyáyɪ gí maɪɪ arɪá nɪniro nɪxɪdarɪgɪárɪnɪ. Nionɪ ayo mɪ nɪwómɪxɪrɪ

28 dɪɪɪ anɪɪɪ ínáná ɪweapɪrɪá ná nɪnɪ mɪnɪ wɪarɪɪagɪ ná nɪnɪ wɪ anɪnɪpɪrɪá menɪnɪ. Sipɪsipɪ nionɪyáyɪ nɪnɪwéú tɪnɪ íá xɪrɪɪagɪ ná nɪnɪ ámá gɪyɪ nɪrɪáɪpɪrɪárɪnɪ?

29 Gí ápo sipɪsipɪyɪ nɪapɪɪrɪnɪ. O ámá nɪyonɪ seáyɪ e wɪmónɪɪagɪ ná nɪnɪ nionɪyá gí imónɪɪyɪ ápo nɪnɪwéú tɪnɪ enɪ íá xɪrɪɪagɪ ná nɪnɪ ámá gɪyɪ uráɪpɪrɪárɪnɪ?

30 Nionɪ tɪnɪ ápo tɪnɪ axowawɪrɪnɪ.” urɪagɪ

31 Judayɪ ámɪnáowa xámɪ yanɪro egɪápa sɪɪá tɪnɪ Jisasomɪ opɪkianeyɪnɪro meaarɪɪagɪá

32 Jisaso re urɪɪɪnɪgɪnɪ, “Nionɪ emɪmɪ ápo e éwɪnɪgɪnɪrɪ nɪrɪɪɪpɪ obaxɪ seaɪwáɪyɪárɪnɪ. Gí mɪnɪ gɪpɪ seaɪwáɪyɪáɪpɪ ná nɪnɪ sɪɪá tɪnɪ nɪpɪkianɪro yarɪɪoɪ?” urɪagɪ

³³ Judayf ámináowa re urigfawixini, “Amipi nanf joxi yarinjipi wi nani sija tni ripikianri miyarinjwini. Joxi aga amaoxi enagi aiwi Nwafonirinininj nirinirinjipimi dani Gorixomi riperirf umeararinjagi nani ripikianri yarinjwini.” urifaga

³⁴ Jisaso xfomi wikf wonarigfapi piyfa owepoyinri re urinjiginri, “Segf nwf ikaxf eaninjipimi Gorixo re rinjipi nirinri meanipa reni, ‘Nwafoni re rinjaniginri, ‘Seyfne eni nwfafeyfne imonijoi.’ rinjaniginri.’ nirinri meanipa reni?”

³⁵ Soyfne nijfarinri. Xwiyfa Bikwifo eaninjipi wi surfma rinipaxf mimoninri. Ayinani Gorixo segf arfowami ‘Seyfne eni nwfafeyfne imonijoi.’ urinjf enagi nani

³⁶ soyfne pi nani apo ninirifeari xwfa tfo nirowarenapijoni re searana, ‘Nioni Gorixomi xewaxonirini.’ searana pi nani mixf niniriro ‘Joxi Gorixomi riperirf umearinjini.’ ninarinjo?

³⁷ Nioni emimf gf apo e ewiniginri nirinjipi mepa nerfnayf, dijf ninikwifroro ‘Nepa orini.’ miniaiwiipa efrixinri.

³⁸ E niseariri aiwi nioni emimf apo e ewiniginri nirinjipi nepa nerfnayf, soyfne xwiyfa nioni seararinjapi arfa niniro dijf minikwifropa nero ai emimf nioni yarinjagi snwf ninanro nani dijf ninikwifroro ‘Ayf orini.’ niaiwirixinri. ‘Apo tni nawini imonigfiwaurinri. Axowaurinri.’ niaiwiwo nijfa imonipfiri nani emimf nioni yarinjapi dijf ikwifropoyi.” urifagi

³⁹ xami yanro egfapa omi fa oxiraneyinro yarfa anani ef murojniginri.

⁴⁰ Jisaso ami nuri iniigf Jodani rapayo nixerf Jono xami amayo wayf umeainje nani nuri e nweanana

⁴¹ ama obaxf xfo tinj e nani nibiro re rinayigfawixini, “Wayf neameainj Jono emimf wi mepa nerf aiwi amipi ama ro nani rinjyf rixa xixeni imoninri.” nirinayirona

⁴² ami obaxf wi dijf wikwifrogfawixini.

11

Rasaraso penf nanirinri.

1-2 Ama wo, Betani dajf Rasarasoyf rininjo simixf yarfa —Anj ayf xfo xegf xexirfmeaipau Mariai tni xinapi Matai tni ipauya anf eni erini. Mariai ayf apixf rfwifo Aminaoya sikwifo werixf niwiwayimomana dfa tni kwifrinjirinri. Imi xexirfmeao Rasaraso simixf wiarinjagi nani

³ xinapixaninjipau Jisaso tinj e nani xwiyfa re urowarigfisixinri, “Aminaoxinri, arfa ei. Ama joxi dijf sixf uyarinjoyf simixf yarini.” urowarfagi ai

⁴ Jisaso arfa e niwirfna re rinjiginri, “Simixf o yarinjipi nipen nanimani. Amayf enj sixf eaninj Gorixoya snwf winaniri ero Gorixomi xewaxoniyayf seayf e dani nimeaniri ero epirfa nani simixf api wimeanjinri.” urinjiginri.

⁵ Jisaso Mataimi tni xinaninjimi tni ipaumi xexirfmeao Rasarasomi tni ayo dijf sixf nuyiri aiwi

⁶ “Rasaraso simixf yarini.” urifaga arfa niwirfna ami sfa wiyau xfo nweanje nweanjiniginri.

⁷ E niweanjsana xegf wiepisarinjowami re urinjiginri, “Ami Judia piropenisfo nani owaneyi.” urifagi

8 wiepisariḡowa re urigfawixini, “Nearéwapiyariḡoxini, ayf xámi sḡḡá tḡni ripikianiḡi egḡe nání ámi numiniḡi rḡnearariḡini?” urḡagḡa xḡo ikwáwiyiniḡi imóniḡagi nání

9 ewayf xwiyfá re uriḡiniḡini, “Sogwḡ fwiapḡe dání wée nání awá wé wúkaú sikwḡ waú tḡḡriḡi. Ámá ikwáwiyiná aḡḡ nerḡná ná eánariḡfámani. Xwḡá tḡyo wḡá ókiḡagi nání siḡwḡ píraniniḡi nḡwinaxḡda nuro nání ná eánariḡfámani.

10 E nerḡ aí ámá árḡwiyimi aḡḡ nerḡná ná eánariḡfáriḡi. Siḡwḡ niwḡiga upḡri wḡá mókiḡagi nání ná eánariḡfáriḡi.” nurḡri ayf re oyaiwípoyiniḡi “Gorixoxo wimónariḡḡi niḡḡḡriḡná ayf ikwáwiyiná aḡḡ nemiḡnaniḡi rḡa imóniniḡi?” oyaiwípoyiniḡi

11 e nurimáná awami re uriḡiniḡini, “Negḡ nikumixiniḡi emeariḡwáoxo Rasaraso simixḡ nerḡ sá wenḡ. E nerḡ aí nioniḡ saiwiárḡ wiminiḡi warḡiniḡi.” urḡagi

12 wiepisariḡowa re urigfawixini, “Ámináoxini, sa sáni niwerḡná anani nanḡi imóniniḡoi.” nurḡro

13 awa “Rasaraso sa sá weḡagi nání rḡa nearariḡi?” niyaiwiro e urḡagḡa aí Rasaraso rḡxa péf nání inimi nurḡri nání

14 ámi nipikwiniḡi siḡáni áwanḡ re uriḡiniḡini, “Rasaraso rḡxa piyḡriḡi.

15 E nerḡ aí soyḡné siḡwḡ winipḡriḡi nání yayḡ ninarḡi. O simixḡ yarḡná nioniḡ xḡo tḡni miḡweáá eḡagi nání soyḡné nioniḡ emḡápi siḡwḡ ninanḡróná dḡḡi níkwḡropḡri nání yayḡ ninarḡi. O tḡḡ e nání owaneyḡi.” urḡagi

16 Tomaso —O xegḡ yoḡ ámi bi Didimasoyḡ rarḡḡoriḡi. O xḡo tḡni wiepisariḡi wḡami re uriḡiniḡini, “O tḡni nawiniḡ peanḡwá nání none eni owaneyḡi.” uriḡiniḡini.

17 Jisaso Rasarasoyá aḡḡ tḡḡ e nání aḡwi e niḡriḡná arḡá re wiḡiniḡini, “O rḡxa niḡeriḡ xwáripáyo tḡḡámí eḡáná sḡá wiyaú wiyaú pwéḡriḡi.” arḡá e wiḡiniḡini.

18 Aḡḡ Rasarasoyá Betaniyḡ riḡniḡe Jerusaremḡ dání aíwimiḡmani. Sa kiromita waú wo imóniḡeriḡi.

19 Ayinání Judia piḡopenisḡyo dánḡi obaxḡ wí xexirḡmeáo Rasaraso péf nání Mataími tḡni Mariaími tḡni ípaúmi oḡaḡḡ wianḡro nání niḡiḡo ípaú tḡni ḡweaḡáná

20 Mataí “Jisaso barḡiḡi.” riḡariḡagḡa arḡá niwiriḡ óf e wirimiaminiḡi nuriḡ xḡnaniḡi Mariaí sḡni aḡḡyo ḡweaḡáná

21 í Jisasomi re urémeaḡiniḡini, “Ámináoxini, joxḡi re niḡweariḡ siḡwiriḡiyḡ, gḡ niḡriḡmeáo niḡéminiḡi eḡḡmani.

22 E nerḡ aí niḡniḡi re niḡimónariḡi, ‘Gorixomi pí pí nání yariḡḡi wíyḡ agwi aí ananiḡ xḡeniḡ siḡniḡoi.’ niḡimónariḡi.” urḡagi

23 Jisaso re uriḡiniḡini, “Dḡxḡ riḡriḡmeáo ámi niwíapḡniḡmeanḡoi.” urḡagi

24 Mataí re uriḡiniḡini, “O sḡá yoparḡyi ámá nḡniḡ niwíapḡniḡmearóná o eni wíapḡniḡmeanḡápi nání niḡniḡi niḡfáriḡi.” urḡagi

25 Jisaso re uriḡiniḡini, “Ámá piyḡ egḡáyḡ ámi niwíapḡniḡmearo siḡḡ epḡri nání dḡḡi sḡxḡ umímoariḡáyḡ, ayf nioniḡriḡi. Nioniḡ dḡḡi níkwḡrófá gḡyḡ gḡyḡ niḡpero aí ámi siḡḡ upḡriḡriḡi.

26 Ámá siḡḡ nero dḡḡi níkwḡrófá gḡyḡ gḡyḡ wí anḡniḡriḡá meniḡi. Jixḡi dḡḡi niḡniḡwḡrori ‘O nepa rḡa niḡriḡiḡi?’ riḡiaiwiriḡiniḡi?” urḡagi

27 í re uriḡiniḡini, “Oyḡ, Ámináoxini, niḡniḡi joxḡi dḡḡi niḡniḡwḡrori re siaiwiriḡiniḡi, ‘Kiraisoxḡ, niáiwḡ Gorixoyáoxirḡaniḡ? Eḡiná dání re riḡḡoxirḡaniḡ,

“Arfowayá xwftá piaxfyo dáni áamá wo yeáyf neayimixemeanfa nání iwiaronáfáriní.” rigfoxírfani? siaiwiaríñiní.” uríñiniginí.

²⁸ E nurimí nuri xinaníñi Mariaími “Eini.” nuriri yumí re uríñiniginí, “Nearéwapiyaríño nírémónapíri jíxi nání ‘Obini.’ rarini.” uríagi

²⁹ í arfá e níwirfná aníni níwiápnímeámi Jisaso tñf e nání uríñiniginí.

³⁰ Jisaso siní aní e mírémónapí siní Mataí tñf óróf iníe ñweañaná

³¹ Judayf aníyo Mariaí tñf nawíní níñweámáná ogañf wiarígfáyf í aníni níwiápnímeámi peyeáagi níwíníro xexírfmeáoyá xwáripáyo ámixfá emínirí nání warínirí númi úagfa

³² Mariaí Jisaso roñe níremorí níwínírná xfoyá síkwf tñf e nípfkínímeari re uríñiniginí, “Ámináoxini, joxí re níñwearí síñwiríyf, gí nírfxímeáo péminirí enímani.” uríagi

³³ Jisaso í ámixfá yaríñagi níwínirí Judayf í tñf barígfáyf ení ámixfá yaríñagfa níwínirí wá níwunírí xwioxfyo dání dñf rfá uxearíñagi

³⁴ re uríñiniginí, “Seyné omí ge tígfawixini?” uríagi re urígfawixini, “Ámináoxini, níbirí síñwí wínei.” uríagfa

³⁵ Jisaso ení ñwí eañiniginí.

³⁶ Ñwí eáagi Judayf síñwí e níwíníro re rigfawixini, “Omí aga dñf síxf uyíño enagi nání rfa eearini?” rarfná

³⁷ wí re rigfawixini, “Ámá royf síñwí supáriníomi síñwí míwoxoapa eníraní? Rasaraso siní síñf eními níbirí síñwiríyf, píyf mepa oenírí síñf imíximínirí mepa epaxírfani?” rigfawixini.

Jisaso Rasaraso píyomi síñf imíxíñf nánirini.

³⁸ Jisaso ámi wá bí níwunírfná oyá xwáripá —Awá síñá ófyi enagi nání síñá wo píroáríñíñwáriní. Awá tñf e níremorí

³⁹ re ríñiniginí, “Síñá ro ríwómópoyí.” uráná peñomi xexírfmeái Mataí re uríñiniginí, “Ámináoxini, nene omí tíñwaé dání sfá wíyaú wíyaú ríxa óríñf enagi nání ríxa píyanf neaeañíñoi.” uríagi

⁴⁰ Jisaso re uríñiniginí, “Nioní re mírírípa réaniginí, ‘Jíxi dñf nínikwírorírnáyf, ení eáníñf Goríxoyápi síñwí wínírfíni.’ mírírípa réaniginí?” uríagi

⁴¹ wa síñá emí ríwómóáná Jisaso anínamí síñwí nanánirí re ríñiniginí, “Ápoxini, Rasaraso nání ríxíñf wuríyíápi arfá níagi nání yayf siaríñiní.

⁴² Nioní ríxíñf ríránáyf, joxí íníná arfá níaríñagi nání nioní níjfa aiwi oxí apíxf re rogfa tí dñf nínikwíroro ‘Goríxo uowárenapíñoríani?’ oní aiwípoyínirí ríraríñiní.” nírfmáná re eníñiniginí.

⁴³ Ení tñf nírfírí ríaiwá re ríñiniginí, “Rasarase, fwiapeí.” ráná

⁴⁴ re eníñiniginí. Peño fwiapíñiniginí. Peño fwiapáná íríkwí wí wéyo tñf síkwíyo tñf xopíxopí rónírí rapírapí wú tñf míñíyo xopíxopí rónírí enagi nání Jisaso re uríñiniginí, “Xopíxopí róníñíyf íkwífwéámí níwíro wárfpoyí.” uríñiniginí.

Judayf ámináowa “Jisasomí opíkianeyí.” ríñarígfá nánirini.

⁴⁵ Judayf obaxí wí Mariaí tñf e nání bíáyf Jisaso e éagi níwíníro omí dñf wíkwíróagfa aiwi

⁴⁶ wí Parisiowa tñf e nání nuro Jisaso éfpí nání áwanf uríagfa nání

⁴⁷ Apaxípníñf imónígfá xwéowa tñf Parisiowa tñf Jisaso nání xwíyfá imíxaníro nání Judayf mebaowami awí neááro re nírfga ugíawixini, “Ámá oyf emímí ayá wí yaríñagi nání aríre yaníwáriní?” níra nurfná

⁴⁸ re riniḡfawixini, “None o xegf yariniḡpi xe aninḡf néra ouniri sinḡwfi niwinárirináyfi, áamá nini omi diḡf niwikwíroro neróná Romi dánḡyo —Áamá Romiyfi riniḡfáyfi Judayfi simanḡwíyoninḡfi inimi wuriniḡfáyfirini. ‘Áamá ayo miḡf oxídownaneyi.’ raríiná ayfi nibiro negf anḡf ridiyowá yariniḡwáiwá pipinamfi ero negf áamáyo eni xwirfá ikixero epírixiniri nání arí yaníwárfani?” rinaríiná

⁴⁹ wigíyfi wo, Kaiapasoyfi riniḡo —O xwiogwfi omi dání apaxípaninḡfi imóniḡfawami seáyi e wimóninḡorini. O niwiápínimearfi miḡf nuriri re urinḡiniginfi, “Soyíne aga nijfá bfi mimóniḡfoyinérini.

⁵⁰ Ripfi nání eni diḡf nenwipero miḡmoariniḡo, ‘Negf áamá nini pepírixiniri ayfi riniḡfi meaaniri éfápi nání áamá ná woni riniḡfi apfi nimearfi niḡperináyfi, negf diḡfyo dání nanḡfirini.’ miḡmoariniḡo.” urinḡiniginfi.

⁵¹ O riniḡpi xegf diḡfyo dání mirinḡiniginfi. O xwiogwfi omi dání apaxípaninḡfi imóniḡfawami seáyi e wimóninḡo enaḡfi nání wíá nirókiamori réninḡfi rinḡiniginfi, “Jisaso negf Judayo arírá niwiríiná upeininiḡo.

⁵² Negf Judayfi nánini marfáfi, Gorixoyá niaíwfi imóniḡfá ami ḡimi ḡweaḡfáyfi eni áamá axíyininḡfi imóniḡpírfa nání upeininiḡo.” éninḡfi rfaḡfi nání

⁵³ sfá ayimi dání xíomi pikianiro nání mekaxí nira ugíawixini.

⁵⁴ Jisaso xíomi pikianiro mekaxí nira warinḡaḡa nání Judayfi tḡfi e ámi sináninḡe memepa nerfi áamá diḡf meanḡfi tḡfimini omiḡfi tḡfi e nání nurfi anḡfi onímiá bfi Ipíremiyfi riniḡpimi xegf wiepísariniḡowa tḡfi nawíni ḡweanáná

⁵⁵ sfá Anínajo Neamúroaḡo riniḡfyi anwi e imóninḡaḡfi nání áamá obaxí sfá ayi sinfi mimónipa enáná Judayfi wigí yarigfápa Gorixo oneamimiriḡfi igfá eánaniro nání wigí omiḡfi tḡfimini píni niwiárimfi Jerusaremíyo nání nuro

⁵⁶ e dání Jisaso nání pfa nemero anḡfi ridiyowá yarigíwáyá ákinḡáyo iniríwámini éfi niromeróná re niriḡa ugíawixini, “ ‘O aiwá rípi nání wí miḡbipa epaxírinfi.’ riḡeaimónarinfi?” niriḡa ugíawixini.

⁵⁷ Apaxípaninḡfi imóniḡfá xwéowa tḡfi Parisiowa tḡfi Jisasomi fá oxíraneyiniróná re rinárigfá enaḡfi nání “Jisaso ge ge ḡweanḡaḡfi áamá go go niwiniríiná nibiro áwanḡfi nearírixini.” rinárigfá enaḡfi nání e niriḡa ugíawixini.

12

Mariaí weríxí nanḡfi bfi Jisasomi síkwíyo iwayimonḡfi nánirini.

¹ Jisaso sfá Anínajo Neamúroaḡo riniḡfyi imóninḡfa nání sfá wé wíumi dánḡfi wo sinfi enáná o anḡfi Betaniyfi riniḡe Rasaraso, ámi sinḡfi imíxiniḡo ḡweanḡpimi nání nurfi ḡweanáná

² áamá anḡfi apimi dánḡfi wí aiwá Jisaso nání rfa niyearo Mataí aiwá niḡxeri yanḡfi niwía waríiná Rasaraso áamá Jisaso tḡfi aiwá narigfáyfi tḡfi nawíni niḡweámáná aiwá naríiná re eniniginfi.

³ Mariaí weríxí awiaxí niḡwfi xwé ronḡfi wá —Sifí wíxaú enáná xegf sanḡfi kiro wo imónipaxíwárinfi. Awá nimearfi Jisasomi síkwí sosfáyo niwayimómáná xegf dfá tḡfi kwíkwírimfi yaríiná xegf sinadinḡfi áamá aniwámi ḡweaḡfáyo niyonfi weaárfagi aí

⁴ Isikarioti dánḡfi Judaso —O wiepísariniḡowa eni worini. Jisaso nání miyfi wurimfániri imóninḡo, ayfi orini. O niwiápínimearfi re rininiginfi,

⁵ “Pí nání weríxí diḡfi nanḡfi eaarinḡfi awá áamáyo K300.00 nání bf nerane niḡwfi meáwápi áamá uyípeayíyo arírá wiani nání mini miwipa réwini?” rininiginfi.

⁶ O uyípeayíyo dñí sǐpí nǐwiri nání e murí íwí meaarǐñorǐnǐ. Ayǐnání nǐgwí wowíyí o íá nǐxǐrǐrǐ nání nǐgwí wa tǐápi bǐ íwí meaarǐño enagǐ nání e rǐagǐ

⁷ Jisaso re rǐñinǐgǐnǐ, “Í niarǐñǐpǐ xe owinǐrǐ sǐñwí winǐpoyí. Sǐá nionǐ nǐtǐpǐrǐfáyimi e nání xe oxǐrǐnǐ.

⁸ Ámá uyípeayí sǐnǐ seyǐné tǐnǐ anǐñǐ ñweapǐrǐfá enagǐ nání ayo gǐnǐ gǐnǐ ‘Arǐrá owianeyí.’ nǐseaimónǐrǐnáyí, ananǐ arǐrá wipaxǐrǐnǐ. E nerǐ aiwǐ nionǐ seyǐné tǐnǐ nawǐnǐ anǐñǐ re ñweámǐfá menagǐ nání seararǐñǐnǐ.” urǐñinǐgǐnǐ.

Apaxǐpánǐñǐ imónǐgǐfá xwéowa “Rasarasomǐ enǐ pǐkǐwanǐgǐnǐ.” rǐñǐgǐfá nánǐrǐnǐ.

⁹ Judayǐ obaxǐ “Jisaso anǐ apimi ñweanǐ.” rǐnarǐñagǐfá arǐfá nǐwiro Jisasomǐnǐ sǐñwí wǐnanǐro marǐfá, Rasaraso, sǐñǐ imǐxǐñomǐ enǐ wǐnanǐro bǐagǐfá aiwǐ

¹⁰ Apaxǐpánǐñǐ imónǐgǐfá xwéowa xwǐyǐfá nimǐxǐro “Rasarasomǐ enǐ pǐkǐwanǐgǐnǐ.” rǐñǐgǐfawixǐnǐ.

¹¹ Jisaso Rasaraso pǐyomǐ sǐñǐ imǐxǐñǐ enagǐ nání Judayǐ obaxǐ wigǐ ámináowa tǐámǐnǐ pǐnǐ nǐwiárǐmǐ nuro Jisasomǐ dñǐ wǐkwǐroarǐñagǐfá sǐñwí nǐwǐnǐro nání e nǐrǐnǐro mekaxǐ megǐfawixǐnǐ.

Jisaso Jerusaremǐyo nǐrémorǐfá mǐxǐ ináyǐ rémoarǐgǐfápa rémonǐfá nánǐrǐnǐ.

¹² Ámá obaxǐ aiwá sǐfá Anǐnajo Neamúroagoǐ rǐnǐñǐyǐ nání imǐxǐarǐgǐfápi nání Jerusaremǐyo epǐroyǐ egǐáyǐ sá wegǐfá wǐfápi tǐnǐ arǐfá re wigǐfawixǐnǐ, “Jisaso Jerusaremǐyo re nání barǐnǐ.” arǐfá e nǐwiro

¹³ Írǐmǐñǐfá eaarǐgǐfáyǐ wǐ nǐdoro o tǐnǐ óf e órórǐ inanǐro nání nǐmeámǐ nuróná apǐ re nǐra ugǐfawixǐnǐ, “Gorǐxomǐ seáyǐ e oumeaneyí. Ámá Gorǐxo uowárénapǐñǐfá royǐ oyá dñǐfá tǐnǐ seáyǐ e oimónǐnǐ. O mǐxǐ ináyǐ Isǐrerene negorǐnǐ.” O tǐnǐ óf e órórǐ inanǐro apǐ e nǐra warǐfá

¹⁴⁻¹⁵ Jisaso Bǐkwǐyó re nǐrǐnǐrǐ eánǐñǐpǐ tǐnǐ xǐxenǐ enǐñǐgǐnǐ, “Saionǐ — Jerusaremǐ nání dǐwǐfá yoǐ bǐ Saionǐrǐnǐ. Apimi ñweáyǐné sǐñwí winǐpoyí. Segǐ mǐxǐ ináyó dogǐ sǐpǐkǐyó ññweámáná iwo barǐñagǐ nání amǐpǐ wǐ nání wáyǐ mepanǐ.” nǐrǐnǐrǐ eánǐñǐpǐ tǐnǐ xǐxenǐ o dogǐ sǐpǐkǐ wo nǐmearǐ seáyǐ e nǐxenwearǐ nǐmeámǐ bǐñǐñǐgǐnǐ. E eágǐ aiwǐ

¹⁶ axǐnáyǐ wiepǐsarǐñowa xǐo yarǐñǐpǐ nání “Ayǐ nání rǐfá yarǐnǐ?” mǐyaiwǐ majǐfá néra núfásáná Jisaso rǐxa nǐkǐnǐrǐ nǐwiápǐnǐmeámǐ anǐnamǐ nání nǐpeyimáná enáná xǐo nání e nǐrǐnǐrǐ eánǐñǐpǐ nání dñǐfá winǐrǐfá amá ayǐ xǐomǐ seáyǐ e numero wigǐfápi nání enǐ dñǐfá winǐrǐfá egǐfawixǐnǐ.

¹⁷ Ámá Jisaso Rasaraso xwárǐpáyó wenáná “fwiapeǐ.” nurǐrǐ sǐñǐ imǐxǐarǐnǐfá xǐo tǐnǐ e nǐñwearo sǐñwí wǐnarogǐfáyǐ o éfǐpi nání repǐyǐfá nǐwiéra emearǐñagǐfá nání

¹⁸ amá epǐroyǐ egǐáyǐ emǐmǐfá xǐo enǐfá apǐ nání repǐyǐfá néra warǐñagǐfá arǐfá wǐfá enagǐ nání o tǐnǐ óf e órórǐ inanǐro nání ugǐfawixǐnǐ.

¹⁹ Ayǐnání Parisiowa re rǐñǐgǐfawixǐnǐ, “Sǐñwí winǐpoyí. Ámá obaxǐ tǐnǐ barǐñagǐfá nání none o nání rǐnǐrǐfáwápi arǐge yanǐwǐnǐ? Sǐñwí winǐpoyí. Oxǐ apǐxǐfá sǐwǐ nǐaiwǐfá nǐnǐ omǐ rǐxa númǐ barǐño.” rǐñǐgǐfawixǐnǐ.

Émáyǐfá wǐ Jisasomǐ sǐñwí wǐnanǐro egǐfá nánǐrǐnǐ.

²⁰ Ámá sǐfá aiwá apǐ imǐxǐarǐgǐfápipimi Gorǐxomǐ seáyǐ e umeanǐro nání úfáyǐfá wǐ amá Girǐkǐyǐ rǐnǐñǐyǐrǐnǐ.

²¹ Ayǐ Piripomǐ —O wiepǐsarǐñowa wo anǐfá Betǐsaida rǐnǐñǐfá Gariri pǐropenǐsǐyó ikwǐrónǐñǐpimi dǐñorǐnǐ. Ayǐfá omǐ nǐwǐmearo rǐxǐñǐfá re

urígíawixini, “Rároxini, ‘Jisasomi sñwí owinaneyi.’ neaimónarini.” uríagí

22 Piripo nuri xexirímeáo Adiruomi áwanj nurimi awaú nuri Jisasomi áwanj uríagí

23 Jiaso áamá ayo re uriniñiniginí, “Ámá imóniñáoni seáyí e nimóniri ikínimíá nání ríxa añwi ayorini.” nuriniri

24 ewayí xwiyíá bí xíto penfápi nání re uriniñiniginí, “Aga nepa seararini. Wití siyí wo urí nerí xwíáyo mípíeropa nerínáyí, xegípi ropaxíriní. Urí nerí xwíáyo nípíerorínáyí, ná obaxí wepaxíriní.

25 Ámá xewaninjo nánini ayá rimixiní go go anínimixininíáriní. Ámá xewaninjo nánini ayá mirimixiní ámá wíyo nání ení ayá urimixiní go go manínimixiní dñj niyimñj imóniñjpi tñjo imóniníáriní.

26 Ámá ‘Jiaso wimónariniñjpi éimiginí.’ yaiwiariní go go nioní nixídfwiniginí. Nioní amí gimí ñweáamí ‘Jiaso wimónariniñjpi éimiginí.’ yaiwí go go xíto ení e ñweaníáriní. Ámá nioní e érixiniri nimónariniñjpi yariní gomi gomi ápo wé íkwianwíyo unwiráriníáriní.

Jiaso xíto mípíerorínáyí nání uriniñiniginí.

27 “Agwí ríná ríxa dñj ríá nixearinagí ápomí píotí urimíini? ‘Ápoxini, xeariní nioní nímeanpi “Miwímeapa oeni.” osimónini.’ urimíniréini? Oweoi, ríná api onímeaniri nání bñjá enagí nání wí e urimiméini.

28 ‘Ápoxini, dixí yoí seáyí e imixiri ení sixí eániní joxiyápi ámáyo síwá wirí érixini.’ rírariní.” ráná re eniniginí. Anínamí dání xwiyíá bí re rínénapiñiniginí, “Nioní emimí joxí níwíwapiyiriniñjpi dání gí yoí ríxa seáyí e nimixiri gí ení sixí eáninípi síwá níwirí aiwí ámí bí tñj síwá wimíini.” rínénapiñiniginí.

29 Xwiyíá e rínénapiñiniginí ámá e epíroyí nero rówapigíáyí arfá e níwiro nání wí “Sa akiríwí rarini.” raríná wí “Anínamí wo xíto mípíerorini.” raríná

30 Jiaso ayí e rínariniñiniginí arfá níwirí re uriniñiniginí, “Maní apá nioní nání mirinénapiñiniginí. Seyíne dñj mopíri nání rínénapiñiniginí.

31 Goríxo ámá xwíá tñjo dánjyo xwiyíá umeáriní ríxa añwi ayorini. Xwíá rírímí menjweajo —O oborini. Omí xopírará winí ení añwi ayorini.

32 Níwaninjoní xwíámí dání seáyí e nímfeyoáaná nioniyá dñjyo dání ámá nñj nioní tñjámí bípíríáriní.” nuriri

33 xewaninjomí íkíáyo níyekwíroáriní penfápi nání dñj omópoyiniri e uríagí

34 ámá e epíroyí egíáyí re urígíawixini, “Negí ñwí ikaxí eániníyo dání ‘Kiraiso, ámá yeáyí neayimixemeaníá nání aríowayá xwíá piáxíyo dání iwiaroníoyí rarinwáo, aniní íníná ñweaníáriní.’ ríniniginí arfá winwá enagí nání joxí arige nerí ‘Ámá imóninjomí nípíkiro íkíáyo níwíráriní seáyí e umíeyoapíríáriní.’ nearariniñiní? Ámá imóninjoyí gorini?” uríagí

35 Jiaso xewaninjo wíániní enagí nání ewayí xwiyíá bí nuriri re uriniñiniginí, “Wíápi síá áríní wíyo seyíne tñj e ónininiginí. Síá seaóriniñiniri síní wíá ónináná añj époyí. Ámá síá yininiñmí yariñgíáyí ‘Amí iyí ríwariniñiní?’ míyaiwiariní enagí nání searariniñiní.

36 Wíápi síní seyíne tñj níwíwari seaónináná wíápiyá níaiwíyíneniní wimónipíríá nání wíápi mípíeroriniñiní.” uriniñiniginí.

O xwiyíá api nurárimí pñj níwíárimí nurí pñj ñweaniniginí.

Judayí obaxí Jisasomí dñj míkíwírogoíá nániní.

37 Judayf Jisaso wigf sifwf tffnf e dnf emimf ayf wf wifwapiyfagi af sifnf dffnf mifwifkwfrof nero “Ayf orfanf?” mifyaiwigfawixifnf.

38 Ayf rffnf nfanf e egfawixifnf. Xwifyf wf rókiamoagf Aisaiaoyf rinfiffo xegf Judayf nfanf nifrfnf eanf rffnf, “Ámináoxifnf, negf repifyf wiarifhwáfif gifyf ‘Neparifnf.’ nifyaiwiro dffnf neafkwfrofáfárfnf? Oweof. Ámináoxifnf yáf eanf sixf eanfifffnf gifyo síwáf wíánáf mí nómixifro nifjfáf imónifgfáfárfnf? Oweof.” nifrfnf eanfffnf xixenf imónifnfáf nfanf Judayf Jisasomf dffnf mifwifkwfrofáfawixifnf.

39-40 Xwifyf wf bíf Aisaiao nifrfnf eanf rffnf, “Ámáf ayf pírfanfif sifwf wifnfro dffnf pírfanfif moro nerónáf sanifnf nimónifro wigf íwáf yarifgfáfif emf nifmamoro ámif Goriffo táfámfnf upfxfxfnfif sifwf upfrof dffnf sífnanfif wifmifxfnf eanfifnf.” Aisaiao e nifrfnf eanfffnf xixenf imónifnfáf nfanf Judayf Jisasomf dffnf mifwifkwfropaxf imónifgfáfárfnf.

41 Aisaiao orifnfáf nifwifnfifnfáf Goriffo urowáfrenapifnfóf níkfifnfif fweanfagi nifwifnfif nfanf o nfanf e rffnfifnf.

42 Judayf nfanf Jisasomf dffnf mifwifkwfrofárfifagfáf aifwf Judayf ámfanf obaxf wf af omf dffnf nifwifkwfrofro aifwf Parisiowa negf rotú anfyo dnfanf yof emf neakwífxfmopfxfxfnfif wáfyf nero nfanf waropáf nfifro “Jisasomf xfdarfifáonifnfif.” mifrfnifgfawixifnf.

43 Weyf Goriffo umeanfifffnf nfanf mifwimónifpa nerf weyf ámáf umeanfifgfáfif nfanf nifwimónifnf nfanf waropáf nfifro “Jisasomf xfdarfifáonifnfif.” mifrfnifgfawixifnf.

“Nionf rarififápfmf dnfanf ámáf nfanf epayónifffáfárfnf.” urifnf nfanfifnf.

44 Jisaso eanf tffnf rfáiwáf nifrfnf re rffnfifnfifnf, “Nionf dffnf níkwfrofáfárfáf gifyf gifyf nionifnf dffnf mifnifkwfrofáfárfifof. Nifrowáfrenapifnfomf enf dffnf wifkwfrofáfárfifof.

45 Nionf sifwf nanarifgfáf gifyf gifyf nifrowáfrenapifnfomf enf sifwf wifnarifnfof.

46 Ámáf nionf dffnf níkwfrofáfáf anfifnf sfáf yifnfje mifweapa éfxfxfnfif xwfáf tffyo wífanfifnf wókímfxfmfnfifnf bífárfnfif.

47 Nionf ámáf xwfáf tffyo fweagfáfayo xwifyf wf umeáfxfmfnfif mífáf ámáf nifyonf yeáfyf uyimifxemeáfámfnfif bífárfnfif. Ayifnánf ámáf xwifyf wf nionf rarififápf aráf nfifro af mifnifxfdáf gifyf gifyo nionf wf xwifyf wf umeáfarfifámfanf.

48 Ámáf nionf rfwf nfifmoro xwifyf wf nionf rarififápf peayf nifwianifro éfáfyf wonf wonf xwifyf wf meáfxfnfifpaxfxfnf ríxa wenf. Xwifyf wf nionf uránáf aráf mifnifgfáfayo dnfanf sfáf yoparfifymf xwifyf wf meáfxfnfifpaxf eanf nfanf rarififnfif.

49 Nionf gf dffnfyo dnfanf wf mifrfáf apo, xewaniffo nifrowáfrenapiffo amifpf nionf urifmfáfif nfanf sekaxf nifrfnf eanf nfanf gf dffnfyo dnfanf rarififámfanf.

50 Apo sekaxf rffnfpfmf ámáf dffnf níkwfrofáfárfifmf dnfanf dffnf nifymifnfif tffgfáf anfifnf ínfanf fweapfxfáf nfanf imónifpaxf eanf nfanf nionf nifjfáfárfnfif. Ayifnánf amifpf nionf searfifápfáf, apo nifrfnfifnfif searfifárfnfif.” urifnfifnfifnf.

13

Jisaso wiefisarfifowamf síkwf sosfáfayo ifgfáf weanf nfanfifnf.

1 Aifwáf sfáf Anfifnajo Neamúroagof rinfifnfifnf nfanf sifnf mimifxfpa eanfáf Jisaso xwfáf tffyo pfnf nifwifáfmf xano tfe nfanf yifnf anf wf ayo eanf nfanf o nifjfáfárfnfif. Ámáf xfo xegf imónifgfáfayo dffnf sixf nuyaf nifbífisánáf xfo pene nfanf af nuyaf unfnfifnfifnf.

2 Síaþi tñni xío tñni wieþsaritjowa tñni aiwá api naniro nání awi neánimáná Obo re enjñigini. Saimonomi xewaxo Isikarioti dánj Judaso nuri Jisaso nání miyí ouriniri diñj niwíkwírómáná enjáná

3 Jisaso xegí xano amipi nñni íaññj wieþxñiasinñ enagi nání nijfá imóniri Gorixo tñmíni biñþpi nání nijfá imóniri ámi xío tñmíni unfápi nání eni nijfá imóniri neri nání

4 aiwá narigfe dáni niwiáþñimeari xegí rapirapí e páníñyí niþírárímáná roarixf wú niñmeari íriñño niþkñiyinimáná

5 iniñgí þrerixí winami niwayimori wieþsaritjowami sñkwí sosfáyo igfá niweáa nuri roarixf kñkñiyinñú tñni niþkwíra nuri

6 rixa Saimoni Pitaomi wimñiri yaríná re urññigini, “Ámináoxini, joxi gí sñkwíyo igfá neámñiri riyarñini?” urfagi

7 Jisaso re urññigini, “Nioni simþi nání agwi joxi majfá nimóniri aiwi rfwéná ‘E niwapiyimñiri rfa enjñigini?’ niyaiwiri nijfá imónirfáñini.” urfagi

8 Pitaomi re urññigini, “Ná rfwíyo aiwi joxi gí sñkwíyo wí igfá nearfá menñi.” urfagi Jisaso re urññigini, “Nioni dixí sñkwíyo igfá miñreapa nerfnáyí, joxi nioni tñni nawíni kumixinipaxí mimóniñini.” urfagi

9 Saimoni Pitaomi re urññigini, “Ámináoxini, sñkwíyoní igfá miñeapani. Gí wéyo tñni miñño tñni aí igfá neat.” urfagi

10 Jisaso re urññigini, “Igfá eánñj go go kíyí bi meñagi nání sa sñkwíyoní igfá eánipaxí imónini. Soyfne kíyí bi meñagi aiwi noyfnéni marfá.” urññigini.

11 Xío nání miyí wurino nání nijfá nimóniri nání “Noyfnéni kíyí mayoyfnemani.” urññigini.

12 Rixa sñkwíyo igfá niweáa núísáná xegí rapirapí niñmeari niyini aiwá narigfe ámi éf niñweari re urññigini, “Nioni seaíapi nání diñj ‘Ayí nání rfa neaiarini?’ rimoñoi?”

13 Soyfne ‘Nearéwapiyarñoxini niñiro ‘Ámináoxini niñiro yarigfáñini. E imóniñáoni enagi nání e niñiróná xixeni niñarigfáñini.

14 Nioni Ámináoni imóniri searéwapiyarñáoni imóniri enagi aiwi segí sñkwí sosfáyo igfá seaeáñi. Ayináni soyfne eni segí sñkwíyo xixe igfá eánñrixini.

15 Nioni rixa siñwepigí seaíwapiyáagi nání nioni seaíapa soyfne eni axípi e niga úñrixini.

16 Aga nepa seararñini. Ámá xináññj nimóniri omñj wiñarñyí go xegí bosomi seáyí e wimónarññini? Xwiyfá yanñ wiowarñño eni urowarññomi seáyí e wimónarññani?” nuriri

17 re urññigini, “Soyfne nioni siñwepigí seaíwapiyá api nání nijfá nimóniro xixeni nerfnáyí, yayí seainipaxí seaimeaññini.

18 Nioni noyfnéni nání miñseararñini. Searfpearñáoyfne imónigfápi nání nioni nijfá aiwi Biñkwíyo re niñiri eánñj rípi, ‘Ámá nioni tñni aiwá nawíni narigwílo nioni xopirarí niñmíni sñkwí niñfeyoari sosfá neaññini.’ niñiri eánñjpi xixeni imónwiniññiri noyfnéni searfpeaññini.

19 Soyfne amipi rfwíyo imóniñpi imónarññagi niwiniñóná ‘Ayí orfani?’ niñiwipñri nání agwi re dáni amipi siñi mimónipa éfmi áwanñ seararñini.

20 Aga nepa seararñini. Ámá nioni urowarññáyo umíniñþrfá giyí giyí nioni eni niñmíniññoi. Nioni niñmíniñþrfáyí nirowarññomi eni umíniññoi.” urññigini.

“Miyí nurino Judasorini.” inimi urijí nánirini.

²¹ Jisaso e nurí+sáná dñí ríá uxéagí sñáni áwaní nuriri re urijinigini, “Aga nepa seararini. Soyíne woxí miyí nurininoi.” uríagí

²² xegí wiepísarino o ríó nání majíá enagí nání kíkími nimóniro sñwí nainega nuróná

²³ wiepísarino wo —O Jisaso xíó dñí síxí uyinorini. O xíó tíñí e añwi e éf ñweañagí nání

²⁴ Saimoní Pitao omí símímajíó niwiríná rénñí urijinigini, “Joxí yarñí niwirí ámá xíó ríó nání áwaní rei.” Éññí uríagí

²⁵ wiepísarino xíó tñámini níkinimónaumaná yarñí re wininigini ‘Ámináoxini, joxí ríó, ayí gorini?’ uríagí

²⁶ Jisaso re urijinigini, “Aiwápmi múyo neagwirí wimo, ayí orini.” nurimáná aiwápmi múyo neagwirí Isikariotí dñí Saimonomi xewaxo Judasomi mini wininigini.

²⁷ Mini wíáná Seteno Judasomi dñí xixéroagí Jisaso re urijinigini, “Joxí erípmi añni ei.” uríagí aí

²⁸ xíó tñí aiwá narigíáwa o Judaso e oeniri urípmi nání majíá nero

²⁹ wí dñí re yaiwigíawixini, “Judaso nigwí wowí xirino enagí nání re ríá urinoi, ‘Aiwá Anñají Neamúroagí rípmi nání nanípmi joxí bí neai.’ ríá urinoi? ‘Uyípeayíyo arírá wiminiri nání amípmi bí mini wi.’ ríá urinoi?” yaiwiaríná

³⁰ Judaso, múyo neagwirí wípmi nurápanimo áríwiyimi peyeañinigini.

Jisaso ñwí ikaxí sñípmi urijí nánirini.

³¹ O ríxa peyeááná Jisaso re rñinigini, “Ámá imóniñáoni ríxa seáyi e imóníagí amáyí sñwí nanípmi ríxa rínáriní. Nioni e éagí nñnanírná Goríxoyá ení síxí eánñípmi nání ení nñjía imónípmi.

³² Nioni e nimónirñípmi dñí Goríxoyá ení eánñí sñáni nimónírnáyí, nioni ení seáyi e nñnimíxiri nñniñno.

³³ Gí niaíwoyíne, sñí soyíne tñí bí onímiápmi ñweámíni. Soyíne nioni nání pía nípmi enagí aiwí negí Judayo re urinápa, ‘Nioni umíae soyíne ení wí upaxí menini.’ urinápa agwí soyíne ení axípmi seararini.” nuriri

³⁴ re urijinigini, “Nioni ñwí ikaxí sñí bí osearímini. Nioni dñí síxí seayaríña soyíne ení axípmi xixe dñí síxí yinírxini.

³⁵ Sewañoyíne dñí síxí xixe niyinírnáyí, ámá sñwí niseanro re seaiaiwípmi, ‘Oyá wiepísinowarñani?’ seaiaiwípmi.” urijinigini.

“Pitaoxini, joxí ríwí nímoríni.” urijí nánirini.

³⁶ Saimoní Pitao re urijinigini, “Ámináoxini, joxí gími uminiri nání neararini?” uríagí Jisaso re urijinigini, “Agwí nioni ume agwí joxí wí miníxídpaxí enagí aí ríwéná joxí ananí níxídiríarini.” uríagí

³⁷ Pitao re urijinigini, “Ámináoxini, pí nání ‘Agwí joxí miníxídpaxí rini.’ nñrarini? Joxí éf ríminíminiri nání yaríná nioni nípmi kírínáyí, ananirini.” uríagí

³⁸ Jisaso re urijinigini, “Joxí nepa nioni éf níminiri nání rípmi kípaxoxirani? Aga nepa rñrarini, ‘Karíkarí sñí ríaiwá mñrpa enáná joxí biaú bí nioni nání “O nání nioni majíarini.” rñrini.’ rñrarini.” urijinigini.

14

“Goríxo tíñí e nání ófíññí imóniñáonirini.” urijí nánirini.

1 Wiep̄sar̄iñ̄f̄yo “Soȳné d̄iñ̄f̄ r̄f̄a m̄iseaxepan̄i.” nur̄iri re ur̄iñ̄inigiñ̄i, “Gor̄ixomi d̄iñ̄f̄ wik̄r̄oro nion̄i en̄i d̄iñ̄f̄ n̄ikw̄r̄oro é̄tr̄ixin̄i.

2 An̄f̄ ḡf̄ ápoyáyo awawá obax̄ ikw̄r̄on̄in̄i. Nion̄i soȳné nán̄i an̄f̄ wé searoárim̄f̄a en̄agi nán̄i an̄f̄ awawá aȳf̄ mikw̄r̄on̄ipa ner̄i s̄iñw̄riȳf̄, anan̄i áwan̄f̄ sear̄m̄in̄iri en̄arin̄i.

3 Nion̄i nur̄i an̄f̄ wé n̄isearoárim̄i ámi n̄ib̄iri soȳné en̄i nion̄i ñweám̄f̄aé nion̄i t̄ñi nawín̄i ñweap̄r̄f̄a nán̄i n̄iseair̄im̄enap̄imi um̄f̄arin̄i.

4 Óf̄ nion̄i an̄f̄ apim̄i nán̄i um̄f̄ayi nán̄i soȳné n̄ij̄f̄arin̄i.” ur̄f̄agi

5 Tomaso re ur̄iñ̄inigiñ̄i, “Ámin̄áox̄in̄i, jox̄i ur̄f̄e nán̄i none maj̄f̄a nerane nán̄i ar̄ige óf̄ ur̄f̄ayi nán̄i n̄ij̄f̄a imón̄iñw̄in̄i?” ur̄f̄agi

6 Jisaso re ur̄iñ̄inigiñ̄i, “Ámá ‘Gor̄ixo t̄ñf̄ e nán̄i úim̄iḡin̄i.’ wimónar̄iñ̄f̄yo nán̄i n̄iwan̄iñon̄i óf̄ȳin̄iñ̄f̄ imón̄iñáon̄ir̄in̄i. Am̄ip̄i Gor̄ixo nán̄i nepa imón̄iñ̄f̄pi ámá ayo s̄iwá wir̄i d̄iñ̄f̄ n̄iȳim̄iñ̄f̄ imón̄iñ̄f̄pi s̄ix̄f̄ um̄imori yar̄iñáon̄ir̄in̄i. Ámá wo óf̄ w̄iyim̄i d̄an̄i ápo t̄ñf̄ e nán̄i w̄imeapax̄man̄i. Nion̄in̄i óf̄ ápo t̄f̄e nán̄iȳin̄iñ̄f̄ imón̄iñáon̄ir̄in̄i.

7 Soȳné nion̄i nán̄i ‘Or̄fan̄i?’ n̄in̄iaiwiro p̄irán̄iñ̄f̄ n̄ij̄f̄a nimón̄iro s̄iñw̄riȳf̄, ḡf̄ ápo nán̄i en̄i p̄irán̄iñ̄f̄ n̄ij̄f̄a imón̄an̄iro eḡf̄arin̄i. E n̄isear̄iri aiwi agw̄i r̄iná d̄an̄i soȳné o nán̄i n̄ij̄f̄a nimón̄iro s̄iñw̄f̄ w̄in̄iḡf̄arin̄i.” ur̄f̄agi

8 Piripo re ur̄iñ̄inigiñ̄i, “Ámin̄áox̄in̄i, jox̄i ápo s̄iwá neaíaná ‘Aȳf̄ apán̄ir̄in̄i.’ neaimónar̄in̄i.” ur̄f̄agi

9 Jisaso re ur̄iñ̄inigiñ̄i, “Piripe, nion̄i soȳné t̄ñi en̄íná d̄an̄i emen̄á aiwi jox̄i nion̄i nán̄i s̄in̄i p̄irán̄iñ̄f̄ n̄ij̄f̄a mimón̄ipa reñ̄in̄i? Ámá nion̄i s̄iñw̄f̄ nan̄f̄a ḡiȳf̄ ḡiȳf̄ ápom̄i en̄i w̄in̄f̄aȳf̄ en̄agi nán̄i jox̄i pí nán̄i ‘Ápo en̄i s̄iwá neai.’ n̄irar̄iñ̄in̄i?

10 Ápo xewaxon̄i t̄ñi nawín̄i imón̄irai xewaxon̄i ápo t̄ñi nawín̄i imón̄irai en̄agw̄f̄i nán̄i jox̄i s̄in̄i ‘O xano t̄ñi axowaúr̄fan̄i?’ n̄in̄iaiwir̄i d̄iñ̄f̄ m̄in̄ikw̄roar̄iñ̄f̄ reñ̄in̄i? Xw̄iȳf̄a nion̄i searar̄iñ̄ap̄i ḡf̄ d̄iñ̄f̄yo d̄an̄i searar̄iñ̄aman̄i. Am̄ip̄i nion̄i yar̄iñ̄ap̄i en̄i ápo, nion̄i t̄ñi nawín̄i imón̄igw̄f̄ioyá d̄iñ̄f̄yo d̄an̄i yar̄iñ̄arin̄i.

11 Xw̄iȳf̄a nion̄i re sear̄f̄ap̄i, ‘Ápo nion̄i t̄ñi nawín̄i imón̄irai nion̄i ápo t̄ñi nawín̄i imón̄irai en̄wiñ̄i.’ sear̄f̄ap̄i nán̄i ‘Nepar̄in̄i.’ n̄iȳaiwiro d̄iñ̄f̄ n̄ikw̄rópoȳi. ‘E oyaneȳi.’ m̄iseaimón̄ipa ner̄f̄n̄aȳf̄, em̄m̄f̄ am̄ip̄i nion̄i n̄iseaíwap̄iya bar̄fná soȳné s̄iñw̄f̄ w̄in̄iḡf̄ap̄i nán̄in̄i ‘Nepar̄in̄i.’ n̄iȳaiwiro d̄iñ̄f̄ n̄ikw̄rópoȳi.

12 Aga nepa searar̄iñ̄in̄i. Nion̄i d̄iñ̄f̄ n̄ikw̄roar̄iḡf̄a ḡiȳf̄ ḡiȳf̄ am̄ip̄i nion̄i seaíwap̄iyar̄iñ̄ap̄i en̄i ep̄r̄f̄arin̄i. Oyi, nion̄i ápo t̄f̄e um̄f̄a en̄agi nán̄i am̄ip̄i nion̄i seaíwap̄iyar̄iñ̄ap̄imi wiár̄f̄ seáȳi e imón̄iñ̄f̄pi aí ep̄r̄f̄arin̄i.

13 Xewaxon̄i en̄f̄ eán̄iñ̄f̄ ápoyá am̄áyo s̄iwá n̄iwir̄iñ̄f̄pim̄i d̄an̄i ‘Ápo seáȳi e imón̄iñor̄fan̄i?’ wiawí̄r̄ix̄in̄ir̄i soȳné pí pí nán̄i ápom̄i r̄ix̄iñ̄f̄ nur̄ir̄fná xeḡf̄ xewaxon̄im̄i d̄an̄i nur̄iri r̄ix̄iñ̄f̄ ur̄ánaȳf̄, nion̄i anan̄i x̄ixen̄i n̄iseaiim̄f̄arin̄i.

14 Am̄ip̄i ápom̄i r̄ix̄iñ̄f̄ nur̄ir̄fná nion̄im̄i d̄an̄i nur̄iri r̄ix̄iñ̄f̄ ur̄f̄ap̄i nion̄i anan̄i n̄iseaiim̄f̄arin̄i.

“Nion̄i Kw̄iȳf̄ Gor̄ixoyápi urowár̄im̄f̄arin̄i.” ur̄iñ̄f̄ nán̄ir̄in̄i.

15 “Soȳné nion̄i d̄iñ̄f̄ s̄ix̄f̄ n̄in̄iyir̄fnáȳf̄, nion̄i sekax̄f̄ sear̄iñ̄ap̄i x̄ixen̄i x̄f̄d̄ip̄r̄f̄arin̄i.

16 Nion̄i ápom̄i r̄ix̄iñ̄f̄ ur̄áná ar̄ir̄á seaipax̄f̄ imón̄iñ̄f̄ ámi wo soȳné t̄ñi nawín̄i an̄iñ̄f̄ íníná ñweáw̄in̄iḡin̄ir̄i seḡf̄ t̄f̄ám̄in̄i urowár̄enap̄in̄f̄arin̄i.

17 Kw̄iȳf̄ x̄fo nán̄i nepa imón̄iñ̄f̄pin̄i seaíwap̄iyar̄iñ̄f̄pi nán̄i rar̄iñ̄in̄i. Ámá x̄f̄om̄i d̄iñ̄f̄ m̄iw̄ikw̄roar̄iḡf̄aȳf̄ kw̄iȳf̄ x̄f̄oyápipim̄i mí n̄iwóm̄ix̄iro n̄ij̄f̄a

mimónipaxí enagi nání arirá wimínri eníápi umímínipaxí meníní. E nerí aí kwíyípi ríxa soyíné tíní nawíní imóninagí nání api nání nijfá imóninjoí. Idána soyíné ení níseaimearí xwioxíyo seanweanfáríní.

¹⁸ Nioní wimiáoyínéniní segípi níseawárimí umfámani. Ámí soyíné tíní e nání bimfáríní.

¹⁹ Ámá nioní díní miníkwíroarígíyí síñwí minanipa epíri nání añwi ayoríní. E nerí aí soyíné ámí síñwí nanípírfáríní. Nioní ámí síñí emfa enagi nání soyíné ení síñí epírfáríní.

²⁰ Sfá soyíné nioní ámí síñí éaná nanípírfáyimí re niyaiwiro nijfá imónipírfáríní, ‘O xano tíní imóniri enána none xfo tíní imónirane xfo none tíní imóniri enagwi nání xfo tíní axoneríní.’ niyaiwiro nijfá imónipírfáríní.

²¹ Ámá go go gí sekaxí rarínápi fá níxíriri níxídirínáyí, nioní díní síxí niyarínoríní. Nioní díní síxí niyaríní gomi gomi gí ápo díní síxí uyirí nioní uyirí nerí níwaninjoní nání yumí bí míví xixeni síwá winímfáríní.” urfagi

²² Judaso —Isikariotí dání Judaso marfáí, wiepísarínjowa Judasoyí riníní woríní. O re uríniginíní, “Ámínáoxíní, pí éagi nání ámá níní xwífá tíyo ñweagfáyo síwá mívwinipa nerí newaninjoneni síwá neainírfáríní?” urfagi

²³ Jisaso re uríniginíní, “Ámá go go nioní díní síxí níníyirínáyí, xwíyá nioní rarínápi xídiríní. Omí gí ápo díní síxí nuyirí yawawí o tfámíní níbirai o tíní nawíní aníní ñweanfáríní.

²⁴ Ámá nioní díní síxí miníyarígíyí nioní rarínápi xídarígíámani. Xwíyá nioní seararíná soyíné arfá niarígíápi, ayí nioní gí díní tíní rarínápmání. Ápo nírowárenapínjoya díní tíní rarínápiríní.” nuríri

²⁵ re uríniginíní, “Nioní síní soyíné tíní níñwearíná amípi api nání searfíní.

²⁶ E nerí aí rfwéná arirá seainfo —O kwíyí Goríxoyápiríní. Xfo ámá nioní níxídarígíáyo nání urowárenapínfápiríní. Api amípi níní nání seaíwapíyíáná nioní níseara waríná nípiní nání díní seainírfáríní.

²⁷ Nioní soyíné píní níseawiárimí nurí aiwí soyíné nioniyá díní tíní níwayíróniro ñweapírfáríní. Nioniyá díní tíní níwayíróniro ñweapírfápi nání níriríná ámá xwífá tíyo dání wigí díní tíní yarígíápi nání mírariníní. Nioniyá díní tíní aga níwayíróniro ñweapírfá nání imónipírfáríní. Ayínání díní rfá níseaxerí wáyí bí minípa éfiríní.

²⁸ Xwíyá nioní searfá rípi, ‘Nioní píní níseawiárimí nurí ámí seyíné tíní e nání bimfáríní.’ searfápi soyíné ríxa arfá níoi. Nioní ápo tíní e nání umí enagi nání soyíné nepa díní síxí níníyirínáyí, yayí seáyimí dání seainímíní éfiríní. Ápo seáyí e nímuño enagi nání raríní.

²⁹ Soyíné nioní searfápi xixeni imóníagi níwínírfá díní níkwíroro ‘Ayí o nearínípirfáni?’ yaiwiro oépoyníri síní mimónipa éfmí searariníní.” nuríri

³⁰ re uríniginíní, “Xwífá tíyo menweño —O oboríní. O ríxa barínagí nání nioní soyíné tíní níñwearí ámí ayá wí searímíméíní. O nioní ení míneáninjo enagi aiwí

³¹ ámá xwífá tíyo dáníyí níní re niawírfírxíníri, ‘O xanómí díní síxí uyínoráni?’ niawírfírxíníri ápo sekaxí nírinípi tíní xixeni oemíní.” nuríri re uríniginíní, “Re dání níwiáfnímeámí ríxa owaneyí.” uríniginíní.

“Wainí uraxí nepaxiḡḡ imóniḡḡpḡḡniḡḡ imóniḡḡáoniriḡḡniḡḡ.” urḡḡḡ nániriḡḡniḡḡ.

¹ Jisaso ewayí xwiyíá nuriri re urḡḡḡnigiḡḡniḡḡ, “Wainí uraxí nepaxiḡḡ imóniḡḡpḡḡ, ayí nioniriḡḡniḡḡ. Wainí omiḡḡḡ xiáwo gí áporiḡḡniḡḡ.

² Wireḡḡḡ nionimi dáni neániri ná miwéyí níni ápo emi wiximoariḡḡḡriḡḡniḡḡ. Wireḡḡḡ ná wearḡḡḡyí níni xwiogwí wíomí ná xwé wéwinigiḡḡniḡḡriḡḡniḡḡ o emi wíwákwímí niyárimáná míá imixárarḡḡḡriḡḡniḡḡ.

³ Xwiyíá nioni seararḡḡḡpimi dáni soyíné rixa míanḡḡḡ inḡḡḡoi.

⁴ Soyíné uraxí wireḡḡḡ eániḡḡḡpa axḡḡḡ nioni neáníriḡḡriḡḡniḡḡ. E neríḡḡḡyí, nioni wireḡḡḡniḡḡḡ axḡḡḡ soyíné seaeániḡḡfáriḡḡniḡḡ. Wainí mḡkomí wireḡḡḡ meániḡḡpa neríḡḡḡyí, ná miwepaxí imóniḡḡḡpa soyíné eni nioni wireḡḡḡniḡḡḡ miḡneániḡḡpa neríḡḡḡyí, ná wepaxí menḡḡniḡḡ.

⁵ Nioni uraxí wainí mḡkḡḡniḡḡḡ imóniḡḡáoniriḡḡniḡḡ. Soyíné uraxí wainí wireḡḡḡniḡḡḡ imóniḡḡḡoyíneriḡḡniḡḡ. Ámá nioni wireḡḡḡniḡḡḡ neániḡḡḡ go go nioni xíoyá mḡkḡ imóniḡḡáoní enḡḡḡḡ nání ná xwéniḡḡḡ wearḡḡḡriḡḡniḡḡ. Ayí riḡḡḡ nániriḡḡniḡḡ. Soyíné nioni pḡḡniḡḡ niḡniwiáriḡḡmi nuríḡḡḡyí, amiḡḡḡ wí epaxí menḡḡniḡḡ.

⁶ Wireḡḡḡ emi móyí yeáyí yárarḡḡḡḡpa ámá nioni wireḡḡḡniḡḡḡ miḡneániḡḡpa éf gomi gomi emi móáná yeáyí yárarḡḡḡriḡḡniḡḡ. Wireḡḡḡ axḡḡḡniḡḡ e enḡḡḡyí awí neáriḡḡriḡḡ ríá ikeáaráná ríá nowárarḡḡḡriḡḡniḡḡ.” nuririḡḡ

⁷ re urḡḡḡnigiḡḡniḡḡ, “Soyíné nioni wireḡḡḡniḡḡḡ neániḡḡḡ xwiyíá nioniyápi xíḡḡriḡḡ neríḡḡḡyí, soyíné pí pí seaimónariḡḡḡyí nání ápomí riḡḡḡḡ uráná anani seaiḡḡfáriḡḡniḡḡ.

⁸ Soyíné e nero ná xwéniḡḡḡ nerḡḡḡḡpimi dáni enḡḡ siḡḡ eániḡḡḡ gí ápoyápi ámáyo siwá wíáná ‘O seáyí e imóniḡḡorḡani?’ wiaiwipíriḡḡfáriḡḡniḡḡ. Soyíné e nerḡḡḡḡpimi dáni eni ‘Xegí wieḡḡsiḡḡyí wírḡani?’ wipimóninḡfáriḡḡniḡḡ.

⁹ Ápo diḡḡḡ siḡḡ niḡniḡḡpa nioni eni diḡḡḡ siḡḡ seayiniḡḡniḡḡ. Ayináni nioni diḡḡḡ siḡḡ seayiniḡḡḡ anḡḡḡ neayíwinigiḡḡniḡḡriḡḡniḡḡ éfriḡḡriḡḡniḡḡ.

¹⁰ Soyíné nioni sekaxí searíáyo xixeni niḡḡḡḡdirónáyí, nioni gí ápo sekaxí niḡriḡḡḡpí píranḡḡḡ xíḡdarḡḡḡḡḡ nání diḡḡḡ siḡḡ niḡyarḡḡḡpa nioni eni axḡḡḡ anḡḡḡḡ soyíné diḡḡḡ siḡḡ seayimíáriḡḡniḡḡ.

¹¹ Diḡḡḡ niḡá bi onimiápi seairi yayí bi onimiápi seainiri oeniri nání miḡseararḡḡḡniḡḡ. Diḡḡḡ niḡá niḡniri yayí ninariḡḡḡpa soyíné eni diḡḡḡ niḡá ayá wí seairi yayí seainiri oeniri seararḡḡḡniḡḡ.

¹² Sekaxí nioni rariḡḡḡḡḡ riḡḡriḡḡniḡḡ. Nioni diḡḡḡ siḡḡ seayariḡḡḡpa soyíné eni axḡḡḡ xixe diḡḡḡ siḡḡ yiníriḡḡriḡḡniḡḡ.

¹³ Ámá wo xegí ámáyo diḡḡḡ siḡḡ nuyiríḡḡná arírá wimḡḡniḡḡriḡḡ nání upeíḡḡḡ diḡḡḡ siḡḡ uyaríḡḡfápi bi tíni xixeni mimóniniḡḡ. Aga seáyí e múroniniḡḡ.

¹⁴ Soyíné nioni sekaxí seararḡḡḡḡḡ xixeni axḡḡḡ nerónáyí, gí ámáyíné imóniḡḡḡoi.

¹⁵ Xináiwanḡḡḡ nimóniro omiḡḡḡ wiariḡḡḡyí wigí boso ‘E emíaniḡḡriḡḡ nání ríá neararḡḡniḡḡ?’ miḡyaiwí majíá imónariḡḡḡḡḡ enḡḡḡḡ nání siḡḡniḡḡ ‘Inókiwayínenḡḡḡḡ imóniḡḡḡoyínéyí searimiméniḡḡ. Amiḡḡḡ ápo niḡraríḡḡná aríá winḡḡ niḡḡḡniḡḡ áwanḡḡ niḡseaririḡḡ nání ‘Gí ámáoyínéyí seararḡḡḡniḡḡ.

¹⁶ Soyíné nioni íá niyamixíḡḡfámaní. Ayí nioni soyíné nuro ámáyo nuréwapiyiriḡḡḡpimi dáni aiwá niḡyimiḡḡniḡḡḡ wéḡriḡḡriḡḡniḡḡriḡḡniḡḡ íá yiyamiximí niḡseairi searípeariḡḡriḡḡniḡḡ. Ayináni pí pí nání ápomí riḡḡḡḡ nuririḡḡná nionimiḡḡ dání nuririḡḡ uránáyí, anani xixeni seaiḡḡfáriḡḡniḡḡ.

¹⁷ Sekaxí nioni rariḡḡḡḡḡ riḡḡriḡḡniḡḡ. Aga xixe diḡḡḡ siḡḡ yiníriḡḡriḡḡniḡḡ.

“Gí seaieḡḡsariḡḡḡáoyíné enḡḡḡḡ nání ámá símí tíni seaipíriḡḡfáriḡḡniḡḡ.” urḡḡḡ nániriḡḡniḡḡ.

18 “Ámá xwíá tío enípi nánini moarigíáyí soyíné símí tñi seiaríηagía nîwînríná dîñí re móríxini, ‘None siní símí tñi mîneaipa neríná xámi Jisasomi wigíáraní?’ móríxini.

19 Soyíné ámá xwíá tío wenípi nánini moarigíáyí tñi nawíni nimóniri sîñwiríyí, soyíné wigíyí imónaniri éfá enagi nání dîñí sixí seayipaxíriní. E neri aí soyíné ámá xwíá tío wenípi nánini moarigíáyí tñi nawíni mimónipa ero ayí tñi axípi mimónipa éríxinirí íá yiyamíximí seairí ená enagi nání ayí símí tñi seiaríηoi.

20 Ewayí xwíyíá nioni searíá rîpi, ‘Ámá xînáiniηí nimóniri omíηí wiaríηí go go xegí bosomi seáyí e wimónariηímaní.’ searíápi nání dîñí móríxini. Nioni xeaníηí nînikárirónáyí, soyíné ení xeaníηí seaikáripírfáriní. Xwíyíá nioniyápi aríá nîniro nînixídirónáyí, soyíneyápi ení aríá nîseairo seaxídirírfáriní.

21 E neri aí nioni nîrowárenapiηo nání nijíá píraníηí mimónipa nero nání soyíné nioni nînixídiro ‘Jisasoyáonerini.’ raríηagía nání xeaníηí rîpi nîpini seaikáripírfáriní.” nuriri

22 re uríηiniginí, “Nioni nîbirí xwíyíá murípa neri sîñwiríyí, wigí íwí nero nioni ríwí nîmófápi nání xwíyíá meárinípaxí imónaniri éfámaní. Nioni ríxa bîñá enagi nání ayí re wí rípaxí menini, ‘Negí enwápi neríná íwí mîyaríηwînrí enwáriní.’ rípaxí menini.

23 Ámá nioni símí tñi niarigíáyí gí ápomí ení símí tñi wiaríηoi.

24 Nioni emímí amípi ámá eníá dání aiwí mîwíwapíyigíá bî mîwíwapíyipa neri sîñwiríyí, wigí íwí nero nioni ríwí nîmófápi nání xwíyíá meárinípaxí menini. E neri aiwí nioni emímí wíwapíyínápi sîñwí nînaníro aí nioni tñi gí ápo tñi ení nîwawini símí tñi yeaiaríηoi.

25 Ríwamíηí nioni nání wigí ηwí ikaxí eáníηíyo dání eáníηí rîpi, ‘Míki meñagi aiwí símí tñi nigíáriní.’ nîriniri eáníηípi xixeni imónini nání niaríηoi.” uríηiniginí.

26 Ámí re uríηiniginí, “Aríá seainí —O Goríxoyá kwíyípirini. Api nioni ápo tñí e dání soyíné tñí e nání urowárenamíápirini. Api kwíyí Goríxoyápi xíto tñí e dání nîbirí xíto nání nepa imóníηípiní seaíwapíyaríηípi nání raríηini. Api nîbiríná nioni nání áwaní seariníáriní.

27 Soyíné nioni ámáyo iwamíó nuréwapíya uñáé dání nioni tñi emeagíoyíné enagi nání seaímeaní míkyóiné ení ámáyo nioni nání áwaní urírfáriní.

16

1 Soyíné axínáni dîñí nînikwíroro nemáná óreámioapírxinirí api nîpini searíηini.

2 Ayí re seaipírfáriní. Rotú aníyo dání segí yoí emí nîseakwírimoro aiwí ríwéná xe nimóniríná ámá seapíkiíáyí Goríxo wimónariηípiní yaríηwînrí seapíkipírfáriní.

3 Ápo nání nijíá píraníηí mimónipa ero nioni nání ení axípi e mimónipa ero nero nání api seaipírfáriní.

4 Xwíyíá nioni searíápi, ayí rîpi nání searíini. Xeaníηí api ríxa nimónaríná nioni nîseara úápi nání dîñí mopírfá nání searíini. Api nání iwamíó soyíné tñi emeñwáé dání áwaní mîsearíηaniginí. Siní soyíné tñi nemerí nání áwaní mîsearíηaniginí.

Kwíyípi eníápi nání uríηí nánirini.

5 “Rixa nirowárenapiño tñj e nán warinagí aí soyfne woxi ‘Joxi gimí nán urfni?’ minirariñoi.

6 Nioni ‘Rixa numfni.’ searagi nán soyfne íkfnj sipi seiarini.

7 E neri aí aga nepa seararini, ‘Nioni soyfne tñ anj re niñwearina arira niseaipaxí aiwi pñ niseawiárimi nurina arira aga seáy e imónijpi seaipaxrini.’ seararini. Ayí rpi nánrini. Nioni pñ niseawiárimi mupa nerfnáy, arira seainfomi —Kwíypí nán rariñi. Omí murowárenapi epaxrini. Nioni nurfnáy, omí soyfne tfámni urowárenapimfá enagí nán rariñi.

8 Kwíypí nibirina áma xwfa tfo dánjy re yaiwirixiniri, ‘Nene “fwpi, ay apirani?” moariñwapi tñ “Wé rónijpi, ay apirani?” moariñwapi tñ “Gorixo ámayo xwiyá numearina e winfari?” moariñwapi tñ apiaú ap xenwñ moariñwari?” yaiwirixiniri wíwapiyinfari.

9 Ayí nioni dnj minikwropa yarínagfa nán kwíypí ‘fwpi, ay apirani?’ oyaiwipoyiniri wíwapiyiri

10 nioni ápo tñj e nán yána o nñmimimáná soyfne siní sñwí ámi wí minanfá enagí nán kwíypí ‘Wé rónijpi, ay apirani?’ ení oyaiwipoyiniri wíwapiyiri

11 Gorixo obo, áma xwfa tfo menweañomi rixa xwiyá umeárij enagí nán kwíypí ‘Gorixo xwiyá numearina e winfari.’ ení oyaiwipoyiniri wíwapiyiri enfari.” uriniginí.

12 Ámi re uriniginí, “Nioni xwiyá xwapí ámi bi tñ ‘Osearimni.’ nimónarínagí aiwi agwi soyfne arfa nipaxí mimóniñoi.

13 E neri aiwi kwíypí amipi nepaxij imónijpi nán rariñpi nibirina Gorixo nán nepán imónijpi nñ seíwapiyinfari. Api xegí dnj tñ wí mīsearipa neri ápomni arfa wiarinipni rnfá enagí nán amipi Gorixo nán imónijpi xixeni searéwapiyinfari. Amipi rfwyo imóninfapi nán ení wfa searókiamonfari.

14 Kwíypí xwiyá nioni rariñapi wfa nisearókiamori nioni nán niseariri nán nioni seáy e nimxfarfari.

15 Ápo nioni fanij niepfxniasij enagí nán amipi nñ oyá imónijpi nionyarini. Ayinán nioni re searfni, ‘Kwíypí nioni rariñapi arfa nñiri wfa searókiamonfari.’ searfni.” uriniginí.

“Íkfnj sipi niseaísána yay seainfari.” uriní nánrini.

16 Jisaso ámi re uriniginí, “Nioni bi onmiápi soyfne tñ niñweámána enána sñwí naniprfméoí. Soyfne segípi ámi bi onmiápi niñweámána sñwí naniprfarfari.” urfagi

17 wiepisarinijy wa re rinigfawixini, “O pí enpi nán rfa re áwanj neararini, ‘Nioni bi onmiápi niñweámána enána sñwí naniprfméoí. Soyfne segípi ámi bi onmiápi niñweámána sñwí naniprfarfari.’ Rpi ení ‘Ápo tñj e umñri rariñni.’ neararijpi pí enpi nán rfa neararini?” nñniro

18 re rinigfawixini, “ ‘Bi onmiápiy rariñy pí nán rfa neararini? None xfo rariñpi nán nijfá mimóniñwini.’ rinarinagfa

19 Jisaso awa yarín owianeyniro wimónarínagí nán nijfá nimónri nán re uriniginí, “Nioni ‘Bi onmiápi niñweámána enána sñwí naniprfméoí. Segípi ámi bi onmiápi niñweámána sñwí naniprfarfari.’ searfpi nán yarín niñri rinariñoi?

20 Aga nepa seararini. Soyfne ámxfá nero ñwí piyí wfnipri aiwi áma xwfa tfo dánjy —Ayí Gorixo tñ xepixepá rónigfayfari. Ayí yayí

seáyimi dání wininijoi. Ríná soyíné íkínijí sipí niseairi aiwi ríwéná dñj nífá seainínfáriní.” nuriri

²¹ ewayí xwiyfá bi rípi urinijini, “Apixíwa niaíwí nixiríná yarigfápi nání dñj mópoyi. Apixí niaíwí sñwí wanaríná ‘Rinijí nininiri niaíwí xirimi nání ríxa rínárfani?’ niyaiwiri nání íkínijí sipí wiarinirini. E neri aí ríwéná niaíwí ríxa nixirímáná niaíwí xirfo nání dñj nífá winarñjagi nání rñnijí winífpí nání arfá ikeamoarinirini.

²² Soyíné eni axípinijí seaimónini. Agwi soyíné íkínijí sipí niseairi aiwi nioni ámi sñwí seanáná xwioxíyo dñj nífá seainínfáriní. Yayí apí ámá wí amípi wí niseaikáriro aí pfrí searakipaxí mimónijípi nání rarinini.

²³ Dñj yayí seainíe dání nioni ámi amípi bi nání yarñj nipfrfámani. Aga nepa seararinini. Ápomi amípi bi nání rixñj nuriríná nionimi dání uránáyí, ananí niseaiapínfáriní.

²⁴ Íniná dání ápomi nionimi dání rixñj murípa néra nibfásáná aí dñj nífá seainínfápi bi onímíapi miseainípa éwinigíniri omí ananí rixñj urfrixini. Rixñj uráná seiapínfáriní.” urinijini.

“Nioni ámá Gorixo tñi xepixepá rónigfáyo ríxa xopirárí winárini.” urñj nánirini.

²⁵ Ámi re urinijini, “Xwiyfá nioni niseara úapi ewayí xwiyfá tñi niseairi aiwi ríwéná ewayí xwiyfá tñi ámi bi misearí ápo nání sñjani áwanj searímfáiná nimónínfáriní.

²⁶ Íná Gorixomi rixñj nuriríná nionimi dání uríprfáriní. Sewanñjoyíné rixñj uráná ananí arfá seainíe enagi nání ‘Íná nioni soyíné nání ápomi rixñj seuriyimfáriní.’ miseararinini.

²⁷ Xewanñjo dñj sixí niseayiri nání arfá seainfáriní. Soyíné nioni dñj sixí niyiro ‘Ápo tñj e dání biñorfaní?’ niaiwiro yarñjagfa nání xewanñjo dñj sixí niseayiri nání arfá seainfáriní.” nuriri

²⁸ re urinijini, “Eníná nioni ápo tñi ñweaagáoni aí o tñj e dání pñni niwiárimí xwíá tfyó nání biñáriní. Re niñweañsáná xwíá tfyó pñni niwiárimí ámi o tñj e nání umíini.” urfagi

²⁹ xegí wiepísarñjowa re urigfawixini, “Ayí apirini. Agwi joxi ewayí xwiyfá tñi mñeararinini. Ríxa sñjani áwanj neararinini.

³⁰ Agwi none dñj re nisaiwirane nijfá imóniñwini, ‘Amípi nñni nání nijforfaní? Ámá yarñj mñwipa éfmi aiwi wigí xwioxíyo “Yarñj apí owimíni.” yaiwiarigfápi nání nijfá imóniñorfaní?’ nisaiwirane nijfá imóniñwini. Ayínáni dñj re nisaiwirane dñj ríkwfroarinini, ‘Joxi Gorixo tñj e dání biñoxirini.’ ríkwfroarinini.” urfagfa

³¹ Jisaso re urinijini, “Agwi soyíné dñj rínikwfroariní?”

³² Soyíné xfdíxífdowárf seaíaná nioni nigfpi pñni niníwiárimí segí añfmi nání xixegfni umipríná ríxa añwi e neri ríxa imónini. Soyíné nioni pñni niníwiárimí núagfa aí ápo dñj níkkayonagi nání nioni nigfpi ñweapaxímani.

³³ Soyíné ayá sfwí misearó ‘O tñni ikárinñwáonerfaní?’ niyaiwiníro kikiá éfrixiniri xwiyfá nioni niseara bíapi searfáriní. Soyíné xwíá tfyó ñweañáná ámá Gorixo tñni xepixepá rónigfáyí xeanñj seaikáripfrfá enagi aiwi nioni ayo ríxa xopirárí wíá enagi nání dñj sixí níniro ñweáfrixini.” urinijini.

17

Wiepisariñyo nani rixiñf wuriyiñfp naniñi.

¹ Jisaso xwiýá apí nura núśáná añnamí nani síñwí nananiñi re riñiñigini, “Ápoxini, nimónini nani rixa rínarini. Dixí riwaxoní eñf sixí eániñf joxiyápi ámayo siwá wimi nani joxi ‘O áma niyoní seáyí e imóniñorfaní?’ oniaiwiñpoyiniñi níriñixini.

² Áma joxiyá dñfyo dani nioni niñdarigfáyo dñf niyimñf imóniñfpi sixí umímopaxo imónwiniñginiñi ‘Áma níni nani néniñf tñnoxí imóneí.’ niñiñf eñagi nani rirariñini.

³ Áma riñini nerñfipimi dani dñf niyimñf imóniñfpi tñgfáyf imónarigfárini. Joxi nani ‘Nwá imóniño, ayf Gorixorini. Ámi wo miñweanini.’ dñf rimoro Jisasi Kiraisoni, joxi nirowarénapiñoni nani ‘Nepa ayf orini.’ dñf niñmoroyarigfáyf, ayf dñf niyimñfpi imónarigfárini.

⁴ Joxi o e éwiniñginiñi niñiñfpi xixeniñf niñini niyáñfina eñf sixí eániñf joxiyápi niwíwapiyirñfipimi dani seáyí e joxi imóniñfpi áma xwá tño dñfyo siwániñf wíarini.

⁵ Ápoxini nioni e éa eñagi nani xami xwá ririñf sini mimóniñpa eñfmi joxi tñni niñwearfna níñfniñf niñwearfna nioni tñni nawini seáyí e nimóniñf axfpi oikfniñi.’ osimónini.” nurini

⁶ re urñiñigini, “Áma xwá tño dñf joxiyá dñf tñni nioni niñdarigfáyf joxi imóniñfpi nani xixeniñf niñfá oimóniñpoyiniñf wíwapiyiniñf. Ayf áma dixfýf nioni niapiñfýf nani rirariñini. Dixí xwiýá nioni niñiñfipimi píranñf niñfda niñiro

⁷ rixa niñfá re imóniñoi, ‘Amipi joxi faniñf niepñfñiasiniñf nioni niñfniñf yarñfpi niñiniñf joxi niapiñfñini.’ Niñfá e imóniñoi.

⁸ Xwiýá joxi niñiñfpi xewanñfoni rixa urfá eñagi nani niñfá e imóniñoi. Xwiýá nioniñfpi arfá niñiróna dñf niñkwñfroro xixeniñf re niñsiawiro niñfá imóniñoi, ‘Gorixo tñfamiñf biñorini.’ niñsiawiro ‘Gorixo urowarénapiñorfaní?’ niñsiawiro.” nurini

⁹ re urñiñigini, “Áma xwá tño dñf ápoxi tñni xepñfepá rónigfáyo arira owinini yarñf mñsiarñfniñf. Áma joxiyá dñf tñni dñf niñkwñfroarigfáyf dixí imóniñfagi nani yarñf siarñfniñf.

¹⁰ Amipi áma aí nioniñfpi ayf joxiyá imónini. Amipi áma aí joxiyá eñf ayf nioniñfpi imónini. Ayf dñf niñkwñfrorñfipimi dani ámayo réniñf urarñfpi, ‘Seáyí e imóniño, ayf orini.’ urarñfpi.

¹¹ Nioni joxi tñfamiñf biñf eñagi nani xwáyo re biñf tñni siniñf niñweámiméini. E nerí aí áma rowa siniñf xwá tño re niñwearfna eñagi nani ápoxini, — Joxi siñkwñf mñniñf imóniñoxiñfniñf. Joxi dixí eñf eániñfpi —Eñf eániñf joxi neámixowarñfpi nani rariñfniñf. Api tñni píranñf uméñfñixiniñf. Yawawi nawini imónigwñfpa ayf eñf axfpi nawini imóniñfpi nani píranñf uméñfñixiniñf rirariñfniñf.

¹² Nioni awa tñni emearfna eñf sixí eániñf joxi neámixowarñfpi tñni niñméra niñfiri awiniñf niñwearfna barfna awa wo niñyorñfñfniñfpa nemána aiwiñf Biñkwñfyo dani rñwamiñf eániñfpi xixeniñf imónini nani awa wonini xewanñfoni nerñfipimi dani yorñfñfniñfniñf yarini.

¹³ Agwiñf nioni joxi tñf e naniñf biñfniñf. E nerí aí dñf niñf nioniñf niñfniñfpa awa eñf biñf onimíapiñf mñwiníñf xwé wíwiniñginiñf siniñf xwá tño niñwearfna nioniñf niñf warñfpiñf rirariñfniñf.” nurini

14 re uriniginini, “Nioni áamá ápoxi dñj ríkwíroarñjyo xwiyá joxiyápi uriná enagi nani áamá xwá tño dánjyf ayo smf tñi wiarñjo. Nioni xwá tño dánjoni mimónipa enápa awa eni xwá tño dánñññ mimónññagfa nani smf tñi wiarñjo.

15 Awami joxi xwá tño dani owirimeaniri mirrarññini. Sipí wikáranñjo xwirá miwikixepa ena nani joxi piránññ méwiniginiri rirarññini.

16 Nioni xwá tño dánjoni mimónipa enápa awa eni xwá tño dánñññ mimónipa enagfa nani áamá xwá tño dánjyf tñi axyf mimónñjo.

17 Xwiyá joxiyápi aga nepáni imónññagñ nani áamá rowa joxi simónarññpi nani xixeni kumixinipri nani xwiyá api nuréwapiyirññpimi dani piránññ imixirixini.

18 Joxi xwáyo nani úwiniginiri nrowárenapññpa xamññoni eni awami uowáññarññini.

19 Joxi ámayf nani wiwiniginiri nrowárenapññpi tñi xixeni niwanññoni owiimññiri nani okumixinimñni. Áamá rowa eni joxi e érixiniri simónarññpi nani okumixinipoyiniri nani joxi wiwiniginiri nrowárenapññpi tñi xixeni owiimñni.” nuriri

20 re uriniginini, “Nioni awa nanini rixññ mirrarññini. Awa uréwapiyáná dñj níkwírófáyf nani eni ápoxin rirarññini.

21 Ayf nñni axyfñññ imóniprfa nani yarññ siarññini. ‘Ápoxi nioni tñi imóniri nioni joxi tñi imóniri egwípa ayf eni yawawi tñi nawini oimónipoyi.’ nimónarñni. Áamá nñni dñj nñnikwíroro ‘Gorixo uowárenapññagi weapññorfan?’ niaiwírixiniri ‘Áamá tiyf axyfñññ oimónipoyi.’ nimónarñni.

22 Enj sixf eánññ joxi neámixowárññpi awa eni yawawi axowawi imónñgwípa axowánññ oimónipoyiniri nani weámixowárññarñni.

23 Awa aga xixeni axowánññ oimónipoyiniri nioni awa tñi nawini imóniri joxi nioni tñi nawini imóniri enwini. Áamá nñni re niyaiwiro nijfá imóniprfa nani e imónñwini, ‘Gorixo omi uowárenapññrñni. Omi dñj sixf uyinñpa awami eni dñj sixf uyini.’ niyaiwiro nijfá imóniprfa nani e imónñwini.” nuriri

24 re uriniginini, “Ápoxini, áamá joxiyá dñj tñi nixfdarigfá rowa nioni xami joxi tñi nññwearfná níkniri ñweaagápa ámi níkniri ñweañfná sññwí naniprfa nani nioni ñweámfae awa eni nioni tñi ñweárixiniri nani nimónarñni. Ápoxinýá dñj tñi níkniri ñweaagápi nani rirarññini. Ayf rñpi nanirñni. Xwá rñri sni mimónñfná dñj sixf niyññoxi enagi nani rarññini.

25 Ápoxini, joxi wé rónññoxirñni. Joxi nani áamá xwá tño dánjyf nijfá xixeni mimónipa enagfa aiwi nioni joxi nani nijfá xixeni imónññini. Rowa eni joxi nani ‘O omi uowárenapññorfan?’ nñsiaiwiro nijfá imónññjo.

26 Joxi imónññpi nani awami rixa nñwíwapiyiri wá urókiamonñarñni. Dñj joxi sixf niyarññpa awa eni winyo axpi uyiprfa nani ámi bi tñi wíwapiyimñni. Nioni eni awa tñi nawini imónñmfa nani ámi bi tñi wíwapiyimñni.” uriniginini.

¹ Gorixomi rixiñf e nurárimo xegf wiep̄sar̄iñowa t̄ñi nuro ír̄ireñf xegf yoŋ Kid̄ironiyi r̄in̄iñf̄p̄ami n̄ixemoro om̄iñf oj̄ikw̄í b̄i or̄iwámi dán̄i in̄iñf̄pi t̄fe rémoḡawix̄ini.

² Judaso, Jisaso nán̄i m̄iyf ur̄ino eni Jisaso t̄ñi xegf wiep̄sar̄iñowa t̄ñi íníná e awí eánayariġfá enaḡi nán̄i om̄iñf oj̄ikw̄í api nán̄i n̄ijf̄ar̄ini.

³ O émáyf porisf wami awí eari añf r̄idiyowá yar̄iġfiwámi awí mearoariġfáwami eni Parisiowa t̄ñi apax̄f̄p̄aniñf imón̄iġfá xwéowa t̄ñf e dán̄i awí eari nemáná awa ram̄ixf t̄ñi uyf̄w̄f t̄ñi m̄ix̄f̄náp̄ t̄ñi n̄ix̄ir̄imáná oj̄ikw̄í̄pim̄i nán̄i nuro rémóáná

⁴ Jisaso x̄fom̄i wikár̄ip̄r̄f̄p̄i n̄ip̄ini nán̄i r̄ixa n̄ijfá nimón̄ir̄i nán̄i añwi e nuri re ur̄iñ̄iniḡini, “Soȳné go nán̄i p̄fá yar̄iñoi?” ur̄fagi

⁵ awa re ur̄iġfawix̄ini, “Nasareti dán̄f Jisaso nán̄i p̄fá yar̄iñwini.” ur̄fagfa Judaso x̄fo nán̄i pasániñf umeariño awa t̄ñi roñáná Jisaso “Ayf nion̄ir̄ini.” ur̄iñ̄iniḡini.

⁶ “Ayf nion̄ir̄ini.” uráná awa re eḡfawix̄ini. Óf nero r̄fwim̄inan̄f úfáyf xw̄fáyo p̄kín̄imeaḡfawix̄ini.

⁷ Xw̄fáyo p̄kín̄imeaḡfa o ámi re ur̄iñ̄iniḡini, “Go nán̄i p̄fá yar̄iñoi?” ur̄fagi awa “Nasareti dán̄f Jisaso nán̄i p̄fá yar̄iñwini.” ur̄fagfa

⁸ Jisaso “ ‘Ayf nion̄ir̄ini.’ r̄ixa sear̄faniḡini. Aȳnán̄i nion̄i nán̄i p̄fá n̄inir̄fnáyf, ámá rowayf xe oúpoȳin̄r̄i s̄iñw̄f win̄f̄poyi.” ur̄iñ̄iniḡini.

⁹ Xám̄i Gorixomi re ur̄f̄pi, “Ámá joxiyá d̄iñf t̄ñi x̄d̄f̄r̄ix̄in̄r̄i niapiñf̄yf wom̄i m̄iwior̄f̄r̄iñár̄ini.” ur̄f̄pi x̄ixeni imón̄ini nán̄i e ur̄iñ̄iniḡini.

¹⁰ E urar̄fná Saimoni Pitaó kirá bá n̄im̄ixeari re en̄iniḡini. M̄f̄r̄f nuri apax̄f̄p̄aniñf imón̄iġfáwami seáyf e wimón̄iñoyá om̄iñf wīiar̄iñomi —O xegf yoŋ Mar̄ikasoyi r̄in̄iñor̄ini. Om̄i m̄iñf róm̄in̄r̄i éyf̄f p̄r̄f noyf̄kiri ar̄fá m̄iñf wir̄f̄pieañ̄iniḡini.

¹¹ P̄r̄f noyf̄kiri ar̄fá m̄iñf wir̄f̄pieaḡi Jisaso Pitaom̄i m̄ix̄f re ur̄iñ̄iniḡini, “Kirápá xegf añfyo ámi up̄rōi. Xeaniñf kap̄ix̄fn̄iñf ápo o on̄in̄r̄i nia-par̄iñf̄pi ‘M̄in̄ipa oeni.’ r̄isimón̄ar̄ini?” ur̄iñ̄iniḡini.

Jisasom̄i Anaso t̄ñf e nán̄i n̄iméra nuro wár̄iġfá nán̄ir̄ini.

¹² Émáyf porisowa t̄ñi wiḡf seáyf e wimón̄iño t̄ñi Judayf añf r̄idiyowá yar̄iġfiwámi awí mearoariġfáwami t̄ñi Jisasom̄i fá n̄ixero gw̄f n̄ijro

¹³ xám̄i Anaso t̄ñf e nán̄i n̄iméra uḡfawix̄ini. Anasom̄i x̄ineagwo Kaiapasor̄ini. Xwiogw̄f om̄i o apax̄f̄p̄aniñf imón̄iġfáwami seáyf e wimón̄iñor̄ini.

¹⁴ Xám̄i xegf Judayo re ur̄iño, ayf or̄ini, “ ‘Negf ámá n̄ñi pep̄r̄ix̄in̄r̄i ayf r̄fn̄iñf meañ̄r̄i éf̄ap̄i nán̄i ámá ná woni r̄fn̄iñf api n̄imeari n̄iper̄fnáyf, anan̄ir̄ini.’ nimón̄ar̄ini.” ur̄iñor̄ini.

Pitaó “Oyá niep̄sar̄iñf won̄imani.” r̄iñf nán̄ir̄ini.

¹⁵ Om̄i x̄ineagwo, Anasoyi r̄in̄iño t̄ñf e nán̄i Jisasom̄i n̄iméra war̄fná Saimoni Pitaó t̄ñi wiep̄sar̄iñf̄yf ámi wo t̄ñi awaú Jisasom̄i r̄fw̄fyo n̄ix̄fda nuri apax̄f̄p̄aniñf imón̄iġfáwami seáyf e wimón̄iñoyá añf t̄ñf e n̄irémómáná wiep̄sar̄iñf w̄fom̄i apax̄f̄p̄aniñf imón̄iġfáwami seáyf e wimón̄iño s̄m̄iman̄f oyá n̄ijfá enaḡi nán̄i o Jisaso t̄ñi añf ák̄iñáyo ín̄im̄i n̄ip̄awiri

¹⁶ Pitaó s̄ini b̄fariwám̄ini f̄w̄i e roñagi nán̄i nuri ap̄ix̄f ák̄iñá f̄w̄iyimi awí roar̄iñim̄i Pitaó nán̄i nur̄imo n̄ipeyari n̄wir̄imeám̄i f̄wiapar̄fná

¹⁷ ap̄ix̄f ák̄iñá f̄w̄iyimi awí roar̄iñi Pitaom̄i re ur̄iñ̄iniḡini, “Jox̄i eni ámá royá wiep̄sar̄iñf woxi men̄iran̄i?” ur̄fagi o “Nion̄imani.” nur̄im̄i n̄ip̄awiri

¹⁸ x̄ináiwan̄iñf nimón̄iro om̄iñf yar̄iġfáyf t̄ñi añf r̄idiyowá yar̄iġfiwámi awí mearoariġfáwami t̄ñi e n̄irówap̄ro im̄iñf rar̄iñagi nán̄i r̄fá n̄ikeámáná r̄fá

imónaríná Pitao eni ríá oimónimíniri anwi e nuri awa tñni nawíní nírori ríá imónariñagíni.

Anaso Jisasomi yariñf nñwia urf nánirñni.

¹⁹ Apaxípanñf imónigfáwami seáyí e wimóniño Jisasoyá wiepñsarñfyf nání yariñf wirí xwiyfá ámayo uréwapñyarñfpí nání yariñf wirí éagi

²⁰ Jiaso re urññinigñni, “Nioni áamá nñyoní sññáññe dání uréwapñyarññarñni. Nioni gíní gíná nuréwapñyirñná rotú anñyo dññrani, anñ rñdiyowá yarigñiwámi dññrani, sa negí Judayf awí eánarigñe dññ uréwapñyarññá enagí nání

²¹ joxí pí nání nioni yariñf niarññni. Nioni xwiyfá urarñná arfá niarigñáyo yariñf wií. Pí pí urarññapi nání ayf ananí nññarñni.” uráná

²² anñ rñdiyowá yarigñiwámi awí mearoarigñáyf wo anwi e éf nñrómáná Jisasomi wé tñni nupñkákwiñni re urññinigñni, “Apaxípanñf imónigfáwami seáyí e wimóniñomi e nurirñná ‘Apání urarññni.’ rñsimónarñni?” urfagi

²³ Jiaso re urññinigñni, “Nioni xerñwññi nññrññi sñpíní rarñnýf, xerñwñ rñfapi nání áwanñf neareí. Nioni nanñ rarñnýf, pí nání iwanñf nearññni?” urfagi

²⁴ Anaso Jiaso sñni gwñ jinññaná apaxípanñf imónigfáwami seáyí e wimóniñf ámi wo, Kaiapasoyí rññño tññf e nání wiowarññinigñni.

Pitao “Oyá niepñsarñf wonñmani.” ámi urñf nánirñni.

²⁵ Saimoni Pitao ríá ikeaarñññe éf nñrómáná ríá imónaríná e rówapigñáyf wí re urigñawixñni, “Joxí eni xegí wiepñsarñfyf woxí menñrani?” urfagi aí o “Oweoi.” nurññi “Nioni eni wonñmani.” urfagi

²⁶ Apaxípanñf imónigfáwami seáyí e wimóniñoyá xñnáiwánñf nímónñro omññf wiñarigñáyf wo —O Pitao arfá mññf wirñpñeññomi xexirñmeá worñni. O eni Pitaomi re urññinigñni, “Nioni ojñkwññyo Jiaso tñni nawíní ronagí sññwñ ranñáoxí menñrani?” urfagi

²⁷ Pitao ámi “Oweoi.” uráná re enññinigñni. Karñkarñ rññaiwá rñññinigñni.

Jisasomi Pairato tññf e nání wiowarigñá nánirñni.

²⁸ Wfá mónññmñ Kaiapaso tññf e dññi émayf gapñmanowayá anñwámi nání Jisasomi nñméra nuro aiwí Judayf ámnáowa none nñpáwirññpimi dññi xwirñfá ikñxenáná aiwá Anññnajo Neamúroagoí rññññfyi nání mññpaxí imónanñññññi mñpáwí yariññagí

²⁹ gapñmanñ pññimiá imóniño —O émayf wo xegí yoñ Pairatoyí rñññorñni. O awa tññf e nání nñwiapññi re urññinigñni, “Omí pí xwiyfá nání xwiyfá mearaññro nñmeámi barññoi?” urfagi

³⁰ awa re urigñawixñni, “Ámá ro fñwñ mñyarñño enñányf, joxí tñe nání nñmeámi banññi éwámani.” urfagi

³¹ Pairato re urññinigñni, “Sewanññoyñné nñmeámi nuro segí ñwñ ikaxí rarññpí tñni xñxení xwiyfá umearñpoyí.” urfagi Judayowa re urigñawixñni, “Émáoyñné fñwñ yarigñáyo opñkípoyñññi sññwñ neanarigñámani.” urfagi

³² Xwiyfá Jiaso xámi re urñññpí, “Nioni nññpñkírñná e nññiro nññkípñrññarñni.” urñññpí xñxení imónñni nání Judayowa Pairatomi xwiyfá e urigñawixñni.

³³ Pairato ámi gapñmanowa wigí anñ iwámi nñpáwímáná “Jiaso obñni.” nññññi re urñññinigñni, “Joxí mñxí ináyf Judayfñyáoxñrani?” urfagi

³⁴ Jiaso re urñññinigñni, “Dñxí dññf tñni rñññarñññni? Wa rñññagí rñññarñññni?” urfagi

³⁵ Pairato re uriniginini, “Nioni dixí Judayí wonirani? Dixí gwí axírí imónigfáyí tñni apaxípaniní imónigfá xwéowa tñni joxi niriimeámi nĩbĩro nioni tñní re riwárói. Joxi pí éagi nimeámi ribáoi?” uríagi

³⁶ Jisaso re uriniginini, “Ámá mixí ináyí nimónĩro xwíá tĩyo menweaarigfáyí yapí mimóninini. Nioni xwíá tĩyo dáníyí mixí ináyí imónĩwinigininĩ mĩnĩrĩpeagfá enagi nání xwíá tĩyo menweaarigfáyinini mimóninini. Mixí ináyí xwíá tĩyo dání woni nimónĩri sĩnĩwirĩyí, gí Judayowa fá mĩnĩxĩripa oépayinĩri gí siminĩ nínarigfáyí mixí nĩwiipaxĩrinĩ. E nĩrĩrĩrĩ aí mixí ináyí nioni imóninĩapĩ xwíá tĩyo dánĩmanĩ.” uríagi

³⁷ Pairato re uriniginini, “Ayináni ‘Joxi mixí ináyí woxĩrinĩ.’ nimónarinĩ.” uríagi Jisaso re uriniginini, “ ‘Mixí ináyoxĩrinĩ.’ joxi xixeni nĩrarinini. Nioni nepaxinĩ imóninĩpĩ ámáyo áwanĩ urĩimigininĩ gí ókĩ nĩxĩrĩrĩ xwíá tĩyo nání bĩri enjĩrinĩ. Ámá nepaxinĩ imóninĩpĩ xĩdarigfá gĩyí gĩyí nĩnĩ nioni arfá niarigfĩrinĩ.” uríagi

³⁸ Pairato re uriniginini, “Nepaxinĩ imóninĩpĩ pĩrinĩ?” uriniginini.

Pairato “Ananĩ yekwĩroárfoyĩ.” rĩnĩ nánĩrinĩ.

E nurĩmo Judayí nĩnĩ tñní e nání nĩpeyearĩ re uriniginini, “O xwĩyfá meárinĩpaxĩ bĩ rarĩnĩagi arfá mĩwĩnĩ.

³⁹ E nerĩ aí xwiogwí ayí ayo sáfá Anĩnajo Neamúroagoĩ rarĩgĩfayĩ nání aiwá imĩxarĩná ámá gwí nĩweanĩ wo seawáriarĩnĩ. ‘Judayeneyá mixí ináyí imóninĩ oneawárinĩ.’ rĩseaimónarinĩ?” uríagi

⁴⁰ ayí xwamiánĩ nĩwiéra nuro “Omĩ mĩneawáripinĩ. Barabasomĩ —O ámáyá amĩpĩ pĩkioráparĩnĩ worĩnĩ. Omĩ neawárinĩ.” nura ugĩawixĩnĩ.

19

¹ Ayí Pairatomĩ e urarĩnĩagfá nání porisowa Jisasomĩ nĩmeámi nuro sĩkwfá nearo ragí pĩrĩ nuyĩkiárimáná

² ópĩyá enĩnĩnĩ imóninĩ wĩrĩ nĩkĩkĩyimáná mixí ináyí amĩnanĩwĩnĩnĩ imóninĩ mĩnĩyoyó dĩkĩnarĩgĩfápa mĩnĩyoyó udĩkiáriro rapĩrapĩ ayfá rĩnĩ mĩxĩ ináyí yĩnarĩgĩfá wú nĩmearo omĩ uyĩrĩro nĩyárimáná

³ xfo tñní e anĩwĩ e uro “Ámináoxĩnĩ, Judayfayá mixí ináyoxĩrinĩ.” urĩro wé upĩkákwiro nĩyayimáná enáná

⁴ Pairato amĩ nĩpeyearĩ re uriniginini, “Arfá nĩpoyĩ. ‘Xwĩyfá meárinĩpaxĩ bĩ mĩrarĩnĩagi arfá nĩwirĩ nĩmeámi rĩwiáparĩnĩ?’ oniaiwĩpoyĩnĩ nĩmeámi fwiáparĩnĩ.” nurĩrĩ

⁵ Jisaso, ópĩyá enĩnĩnĩ imóninĩrĩ udĩkiáriro rapĩrapĩ ayfá rĩnĩ uyĩrĩro éfo fwiápaná Pairato ámá e awĩ neárimáná rogĩfayoye re uriniginini, “Ámá royoĩ. Sĩnĩwĩ wĩnĩpoyĩ.” uríagi

⁶ Apaxípaninĩ imónigfá xwéowa tñni anĩ ridiyowá yarĩgĩwámĩ awĩ mearoarĩgĩfáwa tñni omĩ sĩnĩwĩ nĩwinĩroná xwamiánĩ nĩwĩro “Íkĩfayoye yekwĩroárfoyĩ. Íkĩfayoye yekwĩroárfoyĩ.” uríagfá Pairato re uriniginini, “Nioni o xwĩyfá meárinĩpaxĩ bĩ mĩrarĩnĩagi arfá nĩwirĩ nání sewanĩnĩoyfĩnĩ nĩmeáa nuro yekwĩroárfoyĩ.” uríagi

⁷ Judayowa re urĩgĩawixĩnĩ, “O nání negĩ nĩwĩ ikaxĩ eánĩnĩyoye dánĩ bĩ rĩnĩnĩ. Ayo dánĩ ‘Xe sĩnĩ ounĩ.’ rĩpaxĩ mimóninĩ. O ‘Niaíwĩ Gorĩxoyáonĩrinĩ.’ rĩnĩnĩ enagi nání xe sĩnĩ ounĩrĩ sĩnĩwĩ wĩnĩpaxĩ menĩnĩ. Xe pĩkoĩ.” uríagfá

⁸ Pairato xwĩyfá apĩ arfá nĩwirĩná wáyf amĩ bĩ tñni nĩwinĩrĩ

9 ámi gapimanowayá aniwámi nipáwiri Jisasomi yariñf re winñinigini, “Joxi gimí dānoxirini?” urfagi aí Jiaso xwiyfá bi murñinigini.

10 Xwiyfá bi murarñagí niwiniri nāni re urñinigini, “Joxi xwiyfá bi minirí riyarñini? ‘O íkfáyo niyekwiroáriri níkwewáriri mepa epaxorini.’ riniaiwiarñini? Gí dñf tñi nriyekwiroáriríná nriyekwiroárípaxirini. Nriwáriríná nriwárípaxirini.” urfagi

11 Jiaso re urñinigini, “Erami ñweaño api xe oimóniri sñwí miranipa nerí sñwíríyí, joxiyá dñf tñi wí e rípaxí imónimiri éfmaní. Ayināni sipí joxi nirípí xwé nerí aiwí nioní joxí tfe nāni niwiowárfoypá aga seáyi e imónini.” urfagi

12 Pairato arfá e niwiri nāni omi wárimiri éyí Judayf xwamiánf niwiayiro re urígfawixini, “Joxi ámá romi níkweari niwárirínáyí, émáynéyá mīxí ináyí Sisao tñi níkwixirini emearñf woxi mimónini. Ámá go go xewanño nāni ‘Mīxí inayonirini.’ nriñirínáyí, Siasomi mamówárimiri yariñf enagi nāni rarñini.” urarñagfá

13 Pairato xwiyfá api arfá e niwiri nāni Jisasomi nimeámi wáf e nipeyeari sñá tñi wáf imixini —Ayí Xibiruyf pñé tñi Gabataf rinñerini. E íkwianwí xwirixí numeríná éf ñwearigfánami éf niñweari

14 —Sfá ayi Judayf Anñnajo Múronfyi nāni aiwá imixáragfáyirini. Ayimi sogwí rixa áwinimi ñweámiri enānā Pairato re urñinigini, “Sñwí winípoyi. Segí mīxí ináyo riworini.” urfagi

15 Judayf xwamiánf re wigfawixini “Xe nimeáa xe nimeáa oúpoyi. Nimeáa nuro íkfáyo yekwiroárípoyi.” urarñagfá Pairato re urñinigini, “Segí mīxí ináyo ‘Íkfáyo oyekwiroárini.’ rīseaimónarini?” urfagi apaxípanñf imónigfá xwéowa re urígfawixini, “Negí mīxí ináyí ámi wo menini. Émáynéyá mīxí ináyí Sisao eni negorini.” urfagfá

16 Pairato Jisasomi oyekwiroárípoyniri porisowami tñi wiowarñinigini.

Jisasomi yekwiroárigfá nānirini.

17 Jisasomi añf apimi dáni niméra nuróná xewanño íkfá yoxáfpá xwanwí níkwónimi nurí wí e xwfá yoí bi Mñf Gixweái rinñe —Xibiruyf pñé Gorigotaf rinñerini. E nriémoro

18 e Jisasomi yekwiroárigfawixini. Niyekwiroáriróná Jiaso áwini e enānā ámá waú eni midimidáni yekwiroárigfawixini.

19 Pairato rfwamñf bi re nriñi neari yoxáfpámi seáyi e pñraunñinigini, “Nasareti dñf Jiaso, Judayf mīxí ináyorini.” rfwamñf e neari pñraúagi

20 Jisasomi yekwiroárte añf apimi ná jfami mimónñagí nāni Judayf obaxí nipuróná rfwamñfpi —Api nearíná Xibiruyf pñé tñi eari Romiyf pñé tñi eari Girikiyf pñé tñi eari enñpñirini. Api fáf roarñagfá nāni

21 Apaxípanñf imónigfá seáyi e imónigfáwa Pairatomí re urígfawixini, “Joxi rfwamñf re nriñi meapani, ‘Judayf mīxí ináyorini.’ nriñi meapani. Sa re nriñi eai, ‘Xewanño “Judayf mīxí ináyonirini.” rinñerini.’ nriñi eai.” urfagfá aí

22 Pairato re urñinigini, “Nioní eáapi xe oéanini.” urñinigini.

23 Porisowa Jisasomi rixa niyekwiroárimáná rapirapí amipí o yinñfpi yanf nimeró biaú biaú nitiro nowani xixeni nimearo aí xegf sorfá gwí bi mikiwénñj —Ú nimixiríná axúni imixárigfúrini.

24 Ú nāni re rinigfawixini, “None maxepa oyaneyi. Áwini e nitimáná go go meanirfenñoinri sárú oyaneyi.” rinigfawixini. Bkwíyo xwiyfá

nirini eáni rípi, “Rapirapí nioni seáyí e yínarínáyí yaní niníro gí sorfá meapíri nání go go meanirfeninoiniri sárú egfawixini.”

²⁵ nirini eáni rípi xixeni imónini nání porisowa e egfawixini.

Jisasomí xinái tñi xinisimái tñi Kiriopasomí xiepi Mariaí tñi Magídara dání Mariaí tñi íwa íktá yoxái Jisasomí yekwiroárininipami anwi e rojáná

²⁶ Jiaso xegí xinái e rojagi nwiniri wiepí sariní xfo dñi sixí uyiño eni anwi e rojagi nwiniri xináimí re uriniginí, “Ineyí, dixí íwo iworini.”

²⁷ wiepí sarinomi re uriniginí, “Dixí rinái iyirini.” uríagi wiepí sariní sá ayimí dání xegí aníyo nání píraniní numéra uniginí.

Jiaso peñí nánirini.

²⁸ E nurárimo nijfá re nimóniríná “Xano e éwiniginiri nininipi ríxa nipi yáriní.” nijfá e nimóniríná Bíkwoyo xfo nání nirini eáni rípi nipi xixeni oimóniri re riniginí, “Inigí nání ninariní.” ráná

²⁹ sixí wainí mixí yarínipi magwí ininí wá wenagí nání wa írkwí bí nimearo inigí wainí apimí igfá neámáná xisopíyí rininí wegwfániní imóniníwami níkwiroárimáná xegí maní tñi e wimixfagi

³⁰ Jiaso wainí mixí yarínipi ninimáná “Ríxa píxwínigoi.” nirini miní warí niniri dñi niyámíga uniginí.

Porisowa Jisasomí miwíyo ayinwí ikírogfá nánirini.

³¹ Sfá Jisasomí yekwiroárigfáyi —Ayi anínajo Judayo múroní nání aiwá amipí píraniní nimixiro tarigfáyinini. Ayi ríxa sfá óráná Sabarfá aga seáyí e imóniníyí nimónini enagi nání porisowa Jisasomí tñi awaúmi tñi awí menweanáná sabarfá imóniniginiri Judayí ámináowa nuro Pairatomí re urigfawixini, “Apaxí mé dñi simigwí niyiniri opépoyiniri síkwíyo ení pírí jeápoyí. Nipéáná wigí warápi oyoaneyiniri ení pírí jeápoyí.” uríagfá

³² porisowa nuro midimidáni yekwiroárigfáwaúmi síkwíyo pírí nijearo aí

³³ Jiaso yekwiroárinine weniní éfáyí winigfawixini. O ríxa nipeagi nwiniro nání xegí síkwí pírí mijeapa nero aí

³⁴ porisí wo wákwirixá tñi ayinwí ikíroáná axíná inigí tñi ragí tñi íwiapiniginí.

³⁵ Ámá Porisowa e yaríná sinwí winaronáoni áwaní niriríná xixeni aga nepa rináriní. Nioni rarínapi nijfá xixeni e nimóniri nání seyfné “Neparini.” yaiwiro dñi íkwíroro éfrixiniri áwaní seararinini.

³⁶ Bíkwoyo re nirini eáni rípi xixeni imónini nání porisowa omí e wigfawixini, “Xegí ení bí pírí jeapírfámani.”

³⁷ Bíkwoyo ámi bí re nirini eáni rípi, “Ayinwí ikíroárigfómi sinwí winipírfáriní.” rininipi eni xixeni e imóniniginí.

Jisasomí xwíyo weyárigfá nánirini.

³⁸ E niyárimáná enáná ámá wo —O Arimatia dání Josepoyí rininorini. O Jiasoyá wiepí sariníyí wo aí Judayí ámináowami wáyí nwiní nání inimi xfdarínorini. O Pairato tñi e nání nurí “Jiaso piyo omeámini.” uráná Pairato xe omeaniri sinwí winíagi o nurí piyomí xwí weyáriminiri nání nimeámi úáná

³⁹ ámá ámi wo —Xegí yoí Nikodimasoyí rininorini. O xámi áríwiyimí Jiaso tñi xwiyfá rinigílorini. O eni nibiri íktá dfa biaú —Bí muríyí rininipi tñi bí earosíyí rininipi tñi apiaúriní. Apiaú xámi nawini nífá megfápiáú xegí saní 30 kiro imóninipirini. Api tñi piyomí xópé oemini nimeámi nibiri

40 awaú piyomi nimeari Judayí wigí áamá piyí nítiríná yarigíápa rapirapíyo rígwírígwí níróríná íkíá díá díní naní earínípi tñí xópe níyárimáná

41 nimeámi omíní anwi e inínípiimi nání —Omíní api Jisasomi yekwíroáríe dání anwi e enípiríní. Síná óf sñí áamá mítarígíáyi ténípiríní. Omíní apimi nání nimeáa nuri

42 sía ayi Sabaríá nání Judayí amípi píraníní nimixíro tarígíáyi imónínagi nání síná óf anwi e iníníyimi nání nimeámi nuri e tígísisixíní.

20

Jisaso wiápínimeaní nániríní.

1 Sadéyo wíá móníními sñí sía yinínáná Magídara dání Mariaí síná ófíyimi Jisaso wenje nání nuri weníní éfíyí winínínigíní. Síná xwé ófíyimi éfí ráráriníno sñí mípíróni ríxa wí e wenagi níwiními

2 aníní nuri Saimoní Pitaomi tñí wiepísiní wíó, xíó díní síxí uyiñomi tñí níwímeari re urínínigíní, “Ámináomi ríxa nexwearo gími ría táfawixíní? Newané majíáriní.” uríagi

3 Pitao tñí wiepísiní wíó tñí aní e pñí níwiárimí xwáripáyo nání nuri

4 ananíní nuri wíó Pitaomi nímurorí xwáripáyo xámi níremorí

5 nírkwínírí íními weníní yáníyí winínínigíní. Rapirapí Jisasomi xopíxopí rónínúni wenagi níwinírí aiwi íními mípáwí weníní yaríná

6 Saimoní Pitao ení ríwíyo níbirí bíaríwámíní éfí nírómáná weníní mé xwáripáyo íními nípáwírí weníní éfíyí winínínigíní. Rapirapí xopíxopí rónínúni wenagi níwinírí

7 rapirapí míníyo xopíxopí rogíú wíú tñí nawíní míwé xegí wí e níkrónírí wenagi wínaríná

8 wiepísiní wíó, xámi xwáripáyo rémóo ení nípáwírí rapirapí e imónínagi níwinírí “Neparíní.” níyaiwirí díní wíkwíronínigíní.

9 Íná awaú Bíkwiyo Jisaso ámi xwáripáyo dání níwiápínimeaníapi nání nírinírí eánínípi nání sñí píraníní díní mímopa neri majíá neri nání

10 ámi egí aní e nání ugísisixíní.

Magídara dání Mariaí Jisasomi síñwí winíní nániríní.

11 Mariaí xwáripá tñí e anwi e nírómáná ñwí nearí e neríná xwáripáyo íními nírkwínírí weníní yáníyí winínínigíní.

12 Jisaso tígíe anínají waú rapirapí apíá wení níyínimáná wíó míní tígíámíní ñwearí wíó síkwí tígíámíní ñwearí enagí wináná

13 awaú Mariaími re urígísisixíní, “Ineyí, jíxí pí nání ñwí eearíníní?” uríagí í re urínínigíní, “Gí Ámináo nexwearí tfe nání níiní majíá enagi nání ñwí eearíníní.” nurímáná

14 níkinímónírí weníní éfíyí winínínigíní. Jisaso daiwo ronagi níwinírí aiwi mí mívómíxínínigíní.

15 Mí mívómíxíagí Jisaso re urínínigíní, “Ineyí, pí nání jíxí ñwí eearíníní? Go nání pía yaríníní?” uríagi Mariaí omíní xiáwo nírarínírí re urínínigíní, “Ápoxíní, joxí piyomi nimeámi nuri wí e tírá oenwiríyí áwaní níreí. Níiní nuri nímeari nimeámi umíiní.” uríagi

16 Jisaso “Mariaíxíní!” uríagi í níkinímónírí Xíbírúyí pñé tñí Rabonaiyi —Api “Nearéwapíyarínnoxíní.” níriníná rarígíápiríní. E uríagi

17 Jisaso re urínínigíní, “Nioní sñí gí ápo tfe nání mípeyíá enagi nání jíxí fá mínixepaní. Jíxí nuri áamá nioní gí nírixímeá imónígíáyo re ureí, ‘O

re riḡoi, “Nioni gí ápo Gorixo t́e nání peyarini. O seyíne eni segí ápo Gorixorini.” riḡoi. urémea. uráagi

¹⁸ Magidara dánj Mariai nurí xegí wiepisiḡoyo áwanj re urémeanigini, “Niini Ámináomi rixa sḡwí winíini. Xfo niriḡpi, ayí apirini. Ayí apirini.” nura unigini.

Xegí wiepisiḡowa x́fomi sḡwí winigíá nánirini.

¹⁹ Sadéyo sía axíyimi śapi t́ni wiepisiḡowa Judayí ámináowa nání wáyí nero nání anj wíḡ ḡweagíiwámí ówanj xaiwí niyárimáná ḡweanáná re enigini. Jisaso awami áwini e nironapiri re uriniginini, “Gorixoyá dḡnj t́ni niwayironiro onweápoi. nimónarini.” nurimáná re eniginini.

²⁰ Wé niri ogíúkaú siwá wiri miwí wákwirixá t́ni ikirogíayi siwá wiri éagí wiepisiḡowa Jisaso ámi sḡnj enagi sḡwí niwiniro nání dḡnj níá winaríná

²¹ ámi re uriniginini, “Soyíne Gorixoyá dḡnj t́ni niwayironiro onweápoi. nimónarini. Ápo nioni xwíá t́yo nirowárenapinipa nioni eni soyíne searowarini.” nurimáná

²² awami píramí imímí niwiowárirí re uriniginini, “Kwíyí Gorixoyápi numíniro api t́ni nawíni emérixini.

²³ Soyíne áma íwí yarigíapi yokwarimí nerínáyí, ayí Gorixo eni yokwarimí wiirini. Soyíne yokwarimí miwiipa nerínáyí, ayí Gorixo eni yokwarimí miwiirini.” uriniginini.

Tomaso Jisasomi sḡwí wininij nánirini.

²⁴ Wiepisiḡowa wo, Tomaso —O wiepisiḡ wé wúkaú síkwí waú imónigíáwa worini. Xegí yoí ámi bi Didimasorini. O miḡweanáná wía Jisaso wiwanḡowamini wímeá enagi nání

²⁵ Tomasomi re urigíawixini, “None Ámináomi rixa sḡwí winíwini.” urágiá aí o re uriniginini, “Nioni wéyo niri ogíayaú miwinipa eri niri ogíayaúmi wé miwíxímopa eri miwí wákwirixá t́ni ikirogíayimi gí wé miwíxímopa eri nerínáyí, dḡnj wí ‘Nepa orini.’ niyaiwiri wíkwírómiméini.” uriniginini.

²⁶ Sía wé wíumi dánj waú wo nórimáná enáná ámi xegí wiepisiḡowa anjyo inimi ḡweanáná Tomaso eni wía t́ni nerimeániro ḡweanáná Jisaso anj ówanj niyárinḡagi aiwi awami áwini e nironapimáná re uriniginini, “Gorixoyá dḡnj t́ni niwayironiro onweápoi. nimónarini.” nurimáná

²⁷ Tomasomi re uriniginini, “Dixí wé símí re ninimixénapiri gí wéyo sḡwí nanei. Dixí wé re ninimixénapiri gí miwíyo niwíxímó. Sini dḡnj minikwíró mepani. Aga dḡnj níkwíró.” urági

²⁸ Tomaso re uriniginini, “Joxi gí Ámináoxirini. Gí Nwíáoxirini.” urági

²⁹ Jisaso re uriniginini, “Joxi sḡwí ninaniri nání rixa ‘Neparini.’ niyaiwiri dḡnj rinikwíróini? Áma nioni sḡwí minanipa nero aí ‘Neparini.’ niyaiwiro dḡnj níkwírófáyí yayí wininijirini.” uriniginini.

“Bíkwí rípi ámayí dḡnj wíkwírórixiniri eánini.” urinij nánirini.

³⁰ Jisaso emímí ámi ayá wí wiepisiḡowa sḡwí anigíe dáni enj aí api nání bíkwí rípi ríwamij bi meánini.

³¹ E nerí aí seyíne Jisasomi dḡnj wíkwíroro “O Kiraiso, áma yeáyí neayimixemeaná nání Gorixoyá dḡnj t́ni aríowayá xwíá piaxíyo dáni iwiaroníoyi rariḡwáoríani?” wiaiwiro “Gorixoyá xewaxoríani?” wiaiwiro érixiniri ríwamij rípi niriniri eánini. Omi dḡnj niwíkwírorinijpimi dáni dḡnj niyimij imóninijpi t́gíáyí imónirixiniri niriniri eánini.

21

Wiep̄siñj wé w̄úm̄i d̄ánj wáú ámi Jisasom̄i s̄iñw̄f̄ win̄iḡf̄á n̄án̄ir̄in̄i.

¹ Jisaso e né̄sáná xeḡf̄ wiep̄siñowam̄i ip̄i Taibirias̄iȳi r̄in̄iñ̄f̄wá —Xeḡf̄ yōf̄ b̄i Gaririȳi r̄in̄iñ̄f̄wár̄in̄i. Awá r̄iwon̄je ámi s̄iñán̄i s̄iwá n̄iw̄in̄ir̄fná r̄ip̄i en̄j̄n̄iḡin̄i.

² Saimon̄i Pitao t̄fn̄i Tomaso, Didimasoȳi r̄in̄iñ̄o t̄fn̄i Gariri p̄iropen̄s̄f̄yo añ̄f̄ yōf̄ Kena d̄ánj̄ Nataniero t̄fn̄i Sebediom̄i xewaxowáú t̄fn̄i wiep̄siñj̄ ámi wáú t̄fn̄i awa ner̄imeán̄iro naw̄in̄i n̄iñ̄wearóná

³ Saimon̄i Pitao re ur̄iñ̄j̄n̄iḡin̄i, “Nion̄i uben̄f̄ ip̄iyo mamówár̄im̄i um̄f̄in̄i.” ur̄f̄aḡi awa re ur̄iḡf̄awix̄in̄i, “None en̄i jox̄i t̄fn̄i wan̄f̄w̄in̄i.” nur̄iro n̄ipeyero ewéyo n̄ip̄ixemoán̄iro s̄f̄á ayim̄i ár̄f̄w̄iyim̄i peȳf̄ nán̄i néra nuro aiw̄i s̄im̄i eḡf̄awix̄in̄i.

⁴ R̄ixa sogw̄f̄ xemónap̄im̄in̄ir̄i yar̄iñ̄f̄ t̄fn̄i Jisaso n̄ib̄ir̄i ip̄i iman̄j̄pá t̄fn̄i ron̄aḡi aiw̄i xeḡf̄ wiep̄siñowa om̄i mí m̄iwóm̄ix̄f̄ éaḡf̄a

⁵ Jisaso re ur̄iñ̄j̄n̄iḡin̄i, “Niaíw̄ȳfné, seḡf̄ uben̄f̄ mamówár̄ar̄iḡf̄áyo peȳf̄ f̄á m̄im̄in̄ipa reñ̄o?” uráná awa “Oweoi.” ur̄f̄aḡf̄a

⁶ o re ur̄iñ̄j̄n̄iḡin̄i, “Uben̄f̄ ewé nám̄in̄i mamówár̄áná peȳf̄ b̄i m̄in̄in̄iñ̄o.” ur̄f̄aḡi o r̄f̄f̄p̄i t̄fn̄i xixen̄i yar̄fná re en̄j̄n̄iḡin̄i. Peȳf̄ xwé obax̄f̄ ayá w̄i m̄in̄f̄aḡi nán̄i m̄im̄ix̄eapax̄f̄ wimón̄iñ̄iḡin̄i.

⁷ M̄im̄ix̄eapax̄f̄ wimón̄f̄aḡi wiep̄siñj̄ Jisaso d̄iñ̄f̄ six̄f̄ uyiñ̄o Pitaom̄i re ur̄iñ̄j̄n̄iḡin̄i, “E near̄fo neḡf̄ Ám̄ináor̄in̄i.” ur̄f̄aḡi Saimon̄i Pitao ar̄f̄a e n̄iwir̄i Jisasom̄i xám̄i ow̄imeám̄in̄ir̄i xeḡf̄ rap̄irap̄f̄ seáȳi e ȳinar̄iñ̄ú —Ú n̄iwir̄ár̄imáná yar̄iñ̄úr̄in̄i. Ú n̄imear̄i n̄iȳin̄imáná ip̄iyo n̄imawir̄i xeamon̄j̄n̄iḡin̄i.

⁸ Ip̄iyo n̄imawir̄i xeamóaḡi aí wiep̄siñj̄ w̄f̄a ip̄i iman̄j̄pá t̄ñ̄f̄ e añ̄w̄i e sa 100 mita imón̄iñ̄aḡi nán̄i ewép̄am̄i peȳf̄ uben̄f̄ magw̄f̄ m̄in̄iñ̄ú ú t̄fn̄i n̄im̄ix̄eáa n̄ib̄iro

⁹ iman̄j̄pám̄i niwiék̄fn̄imearo wen̄iñ̄f̄ éf̄áȳf̄ win̄iḡf̄awix̄in̄i. R̄f̄á n̄ikeán̄imáná peȳf̄ b̄i r̄f̄kwam̄iñ̄f̄yo wer̄i bis̄f̄ker̄f̄a b̄i en̄i wer̄i en̄aḡi w̄inar̄fná

¹⁰ Jisaso re ur̄iñ̄j̄n̄iḡin̄i, “Peȳf̄ soȳfnéyá uben̄f̄yo m̄in̄f̄f̄p̄i b̄i n̄imeám̄i yap̄f̄poȳi.” ur̄f̄aḡi

¹¹ Saimon̄i Pitao ewéyo n̄ip̄ixemoán̄ir̄i uben̄f̄ peȳf̄ magw̄f̄ m̄in̄iñ̄ú iman̄j̄pá t̄f̄e nán̄i n̄im̄ix̄eáa b̄iñ̄j̄n̄iḡin̄i. Peȳf̄ xwér̄ixan̄i 153 m̄in̄iñ̄aḡi aiw̄i uben̄f̄ ú w̄i mar̄f̄k̄in̄iñ̄aḡi win̄iñ̄j̄n̄iḡin̄i.

¹² Jisaso re ur̄iñ̄j̄n̄iḡin̄i, “Soȳfné añ̄w̄i e n̄ib̄iro aiwá n̄f̄poȳi.” ur̄f̄aḡi xeḡf̄ wiep̄siñowa om̄i r̄ixa mí n̄iwóm̄ix̄iro “Neḡf̄ Ám̄ináor̄in̄i.” n̄iwiaiwiro nán̄i wo yar̄iñ̄f̄ “Gox̄ir̄in̄i?” wipax̄f̄ mimón̄ipa yar̄fná

¹³ Jisaso r̄f̄á wear̄iñ̄e añ̄w̄i e nur̄i bis̄f̄ker̄f̄a n̄imear̄i yan̄f̄ n̄iwia nur̄i peȳf̄ en̄i ax̄f̄p̄i e n̄iwia uñ̄j̄n̄iḡin̄i.

¹⁴ Jisaso xwár̄ipáyo dán̄i n̄iwíap̄fn̄imeámáná wiep̄siñowam̄i xám̄i biaú s̄iwá n̄iw̄in̄imáná ámi s̄iwá win̄iñ̄f̄ b̄i ap̄ir̄in̄i.

Pitaom̄i “Nion̄iyáyo p̄irán̄iñ̄f̄ uméir̄ix̄in̄i.” ur̄iñ̄f̄ nán̄ir̄in̄i.

¹⁵ R̄ixa aiwá n̄in̄im̄i Jisaso n̄iwíap̄fn̄imear̄i Saimon̄i Pitaom̄i re ur̄iñ̄j̄n̄iḡin̄i, “Jonom̄i xewaxo Saimonox̄in̄i, jox̄i d̄iñ̄f̄ six̄f̄ n̄in̄iyir̄fná d̄iñ̄f̄ six̄f̄ ámá rowa n̄iyiḡf̄ápim̄i wiár̄f̄ n̄imúr̄or̄i r̄in̄iyin̄in̄i?” ur̄f̄aḡi o re ur̄iñ̄j̄n̄iḡin̄i, “Oȳi, Ám̄ináox̄in̄i, nion̄i d̄iñ̄f̄ six̄f̄ r̄siñ̄áp̄i nán̄i jox̄i n̄ij̄f̄ár̄in̄i.” ur̄f̄aḡi o re ur̄iñ̄j̄n̄iḡin̄i, “Sip̄sip̄f̄ miá n̄imer̄fná aiwá wiar̄iḡf̄ápa jox̄i ámá nion̄i t̄f̄ám̄in̄i b̄f̄áyo ax̄f̄p̄i ner̄i p̄irán̄iñ̄f̄ uréwap̄iȳir̄ix̄in̄i.” ur̄iñ̄j̄n̄iḡin̄i.

16 Jisaso ámi bi nuriri re uriniginini, “Jonomi xewaxo Saimonoxini, joxi diñf sixf riniyini? Miniyinjf reñini?” urfagi o “Oyi, Ámináoxini, nioni diñf sixf riniyini náni joxi nijfárinini.” urfagi Jisaso “Ámá sipisipf awí mearoarigfápa joxi axfpf nerf ámá nioni gf imóninjfo píráninjf umérixini.” uriniginini.

17 Jisaso ámi bi nuriri re uriniginini, “Jonomi xewaxo Saimonoxini, joxi diñf sixf riniyini? Miniyinjf reñini?” urfagi Pitaos Jisaso rixa biaú bi “Joxi diñf sixf riniyini?” urfpf náni diñf sipí niwiniri re uriniginini, “Ámináoxini, amipí nini náni joxi nijfoxirini. Nioni diñf sixf riniyini náni eni nijfoxirini.” urfagi Jisaso re uriniginini, “Sipisipf aiwá wiarigfápa joxi eni ámá nioni nixfdarigfáyo axfpf nerf píráninjf uréwapiyirixini.

18 Aga nepa rirarinini. Joxi sini íwf sikhf nerfná jiwanijoxi arerixf niyini díx simónifmimi wagfirini. E nerf aí joxi rixa xweyanf nerfná díxf wé wúkaú wimixaná ámá wí gwf nirihiro joxi ‘Mupa oemini.’ yaiwiarinjfmimi nimeáa rupirfárinini.” uriniginini.

19 Wiepisiñowa re oyaiwipoyiniri, “Pitaos penfápi náni rfa neararinini? O e nerf niþerinjfimi dani seáyi e Gorixo imóninjfpf náni siwá neainfárfani? Oyi.” oyaiwipoyiniri e uriniginini. E nurimáná re uriniginini, “Joxi nixfdei.” uriniginini.

Jisaso wiepisiñf xfo diñf sixf uyijfo náni rinhfpf nánirini.

20 Pitaos nikinimóniri wiepisiñf Jisaso diñf sixf uyijfo —O xámi nerimeánimáná aiwápi niniróná Jisaso tfáminini nikinimónauri yarinjf re winorini, “Ámináoxini, miyf rurino gorini?” urinjorini. O awaúmi númi barinjagi niwiniri

21 Jisasomi re uriniginini, “Ámináoxini, ámá romi eni pí wipirfárfani?” urfagi

22 Jisaso re uriniginini, “O nioni ámi anfnami dani weapimfáiná náni xe nweáwinigini nini nimónirfnáyf, ayf diñf joxiyá menjagi náni pí náni ninararinini? Jiwanijoxini sa nixfdei.” uriniginini.

23 Ayináni ámá Gorixoyá imónigfáyf rfpf rinimegfárinini, “Wiepisiñf o wí nifenfámani.” rinimegfá aiwí Jisaso “Joxi nifenfámani.” wí murf rfpf uriniginini, “O nioni ámi weapimfáiná náni xe nweáwinigini nini nimónirfnáyf, ayf diñf joxiyá menjagi náni pí náni ninararinini?” uriniginini.

24 O Jisaso wiepisiñf Pitaomi e urinjorini. O amipí api náni áwanf niri rfwamijf eanjorini. Nene o náni nijfá re imóninjwini, “O áwanf rinijfpi nepáni rinini.” nijfá e imóninjwini.

25 Amipí Jisaso enjf ámi obaxf ayá wí eni enjagi aiwí nioni re nimónarinini, “O enjfpf nipiini náni bikwíyo rfwamijf píráninjf nearfnáyf, xwfá tfyo bikwí api déropaxfirini.” nimónarinini.

Wáf wurimeiarigfáwa egfápi nánirini.

Rf>wamijf ripi, “Wáf wurimeiarigfáwa egfápiyi” rinijipi Ruko niri eanpirini. O Jisasoyá wiepsagiyf womani. Judayf eni womani. Émáyf dokitá worini. Poro tñni Sairaso tñni émáyf anjyo wáf nurimerfna wirimeárogfiorini. O Tiopiraso amipi wáf wurimeiarigfáwa Jisaso rixa anjnamí nání nipeyimána enána egfápi nání nijfá oimóniri rf>wamijf ripi eanpirini. Rf>wamijf nearfna Tiopiraso re oyaiwiniri eanjnigini, “Iwamfó ámá Jisasoyá siyikf imónigfáyf sa Jerusaremí dání nimóniróná ayf Judayfni imónagfá aiwi Gorixo xfoyá kwíyipi sixf umímóána anj apimi wáf nura neméfasána e dání wáf nura numiro Samariayf anjyo nura neméfasána ámí nuro émáyf anjyo eni nura neméfasána enána émáyf obaxf eni Jisasoyá siyikf nimóga nuróná ayá wí nimóga nuro Judayo múrogfawixini.” oyaiwiniri rf>wamijf neari ripi eni oyaiwiniri, “Pitaomi tñni Poromi tñni eni Gorixo nurípearí enj sixf weámixijowaurfani?” oyaiwiniri emimf amipi Jisaso enjpa Pitao xámi néra unjpi nání niri eari ámí rf>wfyo Poro néra unjpi nání niri eari enjnigini.

1-2 Tiopirasoxini, rf>wamijf nioni xámi niri eanapi, ayf Jisaso iwamfó eri wíwapiyiri enjpi tñj e dání sfá xegf wáf wurimeiarigfáwami —Awa xfo rípeanowarini. Awami Gorixoyá kwíyíyo dání sekaxf nurimána xfo anjnamí nání peyijyi tñj e nání niri eanarini.

3 O rñijf nimeari niperi niwiápñimeámána sfá 40 nóra warfna awa “O ámí sñj rfa nweani?” oyaiwipoyiniri ámí ámí siwá winayiri Gorixo ámá xfoyáyf xwioxfyo mímeámf nerí umenwearnfapi nání uréwapiyiri nerfna awa siní ududf mé “Ayf orfani?” niyaiwiro niwipimónimána enána re enjnigini.

4 Awami awí neárimána sekaxf re urijnigini, “Ápo ‘Niseaiapimfáriní.’ searijpi —Api, ayf nioni searána soyfne arfá niarigfápirini. Api siní miseaímeapa enána anj Jerusaremí tfyo dání niwárimí mupa nero api nání wenijf nero nweáfrixini.

5 Ayf ripi nánirini. Jono wayf niseameairfna iniigf tñni seameainj aiwi siní sfá obaxf mórípa enána Gorixo xfoyá kwíyí tñni wayf seameainfáriní.” urijnigini.

Jisaso anjnamí peyijf nánirini.

6 Awa rixa awí neánimána omí yarijf re wigfawixini, “Ámináoxini, enjina negf wa mixf ináyf nimóniro negf nearfawéyo umenweaagfápa rína dání joxi eni axipi mixf ináyf nimóniri Isirerene xwioxfyo mímeámf nineairi neamenwearnfani?” Yarijf e wíagfa

7 o re urijnigini, “Sfá seyfne yarijf niarigfápi nání parimonfáyi —Ayi ápo Gorixo xfo xegf nénf tñjo nimónirijpimi dání niri tagfayirini. Ayi nání seyfne nijfá imónipri mimónijagi nání áwanj searimiméini.

8 E nerí aiwi ripi nání nijfá imónipri nání áwanj searimfni. Kwíyí oyápi niseaímeari enj sixf seaímixána soyfne nioni seaímeañá mfkoyfne nimóniro ámá Jerusaremí nweagfáyo áwanj urímero ámá Judia piropenisfyo tñni Samaria piropenisfyo tñni amí amí nweagfáyo urímero ámá xwfá yoparf ikwíronijmí nweagfáyo aí urímero éfrixini.”

9 E nurárimána awa siní sñwí winarfna o Gorixoyá dñj tñni nipeyiri wigf sñwí anigfe dání agwf bimi aínijnigini.

10 Nípeyiri agwí bimí aínáná awa sɪnɪ anɪnamɪ sɪŋwɪ anánɪŋáná re enɪnigɪnɪ. Ámá rapɪrapɪ apɪfá wenɪ yínígííwaú awa tɪŋɪ e nɪrónapɪri

11 re urígíisixɪnɪ, “Gariri pɪropenɪsɪyo dánɔyɪné, pí nánɪ re éf nɪrómáná anɪnamɪ wenɪŋɪ yánɪŋoɪ? Ámá o, Jisasoyɪ rɪnɪŋo seyɪné tɛ dánɪ Gorɪxoyá dɪŋɪ tɪnɪ anɪnamɪ nánɪ rɪxa nípeyiri aɪ soyɪné sɪŋwɪ wɪnarɪná peyíɪpa ámɪ axɪpɪ wepɪnɪnɪfárɪnɪ.” urígíisixɪnɪ.

Ámá womɪ Judaso nánɪ wayɪfá urɪpeagɪfá nánɪrɪnɪ.

12 Awa dɪwɪ Oripɪyɪ rɪnɪŋɪpɪmɪ —Apɪ Jerusaremɪ dánɪ anɔwɪ e enɪpɪrɪnɪ. Sabarɪfáyo Judayɪ ná jɪamɪ mupa nero aɪ Jerusaremɪ dánɪ dɪwɪ mɪŋɪ apɪ tɪŋɪ e nánɪ ananɪ wagɪfáɪpɪrɪnɪ. Apɪmɪ pɪnɪ níwɪárɪmɪ nuro

13 rɪxa Jerusaremɪ nɪrémoro anɪ pákɪkɪ seáyɪ émɪ mɪrɪnɪŋiwámɪ —Iwá awa sá wearígííwárɪnɪ. Iwámɪ nánɪ waíwɪyo nípeyiro páwigɪfawixɪnɪ. Awa wigɪ yoɪ rowarɪnɪ. Pitaɔ tɪnɪ Jono tɪnɪ Jemiso tɪnɪ Adɪruo tɪnɪ Piripo tɪnɪ Tomaso tɪnɪ Batoromuo tɪnɪ Matɪyuo tɪnɪ Arɪpɪasomɪ xewaxo Jemiso tɪnɪ Saimonɪ Sereto tɪnɪ Jemisomɪ xewaxo Judaso tɪnɪ awarɪnɪ.

14 Ámá awa dɪŋɪ ná bɪnɪ tɪgɪfáwa nímónɪro ámá wɪ ámɪ tɪyɪ enɪ apɪxɪ wíwa tɪnɪ Jisasomɪ xɪnái Mariaɪ tɪnɪ Jisasomɪ xexɪrɪmeáowa tɪnɪ enɪ awa tɪnɪ nawínɪ awí neánɔyiro anɪŋɪ minɪ Gorɪxomɪ xwɪyɪfá rɪrɪmɪ wɪayarɪná

15 sɪfá wɪyɪ ámá awí eánfáyɪ nɪnɪ ámá 120 enɪnáná Pitaɔ áwɪnɪmɪ éf nɪrómáná re urɪŋɪnigɪnɪ,

16 “Gɪ nɪrɪxɪmeáyɪné, enɪnáná mɪxɪ ináyɪ Depito kwɪyɪ Gorɪxoyáɪpɪmɪ dánɪ Judaso nánɪ —O ámá ‘Jisasomɪ fá oxɪraneyɪ.’ yaiwíífáyo o tɪŋɪ e nánɪ nípeameámɪ uŋorɪnɪ. O nánɪ nɪrɪrɪ Bɪkwɪyo eanɪpɪ surɪmá imónɪpaxɪ mímónɪŋagɪ nánɪ amɪpɪ Judaso enɪpɪ ayɪnánɪ xɪxenɪ imónɪŋɪrɪnɪ.

17 O none tɪnɪ nemerane yanɪwá nánɪ urɪpeanɪ enagɪ nánɪ o enɪ nearɪpeanɪyɪ worɪnɪ.

18 (O sɪpɪ wikárɪŋɪpɪmɪ dánɪ nígwɪ meanɪpɪ tɪnɪ xwɪfá bɪ bɪ nemáná e dánɪ ná neánɪrɪná xegɪ agwɪyo áwɪnɪmɪ narɪkɪnɪrɪ agwɪ amɪpɪ nípɪnɪ mɪxeánowɪŋɪnɪgɪnɪ.

19 Jerusaremɪ ŋweagɪfáyɪ nɪnɪ o e inɪfɪ nánɪ arɪfá níwɪro nánɪ wigɪ pɪné tɪnɪ xwɪfá apɪ yoɪ Akerɪdamayɪ —Yoɪ mɪkɪ ayɪ ámá níperɪ ragɪ xwɪfáyo punɪ nánɪrɪnɪ. Yoɪ e wɪrɪgɪfárɪnɪ.)

20 “Xwɪyɪfá rɪpɪ Bɪkwɪ Samɪyɪ rɪnɪŋɪyɔ nɪrɪnɪrɪ eánɪŋagɪ nánɪ Judaso xɔ enɪpɪ enɪrɪnɪ, ‘Anɪ oyá yɪwɪ imónɪwɪnɪgɪnɪ. Ámá wɪ e mɪŋweapa éfɪrɪxɪnɪ.’ Xwɪyɪfá apɪ surɪmá imónɪpaxɪ mímónɪŋagɪ nánɪ amɪpɪ Judaso enɪpɪ xɪxenɪ imónɪŋɪrɪnɪ. Xwɪyɪfá ámɪ bɪ rɪpɪ Bɪkwɪ axɪyo enɪ nɪrɪnɪrɪ eánɪnɪ, ‘O e nímónɪrɪ éwɪnɪgɪnɪrɪ rɪpeanɪpɪ ámá wo xe nímónɪrɪ éwɪnɪgɪnɪ.’ eánɪŋagɪ nánɪ

21-22 noneyá wo anɪpá imónɪŋáná ‘Ayɪ ananɪrɪnɪ.’ rɪpaxɪ menɪnɪ. Ayɪnánɪ ámá none Jisaso tɪnɪ emearɪná íníná nawínɪ wagwáyɪ wo none tɪnɪ nawínɪ Jisaso wɪápɪnɪmeanɪpɪ nánɪ áwanɪ uranɪwá nánɪ aga orɪpeaaneyɪ. Ámá iwamɔ Jono wayɪ níneameaia wage dánɪ Jisaso xegɪ xanoyá dɪŋɪ tɪnɪ anɪnamɪ nánɪ peyɪŋe nánɪ o tɪnɪ emeagwáyɪ wo nánɪ rarɪŋɪnɪ.” Pitaɔ e urɪfagɪ

23 ayɪ ámá waú nánɪ —Wɔo Josepɪ Basabasoyɪ rɪnɪŋorɪnɪ. Oyá yoɪ ámɪ bɪ Jasɪtasorɪnɪ. Wɔo Mataiasorɪnɪ. Awaú nánɪ re rɪnɪgɪfawixɪnɪ, “Ámá rowaú ananɪ womɪ Judaso nánɪ wayɪfá rɪpeapaxowaúrɪnɪ.” nɪrɪnɪro

24 Gorixomi yaríηf n+wirowe urigfawixini, “Ámináoxini, joxi áamá n+ni wigf xwioxíyo sipí t+ni nanf t+ni n+ni imóniηfpí nijfoxi enagi n+ni áamá awaú gímini go joxi simónfagi rípeáo síwá neaii.

25 Jisaso awa wáf nurimeifrixiniri nearípeáagi aí Judaso xfo ‘Aniηf api oimónimini.’ m+wiwimónf p+ni n+wiáriri xegf ‘Oumini.’ wimónariηfm+ni rixa úf enagi n+ni joxi o n+ni wayfá oimóniri síηf rípeáo síwá neaii.” Yaríηf e n+wiwimáná

26 Judayf wigf yarigfápa neróná “Rowaú gímini go xixeni ayo imónirfeniηoi?” niyaiwirowe sárúniηf nero Mataiasomi wáf wurimeiarigfá wé wúkaú síkwf wo awa t+ni axípi imónini n+ni síηomi kumixárigfawixini.

2

Kwíyfpí Gorixomi d+ηf w+kwíroarigfáyo wímeanfpí n+ni rini.

1 Sfá Pedikosiyi rarigfáyi —Sfá ayi Judayf aiwá omiηf síηíyo dánf mífápi Gorixomi yayf wianiro n+ni n+meáa n+birowe peaxf tarigfáyirini. Sfá ayi imóniηáná áamá Jisasomi d+ηf w+kwíroarigfáyf anf wiwá axiwámf awí eániηáná re eniηigini.

2 Anfnamf dánf ríwípi xwéniηf iwí n+ni ra weapífyf anf ayf ηweagfiwámf niwám+ni árfo inárin+niηigini.

3 Árfó inárin+niηáná síηwí w+niáfáyf w+niηgíawixini. Rfá ápiáwfn+ηf imóniηf b+ aípfnanwí néra nuri womini womini n+niηweaxa úagi xixe síηwí ainenigfawixini.

4 Síηwí e ainenarfná re eniηigini. Ayo niyonf Gorixoxo kwíyf xfoyápi ayá wí síxí umíom+niηigini. Síxí umímóáná kwíyfpí wimixífpí t+ni xixeni nero pfné xegf wí wíniyf m+ripxaxf imónigfáyf aí ananf rípxaxf nimónirowe n+ni ra ugíawixini.

5 Judayf wí —Ayf anf xwáfá rirí n+ni ríminf amf gímf ikwíron+niηíyo xirigfáyirini. Gorixomi píran+niηf oxídaneynirowe an+ηf minf yarigfáyirini. Ayf n+ni b+mimáná Jerusaremí urfnigfíná ríwípi xwéniηf iwí n+ni ra weapíηfpí inárinf.

6 Iwí n+ni ra weapáná áamá xwé ayá wí epíroyf nero Jisasomi xfdarigfáyf wigf aga pfné xixegfni t+ni n+ni ra waríηagfá arfá n+ni wirowe n+ni ududf nero

7 ayá n+ni ríwamónirowe d+ηf síηá n+ni weánirowe re r+niηgíawixini, “Áamá aga pfné xixegfni t+ni rarigfá rowa nowanf Gariri píropenisíyo dánf menirani?

8 Nowanf e dánowa enagi aiwi arige nero negf aga pfné oníná dánf arfá n+ni wia uηwá xixegfni t+ni neararfná arfá n+ni wia waríηwini?

9 Nene wiene Patiyf r+niηwaéne wiene Midiayf r+niηwaéne wiene Iramiyf r+niηwaéne wiene Mesopotemia dánene wiene Judia dánene wiene Kapadosa dánene wiene Podasí dánene wiene Esia dánene

10 wiene Pírigia dánene wiene Pabiria dánene wiene Isipi dánene wiene Sairini t+niηm+ni Ribia píropenisíyo dánene wiene Romf dánene nene n+ni birane re urfn+niηwaéne —Wiene aga nepa Judayenerini. Wiene Judayf yarigfápi nixfdirane n+ni nawínf imóniηwaénerini.

11 Ámf wiene Kiritf dánene wiene Arebia dánenerini. E e dánene aiwi n+ni nenenf wine wine awa amípi Gorixoxo eníná enf neániri yagfyf n+ni n+ni nearirfná negf aga pfné xixegfniyo dánf raríηagfá arfá wiaríηwini.” E n+ni ríga nuróná

12 ududf néra nuro ududf níkarinirowe n+ni wí re n+ni ríga ugíawixini, “Pí neaímeanf n+ni rífa yaríηoi?” n+ni ríga waríηagfá aiwi

13 wí ríperiri n+ni wirowe re n+ni ra ugíawixini, “Awa wainf síηfpí xwé n+ni n+ni máná papíkf nero n+ni raríηoi.” n+ni ra ugíawixini.

Pitao Jisaso nání xwiyfá urijf nánirini.

14 E nira warfna Pitao Jisasoyá wiepisagf wé wúkaú síkwf wo imónigfá wfa tñni éf nírómáná enj tñni repiyf nerf re urijiniginf, “Gf Judia piropenisfyo dánfyfné tñni áamá amf amf dánf nifiro Jerusaremif urfningfáyfné tñni nionf repiyf seaiarfna píranifj arfá ókiarf nímónifro none neaímeáfpi nánf nijfá imónifpoyf.

15 Ayf rípi nánf seararifinif. Agwf sínf 9:00 a.m. áamá wainf xwapf minipa yarigfíná imónifagf nánf soyfné áamá nionf tñni re rogfa rowa nánf yaiwiarigfápf nepa papíkf nero mifrarifjof.

16 Awa yarigfápf, ayf eníná wfa rókiamoagf Joeroyf rinifjof nifirif eaagf rípi, ayf apifinif,

17 ‘Gorixo re rarifnif, “Sfá yoparfyf tñfná kwíyf nioniyápf tñni áamá nfnf wíyf wíyonf ayá wí síx umímóáná segf niaíwí oxí tñni apíxí tñni xwiyfá nioniyápf wfa urókiamoaro segf íwí síkifjyf íkwíkwí yáifro segf xweyanfyf orifjáf wifiro epírfárfnif.

18 Íná áamá wíyá xínáíwánifj nímónifro omifj wíiarigfá oxowamf tñni apíxíwamf tñni ayo aí gf kwíyfpf tñni síx umímóáná xwiyfá nionf nánf wfa rókiamopírfárfnif.

19 Nioniyá dñf tñni anf pírfyo dánf ayá ríwamónifpaxf imónifjyf inif xwíáf rírfmif dánf ekifjifjyf inif nerfná re enfárfnif. Xwíárfmif ragf purf ráf werf síjwírfáf awímifjifnifj imónifj tñni yarfná

20 anf pírfyo sogwf sfá yinif e má ragf rñf imónif enfárfnif. E nemáná enáná sfá Ámínáonf áamá nifyonf mí ómómíxímí wímífa nánf seáyf e imónifjyf parímonfárfnif.

21 Ayf sínf mifparímpa enáná áamá dñf níníkwíro ‘Ámínáoxifnif, yeáyf neayimíxemeaf.’ nifraf nifyonf yeáyf uyimíxemeáfárfnif.” Gorixo e rarifnif.’ wfa rókiamoagf Joero e nifirif eaagfpi áamá rowa yarfná seyfné axfpi xixenif wínarifjof.

22 “Gf Isíreriffné, xwiyfá nionf searfímí rípi enf arfá nípoyf. Nasaretf dánf Jisaso nánf rarifinif. O Goríxoyá dñf tñni emímf tñni ayá ríwamónifpaxf imónifjpf tñni amípf bí áamá mepaxf imónifjpf tñni néra unfpimf dánf Goríxo síwáf rénfj neanfírfnif, ‘O nionf nifípearf urowárfnáfjórifnif.’ síwáf énfj neanfírfnif. O seyfné tñni nifjwearfná néra unf apf nifpñf nánf seyfné nijfá imónifjof.

23 Eníná Goríxo xewanifjof ‘Apf nerifjpfmif dánf áamáyo yeáyf uyimíxemeáfímifginif.’ nifaiwíarfif ípímoáfifjpf tñni xixenif segf manfyf dánf omf áamá Goríxo nánf dñf wí mímooarfíyf yoxáfámif enj noro nifekwíroárfro píkgíawixifnif.

24 Omf píkgíáf aifwí pfyfpf omf anifj gwfnifj yinifpaxf menjagf nánf Goríxo níkwearifjpfmif dánf síj wímíxáná ámf wíápfnifmeanifginif.

25 Míxí ináyf Depito o nánf nifirif ríwamifj re eaagfpi nionf seararfjapf tñni xixenifnif, ‘Ámínáo nionf jweanfáé íníná jweanfagf wínarifjanifginif. O nionf tñj e anf e nifjweanfagf nánf óf bí emfámanif.

26 Ayfnánf gf xwioxfyf dánf dñf nífá nñnifnif yayf xwíyfánf rarifinif. Apñf marfáf, gf waráf urf epaxf rírf “Nifírfnif nifymifj imónímífa nánf nímíxínfárfnif? Oyí, e nímíxínfárfnif.” nifaiwif dñf nifíkwímorif jweanfifnif.

27 Ayf rípi nánifnif. Joxf dñf nioniyá pfyfj síwí tfámñf, Xedisyf rinifj tfámñf nñnifwárfmif onunif mñníf erf áamá joxf anifj mínf ríxídarifjónif

xwáripáyo dáni piyí oeniri síjwí mīnaní erí erífa nání dījíf nīsikwímori ŋweaŋīnī.

28 Óf dījíf nīyīmījíf imónījīpī íníná ŋweámfa nánīyi joxí rīxa síwá nījīrīnī. Joxí dījíf nīnīkīkayoríná nioní tīnī nīŋwearīŋoxínījíf imónījagí nání dījíf nīfá bī onīmīápi mīniní aga xwé nīnīnījoi.’ Depito e ragírīnī.

29 Gí ámayíné ‘Negí aríto Depito nání xwīyífá bī oseareŋwīpémīnī.’ nīmónarīnī. O nīpéagí xwífá weyárigíto xwáripá sínī jīe rīpīnīnī.

30 Ayīnání enīná o wífa rókīamoarījíf wo imónījagí nání re nīyaiwiri ‘Gorīxo síjáyó dání “Dīxí ráríawéyí wo mīxí ináyí nīmónīrī joxí meŋweaarījīpa axīpī meŋweanfárīnī.” nīrījōnīrīfanī?’ nīyaiwiri nání

31 ná ríwíyo imónīnfápi nání nījífá nīmónīrī Kiraiso, aríowayá xwífa piaxíyo dání iwīaronfōyí rarījwáwo xwáripáyo dání wīápnīmeanfápi nání rījīrīnī. Xwīyífá o rījíf rīpī ‘Joxí gí dījíf piyījíf síwí tífámīnī nīnīwárīmī onunīrī mīnīí erí xwáripáyo dání piyí oeniri síjwí mīnaní erí erífárīnī.’ rījīpī, ayí xíto nání mīrī Kiraiso nání rījīrīnī.

32 Ámá Jīsasoyí rīnījō Gorīxoyá dījíf tīnī xwáripáyo dání wīápnīmeanfápi nēnēnī neaīmeanfá mīkōnerīnī.

33 Ayīnání o Gorīxoyá dījíf tīnī xíto tífámīnī nīpeyirī seáyí e o imónījīpī tīnī xīxenī nīmónīrī wé náúmīnī nīŋweámáná xano xíoyá kwíyí ‘Nioní ámayó wīmífárīnī.’ rárījīpī wīagí o enī nēne kwíyípī síxí neaīmóagí nání seyíné ududf seainarījíf rīpī arífá neairo síjwí neanīro yarījoi.

34 Ayí rīpī nání seararījīnī. Ámá aŋīnamī nání peyījō, ayí Depitōmanī. Xewanījō re rījīrīnī, ‘Ámīná Gorīxo gí Ámīnáomī re urījīnīgīnī, “Joxí gí wé náúmīnī ŋweaí.

35 Joxí mīxí síanīro bífáyó xopírárí rīwīimífaé nání síjwí nanīrī ŋweáírīxīnī.” omī Gorīxo e urījīrīnī.’ Depito xewanījō e rījíf enjagí nání ‘Aŋīnamī nání peyījō, ayí omanī.’ yaiwīpaxírīnī.

36 Ayīnání gí Isīrerīyí nīnī aga nījífá rīpī xīxenī oīmónīpoyí. Jīsasō, seyíné íkífáyó yekwīroárigíto, o ayí aŋīnamī nání peyījōrīnī. Gorīxo o ámīnáo oīmónīrī wīmīxīrī ámá yeáyí neayīmīxēmeanfá nání aríowayá xwífa piaxíyo dání iwīaronfōyí rarījwáwo oīmónīrī wīmīxīrī enjīrīnī.” Pītao e urījīnīgīnī.

37 Pītao e uraríná ayí arífá nīwīro íkīnījíf sípī nīwiri nání Pītaomī tīnī wáf wurimeiarigfá wíamī tīnī re urīgíawīxīnī, “Nīrīxímeáoyíné, nēne arī yanfīwīnī?” urífagífa

38 Pītao re urījīnīgīnī, “Segí íwí yarīgíáyí ríwífmīnī nīmāmoro ámá nīnī ‘Jīasī Kiraisomī dījíf rífa wīkwīroarījoi?’ seaiwīpírī nání wayí meápoyí. E éáná Gorīxo segí íwí yarīgíáyí yokwarīmí nīseaiirī xíoyá kwíyípī nīseaiapīnījoi.

39 Ayí rīpī nánīrīnī. Kwíyí enīná dání Gorīxo ‘Ámayó wáinīnī nání uowárēnapīmífárīnī.’ rárījīpī, ayí re ronwáonēnī nání rījīmanī. Seyíné tīnī segí nīaíwí tīnī ámá ná jīamī aŋí gīmī ŋweagífáyó —Ámá Gorīxo xíoyá oīmónīpoyīnīrī wéyo fá umīrīnfá gīyí gīyo —Ayo nīyonī nání Gorīxo e rījíf enjagí nání rarījīnī.” urījīnīgīnī.

40 O xwīyífá ámī ayá wí tīnī woákíká nīwiri enjíf rīrēmīxí nīwīa nūrī re urayījīnīgīnī, “Xēanījíf ámá uyínīf yarīgífá tīyo wīmeanfápi nēne enī neaīmeanīgīnīrī wáyí nīseainīrī Gorīxo yeáyí oneayīmīxēmeanīrī kīnīmónīfīrīxīnī.” urayījīnīgīnī.

41 Ayīnání ámá Pītao rarījīpī nání dījíf nīkwīroro “Ayí nepaxīnī.” wīaíwífáyí wayí nīmearo nání sífa ayīmī Jīsasomī xídarīgífáyí tīnī ámá síjíf

ámi 3,000 kumixínárigfawixíni.

⁴² Sínj kumixínáríáyí aníj miní rípi néra ugfawixíni. Wáf wurimeiarigfáwa uréwapíyaríná aríá wiayiro xixe arírá inayiro Jisaso penjpi nání dínj wimoní nání aiwá nawíní nayiro Goríxomí xwíyá rírímí wiayiro néra wagfáríni.

Jisasomí uxídarigfáyí egfápi nániríni.

⁴³ Wáf wurimeiarigfáwa Goríxoyá dínj tñni emímí ayá wí ero ayá ríwamónipaxí imóníjpi ayá wí ero yaríjagfá nání ámá nñni wáyí nero “Pí oépyíní ríá neáíwapíyaríjoi?” níyaiwiro e yaríná

⁴⁴ Jisasomí dínj wíkwíroarigfáyí nñni ní kumixíníro nawíní nemero amípí wigí imóníjpi aí tñni ríxa nawíní níxíríro

⁴⁵ wigí wo amípí bí nání dífwí ikeamóníagi níwínírná wigí xwíáraní, amípíraní, nígwí nání bí nero dífwí ikeamóníomí arírá níwiro e néra wagfáríni.

⁴⁶ Sfá ayí ayo nawíní nemeróná anj rídíyowá yarígíwámí awí neánayiro wigí wíníyí tñni aiwá ní nayiróná aiwá ní níní ní níníro wíkwí tñni bí onímíápi miní aga yayí seáyími dání ní níníro

⁴⁷ Goríxomí yayí seáyí e numero e yaríná ámá nñni yayí níwíníri “Ayí nanj inaríjoi.” yaiwiagfáríni. E yaríná Ámíná Goríxo sfá ayí ayo ámá xíomí dínj wíkwíróagfá nání yeáyí uyímíxemeaaríjyí xámí dínj wíkwírógá wíníyí tñni nawíní kumíxagíríni.

3

Pitao síkwí ikí enj womí nanj imíxíj nániríni.

¹ Sfá wíyímí 3:00 p.m. Judayí Goríxomí xwíyá rírímí wiarígírná Pitao tñni Jono tñni e yaníri nání anj rídíyowá yarígíwámí nání yaríná

² ámá wo —O síní xínáiyá agwíyo dání síkwí ikí enjoríni. Sfá ayí ayo xegí ámá yí omí íkwíawíyo nítmáná nímeámí nuro anj rídíyowá yarígíwámí íwí Awíaxoi ríníjyímí níwíraráyígoríni. Ámá anj rídíyowá yarígíwámí páwíarígíyó nígwí nání ríxíj ouríníri óf ayímí níwíraráyígoríni.

³ O Pitao tñni Jono tñni anj rídíyowá yarígíwámí páwíaríri yaríjagí níwíníri awáúmi nígwí nání ríxíj uraríná

⁴ Pitao tñni Jono tñni omí síjwí agwí níwíná ríri Pitao re uríjínigíni, “Joxí síjwí yeaneí.” uríagi

⁵ o “Nígwí bí níapaníri raríjít.” níyaiwírí síjwí wínénápíagi aí

⁶ Pitao re uríjínigíni, “Nioní nígwí siríparaní, goríraní, mayoní aiwí nioní xíríjápíni bí osiapímíni. Enj síxí eáníj Nasaretí dáj Jisasi Kiraisoyáyo dání joxí ananí nanj imónipaxí enjagi nání ‘Níwíápínímearí anj eí.’ ríríríjíní.” nuríri

⁷ xegí wé náúmíni íá níxíríri míeyoááná síní mé re enjínigíni. Xegí síkwí sosíápíáú tñni xómíjpiáú tñni ríxa síwíá níyírí re enjínigíni.

⁸ Enj tñni níwíápínímearí píráníj éf nírómáná iwámíó anj nerí awáú tñni nawíní anj rídíyowá yarígíwámí ní páwírí ní mawírí ní mawírí ní xeamóá nemeríná Goríxomí yayí seáyími dání ní méra unjínigíni.

⁹ Ámá nñni o anj emerí Goríxomí yayí seáyími dání umerí yaríjagí síjwí níwíníro

¹⁰ omí ríxa mí níwómíxíro “Ámá anj íwí Awíaxoi ríníjyímí níjwearí nígwí nání ríxíj níraríjoi ayí ro oríni.” níyaiwiro nání “Aríge nerí nanj ríá imóníjoi?” níyaiwiro ududí bí onímíápi mé o imóníjpi nání dínj níyága ugfawixíni.

Pitao anj ridiyowá yarigfiwámi dání urinj nánirini.

11 Omí nanj wimixfagfi nání Pitaomí tñni Jonomí tñni nímakfkiyiri anj wiámfo Soromonoyá rñnjfipimi rojáná áamá nñni mfrf nímimiro ududf ikárinaríná

12 Pitao ámayf e yarinjagfa nñwñrñ nání nñwiápnñmeari re urinjñigñni, “Gf Isireriyfne, pí nání ududf ayá wí nikárinñro sñjwí agwf yeanarñjo? ‘Egf enj sixf eáninjyo dánirani, síwí wé róninjf yarigfipimi dánirani, omí nanj wimixfagfi anj yarini.’ rñyeaiwiarñjo? Oweoi!

13 Njwá negf arfowa Ebirfamo tñni Aisako tñni Jekopo tñni awayáomí xewaxo Jisaso ámi seáyf e oimónñri wimixarini. O seyfné émayf opíkípoyñri wiowaráná Pairato ‘Jisaso íwí bi méf enagf nání gwí nñwíkweari owárimini.’ wimónfagi aí seyfné Pairatoyá sñjwíyo dání rfwf umogforini.

14 Áamá aga wé róninjorini. Siyikwí bi míninjorini. Omí seyfné rfwf numero áamá pikixwírfó yarinj wo nání ‘Neawárii.’ urigfawixini.

15 Seyfné ñinj nñyimñj mfkf ikinjpi xiáwomí nñpikiro tñagfa aiwi Gorixoyá ñinjyo dání xwáripáyo dání nñwiápnñmeari neáimeanj mfkone wawirini.

16 Jisasomí yawawi ñinj wíkwíroarigwíipimi dání áamá síkwf ikf enj ro —O seyfné sñjwí wññro njfá imónñro egforini. O apimi dání rñxa síkwf síwí yñjo. Oyi, yawawi Jisasomí ñinj nñwíkwírorai éwí enagf nání áamá ro segf sñjwíyo dání rñxa nanj nimónñri sixf kwíyññj onjo.

17 Ai nñrixfmeáyfné, nioní njfáriní. ‘Seyfné Jisasomí rfwf numoróná majfá nero “Gorixó uowárenapññorñani?” mñyaiwí wiaríná segf áminá seameñweagfáyf ení axfpi wigfáriní.’ nimónarini.

18 E neri aiwi xwíyá eníná Gorixó xegf wíá rókiamoagfáwayá manjyo dání áamá nene yeáyf neayimixemeanfa nání xwíá piaxfyo dání iwiaronfoyf rarñjwáo nání re ragfpi, ‘O rññj nñmeari penfáriní.’ ragfpi, api seyfné wíkarigfáipimi dání xñxení imónñjñrini.

19-20 Ayínání Gorixó seyfné segf íwí egfápi yokwarimf oneaiinñri nání ñinj sipí nñseairi rfwfminí nñmamoro xfo tñámñni kinimónñpoyf. Gorixó ámi Jisasomí —O arfowayá xwíá piaxfyo dání iwiaronfoyf rarñjwáo, nene yeáyf neayimixemeanfa nání urñpeañorini. Omí nene nání ámi neawáriénapñyiri ñinj sixf neamímorí enfáyi parimówinñgññri nání segf íwí egfápi rfwfminí nñmamoro xfo tñámñni kinimónñpoyf.

21 O xegf ñinj tñni ámi waínf waíná weapñpaxf menñni. Gorixó amípi sñj bi imixññfáyi nání —Ayi eníná dání xegf wíá rókiamoagfáwayá manjyo dání ragfñyirini. Ayi nání sñni anñnamí wenñjñ nerí ñweani.

22 Moseso o nání nñrñrñná re ragf enagf nání rarñjñni, ‘Arírá seainfa nání Áminá Gorixoyá ñinj tñni segf imónññyf wo wíá rókiamoarñjñ nionñññjñ nimónñri iwiaronfáriní. Amípi o searñfñ nñni seyfné arfá nñwiro xñxení éfrññni.

23 Áamá wíá rókiamoarñjñ imónñomí arfá mñwífáyf sñni wigf Isirerí wññyf tñni nawíni nñkumixññro ñweapñrñññri Gorixó áamá ayf ayo nñyoní emí pipíkímí enfáriní.’ Moseso e ragf enagf nání rarñjñni.

24 Gorixoyá wíá rókiamoagfá nowani, Samueroyf rññño wurñyñe dání oyá rfwfyo dání nñwurñya bigfáwa ení amípi Jisaso sfá nene ñweañwá ríná enjpi nání ragfá enagf nání segf íwí yarigfápi rfwfminí mamópoyf.

25 Xwíyá Gorixoyá wíá rókiamoagfáwa nñwurñya bagfápi tñni xwíyá Gorixó xewanñño negf arfowamí nurñrñná Arfo Ebirfamomí sñmñmanjyo dání ‘Dñxf iyf axfámí dání áamá gwí wñrf wñrí nñni xwíá tñyo ñweagfáyo

píráníḡ wimiximfáriní.' réroáragfpi tñni apiaú, ayf seyfné nání rñinḡagi nání rarinḡini.

²⁶ Gorixo xegf xewaxomí nurfpearí nurowárenapiríná niyfnéní píráníḡ seaimixinfpimí dání segf uyfní yarigfápi pñni niwiárími kikiá éfrinxinrí nurfpearí xámí seyfné tñḡ e nání urowárenapinḡ enḡagi nání rarinḡini.” urinḡinigini.

4

Pitaomí tñni Jonomí tñni gwí yigfá nánirini.

¹⁻² Awaú áamá ayo siní uraríná apaxfpáninḡ imónigfá wa tñni anḡ ridiyowá yarigfiwámí awí mearoarigfáyo seáyí e imóninḡo tñni Sajusiowa tñni awa nñbīro awaú nuréwapiyiri “Jisaso wiápnimeanḡ nání áamá nñni ení wiápnimeaprfáriní.” urarinḡagfi arfá wífá enḡagi nání wigf xwioxfyo dání dñḡ rfá ápiáwfninḡ nñwóroa nuro

³ fá nñxirō rixa sfá enḡagi nání wfáriná xwīrfxf uméwanigñinrí gwí anḡyo ḡwirárigfawixini.

⁴ E éagfá aiwí Pitaó uraríná arfá wífáyí obaxí wí Jisasomí dñḡ wīkwfrogfawixini. Sfá ayi dñḡ wīkwfrofáyí áamá xámí dñḡ wīkwfrogfáyí tñni nñkumixinmána oxí nñni 5,000 imóninḡinigini.

Pitaomí tñni Jonomí tñni xwīrfxf umegfá nánirini.

⁵ Sá wegíáwa wífá tñni Judayf wigf umenḡweagfáwa tñni ámináowa tñni ḡwí ikaxí eáninḡipi mewegfáwa tñni Jerusaremīyo awí neániróná

⁶ apaxfpáninḡ imónigfáyo seáyí e wimóninḡo —O Anasoyí rñinḡorini. O tñni oyá áamá axígwíowa Kaiapaso tñni Jono tñni Arekisadao tñni agwíowa ení awí eánfáwa tñni awí neániro ḡweanáná

⁷ Pitaomí tñni Jonomí tñni gwí anḡyo dání nñmeámí nñbīro awí eánigfáyo áwini e éf uraráná yarinḡ re wigfawixini, “Sikwí ikf enḡomí píráníḡ nñwimixiríná arige wífiriní? Pí enḡ eáninḡipimí dánirani, yoí goyápipimí dánirani, neríná awagwí éfipi éfirini?” urfagfá

⁸ Pitaó kwíyf Gorixoyápi ayá wí sixf wíninḡagi nání nñwiápnimeari re urinḡinigini, “Isirerene neamenḡweagfóyfné tñni negf ámináoyfné tñni

⁹ yawawi sikwí ikf enḡ romí nanḡ imixfwfipi arige neri nanḡ imixfírfanirí agwí nijfá imónanīro nání yarinḡ yeaiarinḡagfá nání

¹⁰ api nání soyfné nijfá xixeni imónipfiri nání áwanḡ bī osearimini. Áamá nanḡ imónif re éf ronḡ ro yawawi Nasareti dánḡ Jisasi Kiraisomí dání —Omí Isirerene rfwf umóáná ikfáyo yekwīroárfagfá aiwí Gorixo ámi sinḡ wimixfagi nání wiápnimeanḡorini. Omí dání áamá ro nanḡ imónifriní.

¹¹ ‘O gorfaní?’ miyaiwipa époyí. Bīkwfyo nñrinirí eáninḡipi tñni xixeni sñḡa anḡ mñrarigfóyfné ‘Sipiorini.’ nñriní emí mogfó Gorixo nñmearí anḡ xfó mñrarinḡiwámí iwamfó nñtwayirori enḡ, ayf ná woní onirini.

¹² Áamá nene yeáyí neayimixemeapaxf imóninḡ ámi wo menini. Gorixo áamá nene yeáyí neayimixemeapaxf imóninḡo nání nñneariríná áamá nñni xwfá riri nñrimini ḡweagfáyo aiwí yoí ámi wo nání nñriní nearinḡmani. Ayf ná woní onirini.” urinḡinigini.

¹³ Xwīrfxf umearigfáwa Pitaó tñni Jono tñni masifá bī mñwí rarinḡagfi nñwiniróná awaú sikurfá megfiwáú aga kñnixowáú enḡagfi nání nijfá nimóniro nání ududf nero “Awaú arige neri nijfá awaú rarigfipi imónigfirfani?” niyaiwiróná rixa sinḡwí mí nñwómixiro re yaiwigfawixini, “Awaú Jisaso tñni emeagfiwaurfani?” niyaiwiro

14 áamá síkwí ikí enj nanj imónfo awaú tñni nawíni ronjagi nání ámi xwiyfá bñ muripaxf imónigfawixini.

15 E neri aiwi awaúmi sekaxf “Awagwí xwirixf eamearñwá re pñni nñwiárimñi bñarwámñni bñ ñweápiyi.” nurimáná wigfpi xwiyfá nimixiro

16 re rñingfawixini, “None awaúmi pí wianfwni? Ámá oxí apixf nñni Jerusaremñi re ñweagfáyf emimf seáyf e imónññf éfipñi nání rñxa nñjáf imónññoi. Ayñnání none wí ‘Awaú méfirñni.’ uripaxf mimónññagi aiwi

17 xwiyfá awaú rarigfipñi ámi sñni bñ tñni nñriga nuro ámá nñni rñnimepñrñxinñri awaúmi íkwairñrf nñwirane ‘Awagwí ámi arfíkí bñ tñni ámá Jisasoyñi rñnñño nání muréwapñyipa eri xwiyfá muripañi eri épiyi.’ ouraneyñi.” nñrñniro

18 “Awaú ámi obfpiyi.” nñrñmáná ñwí ikaxf re urigfawixini, “Awagwí ámi arfíkí bñ tñni Jisaso nání muréwapñyipa eri xwiyfá muripañi eri épiyi.” urfagfá aiwi

19 Pitao tñni Jono tñni re urigfñsixini, “Gñmñni gñpi Gorixoyá sññwñyo dánñi xñxenñi rñá imónñni? Yawawí Gorixoyá yearññpñi nñxfdirai nerñná ‘Awaú Gorixoyá sññwñyo dánñi nanj yarññi.’ rñseaimónarñni? O yearññpñi mé soyñné yeararigfápñi nñxfdirai nerñná ‘Awaú Gorixoyá sññwñyo dánñi nanj yarññi.’ rñseaimónarñni? Sewanññoyñné dññf nñmoro rñpoyñi.

20 Ayf rñpi nání rarññwiñi. Yawawí wññgwñfipñi tñni arfá wigwñfipñi tñni wí pñni nñwiárimñi mñripaxf meñagi nání rarññwiñi.” urfagfí

21 awa iwanj mépepaxf imónññpñi nání pñá nñmegñniro nání ámi íkwairñrf bñ tñni nñwia núfásaná ámá nñni awaú éfipñi nání Gorixomñi yayf seáyñmi umearññagfá nání awaúmi sa wárigfawixini.

22 Ámá emimf neri nanj imixfño, o xegf xwiogwñf rñxa 40 nñmúrorni ámináo enjagi nání ámá nñni Gorixomñi yayf seáyñmi numéra ugfawixini.

Gorixomñi xwiyfá rñrimñf wigfá nánñrñni.

23 Xwirixf umearigfáwa awaúmi wáraná awaú egf nñkumñxinñro yarigfáyf tññf e nání nuri apaxfpanññf imónigfá xwéowa tñni wigf Judayf ámináowa tñni urfá nñpñni nání repñyf nñwia úagfí

24 ayf arfá e nñwimáná dññf ná bñni tñgñfáyf nimónñro Gorixomñi xwiyfá rñrimñf nñwiwo re urigfawixini, “Ámináoxini, joxñ anñña tñni xwárí tñni rawñrawá tñni imixirñf amipí nñni ayo nñyonñi yarññpñi imixirñf enoxirñni.

25 Xwiyfá joxñyá rñpñi dñxf kwíyñpimñi dánñi negf arfo Depito —O dñxf rñnánñññf nimónñrñi omññf siigorñni. O nñrñrñi Bikwñyo rñwamññf re eaññrñni, ‘Émáyf pí nání mñxf rñá ápiáwñf nñwerñññf imónigfawixini? Pí nání wigf surñmá imónññfápñi nání ipñmoárigfawixini?

26 Áminá Gorixomñi tñni ámá xñoyá dññf tñni xiáwowayá xwñf piaxñyo dánñi niwiarorñi yeáyf uyimñxemeáwññgññrñi urñpeañomñi tñni awaúmi mñxf ináyf xwñf tñyo dánñf tñni ámáyo umenñweagfáwa tñni mñxf wianñro nání mñxf épñmñxamoro xopñrárñf wianñro nání awí neánñro egfawixini.’ Depito dñxf kwíyñpñi tñni e nñrñrñi eaññrñni.

27 Apñ tñni xñxenñi anñf rñpimñi dánñi mñxf ináyf Xeroto tñni gapñmanñf Podiasi Pairato tñni émáyf ámi wa tñni negf Isñrerñyf tñni dñxf riwaxo Jisasomñi —O dñxf rñnánñññf nimónñrñi siarññorñni. Sñyikwñf bñ mínññorñni. Omñi xopñrárñf wianñro nání awí eánñgñawixini.

28 E neri aiwi joxñ majfá imónññpñi yanñro nání awí reánñgñawixini? Oweoi, sa Gorixoxñi enñná enñf neánñrñná pí pí e éfñrñxinñrñi ipñmoáragfñpñni yanñro nání awí eánñgñawixini.

29-30 Ámináoxini, agwi joxi awa ikwairiri nineairo nearápimi dñj kíkayo. Nene dixi rináíwaneniñi nimónirane siarñwaéne dixi eni eaniñyo dani simixi tífáyo píranñi wimixirane dixi riwaxo Jisaso, siyikwi mññomi dani emimí bi tñni ayá riwamónipaxi bi tñni wíwapiyirane nerína ayá igigí mé xwiyfá joxiyápi xixeni uranfáwá nani eni sixi bi neaeámixeí.”

31 Gorixomi xwiyfá e nurimána enána re enñigini. Aní ayí awí neánro ñweagíwá sirí nuga unñigini. Sirí nuga warína kwíyí Gorixoyápi ayá wí sixi wññigini. Ayá wí sixi wññána xwiyfá Gorixoyápi ayá bi mé xixeni nuréwapíya ugíawixini.

Jisasoyá siyikí imónigfáyí xixe nñnowiayí inigfá naniñi.

32 Ámá Jisasomi dñj niwíkwíroro axípi imónigfáyí dñj xixegíni bi bi mimó axípiñi nímóa nuróna re yayagfáriní. Wigíyí wo xegí amípi bi enána “Ayí aga ñigñirini. Negí imóniñiyí womi aríra niwirína api wípaxí menini.” yaiwiagfámani. “Wone wone negí amípi, ayí nñneneniyáññi imónini.” yaiwiagfáriní.

33 E nero wáf wurimeiarigfáwa eni sixi eaniñi Gorixo imóniñipi ámáyo síwá niwirína Jisaso xwáripáyo dani niwíapñimeámi emearñagí sñwí wínarogfápi nani repíyí wiayarína Gorixo naní ayá wí niwikára unñigini.

34 Ayí rípi naniñi. Wigíyí wí amípi bi nani aniñi dñwí nkeamóga warñagfá sñwí miwñipa yagfáriní. Xwí tñni aní tñni surímá enípi tífáyo ñigwí nani bí nero ñigwí xéfpí nimeámi nñbiro

35 wáf wurimeiarigfáwami mñni wíána awa wigí wí dñwí ikeamónarigfáyo wípaxípi tñni xixeni yaní niwía wagfáriní.

36 E nera nuróna wigí wo Josepoyí rññño —O Judayí aiwi xiáweyí Ripaiyí enagí nani siyikí Ripaiyí worini. Píññwí Saipírasí dani xirñorini. Wáf wurimeiarigfáwa yoí sññi bi Banabaso —Yoí mñkí ayí eni ríremixí yarñño enagí naniñi. Yoí e wñññorini.

37 O eni xwí surímá bi tññorini. Api bí nemána ñigwí xéfpí nimeámi nñbiri wáf wurimeiarigfáwa negí uyípeayíyo yaní owípoyñiri mñni wññigini.

5

Ananiaso tñni Sapairái tñni xiapíxiagwí ayáú naniñi.

1 Ámá wo xegí yoí Ananiasoyí rññño tñni xiepi xegí yoí Sapairaiyí rñññi tñni egí xwí surímá bi ámáyo ñigwí nani bí neri

2 xiagwo xiepi ñíjía imóniñána ñigwí xéfi bi xegí yumíi nñimána bi wáf wurimeiarigfáwa “Ñigwí xéfi nñpini api neaiaparini.” oyaiwípoyñiri nimeámi nurí mñni wíagí aiwi

3 Pítao re urññigini, “Ananiasoxini, Obo xfo wimónariñipi oeniri dñj rixixérooxini, pí nani kwíyí Gorixoyápi yapí wíwapiyimñiri xwí bí nerína ñigwí xéfpí bi dixi pñni nñimána bñni neaiaparñini?

4 Sini bí mepa nerína dixi mimóniñipirani? Xwí api bi nerína ñigwí xéfpí dixi dñj tñni pí pí ‘Oemini.’ nñsimónirína anani mepaxípirani? E nimóniri aí joxi pí nani dñj íñimi nñkwíronimána ‘Wáf wurimeiarigfáwami yapí owíwapiyimñini.’ yaiwíñigini? Yapí joxi neaiwapiyimñiri éfpí, ayí ámáone marfái, Gorixomi wíwapiyimñiri éñigini.” urfagí

⁵ Ananiaso xwíyá apí arfá nîwimáná re enînigîni. Xwíayo nîpiérori dîñf nîyámîga unînigîni. Dîñf nîyámîga úaná áamá o éfpi nánî arfá wíáyf nîni wáyf níkarîga ugáfawixîni.

⁶ O dîñf nîyámîga nuri piyí wenagi íwí síkîñowa nîwiápîni mearo rapîrapî tîni wowí nero nîmeámi nuro xwíá weyárigáfawixîni.

⁷ Ananiasomi xiepí xegí wí e sepiá bî onîmiápi nîñweañîsáná xegí xiagwomi winîfpi nánî síni majíí nimónîrîná Pitaó tîñf e nánî nîbîrî páwíáná

⁸ o re urîñînigîni, “Nîgwí xwíá bî nerîná xéfpi nîpîni, ayí rîpi apîrani? Jíxi nîrei.” urîagi “Ayí rîpi apîrîni.” uráná

⁹ Pitaó re urîñînigîni, “Ayagwí pí nánî ‘Kwíyí Ámînáoyápi ení eánîñîpîrîfanîrî yapí nîwîwapîyirai iwamíó owîwapîyaiyi.’ rîñîsîxîni? Ámá dîxí ragwo xwíá weyárfáwa rîxa fwi e riwa rónapîñoi. Jíxi enî xwíá rîweyáripîrî nîmeámi rupîráoi.” uráná re enînigîni.

¹⁰ Í enî Pitaoyá síkwí tîñf e nîpiérori dîñf nîyámîga unînigîni. Dîñf nîyámîga úagi íwí síkîñowa nîwiapîro í piyí wenagi nîwîniro nîmeámi nîpeyero xegí oxo xwíá weyárfé mîdánîñf e xwíá weyárigáfawixîni.

¹¹ E éaná Jisasoyá síyikí imónîgíáyf nîni tîni ayaúmi wîmeáfpi nánî arfá wíá giyí giyí tîni wáyf níkarîga wagáfárinî.

Wáf wurimeiarigfáwa emîmí xîxegîni ayá wí egfá nánîrîni.

¹² Wáf wurimeiarigfáwa áamá wigí tîmîni mîmónîgíáyf tîe nemeárfná emîmí tîni ayá rîwamónîpaxí imónîñf tîni néra nuro axîpi nawîni nimónîro añf rîdîyowá yarîgíiwámî íni mî awí neánîrîná añf wíámíó Soromonoyá rîñîñîpîmî awí neánîro yayíagfa aiwi

¹³ Jisasomi dîñf mîwîkwîroarîgíáyf wáyf nero nánî “Awa tîni awí bî oeánaneyi.” mîyaiwipa yagáfárinî. E nero aí awa nánî xwíyá nîrîróná “Ámá nañowarîni.” ragáfárinî.

¹⁴ Ámá ámi ayá wí ayá wí Ámînáomi dîñf wîkwîrófáyf oxí tîni apîxí tîni íníná sfá ayí ayo wí tîni wí tîni kumîxînayigáfárinî.

¹⁵ Ámá emîmí wáf wurimeiarigfáwa néra warîgíápi síñwí nîwîniro nánî “Negí áamá símîxíyo Pitaoyá onapámîgí enî aí wíáná nañf imónîpîráoi.” nîyaiwiro wigí áamá símîxí yarîgíáyf nîmeámi nuro óf e Pitaó nîpurîná onapámîgí inîpaxîmîni íkwîañwíyo wîráraragáfárinî.

¹⁶ Ámá Jerusaremi tîñf e añf mîni mîni íkwîrónîñfyo ñweagíáyf enî wigí áamá símîxí xîxegîni tîgíáyf tîni imíó xîxéronîyí tîni nîmeámi wáf wurimeiarigfáwa tîñf e nánî bîmíáná píráñîñf imîmîximí wiagáfárinî.

Wáf wurimeiarigfáwami xeanîñf wigí nánîrîni.

¹⁷ Apaxîpánîñf imónîgíáyf seáyi e wîmónîño tîni xegí níkwîmîxîni emearîgíáwa tîni —Awa xegí gwí mónîgíáwa Sajusiyî rîñîgíáwarîni. Awa tîni wáf wurimeiarigfáwami sípí dîñf bî onîmiápi mîwîaiwí aga sípí dîñf xwé ayá wí nîwîaiwiro nánî nîwiápîni mearo re egáfawixîni.

¹⁸ Awami fá nîxero gwí añfyo ñwîrárîgíawixîni.

¹⁹ Gwí añfyo ñwîrárîagfa aiwi árîwîyimî Ámînáoyá añfñajf wo nîweapîrî gwí añfyo ówanf níkwîrî awami nîmîxeámi nîwiapîrî re urîñînigîni,

²⁰ “Soyîné nuro añf rîdîyowá yarîgíiwámî éf nîrómáná áamá e rónapîgíáyf xwíyá áamá dîñf nîyîmîñf imónîpîrî nánî rîñîñf nîpîni nánî uréwapîyîpoyî.” urîagi

²¹ arfá nîwîmowa nuro wíá nóga warîñf tîni añf rîdîyowá yarîgíiwámî nîpáwiro áamá éf rónapîgíáyf uréwapîyarîná apaxîpánîñf imónîgíáyf seáyi

e wimóniño tñi xegí ní kumixiniri emearigfáwa tñi awí neánimáná negí Isireriyí meba parimentí imónigfá nowani tñi xwiyfá oimixaneyinro nání “Eini.” nuriro rixa awí neánarimáná aní ridiyowá yarigfiwámi awí mearoarigfá wa wáf wurimeiarigfáwami wirimiauþri nání gwí anfyo nání urowarfigfa aiwi

²² gwí anfyo niremorfná awa nání pfa nimeginro ámi Judayí mebaowa awí eánigfe nání nibiro repiyí niwiro

²³ re urigfawixini, “Gwí anfyo niremómáná ówaní sini xaiwí yariniri awí mearoarigfáwa fwí tñí e awí roro enagfa niwinirane aí ówaní nkwirane niþawirane siñwí winíwáyí sini inimi nweanagfa miwiníwini.” urifagfa

²⁴ aní ridiyowá yarigfiwámi awí mearoarigfáyo seáyí e wimóniño tñi apaxípa imónigfá xwéowa tñi arfá e niwiróná ududí ayá wí nero re riniigfawixini, “Agwí pí imónimniri nání rfa yarini?” rinarná re eninigini.

²⁵ Ámá wo niremónapiri áwaní re uriniginini, “Ai, ámá aginá soyfne gwí anfyo nwirarigfáwa aní ridiyowá yarigfiwámi éf nrománá ámáyo uréwapiyarinoi.” uráná

²⁶ aní ridiyowá yarigfiwámi awí mearoarigfáwa tñi wigí seáyí e wurinigfo tñi awami ámi fá xiripiri nání nuro aí awa uréwapiyarfná arfá wiarigfáyí síñá neaeaprixiniri wáyí niwiro nání awami fá nixero niméra nibiróná uyñif wí mímépegfawixini.

Wáf wurimeiarigfáwa Judayí mebaowami masifá miwí urifá nánirini.

²⁷ Wáf wurimeiarigfáwami nimeáa nibiro Judayí mebaowa awí eánigfe éf uraráná apaxípaniñí imónigfáyo seáyí e wimóniño xwiyfá numearirfná

²⁸ re uriniginini, “None arfá jiyikí niseaorane sekaxí ‘Segí uréwapiyarigfo nání sini muréwapiyipa époyi.’ searfigwi aí soyfne arfki o nání nuréwapiyiróná segí uréwapiyarigfapi rixa Jerusaremi tíyo niyoní fá menarinigoí. None xenwone nání re oneaiawipoyiniri, ‘Awa omi niþikiro nání reá roánigfawarfní?’ oneaiawipoyiniri uréwapiyarigfoynérini.” urifagi aí

²⁹ Pitao tñi wáf wurimeiarigfá wfa tñi re urigfawixini, “Ámá neararigfapi marfái, Gorixo nearariniþini þrí wiaikipaxí mimóniñwini. Ayináni soyfne arfá jiyikí nineaori nearigfapi wiaikiariniñwini.

³⁰ Ayí rípi nánirini. Jisasomi soyfne niþikiróná yoxáyo yekwíroarigfa aiwi Nwfa negí arfowa enina dání nixfda bagfoya diñfyo dání o ámi wiáþniþneanirini.

³¹ O ayí Gorixo gí wé náumini oninweaniri seáyí e niwimixirfná ‘Xiáwowayá xwfa piaxfyo dání iwiaroní wo imóniri mixí ináyí wo imóniri éwiniginí.’ niyaiwiri wimixinirini. Isirerene negí fwí yariniwapi ríwímiþni mamorane yokwarimí neaiipaxí imónirane yaníwá nání o rixa e nimóniri xanoyá wé náumini nweani.

³² None searariniwá api siñwí niwinirane nání mfkonerini. Kwíyípi eni ‘Api nepariní.’ oyaiwipoyiniri neaiwapiyarinirini. Noneni marfái, ámá Gorixomi maní þrí miwiaiki arfá wífa gíyí gíyo eni xegí kwíyípi rixa miþni winirini.” urigfawixini.

³³ Xwirixí mearigfáwa xwiyfá e rariñagfa arfá niwiro wikí rfa ápiáwiniñí niwero opiþkianeyinro wimóniniginini.

³⁴ Opiþkianeyinro wimónarfná ámá wo —O xegí yoí Gamerieroyi rininorini. O Parisi worini. Nwí ikaxí eániniþi uréwapiyariniñí worini. Nuréwapiyirfná nanini nenwiþeri rariño enagi nání ámá nñni

wé ikwianwíyóniní nírírígforiní. O xwiyfá uriní nání awí eánigé éf nírómáná sekaxí re uriniginí, “Ámá rowamí bí onímiápi bíamí wáfípoi.” nurírí ríxa bíamí wáráná

³⁵ re uriniginí, “Gí Isíreroyfne xwiyfá bí osearimíní. ‘Ámá rowamí owianeyí.’ yaiwiarigfápi síní mepa neróná xámí díní píraníní mópoyí.

³⁶ Ayí rípi nání seararíní. Eníná onímiápi ámá Tiudasoyí ríninjo enípi nání díní mópoyí. O xewaninjo nání re ríniniginí, ‘Áminá seáyí e imóninjá woníríní.’ nírínírí yarfná ámá 400 xwiyfá o rínípi arfá níwiro nání gwí numóniro yarfná émáyí omí píkiáná xegí gwí mónigfáwa wíwíní éf umigfawixíní. Éf umiagfá nání o oemínírí enípi surfímá yáriniginí.

³⁷ E nemáná enáná ámá ámí wo —Gariri píropenisfyo dání Judasoyí ríninjo nání raríní. O gapímanfíyí ámá níní yoí nírírígfná níwíapfnímearí xegí díníyó dání ámá wí o tfní gwí numóniro ‘Émáyo míxí oxfdowáraneyí.’ níríro yarfná omí anfnímíxíagfá omí arfá wigfáyí ení wíwíní éf umi-amogfawixíní.

³⁸ Ayínání ámá rowa yaníro yarigfápi pírfí mívíaíkípa nero wé ía umíxeánípoi. Ámá rowa Goríxoyá díníyó dání marfái, wigí díníyó dání nípi-moáríro nerfnáyí, wa awamí xopírarfí wípírfá enagí nání xe éfírxínírí síjwí wínípoi.

³⁹ E nerí aí awa wigí díníyó dání marfái, Goríxoyá díníyó dání nerfnáyí, soyfne xopírarfí wí wípaxí meníní. E owianeyíníro nerfnáyí, Goríxo tfní míxíníní iníagfá síjwí ainenípírfáriní.” uriniginí.

Wáf wurimeiarigfáwamí rfníní wíagfá aí yayí egfá náníríní.

⁴⁰ Xwíríxí umearigfáwa Gameriero “E époyí.” urípi arfá níwiro níxídro nání wamí “Wáf wurimeiarigfáwamí níwíríméamí fwiapípoi.” nurímáná ríxa nímera fwiapáná síkwfá ragí pírfí uyíkímí nero njwí ikaxí re uríagfawixíní, “Jisaso nání síní bí muréwapíyípa éfírxíní.” nuríro wáfíagfawixíní.

⁴¹ Wáráná awa xwíríxí umearigfáwa tfní e dání nípeyearo nuróná re níyaiwiro nání, “Goríxo Jisasomí xfdarínwáone ayá neaimoariní neaíkárfápi xíxeni meapaxowarfnírí xe ía xero iwaní mépero éfírxínírí síjwí neanfírfání?” níyaiwiro nání yayí néra nuro

⁴² Iníná sfá ayí ayo aní rídíyowá yarígfíwámí dáníraní, ámá aní wíwá wíwámí dáníraní, arfíki uréwapíyíro wáf urímero neróná “Ámá Goríxo yeáyí neayímíxemeanfá nání urowárenapínjo, arfówayá xwíá píaxíyó dání íwíaronfóyi rarínwáó, ayí Jisasoríní.” uríagfawixíní.

6

Seáyí wípírfá nání ámá wé wúúmí dání wáú rípeagfá náníríní.

¹ Iná Jisasomí xfdarígfáyí ámí wí tfní sayá nímogá nuróná wigí Judayí émáyí tfnímíní xírfígfáyí wí níwíapfnímearo Judayí aní ná tfní e xírfígfáyo anínúmí ikaxí re uríagfawixíní, “Negí yarínwápa sfá ayí ayo aiwá yaní níwia nuróná negí apíxí aníwamí soyfne pí nání múroariní?” anínúmí ikaxí e nura warfná

² Jisasoyá wíepísagí wé wúkaú síkwí wáú imónigfáwa níwíapfnímearo ámá Jisasomí xfdarígfá síyíkí imónigfá níyoní “Eíní.” nuríro re uríagfawixíní, “None aiwání yaní seaiapaní nání xwiyfá Goríxoyá searéwapíyarínwápi pfní níwíarfífná ‘Ayí naní meníní.’ neaimónaríní.

³ Ayínáni negf níríxímeáyíné, negf áamá nanjñi yarigfápi náni fá roárñinñowa nánini yeyimá nearo wé wáfumi dánj waú náni nearáná none aiwá yanj niseaiapa emepírfa náni rípeaanfwiní. Áamá kwíyí Goríxoyápi ayá wí sixí wínirí dñj émf saímí moro egfáwa náni rariñwiní.

⁴ Awa aiwá api yanj mearfná noneyí rípiñi mimáyo nitinirane anñj miní yanfwaríni. Goríxomi rixñj urírane áamá xwíyí oyápi náni xixeni nñjfa oimónfpoynirí uréwapíyirane yanfwaríni.” urfagfa

⁵ áamá Jisasoyá s+yikí imónigfá nñi “Apánirñi.” n+yaiwiro áamá wé wáfumi dánj waú rowami eyírogfawixíni. Wo Sítipenoyí rñnñjo —O Jisasomi enj neánirí dñj wíkwírorí kwíyípi ayá wí sixí wínirí enjoríni. Ámi wo Piriporíni. Ámi wo Pírokorasoríni. Ámi wo Naikenaoríni. Ámi wo Taimonoríni. Ámi wo Pamenasoríni. Ámi wo Nikoraso —O émayí anj yoí Adioki dánj wo aiwí enjíná dání s+wí xegf imónigfáyí yarigfápi pñi n+wiárímo Judayí yarigfápiñi yarñjoríni.

⁶ Áamá awami neyíro wáf wurimeiarigfáwa tñj e náni nimeámi úáná wáf wurimeiarigfáwa awa náni Goríxomi rixñj nurimáná enj neáníro píranñj éríxñirí wigf wé seáyí e wikwiárigfawixíni.

⁷ Xwíyí Goríxoyápi sñi níríga nemefná áamá Jerusaremí ñweagfá Jisasomi xídarigfáyí ámi wíni ayá wí sayá nimóga nuro apaxfpanñj imónigfá obaxí eni arfá n+wiro dñj n+wikwírómáná xixeni egfawixíni.

Sítipenomi fá xirigfá nánirñi.

⁸ Sítipeno, Goríxo xíomi wá ayá wí wianirí enj sixí weámíxirí enj enjagi o áamá sñjwí anigfe dání emímf seáyí e imónñjpi tñi ayá ríwamónpaxí imónñjpi tñi n+wiwapiya warfná

⁹ Judayíyá rotú anj áamá Áxenwarí Minigfá rñnñjyo awí eánarigfá wa — Wa anj yoí Sairini dánjowaríni. Wa anj yoí Arekisadírria dánjowaríni. Awa tñi wigf Judayí wíníyí —Wa Sirisia píropen+síyo dánjowaríni. Wa Esia píropen+síyo dánjowaríni. Awa tñi n+wiápñimearo Sítipeno tñi xwíyí xímíxímí niníro m+xí nírñnóróná

¹⁰ kwíyí Goríxoyápi sixí wínñj enjagi náni o dñj émf saímí nímorí píranñj reñwípwearñjagi náni wí xopírará n+wirí murípaxí imónigfawixíni.

¹¹ Xopírará n+wirí murípaxí nimóníro náni wigf wáfami yumfí ínñmi re urigfawixíni, “Omí nuxekwímoro re rípoyní, ‘O negf arfo Mosesomi ríperirññj umerí Goríxomi umerí yarñjagi arfá wíwárñi.’ rípoyní.” nurárñmi nuro

¹² omí wikf n+wóníro fá oxírípoynirí áamá s+páyo tñi ámínáowami tñi ñwí ikaxí eánñjpi mewegfawami tñi s+mírírí xwíyí nura nemero éáná ayf wikf wónfagi n+biro omí fá n+xero nimeámi nuro Judayí mebaowa awí eánigfe wárigfawixíni.

¹³ E nemáná áamá omí yapf ouxekwímópoynirí urfáyí éf n+rooro re urigfawixíni, “O negf anj ñwí riwá náni s+pí rírí negf ñwí ikaxí eánñjpi náni eni s+pí rírí arfíki yarñjoríni.

¹⁴ Rípi rariñjagi arfá wíwá enjagi náni rariñwiní, ‘Nasareti dánj Jisaso anj riwá n+pi nearí s+wí nene xídanfwa náni Moseso nérowiápñirí nearagfpi xwíwá iwení náni ámi sñj bí érowiápñnñfárñi.’ rariñjagi arfá wíwá enjagi náni rariñwiní.” urarfná

¹⁵ mebaowa xwiríxí umearigfe ñweagfáwa nowani omí sñjwí agwí n+winíróná xegf s+mímanj anjñajowayá s+mímanññj xwínfá eearñjagi winigfawixíni.

7

Sitipeno xwirixí umearigfáwami rirímí wiñf nánirini.

¹ Apaxípaniñf imónigfáyo seáyf e wimóniño Sitipenomi yarñf re wiñiniginí, “Xwiyfá joxi rixekwímoarigfápi neparani?” urfagi

² o re urñiniginí, “Nigf nrixímeáyfné tñni ápoyfné tñni xwiyfá bi searimi nánf arfá nípoyf. Eníná negf arfo Ebirfamo añf yoí Xaraniyo nánf mú sñni xwfá Mesopotemia rñinifpimi ñweañáná Nwfá añnamf anñf seáyf e nimónirf ñweaño xfo tñf e nírónapirf

³ re urñiniginí, ‘Joxi xwfá dixf rinái rixirñe tñni dixf rrixímeáyo tñni pñni nwiárimf xwfá nionf síwá simfáe nánf úrrixini.’ urfagi

⁴ Karidiayf añfyo xfo ñweañe pñni nwiárimf nurf Xaraniyo nírémorí nurñnrfná xano e nípémáná enáná Gorixoyá dñfyo dánf niñweaxa nñbirf xwfá agwf seyfné ñweagfárimf ñweaagfirini.

⁵ Apimf ñweaagf aiwf Gorixo xwfá apf onimíá bikwf nánf aí ‘Aga joxi dixfirini.’ nurirf mwiagf enagf nánf o sñni sñf niñwearf nemerfná ‘Xwfá rñpñ nionf gfirini.’ wí rñpaxí imónagfmanf. E nerf aí o sñni niaíwí memea enáná Gorixo símmanñfyo dánf re urñiniginí, ‘Joxi tñni dixf ráríawé tñni segf imónnfa nánf seaiapimfárimf.’ nurirf aiwf

⁶ rñpññf enf urñiniginí, ‘Dixf ráríawé nuro ámá añf midánñfñf nimóniro émayf añf wíyo ñweañáná omñf rfá tñf nwiwo numépero yarfná xwiogwf 400 múronfárimf.

⁷ Dixf ráríawéyo ámá gwí axfirimf omñf rfá tñf wipfirfáyo xamñfyo nionf rfá umearáná dixf ráríawéyf e niñweagfasáná e pñni nwiárimf nñbñro xwfá rñpimf dánf Gorixonf yayf nñnñmero seáyf e nñmepfirfárimf.’ Negf arfomf xwiyfá e nurmáná

⁸ re urñiniginí, ‘Nionf “E seaiimfárimf.” réoráfápi nánf dñf morfa nánf símmanñfó rñpñ érixini.’ urfagi Ebirfamo xewaxo Aisakomf nemearfná rixa sfá wé wífumf dñf waú wo nórimáná enáná iyf símf sfó wákwiñiniginí. Aisako e dánf Jekopomf nemearf iyf símf sfó wákwiñiniginí. Jekopo e dánf negf arfo írñnowa wé wúkaú síkwf waú awamf nemearfná enf iyf símf sfó wákwiñiniginí.

⁹ Arfo írññf awa Josepomf sípí dñf nwiawiro ‘Isipñf añfyo xináinñf nimónirf omñf nwiirfná, ananrini.’ nwiawiro ñgwí xeaniro nánf bñ egfawixini. Omf e sípí wíagfa aí sñni Gorixo anñf dñf nukikayorf

¹⁰ Isipñf xeanñf wikarigfe dánf éf numínrfná oyá dñf tñni Isipñf mñxí ináyf Peroyf rñinñoyá sñwñ tñf e dánf Josepo dñf nífá winipaxf rñrñ píránñf neñwiperf rñrñ yarñagf nwiñrñf nánf gapimanf ámináo oimónirf Isipñf añf nñyonf tñni xfoyá añf tñni menñweañf nánf rñpeañiniginí.

¹¹ Josepo gapimanf nimónirf menñweañáná Isipñf añfyo tñni Kenañf añfyo tñni aiwá nánf dñwñ nkeamóniro síyikf eánigfawixini. Negf arfowa enf aiwá nánf pñf neróná bi mñmanipaxf nimóniro aiwf

¹² arfo Jekopo xwiyfá ‘Isipñf añfyo aiwá wenf.’ rñnarñagf arfá nwiwif nánf negf arfo írñnowa iwamfó nuro meaprfá nánf uowarñiniginí.

¹³ Ámf rñwñyo aiwá bñ yanñro úáná Josepo xewanñño nánf áwanñf nurirf ‘Segf séríxímeáonirini.’ urfagi Isipñf mñxí ináyf Peroyf rñnñño Josepomf xanmñrówa tñni xexirfmeáyf tñni nánf nñjfa imónñiniginí.

¹⁴ Josepo gf ápimñrówa weapfirñrññf xwiyfá yanñf wiowarfagf epówa o tñf e nánf niweróná oxí apñxí niaíwí nñni ayf ámá 75 niwero

¹⁵ Bikwfyo nñrññf eánñfpa Jekopo Isipñf añfyo nánf niwerf e dánf nípémáná enáná negf arfo írñnowa enf e dánf pegfawixini.

16 Piyf awami xwfa weyaraniro nani nimeami Kenaniyf anoyo Sekemiyf rininje nani nimeami niyiro sifa of arfo Ebirfamo Xamomi fwiarfaweyo nigwf niwiri bf enfyimi tiffawixini.

17 Rixa Gorixo arfo Ebirfamomi smimanfyo dani 'Dixf rarfaweyo e niwiimfarini.' urifipi parimonfayi rixa anwf e imonarfa negf arfowa Isipiyf anoyo dani sayá nimoga warfa re eninigin.

18 Ámá arfo Josepo enipi nani majfa imonif wo mixf inayf nimoniri Isipiyf anoyo nimenwearfa

19 negf arfowami nepaxif pákíní nimoniri wíwapiyiri wigf niaíwí sif xiráfayf ywf timearigfapimi dani piyf oeniri sipi wikariri enorini.

20 O ayo e wikararfa niaíwí wo —O negf arfo Mosesoyf rininorini. Gorixoyá sifwíyo dani niaíwí awiaxorini. Omi xinaí nixiriri xaniyaú egf anoyo emá waú wo nimenweargisana

21 Pero urarifipa neri piyf oeniri nani wí e xegipi wírarana xfomi xegf xemiái íwo wí e wírarinifagi niwiniri nimeari piranif nimerfa xegf xewaxonif nimerá unigin.

22 Ayinani negf arfo Moseso Isipiyf anoyo sikurfa yagfipi xfo eni sikurfa néisana Isipiyfa nijfa imonagfipi xixeni nipi niijfa nimoniri xwiyfa riri omif eri enfa nani dif sif níga wiáfnimeanigin.

23 E neri aí xegf xwiogwf nini rixa 40 imonana re wimoninigin, 'Gf niximeá Isireriyó bi nuri sifwf owinimini.' niwimoniri nani nuri

24 wenif éyf winigin. Isipiyf wo xfo xegf xeximeayf womi sipi niwikariri iwanf mépearifagi niwiniri 'Gf niximeáomi ourakiowarimini.' niyaiwiri Isipiyomi xfomi eni iwanf bi oeaminiri éyf piyf nipikiri tinigin.

25 Piyf nipikiri nitirfa gf niximeayf re niaiwipiraoiniri éyf, 'O yarifipimi dani Gorixo gwifif nwearwaéne neaikwearimini nani rfa yarini?' niaiwipiraoiniri éyf xewanifo yaiwipa axf e miwaiwigfawixini.

26 Sá wefo wíapi tni xegf Isireriyf tif e nani nuri waú mixf inarifagi niwiniri piyf owrimini nani re urigin, 'Ámá axf rowagwí, pí nani axowagwini iwanf xaiwí eanarifi?' urfagi

27 wíomi xaiwí neari xopiraf wiminiri éo arfo Mosesomi nixoypiowariri re urigin, 'Go simxifagi joxi neamenwearoxi imoniri xwiyfa piranif yeaimixipaxoxi imoniri neri yarini?'

28 Joxi agina Isipiyomi pikifipa nion eni nipikiminiri riyarini?' urfagi

29 arfo Moseso arfa e niwimo éf nuri anf midanf wo nimoniri Midianiyf anoyo nifweari apixf nimeamana niaíwí waú nemeari nifwearisana

30 rixa xwiogwf 40 múroana ámá dif meafe dfwf Sainai tifimini emearfa re enigin. Íkfa enj tif winana rfa ná minf ápiáwini wearinje dani anifanf wo sifani wimoninigin.

31 Arfo Moseso íkfa ana rfa ná minf ápiáwini wearifagi niwinirina xfo winarifipi nani ududf neri 'Piranif sifwf owinimini.' niyaiwiri anwf e warfa Ámináo re urigin,

32 'Nioni Nwfa dixf arfowa Ebirfamo tni Aisako tni Jekopo tni awa nixifdagfonirini.' urfagi arfo Moseso sif nipikininri of nikariniri nani 'Ámi sifwf bi tni owinimini.' miwimonipa yarifagi aiwi

33 Ámináo re urigin, 'Xwfa joxi roje nwfá imonife enagi nani dixf síkwf sú yoarei.

³⁴ Isipiyí anjyo dání gí á máyo umépeaníro wikárarigfápi síñwí winírí amípí níní wikárarigfápi nání “Yeyi!” raríñagfá arfá wirí enjóní yeáyí wimixfímigínírí nání weaparíñíní. Ayínání joxí wiápínímeaí. Nioní “Isipiyí anjyo nání orírowáraumíní.” nimónaríní.’ uríñínigíní.”

³⁵ Sítipeno e nurírí á mí re uríñínigíní, “Á má o —O xá mí re urígíloríní, ‘Go simixfíagí joxí neamenjweañoxí imónírí xwíyífá píráníñfí yeaimixípaxoxí imónírí nerí yaríñíní?’ urígíloríní. O anjñajfí íkfá onímíánáína tñfí e dání síñání wimóníño enjí síxí weámixáná arfowamí yeáyí uyimixemearí umenjwearí éwínigínírí urowáríño, ayí axo negí arfó Mosesoríní.

³⁶ Negí arfowamí Isipiyí anjyo dání nipemeámí uñoríní. Anjí ayo dání nipemeámí umínírí nerfíná ayá ríwamónípaxí bí tñí emímí bí tñí níwíwapíya urí ipí ayfá ríñfí ríwónfí tñfí e dání wíwapíyírí á má dñfí meañe nemeróná xwiogwí 40 múroarfná wíwapíyírí enjoríní.

³⁷ Rípí ení negí arfó Isírerowamí uríño axoríní, ‘Segíyí wo wfá rókiamoaríñfí nionfíníñfí imónínfá nání Goríxo rípeanfáríní.’ uríño, ayí axoríní.

³⁸ Negí arfowéyí á má dñfí meañe awí neáníro njweañáná dfwí mñfí Sainaiyí ríníñfípímí nìyírí roñáná anjñajfí Goríxoyáo xwíyífá uragoríní. O seyfné nífá imónípírfá nání ení xwíyífá Goríxoyá anípá mimónfí aníñfí íníná rínípaxfí imóníñfípí anjñajo raríñagí arfá níwirí rfwamíñfí nearí wíñínigíní.

³⁹ E nerí aí negí arfowéyí ‘Mosesomí awayíní arfá owianeyí.’ míwimónfí nero rfwí numoro amípí Isipiyí anjyo wenfípí nání ayá sípí níwirí nání ‘Á mí e nání mupaxenerfání?’ nìyaiwíníro

⁴⁰ arfó Mosesomí xogwáo Eronomí re urígíawixíní, ‘Joxí njwífá bí nene negí xfdanfá nání neaimíxeí. Nene re dání apí xwanjwí níkwónímí nuranéná apí xá mí neameaní nání neaimíxeí. Ayí rípí nání ríraríñwíní. Á má Moseso ro, nene Isipiyí anjyo dání níneaipemeámí bíño dfwí rípímí peyíáná pí wímeáagí á mí ríxa míweaparíníní? Nene majfáríní.’ nurárimáná

⁴¹ síñá gorfí bí awí neáríro apí tñí burímákaú míá xopaikígfí nimíxíro nanjwí bí burímákaú míapí nání rídíyowá yaníro nání nimeámí níbíro wígfí wé tñí imíxífápi nání yayí seáyímí dání néra ugíawixíní.

⁴² Ayínání Goríxo rfwí numorí emá tñí sogwí tñí síñfí tñí nání xe dñfí níkwíróa úfírxínírí wáríñínigíní. Wáríagí ayí wfá rókiamoagfáwa Bíkwíyo Goríxo nání níwuríyíro eagfá rípí tñí xíxeni egíawixíní, ‘Isíreríyfné, á má dñfí meañe nmero xwiogwí 40 múroarfná nanjwí nípíkiro rídíyowá wiagfó, ayí Goríxoníraní? Oweoí, nionímaní.

⁴³ Isipiyí anjyo píní níwíarímí nuróná senfá anjí njwífá xegí yoí Morokíyí ríníñfípíyá tñí njwífá síñfíníñfí imíxíníñfí Repaníyí ríníñfípí tñí —Njwífá apiaú sewaníñfíyfné xfdaníro nání imíxígfápiáúríní. Apiaú nimeámí ugífá enjagí nání nioníyá dñfí tñí míxífí wa níbíro xwírfá níseaikíxero seapíkíomeáfáyo níwirímeámí nuro anjí xegí yoí Babironí tñfí e oríwámí dání wárípírfáríní.’ Wfá rókiamoagfáwa Goríxo nání e níwuríyíro rfwamíñfí eagfápi tñí negí arfowéyí xíxeni egíawixíní.

⁴⁴ Negí arfowa á má dñfí meañe nemeróná senfá anjí —Senfá anjí iwá Goríxo Mosesomí ‘Á má nímxíróná e éfírxíní. E éfírxíní.’ urírí nímxíróná iwá síñwí níwínaxífda úfírxínírí síwá wirí éáná imíxagfíwáríní. Iwá Goríxo nání nepaxíñfí imóníñfípí síwá wiagiwá ení nimeámí emeagfáríní.

⁴⁵ Á má dñfí meañe nimeámí emeagfáwa pegfámí dání á mí wígfí niaíwíyí xamíñfíyí Josuao tñí senfá anjwá nímearo é má gwí wírfí wírí negí xwífá

ripimi ηweaagfáyo Gorixo mixf xfdowárinje dání wiwaniníyí nurápíro senfá aní Gorixomi seáyí e umepfíiwá nimeámí nibiro nípákiróná ayf negf mixf ináyf Depito tñf e nání nípákía bagfáriní.

⁴⁶ Depito nání Gorixo yayf winfagi xfómí Depito rixiní re uriniginí, ‘Nwáfá gí arfo Jekopo rixfdagoxí, aní joxí ηwearfa nání wiwá onímíriyiníri síñwí nanéi.’ uriní aí

⁴⁷ aní iwá Depito xamíño mumíriyiniginí. Umíriyíño, ayf xewaxo Soromonoriní.

⁴⁸ E nerí aí Gorixo, seáyí émi imóníño aní ámá mirarigfáyo ηweaaríñomani. O nání wáf rókiamoagf wo xwíyáfá níríri rfwamíñf re eanfíriní,

⁴⁹ ‘Ámináo re riníoi, “Anína gí éf ηweámfa nání íkwianwfnariní. Xwáfárimí gí síkwf íkwíarímfa náníriní. Nioní seáyí e seaimóníñáoní enagi nání pí aní nímíriyipfáoi? Wí e nioní sá ηweámfaé gíyí eriní?”

⁵⁰ Re riníaiwiaríñoi, ‘Xwáfárimí tñí anína tñí xewaníño mimíxípa eníriní?’ riníaiwiaríñoi?” Ámináo e riníoi.’ Wáf rókiamoagf wo e níríri eanfíriní.” Sítipeno e nurímáná

⁵¹ re uriniginí, “Míñf síwáfá níyiro ámá Gorixomi muxfdarigfáyf yarigfápa aríkwfkwf néra uro arfá míví ero yarigfóyfné íníná kwíyí Gorixoyápi síwá seainímíníri yarfná mirírakf inarigfáriní. Segf arfowa néra bagfápa axfpi e yarigfóyfnériní.

⁵² Wáf rókiamoagfáyo negf arfowa xeaníñf mívíkarigfá wo rimóníní? Oweoi. Eníná ‘Gorixoyá wé róníño bínfáriní.’ xwíyáfá yaní e níwiro áwaní uragfáwamí negf arfowa nípákía bagfa aiwí riná soyfné awa eníná dání ragfómí rfwf número míyí nuríro nání píkgfóyfnériní.

⁵³ Gorixoyá ηwí ikaxf riníñfpi aníñajowa Mosesomí urigfápimi dání tfgfáyfné imóníñagfa aí nepa mimáyo nítíníro mífdarigfóyfnériní.” Sítipeno e uriniginí.

Sítipenomí síñá nearo píkgfá náníriní.

⁵⁴ Xwíríxí umeaníro nání awí eánigfáwa Sítipeno e raríñagf arfá níwiróná wíkf ráf ápiáwfníñf níwero nání makírfwí nímore yaríñagfa aiwí

⁵⁵ Sítipeno Gorixoyá kwíyípi ayá wí síxí umímoño enagi nání anínamí síñwí agwí anáníyí wíníñiginí. Wáf Gorixo tñf e dání pírónaparíñagf síñwí wíníri Jisaso oyá wé náúmíní éf ronagi wíníri nerí

⁵⁶ re uriniginí, “Ai, nioní ríxa anína oxoáníri enagi wíníri ámá imóníño Gorixoyá wé náúmíní éf ronagi wíníri eníriní.” uráná re egfawixíní.

⁵⁷ Arfá nípfóníro xwamiánf neróná omí fá xíraníro nání axíná mífí nípumíro

⁵⁸ fá níxero xíxoyípi níméra nuro ríxa aní apimí ákíñáyo bfaríwámí dání síñá tñí eaníro yarigfáwa wígf iyáfá nípírayíro ámá wo, Soroyí ríníño oneameiníro xfoyá síkwf tñf e nítayimáná

⁵⁹ Sítipenomí síñá tñí neáa ugfawixíní. Síñá tñí neáa warfná o rfaiwá re riniginí, “Áminá Jisaxíní, gí dínfpi oríñwirárimíní.” nírimí

⁶⁰ xómíñf níyíkwírí ámí ení tñí rfaiwá nírírná re riniginí, “Ámináoxíní, ‘Omí sípí wíkarfápi nání yokwarímí wíimfámani.’ míyáiwípa eí.” nurárimí peníginí.

8

¹ Soro xegf ámáowa Sítipenomí píkiarfná dínf sípí bí míví “Apání yaríñoi.” yáiwíñiginí.

Soro áamá Jisasoyá siyikí imónigfáyo xeaniḡḡ wikárḡḡ nánirini.

Sfá ayimi dání áamá Jisasoyá siyikí imónigfá Jerusaremí ḡweagfáyo xeaniḡḡ ríá tḡḡ wikáraríná ayí nḡḡ éf numiamoróná wí Judia pḡropenisfyo ami ami ḡwearo wí Samaria pḡropenisfyo ami ami ḡwearo nero aiwi wáf wurimeiarigfáwa Jerusaremí dání éf mugfawixini.

² Áamá Gorixomi píránḡḡ xfdanḡro nání anḡḡ miní yarigfá wí Sitipeno piyomi nimeámi nuro xwáf nḡweyárimáná ámi xfá nḡmero enḡ tḡḡ ḡwí mieáagfá aí

³ Soro re enḡnigini. Áamá Jisasoyá siyikí imónigfáyo paimimí nḡwia nuri anḡ wiwá wiwámi nḡpáwiri pḡá nemerí oxḡraní, apixḡraní, fá nḡxeri níropémi nuri ḡwí anḡyo nḡḡwirára unḡnigini.

Samaria pḡropenisfyo xwiyfá yayí neainarḡḡpí nání wáf urimegfa nánirini.

⁴ Áamá ami ami xfdxfadowárí éfáyí éf numiamoróná xwiyfá Jisaso nání wáf nurimero

⁵ wigí wo, Piripoyí rinḡḡ anḡ yoí Samaria rinḡḡpimi nḡremori áamá Gorixoyeáyí neayimixemeanfa nání urowárénapḡḡ nání wáf uraríná

⁶ áamá ayá wí o tḡḡ e epḡroyí nero o nura unḡḡpí arfá wiwo emimí o néra unḡḡpí sḡḡwí wḡnḡro neróná dḡḡ nawíní nimónimáná arfá ókiarí mónigfawixini.

⁷ Ayí rḡḡpí nánirini. O yarḡḡpimi dání imfó dḡḡ xixéroarigfáyí áamá ayo pḡḡ nḡwiárimí nuróná xwamiání nḡyárimí uro enḡ sḡwímí egfáyí nanḡ imóniro sḡkwí ikí egfáyí nanḡ imóniro yarḡḡagfa nḡwḡnḡro nání omí arfá ókiarí numóniro

⁸ anḡ apimi dání yayí seáyimi dání néra ugḡawixini.

⁹ Áamá wo —O xegí yoí Saimonorini. Anḡ apimi dání xegí ikayfwí tḡḡ ayá mḡkí nikirí xegí yarḡḡpí yaríná áamá Samaria pḡropenisfyo ḡweagfáyí ududḡ wiagḡorini. O e nerí nání “Nioní seáyí e mimónḡḡanonirfaní?” rinagorini.

¹⁰ Áamá seáyí e nimónirí meḡweagfáyḡraní, inimi wurínigfáyḡraní, anḡ apimi dání nḡḡ omí arfá ókiarí numóniro re ragḡorini, “Enḡ sḡxí eánḡḡ Gorixoyáí rarḡḡwápi xfo imónḡḡpí, ayí axḡḡpí o imónini.” ragḡorini.

¹¹ Ayáí mḡkí nikirḡḡfyo dání xegí néra warḡḡpí yaríná ududḡ nikárḡḡro nání arfá ókiarí numóniro e ragḡorini.

¹² O nání áamá anḡ apimi dáníyí sḡḡ e yaiwiaríná Piripo xwiyfá Gorixoye xwioxfyo mḡmeámí nerí umeḡweanfa nání rinḡḡ yayí neainarḡḡpí nání wáf urirí Jisasi Kiraiso nání wáf urirí yarḡḡagí arfá nḡwiróná dḡḡ wḡkwḡrogḡawixini. Dḡḡ wḡkwḡrófáyí oxḡraní, apixḡraní, wayí meagḡawixini.

¹³ Saimono ení aí xwiyfá Piripo nḡra unḡḡpí nání “Neparini.” nḡyawiwi dḡḡ nḡwḡkwḡrorí wayí meḡḡnigini. E nemáná Piripomi wí pḡḡ mḡwiárá anḡḡ sḡḡwí nḡwḡnaxí dḡmerí Piripo emimí tḡḡ ayá rḡwamónḡpaxí seáyí e imónḡḡpí tḡḡ yarḡḡagí nḡwḡniríná ámi ámi ududḡ nikárḡḡga unḡnigini.

¹⁴ Wáf wurimeiarigfáwa wigí Jerusaremí ḡweagfámi dání arfá re nḡwiro nání, “Samariayí xwiyfá Gorixoyá rḡxa arfá nḡwiro umímínáoi.” arfá e nḡwiro nání wigí waú Pitaomi tḡḡ Jonomi tḡḡ urowárḡḡfa

¹⁵ awaú nḡweri kwíyí Gorixoyápi Samariayo ení wimeani nání Gorixomi rḡxḡḡ urigḡisixini.

16 Ayí rípi nánirini. Ámá ayí Jisasomi díní nìwìkwíróro nánì wayí nìmearo aiwì kwíyípi sínì mìwainígfáyírinì. Sínì mìwainíff enagí nánì awaú Gorìxomi rìxìnjí nurimáná

17 o omì wé seáyì e ikwìkwíarímí éáná kwíyípi ayo aínìnjìnjì.

18 Saimono wáf wurimeiarigfíwaú wé seáyì e wikwíararigfípimì dání Gorìxo xegí kwíyípi ayo mìnì wiarìnjagí nìwìnrì nìgwí bì nìroarì awaúmi mìnì wimìnrì nerì

19 re urìnjìnjì, “Awagwí yarìgfípa nionì enì ámá gíyí gíyí nìyonì wé wikwíaráná kwíyí Gorìxoyápi aínì nánì ení sìxí éánìnjí awagwí imónìgfípi nionì enì bì neámìxípiyì.” uríagí aí

20 Pitaó re urìnjìnjì, “Joxì ení sìxí éánìnjí imónìgwí Gorìxo anìpá yeaiarìnjí rípi ‘Nìgwí tìni bì epaxonìrìni.’ yaiwiarìnjagí nánì joxì dìxí nìgwí aí tìni anínrìxìni.

21 Díní joxìyá ‘Awaú yarìgfípa oemìni.’ yaiwiarìnjípi Gorìxoyá sìnwíyo dání aga naní wí mimónìnjagí nánì joxì yawawì tìni nawínì nìkumìxìnrì yawawì yarìgwípi epaxí mimónìnjì.

22 Ayínánì sipí joxì emìnrì éf rípi ríwíminì nìmamorì jìwanìjoxì dìxí díníyo dání ‘E oemìni.’ yaiwípi nánì ‘Gorìxo ananì yokwarímí rífa niinìrìfenìjoi?’ nìyaiwirì rìxìnjí urì.

23 Joxì yawawì sipí díní yeaiarìnjípi ayá wí díní sìxí rìyìnjagí sìnwí nìranìrì fíwí joxì yarìnjìpimì dání gwínrìnjí yárìnjagí sìnwí nìranìrì nánì rarìnjì.” uríagí

24 Saimono re urìnjìnjì, “Awagwí nìrarìgfípi wí mìnimeapa oenìrì nánì aiwanìjowagwí Ámínáomì yarìnjí nìwípiyì.” urìnjìnjì.

25 E nemowaú egí sìnwí tìni Jisaso emearíná wìnjígfípi nánì urìri xwíyíá Ámínáo nánì urìri nìyárìmì aní e pínì nìwíarìmì Jerusaremì nánì nuríná Samariayí aní obaxí wíyo xwíyíá yayí neainarìnjípi wáf nura múrogfìsìxìni.

Piripo ámá Itiopia dání womì uréwapìyìnjí nánìrìni.

26 Piripomì anínaní Ámínáoyá wo nurìrì re urìnjìnjì, “Joxì nìwíápínimeámì óf Jerusaremì dání aní Gasayì rìnjìpimì nánì inìnjíyi —Óf ayì ámá díní meanje inìnjíyìrìni. Ayì tìnjí e nánì ui.” uríagí

27 o nìwíápínimeámì nurì ófìyì tìnjí e nìrémoríná wenìnjí éfìyí wìnjìnjì. Gapìmaní Itiopia dání wo —O Itiopiayí aníyo menjweanjí Kadesíyì rìnjíyá amìpí ayá tìnjí imónìnjí nìpìni mewenjo, ayí orìni. O Jerusaremì dání Gorìxomi yayí seáyìmì numemo barìnjagí wìnjìnjì.

28 O ámì xegí aní e nánì nuríná karí osí íropearìnjìpimì éf nìjweámáná xwíyíá Gorìxoyá wíá rókiamoagí Aisaiao nìrìrì eanjìpi fá nìróa warìnjagí

29 kwíyí Gorìxoyápi Piripomì re urìnjìnjì, “Joxì nurì osí íropearìnjìpimì njweanjomì wímeat.” uríagí

30 Piripo aníni mírí nurì anwì e dání aríá wíyí wìnjìnjì. O wíá rókiamoagí Aisaiao nìrìrì eanjìpi fá nìróa warìnjagí aríá nìwirì re urìnjìnjì, “Joxì fá roarìnjìpi míkìpi nánì rìxa nìjía nìmónimáná rìroarìnjì?” uríagí

31 o re urìnjìnjì, “Ámá wo mìnìepìsipa nerínáyí, arìge nerì míkìpi nánì nionì nìgfìpi nìjía imónimíni?” nurìrì re urìnjìnjì, “Joxì nìxemónapìrì nionì tìni onweaaiyì.” urìnjìnjì.

32 Xwíyíá Bìkwíyo éánìnjí o fá roarìnjagí aríá wìnjìpi, ayí rìpìrìni, “Sìpìsipì nìpìkianìro nánì nìméra warìgfápa omì enì axìpi nìméra ugíawìxìni. Sìpìsipì miáyo fá wìwákíwímí yaríná ogení bì mìrarìnjìpa o enì axìpi maní bì mìyoámonìnjì.

³³ Ayá imimí wikáraríná áamá wo nurakiri ‘fwi bi menjorini.’ muriniginini. Nipikíáná xwíá tíyo bi tñni mñweañt nání xegí áamá imónigfáyo wiwaniníyí wikárigfápi nání go áwanj urínfárfani?” xwiyíá o íá roarinjagi wímeanjpi ayí apirini.

³⁴ Itiopia dánj gapimano Piripomi yarinj nñwirí re uriniginini, “Wíá rókiamoago nñriri eanj api xewaninjo nání nñriri eanjrani? Áamá wo nání nñriri eanjrani? Joxi ananí áwanj nñririéini?” urfagi

³⁵ Piripo xwiyíá Bìkwíyo eáninjí áamáo íá rófpimi dání iwamfó nuréwapiya nuri Jisaso nání repiyí winiginini.

³⁶ Awaú sñni nerimeánimi óf ayimi nuri iniigf wú wearinj e nñremori Itiopia dánj gapimano re uriniginini, “Sñwí wñnei. Iniigf e wearini. Nioni ‘Wayí omeámimi.’ nñnimónirínáyí, pí nñrakionjwírárarinjagi nání wayí mñmeapa epaxí imónimfñni?” urfagi

³⁷ [Piripo re uriniginini, “Joxi dñj bi bi mamó Jisasomini dñj nñwikwírorínáyí, ananí wayí meapaxí imónirñni.” urfagi o re uriniginini, “‘Jisasi Kiraiso Gorixomi xewaxorini.’ nñyaiwiri nání dñj wikwíronini.” nñriri]

³⁸ osí íropearinjipimi ominj mearinjomi “Re íkwíroárei.” nñriri Piripo tñni Itiopia dánjo tñni nayoari iniigfyo nání nñweri nñpáwiri e dání Piripo áamá omí wayí umeainiginini.

³⁹ Wayí numeairi awaú iniigfyo dání nímimimeámí peyaríná re eniginini. Kwíyí Ámináoyápi Piripomi aññni ménapiniginini. Aññni ménapáná Itiopia dánj gapimano Piripomi ámi sñwí bi mñwinipa nerí aiwí óf xegí wariníyimi nñríná yayí néra uniginini.

⁴⁰ Piripo weninj éfyí wininiginini. “Añj xegí yoí Asidotí ríá rémóini?” nñyaiwiri e dání nñríná añj óf e api apí ikwíroninjíyo xwiyíá yayí neainarinjpi wáf nura nñmúrorí añj yoí Sisaria rñninjipimi rémoniginini.

9

Soro Jisasomi dñj wikwíronjyi nánirini.

¹ Soro sñni áamá Jisasomi xídarigfáyí pñni wiárírixiniri éf nñremori re nñra nemeríná, “Jisasomi aninj nuxídíronáyí, mñyíó rárárininjyóninj uríkwínáná pñpikímí wianfwarini.” nñra nemeríná apaxfpaninj imónigfáyo seáyí e wimóninjo tñj e nání nuri

² omí re uriniginini, “Nioni añj yoí Damasíkasí nání nuri Judayene negí rotú añjyo awí eánigfáyí oxfrani, apixfrani, gñyí gñyí óf Jisaso tñámimi ininjyimi xídarinjagí nñwiniríná íá nñxiriri gwí nñjiri Jerusaremí re nání nñmeámí bimífa nání joxi payí bi Judayenyá rotú añj wiwá wiwámí mewegfáwa nání nñriri rñwaminj nearí niapowárei.” nñriri o payí nearí mñni wiowaráná

³ Soro payí nurápiri nñmeámí nuri nuri nuri ríxa Damasíkasí tñj e añwi e rémóaná re eniginini. Aññnami dání wíá nókiénapiríná omí wíá wókiariniginini.

⁴ Wíá wókiaráná o xwíáyo pñkínimeáaná re eniginini. Aññnami dání xwiyíá re rñnénapiniginini, “Soroxini, Soroxini, joxi pí nání nioni rñkikifó níkararinini?” urfagi

⁵ Soro re uriniginini, “Ámináoxini, joxi goxirini?” urfagi “Nioni Jisasoni joxi rñkikifó níkararinonirini.” uriniginini.

6 E nuriri re uriniginini, “E neri aí joxi niwiápnimeámi aní api ikwíroninipimi nání nuri e nweanána ámá wo joxi aga nerípi nání áwaní ririninoi.” urarína

7 Soro tñni warigfáyí e nírwapimáná xwiyfá bi miripaxí nimóniro xwiyfá rinénaparinipi arfá niwiro aiwi ámá womi sijnwí mîwinigfawixini.

8 Soro xwíayo píkínimeae dání niwiápnimeari xegí sijnwí noxoari naniri aiwi amípi wí sijnwí winipaxí mimóninagí nání omi wéyo fá nimaxiriro niméra nuro Damasikasi nírémoro

9 ninwearína o siní sijnwí mîwinipaxí neri iniigí niri aiwá niri mepa yarína sfá wiyau wiyi óriniginini.

10 Ámá Damasikasi nweaníyí wo —O xegí yoí Ananiasorini. Jisasomi uxídariní worini. Omi Ámináo oriná nupáiri “Ananiasé!” urána o “Ámináooxini, nioni nweanini.” urfagi

11 Ámináo re uriniginini, “Joxi niwiápnimeámi óf Awiaxoi rininíyimi nání nuri aní Judasoyáiwámi dání ámá aní xegí yoí Tasasi dání Soroyi rinino nání yarini wi. ‘O re rinweani?’ Yariní e wi. Ai agwi o nioni xwiyfá ririmí niarinagí nání rarinini.

12 O oriná niwinirína re winífrini. Ámá wo, Ananiasoyi rinino nwiapiri xfo ámi sijnwí anini nání wé seáyi e wikwiárfagi winí enagí nání eni rarinini.” urfagi aí

13 re uriniginini, “Ámináooxini, ámá obaxí ámá joxi ninarino nání xwiyfá rarinagfa arfá winárinini. O ámá joxiyá imónigfáyo Jerusaremi dání sipi wikárinipi nání arfá winárinini.

14 Apaxípaniní imónigfá xwéowa payí nearo wiowárenapfagfa nání ámá joxi xwiyfá ririmí nisirína yoí Jisasoyi rarigfáyo gwí yipaxí nimónimi bñorini.” urfagi aí

15 Ámináo re uriniginini, “O gí inókininí omíní niarinino imóniri yoí nioniyápi nání émayo tñni wigí mîxí ináyíyo tñni díxí Isireríyo tñni wáf uriri enfá nání ríxa rípeanáo enagí nání joxi ananí o tñni e nání uí.

16 O nioni nání wáf urimearína rñniní wímeaníapi nání xamínoni nijfá niwiri wíwapiyimíarinini.” urfagi

17 Ananiaso arfá e niwimi nuri aniwámi nipáwiri wé seáyi e niwikwiárimáná re uriniginini, “Jisasomi dní niwikwírorai nání gí nrixímeá imóniní Soroxini, Áminá Jisaso, óf joxi bariníyimi sináni simónino joxi ámi sijnwí aniri kwíyí oyápi sixí rimímorini eni nání nirowárenapfagi barinini.” urána axiná re eniginini.

18 Sijnwíyo yániní imóniní upárinipi ríxeámioaniginini. Ríxeámioáná o ámi píraniní sijnwí naniri nání niwiápnimeari wayí niameámáná

19 aiwá niniri ení sixí eániginini.

Soro Damasikasiyo ninwearína uréwapiyiní nánirini.

Soro ámá Jisasomi xídarigfá Damasikasiyo nweagfáyí tñni sfá wí ninwearína kikiá bi mé re eniginini.

20 Apaxí mé xegí Judayíyá rotú aní wí e wí e mirininyo nipáwiemeri Jisaso nání “Ayí Gorixomi xewaxorini.” urimeniginini.

21 E urimearína xfo rarinagí arfá wiarigfáyí nñni aniní ududí niwiniro re nriiga ugíawixini, “Jerusaremi dání ámá Gorixomi xwiyfá ririmí niwirína yoí Jisasoyi rarigfáyo rikikíró niwikárimí bño, ayí ro menirani? Ámá re dání axípi yarigfáyo eni gwí niyiri niameámi nuri apaxípaniní imónigfá xwéowa tñni e wáriminiri bño, ayí ro menirani?” nriiga warína

22 Soro wáf nurimeri píraninji nirenwipéa nurína xegí Judayo ududí winí nurekáriri “Ámá Gorixo yeáyí neayimixemeanfa nání urowárenapiño, ayí Jisasorini.” urarína ayí o e urarinjipi xopírará wipaxí bi mimónigfawixini.

Judayí Soromi mekaxí umegfá nánirini.

23 Sía ayá wí ríxa nímúromána enána xegí Judayí Soromi pikianiro nání awí neániro mekaxí meágfa aiwi

24 Soro ayí xfo nání mekaxí méfapi nání arfá wíagí nání ayí o éf uminiri nání peyeáná opikianeyiniro aní api nípimini ákináyo midimidáni fwí ge ge iníne ikwáwiyimiraní, áríwiyimiraní, ínina aninjí awí niroa pwarinagfa aiwi

25 xegí uréwapiyarinjyí re egfawixini. Ríxa sía yinínána Soromi soxí fá xwé wúmi nímíarimána gwí nípimána ákináyo seáyí émi dání awayini nímamówara wepínána o xwífa míde dání niroámínimeámí unínigini.

Soro ámi Jerusaremí nání unj nánirini.

26 Soro ríxa Jerusaremí nání nuri e nírémómána xewaninjo ámá Jisasomí xídarigfáyí tñi gwiaumí oinimniri yarína ayí “O ení nene tñi Jisasomí xídarinwáyí womaní.” niyaiwiro wáyí niwiéra warinagfa aiwi

27 Banabaso omí sanjí nurápiri wáf wurimeiarigfáwa tñj e nání nírimeámí nuri Soro óf e nuri Ámináomí sinjwí winiri o tñi xwíyífa riniri enjpi nání repiyí wiri o Damasikasi ninjweari Jisaso nání wáf nurirína ayá igigí mé urarinjipi nání repiyí wiri enínigini.

28 E enína dání Soro Jisasomí dñj wíkwíroarigfáyí tñi gwiaumí niniro anani Jerusaremí anj nípimini nemerína ayá igigí mé Áminá Jisaso nání nuréwapiya nuri yarína

29 Judayí émayí tfámini xirigfáyí niwiápnimearo re egfawixini. O tñi xwíyífa ximiximí niniro mixí nírínfasána ríxa “Omí píyo dání pikianiréwini?” níriniro e yaniro warinagfa aiwi

30 Jisasomí dñj niwíkwíroro nání xegí xexirímeá imónigfáyí omí owikáraneyiniro rinarigfapi nání nijfá nimónimána omí nimeámí anj yoí Sisaria nání niwero e dání anj Tasasi tñjmi nání urowáraugfawixini.

31 Ayínáni ámá Jisaso yá sýikí imónigfá Judia píropenisýo njweagfáyíraní, Gariri píropenisýo njweagfáyíraní, Samaria píropenisýo njweagfáyíraní, nñni niyopiýárirí ninjwearo dñj síkíki nomixíga nuróna Ámináo nání wáyí wiro kwíyí Gorixoyápi aríra wiri yarína ámá sinj wíni wíni níkumixíga ugíawixini.

Pitao Iniasomí nanj imixinj nánirini.

32 Pitao anj api api ikwíroninjyó nemerína anj yoí Ridayí rininjipimi nání niweri nírémori ámá Gorixoyá imónigfá e njweagfáyí tñi ninjwearína

33 ámá wo —Xegí yoí Iniasoyí rininjorini. Xegí enj nñni síwímí eno enagi nání ikwianwíyo wenána xwiogwí wé wúmi dánj waú wo múronjorini. O ikwianwíyo wenagi Pitao sinjwí niwiniri

34 re urinínigini, “Iniase, Jisasi Kiraiso píraninjí simixfagi nání niwiápnimeari díxí ikwianwí kíroarei.” urána re enínigini. O axína wiápnimeanínigini.

35 Niwiápnimeari emearinagi ámá anj api Ridayí rininjipimi dánjyí tñi ámá ayoxí Saroniyí rininjipimi njweagfáyí tñi omí sinjwí e niwiniro nání níkinimóniro Ámináo tfámini dñj wíkwírogfawixini.

Pitao urána Tabitá wiápnimean nánirini.

36 Anj yof Jopayi rininjyo apixj Jisasomi xdarinj wí —Í xegj yof Tabitaíriní. Girikiyf pfné tñni Dokasíriní. Í kikiáf bi mé aninj minf áma uyípeayf imónigfáyo nání ayá niwianírí nání sanj nurápa warinjíríní.

37 Í Pitao siní Ridayo nweañána simixf niweri peninjiginí. Péagi piyími píraninj ígfá nearo anj awawá ikwíroninjyo seáyf émi nitimáná

38 “Pitao anj yof Ridayo nweani.” rinarinjagfa arfá niwiro Jopa anj apimi dání anjwí e enagi nání Jisasomi xdarigfáyf wigf waúmi uowaráná awaú nuri waunf rixinj re urigfisixiní, “Joxi nene tñf e nání beí. Siní mepaní.” urfagfi

39 Pitao niwiápnimeámi awaú tñni nibiro anj e rémóáná ayf anj awawá seáyf émi ikwíroninjwámi nání nipemeámi nipeyiro apixf anf imónigfíwa xfo roñe anjwí e éf nírómáná nwf nearo raprapf aikf amípi nñni í siní wíyf tñni niñwearfná imixagfpi swwá niwia warfná

40 Pitao ayo “Wáfmi nání peyeápoyf.” nurowárimáná xómíñf niyikwiri Gorixomi yarínj niwimáná apixf piyí wenfmíní níkinimónírí re urinjiginí, “Tabitaíxí, wiápnimeáí.” uráná re eninjiginí. Í ríxa sñwí noxoari Pitao nweañagi niwinírí sá wírarínñe dání niwiápnimeari éf nweañinjiginí.

41 Niwiápnimeari éf nweááná Pitao ími wéyo ía níxírímáná nimfeyoari áma Gorixoyá imónigfáyo tñni apixf aníwami tñni ení rfaiwá nurírí ríxa fwiapáná í ámi sñf úagi nání ayo mñni wininjiginí.

42 Pitao e éfpi nání áma anj Jopayi rinñe nimíní nweagfáyf arfá niwiárróná obaxf wí Ámínáomi dnj niwíkwíróa ugawixiní.

43 O sfá ayá wí Jopa niwerfná áma wo tñni —O xegj yof Saimonoyf rininjoríní. Burímákau wará enj eri yeáyf imixírí yarínjoríní. O tñni nweagfíríní.

10

Anjnajf wo Koniriasomi sñjání urónapíñf náníríní.

1 Anj yof Sisariayf rininjipimi áma wo —O xegj yof Koniriasoyf rininjoríní. Émáyf porisf simíñf niwíníro axe gwf mónigfá Itariyf rininjyo seáyf e imóninjyf woríní.

2 “Gorixomi píraninjf ouxfdmíní.” niyaiwirí aninj minf yarínjoríní. O tñni áma xegf anjyo nweagfáyf tñni Gorixo nání wáyf niwiníro nání Judayf uyípeayfyo sanj urápayírí nígwf mñni wiayírí yarínjoríní. Íníná Gorixomi xwíyfá rírimf wiayarínjoríní.

3 O sfá wiyimi 3:00 p.m. imónijnána oríñá winarfná anjnajf Gorixoyá wo niwímeari re urinjiginí, “Koniriasoxíní!” urfagi

4 o sñwí agwf niwinárinjísáná sírf nípkínírí re urinjiginí, “Ámínáoxíní, píriní?” urfagi anjnajo re urinjiginí, “Gorixo xwíyfá joxi rírimf wiayarínjpi arfá sírf uyípeayfyo sanj nuráprfná mñni wiayarínjpi sñwí ranírí nerí nání yayf winarínjagi nání nirowárenapíñoi.

5-6 Agwf joxi áma wo Saimonoyf rininjomi —O xegj yof bi Pitaoríní. O áma burímákau wará enj eri yeáyf imixírí yarínj Saimonoyf rininjoyá anj rawírawá imanfpá tñni mírínjwámi nweani. Omi wirímiaupírí nání Jopa nání áma wami uowárei.”

7 Anjnajo e nurími úáná Koniriaso xegf anjwámi omíñf wíarigfáyf waúmi “Eíní.” nurírí simíñf wínarínj xfo tñni aninj minf emearínjf womí ení —O “Gorixomi píraninjf ouxfdmíní.” niyaiwirí aninj minf yarínjoríní. Omi ení “Eíní.” nurírí awami

8 amípi níní anínajo uríípi nání repíyí níwimáná Jopa nání urowáríñiginí.

Pitao ikwákwá níyáírí wíníñípi náníríní.

9 Sá wegíáwa wíápi tíní níwiápínimeámi nuro nuro síní óf e nuróná Jopa tíñí e anwí e rémoaníro yaríná Pitao ikwawedí imóníñáná Goríxomi xwíyá rírímí wimínírí nání aní xfo wearíñiwámí wáiwíyo níxéga nípeyírí aní ríwí seáyiyo ikwíróníñe dání e yaríná

10 agwí wíagi “Aiwá onímíní.” níwimónírí aí ayí aiwá síní ríyamí yaríná ikwákwá níyáírí

11 weníñí yáníyí wíníñíniginí. Anínami dání óf nínímáná rapírapí xwé wúníñí imóníñí bí mídání biaú mídání biaú fá níxírímáná xwíáyo nání awayíní nímamówára wépíníñaríñagi níwínírí

12 ríxa xwíáyo ikwíárínáná weníñí éyí wíníñíniginí. Nañwí xwé xíxegíní tíní amípi agwí tíní napéa waríñípi tíní íñí xíxegíní tíní iwáfpimí wenagi wínaríná re eníñiginí.

13 Xwíyá bí nírinénapírí re uríñíniginí, “Pitaoxíní, níwiápínímearí nañwí apí nípíkírí neí.” uríagi aí

14 Pitao re uríñíniginí, “Ámínáoxíní, aga oweoi. Nañwí Judayene ñwí ikaxí eáníñípmí dání ‘Nwíáríní.’ ríníñípi, ayá nínínírí piaxí neánípaxí imóníñípi síní múnfáoní enagi nání joxí nírfípi wí emíméíní.” uríagi

15 xwíyá ámi bí re rínénapíñíniginí, “Goríxoní ríxa ‘Nwíá mimóníní.’ rárípi nání síní díní re miyaiwipantí, ‘Nínírínáyí, síní ayá nínínírí piaxí neánípaxí imóníñípiríñaní?’ miyaiwipantí.” rínénapíñíniginí.

16 Pitao síñwí wínírí arfá wirí éfpi axípi biaú bí níwínayimáná enáná re eníñiginí. Iwáfpí apaxí mé nípeyírí anínami aíníñíniginí.

17 Pitao ikwákwá níyáírí wínípi nání “Pí nání rfa wíníñíní?” níyaiwírí ududí ayá wí níkaríga waríná re eníñiginí. Ámá Koniriaso xfo tíñí e nání wáf urowáríáwa aní wíyo Saimonoyá aní nání yaríñí níwiéra níbímáná ríxa ákíñá fwi e níronapíro

18 rfaiwá re rígfawixíní, “Ámá Saimono ámi yoí bí Pitaoyí ríníño re ríñweaní?” rfaiwá e raríná

19 Pitao ikwákwá níyáírí mfkípi nání “Pí nání rfa wíníñíní?” níyaiwírí díní e píkínaríná Goríxoyá kwíyípi omí re uríñíniginí, “Arfá ní. Ámá wáu wo joxí símeaníro nání pfa siaríñoí.

20 Wigí díníyo dání marfái, níwaníñoní awa joxí siríménapírí urowárenapfá enagi nání joxí níwiápínimeámi níwépínírí díní obíboxí ‘Pí nání rfa yaríñíní?’ mímó ananí awa tíní níkumíxínírí nawíní úpoyí.” uríagi

21 Pitao awa rogíe nání níwépínírí re uríñíniginí, “Arfá nípoyí. Ámá soyfíne pfa yaríño, ayí nioní nání yaríñoí. Soyfíne pí nání bóoyfíneríní?” uríagi

22 awa re urígfawixíní, “Koniriaso —O porísí 100 imónígfáyo seáyi e wimóníñoríní. Ámá wé róníño níwimónírí Goríxomi wáyí wiaríñoríní. Díxí Judayí níní ‘O ámá nañoríní.’ rarígoríní. Omí anínají wo re urénapíñíniginí, ‘Joxí xwíyá o rírínfápi arfá wirfá nání omí wirímiaupírí nání díxí wami urowárei.’ urénapíñí nání bfwáoneríní.” uríagfá

23 Pitao “Ananí níwiapíro nioní tíní sá oweaneyí.” uríñíniginí.

Pitao Koniriasoyá aníwámí nání uní náníríní.

Sá weño wáfapí tñni niwiápñimeari awa tñni nuróná áamá Jopa dánj Jisasomí dñj niwikwírooro nání xexirímeá imónigfáwa tñni nawíní nuro

²⁴ ófmi sfá wiyi wegfáwa niwiápñimeami warfna Koniriaso xegí xexirímeáyí tñni xegí níkumixiniri emearigfáyí tñni awí neaárímáná wenñj nerí ñweañáná Pitao añj apimi Sisariayí rññjñpimi nírémorí

²⁵ añj Koniriasoyáiwámi páwimñiri éfyí o Pitao tñni nerimeánrfná oyá síkwí tñj e nípíkinimeari mñj xwíáyo íkwíroññigñi.

²⁶ E éagí aiwi Pitao omí árúwí numearí re urñññigñi, “Joxi niwiápñimeari éf roí. Nioní ení sa áamá wonrñni.” nuríri

²⁷ o tñni xwíyá nírññiri nerimeánmí nípáwirfná áamá obaxí awí neánro ñweañagfa niwññiri

²⁸ re urñññigñi, “Judayene re rññarñwápi nání émayíné xamññyíné ení nñjfa imónññoi, ‘Nene émayí tñni gwiaumí ninñranénarani, xwíyá nñwearanénarani, apimi dání negí ñwí ikaxí rññarñwápi wiaññarñwñni.’ E rññarñwápi nání xamññyíné nñjfa imónññoi. E nerí aí Goríxo nioní re oyaiwiníri orññá nípárññigñi, ‘Émayí aí wo tñni gwiaumí minípxí mimónñni.’ E oyaiwiníri orññá nípárññj éñagí nání ‘Émayí tñni gwiaumí ninrññá piaxí eánípxíñni.’ wí sñni rípxonímani.

²⁹ Goríxo síwá éññj níñ éñagí nání áamá rowa nioní nírimeanro báná nioní urakímññiri wí murí sa arfá niwiri númi bññanigñi. Ayñnání yarññj bí oseaimñni. Pí nání nírimeáññññni?” urfagí

³⁰ Koniriaso re urñññigñi, “Nioní agíñá ayímñni sfápi tñni xixeni reyáíñá 3:00 p.m. imónññáná añj riwámi dání Goríxomi xwíyá rññimí wiarfná re éññigñi. Áamá rapírapí xwññfá eaarññj yíññj wo nírónapíri

³¹ re nírñññigñi, ‘Koniriasoxñni, joxi Goríxomi yarññj wiarññjpi arfá sirí joxi áamá uyípeayíyo arírá wiayarññjpi síñwí raníri nerí nání yayí winarññagí nání nírrowáréñññoi.

³² Agwí joxi áamá wo Saimonoyí rñññomí —O xegí yoí bí Pitaorñni. O áamá burímákau wará éñj erí yeáyí imíxiri yarññj Saimonoyí rñññoyá añj rawírawá imanñpá tñni mñññññwámi ñweani. Omí wirímiaupíri nání Jopa nání díxí wamí uowárei.’ nírññagí

³³ nioní sñni mé añññi áamá wa joxi sirímeapíri nání uowáráná joxi nanj nerí awa tñni bññni. Agwí nene Ámñnáo ‘Xwíyá ayo uríññññni.’ rñññjpi nípñni arfá wianírane nání Goríxoyá síñwí anññe dání awí neánárññane ñweañwñni.” urñññigñi.

Pitao añj Koniriasoyáiwámi dání uréwapññj nánññni.

³⁴ Pitao manj nñoámorí re urñññigñi, “Xámi nioní Goríxo yarññjpi nání majfá nerí aiwi agwí ríxa nñjfa imónñññni. O wí sfmí sfmí e níméññ anímí yarññññj epaxomani.

³⁵ Omí wáyí wiro wé rónññj imónññjpi ero yarígfá gñyí gñyí gwí wirí wirímí dánj imónigfáyí aiwi xfo tññmñni báná ananí yayñni niwiri umímññarññññni.

³⁶ Xwíyá Goríxo Isírerene yanj neaiapññj rípi nání seyíné ríxa nñjñññni. Jisasi Kiraisomí —O Ámñnáo nimónññi áamá nñyoní seáyí e wimónññññni. Omí dñj wíkwíroarññwápi dání Goríxo tñni píyá wíññññpaxí imónñññni.

³⁷ Jono xámi wayí xegí umeaññjpi nání wáf nememáná éññá Gariri dání iwamfo nimóga bíri Judia píropenísíyo amí amí imónññmerí éññpi nání xamññyíné nñjñññni.

³⁸ Nasareti dánj Jisaso nánì rariñini. Omì Gorixoxoyá dñj ukikayonagì nánì nemeríná ámayo nanñini ñwiiri áamá obo dñj ñixixérori sipí wikárarinñyo ñiyoni nanñi imiximeneñpi nánì seyíne ríxa ñijfárinì.

³⁹ Amipí o negí Judayí anñyo eri negí anñ xwé Jerusaremipimi dánì eri enñpi wone sñwí wñaronñwáone riwonerini. Omì ñipikironá yoxáño yekwíroárñagí aí

⁴⁰ sía wiyáú wiyi nórimáná enñá Gorixoxoyá dñjño dánì ñwiápnimeari áamá sñwí anigfe dánì sñjání wimóninñini.

⁴¹ Gí áamá Judayí ññi sñwí anigfe dánì marfái, áamá Gorixoxoyá enñá dánì sñwí wñaróríxinñi neaeyironone —None o xwáripáyo dánì ñwiápnimeamáná enñá o tñi iniñgí ñrane aiwá ñrane enñwáonerini. Noneyá sñwí anñwaé dánì sñjání ñineaimóninñi

⁴² sekaxí re nearinñini, ‘Soyíne nioní nánì ámayo wáf urimero “Ámá sñjñ ñweagfáyo tñi ríxa pegfáyo tñi ñiyoni áwini e ññweamáná wigí yarigfápi eyeyíromí enña nánì Gorixoxoyá rípeano, ayí orini.” Áwanñ e urimero érixini.’

⁴³ E nearinño nánì wáf nearókiamoagfá ññi re nearagforini, ‘Ámá omi dñj wikwírófáyí ññi xfo wiinñpimi dánì Gorixoxoyá anani yokwarimí wiarinñini.’ nearagforini.” urinñini.

Émayo Kwíyí Gorixoxoyápi waíninñi náninñi.

⁴⁴ Pitao xwiyfá api sñi nura warfá re enñini. Ámá xwiyfá o rariñpi arfá wiarigfáyo ñiyoni kwíyí Gorixoxoyápi waíninñini.

⁴⁵⁻⁴⁶ Kwíyí Gorixoxoyápi waínáná Judayí Jisasomi dñj wikwíroarigfá Pitao tñi bíyí wenñi éfáyí winigfawixini. Xwiyfá arfá wiarigfá tñi ríxa pñe xixegfáni ayí majfá imónigfáyí rñro Gorixoxoyá seáyí e umero yarñagfá ñwiniro nánì re yaiwigfawixini, “Gorixoxoyá xegí kwíyí émayo sipí mñwí nene xwé ayá wí neaiapinñi ayo eni anfá axípi ríxa wiarini?” ñiyaiwiro ududí nikáñga warfá Pitao re urinñini,

⁴⁷ “‘Ámá kwíyí Gorixoxoyápi waíní tñi iniñgí tñi wayí meapaxí mimóninñi.’ go rinñi? Oweoi, kwíyípi nene neaainñi axípi waíní enñagí nánì ámá wo e rípxí mimónini.” nurini

⁴⁸ sekaxí re urinñini, “Ámá tño Jisasi Kiraisomi dñj wikwíroarñagfá nánì wayí umeaipoyí.” uráná ayí “‘Joxí nene tñi sía ámi wini re onñweaneyí.’ neaimónarinñi.” urigfawixini.

11

Pitao Koniriasoyá aniwámí enñpi Jerusaremí dánì áwanñ urinñi náninñi.

¹ Wáf wurimeiarigfáwa tñi áamá Jisasomi dñj ñwikwíroro nánì xexímeañinñi imónigfá Judia piropenñyo wí e wí e ñweagfáyí tñi xwiyfá rñpi rñarinñagí arfá ñwiro “Émayí eni Gorixoxoyá xwiyfápi arfá ñwiro dñj wikwíroarñagí.” rñarinñagí arfá ñwiro ñweañáná

² Pitao Jerusaremí nánì ñiyiri rémóaná xegí Judayí wí —Ayí Jisasomi dñj ñwikwíroro aiwí re rarigfáyírinñi, “Émayí Jisasomi dñj ñwikwíroróná iyí sñmí sfo ñwákwiniro nene imóninñwápa nimóninñóná, ayí ananinñi.” rarigfáyírinñi. Ayí wí Pitaomi mixí nuriro

³ re urigfawixini, “Joxí pí nánì negí yarñwápi ogámí nerí émayí, iyí sñmí sfo ñwákwiniro egfáyí tñi gwiaumí ninñi nawini aiwá ññinñini?” urfagfá aí

4 Pitao xámi imóníe dáni repiyí nīwiéra nurī nurenwīpéa nurfna re urīnīnigīni,

5 “Nioni añí yoí Jopayo nīnwearī Gorixomi xwiyá rīrīmí nīwirfna íkwíkwí nīyārīrī orīnā nīpáránā wenīnī yánfáyí wīnīnīnigīni. Rapīrapí xwé wúnīnī imónīnī bī mīdánī biaú mīdánī biaú nīxīrīmánā añīnamī dánī awayīnī nīmamówārīga weaparīnīnī nīwīnīrī nioni tīnī e ik-wiárīnēnapánā

6 rapīrapí iwáf inīnūmī píránīnī sīnīwí owīnīmīnīrī ínīmī sīnīwí agwí wīnīfáyí wīnīnīnigīni. Nanīwí ámā iwí mearīgífáyí tīnī sayí tīnī agwí tīnī nīropéa warīnīfáyí tīnī inī tīnī ínīmī wenīnī nīwīnīrīfna

7 añīnamī dánī xwiyá re rīnēnapīfagī arfá wīnīnīnī, ‘Pitaoxīnī, nīwiápīnīmearī nanīwí apī nīpīkīrī net.’ nīrīfagī arfá nīwirī aī

8 nioni re urīnīnīnī, ‘Ámīnāoxīnī, amīpī “Nwáfārīnī.” rīnīnīfīpī, nīnīrīfna pīaxí eánīpaxí imónīnīfīpī sīnī iwamfó gīgí bī méáonīrīnī. Aga wī nīmīmēnī.’ urīfagī aī

9 xwiyá añīnamī dánī rīnēnapīfīpī ámī bī nīrīnēnapīrī re nīrēnapīnīnīnī, ‘Gorixonī rīxa “Nwáfā mimónīnī.” rārīfapī nānī joxī sīnī dīnī re mīyaiwīpanī, “Nīnīrīfnaíf, sīnī ayá nīnīnīrī pīaxí neánīpaxí imónīnī.” mīyaiwīpanī.’ Xwiyá e nīnīrēnapīmánā

10 xwiyá apī axīpī biaú bī nīnīrēnapīmánā írīrīwáfīpī ámī añīnamī nānī mīxeánēnapīnīnīnīnī.

11 Mīxeánēnapánā axínā re enīnīnīnī. Ámā waú wo —Awa Sisaria dánī nioni tīnī e nānī uowárīfāwarīnī. Awa añí none wearīnīwáiwámī rémónapīgíawīxīnī.

12 Rémonapánā kwíyí Gorixoyápī re nīrīnīnīnīnī, ‘Joxī awa tīnī ananī uī. Awa tīnī nawínī nurónā dīnī kīkīmī nīmóga nurī “Pī nānī ámā rowa tīnī warīnīnī?” mīyaiwīpanī.’ nīrīfagī nioni tīnī ámā Jisasomī dīnī nīwīkwíroro nānī nīrīxīmeá imónīgífá wé wíúmī dānī wo rowa tīnī nurane ámā nioni nānī uowárēnapīoyá añīwámī páwíánā

13 o xegí añīyo añīnājí wo sīnīnī nīwīmónīrī urīnīfīpī nānī repiyí nīneairī re nearīnīnīnīnī, ‘Añīnājō re nīrīfīnīnīnī, “Dīxí ámā wa Saimonomī —Oyá yoí bī Pitaorīnī. Omī wirīmīaupīrī Jopa nānī uowárei.” nīnīrīrī

14 re nīrīfīnīnīnī, “Xwiyá o nībīrī rīrīnīfāpī joxī tīnī ámā joxīyá añīwámī wearīgífáyí tīnī arfá wīpīrīfāpīmī dánī Gorixo yeáyí seayīmīxemeanfārīnī.” Añīnājō e nīrīfīnīnīnī.’ nearīfagī

15 nioni xwiyá iwamfó urēwapīyarīfna re enīnīnīnī. Kwíyí Gorixoyápī nene xámi nīneaīmearīfna neaínīnīfpa ayo enī axīpī waínīnīnīnīnī.

16 Axīpī waínīfagī nīwīnīrī xwiyá Ámīnāo nearagí rīpī nānī dīnī nīrónīnīnīnīnī, ‘Jono inīgí tīnīnī wayí seameaīfagī aīwī Gorixo seyīné xegí kwíyífīpī tīnī wayí seameainfārīnī.’ rīnīfīpī nānī dīnī nīrónīnīnīnīnī.

17 Gorixo nene Ámīnā Jisasi Kiraisomī dīnī nīwīkwírómánā enīánā xegí kwíyífīpī anfá neaīpīnīfpa ámā ayo enī axīpī wīagī nānī ‘Nioni Gorixo xegí dīnīyo dánī yarīnīfīpī pīrī urakīpaxorīnī.’ rīseaimónarīnīnī?’ urīfagī

18 awa xwiyá Pitao urīfīpī píránīnī arfá nīwīro omī ámī xwiyá bī murí Gorixomī seáyí e numerónā re rīgíawīxīnī, “Gorixoyá dīnī tīnī émáyí enī wīgí fíwí yarīgífāpī rīfíwīmīnī nīmamoro dīnī nīyīmīnīnī imónīnīfīpī meapaxí imónīnīnī.” rīgíawīxīnī.

Adiokī nīweáyí wī Jisasomī dīnī wīkwíróánā imónīnīfīpī nānīrīnī.

19 Xámi Sītipenomī nīpīkīrónā Jisasomī dīnī wīkwíroarīgífáyo xeanīnī nīwīkārīro xīdīxīdowārī éagía émáyí añīmīnī numīamorónā wī xwáfā

rawirawápami enípi xegí yoí Pinisia ηwearo wí pirinwí Saipirasi riniñiyimi ηwearo wí aní bí xegí yoí Adioki ηwearo neróná xwiýfá Gorixoyápi émáyo muréwapíyí wigí Judayoni nuréwapíya nuro aí

²⁰ wigí wa pirinwí xegí yoí Saipirasí dání xirigfáyí tñni aní yoí Sairini dání xirigfáyí tñni Adioki nírémoro wáf nurimeróná émáyo ení xwiýfá Áminá Jisaso nání yayí winipaxípi nura emegfawixini.

²¹ E yarfná Áminá Gorixo dñf ukikayori ení sixí weámixiri yarñagi nání ámá obaxí wigí ηwíá nání yarigfápi arfá nikeamoro Ámináo tñmíni níkinimóniro dñf wíkwírogfawixini.

²² Ámá Jerusaremí dání Jisasoyá siyikí imónigfáyí xwiýfá rípi rinarñagfá arfá níwiro “Adiokiyo émáyí obaxí Jisasomí dñf wíkwíroarñojí.” rinarñagfá arfá níwiro nání Banabasomí Adioki nání urowáfagfá

²³ o nuri aní apimi nírémori winññigini. Gorixo émáyo wá níwianiri ayo wimixarñipi níwinirfná dñf nífá níwiniri ení rírémixí níwiri re urññigini, “Gorixomí wí ríwí mumó anñf miní ayá tñni xídfírixini.” urññigini.

²⁴ O ámá naní yarñjo imóniri Gorixoyá kwíyípi ayá wí sixí winiri Jisasomí dñf ayá wí wíkwírori yarñjo enagi nání e urññigini. Ámá obaxí Ámináomí dñf wíkwírófáyí axññf nímoniro níkumixíga warñagfá

²⁵ Banabaso Soro nání pñf emíñiri aní yoí Tasasí nání nuri

²⁶ apimi ηweañagi níwiniri níwirimeámí bñíwaú nawíni Adiokiyo niñwearíná ámá e dñf Jisasoyá siyikí imónigfáyí tñni awí neánayiro obaxí wíyo nuréwapíya nuríná xwiogwí wo awaúmí e múronñigini. Adiokiyo e íná dání ámá wí ámá Jisasí Kiraisomí uxídarigfáyí nání yoí Kirisiteniyí iwamfó wírigfáriní.

²⁷ Íná wíá rókiamoarigfá wa Jerusaremí pñni níwiárimí Adioki nání níweapiro

²⁸ wigí wo Agabasoyí riniñjo éf nírori Gorixoyá kwíyíyo dání wíá nurókiamorí re urññigini, “Aiwá nání xwíá tñyo niyoní aga dfwí ayá wí ikeamónanfwarini.” E urñipi Romíyí mixí ináyí Kírodiasoyí riniñjo menweañáná dfwí api ikeamónagfá nání

²⁹ Jisasomí xídarigfáyí woní woní xixegíni níwipaxí imóniñpa wigí dñf re yaiwigfawixini, “Negí nírixímeá Judia píropenisíyo ηweagfáyo arírá wianfwa nání nígwí api api nítirane wiowáfwanigini.” níyaiwiro

³⁰ xixeni e nero nígwí awí eáfápi Banabaso tñni Soro tñni awaú nímeámí nuri Jisasoyá siyikí imónigfá Jerusaremí ηweagfáyo wípenweagfáwami mñni wípísí nání wiowáfawixini.

12

Mixí ináyí Xeroto Jemisomí pñkiri Pitaomí gwí uyiri ení nánírini.

¹ Íná Judayí mixí ináyí Xeroto Jisasoyá siyikí imónigfáyí wíyo rikikirfó wíkarini nání fá níxiriri

² porisí wamí uráná kirá tñni Jonomí xiráo Jemisomí pñkigfawixini.

³ Jemisomí pñkiagfá nání Judayí yayí yarñagfá níwiniri Xeroto sipí ámí bñ nerí re enñigini. Pitaomí ení fá xirññigini. Sfá Pitaomí fá xirññiyi tññíná Judayí Gorixo eníná múronñipi nání dñf mopíri nání bisfkerfá yisí mayí úrapí nímixiro narigfíná omí Xeroto fá xirññigini.

⁴ Omí fá níxirimáná re yaiwiññigini, “Sfá Anñnajo Neamúroagoí riniñf rípi ríxa pwéáná omí gwí aníyo dání nímixearí ámá nñni síñwí anigfáe dání

xwirixí numeri pikíimigini.” niyaiwiri gwí anjyo niñwirárfná porisí awí eánigfá biaú biaú xixegíni waú waú awí mearoayiprí nání wáriniginini.

⁵ E wáráná Pitaomi gwí anjyo awí mearoarínagfa aí Jisasoyá sityikí imónigfáyí Gorixo omí arírá owininiri aninjí miní arfá rfa wé yarinjé niwiéra ugíawixini.

Anjñajf wo Pitaomi gwí anjyo dání mixelanjf nánirini.

⁶ Sfá Xeroto “Ayimi omí nimixeari áamá sñwí anigfe dání xwirixí uméimigini.” yaiwinjyi sini wfa mónináná Pitaos senfá wírfkau niyárimáná áwinimi sá wenáná porisí waú midimidáni ñweari wa gwí anj ówanj niyárimáná bfaríwami dání awí roro enáná re eniginini.

⁷ Ámináo yá anjñajf wo nironapiri gwí anjyo wfa ókiaráná Pitaomi miwíyo saiwiárf wiminiri nání ayñwí núrori re uriniginini, “Joxi anjni wiápnimeat.” uráná re eniginini. Senfá arfkaú xegí wéyo dání ikweámioaniginini.

⁸ Senfá arfkaú ikweámioáagi anjñajo ámi re uriniginini, “Dixí arerixí yiniri sikwí sú yiniri ei.” nuriri o ríxa e éaná re uriniginini, “Dixí iyfá níkfkiyinimi níxfdei.” urfagi

⁹ gwí anj awami dání omí númi nipeyeari númi nurfná “Anjñajo niri xwiyfá niri yarinjpi, ayf nepa rfa niarini?” miyaiwí “Sa orinjá rfa wininini?” niyaiwiri

¹⁰ awaú porisí xfo tñj anjwi e awí rogíawami múrori jfami awí rogíawami eni múrori nemáná ákinjá ówanj ainixí tñi imixininjñami — Anami pñi niwiárimí nipeyearfná gwí anjyo pñi niwiárimí ríxa anj api ikwíroninjñimi emearigfánariní. Ana tñj e rémoáná re eniginini. Xegípi íkwimniniginini. Xegípi íkwimnáná nipeyeari óf wiyimí nuríná re eniginini. Anjñajo ríxa pñi niwiárimí úaná

¹¹ Pitaos xegí dñj ífá níxiriri re riniginini, “Ámináo nioni éf nimínimniri nání xegí anjñajo nurowárenapiri Xeroto ‘Gf enj eáninjyo dání e wikárfimigini.’ yaiwiarinjpi pfrf urakiri gf Judayf ‘Xeroto omí e wikárfwiniginini.’ niyaiwiro dñj wikwímoarigfapi pfrf urakiri nerí gwí anjyo dání nimixeáonirfani? Oyi, e níonirini.” riniginini.

¹² Dñj e ífá níxirimo anj apixf Mariaíyi rininjf wíyá —Ími xewaxo Joni Makorini. Omí xinái Mariaíyi rininjyá anj iwami nání nuri áamá obaxf anjwami awí neánárimáná Gorixo xfomi arírá owininiri nání yarinjé niwia warfná niremori

¹³ ákinjá íwí mífde dání iwanj neari ikaxf rimákíaná apixf wí, anj iwami xináinjñf nimóniri ominjf wiarinj wí —Í xegí yoí Rodairini. Í iwanj neániri ikaxf rimákínfagi nání gorfaniri sñwí owinimniri nuri

¹⁴ “Goxirini?” nuriri Pitaoyá manj uminjñfagi nání dñj nífá wíagi re eniginini. Xami ówanj miwíkwíomeá anjni nuri ayá tñi re uriniginini, “Pitaos ákinjá ówanjyó bfaríwamini dání biraiwo roni.” urfagi

¹⁵ áamá ayf re urigíawixini, “Jíxi xaxá nerí rarinini.” urfagfa aí í axípi arfki ámi bí tñi urarfná ayf re urayigíawixini, “Pitaoyá anjñajo rfa roni?” urayarinjagfa aiwi

¹⁶ Pitaos sini ówanj iwanj neari ikaxf rimákiarinjagi ayf nuro ówanj níkwiro winigíawixini. Pitaos riwo ronjagi niwiniro dñj niyága úagfa aí

¹⁷ Pitaos ayf xwiyfá mriipa oépoyniri wé ówanj nuyimáná Ámináo niwiiri gwí anjyo dání nimeámi nupeyearfná éfpi nání repiyf niwiéra nuri re uriniginini, “Jemisomi tñi negí nírixímeá imónigfáyo tñi nioni níf api nání áwanj urírfrixini.” nurárimí nipeyeari mí nání uniginini.

18 Rixa wáf ónáná porisf Pitaomi awí mearoarigfáwa o mñweañagi nñwiniro “Pitao arige neri rfa uñoi?” nñriniro ayá ípfpfá nñwiráriga warfná

19 mñxf ináyf Xeroto Pitao nánf pfa néra nuri pfa nñmeginárímáná porisf awí mearogfa awami yarñf imímf nñwiárímáná wfamf sekaxf re urññinigññf, “Awami nñmeámf nuro pikípoyf.” Sekaxf e nuri mo Judia pñropenifyo pññf nñwiárímf añf yof Sisaria nánf nñwerf e urñññinigññf.

Mñxf ináyf Xeroto penf nánññññf.

20 Xeroto ámá Taia ñweáyo tññf Saidonf ñweáyo tññf wikf bñ onñmiápi mñwónf ayá wí wónarññagf wigf wí awí neánárímáná o ñweañe nánf nñbñro xámf Xerotoyá gapñmanf seáyf e imónigfá wo tññf —O xegf yof Bñrasitasorññf. O tññf xámf Xeroto wikf wónarññpñf nánf xwñyfá nñmñxñro re urññfawixññf, “Joxf Xeroto wikf neónarññpñf nánf omñ xwñyfá nñneaurñyirñf pñyfá neawñriñf. Ámá ðñxf mñxf ináyomñ simañwñyónññf wurññigfáyo aiwá bf yarññwáone enagf nánf rñrarnñwññf.” uráná o re urñññinigññf, “Soyñé tññf nawíñf nñrorane seaurñyimfárññf.” urññagf awa wenññf nero ñweañáná

21 sfá Xeroto xwñyfá imñxinñfá nánf rñrarnñyñf parñmóáná o mñxf ináyowa yñnarññfápñf okiyfá nññmáná xegf siá íkwññwñf seáyf e imñxñññññf nññwearnf xwñyfá rñrarnñf wiarfná

22 ámá awí eánñgfáyf rñaiwá nññro re rayññfawixññf, “Xwñyfá apñf ámá woyá mñññnarññññf. Apñf añññamñf ðaññf ñwñfá imónññf woyánññf rññarñññf.” rayarfná re enñññññf.

23 Ayf urarññfápñf nánf xewanñño pñrñf nñrakññññf “Gorñxomññf seáyf e numerñf rñpoyf.” murñpa éagf nánf Gorñxoyá añññajf wo rñññññf wñáná agwñf ayññwñf norññá pñyf omonñññññf.

24 E neri aí xwñyfá Ámñnáoyá surñmá mimónf sññf nññrñga nuri nánf ámá obaxf nñkumñxñga ugñfawixññf.

25 Banabaso tññf Soro tññf awaúmi ññgwñf rñpñf negf nññxñmeá imónigfá Jerusaremñf ñweagñfáyo mññf wñsñxññññf wñowárññfápñf rñxa nñyárímáná Jonñf Makomñf nñwirñmeámñf Jerusaremñf pññf nñwiárímñf ámñf Adiokñf nánf yññfawixññf.

13

Banabasomñf tññf Soromñf tññf wáf urñmepñsññf nánf nññpñearo urowárññfá nánññññf.

1 Jisasoyá sñyñkf imónñgfá Adiokñyo ñweáyf wigf wa wáf rókñmearñgfá imónñro wa uréwapñyarñgfá imónñro egñfáwa rowarññf. Wo Banabasorññf. Ámñf wo Simiono xegf yof bñ Naireroyñf wñrñññññf. Ámñf wo Sairini ðaññf Rusiasorññf. Ámñf wo Maneyeno —O gapñmanf Xeroto tññf nernerñná xwé iwñarorññf. Ámñf wo Sororññf.

2 Ayf awí neánñro Ámñnáomñf yayf nñwiro aiwá ñwñfá ñweañáná kwñyf Gorñxoyápñf re urñññññf, “Banabaso tññf Soro tññf nionñf awaú e éñsñxññññf wéyo fá umñrññññfápñf xñxenñf emepñsññf nánf nurñpñearo urowárñpoyf.” uráná

3 ayf aiwá ñwñfá ñwearo Gorñxomñf xwñyfá rñrarnñf wiro néñfásáná awaúmi wé seáyf e nñwikwñárímáná urowárññfawixññf.

Banabaso tññf Soro tññf pññññwñf Saipñrasñpimñf ðaññf wáf urñmegññf nánññññf.

4 Awaúmi kwñyf Gorñxoyápñf urowárññagf nñwerf añf yof Serusia rñññññf pñññññf ðaññf sñpñxf womñf nñpñxemoánñf nññweámáná pññññwñf Saipñrasi rñññññf yimñf nánf nuri

5 sipixo anj yoí Saramisiyi riniñipimi iwiékñimeáána awaú sipixfo dani nayoari Judayíyá rotú anj wí e wí e miriniñíyo dani Gorixoyá xwiýápi wáf nurimeriná Joni Mako eni sanj nurápi meri

6 rixa pirinwáf miwáf midáni dani midáni nani wáf nura neméfisána anj yoí Peposiyi riniñipimi niremoro winigfawixini. Ámá ayáf mfkí ikinj wo —O Judayí worini. Mimóní wáf rókiamoarinj worini. Xegí yoí Ba-Jisasoyi wírigforini.

7 O tñi piropenisf apimi dani pirimiáo —O xegí yoí Sejiási Porasorini. Dinj neyírori aumaúmí ininorini. O tñi nikumixiniri ñweagfíorini. O anj apimi ñweañagi Banabaso tñi Soro tñi sinwáf e niwiniri wáf urimearfná pirimiáo xwiýfá Gorixo nani wáf rarigfípi arfá owimniri awaúmi “Eini.” urfagi ai

8 ayáf mfkí ikinjo —Girikiyí wigí pñé tñi Erimiasoyi riniñorini. O pirimiáo Jisasomi dinj mwikwíropa oeniri awaúmi xegí dinjyo dani prfí rakimniri éagi aiwi

9 Soro —O xegí yoí bi Poroyi urigforini. O kwíyí Gorixoyápi ayá wí sixí wininagi nani ayáf mfkí ikinjomí rixa sinwáf agwáf niwináriti

10 mixí re uriniginini, “Oboyá niaíwñinij imóninij roxiní, ámá wé róninij yarigfá giyí giyo prfí urakimniri yarinoxirini. Arfíki yapí wíwapiyiri íwí urápiri néra warinoxirini. Ámináo nani nepaxinj riniñipí joxi aninj miní yapíni imoriréni?” nuriri

11 re uriniginini, “Agwí nioní re rirarinini, ‘Ámináo rixa dinj rikikayóagi nani joxi sinwáf nisupáriti sfá obaxí wíyo sogwáf sinwáf winirfámaní.’ rirarinini.” uraná re eniginini. Agwí wñaninj úrariri sfá uyináriti éagi nani “Ámá go go wéyo ía ninixiriri óf síwá ninirfeninjo?” niyaiwiri ámá nani pfá emeniginini.

12 E éagi pirimiáo sinwáf niwiniri Jisasomi dinj wikwíroniginini. E neri Ámináo nani uréwapiyarigfípi nani ududf niwiga uniginini.

Banabaso tñi Soro tñi Pisidia piropenisfo nani nuri Adiokíyo wáf urimegfí nánirini.

13 Poro tñi nikumixiniri emearigfíwaú tñi Peposi pñi niwiáriti nuro sipixí womí niPIXemoáníro niñweámáná nuro Pabiria piropenisfo anj xegí yoí Pega riniñipimi iwiékñimeáána nayoaro e dani Joni Mako awaúmi pñi niwiáriti ámi xegí axí Jerusaremí nani úagi aiwi

14 Poro tñi Banabaso tñi awaú Pega nimúrori Pisidia piropenisfo anj xegí yoí Adiokíyi riniñipimi niremori Sabarfáyo Judayíyá rotú anjyo nipáwiri éf ñweañána

15 ñwáf ikaxí eáninipimi bi ía roro wáf rókiamoagfáwa eagfápimi bi ía roro niyárimáná rotú anj iwámí mewegfáwa ámá womí awaú éf ñweagfíe nani nurowáriti re urigfawixini, “Re ureí, ‘Negí nixímeá imónigfíwagwí, awagwí xwiýfá enj rirémixí neaipaxí bi enánáyí, ananí nearpiyi.’ ureí.” urowarána o nurí awaúmi axfpi e uraná

16 Poro niwiáritimeari wé ówanj nuyimáná re uriniginini, “Gí Isireriyfne tñi émayí Gorixomi wáyí niwiro nani nene tñi nawini awí neánirane Gorixomi yayí wiarñwáyfne tñi arfá nípoi.

17 Ñwáf Isirereneýa arfowéyí uxídagfo, o eniná negí arfowamí neyírori ayf anj midáníyí nimóníro Isipiyí anjyo ñweañána oyá dinj tñi sayá nimóga numáná enána o enj sixí neániri emimí niwíwapiya unipimi dani anj ayo dani niwirimeámi biniginini.

18 Níwirimeámi báná ayí áamá díní meaje nemeróná xwiogwí 40 pwearfíná o ayá nurimixiri wé íá numixeánfísáná

19 Kenaniyí aníyo áamá gwí wirí wirí wé wúmi dání waú apimi xwirfá níxeri xwíá wigí nweagfápi nurápiri negí arfowami mání winínigíni. Api nípi ní yaríná xwiogwí 450 pwenínigíni.

20 Gorixo e níwíísáná oyá díní tñí áamá wa aníwá nimónayiro wíá rókiamoagí Samueroyi ríníño tñíná nání nímenweága níbásáná

21 negí arfowa Gorixomi re urígíawixíni, 'Míxí ináyí neamenweani nání neaimónaríni.' uráná o Kisomi xewaxo, Soromi —O xiáwo íríño Bejimanoyáoríni. Omí míxí ináyí nání urípeááná o numenwearfíná xwiogwí ámi 40 pwenínigíni.

22 Gorixo omí surfímá nímixiri ámi Depito xamíño míxí ináyí nimóniri oudenweaniri imíxíño nání woákíki nerí re nearínigíni, 'Jesomi xewaxo Depito áamá nioni díní unwiráripaxí wo imóníagí wíníjóríni. Nioni nímonaríní nípi ní xixeni enforíni.' nearínigíni.

23 O 'Depitoyá fíwíáfawéyí wo Isireríyo yeáyí uyimíxemeanfa nání oimíxímíni.' níyáiwiri negí arfowami sfímímaníyo dání urínípa xixeni nerí áamá Jisasoyí ríníño imíxíníni.

24 O sání áamáyo píaumímí mívíníjání Jono xámí Isireríyo níyoní wáf nemi 'Segí íwí yarígíápi rfwímíni mamóáná wayí seameaimíni.' nurímerí

25 ríxa Gorixo e éwínigíniri wímíxíyínípi yoparípi urímfániri nerfíná re rayíníni, 'Seyfíne nioni nání "Goríni." yaiwiaríño? Seyfíne weníjé nerí níweagfónímani. E nerí aí arfá nípoyí. Áamá nioníyá rfwíyo bíno nioni aga seáyí e ní múroño enagí nání xegí síkwí sú gwí wíkwéaipaxí mímoníjíní.' rayíníni.

26 Gí nírixímeá imónígíáyíne, Ebírafamoyá fíwíáfawéyíne tñí éamá Gorixomi wáyí níwiro nání ayí tñí re awí eánígíáyíne tñí rípi osearímíni. Xwíyíá áamáyo yeáyí uyimíxemeapaxo nánípi níneneni arfá wianí nání Gorixo ríxa uowárenapíjíníni.

27 Áamá Jerusarimí nweagfáyí tñí wigí meba nímoníro umenweagfáwa tñí omí ayí orfaníri mí mívómíxípa ero eníná dání wíá rókiamoagfáwa o nání níri ríwamíní eágíápi —Api Sabarfá ayí ayo dání íá roarígíápiríni. Api míkí nání díní mí mó surfímá íá níro nání 'Ayí o nání rífa ríníni?' míyáiwípa ero néfásáná wíá rókiamoagfá awa níro eágíápi tñí xixeni omí wíkarígíawixíni. Wíá rókiamoagfá awa níro eágíápi tñí xixeni níwíkaríroná 'Sípíoxíríni.' nuríro xwíyíá umearígíawixíni.

28 E nemowa nímeámi nuro omí xwíyíá numearíri píkipaxí imóníjé bí nání píá nímegíniri aíwí gapímaní Pairatomi 'Píkoí.' urígíawixíni.

29 Omí nípíkiróná wíá rókiamoagfáwa o nání níro eágíá nípi ní xixeni níwímáná enáná wa yoxáfámí dání níyoámi níwepíno xwáripáyo weyáfagífa aíwí re enínigíni.

30 Gorixoyá díní tñí xwáripáyo dání ámi wíapínímeanínigíni.

31 Níwíapínímeámáná sfá ayá wí áamá Gariri píropenísfíyo dání o tñí nawíní Jerusarimí nání bígfáyo síjání wímónayínigíni. Ayínání síjání wímónayíníyí negí Isireríyí imóníjéyo áwaní urímepíri nání imónígíáyíni.

32-33 Yawawi ení xwíyíá yayí seainípaxí rípi searanírai níyáiwími baríníwí. Gorixo negí arfowami sfímímaníyo dání nurífíná 'Níseaimífáríni.' urínípi Jisaso xfóyá díní tñí wíapínímeanípi ní dání awayá fíwíáfawene ríxa xixeni api, xfo urínípi neainíjíníni. Xwíyíá

Bikwí Samiyo sonf biaúyí ríninípimi nírínirí eániní rípi, 'Joxi Gorixoniya íwoxíríní. Agwí nioní simixáná imóníoxíríní.' Xwiyfá e nírínirí eáninípí ení xixení imóniníríní.

³⁴ Nene dínf re yaiwianfáwá nání 'O Gorixoyá dínf tñní wiápínimeáfíyí nání ámí niperí wí piyf epaxí meníní.' yaiwianfáwá nání Bikwíyo nírínirí eáninípa Gorixo re uríniríní, 'Depitomi símimaníyo dání nuríníná "Ayá nírínim+xírí pírániníf siimfáríní." urínápi joxi ení axípi nísiiimfáríní.' uríniríní.

³⁵ Ayínání o nání Bikwí Samiyo sonf ámí bimi Depito re ríniríní, 'Gorixoxí ámá e wíiwínigínirí urínípi anínf minf xídarínjo joxi xwárípayo dání xe piyf oenírí sijnwí winíríá meníní.' ríniríní.

³⁶ Depito imóninípí nání nene nijfáríní. O Gorixo e éwinígínirí wimónarinípí néra núsáná péaná negf arfowa xwíá weyáriníníyo weyáraná piyf eníniginí.

³⁷ E nerí aí ámá Gorixoyá dínf tñní wiápínimeanjo wí piyf meníniginí.

³⁸ Ayínání gf níríxímeá imónigfáyíné, yawawi seararígwípi nání xixení nijfá re imónípoi. Jisaso enípimi dání Gorixo negf fwf yarínwápi yokwarímí neaiipaxíríní.

³⁹ fwf yarínwá njwí ikaxí Moseso nírírí eanípí xídarínwápi dání yokwarímí neaiipaxí mimóninípí Jisasomí dínf wíkwírówá gene gene xegf xewaxo neaiinípimi dání ananí yokwarímí neaiirí gwíniníf neajinínípi neaikweawárirí epaxíríní.

⁴⁰⁻⁴¹ Ayínání wíá rókiamoagfáwa níríro eagfá rípi xixení seaimóninígínirí wáyí niseainírí dínf mófrixíní, 'Gorixo rínípi ikayfíwí umeararígfáyíné, xámí sijnwí níwíníro ududf nemáná anínírixíní. Ayí rípi nání seararíní. Nioní seyíné tñíná yarínápi ámá wa áwanf searagfá aiwí seyíné agwí aí ná ríwíyo aí bí "Neparíní." yaiwipírfá meníní.' xwiyfá apí wíá rókiamoagfáwa níríro eagfápi xixení seaimóninígínirí wáyí niseainírí dínf mófrixíní." uríniginí.

⁴² Poro tñní Banabaso tñní e nura numowáú peyearíná ámá arfá wíáfíyí ríxiníf re urayígfawixíní, "Awagwí ámí Sabarfá wíomí dání xwiyfá agwí neararígfípi axípi ananí nearéwapíyípisíraní?" urayígfawixíní.

⁴³ E nemáná ríxa rotú aníf tñní e pñní níwiárimí amí amí numiamoróná Judayf obaxí wí tñní émayf Gorixomí wáyí níwíro nání Judayfínínf imónigfáyí wí tñní Poromí tñní Banabasomí tñní númí warínagfá awáú amí nura nuríná enf ríremíxí níwíri re urígfisixíní, "Seyíné Gorixo wá níneawianírí neaiinípí fá níxíríro njweáfrixíní." urígfisixíní.

⁴⁴ Sabarfá wo ríxa parímóáná ámá aníf apimí njweáf nápi xwiyfá Gorixoyápi arfá wianíro nání awí eánigfá aí

⁴⁵ ámá ayá wí awáú rarígfípi arfá wianíro nání epíroyf yarínagfá Judayf sijnwí e níwíníro sipí dínf bí onímíápi míwíaiwí ayá wí níwíaiwíro nání Poro uréwapíyarínípi pírípírfí ero ikayfíwí umearíro egfawixíní.

⁴⁶ E yarínagfá aí Poro tñní Banabaso tñní ayá igígf bí míwiní re urígfisixíní, "Yawawi aga xwiyfá rípi yegf Judayfíné níseamúroraí émayo xámí urípaxí menagí nání seyíné xámí seararínwí. E nerí aí xwiyfá rípi arfá míyeaí aríkwíkwí neróná seyíné áwanf rénínf níyearíro yarínjoí, 'Dínf níyímínf imóninípí meapaxí imónigfáyí tñní xixení mimóniníwíní.' Áwanf éniníf níyearíro yarínagfá nání agwí yawawi seyíné pñní níseawíárimí émayo uréwapíyaníraí warínwí.

⁴⁷ Ayí rípi nánirini. Ámináo sekaxí neariñí rípi ñwí ikaxí eániníyo re eánini, ‘Gorixoni joxi émayo uyíwiniñí wíá wókímixiríá nániriniñwíráríarini. Joxi nioni nániriniñwíráríarini dání áamá xwíá nírímíni gími ñweagfáyo yeáyí uyimixemeámíá nánirini e oimóniri rírowáríarini.’ Gorixo e ñnearíiná yawawi nániriniñwíráríarini eníñwíráríarini eníñwíráríarini émayo uranírai wariniñwíráríarini.” urigfísixini.

⁴⁸ E uraniñwíráríarini émayí aríá ñwiróna dñí níá ñwiniri xwíyá Ámináoypí naní e rinariniñwíráríarini re riniñwíráríarini, “Apí seáyí e imónini.” ñiriniñwíráríarini áamá Gorixo dñí eyíroariniñwíráríarini dñí wíkwírogfawixini.

⁴⁹ Xwíyá Ámináoypí aní apí tñí e ñimíni rinarimearíiná

⁵⁰ Judayí re egfawixini. Apíxí seáyí e imónigfá ayí tñí rotú ñweaarigfíwámí tñí aní apimí seáyí e ñimóniro menweagfáwámí tñí símírí wíagfá ayí Poromí tñí Banabasomí tñí sípí ñwikáiro wigfí tñí e dání míxí xídwáríagfáwixini.

⁵¹ Wigfí tñí e dání míxí xídwáríagfá awaú “Nene sípíni wikároriñwáéneríani?” oyaiwinípoyniri egfí síkwíyo xwíá síkí xéninípi pírí wíakímí ñyárimí aní yoí Aikoniamíyí riniñwíráríarini nániriniñwíráríarini ugfísixini.

⁵² E ñerí aí aní apimí dání Jisasomí dñí ñwikároro uxídarigfáyo yayí bí onímíapí mwiní yayí seáyí dání niga uro kwíyí Gorixoyapí ayá wí síxí winiñwíráríarini dání ení neága uro néra wagfáriní.

14

Poro tñí Banabaso tñí Aikoniamí dání egfí nánirini.

¹ Awaú xámí egfípa Aikoniamíyo ñrémómáná Judayíya rotú aníyo ñpáwiri ñwiríiná píraniní reñwípeariniñwíráríarini nániriniñwíráríarini áamá xwé ayá wí, Judayí tñí Gírikíyí tñí áamá gwí apiaú dñí wíkwírogfawixini.

² E ñerí aiwí Judayí aríá ñwiro dñí mwikáropa éfáyí Gírikíyí áamá Jisasomí dñí wíkwíroarigfáyo símí tñí owípoyniri símírí ñwiro yariniñwíráríarini nániriniñwíráríarini

³ awaú e ayá wí ññwéaríiná “Áamá tíyí wí míxí ñyeaipaxí aí Ámináo anani yeameníñoi.” ñyáiwiri ayá igí bí mwiní sa ñra ugfísixini. E yaríiná Ámináo “Awaú ñnearigfípi ñepa ríá ñneariní?” owipímónípoyniri gí dñíyo dání xe ñwirí emímí tñí ayá ríwamónípaxí imóninípi tñí owíwápiyípiyniri ení síxí ñweámíxa uníñwíráríarini.

⁴ E ñerí aí áamá aní apimí ñweagfáyo dñí bí biaú ñwiríro wí Judayí, dñí mwikároarigfáyo tñí kumíxíro wí wáf wurimeiarigfáwa tñí kumíxíro ñeróna re eníñwíráríarini.

⁵ Gírikíyí wí tñí Judayí wí wigfí seáyí e ñimóniro umenweagfáyo tñí ayí ñwíapíñwíráríarini “Awaúmí sípí ñwikárirane síñá tñí opíkianeyí.” ñiriniñwíráríarini yaríiná

⁶ e owianeyíro yarigfápi nániriniñwíráríarini awaú ñjía ñimóniri nániriniñwíráríarini Raikonía píropenísíyo aní símí biaú xegfí yoí Risítirapimí tñí Debipimí tñí nániriniñwíráríarini éfí uri aní mídímídání ikwíroninípiamí ení nániriniñwíráríarini éfí uri ñerí

⁷ aní ayo dání xwíyá yayí ñneariniñwíráríarini wáf urimegísisixini.

Poro tñí Banabaso tñí Risítirapimí dání egfípi nánirini.

⁸ Awaú aní yoí Risítirai riniñwíráríarini emearíiná áamá e dñí wo —O xínái agwíyo dání síkwí ikí ení xiríñorini. Xegfí síkwíyo ení bí meániníagi nániriniñwíráríarini o bí onímíapí irú ñpíñwíráríarini aní yagomani. O éfí ññwéarí

9 Poro urariñpí arfá wiarfná re enñigini. Poro sñwí agwí niwínarirfná winíyí winñiniginí. Xegí síkwí sípí enñyí nanñ wimixini nání Jisasomi dññ wíkwíroarñagí niwínari

10 ímí tñni niriñi “Niwiápnimeari dixí síkwí tñni píraniñ éf roí.” urána re enñigini. Úrapí éf niroamori aññ enñigini.

11 Poroyá mañño dání éf niroamori aññ yarñagí amá e epíroyí egfáyí sñwí apí niwínro xwíyá nímfeyoaro niriñóná wigí Raikoniyá pñé tñni re rígtawixini, “Negí ñwíá aññami ñweagfáwa ríxa amá nimóniro nene tññ e nání riwaú weapñi.” niriñro

12 “Banabaso, o negí ñwíáo Susoyí wírinñorini.” riro Poro xwíyá yanñ umeaiarñño enñagí nání “O negí ñwíáo Xemisoyí wírinñorini.” riro neróná

13 Susoyí wírinñño —O nání aññ rídiyowá yarígtíwá aññ apimi ákñáyo bñaríwami dání umiriyinñorini. Oyá apaxpánññ imónñño urfá íwí yeyí inññ bí nímaxirimi burímákau oxí wo tñni nímera níbirí ákñá íwí e éf nírománá amá e epíroyí egfáyí tñni “Awaú nání rídiyowá owianeyí.” níwimóniro e wianiro yarfná

14 wáf wurimeiarigfíwaú, Banabaso tñni Poro tñni ayí “Awaú nání e owianeyí.” rinarñagfá arfá níwiri re egfísixini. Ayí “Nene wianiri yarñwápi awaú aga níwimónarini.” oyaiwípoyññi egí iyfá naxeri amá epíroyí egfá áwinimi aññni nuri xwíyá ímí tñni níra nuri

15 re urígtísixini, “Amá tíyñé, pí nání e yeianiro yarñño? Yawawi eni seyñé imónígtápa amáwawirini. Yawawi sa rípi nání yarñwií. Seyñé segí ñwíápi níxídróná surfmá yarígtápi pñni níwiárimi Gorixomi —Ñwíá nepa dññ tñño ayí orini. O aññna imixiri xwíá imixiri rawírawá imixiri neri amipí nñni ayo yarñpí imixñorini. Omi seyñé xídpñri nání yawawi xwíyá yayí seainpaxí rípi wáf seararñwií.

16 Amá gwí wírf wírf nñni aga eníná dání niñweaxa bígtáyí Gorixó wigí síwíyo xe oxídfpoyññi níwíga níbirí aiwi

17 xewanñño imónñpí nání yumí níseainí xegí nanñ níseairñpimi dání síwánññ níseaiña bíññini. Segí omññ ná wearññná wenfa nání oyá dññ tñni iniá eaénarñni aiwá pñrípññ inññ yarfná seyñé níniro yayí niga warígtárñni. Ayñnání o e níseairñpimi dání xewanñño imónñpí nání síwánññ níseaiña bíññini.”

18 Xwíyá e nuriri aiwi amá ayí arfíki “Awagwí nání xe rídiyowá oépoyññi sñwí neanpiyi.” urarñagfá awaú anññ miní pñrf urakianiri néfísáná enñá ayí kíkí egfawixini.

Poromi sññá nearo tígtá nánñini.

19 Judayí wí Adioki dání bíro Aikoniami dání bíro nero amá obaxí e ñweagfáyo dññ ukñimixáná “Poromi sípí e owikáraneyí.” wimónarñpí níxídro re egfawixini. Omi sññá tñni nearo “Ríxa píyññani?” níyaiwiro aññ apimi dání níropémi nípeyearo e wáríagfá aí

20 amá Jisasomi dññ níwíkwíro xídarígtáyí piyo wenñ midimídání rówapáná re enñigini. O amí wiápnimeaññigini. Amí níwiápnimeari aññ apimi nání nurí sá wenño wíápi tñni Banabaso tñni aññ yoí Debi rñññpimi nání nuri

21 aññ apimi dání xwíyá yayí neainarñpí wáf nurimerfná amá obaxí Jisasomi dññ níwíkwíro oxídfpoyññi níwimixárimi amí Risññra nání nuri e ení nurára múrori Aikoniami e ení nurára múrori Adioki e ení nurára múrori nerfná

22 awaú xámi nura púána Jisasomi uxfdigfáyf enj neániro omi pñi m+wiárf an+ñf minf xfdiprfá nánf enj r+rémixf n+wiéra nuri re urigfisixini, “Xeanñf ayá wí n+nealmeáa numáná enjáná Gorixoyá xwioxfyo páwianfwarini.” nuriri

23 áma wa Jisasoyá siyikf imónigfáyo wipeñweaprfáwa anj apf apimi n+wurípeaária n+weri xámi aiwá ñwáf ñwirárinri Gorixomi xwiyfá r+rímí wiri néfisáná Ám+náo, wigf dñf wíkwfroarigfo píranñf oumeninri wéyo n+wimf ugfisixini.

Poro tñi Banabaso tñi ámi egf axfmñi ugfi nánirini.

24 E nemowaú Pisidia p+ropenisfyo áwinimf n+puri Pabiria p+ropenisfyo n+rémori

25 anj yof Pega r+ññf+pimi xwiyfá Gorixoyápf nurára n+múrori anj yof Ateria r+ññf+pimi nánf n+weri

26 e dánf sipxf womf n+pixemoánri n+ñweámáná nuri Adiokfyo nánf nuri —E ayf awaú rixa eméfpf wáf emearfná Gorixo wá wianfapimi dánf éfisixinri omf wéyo n+wiro wárigferini. E nánf nuri

27 n+rémómáná Jisasoyá siyikf imónigfáyo awí neaárinri amfpí awaú nemerfná Gorixo enjpf nánf repyf n+wiéra nuri Gorixo émayf n+knimóniro dñf on+kwrfpoyinri ówanññf wíkwññf nánf repyf n+wiri

28 e nemowaú Jisasomi uxfdarigfá anj apimf ñweáf tñf nawínf sfá ayá wí e ñweagfisixini.

15

Éma Jisasomi xfdarigfáyf nánf xwiyfá imixigfá nánirini.

1 Áma wa Judia p+ropenisfyo dánf n+weapiro Adiokf n+rémómáná áma Jisasomi dñf n+wikwfroro nánf wigf xexirfmeá imónigfáyo nuréwapiyiro re urigfawixini, “Seyfné Judayene tñf xixeni imóniprfi nánf negf arfo Moseso r+ñfpi iyf sfmf sfó m+wákwínpa nerónáyf, Gorixo yeáf seayim+xemeapaxf menini.” urarñagfa

2 Poro tñf Banabaso tñf xwiyfá sfmf tñf ximiximf ninro xwiyfá ayá wí n+ríga n+wiápn+mearo néfasáná áma e dánf Jisasoyá siyikf imónigfáyf re r+ññfawixini, “Poro tñf Banabaso tñf negf wa tñf Jerusaremí nánf nuro wáf wurimeiarigfáwa tñf áma e dánf Jisasoyá siyikf imónigfáyo wipeñweagfáwa tñf nerimeánimáná ‘Iyf sfmf sfó wákwínfpoyi.’ neararigfá r+pf nánf xwiyfá nim+xiróná, ayf nanfirini.” nirinro

3 uowárauáná awa xwfá Pinisiayf r+ññf+pimi tñf Samaria p+ropenisfyo tñf n+purná anj apf apimi Jisasomi dñf n+wikwfroro nánf xexirfmeá imónigfá wíyonf wíyonf émayf Gorixo tfáminf knimónigfápf nánf e e áwanj nura n+múroróná yayf n+wimóa ugfawixini.

4 E nemowa rixa Jerusaremí n+rémoro anj e dánf Jisasoyá siyikf imónigfáyf tñf wigf wipeñweagfáwa tñf wáf wurimeiarigfáwa tñf yayf wiemeááná Poro tñf Banabaso tñf awaú émayf tñf e emearfná Gorixo egf wéyo dánf néra unj n+pnf nánf repyf wiarfná re enñignf.

5 Parisi imónigfá Jisasomi dñf wíkwfroarigfá wa n+wiápn+mearo re rigfawixini, “Éma Jisasomi dñf wíkwfroarigfáyf negf iyf sfmf sfó wákwínarñwápf mepa epaxf wí mimónini. Ayf ñwáf ikaxf negf arfo Moseso eanfpmi m+xdípa nerfná, ‘Ayf ananirini.’ uripaxf mimónini. Ayo nuréwapiyirane ‘Apimi anñf minf xfdírfixini.’ urfwanignf.” rigfawixini.

6 Ayfnánf wáf wurimeiarigfáwa tñf Jisasoyá siyikf imónigfáyo wipeñweagfáwa tñf apf nánf xwiyfá im+xanro nánf awí neániro

⁷ ríxa xwiyfá ayá wí rírowiágí ninfasáná enáná Pitao níwiápnimeari re uríñiginí, “Gí níríxímeá imónigfoyné, xámi dání émáyí xwiyfá yayí neainaríñipi arfá wiro dñí wíkwíroro epírfá nání soyfneyá wo iwamfó wáf uríwíniginí Goríxo eyíroño, ayí nioní enagí nání soyfne níjfaríni.

⁸ Nioní ayo wáf urimeáaná Goríxo —O ámayá xwioxíyo imóníñipi tñí nání níjfa imóníñoríni. O xegí kwíyípi nene neaiapíñípa axípi mñí níwiríñípimi dání síwá réníñí neainíñíni. Émayí ení dñí nínikwíroróná, ayí ananíñíni. Síwá éníñí neainíñíni.

⁹ Judayene xegí bí neaiirí émáyo xegí bí wiirí enímaní. Nene neaiíñípa axípi ayí ení dñí wíkwíroaríñagí níwíníni yokwarímí wiíñíñíni.

¹⁰ Ayínání soyfne Goríxo wíkwí oneaóníni pí nání yaríñoi? Nwí ikaxí Moseso eanípimi dání saní negí arfowa ananí nímeámí upaxí mimóníñipi —Api, ayí nwí ikaxí negí arfowa oxídaneyíníroná níxídpaxí mimóníñipíni. Api pí nání éma Jisasomí dñí wíkwíroaríñíyo wíkwíwíraníro yaríñoi? Soyfne Goríxo ayo míwikwíaríñipi wíkwíwíraníro neríñípimi dání Goríxo nene wíkwí oneaóníni yaríñoi.

¹¹ Nene dñí wí re mímó, ‘Nwí ikaxí eáníñipi xídaríñwápimi dání yeáyí neayímíxemeapaxíñíni.’ wí mímó dñí re neaipímóníni, ‘Ámíná Jisaso émáyo wá níwianíni ayo nání wayfá upeíñíyo dáníni Goríxo yeáyí uyímíxemeaaríñípa Judayene ení axípi e yeáyí neayímíxemeaaríñíni.’ Dñí e neaipímóníni.” uríñiginí.

¹² Awí eánigfáwa xwiyfá bí mírí síni arfáni níwiro yarína Banabaso tñí Poro tñí éf nírori xwiyfá nuríni emímí tñí ayá ríwamónípaxí imóníñí tñí awaú émáyí tñí e wáf urímearína Goríxo egí wéyo dání wíwapíyíñipi nání repíyí níwiri

¹³ ríxa nírarímáná enáná Jemiso níwiápnimeari re uríñiginí, “Gí níríxímeá imónigfoyné, xwiyfá nioniyá bí ení arfá nípoyí.

¹⁴ ‘Goríxo émáyí nání wí dñí mímóaríni.’ yaiwiagwá aiwí xewaníño émáyí wí nioniyá imóníñíñíni níwíeyíroríñípimi dání áma ayí nání monípi iwamfó síwá neainíñíni. Api nání Saimono ríxa repíyí neainíñoi.

¹⁵ Agwí o nearípi, ayí wí rókiamoagfáwa Depitoyá fíwíaríawé nání nírori eagfá rípi tñí xixení imóníni,

¹⁶ ‘Api nípiñí nimónímáná enáná Goríxoní ámi níbirí añí segí míxí ináyí Depitoyá píneamioagíwá ámi mírímífaríni. Aníwá xwírfá ikíxéníñipi ámi nímíríni síñí imíxímífaríni.

¹⁷ Ayí rípi nání e emífaríni. Judayí gwí axírí marfáí, áma gwí wírí wírí nñí Ámínáoní táfamíni obfípoyíni nání ámi api e mírímífaríni. Ayí éma nioniyá imóníñíñíni wéyo fá umíñíyí nioní táfamíni obfípoyíni ámi mírímífaríni.

¹⁸ Ámínáoní xwiyfá rípi seyfne níjfa oimóníñíni enína dání searíñáoní seararíñíni.’ Xwiyfá wí rókiamoagfáwa eagfá api tñí Saimoní nearípi tñí xixení imóníni.

¹⁹ Ayínání dñí nioniyá ení rípiñíni. Éma Goríxo táfamíni ukínímónaríñíyo upupígfí míwikarípa oyaneyí.

²⁰ Nwí ikaxí eáníñí nípiñí nání míwikwíarípa nemáná aí sa payí wí nearane re uríwaníñíni, ‘Judayene xwírfá neainípaxí imóníñí rípi rípi mepa éfíxíni. Áma wí mimóní nwí ímóníñípi nání rídiyowá yarígfápi mñípa éfíxíni. Apíxí nímearína sewíni nímeánípa éfíxíni. Nanwí gwí síñwíyo xíráná ragí síni enípi mñípa éfíxíni. Rakiwí ení mñípa éfíxíni.’ Apíni payí nearane uríwaníñíni.

21 Ámá enjíná dání néra nĩbĩro nene ñweañwá ríná eni Sabarťá ayí ayo añf apĩ apimĩ ámá wa ñwí ikaxí Moseso eañpimĩ dánĩ f́á roro uréwapĩyiro yarĩñagf́a nánĩ émányf́ Judayene xwirf́a neainarĩñf́pĩ nánĩ ñijf́a imónĩñoĩ. Ayĩnánĩ rfwamĩñf́ apĩnĩ nearane e urfwanĩgĩnĩ.” urĩñĩnigĩnĩ.

Émányf́ nánĩ payf́ nearo wiowárĩgf́a nánĩrĩnĩ.

22 Wáf wurimeiarigf́awa t́nĩ Jerusaremĩ dánĩ Jisasoyá s̄yikf́ imónĩgf́a ńnĩ t́nĩ wigf́ wipenweagf́awa t́nĩ eni d̄ñf́ ná b̄nĩ ñixĩrĩro re rĩnĩgĩawixĩnĩ,

“Negf́ wí Poro t́nĩ Banabaso t́nĩ payf́ ñĩmaxĩrĩmĩ upĩrĩ nánĩ ñĩrĩpearanénáyf́ nañf́rĩnĩ.” ñĩrĩnĩro Judasomĩ —O xegf́ yo f́ ámĩ bĩ Basabasorĩnĩ. Omĩ t́nĩ ámĩ wo Sairasomĩ t́nĩ —Awaú Jisasomĩ d̄ñf́ ñĩwĩkwĩroro nánĩ xexĩrĩmeá imónĩgĩf́ayo seáyĩ e imónĩgĩf́iwaúrĩnĩ. Awaúmĩ ñĩrĩpearo

23 payf́ re ñĩrĩnĩrĩ eánĩñf́pĩ wiowárĩgĩawixĩnĩ, “Wáf wurimeiarĩñwáone t́nĩ Jisasoyá s̄yikf́ imónĩgĩf́ayo umenweañwáone t́nĩ nene segf́ sérĩxĩmeá imónĩñwaéne seyf́né negf́ ñĩrĩxĩmeá imónĩgĩf́ayf́né nánĩ —Wiyf́né añf́ yo f́ Adiokĩyo ñweagf́ayf́né, wiyf́né Siria pĩropenĩs̄yoye ñweagf́ayf́né, wiyf́né Sirisia pĩropenĩs̄yoye ñweagf́ayf́né. Seyf́né nánĩ payf́ rĩpĩ nearĩ wiowárēnapanĩñwĩnĩ. Seyf́né ñĩyĩnéni yayf́ oseainĩnĩ.

24 None rĩxa arf́a re wíwárĩnĩ, ‘Negf́yĩf́ wí none “Soyf́né nuro e urf́poyĩ.” murfwámĩ ayf́ seyf́né t́e nánĩ ñĩbĩro searēwapĩyarf́nā d̄ñf́ rf́a seaxerĩ d̄ñf́ simĩgwf́a seayĩnĩrĩ enjĩrĩnĩ.’ arf́a e wíwá enagĩ nánĩ

25-26 none rĩxa d̄ñf́ ná b̄nĩ t́nĩ ñimónĩmáná ‘Ayf́ rĩpĩ neranéná nañf́rĩnĩ.’ neaimónf́rĩnĩ, ‘Ámá negf́ wamĩ ñĩrĩpearane Banabasomĩ t́nĩ Soromĩ t́nĩ —Awaú nene d̄ñf́ s̄ixĩ uyĩñwáwaúrĩnĩ. Negf́ Ámĩnā Jisasĩ Kiraiso nánĩ wáf nurĩmerĩnā yo f́ mayf́ ñimónĩrĩ urĩmegf́iwaúrĩnĩ. Awaúmĩ t́nĩ negf́ wamĩ t́nĩ seyf́né t́ñf́ e nánĩ nurowárēnapanĩrĩnā, ayf́ nañf́rĩnĩ.’ neaimónf́rĩnĩ.

27 Ayĩnánĩ rfwamĩñf́ re eañrĩñwápĩ Judaso t́nĩ Sairaso t́nĩ awaú manj́ t́nĩ eni ananĩ áwanj́ searf̄isixĩnĩrĩ urowárarĩñwĩnĩ.

28 None xwĩyf́a ñimĩxĩranéná kwĩyf́ Gorĩxoyáyo dánĩ re rĩnfwanĩgĩnĩ, ‘Ñwí ikaxí ayá wí sañf́nĩñf́ imónĩñf́pĩ mĩwikwiárĩpanĩ.’ rĩnfwanĩgĩnĩ. Ñwí ikaxí émányf́né aga p̄nĩ mĩwiárĩpaxí imónĩñf́pĩ, ayf́ rĩpĩnĩrĩnĩ.

29 Ámá wigf́ mimónf́ ñwíf́a imónĩñf́pĩ nánĩ rĩd̄iyowá yarĩgĩápĩ mĩnĩpa éf̄rĩxĩnĩ. Rakiwí mĩnĩpa éf̄rĩxĩnĩ. Nañwí gwí siñwíyo xĩránā ragf́ s̄nĩ enagĩ nánĩ mĩnĩpa éf̄rĩxĩnĩ. Apĩxĩ ñimēarónā sewĩnĩ mĩmeánĩpa éf̄rĩxĩnĩ. Seyf́né nene rfwá apĩnĩ e nerónáyf́, ayf́ apánĩ yarĩñoĩ. Negf́ xwĩyf́a apĩrĩnĩ.” E ñĩrĩro payf́ eagf́awixĩnĩ.

30 E nemowa mĩnĩ wiowáránā awa payf́ ñimeámĩ Adiokĩ nánĩ ñiwero ñĩrēmómánā ámá e d̄ñf́ Jisasoyá s̄yikf́ imónĩgĩf́ayo awí neaárĩmánā payf́ mĩnĩ wĩagf́a

31 ayf́ f́a ñĩrorónā xwĩyf́a enj́ rĩrēmĩxĩ ñĩwĩro eánĩñagĩ nánĩ d̄ñf́ ñif́a winĩñĩnigĩnĩ.

32 D̄ñf́ ñif́a winarfnā Judaso t́nĩ Sairaso t́nĩ awaú eni wf́a rókiamoarĩgĩf́iwaú enagf́i nánĩ wigf́ xexĩrĩmeá imónĩgĩf́ayo xwĩyf́a ayá wí b̄ t́nĩ enj́ rĩrēmĩxĩ ñĩwĩri enj́ s̄ixĩ ñĩwĩmĩxĩrĩ egf̄isixĩnĩ.

33 E nemowaú sf́a wí e ñĩñweagf́isánā enánā awaúmĩ ámĩ wigf́ urowárĩgĩf́awa t́ñf́ e nánĩ nurowárĩro yayf́ wiowárĩagf́a nánĩ xexĩrĩmeá imónĩgĩf́a e ñweagf́ayo p̄nĩ ñĩwiárĩmĩ kiki f́a néra ugf̄isixĩnĩ.

34 [Jerusaremĩ nánĩ nuri aiwĩ Sairaso “Adiokĩyo ámĩ bĩ t́nĩ ñĩñwearfnā, nañf́ emf̄ĩnĩ.” yaiwĩñĩnigĩnĩ.]

³⁵ Awaú e éagfi aí Poro tñi Banabaso tñi Adiokiyo niñweari áamá obaxí wí tñi nawíni xwiyfá Ámináooyápi wáf urimeri uréwapiyiri egfisixini.

Poro tñi Banabaso tñi ewáramónigfi nánirini.

³⁶ E nemowaú rixa sfá wí múróána Poro Banabasomí re uriniginini, “Yawawi ámi nurai anjé api apimi xwiyfá Ámináooyápi wáf nurimeraína áamá Jisasomí diñjé niwíkwírooro nání yegfí nixímeá imónigfáyé arige rfa ñweañoniri síñwí owini meaiyi.” urfagi

³⁷ Banabaso “Ayfí ananirini.” niyaiwirí “Joní Mako ení yawawi tñi nawíni owaneyi.” wimónifagi aiwi

³⁸ Poro aríki re uraríñagi nání, “Xámi wáf urimeanirane nuranéná sini nápi oyaneyiniri nání mú Pabiria piropenisíyo dání pñi niyeawiárimí uño ámi yawawi tñi nawíni niwirimeámí mupa oyaiyi.” uraríñagi nání

³⁹ míxí niri nowieánfisaná apimi dání newáramóniri Banabaso Joní Makomí niwirimeámí nuri sípíxí womí nixímoániri niñweari piríñwí Saipirasiyi riníñpimi nání ugfisixini.

⁴⁰ E nání úagfi aí Poro Sairasomí nimeari xexímeá imónigfáyé awaú wáf emearfna Ámináo wá niwianiri uméwiniginiri omí wéyo mñi wíáná e dání pñi niwiárimí nuri

⁴¹ Siria piropenisíyo tñi Sirisia piropenisíyo tñi áwini e nuri anjé api apimi niremómána áamá Jisasoyá síyikí imónigfá wíyí wíyo nuréwapíya nurína enjé síxí wímíxigfisixini.

16

Poro Timotiomí niwirimeámí unjé nánirini.

¹ Poro anjé Debiyi riníñpimi niremorí ámi nuri Risitiraí riníñpimi niremorfna winiginini. Áamá Jisasomí xídarigfáyé wo —O xegfí yoí Timotiorini. Xinái Jisasomí diñjé wíkwíroaríñjé wírini. Í Judayf enagi aí omí xano Girikiyirini.

² Áamá Risitira ñweáyé tñi Aikoniamí ñweáyé tñi Jisasomí diñjé niwíkwírooro nání xexíxexímeá imónigfáyé Timotio nání “Áamá nanjé worini.” rarigforini.

³ O nání Poro “Yawawi tñi nawíni omeaneyi.” niwimóniri nání omí nimeari iyfí símfí sfó wákwíñiginini. Ayfí rípi nání e eniginini. Judayf aríwámí dání ñweagfáyé nñi o xegfí xano Girikiyí enagi nání xfo iyfí símfí sfó míwákwíñipí nání nijfá e imónigfá enagi nání Poro negfí Judayo wáf urimearfna omí arfá míwipa epírixiniri iyfí símfí sfó wákwíñiginini.

⁴ Anjé api apimi nurára nímúroróná xwiyfá wáf wurimeiarigfáwa tñi Jerusaremíyo Jisasoyá síyikí imónigfáyo wipenweagfáwa tñi awa xwiyfá nimíxíroná rinárigfá rípi, “Negfí ñwí ikaxí eáníñjé rípi mñi é má Jisasomí diñjé niwíkwírooro nání negfí nixímeá imónigfáyé ogámí mepaxí imónini. Apimíni nixídiróná apánirini.” e rinárigfápi nání áwanjé nurára múroaríñagfa nání

⁵ anjé api apimi áamá Jisasoyá síyikí imónigfáyé diñjé wíkwíroarigfápi enjé neáníro xáiwí fá nixíriro nání sfá ayfí ayo áamá ámi wí Jisasomí diñjé niwíkwírooro wíniyí tñi kumíxinagfárinini.

Poro Tirowasíyo niñwearfna oríñjé winíñpí nánirini.

⁶ E nemowa piropenisí biaú Pírgia tñi Garesia tñi riníñpiaú tñí mñi warfna kwíyí Goríxoyápi xe Esia piropenisíyo nání nuro áamá

e ηweagfáyo xwiyfá yayf winipaxfpi wáf urimétrixxiniri sijnwf m+winf urakiowárηjnigini.

⁷ Awa ámi wim+ni nán+ni nikinimóniro nuro rixa Maisia p+ropenisfyo n+rémómáná Bitinia p+ropenisfyo nán+ni owaneyinri yarfná ámi kwiyf Jisasoyápi xe oúpoyinri sijnwf m+winf urakiowárηjnigini.

⁸ Awa Maisia p+ropenisfyo nimúroro anj T+rowasiyi rin+ηfpimi nán+ni n+wero

⁹ n+rémómáná sfá ayimi árfwiyimi Poro sá wenjáná or+ηá winf+yf win+ηjnigini. Ámá Masedonia p+ropenisfyo dánf wo éf n+rori waunf rix+ηf “Joxi Masedonia re nán+ni n+bi+ri ar+rá neai+.” urar+ηagf or+ηá e n+win+ri nán+ni

¹⁰ none (r+f+wam+ηf r+pf eanóni t+ni) re yaiwinwanigini, “Gorixo rixa ámá ayo e dáni wáf ourimépoyinri siwá n+neairi or+ηá rfa neapárarini?” n+yaiwirane Masedonia t+fámin+ni nán+ni píyo wan+réwin+ri pfa neranéná sipixf wo e nán+ni um+in+ri yar+ηagf win+ηwanigini.

Ridiai nikinimóniri Jisasomi d+ηf w+kw+ronf nán+ri+ni.

¹¹ E nemone sipixomi n+pixemoán+rane n+ηwearane anj T+rowasiyi rin+ηfpimi dáni p+ni n+wiár+im+ni nurane p+ri+ηwf Samotiresiyi rin+ηfpimi t+ηf e nán+ni n+meám+ni nurane n+múrorane sá wenwáone wfápi t+ni anj Niaporisiyi rin+ηfpimi t+ηf e nán+ni n+meám+ni nurane wiár+ n+múrómáná

¹² e dáni anj Piripaiyi rin+ηfpimi —Anj Masedonia p+ropenisfyo ikw+ron+ηf seáy+ e imón+ηfyf, ayf b+ Piripair+ni. Rom+yf n+bi+ro anj apimi dáni anj n+m+ri+ro ηweagfápi+ri+ni. Apim+ni none n+rémómáná sfá obaxf wí e n+ηwearane

¹³ Sabarfáyo “Ini+gf wear+ηú t+ηf e ámá Gorixomi xwiyfá r+ri+m+ni wiar+gf+er+ni+ni.” n+yaiwirane anj apim+ni nán+ni ák+ηá f+wíyo n+peyearane ini+gf e wear+ηf ú t+ηf e nán+ni n+werane éf n+ηweámáná apixf e awí neán+ro ηweagfíwami xwiyfá yayf neainar+ηfpi urarfná

¹⁴ apixf wí —Í xegf yo+ Ridiair+ni. Anj Taiataira+ni rin+ηfpimi dán+ri+ni. Í rap+rapf ayfá r+ηf n+gw+ni xwé ron+fp+ni n+gw+ni xen+ni nán+ni b+ yar+η+ri+ni. Judayf mimón+ηf aí Gorixomi wáyf n+wir+ni nán+ni yayf wiar+ηf wír+ni. Í xwiyfá Poro rar+ηfpi arfá n+wir+ni Gorixo í xwiyfá api d+ηf i+kw+ropaxf oimón+ri+ni xwioxfyo pírán+ηf wim+xáná í “Poro nearar+ηfpi nepar+ni+ni.” n+yaiwir+ni Jisasomi d+ηf w+kw+ron+ηjnigini.

¹⁵ Jisasomi d+ηf n+wi+kw+rori rixa wayf n+meari+ni ámá xegf anjwám+ni í t+ni nawín+ni ηweagfáyf en+ni wayf n+mearo e nemáná í re near+η+ni+ni, “Soyné re n+ni+iwirónáyf, ‘Nepar+ni+ni. Ámináomi d+ηf w+kw+róf wír+ni+ni.’ n+ni+iwirónáyf, gf anjwám+ni nán+ni n+bi+ro anan+ni sá wep+r+réoi+ni?” An+ηf minf e nearayfagf nán+ni í t+ni unwanigini.

Poromi t+ni Sairasomi t+ni gw+ni anfyo ηw+r+rigfá nán+ri+ni.

¹⁶ E nemone sfá wiyi Gorixomi xwiyfá r+ri+m+ni wiar+gf+e nán+ni warfná apixf wí —Í ámá wíyá xináin+ηf nimón+ri+ni om+ηf wiar+gf+er+ni+ni. Imó xixéroar+ηfpi dáni ámá sin+ni majfá imón+gfápi áwanf urékweaar+η+ri+ni. Ámá im+ni xiáwowán+ηf imón+gfáwa í ámáyo áwanf urékweaar+ηfpi dáni n+gw+ni xwé urápayar+gf+ir+ni. Í none t+ni of+yimi órór+ni nin+ranéná

¹⁷ í Poro t+ni none núm+ni n+neax+f+ri+ni arfki r+aiwá re n+ra neax+f+d+η+ni+ni, “Ámá rowa Nw+fá wíyo n+múrori aga seáy+ em+ni imón+ηomi xináiwán+ηf nimón+ro om+ηf wiar+gf+áwar+ni+ni. Óf Nw+fá e imón+ηo nene yeáyf

neayimixemeanfa nání ininɣyi nání wáf neararigfáwarini.” nira neaxfdiniginini.

18 Ámí ámí sía ayá wíyo axípi e nneaxfdirfná e rayarinɣagi nání Poro ríxa aninɣi bi onimiápi miwinipa yarínɣagi nání níkinimóniri imfó ími xixéroarinɣipimi mixí re uriniginini, “Jisasi Kiraisoyá enɣi eáninɣyo dání sekaxí re rírarinini, ‘Apixí rími píní níwiárimí uí.’ rírarinini.” urána re eniginini. Sini mé imfó api ími píní níwiárimí uniginini.

19 Ími píní níwiárimí úaná xanowaninɣi imónigfáwa re niyaiwiro, “Óf apixí rí áwanɣi rékwearinɣipimi dání nígwí meayarinɣwáyi ríxa anipa imónigo. Ámí bi sini meapaxí mimónini.” niyaiwiro Poromí tñi Sairasomí tñi ía níxero makerfá imixarigfe nání níropémi nuro gapimanowa sinɣwí anigfe dání xwirixí oumeaneyiniro nimeámi nuro

20 awa tñi e níwáriro re uxekwímogfawixini, “Ámá Judayf rowaúyí ámá negí anɣi rípiimi nweagfáyo nearakiowáripaxí yarínɣagi nání nene píraninɣi minweapaxí neaimónarinini.

21 Siwí nene Romiyene imóninɣagwi nání gapimanafnéyá sinɣwíyo dání anani ía xirirane xdirane epaxí wí mimóninɣipi ámá rowaú wáf neararinini.” urána re eniginini.

22 Ámá e epíroyí egfáyí eni níwiápinimearo awaúmi mixí wianiro yarfná gapimanowa egí iyfá nupíriro porisí wami sekaxí re urigfawixini, “Soxí mépépoi.” urfagfa

23 iwanɣi rípi rípi nímépeayimáná nímera nuro gwí anɣyo níwáriróná gwí anɣyo awí mearoarinjomi re urigfawixini, “Joxi awaúmi éf mupaxí imóninɣi nwinrarinɣwápi ninwinrarimáná píraninɣi awí mearórixini.”

24 Sekaxí e urána awaúmi gwí anɣyo nímeámi nípawiri awawá ná inimi ikwíroninɣipimi nání nímeámi nípawiri e ninwinrarirfná re eniginini. Egí sikwí íkíá wára winami níwíxímorí wára wina tñi níwakirfwiárimáná rokímí yariniginini.

25 E wikaragfa aí ríxa áriwegí imónináná Poro tñi Sairaso tñi Gorixomi xwiyfá ririmí wiri yayí umeaniri nání sonɣi riri yarínɣagi ámá gwí anɣyo nweagfáyí arfá wiarfná re eniginini.

26 Poboní xwíá aí tñi yaiwiámí méaná gwí aniwá nímirirfná sñá piará xwíámi eapinɣiyí ríwómínimíniri nerfná re eniginini. Gwí anɣi ówanɣi nñi íkwínowiri senfá ámáyo yarininɣiyí nñi íkweánowiri eniginini.

27 Gwí aniwámi awí mearoarinjo sá wenje dání níwiápinimeari weninɣi éyí wíniniginini. Gwí anɣi ówanɣi íkwínowinɣagi níwíniri “Gwí nweagfá nñiyí ríxa éf úfawixini.” niyaiwirí ámá ayí éf úfá nání gapimanowa nioni nípkírírixiniri xegí kirá nímixeari ríxa píkinimíniri éyí

28 Poro enɣi tñi rfaiwá nuriri re uriniginini, “Jiwaninjoxi mípkínipani. Gwí nweanwáone nínoneni sini riwone nweanwinini.” urfagi

29 o awí mearoarigfá wíamí “Uyíwí nímixáromeaénapípoi.” nura mírí nípawiri wáyí winfagi enɣi óf níkaríga Poro tñi Sairaso tñi tífíe nípkínimeari

30 awaúmi nímixeámi nípeyari bíaríwáminí nírómáná re uriniginini, “Ápowagwí Gorixo yeáyí níyimixemeaní nání pí emíini?” urfagi

31 awaú re urigfísisixini, “Áminá Jisasomí dinɣi wíkwíróáná Gorixo yeáyí níriyimixemeari ámá díxí aniwámi joxi tñi nweagfáyo eni yeáyí uyimixemeaninjo.” urigfísisixini.

32 E nuriri omí tñi ámá xegí aniwámi nweagfá níyoní tñi xwiyfá Ámináo nánípi ririmí wíaná

³³ siní áriwegí imóninagí aiwi o awaúmi “Eini.” nuriri iwaní mépéfáyo igfá níweámáná re eniniginí. Wayí meari áamá xegí aniwámi ηweagfáyí eni wayí mearo nemáná enáná

³⁴ o awaúmi xegí aniwámi nímeáa nípáwiri aiwá níxeri m+ní níwirfána xfo tfiní áamá xegí aniwámi ínimi ηweagfáyí tfiní “Rixa Gorixomi dñí wíkwírówaénerfaní?” niyaiwiro nání yayí seáyimi dání néra ugíawixini.

³⁵ Gapimanowa wáfpi tfiní níwiápnimearo porisí wami awí mearoarño tñí e nání xwiyfá yaní re wiowárigfawixini, “Omi ‘Áamá awaúmi wárei.’ urfpoyi.” wiowáragfa awa nuro urána

³⁶ o xwiyfá api Poromi áwaní nuriri re uriniginini, “Gapimanowa nioni nání xwiyfá yaní re wiowárenapói, ‘Awaúmi owáriní.’ wiowárenapfagfa nání awagwí anani níwiapiri kikiá néra úpiyi.” urfagi aí

³⁷ Poro re uriniginini, “Yawawi Romiyfawawi imóninagwí aí mfkí wí meñagi aí gapimanowa, xwirixí níyeamero áamá obaxí síñwí anigfe dání iwaní yeamépero gwí anfyo yeañwiráiro egfáwa ínimi níyeamixearo yeawáraníro rirariñoi? Oweoi, aga wí e yeaipaxí mimónini. Wiwaninowa níbíro ‘fwiapfpiyi.’ yearána peyeañwi.” urfagi

³⁸ porisowa xwiyfá Poro urfpí ámi nímeáa nuro gapimanowami repiyí níwiro “Awaú Romiyf wáuriní.” urfagfa awa arfá níwiróna wáyí níkariníro

³⁹ nuro awaúmi piyipiyyí nuríro gwí anfyo dání nímixearo níwárinóna arfkí wauní rixiní re urayigfawixini, “Awagwí aní rípimi pñí níneawiárimí nurfna ‘Ayf nanfrini.’ neaimónariní.” urayarñagfa

⁴⁰ awaú gwí anfyo dání nípeyari aní apixí Ridiayí rininíyáiwámi nání nuri nípáwiri áamá Jisasomi dñí níwíkwíroro nání egí xexirímeá imónigfáyí tfiní e nawíní nerimeániro xwiyfá ámi bí tfiní ení rirémixí níwiárimí ugíawixini.

17

Tesaronaika ηweáyí Poromi tñí Sairasomi tñí iwaní weaníro egfá nánirini.

¹ E nemowa e dání nuro aní biaú Abiporisí tfiní Aporonia tfiní rininífpiaúmi nímuróa nuro aní Tesaronaikaí rininífpimi —Aní apimí Judayí wigí rotú aní wiwá m+riniñpimiriñí. Apimi níremómáná

² Poro xegí íníná yarñípa e ení axípi neri Sabarfá wíyaú wíyimi Judayí wigí rotú anfyo awí neáníro ηweañáná níwímeari Bíkwí Gorixoyáyo dání nureñwípea nurfna

³ ayí re oyaiwípoyiniri urayiniginini, “Bíkwíyo dání api api níriniri eáninagí nání áamá yeáyí neayimixemeanfa nání Gorixoyá dñí tfiní arfowayá xwfá piaxfyo dání iwíaronfoyi rarñwáomi wa píkiáná rñiní o nímeari xwárpáyo dání wiápnimeañpi apimi wí ní múropaxí mimónini.” oyaiwípoyiniri mfkípi nání uréwapiyiri mñí níróa uri nerfna re urayiniginini, “Áamá Jisasoyí rininí ro, nioni wáf seararñáo, o ayí áamá yeáyí neayimixemeanfa nání arfowayá xwfá piaxfyo dání iwíaronfoyi rarñwáorini.” urayiniginini.

⁴ E nurirñipimi dání Judayí wíyo dñí ukínimixfagi ayí dñí “Neparini.” níwipimóniri nání Jisasomi dñí níwíkwíroro Poro tfiní Sairaso tfiní nawíní níkwíroro Gírikíyí Gorixomi wáyí níwiro nání yayí umearigfáyí obaxí tfiní aní apimí seáyí e ní móníro meñweagfáwayá apixí wíwa tfiní ení dñí níwíkwíroro nání awaúmi níkwíroro níwíkwíroro yarfna

⁵ Judayí Jisasomí dñí mīwīkwírófáwa awaúmi sīpí dñí nīwīaiwīro nāni nīwīápnīmearo re egfawixini. Makerfá imīxarigē dāni áma sīpíyí wa Poromí tñi Sairasomí tñi wikí nīwónīro mīxí wīpírī nāni sīmíráxwīró nīwiemero ayí rīxa íkwīkwierí nīga uro wikí nīwóga uro yarīñagfá nīwīnīro nīwīrīmeámí aní apimí áwīnīmí nīpuróná mīxíni nēpīmīxamóa nīpuro Poro tñi Sairaso tñi aní Jesonoyáiwámí rfa ηweañīnīro e nāni nuro awaúmi áma negí aní rīpimí ηweagfáyíyá sīñwí anigē dāni xwīrīxí oumeaneyīnīro aní iwámí pírí íkwīeámí néra nīpáwīro

⁶ awaú nāni pífá nīmegīnīro nāni Jesonomí tñi Jisasomí dñí nīwīkwíroro nāni xexírīmeá imónigfá wamí tñi ía nīxero aní apimí dāñí gapīmanowa tñí e nāni nīropémí nuróná rīaiwá re nīra ugfawixini, “Áma aní xwífá nīmīnī ikwíronīñíyo ηweagfáyí wigí yarīgíápí mé pīnī owiárīpoyīnīrī sīpīnī urekárarīgíáwa rīxa nene enī nīnearekárīro yarīñō.

⁷ Awa Jesono numīmīnīrī xegí añiwámí nāni nīpemeámí uñowarīnī. Awa ηwí ikaxí negí mīxí ináyí Sisao rīñīpí nīwīaíkiro xegí bī néra nuro re rarīgíáwarīnī, “Segí mīxí ináyí Sisao, ayí surímá mīxí ináyōrīnī. Wo omī seáyí e wimónīño xegí yoí Jisasorīnī.” rarīgíáwarīnī.” rīaiwá e nīra nuro

⁸ áma e epíroyí egfáyí tñi aní apimí dāñí gapīmanowa tñi ayí rīaiwá e rarīñagfá arfá nīwīro sīmí nīrónīro wikí nīwóga nīwīápnīmearo

⁹ gapīmanowa xwīrīxí numéfasáná Jesonowa ámi axīpí bī mēpa oépoyīnīrī nīgwí bī nurápīro wārīgíawixini.

Poro tñi Sairaso tñi Beriayo egfípī nānīrīnī.

¹⁰ Sífá ayimí árīwīyimí Jisasomí dñí nīwīkwíroro nāni xexírīmeá imónigfáyí Poromí tñi Sairasomí tñi ía xīrīpírīxīnīrī rīxa aní Beriaí rīnīñīpīmí nāni éf urowárīagfá awaú nūrī aní apimí nīrémōrīnā Judayíyá rotú aní e mīrīnīñiwámí nīpáwīrī xwīyífá yayí neainarīñīpí wáf urīgísisixini.

¹¹ Judayí Beria ηweáyí —Ayí Judayí Tesaronaika ηweagfáyí yapí mimónīñōí. Dñí pírānīñí eyīroarīgíáyí enagí nāni seáyí e wimónīñōí. Ayí sīmí nīxeadípenīro “Xwīyífá Poro neararīñīpí arfá owianeyí.” nīwimónīro sífá ayí ayo re nīyaiwīro, “O neararīñīpí, ayí Bīkwíyo nīrīnīrī eānīñīpí tñi nepa xīxenī rfa imónīnī?” nīyaiwīro Bīkwípí ía nīróa uro pífá nīmēra uro neróná

¹² obaxí wí Jisasomí dñí wīkwíroro Gīrīkīyí aní apimí dāñí seáyí e imónigfáyí wí oxí tñi apīxí tñi enī dñí wīkwíroro yaríná re enīnīgīnī.

¹³ Judayí Tesaronaika ηweagfáyí xwīyífá rīpí, “Beriayo enī Poro xwīyífá Gorīxoyá wáf urarīnī.” rīnarīñagí arfá nīwīro re egfawixini. Aní apimí nāni nuro áma e dāñíyí Poromí mīxí owīpoyīnīrī sīmíráxwīró wīeméáná áma obaxí rīxa epíroyí nero wikí nīwóga wīápnīmeagfawixini.

¹⁴ Áma obaxí rīxa epíroyí nero wikí nīwóga wīápnīmeaarīñagfá Jisasomí dñí nīwīkwíroro nāni xexíxexírīmeá imónigfáyí sīñwí e nīwīnīro re egfawixini. Apaxí mé Poromí rawīrawá tñí e nāni éf urowárīgíawixini. Poromí rawīrawá tñí e nāni éf nurowárīro Sairaso tñi Timotio tñi sīnī e ηweañáná

¹⁵ áma Poromí éf nīmīga úfáyí omí sífá obaxíyo nīmēra núfasáná aní Atenīsīyí rīnīñīpīmí nīrémōro e dāni wāraúáná o ámi sekaxí re urowárīñīgīnī, “Sairaso tñi Timotio tñi nionī tñí e nāni bīpaxí imónīñánáyí, anīnī bīsisixini.” urowáráná omí e nīwārīmí ugfawixini.

Poro Atenīsī dāni wáf urīñí nānīrīnī.

16 Poro Atenisi dání awaú nání wenin̄ ner̄i nin̄wearíná an̄j apimi mimón̄i
 n̄wáfá imón̄in̄j̄ȳf —Aȳf xopaikiḡi xixeḡin̄i áamá im̄ixiḡfáȳr̄in̄i. Aȳf aga ayá wí
 ami ami n̄im̄in̄i éf nurárára un̄in̄aḡi n̄iw̄in̄r̄i nání s̄im̄f n̄irón̄im̄i nemer̄f̄n̄á

17 Judayíyá rotú an̄j̄yo n̄ipáwiyar̄i aȳf t̄in̄i éamá Gor̄ixo nání d̄in̄j̄
 moariḡfáȳf t̄in̄i xw̄iȳfá r̄in̄ro s̄fá aȳf ayo maker̄fá im̄ixariḡf̄e nání nuayir̄i
 áamá o eméíná e rówapiḡfáȳf t̄in̄i xw̄iȳfá r̄in̄ro néra nuríná

18 áamáyo uréwap̄iyariḡfá Epikurian̄ȳi r̄in̄iḡfá wa t̄in̄i S̄itoikiȳi r̄in̄iḡfá
 wa t̄in̄i Poro t̄in̄i x̄im̄ix̄im̄f xw̄iȳfá r̄in̄iḡfawix̄in̄i. O wáf nur̄r̄íná Jisaso
 nání ur̄r̄i áamá xwár̄ipáyo dání wiáp̄n̄imeap̄r̄f̄a nání ur̄r̄i yar̄in̄aḡi nání
 wa peaȳf n̄iwian̄ro re riḡfawix̄in̄i, “Áamá xw̄iȳfá r̄irowiár̄f emear̄in̄j̄ ro pí
 xw̄iȳfá near̄im̄in̄r̄i r̄f̄a rar̄in̄i?” r̄ro wa “O an̄j̄nam̄i d̄an̄j̄ n̄wáfá imón̄iḡfá
 áamá an̄j̄ m̄id̄an̄j̄ȳf̄yá nání near̄im̄in̄r̄i r̄f̄a rar̄in̄i?” r̄ro nero

19-21 omi n̄iwir̄imeám̄i nuro —Áamá Atenisi d̄an̄j̄ȳf̄ t̄in̄i áamá an̄j̄ m̄id̄an̄j̄ an̄j̄
 apimi ur̄in̄iḡfáȳf t̄in̄i kikīfá b̄i mé an̄in̄j̄ min̄f pí pí xw̄iȳfá s̄in̄j̄ r̄in̄f̄p̄t̄ ar̄fá
 wiro áwan̄j̄ ur̄ro yan̄ro nán̄in̄i yar̄iḡfáȳr̄in̄i. Aȳf om̄i n̄iwir̄imeám̄i nuro
 Ariopagasiȳi r̄in̄in̄j̄pám̄i dání xw̄iȳfá réwap̄nar̄iḡf̄e nání n̄iwir̄imeám̄i
 nuro re ur̄iḡfawix̄in̄i, “Xw̄iȳfá s̄in̄j̄ joxi wáf near̄ar̄in̄j̄p̄i nene pírán̄in̄j̄ ar̄fá
 n̄isirane n̄ij̄fá imón̄an̄i nání áwan̄j̄ nearēi. Aȳf r̄ip̄i nání r̄irar̄in̄j̄w̄in̄i. Xw̄iȳfá
 joxiyá n̄inear̄íná nene s̄in̄i ar̄fá m̄iwiar̄in̄j̄w̄ap̄i rar̄in̄aḡi nání xw̄iȳfá m̄f̄k̄ip̄i
 nání n̄ij̄fá imón̄an̄i nání r̄irar̄in̄j̄w̄in̄i.” ur̄faḡf̄a

22 Poro Ariopagasi t̄in̄j̄ e dání éf n̄irómáná re ur̄in̄in̄iḡin̄i, “Atenisi
 d̄an̄j̄ȳf̄né, seḡf n̄wáfá imón̄in̄j̄p̄i n̄imeróná awayin̄i ayá t̄in̄i wéyo
 umear̄in̄j̄aḡfá s̄in̄j̄w̄f sean̄in̄j̄in̄i.

23 Aȳf r̄ip̄i nání searar̄in̄j̄in̄i. Xám̄i nion̄i an̄j̄ r̄ip̄imi nemer̄i seḡf n̄wáfá
 éf nurárára un̄in̄j̄yo —Ayo seȳf̄né yar̄in̄j̄ n̄iwiro seáȳf e umear̄iḡfáȳor̄in̄i.
 Ayo pírán̄in̄j̄ s̄in̄j̄w̄f mí nóm̄ixa nur̄f̄ná w̄in̄fan̄iḡin̄i. Éf urárar̄in̄in̄j̄ bimi
 r̄f̄wam̄in̄j̄ r̄ip̄i ‘N̄wáfá nene maj̄f̄áo nán̄ir̄in̄i.’ eán̄in̄aḡi w̄in̄fan̄iḡin̄i. Aȳfn̄an̄i
 n̄wáfá seȳf̄né maj̄f̄á nimón̄ro aiw̄f yar̄in̄j̄ n̄iwiro seáȳf e umear̄iḡf̄o nání
 áwan̄j̄ b̄i osear̄im̄in̄i.

24 N̄wáfá xw̄fá r̄ir̄i n̄ir̄im̄in̄i im̄ix̄ir̄i am̄ip̄i n̄in̄i ar̄im̄i en̄j̄ȳf̄ im̄ix̄ir̄i en̄j̄o,
 o an̄j̄nam̄i t̄in̄i xw̄fár̄im̄i t̄in̄i Ám̄ináo seáȳf e wimón̄in̄j̄o en̄aḡi nání d̄in̄j̄
 re yaiwipax̄ mimón̄in̄i, ‘O an̄j̄ nan̄j̄w̄f r̄id̄iyowá yan̄f̄wá nání neḡf wé t̄in̄i
 m̄irar̄in̄j̄w̄áyo n̄weaar̄in̄j̄r̄in̄i.’ d̄in̄j̄ e yaiwipax̄ wí mimón̄in̄i.

25 Xewan̄in̄j̄o áamá n̄iyon̄i wiḡf d̄in̄j̄p̄i s̄ix̄f um̄imori s̄in̄j̄f nimón̄ro an̄j̄ upax̄f
 imón̄ip̄r̄i nání wim̄ix̄ir̄i am̄ip̄i n̄in̄i áamá n̄ip̄r̄i nán̄iran̄i, ȳin̄ip̄r̄i nán̄iran̄i,
 wim̄ix̄iyir̄i yar̄in̄j̄o en̄aḡi nání r̄ip̄i en̄i yaiwipax̄ mimón̄in̄i, ‘O am̄ip̄i wí
 nání d̄f̄w̄f ikeamón̄ar̄in̄j̄aḡi nání neḡf wé t̄in̄i ar̄r̄á wipaxor̄in̄i.’ D̄in̄j̄ ap̄i
 en̄i yaiwipax̄ wí mimón̄in̄i.

26 N̄wáfá o xewan̄in̄j̄o re n̄iyaiwir̄i, ‘Áamá gw̄f ar̄f ar̄i e e n̄weap̄r̄f̄ár̄in̄i.
 Gw̄f ar̄f ar̄i x̄if̄áiwa x̄ir̄ip̄r̄f̄íná íná íná imón̄in̄f̄ár̄in̄i.’ n̄iyaiwir̄i an̄in̄j̄n̄i
 neȳíroár̄imáná áamá ná won̄i im̄ix̄in̄j̄p̄imi dání áamá gw̄f wir̄f wir̄i n̄in̄i
 nimóga b̄in̄j̄wár̄in̄i.

27 Áamá gw̄f ar̄f ar̄i n̄in̄i xewan̄in̄j̄o nání p̄fá néra nuro ámir̄f̄in̄j̄f neróná
 s̄in̄j̄w̄f w̄in̄imeap̄r̄f̄a nání x̄f̄o en̄j̄ ap̄i e en̄j̄r̄in̄i. E ner̄i aí o nene x̄ixeḡin̄i
 n̄wean̄j̄wá gene gene t̄in̄j̄ e dání ná j̄f̄am̄i m̄ineaimón̄in̄i.

28 Aȳf r̄ip̄i nání searar̄in̄j̄in̄i. Seḡf sor̄ixowa aí re riḡfáp̄i, ‘Nene en̄i
 N̄wáfá neaemeañener̄in̄i.’ riḡfáp̄i t̄in̄i x̄ixen̄i nene en̄j̄ eán̄in̄j̄f̄ oyáyo dání
 imón̄irane n̄wearane an̄j̄ emerane yar̄in̄j̄w̄in̄i.

29 Nene N̄wáfá o neaemeañene imón̄in̄j̄aḡw̄i nání d̄in̄j̄f̄ re m̄iyaiwipa
 oyaneȳf̄, ‘Nepa N̄wáfá imón̄in̄j̄o imón̄in̄j̄p̄i, aȳf ámaéne d̄in̄j̄f̄ n̄imorane wé

tíni xopaikígí imóniḡḡ ḡwáf sḡḡáyo dání imixariḡwápḡrani, sḡḡá ḡorḡyo dání imixariḡwápḡrani, sḡḡá sirḡpáyo dání imixariḡwápḡrani, sa apḡniḡḡ ría imónini?’ miyaiwipa oyaneyi.

³⁰ Ayináni Nwáf o —O Gorixorini. O ámá xámi o nání majfá nero wigḡ ḡwáfḡpini níméra bigḡḡḡpí nání peá nímori kikiḡḡ níwia níbirí aiwḡ agwḡ ámá ami ḡimi ḡweagḡḡ níyoní re neararini, ‘Segḡ íwḡ yarḡḡḡḡpí nání rḡwḡmḡni nímamoro sanḡḡ nímoniro ḡweápoḡ.’ neararini.

³¹ Ayḡ rḡpí nání e neararini. O sḡḡá wiyimi ámá xwáf rirí nírimini ḡweaḡwáyo xwiyḡḡ píranḡḡ níneamearḡrḡnḡ woní woní negḡ yarḡḡwápí nání yarḡḡḡ imimḡ neainḡ nání rixa rárḡḡḡrini. Nene xwiyḡḡ neamearḡnḡo ení rixa rḡpeárḡḡrini. Nene ‘Rḡpeárḡḡo, ayḡ orḡanḡ?’ yaiwianḡwá nání o péo ámi sḡḡḡ nerí owiáḡḡnímeanḡrḡ enḡ sḡxḡ weámḡxáná wiáḡḡnímeanḡḡrini.” Poro e uráná re enḡnigini.

³² Ámá e awí eánḡḡḡḡḡ Poro xwiyḡḡ “Xwárḡpáyo dání wiáḡḡnímeanḡḡrini.” rḡḡḡ aríḡ níwiróná wí rḡperḡḡ wigḡḡawixini. Wí “Xwiyḡḡ joxí neararḡḡḡpí rḡwéná ámi bí tíni aríḡ sianḡwárini.” urḡḡḡawixini.

³³ E uráná Poro réwḡḡḡnarḡḡḡe dání pḡni níwiárḡmḡ úagḡ aí

³⁴ ámá wí —Oxḡ wo xegḡ yoḡ Daionisiasoyí riniḡorini. O Ariopagasi dání réwḡḡḡnarḡḡḡḡḡ worini. Apixḡ wí xegḡ yoḡ Damarisíyí riniḡírini. Ámá ámi wí ení nawínirini. Ayḡ omí níkumḡxḡniro númḡ nuro Jisasomí dḡḡḡ wḡkwḡrogḡawixini.

18

Poro Koriniyo niḡwearḡnḡ enḡḡḡ nánirini.

¹ Poro e nemí Atenisi pḡni níwiárḡmḡ anḡ yoḡ Korini riniḡḡpimi nání nuri e

² níremómáná ámá Judayḡ wo —Xegḡ yoḡ Akwiraoyí riniḡorini. Xinái Podasi píropenisḡyo dání xirḡorini. Xiepi xegḡ yoḡ Pírisirairini. Romiyḡ mḡxḡ ináyḡ Kírodiaso Judayḡ anḡ apimi ḡweagḡḡ níyoní sekaxḡ re urḡḡḡ enagḡ nání “Romí anḡ rḡpimi dání pḡni níneawiárḡmḡ úḡrḡxini.” urḡḡḡ enagḡ nání ayaú Itari píropenisḡyo pḡni níwiárḡmḡ Korini nání sḡḡḡ bigḡḡyaúrini. Ayaúmi Poro níwímeari

³ nígwḡ omiḡḡ o yarḡḡḡpí ayaú ení yarḡḡḡ enagḡ nání ayaú tíni nawíni níḡwearo senḡḡ anḡ pákipḡrḡḡ nání imimḡximḡ nero níḡwearóná

⁴ Poro Sabarḡḡ ayḡ ayo Judayḡḡḡ rotú anḡyo nání nuri ayḡ tíni ḡirikiyḡ tíni ení re owipimónirí, “Xwiyḡḡ Gorixoyáḡpimi dání Jisaso nání neararḡḡḡpí neparini.” owipimónirí ayḡ tíni nawíni rotú anḡyo dání xwiyḡḡ ximḡximḡ níniro riniḡḡḡawixini.

⁵ E néra nurḡnḡ Sairaso tíni Timotio tíni Masedonia píropenisḡyo dání níbirí Poromi wímeáná o xegḡ nígwḡ omiḡḡ yarḡḡḡpí pḡni níwiárḡmáná Sabarḡḡayoni marḡḡḡ, sḡḡá ayḡ ayo Judayḡ tíḡḡ e nání nuayirí píranḡḡ uréwḡḡyimiḡrḡ nerḡnḡ woákḡkḡ re wiayḡḡnigini, “Ámá yeáyḡ neayimḡxemeanḡḡ nání arḡowayá xwáf piaxḡyo dání iwiaronḡoyí rarḡḡwáo, ayḡ Jisatorini.”

⁶ E urayarḡnḡ ayḡ rixa xixewiámḡ nuríro ikayḡwḡ uráná Poro xegḡ iyḡḡ nípirirí sikḡ xeniḡḡpí pḡrḡ wiaíkímḡ yarḡḡnigini. Pḡrḡ wiaíkímḡ níyarirí re urḡḡḡnigini, “Seyḡné anḡnánáyḡ sewanḡḡḡḡné ría meárḡnḡáyo dání anḡḡḡḡḡrini. Seyḡné aríḡ mḡniarḡḡḡḡḡ nání nioni wí níxḡmeapaxḡmani. Agwḡ nioni seyḡné pḡni níseawiárḡmḡ rixa émáyo wáf urimḡnirí riwoni warḡḡḡnigini.” urárḡḡnigini.

⁷ E nurárimo pfní nwiárimí nuri anj ámá woyá —O xegí yoí Titiasi Jasitasoyi rininjorini. Gorixo nání wáyí nwiwiri nání yayí umeariñj worini. Xegí anj Judayíyá rotú anjyo dání oriwámi dání mirininjorini. Oyá aniwámi nání nuri e dání xwiyfá uraríná re enjigini.

⁸ Judayí wo —Xegí yoí Kirisipasorini. Judayíyá rotú anjyo awí eánarigfáyo seáyí e umenweañorini. O tñí ámá o xegí aniwámi wearigfáyí tñí Poro urariñjpi arfá nwiwiro Jisasomi dñj nwiwkwroro émayí Korini ñweagfáyí obaxí eni arfá nwiwiro dñj wikwroro wayí mearo yaríná

⁹ sfá wiyimi Ámínáo re enjigini. Poromi oriñá nupárirí re urinjigini, “Joxí wáyí msinipa oeni. Xwiyfá nioni nání joxí nura warinjpi pñí mwiárfí sñí aninj nura úirixini.

¹⁰ Ayí rípi nání rirarinjini. Nioni joxí dñj ríkikayonagí nání ámá mixí sífapimi dání wí rñinj sininfámani. Ámá anj rípimi nioni dñj ninikwríprírfá nání nigí imóninjyí obaxí enagí nání rirarinjini.” urfagi nání

¹¹ o anj apimi niñweari Gorixo nání nuréwapíya waríná emá 18 múronjigini.

¹² Judayí Korinyo ñweagfáyí, Romiyí wo xegí yoí Gario pñimíáo nimóniri Girikiyí piropenisí e menweañáná, Judayí dñj axípi tñnini nimóniro nwiápnimearo Poromi xwiyfá oumeáraneyinro wáf pñimíáo Gario xwiríxí umeariñe nání nimeámí nuro

¹³ Poromi nuxekwímoro re urigfawixini, “Ámá ro ámá Gorixomi yayí numeróná ñwí ikaxí rininjipimi nwiwákiro xegí bi nero éfirixiniri dñj xejwfmíni ukinimixarinjorini.” urfagfá aí

¹⁴ Poro ríxa manj exoámniri yaríná pñimíáo Gario Judayí ayo re urinjigini, “Poro íwí éf sñwiriýí, ríkikírfó éf sñwiriýí, nioni re yaiwimniri éáriní, ‘Ámá rowa uxekwímoarigfápi arfá nwiwírfná, ayí ananirini.’ yaiwimniri éáriní.

¹⁵ Soyíné uxekwímoarigfápi, ayí xwiyfá tñí yoí tñí segí ñwí ikaxí eáninjipimi dání rininjipi nání o tñí mixí rñarinjagfá nání segípi xwiyfá nimixiro eyírópoyí. Nioni ‘Xwiyfá api oseaeýíroimini.’ minimónariní.” nuriri

¹⁶ xwiríxí umeariñe dání mixídfámí wiowáraparíná ámá wí re egfawixini.

¹⁷ Judayí wigí rotú anjyo awí eánarigfáyo seáyí e umenweañomí —O xegí yoí Sotenisorini. Omí íá nixero pñimíáo Gario xwiríxí umeariñe mídánñe iwanj mépearinjagfá aí o dñj sipí wí mwiwí kikiíá enjigini.

Poro ámi Siria piropenisíyo nání nuri Adiokíyo rémonj nánirini.

¹⁸ Poro sñí sfá ayá wí e niñweañsáná ámá e dñj Jisasomi dñj nwiwkwroro nání xexirímeá imónigfáyo yayí nwiárimo Siria piropenisíyo nání úimiginiri sipíxí womí npiñxemoániri Pñisiráí tñí Akwirao tñí eni nawíni npiñxemoániri o tñí nuro Poro Gorixomi dñj nwiwkwrori nání ñwíá ñweañpi nání anj xegí yoí Segíria rininjipimi dñj dñfá nironiri

¹⁹ ríxa anj Epesasi rininjipimi nírémoro Poro ayaúmi anj apimi nwiárimí Judayíyá rotú anj e mirininjwámi nání nuri nípáwiri ayí tñí xwiyfá niriniro

²⁰ ayí “ ‘Joxí sñí bi tñí niñweámoxi úirixini.’ neaimónariní.” urfagfá aiwi o “Ananirini.” mwiwimóní

²¹ yayí nwiárimí nuríná re urinjigini, “Gorixo nwiwimónirfnáyí, nioni anani ámi re seaíménapi mfarini.” nurárimí nuri sipíxíyo npiñxemoániri Epesasi pñí nwiárimí nuri nuri nuri

22 sipixo ríxa anj Sisaria rininjipimi iwiékínimeááná Poro nayoámínimeámi Jerusaremi nán niyiri Jisasoyá siyikf imónigfáyo yayf níwiára nímúroairi anj yoí Adiokiyo nírémori

23 e sía wí niñweañsáná píní níwiárimí nuri xwíá yoí Garesia riniri Pirigia riniri ene —Ayí xfo xámi wáf urimeñerini. E nipurfná áamá Jisasomi dñf wíkwíroarigfáyo xwíyíá ámi bí tñni nuriri enj sixf níweámixára múroñnigini.

Aporoso Epesasiyo tñni Koriniyo tñni dání uréwapiyinj nánirini.

24-25 Judayí wo —Xegí yoí Aporosorini. Anj yoí Arekisadria dání xirinj worini. Xwíyíá nírirfná neñwiperi émf saímí rarinjorini. Bíkwf Gorixoyáyo nírini eáninjpi nípiní aumaúmí injorini. Óf Ámináomi xfdipaxfyi nání píraninj uréwapiyigfo enagi nání á máyo Jiaso nání uriri píraninj uréwapiyiri nerfná símf níxeadípeniri uréwapiyarinjorini. E nerí aí wayf Jono umeaiagfpi nánini níjía imóninjorini. O Epesasiyo nírémori

26 Judayíyá rotú anjyo iwamfo nípawiri ayá igigí mé xwíyíá Gorixo nání urarinjagi aí Pírisirai tñni Akwirao tñni o apini nání rarinjagi arfá níwiriná omí níwirimeámi nuri óf Gorixomi xfdipaxfyi nání bí, o sini majía enjpi nání áwanj nuriri ámi bí tñni píraninj uréwapiyigfisixini.

27 Aporoso “Nioní Gírikíyí píropenisíyo nání úimigini.” wimónáná áamá Epesasi dánj Jisasomi dñf níwíkwíroro nání xexirfmeá imónigfáyí omí dñf sixf numímowáriro payí bí nearo Gírikíyí píropenisíyo ñweagfá Jisasomi dñf wíkwíroarigfáyí nání rfwaminj re eagfawixini, “Ámá ro seaimeááná yayf tñni nípemeámi úrrixini.” Rfwaminj e nearo wíowaráná o nuri e níremómáná áamá Gorixo wá wianarinjagi nání Jisasomi dñf wíkwíroarigfáyo xegí nuréwapiyirinjipimi dání arírá níwirfná arírá bí onímiápi míwinjigini.

28 Ayí rípi nánirini. O áamá obaxí síñwí anigfe dání Judayí xenwí nímoró rarigfáyí tñni xímíxímí niníro níriniróná o Bíkwf Gorixoyáyo dání mñf nírori “Ámá yeáyf neayimíxemeanfa nání aríowayá xwíá píaxfyo dání iwíaronfoyi raríñwáo, ayí Jiasorini.” nurirfná xwíyíá mímúropaxí imóninjpi nurirí xórórf bí onímiápi míwinjigini.

19

Poro ámi Epesasiyo nírémori e dání enj nánirini.

1 Poro, Aporoso sini anj yoí Koriniyi rininjipimi ñweañáná, o dfwíni enjmi áwinimi nípumáná ámi anj yoí Epesasiyo nírémori Jisasomi xfdarigfá wíyo níwímeari

2 yarinj re winjigini, “Soyné Jisasomi dñf wíkwíróáná kwíyí Gorixoyápi seaimeañoyfnerani?” urfagi awa re urigfawixini, “Xwíyíá re rininjipi, ‘Gorixoyá kwíyí bí ñweani.’ rininjipi aí rinarinjagfa sini arfá bí míwinjwáonerini.” urfagfa

3 o re urinjigini, “Wayf nímearoná pí wayf meagfoyfnerini?” urfagi awa “Wayf Jono umeaiagfpi axfpi meañwáonerini.” urfagfa

4 o re urinjigini, “Wayf Jono umeaiagfpi, ayí áamá re oyaiwípoyiniri umeaiagfirini, ‘Ámá ayí wígf íwf yarigfápi rfwíminí mamófáyírfani?’ oyaiwípoyiniri umeaiagfirini. O á máyo wayf api numeairfná re uragfirini, ‘Ámá nioniyá rfwíyo bínfomi dñf wíkwíróríxini.’ O e urago, ayí Jiaso nání uragfirini.” urfagi

5 awa Poro e uríípi arfá niwiro wayí áamá Áminá Jisasomi dñí niwíkwírorfá meaarigfápi meagfawixini.

6 Wayí api meáaná Poro wé seáyi e wikwiáraná re enjini. Kwíyí Gorixoyápi áamá awami waíninjini. Kwíyípi waínáná awa xwíyí mfkf api apimi dani anani riro wá rókiamoarigfáni riro egfawixini.

7 Áamá e egfáwa nowani wé wúkaú síkwí waú awarini.

8 Poro anj api api niñweari Judayíyá rotú anjyo nipáwiri ayá bi mé xwíyí nura nuri áamá ayí re owipimóniri, “Ayí áamá Gorixo xfo xegí xwioxíyo míméamí neri umenweanfápi nani áamá ro neararinjipi, ayí neparini.” owipimóniri nurenwípea nuri ñweanáná emá waú wo ríxa ni múrómáná enáná

9 Judayí wí dñí wakísí niniro Poro rarinjipi pírf niwíakiro áamá obaxí epíroyí egfá síñwí anigfá dani óf Gorixo tñí e nani injiyi nani Jisasomi xídarigfáyi nani ikayíwí rarfá o ayo píni niwíarimi nuri áamá Jisasomi dñí niwíkwíroro nani wiepísarinjí wíniñí imónigfáyo niwíimeamí xfo tñí nawíni nuro sfá ayí ayo anj xwíyí réwapfánarigfá Tiranasoaiwami dani nurenwípea unjini.

10 O e yarinjagi nani áamá Judayírani, Gírikíyírani, Esia píropenisíyo ñweagfáyí níni Poroyá manjyo dani xwíyí Ámináo nani pi arfá wíarfá xwíogwí waú múroninjini.

Sipaomi xewaxowa imfó míf oumánowáraneyinro egfá nani rini.

11 Poro Gorixoyá dñí tñí emimí xegí bi áamá síñwí mífánarigfá imóninjipi yarinjagi nani

12 iríkwírani, roaríxírani, o kwírinarinjipi áamá nurápi nuro áamá símíf yarigfáyí tñí e nani níméamí úaná símíf ayí píni wíaríni áamá imfó dñí xíxéroarinjíyí tñí e nani níméamí úaná imfó píni niwíarimi uri yagfá rini.

13 Judayí anj wí e wí e nemero “Imfó míf umáinipaxonerini.” rínarigfáyí wí re yagfá rini. “Imfó áamá romi xíxéroarinjíyí míf umánowáraneyí.” niyáiwiro iwamfó yoí Jisasoyáyo dani míf umánowáranero neróná imfóyo re nura wagfá rini, “Nioni yoí Poro wáf neararíño, Jisasoyi ríniñomi dani rírarinjagi nani áamá xíxéroarinjí romi píni niwíarimi úi.” nura nuro nimerfá

14 Judayíyá apaxípaninjí imóninjí xwé wo —Xegí yoí Sipaoyi ríniñorini. Omí xewaxowa wé wífúmi dñí waú imónigfáwa ení axípi e yaníro yarfá

15 imfó awa urarigfó re urinjini, “Nioni anani Jisasomi mí ómíxiri Poro nani nijfá imóniri enjagi aiwi soyfne goyfnerini?” uráná re enjini.

16 Áamá imfó dñí xíxéroaríño ni mawiri níxeamomeri awami xopírafí wíaná ríniñí xáiwí wíñagfá anj iwámi dani éf nuróná aikf urfáwá ugfawixini.

17 Anj iwámi dani éf nuróná aikf urfáwá úfáyí nani áamá Judayírani, Gírikíyírani, Epesasi ñweagfáyí níni arfá niwíaríro nani wáyí níkaríni Áminá Jisasoyá yoí níróná seáyi e numero

18 Jisasomi dñí wíkwírófáyí obaxí wí níbayiro wigf yarigfápi waropárf wiro wáf urókiamóníro niyáiro

19 wigfáyí obaxí wí ayáf xíxegfíni yarigfáyí wigf ikayíwí síñwí wíñaxídfwaninjiri bíkwíyo ñwíraríniñíyí níméamí níbiro áamá níniyá síñwíyo dani rfá níkeaárimáná nígwí bíkwí rfá íkeaáfápi bí neróná tarigfápi fá níróná níni K50,000 imónimíni éagf wíñgíawixini.

20 Apí nípini nimóga warfna xwiyfá Ámináo nánipi surfma mimóní wí e wí e siní xwé níríga emeariḡagi nání áamá ámí ámí ayá wí kumixinayigfawixini.

Epesasí ḡweagfáyí simimiákwí nero egfá nánirini.

21 Apí ríxa nimónimáná enáná Poro Gorixoyá kwíyfpimí dání re yaiwinigini, “Nioní nurí Masedonia píropenisfyo áwinimí urí Gírikíyí aḡfyo áwinimí urí níyárimoní Jerusaremí nání úimigini.” E níyairifná re riniḡini, “Nioní ríxa Jerusaremíyo nání nurí níremorfányí e dání wí e nání xámí mupaxí nimónirí nurí aḡ Romíyí riniḡfpimí síḡwí winimigini.” níriri

22 áamá xfomí seáyí wíiarigfíwaúmí —Egí yoí Timotiomí tñní Erasitasomí tñní awaúmí Masedonia píropenisfyo nání nurowárirí aí o siní ámí bí tñní Esia píropenisfyo ḡweañáná

23 áamá wí níwiápnimearo óf Gorixomí xfdarigfáyí nání míf nírínowieánirfna simimiákwí onimiápi megfawixini.

24 E egfina áamá wo —Xegí yoí Demitriatorini. O xegí níḡwí omiḡf nerfna amípi sfḡá sirípa tñní imixarigfápi yaríḡfí worini. Esia píropenisfyo ḡweáyí wíḡf ḡwáfá xwépi —Apí xegí yoí Atemisiyí riniḡfpirini. Apí wíḡf aḡf rídiyowá yaríḡfíwámí éf uráraríḡfpiniḡf imóniḡfpi sirípa tñní wíḡf ḡwáfá onimiá bia ananí nímeámí nuro wíḡf aḡf xixegfniyo típírfá nání imixarigfáyí worini. Áamá omiḡf xfo yaríḡfpa axípi neróná níḡwí onimiá mearigfámani.

25 O áamá omiḡf xfo yaríḡfpa axípi yaríḡfáwamí tñní áamá omiḡf xegí bí onimiápi yaríḡfáwamí tñní awí neárirí re uríwinigini, “Gf áamáoyfne, soyfne níjfarini. Omiḡf none yaríḡwá rípi nánini níḡwí wí míneamúroarinini.

26 Áamá Poroyí riniḡo negí aḡf Epesasíyoní marfái, negí Esia píropenisfyo níminí ení yaríḡfpimí soyfne síḡwí winíro arfá wíro yaríḡfáriní. O áamá wíḡf ḡwáfá fáfá xírarigfá imóniḡfpi rfwf oumópoyinirí nerfna re uraríḡorini, ‘ḡwáfá áamá wé tñní imixarigfápi nepaxiḡf mimónini. Mimóní ḡwáfáriní.’ E uraríḡagi nání áamá obaxí arfá níwíro ḡwáfá nene imixaríḡwápi ríxa rfwf umogfáriní.

27 None o raríḡfpi xe orinirí síḡwí níwiníranénáyí, níḡwí omiḡf none nerane níḡwí míneamúroaríḡfpi peayí wianípaxí imónínfápiní marfái, rípi ení imónínfáriní. Aḡf rídiyowá yaríḡwáiwá, negí ḡwáfá Atemisiyí riniḡfpí nání míriniḡiwá nání ení peayí níwianíro ‘Sípíriní.’ rípaxí imónirí ḡwáfá apíxí imóniḡf í, áamá Esia píropenisf tfo ḡweagfá nñní tñní xwáfá níminí ḡweagfáyí tñní yayí umearigfí ení surfma nimónirí xwáfá iwerí enfáriní.” urfagi

28 awa arfá níwíroná wíkf bí ayíkwí míwónfagi ení tñní rfáiwá re níra ugfawixini, “Epesasí ḡweañwaéneyá ḡwáfá Atemisípi, ayí seáyí e imóniḡfpirini.” níra nuro

29 aḡf nípimíni rfáiwá rírowíámí nígá nurfna áamá nñní re egfawixini. Wáf áamá awí eánarigfíe nání nawíni xwamiání néra mífí nuro áamá Masedonia píropenisfyo dání Poro tñní emearigfíwaú —Egí yoí rowaúmí Gaiasoyí riniḡomí tñní Arisítakasoyí riniḡomí tñnirini. —Awaúmí fáfá níxero níropémí úáná

30 Poro áamá wíkf tñní awí eánarigfíe píyáfá xwiyfá bí ouríminirí yarfna áamá Jisasomí xfdarigfáyí xe ounirí síḡwí míwinarfna

³¹ gapimanaf Esia piropenisaf ayo umenweagfa wa —Awa Poro tñni nikumixiniro emearigfawarin. Awa xwiyfá Poro nani nurowarirona re urayigfawixin, “Arfki ama awi eanigfe nani mupani.” urarfná

³² ama awi eanigfe dani xwamiánf nero wa wigf bi nani riro wa wigf bi nani riro neróna arikikf niniro nani ama napf arfa kwíkwfkwíkwf nero “Ayf ripf nani awi eanfwaenerfani?” miyaiwipa nero

³³ wa Judayf wigf wo Arekisadaoyf rinijó xwiyfá ririmf oneaiiniri warána ama e epfroyf egfáyf wí “Ayf o nani awi eanfwaenerfani?” yaiwiarfná o re oyaiwípoyiniri, “Judayf rfa apf neamearigfámani.” oyaiwípoyiniri xwiyfá ourimniniri nani wé ówanf uyimniniri éfyf re egfawixin.

³⁴ Awa o Judayf wo enagf sñwaf mí nñwómixiro nani nawini axiná nñrayiro ayá wí rfaiwá re nura ugfawixin, “Epesasf ñweañwaéneyá ñwfa Atemisipf, ayf seáyf e imónini.” Anñf minf e nñra nuro nñra nuro

³⁵ gapimanowayá payf weaiarñó nñbirf ama epfroyf egfáyo pñrf wiaikímf niyárimána re uriniginini, “Episaf ñweagfóyfné, ama wo sinf majfa re rimónini, ‘Episaf ñweagfáyf añf rñdiyowá yarigfiwá wigf ñwfa xwé Atemisíyf rinññpf nani mñrinñiwá tñni ñwfa apf añfnami dani piéronapññpf tñni menweagfáyfrini.’ Ama wo sinf majfa e rimónini? Oweoi.

³⁶ Nionf searfá apf ama wo ‘Ayf nepamani.’ rñpaxf mimónñagf nani soyfné niyopñyára oseauri. Úrapí mikárinñpa époyf.

³⁷ Ayf ripf nani seararñini. Ama soyfné fá nñxemi bfá rowaú negf añf rñdiyowá yarñwáiwámi dani amipf bi fwf mñmeapa eri negf ñwfa imónññf nani ikayfwf aí bi mñrñpa eri éfñwaurini.

³⁸ Xwirixf nani mimónñpa nerf gapimanowa xwirixf arfa wianiro nani mññweapa reñoi? Ayfnani Demitñriaso tñni omññf axfpf yarigfáwa o tñni nawini kumixinigfáwa tñni ama womf xwiyfá oumearaniro nerónáyf, xwiyfá umeararigfe nani rñxa nuro e dani xñxe oxekwñmonfpoyf.

³⁹ Soyfné xwiyfá sinf wí tñgfáyfné enánáyf, xwiyfá nani sfá awi eánarñwáiná dani rñrñxinini.

⁴⁰ Ayf ripf nani seararñini. Agwf none éwapñfwá ripf mñkf mayf enagf nani gapimanowa ‘Píyo dani awi neániro rñrowiámf niniro simmñiákwf éoi?’ nearána ‘Xwiyfá anani urñpaxf imónanñwini.’ rñseaimónarini? Oweoi, rñxa gapimanowa xwiyfá neamearñpaxf imónññwini.”

⁴¹ Gapimanowayá payf weaiarñó e nurñísáná ama e awi eanigfáyo xñxegñf urowarapññiginini.

20

Poro ámi Masedonia Piropenisfyo emerf Gñrikíyf añfyo emerf enñnanñrini.

¹ Ama xwiyfá rñrowiámf niniro simmñiákwf yarigfá pñni nñwiáñro kiki fá yarfná Poro ama Jisasomf xñdarigfáyo xfo tññf e nani “Eini.” nurñrñ rñxa báná enñ rñrémixf nñwirf yayf nñwiáñmñ Masedonia piropenisfyo nani úmñginiri e dani pñni nñwiáñmñ

² nurf piropenisf apimf áwññmñ nñpurfná ama e ñweagfá Jisasomf dññf wíkwfrogfáyo enñ rñrémixf ayá wí nñwiéra nñpurf Gñrikíyf añfyo nñrémorñ

³ e ñweañáná emá waú wo rñxa nñmúrómána enána rñxa Siria piropenisfyo nani úmñginiri sipñxf womf pñxemoánmññiri éfyf Judayf wí o nani mekaxf rñnarññagfa nani ámi dññf re yaiwññiginini, “Ámi Masedonia piropenisfyo nionf bññáimani oumñni.” nñyaiwirf imani nurf

⁴ áamá rowa eni o tñni nawíni ugíawixini. Wo Beria dánj Pirosomi xewaxo Sopataorini. Ámi waú Tesaronaika dánj Arisítakaso tñni Sekadaso tñni awaúrini. Ámi wo Debi dánj Gaiasorini. Ámi wo Timotiorini. Ámi waú Esia pìropenisíyo dánj Tikikaso tñni Tìropimaso tñni awaúrini.

⁵ Awa nioni tñni Poromi tñni xámi niyeamearo Tìrowasi dánj yawawi nání weniní nero ñweañána

⁶ Judayí Gorixo múroníyi nání dñj mopíri nání sía bisíkería yisí mayí nimixiro narigíáyí ríxa pwéána yawawi Piripai e dánj pñni niwiárimí nurai sipixí womi nìpìxemoánirai niñwearai sía ríxa wé wú yeamúróána awami Tìrowasiyo niwíwearai e ñweañána sía wé wíúmi dánj waú neamúroniniginí.

Yutikaso piyomi Poro siní imixiní nánirini.

⁷ Sadéyo nene aiwá nìrane rosapá imixirane yani nání awí neániranéná Poro áamá e dánj awí eáníáyo xwíyá nuriríná “Wíaríná ríxa aní úimiginí.” niyaiwiri nání xwíyá aniní miní xwíá nìmiri nira nurí ríxa áriwegí imónána

⁸ aní awawá seáyi e ikwíroniní nene awí neánimáná xwíyá aría wiarñwáwami ramixí obaxí mixároárininí agí aí

⁹ íwí sikiñí wo —O xegí yoí Yutikasorini. O pípwíyo niñweámána Poro aniní miní xwíyá xwíá nìmiri nura waríná aría niwirí sá nífasí niyayísáná ríxa sá dñj mamó niweárirí re eniniginí. Pákíkí wíxaú wá ikwíroniní seáyi e enowami dánj pírimioaniniginí. Pírimioána áamá niwepñiro nimearíná xwíámi piyí wenagí meágí aiwí

¹⁰ Poro niwepñirí íwí sikiñomi seáyi e nupíkákwinirí nìmfkwíyínimáná re uriniginí, “Seyíne dñj sipí mîseaipani. Ámi siní eniní.” nurimi

¹¹ ámi nipeyirí ayí tñni nawíni aiwá níkwirirí nìnimáná ayí tñni xwíyá nìriga núfasáná ríxa wíá nóga wariní tñni Poro pñni niwiárimí úagi

¹² ayí íwí sikiñí o ámi siní éagi nimeámi wigí aní e nání nuro dñj wíá bi onimíapi mîwóniniginí.

Poro Tìrowasiyo pñni niwiárimí Mairitasíyo nání uní nánirini.

¹³ Poro “Awa aní Asosíyi rìninípimi nání sipixíyo waríná nioni xwíáyo úimiginí.” niyaiwiri none sipixí womi nìpìxemoánirane Asosíyo nání nurane xíto nání weniní nerí ñweañwá nání óf neaimoí enagí nání none omi xámi numearane sipixomi nìpìxemoánirane Asosí nání nurane nìrémorane ñweañána

¹⁴ Poro ríxa xwíáyo nìbirí aní apimi neáimeána o tñni nerimeánimi sipixíyo nurane aní Mitirini rìninípimi nìrémorane

¹⁵⁻¹⁶ e dánj pñni niwiárimí nurane sipixomi sá wenwáone píriníwí Kaiosíyi rìninípimi oriwami dánj nímúrorane ámi sá wenwáone píriníwí Semosíyi rìninípimi nìrémorane Poro nioni Esia pìropenisíyo nìrémorí niñwearíná sía ayá wí nímúroniginirí re yaiwiáriniginí, “None aniní nuranénáyí, sía Judayeneyá Pedikosíyi rìniníyi sñni mîpwémi enána Jerusaremi rémoaníwáfaní? Ayínáni Epesasi múróimiginí.” yaiwiáriní enagi nání none Epesasi miwíékñimeá nímúrorane ámi sipixomi sá wenwáone aní Mairitasíyi rìninípimi rémonwaniginí.

Poro Jisasoyá siyikí imónigí Epesasi ñweáyo wipenweagíawami uriní nánirini.

17 Poro Mairitasio niremómáná e dání áamá Jisasoya siyikí imónigfá Epe-sasiyo ηweagfáyo wipeηweagfáwa nání re uowáriniginí, “Awa obípoyí.” nurowáriri

18 awa rixa o tñí e nání báná re uriniginí, “Sfá nioní segí Esia piropenisí tfoyo iwamfó rémonáyimi dání pñí niseawiárimí unáyí nání seyíné tñí nawíni nηwearfá pí pí enápí nání soyíné nijfáriní.

19 Seyíné tñí nηwearfá Ámináoyá xináiníñí nimóniri o nání wáf nηwurimeiri nisearirfá seáyí e mimónipa nerí iními niseaimóniri enáriní. Seyíné nání dñí sipí niarηagí nání waíní waíná ηwí niseaeayiri enáriní. Judayí nioní nání mekaxí nriinarηagí nání xeaníñí obaxí nímeaní aiwi

20 nioní wé fá mimiexéanf xwíyá seyíné arfá nηwiro nixídiróná naní seaimixipaxípi wí yumí miseaí nerí áamá obaxí sñwí anigfá dániraní, aní xixegíyo iními dániraní, nisearéwapiyiri enáriní.

21 E nerfá Judayínerani, Girikiyínerani, ayá nisearemorí re searayináriní, ‘Segí fwf yarigfápi rfwíminí nímamoro Gorixo tfámíni níkinimónirfá negí Áminá Jisasi Kiraisomí dñí wíkwrópoyí.’ searayináriní.

22 Arfá nípoyí. Agwí kwíyí Gorixoyápi o Jerusaremí nání úwiniginí níkinikayonagí nání aní apimí rémóáná pí pí nímeanfápi nioní majfá aiwí, sa e nání wariníni.

23 E rémóáná pí pí nímeanfápi nioní majfá enagí aiwí aní apí apimí múroarfá Gorixoyá kwíyípi ayá re nremoaríníni, ‘E rémóáná gwí rñyiro xeaníñí seaikáriro epírfáriní.’

24 Ayá e nremoarínagí aiwí, nioní dñí mñwírariníni. Ayínáni mñí yíwí nírimí e nání ananí wariníni. Sñí umfá nání ‘Ayí seáyí e imóníñpírfáni?’ mñyaiwí, pí pí níkarírfá aí gí xámí néra bñápa sñí axípi néra nurí rípi nínerfáyí, ‘Ayí seáyí e imóníñpírfáni?’ nímonariní. Áminá Jiaso re nñyaiwiri sekaxí nriñípi, ‘O Gorixo ámayo wá wianíñí enagí nání xwíyá yayí winipaxípi wáf nñimeíwiniginí.’ nñyaiwiri sekaxí nriñípi yoparípi nñíni wáf nurárimérfá ‘Ayí seáyí e imóníñpírfáni?’ nímonariní.

25 Arfá nípoyí. Nioní seyíné tñími nimerí xwíyá áamá Gorixomí dñí wíkwíroarigfáyo xegí xwioxíyo mñmeámí nerí umenweanfápi nání wáf searimearínáyíné, nñyínéni ámi gí sñmímaní bí sñwí nanírfá menípi nání nioní nijfáriní.

26-27 Ayínáni ayá re searemoaríníni, ‘Eníni dání Gorixo “Re éimiginí.” yaiwiarínípi nání nioní áwaní nisearirfá wé fá mimiexéanf nñíni xixeni searíní enagí nání áamá nñyí wo anínaná “Poro rfá nñmeárñoi.” rípxí imónínfá meníni.’ seararíníni.

28 Áamá Jisasoyá imónigfá sewanínjofné umenweagfápi níkiníró wiarígfoyíné imónírfáriní wáyí seainfwíniginí. Áamá Gorixoyá siyikí imónigfá nñyoní —Ayí nání yoxáfpámi dání nupeirfá xewaníño gwíníñí roayíroaríníni. Ayo nñyoní numenwearfá Gorixoyá kwíyípi sipísipí awí mearoarigfápa axípi awí umearórfáriní seaimixárinjofné xixeni píraníñí umenweárfáriní.

29 Ayí rípi nání seararíníni. Nioní rixa pñí niseawiárimí úáná áamá sñwí sayí sipísipí roarigfápaníñí nímoními seyíné tfámíni nñbñro áamá soyíné umenweagfáyo xe naní oépoyiníni sñwí mñwíní xwírfá seaixeyipírfáriní.

³⁰ Ayí rípi nání ení seararíjíní. Segíyí wa ení níwíápínímearo re níyaiwiro yapí wíwapíyípríxíní, ‘Jisasomí xídarígíáyí wígí wíníyo píní níwíárímí nioníní oníxídípoi.’ níyaiwiro yapí wíwapíyípríxíní.

³¹ Ayínání nioní seyíné t́níní níjwearí xwíogwí waú wo ní múroaríná woxíní woxíní nání díní sípí níseairí jwí t́níní ení rírémíxí searíjápí bí píní míwíárí aníjé míní yayíjápí nání ríwímíní mímamó síjwí t́níní aníjé míní étríxíní.

³² Agwí nioní Goríxo seamení nání xegí wéyo seawárí soyíné xwíyíá o ámá níyoní wá níwianírí enípi nání díní wíkwíropírí seawárí yaríjíní. Xwíyíá apí ananí síkí síkí seaomíxírí amípi naní Goríxo ámá nioní gí imóníjéyo wímígínírí imóníjépi meapaxíyíné seaimíxírí epaxí imóníní.

³³ Nioní seyíné t́níní níjwearíná segí woyá síjé goríraní, síjé sirípáraní, rapírápáraní, wí síjwí íwí míwíníjáríní.

³⁴ Nioní seyíné t́níní níjwearíná enápi sewaníjeyíné níjáríní. Amípi wí mísearápí ‘Pí yínírí pí ní rírí emííní?’ níyaiwirí neríná wé gí rúmí dání nígwí omíjé nerí nígwí nímearí bí neríná nioní gí bí erí ámá nioní t́níní njweaarígíáyo ení bí wíírí enáríní.

³⁵ Amípi níní nioní enápi neríná ríxa re seaíwapíyínáríní. Ámá sípíyí seáyí nerí mínípaxí imóníjéyo arírá wíríxíní. Xwíyíá Ámíná Jisaso ríjé rípi, ‘Yayí míní wiaríjé winaríjépi yayí uráparíjé winaríjépipímí seáyí e imóníní.’ xwíyíá apí ení ríwímíní mímamó díní móríxíní.” uríjé níjíní.

³⁶ Poro xwíyíá apí nípíní nurárímí xómíjé níyíkwírí awa t́níní Goríxomí xwíyíá rírímí níwiro

³⁷⁻³⁸ awa xwíyíá Poro “Gí símímaní ámí bí síjwí nanípíríámání.” urí enápi nání díní sípí níwirí jwí nearo omí nímakíkyayíro kíyí nímiaúnayíro xómí nímeáa nuro sípíxí t́jé e wárígíawíxíní.

21

Poro ámí sípíxíyo nípíxemoánírí urí náníríní.

¹ E nemone awamí píní níwíárímí ámí sípíxíyo nuranéná níyakía mú íríní píríjwí yoí Kosíyí ríníjépipímí nírémorane sá wenwáone nurane píríjwí Rosíyí ríníjépipímí nírémorane e dání nurane aní yoí Patará ríníjépipímí níwíékínímearane

² e nayoarane sípíxí ámí wo Pinisia píropenísíyo nání umínírí yaríjépi níwínírane omí nípíxemoánírane níjweámáná nímeámí nurane nurane

³ píríjwí yoí Saírásíyí ríníjépipímí wé onamíjémíní enáná ní múrorane nurane nurane xwíyíá re rínáríjé enápi nání, “Aní yoí Taiayí ríníjépipímí sípíxí royá saní e t́wanígíní.” rínáríjé enápi nání none Siria píropenísíyo aní apímí níwíékínímeámáná

⁴ e nayoarane ámá Jisasomí xídarígíáyí nání píá nemerane ayí t́níní síá wé wíúmí dání waú njweanáná ayí kwíyí Goríxoyáyo dání Poromí re urayígíawíxíní, “Joxí Jerusaremíyo nání wí nurí xwíríjwí mosaxípaní.” nurayíro

⁵ síá none ayí t́níní njweaní imóníjéyí níní ríxa óráná aní apímí píní níwíárímí nurane ayí t́níní wígí apíxí t́níní wígí níáíwí t́níní níneameámí nuro rawírawá imaní e dání xómíjé níyíkwírane Goríxomí xwíyíá rírímí níwímáná yayí nínowárímí

⁶ none sípíxomí píxemoánáná ayí wígí aní e nání ugíawíxíní.

Agabaso Poromí íkwairí wíjépi náníríní.

7 E nemone Taia pñni n̄wiár̄imi nurane aṅf̄ yoṱ Toremestyi r̄in̄iṅf̄pimi n̄irémómáná nayoarane áamá Jisasomi d̄iṅf̄ n̄w̄ikw̄r̄oro nán̄i negf̄ n̄ir̄ix̄ímeá imón̄igf̄áyo yayf̄ n̄wirane ayf̄ t̄ñni s̄f̄a ayi sá wen̄wáone

8-9 w̄f̄ap̄i t̄ñni e d̄áni pñni n̄wiár̄imi nurane aṅf̄ Sisariaȳ r̄in̄iṅf̄pimi n̄irémómáná nayoarane aṅf̄ xw̄iȳf̄a yayf̄ win̄ipaxf̄ wáf̄ urar̄iṅf̄ Piripoyi r̄in̄iṅo —O en̄íná wáf̄ wurimeiarigf̄awami seáyf̄ w̄ir̄ix̄in̄r̄i wé w̄úmi d̄aṅf̄ waú r̄ípeán̄iṅowa wor̄ini. O xegf̄ xemiáíwa —Íwa Gor̄ixo nán̄i wáf̄ rókiamoar̄igf̄iwar̄ini. Ap̄iyá w̄ipaú w̄ipaú íwa t̄ñ̄or̄ini.

10 Oyá aṅf̄yo n̄ipáwirane o t̄ñni s̄f̄a wí ṅweañáná wáf̄ rókiamoar̄iṅf̄ wo —Xegf̄ yoṱ Agabasor̄ini. O Judia p̄iropen̄is̄f̄yo pñni n̄wiár̄imi n̄weap̄iri

11 none nineaímeari or̄iṅá ikaxf̄ n̄near̄ir̄i re en̄in̄iḡini. Poroyá arer̄ix̄i nurápir̄i xegf̄ wéyo t̄ñni s̄ikw̄f̄yo t̄ñni nijár̄in̄r̄i re r̄iṅ̄in̄iḡini, “Kw̄iyf̄ Gor̄ixoyápi r̄iṅf̄pi r̄ip̄ir̄ini, ‘Arer̄ix̄i r̄ir̄i xiáwomi Judayf̄ Jerusarem̄i d̄áni ax̄f̄pi re gw̄f̄ nuyiro émáyo m̄ini wip̄r̄f̄ár̄ini.’ Kw̄iyf̄ Gor̄ixoyápi r̄iṅf̄pi ap̄ir̄ini.” nearf̄agi

12 none arf̄a e n̄wiranéná none t̄ñni áamá e ṅweáyf̄ t̄ñni Poromi waun̄f̄ r̄ix̄iṅf̄ re uraȳiṅwaniḡini, “Joxi Jerusarem̄i nán̄i miȳipani.” urf̄agwi aí

13 Poro re near̄iṅ̄in̄iḡini, “Seȳné pí nán̄i ṅw̄f̄ni ṅw̄f̄ni nearo ík̄n̄iṅf̄ s̄ip̄i n̄ipaxf̄ nikár̄ar̄iṅoi? Awa nion̄i gw̄f̄ nijár̄ánáyf̄, ‘Ayf̄ anan̄ir̄ini.’ n̄iyaiwiri nán̄ini e nán̄i m̄iwar̄iṅ̄ini. Áminá Jisasomi x̄f̄dar̄iṅagi nán̄i n̄ip̄ik̄iánáyf̄, ‘Ayf̄ anan̄ir̄ini.’ n̄iyaiwiri nán̄i en̄f̄ war̄iṅ̄ini.” nearf̄agi

14 none om̄i urakipaxf̄ mimón̄f̄agi n̄w̄in̄irane om̄i xw̄iȳf̄a ámi bi murf̄ re r̄in̄iṅwaniḡini, “Ámináo ‘Om̄i wímeáw̄in̄iḡini.’ yaiwiar̄iṅf̄pi re wímeáw̄in̄iḡini.” r̄in̄iṅwaniḡini.

Poro Jerusarem̄iyo n̄irémori Jisasoyá s̄iyikf̄ imón̄igf̄áyo umen̄weagf̄awami rep̄iyf̄ win̄f̄ nán̄ir̄ini.

15 E nemone s̄f̄a ayf̄ r̄ixa neamúr̄óáná none yúr̄arf̄ nemáná raw̄rawá pñni n̄wiár̄imi Jerusarem̄iyo nán̄i n̄yirane

16 Sisaria d̄áni áamá none pñni n̄wiár̄imi yar̄iṅwaé d̄aṅf̄ Jisasomi x̄f̄dar̄igf̄áyf̄ wa t̄ñni n̄yirane awa none aṅf̄ Nesonoyá —O Saip̄irasi p̄ir̄iṅw̄f̄pimi d̄aṅf̄ wor̄ini. En̄íná d̄áni Jisasomi d̄iṅf̄ n̄w̄ikw̄r̄or̄i x̄f̄dagf̄ wor̄ini. “Oyá aṅf̄yo sá owépoiȳ.” n̄iyaiwiro nán̄i n̄ineaipemeám̄i n̄ineayiro e neawár̄igf̄awix̄ini.

17 E nemone r̄ixa Jerusarem̄i nán̄i n̄yirane e rémóáná áamá Jisasomi d̄iṅf̄ n̄w̄ikw̄r̄oro nán̄i negf̄ n̄ir̄ix̄ímeá imón̄igf̄áyf̄ yayf̄ n̄ineairo n̄ineam̄im̄in̄f̄agf̄a

18 sá wen̄wáone w̄f̄ap̄i t̄ñni Poro t̄ñni none n̄wiápn̄imeám̄i Jemiso t̄ñf̄ e nán̄i nurane Jisasomi d̄iṅf̄ w̄ikw̄r̄oar̄igf̄áyo wipen̄weagf̄áwa en̄i Jemiso t̄ñni awí eán̄iṅáná

19 Poro r̄ixa yayf̄ n̄wimáná x̄fo émáyf̄ t̄ñf̄m̄ini wáf̄ nur̄imerf̄ná Gor̄ixo x̄foyá wéyo d̄áni wiemen̄f̄ bi bi nán̄i rep̄iyf̄ n̄wiéra úagi

20 awa arf̄a n̄wiróná Gor̄ixomi seáyf̄ e numero re ur̄igf̄awix̄ini, “Gw̄f̄áox̄ini, negf̄ Judayf̄ s̄ip̄i ayá xwé wí Jisasomi d̄iṅf̄ w̄ikw̄r̄on̄agf̄a joxi r̄ixa n̄ijf̄a imón̄iṅ̄ini. Ayf̄ n̄ñni negf̄ ṅw̄f̄ ikaxf̄ en̄íná d̄áni n̄ir̄in̄r̄i eán̄iṅf̄pimi x̄f̄dan̄ro nán̄i s̄m̄f̄ xead̄pénar̄iṅoi.

21 Ayo áamá wí joxi nán̄i re ur̄igf̄awix̄ini, ‘Poro émáyf̄yá aṅf̄yo n̄emerf̄ná negf̄ Judayf̄ émáyf̄ t̄f̄ám̄ini ṅweagf̄áyo re uréwap̄iyar̄iṅf̄r̄ini, “ṅw̄f̄ ikaxf̄ negf̄ arf̄o Moseso n̄ir̄ir̄i ean̄ipimi pñni wiár̄iro s̄iw̄f̄ negf̄ arf̄owa érowiápn̄igf̄ápimi m̄ix̄f̄d̄ipa ero nero segf̄ niaíw̄f̄ iyf̄ s̄m̄f̄ s̄f̄o m̄iw̄ákw̄ipa éf̄rix̄ini.” Áamá ayo Poro e uréwap̄iyar̄iṅf̄r̄ini.’

22 E urigfá enagi nání ari yanfwiní? Negí Judayí Jisasomí xídarigfá anj rípimi tífáminí ηweagfáyí ananí joxí bífípi nání ríxa arfá níwipírf enagi nání

23 xwíyí fá none ríraní rípi axípi éiríxini. Negí áamá ηwí fá ηweagfá waú waú ηweanoí.

24 Joxí awa tñní níkumíxiniro nene xwíraimímí neainaríηípi anípá imóníní fá nání yaríηwápi awa tñní nawíní nero ámí nanj imóníríxini. E nerfíná waú waú awa wigí dífá níróniro xwíraimímí winaríηípi anípá imóni ro nanjwí Goríxo nání rídíyowá wiíro epírfá fá nání bí wííríxini. Joxí none ríraríηwápi axípi e nerfíná áamá nñní re yaiwipíráoí, ‘Poró nání neararígíápi mífkí mayfíní. O ení negí ηwí ikaxí eáníηípi mímí níxídírí píraníηí yaríηoríní.’ yaiwipíráoí.

25 E nísearírane aí enjíná xwíyí fá nímixíranéná ‘Émá Jisasomí díηí wíkwíroarígíáyí negí ηwí ikaxí eáníηí nípi ní xídíríxini ní uraníréwini?’ níriníranéná re rínaríηwanigíní, ‘Njwí ikaxí rípiáú rípiáú pñní wíarípaxí mimóníní.’ nírinírane payí re nearí wáríηwanigíní, ‘Nanjwí áamá wí mimóní ηwí fá imóníηí nání rídíyowá éfápi mínípa éfíxini. Rakiwí ení mínípa éfíxini. Nanjwí síηwíyo gwí xíráná ragí síní enagi nání mínípa éfíxini. Apíxí nímearoná sewíní nímeánípa éfíxini.’ Apiaú apiaú nání nearí wíowáríηwanigíní.” uríagfá

26 Poró sá weño wíápi tñní áamá ηwí fá ηweagfá waú waú awamí níwirímeámí nurí xwíraimímí winaríηípi anípá imóníwínigíní ní yarígíápa xíto tñní nawíní wigí yarígíápa nemáná o anj rídíyowá yarígíwámí nípáwiri apaxípáníηí imónígíáyo áwanj re uríηínigíní, “Sfá áamá awa xwíraimímí winaríηípi anípá imóníní fá nání yarígíápi nípi ní néfasáná Goríxo nání xíxegíní woní woní rídíyowá wipírfáyí sfá ayimíriní.” uríηínigíní.

Judayí Poromí anj rídíyowá yarígíwámí dání míxí wigfá náníriní.

27 E nemo sfá wé wífúmi dánj waú awa xwíraimímí winaríηípi anípá imóníní fá nání yarígíápi ríxa yoparípi anjwí e imónímíní ní yaríná Esia píropenisíyo dánj Judayí wí Poró anj rídíyowá yarígíwámí ηweanagi níwíníro re egíawixíní. Áamá e epíroyí egíáyo símírírf níwiemero omí fá níxero

28 ríaiwá re rígfawixíní, “Negí Isíreriýíné ríxa símíηí neainípoi. Áamá re ronj royí áamá xwí fá níminí ηweagfáyo nuréwapíyemeri áamá negí gwí axí imóníηwá rí nání uréwapíyiri negí ηwí ikaxí eáníηípi nání uréwapíyiri negí anj rídíyowá yaríηwá ríwá nání uréwapíyiri nerfíná api nípi ní nání ‘Sípíríní.’ uraríηoríní. Sa apíní ní marfáí, áamá Gíríkíyí wí anj rídíyowá yaríηwá ríwámí nípemeámí níwíapíríηípi dání ηwí fá imóníηí re ríxa xórórí enjíní.” níró

29 —Xámí áamá Esia píropenisíyo dánj Tíropimasoyí ríníηo Poró tñní anj apímí nawíní emearíηagí wíní fá enagi nání xenjwí re mogíawixíní, “Poró omí rídíyowá yaríηwáiwámí ínímí nípemeámí fwiapíηoríní.” xenjwí nímoró nání ríaiwá enj tñní níróni e níró

30 áamá anj apímí ηweagfá nñní símímíákwí e yarígíápi arfá níwiro mífí níbímiro Poromí fá níxero rídíyowá yarígíwámí dání níropémí peyeááná apaxí mé ówanj nñní níyára ugíawixíní.

Romíyí porisowa Poromí urápígí fá náníriní.

31 E nemowa Poromí nípi kíaníro nání yaríná áamá wí porisowámí seáyí e imóníηomí xwíyí fá re urémeagíawixíní, “Jerusaremí ηweáyí nñní símímíákwí inaríní.” urémeágí

³² o aṅaṅiṅi xegí porisí wami t́ni awami seáyí e wimónigfáwami t́ni ńwirimeámi Poromi pikianiro yarigfe nání wéána ayí porisowa t́ni wigí seáyí e wimóniṅo t́ni weaparṅagfa ńwiniro ámi Poromi iwaní meá ṕni wiárigfawixini.

³³ Ṕni wiárigfá porisowami seáyí e wimóniṅo aṅwi e ńbiri Poromi fá ńxeri xegí porisí wami re urṅiṅiṅi, “Gwí senfá wirkaú t́ni yípoi.” nuriri ayo yarṅí re wiariṅagṅi, “Ámá ro gorini? O pí éfiriṅi?”

³⁴ Yarṅí e wiariṅagí aiwi ámá e epíroyí egfáyí xwamiání ńriro wí xegí bi nání riro wí xegí bi nání riro nero arikikí yarṅagfa o arfá kwíkwíkwíkwí ńwiri nání o yarṅí wiariṅipi e dání nṅí píraniṅí imónipaxí meṅagi ńwiniṅi re urṅiṅiṅi, “Porisoneyá aniwámi nání ńmeámi úpoi.” urfagi

³⁵⁻³⁶ omí níméra warfna rixa ámá e epíroyí egfáyí númi nuro rfaiwá ímí t́ni “Rurapapikiarṅoi?” ńriṅa warfna awa rixa aṅí iwámi sṅá waíwí tṅí e ńremorfna ámá Poromi pikianiro yarigfáyí porisowami urapapikianiro yarṅagfa nání omí seáyí e ńmfeyoaro ńxiriṅi peyigfawixini.

Poro Judayí xfomi umeararigfápi owákwimiri urṅipi nániri.

³⁷ Porisowa rixa wigí aniwámi ńmeáa páwianiro yarfna awami seáyí e wimóniṅomi Poro re urṅiṅiṅi, “Nioni xwiyfá bi anani ririṅiṅi?” urfagi o re urṅiṅiṅi, “Ai, joxi Girikiyí ṕné anani rariṅiṅi.

³⁸ Ayináni re nimónariṅi, ‘Joxi ámá Isipiyí xámi re riṅo, “Émáyo mṅí xfdwanigini.” ńriṅi ámá 4,000 gwí mónigfá, Iririkarigfá riniṅowami ńwirimeámi ámá diṅí meṅe nání uṅo, ayí joximani.’ nimónariṅi.” urfagi

³⁹ Poro re urṅiṅiṅi, “Ámá joxi rariṅo, ayí nionimani. Nioni aṅí onimí yoí mṅiriṅí bimí dánonimani. Sirisia pṅopenisfyo aṅí Tasasiyi riniṅipimi dání Judayí woniriṅi. Wauní rixiṅí bi oriṅimini. Ámá tṅyo xwiyfá ouriniṅi anani sṅwí naniriṅiṅi?” nuriri

⁴⁰ o rixa anani xe ouriniṅi sṅwí winána Poro sṅá waíwíyo e ńrómána ámá ayí xwiyfá mṅiripa oépoiṅiri wé ówaní nuyiri rixa ṅiṅifá imónaráná wigí Xibiruyí ṕné t́ni nuriri re urṅiṅiṅi,

22

¹ “Rárowayfne, ápowayfne, xwiyfá ámá wí nṅekwímoarigfápi wákwiniṅiri searána anani arfá nṅiriréoi?” urfagi

² arfá wífáyí Poro nurirfna wigí Xibiruyí ṕné t́ni rariṅagi arfá nṅiwo erówarí aí bi mé aga ṅiṅifá imónarfagfa Poro ámi re urṅiṅiṅi,

³ “Nioni Judayí woniriṅi. Sirisia pṅopenisfyo aṅí yoí Tasasiyi riniṅipimi gí nóki nṅiriṅoni aí aṅí rṅipimi dání xwé iwiaronáoniriṅi. Negí nearéwapiyagí Gameriero nṅiréwapiyirfna ṅwí ikaxí eániṅipi negí arfowa neaiapigfápi nání aga xṅeni píraniṅí nṅéwapiyiṅí eṅagi nání agwi seyfne Gorixomi oxfdaneyiniṅi sṅmí nṅeadfpeniro yarigfápa nioni eni axipi e imóniṅáoniriṅi.

⁴ Ayináni eṅina nioni ámá Óf ‘Gorixo t́famiṅi imóniṅoi.’ riniṅiyimi diṅí wíkwíroarigfá anṅimiximiriṅi nání xeaniṅí nṅwiri oxfyorani, apíxfyorani, gwí nṅyiri gwí aṅfyo wáragáoniriṅi.

⁵ Negí apaxipániṅí imóniṅí xwé t́ni negí ámína meba imónigfáwa t́ni eni ‘O nepa e yagoriṅi.’ searipaxí imóniṅoi. Awa negí Judayí aṅí yoí Damasikasiyi riniṅipimi ṅweagfáyí nání payí nearo niapowaráná nioni ámá e ṅweagfá óf axfiyimi xfdarigfáyí eni aṅí rṅipimi dání riniṅí meáfrixiniṅi ayo fá nṅxeri gwí nṅyimána ámi re nání nṅmeámi bimfa nání aṅí rṅipimi ṕni nṅwiárimí nurí Damasikasiyi nání uṅanigini.

Poro “Api yarfná Gorixo níkinimixijfrini.” urijf nánirini.

6 “E nemoni nuri nuri Damasikasi tñf aŋwi e rémómínirí neri ríxa ikwawedf enáná re enjiginí. Aŋfnamí dání wáf síŋwí mímínjé iníff xwé bí nókiárénapijiginí.

7 Wáf api nókiárénapáná nioní xwáfáyo nípkínimeari arfá wíáyf xwíyáf bí re nírinénapfagi wiŋaniginí, ‘Soroxini, Soroxini, pí nání xeaníjé níkararíjini?’ nírinénapfagi

8 re uríŋaniginí, ‘Ámináoxini, joxí goxirini?’ urfagi o ‘Nioní Nasareti dání Jisasoní joxí xeaníjé níkararíjionirini.’ nírfagi

9 —Ámá nioní tñf warigfáwa wáf nókiárénapfípi píraníjé síŋwí níwinaxfdíro aiwí o tñf xwíyáf rínarígwííomí arfá nípkwíni míwígíawixini.

10 ‘Joxí xeaníjé níkararíjionirini.’ nírfagi re uríŋaniginí, ‘Ámináoxini, nioní pí oenirí níraríjini?’ urfagi Ámináo re níriníjiginí, ‘Joxí níwiápínimeámí Damasikasi jíapimí nání nuri e rémóáná amá wo ní símeari e éwíniginirí rírípeañápi nání áwaní ríríníjoi.’ nírfagi

11 nioní wáf api síŋwíyo nínpírorí síní síŋwí mímínjé níninirí síŋwí manípaxf níaríŋagí nání amá nioní tñf warigfáwa wéyo árfwí nínimaxíróro Damasikasiyo nání níniméra nuro e níremorí ŋweañáná

12 amá wo, xegí yoí Ananiasoyí ríníjoi —Judayí aŋf apimí ŋweagfáyf níni ‘Ámá awíaxf worini.’ rínagíforini. Negí ŋwí ikaxf ríníjépi bí múroagomaní. Aníjé miní nípíní xixení axípi xfdagorini.

13 O níbirí nioní tñf aŋwi e nírómáná re níriníjiginí, ‘Gf nírixfmeáo imóníjé Soroxini, díxí síŋwí amí anei.’ níráná re enaniginí. Gf síŋwí amí nanirí omí síŋwí wíníŋaniginí.

14 Omí síŋwí wínáná o re níriníjiginí, ‘Ŋwáf negí arfowa xfdagfo joxí e éwíniginirí wimónaríjépi nání níjáf erí Wé Róníjomi ení síŋwí wínirí xfoyá maŋíyo dání xwíyáf raríná arfá wirí oenirí rírípeañíriní.

15 Amá níyoní xfo nání áwaní nuríríná jíwaníjoxí wáf nírókiárírná síŋwí wínirí arfá wirí éfpi nání repíyíf wirífa nání rírípeañíriní.

16 Ayínání joxí pí nání síní yómínjé yaríjini? Ríxa níwiápínimeari wayf meai. Joxí Ámináomí ríxíjé urírípimí dání díxí íwí yaríjépi yokwarímí nísiirí wayf píraníjíníjé ríroníjoi.’ nírfagi nioní axípi e enaniginí.

“Gorixo Poroni émayf tñfmíni nírowáríjiginí.” urijf nánirini.

17 “E nemoní amí Jerusaremi nání níbirí aŋf rídíyowá yaríŋwá riwámí dání xómínjé níyíkwirí Ámináomí xwíyáf rírímí níwiríná íkwíkwí níyárirí weníjé éáyf

18 Ámináo re níraríŋagí wíníŋaniginí, ‘Joxí síŋwí nanirí arfá níri enípi nání aŋf rípiimí dání uráná arfá mísiipa epírf enagí nání joxí síní mepaní. Aŋfní aŋf rípiimí pfní níwiárímí uí.’ nírfagi

19 nioní re uríŋaniginí, ‘Ámináoxini, nioní éwapfnagápi amá re ŋweáyf níni níjáf imóníjoi. Amá joxí nání díjé ríkwíroarígfáyo nioní fá níxerí gwí aŋíyo níŋwirárirí iwaní níméperi yagáoni enagí nání wíwaníjéyí ríxa níjáf imóníjoi.

20 Joxí nání wáf urimeagf Sítipenomí píkiǵíná nioní aŋwi e nírómáná “Ayf omí nípkiróná apání yaríjoi.” níyáiwirí omí píkiarfná wígf iyáf awí mearonaniginí.’ urfagi aí

21 Ámináo re níriníjiginí, ‘Joxí uí. Nioní ná jífamí émayf tñfmíni nírowárímífa enagí nání joxí ananí uí.’ níriníjiginí.” uríjiginí.

Porisí seáyí e imóniŋo Poromi éf umíníŋf nániríní.

²² Ámá e epíroyí egfáyí Poromi arfá niwía nibfásáná aiwí xwíyá “Émáýí tñíŋmíní rirowárimfáriní. níríŋfíní.” rfe nání arfá niwimáná xwíyá xwamiání níríro ímí tñí re rigfawixíní, “Ámá e imóniŋo xe onjweanírí síŋwí winípaxí m+neaimónaríní. Ríxa rurápapíkiaríŋo?”

²³ Xwamiání e nira nuróná wikí ayíkwí niwóga m+waríŋagi nání wigí iyfá niwirayiro úpiríxá m+meámí yáníro xwfá síkí úpiríxá m+meámí yáníro yaríŋagfá

²⁴ porisí seáyí e imóniŋo sekaxí re uríŋínigíní, “Omí porisone negí aní riwámí n+meáa n+páwiro ámá ayí xwamiání niwiróná rfá tñí wianíro yaríŋgápi m+kípi nání waropárí oneainírí nání síkwfá ragí pírí nuyíkiro yaríŋf imímí wípoyí.” uríagi

²⁵ awa omí n+meáa n+páwiro síkwfá ragí pírí uyíkianíro nání gwí jíáná Poro Porisí anwí e roŋomí re uríŋínigíní, “Romíyfyá ŋwí ikaxí re ríníní, rísimónaríní, “Ámá Romíyí womí m+kípi nání pífá mé xámí síkwfá eápoyí.” ríníní. rísimónaríní?” uríagi

²⁶ poriso arfá e niwimáná seáyí e wimóniŋo tñí e nání nurí re uríŋínigíní, “Ámá Romíyí romí joxí pí wimínírí yaríŋíní?” uríagi

²⁷ porisí seáyí e imóniŋo Poro tñí e nání n+páwiri re uríŋínigíní, “Jíwaníŋoxí nírí. Joxí Romíyí woxíraní?” uríagi o “Oyí.” uríagi

²⁸ porisí seáyí e imóniŋo re uríŋínigíní, “Nioní gapímanowamí nígwí xwé wíáná ‘Romíyí woxíriní.’ níníríro nim+xígfáriní.” uríagi Poro re uríŋínigíní, “Gí inókí tñí ápo tñí eníná dání Romíyí wimíxígfípaú enagí nání nioní gí nókí n+xíŋe dání Romíyí imóniŋá woníríní.” uríagi nání

²⁹ porisí síkwfá ragí pírí nuyíkiro yaríŋf wianíro nání gwí jáfáwa wáyí n+winírí omí wáramogfawixíní. Wigí porisí seáyí e wimóniŋo ení “Poro Romíyí worfání?” n+yaiwirí níjáfá nimónimáná “Omí senfá tñí gwí jípoyí.” uríagi enagí nání wáyí winíŋínigíní.

Poro xwíyá wákwínimínírí nání Judayí mebaowa awí eánigfe dání uríŋf nániríní.

³⁰ Poriso, sá weŋo wáfápi tñí Judayí omí uxekwímoaríŋfápi nání xixení níjáfá oimónimínírí omí níkwewárimáná wamí sekaxí re urowárapíŋínigíní, “Apaxípáníŋf imónigfá xwéowa tñí Judayí mebaowa tñí awí oeánípoyí.” nurowárapírí awa ríxa awí eánaráná Poromi níméra n+weptínírí awa síŋwí anigfe éf uráraríŋínigíní.

23

¹ Poro mebaowamí síŋwí agwí n+winárírí re uríŋínigíní, “Gí níríxímeáoyfne, Goríxo síŋwí aníŋáná amípi nioní iwamfó dání sfá ríyimi nání enápi n+píní aí nání dñí n+yaiŋoríná bí nání ayá sfwí m+níró dñí peá nunaríní.” uríagi

² apaxípáníŋf imóniŋf xwé, Ananiasoyí ríníŋo ámá Poro tñí e anwí e rogfáyo “Omí wé maŋíyo upíkákwpoyí.” uráná

³ Poro Ananiasomí re uríŋínigíní, “Kíkéróniŋf ínimi pfpf wí enagí aí seáyí e xwfá naníŋíŋf eáníŋf roxíní, Goríxo joxí ení wé n+rupíkákwiníŋo! Joxí negí ŋwí ikaxí nírínírí eáníŋfpa xwíxí nímeminírí e éf níŋwearfá ŋwí ikaxí apimi ogámí nerí ‘Omí wé upíkákwpoyí.’ uríŋf nání ‘Ayí apání yaríŋíní.’ rísimónaríní?” uríagi aí

⁴ ámá e rówapígfáyí m+xí re uríŋíawixíní, “Joxí ananí apaxípáníŋf imóniŋf xwéomí ikayfwí uraríŋoxíraní?” uríagfá

5 Poro re uriniginini, “Nriximeáoyiné, ‘Apaxpániní imóniní xwé worfani?’ miyaiwí nerí ríini. Xwiyfá Bikwíyo re niriniri eáninagí nání, ‘Joxi segí seáyí e nimóniri seamenweagfá wo nání xwiyfá sipí bi miripani.’ niriniri eáninagí nání o seáyí e imóniní nání nijfá nimóniri sinwiriyí, wí e riminiri éamaní.” nuriri aí

6 mebáowa wa Sajusi imóniri wa Parisi imóniri enagfá niwiniri gí Parisi rowa gwí onimónipoyiniri ení tñni re uriniginini, “Nriximeáoyiné, nioní Parisi wonirini. Parisi imónigí wiyauyá xewaxonirini. Nioní ‘Ámá pegfáyí ámi niwiápinimeapfáriní.’ niyaiwiri dñí kíkayonagí nání xwirixí nimearigfonirini.” uraríná

7 Parisiowa tñni Sajusiowa tñni wiwini mixí nirinowieániro dñí bi biaú nixiriro yaní epayónigfawixini.

8 Ayí rípi nánirini. Sajusiyí re rarigfáyirini, “Ámá pegfáyí ámi wiápinimeapaxí menini. Anínají wí menini. Kwíyí ení menini.” rarigfáyirini. E nerí aí Parisiyí “Nipini anani imónipaxí imónini.” rarigfáyirini. Apimi dání dñí bi biaú nixiriro yaní nepayóniro

9 xixewiámí nirinowieága nuro nwí ikaxí eáninípimí mewegfá Parisiwayá wa niwiápinimearo Sajusiowa tñni ximiximí niniro nirinóná re urigfawixini, “Ámá ro fwi bi éo mimóninagí wininwiní. Anínají worani, kwíyí birani, omí xwiyfá uránáyí, ayí pí enínoí?” nuriro

10 xixewiámí ayá wí nirinowieága wiápinimearíná porisí seáyí e imónino Poromí midmidáni mimixeawiámí niniróná omí didiyimí nero pikipirixiniri xegí porisowami sekaxí re uowárainiginini, “Soyfne niwepiníro ení neáníro ayo Poromí nurápiro negí porisí aní riwámi nání nimeámi yapipoyí.” uowáraináná awa xixeni o urípa e egfawixini.

11 Poro sfá ámi ríxa wiyimí aríwiyimí sá wenáná Ámináo miwmidáni nurónapiri re uriniginini, “Joxi dñí sixí ínei. Jerusaremi tñyo dání xwirixí rimearíná joxi nioní nání ‘Sinwí e winiri arfá e wiri enáriní.’ urarínípa émayfá aní xwé Romíyo ení axípi urirfá enagí nání dñí sixí ínei.” uriniginini.

Judayí Poro nání mekaxí megfá nánirini.

12 Wfápi tñni Judayí wí Poro nání mekaxí nimeróná awá nwfá ninwiráriníro sfhá womí dání re rinigfawixini, “None iniigí minípa erane aiwá minípa erane néra nurane Poromí pikíwaé dání ámi nípaxí imónaníwáriní.” niriníro

13 —Ámá mekaxí níméro “Sfhá romí dání rarinwiní.” rigfáwa ámá 40 wiáí múrogfawarini.

14 E nemowa apaxpániní imónigfá xwéowa tñni Judayí ámináowa tñni tfgé nání nuro yumí re urigfawixini, “None awá nwfá ninwirárinírane sfhá womí dání re riníwáriní, ‘Poromí siní mipíkípa neranéná aiwá bi aíwí mímepaxí imóninwiní.’ Sfhá womí dání e rinárfwá enagí nání

15 soyfne tñni mebáowa tñni ámi xwirixí niwiro yaríní wiayaníroniní nimóníro porisíyo seáyí e wimóninomí wáf re urepearipoyí, ‘Joxi none Poromí ámi píraniní yaríní wiani nání nimeámi weapeí.’ urípoiyí. None omí nípikiani nání yumí ayá eánaníwiní. Poromí nimeáa niwepiri siní anwí e mibípa enáná nípikianíwáriní.” urigfawixini.

16 Poromí xexirímeáiyá niaíwo “Awa yumí ayá eánarinínoí.” rinariníagfá arfá niwiri porisowayá aniwámi nání nuri nípawiri Poromí áwaní uríagí

17 o porisí womi “Eini.” nuriri re uriniginini, “Íwí síkíni ro díxí porisí seáyi e simóninomi xwiyfá wí áwaní urini nani o tñí e nani nipemeámi ui.” urfagi

18 o íwí síkínomi nipemeámi porisí seáyi e wimóninjo tñí e nani nuri re uriniginini, “Poro, gwí nweano ‘Eini.’ niniriri re niriñoi, ‘Íwí síkíni ro xwiyfá wí díxí seáyi e simóninomi urini nani o tñí e nani nipemeámi ui.’ nifagi nipemeámí barinini.” urfagi

19 porisíyo seáyi e wimóninjo omi wéyo fá nixiriri nimeámi aigí wí e nani nuri aigipi niñweámána yarini re winiginini, “Xwiyfá joxi áwaní niriñipi pí xwiyfárinini?” urfagi

20 o re uriniginini, “Judayí xwiyfá ná bini símí e nita nuróna re riníawixini, ‘Poromi ámi míkípi nani yarini bi wianinini nimónirane porisíyo seáyi e wimóninomi yapí re uréwapiyiwaniginini, ‘Wfáriná joxi Poromi mebáowane xwirixí ámi bi umeanfáwá nani nimeámi weapirixini.’ uríwaniginini.’ riníawixini.

21 Ámá 40 wiári múrogfáwa awá nwfá niñwiráriniro sínjá womi dani re riníawixini, ‘Omi pikíwae nani aiwá minipa erane iniigí minipa erane éwaniginini.’ niriñiro omi pikianiro nani rixa yumí áyá neániro nweanagfa nani awa nurowárenapiro yarini síaná arfá miwipani. Awa joxi rixa re urána, ‘Wfáriná nioní Poromi soyiné tñí e nani anani nimeámi weapimfárinini.’ urána nani xixeni niriñáriniro wenini nero nweano.’ urfagi

22 porisí seáyi e imóninjo íwí síkínomi arfá jiyikí nori re uowáriniginini, “Xwiyfá joxi repiyí niniri áwaní niriñipi nani ámá womi aí ‘Nioní omi e uríni.’ muripani.” uowáriniginini.

Poromi Pirimiá Piriso tñí e nani wiowárinini.

23 Porisí seáyi e imóninjo xegí porisí áminá imónigfáyí waúmi “Eini.” nuriri re uriniginini, “Awagwí porisí éf tñí míxí yarigfáyí 200 apimi ‘Nikíriní nweápoi.’ uriri osíyo niñweámána míxí yarigfáyí 70 apimi ‘Nikíriní nweápoi.’ uriri wákwirixá tñí míxí yarigfáyí 200 apimi ‘Nikíriní nweápoi.’ uriri nemána rixa árfwiyimi 9:00 p.m. imónána aní yoí Sisariayi rininipimi nani upíri nani awí eaáripíyí.

24 Osí wí eni Poro seáyi e éf niñweámána uní nani nimeari omi éf numíga nuro pirimiá Piriso tñí e wáripoyí.” nuriri

25 payí re rinini wínanini ríwamini eaniginini,

26 “Nioní Kirodiasí Riasioní payí rina pirimiá Pirisoxí tñí e nani neari wírenaparinini. Negí áminá seáyi e imóninjoxi nioní yayí bi osimini.

27 Judayí ámá romí fá nixiriro rixa nipikianiro yariniagfa nioní arfá ‘Romiyí worini.’ niwírná gí simini nínarigfáyí tñí mírí nurane omi éf umíninwaniginini.

28 Nioní omi uxekwímoarigfápi míkípi nani nijfá imónimi nani wigí Judayí mebáowa xwiyfá imixarigfe nani nimeámi nurí aiwí

29 omi xwiyfá nuxekwímoróna none pikipaxí bi uríro gwí yipaxí bi uríro miyariniagfa niwiniri xwiyfá wigí nwí ikaxí eáninipimi dani wiwaniniyí míxí rinarigfápi nani uxekwímoariniagfa wininiganini.

30 Ámá wo nibiri áwaní re niraná, ‘Judayí Poromi pikianiro nani yumí mekaxí mearinini.’ niraná nioní sini mé omi joxi tñí e nani niwíowárenapiri ámá omi uxekwímoarigfáyo sekaxí re uríaniginini, ‘Nuro pirimiáoyá sinwí anine dani uxekwímóririxini.’ uríaniginini. Ayí xwiyfá rixa apirini.”

31 Porisowa wigí seáyí e wimóniño sekaxí uríípa axípi nero áríwiyimi Poromí níméra nuro aní yoí Adipatirisíyí ríníñípmí nírémoro

32 ríxa wáf ónáná porisí síkwí tñní warígfáwa xe osíyo níñweámáná míxí yarígfáwa Poromí ananí re dání níméra oupoyíníri píní níwiárímí ámí wigí porisí aniwámí nání úagfa

33 awa níméra nuro ríxa Sisariayo nírémoro pírimíáo tññí e nání nuro payí míní níwiro Poromí ení xío tññí e níwáríroná “Ayí roríní.” uríagfa

34 pírimíáo payína nurápirí ríxa ía nírómáná “Ro áamá nioní umeñweañáyo dání worfaní? Mí dánorfaní?” níyaiwirí Poromí yaríñí re winíñigíní, “Píropenísí gíyo dánoxíríní?” uríagí Poro “Sirisia píropenísíyo dánoníríní.” uríagí

35 o re uríñigíní, “Ananíríní. Áamá joxí ríxekwímoarígfáyí rémónapáná díxí xwíríxí arfá simfáríní.” nuríri wamí sekaxí re uríñigíní, “Omí gapímaní aní míxí ináyí Xeroto míragiwámí níñwíráríro meñweápayí.” uríñigíní.

24

Piriso Poroyá xwíríxí arfá winí náníríní.

1 Ríxa sfá wé wú óráná apaxípáníñí imóníñí xwéo, Ananiaso tñní Judayí meba imónígfáyí wa tñní áamá womí —O xwíríxí neróná xwíyífa wuríyaríñí woríní. O xegí yoí Tetarasoríní. Omí níwirimeámí Sisaria nání níwero pírimíáomí níwímearo xwíyífa Poromí xwíríxí umeaníro nánípi uríagí

2 Poromí “Eíní.” nuríro o ríxa báná Tetaraso Poromí nuxekwímorfná pírimíáomí re uríñigíní, “Negí áminá awíaxí seáyí e imóníñí Pírisoxíní, joxí neameñweañagí nání nene míxí bí miní kíkífaní ñweañáná xwiogwí ríxa obaxí pwéñigíní. Joxí díñí píraníñí neñwíperí níneameñwearfná amípí eníná dání nípíkwíní mímoníñípi díñí joxíyá tñní gwí axírí imóníñwaéne neaeyíroiaríñagí nání agwí ríxa nañí ní móga waríñwíní.

3 Negí aní gímí gímí apí nípíní e neaiaríño, ayí joxíní enagí nání nene níjfaríní. Ayínání yayí tñní ríraríñwíní.

4 E nerí aíwí nioní ayá wí áxémá síaráná aníñí siníñigíníri joxí neaiñípi nání ayá wí rírímíméíní. Sa wauní ríxíñí rípiní orírímíní, ‘Joxí ayá nínearímíxírí píné bí onírípoyíníri síñwí neanéí.’ orírímíní.

5 Áamá Poroyí ríníñí royí sfwí arfíkioníñí neaikáraríñoríní. Negí Judayí xwífa níyoní ñweagfáyo míxí épmíxamoaríñoríní. Negí áamá arfowa níneaíwapíya bígfápi arfá níkeamoro yoí síñí Nasaretene níriníro kumíxinayífápi, ayí o mfkí ikíñíriní.

6 Negí aní rídíyowá yaríñwáiwá aí xórórí emíníri yaríñagí níwíníranéná ía xíríñwanigíní. [Negí ñwí ikaxí eaníñípi ríníñípa xwíríxí oumeaneyínírane ía xíríagwí aíwí

7 porisí seáyí e imóníñí Rísiasoyí ríníño míxí nímonímí níbirí ení neáníri omí xío nínearápiwerí

8 sekaxí re nearíñigíní, ‘Áamá romí xwíríxí umeanírí éfáyíné pírimíáo síñwí tññí e dání uméfríxíní.’ nearowáfagí nání baríñwíní.] Ayínání amípí none ríraríñwápi nání xewanínoxí yaríñí níwia nuríñípmí dání ananí none uxekwímoaríñwápi nání xíxení níjfa imóníríní.” Tetaraso e nuríri

9 Judayowa ení Poromí nuxekwímore pírimíáomí re urígfawixíní, “Amípí Poro nání rírípi neparíní.” urígfawixíní.

10 Pírimíáo Poro ríxa xwíyífa oríníri níkinímóníri síñwí wináná Poro re uríñigíní, “Joxí áamá gwí rírímí nímeñwearí xwíríxí nímeámí

bayífáyo arfá n̄wiéra warfna xwiogwí obaxí r̄múroᵇoxí enagí nán̄i nion̄i n̄j̄fár̄in̄i. Aȳnán̄i jox̄iyá s̄ᵇw̄fyo dán̄i xw̄iyfá wákwin̄im̄i nán̄i n̄r̄r̄fná ‘Ayf anan̄ir̄in̄i.’ n̄ȳaiwir̄i yayf ninar̄in̄i.

11 Ámá rowa re r̄r̄pax̄r̄in̄i, ‘O Gor̄ixom̄i yayf wim̄in̄ir̄i nán̄i Jerusarem̄iyo rémoᵇe dán̄i sfá ayá wí marfái, wé wúkaú síkwf waúni wór̄f̄in̄iḡin̄i.’ r̄r̄pax̄r̄in̄i.

12 Nion̄i an̄f r̄id̄iyowá yar̄igf̄iwám̄i dán̄iran̄i, rotú an̄fyo dán̄iran̄i, an̄f apim̄i wí e dán̄iran̄i, wa t̄n̄i xw̄iyfá m̄ix̄f r̄inar̄in̄aḡi s̄ᵇw̄f n̄nan̄iro m̄ix̄f ép̄m̄ixamoār̄in̄aḡi n̄nan̄iro megf̄awix̄in̄i.

13 Agw̄i n̄xekw̄moar̄igfá ren̄f̄p̄iyf̄ p̄rimiāox̄i ‘Nepax̄in̄i.’ yaiwir̄i nán̄i en̄i m̄k̄f̄ b̄i s̄wá sipax̄f mimón̄in̄o.

14 E ner̄i aí awa r̄r̄fá r̄p̄in̄i, ayf nepar̄in̄i. Nion̄i Nw̄fá negf arfowa x̄idagf̄om̄i nux̄f̄dir̄fná Óf Gor̄ixom̄i x̄dar̄igf̄áȳiyi r̄in̄in̄f̄yim̄i dán̄i x̄dar̄in̄ár̄in̄i. Ámá óf ayim̄i x̄dar̄igf̄áyf nán̄i awa re rar̄igf̄ár̄in̄i, ‘Negf arfowa n̄neaiw̄ap̄iya b̄igf̄áp̄i arfá n̄ikeamoro p̄fn̄i wiár̄igf̄ár̄in̄i.’ rar̄in̄agf̄a aí nion̄i s̄in̄i am̄ip̄i negf ᵇw̄f ikaxf̄ Moseso n̄r̄r̄i eaᵇf̄p̄i t̄n̄i x̄ixen̄i imón̄in̄f̄pim̄i d̄in̄f̄ w̄kw̄r̄or̄i am̄ip̄i wfá rókiamoagf̄áwa n̄r̄iro eagf̄apim̄i d̄in̄f̄ w̄kw̄r̄or̄i en̄in̄i.

15 ‘Ámá pegf̄áyf̄ n̄fn̄i wé rón̄igf̄áyf̄ran̄i, uȳfn̄if̄ egf̄áyf̄ran̄i, n̄fn̄i ámi n̄wiápn̄imeap̄r̄f̄ár̄in̄i.’ n̄ȳaiwir̄i Gor̄ixom̄i d̄in̄f̄ uk̄kayon̄in̄i. Wiwan̄in̄jowa en̄i ax̄f̄p̄i e n̄ȳaiwiro d̄in̄f̄ uk̄kayon̄o.

16 Nion̄i d̄in̄f̄ e n̄ȳaiwir̄i nuk̄kayor̄i nán̄i Gor̄ixoyá s̄ᵇw̄fyo dán̄iran̄i, ámáyá s̄ᵇw̄fyo dán̄iran̄i, pí pí ner̄fná ayá sip̄i m̄n̄ipa oen̄r̄i an̄in̄f̄ min̄f̄ wé n̄r̄ón̄r̄i oem̄in̄r̄i yar̄in̄ár̄in̄i.

17 Wí e emeaḡon̄i xwiogwí wí r̄ixa n̄múr̄ófn̄i ámi ḡf̄ an̄f e nán̄i n̄ib̄ir̄i n̄igw̄f̄ b̄i ḡf̄ ámá gw̄f̄ ax̄r̄i imón̄igf̄áyf̄yá uȳipeayf̄yo m̄in̄i wir̄i Gor̄ixo nán̄i r̄id̄iyowá n̄wiir̄i éim̄iḡin̄r̄i n̄imeám̄i n̄ib̄ir̄i

18 r̄ixa xw̄raim̄m̄f̄ nin̄in̄f̄p̄i an̄ipá éwin̄iḡin̄r̄i yar̄in̄wápn̄i n̄yár̄imáná an̄f r̄id̄iyowá yar̄in̄wáiwám̄i n̄páwir̄i e éim̄iḡin̄r̄i b̄in̄áp̄i yarfná ayf s̄ᵇw̄f nan̄imeagf̄awix̄in̄i. S̄ᵇw̄f nan̄imeááná nion̄i ámá ayá wí t̄n̄i ep̄f̄royf̄ ner̄i s̄im̄imiákwf̄ mé aga kikiá yar̄in̄aḡi aí Judayf̄ Esia p̄t̄ropen̄s̄f̄yo dán̄f̄ wí

19 —Ayf̄ nion̄i nán̄i xw̄iyfá b̄i t̄gf̄áyf̄ en̄ánáyf̄, n̄b̄iro jox̄iyá s̄ᵇw̄f t̄ᵇf̄f̄ re dán̄i n̄n̄ixekw̄moro s̄ᵇw̄r̄iyf̄, nan̄f̄ imón̄im̄in̄r̄i éf̄r̄in̄i.

20 Ayf̄ jox̄i t̄ᵇf̄f̄ re m̄b̄ipa éagfá nán̄i nion̄i Jerusarem̄iyo mebāowa awí eán̄ḡf̄e dán̄i xw̄r̄ix̄f̄ n̄in̄imeróná xw̄r̄ix̄f̄ nápn̄i s̄ᵇw̄f w̄n̄igf̄áp̄i nán̄i re rogfá rowa wiwan̄in̄jowa áwan̄f̄ ‘Ná rip̄r̄in̄i.’ or̄r̄f̄poyf̄.

21 Mepa oen̄w̄r̄iyf̄, awa Jerusarem̄iyo dán̄i xw̄r̄ix̄f̄ n̄imearfná xw̄iyfá nion̄i im̄f̄ t̄n̄i re ur̄in̄á r̄p̄in̄i ‘Nion̄i “Ámá pegf̄áyf̄ ámi wiápn̄imeap̄r̄f̄ár̄in̄i.” n̄ȳaiwir̄i k̄kayon̄aḡi nán̄i agw̄i soyfné xw̄r̄ix̄f̄ n̄imear̄in̄o.’ ur̄in̄á ap̄in̄i nán̄i jox̄iyá s̄ᵇw̄f t̄ᵇf̄f̄ e dán̄i n̄ixekw̄mopax̄r̄in̄i.”

22 Poro e ur̄f̄aḡi aí p̄rimiā Piriso ámá Óf Gor̄ixo T̄f̄ám̄in̄iyi r̄in̄in̄f̄yim̄i x̄dar̄igf̄áyf̄ nán̄i b̄i n̄j̄fá imón̄if̄f̄ enaḡi nán̄i sfá xw̄r̄ix̄f̄ pírán̄in̄f̄ wim̄ix̄in̄f̄ayi nán̄i ná j̄e n̄ita nur̄i re ur̄in̄in̄iḡin̄i, “Porisf̄ seáyf̄ e imón̄in̄o, Risiaso weapáná segf̄ xw̄r̄ix̄f̄ pírán̄in̄f̄ seaim̄ix̄iyim̄f̄ár̄in̄i.” nur̄ir̄i

23 porisf̄ Porom̄i awí mearoar̄in̄om̄i re ur̄in̄in̄iḡin̄i, “Jox̄i om̄i awí n̄imearor̄i aiwi gw̄fn̄i m̄yár̄ipa éir̄ix̄in̄i. Xe er̄ir̄f̄o eméwin̄iḡin̄i. Xegf̄ n̄ikum̄ix̄in̄r̄i emear̄igf̄áyf̄ om̄i ar̄ir̄á wian̄iro bánáyf̄, p̄r̄f̄ murakipan̄i.” ur̄in̄in̄iḡin̄i.

Piriso t̄fn̄i xiepn̄i D̄irusir̄aí t̄fn̄i Porom̄i arfá wigf̄l̄ nán̄r̄in̄i.

24 Sfá wí ríxa nórímáná enjáná Piriso t́ni xiepí Dirusirai —Í Judayí apixí wírini. Í t́ni ípaú Poromi awí mearogfe nírémori “Ámá wa omí nimeámi obípoi.” nuriri Poro ríxa nibiri “Kiraisi Jisasomi d́nif níwíkwírorf́ná, ayí apirini.” repiyí níwiéra waríngagi arf́a wiarf́ná

25 o “Wé róninif nerf́ná, ayí apirini.” uriri “Nipf́reániri nerf́ná, ayí apirini.” uriri “Gorixo ámá niyoní mí ómómíximí nerf́ná, ayí apirini.” uriri yarf́ná Piriso ríxa wáyí winf́agi re uriniginini, “Joxi ámi awí rimearoarigfe nání ui. Rf́wéná nioní ámi ananí arf́a simfa nání nínimónirf́ná ‘Eini.’ rirímíáriní.” nurárimí

26 nínwearf́ná Poro nígwí bí oniapiniri d́nif e nukíkayori waínf́ waíná re yayagiriní. “Ámá wa Poromi níwirimeámi obípoi.” nuriri Poro báná o t́ni xwiyf́a rínayagf́iriní.

27 E yayarf́ná xwiogwí waú ríxa pwéáná ámá sinif wo, xegí yoí Posiasi Pesitasoyí ríninjo pirimiáo nimóniri Piriso imóninifpi urápáná Piriso re eniginini. Judayí nioní nání yayí owinf́poyiniri wíwapiyiminiri nání Poro xe gwí onjweaniri wáriniginini.

25

Poro Romiyí míxí ináyo xwirixí píraninif nímixiyíwiniginiri urinif nánirini.

1 Pesitaso, pirimiá sinif imóninjo piropenisí o menjweanf́yo nírémómáná ríxa sfá wíyaú wíyi óráná anif Sisaria ríninifpimi ṕni níwiárimí Jerusaremi nání niyiri rémóáná

2 apaxifpáninif imónigf́a xwéowa t́ni Judayí wigí seáyi e wimónigf́áwa t́ni omí níwímearo Poro nání áwanif nuríroná nuxekwímoayiro awayini ríxinif re urigf́awixiní,

3 “Poromi negí neaimónarinifpi wianí nání ananí ‘Oyí!’ neariréini? ‘Poromi Jerusaremi t́nif re nání wa nimeámi yapf́rrixini.’ neaimónariní.” nuriro ayí inimi “Óf e áyá neánirane pikíwaniginini.” niyaiwiro e urf́agfa aiwí

4 Pesitaso re uriniginini, “Poro siní Sisaria gwí njweaní. Níwaninjoní e nání umf́a nání anjw e imónini.

5 Ayínání segí Judayf́né seáyi e seaimónigf́áwa nioní t́ni nawíni úwaniginini. Ámá o íwí seaikárinjo enjánáyí, ananí xwiyf́a umearif́iriní.” uriniginini.

6 Pirimiá Pesitaso e nurf́nirf́ná sfá wé wúkaúrání, wé wf́úmi dánif waú woraní, siní mímúronáná Jerusaremi ṕni níwiárimí Sisaria nání níwerí e nírémori sá weño wf́ápi t́ni siá íkwianjwí xwirixí mearigf́ánami éf níjweámáná sekaxí re uowáriniginini, “Poromi níwirimeámi b́poi.” uowáraná

7 wa nuro Poromi nímeámi báná Judayí Jerusaremi dání weapf́áyí Poromi mídímídání nírówapimáná xwiyf́a míwákwínipaxí imóninif ayá wí nuxekwímoayiro aiwí Pirimiáo “Neparini.” yaiwini nání mfḱ bí síwá wipaxí mimónipa egf́awixiní.

8 E yarf́ná Poro xwiyf́a owákwínimíniri nuriri re uriniginini, “Nioní negí Judayí njwí ikaxí eáninifpi bí pírf́ míwíaikí eri rídiyowá yarigf́iwámi ení xórorf́ bí mé eri Romiyí míxí ináyí Sisaomi ení sipí bí míwíkarf́ eri enjáriní.” urf́agi ai

9 pirimiá Pesitaso Judayí xfo nání yayí owinf́poyiniri Poromi re uriniginini, “Nioní díxí xwirixí Jerusaremi dání arf́a sirí xwiyf́a awa

rìxekwímoarigfápi eyeyírómf eri emfa nání ‘E nání ananí oumíni.’ rìsimónaríni?” urfagi aí

10 Poro re uríñinigíni, “Siá íkwianwí xwíríxí mearigfá Sisaoyá mañyo dání imíxáríniñf rínamí dání xwíríxí nínímepaxí imóníne ríxa re roñíni. Ayí wí e dání xwíríxí ananí nímepaxí mimóníni. Joxí nífáríni. Nioní gí Judayo íwí bí míwikáríñanigíni.

11 Íwí eri sípí imóníñf nípíkipaxípi bí eri enáoni enánáyí, ‘Mínípiikipaní.’ rípaixonímaní. E nerí aí awa xwíríxí nímearigfápi mfkí mayí imóníñánáyí, áamá wo awa omí wigí dñf tñí owípoyínrí mñí níwípaxí mimóníni. Ayínání yaríñf re osimíni, ‘Míxí ináyí Sisao xewaníño nígf xwíríxí arfá níwínigíni.’ nímónaríni.” urfagi

12 pírimíá Pesitaso xegí gapímaní yaríñf wiemeanfa nání ínímí wurínigfá wa tñí xwíyfa nírinímáná re uríñinigíni, “Joxí ‘Sisao arfá níwínigíni.’ rííyí nání o tñf e nání rírowáraníwáríni.” uríñinigíni.

Poro nání Pesitaso Agíripaomi áwanf uríñf náníni.

13 Ríxa sfá wí órímí enáná Judayíyá míxí ináyí wo —O xegí yoí Agíripaoyí ríníñoríni. O tñí xexírímeái Benaisí tñí ípaú pírimíá síñf Pesitasomí yayí owíaiyínrí Sisaria nání níbirí e nerí

14 sfá obaxí e ñweanáná pírimíá Pesitaso xwíríxí Poroyá nání míxí ináyí Agíripaomí áwanf nuríni re uríñinigíni, “Áamá wo, Píriso gwí ñwirárago ñweaní.

15 Nioní Jerusaremíyo nání nurí uríñíñáná apaxfpaníñf imónigfá xwéowa tñí Judayí wigí mebáowa tñí omí xwíyfa nuxekwímore re nírigfawíxíni, ‘Joxí omí “Nepa sípí ayíkwí míwikáríñoxíni.” nuríni negí neaimónaríñfpi wíani nání neaiapeí.’ nírfagfá aí

16 nioní awamí re uríñanigíni, ‘Romíyene re yaríñwámaní. Áamá xfomí uxekwímoarigfáyí tñí síní nawíní axí e awí neáníro omí xwíyfa ayí uxekwímoarigfápi nání wákwínímíníni síní mírípa enáná amíná áamá wigí wimónaríñfpi xe owípoyínrí wíaríñwámaní.’ uríñanigíni.

17 Ayínání awa re nání níweapíro awí eánáná nioní síní mé wáfpi tñí xwíríxí nání siá íkwianwínamí éf níñweámáná wamí re uríñanigíni, ‘Áamá omí níwirímeámí bípoyí.’ urfagi

18 omí nímeámí báná uxekwímoarigfáwa éf nírooro nuxekwímoróná íwí míwákwínípaaxí imóníñf nioní ‘Apí nání uxekwímopfíréoi?’ yaiwíñápi nání muxekwímó nero

19 sa wigí ñwífa imóníñfpi nímépero ‘Apí neríná apí neríná, ayí ananíni.’ rínarigfápi nání míxí ríníro áamá píyí wo Jisasoyí ríníño —O nání Poro ‘Síní síñf ñweaní.’ raríñoríni. O nání míxí ríníro egfawíxíni.

20 E yaríñagfá níwíníni nioní re yaiwíñanigíni, ‘Xwíríxí nápi níjfa imónímí nání aríge nerí píraníñf yaríñf wíayímíníréíni?’ níyáiwírí dñf ududf níñaríñagí nání omí re uríñanigíni, ‘Nioní díxí xwíríxí Jerusaremí dání arfá sirí xwíyfa awa rìxekwímoarigfápi eyeyírómf eri emfa nání “E nání ananí oyímíni.” rìsimónaríni?’ urfagi aí

21 Poro yaríñf re níñinigíni, ‘ “Míxí ináyí Sisao xewaníño gí xwíríxí arfá níñfa nání fá níxíríni onímenweaní.” nímónaríni.’ nírfagi porísí wamí sekaxí re uríñanigíni, ‘Nioní Sisao tñf e nání wíowárimfaé nání awí mearófíxíni.’ uríñanigíni.” Pírimíá Pesitaso e urfagi

22 Agíripao re uríñinigíni, “Nioní ení áamá omí arfá bí owímíni.’ nímónaríni.” urfagi “Wíaríná joxí ení ananí arfá wírfáríni.” uríñinigíni.

Agíripao tñí Benaisí tñí Poromí arfá wigí náníni.

²³ Sá wegfá wáfapi tñni Agiripao tñni Benaisí tñni ípaú okiyfá ninfisáná wá nimóniga wigf anj xwé awí eánarigfiwámí nípawiri porisíyo seáyí e wimónigfáwa tñni áamá anj apimí seáyí e nimónirí menjweagfáwa tñni ení nawíní nípawiro éf njweañáná pírimiá Pesitaso wamí sekaxí nurírí Poromí ríxa níríwírimeámí báná

²⁴ re uríñiniginí, “Míxí ináyí Agiripaoxí tñni áamá nñni yawawi tñni re awí eánigfáyíné tñni xwíyíá bí osearímíni.” nurírí re uríñiniginí, “Áamá ro nání Judayí nñni nioní anj rípimí njweañánáraní, Jerusaremí nání úánáraní, gí arfá enjé dání ímí tñni ‘Xe síñí ouní.’ mñneaimónaríní.’ nírayarigfá romí síñwí wínípoýí.

²⁵ Omí yaríñí níríwía nurí aiwí fíwí o enjípí nání píkípaaxí imóníñí bí nání pífá megínaríñaniginí. Xewaníño ‘Sisao xwíríxí nioníyá arfá níwíniginí.’ níríñagí nání nioní omí Sisao tññí e nání wiowárímífa nání ríxa ráríñáríní.

²⁶ E nerí aí xwíyíá negí míxí ináyí ámíná Sisao nání ‘Poro e enjíríní. E enjíríní.’ nírírí payí nearí wiowárímífa nánípí síñí pífá nímegínírí nání nioní omí áamá níríyínéní yaríñí wiayiro míxí ináyí Agiripaoxí anjípaxí wiayírí mfkí iperí epírípimí dání o xwíyíá nioní ananí payí eapaxí bí searíní nání omí seyíné tññí re nání ‘Eíní.’ uríñí.

²⁷ Ayí rípí náníríní. ‘Gwí njweañí wo xfómí uxekwímoarigfáapí nání ríwamíñí meá sa níríwiowárírínáyí, ayí xaxáníñí nerí emíñí.’ nimónaríní.” uríñiniginí.

26

¹ Agiripao Poromí re uríñiniginí, “Joxí díxí ení ananí reí.” uríñagí Poro wé nímómáná xwíyíá wákwínímínírí nání re ríñiniginí,

²⁻³ “Míxí ináyí Agiripaoxíní, joxí síwí Judayene yaríñwápi nñni níjfé erí nene ‘Apí neríñáyí, Goríxomí píraníñí xfdaríñwíní.’ nírínírane díñí xíxegíní moaríwápi nání níjfé erí enjíní. Apí níríní aga níjfé xíxení imóníñoxi enjagí nání nioní joxí arfá enjé dání amípí Judayí níríxekwímoarigfáapí nání níríwákwínímínírí rímí nání aga yayí ninaríní. Ayínání wauní ríxíñí rípí orírímíní, ‘Gí xwíyíá níríwákwínímínírí raríñápi joxí arfá nírínífná aníñí mísínípa oení.’ nimónaríní.

⁴ Nioní enjíná síñí onímíáíná dání agwí re nání néra bíñápi nání Judayí nñni níjfaríní. Oníná dání gí gwí axírí imónigfáyí tñni níñwearí Jerusaremí dání xwé iwiaronjáríní.

⁵ Enjíná dání nioní Parisiyí —Judayí Goríxomí oxídaneyíníro neróná díñí xíxegíní bí bí moarigfáapimí dání gwí nímóga ugí ayí ayo níríyoní Parisiyí rínigfáyí njwíá xenjwírírínigfáapí wíníyíyáyo seáyí e múroní. Ayí Goríxomí níríxfdíroná yaríñgíapa nioní ení níríxfda bíñápi nání Judayí nñni níjfaríní. Áamá ayí ‘Áwanj oraneyí.’ níríwimónírínáyí, ‘Nepa Poro e yagoríní.’ nírípaxíríní.

⁶ Agwí nioní Goríxo negí arfowamí nurírí símímanjío tññíñpí nání ‘Neparíní.’ níríyaiwirí díñí ukíkayonjagí nání ayí xwíyíá nímeararíñoí.

⁷ Negí Judayí gwí wírí wírí wé wúkaú síkwí waú ení ikwáwíyímírání, áríwíyímírání, íníná Goríxomí yayí umeró xfdíro neróná re níríyaiwiro nání, ‘Nene Goríxo negí arfowamí nurírí símímanjío tññíñpí imónaní nání éwanígní.’ níríyaiwiro nání díñí axípí ukíkayonjagí. Míxí ináyoxíní, axí apí nání nioní díñí ukíkayonjagí nání nígní Judayí xwíyíá níríxekwímoaríñoí.

⁸ Goríxoyá díñí tñni pegfáyí wíapínímeaarigfáapí nání seyíné pí nání ‘Wí “Neparíní.” yaiwípaaxí mímóníní.’ yaiwíarígní?

⁹ Eníná ni+wan+ñoni eni re yaiwiagáon+rini, 'Yoí Nasareti dánj Jisasomi dñj wikwíroarigfáy xe oépoyniri sñwí win+paxí mimónini. Xwiríá oikixém+niri nání ayá wí neríná, ayí nanj yarini.' yaiwiagáon+rini.

¹⁰ E niyairiniyo dáni Jerusaremyo rípi yagáriní. Apaxípaninj imónigfá xwéowa 'Ámá Jisasomi dñj wikwíroarigfáyo gwí yipaxoxirini.' niniriro nirípeáná nioni nurí ayo gwí yemerí gwí anjyo ñwirárirí neríná apini yagámani. Xwiríxí numeranéná 'Opíkípoi.' ríáyí tñni nioni eni ní+kum+x+niri 'Opíkípoi.' ragáriní.

¹¹ Rotú anj ayí ayo nipáwiemerí rñinj niwiemeríná 'Jisasomi sñni dñj m+wikwíroarini.' niriro ikayíwí umearípoyniri wíwapiyagáriní. Nioni ámá ayí nání wikí ríá ápiáwíninj nónarinjagi nání ayí nuro émáyí anjmí aí ñweañáná nioni eni númi nurí fá n+xíra wagáriní.

Poró "Nioni apí ni+winirini+imí dáni kinimóninjáriní." urinj nánirini.

¹²⁻¹³ "Míxí ináyoxini, nioni e néra nuríná apaxípaninj imónigfá xwéowa nioni Damasikasí nání nurí ámá anj apimi Jisasomi dñj wikwíroarigfáyo eni fá xiríwiniginiri ninirípearo payí nearo niapowaráná nioni anj apimi nání nurí sñni ófyo nuríná ríxa ikwawedí enáná wíá bí añnamí dáni ókiénapfagi wininjanigini. Sogwí wíá nókiríná anarinjipi tñni xixeni marfái, aga seáyí e imóninjipi m+id+m+dání nókiárfagi wininjanigini. Nionini marfái, ámá nioni tñni ugfáwa eni winigfawixini.

¹⁴ Niñonení xwíáyo nipíkinimeámáná nioni arfá wíáyí Xibiruyí pñné tñni xwíyíá bí re rinénapfagi winjanigini, 'Soroxini, Soroxini, joxí pí nání nioni xeaninj níkararinjini? Joxí Jisasomi rñinj owim+niri neríná j+wan+ñoxí ayíñwíñinj omónarinjini.' rinénapfagi arfá niwiri

¹⁵ yarinj re winjanigini, 'Ámináoxini, goxirini?' uríagi o re nirinjiginini, 'Nioni Jisasoni joxí xeaninj níkararinjirini.

¹⁶ E nerí aí joxí niwiápnimeari éf roí. Nioni rípi emí nání joxí tfáminí simónini. Joxí nioni nání ámáyo wáf nuríyemerí agwí sñwí nanarinj rípi nání áwanj urírfá nání rirípeáini. Apini áwanj urírfá nání marfái, amípi ríwíyo síwá simfápi nání eni áwanj urírfá nání rirípeáini.

¹⁷ Nioni díxí gwí axírí imónigfáyí sípi sikáraniro yaríná éf ríminiri émáyí —Ayí joxí nioni nání wáf urírfá nání rírowárimfáyrini. Ayí sípi sikáraniro yaríná éf ríminiri simfáriní.

¹⁸ Ayí rípi nání joxí émáyí tfáminí rírowárimfáriní. Joxí wáf nura warinjipimí dání ayí niwiápnimearo sñwíñinj noxoaro wigí neríná sía yininjimíni yarigfápi pñni niwiárimí wíá óninjimíni nání kinimóniro Seteno menweañimí dání pñni niwiárimí Goríxo menweañimíni kinimóniro yaríná nioni wigí fíwí yarigfápi yokwarímí wiiri ámá nioni dñj ninikwírooro nání nioni gí imónigfáyí tñni kumíxárirí emífa nání joxí émáyí tfáminí rírowárimfáriní.' nirinjiginini." nuriri

¹⁹ re urinjiginini, "Míxí ináyí Agírípaoxini, ayínáni oríñá añnamí dání nipárenapípi wí pírí mívaiáki nerí

²⁰ re néra unáriní. Iwamíó Damasikasiyo dání uréwapiyiri Jerusaremi dání eni uréwapiyiri Judia píropenisíyo niyoní dání uréwapiyemerí émáyí tñjimi eni uréwapiyemerí neríná re nura unáriní, 'Segí fíwí yarigfápi ríwíminí mamoro Goríxo tfáminí ukimimóniro nero ámá sñwí niseanaxdímeríná "Wigí fíwí yarigfápi ríxa ríwíminí nimamoro nání rífa yaríño?" seaiawipaxí imóninjipini éfrixini.' nura unáriní.

²¹ Nioni e néra unáoní enagi nání Judayí wí niwiápnimearo anj rídiyowá yaríñwáiwámi dání fá ninixiriro nipíkianiro éagífa aiwi

22 Gorixo arirá níf enagi nání agwí nioní onixwéyíné síñwí anigfe dání éf nírómáná ‘Wáf rókiamoagfáwa tñí Moseso tñí “E nimónínfáríni.” ragfápi ní ríxa imónínfáríni.’ seararíníni.

23 ‘Awa re ragfáríni, “Ámá yeáyí neayimíxemeanía nání Goríxoyá díní tñí aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaroníomi ríníní wímeanfáríni.” níró ámí rípi ragfáríni, “Xewanínjo xwárípayo dání wiápnímeanfá enagi nání o iwamíto xwíyíá wíáníní imóníní Goríxo ámayo yeáyí uyimíxemeanfápi nání Judayo tñí émayo tñí wáf urínfáríni.” ragfápi ní ríxa axípi e imónínfáríni.’ seararíníni.” urínínigíni.

24 Poro xwíyíá wákwínímíní nání e nura warfíná pírimíáo Pesitaso ímí tñí re urínínigíni, “Poroxíni, joxí xaxá nerí raríníni. Díxí níjféá xwé imónínípi xaxá rímearíni.” uríagi aí

25 Poro re urínínigíni, “Ámíná seáyí e imóníní Pesitasoxíni, nioní xaxá nerí míraríníni. Nepaxíní imónínípi ní seararíníni. Díní síxí níyínímáná seararíníni.

26 Ayí rípi náníni. Míxí ináyí ro amípi nioní seararínápi nání níjféá imóníníagi nání díní síñá neánaríni. Api, ayí ínímí píní mimóníní enagi nání ‘Omí wiárfí mímúropaxí imóníní.’ nímonaríníagi nání omí nítamíxwíníni murí nípi ní repíyí níwiéra waríníni.” Pesitasomí e nurímáná

27 re urínínigíni, “Míxí ináyí Agírípaoxíni, ‘Wáf rókiamoagfáwa níró eaagfápi nepa ríníni.’ ríyáiwíníni? Joxí díní e yáiwíníoxí enagi nání nioní níjféaríni.” uríagi

28 Agírípao Poromí re urínínigíni, “Axínání ná bíní ní ní rí rífná ‘O Jisasomí díní wíkwíro paxoríni.’ ríníaiwíaríníni?” uríagi

29 Poro re urínínigíni, “Nioní ‘Goríxomí ríxíní bí oseauríyímíni.’ nímonaríni. Joxí náníní marfáí, ámá sfá ríyímí arfá níarígfá níni nioní ná bíní searánarání, aníní míní searánarání, nioní Jisasomí díní wíkwíroarínípa níyínéní ení axípi níwíkwíro nioní imónínípa axípi oimónípoyníni nímonaríni. Nioní gwí níyígfá rípi seyíné ení axípi oseayípoyníni ní seararíníni.” urínínigíni.

30 Míxí ináyo tñí pírimíáo tñí Benaisí tñí níwiápnímearo ámá ayí tñí nawíní éf níweagfáyí ení níwiápnímearo

31 wíwíní wí e éf nírómáná re rínígfawíxíni, “Ámá o ananí nípi kíprí náníraní, gwí níwíríríprí náníraní, íwí bí menfáríni.” níró níró

32 Agírípao pírimíáo Pesitasomí re urínínigíni, “Ámá o ‘Míxí ináyí Sisao xwíríxí nioníyá níeyíroíwíníngíni.’ ní rípa nerí síñwíríyí, ayí ananí kíkíá wírípaxí ríni.” urínínigíni.

27

Poromí Romíyí aníyo nání sípíxíyo wíowárigfá náníni.

1 Ríxa none nání re rárínínáná, “Romíyí aníyo Itaríyí rínínípi ní nání sípíxíyo owíowáraneyí.” rárínínáná porísí 100 bímí seáyí e wímóníní wo —O símíní wínarígfá Sisaoyá rínínípi woríni. O xegí yoí Juriasoyí ríníníoríni. O Poromí tñí gwí níweagfá wámí tñí ní méra ouní ní wíowáraná

2 Adírámítíamí dáníyíyá sípíxí wo Esia píropenísfí tñí ríríwámíní umíníni yá ríníagi níwínírané ámá wo xegí yoí Arísítakaso —O Masedonia píropenísfíyo aní yoí Tesaronáika dáníoríni. O tñí nawíní ní píxemoánírané níñwéarfná xwíápímí píní níwíarímí nurané

3 sipixomi sá wenwáone wíápi t́ni anj́ yó Saidoniyi rininj́pimi niwiékínimearane ayoáaná Juriaso Poromi ayá nurimixiri nání xegí níkumixiniri emearigfáyí míranj́ owípoyiniri ayí t́nj́ e nání xe ouniri sínjwí wininj́nigini.

4 Ámi sipixomi nípxemoánirane anj́ apimi ṕni níwiárimí nuranéná iminj́ śmímíní níneaxemí barinjagi nání níyakía nurane nání pírinjwí Saipirasiyi rininj́pimi oriwámí dání nímeámí nurane

5 imanj́pámí nuranéná Sirisia píropenísýo t́ni Pabiria píropenísýo t́ni ní múróa nurane Risia píropenísýo anj́ yó Mairaí rininj́pimi níwiékínimearane nayoámáná

6 porisí 100 bimi seáyí e wimóninjo Arekisadiria dánjýyá sipixí wo Itari píropenísýo uminiri yarinjagi níwiniri nímeámí níneaurí o t́ni sipixomi nípxemoánirane

7 anj́ apimi ṕni níwiárimí nurane sipixo awayini awayini warinjagi nání śá ayá wí nóróa nurane ŕá meakíroarinjagí níwinirane aninj́ miní nerinj́pimi dání anj́ yó Naidasiyi rininj́pimi t́nj́ e anjwí e níremómáná iminj́ śmímíní níneaxemí barinjagi nání níyakía nurane xwíá simíní imóninj́ Sarímoniyi rininj́pimi ní múrorane pírinjwí yó Kiritiyi rininj́pimi oriwámí dání níyakirane

8 sipixí ominj́ mearigfáwa ŕá nímeakírooro sa aninj́ miní nerinj́pimi dání Kiriti t́nj́ imanj́pámí níxída nípurane wí e “Rawírawá simíní ríwonj́ Nanj́ Imóninjoí” rininje —E anj́ Rasia rininj́pimi dání anjwí erini. E rémonwaniginí.

9 Śá ayá wí ríxa nórimáná enáná Judayí f́wí yarigfápi Gorixo yokwarimí wiinj́ nání dínj́ mopíri nání aiwá njwá njwirárinarigfáyi eni ríxa múrófmi enáná xwiogwí nání rawírawá saminj́ míweariníná enjagi nání Poro aráá jýyikí norí

10 re urinj́niginí, “Ámáoyné, gí dínj́ re nimónariní, ‘Agwí none re ṕni níwiárimí ámi sipixomi nímeámí nuranénáyí, xwirfá ikixénipaxíriní.’ nímonariní. ‘Sanj́ nímeámí warinjwápi t́ni sipixo t́ni anínínfa nání marfái, none eni anínanfwarini.’ nímonariní.” urfagi aí

11 porisí 100 bimi seáyí e wimóninjo sipixomi ominj́ mearinjo t́ni sipixomi xiáwo t́ni awáu rarigfípi nání dínj́ nífá wíagi nání omí Poro yopa murigininj́niginí.

12 Ayí ipí simíní ríwonj́ sipixo njweanj́pimi xwiogwí nání rawírawá síwíá yíáná sipixí píraninj́ wépxe mimóninjagi nání ámá ná sipixýo njweagfápi re rinárigfawixini, “Anani e epaxí enánáyí, re dání ṕni níwiárimí sipixomi nímeámí nurane ipí simíní ríwonj́ yó Pinikasiyi rininj́wámí — Simíní ríwonj́ awá pírinjwí Kiritipimi axí ríwámíní ríwonj́wáriní. Xwíá mídání mídání wiápnímeanj́ enjagi nání e rawírawá winjwí mé enjini. Sogwí wearinj́mí dání ríwónapinj́wáriní. Awámí níremorane rawírawá síwíá yaríná awámí njweáwaniginí.” rinárigfawixini.

Rf́wípi xwé éáná rawírawá imeamfkwí enj́ nánirini.

13 Iminj́ rawírawá t́nj́ ríwámí dání sipixomi Pinikasi t́nj́ e awayini níxemí upaxípi barinjagi níwiniróná “Simíní ríwonj́ none ráríwáwámí nání anani sipixomi nímeámí upaxíriní.” níyaiwiro ainíxí gwíyo dání mamówarininj́ ípeanj́pi nímixearo sipixomi nímeámí nuróná pírinjwí Kiriti imanj́pá t́nj́ e anjwí e dání níxída nípuro

14 siní ná j́famíní e munínáná re enj́niginí. Rf́wípi íkíá j́jimí epaxí bí — Iminj́ apí yó Míwíminí Barinj́piyi rininj́pirini. Apí t́nj́mí dání níweapiri

15 sipixomi xenweáána sipixí símí imiñf barinimni mémopaxí enagi nání negí waniri yarinjwaé nání pñi nwiáirane “Imiñf xe niméra oneauni.” nyaiwirane e yaríná

16 none pirinjwí yoí Kodayi rininjipimi oriwámi dání nipuríná imiñf bi onimiápi yimáronáná ewé sipixomi dánf níropémi warinjwápi aninjf miní nerinjipimi dání nimixeáa nibirane sipixo tñf e enáná

17 sipixomi ikwiáranirane nání nimixeáa nyapirane nikwiárimáná sipixí xwéo orónowiniginri sámí tñi xegí sipixí miwí midmidání nixemi nibiro gwí nija nipwémáná sipixo enj tñi nixemi nurí xwíá ipí seáyí e riwonáná inimi anwi e imóninjipimi —Apí yoí Sairitasiyi rininjipi Apirika dání anwi erini. Apimi sipixo anjñi nuríná sixí úroniginri wáyf winfagi sipixo awayini ouniri ainixí gwí yurárininjf ípearinjipi nimamówariro níropémi nuróná imiñf xe nneaxemi oneauniri wininjwaniginí.

18 Sipixomi sá wenwáone wáfpi tñi sipixo wiápinimeari eámorei néra warinjagi awa sipixo nayf oeniri sanj wí emí míméámí nero

19 sá wenwáone wáfpi tñi sipixí omiñf mearigfáwa wiwaninjowa sipixomi sanj uninjf íkweari njwiráiriri yarigfáyf bi emí míméámí egfawixini.

20 Ríwipi símí tñi aninjf sipixomi xenweaaríná sfá obaxí ayá wí orfagi aí sinj tñi sogwí tñi bi anarinjagi sinjwí mwinipa nerane nání “Ámni riwarinjwini?” nyaiwirane sinjwí mwinaxfdipa nerane nání diñf “Wí e niwiékñimearane sinjf wanfwarini.” nyaiwia warinjwápi diñf peá nímónirane “Rixa nanfnanfwarini.” nyaiwia nurane

21 awa sfá ayá wí neamúroaríná nimeamwiároniginri ayá sfwí uroarinjagi nání aiwá mñf néra numáná enáná Poro nwiápinimeari ámáyo áwini e nírómáná re urinjiginí, “Ámáoyné, nioni searinjapimi arfá nñiro nñixfdiro pirinjwí Kiritiyo pñi nwiárimí sipixo nimeámí mupa nero sinjwiryf, segí amipi xwirfá ikixéniri anipa imóniri éfpíyf wí e eminiri éfmani.

22 E seararinjagi aiwi sipixí ro xwirfá nikixéniri aí ámáone wí anfnanfwa menjagi nání diñf peá mímóní siní diñf sixí oseáinini.

23 Ayf rípi nání seararinjini. Sfá riyiminí árfwiyimí Gorixo —Nioni ámá oyáyf imóninjá wonirini. Oyá anjñajf wo nioni tñf e nírónapiri

24 re niriniginí, ‘Poroxini, joxi Romiyf anjyo anani nrémorí mixí ináyf Sisao xwirixí rimenfe símimanj e urorfáirini. Ayináni siní wáyf misinipani. Arfá ni. Gorixo joxi tñi ámá sipixí romí njweagfáyf tñi nyfnéni xe sinjf oupoyiniri yaiwíf enagi nání woxí aí iniñgf namipaxímani.’

25 Anjñajo e nríf enagi nání soyfne diñf sixí oseáinini. Ámáoyné, nioni Gorixomi diñf re wíkwíronini, ‘Nioni nrífipi xixeni nimóninñoi.’ níwíkwírorí nání e seararinjini.

26 E neri aí imiñf siní nneaxemi waríná pirinjwí bimi sixí úroanfwarini.” urinjiginí.

27 None ríwipi rawírawá Ediriayi rininjwámi sipixomi nneaxemi waríná rixa sfá wé wúkaú síkwí waú waú imóníyimi áriwegí imónáná sipixí omiñf mearigfáwa “Xwíá bi tñf e rixa anwi erfani?” nyaiwiro

28 gwí e e kíkwríá neáriga puñrí tñi iwamfó neróná “Xwíá siní ná mímíraní? Sa mímí onimiápiraní?” yaiwiarigfári nimearo nimamówariro iwamfó sinjwí nwinaxfdiróná xwíá siní ná mímí enagi nání 40 mita imóninjagi nwiniro ámi bi tñi núfasáná ámi bi nimamówariro xwíá tñf e rixa 30 mita enagi nwiniro

29 sipixí iminjí nixemi nuríná wí e sñáyo sixí úroniginiri sipixí ámi bi tñni nixemi mupa oeniri íkwémínyo dání ainixí ípeaaríjé wírkau wírkau nímamówárimáná wíá anjini oóniniri wigí ikayíwí nira ugíawixini.

30 Sipixí omíjé mearigfáwa sipixomi pñni niwiárimí éf owaneyinro ámáyo yapí niwíwapíyiro “Sipixí símíyo dání eni ainixí ípearíjé bi mamówáraniri yaríjwini.” nuriro ewépa rawírawáyo ikwiárináná apámi nípíxemoániri éf owaneyinro ríxa mamówáraríná

31 Poro porisí 100 bimi seáyí e wimóninjomi tñni xegí porisowamí tñni re uríjíniginí, “Ámá sipixí omíjé mearigfá rowa sipixí romí none tñni míjweapa nerínáyí, soyíné sñjé nuro xwíá tñjé e rémopíríméoi.” uráná

32 porisowa mírí niwiápínimearo ewépa gwí niyimáná awayini mamówárarigfárá míjé niwákwirowí rawírawáyo mamówárigfawixini.

33 Wíá ónime nání Poro enjé ríremíxí niwía nurí re urayíjíniginí, “None ríwípí rípi nání ayá sfwí nearoaríjagí nání aiwá míní mímíwíáikí ninírane yaríná sía obaxí ríxa nóra nurí agwí ríxa wé wúkau síkwí wáú wáú imóninjíyirini.

34 Ayínáni nioní enjé ríremíxí níseairí ‘Aiwá bi nímearo nípoyí.’ seararíjini. Sewaníjyíné aiwá niníro oerfíkiemeánípoyiniri seararíjini. Woxí aí bi manínipa epírí enagí nání seararíjini.” nurímáná

35 bisíkerfá bi nímeari wigí síjwí anígíe dání aiwá api nání Goríxomi yayí numemáná níkwíriri ríxa naríná

36 ámá nñni eni ríxa díjé wíá bi wóníagí aiwá bi nímearo niníro

37 —Ámá sipixíyo ñweañwáne ayí 276 enerini.

38 Nene ríxa apáni ninímáná sipíxo nayí oeniri wíá aiwá míníwápi rawírawáyo emí nímeámí egíawixini.

Sipíxo sixí núrori orónowinjé nánirini.

39 Ríxa wíá ónáná áríwíyimi “Xwíá bi anjwí erini.” yaiwíápi síjwí níwíniróná mí mómíxípa nero aí símíní ríwónjé bi iníkiní wíáronagí níwíníro e epaxí enánáyí, sipíxo nímeáa níyirane e oiwiékínimeaneyiniri éfáyí

40 wa gwí ainixí ípeaaríjé mamówáriníjipi rawírawáyo ípeañe amí xe oépeaniri níkwéawára pwaríná wa imíjipi símíní ríwónjépi nání nixemi oneauniri sipíxoyá rapírapí nemíméa nípeyiro soná eni níkwéaro iníkiní wíáronje nání omíjé níméra waníro yaríjagía aí re eníjiginí.

41 Sipíxo xwíá ínimi enáná rawírawá akwínfáná ríwónje sixí núrori símí xwíáyo xaíwí noranjáriniri nání wíjwí bi mepaxí imóninjáná rawírawá sipixí íkwémínyo miákwiayíáná sipíxo ríxa orónowiaríjagí wínigfawixini.

42 Sipíxo ríxa orónowiaríjagí níwíníro porisowa xámí re rínarígí enagí nání “Sipíxo sipí éánáyí, ámá gwí ñweagí none awí mearoaríjwáowa iníbé neáa éf upíríxiniri pípíkímí éwaníginí.” rínarígíapa “Ríxa opíkianeyí.” rínaríjagía aiwí

43 porisowamí seáyí e wimóníño “Poromí níméra nurí Romíyí aníyo xixeni rémówaníginí.” níyaiwiri nání awa wianíro yaríjgápi pírfí nurakiri sekaxí re nearíjíniginí, “Ámá iníbé waríjgáyíné ríxa nímwírí níxeamoro iníbé neáa nuro imaní e iwiékínimeápoiyí.

44 Iníbé míwaríjgáyíné íkíá wárárani, sipíxo ororómí iníppirani, fí níxírímáná níkwíaríga nuro imaní e iwiékínimeápoiyí.” nearíjagí nene axípi e nerane nání wo aí iníjgí mínámí níneneni imaní e iwiékínimeañwaníginí.

28

Poromi Moritayo ηweañáná wimóniηfpí nánirini.

¹ Nene wo maníní ninenení imaní e niwiékínimeámáná áamá e dáníyí “Piríηwí riyi xegí yoí Moritai riniηfyiriní.” raríηagá arfá niwirane roñáná

² ayí none neaiapaniro nání ayá tñní nero iniá aníηí siyamfó erí imíηí riri yaríηagi nání rfá nikeámáná ninenení nineaipemeámi nuro rfá tñí e neawáfagá aí

³ Poro rfá kiríηí bia awí nearí sarfáwá nerí nimeáa nibiri rfá ikeaárarfná re eníηiginí. Weaxfá wo rfá usínfagi nírémimeámi nfwiapiri Poroyá wéyo sidíηí norí ririwíηiginí.

⁴ Ririwíagi wé éf muxeááná sidíro siní yekwiríηagi áamá piríηwí ayimi dáníyí síηwí e niwiniro wiwini re rinígíawixini, “Áamá ro rawírawáyo minamíó aí áamá pikíxwirfó ení worfani? Ayínání ηwáfá anínamí dání imónigfáyí ‘Xe síηí mupa oeni.’ yaiwiarigfápimi dání weaxfá sidíηí rfá oηoi?” riníηagá aiwi

⁵ Poro weaxfáomi wíwifá nrorí rfá nikeaárímaná ríηíηí bikwi onímiápi aí míwiníηiginí.

⁶ Ríηíηí bikwi onímiápi aí míwiníηagi aiwi áamá ayí “O xegí wé ríxa nímíníηoi.” yaiwiro “Ríxa nipiérorí piyí neníηoi.” yaiwiro nero nání síηwí niwiniro niηwearo ayá wí síηwí niwiniro niηweagfásáná “Sipí api wímeaníηoi.” yaiwiarigfápi mívimeáagi niwiniróná ámi díηí síηí bí nímoro re níríga ugíawixini, “Áamá ro ηwáfá anínamí dání imóniηfyí worfani?” níríga ugíawixini.

⁷ None iwiékínimeáwaé áamá piríηwí apimi áamá niyoní seáyí e nimóniri menweañoyá omíηí bí iníηí erini. O xegí yoí Pabiriasoyí riniηorini. O yayí nineaírí nineaipemeámi nurí none sfá wíyau wíyi o tñní niηwearane míraní neaiarfá

⁸ Pabiriasomi xano rfá pirí wiayiri agwí xoxí urorí wiaríηagi nání “O símíxí weni.” raríηagá Poro arfá e niwiri o wené nání nurí nípawiri Goríxomi yaríηí niwimáná wé seáyí e niwikwiárirí naní imíxíηiginí.

⁹ Naní nimíxímáná enáná áamá piríηwí apimi ηweagfá símíxí yaríηagáyí nñní Poro omí naní imíxífpí nání arfá niwiro o tñí e nání bayarfná naní imímíxímí eníηiginí.

¹⁰ E yarfná áamá ayí wéyo nineamero aiwá amípi naní bí nineaipa nuro none ríxa piríηwí apimi pñní niwiárimí waníri yarfná óf e sípíxíyo nuranéná aiwá nanfáwá nání anípa bí neaiapowáfíawixini.

Poro Romiyo rémoní nánirini.

¹¹ None piríηwí apimi emá waú wo ηweañwáone sípíxí Arekisadíría dání wo —Rawírawá xwiogwí nání síwáfá yíηagi nání piríηwí apimi e niηweañísáná umíniri yaríηorini. O sípíxí símí ikayfíwí tñní imíxíniηípi áamá ayáf waúniηí sípíxomi símí e imíxíniηorini. Sípíxomi nípíxemoánirane piríηwí apimi pñní niwiárimí nurane

¹² aní yoí Sairakusíyi riniηífpimi niwiékínimearane sfá wíyau wíyi e wenwáone

¹³ ámi sípíxomi nípíxemoánirane niyakía nurane aní yoí Rijiamíyi riniηífpimi nírémorane e sá wenwáone wáfápi tñní imíηí rawírawá tñní dání yaparíηagi niwiniirane sípíxomi nimeámi nurane omí sá wenwáone wáfápi tñní símíní ríwofí yoí Putioraiyi riniηíwámi nírémorane nayoámáná

14 re yaiwijnwanigini, “Ámá Jisaomi dñf nwikwíroro nání nrixímeá imónigfáyf añf rípimi re wí ríá ηweañoi?” niyaiwirane pía nerane wí tñni ríxa nerimeánirane ayf “Sfá wé wíumi dñf waú nene tñni anani re ηweapaxíraní?” nearíagfa ayf tñni wíniyf nearíapa e ηweañwanigini. Apí apí néra nibíwasána Romí añf tñf e rémonwanigini.

15 Romíyo ηweagfá nrixímeá imónigfáyf wí none nání “Awa ófyimi barínoi.” rinaríηagfa arfá nwiwo óf e owirimeaneyiníro nibíroná wí añf Apiasí tñf e makerfá imixarigfe awí roro wí Ámá Añf Mídánf Nibíro Sá Wearígiwá Wíkaú Wiwáyf riniñpí tñf e awí roro egfáyo Poro síñwí nwinirfná Goríxomi yayf numeri dñf síxí ínñiniginí.

16 None ríxa Romí náyo rémóána gapímanowa Poromí gwí añyo mñwírarf añf wiwámi xegípi ηweañána porisf awí mearoaríño xe awí omearonrí síñwí winigfawixini.

Poro Romíyo dání wáf uríñf nánirini.

17 Poro sfá wíyaú wíyi ríxa nórána “Judayf áminá imónigfá Romíyo re ηweagfáyf obípoi.” níriri awa ríxa o tñf e awí eánána re uríñiniginí, “Gf Judayné, nioní negf Judayo xwírfá wikíxémíní wí mepa erí síwf enína dání negf aríowa érowiápnigfápi pírí wiaíkímíní wí mepa erí éagi aiwi Jerusalemíyo dání gwí niyigfóní negf Judayf Romíyo mñní nwigfáriní.

18 Romíyo mñní nwiágfa ayf xwírxí nínímero yaríñf nniayiróna íwf nioní nípkipaxf bí meñáoní imóníηagi nñaníro nání ríxa Poromí kikiáf owáraneyíní éagfa aiwi

19 negf Judayf pírí wiaíkímí nero ‘Wáripaxomani.’ rigfawixini. E raríηagfa nioní síñwí e nwiníri ‘Go arfá eñe dání ráná xe kikiáf ouníri nimíxíprírfaní?’ niyaiwirí nání re uríñaniginí, ‘Romíyf míxí ináyf Sisao gf xwírxí arfá níwíniginí.’ uríñaniginí. Nioní negf Judayf nání xwíyfá bí uxekwímómfa nání mírariñini.

20 E nigfá apí nání áwanf searímíní nání ‘Awami síñwí nwiníri xwíyfá urími nání obípoi.’ ríñaniginí. Ámá Isírerene yeáyf neayimíxemeanfa nání dñf ukíkayoaríñwáomí nioní dñf ukíkayonagi nání gwí ainíxí rírí niyínini.” uríñiniginí.

21 E urfagi awa re urígfawixini, “Judia píropenífyo dání joxí nání payf bí mímearwáriní. Negf wo e dání ení nibíri repíyf nñearífnáraní, áwanf nñearífnáraní, joxí nání sípi bí mñnearíñíriní.

22 E nerí aí ‘Dñf joxí yaiwiaríñf rípi, “Goríxomí píraníñf xfdarígfáyf apí apí neríñpími dání píraníñf xfdarígfáriní.” yaiwiaríñpí arfá osianeyí.’ neaimónariní. Ayf none rípi nání arfá nwiwane níjfa imóníηagwi nání rírariñwini. Ámá Óf Goríxo tfámíní iníñíyiyí ríñíñíyimi níxídíro gwí mónigfáyf nání ámá ami ami ηweagfáyf ‘Ayf nanf míyarínoi.’ rinarígfá nání none níjfarini.” urígfawixini.

23 Judayf áminá awa “Sfá ayimí Poro xwíyfá nearínfá nání awí eáníwanígní.” nírínáriro sfá ayí ríxa imónána obaxí añf xfo ηweañiwámi nání báná wífa móníñmí dání sfápi tñni nání Goríxo ámayf xegf xwioxíyo mímearmf nerí umenweanfápi nání áwanf nurífná repíyf nwiéra urí nioní Jisasomí dñf wíkwíroaríñápa ayf ení owíkwírfóyíníri o nání nuréwapíyirfná ηwí ikaxí Moseso níriri eañpími dání tñni wífa rókiamoagfáwa níríro eagfápi dání tñni mññf níroa urí nerí nura warfná

24 wa xfo uraríñpí arfá nwiwo “Neparini.” wípímóníagi aiwi wa arfá nwiwo dñf míkwírogrfawixini.

25-27 Awa e nero Poro uraríŋpí nání dīŋí bī biaú nīmoro nání xwíyá ná bīnī rīnárīpaxí mimóní yaríná Poro xwíyá yoparí rīpí uráná omī pīnī nīwīárīmī ugíawixīnī, “Kwíyí Goríxoyápi wá rókiamoagí Aisaiaoyi rīnīŋomī ‘Joxí áamá ayo nurí e uríírixīnī.’ uráná o nurí negí aríowéyo aga xīxenī re uríŋíŋīnī, ‘ “Seyíné aríá nēra nuro aí nījía wí imónípríámanī. Sīŋwí naga nuro aí dīŋí ‘Ayí apírīanī?’ wí mopíríámanī.” ’ uríírixīnī. Ayí rīpí nánīrīnī. Wigí dīŋí tīnī nēra warígíáyí mīŋí sīŋánīŋí imoŋagía nánī rīrarīŋīnī. Wigí sīŋwí mīsupárīpa ero aríá mīpírónīpa ero nero sīŋwírīyí, wigí sīŋwí tīnī sīŋwí anīro aríá ero dīŋí píránīŋí neyíro moro wigí íwí yarígíáyí ríwíŋmīnī mamoro éánáyí, Goríxonī píránīŋí wīmīxīpaxírīnī.’ Aisaiao Goríxo nánī e nīwurīyírīnā negí aríowéyo imónagíápi tīnī aga xīxenī nīrīrī wurīyīŋíŋīnī.

28 Ayínánī seyíné aga nījía re imónípoyí, ‘Goríxo xío nene yeáyí neayīmīxemeámīnīrī enīpī nánī wáƒ urarígíáwa rīxa émányo ourípoyīnīrī nánī urowárīŋíŋīnī. Ayí aríá wīpíríárīnī.’ yaiwípoyí.”

29 [Poro e uráná Judayí mīxīmīxeawíámí nīga nuro omī pīnī nīwīárīmī ugíawixīnī.]

30-31 Poro e aŋí xío bī enīwámī nīŋwearī áamá xíomī xwíyá oŋweaaneyīnīrī bīáyo yayí nīwīmōrī xwíyá Goríxo ámányí xegí xwíoxíyo mīmeámí nerī umēŋweaníápi nánī wáƒ nurīrī ínīmī bī mimóní Ámíná Jīsāsī Kírāiso nánī uréwapīyaríná áamá wí pírí urakīanīro mēpa egíawixīnī. E yaríná xwíogwí waú múroŋīnīgīnī.

Payí Poro Romíyo ñweáyí nání eañnaríni.

Payí rina Jisasoyá s̄yik̄yí an̄í yoí Romíyo ñweaḡáyí nání Poro n̄ir̄ir̄i eañnaríni. An̄í ap̄i, Itari p̄ropen̄is̄yo ikw̄rón̄ñ̄p̄i an̄í am̄i am̄i ikw̄rón̄ñ̄ȳo seáȳi e imón̄ni. E Romíyí m̄ix̄í ináyí Sisaoyí r̄in̄ñ̄o ñweaaḡp̄ir̄ini.

Payí rina Poro Korin̄yo n̄ñweámáná ap̄ix̄í Pibíȳi r̄in̄ñ̄im̄i neari wiowár̄ñ̄nar̄ini. S̄ini Romíyo b̄i memé en̄im̄i neari wiowár̄ñ̄nar̄ini. Ayí n̄ij̄á nimón̄iro re oyaiw̄ipoȳin̄ir̄i n̄ir̄ir̄i eañ̄niḡini, “Ámá n̄ñi íw̄i yar̄iḡáyí imón̄ñ̄o. Wiḡí íw̄i ner̄ñ̄p̄im̄i dán̄i Gor̄ixo t̄ñi xep̄ixep̄á rón̄ñ̄o. N̄w̄í ikax̄í Moseso n̄ir̄ir̄i eañ̄p̄i n̄ix̄ídir̄ñ̄p̄im̄i dán̄i ámá wé rón̄ñ̄í w̄i imón̄ipax̄man̄i. Sa Gor̄ixom̄i xewaxo Jisasom̄i d̄ñ̄í n̄iw̄kw̄ror̄ñ̄p̄im̄i dán̄i oyá s̄ñ̄w̄ȳo dán̄i wé rón̄ñ̄í imón̄iro am̄i o t̄ñi naw̄in̄i imón̄iro epax̄r̄ini.” oyaiw̄ipoȳin̄ir̄i n̄ir̄ir̄i eañ̄niḡini.

¹ Poron̄i payí rina neari món̄apar̄ñ̄ni. Nion̄i Kirais̄i Jisasoyá x̄in̄áin̄ñ̄ñ̄í nimón̄ir̄i yar̄ñ̄á won̄r̄ini. Gor̄ixo wáí nur̄imeiar̄ñ̄í wo imón̄íw̄in̄iḡin̄ir̄i wéyo íá num̄ir̄ir̄i oyá xw̄iȳá yayí neainar̄ñ̄p̄i nur̄imeíw̄in̄iḡin̄ir̄i n̄ir̄ípear̄i niñon̄ir̄ini.

² Xw̄iȳá ap̄i o en̄íná xeḡí wáí rókiamoaḡáwa n̄ir̄iro r̄fwam̄ñ̄í ñw̄fáí r̄in̄ñ̄ȳo eaḡáp̄im̄i dán̄i n̄near̄ir̄i s̄im̄í e t̄ñ̄ñ̄p̄ir̄ini.

³ Xw̄iȳá yayí neainar̄ñ̄í ap̄i xeḡí xewaxo nání r̄in̄ñ̄p̄ir̄ini. O aga ámá nimón̄ir̄íná imón̄ñ̄p̄i nání d̄ñ̄í n̄imoranéná re yaiwiar̄ñ̄wár̄ini, “M̄ix̄í ináyí Depitoyá iyí ax̄p̄á imón̄ñ̄ȳí wor̄ani?” yaiwiar̄ñ̄wár̄ini.

⁴ Kw̄iȳí xeḡí b̄i o imón̄ñ̄p̄i nání d̄ñ̄í n̄imoranéná re yaiwiar̄ñ̄wár̄ini, “Gor̄ixo en̄í s̄ix̄í eán̄ñ̄í x̄o imón̄ñ̄p̄i ayá w̄i s̄iwá neair̄i xwár̄p̄áyo dán̄i owiáp̄ñ̄mean̄ir̄i am̄i s̄ñ̄í wim̄ix̄ir̄i ner̄ñ̄p̄im̄i dán̄i réñ̄ñ̄í near̄ñ̄r̄fani, ‘Ḡí niwaxor̄ini.’ near̄ñ̄r̄fani?” yaiwiar̄ñ̄wár̄ini. O Jisas̄i Kiraiso neḡí Ámináo nání rar̄ñ̄ni.

⁵ Om̄i dán̄ini Gor̄ixo wá n̄ineawian̄ir̄i xeḡí wáí wur̄imeiar̄iḡáwa oimón̄poȳin̄ir̄i near̄ípeañ̄r̄ini. None wáí wur̄imeiar̄íná émáyí x̄ixeḡin̄i n̄ñi w̄i w̄i d̄ñ̄í “Xw̄iȳá ap̄i nepar̄ini.” yaiwiro s̄ini p̄r̄í m̄iwiaíki ar̄fá ȳm̄iḡí wiro éfr̄ix̄in̄ir̄i near̄ípeañ̄r̄ini. Kiraisom̄i e wiífr̄ix̄in̄ir̄i near̄ípeañ̄r̄ini.

⁶ Seȳné eni ayí wiȳñér̄ini. Jisas̄i Kiraiso x̄oyá imón̄ip̄r̄i nání wéyo íá seaum̄ir̄ñ̄í wiȳñér̄ini.

⁷ An̄í Romíyo ñweaḡáȳné —Ámá Gor̄ixo d̄ñ̄í s̄ix̄í seayir̄i nion̄yá oimón̄poȳin̄ir̄i wéyo íá seaum̄ir̄ir̄i en̄ȳñér̄ini. Seȳné nání nion̄i payí rina neari món̄apar̄ñ̄ni. “Neḡí ápo Gor̄ixo t̄ñi Áminá Jisas̄i Kiraiso t̄ñi awaú wá seawian̄ir̄i seȳné n̄waȳrón̄iro ñweap̄r̄i nání seair̄i éisix̄ini.” nimón̄ar̄ini.

“Romíȳné s̄ñ̄w̄í sean̄im̄iḡini.” nimón̄ar̄ini. ur̄ñ̄í nán̄ir̄ini.

⁸ Payí rina near̄íná xam̄i r̄ip̄i osear̄im̄ini. An̄í n̄im̄ini xw̄iȳá r̄ip̄i íá menárar̄ñ̄aḡfá nání ḡí Gor̄ixom̄i yayí wiar̄ñ̄ni, “Romíyo ñweaḡfá Jisasom̄i x̄ídar̄iḡáyí pir̄án̄ñ̄í d̄ñ̄í w̄kw̄roar̄ñ̄o.” Xw̄iȳá ap̄i an̄í n̄im̄ini íá menárar̄ñ̄aḡfá nání seȳné n̄ȳñéni nání yayí wiar̄ñ̄ni. Jisaso neaiñ̄p̄im̄i dán̄i seȳné e yar̄ñ̄aḡfá nání Gor̄ixom̄i yayí wiar̄ñ̄ni.

⁹ Xewan̄ñ̄o —O e éw̄in̄iḡin̄ir̄i n̄ir̄ñ̄p̄i an̄ñ̄í min̄í n̄wiir̄íná xw̄iȳá xeḡí xewaxo nání yayí neainar̄ñ̄p̄i wáí ur̄im̄in̄ir̄i nání yar̄ñ̄áor̄ini. Xewan̄ñ̄o

nioni xíomi rixinjí nuriríná sá bi mĩnweá íníná seyíné nání yarinjí seawi-iarinjápi nání ananí sopinjí opaxíriní.

¹⁰ Omi rixinjí nuriríná seyíné tĩnjí e nání mĩbĩpaxí imónayinjá enagí aiwi agwí ananí oyá dĩnjí tĩnĩ bĩpaxí imónĩmĩgĩnĩrĩ anĩpaxí yarinjí wiarinjáriní.

¹¹ Ayí rĩpi nánĩriní. Nioni seyíné tĩnjí e nĩseaĩmearĩ searéwapĩyaríná seyíné kwĩyĩpimĩ dání ámĩ bi tĩnĩ yóí imónĩro sĩkĩkĩ ámĩ bi tĩnĩ nomĩxĩga upĩrĩ nání nioni aga nĩbĩrĩ sĩnĩwĩ seanĩmĩ nání nimónarĩnĩ.

¹² Nioni seyíné nĩseaĩmearíná nionĩnĩ enjĩ sĩxĩ seaĩmĩxĩmĩ nání marfáĩ, seyíné enĩ Jisasomĩ dĩnjí nĩwĩkwĩroro pĩráninjí xĩdarĩnagfá seanĩrĩ nioni enĩ dĩnjí nĩwĩkwĩroro pĩráninjí xĩdarĩnagí nanĩro nerĩnjĩpimĩ dání xĩxe enjĩ sĩxĩ ímĩxĩnani nání rarĩnjĩnĩ.

¹³ Gí nĩrĩxĩmeáyíné, seyíné rĩpi nání majfá epĩrĩxĩnĩrĩ nání áwanjĩ osearĩmĩnĩ. Ayá wĩ seyíné tĩnjí e nání bĩmĩgĩnĩrĩ nerĩ aĩ amĩpĩ bĩ pĩrĩ nĩrakiayĩagí nání seyíné bĩ sĩnĩ sĩnĩwĩ mĩseanĩnĩ. “Nioni émá amĩ gĩmĩ nweagfáyí tĩnjí e nemerĩ wáf uraríná wĩ arfá nĩniro Jisasomĩ dĩnjí wĩkwĩrogfápa segf wĩ enĩ nioni uraríná axĩpĩ wĩkwĩrórĩxĩnĩrĩ segf tĩámĩnĩ bĩmĩgĩnĩ.” nimónarĩnĩ.

¹⁴ Nioni ámá nĩyonĩ kĩnĩxĩ imónĩgĩfayoranĩ, wauyĩ imónĩgĩfayoranĩ, dĩnjí émĩ saĩmĩ mogfayoranĩ, majfá imónĩgĩfayoranĩ, ámá ayo nĩyonĩ xwĩyfá yayf neainarĩnjĩpĩ urĩmĩfá nání yoxáfninjĩ inárinĩnjĩnĩ.

¹⁵ Ayĩnání nioni ámá Romĩ nweagfáyíné enĩ xwĩyfá yayf seainĩpaxĩpĩ wáf searĩmĩfá nání sĩmĩ dĩpénarĩnjĩnĩ.

“Xwĩyfá yayf neainarĩnjĩpimĩ dání Gorĩxo yeáyf neayimĩxemeaarĩnjĩrĩnĩ.” urĩnjĩ nánĩrĩnĩ.

¹⁶ Xwĩyfá yayf neainarĩnjĩpimĩ dání Gorĩxo dĩnjí wĩkwĩrófáyo nĩyonĩ — Xámĩ Judayo yeáyf uyimĩxemearĩ émáyo enĩ yeáyf uyimĩxemearĩ epaxĩ enagí nání xwĩyfá apĩ nání nioni ayá bĩ mé ananí wáf rĩmearĩnĩ.

¹⁷ Ayĩnání nene “Gorĩxo arĩge nerĩ ámá ámĩ wé róninjĩ xfo imónĩnjĩpĩ wimĩxĩnĩfárfanĩ?” nĩyaiwirane ududf neainĩpaxĩmanĩ. Ayí rĩpi nánĩriní. Xwĩyfá yayf neainarĩnjĩpimĩ dání Gorĩxo wfá réninjĩ neaókimĩxárinĩrĩnĩ. Ámá Jisasomĩ iwamfó dání dĩnjí nĩwĩkwĩróa numáná ámĩ xegf bĩ mé sa aninjĩ wĩkwĩroarĩgĩfáyf, ayf wé rónĩgĩfáyf wimĩxarĩnjĩrĩnĩ. Bĩkwĩyo dání re nĩrĩnĩrĩ eánĩnjĩpĩ, “Ámá Gorĩxonĩ dĩnjí nĩkwĩróagfá nání ‘Wé rónĩgĩfárinĩ.’ rárĩnjáyf dĩnjí nĩyĩmĩnjĩ tĩgĩfáyf imónĩpĩrĩfárinĩ.” nĩrĩnĩrĩ eánĩnjĩpĩ nioni seararĩnjápi tĩnĩ xixenĩ imónĩnjagí nání seararĩnjĩnĩ.

Ámá Gorĩxomĩ rfwf umogfá nánĩrĩnĩ.

¹⁸ Gorĩxo ámá wé róninjĩ xfo wimónarĩnjĩpĩ mé rĩkĩkĩrfo yarĩgĩfáyf — Ayf wigf rĩkĩkĩrfo yarĩgĩfápi neróná Gorĩxo nání nĩjĩfá imónĩpaxĩ imónĩnjĩpĩ rfwfĩmĩnĩ mamoarĩgĩfáyfĩnĩ. Ámá ayf nání Gorĩxo anĩnamĩ dání wikf wónfagí nání pĩrĩ umamonĩpĩ rĩxa sĩnjánĩ piaumĩmĩ inĩnĩ.

¹⁹ Ayí rĩpi nání rarĩnjĩnĩ. Gorĩxo ámá xfo nání re yaiwipaxĩpĩ, “O imónĩnjĩpĩ, ayf apĩ rfa imónĩnĩ?” yaiwipaxĩpĩ yumfĩ mĩwimónĩ sĩnjánĩ imónĩnĩ. Gorĩxo xewanĩnjo imónĩnjĩpĩ nání sĩwá winĩnjĩ enagí nání rarĩnjĩnĩ.

²⁰ Xewanĩnjo imónĩnjĩpĩ — Apĩ sĩnĩwĩ tĩnĩ sĩnĩwĩ winĩpaxĩ mimónĩnjagí aĩ enĩná anĩna imĩxĩrĩ xwĩfá rĩ imĩxĩrĩ ene dání ámá apimĩ sĩnĩwĩ nĩwĩnĩríná “Xfo imónĩnjĩpĩ, ayf apĩrĩfani?” yaiwipaxĩrĩnĩ. “Enjĩ amĩpĩ apĩ imĩxĩnjo eánĩnjĩpĩ ná rfwfĩyo aĩ wĩ samĩnjĩ wenfámani.” yaiwirĩ “Xfo imĩxĩnjĩpimĩ xegf bĩ nĩwimónĩrĩ nání aga seáyĩ e rfa wimónĩnĩ?” yaiwirĩ epaxĩrĩnĩ. Ayĩnání ámá Gorĩxomĩ wĩ yapf re uréwapĩyipaxĩ menĩnĩ. “Nioni joxĩ

imóniḡipi nání majíá nimóniri nání nipiḡwini mimóniḡi enáonirini.” uripaxí menini.

²¹ Eníá áamá ayí sini xixeni “Gorixo api ría imónini?” niyaiwiro aiwi re egíawixini. O Nwíáo enagi nání wé íkwianwíyo tìpaxípa mìtìpa ero amípí xío imixiḡipi nání yayí mìwipa ero wigí diḡi nìmoríná majimajíá ikárinìro diḡi xenwini nì móa núfasáná diḡi ría xeyánigíáyí imónìro egíawixini.

²² “Diḡi émf saímí monḡwaénerini.” nìrìro aiwi majimajíá ikárinigíáyí nimónìro

²³ Nwíá mìpé anḡi imóniḡomi mumíminí ríwí numero mimóní ḡwá bì íá oxiraneyinìro ámarani, inḡrani, odípìrani, nanwí onimíápiarani, xopaikígí bì nimixìro “Negí ḡwá imóniḡipi, ayí ripirini.” ríḡawixini.

Áamá Gorìxomi ríwí numoríná egíápi nánirini.

²⁴ Gorìxo áamá e majimajíá nikárinìro yarḡagíá nìwìnríná wigí íeapá winariḡipimi dání sipí imóniḡipimi xe oikìrìpeánìpoyinìri siḡwí wìniḡinìḡini. Siḡwí e wìniḡagi wiwanḡiyí piaxí eámìxìniḡíawixini.

²⁵ Ayí ripi nání Gorìxo e enḡrini. Áamá ayí nepa imóniḡi Gorìxo nánipi ríwí umoro yapí imóniḡipi íá xìrìro nemáná amípí nìni imixiḡomi —O anḡi miní yayí umepaxorini. “Áamá nìni e éfrixini.” nimónarìḡorini. Omí yayí numero íá mìxìrì xío imixiḡipimini íá xìrìro wéyo umero yarḡagíá nání Gorìxo e enḡrini.

²⁶ Ayínáni Gorìxo wigí íeapá winariḡipimi dání piaxí weánìpaxí imóniḡipi xe oikìrìpeánìpoyinìri siḡwí wìniḡagi apìxíwa oxí nìmeánìríná xìrìnrìxìnrì imóniḡipi pìni nìwiáriro apìxí wí tìni nìpiḡwini mimóniḡipi nìḡa ugíawixini.

²⁷ Oxowa enì apìxí nìmearo xìrìrìxìnrì imóniḡipi pìni nìwiáriro “Oxí wíá tìni íwí oinaneyi.” niyaiwiro aga símí nìxeadìpénìroná oxí wíá wíá tìni íwí nìniro piaxí weánìpaxí imóniḡipi inìḡíawixini. Ayínáni “Wigí néra ugíápi tìni xixeni pìrì Gorìxo umamonḡipi rìxa wìmeanḡrini.” rarìḡini.

²⁸ Áamá “Gorìxo api imóniḡoríani?” nìwìaiwiro símí e mìtìnìpa yarḡagíá nání o wigí “Sipí e e oyaneyi.” yaiwiarìḡápi nání xe mḡiḡi nìḡa útrìxìnrì siḡwí wìniḡinìḡini. Siḡwí e wìniḡi enagi nání ayí amípí nìpiḡwini mimóniḡi áamá mepaxí imóniḡipi néra nuro re yarìḡárini.

²⁹ Nìpiḡwini mimóniḡi nìni nání mḡiḡi inìro rìkìkìrìfó epaxí imóniḡi nìni nání mḡiḡi inìro anìmf yaríá epaxí imóniḡi nìni nání mḡiḡi inìro “Áamá wí ría omeárìnpoyi.” yaiwiarìḡápi nání mḡiḡi inìro yarìḡárini. Apìni yarìḡámani. Ripi enì ayá wí yarìḡárini. Siḡwí íwí wìniro “Amípí apì nionì meapaxìpìrini.” bì onimíápi mìyaiwí ayá wí yaiwiro nìwiápìnìmearo áamá pìkiro símíráxwìró ero yapí wìwapìyìro áamá wí nání nurìríná sipí owìmeanìri urìro únúnìḡi wìkàriro mìmayíó wìro

³⁰ xwìyíápai uḡwìráriro Gorìxo nání símí tìni ero áamáyo xìxewiámí rìniro mìxí kìniro mìxí meakìniro sipí imóniḡi áamá sini nìjía mimónìḡápi éwapìniro xìnáixaneyo manḡi wìákiro yarìḡárini.

³¹ Ripi enì yarìḡárini. Majíá ikárinìro diḡi uḡwìráripaxí mimónìpa ero wíyo diḡi sipí mìwipa ero wá mìwianìpa ero yarìḡárini.

³² E yarìḡáyí Gorìxo re ráriḡipi nání nìjía nimónìro aiwi, “Áamá sipí api yarìḡáyí wí siḡi upaxímani. Pepaxìrini.” ráriḡipi nání nìjía nimónìro aiwi sipí api imóniḡipimi nìxída nuro apìni mé sipí seáyì e imóniḡi ripi enì nero íwí api néra warìḡáyo weyí ayá wí meararìḡárini.

2

“Gorixo áamá nìyonì mí ómómìxìímí neríná wigí egíápi t́nì xìxenì wíiníárinì.” urìjé nánìrìnì.

¹ Ayínánì áamá wíyo xwíyíá umeararígíá wiyínénì wiyínénì bì osearìmìnì. Sía yoparíyimì Gorixo áamá nìyonì mí ómómìxìímí yaríná “Ayí nánì íwí apì enárìnì.” urìpaxí imónìjépi t́gíáyínemanì. Ayí rìpi nánìrìnì. Áamá íwí yarígíápi nánì xwíyíá umeararígíáyíné, seyíné enì íwí axípi yarígíáyíné enagì nánì wínìyo xwíyíá numearìroná sewanìjéyíné enínìjé mearìnarígíá enagì nánì Gorixo mí ómómìxìímí seaiaríná xwíyíá bì urìpaxí imónìpíríámanì.

² Rìpi nìyairìrì nìjéá imónìjéwìnì, “Áamá sipì e yarígíáyo Gorixo xwíyíá numearìrì pírí numamoríná xejwínì bì mé xìxenì ayo ríá wiarìnì?” yaiwìjéwìnì.

³ Íwí axípi nero aí segí wínìyí íwí yarígíápi nánì xwíyíá umeararígíáyíné, wínìyo numearìroná segí axípi egíápi nánì píoi yaiwìnarìjé? “Xwíyíá Gorixo neamearìnìfápi ananì múropaxenerìnì.” rìyairìwìnarìjé?

⁴ Gorixo segí íwí yarígíápi ríwíminì omamópoyìnrì wá nìseawianìrì seaijépi nánì majíá nimónìroná rìpi enì rìseaimónarìnì, “O wá ayá wí neawianìrì pírí apaxí mé mìnemamó eri okìnimónìpoyìnrì xwapí ayá wí xwayí nanìrì jwearì yarìjépi peayí wianìpaxí imónìjépi yarìnì.” rìseaimónarìnì?

⁵ Oweoi, seyíné dìjé wakìsì ninìroná segí íwí yarígíápi ríwíminì mìmamoarígíáyo dánì sía Gorixo sipì áamá yarígíápi nánì wikí ríá ápiáwìnjé nìwerì pírí umamoníáyi nánì xfo pírí seamamoníápi wínì wínì íkwìkwarìmìnjé yárarìjé.

⁶ Bìkwíyo re nìrìnrì eánìjépa, “Gorixo áamáyo pírí numamoríná wonì wonì xìxegínì wigí néra ugíápi t́nì xìxenì pírí umamoníárinì.” nìrìnrì eánìjépa eníárinì.

⁷ Áamá Gorixo yayí neamerì seáyì e neaimìxìrì negí wará urí mepaxí neaimìxìrì dìjé nìyìmjé t́jéwaéne neaimìxìrì éwìnjénrì epaxípi t́nì xìxenì nero pínì mìwiárf anìjé miní yarígíáyo o pírí numamoríná dìjé nìyìmjé t́gíáyí imónìpírì nánì wimìxìnfárinì.

⁸ E nerì aí áamá wìwanìjéyí nánìnrì dìjé nìmónìro xwíyíá nepaxìjé imónìjépi arìkwìkwí nìwìro nìpìkwìnì mìmónìjépimì xídarígíáyo pírí numamoríná xegí wikí ríá ápiáwìnjé wearìjépimì dánì pírí umamoníárinì.

⁹ Áamá sipì yarígíá ayí ayo xeanìjé mìmènjéwí ayìkwí mìrìpaxí imónìjépi wímeaníárinì. Judayí e yarígíáyo anìpaxí nìwímeari aí émáyí e yarígíáyo enì wímeaníárinì.

¹⁰ Apì e nìwìrì aí áamá nanì yarígíá ayí ayo seáyì e umerì wé íkwianwíyo njwirárinì nìwayìronìro njweapírì nánì wìrì eníárinì. Judayí e yarígíáyo anìpaxí e nìwìrì aí émáyó enì wíiníárinì.

¹¹ Gorixo áamáyo pírí numamoríná símí símí e nìmerì pírí umamoníámanì. Sa áamá wigí egíápi t́nì xìxenì pírí umamoníá enagì nánì rarìjé.

¹² Áamá Gorixoyá njwí ikaxí eánìjépi mayí nimónìro íwí yarígíáyí anìpírì nánì xwíyíá numearìrìná njwí ikaxí eánìjépimì dánì numearìrì “Joxì xwíyíá e eánìjé apì nìwiaíkirì enírfanì?” nurìrì umearìnfámanì. E nerì aí njwí ikaxí eánìjépi t́gíá íwí yarígíáyo o apimì dánì xwíyíá nurìrì umearìnfárinì.

13 Ayí rípi nánirini. Ámá xíoyá ñwí ikaxí eáninípimi nepa mîxídf suríamá aríá wiárfáyí nání Goríxo díní re yaiwiníámani, “Nioniyá síñwíyo dání wé róniní ímónigíáyírfani?” yaiwiníámani. Ámá aríá nîwimáná xîxenî xídarigíáyí nánini “Wé róniní ímónigíáyírfini.” ráriníárfini.

14 Émáýí —Ayí ñwí ikaxí eáninípí mayí ímónigíáyírfini. Ayí wigí díní tîni ñwí ikaxí eáninípí rîninípa nerónáyí, ñwí ikaxí eáninípí mayí ímóninagíá aiwi wigí díníyo dání re yaiwiarigíárfini, “Mepaxí ímóniri anani nepaxí ímóniri enípi, ayí apírfani?” yaiwiarigíárfini.

15 Ayí pí pí neróná wigí díníyo dání “Nioní e neríná sípí ríá yarínini?” yaiwiníro “E neríná naní ríá yarínini?” yaiwiníro yarigíápi síwá réniní inarigíárfini. Ñwí ikaxí Bîkwíyo eáninípa negí xwioxíyo ení axípi éniní reánini? Síwá éniní inarigíárfini.

16 Xwíyíá yayí neainaríní nioní rarínápi rîninípa síá Goríxo xegí xewaxo Jisasomí dání ámá wigí egíápirani, díní ínimí ikwíroarigíápirani aí, píriro winíáyi ímónáná ámá nîyoní wigí egíápi tîni xîxenî pírf umamoníárfini.

“Judayí ñwí ikaxí eáninípimi díní nîwîkwíroro aí wiákiarigíárfini.” uríní nánirini.

17 E nerí aí wiyíné “Nene Judayí wírininíwaénerini.” rînarigíáyíné re yarigíárfini. Ñwí ikaxí Moseso eanípimi díní nîwîkwíroróná “Negí apimí xídariníwápmi dání Goríxo yeáyí neayimîxemeaníárfini.” ríro seáyí e nîmeníro “Ámá Goríxoyá ayá tîñwaéne ímóniníwini.” ríro yarigíárfini.

18 Seáyí e nîmeníro “Goríxo ámá e éríxíniri wimónarinípi tîni xîxenî ríxa nîjía ímóniníwini.” ríro “Ñwí ikaxí eáninípimi dání nearéwapíyigíene enagi nání naní ímóninípimi síñwí mí nómixirane ‘Apí naní ímóninípirini.’ ríraxenerini.” ríro yarigíárfini.

19 “Ámá síñwí supárigíáyo nene síñwí tîñwaéne anani nípemeámí upaxenerini.” yaiwinarigíápa seyíné díní re nîyaiwiníro díní síñá eáníro, “Émáyo uréwapíyipaxí ímónigíáyí ámá wímani. Ayí nenenirini.” nîyaiwiníro díní síñá eáníro “Émáýí Goríxo nání majía nero síá yinínímfíniní emearigíáyo wía wókímîxípxaxí ímónigíáyí ámá wímani. Ayí nenenirini.” yaiwiníro yarigíárfini.

20 “Ámá díní mamó nerí aríkí yarigíáyo ayíyumí wípxaxí ímónigíáyí, ayí nenerini.” yaiwiníro “Ámá síní niaíwí díní mogíáyo uréwapíyipaxí ímónigíáyí, ayí nenerini.” yaiwiníro “Ñwí ikaxí eáninípí tîñwaéne enagwí nání mîkí amípi nání nîjía ímónirane nepaxíní ímóninípiní rírane yaríníwaénerini.” yaiwiníro yarigíárfini.

21 Seyíné e e nîyaiwiga warigíápi nepa nímónirínáyí, ámá wíyo uréwapíyarigíáyíné pí nání sewaníníyíné mîréwapíní yarigíárfini? Ámáyo “Íwí mîmeapaní.” nuríro aí seyíné ení íwí mîmeá yarigíáyínérani?

22 “Meánigíáyíné, íwí minípaní.” nuríro aí seyíné ení íwí miní yarigíáyínérani? “Ámá xopaikígí nímîxíro ‘Negí ñwíápi, ayí rípirini.’ rarigíápi nání xwírfá neainarini.” nîríro aí seyíné aní ñwíá xopaikígí nání mîríniníyíyo nîpáwíro íwí mîmeapa yarigíárfani?

23 Weyí nîmeníro “Ñwí ikaxí eáninípí tîñwaéne mímónípa reníwini?” rarigíáyíné, apimí nîwiaíkiríná pí nání “Ayí Goríxomí ayá mîwímó wé íkwianíwíyo uníwírararíníwini.” yaiwiarigíárfini?

24 Judayíné “Goríxomí xídaríníwini.” nîríro aí sípí apí apí yarigíáyíné enagi nání Bîkwíyo xîxenî rípi nîriníri eánini, “Sípí seyíné yarigíápmi

dáni émayí Gorixomi ikayíwí umeararigfárini.” E niriñipi eániñipi seyíné nani xixeni rinini.

“Ámá iyí símí sfo wákwínarigfápimi dani Gorixoyá imónarigfámani.” uriní nánirini.

²⁵ Judayíné ñwí ikaxí eániñipimi xixeni nixídirónáyí, segí síwí “Ámá o Gorixoyá imóniñí worfani?” yaiwipíri nani iyí símí sfo wákwínarigfápi naní seaiipaxí aí ñwí ikaxí eániñipimi niwiaíkirínáyí, iyí símí sfo niwákwíníro aí naní seaiipaxí mimóní nerí m+wákwínigfáyí yapí imóniño.

²⁶ Ámá iyí símí sfo m+wákwínigfáyí ñwí ikaxí eániñipi xixeni nixídirónáyí, iyí símí sfo m+wákwínigfá aí Gorixo “Ayí ámá nioniyáyíriñi.” yaiwiaríñagí nani wákwínigfáyíñiñí imóniño.

²⁷ Judayíné ñwí ikaxí eániñipi tígíáyíné imóniño iyí símí sfo wákwíníro egíáyíné aí apimi wiaíkiánáyí, émayí —Ayí iyí símí sfo m+wákwínarigfáyíriñi. Ayí m+wákwínigfá aí ñwí ikaxí eániñipi tñni xixeni yarigfápimi dani seyíné xwiyfá seaxekwímopaxí mimónipa epírfáraní? Oyi, xwiyfá seaxekwímopaxí epírfáraní.

²⁸ Ayí rípi nani seararíñini. Segí waráyo igí wegíá bimi dani ámá Gorixoyá imónarigfámani. Wákwínaríñí ámá Gorixoyá wimixipaxí imóniñipi eni iyí símí seyíné sfo wákwínarigfápimani.

²⁹ Oweoi, ámá nepa Gorixoyá imónigfáyí wigí xwioxíyo ínimí dani e imónarigfáraní. Wákwínaríñí ámá xfoyá wimixipaxí imóniñipi, ayí wigí dñíyo dani imónarigfáraní. Ñwí ikaxí eániñipi xídarigfápimi dani marfáí, kwíyí Gorixoyápimi dani ámá oya imónarigfáraní. Ámá e imónigfáyo wíniyí seáyí e umepírfámani. Gorixoní umenfáraní.

3

“Judayí xwiyfá Gorixoyá eániñipi tígíáyíriñi.” uriní nánirini.

¹ Ámá iyí símí sfo wákwínarigfápimi dani Gorixoyá imónipaxí menagí nani píyo dani Judayene émayo múronwini? Negí wákwínaríñwápimi dani aga pí naní neaiiaríñirini?

² Ai, nene Judayene enagwi nani amípi naní bi bi obaxí neaímeañíriñi. Naní bi bi obaxíyí xiráni imóniñipi, ayí rípirini. Gorixo xwiyfá xfoyápi Judayí nixídiro mewéfríxiniri neaiapíñirini.

³ Judayí dñí niwíkwíroro xwiyfá apimi xaíwí fá m+xirípa egíá enagí nani píoi ríparíriñi? “Ayí dñí niwíkwíroro xaíwí fá m+xirípa egíá nani Gorixo ‘Naní e niseaiimfáraní.’ uraríñipi arfá ikeamonfáraní. Xixeni e enfámani.’ ríparíriñi.” ríseaimónarini?

⁴ Aga oweoi! Ámá nñni yapí rarigfá imóniñagíá aí Gorixo nani wí e ríparí menini. Nepáni niriñi xegí raríñipi tñni xixeni yáraníñoriñi. Bíkwiyo dani axípi re rinini, “Ámá ‘Gorixoxi fwi nene enwápi nani xwiyfá neameáraníñipi xixeni neameáraníñini.’ rirípirfáraní. Joxí xwiyfá rímeáraníro yarfná xopírará wirfáraní.” riníñagí nani re yaiwíñwini, “Gorixo raríñipi tñni xixeni yáraníñoriñi?” yaiwíñwini. Ayínani “O xegí Judayo ‘E niseaiimfáraní.’ uraríñipi wí arfá ikeamonfámani.” seararíñini.

⁵ E nerí aí Judayene Gorixomi maní niwiaíkirane sípi enwápimi dani o nearíñipi tñni xfo xixeni píraníñí xídaríñipi síñani piaumimí ninirínáyí, píoi ríparíriñi? Ámá wí nene niwiaíkirane sípi yaríñagwi síñwí níneaniríñíyo dani “Neparini. Ámá wímani. Sa Gorixoní xfo ríñipi tñni xixeni yáraníñoriñi.” yaiwiaríñagíá nani nene re ríparíraní, “Gorixo

Judayene wikí n+neaóniri pirí n+neamamorína n+pi+kwini miyarinini.” rí+paxí+raní? “Ámá díní n+pi+kwini mamó rarigí+ápa n+imori rí+ra rari+iní?” nímónarini.

⁶ Oweoi, wí e rí+paxí menini. “Judayene sipí enwápi nání Goríxo pirí n+neamamorína n+pi+kwini miyarinini.” rí+paxí enánáyí, o aríge nerí ámá niyoní ení pirí umamopaxí imónini? O ámá niyoní ení pirí umamopaxo enagi nání wí e rí+paxí menini.

⁷ Ámá wo re n+rini+gini, “Ámá wí nioní Goríxomi maníyo niwialkiri sipí yari+agí sñwí n+naniro re yaiwipí+raoi, ‘Ámáyo xíto xegí urari+inípi símí e nítiniri xixeni xídaríño, ayí ámá wímaní. Sa Goríxorini.’ E niyaiwiro omí yayí numerí+náyí, pí nání o nioní íwí éapi nání xwíyí+á n+nimeariri pirí n+mamopaxí+raní? Sipí nioní éapimi dání ámá Goríxo yari+inípi nání díní naní nímoro yari+agí+á nání nioní aríge pirí n+mamopaxí+raní?” Ámá wo e n+rini+gini.

⁸ Ámá o e n+rini+iní nipa enánáyí, ámá wí nioní yapí n+nixekwí+moro repíyí “Poró e nira warí+ñorini.” rarigí+ápa axípi re oraneyí, “Naní imóni+inípi sñání imíxani nání ne sipí néra owaneyí.” oraneyí. E niseariri aí ámá e rarigí+áyí xixeni xwíyí+á mearini+pi+rí+arini.

“Ámá wé róni+iní imóni+gí+áyí wí menini.” urí+iní nánirini.

⁹ Ayínáni píoi rani+réwini? “Judayene seáyí e imóni+iní bi neaímeañí enagi nání émáyo seáyí e wimóni+iníwini.” rani+réwini? Wí e rani+méwini. Ayí rípi nánirini. Nioní xámi n+riri+na “Ámá n+nineni Judayenerani, Gírikiyenerani, negí íwí yari+iníwápi neaíkwari+pearini.” ríxa rárí+á enagi nání wí e rí+paxí menini.

¹⁰ Bíkwi+yo dání rípi rípi nira uní+iníyí nioní searari+iní+apimi sopí+iní nonini. Bíkwi+yo wí e rípi n+rini+rí eánini, “Ámá wí aga wé róni+gí+á mimóni+ño. Wo aí e mimónini.

¹¹ Ámá wí nijí+á nímóni+ro ‘Aríge nerí Goríxomi ínimi wurí+n+mí+ní+réini?’ yaiwiarí+gí+amaní.

¹² Níni omí ríwí umó+agí+á nání oyá sñwí+yo dání ríxa sipí imóni+ño. Wí wé róni+iní imóni+inípi yari+gí+amaní. Wo aí e miyarini+rini.” n+rini+rí eánini.

¹³ Ámi wí e rípi ení n+rini+rí eánini, “Wigí maníyo dání rarigí+ápi xwá+ri+pa oxoámioañána piyaní eari+iní+pi+ní+iní imónini. Yapí owíwapiyaneyi+niro ayá wí nira warí+gí+arini. Weaxí+á sidí+iní norí+na ámá pi+kiari+iní+pa wigí xwíyí+á n+riri+óna axípi yari+iní+rini.” ení n+rini+rí eánini.

¹⁴ Ámi wí e rípi ení n+rini+rí eánini, “Xwíyí+á ámáyo ikayíwí umeari+ro ramixi+ro yari+gí+ápi wigí maníyo magwí rároni.” ení n+rini+rí eánini.

¹⁵ Ámi wí e “Ayí ámá opí+kianeyiniri aga símí xeadí+penari+gí+arini.

¹⁶ Ayí nemi+gí+e aga uyí+ni+í niwí+karí+asána ríxa ‘Yeyí!’ rarí+na píni niwí+arimi warí+gí+áyí+rini.

¹⁷ Óí ámá niwayi+roni+ro ñweapí+rí nání imóni+iní+yimi wí warí+gí+amaní.” ení n+rini+rí eánini.

¹⁸ Ámi wí e “Ayí ‘Goríxo seáyí e imóni+ñorí+ani?’ niyaiwiro wí wáyí wiarí+gí+amaní.” ení n+rini+rí eánini. Api api nira uní+iníyí nioní searari+iní+apí tíni xixenirini.

¹⁹ Nene nijí+á re imóni+iníwini. Ámá nímíni ñweagí+áyí Goríxomi xwíyí+á maní nexoámoro murí+paxí imóni+ro oyá sñwí+yo dání xwíyí+á mearini+paxí imóni+ro epí+rí+á nání pí pí ñwí ikaxí eáni+iní+pi dání rini+iní+pi Judayene, apimi xí+dí+rí+xini+rí nearepearí+ñene neararini.

20 Ayí rípi nánirini. Ámá wí “Nwí ikaxí eáninípimi píraniní oxídimini.” niyaiwiro éfáyí apí tñni xixeni mé wiwaniníyí “Nioni niwiaíkirí íwí éáonirfaní?” niyaiwinirí nijfá e imónarigfárini. Ayínáni ámá nwí ikaxí eáninípimi níxídirinípimi dání wí Gorixoyá sinwí tñfí e dání wé rónigfáyí imónipfrfá menini.

“Ámá Jisasomi dñf wíkwírófáyí wé róninjoí.” uriní nánirini.

21 E neri aí agwí ríná ófí Gorixo xíoyá sinwí tñfí e dání ámá wé róniní oimónipoyinirí wimixáriníyí xewaninjo ríxa síwá neainfrini. Nwí ikaxí Moseso eníná níriri eanípí tñni xwiyfá wíá rókiamoagfáwa nírro eagfápi tñni apiaú ófí agwí ríná Gorixo ámá wé róniní oimónipoyinirí wimixáriníyí nání níriri sopiní norí aiwí wé róniní apí ámá wiwaniníyí nwí ikaxí eáninípimi níxídirinípimi dání imónipaxfpmáni. Xegí bí imóninífrini.

22-23 Ayí rípi seararinini. Gorixo ámá go go Jisasi Kiraisomi dñf wíkwíroarínagí níwiniríná “Gí wé róniní worini.” rárarinfrini. Ayí rípi nánirini. Ámá nineneni íwí nerane Gorixo seáyí e imóniní apí éfrixinirí imóninípi mé písfí weárinwá enagwí nání o Judayo xegí bí wiirí émáyo xegí bí wiirí neri yeáyí uyimixemeanfámáni. Dñf wíkwírófá gíyí gíyí nñni nání o “Dñf wíkwíroarigfáyí, ayí gí wé rónigfáyfrini.” rárarinfrini.

24 Gorixo winíyí ení xixe bí onípoyinirí mneaií wá nneawianirí Kiraisí Jisaso nneapeiríná nearoayíronípimi dání “Gí wé rónigfáyfrini.” rárarinfrini.

25-26 O ámá “Jisaso nene anínaniginirí nání wayfá neapeinfrani?” niyaiwiro dñf wíkwíroarigfápimi dání wigí íwí yarigfápi yokwarimí wíimiginirí omí amáyá sinwí anigfe dání ridiyowániní wiárinfrini. E neríná “Niwaninoní wé róniní imóninípi tñni xixeni yarínarini.” éniní níriri síwá neainfrini. Ayí rípi nání rarínini. Eníná dání Gorixo kikiániní neri “Ámá íwí éfápi nání axíná pírfí oumamómíni.” miyaiwí sa nímúróa núísáná agwí ríná ámá nñni “Neparini. Gorixo wé róniní imóninípi tñni xixeni yarínorini.” yaiwipfrfá nání xewaxomí e wiárinfrini. Ayínáni Jisasomi dñf wíkwírófá gíyí gíyí nání ananí “Wé rónigfáyfrini.” rípxorini.

27 Ayínáni ámá go “Nwí ikaxí Moseso níriri eanípimi xídarínápimi dání wé róniní imóniníáonirini.” níriri míxí meakínípxí imóniní? Oweoi, nwí ikaxí eáninípi xídarigfápimi dání marfái, sa Jisasomi dñf wíkwíroarigfápimi dání wé rónigfáyí imónarigfá enagí nání ámá e rípxí imónigfáyí wí menini.

28 Ayínáni re neaimónarinfrini, “Gorixo ‘Ámá ayí wé rónigfáyfrini.’ nírariríná wigí nwí ikaxí eáninípi xídarigfápimi dání rárarinfmaní. Jisasomi dñf wíkwíroarigfápimi dánini e rárarinfrini.” E nneaimónirí uréwapiyarinwáriní.

29 “Gorixo Judayoní yeáyí uyimixemeanfá nání imóniníorini.” riyaiwiarinjoí? “Émáyo ení yeáyí uyimixemeanfá nání mimóniníorini.” riyaiwiarinjoí? Oweoi, émáyo nání ení imóniníorini.

30 O ná woní imóninjo enagí nání “Ámá ayí gí wé rónigfáyfrini.” níriríná bí bí yarínagfá níwininínípimi dání e rárínfámáni. Iyí símfí sfo wákwinigfáyfrani, sfo miwákwinigfáyfrani, sa Jisasomi dñf wíkwíroarínagfá níwininínípimi dánini “Wé róniní imónigfáyfrini.” rárínfáriní.

31 Nene re níriranénáyí, “Ámá Jisasomi dñf wíkwíroarigfápimi dánini Gorixo ‘Ayí wé rónigfáyfrini.’ rárarinfrini.” níriranénáyí, “Nwí ikaxí

eáníḡpí xwíá oiweníníri yariḡwíni.” ríseaimónaríní? Aga oweoi! E níriiranénáyí, nepa ḡwí ikaxí eáníḡpími síkíki nomíxíri yariḡwíni.

4

“Ebíríamo Goríxomi diḡí wíkwíróagi nání ‘Wé róniḡoríní.’ ráriḡíri.” uríḡí

¹ Negí arífo íríḡo, Ebíríamo —O nene yapí imóniḡoríní. O xegí eḡpí nání diḡí nímorane “Goríxo apími dání ‘Ámá wé róniḡíáyíri.’ ráraríḡíri?” níriiranéná píoi raníwíni?

²⁻³ Arífo Ebíríamo xewaníḡo eḡí neáníri eḡpími dání Goríxo “Gí wé róniḡoríní.” níráriri síḡwíríyí, xewaníḡo ananí míxí meakíníniḡaxíri. E nerí aí Bíkwiyo dání píoi níriíníri eáníni? “Ebíríamo ‘Goríxo nepa níraríní.’ níyáiwírí diḡí wíkwíróagi nání o nání Goríxo ‘Wé róniḡoríní.’ yáiwíaríḡíri.” níriíníri eáníḡagi nání Goríxoyá síḡwí tḡí e dání míxí meakíníniḡaxí wí mimóníni.

⁴ Nene níḡfá rípi imóniḡwápi nání diḡí omoaneyí. Ámá wo o xegí níḡwí omíḡí épi nání níḡwí wíáná, “Anípa wípiíri.” yáiwíaríḡwámani. “Xegí omíḡí épi nání xixeni wípiíri.” yáiwíaríḡwári.

⁵ Níḡwí omíḡí yariḡwápi nání diḡí e níyáiwírane aí ámá Goríxo “Wé róniḡíáyíri.” ráraríḡíyí nání diḡí nímorané “Ayí wíḡí eḡfápi tḡni xixeni rífa wíaríní?” wí yáiwíḡaxímani. Ámá níoni gí eḡí neáníri yariḡápi dání Goríxo “Wé róniḡoríní.” oríníri mé sa omí —O ámá íwí yariḡíáyí xíomi diḡí wíkwíróagí níwíníriáná ananí “Wé róniḡíáyíri.” ráraríḡoríní. Omí diḡí níwíkwírorínáyí, o “Ayí diḡí níkwíroariḡagí nání gí wé róniḡíáyíri.” yáiwíaríḡíri.

⁶ Níoni seararíḡápi tḡni xixeni eḡíná míxí ináyí Depito yayí ámá níwaníḡoni eḡí neáníri píraníḡí oemíníri yariḡfápi dání maríái, yayí diḡí wíkwíroariḡfápi dání Goríxo “Gí wé róniḡíáyíri.” ráragí nání wíaríḡpí nání xwíyíá bí ení níriri re ríḡíri.

⁷ “Ámá wíḡí ríkíkíríó yariḡfápi Goríxo yokwarímí wíḡí gíyí gíyí yayí owíníni. Ámá wíḡí íwí eḡfápi Goríxo ríxa yokwarímí wílagí nání ámi ríwéná xwíyíá mímeárínípií ríá imóniḡfá gíyí gíyí yayí owíníni.

⁸ Ámá wíḡí íwí eḡfápi nání Ámínáo ríxa diḡí peá nímorí nání ámi ‘Sípi e eḡoríani?’ míwíaiwípa eníáyí yayí owíníni.” Depito e ríḡíri.

⁹ “Yayí ámá Goríxo ‘Wé róniḡíáyíneríní.’ urárípi dání wíniḡaxí imóniḡpí, ayí ámá iyí símí síó wákwíníḡíáyíri náníri.” ríseaimónaríní? Síó míwákwíníḡíáyí nání ení meníriani? Bíkwiyo xwíyíá re níriíníri eáníḡpí, “Goríxomi Ebíríamo diḡí wíkwíróagi nání ‘Gí wé róniḡí woríní.’ yáiwíaríḡíri.” níriíníri eáníḡpí nene míḡí íroariḡwá eḡagi nání re nímoraríní, “Yayí apí síó míwákwíníḡíáyí nání eníri.” nímoraríní.

¹⁰ Ebíríamo aríge eḡáná Goríxo “Wé róniḡoríní.” ráriḡíri? Iyí símí ríxa síó wákwíníḡmíriani, síni síó míwákwíníḡmíriani? Ríxa síó wákwíníḡáná maríái, síni síó míwákwíníḡáná ráriḡíri.

¹¹ Ayí ríwíyoní Goríxo sekaxí re uríḡíníḡíni, “Ígí wenípi náineníriáná ‘Níoni Goríxoyá woníriani?’ yáiwírífa nání iyí símí síó wákwíneí.” uríagi o diḡí síni síó míwákwíníḡáná wíkwíróagi nání “Goríxo ‘Wé róniḡoríní.’ ráriḡoníriani?” yáiwíni nání ígí apí eḡíriani. Ayínání Ebíríamo ámá iyí símí síó míwákwíníḡfá aí Goríxomi diḡí wíkwíróagí nání “Wé róniḡíáyíri.” ráraríḡpí nání íwamíó épeḡo eḡagi nání wíḡí xíáwo íríḡoníḡí imóníni.

12 Sító wákwínigfáyí nání ení wigí xiáwo írínóníní imóníní. Díní mîwîkwîró sóní wákwínigfáyí marfái, áamá sító nîwákwîró aí Ebîrfámo sító mîwákwîrínáná Gorîxomî díní wîkwîronîpa axîpî wîkwîroarîgfáyí nání ení wigí xiáwo írínóníní imóníní.

“Ebîrfámo díní wîkwîroarînpîmî dání Gorîxo sîmîmanjîyo dání urînpî wîmeanîrîní.” urînpî nánîrîní.

13 Ebîrfámo ñwí ikaxí rînínpîmî xîdarîngî nánîrânî, oyá iyí axîpá imónîgfáyí xîdîpîrfá enagî nánîrânî, Gorîxo xegí sîmîmanjîyo dání “Dîxí iyí axîpá imónîgfáyí tîní anjî nîmîní segí imónînfárîní.” urînpîmanî. Xîomî díní wîkwîróagî nání “Wé rónîñorîní.” rárîrî sîmîmanjîyo dání e urîrî enîrîní.

14 Áamá díní mîwîkwîró ñwí ikaxí eánînpîmî xîdarîgfáyî Gorîxo Ebîrfámomî sîmîmanjîyo dání “E nîseaiimfárîní.” urînpî nêpa nîwîmearî sîñwîrîyí, áamá Gorîxomî díní wîkwîroarîgfáyí surîmá ero xwîyífá Gorîxo urînpî surîmá xwîfánî uxewîeárrî epaxîrîní.

15 Ayí rîpî nánîrîní. Áamá ñwí ikaxí eánînpîmî xîxenî oxîdîmîrî éfáyí wigí nîwîaîkirînpîmî dání Gorîxo pîrfî umamonfápi nání yarîgfárîní. E nerî aí ñwí ikaxí mîrînípa enánáyí, nîwîaîkipaxí imónînpî enî menîní.

16 Ayínánî Gorîxo Ebîrfámomî “Joxîmî dání áamá nîyonî nanjî wîimfárîní.” urînpî áamáyo nîwîmearîná xegí bî mimónî íníná áamáyo wá nîwîanîrî anîpá wîiarînpî tîní xîxenî oimónîrî nání ámányí nîní xîomî díní wîkwîroarîgfápmî dání owîmeanîrî enîrîní. Ñwí ikaxí eánînpî tîgfáyî owîmeanîrî enîmanî. Ebîrfámo Gorîxomî díní wîkwîronîpa wîkwîroarîgfá gîyí gîyo enî owîmeanîrî enîrîní. O díní wîkwîroarîñwápmî épeño enagî nání nînenenîyá negí arîo írínóníní imónîñorîní.

17 Bîkwîyo xwîyífá rîpî “Gorîxonî áamá gwí wîrfî wîrfî obaxí ayá wí nání xiáwo írîño xî imónîwînígnîrî simîxfîní.” nîrîrî eánînpî nîonî seararînpî tîní xîxenî imónîngî nání rarîñî. Ayínánî Gorîxo —O áamá pegífáyí ámî wîápfîmîepîrî nání díní sîxí uyîrî amîpî sîní mimónînpî oimónîrî rîrî yarîño, ayí orîní. Ebîrfámo díní wîkwîronî, ayí axorîní. Ayínánî o “E nîseaiimfárîní.” urînpî bî arfá mîkeamonîní. Sîní sîmîmanjî e tîní.

18 Ebîrfámo Gorîxo “Dîxí rárîawéyí obaxí e imónîpîrfárîní.” nîrînpî xîxenî nînímearî áamá gwí wîrfî wîrfî obaxíyífá xiáwo írîñonî imónîmîgnîrî yagîrîní. E nerî Gorîxo “E nîseaiimfárîní.” urînpî nání díní nîmorîná “ ‘Apîmî dání xîxenî e nímeanfárîní?’ nîyáiwîrî díní wîkwîropaxîmanî.” wîmónîfagî aí nímeáwînígnîrî anînpî Gorîxomî díní nîwîkwîrorî nîwîkwîmóa uñîngîní.

19 E nerî xewanîño imónînpî nání díní nîmorîná “Xwîogwí nîonîyá 100 nání anwî e enagî nání rîxa yîwí imónîñáonîrfânî?” yáiwîrî “Gí apîxí Seraí enî rîxa rîpaíwí imónîñîrfânî?” yáiwîrî nerî aîwî Gorîxomî díní wîkwîronîpî bî mîwáramó anînpî fá nîxîra nurî

20 Gorîxo xegí sîmîmanjîyo dání “Dîxí apîxí Seraí nîaíwí wo xîrînfárîní.” urînpî nání díní nîwîkwîrorîná díní bî bî mîmó omî yayí numerî enî neága nurî xegí díní wîkwîronîpî xáíwí fá nîxîra uñîngîní.

21 Xáíwí fá nîxîra nurîná re yáiwîñîngîní, “Gorîxo ‘Nîseaiimfárîní.’ nîrînpî e mepaxorîní? Oweoi, aga xîxenî e epaxorîní.” yáiwîñîngîní.

22 Ayínánî Bîkwîyo nîrîrî eánînpîpa Gorîxo Ebîrfámo díní e wîkwîroarîngî nîwîrî nání “ ‘Gí wé rónîñî worîní?’ yáiwîñîngîní.”

²³ Bìkwíyo dání “ ‘Gí wé róniḡfí worfani?’ yaiwiḡnigini.” niriḡniri eániḡfipi, ayí Ebirífamo nánini mirinini.

²⁴ Nene diḡfí neaimonfa nání eni niriḡniri eánini. Gorixomi —Oyá diḡfí tñni Áminá Jisaso xwáripáyo dání wiápnimeañrini. Omí diḡfí wìkwíroariḡagwi nání “Gí wé róniḡfáyfíri.” ráriníene diḡfí neaimonfa nání eni niriḡniri eánini.

²⁵ Negí íwí yariḡwápi yokwarimí neaiifa nání ridiyowániḡfí wirí nene nání “Wé róniḡfáyfíri.” rinfa nání xfoyá diḡfí tñni xwáripáyo dání wiápnimeari eno, ayí Jisaso diḡfí wìkwíroariḡwáorini.

5

“Gorixo ámá xfo tñni nawini imónfirixiniri Kiraiso enḡpimi dání piyá neawfirinini.” urinḡfí nánirini.

¹ Ayináni Gorixo nene Jisasomi diḡfí wìkwíroariḡagwi siḡwí nñeaniri “Wé róniḡfáyfíri.” rárarinḡfí enaḡfí nání re ripaxfíri, “Nene negí Áminá Jisasi Kiraiso neaiḡpimi dání rixa Gorixo tñni nawini piyá wírinḡwini.” ripaxfíri.

² Jisasomi diḡfí wìkwíroariḡwápi dání Gorixo xfo ámáyo wá nñwianiri wiarinḡfipi nání xe niḡfá imóniro api wímeáfyí imóniro oépyiniri siḡwí neanḡenerini. E imóniḡwaéne seáyí e Gorixo imóniḡfipi siwá neaiwiniḡniri diḡfí wìkwímoariḡwápi nání diḡfí niḡfá neainarini.

³ Api nánini diḡfí niḡfá neainariniḡfímaní. Xeaniḡfí nene neaiḡmearinḡfipi nání eni diḡfí niḡfá neainariniḡfíri. Ayí ripi nánirini. Xeaniḡfí neaiḡmearinḡfipi, ayí xaiwí neaimixini nání rífa neaiḡmeariniri diḡfí niḡfá neainariniḡfíri.

⁴ Nene pí pí neaiḡmearinḡfipi xaiwí nñeaimixa úaná Gorixoyá siḡwíyo dání mimiwiáro yariḡwaéne imónariḡwáriní. Mimiwiáro yariḡwaéne imóniḡagwi naineniranená “Seáyí e Gorixo imóniḡfipi siwá neainnífárfani?” niyairirane diḡfí ikwímoariḡwáriní.

⁵ Diḡfí e nikwímoranená rípaíwiniḡfí wí meaanfámani. Ayí ripi nánirini. Gorixo xegí kwíyí sixí neaimiḡpimi dání xewaninḡfí siwá réniḡfí neainiḡfí enaḡfí nání, “Nioni seyíne nání aga wá nonariḡonirini.” Siwá éniḡfí neainiḡfí enaḡfí nání diḡfí nikwímoranená wí rípaíwiniḡfí meaanfámani. Diḡfí “E neaiḡmeanfárfani?” niyairirane wìkwímoariḡwápi xixeni neaiḡmeanfárfani.

⁶ Ayí ripi nání “Diḡfí wìkwímoariḡwápi nání rípaíwiniḡfí meaanfámani.” seararinini. Xami Gorixomi ríwí umoagwaéne enḡfí ófniḡfí nerane xewaninḡfíne yeáyí yimixemeánanirane nání wí mimóniḡáná Gorixo xe oeniri wimóniḡíná ámá Kiraiso yeáyí neayimixemeámánirini nání neapeinḡfíri.

⁷ Ámá wé róniḡfí wo nání arirá wimigiḡniri anani pepaxí imóniḡfáyfí obaxfíri? Oweoi, aga wini winá árini wa ámá naḡfí wo nání arirá wimigiḡniri miḡfí winipaxí imónariḡfárfini.

⁸ E nerinḡfí aiwi nene rixa ámá wé róniḡfí nimónimáná enána marfái, nene sini uyíni wiariná Kiraiso neapeinḡpimi dání Gorixo nene nání diḡfí sipí neaiḡfipi nání neaiwapiḡinini.

⁹ Ayináni re niyairirane aiwi, “Jisaso niperfina xegí ragí púpi iḡfániḡfí neaeámóaná nene nání Gorixo ‘Wé róniḡfáyfíri.’ rárinḡfíri.” niyairirane aiwi ripi anḡpaxí yaiwiḡwini, “Ríwéná Gorixo ámáyo pirí numamoriná Kiraiso enḡpimi dání yeáyí neayimixemeanfárfini.” yaiwiḡwini.

10 Ayf rípi seararíñini. Nene Gorixo tñni xepixepá róniñáná xewaniño xegf xewaxo penfipimi dání xfo tñmíni bípaxf oimónfpoiñiri piyfá neawfriñf enagf nání rípi añfipaxf yaiwiñwini, “Gorixo ámáyo pírí numamorfná ríxa piyfá neawfriñene xewaxo nñwiápfñimeariñ sñf imóniñfipimi dání yeáyf neayimíxemeanfárini.” yaiwiñwini.

11 Apí náníni dñf nífá neainaríñfmaní. Nene negf Ámíná Jisasi Kiraiso —O nene Gorixo tñni nawíni imónanfáwá nání piyfá neawfriñorini. O dñf sipí nñneairfná neaiñfpi nání dñf nñmoranéná “Xano Gorixo ení apfñiñf imóniñoríani?” nñyaiwirane yayf seáymí dání yariñwárini.

“Adamo enfipimi dání ámá xwíyfá meárinígfá nimóniro aí Jisaso enfipimi dání wé rónígfá imónígfárini.” uríñf náníñini.

12 Ayínání ámá wo manf wiaíkiñfipimi dání xwíá tño ñweagfáyf nñni fwf epfírfá nání épenfírfini. Ámá o fwf neríñfipimi dání penf enagf nání ámá nñni ení wigf fwf neríñfipimi dání pearígfápi xñmeanfírfini.

13 Nwf ikaxf eáníñfpi sñni menáná ámá fwf néra wagfá aiwi ñwf ikaxf “Apí mepaní. Apí mepaní.” ríñiñf bñ sñni menf enagf nání Gorixo wiwaníñfyf ayá udunípaxf enfpi íkwf wñnamí ññwirára pweagfmaní.

14 E neríñf aiwi nene ñíjáf re imóniñwini. Ámá Adamo tññf e dání ññweaxa ññbiro Moseso tññf e nání ñweagfáyf nñni ññpéa wagfárini. Ámá nñni Adamo —O ámá rfwíyo bñño neaiñfápi nání dñf moaní nání árixáníñf neaiñorini. Ámá nñni o wiaíkiñfpa mñwiaíkípa nero aí nñni ññpéa wagfárini.

15 E nerí aí Gorixo wá nñneawianíri añpá neaiñfipimi dání imóniñwápi, ayf Adamo enfipimi dání imóniñwápi tñni xixeniñ menini. Ayf rípi nání seararíñini. Ámá o wiaíkiñfipimi dání ámá obaxf pegfá aiwi rípi nání añfipaxf yaiwiñwini, “Gorixo ámáyo wá wianíri ámáyo, Jisasi Kiraisoyi ríñiño ayá nurímíxíri enfipimi dání wiiri enfpi Adamo enfipimi seáyi e nñmúrorí ámá obaxf ayá wíyo wímeanfírfini.” yaiwiñwini.

16 Rípi nání ení dñf nñmoranéná “Gorixo wá nñneawianíri neaiñfipimi dání imóniñwápi, ayf Adamo enfipimi dání imóniñwápi tñni xixeniñ menini.” yaiwianfwiní. Adamo wiaíkiñf ná bimíni dání ámá xwíyfá meárinígfáyf imónígfárini. E neríñf aiwi Gorixo ámá ayá wí wiaíkiaríñagfá nñwíñmáná ayf ení xixeniñ onípoiñiri mñyaiwí wá nñwianíri wiñfipimi dání ámá obaxf wé róníñagfá ráríñiñfyf imónígfárini.

17 Nioní searfápi, ayf rípi seararíñini. Ámá wo Gorixomí manfyo wiaíkiñfipimi dání ámá nñni pearígfá aiwi rípi imónanfáwápi añfipaxf imónini. Nene Gorixo wá ayá wí nñneawianíri wíñyf ení wigf onípoiñiri mé añpá “Wé rónígfáyfñérini.” nearáríñene Jisasi Kiraiso neaiñfipimi dání dñf nñymíñfpi tññwaéne imónírane xfo tñni nawíni seáyi e imónírane yanfwarini.

18 Ayínání nene dñf rípi moaníñini, “Ámá ná woní wiaíkiñfipimi dání ámá nñni xwíyfá meáríñfipaxf imónígfáyf imónígfápa ámá ná woní ññperi wé róniñf enfipimi dání ámá nñni ‘Xwíyfá mayfírfini.’ ríñarípaxf imónígfáyf imóníro dñf nñymíñfpi tñgfáyf imónípfaxf imóníro egfárini.” moaníñini.

19 Ayf rípi seararíñini. Ámá wo Gorixo “E éiríxini.” uríñfpi wiaíkiñfipimi dání ámá obaxf fwf yarígfáyf imónígfápa ámá ná woní Gorixo “E éiríxini.” uríñfpi arfá ññwiri xixeniñ xfdíñfipimi dání ámá obaxf “Wé róniñf imónígfáyfñérini.” uráríñiñfyf imónípfírfárini.

20 Ámá re oyaiwípoyiniri, “Ai, bi on+miápi m+wiaíkiar+ñwini. Aga ayá wí wiaíkiar+ñwini.” oyaiwípoyiniri Gorixo Mosesomi ñwí ikaxí n+ri+niri eán+ñpi wéyo fá um+ri+ñrini. E neri aí xó amá ayá wí n+wiaíkiá ug+ápi tñni xixeni wá n+wiaga mú wiárf n+múrori n+wiaga uñrini.

21 Ámá nñni wigí fwí ner+ñpimi dáni pearig+ápa nñni eni Gorixo wá n+wianiri “Wé rón+ñf imón+g+áy+rini.” rárar+ñpimi dáni diñf niy+im+ñpi — Api negí Áminá Jisasi Kiraiso en+ñpimi dáni neaímeaar+ñp+rini. Api t+g+áyf imón+p+rfa náni wigí n+wiaíkiá ug+ápi tñni xixeni wá n+wiaga mú wiárf n+múrori n+wiaga uñrini.

6

“Kiraiso tñni nawíni ikár+ñ+ñwaéne xó tñni perane wiáp+ñ+mearane enwaén+ñf imón+ñwini.” ur+ñf nán+rini.

1 Gorixo fwí amá ayá wí n+wiaíkiá warig+ápi tñni xixeni wá n+wiaga ú+im+g+ñri yar+ñgagi náni píoi ran+ñwini? “ ‘Gorixo ami bi tñni wá oneaw-ianiniri ami fwí bi tñni néra owaneyi.’ oraneyi.” riseaimónariní?

2 Oweoi, aga wí e m+ri+pa oyaneyi. Sini fwí mepa oépoyiniri rixa piy+ñ+ñf imón+ñwaéne arige nerane fwí néra wan+ñwini?

3 Ripi náni sey+ñé sini maj+á rimón+ñoi? Nene Kiraisi Jisaso tñni ikár+ñ+ñwaéne imónani náni wayf n+mearanénáyf, nene eni xó pen+ñpán+ñf n+perane xó tñni nawíni ikár+ñnani náni wayf meanwáriní.

4 Ay+náni negí wayf meanwápimi dáni Kiraiso tñni nawíni nikár+ñ+r+ñá xó n+peri xw+áyo weyár+ñ+ñpán+ñf nene eni n+perane xw+á neaweyár+ñ+ñen+ñf imón+ñwanig+ñi. Kiraiso n+pémáná xanoyá ení eán+ñf múron+ñf imón+ñpimi tñni ami siñf neri wiáp+ñ+mear+ñpa nene eni xami fwí náni diñf sixf uyagwápi pñni n+wiá+rane siñf imir+ñf mimón+ñpimi ox+raneyiniri wayf n+mearanéná xw+á neaweyár+ñ+ñen+ñf imón+ñwanig+ñi.

5 Nene xó tñni nawíni nikár+ñ+rane náni xó pen+ñpa nene eni penwaén+ñf imón+ñgawi náni r+pi eni añ+paxí imón+ñni. Xó wiáp+ñ+mear+ñpa nene eni ax+pi wiáp+ñ+mear+ñwáriní.

6 Nene nij+á re imón+ñgawi náni e r+px+rini. fwí náni sini áxenwarí min+pa yan+fwá náni xami diñf sixf uyagwápi sini muyipa é+r+xiniri nene Jisaso tñni nikár+ñri náni xómi yoxá+pámi niyekw+roár+róná xami fwí náni diñf sixf uyagwápi eni yoxá+pám+ñ+ñf yekw+ron+ñ+ñig+ñi.

7 Ayf amá rixa péf+áyf sini fwí náni áxenwarí minf gw+ñ+ñf wíkweawár+á enagi náni rar+ñ+ñi.

8 Kiraiso péáná nene en+ñ+ñf penwá enagi náni diñf n+wikw+rane r+pi eni yaiwin+ñni, “O tñni nawíni diñf niy+im+ñf imón+ñpimi tñ+ñwaéne imónan+ñwáriní.” yaiwin+ñni.

9 Ayf nij+á r+pi imón+ñgawi náni e yaiwin+ñni. Kiraiso n+pémáná xwár+páyo dáni n+wiáp+ñ+meari náni ami bi pen+ámani. Piyf amá pearig+ápimi sini ar+á wiax+d+ñ+fa náni mimón+ñni.

10 Ayf r+pi nán+rini. O n+per+ñá ná wínáni fwí amá yarig+ápi náni pen+ñig+ñi. E neri aí rixa n+wiáp+ñ+meari siñf nimón+riri n+ñwear+ñá Gorixomi wé ikwianw+yo ouñwirár+m+ñri náni ñweani.

11 Ay+náni sey+ñé eni “Nene rixa penwaén+ñf imón+ñwaéne fwí náni sini áxenwarí minf enwaéner+ñi?” yaiwin+ro “Kiraisi Jisaso tñni nawíni ikár+ñ+ñwápimi dáni Gorixomi wé ikwianw+yo uñwiráraní náni siñf imón+ñwaéner+ñi?” yaiwin+ro é+r+xini.

12 Ayínáni “Negí wará nipepaxí imóniñrí íwí nání miñí inarñwápi sñi yaní nání áxenwarí xe nineaiga ouní.” miyaiwipani.

13 Segí síkwíraní, wéraní, íwí nání íeapá seaináná “Ayí api nání ríá imóniñí?” niyaiwimáná “Api tñí xe íwí oemíni.” niyaiwirí sípí mepani. Ámá nípémáná ámi sññññí imónigíáyíné, sewanñíyíné anñí Goríxoyá oimónaneyñiro mñí winípoi. Segí wéraní, síkwíraní, api tñí Goríxo nání wé rónñí imóniñípiñí oyaneyñiro ení omí mññññí winípoi.

14 Seyíné Goríxoyá sññwíyo dání ámá wé rónñí imóniñííá nání ñwí ikaxí nññññí eánñípi íá miseaxenwirárñí Goríxo ayá nisearñmíxñí arírá seaiarñagí nání íwí nání íeapá seainarñípiñí aríá wiaxídpííá nání mimónípa éññññí.

“Wé rónñípi yaní nání áxenwarí inñwaénerñí.” urññí nánññí.

15 Ayínáni píoi raníréwñí? “Ñwí ikaxí nññññí eánñípi mñeaxenwirárñí ríxa Goríxo ayá nñearñmíxñí arírá neaiarñagí nání anani íwí néra owaneyí.” raníréwñí? Oweoi, aga wí e rípañí meníni.

16 Seyíné bikírainí warígfáwa yarígfápi nání re miyaiwipa reñoi, “Míraxwí o nñmení nání oyá xñnánñññí nimónñí omñí owiimñí.” niyaiwirí e nimónñíáyí, o pí pí urípiñí aríá wiaxídníá nání xegí xñnánññí imónñorñí.” miyaiwipa reñoi? Bikírainí warígfáwa yarígfápa seyíné ení axípi imónñoi. “Íwí nání íeapá neainarñípi yaní nání rimónñwñí?” niyaiwiro apñí íá nññññí, xñnáiwayññññí nimónñro apí néra núfásáná anññííáñí. E mepa nero “Goríxo wimónarñípi yaní nání rimónñwñí?” niyaiwiro íá nññññí, xñnáiwayññññí nimónñro xñññí aríá yímiñí néra núfásáná wé rónñí imónñííáñí.

17-18 E nisearñí aiwi seyíné xámi íwí yaníro nání xñnáiwayññññí nimónñro áxenwarí ninñro aiwi agwí sñí e miyarñoi. Ríxa xwíyíá searéwapíyarñá aríá nñwiro xññípi xñññí oxídaneyñiro yarñoi. Seyíné íwí nání íeapá seainarñí áxenwarí ninñro gwñññí seayinagípi ríxa seáikweawárññí enagí nání wé rónñí imónñípi epííá nání apimi xñnáiwayññññí imónñííáñí. Ayínáni Goríxomi yayí wiarññí.

19 Ámaéne xwíyíá aríá nñwiranéná aññí “Ayí api nání ríá rarñí?” miyaiwí yarñwaéne enagí nání nioní dní re yaiwññí, “Xegí rñññípi tñí nññññá apaxí mé nññí mimónñpa epaxí enagí nání sa ámaéne yarñwápi tñí nññññí ourñmñí.” niyaiwirí seararññí. Xámi seyíné segí wé nánññí, síkwí nánññí, “Ayí api tñí íwí nání ríá imónññí?” niyaiwiro xe api tñí nññññí mimónñpi ero ríá kíroo oyaneyññí neróná ríñññí ámi bí tñí bí tñí yagíápa agwí ríá re éññññí. Segí wé nánññí, síkwí nánññí, “Ayí api tñí wé rónñí imónñípi emí nání ríá imónññí?” niyaiwiro apí yaní nání áxenwarí oinaneyñiro éññññí. E nerññípiñí dání síyikwí mññíáyíné imónññññí.

20 Ayí rípi nání seararññí. Xámi seyíné íwí yaníro nání xñnáiwayññññí nimónñro áxenwarí ninñroná wé rónñí imónñípi nání éññññí mñeaxenwirárñññí.

21 Segí íwí xámi yagíápi nání “Píni yagwárññí?” niyaiwiro ayá seainarñípi pí nañ seaiagíññí? Ámá apimi dání sa anññííá enagí nání nañ bí seaiagímaní.

22 E nerí aí seyíné íwí epííá nání íeapá seainagípiñí dání ríxa gwñññí seáikweawárññí né nimónñmáná Goríxo wimónarñípi epííá nání xñnáiwayññññí nimónñro yarñagíá nání nañ rípi seaiarññí.

Siyikwí bi mínigfáyíné seaimixiri dñj nityimñjpi tfgfáyíné imóniprí seaimixiri yarini.

²³ Ayí rípi seararñini. Ámá nígwi omñj neróná wigí éfápí nání nígwi mearigfápa ámá fwi éfápimi dání anñiprfárini. E nerí aiwi Gorixo xixe nání mñiapí anipá neaiaparñjpi —Apí dñj nityimñj imóniñjpirini. Apí negí Áminá Jisasí Kiraiso tñi nawíni ikárinñwaéne neaiaparñjpirini.

7

“Peñwaénenñj imóniñwaéne ñwí ikaxí eánñjpi sini fánñj mñeaxeñwirárini.” urñj nánirini.

¹ Gí nixímeáyíné, ámá mipé sini sñj nñwearína ñwí ikaxí rññjpi xídiptífa nání uxewirárinñjpi nání sini majfá rimóniño? Ñwí ikaxí rññjpi nání nijfá imónigfáyíné enagí nání rarñini.

² Ewayí ikaxí rípi nání dñj nñmoranéna nioní seararñjpi anani dñj mopaxrini. Apixí oxí nimeánirína ñwí ikaxí “Oxí nimeánirína o tñi anñj kumixinrini.” rññjpi dání oxo sini ñweañána o tñi nawíni ñweañána nání fánñj xewirárini. E nerí aí oxo nñperfáyí, ñwí ikaxí ími xegí oxo nání fánñj xewirárinñjpi rixa rakiowárini.

³ Ayínáni íyá oxo mipé sini sñj ñweañána omí pñi nñwiárími nuri womi meánána “Ámá o oyá apixirini.” ríprfárini. E nerí aí íyá oxo péányí, ñwí ikaxí o nání fánñj xewirárinñjpi rixa rakiowárinfé enagí nání í nuri womi meánagí aí “Ámá o oyá apixirini.” ríprfámani.

⁴ Ayínáni gí nixímeáyíné, ámá pegfáyí pí pí ñwí ikaxí rññjpi sini fánñj mñxewirárinñjpa seyíné ení Kiraiso tñi nawíni ikárinñgíné, xfo peñjpi dání rixa pegfá enagí nání sini ñwí ikaxí eánñjpi dání wé rónñj oimónaneyñro xídiptífa nání fánñj mñseaxeñwirárini. Seyíné ení ámá wo tñi —O nñpémána ámi sñj nerí wiápnimeañorini. Seyíné ení ámá o tñi nawíni nñkumixinñro Gorixo nání neróná íkfá sogwí nanj wearñina yapí imónirixinri ñwí ikaxí nñrini eánñjpi sini fánñj mñseaxeñwirárini.

⁵ Ayí rípi nánirini. Nene sini Jisasomí dñj mñwíkwíró ámá wigí dñjyo nixídiróna yarigfápa neranéna fwi nání feapá neainarñjpi ñwí ikaxí eánñjpi dání síwánñj neapiomeaagfárini. E yagí enagí nání anñnanfwa nání íkfá sogwí sípí wearñina yapí yagwárini.

⁶ E nerí aí rixa peñwaénenñj nimónirane nání ñwí ikaxí eánñj xámi fánñj neaxeñwirárinñjpi dání gwññj neaíkweawárinñenerini. Ayínáni agwi nene Gorixomí nuxídiranéna xámi ñwí ikaxí rfwamñj eagfápimíni sñjwí nñwí naxídirane yagwápimi mé ámi sñj bi, xfoyá kwíyí neaíwapiyarñjpi nixídirí yarñwini.

“Ñwí ikaxí nñrini eánñjpi fwi nání síwá neapiomeaarñjpirini.” urñj nánirini.

⁷ Ayínáni píoi raniréwini? “Ñwí ikaxí eánñjpi sípíini.” raniréwini? Oweoi, wí e rípací menini. Nñwanñjoni ñwí ikaxí eánñjpi fá mñropa nerí sñjwíyí, arige nerí “E nerína ayí fwi rífa yarñini?” yaiwimñri enárini? Ñwí ikaxí “Amípi wayá sñjwí fwi mñwñipa erfíini.” rññjpi meánipa nerí sñjwíyí, nioní arige apí nání nijfá nimónirí “Sñjwí fwi nñwñirfána ayí fwi rífa yarñini?” yaiwimñri enárini?

⁸ Fwi nání feapá ninarñjpi ñwí ikaxí “Sñjwí fwi mñwñipa erfíini.” rññjpi dání anani amípi xixegíni sñjwí fwi owññri nání síwá nipiomeañrini. Sñjwí fwi wñmífa nání apí apí síwánñj nipiomeaagí

apí e enjárini. Nwí ikaxí “E mepani. E mepani.” riniñípi mirinipa nerí sñwíríyí, íwí nání íeapá neainaríñípi síwá wí mineapiomeapaxí imónimínirí ení menjagi nání seararíñini.

⁹ Eníiná nioní ñwí ikaxí eáníñípi nání majfá nimónirfná “Ananí nañonirini.” niyaiwinirí maiwí ñweaagárini. Íná íwí nání íeapá ninaríñípi nini-meámi sáníñí nímewéagi aiwi nioní ñwí ikaxí eáníñípi nání ríxa níjfá nimónirfnáyí, íwí nání íeapá ninaríñípi saiwiáríníñí niñírini. E níagi nání nioní “Íwí yaríñáonirfani?” niyaiwinirí “Goríxoyá síñwíyo dání aníníimiginirí yaríñáonirfani?” yaiwiníñanigini.

¹⁰ “Ñwí ikaxí eáníñípi nioní nixídirfná dñí niyimíñí imónimfa nání imóníñípirfani?” xámí dñí e niyaiwirí aí píraníñí níjfá nimónirfná apí síwá réníñí niñírini, “Joxí dñí niyimíñí imóníñoxímaní. Nanínirfárini.” Síwá éñíñí niñírini.

¹¹ Íwí nání íeapá ninaríñípi ñwí ikaxí eáníñípimi dání síwá niniapiomearfná yapí niniwapiyirí náninimfa nání niñí enagi nání raríñini.

¹² Ayínání re niyaiwirane níjfá imóníñwini, “Ñwí ikaxí eáníñípi Goríxo tífamini imóníñagi nání awiaxí imóníñípirini. Nwí ikaxí eáníñípimi dání sekaxí riniñíyí níní awiaxí imónini. Wé róníñí imóníñípi nání riniñí nañí imóníñípi nání riniñí yaríñíyíñini.” E niyaiwirane níjfá imóníñwini.

¹³ Ayínání “Nañí imóníñí apí nioní anínimfa nání nimixíñíñini.” rimíniréñini? Oweoi, wí e rípaaxí mimónini. Goríxo nioní rípiáú yaiwíwiniginirí íwí nání íeapá ninaríñípi xe íwí enfa nání wíwapiyirí aníninfa nání wimixirí oenirí síñwí naníñiniginí, “Íwí nání íeapá ninaríñípi re eníñíñini? Nwí ikaxí pimi dání —Apí nañí imóníñípirini. Apimi dání anínimfa nání nimiximínirí eníñíñini?” yaiwirí “Ñwí ikaxí riniñípimi dání síwá nipiomeaaríñagi nání íwí ayí aga xwirfá ninipaxí imóníñípirfani?” ení yaiwirí éwiniginirí íwí nání íeapá ninaríñípi xe íwí enfa nání wíwapiyirí aníninfa nání wimixirí oenirí síñwí naníñiniginí.

“Íwí nání íeapá neainaríñípi áxenwaríñíñí neaiáraríñíñini.” uríñí nánirini.

¹⁴ Nene níjfarini. Nwí ikaxí eáníñípimi dání kwíyí Goríxoyápi xfo wimónaríñípi nání síwá neaiaríñagi aí íwí nání áxenwarí nináríníñoní enagi nání nioní gí nimónaríñípimi xídaríñárini.

¹⁵ Ayí rípi seararíñini, “Nioní yaríñápi nání ududí ninarini. ‘Apí oemini.’ nimónaríñípi mé sípípi, xwirfá ninaríñípi aí yaríñárini.” seararíñini.

¹⁶ Nioní “Sípi apí mepa oemini.” nimónaríñípi nerfnáyí, ayí “Ñwí ikaxí riniñípi nañí imónini.” riniñípi tñí xixeníñíñí níriri woákíki yaríñini.

¹⁷ Ayínání “Nioní sípi apí oemini.” nimóníñagi nání e yaríñámani. Íwí íeapá ninaríñí gí xwioxíyo nironíñípi dání nináná sípi e yaríñárini.

¹⁸ Nioní “Nañí imóníñípi oemini.” niniimónirí aiwi wí mepa nerí nání dñí re niyaiwirí níjfá imóníñini, “Gí xwioxíyo —Nioní gí dñíyo dání niniimónirí xídaríñápi nání raríñini. Gí xwioxíyo nípikwini mimóníñípi níní rfa nínini?” niyaiwirí níjfá imóníñini.

¹⁹ Ayí apíñini. “Nañí imóníñípi oemini.” nimónaríñípi mepa nerí sípi “Mepa oemini.” nimónaríñípi yaríñárini.

²⁰ Nioní “Sípi mepa oemini.” nimónaríñípi yaríñá enagi nání ayí niwaníñoní “Sípi apí oemini.” nimóníñagi nání e yaríñámani. Íwí íeapá ninaríñí gí xwioxíyo niniñíñípi dání yaríñárini.

21 Ayínání nioní íníná yarínápmi dání sñwí re anímeáníní. “Nañí oemíní.” nimónarínóní sipí nání feapá ninaríní gí xwioxíyo nínínípi pírí nírakiaríníriní.

22 Gí díní tñí ñwí ikaxí Goríxo rínípi nání díní nímoríná “Ayí naníriní.” niyaiwirí yayí ninarínagí aiwí

23 gí xwioxíyo nínínípmi dání niarínípi xegí bí imónínagí anímeáníní. Gí xwioxíyo nípikwíní mimóníní nínínípi, ayí ñwí ikaxí Goríxoyá gí díní tñí “Apí naní ríá ríníní?” yaiwiarínápi tñí apiaú míxíníní inaríní. Apí nínínípi íwí nání feapá ninarínípi nání gwíníní níjárnaríní.

24 Ai, nioní e imónínáoní enagí nání ikíníní sipí nimíxárníní. Wará anínímíá nání imóníní rí tñáoní íwí nání feapá ninaríní gwíníní járnínípi go níkwewáripaxí imóníní?

25 Ai, negí Áminá Jisasi Kiraiso neainípmi dání Goríxo neaikweawáripaxí imónínagí nání omí yayí owianeyí. Ayínání nioní nira úapi, ayí rípi seararíní, “Nioní gí díní tñí ‘Ñwí ikaxí Goríxo rínípi oxídímíní.’ nínimónírí aiwí íwí nání feapá ninaríní nání gwíníní járnínípmi —Apí nípikwíní mimóníní gí xwioxíyo nínínípiríní. Apimí xídarínáríní.” seararíní.

8

“Goríxo wimónarínípmi xídaníwá nání oyá kwíyípi neaiaríníriní.” uríní náníriní.

1 Ayínání Kiraisí Jisaso tñí ikáríníwaéne omí díní wíkwíróaná “Wé rónígíáyíriní.” rínínípi tñí xíxení nimónírane nání sñí xwíyíá bí neameáripaxí mimónínwíní.

2 Goríxoyá kwíyípi —Apí Kiraisí Jisaso tñí ikáríníwaéne díní niyimíní tñíwaéne imónaní nání neaimíxarínípiríní. Apí díní neaxíxéroarínípmi dání íwí nání feapá neainaríní nene neaanínímíxarínípi neaikweawáriní enagí nání “Síní xwíyíá neameáripaxí mimónínwíní.” seararíní.

3 Ñwí ikaxí eánínípi tñí xíxení oxídaneýínírná nípikwíní mimóníní xwioxíyo neainínípmi dání ení míneaeánarínagí nání nene mepaxí imónínwápi, ayí Goríxo neainíriní. Xegí xewaxo —O wará íwí nání feapá neainaríníne iníwápa axípi iníjoríní. O negí íwí yarínwápi yokwarímí neainí nání Goríxo rídíyowáníní oenírí níwírenapíríná feapá neainarínípi nání gwíníní neajárnípmi xwíyíá umeáriníriní.

4 Agwí nene nípikwíní mimóníní negí xwioxíyo neainínípmi níxídínípmi dání maríái, xegí kwíyípi e éríxínírí e éríxínírí síwá neaiarínípmi níxídínípmi dání ñwí ikaxí Goríxo xó rínípi tñí xíxení xídaní nání feapá nání gwíníní neajárnípmi xwíyíá umeáriníriní.

5 Ámá nípikwíní mimóníní wigí xwioxíyo ínínípmi xídarígíáyí apíní símí e tinarígíáríní. Ámá Goríxoyá kwíyípi síwá wiarínípmi xídarígíáyí ení apí símí e tinarígíáríní.

6 Ámá nípikwíní mimóníní wigí xwioxíyo ínínípi símí e tinarígíáyí nanínípiríá aiwí ámá Goríxoyá kwíyípi síwá wiarínípi símí e tinarígíáyí díní niyimíní tígíáyí imóníro níwayíróníro ñwearo epíríáríní.

7 Ayí rípi náníriní. Ámá nípikwíní mimóníní xwioxíyo ínínípi símí e nítinírí yarígíáyí “Ñwí ikaxí Goríxoyápi xídípaxenerání?” míyaiwí nero nání omí símí tñí níwiro yarígíáyíriní. E yarígíáyí ñwí ikaxí Goríxoyá wí epaxí mimónígíáyíriní.

⁸ Nîpîkwîni mimónîñf xwioxfyo íñîñfîpi yani nánî imónîgáfáyf Gorîxo yayf winînfá nánî enî wí epaxf menîni.

⁹ Nîpîkwîni mimónîñf xwioxfyo íñîñfîpimi xfdarîgáfáyf e nimónîro aí seyíne axfîpi gwîñîñf mîseajárîñf Gorîxoyá kwíyîpi apî éfrîxinîrî apî éfrîxinîrî síwá seaiarîñfîpimi xfdarîgáfáyfñerîni. Kwíyî Gorîxoyá nepa segf xwioxfyo searónánáyf, e imónîgáfáyfñerîni. Ámá go gomî Kiraisoyá kwíyîpi mîronánáyf, ayf oyáo mimónîñagî nánî seararîñîni.

¹⁰ Kiraiso xegf kwíyîpimi dánî segf xwioxfyo searónánáyf, íwí egfápî nánî segf wará nîpepîrfá nánî rîxa imónîñagî aí Gorîxo “Wé rónîgáfáyfñerîni.” rîxa rárfîñf enagî nánî segf dîñfîpi rîxa nîyîmîñf imónîni.

¹¹ Kwíyî Gorîxoyápi —Apî Jisaso xwárîpáyo dánî wiápîñîmeañfîpîrîni. Apî segf xwioxfyo searónánáyf, Kiraisî Jisaso, pîyî éaná ámî síñf wimîxîño seyíne enî segf warápi —Apî urf epaxf imónîñfîpîrîni. Segf warápi xegf kwíyî seyíne searónfîpimi dánî síñf seaimîxîñfárîni.

“Kwíyî Gorîxoyápi xfóyá niaíwî imónani nánî neaimîxîñfîrîni.” urîñf nánîrîni.

¹² Ayînanî gf nîrîxîmeáyíne, rîpi osearîmîni, “Gorîxo nanf bî rîxa e neaiirî bî síñî neaiirî enfá enagî nánî nene nîpîkwîni mimónîñf negf xwioxfyo íñîñfîpimi xfdani nánî síñî fánîñf mîneaxenwîrárîñf rîxa xegf kwíyîpi síwá neainarîñfîpimi xfdani nánî fánîñf neaxenwîrárîñîni.” osearîmîni.

¹³ Ayf rîpi nánî seararîñîni. Seyíne nîpîkwîni mimónîñf íñîñfîpimi nîxfdîrónáyf, nanfñîpîrfárîni. E nerî aí Gorîxoyá kwíyîpi seaiwapiyarîñfîpimi nîxfdîrîñfyo dánî íwí nánî feapá seainarîñfîpi pîkîmoarîgáfápîñfînerfñáyf, dîñf nîyîmîñf tîgáfáyíne imónîpîrfárîni.

¹⁴ Ámá Gorîxoyá kwíyîpi xe nîneaipemeámi úwîñîgîñîrî xîxenî xfdarîgáfáyf, ayf Gorîxoyá niaíwîñîñf imónîñoî.

¹⁵ Ayf rîpi nánîrîni. Kwíyî Gorîxo síxî seamímonfîpi, ayf ámî xfómî wáyf owípoyîñîrî gwf omîñf yarîgáfáyínenîñf imónîpîrfîrî nánî seaimîxîñfmanî. Oweoi, kwíyî o neiapîñfîpi niaíwî xfóyá piaxf mearîñf wîñîñf oimónfîpoyîñîrî seaimîxîñfîrîni. E neaimîxîñfîpimi dánî Gorîxomî “Ápoxîni, Raráoxîni.” urarîñwárîni.

¹⁶ Nene negf dîñf nîmorane “Niaíwî Gorîxoyaénerfani?” nîyaiwinîranéná oyá kwíyî xamîñfîpi sopîñf neawarîñfîrîni.

¹⁷ Nene niaíwî Gorîxoyaéne enagwî nánî o mîñî neiapîmáfânîrî tîñfîpi meanfwarîni. Apî nîmearanéná Kiraiso tîñî nawîñî meanfwarîni. Rfñîñf o meanfpa agwf ríná nene enî xe oneaímeáwîñáyf, rfwéná o tîñî neiapîmáfânîrî tîñfîpi nîmearanéná o tîñî nawîñî níkfñîrane seáyî e imónanfwarîni.

“Rfwná Gorîxo tîñî nîñwearane seáyî e imónanfwarîni.” urîñf nánîrîni.

¹⁸ Nionî aññamî dánî seáyî e imónîñf nene neaímeanfápî nánî dîñf nîmorfná dîñf re yaiwiarîñárîni, “Apî aga seáyî e imónîñf enagî nánî rfñîñf agwî ríná nímeaarîñfîpi, ayf sípîpiarfani?” nîyaiwirî paimîmf wiarîñárîni.

¹⁹ Amîpî Gorîxo xwáfá tîyo nîmîxîrî tîñf íkfárani, nanwîrîni, ámáranî, nîpîñî xegf niaíwî imónîgáfáyf piaumîmf winîñfápî nánî símf nîxeadfpenîro wenîñf nero ñweañoî.

²⁰⁻²¹ Ayf rîpi nánî e nerî ñweañoî. Amîpî o imîxîñfîpi Adamo íwí épéaná urf néra úwîñîgîñîrî ramîxîñfîyî anîñf mîramîxárîñîpa erî seáyî e imónîñf niaíwî Gorîxoyaéne gwîñîñf neaíkweawáráná imónanfwápi tîñî axfîpi imónîrî éwîñîgîñîrî ramîxárîñfîrîni. Amîpî xfo imîxîñfîpi

xegípi ramixárininjímani. Ríwéná ámi píraninjí imixíimiginiri Gorixo ramixárinjírini.

22 Nene nijfáriní. Apíxí niaíwí xiríminiri nání “yeyi” riri ríninjí winiri yarinjípa amípi níni Gorixo imixinjíyí ení ámi miramixárininjí imónimfániri nání axípininjí “yeyi” riri ríninjí winiri yarinjírini.

23 “Yeyi” riri ríninjí winiri yarinjípi, ayí apíni maríái, ámaéne Gorixoyá kwíyípi —Apí amípi ná ríwíyo neiapimfániri níwákwíninjí neiapinjírini. Apí tíjwaéne ení Gorixo negí warápi sínjí inaní nání nearoayírorí xíto xegí piaxí neamení nání neaimixiri enííná nání “yeyi” nírirane xwayí nanirane njewaníni.

24 Gorixo yeáyí neayimixemeáagi nání amípi nanjé xíto neaiínfápi nání dínjé níwikwímorí njewaníni. E nerí aí amípi nene dínjé níwikwímóo warinjwápi ríxa níneáimeari sínjwiríyí, síní apí oneáimeaniri dínjé wikwímopaxí meníni. Ámá dínjé wikwímoarígíápi ríxa wímeááná síní apí nání dínjé níwikwímopa yarinjagíta nani rarínjini.

25 E nerí aí nene “Gorixo seáyí e imóninjí apí neaimixínfáriní.” yaiwíaríjwápi síní níneáimeapa enáná dínjé níwikwímoranénáyí, símí níxeadípenirane gíní gíná neáimeaniríeninjoiniri aninjé miní xwayí naniri njewaríjwáriní.

26 Negí dínjé wikwímoaríjwápimi dání dínjé síxí ínarinjwápa Gorixoyá kwíyípi ení omí dínjé owíkwíroaneyiniri neríná enjé meáninjwaéne arírá neaiaríjírini. Omí rixinjé nuríranéná “Apí urípaxíríani?” míyaiwí majíá yaríjagwi aí kwíyí xamíjépi xwíyíá tíni murípaxí imóninjé araríxí níriríná apaxípáninjé nímoníri neauríyaríjírini.

27 Neauríyaríná Gorixo —O ananí ámáyá xwíoxíyo adadí níwiri pí pí dínjé moarígíápi nání níjéá imónarinjorini. O xegí kwíyípi xíoyá ámaéne nání níneauríyíríná gí ámáyí e imónírxíniri wimónaríjépiní neauríyaríjagí nání pí pí uraríjépi nání ananí níjéá imónini.

28 Nene níjéá re imóninjwini. Amípi níni Gorixomi dínjé síxí uyarígíáyo wímeaaríjépi nanjé imóninjépiraní, sípi imóninjépiraní, oyá dínjé tíni nanjé wimíxínífa nání wímeaaríjírini. Ámá xíoyá imónírxíniri yaiwíaragípi tíni xixeni imónírxíniri wéyo ía umíríjéyo e wíiaríjírini.

29 Ayí rípi nánirini. Ámá amípi níni síní mímonínjáná xíto yeáyí uyimixemeanífa nání xámí níjéá imóninjíyí xewaxo imóninjépa ayí ení axípi nímoníríná Kiraiso xíráóninjé imóniri xogweá obaxíninjé tíjjo imóniri enífa nání repearíjírini.

30 Repearíjéyo apíni níwiri píni míwiárfí ámá xíoyá imónírxíniri wéyo ía umíríjírini. Wéyo ía umíríjéyo apíni níwiri píni míwiárfí “Gí íwo upeinjépimi dání dínjé wíkwíroaríjagíta nání wé róninjé imónígíáyírini.” ráríjírini. E ráríjéyo apíni níwiri píni míwiárfí seáyí e xíto imóninjépa ayí ení axípi imónírfífa nání wimíxínjírini.

“Dínjé sípi Gorixo nene nání neaiaríjépi wí pírfí rakípaxí mímonini.” uríjé nánirini.

31 Gorixo apí apí e neaiinjé enagi nání píoi raniréwini? O nene tíni nawíni imóninjagwi nání go símí tíni neaipaxí imónini? Oweoi, wí e mímonini.

32 O xegí xewaxomi kíyí mímiaúní nene nání xe opíkípoyniri urowarénaríjé enagi nání nene re míyaiwípaxí renwini, “O ayí ení xíxe onípoyiniri míyaiwí xíoyá xewaxo anípa wírenaríjagí nání amípi xíomi píraninjé xídípaxí imónani nání imóninjépi ení ananí neiapínfáriní.” míyaiwípaxí renwini?

³³ Goríxo fá yiyamiximí neaiñene go xwiýfá neaxekwímopaxí imónini? Oweoi, wí e mimónini. Nene nání “Wé róniñf imónigfáyfíriñi.” ráriño, sa Goríxo enagi nání

³⁴ áamá go negí fwi enwápi nání xwiýfá neamearípaxí imónini? Oweoi, ayí rípi nání wí e mimónini. Jisasi Kiraiso —O nene nání peñoriñi. Apini mé ámi niwiápíñimeari xano tñi xixeni nimóniri xegí wé náumini ñweañoriñi. E niñwearíñá apaxípániñf nimóniri rixiñf neauriyariñoriñi. O apaxípániñf nimóniri rixiñf neauriyariñagí nání áamá xwiýfá neamearípaxí wo menini.

³⁵ Kiraiso nene nání dñf sipí niwiri neaiñfpi pí pírí rakipaxí imónini? Xeaniñf neaímeánáraní, rímewá niñeairíñáraní, áamá wí xwiraimimí neaikixéánáraní, aiwá nání dñf níkeamóníranénáraní, íkwauyixí nimóníranénáraní, áamá wí mýfó rárfáyo nene nurfkwíníñáraní, kirá tñi rírómí neaiaríñáraní, api nipiñi niñeaimearí aiwi Kiraiso dñf sipí niwiri neaiñfpi wí pírí rakipaxí mimónini.

³⁶ Nioni searariñápi Bikwíyo niñiniñi eániñf rípi tñi xixeni imónini, “Nene Goríxoxiniyaéne imóniñagwi nání íníná pipikimí neaianro yarigfáriñi. ‘Nañwí niñikianfá nání rífa imónini?’ niyaiwiro pikiarigfápa neaiapikiarigfáriñi.” Niñiniñi eániñf api nioni searariñápi tñi xixeni imónini.

³⁷ Api nipiñi neaímeaaríñagí aiwi negí dñf sixí neayinomi dání xopíráríñiñf niwiranéná migí niwimixirane xopírárí wiaríñwáriñi.

³⁸ Nioni rípi aga nipiñini, “Nene niñperíñáraní, sini xwíá tño niñwearíñáraní, añíñajíñáraní, imíóraní, amípi agwi ríná imóniñfpiñáraní, amípi ríwéná imóniñfápiñáraní, añí piñfyo dñf ení eániñf imónigfáyfíriñi,

³⁹ añíñají tñfñmíni imóniñfpiñáraní, xwánají tñfñmíni imóniñfpiñáraní, ai amípi nñni Goríxo imixiñfýf wí dñf sipí o nene nání neaiaríñfpi —Api Áminá Jisasi Kiraiso neaiñfpiñi dání síwá neaiñfpiñi. Api wí pírí rakipaxí menini.” nipiñini.

9

“Gí Judayf obaxf Jisasomi ríwí umogfá enagi nání gí dñf ríá niñxearini.” uríñf náníñiñi.

¹ Nioni Kiraiso tñi ikáriñiñáoni enagi nání agwi nioni searimípi nepa searimíñi. Goríxoyá kwíyípi neaiwapiyaríñfpiñi niñidíñá dñf niñyaikirori “Ayf ananíñiñi? Sipíñiñi?” niyaiwiri pikíñariñápi nioni yapí miñsearariñagí nání sopiñf niñwaríñi.

² “Gí Isireriyf Jisasomi ríwí numero ‘Yeáyf neayimixemeanfa nání uowárenapíño, ayf omani.’ yaiwiaríñagfa nání íníná nioni dñf ríá niñxeri íkñiñf nuyimíñiñi eri niñariñi.” searariñiñi.

³ Goríxo Poroni sini Kiraiso tñi nawíni mikáriñiñápa oeniñi peá niñimori emí niñmoariñfpiñi dání nioni gí niñixímeáyf —Ayf gí áamá gwí axírí imónigfáyf nání rariñiñi. Ayf Kiraisomi dñf wíkwíropíri nání arírá wipaxí enánáyf, “Xe peá onímoni.” nimónipaxíriñi.

⁴ Ayf gí Isireriyf nání rariñiñi. Goríxo xegí piaxí menjf wimixiñfýfíriñi. Moseso tñi áamá dñf meaní e nemeíñá Goríxoyá apákíki inariñfpi síñwí wíñagfáyfíriñi. Goríxo “E niñseaiimfáriñi.” réroariñfpi aríá wiagfáyfíriñi. Nwí ikaxí Moseso eañfpi meagfáyfíriñi. Omí yayf wianro nání epaxí imóniñfpi nání niñfá imónigfáyfíriñi. Símiñañfyo dání Goríxo “E niñseaiimfáriñi.” uríñfýfíriñi.

⁵ Xiáwo írĩᅇᅇ xámi imónĩᅇᅇáwa, ayí ayíyárinĩ. Ayíyá xiáwíyo dání yeáyí neayimixemeanfa nání imónĩᅇᅇo áma imónĩᅇᅇrĩnĩ. Amĩpĩ nĩyonĩ seáyĩ e wimónĩᅇᅇo, ayí orĩnĩ. O Gorĩxo, anĩᅇᅇ ínĩná nene yayí umepaxí imónĩᅇᅇorĩnĩ. “E éwanĩᅇᅇnĩ.” nimónarĩnĩ.

Áma Gorĩxo ía yamixárinĩᅇᅇ nání urĩᅇᅇpĩ nánĩrĩnĩ.

⁶ Gí Judayí nápi Jisasomi ríwí umogíá enagĩ aĩ “Xwĩyíá Gorĩxo ayo ‘E nĩseaimfárinĩ.’ urĩᅇᅇpĩ pĩsĩfí weárinĩ.” rĩpaxímanĩ. Ayí rĩpĩ nánĩrĩnĩ. Negí arífo Jekopoyá fwiárfawéyí nĩnĩ omĩ dání nemeága nuro nání Isĩrerĩyí aiwĩ wĩ Gorĩxoyá mimónĩᅇᅇagfa nání nĩnĩ nepa Isĩrerĩyí imónĩᅇᅇámanĩ.

⁷ Ebĩrfamoyá fwiárfawéyí nĩnĩ enĩ xfoyá enagĩ aĩ nĩnĩ Gorĩxoyá niaíwĩnĩᅇᅇ imónĩᅇᅇámanĩ. Oweoi, enĩná Gorĩxo Ebĩrfamomĩ re urĩᅇᅇnĩᅇᅇnĩ, “Dĩxĩ ráríawé nepaxĩᅇᅇ imónĩᅇᅇáyí segí niaíwĩ wamĩ dání marfái, Aisakomĩ dánínĩ nemeága upfĩrfárinĩ.” urĩᅇᅇnĩᅇᅇnĩ.

⁸ Ayí rĩpĩ nání seararĩᅇᅇnĩ. Gorĩxo niaíwĩ Ebĩrfamo emeanĩyí nĩnĩ nání “Ayí niaíwĩ nepaxĩᅇᅇ imónĩᅇᅇáyĩrĩanĩ?” mĩyaiwĩ sa niaíwĩ xfo Ebĩrfamomĩ sĩmĩmanĩyoyó dání xwĩyíá urĩᅇᅇpĩmĩ dání emeanĩyí nání “Ayí nepaxĩᅇᅇ imónĩᅇᅇáyĩrĩanĩ?” nĩyaiwirĩ rĩᅇᅇrĩnĩ.

⁹ Ebĩrfamomĩ sĩmĩmanĩyoyó dání re urĩᅇᅇ enagĩ nání, “Xwiogwí wfoomĩ rínánĩᅇᅇ imónáná Seraí niaíwĩ wo rĩxa xĩrĩᅇᅇáná ámi bĩmfárinĩ.” urĩᅇᅇ enagĩ nání rarĩᅇᅇnĩ.

¹⁰ “Gorĩxo apĩnĩ enĩ enagĩ nání seararĩᅇᅇnĩ.” marfái, Rebekáí áma ná wonĩ, negí arífo Aisakoyá niaíwĩ ayáf agwí enáná enĩpĩmĩ dání enĩ axĩpĩ síwá rénĩᅇᅇ neaiarĩnĩ. Áma nepa xfoyá imónĩᅇᅇáyí áma emeánarĩᅇᅇápĩmĩ dání imónarĩᅇᅇámanĩ.

¹¹ Niaíwĩ ayáf Iso tĩnĩ Jekopo tĩnĩ sínĩ mĩxĩrfí agwíyoyó neríná sínĩ nanĩ bĩ erĩ sípĩ bĩ erĩ mepa enáná Gorĩxo áma xfo yarĩᅇᅇpĩ nání re oyaiwĩpoyĩnĩrĩ, “O áma nionĩyá oimónĩpoyĩnĩrĩ ía nĩyamixárinĩᅇᅇnáyí, wĩwanĩᅇᅇyí wĩᅇᅇ nanĩ epĩrfápiranĩ, sípĩ epĩrfápiranĩ, apĩ nání dĩᅇᅇ nĩmorĩ ía yamixárinĩᅇᅇmanĩ. Sa xewanĩᅇᅇo e emfánĩrĩ enwĩpeáragĩpĩ nání dĩᅇᅇ nĩmorĩ ámayo ía yamixárinĩᅇᅇrĩnĩ.” Dĩᅇᅇ e oyaiwĩpoyĩnĩrĩ

¹² Rebekáimĩ re urĩᅇᅇnĩᅇᅇnĩ, “Xĩráo xogwáomĩ ínĩmĩ wurĩnĩnĩfárinĩ.” urĩᅇᅇnĩᅇᅇnĩ.

¹³ Bĩkwíyoyó dání re rĩnĩᅇᅇpĩ, “Gorĩxonĩ xogwáo Jekopo nání nĩnimónĩrĩ aĩ xĩráo Iso nání mĩnimónarĩnĩ.” rĩnĩᅇᅇpĩ nionĩ “Gorĩxo xfo wimónarĩᅇᅇpĩnĩ yárarĩᅇᅇrĩnĩ.” seararĩᅇᅇápĩ tĩnĩ xixenĩ rĩnĩnĩ.

¹⁴ Ayĩnání píoĩ ranĩréwĩnĩ? “Gorĩxo ámayo ía nĩyamixárinĩᅇᅇnáyĩ enĩpĩ nĩpĩkwĩnĩ meᅇᅇrĩnĩ.” ranĩréwĩnĩ? Oweoi, wĩ e rĩpaxí mimónĩnĩ.

¹⁵ Ayí rĩpĩ nánĩrĩnĩ. Moseso Gorĩxomĩ rĩxĩᅇᅇ uráná Bĩkwíyoyó nĩrĩnĩrĩ eánĩᅇᅇpa Gorĩxo re urĩᅇᅇnĩᅇᅇnĩ, “Áma nionĩ wá owianĩmĩnĩrĩnáyĩ ananĩ wá wianĩmĩnĩ. Áma nionĩ ayá urĩmĩximĩnĩrĩnáyĩ ananĩ ayá urĩmĩximĩnĩ.”

¹⁶ Gorĩxo e urĩᅇᅇ enagĩ nání ayí áma wĩᅇᅇ dĩᅇᅇ tĩnĩ “E oimónaneyĩ.” yaiwĩarĩᅇᅇagfa nání ía yamixárinĩᅇᅇyí imónarĩᅇᅇámanĩ. E i oimónaneyĩnĩro anĩᅇᅇ minĩ yarĩᅇᅇagfa nání ía yamixárinĩᅇᅇyí imónarĩᅇᅇámanĩ. Sa Gorĩxo wá wianarĩᅇᅇpĩmĩ dání ía yamixárinĩᅇᅇyí imónarĩᅇᅇárinĩ.

¹⁷ Bĩkwíyoyó dání Moseso tĩᅇᅇnáyĩ Gorĩxo Isipĩyí mĩxĩ ináyomĩ re urĩᅇᅇ enagĩ nání nene ananĩ dĩᅇᅇ axĩpĩ mopaxĩrĩnĩ, “Nionĩ xopĩrárĩ síápĩmĩ dání enĩ eánĩᅇᅇ nionĩyá síᅇᅇnáyĩ piaumĩmĩ inĩrĩ yof nionĩyá xwíá nĩrĩmĩnĩ yanĩ niwéa urĩ éwĩnĩᅇᅇnĩrĩ nionĩyá dĩᅇᅇ tĩnĩ joxĩ mĩxĩ ináyĩ nimónĩrĩ meᅇᅇweañoxĩrĩnĩ.”

peyaníwáríani?’ miyaiwinípani. Ayí xwiyíá ‘Apimi dáni Goríxo á máyo yeáyí uyimíxemeaníárini.’ riniñipi aríá wianíwá nani Kiraisomi anínamí dáni gene nipeyirane nipemeámi weapaníwá nani rariñini.

7 Ripi eni miyaiwinípani, ‘Sirírkí síríwí mayí imóniñími nani gene weaníwáríani?’ miyaiwinípani. Ayí Kiraisomi ami dáni gene niwepíniirane nipemeámi yapaníwá nani rariñini.”

8 Bíkwiyo xwiyíá Goríxoyápi nani píoi riniñi? Ripi re riniñi, “Xwiyíá api ná jíami mimónini. Anwi e segí símimañí tñí e imóniñagi nani api anani xwiyíá ríro dñí moro epaxí imónini.” Bíkwiyo e riniñi. Xwiyíá á má Jisasomi dñí wíkwíróríxiniñi none wá rariñwápi nani rariñini.

9 Xwiyíá api, ayí rípiñini. Á máyíné ayá mé Jisaso nani “Ámináorini.” niriñi woákíki erí “O Goríxoyá dñí tñi xwáripáyo dáni wiápiñimeañíni.” niyaiwiri dñí wíkwírori nerínyí, Goríxo yeáyí seayimíxemeaníárini.

10 Ayí rípi searariñini, “Goríxo á má wo Jisasomi dñí wíkwíroariñagi niwiniríná ‘Wé róniñorini.’ rariñi mañíyo dáni woákíki yaríñagi niwiniríná yeáyí uyimíxemeari yaríñíni.” searariñini.

11 Nioni searariñápi Jisaso nani Bíkwiyo dáni re niriñi eániñipi tñi xixeni searariñini, “Á má omi dñí niwíkwírorínyí, xfo ríñipi tñi xixeni wiiníá enagi nani ayá wí winíña menini.” niriñi eániñipi tñi xixeni rariñini.

12 Ayí rípi naniñini. Áminá dñí nineneni wíkwíroariñwáo —O á má arirá neaíwiniñiniñi yaríñí wiarígtá niyoni wá bi onimiápi miwianí ayá wí wianariñorini. O ná woni enagi nani Judayo xegí bi wiiri é máyo xegí bi wiiri yaríñimani.

13 Bíkwiyo re niriñi eániñí rípi “Giyí giyí Ámináo yeáyí oniyimíxemeaníni yaríñí wífáyo yeáyí uyimíxemeaníárini.” niriñi eániñipi nioni searariñápi tñi xixeni axípi riniñagi nani searariñini.

14 Á má wo gí Judayí nani re niranáyí, “Kirisomi dñí miwíkwírogíá enagi nani aríge nero yeáyí oneayimíxemeaníni yaríñí wipíráoi? O nani aríá miwigíáyí enagi nani aríge nero dñí wíkwíropíráoi? Á má wo o nani wá muríñí enagi nani aríge nero aríá wipíráoi?”

15 Goríxo á má wa wá urípíra nani murowáriñí enagi nani aríge nero wá urípíráoi?” Á má wo Poroni rariñápi píri niriñini nani e niranáyí, re urimíni, “Bíkwiyo dáni ‘Á má xwiyíá yayí winípaxí imóniñipi wá urímeariñí nuremeañí ayí awiañíni.’ niriñi eániñagi nani wá urípíra nani Goríxo ríxa murowáripa reñinigiñi?”

16 Wá ourimépoiñiñi urowáragi aí Judayí nani xwiyíá yayí winípaxípi píraníñí xixeni aríá niwiro miñdígtawixini. Wíá rókiamoagí Aisaiao Bíkwiyo re niriñi eañíni, ‘Ámináoxini, none áwaní urariñwápi giyí aríá niñeairi dñí ikwíroariñoi? Oweoi, wí e miyaríñoi.’ Niriñi eañíni api nioni searariñápi tñi xixeni imóniñagi nani rariñini.

17 Ayínani nene niñí rípi imóniñwini. Á má xwiyíá Kiraiso nani aríá niwiriñíyo dáni dñí wíkwíroariñíni. Á má wí xwiyíá api wá urarígtápi dáni aríá wiarígtániñi.” urimíni.

18 Á má wo “Xwiyíá Kiraiso nani wá rariñápi Judayí nepa aríá ríá wigíawixini?” niranáyí, re urimíni, “Aga ríxa aríá wigíawixini. Bíkwiyo dáni re niriñi eániñi, ‘Á má xwíá ríri niriñini ñweagíáyí wigí mañí ríxa aríá wigíawixini. Á má aní niñini ñweagíáyí wigí xwiyíápi ríxa

aríá wigíawixini.' niriñiri eániñagi nání 'Judayí rixa aríá wigíawixini.' rariñini." urimíini.

¹⁹ Ámí áamá wo "Xwiyíá wáí uragíápi nání Judayí majíá imónagíárfani?" níránáyí, re urimíini, "Oweoi, émayí aí nijíá imóniñánáyí, 'Judayí nijíá mimónagíárfani.' rípxí menini." urimíini. Moseso Gorixo nání re niwuriyiri eañí eñagi nání rariñini, "Judayíné Gorixoní áamá xenwí wíyo píraníñí meariñagi síñwí nínaniñná sípí dñí wíaiwipírfáriñi. Ámá seyíné 'Majíá imónigíáyírfani.' wíaiwiarigíáyo píraníñí meariñagi síñwí nínaniñná wíki wónipírfáriñi." Moseso e niwuriyiri eañí eñagi nání rariñini.

²⁰ Judayí "Gorixo émayo maríái, nenení neamímíniñfáriñi." yaiwiaríñagíá aí wíá rókiamoagí Aisaiao ení xwiyíá Gorixo nání niwuriyiríñá ayá igigí mé nerí re niwuriyiri eañírfani, "Ámá omí ge dání winímeaniréwíniñí miyarigíáyí Gorixoní rixa síñwí nanímeagíáyírfani. Ámá Gorixoní nání yariñí míwipa egíáyo niñwaníñoní xámí piaumímí winíñáriñi." Émayí nání Aisaiao e niriñi rífwamíñí nearí aiwí

²¹ gí Isireriyí nání Gorixo ríñí rípi rífwamíñí eañírfani, "Ayí Gorixoní tíámíni obípoyníñí aníñí miní wé awiá niwíaxídiríñá ná mé áamá maní niwíakiri ríwí síwíá yiri yariñí wé awiá wíaxídiríñi." niriñi eañírfani.

11

"Isireriyí áríñí bimi Gorixo wá wianaríñípi wímeaarini." uríñí nánini.

¹ Ayínáni "Gorixo xegí Isireriyó rixa aníñíni ríwí umonírfani." rímíniñréni? Oweoi, wí e rípxí menini. Nioní ení Isireriyí wonírfani. Ebírfamoyá fwiárfawéyí wonírfani. Síyikí Bejímáno tñí imóniñá wonírfani. Nioní e imóniñáoní aí Gorixo wí ríwí míniñmoní eñagi nání " 'Isirerí niyoni rixa aníñíni ríwí umonírfani.' rípxí menini." searariñini.

² O xegí ámayo —Ayí amípi síni mimóniñáná fá yiyamíximí eñíyírfani. Ayo wí ríwí umonímaní. Wíá rókiamoagí Irajao nání Bíkwiyo niriñiri eániñípi síni majíá rimóniñoi? O Gorixo ayo ení xixe ríwí umówiníñiniñí xegí Isireriyí nání aníñumí ikaxí nuríñná re uríñiniñini,

³ "Ámínáoxini, díxí wíá rókiamoarigíáwamí nowamíni píkiro joxí nání rídiyowá epírfá nání íráf oníñíyí pípinamí ero éfá eñagi nání joxí dñí ríkwíroná yoparoní ñweañini. Nioní ení nípiñianíro nání rixa píá niaríñoi." uríagi aí

⁴ Gorixo píoi uríñiniñini? "Joxíni maríái, áamá níni nioniyá imóniñíyí 7,000 imónini. Ayí wayá ñwíá xopaikí gí imóniñí Bíariyí ríniñíñipimí xómíñí niyíkwiro yayí mumeariñíyírfani." uríñiniñini.

⁵ Ayínáni eñiná e imóniñípa agwí ríná ení axípi áríñí wí Gorixo xegí wá wianaríñípi tñí xixeni neríñá fá neayamíxíñí áríñí wiene ñweañwini.

⁶ Gorixo ámayo fá nuyamíxiríñá xegí wá niwianaríñípimí dání fá uyamíxíñí eñagi nání "Ámaéne naní bí yariñagwí níneaniñi nání fá neayamíxíñírfani." yaiwipaxí menini. Ámá naní yariñagíá nání fá nuyamíxirí síñwíriyí, wá wianaríñípi mimóní, mimóní wá wianaríñípi imónimíniñí eñírfani.

⁷ Ayínáni píoi rípxírfani? Isireriyí wé róniñí api oimónaneyiniñi aníñí miní yariñípi mimónípa egíá aiwí áamá Gorixo xegí dñí tñí fá

uyamixinjyfní xixení imónigfárini. Wíniyí Gorixoyá dñjyo dání wigf dñj ríxa wakísí inigfárini.

⁸ Nioní seararñápi tñni xixení Bìkwíyo dání re nírini eániñpa, “Ayf dñj píranñj nimoro ‘Gorixo apí neáiwapíyiminí ríá yarini?’ mýaiwí érixiní káká sñwí aníri aríkwíkwí arfá wirí dñj xaxá merí epíri wimixinj enagi nání apí e néra núbíásaná agwí ríná ení siní yaríñoi.” Bìkwíyo dání e nírini eániñpa agwí ríná xixení dñj wakísí inaríñoi.

⁹ Depito ení re rñjri, “Ayf ‘Níwayíroní ñweañwini.’ nýaiwiro maiwí ñweañaná aiwá yayf yaníro nání nimixíro narigfápi dñj Gorixoxíníyá tñni xe sipogwíññj imóníri mfréññj imóníri éwínigini. Xe níkirípeañíri ná eánarigfápiññj imóníri ríá meaárinarigfápiññj imóníri éwínigini.

¹⁰ Gorixoxí yaríñpi nání sñwí anopasínipíri nání joxiyá dñj tñni sñwí xe sfá uyiníri joxí yaríñpi nání majfá nero íkárinarigfápi xe aníñ aiwá fá xwéníñ nímearfkwínimí emero érixini.” Depito e rñjpa gí Judayf nápi xixení apí nero dñj wakísí inaríñoi.

“Judayf manf wiaíkgfá enagi nání Gorixo émáyné yeáyf seayimixemeaarini.” uríñ nánirini.

¹¹ Ayínání amá wo yaríñ re níánáyf, “Judayf Jisasomí dñj míwíkwíropa nero níkirípeañíri ná neánírníñ neróná aníñ axípi e imónarfwanigini egfáraní?” Yaríñ e níánáyf, re urímíni, “Aga oweoi, ayf wiaíkgfá enagi nání Gorixo émáyo yeáyf uyimixemeaarini. Judayf o émáyo nanf wíiaríñagi sñwí níwíníroná sipí dñj níwíaiwiro Jisasomí dñj owíkwírópoyiníri nání e yarini.” urímíni.

¹² Ayf manf wiaíkgfá enagi nání agwí ríná Gorixo amá xwíá tñyo ñweagfá wíniyo nanf ayá wí níwiiri aiwí Judayf Gorixo fá uyamixinj nñni ríxa Jisasomí dñj níwíkwírorfánáyf, émáyo ení nanf xwapf ayá wí wíiníárini. Judayf níkirípeañíri ná eánigfá enagi nání Gorixo émáyo nanf ayá wí níwiiri aiwí Isírerí Gorixo fá uyamixinjyfní nñni Jisasomí dñj níwíkwírorfánáyf, émáyo níwiiríná xámí nanf wíinípa mé amí seáyf e imóníñpi wíiníárini.

¹³⁻¹⁴ Agwí Romíyo ñweagfá émáyné xwíyá bí osearimíni. Gorixo émáyo wáf ouriníri nírowárenapíñoní enagi nání nioní e nerfna rípi ení yaríñáriní. Gí amá gwí axíri imónigfáyf “Gorixo émáyo nanf ríá wíiarini?” nýaiwiro sipí dñj wíaiwiarigfápipimí dání wíerfkiemeáimigini xfo émáyo ouriníri nírowárenapíñpi yaríñáriní. E nerfna “Gorixo e éwínigini nírowárenapíñpi seáyf e imóníñpirfani?” nýaiwiri yayf tñni néra waríñáriní.

¹⁵ Ayf rípi seararñini, “Gorixo Isíreríyo rfwf umonípipimí dání amá xwíá tñyo ñweagfá wíniyí tñni xfo nawíni píyá wírinigfáyf imóníñagfa nání Isíreríyo amí numímínírná ayf ríxa xwárfpáyo dání wíápnímeáfáyññj imónípirfáriní.

¹⁶ Bísíkerfá iwamfó nimixírná xámí bí onímíapi níxerí ‘Rípi, ayf Gorixo nánipirini.’ nýaiwiri táná nápi nípiní Gorixoyáníñ imónaríñpa Judayf fwiárfawéwa Gorixoyá imónigfá enagi nání rfwíyo imónigfáyf ení axípi oyá imónípirfáriní. Íkfá pípiñ wíri ‘Gorixo nánirini.’ nýaiwiri nítrínáyf, reñf ení oyá imóníñpa Judayf xiáwo írñyí Gorixoyá imónigfá enagi nání rfwíyo imónigfáyf ení axípi oyá imónípirfáriní.” seararñini.

¹⁷ E nerí aí ewayf xwíyá rípi osearimíni, “Gorixo xegf Judayo rfwf numórná íkfá orípí reñññ bí nóreari émáyné —Seyné reñf orípí amá iwíá urarigfá marfái, orípí xegfpi yaparíñpipimí dáníññ reñf eánigfáyfnerini.

Seyíné Goríxo nímeari wíniyí reñí eánigíe seanwíraráíí enagi nání seyíné oripí pípíñípmi dání iniigí níníríná Judayíyá xiáwo íríníyo Goríxo naní wílagípmi dání iniigíníñí nínírí reñí wíniyí tñí píráníñí reñí onarígíáríni.

18 E nerí aiwí Judayo Goríxo ríwí numoríná reñíníñí óreaníyí nání wárixayíné mimónípa époyí. Wárixane oimónaneyíníronáyí, xámí píráníñí dñí níyaikirorí re mórixíní, ‘Rejene pípíñí nání iniigí ímíxarínwámani. Pípíñíyí —Ayí Judayíyá xiáwo íríníyítríní. Ayí nene nání iniigí ímíxarínítríní.’ mórixíní.” osearímíni.

19 Émá Jisasomí dñí wíkwíroarígíáyíné re níránáyí, “Nene neanwírárímínírí nání ayo óreanítríní.” níránáyí,

20 re searímíni, “Seyíné ananí raríñoí. Ayí Jisasomí dñí míwíkwíroarínagí nání óreanítríní. E nerí aí seyíné ení píyo dání maríái, sa dñí wíkwíroarígíápimi dání óreáe seanwíráríníyíné imónígíáyíné enagi nání wá mimónípa ero wáyí ero étríxíní.” searímíni.

21 Goríxo “Reñí íkíá bimí dání nóreari ñwíráríní maríái, íkíá ná apámí dání eáníñípi xe oeáníni.” míyaiwí óreaní enagi nání émáyíné ení “Xe oeáníni.” míyaiwí axípi neaóreanígínírí “Wáyí étríxíní.” seararíníni.

22 Ayínání Goríxo ámáyo wá níwianíríná wirí wikí tñí níwiríná wirí yarínípi nání dñí mórixíní. Jisasomí dñí míwíkwíropa nerínípmi dání níkirípeaánírí náníñí eánígíáyo Goríxo wikí tñí níwirí aiwí émáyíné wá seawianaríní. Seyíné dñí wíkwíroarígíápimi dání aníñí wá seawianípxí imónínánáyí, ayí ananí wá níseawiaga unfáríní. E mepa nerínáyí, seyíné ení seawákwímo náníyí.

23 Reñí óreámoníñíñí imónígíáyí ení dñí míwíkwíró yarígíápi ríxa emí nímoró dñí wíkwíróánáyí, Goríxo wigí óreane dání ámi ñwírárínítríní. Goríxo ananí ámi ñwírárípxí enagi nání raríníni.

24 Émáyíné Goríxo íkíá oripí xegípi yaparínínamí dání nóreari áma aiwá omíní neríná mepa yarígíápa nerí ámáyánami seanwíráríní enagi nání xegí ananí dání óreanípi anípxí ámi wigí axínamí ñwírárípxí imónínagí nání seararíníni.

“Goríxo ámi Isíreriyo yeáyí uyimíxemeanfáríní.” uríní náníríní.

25 Gí nírixímeáyíné, seyíné “Nene dñí émí saímí monwaéneríní.” níyaiwiníro “Goríxo xegí Judayo aníníni emí monítríní.” yaiwítríxínírí xwíyíá yumí imóníní rípi nání majíá oimónípoyínírí mínimónaríní. Xwíyíá yumí imónínípi, ayí rípiríní. Émá Goríxo íá uyamíxíníyí níní xó títámíní bípíríe nání Isíreríyí nápi dñí wakísí niga upítrítríní.

26 E néra numáná enáná Goríxo Isírerí níyoní yeáyí uyimíxemeanfáríní. Nioní seararínápi Bíkíwíyo dání xwíyíá nírinírí eáníní rípiáú sopíní níwaríní, “Éfí neamínínífo díwí Saioní —Díwí Saioníyí ríníñípi Judayíyá aní e nání ríníñípiríní. Éfí neamínínífo díwí Saioní ñweanwaéneyáo nímonírí Jekopoyá fwiárfawene uyíní yarínwápi emí neawiaíkímonfáríní.” nírinírí eánírí

27 ámi wí e “Goríxoní wigí íwí egíápi yokwarímí níwiiríná ‘Rípi níwiimítríní.’ réroárimíni.” nírinírí eánírí enípiáú nioní seararínápi tñí xíxeníríní.

28 Judayí xwíyíá yayí neainípxí imónínípi ríwí número nání Goríxomí símí tñí wiarígíáyí imónínagí nání Goríxo émáyíné naní seaiiaríní. E nerí aí Goríxo wigí xiáwo íríníyo íá uyamíxíní enagi nání xíoyá dñí síxí uyíníyí imóníñoí.

29 Gorixo wá nîwianîrîná anîpá nîwirî nionîyá oimónîpoyînrî wéyo fá numîrîrîná ámi yarápîmîtó mîwiarîño enagi nánî rarîñînrî.

30 Émáyîné enîná Gorixomî wiaíkiagîfa aiwî agwî ríná Judayî xamîñîyîf wiaíkiarîñagîfa nánî Gorixo seyîné ayá searîmîxarînrî.

31 Judayî Gorixo émáyîné ayá searîmîxarîñagî nîwînrîná sipî dîñî nîseaiawîrî ámi xîto tîámînrî kînrîmónáná xamîñîyo enî ayá urîmîxînrîfa nánî émáyîné wiaíkiagîfápa ayî enî axîpî nero xîtomî wiaíkiarîñoî.

32 Gorixo ámá nîyonî Judayorani, émáyorani, ayá urîmîxîmîgînrî “Ámá nrînrî gî manî nîwiaíkiarîgîfáyrînrî.” nîrârînrî gwînrîñîf yárîñînrî.

“Gorixo dîñîf émîf saímîf moño enagi nánî yayîf uméwanîgînrî.” urîñîf nánînrînrî.

33 Gorixo dîñîf émîf saímîf morî nîjîfá imónînrî enîpî aga seáyî e imónîñagî nánî nionî mîñîf sîñá weánîpaxîrînrî. Nene ámaéne dîñîf o “E éimîgînrî.” nîyaiwirî moñîpî nánî anîñîf minîf yarîñîf nîga nurane aí “E rîfa monî?” yaiwîpaxene menînrî. Nene dîñîf o nîmorî yarîñîpî nánî anîñîf minîf “Arîge nîmorî rîfa yarînrî?” nîyaiwirane aí mîkîpî nánî xîxenî dîñîf mopaxene menînrî.

34 Nionî seararîñapî Bîkwîyo dánî re nîrînrî eánîñîpî tînrî xîxenînrînrî, “Ámînrîno dîñîf moarîñîpî nánî ámá wî nîjîfá rimónîñoî? Oweoî. Omî ámá wî píranîñîf dîñîf ureñwîpegîfáranî? Oweoî.

35 Ámá gîyîf wînrîyîf xámî wîfápî nánî xîto wîpaxî imónîñorînrî? Oweoî.” nîrînrînrî eánîñîpî nionî seararîñapî tînrî xîxenî imónînrî.

36 Amîpî nrînrî oyá dîñîf tînrî imónînrî xegî imónîñîpa oyá dîñîf tînrî sînrî imónînrî o nánînrî imónînrî enagi nánî rarîñînrî. Nene ínîná omî seáyî e numéra úwanîgînrî. “E éwanîgînrî.” nîmónarînrî.

12

“Rîdiyowá Gorixo wimónarîñîpî inîwanîgînrî.” urîñîf nánînrînrî.

1 Ayînrînrî gî nîrîxîmeáyîné, Gorixo wá neawianayarîñagî nánî enîf rîrémîxî bî osearîmînrî. Nanwîf nonî Gorixo nánî rîdiyowá yárarîgîfápa sewanîñîyîfîné enî o nánî rîdiyowá sîñîf sîyîkwîf mînrîñîf xîto wimónarîñîpînrîñîf oimónaneyînrînrî “Negî dîñîyo oxîdînaneyî.” mîyaiwî “Oyá dîñîyonî oxîdaneyî.” nîyaiwîro xamîñîyîfîné mînrî wînrîrîxînrî. E neróná Gorixomî yayîf umeanîro nánî epaxîpî tînrî xîxenî yarîñoî.

2 Gorixomî mîxîdarîgîfáyrîf yarîgîfápa axîpî mé “E éfrîxînrî.” wimónarîñîpî nánî nîjîfá imónîpîrî nánî segîf dîñîf xámî moagîfápa xe sîñîf bî oneaimîxînrînrî sîñwîf wînrîrîxînrî. Xe dîñîf sîñîf bî oneaimîxînrînrîná xîto wimónarîñîpî —Apî awîaxî imónînrî oyá sîñwîyo dánî apánî imónînrî wé rónîñîf imónînrî enîpîrînrî. Apî nánî ananî nîjîfá imónîpaxîrînrî.

3 Nionî Gorixo wá nînrîwianîrî nîñîpîmîf dánî nîyîfînénrî woxînrî woxînrî rîpîf osearîmînrî, “‘E imónîñáonîrîfanî?’ nîyaiwînrînrîná dîxîf imónîñîpîf nánî nîmúrórî ‘Seáyî e imónîñáonîrîfanî?’ mîyaiwînrîpanî. ‘E imónîñáonîrîfanî?’ nîyaiwînrînrîná dîñîf wîkwîroarîgîfá woxînrî woxînrî Gorixo e epaxo e epaxo oimónînrî simîxîñîpîf nánî dîñîf nîmorî dîxîf nepa imónîñîpîf tînrî xîxenî ‘E imónîñáonîrîfanî?’ yaiwînrînrînrî.” osearîmînrî.

4 Negî wará ná wîrîmîf dánî wéranî, sîkwîranî, bî bî inîñwînrî. Bî bî inîñwápîf tînrî axîpînrî yarîñwámanî. Xîxegînrî yarîñwáranî.

5 E imónîñîpa axîpî Kiraiso tînrî ikárînrîñwáéne enî re imónîñwînrî. Obaxene aiwî omî dîñîf wîkwîroarîñagwîf nánî nînenenî axîpîf wará ná bîmîf dánî sîkwîf wé ayîf imónîñîpánîñîf nîmónînrîf îkwîrónîñwînrî.

6 Nineneni wá neawianin̄p̄i t̄ni xixeni n̄ineair̄n̄á xixeḡni e epax̄ e epax̄ oimón̄poyin̄ri neaim̄xin̄j̄ enaḡi n̄ani xixeḡni epax̄ imón̄in̄wápi t̄ni xixeni oyaneyi. Gorixo xwiȳfá x̄oyápi w̄fá urókiamófr̄ixin̄ri neaim̄xánáȳ, neḡi d̄in̄j̄ w̄kw̄froarin̄wápi t̄ni xixeni e éwan̄igin̄i.

7 Neḡi w̄niyo arir̄á w̄fr̄ixin̄ri neaim̄xánáran̄i, w̄niyo w̄wapiȳl̄fr̄ixin̄ri neaim̄xánáran̄i,

8 en̄j̄ r̄irémix̄t̄ w̄fr̄ixin̄ri neaim̄xánáran̄i, xixeni e éwan̄igin̄i. Neḡi w̄niyo neḡi am̄ip̄i n̄inowiȳt̄ in̄fr̄ixin̄ri neaim̄xánáȳ, sip̄í m̄iw̄i éwan̄igin̄i. Neḡi w̄niyo oumen̄weápoyin̄ri neaim̄xánáȳ s̄m̄f̄ n̄ixead̄pén̄irane éwan̄igin̄i. Neḡi w̄niyo wá wian̄fr̄ixin̄ri neaim̄xánáȳ, k̄ip̄in̄j̄ m̄iȳi yaȳt̄ t̄ni éwan̄igin̄i.

“Kiraiso t̄ni ikár̄in̄iḡfáȳné api api n̄era úfr̄ixin̄i.” ur̄in̄j̄ n̄an̄ir̄ini.

9 Seḡi w̄niyo d̄in̄j̄ sip̄i n̄wir̄n̄á mimón̄f̄ m̄iw̄wapiȳipa éfr̄ixin̄i. Sip̄i imón̄in̄j̄p̄i r̄f̄w̄m̄in̄i n̄imamori nan̄j̄ imón̄in̄j̄p̄i f̄á x̄ir̄fr̄ixin̄i.

10 Xex̄ixex̄ir̄t̄meáȳ ayá r̄ir̄m̄ix̄t̄ nin̄iro pírán̄in̄j̄ menar̄iḡfápa in̄fr̄ixin̄i. Neḡi w̄niyo w̄eyo umeaneyin̄iro s̄m̄f̄ xead̄pén̄fr̄ixin̄i.

11 R̄f̄w̄f̄ s̄iw̄fá m̄iȳi n̄r̄f̄kw̄in̄ri éfr̄ixin̄i. Ámin̄áom̄i n̄ix̄d̄iróná x̄oyá kw̄iȳp̄i e nīfr̄ixin̄ri seaim̄xar̄in̄j̄pimi s̄in̄wir̄fán̄in̄j̄ wiax̄d̄fr̄ixin̄i.

12 Ámin̄áo seain̄fápi n̄ani d̄in̄j̄ ikw̄moar̄iḡfápimi dán̄i d̄in̄j̄ niá seain̄f̄win̄igin̄i. Xean̄in̄j̄ seaímeááná xwámám̄f̄ w̄fr̄ixin̄i. Ín̄iná Gorixomi r̄ixin̄j̄ uraȳl̄fr̄ixin̄i.

13 Ámá Gorixoyá imón̄iḡfáȳf̄ w̄i d̄f̄w̄f̄ ikeamón̄ar̄in̄j̄aḡf̄a n̄win̄r̄n̄á seḡi b̄i m̄in̄i w̄fr̄ixin̄i. Ámá an̄j̄ m̄idán̄j̄f̄ w̄i seaímeááná seḡi an̄j̄yo n̄ani nipemeám̄i úfr̄ixin̄i.

14 Ámá r̄ímewá seaiar̄iḡfáyo Gorixo nan̄j̄ w̄iwin̄igin̄ri r̄ixin̄j̄ ur̄fr̄ixin̄i. Ayo uram̄x̄f̄win̄igin̄ri r̄ixin̄j̄ mur̄f̄ nan̄j̄ im̄ix̄f̄win̄igin̄ri r̄ixin̄j̄ ur̄fr̄ixin̄i.

15 Ámá yaȳf̄ yar̄in̄j̄aḡf̄a n̄win̄iróná aȳf̄ t̄ni naw̄in̄i yaȳf̄ ero n̄w̄f̄ eaar̄in̄j̄aḡf̄a n̄win̄iróná aȳf̄ t̄ni naw̄in̄i n̄w̄f̄ earo éfr̄ixin̄i.

16 Seḡi w̄niyo n̄ani “W̄fo sip̄ior̄in̄i. W̄fo nan̄or̄in̄i.” m̄iyaiwipani. Ná b̄in̄i ax̄p̄in̄i mófr̄ixin̄i. “Seáȳf̄ e imón̄in̄j̄waéner̄f̄an̄i?” m̄iyaiwin̄ipa nero ámá yun̄iḡfáȳf̄ t̄ni anani gwiaum̄f̄ nin̄iro eméfr̄ixin̄i. “Nene d̄in̄j̄ ém̄f̄ saím̄f̄ mon̄waéner̄f̄an̄i?” m̄iyaiwin̄ipa éfr̄ixin̄i.

17 Sip̄i seaikáráná seȳné en̄i x̄ixe sip̄i m̄iwikár̄ipani. Ámá n̄ni “Api ner̄f̄n̄á xixeni r̄f̄a yar̄in̄i?” yaiwiar̄iḡfápi n̄ani d̄in̄j̄ n̄imoro éfr̄ixin̄i.

18 D̄in̄j̄ m̄ix̄m̄in̄i nikw̄mori mepa éfr̄ixin̄i. Anani nepax̄i en̄ánáȳf̄, ámá n̄ni t̄ni p̄iȳfá n̄w̄fr̄in̄iro n̄weáfr̄ixin̄i.

19 Ḡf̄ d̄in̄j̄ six̄t̄ seayin̄áȳné, r̄ik̄ik̄ir̄f̄o seaikár̄fáyo seȳné en̄i “P̄ir̄f̄ oumamoaneyi.” n̄iyaiwiro mé Gorixo wik̄f̄ r̄f̄á ápiáw̄n̄in̄j̄f̄ wón̄in̄j̄p̄i xe ayo w̄imeáwin̄igin̄ri s̄in̄w̄f̄ win̄fr̄ixin̄i. Bikw̄f̄yo dán̄i r̄ip̄i n̄rin̄ri eán̄in̄j̄aḡi n̄ani searar̄in̄i, “ ‘R̄ik̄ik̄ir̄f̄o yar̄iḡfápi n̄ani “Gorixon̄i p̄ir̄f̄ umamó̄m̄igin̄i.” nimón̄ar̄in̄i. R̄ik̄ik̄ir̄f̄o seaikár̄fáȳné mar̄f̄ái, n̄iwan̄in̄on̄i p̄ir̄f̄ numamori r̄in̄in̄j̄f̄ wim̄f̄ar̄in̄i.’ Ámin̄áo e r̄in̄fr̄in̄i.” Bikw̄f̄yo dán̄i e n̄rin̄ri eán̄in̄j̄aḡi n̄ani “Sewan̄in̄j̄f̄ȳné ‘P̄ir̄f̄ oumamoaneyi.’ n̄iyaiwiro x̄ixe m̄iwipa éfr̄ixin̄i.” searar̄in̄i.

20 E mepa nero Bikw̄f̄yo dán̄i re n̄rin̄ri eán̄in̄j̄pa éfr̄ixin̄i, “Jox̄t̄ t̄ni s̄m̄f̄f̄ t̄ni inar̄iḡfáȳf̄ agw̄f̄ wiar̄in̄j̄aḡi n̄win̄r̄n̄á aiwá m̄in̄i wir̄f̄in̄i. Gw̄n̄f̄ yeáȳf̄ wiar̄in̄j̄aḡi n̄win̄r̄n̄á iniiḡf̄ niwiri wir̄f̄in̄i. E n̄wir̄n̄á wiḡf̄ sip̄i seaiar̄iḡfápi n̄ani ayá wimor̄f̄in̄i.” Bikw̄f̄yo dán̄i e n̄rin̄ri eán̄in̄j̄pa éfr̄ixin̄i.

21 Rikikírfo seaikárfáyo xixe sipí niwirónáyf, ayf seyfné xopírárínñf seaiarñoi. Sewanñfýfné pirf oumamoaneyñri nerónáyf, sewanñfýfné samñfññf imixinarñoi. Seyfné e mepa nero nanñni niwirónáyf, xopírárínñf wiarñoi. Ayináni sa apñni éfríxñni.

13

“Gapimanfyo simañwýónñf yeáyf wurñfwanigñni.” urñf nánrñni.

1 Ámá ayf ayf gapimanfyo simañwýónñf yeáyf wurñfñríxñni. Gapimanf wí nimóniróná wigf dñfyo dáni imónarigfámani. Gorixoyá dñfyo dáni imónarigfárñni. O xe oimónfpoynñri sñwá wñnarñfýfnñ gapimanfýf imónarigfá enagf nánñ rarññni.

2 Ayináni gapimanfyo ámá gíyf wiaikianñro nerfnáyf, ayf Gorixo “E oimónfpoynñri.” yaiwinñpñ eni prf rakianñro yarñoi. Ámá e éfáyf rfa meárñanñro yarñoi.

3 Ayf rñpñ nánñ seararññni. Gorixo gapimanf nimónñro seameñweagfáyf nanf yarigfáyo enf óf wimixfñríxññri wimixñfmani. Sipí yarigfáyo enf óf wimixfñríxññri wimixñfñri. “Neameñweagfáyf nánñ wáyf mepa oemñni.” niseaimónñfnáyf, nanñni erñni. E yarñagfa sñwá niseaññfnáyf, yayf seamepñfárñni.

4 Seameñweagfáyf Gorixo seyfné nanf seañfñríxññri wimixñf enagf nánñ seararññni. E nerñ aiwñ seyfné sipí nerfnáyf, enf óf erñni. Gapimanfýf kikiá éwanigññri iwanf fá rñxññoi? Oweoi, Gorixo sipí nera warigfáyf re oyaiwípoynñri, “O nene nánñ wikf wónñagf nánñ gapimanfýf prf e rfa neamamoarñoi?” oyaiwípoynñri seameñweagfáyf sipí yarigfáyo prf umamófríxññri wimixñf enagf nánñ seararññni.

5 Ayináni nene ayo simañwýónñf yeáyf wurñfwanigñni. “Pirf mñeamamopa epñrfa nánñni simañwýónñf yeáyf wurñfwanigñni.” marfái, “Nene wonñ wonñ negf yarñwápñ nánñ nyaiwinñfná ‘Ayo simañwýónñf niwirñfná, apánñ yarñwñni.’ yaiwianfwá nánñ eni simañwýónñf yeáyf wurñfwanigñni.” seararññni.

6 “Apánñ rfa yarñwñni?” yaiwianfwá nánñ eni gapimanfyo nñgwf takisf nánñ mñni wiarñwárñni. Gorixo neameñweañfñríxññri wimixñnowa píranñf neameñweaññro nánñ aññf minf yarñagfa nánñ seararññni.

7 Seameñweagfa gíyo pí pí mñni wipaxf imónñfñpñ ananñ mñni wífríxñni. Takisf nánñ pí pí nñgwf wipñrfa nánñ imónñgáyo sa ananñ mñni wífríxñni. Simañwýónñf yeáyf wurññpñrfa nánñ imónñgáyo e wurñfñríxñni. Wé íkwianfwýo umepñrfa nánñ imónñgáyo e uméfríxñni.

“Wñfyo dñf sipí niwirfná ñwá ikaxf rñññpñ tñni xixeni yarñoi.” urñf nánrñni.

8 Seyfné fwf éfápimñ dánñ “Nñgwf neaiapñ.” searñpaxfýfné mimónñpa éfríxñni. Apñ mimónñ “Dñf sipí neañ.” searñpaxfññni imónñfñríxñni. Pí nánñ marfái, ámá wo wíyo dñf sipí niwirfná ñwá ikaxf eaññfñpñ tñni xixeni yarñf enagf nánñ rarññni.

9 Bñkwfyo dánñ rñpñ rñpñ rñññfýf, “Meañgáýfné wí tñni fwf minñpanñ. Niwíapññmearñ ámá mñpñkpanñ. fwf mñmeapanñ. Amñpí wayá nánñ sñwá fwf mñwññpanñ.” apñ apñ rñññfýf tñni sekaxf ámi bñ eni rñññf enánáyf, nññ nawíni nñkwierorfná sekaxf ná bimñni, Jisaso “Jñwanññoxi nánñ dñf sipí inarñfpa ámá wíyo nánñ dñf sipí wífríxñni.” rññfñpimñ íkwíkwírf inñagf nánñ seararññni.

10 Ámá wo womi nepa dñj sîpî nîwiríná sîpî bî wiarîñfmanî. Ayínánî “Ámá wigf wínîyo dñj sîpî nîwirínáyf, ñwáf ikaxf rîñîñyfyf tññî xîxenî yarîñoî.” seararîñîñî.

“Jisaso weapîñfáyi añwi e enjagi nánî píránîñj éwanîgîñî.” urîñj nánîñîñî.

11 Rîpî enî osearîmîñî. Agwî ríná nene ñweañwáíná nánî seyfné ñîjfé imónîñoî. Sfá Kiraiso nîweapîrî yeáyf neayimîxemeanfáyi nene dñj iwamfó wîkwíróáná ná jfami imónîñjpa sîñî e mimónîñjagi nánî sá wegíáyfné wiápnîmeapaxíná rîxa rínárñî.

12 Sfá ñiyîga nútsáná rîxa wáf nókía warîñjpa sfá nene xwáf tfyo ñweañwáf nánî imónîñjyí rîxa nóra warîñî. Kiraiso weapîñfá nánî añwi e imónîñjagi nánî ámá aikf ñîrîrîñî tarîgíápa amîpî sîpî árñwîyíná yarîgíápnî pññî wiárîrane ámá mîxf nánî ikñnarîgíápa amîpî ñañj ikwáwîyíná yarîgíápnî íá xîrîrane oyaneýî.

13 Ámá ikwáwîyíná píránîñj yarîgíápa neranéná papîkí erane uyñîñî erane mepa éwanîgîñî. Ámá wí tññî fwáf inîrane iyf ede dánî onarîgíápnî monîpa éwanîgîñî. Xeanîñj rîñîmerane sîpî dñj yaiwinîrane mepa éwanîgîñî.

14 E mepa nerane negf Ámíná Jisasi Kiraiso wimónarîñjpnî aikññîñj ñîyínîrane fwáf nánî feapá neainarîñjpnî yanî nánî wí dñj mîmopa éwanîgîñî.

14

“Sérîxîmeáyo xwîyáfá numearîro ‘Sîpî yarîñoî.’ murîpanî.” urîñj nánîñîñî.

1 Ámá Jisasomî dñj nîwîkwíroríná wigf dñj samîñj nîwero ududf nîwinîro “Apî nerfnáyf, Gorîxo negf yarîñwápnî nánî yayf enîrñenîñoî?” yaiwinarîgíáyo seyfné ananî umímîñîpoyî. Ayf tññî xwîyáfá xîmîxîmî inîpñrî nánî umímîñîpñrî nánî mîseararîñîñî. Ñaññîñî nero umímîñîpñrî nánî seararîñîñî.

2 Ámá Jisasomî dñj nîwîkwíroríná wigf dñj enj neánîro wí ududf mîwinîpa nero “Apî nerfnáyf, Gorîxoyá sîñwfyo dánî ananî yarîñwîñî.” yaiwinarîgíáyf pí pí reaxf winñpnî ananî narîgíárñî. Ámá Jisasomî dñj nîwîkwíroríná wigf dñj samîñj wearîgíáyf ñañwáf mîñf aiwánî narîgíárñî.

3 Ámá “Pí pí reaxf winñpnî ananî ñîpaxñrîñî.” ñîyaiwîro narîgíáyf ámá “Ñañwáf ñîñîpaxñmanî.” ñîyaiwîro mînarîgíáyo peayf mîwianîpa oépoyî. Ámá ñañwáf mînarîgíáyf enî pí pí reaxf winñpnî ananî narîgíáyo xwîyáfá numearîro “Ñîpîkwîñî mîyarîñoî.” murîpa oépoyî. Ayo Gorîxo rîxa umímîñîñj enjagi nánî rarîñîñî.

4 Pí pí ananî narîgíáyo xwîyáfá numearîro “Ñîpîkwîñî mîyarîñoî.” urarîgíá gîyfné ámá woyá xîñáiwánîñj ñîmónîro omîñj wîiarîgíáyo xwîyáfá numearîranénáyf, “Apánî yarîñwîñî.” rîseaimónarîñî? Oweoî, xwîyáfá numearîríná “Sîpî yarîñoî.” urîñî numímîñîñî “Ananî yarîñoî.” urîñî epaxo ná wonî wigf bosîworîñî. Ayf ñañwáf ñîñîñîñîñî, mîñîpa nerñîñîñî, wigf bosîwo —O Ámíná Gorîxorîñî. Oyá dñj tññî xfomî dñj nîwîkwíróa upaxf enjagi nánî o ananî umímîñîñîñî.

5 Ámá wí “Sfá ayî wí tññî xîxenî mimónîñî. Gorîxoyá sîñwfyo dánî ayá tññîñî rífa imónîñî?” yaiwiarîgíárñî. Wí “Sfá wîyî seáyf e mimónîñîñî Gorîxomî yayf umeañwáf nánî apánî rífa imónîñî?” yaiwiarîgíárñî. Ámá ayf ayf “Sfá wîyî seáyf e imónîñîñîñî? Nññî axñpnî imónîñîñîñî?” ñîyaiwîríná “Ñîñî e rîyaiwiarîñîñî?” ñîyaiwîrî ipîmónîñîñîñî.

6 Ámá “Sfá ayi seáyí e imóniñfyríani?” niyaiwiro xfdarigfáyí Ámináo nene yariñwápi nání yayí owininiri nání e yariñfáriní. Ámá pí pí reaxí winípi narigfáyí ení Ámináo nene yariñwápi nání yayí owininiri nání narigfáriní. Ayí anani níniróná wigí narigfápi nání Ámináomi yayí wiarigfá enagi nání rariñiní. Ámá nanwí mñnarigfáyí ení Ámináo nene yariñwápi nání yayí owininiri nání “Api mñnupa oyaneyí.” niyaiwiro xfdarigfáriní. Ayí ení wigí narigfápi nání Gorixomi yayí wiarigfáriní.

7 Ayí rípi searariñiní. Negíyí wo xfomíní yayí winíní nání sñf ñweapaxfmaní. Xfomíní yayí winíní nání “Opémíní.” yaiwipaxfmaní.

8 Nene siní sñf niñwearíná ayí Ámináo nene yariñwápi nání yayí owininiri yariñwáriní. Pí pí nerfná Ámináo yayí owininiri yariñwáriní. Niperfná ení yayí owininiri peariñwáriní. Ayínáni nene niñperfnáraní, siní sñf niñwearínáraní, newaniñene yayí inanfwaniri mé sa Ámináo yayí winínfa nání éwanigíní.

9 Ayí rípi nání searariñiní. Kiraiso ámá pegfáyo tñni mípé siní sñf ñweagfáyo tñni wigí Ámináo imónimfániri ríxa niñperí ámi wiápnimeañf enagi nání searariñiní.

10 Kiraiso ámá niyfyá Ámináoni imónimigíniri niñperí wiápnimeañf aí dñf samñf wegíayíné pí nání segí séríxímeá dñf ení eánñf tífáyó xwiyfá numearíro “Sípí yariñoi.” urariñoi? Dñf ení eánñf tífáyíné ení pí nání segí séríxímeá dñf samñf wegíáyó peayí wianariñoi? Gorixó ámá niyoní xwíríxí umenfáyi niñnenení neamenfá enagi nání searariñiní.

11 Bìkwíyo dání re niñiniri eánini, “Ámináo re riñfíriní, ‘Anñf noní ñweañáoni, niñwanñoni imóniñápimi dání searariñiní. Ámá nñni Gorixoní nání xómñf niyíkwiróná yayí niñimero woákíki niñiróná “Niñyoní nání Ámináoxí, ayí joxíriní.” niñipírfáriní.’ Ámináo e riñfíriní.” Bìkwíyo dání e niñiniri eánñagi nání “Ámá niñnenení xwíríxí neamenfáriní.” searariñiní.

12 Ayínáni nene niñfá re imóniñwini. Pí pí newaniñene enwápi nání Gorixó xwíríxí neamearfná “Ayí api nání e enwáriní. E enwáriní.” nura wanfwáriní.

“Séríxímeáyo óreámioapaxí imóniñfpi mñwíwapíyipaní.” urñf nánirñni.

13 Ámá niyoní xwíríxí umenfo, ayí Gorixó enagi nání Jisasomi dñf wíkwíronwaéne xwiyfá xixe niñmearinirane “Niñikwini mñyariñoi.” riñariñwápi siní mñriñnupa nerane dñf píranñf re neyírori éwanigíní, “Negí niñíxímeá sípí epírxiniri nikíriñpeañpaxí imóniñfpiraní, nóreámioapaxí imóniñfpiraní, bí mñwíwapíyipa éwanigíní.” Dñf e neyírori éwanigíní.

14 Nioní Áminá Jisaso tñni ikárinñápimi dání niñfá niñoniri dñf re niyaiwiri niñimónini, “Pí pí ámá narigfápi niñirfná bí piáxf weánipaxí menini.” niyaiwiri niñimónini. E nerñf aí ámá “Api niñirfná piáxf neánipaxírfani?” yaiwiarigfá gíyí gíyí ayfni aiwá api piáxf weánipaxí imónini.

15 Segí dñf tñni “Api anani niñpaxípirini.” niyaiwiro niñiróná wíwapíyariñfápimi dání séríxímeá axípi nemáná “Sípí imóniñfpi nñáonirfani?” niyaiwiri xwíríxí nikíxénirfnáyí, “Ayo siní dñf sípí niñwirane píranñf umeariñwini.” riñseaimónariñi? Kiraiso yeáyí uyimíxemeámfániri upeñf enagi nání séríxímeáyo segí narigfápi dání xwíríxí mñwikíxepaní.

¹⁶ Ayínání segí “Ananí nípaxípríní.” niyaiwirí narígíápimí séríxímeá wí niseaxídro axípi neríñípimí dání piaxí níweánírnáyí, áamá wí segí yarígíápi nání “Ayí sípí imóníñípi yaríñoi.” ríprírxíníri apí e mepaní.

¹⁷ Ayí rípi nání seararíñíní. Goríxo, xwioxíyo páwianíwáomí ínímí níwurníranéná ayí xwíyá íniígí t́níní aiwá t́níní nání “Apí nípaxípríní. Apí mínípaxípríní.” raníwá nání ínímí wurínaríñwámaní. Ayí wé róníñí imóníñípi xídírane áamá t́níní píyá wírnírane kwíyí Goríxoyápipimí dání dñí nífá neainíri yaníwá nání ínímí wurínaríñwáriní.

¹⁸ Áamá e nero Kiraisomí xídarágí gíyí gíyí Goríxo “Ayí apání yaríñoi.” yaiwirí áamá “Ayí mímíwiáro xíxeni yaríñoi.” ríro yarígíáyí enagí nání raríñíní.

¹⁹ Ayínání “Nene yaríñwápipimí dání áamá níwayíroníro ñwearo wigí dñí wíkwíroarígíápi yóí imóníro epaxí imóníñípiní oyaneyí.” niyaiwiro xáíw ífá xírírxíní.

²⁰ Aiwá segíyí wí “Ñwáriní.” yaiwiarígíápi níníñíñípipimí dání Goríxo emíníri yaríñípi mípíneamóníñí oyaneyí. Pí pí áamá narígíápi Goríxoyá síñwíyo dání ananí nípaxí imóníñagí aí áamá bí níníri wíyo óreámioanírí wímíxáná ayí sípí yaríní.

²¹ Nanwí nínírnáraní, iniígí wainí nínírnáraní, pí pí nerírná apimí dání segí séríxímeá óreámioapaxí imóníñípi mepa nerónáyí, ayí naní yaríñoi.

²² Seyíné woxíní woxíní Goríxo síñwí raníñe dání “Iniígí wainí t́níní nanwí t́níní nání emíápi nání e ipí ríyaiwíñíní?” niyaiwiro ipímónírxíní. Áamá iniígí wainí t́níní nanwí t́níní nání dñí níyaikirómáná “E nerírná ayí ananíriní.” yaiwinarígíápiní xídarágíáyí wigí dñípi “Nioní sípíní yaríñíní.” míyaiwinípa yaríñagí nání yayí winaríñíriní.

²³ E nerí aiwí áamá wigí dñí t́níní “Nioní apí nínírná Goríxoyá síñwíyo dání nípíkwíní mimóníñáná rífa naríñíní?” yaiwinarígíápi níwíakíníri nerírnáyí, wigí dñíyo dání “Sípí rífa yaríñíní?” yaiwinarígíáriní. Ayí “E nerírná apáníriní.” yaiwinarígíápi t́níní xíxeni mé níwíakíníri nání wigí dñípipimí dání “Nioní sípíní yaríñíní.” yaiwinarígíá enagí nání raríñíní. “Goríxoyá síñwíyo dání ayí e ananí epaxeneríní.” míyaiwiní enípi aríki nerírnáyí, ayí íwí yaríñoi.

15

“Negí neaimónaríñípipimíní míxídní wíníyí wimónaríñípipimí ení xídíwanígíní.” uríñí náníriní.

¹ Nene Jisasomí dñí níwíkwíroranéná dñí ení eáníñí t́ñwaéne negí neaimónaríñípi náníní míxídní re yaiwíwanígíní, “Áamá Jisasomí dñí níwíkwíroro aí wigí dñí samíñí wegíáyí amípi Goríxoyá síñwíyo dání ananí epaxí imóníñípi nání ududí nero ‘Nepa e epaxímaní.’ niyaiwiro xídarágíáyírfaní?” níwíawimáná níyunírane éwanígíní.

² E neranéná nene dñí samíñí wegíáyo naní wíiaríñwápipimí dání síkíki oomíxaneyíníri wigí yayí winípaxí imóníñípipimí xídíwanígíní.

³ Ayí rípi nání seararíñíní. Kiraiso aí xegí wimónaríñípipimíní míxídní xífo Goríxomí uríñípi nání Bíkwíyo re níriníri eáníñípa, “Áamá joxí ikayíwí rímeararígíápi ayí nioní ení nírfáriní.” Bíkwíyo dání apí níriníri eáníñípa Goríxo wimónaríñípipimíní xídíñí enagí nání re seararíñíní, “Negí neaimónaríñípipimí míxídní dñí samíñí wegíáyí wimónaríñípipimí xídíwanígíní.” seararíñíní.

4 Xwiyá eníná Bìkwíyo níriri eagfá giyf giyf nene fá nìroranéná éwapíníwanigíniri eagfáriní. fá nìroranéná aníj miní xfdípxaf imónirane dñj sixí ínirane enwápimi dáni dñj Gorixo neaiinfápi nání ikwímófríxiníri eagfáriní.

5 “Gorixo —O áamá dñj sixí íniro xfomí aníj miní xfdíro epíri nání anani wimíxaríjoriní. O seyíné ‘Kiraisí Jisaso enípa nerane oxídaneyí.’ nìyaiwiróná dñj axípiní xíriro nawíní nimónimáná píraníj ñwearo éfríxiníri seaimíxíwinigíní.” nimónariní.

6 “Seyíné dñj axípiní tígfáyíné nimóniro nání maní ná bámi dáníñj nírro omí —O negí Áminá Jisasi Kiraisomí xanoriní. Omí seáyí e uméfríxiníri e seaimíxíwinigíní.” seararíjini.

“Kiraiso ‘Émáyo ení yeáyí uyimíxemeáimigíní.’ yaiwiníjpi tñí xixení e eníriní.” uríj nániríní.

7 Ayínáni Kiraisomí dñj wíkwíroaríjwaéne yaríjwápimi dáni áamá Goríxomí seáyí e umepírfá nání “Kiraiso neamímíníjpa negí wíníyo ení oumímínaneyí.” nìyaiwirane xíxe míminíwanigíní.

8 Nioní seararíjapi, ayí rípiriní. Kiraiso “Gorixo dñj uníwírírípxaf imóníjoríani?” yaiwinírane “Aríowamí Gorixo wíj símímaníyo dáni ‘Níseaiimífaríní.’ réroaríjpi xixení neaiinjíríani?” yaiwinírane yaníwá nání xfo iyí símí sfó wákwiníjwaéneyá inókíníj nimóníri arírá neaiinjíríní.

9 Judayene arírá neaijíní maríái, émáyí ení Gorixo wá nìwianíri winí enagi nání xfomí yayí uméfríxiníri ayo ení Kiraiso arírá winíriní. Émáyí nání nioní seararíjapi Bìkwíyo níríníri eáníj tíyí tñí xixení imóníjagi nání seararíjini. Wí e ayí re níríníri eáníni, “Ayínáni áamá émáyí aríá egíe dáni Goríxoxí nání woákíki wirí díxí yoí nírírfná soníyo dáni ríri emífaríní.” níríníri eáníni.

10 Ámi wí e ení re níríníri eáníni, “Émáyíné Gorixo xegí Judayí tñí yayí éfríxiní.” níríníri eáníni.

11 Ámi wí e ení re níríníri eáníni, “Émáyíné nìyínéni Ámináomí yayí uméfríxiní. Áamá nímíní ñweagfáyí níní yayí uméfríxiní.” níríníri eáníni.

12 Ámi wíá rókiamoagí Aisaiáo níríri eanjípimi ení re níríníri eáníni, “Xíáwo Jesioyá piáxfíyo dáni wo níwiaroríná míxí ináyí nimóníri émáyo umeníweanfáriní. Émáyí dñj ‘Píraníj neaiinfó, ayí oríani?’ nìyaiwiro wíkwímopírfáriní.” níríníri eáníjagi nání seararíjini.

13 “Gorixo —O áamá dñj ‘O naní e neaiinfárfani?’ nìyaiwiro wíkwímoarígíapi nání wimíxaríjoriní. O seyíné xfomí dñj nìwíkwíroríná dñj nífá seainíri nìwayíroníro ñwearo epírfá nání xwapí ayá wí seaiíwiníginí.” nimónariní. Seyíné ení eáníj oyá kwíyípi ení sixí seaeámíxíjípimi dáni “Gorixo e neaiinfárfani?” nìyaiwiro dñj nìwíkwímoríná ayá wí wíkwímófríxiníri “Gorixo api seaiíwiníginí.” nimónariní.

Poro xfo émáyo wá uríméjpi nání yayí winíj nániríní.

14 Gí níríxímeáyíné, nioní ení seyíné nání dñj re nìseaiiwiri nípímóníni, “Ayí wíj wíníyo naní wíipaxí imóníjpi nání níjía imóníro wíwiní xíxe éwapínípxaf imóníro egfáyí enagi nání wíníyo naní imóníjpi onímíapi bí míwíi xwapí ayá wí nìwíia warígífaríní.” nìseaiiwiri nípímóníni.

15 E nìsearíri aí seyíné xwiyá bí bí dñj seaimómí nání payí rína neáa nuríná ayá ígígf mé níríri eáariní. Ayí rípi nániríní. Gorixo wá nìwianíri

16 Kiraisi Jisaso nani émayo wá uríwiniḡini niriḡeaniḡini. Émayí xegí kwíyí áamá xíoyá wimixariḡipimi dani aiwá peaxí tiniḡi Gorixo wimónariḡipiniḡi oimónipoyiniḡi nioni áamá apaxípa nimóniri yarigíaniḡi nerína xwíyí Gorixo tíamini imóniḡi yayí neainipaxí imóniḡipi wá urariḡariḡini.

17 Ayinani Kiraisi Jisaso tni ikarinḡaoni enagi nani Gorixomi nuxídirina yarigipi nani mixí meakiniḡipaxirini.

18-19 Nioni seayi e nikariniri amipi wí nani mirí sa Kiraiso nioni yarigipimi dani enipi naniḡi orimini. Nioni émayí tíḡimini wá uriri Gorixoyá kwíyipi ení nímixiḡipimi dani emimí tni ayá riwamónipaxí imóniḡipi tni wíwapiyiri yarina ayí aría niniro nani Jisasomi diḡi wíkwírogíariḡini. Ayinani iwamó Jerusaremi dani néra neméisána Iririkami piropenisí tíḡi e nani ami ami nemerina xwíyí Kiraiso nani yayí neainipaxípi nimini ía meariḡanigini.

20 Api e nerina “Kiraiso nani niḡí ía imóniḡíamí ourimemini.” minimóní “Mají ía imóniḡíamí ourimemini.” niyaiwiri e enariḡini. “Áamá wo síḡa aní nani xami tiwayiroḡíyo omirimini.” minimóniḡi enagi nani e enariḡini.

21 “Mají ía imóniḡíamí ourimemini.” ninimóniri enapi Bíkwiyo re niriḡiri eaniḡipi tni xixeni imónini, “Áamá o nani sini murémeaniḡiyí siḡwí winipíríariḡini. O nani xwíyí aría miwigíayí niḡí ía imónipíríariḡini.” E niriḡiri eaniḡipi tni nioni enapi tni xixeni imónini.

“Sipeni nani nurina Romiyo imani seamúrómíariḡini.” urigí naniḡini.

22 Ayinani seyíne tíamini obiminiḡi xwapí ayá wí ninimóniri aí e enapi áxenwarí niniḡa warigagi nani wí nibipaxí nimóniḡímani.

23 E neri aí nioni tía rímini wí e sini urimepaxí mimónipa eri xwiogwí obaxí nimúroarína eni ámi ámi “Romiyí tíamini úimigini.” nimónayiri ení enagi nani

24 nioni “Sipeni piropenisíyo nani nurina seyíne eni siḡwí niseaga seamúrómíḡini.” nimónariḡini. “Seyíne tni xwíyí niseariḡwaxa seamúroarína gí diḡi bi yayí oniniḡiri óf e nani aiwá bi niapowaríriḡini.” nimónariḡini.

25 “E éimigini.” ninimóniri aí anigwi áamá Gorixoyá imóniḡí Jerusaremi ḡweagíayo arira wiminiḡi e nani warigini.

26 Áamá Gorixoyá imóniḡí Masedonia piropenisíyo tni Griki piropenisíyo tni ḡweagíayí, ayí áamá Gorixoyá Jerusaremiyo ḡweagí díwí ikeamónariḡíayo arira wíwaniginiḡi raúroariniḡí enagi nani nioni nigwí api nimeámi e nani warigini.

27 Wíwanigiyí wigí diḡi tni yayí nero “E éwanigini.” rinigíawixini. E neri aí “Émayí ayo arira miwipaxí imóniḡíayirini.” riseaimónariḡini? Oweoi, Judayí Jisasomi diḡi wíkwírogíayo dani émayí xwíyí yayí neinariḡipi aría niwiro diḡi niwíkwírorina kwíyí tíḡíayí nimóniro nani wíwanigiyí eni ayo wigí amipi bi tni arira wipaxí enagi nani rariḡini.

28 Ayinani wigí raúroariniḡíapi nimeáa nuri mini niwirí “E niremorina éimigini.” nimónariḡipi nipiḡi niyárimoni Sipeni piropenisíyo nani nurina seyíne tíḡimani seamúrómíariḡini.

29 Nioni re niyaiwiri niḡí ía imóniḡini, “Seyíne tíḡimini nibiri seaimeána Kiraiso naní nianeairina bi onimiápi mianeainí ayá wí neainíariḡini.” niyaiwiri niḡí ía imóniḡini.

30 Gí niriḡimeáyíne, anigwi ení rirémixí bi rípi oseaimini. Seyíne negí Ámina Jisasi Kiraiso nani diḡi moro negí niriḡimeá nani diḡi sipí wianíwá

nání kwíyíþimí dání imóníþwáþí nání dñþ moro nero Poroní tñní nawíní gwí nímóníro nioní nání aníþ miní Goríxomí ríxíþ nuríyífríxíni.

³¹⁻³² Nioní Goríxo níwimóníþíþimí dání seyíné títámíni yayí tñní nibíri seyíné tñní xwíyíþá níþwearíþimí dání dñþ síxí ínimíþa nání ríxíþ re nuríyífríxíni, “Judia þíropenístíyo þweagíþá xwíyíþá yayí neainaríþþí aríþa míwí wíakíaríþgíþá omí wíþáþimí dání éí umíneí.” nuríyífríxíni. Nioní Jerusaremí nírémoríþná ení ámá Goríxoyá e þweagíþá aríþa nioní wimíþáþí nání yayí winíwíníþíþí Goríxomí ríxíþ nuríyífríxíni.

³³ Goríxo —O ananí ámá níwayíróniro þweapíþí nání wimíþaríþoríni. O seyíné dñþ seakíþkayówiníþíni. “Apí e éwiníþíni.” nímonaríni.

16

Yayí Poro wíowáríþþí náníþíni.

¹ Nioní negí níþíxímeái Þibíyí ríniþí —Í Jisasoyá stíyíkí imóníþgíþá Segíria þweagíþáyo saní wuríþnaroaríþ wíríni. “Í apíþá awíaxí wíríni.” seararíþni.

² Í seyíné títámíni nibíþíþná seyíné “Í ení Ámínáo tñní ikáríniþ wíríþaní?” níþaiwíro umímíþfríxíni. E neríþná úrapí míwí ámá Goríxoyá imóníþgíþá wigí wíniþyo umímíþþaxí imóníþþa axíþí numímíþniro pí pí nání ikeamóníþagí níwíníþróna aríþa wíríþíni. Ayí ríþí náníþíni. Í ámá ayá wíyo aríþa wírí nioní ení aríþa níþí þaríþí enagí nání raríþíni.

³ Þírísírímí tñní xíagwo Akwíraomí tñní “Poro yayí eaiwárénaþíþoi.” uríþoyí. Ayaú nioní Kírísí Jisasomí níþíþíþí þaríþáþí nání gwí nímoníþgíþáyaúríni.

⁴ Nioní éí níþíþmíþíri nání yoí mayí nímoníþri egíþyaú enagí nání Goríxomí yayí wíaríþaríni. Nioníþí maríþá, éma Jisasoyá stíyíkí imóníþgíþá níþíþí þweagíþá ení ayaú nání yayí wíaríþgíþaríni.

⁵ Jisasoyá stíyíkí imóníþgíþá xíþomí yayí wíaníro nání aní ayaúyáiwámí awí eánaríþgíþáyo ení “Poro yayí seaiwárénaþíþoi.” uríþoyí.

Epínítasomí —O gí dñþ síxí uyiþáoríni. Esia þíropenístíyo ámá níþí þíni enáná xámí Kírísíomí dñþ wíkwíþroþo, ayí oríni. Omí ení “Poro yayí síowárénaþíþoi.” uríþoyí.

⁶ Maríaímí —Í seyíné aríþa oseaimíþí aníþ miní eníþíni. Ímí ení “Yayí síowárénaþíþoi.” uríþoyí.

⁷ Adíroníkíþomí tñní Júníþomí tñní awaúþí ení “Yayí eaiwárénaþíþoi.” uríþoyí. Awaú nioní tñní axíþwíþoneríni. Awaú nioní tñní nawíní gwí aníþyo þweaþwáwaúríni. Nioní þíni Kírísíomí dñþ míwíkwíþroþáná awaú xámí o tñní ikáríþíþíwaú imóníþgíþíni. Wáþ wuríþmeiaríþgíþá seáyí e imóníþgíþá wáuríni.

⁸ Abíríetasomí —O Ámínáoþá wo nioní dñþ síxí uyiþáoríni. Omí ení “Yayí síowárénaþíþoi.” uríþoyí.

⁹ Ebanomí —O Kírísíomí níþíþíþí þaríþwáþí nání gwí nímoníþíþí wóríni. Omí tñní gí dñþ síxí uyiþáo, Sítekíþomí tñní awaúþí ení “Yayí Eaiwárénaþíþoi.” uríþoyí.

¹⁰ Aperíþomí —O Kírísíomí níþíþíþíþná míþmíþwíaró þíráníþí xíþaríþþagí wíþaríþwá wóríni. Omí ení “Yayí síowárénaþíþoi.” uríþoyí.

Arísítoburasoyá aníwámí wearíþgíþáyo ení “Yayí seaiwárénaþíþoi.” uríþoyí.

¹¹ Yegí axowawí Xerodíþomí ení “Yayí síowárénaþíþoi.” uríþoyí.

Nasíþasoyá imóníþgíþáyo —Ayí Ámínáoþá wí imóníþgíþáþíni. Ayo ení “Yayí seaiwárénaþíþoi.” uríþoyí.

¹² Tíraipinaími t́ni Tíraiposaími t́ni —Ípaú Ámináomi nix́diríná ámá wí ení oxídf́poyíniri ŕwí nírkwíniri aníj́f miní yariǵípaúrini. Ípaúmi ení “Yaý eaiwárénapíjoi.” uŕpoyí.

Gí d́j́f síxí uyiñáo, Pesisomi —O Ámináomi nix́diríná wíniýf ení d́j́f owíkwíŕf_poyíniri aníj́f miní yaríjorini. Omi “Yaý siowárénapíjoi.” uŕpoyí.

¹³ Rupasomi —O Ámináomi nix́diríná mowíá x́daríjomaní. Omi “Yaý siowárénapíjoi.” nuriróná xínáimi —Í omí xínái gí inókíníj imóníjirini. Ími ení e uŕpoyí.

¹⁴ Asigiritasomi t́ni Pírigonomí t́ni Xemisomi t́ni Patírobasomi t́ni Xemasomi t́ni negí níríxímeá awa t́ni jweaǵáyo ení “Yaý seaiwárénapíjoi.” uŕpoyí.

¹⁵ Pirorogasomi t́ni xiepí Juriaími t́ni Neriasomi t́ni xínapími t́ni Oribasomi t́ni ámá Goríxoyá imóniǵá aý t́ni jweaǵáyo ení “Yaý seaiwárénapíjoi.” uŕpoyí.

¹⁶ Jisasoyá síyikí imóniǵáyíné yaý niniróná yaý óf eánenírxini. Jisasoyá síyikí imóniǵá jweaǵá apí apí nípiní yaý seaiwárénapíjoi.

“Ámá xepíxepá orónaneyiníro seaiwapíyariǵáyí síjwí wí_naxídf́rxini.” uríj́f nánirini.

¹⁷ Gí níríxímeáyíné, ení rírémíxí bí rípi oseaimini. Seyíné ámá míxí oríní_poyíniri seaiepísiro óreámioápoyíniri seaiwapíyiro yariǵáyo —Aý none seaiwapíyíjwápi níwiaíkiro xegí bí seaiwapíyaníro yariǵáyírini. Ayo síjwí wí_naxídf́poyí. Síjwí níwí_naxídf́róná aý t́ni gwiaumí minípa époyí.

¹⁸ Aý rípi nání seararíjini. Ámá e yariǵáyí nepa Áminá Kíraisoyá xínáiwáníj nímoníro omíj́f wíiariǵáyímaní. Reax́f wínaríjpi nánini d́j́f nímoró yariǵáyírini. Aý díyimání ikaxí nuríro weyí umearariǵá_pimi dání ámá maíwí “E neaiwapíyaníro ŕa yaríjoi?” míyáiwí eǵáyo yapí wíwapíyariǵárini.

¹⁹ “Romí jweáyí xwíyíá yaý neainaríjpi ŕwí mumó píraníj x́daríjoi.” ríníjpi aní níminí yaní iwénímení enagí nání nioní seyíné nání yaý ninarini. E nerí aí ámá nioní seararíjáyí yapí seaiwapíyipírxiniri seyíné naní imóníjpi nání d́j́f émf saímí moró sípí imóníjpi nání majíá ero oimóní_poyíniri nímonaríjagí nání raríjini.

²⁰ Nioní seararíjapi seyíné xíxeni nerínáyí, Goríxo —O anani ámá níwayiróníro jweapí_ŕa nání wímíxaríjorini. O síni mé obomi xopíraráf níwimáná seyínéyá suyímanjwíyo wáriníárini.

“Áminá Jisaso wá seawianíwínigíni.” nímonarini.

“Ámá tíyí yaý seaiwárénapáoí.” uríj́f nánirini.

²¹ Timotio —O Kiraisomi nix́dirí yaríjapi nání gwí nímoníj worini. O yaý seaiwárénapíjoi. Nioní t́ni axígwíowa, Rusiaso t́ni Jesono t́ni Sosipatao t́ni ení yaý seaiwárénapáoí.

²² Tetiasoni —Nioní Poro áwaní níraríná payí rina eaaríjónirini. Nioní ení Ámináoyáyíné yaý seaiwárénapíini.

²³ Gaiaso —O Poroní xegí aníyo jweanáná píraníj nímeaaríjorini. Jisasoyá síyikí imóniǵá aní rípimi jweaǵáyí xegí aníyo awí eáníprí nání umímínaríjorini. O ení yaý seaiwárénapíjoi. Erasítasó —O aní rípimi dání gapímaníyíyá nígwí menjweanjorini. O t́ni xogwáo Kwotasó t́ni awaú ení yaý seaiwárénapíini.

²⁴ [Ámíná Jisasi Kiraiso seyíné niyínéní wá seawianfwinigini. “E imónfwinigini.” nimónariní.]

“Gorixomi seáyimi uméwanigini.” urif nánirini.

²⁵⁻²⁶ Seyíné xwiyíá yayí neainarifipi —Xwiyíá api Jisasi Kiraiso nání nioní wáf urarifápi tñí xixenirini. Api eníná dání ínimí yumíí imónifpirini. Ínimí yumíí nimóga bagí aiwi agwi ríná ríxa wíá wókímíxínifpirini. Émá nimíni ñweagfáyí wí arfá niwiro dñf owíkwírópoyiní Gorixo —O anif noní ñweañorini. O eníná dání “E imónfwinigini.” rárifpa wíá rókiamoagfáwa eagfápi wáf urimearifwápimi dání émá nimíni ñweagfáyí tñf e ríxa síhání áwaní rinárinifpirini. Xwiyíá api xáiwí íá oxírfpoyiní seaimíxípxo, ayí Gorixorini.

²⁷ Dñf émf saímí morí ñwíá imónirí eno, ayí onirini. Omí Jisasi Kiraiso neañifpi nání dñf nímorifpimi dání yayí seáyí émi oumeaneyí. “E éwanigini.” nimónariní.

Payí Poro Koriníyo ñweáyí nání xámi eañinaríní.

Payí rina Jisasoyá s̄yik̄yí an̄í yoí Koriníyo ñweaḡáyí nání Poro xámi n̄ir̄ir̄i eañinaríní. An̄í apí Ḡirik̄iyí p̄iropen̄s̄tyo xwé b̄i imón̄iñ̄p̄ir̄in̄i. Poro émáyí an̄tyo wá n̄ur̄imer̄íná an̄í apimi en̄i n̄ir̄emori (Wá w̄ur̄imeiar̄iḡtá 18:1-17) xwiogwí wo n̄iñweari n̄uréwap̄yiri ámi wo s̄in̄i en̄jáná áw̄in̄i e d̄áni wí e nání n̄ur̄i n̄iñwearíná ar̄tá re wiñ̄iniḡin̄i, “Jisasoyá s̄yik̄ ímón̄iḡtá Koriníyo ñweáyí n̄ip̄ikw̄in̄i m̄iyar̄iñ̄o.” r̄inar̄iñaḡtá ar̄tá n̄iwir̄i payí ayí Poromi yar̄iñ̄í owianeȳin̄i n̄eari wiowár̄iñ̄p̄i en̄i n̄imeari nání payí rina n̄eari wiowár̄iñ̄iniḡin̄i. Ayí Jisasomi d̄iñ̄í n̄iw̄ikw̄iroro aiw̄i s̄in̄i n̄iaíw̄i p̄fopia yapí imón̄iñ̄o íw̄i s̄in̄i Jisasomi d̄iñ̄í m̄iw̄ikw̄iro n̄er̄íná eḡt̄ap̄i íá x̄ir̄iñ̄o yar̄iñaḡt̄ap̄i nání m̄ix̄í n̄ur̄ir̄i eañ̄iniḡin̄i. X̄om̄i yar̄iñ̄í payí n̄eariñ̄ip̄imi d̄áni wiḡt̄ap̄i nání en̄i áwan̄í n̄ur̄ir̄i eañ̄iniḡin̄i.

1 Poron̄i —Nion̄i Gor̄ixo xeḡí n̄iwimón̄ir̄iñ̄p̄imi d̄áni ḡí íw̄i Jisasi Kiraisoyá wá w̄ur̄imeiar̄iñ̄í wo imón̄íw̄in̄iḡin̄ir̄i wéyo íá num̄ir̄iñ̄on̄ir̄in̄i. Nion̄i neḡí n̄ir̄ix̄ímeáo, Soteniso t̄n̄i naw̄in̄i n̄iñwearíná

2 s̄yik̄í Jisasoyá imón̄iḡtá an̄í Koriníyo ñweaḡáyíñé nání —Seȳné Kiraisi Jisaso t̄n̄i naw̄in̄i ikár̄in̄iḡt̄áyíñé en̄aḡi nání s̄yikw̄í m̄in̄í imón̄íñ̄ix̄in̄ir̄i sear̄ípeañ̄ȳin̄er̄in̄i. Seȳné ámá an̄í n̄im̄in̄i ḡim̄i ḡim̄i ñweaḡtá neḡí Áminá Jisasi Kiraisomi —O Áminá ayí t̄n̄i nene t̄n̄i nání naw̄in̄i imón̄iñ̄or̄in̄i. Om̄i yayí wiar̄iḡt̄áyí n̄in̄i t̄n̄i naw̄in̄i xewan̄iñ̄oyá imón̄íñ̄ix̄in̄ir̄i wéyo íá seaum̄ir̄iñ̄ȳin̄er̄in̄i. Seȳné nání payí rina n̄eari món̄apar̄iñ̄in̄i.

3 “Neḡí ápo Gor̄ixo t̄n̄i Áminá Jisasi Kiraiso t̄n̄i awaú wá seawian̄iri seȳné n̄iwaȳir̄on̄iñ̄o ñweap̄ir̄i nání seaiiri éisix̄in̄i.” nimón̄ar̄in̄i.

“Gor̄ixo seaiap̄iñ̄p̄i nání yayí wiar̄iñ̄ár̄in̄i.” ur̄iñ̄í nán̄ir̄in̄i.

4 Seȳné Kiraisi Jisaso t̄n̄i ikár̄in̄iḡt̄áyíñé en̄aḡi nání Gor̄ixomi n̄ur̄ir̄íná x̄fo wá n̄iseawian̄ir̄íná nan̄í seaim̄ix̄iñ̄p̄i nání d̄iñ̄í n̄imori íníná seȳné nání yayí wiar̄iñ̄ár̄in̄i.

5 Ayí r̄ip̄i nání rar̄iñ̄in̄i. Kiraiso t̄n̄i ikár̄in̄iḡt̄áyíñé Gor̄ixo wá n̄iseawian̄ir̄i nan̄í imón̄iñ̄í b̄i b̄i n̄iseaim̄ix̄ir̄íná réwap̄t̄n̄ipax̄í imón̄iñ̄o n̄ij̄tá imón̄ipax̄í imón̄iñ̄o ep̄r̄tá nání b̄i on̄im̄iápi s̄ix̄í m̄iseam̄imó n̄ip̄in̄i ayá wí seam̄im̄on̄íñ̄in̄i.

6 Xw̄iȳtá Kiraiso nání yan̄í seaiap̄iñ̄wápi xwiox̄yó s̄k̄k̄k̄n̄iñ̄í seaom̄ix̄in̄iñaḡi nání

7 neḡí Áminá Jisasi Kiraiso ámi xw̄tá t̄tyo nání n̄iweap̄ir̄i piaum̄im̄í in̄íw̄in̄iḡin̄ir̄i xwayí nan̄ir̄i n̄iñwearóná e e epax̄í imón̄íñ̄ix̄in̄ir̄i xeḡí kw̄iȳp̄imi d̄áni s̄ix̄í seam̄im̄on̄íñ̄p̄i nání d̄íw̄í wí mikeamón̄iñ̄o.

8 Jisasi Kiraiso s̄tá x̄fo ámá n̄iyon̄i mí om̄om̄ix̄im̄í en̄t̄ayi nání s̄k̄k̄k̄ n̄iseaom̄ixa nun̄tá en̄aḡi nání xw̄iȳtá m̄iseaxekw̄imopax̄ȳin̄é imón̄ip̄r̄fár̄in̄i.

9 Gor̄ixo —O seȳné xeḡí xewaxo, neḡí Áminá Jisasi Kiraiso t̄n̄i naw̄in̄i gwiaum̄í in̄iḡt̄áyíñé oimón̄ipoȳin̄ir̄i wéyo íá seaum̄ir̄iñ̄or̄in̄i. O anan̄i ámá ikwiár̄in̄ipax̄í imón̄iñ̄o en̄aḡi nání “O x̄ixen̄i e neaiin̄fár̄an̄i?” yai-wipax̄ir̄in̄i.

“Jisasoyá s̄yik̄í imón̄iḡt̄áyíñé yan̄í mepayón̄ip̄an̄i.” ur̄iñ̄í nán̄ir̄in̄i.

10 Gí níríxímeáyíné, gí dínj tñní marfái, negí Ámíná Jisasi Kiraiso e wíwapíyíwínigíní nírípeañpimí dání enj rírémíxí bí oseaimíní. Seyíné níyínéní xwíyíá axípi ríro píráníñj níxíríníro ñweapírí nání xíxegíní yanj mepayónípa ero dínj axípi moro dínj aga ná bíní íá xíríro nero ñweáírixíní.

11 Gí níríxímeáyíné, áamá Kírowioyá wí níbíro seyíné nání níníróná “Ayí míxí rírowiágí inaríñoi.” níríá enagí nání seararíñjíní.

12 Wiyíné wiyíné rípi rípi rarígíá enagí nání seararíñjíní. Wiyíné “Poró neaiepísiaríñeneríní.” raríná wiyíné “Aporoso neaiepísiaríñeneríní.” raríná wiyíné “Pítao neaiepísiaríñeneríní.” raríná wiyíné “Kíraiso neaiepísiaríñeneríní.” rarígíá enagí nání enj rírémíxí seaiaríñjíní.

13 “Kíraiso ná woní imóníñagí aí síyíkí oyá imónígíáyí xíxegíní yanj epayónípaxíríní.” ríseaimónaríní? “Poró nene arírá neainíá nání íkíáyo yekwíroárígíáríní.” ríyáiwíaríñoi? Seyíné wayí níseameairíná Poromí oxídípoyíní yoí nioníyá níróro wayí seameaigíárání?

14-15 Nioní segíyí wíyo wayí mumeaípa nerí aí Kírísípasomí tñní Gaiasomí tñní awaúmíní wayí numeairí nání Goríxomí yayí wíaríñjíní. Ayínání áamá wí re rípaxí meníní, “Poroyá yoí níríríná wayí neameaigíeneríní.” rípaxí meníní.

16 Ayí neparíní. Áamá Sítepanasoyáyo ení wayí umeainjápí nání ríxa dínj níñagí aiwí ámí wíyo ení wayí umeainjárání? Nioní ríxa dínj míninaríníní.

17 Ayí rípi nání raríñjíní. Kíraiso áamáyo wayí umeaíwínigíní nírowárénapíñmaní. Xwíyíá yayí neainaríñjí xífo nánípi wá níuríméíwínigíní nírowárénapíñríní. Kíraiso yoxáfpámí níperífná neaiñjípí surífná enígíní wá níuríméíwínigíní nírowárénapífná áamá wígí dínjyo dání émí saímí nímoró uréwapíyarígíápi uréwapíyíwínigíní nírowárénapíñmaní.

“Enj eánírí níjíá seáyí e imónírí Goríxo enjpi Kíraiso síwá neainjíríní.” uríñj náníríní.

18 Xwíyíá Jisaso yoxáfpámí nene nání neapeínjípí nání áamá nanínáno yarígíáyí re raríñagíá aí, “Xwíyíá apí majíá níkáríníro rarígíápiríní.” raríñagíá aí nene Goríxo yeáyí neayímíxemeaaríñene re yáiwíñwíní, “Jisaso íkíá yoxáfpámí penjípímí dání Goríxo enj eáníñj xegí imóníñjípí síwá neainjírání?” yáiwíñwíní.

19 Nioní raríñjápímí Bíkíwíyo re nírinírí eáníñjípí sopíñj níwaríní, “Goríxoní áamá ‘Dínj émí saímí moaríñwaéneríní.’ yáiwínarígíáyó mírírakí wímíáríní. ‘Dínj ímegí yegí moñwaéneríní.’ yáiwínarígíáyó dínj míxíxeyaíkí wímíáríní.” E nírinírí eáníñjípí nioní raríñjápímí sopíñj níwaríní.

20 Ayínání Goríxo e wíníá enagí nání áamá ríná dánj imónígíá “Dínj émí saímí moaríñwaéneríní.” yáiwínarígíáyí aríréríní? Nwí íkaxí eáníñjípí mewegíáyí ení aríréríní? “Xwíyíá xímíxímí níriní míraríñwaéneríání?” yáiwínarígíáyí ení aríréríní? Áamá Goríxomí dínj míwíkíwíroarígíáyí “Dínj émí saímí nímorane raríñwaéneríní.” rarígíápi nání o ríxa re oyáiwípoyíní níneaiwápyípa enjfrání, “Nepa dínj émí saímí nímoró rarígíápi maní. Majíá níkáríníro rarígíápiríní.” oyáiwípoyíní níneaiwápyípa enjfrání?

21 Ayí rípi nání raríñjíní. Goríxo xewaníño dínj émí saímí nímorífná áamá xíomí dínj míwíkíwíró “Dínj émí saímí nene negí moaríñwápímí níxídíránéná ananí xíoyá ámaéne imónípaxíríní.” yáiwíarígíáyí apí

xe oimónipoyiniri sɨŋwɨ mɨwɨnɨ xwɨyɨfá none wáf rarɨŋwápimɨ —Apɨ “Majfá ikárinɨŋpɨrɨnɨ.” rarɨgɨfápɨrɨnɨ. Apimɨ dánɨnɨ áamá nepa dɨŋf wɨkwɨroarɨgɨfáyo Gorɨxo “Yeáyf uyimɨxemeáɨmɨgɨnɨ.” wimónɨŋfɨrɨnɨ.

²² Gf Judayf xwɨyɨfá apɨ neparɨfanɨrɨ ipɨmónanɨ nánɨ emɨmɨf bɨ oneaɨwapɨyɨpoyiniri wimónarɨŋfɨrɨnɨ. Émáyf xwɨyɨfá apɨ neparɨfanɨrɨ ipɨmónanɨ nánɨ nijfá seáyɨ e imónɨŋf bɨ onearéwapɨyɨpoyiniri wimónarɨŋfɨrɨnɨ.

²³ E e wimónɨfagɨ aiwɨ none wáf nurɨmeranéná xwɨyɨfá rɨpɨ wáf urarɨŋwárɨnɨ, “Áamá Gorɨxo yeáyf uyimɨxemeáwɨnɨgɨnɨrɨ nánɨ uowárénarɨŋomɨ yoxáfápmɨ yekwɨroarɨgɨfáwixɨnɨ.” urarɨŋwárɨnɨ. E urarɨná émáyf “Xwɨyɨfá majfá inɨŋfɨpɨ rfa rarɨŋoɨ?” yaiwiarɨgɨfárɨnɨ. Gf Judayf “Sɨmirɨrɨf neaiarɨŋfɨpɨ rfa rarɨŋoɨ?” yaiwiarɨgɨfárɨnɨ.

²⁴ E nerɨ aí xfoyá imónanɨwá nánɨ wéyo fáf neaumɨrɨŋene Judayeneranɨ, Gɨrikɨyeneranɨ, xwɨyɨfá apɨ arfá nɨwiranéná re yaiwiarɨŋwárɨnɨ, “Kiraiso nɨperɨ nɨwiáfɨnɨmearɨŋfɨpimɨ dánɨ Gorɨxoyá enɨ sɨxɨ eánɨŋf tɨnɨ dɨŋf émɨ saɨmɨf o moŋfɨpɨ tɨnɨ sɨwá neaiŋfɨrɨfanɨ?” yaiwiarɨŋwárɨnɨ.

²⁵ Ayf rɨpɨ nánɨrɨnɨ. Áamá dɨŋf re yaiwiarɨgɨfápɨ, “Gorɨxo majfá nikárinɨrɨ yarɨnɨ.” yaiwiarɨgɨfápɨ, apɨ aí pí pí nijfá áamá imónɨgɨfáyo wiáfɨ nɨmúrori seáyɨ e wimónɨnɨ. “Gorɨxo enɨf samɨŋf nɨwerɨ yarɨnɨ.” yaiwiarɨgɨfápɨ, apɨ enɨ aí pí pí enɨf eánɨŋf áamá imónɨgɨfáyo wiáfɨ nɨmúrori seáyɨ e wimónɨnɨ.

²⁶ Gf nɨrɨxɨmeáyɨné, Gorɨxo gf áamá oimónipoyiniri wéyo fáf seaumɨráná íná seyɨné imónɨgɨfápɨ nánɨ dɨŋf nɨmoróná “Poroy ayf apɨ nánɨ rfa neararɨnɨ?” yaiwipaxɨrɨnɨ. Nionɨyáyf oimónipoyiniri wéyo fáf nɨseaumɨrɨrɨná segɨyɨf obaxɨf wɨ nijfá áamá wigɨf dɨŋfyo dánɨ imónarɨgɨfápɨ xwé bɨ imónɨŋáná wéyo fáf seaumɨrɨŋfɨranɨ? Segɨyɨf obaxɨf wɨ xwérɨxayɨné imónɨŋáná wéyo fáf seaumɨrɨŋfɨranɨ? Segɨyɨf obaxɨf wɨ enɨf rɨŋf nɨmónɨro áamáyo umeŋweaŋáná wéyo fáf seaumɨrɨŋfɨranɨ? Oweoɨ.

²⁷ O áamáyo yeáyf uyimɨxemeámɨfanɨrɨ nánɨ nerɨná áamá “Negɨf dɨŋfyo dánɨ dɨŋf émɨf saɨmɨf moŋwaénerɨnɨ.” yaiwinarɨgɨfáyo ayá wimómɨfanɨrɨ nánɨ “‘Majfá ikárinɨŋf imónɨŋfɨpɨrɨnɨ.’ rarɨgɨfápimɨ oxɨdɨmɨnɨ.” nɨyaiwirɨ enɨfɨrɨnɨ. Áamá “Enɨf sɨxɨf eánɨŋwaénerɨnɨ.” yaiwinarɨgɨfáyo ayá wimómɨfanɨrɨ nánɨ “‘Enɨf meánɨŋfɨpɨrɨnɨ.’ rarɨgɨfápimɨ oxɨdɨmɨnɨ.” nɨyaiwirɨ enɨfɨrɨnɨ.

²⁸ Áamá xfoimɨ mɨxɨfdarɨgɨfáyf “Apɨ seáyɨ e imónɨŋfɨpɨrɨfanɨ?” yaiwiarɨgɨfápɨ anɨpá imɨxɨmɨfanɨrɨ nánɨ “Amɨpɨf ayf peayf nɨwianɨro ‘Sɨpírɨnɨ.’ rarɨgɨfápimɨranɨ, ‘Mipɨmónɨŋfɨrɨnɨ.’ rarɨgɨfápimɨranɨ, sa apimɨ oxɨdɨmɨnɨ.” nɨyaiwirɨ enɨfɨrɨnɨ.

²⁹ Áamá wo aí Gorɨxoyá sɨŋwɨf tɨŋf e dánɨ mɨxɨf meakɨnɨnɨpaxɨf mimónɨpa éwɨnɨgɨnɨrɨ apɨ apɨ nɨyaiwirɨ enɨfɨrɨnɨ.

³⁰ E nerɨ aí xewanɨŋo neaiɨŋfɨpimɨ dánɨ Kiraisɨ Jisaso tɨnɨ nawínɨ ikárinɨŋwaénerɨnɨ. Omɨ dánɨ Gorɨxo dɨŋf émɨf saɨmɨf xfo moarɨŋfɨpɨ dɨŋf sɨxɨf neamímori xfoyá sɨŋwɨfyo dánɨ áamá wé rónɨŋwaéne neaimɨxɨrɨ áamá nionɨyá sɨyɨkwɨf mɨnɨŋf imónɨfɨrɨxɨnɨrɨ wimónɨŋfɨpɨ neaimɨxɨrɨ negɨf fɨwɨf yarɨŋwápimɨ dánɨ gwɨnɨŋf nearoayírori enɨfɨrɨnɨ.

³¹ Gorɨxo Kiraisomɨ dánɨ apɨ apɨ neaiɨŋf enɨagɨ nánɨ Bɨkwɨfyo re nɨrɨnɨrɨ eánɨŋfɨpɨ, “Áamá mɨxɨf nɨmeakɨnɨróná áamá wɨ nánɨ mɨxɨf mɨmeakɨnɨf Ámɨnáo nánɨ mɨxɨf meakɨnɨf poyɨ.” nɨrɨnɨrɨ eánɨŋfɨpɨ xixenɨ xɨdɨfɨrɨxɨnɨ.

2

“Nɨseaɨmearɨná Jisaso nánɨnɨ searéwapɨyɨŋárɨnɨ.” urɨŋf nánɨrɨnɨ.

1 Gí níríxímeáyíné, nioní iwamíó niseaímeari xwíyá Goríxoyá ínimi imóníñpí wáí nisearíríná “Poró nífá seáyí e imóníñoríani?” oní-aiwípoyínírí xwíyá xwé imóníñ rariğápi tñí searírí ámaéne negí dñíyo dání dñí émf saímí moaríñwápi tñí searírí mé

2 dñí rípiñi mojaríni, “Ámí bí gí dñí tñí gíwí nímiñírí murípa oemíni. Sa Jisasi Kiraisomí íkíá yoxáípami yekwíroaríğápi nánini ouréwapíyimiñi.” nímori apíni seaíwapíyinaríni.

3 Nioní seyíné tñí nññwearína ení samíñ nínwerí ñweañaríni. Wáyí erí óf erí nerí ñweañaríni.

4 Nisearéwapíyirínarani, wáí nisearírínarani, xwíyá ámá “Apí seáyí e imóníñpíríani?” yaiwiaríğápi bí tñí nímiñíríñpimi dání dñí oseakínímíñírí nerí mīsearí emímí ení eáníñ Goríxoyá kwíyípimi dání niseaíwapíyiríná searéwapíyinaríni.

5 E enápi, ayí rípi nání enárini. Seyíné Goríxomí dñí níwíkwíroróná ámaéne “Dñí émf saímí moaríñwíni.” yaiwinaríñwápi níwíkwíró Goríxoyá ení eáníñpimi dñí owíkwírópoyínírí e nerí seaíwapíyinaríni.

“Nífá Goríxoyápi xegí kwíyípimi dáníni imóníñpaxírini.” uríñ nánírini.

6 E nisearírí aí none ámá Goríxomí dñí wíkwíroaríğá yóí imóníğáyo nífá dñí émf saímí móníñpimi dání imóníñ bí uraríñwárini. Nífá apí ámá ríná dñí imóníğápi dánímani. Nífá apí ení ámá ríná dñí seáyí e nímiñro meñweagáyí —Ayí aníñarí yariğáyírini. Ayíyá imóníğápi dánímani.

7 Nífá dñí émf saímí móníñpimi dání imóníñ nioní seararíñápi, ayí Goríxoyá yumí imóníñpírini. Apí ínimi imóníñagi nání ámá “Goríxo enápi nání nífá oimónaneyí.” níwimóníro aiwí wíwaníñyí dñí mopaxí mimónini. Apí Goríxo añína tñí xwíarí tñí sñí mímiñpa ene dání yumí dñí enwípearíñpírini. Nene xífo tñí añínamí ñweañwá nání enwípeaaríñpírini.

8 Ámá ríná dñí seáyí e nímiñrí meñweagáyí wí Goríxo yumí dñí enwípearíñpí nání nífá mímiñğárini. Ayí nífá nímiñro síñwíríyí, Ámína ení eáníñ nene yeáyí neayímíxemeaní nání Goríxo imóníñpí neaíwapíyínomí wí íkíáyo yekwíroáraníro egíámani.

9 None rariñwápi nání Bíkíyíyo dání xíxeni re níñírí eánini, “Amípí Goríxo ámá xíomí dñí síxí uyariğáyo wípímoaríñpí, ayí ámá wí síñwí míwíñpa ero aríá míwípa ero ‘Neaipímoaríñpí, ayí apíríani?’ níyairí dñí mímopa ero yariğápírini.” E níñírí eáníñpí none seararíñwápi tñí xíxeni imónini.

10 Goríxo nene nání neaipímoaríñpí ámá wíğí dñí tñí dñí mímopaxí imóníñagi aiwí Goríxo xegí kwíyípimi dání ríxa wíá nearókiamonírini. Ayí rípi nánírini. Xegí kwíyípi nemeñ amípí níñí nání nífá imónini. Amípí Goríxo yumí enwípearíñpí nání aí nífá imónini.

11 Ámá go ámá wo yumí dñí moaríñpí nání nífá imónini? Oweoi, ámá o yumí dñí moaríñpí xewaníñoyá dñíñpíni apí nání nífá imónini. Kwíyí Goríxoyápi ení axípi imónini. Ámá wo aí dñí Goríxo moaríñpí nání nífá mímiñpaxí nerí aí xegí kwíyípiñí nífá imóníñ enagi nání Goríxo yumí neaipímoaríñpí nání ananí wíá nearókiamopaxírini.

12 Goríxo wá níneawianírí e e epaxí imóníñrínírí síwíá síxí neamímoní nípíni nání nífá imónaníwá nání o kwíyí ámá xwíá tíyo xíomí míxídaríğáyíyá imóníñpí síxí míneamímó xífo tñí e dñípi síxí neamímonírini.

13 Ayínáni none Gorixo wá nīneawianiri siwiá sixí neamímonjipi nání nīsearéwapiyiríná xwiyfá áxwínajeneyá dñj émf saímí nīmorane réwapínariñwápimi dání mīsearéwapiyí xwiyfá Gorixoyá kwíyípi nearéwapiyífo dání searéwapiyarñwárini. Ámá Gorixoyá kwíyípi tfgfáyo kwíyípi nearéwapiyípi píráníñj ureñwipearñwárini.

14 E nerí aí ámá kwíyí Gorixoyápi mayí imónigfáyo o wá nīneawianiri e e paxí imónírxiniri xegí kwíyípimi dání sixí neamímonjipi nání nurirínayí wí mímínipaxímani. Ayí rípi nánirini. Ámá ayí ámá wí Gorixoyá kwíyípimi dání yarñagfa nīwíniróná kwíyípimi dání mí ómíxípxí imóniñagi nání dñj píráníñj neyíro “Gorixoyá kwíyípimi dání rfa yarñoi?” yaiwipaxí mimóniñoi. Ayínáni api e miyaiwí majfá neróná “Ámá ayí majfá nikárñiro rfa yarñoi?” yaiwiarigfárini.

15 E nerí aí ámá Gorixoyá kwíyí tfgfáyí amípi bi nání dñj neyíro “Ayí mfkf apimi dání rfa imónini? Apimi dání rfa imónini?” yaiwipaxírini. Kwíyípi tfgfáyí e yaiwipaxí aiwi mayíyí eni kwíyípi tfgfáyí imónigfápi nání wí dñj eyíropaxí menini.

16 Nioni seararñápi tñi xixeni Bīkwfyo re nīrñiri eánini, “Ámá giyf Ámináo dñj moarñipi nání nijfá imóniñoi? Oweoi. Giyf omi uréwapiyipaxí imóniñoi?” E nīrñiri eánñagi aiwi nene oyá kwíyípi tñjwaéne dñj Kiraiso moarñipi axípi moarñjwaénerini.

3

*“Searéwapiyarñjwáone sa Gorixomi xínáíwanéñj imóniñjwáonerini.”
urñj nánirini.*

1 Gí nīrxímeáyíné, nioni e nīseariri aí xámi seyíné tñi nīñweari nīsearéwapiyiríná ámá kwíyípi tfgfá wiyónñj searéwapiyipaxí mimónigfárini. Ámá kwíyípi mayí imónigfá Gorixomi mīxídarigfáyo uréwapiyarñwápa axípi searéwapiyinárini. Ámá Kiraisomi iwamfó nīxídiríná o tñi rixa ikárñigfáyíné aiwi sñi pfofia yapí imóniñáná searéwapiyinárini.

2-3 Seyíné niaíwí pfofia aiwá mīnīpaxíññj imóniñagfa nání xwiyfá ínimi imóniñipi nīsearéwapiyiríná aiwá mīseaiapí amññññj seaiapñjárini. Agwí ríná aí seyíné kwíyípi oseaiwapiyimñññj yarñjipimi mīxídf segí dñj tñi feapá seainarñjipimi nīxídiró sñi aiwá nīpaxíññj mimóniñoi. Seyíné segí wñiyo sñi sipí dñj wiaiwiro símf tñi iniro nerónáyí, “feapá neainarñjipimi xídirane sipí ámá Gorixomi mīxídarigfáyí yarñgápa erane mēpa yarñwñni.” rīseaimónarini?

4 Ayí rípi nání e seararñjini. Seyíné yanj nepayóniro wiyíné “Nene Poromñi xídarñjwaénerini.” riro ámi wiyíné “Aporosomñi xídarñjwaénerini.” riro nerónáyí, re rīseaimónarini, “Ámá Gorixomi mīxídarigfáyí yapí mēpa yarñwñni.” rīseaimónarini?

5 Seyíné píráníñj dñj yaikirópoyí. Aporoso pí rfa imónini? Poroní pí rfa imóniñini? Sa Ámináo yá xínáípwínñj nimónirai yawawi xīxegfñ pí pí éisixiniri fá yeaumíráná yarñgwíwawirini. Yawawi apññi yarñgwíipimi dání seyíné Gorixomi dñj wīkwfrogfárini.

6 Nioni iwamfó wáf nīseariríná aiwá iwánññj seaurñjárini. Aporoso rfwíyo nīsearéwapiyiríná aiwá api yeáyí enigññññj inigññññj seapīseamenjññni. Yawawi e egwíwawi aiwi seyíné Gorixoyá dñjyo dání aiwá ná nerápññññj yapigfárini.

⁷ Ayínáni gímini go aiwá iwá uríñrani, gímini go iniigí piseañrani, ayí ananirini. Sa Gorixoyá diñyo dani aiwá ná yaparíñf enagí nani xfo naniñi “Seáyí e imóniño, ayí orfaní?” yaiwipaxirini.

⁸ Aiwá iwá uríño tñni iniigí piseañño tñni awaú wfo wíomi seáyí e miwimónini. Niwaúni xixeni axípi imóniñi. Sía Gorixo amáyo yayí wimonfáyimi awaúmi yayí niwimoríña wfo xegí enípi tñni xixeni wiiri wfo xegí enípi tñni eni xixeni wiiri enfáriní.

⁹ Yawawi Gorixomi xináipawíññf nimónirai e éisixiniri wimonaríñfpi yanirai nani gwí nawíni mónigwíiwawi enána seyíne oyá aiwá omíñfínéníñf imóniñagí nani raríñni.

Uréwapiyarígíáyí nani añf mirarígíáyí tñni ríramíñf ení naniñi.

Seyíne Gorixoyá xegí aniwáníñf eni imóniñoi.

¹⁰ Nioni Gorixo wá niníwianiri e nimóniri éwinigíniri sixí nimímonípiimi dani amá síñá añf miranero nani diñf émf saímí moarígíapáníñf neríña píraníñf nisearéwapiyiri síñá xami tíwayíronanigíni. Síñá xami nítiwayírómáná enána amá amí xamíñf wo e dani nimíra peyarini. E nerí aí seyíne síñá xami tíwayíróniñomi dani omíraneyíníróna úrapí mé woxíni woxíni xixegíni píraníñf diñf nimori miríñixini.

¹¹ Seyíne níñá re imóniñoi. Síñá iwamfo tíwayíróniño, ayí Jisasi Kiraisorini. Síñá amí síñf wo tíwayíróniñpaxí mimónini. Omí daniñi seáyí e nimíra peyipaxirini.

¹² Omí dani añf nimíra nípeyiríña amá wí síñá gorí tññrani, síñá sirípa tññrani, síñá ayá tíñf imóniñf tññrani, miríro wínyf íkí tññrani, ówí tññrani, ará síyikí tññrani, miríro yaríñoi.

¹³ Amá xixegíni nimíra ugíapi sía Kiraiso weapínfáyimi amá nineneni síñwí wínaní nani síñáni imóníñfáriní. Síñáni imónána re yaiwianfwarini, “Añf nimíróna ayí tñni mirígíárani?” yaiwianfwarini. Ayí rípi naniñi. Sía ayimi ríá ninípiimi dani síñwí wíñaxídanfwarini. Xixegíni mirígíapi wíyíyá ríá nana “Ayí Gorixomi diñf níwíkwíroro aí ríá nípaxí imóniñf tññniñf mirígíárani?” yaiwirane wíyíyá ríá níminiri éf aí síni miríniñagí níwíñíranénáyí, “Ayí Gorixomi diñf níwíkwíroróna píraníñf níxídíro ríá míniñpaxí imóniñfpi tññniñf mirígíárani?” yaiwirane yanfwarini.

¹⁴ Añf amá gíyí gíyí síñá xami tíwayíróniñomi seáyí e nimíra peyigíapi ríá míni síni miríniñánáyí, amá ayo Gorixo yayí wimonfáriní.

¹⁵ Añf amá gíyí gíyí nímirá peyigíapi ríá nowáranáyí, “Añf riwá miraríñni.” yaiwigíapi anípa imóníñf enagí aiwí Gorixo yeáyí nuyimíxemearíña añf xiáwíyo ríá níminiri yaríña ríayo daniñíñf umíxearíni.

“Seyíne Gorixoyá añf wiwáníñf imóniñoi.” uríñf naniñi.

¹⁶ Añf Gorixo tñni awí eánarígíiwáníñf imónígíáyíne imóniñfpi nani seyíne síni majíá rimóniñoi? Oyá kwíyípi seyíne aniwáníñf imóniñfpiimi íniñi seañweañfpi nani eni síni majíá rimóniñoi?

¹⁷ Amá gíyí gíyí añf Gorixo tñni awí eánarígíiwámi xwiríá seaikíxéánáyí, iwá nioniyáiwáni imóníwíniñíni imíxíñf enagí nani xíomi eni xwiríá wíxixeníñf. Seyíne níyínení, ayí añf iwáníñf imóniñagí nani raríñni.

“Segíyí wone míneamíeyoapani.” uríñf naniñi.

¹⁸ Amá woxí “Níwaníñoni diñf émf saímí monáonirini.” níyaiwiniri yapí méwapíniñani. Segíyí wo “Nioni amá rína daniñfáyí síñwíyo dani diñf

ogámí mepa nero seáyí e mimónipa nemáná wíyo imímí wimíxíro wíyo seáyí e umíeyoaro mepa éríxíxíní seararíní.

⁷ Seyíné nání áamá gíyí “Seáyí e imónígíyíxíní.” yaiwiaríní? Oweoi, wí e míseaiwiaríní. Amípí seyíné imónígíyíxíní Goríxo wí síxí míseamímoní reñí? Oweoi, amípí seyíné imónígíyíxíní o síwíá síxí seamímoníxíní. O síwíá síxí seamímoní enagi nání pí nání seáyí e nimóníro síxí míseamímopa ení náníníxí míxí meakínínaríní.

⁸ Neparífaní? Seyíné ríxa aiwá xwé níníróníní agwí ímí ríá seayíní? Ríxa amípí wí mímúrónígíyíxíní nimóníro ríá ñweañí? None síní sípíáníní nimónírane ñweañáná seyíné ríxa míxí ináyí nimóníro ríá ñweañí? Aí, none ení seyíné tíní nawíní míxí ináyí nimónírane seáyí e imónáníwá nání re neaimónaríní, “Seyíné nepa ríxa míxí ináyí nimóníro, síñwíríyí naní imónímíníxí eníxíní.” neaimónaríní.

⁹ Nioní díní re nimónarínagí nání seararíní, “Wáí wurímeaiaríníwáone Goríxo aga síwíá neawaríníneríní. Áamá xwíríxí numemáná ‘Ríxa opíkípoí.’ ráríníyíxíní imóníñwáoneríní. Pí pí níní síñwí tígíyíxí —Aníñajíraní, ámaraní, níní síñwí níneaníro ríxíá neamearípíxí nání áwínímí yaríníwáone imóníñwíní.” nimónaríní.

¹⁰ None Kiraisomí níxídirane nání majímajíá ikáríníñwáone aí seyíné o tíní nawíní níkáríníro nání ríxa díní naní imóníñpíní tígíyíxíní. None ení samíní neaweníone aí seyíné ríxa ení eánígíyíxíní. None peayí neawianígíone aí seyíné seáyí e seaimíxígíoyíxíní.

¹¹ Eníná dání agwí ríná nání none agwí nání erane iníxí nání neainíxí iyíá íríkwíní pánírane áamá wé tíní neaupíkákwiarígíone imónírane aní sá weaníwá nání wí mayone enagi nání aní xwírínímerane

¹² negí wé tíní omíní aníní míní erane áamá ríperíxí neaíaná píraníní naníní umearírane xeaníní neaíaná xwámámí wirane

¹³ ikayíwí neamearáná píyíá xwíyíá urírane yaríníwáoneríní. Xwíá rírí nírímíní dáníyí ráfí neaimoarígíoneríní. Áamá níní none píaxí eaní íyanwíníní neaimoarígíoneríní. Agwí ríná ení apí síní e neaimoaríní.

“Poroní ikaníní níaxídíxíní.” uríní náníní.

¹⁴ Ríwamíní nioní neáa waríná apí seyíné ayá oseaimómíní meá níáíwí gí díní síxí seayínáyíxíní díní fá oxírípoyíní eaaríní.

¹⁵ Seyíné Kiraisomí píraníní xídípíxí nání yayíwí seamearígíyí nepa fíá míropaxí enánáyí, segí áponíní imóníñáoní ayí obaxí meníní. Nioní xwíyíá yayí seainíxí imóníñpí iwamíó wáfí nísearíríná seyíné Kiraisí Jisaso tíní nawíní ikáríníxí nání nioní seameañáyíxíní imóníñagíá nání seararíní.

¹⁶ Segí áponíní imóníñáoní, ayí nioní enagi nání ení rírémíxí rípi oseaimíní, “Nioní yarínápa axípi ikaníní níaxídíxíní.” osearímíní.

¹⁷ Nioní seararínápi oépoyíní xámí Timotiomí —O gí díní síxí uyírí díní uñwírírí enáoríní. Kiraiso nání wáfí urínápmí dání díní wíkwíróagí nání gí íwóníní imóníñoríní. Omí seyíné tífámíní urowárenapíní. O ríxa níseaiméaríná nioní Kiraisomí níxídiríná yarínápi —Apí nioní amí amí nemeríná Jisasoyá síyíkí imónígíá níyoní uréwapíyarínápiríní. Apí nání o diríxí seainí.

¹⁸ Wíyíné nioní míbipa emíá náníní seáyí e seáyí e nímeníro wárixáyíné imónaríní.

19 E neri aí Áminá Gorixó nîwimónîrîná nionî sîni mé seyîné tîámîni nîbîri wárixayînéyá xwîyîápi arîá mîsealî segî enî neánîro seáyî e imónîgîápi apimî dâni rî rimónarîgîawixîni rî sîñwî seanaxîdimîárîni.

20 Ámá mañîpâni rarîñagîa nîwîniîranéná “Ayî Gorixoyá xwioxîyo páwipîrîáyrîani?” yaiwiarîñwâmani. Enî neánîro uxîdarîñagîa nîwîniîranéná “Ayî oyá xwioxîyo ñweáyîrîani?” yaiwiarîñwâ enagî nâni seararîñîni.

21 Seyîné gîmîni gîpi nâni seaimónarîni? “Poró sîyikî nearanî nâni iwanî nîmeâmî bîwîniîgîni.” rîseaimónarîni? “Dîñî sîxî neayarîñîpi neaîwapîyini nâni nîpenî nimónîmáná bîwîniîgîni.” rîseaimónarîni?

5

Wîgî wo xanoyá apîxî tîni îwî ninîri meánîgîîpi nâni mîxî urîñî nânîrîni.

1 Xwîyîá bî rîpi seyîné nâni rîniîmearîni, “Jisasoyá sîyikî imónîgîá Korinîyo ñweagîáyrî wî îwî inarîñoi.” rîniîmearîni. Îwî apî émá Gorixomî mîxîdarîgîáyrî aí xe oinîpoyîni rî sîñwî mîwînarîgîápi nâni seararîñîni. Segî wo xanoyá apîxî tîni îwî ninayîîsáná meánîgîî enagî nâni rarîñîni.

2 Îwî apî sîni enáná pí nâni wárixayîné imónarîñoi? Sîpî apî yarîñomi segî sîyikî imónîgîápimî dâni nîparîro mopaxî enagî nâni apî e nemáná ñwî nearo sîñwirîyî, ayî nañî yanîri egîárîni.

3 Nionî ná jîamî nîñwearî aí gî dîñîpi seakîkayonáonî seyîné tîni ñweaarîñápâniñî sîpî apî enomî rîxa xwîyîá umeárîñárîni.

4-5 Áminá Jisaso nîrowarîñîpimî dâni dîñî re moárîanigîni, “Ayî awî neánîróná nionî sîni dîñî ukîkayonáná enî eánîñî Áminá Jisasoyâpimî dâni xwîyîá axî rîpi rîniîrîxîni, ‘Xe îwî apî yarîño náomîni xwîrîá wikîxenîa nâni Seteno tîni owáraneyî. Rîwîyo sîá Ámináo bîniîyîmî xegî dîñîpi yeáyî uyimîxemeanîa nâni agwî Seteno tîni owáraneyî.’ rîniîrîxîni.” dîñî e moárîanigîni.

“Ámá sîpî enomî emî parîmóîrîxîni.” urîñî nânîrîni.

6 Seyîné wárixá imónarîgîápi aga nañî menîni. Yisî bî onîmiâpi tîagi aí bisîkerîá nîpimîni îkwianwî eapînárarîná nîpîni nîmîga warîñîpi nâni seyîné nîjîá mimónîpa reñoi?

7 Yisî onîmiâpi táná bisîkerîá nîpimîni îkwianwî eapînárarîñîpa axîpi xâmî îwî ná wonî éfî aí ámá obaxî axîpi xénîpaxî enagî nâni seyîné bisîkerîá sîñîñîñî imónîpîri nâni yisî xâmîñîñîñî imónîñîpi emî kwîrîmópoyî. Seyîné rîxa bisîkerîá yisî mayî sîñîñîñî imónîñagî aí seararîñîni. Ayî rîpi nânîrîni. “Judayene Gorixoyá anîñajo neamúroagîpi nâni dîñî moanî nâni sipîsipî rîdîyowá yarîñwâpa Kiraiso enî nene nâni rîxa rîdîyowá inîñî enagî nâni seyîné rîxa bisîkerîá yisî mayî sîñîñîñî imónîñoi.” nimónarîni.

8 Ayînâni nene Kiraiso neaiñîpi nâni dîñî moanî nâni aiwá apî nîniîrane yayî neranéná bisîkerîá yisî xâmîñîpi —Apî sîpî wikâriro rîkîkîrîó ero yarîgîánîñî imónîñîpîrîni. Apî tîni nîmîxîri mîni bisîkerîá yisî mayîpi —Apî dîñî nañîpîni íá xîriro nepa imónîñîpîni nâni rîro yarîgîápîrîni. Bisîkerîá yisî mayî apî tîni nîwanîgîni.

9 Nionî xâmî payî wîna re nîriîrî nearî mónapîñárîni, “Seyîné ámá îwî inarîgîáyrî tîni nawîni gwiaumî minîpanî.” nîriîrî nearî mónapîñárîni.

10 E nîriîrî nearîná ámá Gorixomî mîxîdarîgîá îwî inîrórani, sîñwî îwî wîniîrórani, îwî urâpîrórani, wîgî ñwîápimî xîdîrórani, yarîgîáyrî nâni mîsearîñanigîni. “Ámá Gorixomî mîxîdarîgîá apî apî e yarîgîáyrî tîni

gwiaumí wí minípa oemíni.” nìyaiwirónáyí, xwíá rírímí píní nìwiárírí nání e epaxí imóníḡagí nání wí e mīsearíḡanigíni.

¹¹ Payí xámí nírírí nearíná ayí rípi imóníḡípi nání searíḡanigíni, “Ámá ‘Jisasomí nìxídirí nání segí séríxímeáoníríni.’ raríḡí wo apíxí wí t́nì íwí inírírani, síḡwí íwí wínírírani, xegí ḡwíápimí xídirírani, ámáyo ikayíwí umearírírani, iníḡí xwapí nínímáná papíkí erírani, ámáyá amípi wí íwí urápírírani, e yaríḡo t́nì gwiaumí minípaní. Aiwá aí o t́nì nawíní níkumíxínírí mínípaní.” nírírí e eanḡanigíni.

¹²⁻¹³ Ayí rípi nání seararíḡíni. Ámá Jisasoyá síyikí imóníḡwaéne t́nì síní nawíní mimóníḡfáyo nioní síḡwí nìwínaxídirí xwíyíá urípaxí rimóníḡíni? Oweoí, ayo Goríxo síḡwí nìwínaxídirí xwíyíá urípaxíríni. E nerí aí ámá Goríxomí dḡḡí nìwíkwírooro nání seyíné t́nì nawíní imóníḡfáyo síḡwí nìwínaxídirí sípi yaríḡagí nìwíníríná xwíyíá urííríxíni. Ámá sípi eḡomí emí parímóíríxíni seararíḡíni.

6

“Segí wíyo xwíríxí mumeapaní.” uríḡí náníríni.

¹ Segíyí wo xegí imóníḡí wo t́nì xwíyíá imíxípi sí nání nimóníríná, aríge nerí “Ámá Goríxoyá imóníḡfáyí t́nì nírírane píraníḡí oyeaimíxípoyi.” mīyaiwí ayo nímúrorí “Ámá Goríxoyá mimóníḡfáyí t́nì nírírane píraníḡí oyeaimíxípoyi.” nīyaiwirí wigí opisí aḡí t́ḡí e nání waríḡíríni?

² Goríxoyá ámá imóníḡwaéne Kiraiso nìweapíríná xó t́nì nawíní nene ámá Goríxoyá mimóníḡfáyo xwíríxí umeaníwápi nání síní nḡfá mimónípa reḡoí? Seyíné xwíríxí seáyí e imóníḡí apí umepíríá eḡagí nání “Xwíyíá onímíá agwí ríná rínaríḡwápí xwíríxí mīmenípaxí imóníḡwaéneríni.” rīyaiwinaríḡoí? Ananí xwíríxí menípaxí imóníḡfáyíneríni.

³ Aḡínají maḡí Goríxoyáyo pírá wíakíḡfáyo xwíríxí nene umeaníwápi nání síní nḡfá mimónípa reḡoí? Seyíné e epíríá eḡagí nání xwíyíá xwíá t́yo rínaríḡwáyo aḡípaxí xwíríxí umeapaxíyíneríni.

⁴ Ayínání wíyíné xwíyíá bí t́ḡfáyíné nimóníróná pí nání ámá Jisasoyá síyikí imóníḡfáyínéyá síḡwíyo dání sípíá imóníḡfáyí wí píraníḡí oneaimíxípoyinírí ayí t́ḡí e nání waríḡfáríni?

⁵ Ayá seaimopaxí bí rípi yaríḡí oseaimíni. Jisasoyá síyikí imóníḡfáyíné, segíyí wo wo t́nì xwíyíá t́ḡí nimóníríná segíyí dḡḡí t́ḡí wo xwíyíá aríá nìwirí píraníḡí wímíxíyipaxí imóníḡo menírani?

⁶ Séríxímeáníḡí imóníḡí wo wíomí xwíríxí oumemíníríná, ayí naḡí mimóníḡí nerí aí Jisasomí dḡḡí mīwíkwíroaríḡfáyí píraníḡí oyeaimíxípoyinírí ayí t́ḡí e nání nìmeámi nurínáyí, ayí aga sípi imóníḡípi yaríni.

⁷ “Jisasomí píraníḡí oxídaneyí.” yaiwiaríḡfáyíné xwíríxí nīmeníróná apimí dání ríxa rípaíwíníḡí meáararíḡoí. Díxí womí xwíríxí mumé xe oníkárínírí nerínáyí, “Ayí apání yaríḡoí.” searímíni. Xwíríxí mumé amípi xe íwí onírápínírí nerínáyí, “Ayí apání yaríḡoí.” searímíni.

⁸ E nerí aí seyíné wí e mepa nero sípi ikáríníro íwí rápeníro yaríḡoí. Séríxímeáníḡí imóníḡfáyo aí apí e wíkararíḡoí.

⁹ Goríxo ámá ríkíkíríto yaríḡfáyí xe xíoyá xwíoxíyo opáwípoyinírí síḡwí mīwínípa eníápi nání seyíné síní nḡfá mimónípa reḡoí? Seyíné xenwíní nímoro yapíníḡí méwapínípaní. Ámá íwí nínírí rípeánaríḡfáyíraní, wigí ḡwíápimí íá xíraríḡfáyíraní, oxí wo apíxí wí t́nì íwí inaríḡfáyíraní,

oxí wo wío tñi “íwí oinaiyi.” wimónarigfáyíraní, oxí wo wío tñi iyí onarigfáyíraní,

¹⁰ íwí urápekixearigfáyíraní, amípí wayáyo síñwí íwí wínarigfáyíraní, iniigfá xwé níníro papíkí yarigfáyíraní, ikayíwí umeararigfáyíraní, majfá n+wikárímaná íwí uráparigfáyíraní, áamá e yarigfáyí wí Goríxo gí xwioxíyo xe onweápoyníri wí síñwí wínínfá meníni.

¹¹ Xámí wiyíné api bí yagfáyíné imóníñagfá aí Ámíná Jisasi Kiraiso tñi kwíyí negí ápo Goríxoyápi tñi egfípimí dání Goríxo segí yagfápi ríxa igfáníñfí seaeámori síyikwí míníñfíyíné imónítríxíníri seaimíxíri xwíyá mayí imóníñfáyíné imónítríxíníri seaimíxíri enjíríni.

“Áamá náomi dání pí pí neróná Goríxomí seáyí e umepaxí imóníñfípi ní époyi.” uríñfí náníri ni.

¹² Seyíné re níyaiwiaríñagfá aiwí “Pí pí ‘Oemíni.’ níneaimónítríná ananí epaxeneríni.” níyaiwiaríñagfá aiwí apimí nípimíni dání nanjí seaimíxípaxí meníni. Amípí nioní “Oemíni.” nínimónítríná api ananí nepaxoní aiwí wí náníni xe mñfí níñiga ouníri síñwí wínímfámani.

¹³ Áamá íwí inarigfá wí íwí wiwaníñfíyí yarigfápi nání re oyaiwípoyníri, “Ananíri ni. Áamá nápi, ayí api nání meníraní?” oyaiwípoyníri ewayí ikaxí rípi rarigfáriní, “Aiwá ayí agwú náníri ni. Agwú ení ayí aiwá náníri ni.” E rarigfápi nepa ríñíñagí aiwí Goríxo agwú tñi aiwápi tñi anípa imíxínfáriní. E nerí aí ámaéne íwí inaníwá nání meníni. Ámínáo wimónaríñfípi ní yaníwá nání imóníñwíni. Ámínáo ení áamá nápi nanjí oimónípoyníri yaríñfíri ni.

¹⁴ Goríxo sa negí Ámíná Jisaso owiápnímeaníri síñfí wimíxíñfímani. Nene ení wiápnímeaníwá nání xegí enjí eáníñfípimí dání síñfí neaimíxínfá enagí nání raríñfíni.

¹⁵ Seyíné Kiraisoyá síyikípi imóníñfáyíné enagí nání xíoyá nápimí dání seyíné bí bíñíñfí imóníñfápi nání síni majfá rimóníñoi? Ayínání nioní oyá nápimí dání bíñíñfí imóníñáoní níyónímí nurí apíxí iyí ede dání waríñfá wímí ní kumíxínítríná “Ayí ananíri ni.” ríyaiwiaríñoi? Oweoi, wí e yaiwípaxí meníni.

¹⁶ Áamá apíxí iyí ede dání waríñfímí kumíxíníñfá gíyí gíyí, ayí xíí tñi nawíní nimóníro ná ayí ná bíñíñfí imóníñfápi nání seyíné síni majfá rimóníñoi? Bíkwíyo dání xwíyá rípi “Ayaú ní kumíxínítríná ná ayí ná bíñíñfí imóníñfíri ni.” níri ni eáníñagí nání seararíñfíni.

¹⁷ E nerí aí áamá Ámínáo tñi nawíní kumíxínfáyí o tñi nawíní nimóníroná kwíyí axípi tífáyí imónaríñfáriní.

¹⁸ Áamá wí tñi íwí inaníñfíni wáyí nero éfí útríxíni. Pí pí íwí áamá yaríñfá wíníyí náomi bíaríwámíni nero aí apíxí tñi íwí inaríñfápi xegí bí imóníni. Náomi ínímí dání nero nání wiwaníñfíyí xwírfá ikíxenaríñfáriní.

¹⁹⁻²⁰ Segí ná xíxegíni imóníñfápi, ayí kwíyí Goríxoyápi nání —Api Goríxo síxí seamímóaná seaainíñfíri ni. Api nání segí wará aníñfí imóníñfápi nání seyíné síni majfá rimóníñoi? Goríxo Jisaso neainíñfípimí dání ríxa bíñíñfí neainí enagí nání ríxa xíoyá imóníñwíni. Síni sewaníñfíyínéyá mimóníñoi. Ayínání seyíné segí nápimí dání pí pí neróná Goríxomí seáyí e umepaxí imóníñfípi ní étríxíni.

7

Áamá meáníñfáyí nání uríñfí náníri ni.

1 Seyíné payí nearo yaríηí nigítápi nání áwaní bi osearímíni. Oyi, áamá apíxí bi mímeapa nerínáyí, ayí naní yaríηoi.

2 E nísearíri aí íwí xixegíni áamá inarígítápi dání íeapá seainípaxí enagi nání oxí woxí woxí díxí apíxí mearí apíxí wíyí wíyí ení díxí oxí meáníri éíríxíni.

3 Apíxí wíyí “Gí oxo íá oníxíriini.” nísimónírná xiagwoxi ími xe íá xírírixiini. Oxí woxí “Gí apíxími íá oxíriini.” nísimónírná xiepíyi ení “Xe íá oníxíriini.” yaiwíríxíni.

4 Xiagwoxi, ayí díxí nápi nání xiáwoxi maní. Díxí apíxí díxí nápi nání xífáíríni. Xiepíyi ení, ayí díxí nápi nání xífáíyí maní. Díxí oxo, ayí jíxyá nápi nání xiáworíni.

5 Ayínání wiyagwí wiyagwí “Íá oxíriinaiyi.” níriínírná aríá mé miní xixe “Oyi.” rínísisixíni. Sía áríní Goríxomi xwíyíá rírimí wiani nání xixe “Oweoi.” níriínírná, ayí ananíriini. E nísearíri aí sía “‘Oweoi.’ oríinaiyi.” yaiwíípi ríxa nórimáná enáná ámi íá xírínísisixíni. Ayí rípi náníriini. Woxí woxí “Áamá wí tñi íwí inanípi nání míηí minípa oemíni.” nísimóníri aí xixeni api emíni nání ení míreáníηagi nání Seteno áamá wí tñi íwí iníri nání rírípeáwíníηíri “Ámi íá xírínísisixíni.” seararíηíni.

6 “Sía áríní Goríxomi ríxíηí urípíri nání xixe ‘Oweoi.’ níriínírná, ayí ananíriini.” seararíηápi sekaxí e éíríxíni míseararíηíni. Níseaimónírná xe e éíríxíni síηwí seanaríηíni.

7 “Áamá nñni nioní apíxí mímeapa enáoni yapí nímonírná, ayí ananíriini.” nímonaríni. E nerí aí Goríxo áamá o omí xixegíniyo wá níwianíri níwiiríná wíyo meánípaxí oimónípoyíni wíiri wíyo mímeánípaxí oimónípoyíni wíiri ení enagi nání seararíηíni.

8 Segí áamá síní mímeánígtáyí tñni apíxí aníyí tñni nání rípi osearímíni. Ayí mímeáníηáoni yapí síní aníηí e nímonírná naní yaríηoi.

9 E nísearíri aí rípi ení osearímíni. “Áamá wí tñni íwí inaní nání míηí míneainípa oyaneyí.” níseaimóníri aí xixeni api yaníro nání ení míseaeánípa nerónáyí xe meáníríxíni. “Nímeánípíri nání díηí sípí níwia nurínáyí, naní meηagi nání xe meáníríxíni.” seararíηíni.

10 Ríxa meánígtáyíné nání ηwí ikaxí rípi —Api níniyápi maríáí, Ámínáo ríηípiini. Api osearímíni. Apíxí meánígtíwa wígt oxowamí níwárimí mupani.

11 E mepa nerí níwárimí nurínáyí, ámi oxí mímeání kíkíá ηweáíríxíni. “Kíkíá onweámíni.” míwimónípa nerínáyí, ámi xiagwo tñni kumíxíníríxíni. Xiagwowa ení wígt apíxíwamí emí mímopa éíríxíni.

12 Áamá xamíηí wíníyíné xwíyíá rípi —Api Ámínáo ríηípi maní. Níniyápiini. Api ení osearímíni. Ámínáomi díηí wíkwíroníyí woxí apíxí díηí míwíkwíroní wí rímeáníηáná í síní “Ananí meáníηáomíni omeánímíni.” níwimónírná xiagwoxi ími emí mímopa éíríxíni.

13 Apíxí Ámínáomi díηí wíkwíroníxi, oxí díηí míwíkwíroní womí meáníηíxi enánáyí, o síní “Gí apíxí meáníí tñni aníηí onweámíni.” níwimónírná omí níwárimí mupa éíríxíni.

14 Ayí rípi nání raríηíni. Oxí Ámínáomi díηí míwíkwíroní wo aríge nerí Goríxoyá wo imónípaxíriini? Ayí xegí xiepí díηí wíkwíroní tñni nawíni nemeríηípiini dání Goríxomi díηí níwíkwírorí áamá xíoyá wo imónípaxíriini. Apíxí díηí míwíkwíroní wí ení xegí xiagwo, díηí wíkwíroní tñni nawíni nemeríηípiini dání áamá Goríxoyá wí imónípaxíriini. Api mepa nero píni níwíaríními nurónáyí, segí níaiwí Goríxoyá wí mímoní oyá síηwíyo dání

piaxíninjet éanigfáyí imónipríxiní. Nioní seararínapi xixeni nerfnáyí, oyá imóniprífáriní.

¹⁵ E niseariri aí Gorixomi dñj m+wikwíronj meánigfío “Gí apixí Gorixomi dñj wikwíronj rími n+wárími oumíni.” n+wimónirfná xiepíxi xe píní n+wiárími onuniri sñwí w+nfirixini. Dñj m+wikwíronj meánigfíí “Gí oxí Gorixomi dñj wikwíronj romí n+wárími oumíni.” n+wimónirfná xiagwoxi xe píní n+wiárími onuniri sñwí w+nfirixini. Niseawárími ugfáyíné sñí áxenwarí inigfáyí yapí mimóninjoí. Gorixoxo n+wayíroníro ñweáfrixiniri nánipí ríxa wéyo fá neaumiríne enagí nání raríniní.

¹⁶ Oxí dñj m+wikwíronj womí xiepíxi, jíxi dñxí oxomí píní m+wiárípa nerí o tñí nñwearfná sñwepígí n+wirínjípimí dání wierfkiemearfárfani? M+wierfkiemeapa erfárfani? Jíxi majfáriní. Apixí dñj m+wikwíronj wímí xiagwoxi, joxí ení í tñí nñwearfná sñwepígí n+wirínjípimí dání wierfkiemearfárfani? M+wierfkiemeapa erfárfani? Joxí ení majfáriní. Ayínáni segí ámá Gorixomi dñj m+wikwírogfá meánigfáyo n+wárími mupa éfrixiniri seararíniní.

“Segí imónifrixiniri yanj seadimixinjipi imónifrixini.” urínj nánirini.

¹⁷ Seyíné woxini woxini Áminá Gorixoxo ayí xixegfíni apí apí e imónifrixiniri yanj seadimixinjipi, o ayí nioniyá ámá oimónipoyiniri wéyo fá seaumiráná imónigfápi axí apíni “Xe oimónimíni.” n+yaiwiro imónifrixini. Gorixoyá sñyikí nimóniri amí gími ñweagfá n+yoni sekaxí axípi urimearínjíniní.

¹⁸ Segíyí wo Judayo enagí nání iyí símí sío wákwíninjáná Gorixoxo o ámá nioniyá oimóniri wéyo fá numírífnáyí, ámá o “Iyí símí sío wákwíninjipi arige nerí yo m+yimíniréini?” m+yaiwipa éwínigíni. Segíyí wo iyí símí sío m+wákwíninjáná Gorixoxo nioniyá oimóniri wéyo fá numírífnáyí, ámá o Judayí woníninjet oimónimíniri iyí símí sío m+wákwínípa éwínigíni.

¹⁹ Ayí rípi nánirini. Iyí símí sío n+wákwínirfnáraní, m+wákwínípa nerfnáraní, Gorixoyá sñwíyo dání ná ayo mimónini. Oyá sñwíyo dání “Ná ayo imónini.” yaiwiarínjipi, ayí sekaxí xó rínjípimí xfdarígápinirini.

²⁰ Ayínáni ámá woxini woxini, seyíné Gorixoxo ámá nioniyá oimónipoyiniri wéyo fá seaumiráná pí pí xixegfíni imónigfápi xe apíni nimóníro ñweáfrixini.

²¹ Woxí Gorixoxo ámá nioniyá oimóniri wéyo fá rumiráná ámá woyá xínáixíninjet nimóniri omínj wiiarínjoxí nimónirfnáyí, ududf bí mirínípa nerí “Nioní sñí axí apíni nimónirfná, ayí ananirini.” yaiwíríxiní. E nerí aí xínáixíninjet nimóniri omínj wiiarínjoxí ámá áxenwarí minigfáyíninjet imónipaxí enánáyí, ananí xínáixíninjet nimóniri omínj wiiarínjipi píní n+wiáríri kikiíá úiríxiní.

²² Xínáixíninjet nimóniri omínj wiiarínjoxí, ayí rípi nání “Ududf bí mirínípaní.” ríraríniní. Gíyí Áminá Gorixoxo ámá nioniyá oimónipoyiniri wéyo fá umiráná ámá wíyá xínáiwáninjet nimóníro omínj wiiarígfáyí enánáyí, ayí sñí apí imóninagfá aí Gorixoxo ríxa gwí roayíronjyíriní. Gíyí Ámináo ámá nioniyá oimónipoyiniri wéyo fá umiráná áxenwarí minigfáyí enánáyí, ayí xó wimónarinjipi epírfá nání xegf xínáiwáninjet omínj wiiarígfáyí imóninagfá nání “Ududf mirínípaní.” seararíniní.

²³ Jisaso neaiínjípimí dání Ámináo bñinjet niseairí gwí searoayíronj enagí nání ámá wíyíyá xínáíwayfnéninjet mimónípa éfrixini.

24 Gí nri+xímeánijí imónigfáyíné, Gorixo áamá nioniyá oimónfpoyiniri wéyo íá seaumiráná pí pí xixegíni imónigfápi o xegí síjwíyo dáni apini imónírxini.

Áamá mimeánigfáyí nání urijí nánirini.

25 Seyíné áamá siní mimeánigfáyí nání payí neari yarijé nigfápi nání Ámináo sekaxí bí mñirijé aiwi nioní —Nioní Ámináo wá nñiwianiri niijípmi dáni xwíyíá dijé uñwirárpaxí imónijépi seararíjónirini. Nioní gí dijéyo dáni bí osearimini.

26 Xeanijé neámeámñiri yarijépi ríxa neámeaarijé enagi nání nioní dijé re moaríjini, “Áamá agwí pí pí imónarigfápa anijé axípi e imónírxini. ‘E nerínáyí, ayí nanjirini.’ nimónarini.” Nioní dijé e moaríjini.

27 Woxi ríxa apíxí meañoxi enánáyí, “Ími arige wárimñiréini?” niyaiwirí mepani. Woxi apíxí mmeañoxi enánáyí, “Apíxí arige neri meámñiréini?” niyaiwirí mepani.

28 E niseariri aí woxi apíxí nimearíná ayí íwí bí miyaríjini. Apiyáixi eni oxí nimeániríná ayí íwí bí miyaríjini. E neri aí xeanijé meánigfáyí siní xwíá tío ñweañáná wímeanfápi seaímeanigñiri seararíjini.

29 Gí nri+xímeáyíné, e niseariríná rípnijé seararíjini, “Jisaso weapínfáyí nání ríxa añwi ayo enagi nání áamá apíxí ríxa meagfáyíné re nimóniro éfrixini. Apíxí mayowa áxenwarí minípa nero nání ‘Gorixo wimónaríjépi oemini.’ niyaiwiro yarijéyáwa yapí nimóniro éfrixini.

30 Ámíxíá yarijéyíné ámíxíá miyarigfáyí yapí nimóniro éfrixini. Dijé nífá seainaríjéyíné dijé nífá mwinaríjéyí yapí nimóniro éfrixini. Amípi bí nero tífáyíné amípi mayíyí yapí nimóniro éfrixini.

31 Omíjé neríná amípi xwíá tío wenjípimi dáni omíjé yarijéyíné áamá apí nání wí ududí mwinarigfáyí yapí nimóniro éfrixini.” Amípi agwí ríná xwíá rírímí enjéyí imónijépa anijé imónínfá menini. Xegí bí imónínfá nání añwi ayo enagi nání seararíjini.

32 “Amípi ayá wí nání ududí mirínípa oépoi.” nñimóniri nání seararíjini. Áamá apíxí mmeagfáyí Ámináo nioní yarijépi nání yayí owininiri nání o yayí winipaxí imónijépi nání dijé nímóá warigfáriní.

33 E neri aí áamá apíxí meagfáyí “Gí apíxí yayí owininiri nání arige emñiréini?” niyaiwiro apí nání dijé nímóá nuro

34 dijé bí biaú íá xirarigfáriní. Apíxí siní oxí mmeánigfíwa tñi apiyáíwa tñi íwa wí wí re yaiwiaríjirini, “Níini gí nápi tñi dijépi tñi síyikwí mínijé Ámináo gí áamá e oimónfpoyiniri wimónaríjépi tñi xixeni oimónmíni.” niyaiwirí o nání wiipaxí imónijépi nánini dijé moaríjirini. E neri aí apíxí ríxa oxí meánigfíwa wí wí axípi e yarijémaní. “Gí oxo yayí owininiri nání arige emñiréini?” niyaiwirí xwíá tío dáni imónijépi nání dijé nímóá waríjirini.

35 Nioní seararíjépi nanjé oniiniri mñseararíjini. Sewanijéyíné nixídiríná nanjé oseainiri seararíjini. Nioní áxenwarí oseaiminiri miraríjini. Seyíné nanjé imónijépi nero amípi pí pí imónijépi nání mñmíwiaíkf mñseainípa yaríná “Ámináo wimónaríjépi oyaneyí.” niyaiwiro oépoi nání seararíjini.

36 Áamá go go “Apiyá nioní nání ríxijé nuríyigfími nñpkwini mñwikáraríjini.” niyaiwirínáyí, í xwé nimóniri ríxa meapaxí imónijépi síjwí winiri “Ími ríxa omeámíni.” niyaiwirí mñjé niniri nání “Kikíá

bí epaxonímani.” yaiwiníri nerínáyí, xe o xegí wimónariñípi nerí ími omeani. E neríná, ayí sípí bí miyaríníni. Ananíríni.

³⁷ E nerí aí go go “Ná bíni apí oemíni.” ríníñípi nání díní síxí ínirí íeapá winípaíxí imóníñípi xe míní oníníni mimónípa erí xewaníño xegí díníyo dání “Apíyá nioní nání ríxíñí nuríyigí kikiá onweani.” yaiwirí nerínáyí, ayí naní yaríni.

³⁸ Ayínání áamá apíxí xegí ríxíñí wuríyigíími nímearíná, ayí naní yaríni. Áamá apíxí xegí ríxíñí wuríyigíími mímepa neríná, ayí ení naní nerí seáyí e imóníñípi yaríni.

³⁹ Apíxí wíyá oxo síní mípé ñweañáná aníñí re yaiwíwiníñíni, “Oyá apíxíní rimóníñíni?” yaiwíwiníñíni. E nerí aí xegí oxo ríxa níperínáyí, síní omí míméání “Go gomí omeánímíni?” níwimóníríná, ananí meáníwíníñíni. E nerí aí áamá sípíá imóníñí womí míméání Jisaso tñní ikáriníñíyí womíni meáníwíníñíni.

⁴⁰ Ámí nímeáníríná, ananí enagí aiwí nioní gí díní ayí rípi níwimónaríni, “Í ámí míméání síní aníñí apíxí aní níñwearínáyí, yayí oxí tñní níñwearíná winíníárimí seáyí e imóníñípi winíníáriní.” níwimónaríni. “Nioní ení Goríxoyá kwíyí tñníáonírífaní?” níyaiwirí seararíñíni.

8

Nañwí mimóní ñwíápi nání rídiyowá iníñípi nání uríñí náníríní.

¹ Seyíné payí nearo nañwí áamá wí gí mimóní ñwíá imóníñípi nání rídiyowá yaríñípi nání yaríñí níñípi nání bí osearímíni. Ayí neparíni. Seyíné ríwamíñí nearo níñíñípa Jisasomí díní wíkwíronwaéne nínenení ríxa níñíá imóníñwáéneríni. Ayí nepa imóníñagí aiwí rípi osearímíni. Áamá “Ríxa níñíá imóníñáonírífaní?” níwimóníríná, díní apímí dání wárixá imónaríñíáriní. E nerí aí áamá wíyo díní sípí níwirí arírá níwiríná apímí dání Jisasoyá síyikí imóníñwáéne síkí kí ámí bí eámíxinaríñwáriní.

² None go go “Amípí bí nání ríxa níñíá imóníñáonírífaní?” níyaiwinírínáyí, níñíá Goríxo “Áamá níní e oimónípoi.” wimónaríñípi tñní síní xíxení wí mimóníñoríni.

³ E nerí aí go go “Níñíá imóníñáonírífaní?” míyaiwiní Goríxomí díní síxí nuyírínáyí, Goríxo “Áamá o nioníyá imóníñí worífaní?” yaiwiní.

⁴ Ayínání gíwí áamá wí wí gí ñwíápi nání rídiyowá nemáná ámí makeríá imíxaríná Jisasoyá imóníñíyíné bí nero naríñípi nání rípi osearímíni. Nene níñíáriní. Xwíá tío mimóní ñwíápi obaxí enagí aiwí bí nepaxíñí imóníñípi mani. Nípiñí nepa ñwíá mípímóníñípiñíni. Nwíá nepa imóníñípi, ayí ná woní Goríxoníríni.

⁵ Áamá wí re raríñíáriní, “Nwíá rípi aníñamí dánípiñíni.” Wí “Xwíárimí dánípiñíni.” raríñíáriní. Nwíá raríñíá apí bí “Nepa ñwíá imóníni.” ríníñípiñíni. Bí “Kwíyí seáyí e imóníñí tñníríní.” ríníñípiñíni. Apí apí obaxí ayá wí imóníñagí aiwí

⁶ nene nání ñwíá imóníñípi, ayí ná woní Goríxoríni. O negí áporíni. Amípí nání míkí ikiñoríni. Áamá xíto nání imóníñwáéne ayí oníríni. Nene nání seáyí e imóníñípi ení “Píríni?” maríáí, ayí ná woní Ámíná Jisasi Kiraisoríni. Omí dání Goríxo amípí níní imíxírí síñí nene imóníñwápi neaimíxírí enoríni.

⁷ E nerí aí áamá Jisasomí díní wíkwíroaríñíyí níní níñíá apí níwimóníro “Negí ñwíá xídagwápi ná míkí mayí imóníñípiñífaní?” yaiwíaríñíámani.

Segíyí wí Jisasomi sɪnɪ dɪŋɪ mɪwɪkwɪró nerɪná wigɪ ɲwáɪpɪ fá nɪxɪra nɪwagɪfásáná yarɪgɪfáyɪ enagɪa nánɪ mimónɪ ɲwáɪpɪ nánɪ gɪwɪ rɪdɪyowá inɪfɪpɪ nɪnɪróná “Ayɪ gɪwɪ ɲwá imónɪɲɪpɪ nánɪ rɪdɪyowá éfáɪpɪ rɪa narɪɲɪnɪ?” nɪyaiwiro wigɪ dɪŋɪ pɪwɪnɪɲɪ imónɪgɪfáɪpimɪ dánɪ “Nɪpɪkwɪnɪ mɪyarɪɲɪnɪ.” nɪyaiwiro nánɪ apimɪ dánɪ piaxɪ nɪweánɪrɪ udunarɪɲɪrɪnɪ.

⁸ E nerɪ aiwɪ aiwá mɪnɪpa yarɪɲwáɪpimɪ dánɪranɪ, narɪɲwáɪpimɪ dánɪranɪ, Gorɪxo neamímɪnarɪɲɪmanɪ. Mɪnɪpa nerɪná oyá sɪɲwɪyo dánɪ sɪyɪkwɪpianénɪɲɪ imónarɪɲwámanɪ. Nɪnɪrɪná enɪ oyá sɪɲwɪyo dánɪ seáyɪ e imónarɪɲwámanɪ.

⁹ E nerɪ aí áamá Jisasomi dɪŋɪ nɪwɪkwɪroro aí wigɪ dɪŋɪ yóɪnɪɲɪ mimónɪgɪfáyɪ wiyɪné ananɪ nɪpaxɪ imónɪɲɪpɪ narɪɲagɪa nɪseanɪro nánɪ ayɪ enɪ nɪnɪmáná “Nɪpɪkwɪnɪ mimónɪɲɪpɪ rɪa éwɪnɪ?” nɪyaiwirɪɲɪpimɪ dánɪ óreámioapɪrɪxɪnɪrɪ dɪŋɪ tɪnɪ nɪfɪrɪxɪnɪ.

¹⁰ Áamá Jisasomi dɪŋɪ nɪwɪkwɪroro aiwɪ sɪnɪ dɪŋɪ yóɪnɪɲɪ mimónɪgɪfáyɪ segɪ áamá “Nwá rɪnɪɲɪ rɪpɪ ná mɪkɪ mayɪrɪnɪ.” yaiwiarɪɲɪ wo ɲwá imónɪɲɪ apɪ nánɪ aɲɪ rɪdɪyowá yarɪgɪfáɪwamɪ nɪɲweámáná aiwá rɪdɪyowá éfáɪpɪ narɪɲagɪ nɪwɪnɪróná “Nene enɪ ananɪ nɪpaxenerɪanɪ?” nɪyaiwinɪro enɪ sɪxɪ nɪnɪmáná nɪpɪráoɪ.

¹¹ Rɪxa nɪnɪro wigɪ xwioxɪyo dánɪ wá mɪwókɪpa nerɪ udunáná re searɪmɪfɪnɪ, “Seyɪnéyá nɪjɪá imónɪgɪfáɪpimɪ dánɪ sɪnɪ yóɪnɪɲɪ mimónɪgɪfá tɪyɪ —Ayɪ segɪ sérɪxɪmeánɪɲɪ imónɪgɪfáyɪrɪnɪ. Kiraiso upeɪɲɪyɪrɪnɪ. Áamá ayɪ seyɪné nɪjɪá nimónɪro ‘Pí pí ɲwá áamá mewegɪá nepa mimónɪnɪ.’ yaiwiarɪgɪfáɪpimɪ dánɪ rɪxa xwɪrɪá ikɪxenáoɪ.” searɪmɪfɪnɪ.

¹² Ayɪnánɪ nene negɪ nɪrɪxɪmeá dɪŋɪ sɪnɪ yóɪ mimónɪgɪfáyo sɪpɪ e wikárɪrane ayɪ wigɪ dɪŋɪ “Apɪ neranéná nɪpɪkwɪnɪ mɪyarɪɲwɪnɪ.” yaiwinarɪgɪfáɪpimɪ wiaɪkirane nerɪɲɪpimɪ dánɪ Kiraisomɪ enɪ sɪpɪ wikárarɪɲwɪnɪ.

¹³ Ayɪnánɪ nionɪ gɪwɪ narɪɲáɪpimɪ dánɪ gɪ nɪrɪxɪmeá imónɪgɪfáyɪ óreámioapaxɪ enánáyɪ, ayɪ nóreámioaro udunɪnɪgɪnɪrɪ nionɪ aga ná rɪwɪyo dánɪ aiwɪ ámɪ gɪwɪ bɪ nɪmɪfámanɪ.

9

“Wáɪ wurɪmeiarɪɲwáone nɪsearáɪpaxɪpɪ Poronɪ wí searáɪɲámanɪ.” urɪɲɪfánɪrɪnɪ.

¹ “O áxenwarɪ inɪɲorɪnɪ.” rɪnɪaiwiarɪɲoɪ? “Jisasoyá wáɪ wurɪmeiarɪɲɪ wo mimónɪnɪ.” rɪnɪaiwiarɪɲoɪ? “O negɪ Ámɪná Jisasomi sɪɲwɪ mɪwɪnɪɲorɪnɪ.” rɪnɪaiwiarɪɲoɪ? “O Ámɪnáo nánɪ wáɪ neararɪɲɪpimɪ dánɪ dɪŋɪ wɪkwɪronɲwaéne menɪnɪ.” rɪyaiwinarɪɲoɪ?

² “Porɪ Jisasoyá wáɪ wurɪmeiarɪɲɪ womanɪ.” nɪaiwiarɪgɪfáyɪ wí enánáyɪ aí seyɪné aɲɪpaxɪ nionɪ wáɪ wurɪmeiarɪɲá imónɪɲáɪpɪ nánɪ “Rɪxa xɪxenɪ nɪjɪá imónɪɲoɪ.” nimónarɪnɪ. Poronɪ wáɪ searáná seyɪné rɪxa Gorɪxo tɪnɪ nawɪnɪ ikárɪnɪgɪfáyɪné nimónɪrɪɲɪpimɪ dánɪ ámányo áwanɪ rɪnɪɲɪ urarɪɲoɪ, “O nepa Jisasoyá wáɪ wurɪmeiarɪɲɪ worɪnɪ.” urarɪɲoɪ.

³ Áamá pairɪrɪ niarɪgɪfáɪpɪ wiaɪkímɪnɪrɪ nánɪ rɪpɪ nura warɪɲárɪnɪ,

⁴ “Jisasoyá wáɪ wurɪmeiarɪɲwáone nánɪ re nɪneaɪaiwiro rɪrarɪɲoɪ, ‘Awa yarɪgɪfáɪpɪ nánɪ nɪgwɪ nánɪ wayɪfá inɪgɪfá nɪro aiwá nɪro epaxɪ mimónɪɲoɪ.’ nɪneaɪaiwiro rɪrarɪɲoɪ?”

⁵ ‘Wáɪ wurɪmeiarɪgɪfá wáɪ tɪnɪ Ámɪnáoɪ xogwáowa tɪnɪ Pitao tɪnɪ awa apɪxɪ nɪmearo apɪxɪ tɪnɪ nawɪnɪ emearɪgɪfápa Porowa axɪpɪ wí e epaxɪ mimónɪɲoɪ.’ nɪneaɪaiwiro rɪrarɪɲoɪ?

6 Apí niyaiwiro rirariñoi? Ríminí rípi niyaiwiro rirariñoi? ‘Wáf wurimeaiarigfá wfa wigf nigwf omiñf pñni wiáripaxf aiwi Poro tñni Bannabaso tñni awaúni aiwá nípisi nání nigwf omiñf yariñfipi pñni wiáripaxf mimóniñi.’ niyeaiawiro rirariñoi?

7 Simiñf wínarigfá áamá wo miñf oniípoyiníri wirimeáf giyf ríxa ení nimeámáná wiwaníñf upfrowárinarigfáriní? Oweoi, wí e epaxf meníni. Áamá giyf aiwá omiñf nurimáná mimianf yariñfáriní? Oweoi, api ení wí epaxf meníni. Áamá giyf burimákaú nimeróná wiwaníñfyf amíñf minípa yariñfáriní? Oweoi, api ení wí epaxf meníni.

8 Nioní áamá diñf moarigfáriminí niñfdirí rfa raríñiní? Oweoi, ñwf ikaxf Moseso níriri eañpimi dání ení axípi e riníni.

9 Apimi dání re nírini eánini, ‘Burimákaú tñni wítf aiwá exwexwímí nerfíná bi minípa oeniri maní gwí mijáripanti.’ nírini eániñpi ‘Gorixo burimákaú nánini diñf nimori ríñfíni.’ ríseaimónarini?

10 ‘Ayf ámaéne nání ení diñf nimori mírípa enírfani?’ míseaimónípa reñoi? Oyi, ayf ámaéne nání ení ríñfíni. Moseso áamá aiwá iwáf urífri nání xwáf yunf níxíxa warigfáyf tñni aiwá yóf éaná miarigfáyf tñni nñni nawíni wigf bi níprfa nání diñf níkwímoro éfrixiníri e ráriñfíni.

11 Wáf wurimeariñwáone xwiyfá Gorixoyápi nísearírfná aiwá iwáfániñf seaurariñagwi aí re ríseaimónarini, ‘Aiwá iwáfániñf neaurarigfárimí dání bi nímiro aiwá níprí nání nínearápirónáyfanti, aikf yínprí nání nínearápirónáyfanti, ayf nanf miyaríñoi.’ ríseaimónarini?

12 ‘Áamá wí ananí nísearápiro nípaxf enánáyf, ayf none añipaxfíni.’ nímonarini.” raríñarini.

E nerí aí none nísearápipaxf imóniñpi mísearápiñwáriní. Áamá xwiyfá yayf neainípaxf urarfná “Amípi wí nearápaniro nání rfa yariñoi?” niyaiwiro diñf miwíkwíropa epfrixiníri nísearápipaxf nímonírane aí wí mísearáf dífwi ikeamóniñwárimi xwámámf wiñwáriní.

13 Áamá amípi añf rídiyowá yariñfíwámí ínimi eníyo mearigfáwa aiwá níprí nání iwámí wenípi mearigfápi nání seyfné níjfa mimónípa reñoi? Áamá nanwf Gorixo nání nimeámí báná rídiyowá wíarigfáwa rídiyowá wíífapi bi nímearo narigfápi nání ení seyfné níjfa mimónípa reñoi?

14 Axípi Áminá Jisaso sekaxf re ríñfíni, “Áamá xwiyfá yayf seainípaxípi wáf nurimeaiarigfáwa apimi dání aiwá níprí nání meárfíxini.”

15 Ámináo sekaxf e ríñfí aí nioní seyfné tñni níñwearfná wí mísearáf nerí agwi ení api bi nioní oniáfpoyiníri payf nearí míseamónaparíñini. Ayf rípi nání searariñini. Nioní aiwá nísearápirí miní nerí néra unápi nání miñf meakfínaríñápi áamá wo aiwá níniápirfná nísaníonwíraríniñiníri nání “Nioní xámí pémiñini.” nímonarini.

16 Arfá nípoyí. Nioní xwiyfá yayf neainípaxípi wáf nísearírfná Gorixo e éwiniñiníri sekaxf nírowárenapiñf enagí nání e yariñápi nání níwaníñoní miñf meakfíníñpaxf wí meníni. Nioní Gorixo e éwiniñiníri nírowárenapiñpi mepa nerfnáyf, sfá wí nioní majfá nóripaxfíni.

17 Gf diñf tñni “Wáf ourímeminí.” nínimóníri síñwíryf, “Gorixo yayf nípopaxípi eminíri yariñini.” ríparíni. Gf diñf tñni “Wáf ourímeminí.” mínimóní Gorixo sekaxf nírowárenapiñf enagí nání nerfnáyf, aríge niyaiwirí “O yayf nípopaxípi yariñini.” rímíni?

18 Ayínáni pípimi dání nioní yayf nípopaxíni? Nioní áamáyo xwiyfá yayf neainípaxípi wáf nurírfná apimi dání urápipaxf imóniñpi murápi pa neríñfyo dání yayf nípopaxf imóniñpi yariñini.

“Ámá pí pí imónigfápa nioní ení imónarijáriñí.” uríjé nániríñí.

¹⁹ Nioní nepa ámá womí xínáínfíníjé nimónírí omíjé wíiaríjáoní menjagí aí ámá ayá wí Jisasomí oxídífoyínírí nání nioní gí díníyo dání ámá nýyá xínáínfíníjé nimónírí omíjé wíiaríjáoní imóníjíní.

²⁰ Nioní gí Judayí tñí níjwearíná Jisasomí díní owíkwírópoyínírí ayíníjé nimónírí yarijáriñí. Nwí ikaxí ríníjépipímí njwá míxenjwíráríníjáoní aiwí gí Judayí apímí njwá xenjwírárínígíyá tñí nawíní níjwearíná, “Nioní aríge yaríná ayí Jisasomí díní wíkwírópíráoí.” níyáiwírí nání nioní ení apímí njwá xenjwíráríníjáoní imónarijáriñí.

²¹ Gí Judayí tñí níjwearíná ayíníjé nimónírí aiwí ámá Goríxoyá njwí ikaxí ríníjépipímí njwá míxenjwírárínígíyá tñí nawíní níjwearíná, ayí Jisasomí díní wíkwírópíráoí nioní ení njwá míxenjwíráríníjáoní imónarijáriñí. Nioní njwí ikaxí ríníjépipímí míxídí nerí marfáí, Kiraiso ríjépipímí xídarijáoní enjagí nání rarijíní.

²² Nioní ámá ení samíjé wegíyá tñí nawíní níjwearíná ayí Jisasomí díní wíkwírópíráoí nání nioní ení ení samíjé níwenjóní nimónírí uréwapíyarijáriñí. Ámá níní wíyo erfkiemeáimígínírí ayí pí pí imónigfápa nioní ení axípi e imónarijáriñí.

²³ Nioní apí nípíní yarijáripi, ayí rípi nání yarijáriñí. Xwíyá yayí neainípaxí imóníjépi uráná arfá nípírí nání yarijáriñí. Xwíyá apí ámáyo naní wímíxaríjépipímí nioní ení onímeanírí e yarijáriñí.

“Goríxo yayí neaimoníwínígínírí Jisasomí píráníjé ouxfdaneyí.” uríjé nániríñí.

²⁴ Ámá yamíyamúrónígí inarígíyá níní aníñí nero aí ná woní, múróo xfo díní níyáiwírí níyírí meaaríjépi nání seyíné níjé mimónípa reñó? Ayínání seyíné ení Jisasomí níxídíróná yamíyamúrónígí nero xámí rémoarígíápáníjé éfírixíní.

²⁵ Ámá re yaiwíarígíyá, “Nífá xíxegíñí yaníro nání awí eánarígíe nání nurí wíníyo múróimígíní.” yaiwíarígíyá wíwaníjéyí ení síxí ímíxínáníro nání pí pí míjé wínaríjépi arfá níkeamoro ení síxí eámíxínarígíáríní. E yarígíyá urí ímíxínípaxí imóníjépi bí meaaníro nání yarijagífa aí nene urí ímíxínípaxí mimóníjépi meaanírane nání yarijwíní.

²⁶ Ayínání nioní Jisasomí níxídíríná yamíyamúrónígíñíjé nínírí íríní xíxéní waríjáriñí. Wé neáníríná xaríxarfí nerí meá píráníjé sopíjé norí nírómáná xíxéní earijáoníríní.

²⁷ Níwaníjóní ení síxí oímíxínímínírí nání náoní iwaníjé eánírí pí pí nioní míjé nínaríjépi arfá oíkeamómínírí nání iwaníjé eánírí yarijáriñí. Ayí rípi nání e yarijáriñí. Nioní ámá wíyo wáfí re nuríméísáná, “Kíraisomí níxídíróná yamíyamúrónígíñíjé níró xídífírixíní.” nuríméísáná enáná Goríxo “Ayí tñí yamíjéyí mimóníjíní.” nírinígínírí e yarijáriñí.

10

“Sípí Judayeneyá nearfawéyí yagífápa mepa éwanígíní.” uríjé nániríñí.

¹ Gí nírixímeáyíné, negí nearfawéyí yagífápi nání díní mopírí nání bí osearímíní. Ayí níní Moseso Isípíyí aníyo dání níwírímeámí nuríná agwí Goríxo nípemeámí úwínígínírí tíjépipímí símanjwíyóníjé ínímí níjweámáná númí wagíáríní. Níní ení ípí Ragí ríjéyí ríníjéwá níxeróná mídímídání eadíkíowáríníjáná áwínímí níxéa ugíawíxíní.

2 Níni agwápmi sīmanwáyóniñí nīñweaxa uro ipíwámi xero neróna Moseso tñni nawíni ani nikárñiro néra ugáawixñi.

3 Aiwá mayí e nemeróna aiwá manát rñññí Gorixoyá kwíyíyo dání imónñípi ayí nñni nīga wagárñi.

4 Iniigí mayí e nemeróna Gorixoyá kwíyíyo dání sīmñí meanú ayí nñni nagárñi. Síñá iniigí sīmñí meaago —O wíñyí úfámi númi emeagorñi. O, ayí Kiraiso nánñi rarññi.

5 E nerñí aiwi ayí nápi yarigfápi nánñi Gorixo wikí nīwónñi amá dññí meanje dání ami ami opépayññi nīwikára wagárñi.

6 Ayí amípi api api néra nuróna pegfápmi dání nene nánñi sññwepigí neainñi. Ayí sipí imónñípi nánñi mññí inagfápa nene ení axípi mññí minípa éwanigññi sññwepigí neainñi.

7 Ayí wí wigí ñwáfápmi nīxídnóna Bīkwíyo dání re nīññi eánñípi tñni xixeni re egfawixñi, “Ámayí aiwá ñiro iniigí ñiro epññi nánñi nññweagfásána rīkīkīrío inanñiro nánñi wiápnñimeagfawixñi.” nīññi eánñípi tñni xixeni e egfawixñi. Nene ayí yagfápa nerane mimónñí ñwáfá imónñíyo wí mīxídnípa éwanigññi.

8 Ayí wí fñwí inigfápa —fñwí e inigfápi nánñi Gorixo píññi umamópoyññi uráná amá xñomi píññi xídarigfáyí sñá axíyimi amá fñwí inarigfáyo, nñni 23,000 imónigfáyo píññi emegfápi nánñi rarññi. fñwí ayí e inagfápa nene ení axípi e minípa éwanigññi.

9 Ayí wí Áminá Gorixo nepa eñí eánññorññi iwamfó wíwapiyagfápa — E wíwapiyáná oyá dññí tñni amá ayo weaxfá sidññí óagí nánñi pegfíñá nánñi rarññi. E iwamfó wíwapiyagfápa nene ení mīwíwapiyípa éwanigññi.

10 Ayí wí Gorixomi anññmí wirññagfápa —Anññmí e wirññáná anññají amáyo xwírfá wikññearñño píññi nánñi rarññi. Gorixomi anññmí wirññagfápa nene ení axípi e mēpa éwanigññi.

11 Api api e nīwímeáa unñpi wigí wíñyí éf oweayññeánñpoyññi sññwepigññi wirññi nene agwí ríná sñá yoparññi rñxa nímónñíñá ñweaññwaéne íkwairññi neainñá nánñi Bīkwíyo ñwirárññiññi.

12 Ayññani “Gorixomi píññi xídarññañi ayí yagfápa wí epaxonñmanñi.” yaiwinarññí goxi goxi, jñwanññoxi axípi nerññi anññmígnññi píññiññi menññiññi.

13 “Eñí eánñgíyññiññi amáyo iwamfó wíwapiyarigfápi axípi mīneáimeá xegí bñ imónñípi neáimeaarññi.” mīyaiwipanñi. Gorixo —O amá dññí wikññiarññipaxí imónññorññi. O iwamfó amá seaíwapiyáná seyññe xwámámí mīwipaxí imónñípi xe oseaíwapiyípoyññi wí sññwí seanññá menññi. Amá wí xe iwamfó oseaíwapiyípoyññi sññwí nīseanññá seyññe xopññarññi wipññrñá nánñi ení xwámámí wipaxíññe seaimññiññi.

Rídiyowá mimónñí ñwáfápi nánñi inññpi nánñi urññí nánñiññi.

14 Gí nīññimeáyññe, Gorixo negí neárññawéyo nanñí wíagí aiwi obaxí ayá wí wigí sipí nerññíyo dání xwírfá ikññenagfá eñagí nánñi nene dññí nññmorane mimónñí ñwáfápi wí mīxíññi nerane api tññí e dání éñññí owaneyí.

15 Dññí tññgíyññe, nionñi dññí tññgíyo urarññápa axípi nīsearññiññi yarññápi nánñi sewanññíññe dññí nīyaikiro “Sipññiññi? Nanññiññi?” yaiwípoyí.

16 Kapññí iniigí wainñí inññpi —Api Áminá Kiraiso nene nánñi nīneapeirññá ragí punñpi nánñi dññí neainññá nánñi imónñípiññi. Nene nññññeñá Gorixomi yayí wiarññwápiññi. Iniigí api nññññeñá o tññí mīmññiññi

yaríñwáraní? Aiwá o nínapeiríná xío náo ríníñf winíñfpi —Apí nání dñf neainínfa nání níkwíríri naríñwápiríni. Aiwá apí níníranéná ení o tñí nawíní mímíñínípa yaríñwáraní?

17 Aiwá níkwíríri naríñwá apí ná bíní enagí nání nene áamá obaxene imóníñagwí aiwí ná bímí dáníni níkwíríri naríñwáyo dání síyíkí ná bíní mímónípa renwíní?

18 Gí Isíreríyí yaríñfápi nání ení dñf mópoyí. Rídiyowá éfápi naríñfáyí Goríxo, e íráf oníño tñí míñínaríñfáriní.

19 Nioní searímíníri yaríñfápi seyíné ríxa dñf rímoní? “Rídiyowá áamá Goríxomí míxídaríñfáyí wíñf mímóní ñwáfápi nání yaríñfápi, ayí nepaxíñf imóníñfpi nání rífa neararíní?” ríyáiwíaríñf? “Wíñf ñwáfá imóníñfpi ení, ayí nepaxíñf imóníñfpi nání rífa neararíní?” ríyáiwíaríñf?

20 Oweoí, wí e searímíníri míyaríñíni. Rípi oyáiwípoyíníri seararíñíni, “Áamá Goríxomí míxídaríñfáyí wíñf rídiyowá yaríñfápi Goríxo nání rídiyowá mé wíñf mímóní ñwáfá kwíyí sípí tñfpi nání rídiyowá yaríñfáriní?” oyáiwípoyíníri seararíñíni. Seyíné wíñf rídiyowá éfápi níníroná kwíyí apí tñí nawíní míñínítríxíníri seararíñíni.

21 Wí re míyáiwínípa éfríxíní, “Nene ananí kapíxí Ámínáo neaiñfpi nání dñf moaníwá náníwá nírane mímóní kwíyíyí náníwá nírane epaxeneríní. Nene ananí aiwá Ámínáo nánípi nírane mímóní kwíyíyí nání rídiyowá éfápi nírane epaxeneríní.” míyáiwínípa éfríxíní.

22 “Rídiyowá mímóní ñwáfá nánípi naríñwápipí dání Ámíná Goríxo wíñf dñf neaiwíní nání símirírf wíwaníñíni.” ríseaimónaríní? “Ení eáníñf nene eáníñwápi xíoypími seáyí e imóníñagí nání pírf neamamopaxenemání.” ríyáiwíaríñf?

“Goríxomí yayí umepaxí imóníñfpi éwaníñíni.” uríñf náníriní.

23 Wíyíné re raríñfápi, “Pí pí ‘Oyaneyí.’ nínéaimónírná nene ananí epaxíriní.” raríñfápi nepa níriro aiwí apí bí neríñfipími dání píraníñf imíxínaríñfámaní. Goríxomí dñf wíkwíronwaéne “Pí pí ‘Oyaneyí.’ nínéaimónírná ananí epaxeneríní.” yáiwíaríñwápi nepa imóníñagí aiwí apí bí neríñfipími dání síkíkf omíxínaríñwámaní.

24 Segíyí wo “Naní níwaníñoníní nímeaní nání aríge emíníréíní?” míyáiwípa erí “Naní áamá tío ení wímeaní nání aríge emíníréíní?” yáiwíri éwíníñíni.

25 Pí pí gíwí áamá wí makerífa imíxaríñfíe dání bí yaríñfápi seyíné ananí bí nero níníroná ayá síwí searoníñíni “Mímóní ñwáfápi nání rídiyowá éfápiraní? Rídiyowá mepa éfápiraní?” yaríñf mínípa éfríxíní.

26 Bíkíwíyo dání “Xwáfá ríríraní, amípi xwáfá tío eníñfíraní, níní Ámínáo yá imóníni.” níriníri eáníñagí nání “Pí pí gíwí enípi ananí nípaxeneríní.” seararíñíni.

27 Áamá Jisasomí dñf míwíkwíronf wo “Aiwá bí onaneyí.” searepearáná seyíné “Ananí Owaneyí.” níseaimónírná, sa nuro ayá síwí searoníñíni pí pí aiwá seaiapípi nání “Wíñf mímóní ñwáfápi nání rídiyowá éfápiraní? Mepa éfápiraní?” míyáiwípa nero ananí nífríxíní.

28 E nerí aí áamá wo áwaní re nísearírnáyí, “Gíwí rípi ñwáfá imóníñfpi nání rídiyowá inípiíníni.” nísearírnáyí, áwaní searío nání dñf nímoró o seyíné naríñagífa níseanírná “Gíwí apí Jisasomí dñf wíkwíroaríñfá tío mínípaxí imóníñfpi pí nání rífa naríñf?” níyáiwíri ayá síwí uroníñíni mínípa éfríxíní.

29 Seyíné níniróná “Nípikwini mīyarīḡwini.” nīyaiwiro ayá s̄wí searonīḡiniri mīrarīḡini. Áwanj̄ sear̄fo “Ayí nípikwini mīyarīḡo.” nīseaiawiri ayá s̄wí uronīḡiniri rarīḡini. E seararīḡagi nán̄i ámá wo nīwiáp̄nīmeari re nīrīnīḡo, “Nene ananī nepaxí imónīḡip̄i pí nán̄i ámá wí ayá s̄wí uropaxí imónīḡip̄imi dán̄i ám̄i mepaxí imónīḡwini?”

30 Nionī ḡíwí ap̄i nīniri Gorixomi yayí nīwir̄náyí, ḡíwí nionī yayí wíap̄i nán̄i m̄k̄k̄ píyo dán̄i pair̄r̄f̄ nīpaxí imónīnī?” Ámá wo e nīr̄nī aí

31 r̄ip̄i osearim̄ni, “Seyíné ḡíwí nínirónar̄ni, iniḡí nínirónar̄ni, pí pí nerónar̄ni, ámá wí s̄ḡwí nīseaniróná ‘Gorixomi d̄iḡí nīwīkw̄r̄oro nán̄i r̄ía yarīḡo?’ oseaiawip̄oyiniri om̄i seáȳi e um̄feyoapaxí imónīḡip̄i é̄r̄ixini.” osearim̄ni.

32 Judayr̄ni, ḡirikiyr̄ni, ámá Gorixoyá s̄yik̄f̄ imónīḡáȳr̄ni, ayí om̄i s̄ini x̄d̄ipaxí en̄ánáyí, nene oyá s̄ḡwíyo dán̄i ananī epaxí aí ayo óreámioapaxí imónīḡip̄i mepa éwanīḡini.

33 Nionī yarīḡapa seyíné enī ax̄ip̄i é̄r̄ixini. Nionī pí pí ner̄nā nīwanīḡon̄i nán̄inī ayá t̄ni m̄imen̄f̄ “Ámá obax̄yo Gorixo yeáyí uyim̄ixemean̄fa nán̄i om̄i d̄iḡí owīkw̄r̄p̄oyiniri ar̄ige ner̄i ayo ayá t̄ni umem̄f̄ar̄ani?” nīyaiwiri ayí yayí winīpaxí imónīḡip̄ini yarīḡar̄ni.

11

1 Nionī Kiraiso yaḡip̄i ikanīḡí wiarīḡapa seyíné enī nionī ikanīḡí ní̄r̄ixini.

“Ap̄ixíwa m̄iḡȳo wí pán̄f̄r̄ixini.” ur̄iḡí nán̄ir̄ni.

2 Seyíné nionī nán̄i íníná d̄iḡí ar̄f̄a mikeamó Jisasom̄i x̄darīḡwaéne yarīḡwáp̄i nán̄i nionī seaiékw̄kw̄yīḡap̄i xaíwí f̄a nīxir̄ro yarīḡaḡfa nán̄i yayí b̄i oseaim̄ni.

3 Seyíné seaiékw̄kw̄yīḡap̄i xaíwí f̄a nīxir̄ro aí “R̄ip̄i nán̄i enī nīj̄f̄a oimón̄ip̄oyi.” nimónar̄ni. Kiraiso ámá ox̄f̄ nīyon̄i seáȳi e wimón̄iri oxowa x̄iep̄iwam̄i seáȳi e wimón̄iro Gorixo Kiraisom̄i seáȳi e wimón̄iri enī.

4 Ayin̄an̄i ox̄f̄ go go Gorixom̄i r̄ixiḡí nurir̄nár̄ni, oyá xw̄ȳf̄ap̄i w̄f̄a nurókiamor̄nár̄ni, wí m̄iḡȳo nīpákín̄máná e ner̄náyí, o xeḡf̄ seáȳi e wimón̄iḡom̄i —O ayí Kiraisor̄ni. Om̄i ayá wimoar̄ni.

5 E ner̄i aí ap̄ixí ḡí ḡí m̄iḡȳo wí m̄d̄f̄kín̄pa nemáná Gorixom̄i r̄ixiḡí nurir̄nár̄ni, oyá xw̄ȳf̄ap̄i w̄f̄a nurókiamor̄nár̄ni, í xeḡf̄ seáȳi e wimón̄iḡom̄i —O ayí xeḡf̄ xiagwor̄ni. Om̄i í ayá wimoar̄ni. Ap̄ixí e yarīḡf̄íwa re imónīḡf̄íwa t̄ni x̄ixen̄i imónīḡo. Íwam̄i ḡw̄f̄ nīyir̄nā ayá xwé owin̄iniri d̄f̄a n̄n̄i róáná m̄iḡf̄ wá̄f̄ nero nán̄i ayá winarīḡíwa t̄ni x̄ixen̄i imónīḡaḡfa nán̄i rarīḡini.

6 Ap̄ixí ḡiȳf̄ “M̄iḡȳo wí m̄pákín̄pa oem̄ni.” nīwimón̄ir̄náyí, wiḡf̄ d̄f̄a n̄n̄i enī rón̄f̄r̄ixini. E nīsear̄r̄i aí ap̄ixí d̄f̄a n̄n̄i róánáyí m̄iḡf̄ wá̄f̄ nimón̄iri nán̄i ayá nīwin̄ir̄nár̄ni, úrap̄i róánáyí wiwíá f̄a nīwer̄i nán̄i ayá nīwin̄ir̄nár̄ni, m̄iḡȳo wí pákín̄f̄r̄ixini.

7 Ayí r̄ip̄i nán̄i rarīḡini. Gorixo ámá ox̄f̄ iwam̄f̄o nim̄ixiri nītir̄nā seáȳi e xewanīḡon̄iḡf̄ imónīḡf̄pa wim̄ixiḡf̄ en̄agi nán̄i ox̄f̄ȳf̄ Gorixo x̄fo imónīḡip̄i s̄wán̄iḡf̄ nīwin̄iri nán̄i om̄i r̄ixiḡí nurir̄nár̄ni, oyá xw̄ȳf̄ap̄i w̄f̄a nurókiamor̄nár̄ni, am̄ip̄i wí m̄iḡȳo m̄ipán̄pa é̄r̄ixini. E ner̄i aí ap̄ixíȳf̄ wiḡf̄ f̄wiagw̄ȳf̄ imónīḡf̄ap̄i s̄wán̄iḡf̄ nīwin̄iri nán̄i ayí Gorixom̄i r̄ixiḡí nurir̄nár̄ni, oyá xw̄ȳf̄ap̄i w̄f̄a nurókiamor̄nár̄ni, am̄ip̄i wí m̄iḡȳo pán̄f̄r̄ixini.

8 Ayí rípi nánirini. Enína Gorixo áma oxí nimixirína apixími dání bi niyori imixinjímani. Apixí nimixirína oxomi dání bi niyori imixinjírini.

9 Apixími oxo aríra wíwinigíniri imixinjímani. Oweoi, apixí oxomi aríra wíwinigíniri imixinjírini.

10 Ayínani “Oxíyí apixíyo seáyí e ríra wimóniŋoi?” yaiwipíri nání imóniŋípi wí apixíwa miŋíyo pánírixini. Íwa pí pí yarigíapi anínejí síŋwí wínoxídarigíá enagi nání raríŋini.

11 E seararíjagi aiwi oxí Ámináo tñni nawíni nikárinirína “Nioni apixí mayoni neri aí sopíŋí noniri yaríŋaonirini.” rípaŋí menini. Apixí eni Ámináo tñni nawíni nikárinirína “Oxí mayíni neri aí sopíŋí noniri yaríŋáinirini.” rípaŋí menini.

12 Neparini. Gorixo apixí iwamíó nimixirína ayí oxíyo dání niyori imixinjírini. E neri aí rípi eni neparini. Oxí nñni apixíwa xírarigíárini. E neri aí apíxíraní, oxíraní, píraní, amípi nípiní míkí iŋiŋo, ayí Goríxorini.

13 Sewaninjíyíné xwíyíá nioni seararíjaga rípi nání dñŋí niyaikiroo “Sípíríani? Naníŋíani?” yaiwípoyí. Apixíwa amípi bí miŋíyo mípákínípa nemána Goríxomi ríxíŋí nuríŋáyí, “Anani yaríŋoi.” ríseaimónarini? “Anani miyaríŋoi.” ríseaimónarini?

14 Ámaéne negí imóniŋwápimi dání síwá réniŋí neainaríŋírini. Áma oxí dñá sepiá xíra enána ayí ayá winípaŋí imónini.

15 E neri aí apixí dñá sepiá enána ayí dñŋí níŋá winípaŋí eni. Negí imóniŋwápimi dání síwá éniŋí neainaríŋírini. Pí nání maríáí, Goríxo apixíwa rítí inírixíniri dñá sepiá wiŋí enagi nání sepiá enánáyí “Dñŋí níŋá winípaŋí eni.” seararíŋini.

16 Áma wí “Xwíyíá Poro raríŋí rípi nání xixewiámí ouraneyí.” níwimónirína rípi urímíni, “None ámi xegí bí yaríŋwámani. Síyikí Jisasoyá imónigíá ami ami ŋweagíáyí eni xegí bí xídarigíámani. Ayí nioni ríápiní yarigíárini.” urímíni.

“Aiwá Ámináo nání dñŋí oneainirini imíxaríŋwápi úrapí minimepani.” uríŋí nánirini.

17 Seyíné Goríxomi yayí wianíro nání awí neániróna naní mimóní sípípiní nimóniri yarigíá enagi nání ámi sekaxí rípi nírixína segí yarigíapi nání weyí nímeariŋí searímíméini.

18 Xámi rípi searímíni. Nioni áma wí re raríŋagíá aríá wiŋárini, “Jisasoyá síyikí imónigíá Koriníyo ŋweagíáyí Goríxomi yayí umeaníro nání awí neániróna nawíni mimóní yaní epayónarigíárini.” raríŋagíá aríá níwirí “Bí nepa e ríra yaríŋoi?” yaiwiaríŋárini.

19 Ayí neparini. “Seyíné dñŋí ná bíni nímore axípiní mimónigíáyínerini.” nimónarini. Seyíné re yaiwinípiri nání “Negíyí wiene Jisasomi xixeni níxídirane mímiwiároaríŋwaéne, ayí aneríani?” yaiwinípiri nání xixegíni yaní nepayóníro yaríŋoi.

20 Ayínani seyíné awí neániróna “Aiwá Ámináo nání ‘Dñŋí oseainirini nírixini.’ nearíŋípi naríŋwini.” níyaiwiro aiwi nepa minaríŋoi.

21 Ayí rípi nánirini. Awí neáníro aiwá níñiróna niyínéni síni mé aiwá xixegíni ríá yeaaríapi aníni niyoaro xixegíni níniro nání wiyíné agwíni ŋweanána wiyíné iniigí wainí xwapí nínimána papíkí yarigíárini.

22 Pí nání e yarigíárini? Aiwá níro iniigí níro epíŋá nání segí aní meníraní? Jisasoyá síyikí seyíné imónigíapimi peayí owiananeyiniri

e yarigfáraní? Séríxímeá aiwá nání dífwí ikeamónarigfáyo ayá owimoaneyiníri e yarigfáraní? “Poró weyí neamearípaxí imóníñpí yaríñwíni.” ríseaimónaríni? Oweoi, apí néra waríñagfá nání wí weyí seamearímfámani.

Aiwá Ámináo xfo nání dñf winíwinígníri imíxíñpí nání uríñf nániríni.

²³ Xwiyfá nioní eníiná searéwapíyíñápí gí dñfyo dání mísearéwapíyíñáríni. Ámináo níréwapíyíñfyo dání searéwapíyíñápí, ayí rípiríni. Sfá Áminá Jisaso nání Judaso pasá uméfyimí Ámináo aiwá bí nímearí

²⁴ aiwá apí nání Goríxomí yayí níwimáná níkwíríri re ríñnigíni, “Rípi gí waráríni. Seyíné nání rídiyowáníñf inímípiríni. Soyíné nioní seaiimípi nání dñf seainíntá nání nioní éapa axípi e yayíríxíni.” uríñnigíni.

²⁵ Awa ríxa aiwá nínimáná kapíxí iníngí wainí ínñf wá nímearí xegí yaríñpa axípi nemáná re ríñnigíni, “Goríxo xwiyfá síñf ‘E níseaiimífaríni.’ raúroaáríñpí ‘Nepa xíxeni níneaiinífaríni?’ oyaiwípoyiníri nioní níperíntá gí ragí púfyí iníngí wainí síxí ríwáníñf imóníni. Íníná soyíné iníngí ríwá níníntá nioní nání dñf seainíntá nání níríxíni.” uríñnigíni.

²⁶ Seyíné o ríñpí nero aiwá apí níro iníngí awá níro neríñpímí dání o ámí weapínté nání wáf réníñf níra warígfáraní, “Ámináo nene nání ríxa neapeíñríni.” Éñíñf níra warígfáraní.

“Ámináooyá aiwápi gíyíné úrapí níníntá xwiyfá meáríñpaxí yaríñoi.” uríñf nániríni.

²⁷ Ámá gíyí xámi píraníñf dñf míyaikiró Ámináo ayá winípaxí imóníñpí ero aiwáraní, iníngíraní, xfo nání dñf winíni nánípi úrapí níro nerónáyí, warápi tñni ragípi tñni xóróríñf nero nání xwiyfá meáríñpaxí imóníñoi.

²⁸ Ayínání ámá woxí woxí, “Naní imóníñpí rífa yaríñíni? Sípi imóníñpí rífa yaríñíni?” níyaiwirí yaríñf níga núsáná aiwá apí tñni iníngí awá tñni xe níríxíni.

²⁹ Ayí rípi nániríni. Ámá aiwá apí tñni iníngí awá tñni níníntá “Ámináo xegí warápímí dání neaiñf enagí nání rífa naríñíni?” níyaiwípa neríntáyí, ayí xwiyfá meárínaníro nání naríñagfá nání raríñíni.

³⁰ Sa míkí apímí dání segí obaxí wí símíxí nero níyipé nímoníri ero wí ríxa píyí ero egífaríni.

³¹ Nene xámi negí yaríñwápi nání yaríñf níga nurane “Naní rífa yaríñíni? Sípi rífa yaríñíni?” níyaiwirane dñf píraníñf nímíxíntámáná aiwá apí níníntane síñwíríyí, Kiraiso xwiyfá bí níneamearíri síyikí neareáminíri enímani.

³² E nerí aí agwí ríná Ámináo xwiyfá níneamearíríná ríwéná nene ámá xfómí míxídarígfáyo tñni nawíní xwiyfá umeárímígníri ríxa xwiyfá níneamearíri síyikí neareaaríni.

³³ Ayínání gí níríxímeáyíné, aiwá nioní seararíñápí naníro nerímeáníntá axíná nawíní píraníñf onaneyiníri ríwíyo rémoarígfáyí nání weníñf nerí ñwearíni.

³⁴ Seyíné aiwá apí níníntá úrapí nero xwiyfá meáríñpíríxíni ní segíyí wí agwí ení níweáníntáyí síni níbipa neróná wígfí aníwámí dání aiwá níríxíni. Aiwá apí nání xwiyfá bí síni níwenagí aí ámí níseáimearíntá searímífaríni.

12

“Kwíyípmi dání epaxí imónigfápi bi bi imónini.” urijf nánirini.

¹ Gí níríxímeáyíné, seyíné payí nearo Goríxo xegí kwíyípi síxí seamímonjípimi dání e e epaxí imónífríxinirí seaimíxíj seyíné yaríj nígfápi nání “Seyíné xe majfá nero oépoyí.” m̄nimónarini.

² Seyíné síni Goríxomi m̄ixídípa neróná seaigfápi nání nijfá imóniŋoí. Ámáya mimóní ŋwáfá imóniŋfyo —Ayí xwíyáfá bi rípxaf mimóniŋfyrini. Ayo oxfdípoyinirí yapí pí pí seaiepisíaná seyíné nepaxinirí xfdagfápi nání nijfá imóniŋoí.

³ Ayínáni “Seyíné nijfá re oimónipoyí.” nimónarini. Ámá wí Goríxoyá kwíyípmi dání nírífná wí re rípxaf menini, “Jisaso xewaníŋo roapíkíníŋorini.” rípxaf menini. Ámá wí Goríxoyá kwíyípmi dání m̄rípá nerínáyí, “Jisaso negí Ámínáorini.” eni wí rípxaf menini.

⁴ Kwíyípmi dání e e epaxí imónífríxinirí síxí umímoariŋjipi xixegíni imóniŋagí aiwi kwíyí axípi ná bini imóniŋjípimi dánini yarígfáriní.

⁵ E neríŋfyo dání ámáyo seáyí e e wífríxinirí Ámínáo wimíxariŋjipi xixegíni enagí aiwi Ámínáo, ayí ná woni axorini.

⁶ Anani nepaxí imónigfápi xixegíni imóniŋagí aiwi Goríxo, ayí ná woni e e epaxí imónífríxinirí ení síxí weámíxariŋfyrini.

⁷ E neríŋf aiwi o ámá xfóyá imónigfá níni xixe arírá inífríxinirí womini womini xegí kwíyíyo dání epaxí imóniŋjipi bi bi yaní wiaríŋfyrini.

⁸ Bi bi yaní níwirfná ámá wo kwíyípmi dání xe díŋf émí saímí nimori ámáyo píraníŋf urípxaf oimónirí wirí wo kwíyí axípmi dání xe nijfá seáyí e nimónirí píraníŋf uréwapíyípxaf oimónirí wirí

⁹ ámi wo kwíyí axípmi dání xe díŋf ayá wí oníkwíronirí wirí ámi wo kwíyí axípmi dání xe ení síxí neánirí ámá símíxí yarígfáyo píraníŋf owimíxinirí wirí

¹⁰ ámi womi emímí epaxí oimónirí wirí ámi womi xfóyá xwíyáfá wáfá urókiamopaxí oimónirí wirí ámi womi ámá wí kwíyí bimi dání raríŋagfá arfá níwirfná adadf níwirí “Ayí kwíyí apimi dání rfa raríŋoí?” yaiwípxaf oimónirí wirí ámi wo ámá gwí wírí wírí xwíyáfá mfkf apí apimi dání anani rípxaf oimónirí wirí ámi womi xwíyáfá mfkf apí apimi dání arfá níwirí yaní umeaipaxí oimónirí wirí yaríŋfyrini.

¹¹ Goríxo ámá wíyí wíyo yaní xixegíni e e níwia nurí aiwi kwíyí axí ná bimi dánini e e epaxí imónífríxinirí níwimíxífná womi pípi owimínífná apí wiaríŋfyrini. Ámi womi pípi owimínífná apí wiaríŋfyrini.

“Obaxene imóniŋagwi aiwi wará ná biníŋf imóniŋwini.” urijf nánirini.

¹² Ámáya wará ná bini enagí aiwi nápmi dání wé síkwí amípi xixegíni bi bi imónini. Warápmi dání amípi xixegíni bi bi imóniŋfí níni obaxí imóniŋagí aiwi nápi ná binirini. Ámá Kiraisoyá síyikípi imónigfáyí ámá warápi tñni ríramíŋfíyí imónipaxíriní.

¹³ Ayí rípi nánirini. Nene —Wiene Judayenerani, wiene Gírikíyenerani, wiene xínáíwaneníŋf nimónirane omíŋf wíiaríŋwaénerani, wiene áxenwarí m̄ineainí negí díŋf tñni emearíŋwaénerani, —Níneneni eni kwíyí axípmi dánini síyikí ná bini imónani nání wayí neameairo kwíyí axípiní neaainirí ení enagí nání raríŋfyrini.

¹⁴ Nene nijfá re imóniŋwini. Ámá warápi, ayí ná bini mimóní síkwíraní, wéraní, m̄íŋfyrani, xixegíni bi bi imónini.

apimi dani rarigfapi yanf umeaiprfa nani rimoninjo? Oweoi.

³¹ E niseariri ai seyine woxini woxini, "Gorixo ama e e epaxi imonirixinri kwiyipimi dani sixi umimoarinji api api enagi ai sa seayi e imoninjipi oimomini." nyaiwiri smf xeadpenirixini.

13

"Amayo nepa dinji sipi niwirina riri riri yarigfari." urinjanini.

"Arige neri Gorixo wimonarinjipi tni xixeni yanirewini?" niseaimonirina epirfapi nani awanj bi osearimini.

¹ Nioni gwfi wiri wiri xwiyfa mfkf amarani, anfnajirani, rarigfapimi dani anani ripaxi nimoniri ai amayo dinji sipi miwipa nerinayf, surima ninariri berf ikaxi nirinina yaiwininji yararinjipininji imonimini. Sonji udfa xami minwiraripa nemana eana rarinjipininji eni imonimini.

² Nioni xwiyfa Gorixoyapi wfa rokiamopaxi imoniri amipi nni o emiginiri enwipearinji inimi moninjipi nani nijfa imoniri amipi nni ama "Ayf api rfa imonini?" nyaiwiro nijfa imonigfapi nani nijfa imoniri neri ai amayo dinji sipi miwipa nerinayf, surima imonimini. Nioni Gorixomi dinji enj neaniri niwkwrorinjipimi dani "Dfwf ririxi na jfe ui." uripaxi nimoniri aiwi amayo dinji sipi miwipa nerinayf, surima imonimini.

³ Nioni gf iyfa fa amipi yanf ni meri uyipeayfo niwiri ai amayo dinji sipi miwipa nerinayf, wi nanf nimixipaxi menini. Negf womi pikianiro yarina niaiwomi waripiri nani re nuriri ai, "Nioni fa ninixi ro rfa niwoaripoyf." nuriri ai amayo dinji sipi miwipa nerinayf, nioni eapi wi nanf nimixipaxi mimonini.

⁴ Ama winiyo dinji sipi niwirina pipi marfa, riri yarigfari. Sipi winiyf wifapi apaxi me pirf umamoarigfamani. Ayf nurimixiri nanf imoninjipini wiarigfari. Winiyo sipi dinji wi waiwiarigfamani. Winiyo dinji sipi wiarigfayf wiwaninjiyf mixf meakininro warixa imoniro

⁵ uyini wikariro yarigfamani. Amipi nenen arige neri neaimenirfeninoniri mepa ero apaxi me smf rininji miwinipa ero fwf winiyf wikarfapi nani smf xwanwf nikwonmi memepa ero yarigfari.

⁶ Nipikwini mimoninji yarigfapi nani dinji nifa miwinf we roninji imoninji yarigfapi nani dinji nifa winarinjirini.

⁷ Ama winiyo dinji sipi wiarigfayf pi pi wimeana "Xe oneaimeni." yaiwiro dinji wkwroarigfapi wi pini miwiaripa ero amipi nni Gorixo niwirina nani dinji nikwimoro nwearo pi pi sipi imoninji wimeana xwamamf wiro yarigfari.

⁸ Amayo dinji sipi wiarinwapi na rfwyo ai wi anipa imoninfa menagi nani aninji fa xiripaxirini. E neri aiwi Gorixoyf kwiyipimi dani wfa rokiamopaxi imoninwapi rani, xwiyfa mfkf api apimi dani ripaxi imoninwapi rani, pi pi nijfa imoninwapi rani, api nipini anipa imoninfarini.

⁹ Nioni seararinjapi nani awanj bi osearimini. Agwf rina nene Gorixoyf kwiyipimi dani nijfa imoninwapi sa bini bini imoninwini. Oya xwiyfa wfa rokiamoarinwapi nipini marfa, bini bini rokiamoarinwarini.

¹⁰ E nerinji aiwi Kiraiso niwepiri amipi Gorixo emiginiri yarinjipi rixa yof imonana agwf rina nene bini bini imoninwapi anipa imoninfarini.

¹¹ Nioni seararinjapi niaiwf tni rraminjiyf oemini. Enina nioni sini niaiwf nimonirina niaiwf rarigfapa xwiyfa axipi riri niaiwf yaiwiarigfapa axipi yaiwiri niaiwf dinji moarigfapa axipi mori nesana ai rixa aminani nimonimana niaiwf yarigfapi sini fa mixirf pini wiarinjarini.

¹² Agwí nene Goríxo éimígínirí yaríñpí nání nijfá bíní bíní imóníñwápi xixíeá sía yikíníñyó dání nene síñwí nípikwíní mainenaríñwápi tñí ríramíñyí oemíní. Agwí ríná xixíeáyo símímanjíní roñagi níwínirane aiwí ríwéná nepa o tñí xixení símímanjyó síñwí ainenanfwaríní. Agwí ríná nene bíní bíní nijfá nimónírí aí ríwéná xfo nene nání xixení nijfá imóníñpa nene ení xfo nání nijfá imónanfwaríní.

¹³ E neríñj aiwí agwí ríná Goríxomi dñj wíkwírorane o neainfápi nání dñj ikwímorane wíníyo dñj sípí wirane yaríñwá biaú bí apí aníñní imónínfápiríní. Biaú bí apí bí seáyí e imóníñpí, ayf ámayó dñj sípí wiaríñwápiríní.

14

Kwíyípmí dání epaxf imóníñpí nání ámí bí uríñf náníríní.

¹ Seyfne “Ámayó dñj sípí owianeyí.” niyaiwiro aníñf minf xdfírixíní. E nero aí Goríxo apí apí e imónírixínírí kwíyípmí dání seaimíxaríñpí “Apí apí oimónaneyí.” niyaiwiro símf níxeadfpeníro aiwí ná bíní ayf oyá xwíyfá ámayó wfá urókiamopaxf imóníprí nání añpaxf símf xeadfpenírixíní.

² Ayf rípi nání seararíñní. Ámá gíyí gíyí gwí wírí wírí xwíyfá mfkf wíníyí majfá imónígápmí dání nírírnáyí, ayf ámayó muraríño. Wíníyí xwíyfá mfkf apí nání majfá imóníñagfá nání Goríxomíní nurírí kwíyípmí dání yumí imóníñpí raríño.

³ E nerí aí gíyí gíyí xwíyfá Goríxoyápi wfá nírókiamorónáyí, ayf ríapímí dání ámayó sfkfkf womíxíro ení ríremíxí wiro dñj wfá wókímíxíro epaxfpi urarígáriní.

⁴ Ámá xwíyfá mfkf xegf wíyo dání raríñf go go, ayf xewaníño sfkfkf omíxínaríní. Ámá Goríxoyá xwíyfápi wfá rókiamoaríñf go go, ayf Goríxo wimónaríñpí urífpímí dání Jisasoyá síyikfpi imónígfáyo sfkfkf womíxaríñríní.

⁵ Nioní “Seyfne níyfnéní xwíyfá mfkf bí bímí dání orípoi.” nínimónírí aiwí aga añpaxf ayá wí nimónaríñpí, ayf rípiríní. “Goríxoyá xwíyfápi wfá orókiamópoyí.” nimónaríní. Ayf rípi náníríní. Wfá rókiamoaríñf go go Jisasoyá síyikfpi imónígfáyo nuríríná xfo urífpímí dání sfkfkf níwomíxírí nání xwíyfá mfkf xegf wíyo dání raríñf go gómí seáyí e wimóníñagi nání raríñní. Xwíyfá mfkf xegf wíyo dání raríñf go go ráná ámá wo níwiápnímearí Jisasoyá síyikfpi imónígfá wíníyo o rífpímí dání sfkfkf owomíxínírí yaní numeairfná ení ananíríní.

⁶ Gf nírixímeáyfné, rípi nání píraníñf dñj mópoi. Nioní seyfné tñj e nání níbirí xwíyfá mfkf wíyo dání nísearírnáyí, “Apí wí naní neaimíxípxf imóníní.” ríseaimónaríní? Oweoi. Nioní xwíyfá Goríxo wfá níwómíxírí nírixíñpí mísearípa nerfnáraní, nijfá o nání nioní imóníñá bí mísearípa nerfnáraní, xwíyfá oyápi bí wfá mísearókiamopa nerfnáraní, bí mísearéwapíyípa nerfnáraní, sa xwíyfá mfkf wíyo dání níseara nurfnáyí, aríge nerí naní wí seaimfáriní? Oweoi, wí e epaxfmaní.

⁷ Dñj mayf imóníñpí, pékákraní, gitáraní, ayf axfpi imóníní. Yaiwíníñf níyáriní nípkwíní irf mírépepa nerfnáyí, ámá aríge “Ayf apí rífa raríní?” yaiwípxfíní? Ámá kwíyípmí dání xwíyfá mfkf wíyo dání ení nírxírnáyí, ámá arfá míwiarígáyí aríge nerí “Ayf apí rífa raríní?” yaiwípxf imóníní?

⁸ Ámá míxí nání awí roño xowienómí dání ríaiwá orínírí píramí nípkwíní mepa nerfnáyí, ámá gíyí “Míxí nání ríaiwá iyf ríráoi?”

níyawiwo éwaikí t́nì níkínt́nì t́nì aríkipax́rínì? Oweoi, pírámí nípíkwinì mepa nerínáyí, wí e epax́ menínì.

⁹ Seyíné enì áamá wíyo kwíyípmì dání xwíyá ḿkí xegí wíyo dání nurírínáyí, áamá aríá seiarígíáyí aríge nero “Apí nánì ríá neararínò?” níyawiwo níj́fá imónipax́rínì? Oweoi, seyíné urarígíápi mímianḡwí upax́ imónínì.

¹⁰ Ayí neparínì. Xwíá rírímì xwíyá ḿkí xixegínì t́nì rarígíápi obax́ imónínì. Xwíyá bí ḿkí mayí imónínìmanì. Nínì ḿkí t́nì imónínì.

¹¹ E nerì aí áamá wo xwíyá ḿkí nionì majíá imónínìpmì dání rarínagí aríá níwiríná “Émá yí worfanì?” yaiwimínì. Xfo enì nionì aríá m̀wiarínagí nínaníríná “Émá yí worfanì?” niaiwinínò.

¹² Seyíné Goríxo apí apí imónífríxínìrì kwíyípmì dání síxí seamímoarínìpi “Oimónaneyì.” níyawiwo símí níxeadípeníro yarígíáyíné imónínagíá nánì pí pí neróná rípi éfríxínì. Kwíyípmì dání epax́ imónínwápmì dání Jisasoyá síyíkí imónínwáéne ení síkíkí omíxínipax́ imónínìpi oyaneyíníro ayá wí néra úfríxínì.

¹³ Ayínánì segíyí wo kwíyípmì dání xwíyá ḿkí seyíné majíá imónígíápmì dání nísearírínáyí, aríá m̀wiarígíáyíné yaní seameaimínìrì nánì Goríxomì ríxínì uríwínìgínì.

¹⁴ Ayí rípi nánì seararínì. Nionì gí áamá aríá niarígíe dání xwíyá ḿkí xegí bimì dání Goríxomì ríxínì nuríríná gí dínì aí t́nì murí sa manípámì dání nurírínáyí, “Apí ourímínì.” níyawiwo murípa éá enagí nánì nionì ríápi bí naní m̀niarínì.

¹⁵ Ayínánì nionì pí emínìréínì? Nionì Goríxomì ríxínì nurírínáranì, soní nírìrì omí yayí numerínáranì, xwíyá ḿkí bí bimì dání manípá t́nì nurírì aí “Ayí apí ríá urarínì?” níyawiwo gí dínì t́nì enì nawínì uríimìgínì.

¹⁶ Seyíné e mepa nero Goríxomì yayí níwiríná dínì t́nì nawínì murí xwíyá ḿkí bí bimì, seyíné majíápmì dání nurírínáyí, áamá sípíá imónígíá seyíné t́nì nawínì awí éanarígíáyí aríge nero “Ayí ríápi xixenì e imóníwínìgínì.” rípaax́rínì? Oweoi, xwíyá ḿkí seyíné rarígíápi aríá m̀wipax́ nímoníro nánì wí e rípaax́ menínì.

¹⁷ Seyíné e nerínáyí, Goríxomì píranínì yayí níwíro aiwí wíníyo síkíkí m̀womíxí ududí iní wikárarínagíá nánì seararínì.

¹⁸ Seyíné kwíyípmì dání xwíyá ḿkí wíyo dání ayá wí níró aí nionì enì kwíyípmì dání xwíyá ḿkí bí bimì dání seáyí e níseamúrorì nánì Goríxomì yayí wiarínárinì.

¹⁹ E nímonìrì aí Jisasoyá síyíkí imónígíá bí t́nì nerímeánìrì wigí aríá egíe dání xwíyá ḿkí bí bimì dání nuríríná “fá m̀ropax́ imónínìpi ourímínì.” m̀nimónarínì. Oweoi, “Porò ipí rínealíwapíyarínì?” oyaiwípoyínìrì sa “Xwíyá ḿkí nionì níj́fá imónínápmì dání nurírì ‘Ayí apí ríá urarínì?’ yaiwimípi áríní ourímínì.” nímonarínì. “E neríná seáyí e imónínìpi yarínì.” nímonarínì.

²⁰ Gí nírixímeáyíné, seyíné niaiwí onímíá dínì m̀maxíripa époyí. E nísearírì aí niaiwí ptopia íwí oyaneyíníro sínì dínì m̀moarígíápa seyíné enì axípi imónípoyí. E nero dínì nímoríná áminá yapi mófríxínì.

²¹ Isíreryí aríá m̀wiarínagíá nánì Goríxo áamá wí e dáníyí m̀xí nímeámì níbìro xwírá wikíxéfríxínìrì rínìpi nánì ḡwí ikaxí éaníníyo re nírinìrì éánì, “ ‘Goríxonì áamá ḿkí wí e dáníyíyá xwíyá ḿkí bí t́nì áamá tíyo urírì wí e dáníyíyá manípímì dání urírì emíá enagí aiwí nionì wí aríá nípírámanì.’ Ámínáonì e rarínì.” nírinìrì éánì.

²² Ayínáni nene re yaiwiñwini, “Gorixoyá kwíyípmi dání xwíyá mfkí nene majtá nimóniri aí rariñwápi, ayf áamá omi ríxa diñf wíkwíroarigfá wínyf arfá níneairóná óf níkariníro ‘Ayf enf eániñf Gorixoyápmi dání ríxa yaríño?’ oyaiwípoyniri mimónini. Sa omi diñf míwíkwíroarigfáyf óf níkariníro ‘Ayf enf eániñf Gorixoyápmi dání ríxa yaríño?’ oyaiwípoyniri imónini.” yaiwiñwini. E nerí aí oyá xwíyápi, nene wíá urókiamoaríñwápi, ayf áamá xíomi diñf míwíkwíroarigfáyf arfá níneairóná “Enf eániñf Gorixoyápmi dání ríxa rariño?” oyaiwípoyniri mimónini. Sa xíomi diñf wíkwíroarigfáyf e oyaiwípoyniri imónini.

²³ Ayínáni áamá Jisasoyá siyikf imónigfáyfné awí neániróná niyfnéni xwíyá mfkf seyfné majtá bi bimi dání nira warfná áamá sipfá imónigfáyf wíraní, áamá siní Gorixomi diñf míwíkwírogfáyf wíraní, níseáimearo níñwearóná “Áamá tiyf xóxwí yarigfáyf menirani?” ripírfáriní.

²⁴ Seyfné wí e mepa nero niyfnéni xwíyá Gorixoyápi wíá nírókiamóa warfná áamá sipfá imónigfáyf wíraní, áamá siní Gorixomi diñf míwíkwírogfáyf wíraní, níseáimearo níñwearóná seyfné rarigfá nípmi dání “Íwf awa rarigfápi miyaríñwaénerfani?” niyaiwiro wairírf iníro “Api nene nání ení ríxa rariño?” niyaiwiro ayá mñimñf roro nemáná

²⁵ sipí imóniñf wigfpi yumí egfápi nání waropárf nero mñf xwíáyo níkwíroníro Gorixomi yayf numero “Neparini. Gorixo seyfné diñf seakikayoni.” ripírfáriní.

Gorixomi yayf umeaníro nání nerimeániróná epaxfpi nání uríñf nánirini.

²⁶ Gf nírxímeáyfné, pí oyaneyiniri nearariní? Seyfné awí neániróná woxí soñf searéwapíyini nání imóniri woxí xwíyá bi searéwapíyini nání imóniri woxí xwíyá Gorixo wíá wókímíxípi bi searini nání imóniri woxí xwíyá mfkf bi bimi dání rínfpi bi yanf seameainí nání imóniri nerí aí nípmi nerfná Jisasoyá siyikf imónigfáyfné sfkfkf omíxínfpi nání éfríxini.

²⁷ Segíyf wí “Xwíyá mfkf bimi dání ouraneyí.” níwimónirfná obaxowa xe onearfpoyniri síñwí míwínipani. Waúnirani, waú worani, ayf apánirini. Axíná nawíni orfpoyniri síñwí míwínipani. Wo xámi nírmáná wo ríwíyo ríwínigini. E yarfná wo yanf seameáiwínigini.

²⁸ Áamá wo xwíyá yanf seameaipaxf menjányf, xwíyá mfkf api apimi dání rarigfáwa Jisasoyá siyikf imónigfáyfnéyá arfá egf e dání manfpa tñni síñáni mñipa nero wigf diñfyo dání Gorixo tñni nawíni ínimi rínfírxini.

²⁹ Awí neániróná segf xwíyá Gorixoyápi wíá rókiamoarigfáyf waúraní, waú worani, awa xe xwíyá searfírxini. Ríxa searána wínyf o nepa kwíyípmi dání ríxa rarinírf pía nímero mí omíxírfírxini.

³⁰ E nerí aí segíyf wo éf níñwearí wíá rókiamoaríñf womi arfá wiarfná Gorixo xwíyá bi wíá wókímíxánáyf, o xwíyá api áwanf searini nání dao xámi rariño pñni wíarfíwínigini.

³¹ Nioní seararíñapi níxídróná seyfné niyfnéni níjtá imóniro enf ríremíxí iníro epírfá nání woxí woxí anani wíá nírókiamóa upaxf imóniño.

³²⁻³³ Nene níjfarani. Gorixo yaiwíñf yaríñomani. “Xwíyá níxeayiri nerí orfpoi.” míwimóní “Nítiwayírorí orfpoi.” wimónaríñagi nání wíá rókiamoarigfáwa kwíyípmi dání rókiamopaxf imóniñfpi tñni úrapí mñrf píraníñf diñf ía níxiríro rírfírxini.

Gorixoyá siyikf imónigfá wí e wí e ñweagfá nñni yarigfápa

³⁴ siyikf oyá Koriníyo ñweagfáyfné ení awí neániróná apíxíwa xwíyá wí mñipa oépoi. Awí neániranéna apíxíwa xe xwíyá onearfpoyniri síñwí

míwínípa yaríñwá enagi nání raríñíni. Nwí ikaxí eáníñyo dání ríníñfpa oxoyíné símanwíyóníñf seauríñfírixíni.

³⁵ Íwa Jisasoyá síyíkí imónígfáyí awí eánígfe dání xwíyíá nírírná ayá winípxá yaríñagía nání wíni wíni “Apí nání níjía oimónímíni.” níwimónírná añf xíxegíñyo dání oxomí yaríñf wíwínígíni.

³⁶ Seyíné seáyí e seáyí e mimónípaní. “Xwíyíá Goríxoyápi nene tífámíni mfkí imóníñwaéneríni.” ríyáiwínaríñoi? “Xwíyíá oyápi Koriníyo ñweañwaéneríni tífámíni ríníñfírixíni.” ríseaimónaríni?

³⁷ Ámá goxí goxí “Nioní Goríxoyá xwíyíápi wía rókiamoaríñá wonírníni.” níyáiwínírnáraní, “Oyá kwíyí síxí nímímonífpimí dání e epaxí nímoníri yaríñáonírníni.” níyáiwínírnáraní, xwíyíá nioní nírií eaaríñá rípi nání dñf re yáiwíírixíni, “Poró sekaxí Ámínáo urífpimí dání ría nírií eañfífaní?” yáiwíírixíni.

³⁸ Ámá go go e míyáiwípa yaríñagi níwínírnáyí, seyíné ení “O nepa Goríxoyá wía rókiamoaríñf wo meníni.” yáiwíírixíni.

³⁹ Ayínání gí nírixímeáyíné, Goríxoyá xwíyíá wía orókiamoaneyíníri símí xeadípeníro oyá kwíyí tñni xwíyíá mfkí bí bímí dání seyíné rarígfápi pírí mirakínípa ero éfírixíni.

⁴⁰ E nero aí Goríxomí yayí umeaníro nání awí neáníroná pí pí seyíné yarígfápi nípiní nítiwayírooro píraníñf éfírixíni.

15

Jisaso nípémáná xwáripáyo dání wíápíñimeañfpi nánírníni.

¹ Gí nírixímeáyíné, xwíyíá yayí neainaríñf nioní wáf searíñápi —Apí seyíné aría nínrírná “Neparíni.” níyáiwíro dñf níwíkwírooro íkía xwíá aí tñni nerírná síkfkí noníri roaríñfpa seyíné ení axípi xwíyíá apí tñni síkfkí noníri rogíápiríni. Apí nání dirírf oseaimíni.

² Seyíné nioní wáf searíñápi aníñf míní xaíwí íá níxíra nurónáyí, Goríxo apimí dání yeáyí seayímíxemeanírníni. Seyíné síni xaíwí íá ríxíriñoi? E mepa nerírnáyí, surímá wíkwíropaxírníni.

³ Nioní wáf nísearírná xwíyíá xíráni xíráni imóníñf searíñápi —Apí nioní ení enírná aría wíñápiríni. Apí, ayí rípiríni. Kíraiso nání enírná Bíkwyíyo dání níriníri eáníñfpa o nene íwí yaríñwápi yokwarímí neainírná nání níperi

⁴ xwíá níweyárimáná enáná Bíkwyíyo dání “O níwíápíñimeañfírníni.” níriníri eáníñfpa síá wíyáú wíyí nórimáná enáná Goríxoyá dñf tñni wíápíñimeañíñígíni.

⁵ Níwíápíñimeámo Pitaomí síñání nurónápirí ríwíyo xegí wíepísiní wé wúkaú síkwí wáú awamí síñání urónápiñíñígíni.

⁶ E nemáná ámi ríwíyo xíomí dñf wíkwírogíáyí —Ayí 500 apimí wíarí múrogíáyírníni. Nioní payí rípi eaaríñá ríná wíni wíni ríxa nípero aiwí náyí síni ñweañoi. Apimí ná wínání axíná síñání urónápiñíñígíni.

⁷ E nemáná ríwíyo xegí xogwáo Jemisomí síñání nurónápmáná wáf wurímeiarígfá nowamíni ení síñání urónápiñíñígíni.

⁸ E néísáná nioní —Nioní apíxíwa níáíwí níxíríroná kwíyí wíarígfáyí woníñf imóníñáonírníni. Nioní awamí aga ríwí náyo yoparípi síñání nímoníñíñígíni.

⁹ Ayí rípi nání raríñíni. Nioní ámá Goríxoyá síyíkí imónígfáyo xeaníñf wíkaragáoní enagi nání wáf wurímeiaríñwá nígf wía níwamíni síyíkwíñíñf imóníñáoní, ayí nionírníni. Goríxoyá síyíkí imónígfáyo xeaníñf

wikáragá enagí nání nepa “Wáf wurímeiaríñf imóníñf woxíni.” nírípaxí meníni.

¹⁰ E nerí aí Goríxo wá níníwianírí niñfípimí dání agwí ríná nioní imóníñfapí imóníñfíni. O wá níwianíñfípí suríma níwianíñfímaní. Oweoi, nioní aníñf miní nerí nání wáf wurímeiaríñfwá nígí wíamí múronjáríni. E nerí aí níwaníñfoní ení eáníñfípimí dání nerí múronjámaní. Nioní enápí sa Goríxo wá níwianíñfípimí dání ená enagí nání raríñfíni.

¹¹ Ayínání seyíné awamí wigí mañfyo dání aríá níwirínáraní, nioníyáyo dání aríá níwirínáraní, wáf nínonení seararíñfwá seyíné díñf wíkwírogíápí, ná bíní ayí apíríni.

“Ríwéná pegíáyf níní wiápínimeapíríáríni.” uríñf náníríni.

¹² None wáf nísearíríná “Kiraiso Goríxoyá díñfyo dání wiápínímeaníñfíni.” seararíñfwá enagí nání segíyí wí díñf aríge níyaiwiro “Pegíáyf ámí síñf nero wí wiápínimeapíríárí meníni.” raríñfíáríni?

¹³ Ayí raríñfíárípa ámá pegíáyf nepa míwiápínimeapa neríñáyf, “Kiraiso aí Goríxoyá díñf tñí wiápínímeanímaní.” raníñfíni.

¹⁴ Kiraiso Goríxoyá díñf tñí míwiápínimeapa nerí síñfwíríyí, xwíyíá none wáf seararíñfwápi ná mayí imónírí seyíné díñf wíkwíroaríñfíápí ná mayí imónírí epaxíríni.

¹⁵ Sípí imóníñf apí yanírí enwá aí ámí bí rípi ámá yapí raríñfíáyf yapí imónanírí enwáríni. None “Goríxoyá díñfyo dání Kiraiso wiápínímeaníñfíni.” xenwí ranírí enwá enagí nání “Yapí raríñfíáyf yapí imóníñfwíni.” rípxíríni. Pegíáyf nepa Goríxoyá díñfyo dání míwiápínimeapa neríñáyf, “Kiraiso ení Goríxoyá díñf tñí wiápínímeanímaní.” rípxíríni.

¹⁶ Ayí rípi nání raríñfíni. Ámá pegíáyf Goríxoyá díñf tñí míwiápínimeapa nerónáyf, “Kiraiso aí wí wiápínímeanímaní.” raníñfíni.

¹⁷ Kiraiso Goríxoyá díñf tñí míwiápínimeapa nerí síñfwíríyí, seyíné díñf wíkwírogíápí síwíá wíkwíroro segí íwí yaríñfíápí nání síní xwíyíá meárínípxí imóníro yaníro egíáríni.

¹⁸ Ámá Kiraisomí díñf níwíkwíroarímáná pegíáyf ení ríxa aníñfíni anínaníro egíáríni.

¹⁹ Nene re níyaiwirane, “Nene nípémáná enáná Kiraiso wí arírá neainíñfámaní. Sa xwíá rírímíni emearíñá Kiraiso arírá neainíñfáríni.” E níyaiwirane omíní díñf níkwímoránénáyf, ámá íkíníñf sípí wípxí imóníñf níyoní nání nene anípxí neaipaxíríni. Ayí Kiraiso nepa xwárípayó dání míwiápínimeapa ení enánáyf nání raríñfíni.

²⁰ Nioní e nísearírí aiwí Kiraiso níperí weními dání Goríxoyá díñf tñí wiápínímeaníñfíni. O ámá ríxa pegíáyf nání xámí níwiápínímeapíríná omíñfyo aiwá níwákwíní wí xámí miaríñfíápáníñf wiápínímeaníñfíni.

²¹ Ayí rípi nání seararíñfíni. Ámá wo sípí yagíñfímí dání ámaéne pearíñfwáríni. E yaríñfwápa ámá ámí wo eníñfímí dání ení wiápínímeaníñfwáríni.

²² Nínenení Adamo tñí íkáríníñwaéne imóníñfagwí nání pearíñfwáríni. E yaríñfwápa Kiraiso tñí íkáríníñwaéne neperane aiwí ámí síñf nerane wiápínímeaníñfwá enagí nání raríñfíni.

²³ Wiápínímeapíríáyf wigí imónáná wiápínímeapíríáríni. Kiraiso aiwá níwákwíní wíníñf xámí wiápínímeaníñfíni. Omí dání ríwíyo xío weapáná xegí imóníñfíáyf wiápínímeapíríáríni.

24 O ámi anjñami dáni niweapiríná amipí nene tñj ríná imóninjipi yoparipi imóniníárini. Iná anjñajñrani, amáraní, omí manj pírí wiaikiarigfá gíyí gíyí, enj eánigfáy imóniro neni tígíyíninjí imóniro menweagfáy imóniro egfáyo anipá niwimiximáná amá xóyá xwioxíyo míméamí nerí umeñweanfáy xano Gorixomi simañwýóninjí wurínipírí wiiníárini.

25 Ayí rípi nání rariñini. Gorixo amá Kiraiso tñni símí tñni inarigfáyo xopirárí niwirí ikwiañwí xegí sikwí ikwiáriníánáninjí wimixiyiníe nání míf ináy nimóniri menweanfárini. Bíkwyo api nání e nírini eáninjagi nání rariñini.

26 Símí tñni inarigfí yoparí anipá imixiníápi, ayí piyí nene pearinjwápirini.

27 Bíkwyo bí rípi xixeni nírini eánini, “Gorixo amipí nñni omí simañwýóninjí wimixiyinjí.” nírini eáninjagi aí anani re yaiwipaxírini, “Amipí nñni riniñipi, ayí amipí nñni Kiraisomi simañwýóninjí oimóniri wimixiyinjo eni nání mírini.” yaiwipaxírini.

28 Amipí nipiñi xewaxomi simañwýóninjí yeáy wuríninjáná o dñj re nimorí eníárini, “Gí ápo Gorixo amipí niyoní amáyorani, amipíyorani, seáy e niwimóniri oumenweanirí xewaninjoni amipí nipiñi simañwýóninjí nimixiyinomi simañwýóninjí yeáy owurínimíni.” nimorí e eníárini.

29 “Amá pegfáy wiápñimeapíríárini.” seararinjwápi nepa mimóninjánáyí, pí nání wiyíne segí pegfá wínyo nanj owimixaneyiníro ámi wayí meaarigfárini? “Pegfáy wí wiápñimeapíríámáni.” rariñgápi nepa imóninjánáyí, pegfá wínyo nanj rípi oimixaneyiníro neróná pí nanjpi owianeyiníro epaxírini? Oweoi, sa surímá epaxírini.

30 “Pegfáy wiápñimeapíríárini.” rariñwápi nepa mimóninjánáyí, pí nání Jisasoyá wáf wurimeiarinjwáone yoí mayí imónaniri yariñwíni?

31 Gí nírini meáyíne, sía ayí ayo nemeíná “Nioni nípémfáonirini.” yaiwinarinjápi símí e nítinimí emearinjárini. E seararinjagi aí “Xewaninjo seáy e nimóniri rariñi.” mñniawipani. Seyíne negí Áminá Kiraisi Jisaso tñni ani ikárinjwaéne nimónirane nání nioni míf ni meakírini “‘Nípémfáonirini.’ yaiwinarinjápi símí e nítinimí emearinjini.” seararinjini.

32 “Pegfáy wiápñimeapíríárini.” rariñwápi nepa mimóninjánáyí, nioni pí nání anj Epesasiyí riniñipimi niñwearíná xwiyfá Gorixoyápi aríkí wáf urimemirini nání yoí mayí nimóniri amá wí sidí inj rirómí yariñpáninjí yariñfáy tñni nawíni míf ininjárini? Pípi nanj oniirini e enjárini? E nerí aí pegfáy nepa mñniawipírini meapa nerínáyí, amá wínyí re rariñgápa, “Apaxí mé pearinjwaéne enagi nání amipí wí nání ‘Arige oyaneyí?’ mñniawí sa maiwí iniñgí nírane aiwá nírane oyaneyí.” rariñgápa nioni eni axípi e ríparini.

33 E nerí aí amá yapí oneaiepisípoyinirí siñwí mñniawipani. Amá ríá kiroarigfáy tñni ní kumixiníro nawíni nemeónáyí, seyíne nanj yariñgápi pírí niseawiaikiro sipí imóninjipi yapí seaiepisipírini seararinjini.

34 Seyíne xaxá yariñgápi pñni niwiarimáná píraninjí dñj ni moro segí íwí yariñgápi eni pñni wiaríñini. Segíyí wí nepa Gorixo nání dñj mñniwojoi. Ayínáni ayá seainipaxípi ríni.

“Pegfáy niwíapñimearóná wará ámi xegí bí ninimí wiápñimeapíríárini.” urinj nánirini.

35 Ámá wí yariḡí re nipíráoí, “Ámá pegíáyí ámí arige nero wiápínimeapírárini? Wará ámí gíminí gípi ninimí wiápínimeapírárini?” níráná

36 re uríimigini, “Majimajíá ikárinarigíá tiyíné, ‘Aiwá siyí wiároarigháyí urí nerí mīpiéropa nerínáyí, nerápiri niyapipaxírini.’ riseaimónarini? Oweoi, xámi urí nerí nīpiérománá ríwíyo nerápiri yapariḡírini.” uríimigini.

37 Siyí seyíné wiároarigíápi wití siyíraní, ámí xegí wíraní, niwiároa nurínáyí, ríxa nerápiri niyapimáná imóniḡipi wiároarigíáraní? Oweoi, siyí anipápi wiároarigíáraní.

38 Seyíné siyí anipápi wiároarighagíá aí Gorixo “Api nerápiri oyapini.” yaiwiarighipi t́ni xixeni nerápiri yapariḡírini. Siyí api api xegí iwíraní, eníraní, api t́ni xixeni imóniḡipi xixegíni api yapí pía orixiniri imixariḡírini.

39 Wará ńni axípi minini. Ámá wará xegí ení bi inini. Nanwí wará xegí ení bi inini. Iní wará xegí ení bi inini. Peyí wará xegí ení bi inini.

40 Amípi anínamí dání pía rixiḡiyí t́ni xwíarimi dání pía rixiḡiyí t́ni nání ení diḡí mópoyí. Awíaxí amípi anínamí dání pía rixiḡiyí imóniḡipi xegí bi imónini. Awíaxí amípi xwíarimi dání pía rixiḡiyí xegí bi imónini.

41 Wíá ónarighiyí nání ení diḡí mópoyí. Sogwí wíá ókiarighipi xegí bi imónini. Emá wíá ókiarighipi xegí bi imónini. Siḡí wíá ókiarighipi ení xegí bi imónini. Siḡí ńniyí ení wíá ókiarighiyí axípi mimónini. Xegí bi xegí bi imónini.

42 Ámá pegíáyí niwiápínimearóná wará inipíríápi nioní nira warighápínighí imónini. Wará agwí ríná ninirane ḡwearhápí —Api urí epaxí imóniḡipirini. Api xwíá weyárarighwá enagí aí urí mepaxí imóniḡipi ninimáná wiápínimeaníwáraní.

43 Wará nene xwíá weyárarighwápi, ayí sipí imóniḡagí aí siḡí ninimí wiápínimeaníwápi, ayí aga awíaxí imóniḡipirini. Wará xwíá weyárarighwápi ení meánighipi imóniḡagí aí siḡí ninimí wiápínimeaníwápi ení eánighí imóniḡipirini.

44 Wará nene xwíá weyárarighwápi xwíá t́yo dání imóniḡagí aí siḡí ninimí wiápínimeaníwápi, ayí anínamí dání kwíyípiyá wará imónini.

Wará xwíá t́yo dání imóniḡipi enagí nání re yaiwipaxírini, “Anínamí dání kwíyípiyá wará imóniḡipi ení ríá wení?” yaiwipaxírini.

45 Bíkwiyo dání api t́ni xixeni imóniḡí rípi rinighagí nání rariḡini. “Ámá iwamíó imóniḡí Adamomí Gorixo nimixiríná diḡí sixí umímoní enagí nání o diḡí t́ḡí wo nimónimí siḡí wagírini.” rinighagí aí Adamomí ríwíyo imóniḡo —O Kiraisorini. O ámáyo diḡí niyimighipi sixí umímoníá nání kwíyí imóniḡorini.

46 E nerí aí anínamí dání kwíyípiyá wará xámi imónarighwámaní. Wará xwíá rírimi dánípi nimónimáná ríwíyo anínamí dání imóniḡipi inaníwáraní.

47 Ámá Gorixo iwamíó imixiḡo xwíá t́ni imixiḡí enagí nání xegí wará xwíarimi dání inarighwápi imónagírini. E nerí aí ámá ríwíyo imóniḡo —O Kiraisorini. O wará anínamí dání imóniḡipi imóniḡírini.

48 Xwíá t́yo ḡwearigíá giyí wará ámá xwíá t́ni imixiniḡo inagípa inarigíáraní. Anínamí ḡwearigíá giyí wará ámá anínamí dání inighípa axípi inarigíáraní.

⁴⁹ Ayínáni dñj re oyaiwianeyi, “Agwi nene wará ámá xwá tñni imixinijo inagípa ríxa ninirane nání ríwéná wará ámá anjnamí dánjo ininjípa inanfwarini.” oyaiwianeyi.

⁵⁰ Gí nrixímeáyiné, rípi osearimíni. Ámá wará íkíá iwí wináninjí mimóní sñni gíwí tñni enj tñni nene imóninjwápi Gorixoyá xwioxíyo wí ηweapaxí meníni. Negí wará urí epaxí imóninjípi amípi urí mepaxípi tñnj e ηweapaxí mimóníni.

⁵¹⁻⁵² Nioní rarinjápi nání ududí riseainarini? Ai, nioní yumí xwíyá Gorixoyápi áwanj bí osearimíni. Gorixomí dñj wíkwíroarinjwaéne ninenení mipepa nerane aí pékákí yoparípi ráná sñni mé ápianwí norímixiri yarinjípa ninenení ámí wará xegí bí imónanfwarini. Pékákí ráná pegíáyí wará urí mepaxí imóninjípi ninimí wiápnímearo sñni sñnj ηweanwaéne wará xegí bí inirane yanfwarini.

⁵³ Ayí rípi seararinjini. Íná negí wará urí epaxí imóninjípi sñni aninj miní axípi imónipaxímani. Urí mepaxí imóninjípi íkíkí ininfáriní. Íná negí wará nipepaxí imóninjípi sñni aninj miní axípi imónipaxímani. Mipepaxí imóninjípi íkíkí ininfáriní.

⁵⁴ Negí wará piyí erí urí erí epaxí imóninjípi xegí bí nimóniri piyí erí urí erí mepaxí imóninjípimi ríxa íkíkí ináná Bíkwíyo dání re niriniri eáninjípi tñni xixeni imóninfáriní, “Piyípiyí rininjípi ríxa anípa imixinini. Ríxa xopírará winíni.”

⁵⁵ Xwíyá axí ámí wí e eáninj rípi ení xixeni imóninfáriní, “Piyí rípiixiní, ‘Sñni ámáyo xopírará wipaxípinirini.’ risimónarini? Oweoi, sñni e wí epaxípxi meníni. Piyí rípiixiní, ‘Ámáyo pikími nání sñni sidinj opaxípinirini.’ risimónarini? Oweoi, sñni e wí epaxípxi meníni.” Íná nání e niriniri eáninjípi tñni ení xixeni imóninfáriní.

⁵⁶ Íwí ámaéne yarinjwápimi dání Piyípi sidinjíninjí norí neapíkipaxí imóníni. Pípimi dání marfái, nene Gorixoyá ηwí ikaxí rininjípimi níwialkiríná íwí yarinjwáriní. Ayínáni “Piyípi ηwí ikaxí rininjípimi dání enj eáninj nimóniri ámá pikipaxí imóninjípirini.” rípxáriní.

⁵⁷ E nerí aí Gorixomí yayí owianeyi. O negí Ámíná Jisasi Kiraiso neainjípimi dání Piyípimi xopírará wipaxí neaimixinjíriní.

⁵⁸ Ayínáni gí nrixímeáyiné, dñj wíkwírogíapi xáiwí íá nixitiróná bí éf mímíxeánipa érixini. Ámínáomí nuxídíroná ríwí nífkwíniri yarígfápi wí surfímá imónínfa menjagí nání “Nene xfo ‘E érixini.’ rínjípi bí onímiápi nerfnáyí, ayí apánirini.” míseaimóní aninj miní xwapí ayá wí érixini.

16

Nígwí ámá Gorixoyá wíniyo nání awí earígfápi nání urinj nánirini.

¹ Agwi seyíne payí nearo “Ámá Gorixoyá imónígfá Judia píropenísíyo ηweagíáyo nígwí wianfwa nání awí earinjwini.” nrixígfápi nání bí osearimíni. Nioní Jisasoyá síyikí imónígfá Garesia píropenísíyo wí e wí e ηweagíáyo “Nígwí awí eámeámí nerfná api érixini. Api érixini.” uréwapíyinjápi seyíne ení axípi nero re érixini.

² Nioní ríxa seyíne tñnj e níseaimeari ηweanáná seyíne nígwí ámí wí awí eámeámí mepa epírfá nání Sadé ayí ayo awí neáníroná woxini woxini omínj néfasáná nígwí meáfápi tñni yamínyí nítiróná píraninj xegí wí e yómínj tífrixini.

³ Ríwéná nioní seyíné tfe nírémorfná áamá seyíné re niyaiwiro rípeáfáyo, “Nígwí rípi ananí Jerusaremi nání nimeámi upaxýíriní.” niyaiwiro rípeáfáyo payí wí nearí wiowárimfáriní.

⁴ E nerí aí “Ayí tfiní nurfná ananíriní.” nimónánáyí, nioní ayí tfiní waníwáriní.

“Ríwéná seyíné táfáminí bimfáriní.” uríjé náníriní.

⁵ Ríwíyo nioní Masedonia píropenisíyo imaní nibírí seaíménapimfáriní. “Masedonia píropenisí tfinímíní xámi úimígíní.” nimónaríjagí nání raríjíní.

⁶ Imaní nibírí niseaíménapimáná seyíné tfiní ayá wí onímiápi nweámfárfaní? Emá rawírawá imeamfkwí yaríjépi nípimíní seyíné tfiní nweámfárfaní? Nioní majfáriní. Sa seyíné tfiní níjweámoní ámi gímíní “Oumíní.” nínimónírná seyíné nioní óf e díjé síxí níga umfa nání niapowáripfáriní.

⁷ Ayí rípi nání raríjíní. Nioní “Agwí síjwí niseaga oseamúrómíní.” mímimónaríní. “Seyíné tfiní ayá wí nweámígíní.” nínimónírí díjé e ikwímonjá enagí nání raríjíní. Ámínáo xe éwínígínírí síjwí nínanírínáyí, e emfáriní.

⁸ E nerí aiwí sfa Judayene Pedikosíyí ríníjéyi imónfe nání Epesasiyo re nweámfáriní.

⁹ Pí nání marfáí, nioní yaríjépi nání pírí mákímí nianíro yarígfa obaxí enagí aiwí Goríxo áamá ayá wí xfo nání díjé wíkwíropfí nání ouréwapíyínírí ówaníjé níkwíjériní.

¹⁰ Timotio niseaímearfnáyí, nioní Ámínáo nání nimerí uréwapíyaríjépa o ení axípi uréwapíyaríjé enagí nání seyíné tfiní níjwearfná ayá síwí muropa enfa nání píraníjé wéyo uméfríxíní.

¹¹ Segíyí wí Timotiomí xe peayí owianípoynírí síjwí mívínípa éfríxíní. O tfiní nírxímeá imónígáayí wí tfiní nawíní nioní tfiní re nání bípírfá nání weníjé nerí nweanagí nání o “Ámá tí naní níniro niowáráo.” yaiwíwínígínírí seyíné omí píraníjé wéyo nímera nuro nioní tfiní e nání bínfa nání wírenapífríxíní.

¹² Negí nírxímeá imóníjé Aporoso nání xwíyfa rípiríní. Nioní negí nírxímeá wí seyíné táfáminí nurowárenapírná omí ení ríremíxí ayá wí wíagí aiwí o “Ríná seyíné tfiní e nání obímíní.” mívimónaríníní. E nerí aí “Seyíné táfáminí bípaxí imóníjéní.” níwimónírná bínfáriní.

Yoparípi nurírná uríjépi náníriní.

¹³ Seyíné píraníjé awíníjé nwearo díjé wíkwírogfápi xaíwí fá xíríro díjé síxí íníro ení eáníro éfríxíní.

¹⁴ E neróná pí pí seyíné yarígfápi ámayo díjé sípí níwiríjéyo dání éfríxíní.

¹⁵ Gí nírxímeáyíné, nioní ení ríremíxí bí rípi oseaimíní. Sitepanasepówa nání seyíné níjfáriní. Ámá Gíríkí píropenisíyo dáníyí epówa aiwá níwákwíní miarígfápa Jisasomí xámi díjé níwíkwíroro uxídígépowaríní. Wígí díjéyo dání “Ámá Goríxoyá imónígáyo arírá owianeyí.” yaiwígfápi nání símí e nítníro yarígépowaríní.

¹⁶ Seyíné áamá éníjé imónígáyo yeáyí níwuríniro áamá ayí tfiní níkwímíníro ríwí nírkwínímáná Goríxoyá imónígáyo arírá wiarígfa gíyo ení yeáyí wurínífríxíní.

¹⁷ Sitepanaso tfiní Potunetaso tfiní Akaikaso tfiní awa nioní tfiní e nání níbíro seyíné níbíro mívínípaxí imóníjépi arírá níagfa nání nioní díjé nífa ninaríní.

¹⁸ Awa nioni d̄iŋf̄ s̄ixf̄ n̄im̄imoro seȳf̄né eni d̄iŋf̄ s̄ixf̄ seam̄imoro éaḡfa n̄ani seáȳf̄ e imóniḡf̄awa iwa r̄fan̄ir̄i s̄iŋw̄f̄ mí wóm̄ix̄f̄poȳf̄.

¹⁹ Jisasoyá s̄iyik̄f̄ imóniḡf̄á Esia p̄iropen̄is̄f̄yo d̄an̄f̄ȳf̄ yaȳf̄ seawár̄enapar̄iŋōf̄. Akwirao t̄f̄n̄i xiepi P̄irisirai t̄f̄n̄i ayaú eḡf̄ an̄f̄yo d̄ani Jisasoyá s̄iyik̄f̄p̄f̄ imóniḡf̄á awí eánar̄iḡf̄áȳf̄ t̄f̄n̄i nawín̄i yaȳf̄ n̄iseawár̄enap̄ir̄f̄n̄á seȳf̄né eni Ámináo t̄f̄n̄i nawín̄i ikár̄in̄iḡf̄áȳf̄né en̄aḡfa n̄ani yaȳf̄ bi on̄imiáp̄f̄ m̄iseawár̄enapar̄iŋōf̄.

²⁰ Neḡf̄ n̄ir̄ix̄f̄meá re d̄an̄f̄ȳf̄ n̄f̄n̄i eni yaȳf̄ seawár̄enapar̄iŋōf̄. Se-wan̄iŋ̄f̄ȳf̄né yaȳf̄ nin̄iróná x̄ixe yaȳf̄ óf̄ eán̄in̄f̄poȳf̄.

²¹ Xám̄i neága un̄f̄pi áamá wo nioni rar̄f̄n̄á eáf̄ aiwi agw̄f̄ nioni Poron̄i ḡf̄ wé t̄f̄n̄i yaȳf̄ n̄iseawár̄enap̄ir̄f̄ r̄fwam̄iŋ̄f̄ r̄ip̄f̄ near̄f̄ w̄r̄enapar̄iŋ̄in̄i.

²² Áamá ḡiȳf̄ ḡiȳf̄ Ámináom̄i d̄iŋf̄ s̄ixf̄ muyipa ner̄f̄n̄áȳf̄, xe oroap̄ik̄in̄f̄poȳf̄. “Ámináo r̄ixa oweap̄in̄i.” nimónar̄in̄i.

²³ “Áminá Jisaso wá seawian̄f̄w̄in̄iḡin̄i.” nimónar̄in̄i.

²⁴ Kiraisi Jisaso t̄f̄n̄i nawín̄i ikár̄in̄iŋwaéne en̄aḡf̄ n̄ani n̄iȳf̄néni d̄iŋf̄ s̄ixf̄ n̄iseaya úim̄iḡin̄i. “E éim̄iḡin̄i.” nimónar̄in̄i.

Payí Poro Koriníyo ñweáyí nání ríwíyo eañnaríní.

Payí rina Jisasoyá siyikíyí aní yoí Koriníyo ñweagfáyí nání Poro ríwíyo níriri eañnaríní. Aní apí Gírikíyí píropenísíyo xwé bí imóníñfíríní. Payí Poro Koriníyo ñweáyí nání xámí níriri eañna nearíná díní níkinimóníro píraníñí éfríxiníri mǎxí nuríri eañí nání emá bí nípwémáná enáná “Ayí nimóníro yarígfápi nání Taitaso síñwí níwíniauiní ourowárimíní.” níyairí urowárfagi Taitaso síñwí níwínaumí níbirí áwaní réníñí uríñínigíní, “Wí mǎxí joxí uríñfímí dání ríxa nísaníro nero aiwí wí ‘Poro pípmí dání sekaxí nearípaxírfaní?’ níró arfíkí yaríñoí.” Éñíñí urífagi nání Poro payí rina níriri nearíná nípení xwíyí bí uríri mǎxí bí uríri xwíyí bí xwíyí bí uríri nerí eañnigíní.

¹ Poroní —Nioní Goríxo wimóníñfímí dání Kiraisí Jisasoyá wá wurímeiaríñá woníriní. Nioní tíní negí nírixímeá Timotio tíní yawawí siyikí Goríxoyá imónígfá Koriníyo ñweagfáyíné tíní oyá ámá imónígfá Gírikíyí añíyo wí e wí e ñweagfáyíné tíní nání payí rina nearí mónaparíñwí.

² Negí ápo Goríxo tíní Ámíná Jisasi Kiraiso tíní awaú wá seawianíri seyíne níwayíróníro ñweapfíri nání seaimíxíri éisixíní.

Xeaníñí wímeáagi aí Goríxo ikíñwí umíríñfípi náníriní.

³ Goríxo —O negí Ámíná Jisasi Kiraisomí xano imóníri oyá Nwíáo imóníri enoríní. Omí yayí níwirane seáyí e umíeyoaneyí. Wá wianarígfá ámayo wímeaaríñí nípiní mǎkí ikíñoríní. Ámá pí pípi nání díní sípí wiaríñíyo míñí ikíñwí umíríñfípi mǎkí ikíño, ayí oríní.

⁴ O míñí ikíñwí neamíríñfípa nene ení axípi pí pí xeaníñí wímeáíyo míñí ikíñwí umíríñfíwá nání pí pí xeaníñí neaímeááná míñí ikíñwí neamíríñfíriní.

⁵ Ríníñí Kiraiso ámayo arírá owimíníri neríná wímeañfípi nene ení ayá wí neaímeaaríní. E nerí aí xfo neaíñfípmí dání Goríxo míñí ikíñwí ayá wí neamíríñfíriní.

⁶ Xeaníñí none neaímeáfípi, ayí seyíne searfíkiemeaarane míñí ikíñwí seamírírane yanfíwá nání neaímeaaríní. Míñí ikíñwí Goríxo neamíríñfípi, ayí seyíne míñí ikíñwí seamíríñfíwá nání ení neamíríñfíriní. Nepa míñí ikíñwí seamíríñfíwáéyíné enánáyí, xeaníñí none xwámámí wiaríñfíwápa seyíne ení xeaníñí axípi imóníñfípi xwámámí wípaxíyíneríní.

⁷ None re níyairí níjía imóníñwíní, “Ríníñí none meaaríñfíwápi seyíne ení axípi mearígfáriní. Ayínání Goríxo míñí ikíñwí neamíríñfípa seyíne ení axípi seamíríñfíriní.” níyairí níjía nimónírane nání díní re níyairíne ikwímoaríñfíwápi sfkfkf oníní, “Seyíne ení neáníro pí pí seaímeáfípi ananí xwámámí níwiro ñweapfírfáriní.” yaiwiaríñfíwápi sfkfkf oníní.

⁸ Negí nírixímeáyíné, ayí rípi nání searíñíriní. Xeaníñí none Esia píropenísíyo ñweañáná neaímeañfípi “Seyíne síní majfá oimónífoyí.” míneaimónaríní. Xeaníñí ríá tíñí none ení neánírane aí xwámámí míwípaxí imóníñfípi neaímeáagi “Arí yanfíwíní?” níyairírná “Ríxa nípeaníríwíní?” yaiwíñfíwáriní.

⁹ Ai, newaniḡone “Enḡ eániḡwáonerḡani?” niyaiwirane diḡḡ mḡḡwirárinḡ sa Gorixomi —O áamá pegḡáyḡ wiápḡnḡmeapḡrḡa nánḡ wimḡxarḡḡorḡnḡ. Omḡnḡ none diḡḡ uḡwiráranḡwá nánḡ síkwḡá neaiḡḡpḡ neaiḡḡnigḡnḡ. Síkwḡá neaiḡḡ apḡ áamá opisḡ aḡḡyo dánḡ xwḡrḡxḡ arḡá nḡwimáná “Rḡxa pḡkḡpoyḡ.” rarḡḡo rḡxa “Awamḡ pḡkḡpoyḡ.” ránánḡḡḡ neaiḡḡnigḡnḡ.

¹⁰⁻¹¹ E nerḡ aḡ nene maḡḡ umónani nánḡ mḡmúropaxḡ imónḡḡḡ apimi dánḡ Gorixoxo éḡ neamínḡḡḡrḡnḡ. Rḡwḡyo bḡ enḡ éḡ neamínḡḡḡrḡnḡ. “Ámḡ rḡwḡyo bḡ maḡḡ umónḡpaxḡpimi umónanḡrḡ yarḡná éḡ neamínḡḡḡrḡnḡ.” niyaiwirḡ diḡḡ wikwḡmoarḡḡwá seyḡné none nánḡ rḡxḡḡḡ nḡneaurḡyirḡḡpimi dánḡ arḡrá nḡneairḡná anani éḡ neamínḡḡḡrḡnḡ. Gorixoxo éḡ neamínarḡḡagḡ nḡwḡnḡróná re niyaiwiro, “O áamá obaxene rḡxḡḡḡ wurḡyarḡḡwápi arḡá nḡneairḡ nánḡ Porowamḡ wá nḡwianḡrḡ xeanḡḡ wímeáḡpimi dánḡ éḡ umínḡḡḡrḡani?” niyaiwiro none nánḡ omḡ yayḡ wipḡrḡrḡnḡ.

Korinḡyo ámḡ muḡḡpḡ nánḡ áwanḡḡ urḡḡ nánḡrḡnḡ.

¹² Ayḡ rḡpḡ nánḡ mḡxḡ meakḡnḡnarḡḡwḡnḡ. “None naḡḡ rḡa wiḡḡwanigḡnḡ? Sipḡ rḡa wiḡḡwanigḡnḡ?” yarḡḡ e ninḡranéná re yaiwinarḡḡwḡnḡ, “Gorixoxomḡ mḡxḡdarḡḡáyo síyikwḡ mínḡḡḡ nimónḡmáná wiirane omḡ píránḡḡḡ nuxḡdirḡná epaxḡpḡ nepánḡ wiirane nerane aiwḡ seyḡné ayḡ aḡḡpaxḡ e seaiḡḡwanigḡnḡ.” yaiwinarḡḡwḡnḡ. Ayḡ “Nḡḡá áamá wigḡ diḡḡyo dánḡ imónarḡḡápimi dánḡ marḡái, Gorixoxo wá nḡneawianḡrḡ enḡ síxḡ nealmḡxḡḡpimḡ dánḡ ayo e wiirane seyḡné aḡḡpaxḡ e seaiirane enḡwanigḡnḡ.” niyaiwinḡrane nánḡ mḡxḡ meakḡnḡnarḡḡwḡnḡ.

¹³⁻¹⁴ None seyḡné nánḡ payḡ nearḡ nḡseamónapḡrḡná rḡwamḡḡḡ seyḡné fá nḡroro nḡḡá mḡmónḡpaxḡpḡ nearḡ wḡrénapariḡḡwámanḡ. Sa rḡwamḡḡḡ seyḡné anani fá nḡroro nḡḡá imónḡpaxḡpḡ nearḡ wḡrénapariḡḡwárḡnḡ. Agwḡ seyḡné none e oyaneyḡnḡrḡ nearḡ wḡrénapariḡḡwápi nánḡ “Awa ayḡ apḡ nánḡ rḡa yarḡḡo?” niyaiwiro xḡxenḡ mḡneaiwaiarḡḡagḡa aiwḡ seyḡné rḡpḡ epḡrḡa nánḡ diḡḡ seaikwḡmoḡḡwḡnḡ. Rḡwéná seyḡné none yarḡḡwápi nánḡ “Awa ayḡ apḡ nánḡ regḡawixḡnḡ?” niyaiwiro none e oyaneyḡnḡrḡ yarḡḡwápi tḡnḡ xḡxenḡ neaiaiwipḡrḡa nánḡ diḡḡ seaikwḡmoḡḡwḡnḡ. Seyḡné “Porowa e yanḡro nánḡ regḡawixḡnḡ?” xḡxenḡ nḡneaiaiwirónáyḡ, sḡá Ámḡná Jisaso weapḡnḡáyimi none seyḡné nánḡ ayá wḡ mḡxḡ seameakḡnanḡwápa seyḡné enḡ none nánḡ mḡxḡ neameakḡnḡpḡrḡrḡnḡ.

¹⁵ Seyḡné “Ayḡ neparḡnḡ. Poro aga seáyḡ e oimónḡmḡnḡrḡ payḡ nearḡ mónapḡḡḡmanḡ. Sa nene nánḡ ayo píránḡḡḡ owimḡxḡmḡnḡrḡ nearḡ mónapḡḡḡrḡani?” Seyḡné anani e yaiwipḡrḡ nánḡ diḡḡ nḡseaikwḡmorḡná re yaiwiḡḡanigḡnḡ, “Xámḡ seyḡné tḡḡ e nánḡ nḡbḡrḡná diḡḡ síxḡ biaú seamímóḡmḡḡḡnḡ.” yaiwiḡḡanigḡnḡ.

¹⁶ E niyaiwirḡná ayḡ rḡpḡ yaiwiḡḡanigḡnḡ, “Masedonia pḡropenḡsḡyo nánḡ nurḡná seyḡné tḡḡimanḡ xámḡ numáná ámḡ Masedonia pḡropenḡsḡyo dánḡ nḡbḡrḡ Judia pḡropenḡsḡyo nánḡ nurḡná óḡ e diḡḡ síxḡ níga umḡa nánḡ bḡ niapḡrḡxḡnḡrḡ ámḡ seyḡné tḡḡ aximanḡ bḡmḡḡḡnḡ.” yaiwiḡḡanigḡnḡ.

¹⁷ Nionḡ e yaiwiḡḡa enḡagḡ nánḡ seyḡné re rḡniaiwiarḡḡoḡ, “Poro ‘E éḡmḡḡḡnḡ.’ niyaiwirḡná diḡḡ ikwḡroayirḡ mḡxeayirḡ nerḡ yaiwiḡḡrḡnḡ.” rḡniaiwiarḡḡoḡ? “O ‘Rḡpḡ éḡmḡḡḡnḡ.’ niyaiwirḡná sípḡí imónarḡḡpimḡ dánḡ niyaiwirḡ nánḡ sa diḡḡ ikwḡrorḡ mḡxearḡ yarḡḡorḡnḡ.” rḡniaiwiarḡḡoḡ?

¹⁸ Pí pí Gorixoxo rarḡḡpḡ diḡḡ uḡwiráripaxḡpa xwḡyḡá none searḡḡwápipimi enḡ diḡḡ uḡwiráripaxḡpḡ searḡḡwanigḡnḡ. Xwḡyḡá none searḡḡwápi wḡ diḡḡ ikwḡrorḡ mḡxearḡ yarḡḡwámanḡ.

19 Ayí rípi nání seararíñini. Íwí Gorixoyáo, Kiraisi Jisaso —O nání nioni tñni Sairaso tñni Timotio tñni none wáf searíñwáorini. O diñí ikwírori mixelari yaríñomani. Oweoi, xegí diñí niyaiwirí ikwírótpi aníñini ikwíroaríño enagi nání seararíñini.

20 Gorixo sími maníyo dáníñiñí “E niseaiimfáriní. E niseaiimfáriní.” níríríná obaxí ráríñipi “Ayí neparini.” yaiwianíwá nání síwáníñi iníño, ayí Kiraisorini. O e imóníño enagi nání Gorixomi seáyí e umeaníwá nání yoparípi níríranená Jisasi Kiraisoyá yoí rírane “Apí e imóníwíñigini.” rírane yaríñwáriní.

21 Seyíné tñni none tñni nineneni Kiraiso tñni nawíni ikárínaníwá nání síkíki neaomíxaríño, ayí Gorixo xewaníñorini. Wáf raríñwápi nání nearípeño, ayí axorini.

22 “Ayí oyárfani?” oyaiwípoyinirí yaríñípa nene ení neaiñíriní. Xegí kwíyípi níneaiapíríná nene “O réroaríñipi nípiní xixeni níneaiiníriní.” yaiwianíwá nání kwíyípi tñni ikíyíñiñiñí neaiáríñíriní.

23 Nioni apaxí mé seyíné tñni e nání níbirí míxí searáná diñí ríá seaxeníginirí “Ámi Koriníyo nání míbipa éimíginí.” yaiwiñanigini. Nioni diñí e yaiwiaríná Gorixo, síñwí naníño anani sopíñí nopaxíriní.

24 None seáyí e niseaimónírane seyíné diñí ikwíropaxí imóníñipi “Ayí rípinirini.” osearaneyinirí míyaríñwíni. Seyíné Jisasomi diñí níwíkwíroróná sírí muní nero wíkwíroarígíá enagi nání none Gorixomi níxídiranená seyíné diñí nífá seainíña nání sa seyíné tñni nawíni omíñíñiñí éwaníginirí imóníñwíni.

2

1 Ayínáni nioni seyíné nání diñí yaní nímenirí re yaiwiaríñanigini, “Nioni seyíné tñni e nání níbirí míxí searíapimi dání diñí sípi seaipaxí míseaimíxípa éimíginí.” yaiwiaríñanigini.

2 Ayí rípi nání e yaiwiaríñanigini. Nioni níbirí míxí nísearirí diñí sípi níseaimíxírínáyí, áamá wí gíyí nioni diñí yayí nimopírírfáni? Oweoi, seyíné e níseairínáyí, áamá nioni diñí yayí nimopírírfá wí menini.

3 Ayínáni nioni míbí payíni nearí wírénapiñanigini. “Nioni báná yayí nimopaxíyíné míxí searíapimi dání diñí sípi míseaimíxípa éimíginí.” nínimónirí nání payíni nearí wírénapiñanigini. “Nioni yayí ninaríná seyíné ení seainaríñíriní.” yaiwiaríñápi “Apí aga nepa imónini.” nípiimóníñí enagi nání raríñini.

4 Ayí neparini. Xámi nioni payí nearí níwírénapíríná diñí ríá samíñí mínixé ayá wí níxearíná ñwí tñni eañanigini. Payí ana diñí sípi oseainirí meañanigini. Seyíné rípi nání níjía oimónípoyinirí eañanigini, “Poró nene nání diñí sípi níwiríná xwapí ayá wí ríá wiarini?” oyaiwípoyinirí eañanigini.

“Sípi éomi ríxa yokwarímí wiñáriní.” uríñí nánirini.

5 Segí áamá xegí sípi neríñípiimi dání diñí sípi neaimíxíño nepa nioni diñí sípi mínimíxíñíriní. Seyíné diñí sípi seaimíxíñíriní. Níyínéni diñí sípi míseaimíxípa nerí aí wíyínéni diñí sípi seaimíxíñíriní. Omí ayá ríá wepaxí imóníñipi mírípa éimíginirí apíni seararíñini.

6 Áamá omí síyikí níwéaríná segíyí nápi weagíapi “Ayí apánirini.” nímónarini.

⁷ Ayínáni díní súpí fúwí xewaníño neríníþimi dání winaríníþi aníní rítí wiárinígíníri agwí seyíné ámi síyikí bí míweá yokwarímí níwiíro míní ikínwí umíríírxíní.

⁸ Ayínáni ení rírémíxí ríþi oseaimíní. O “Ámá týyí nioní díní síxí níyarígíáyírfání?” oyaiwiníri naní wí wiíírxíní.

⁹ Payí ana nioní nearí níwírénapíríná re níyaiwiri eanáríní, “Nioní payí nearí uríáþi níþíní nání aríá yímígí epíríréoi? Aríkwíkwí níþíríréoi?” níyaiwimáná iwamfó seaíwapíyímíníri nání payí ana eanáríní.

¹⁰ Seyíné ámá xegí súpí éþi nání yokwarímí wiíánáyí, nioní ení ananí yokwarímí wiíarínáríní. Ayínáni nioní ámá omí nepa yokwarímí wiipaxí imóníní bí enánáyí, yokwarímí níwiírfíná seyíné nání “Aríge nerí arírá wiímíárfání?” níyaiwiri Kiraisoyá síñwí tíní e dání yokwarímí wiínáríní.

¹¹ None xíxe yokwarímí mínípa neríníþimi dání Seteno yapí níneaieþisimáná xopíraráf neainígíníri nání ámá fúwí éomí yokwarímí wiínáríní. Obo yapí neaieþisimíníri yaríníþi nání níjía imóníníagwí nání raríní.

Poro aní Tírowasiyo níñweaxa múroní náníri.

¹² Xámí nioní xwíyía Kiraiso nání yayí neainaríníþi wáí urímíníri nání aní Tírowasiyo nání nuri nírémoríná Ámínáo ówaníníñí níkwííþimi dání ananí e epaxí imóníníáoní naineníri aiwí

¹³ negí nírxímeá Taitaso segí táfámíní dání síní míbípa éagí nání pía nímegíníri díní súpí niaríníagí nání iwieáníñanígíní. Ayínáni nioní Tírowasi ñweáyo píní níwiárimí Masedonia píropenísíyo nání bíñanígíní.

“Wáí níwurímeiranéná ámáyo sinadíníñíñí weaaríníwáríní.” uríní náníri.

¹⁴ Taitaso nání díní súpí niaríníagí nání iwieáníñáoní aiwí agwí Goríxomí yayí wiaríní. Ayí ríþi nání yayí wiaríní. O Kiraiso pí pí imóníníþimí xopíraráf wípaxo oimóníri wímíxíníri. Apíní maríái, o ge ge níneaipemeámí umíníri neríná xopíraráf wípaxíyí oimóníþoyíníri níneaímíxíri níneaipemeámí waríníri. Ayí ríþi nání ení yayí wiaríní. Goríxo none wáí wurímeiaríníwápimí dání aní níminí xwíyía Kiraiso nání ríníñíþi “Ayí apírání?” oyaiwíþoyíníri yaríníri. Xwíyía o náníþi awí díní eaaríní bíníñí aní níminí rínárímeníþíri.

¹⁵ Ayí ríþi náníri. Sinadíní Kiraiso Goríxomí díní naní oweaníri ría ikeáaráná naní weaaríníþíníñí imóníníþi, ayí none imóníníwíní. None sinadíní Goríxo yayí winaríníþíníñí imóníníwáþi neáa nuríná ámá Goríxo yeáyí oneayímíxemeaníri yarígíáyí tíní e neáa urí ámá nanínaníri yarígíáyí tíní e neáa urí yaríníri.

¹⁶ Ámá maiwí nanínaníro yarígíáyí xwíyía wáí rímeiaríníwáþi aría níwíroná “Anínaníwárání?” yaiwíþíri nání þíyaní þearígíáþíníñí weaaríníri. E nerí aí ámá Goríxo yeáyí neayímíxemeáwínígíníri wimónarígíáyí xwíyía apí aría níwíroná “Díní níyímíní tíníwaéne imónaníwárání?” yaiwíþíri nání sinadíní síñí ñweapíríáþíníñí weaaríníri. Xwíyía apí wáí nírímeríná e epaxíyí gíyíri?

¹⁷ E epaxí imóníníwáyí, ayí noneríní. Ayí ríþi náníri. Ámá obaxí xwíyíáþi wáí nírímeríná “Negí yaríníwápimí dání nígwí meaní nání ría yaríníwíní?” níyaiwíro úrapí yarígíápa wí míyaríníwáoneríní. Xwíyíáþi wáí nírímeríná nepání nímoníri Goríxo apí e éríxíníri níreáþeapíní tíní xíxeni níriri yaríníwáríní. Kiraiso tíní níkárinímáná Goríxoyá síñwí tíní e dání raríníwá ení naní “E epaxí imóníníwáyí, ayí noneríní.” seararíní.

3

“Xwiyá sñf réroárinñpí nání wáf wurimeiarñwáonerini.” urñf nánirini.

¹ Nioni e seararñagí nání seyíne “Porowa ámi rixa weyf mearinarñoi.” riseaimónarini? Oweoi, seyíne none wáf nirimeranéná yarñwápi nání nijfá imónipfiri nání ámá wí seáyí e nñeamfeyoaro “Porowa wáf nirimerfná imirñf mñarígfáwarini.” niriro payf wina neaeiarígnemaní. Ámá wí ení none yarñwápi nání nijfá imónipfiri nání seyíne “Porowa e yarígfáwarini.” niriro payf wina neaeiarígnemaní. Wa nání e niriro payf weaipaxf aiwi none nání wí e niriri payf neaeaipaxímani.

² Payf “Porowa e imónígfáwarini.” niriniri eánñfpññf seyíne rixa imónñoi. Negf payññf imónígfáyíne negf mimáyo tññagwi nání wí peá seamopaxfynemaní. Payññf seyíne imónígfápi ámá nñni nijfá nimóniro fáf roarígfá enagí nání rarññi.

³ Payññf seyíne imónígfápi síwá rénñf inarígfáriní. Kiraiso xewañño niriri eañfpññf imónñwini. Síwá éññf inarígfáriní. None searéwapññwápi dání Kiraiso payf seyíne imónígfáfpññf nearfná iniígf rfwaññf eánarñfpi tñni meá Nwáf aññf sñf imónñoyá kwíyfp tñni seaeañfñni. Moseso tññná Gorixo ñwáf ikaxf nurirfná sññáyo eañfpánñf meá amáyíneyá dññpimi seaeañfñni.

⁴ None Kiraisoyá dññyo dání Gorixo nání dññf sññá neaeánarñf enagí nání rarññi.

⁵ “Newaññone imónñwápi dání wáf rimeapaxf imónñwini.” wí yaiwinipaxonemaní. Wáf rimepaxf imónñwápi, ayf Gorixo neaimixñfpi dání e imónñwini.

⁶ O ámi sñf bí “E niseaimfáriní.” niriri réroárinñpí wáf nurimeipaxf imónífrixñiri neaimixñfñni. Sñf réroárinñf api ámá ñwáf ikaxf eánñfpi nixdñfñpimi dání onixdñfpoyniri réroárinñfpi mani. Kwíyfp nipemeámí neawarñfpi dání onixdñfpoyniri réroárinñfpirñni. Nwáf ikaxf eánñfpi ámá “Xixeni oxfdaneyí.” nñyaiwiro aí apimi wiaíkiarígfá enagí nání pemixarñfñni. E nerí aí xegf kwíyfp amáyo dññf nñymñfpi síxí umímoarñf enagí nání xwiyfá sñf réroárinñpí nání wáf nurimeipaxf imónífrixñiri neaimixñfñni.

Sñf réroárinñpí xámi réroárinñfpi seáyí e wimónñf nánirini.

⁷ Gorixo xegf ñwáf ikaxfpi sññá piáráyo akñrenf nñperí nñwírárirí Isireríyo mñni wíáná wáf xfo pñfñfñf nerí okímixarñfpi ení sññani wimónññni. Api Mosesomí wáf wókímixáná oyá símñmanf xwñfá eaññni. Xwñfá o eañfpi awayiní awayiní neayípoáa warñagí aí axíná sñni enf tñni xwñfá eaññagí nání arfowa sññwáf mñmñf winarñagí nání sññwáf mñwñpaxf imónagfáriní. Nwáf ikaxf eánñf api, ámá pemixarñf imónñfpi uráná Gorixoyá wáf pñfñfñf nerí okímixarñfpi tñni ení sññani imónñf enagí nání

⁸ “Xwiyfá sñf re réroárinñf ‘Kwíyfp amáne anani nñeainiri dññf nñymñf tññwaéne neaimixpaxfñni.’ rññfpi ñwáf ikaxf eánñfpi wíarí nñmúrori wáf mókímixpaxf imónni.” riseaimónarini?

⁹ Xámi réroárinñfpi —Apimi dání ámá anñfñfá nání xwiyfá meárinarígfápirñni. Api awiaxf imónagf aiwi sññf réroárinñfpi —Apimi

dáni Gorixo “Ámá wé rónigfáyíriní.” rárínfa nání imóninípíriní. Apí xámi réroárininípí seáyí e nîwimóniri aga awiaxí imóniní.

¹⁰ Re rípxáriní, “Xámi réroárininípí awiaxí aiwí siní réroárininípí sogwíyo uyíwí mîxáróaná peá unarinípa peá umîxiní enagí nání rîxa supîkínárinagíniní imóniníriní.” rípxáriní.

¹¹ Ayí rípi nání e rípxáriní. Xwíyá xámi réroárininípí —Apí opínagwá neayípoáa warinípániní imóninípíriní. Apí awiaxí imónagí aiwí xwíyá siní réroárininípí —Apí yaxwí mîréroáriní aniní réroárininípíriní. Apí awiaxí nimóniri xámí imóninípími aga wiárf seáyí e múroniní enagí nání rariní.

¹² None “Xwíyá siní réroárininípí wí neayípoáa unífa meniní.” nîyaiwirane diní síná neaeáníagi nání wáf nîrîmeranéná ayá igigí bí mé rîmearinwáriní.

¹³ None Moseso yagípa wí yarinwáonemani. O re yagoriní. Xegí símîmaníyo dání xwínfá eanípí neayípoáa waríná gí Isíreríyí sinwí mînanípa oépoyiní símîmaníyo rapírapí aximfó bí tîni rítí inagíriní.

¹⁴ E searariníagi aiwí wigí diní wakísí inagíriní. Ai sfá ríyi tînjí e nání gíní gíná xwíyá xámi réroárininípí fá uroíaná rapírapí aximfó axípi tîniníní wigí diníyo siní íkwarîmoárininí. Ayí rípi nání wigí diníyo siní íkwarîmoárininí. Ámá Kiraiso tîni nawíní níkariníninípími dání rapírapí aximfópi Gorixo yípmoaríniní.

¹⁵ E nerí aí gí Isíreríyí gíní gíná eníná dání sfá ríyi tînjí e nání njwí ikaxí Moseso eanípí fá nîroríná rapírapí aximfó bí siní wigí diníyo íkwarîmoárininí.

¹⁶ Siní wigí diníyo íkwarîmoárininíagi aiwí Ámínáo tífáminí níkinimóniri diní nîwíkwírorínáyí, rapírapí wigí diníyo íkwarîmoárininípíniní yípmónarígíriní.

¹⁷ Ámíná tífáminí kinimónipírfó, ayí Gorixoyá kwíyípiní. O xwíyá siní nîréroáriníná kwíyí apí nání réroáriníní. Ámínáoyá kwíyí apí ámá gíyo nîwáinínáyí, ayí njwí ikaxí eáninípími dání áxenwarí minígfáyí imónipaxíriní.

¹⁸ Ayínání Ámínáomi diní wíkwíroarinwá nînenení xfo imóninípí nání síwániní nîwiníranéná negí símîmaní rítí bí miníníagi nání wáf Ámínáo ónarínipí negí símîmaníyo dání xwínfániní weámîxariníní. E neríná nene wáf xfo seáyí e nimóniri ónarínipí tîni xîxení imónanfá nání wáf ámi bí ámi bí nógániní warinwíní. Ámínáo ayí kwíyípiní. Apími dání xfo imóninípíniní nimóga warinwíní.

4

“Wáf urarinwápi dání Gorixo wáf wókímîxariníní.” uríní nániní.

¹ Ayínání Gorixo wá nîneawianíninípími dání xfo imóninípí nání ámáyo síwániní wíwaníniní nearípeáagi nání siní aniní ayá rífa neawearíní.

² E nerí aí ámá ayá neainíniginí iními yarígfápi wí “Ananí oyaneyí.” rarinwámani. Ináyíniní nimóniri yapí owiepisaneyíniní wí yarinwámani. Xwíyá Gorixoyápi ení nîrîranéná náiroayirí nerí rarinwámani. Apí apí mepa nerane sa xwíyá nepaxiní imóninípí sinání wáf rókiamoariníagi ámá e sinwí nîneaníróná “Awa apání yaríní.” neaiiwírfá nání Gorixoyá sinwí neaníníe dání e yarinwáriní.

³ Xwíyá yayí neainariní none wáf urarinwápi rítíniní nîwinínáyí, sa ámá anínaníro yarígfáyo rítíniní winariníní.

⁴ Ayí rípi nání rítíníñf wíñaríñf ríñí. Xwíyíá Kiraiso —O pí pí Goríxo imóníñfípi tñí xixení axípi imóníñoríñí. Xwíyíá o wá nínēawianírí seáyí e imóníñf neaiñfípi wíá neaókímíxaríñf ríñí. Xwíyíá yayí neainaríñf apí nánípi ámá Kiraisomí dñf míwíkwíró aníñaníro nání yarígfáyo wíá míwókímíxípa oenírí wígf ñwíá imóníño —O, ayí oboríñí. O dñf píríprí wíñf enagí nání xwíyíá apí rítíníñf wíñaríñf ríñí.

⁵ None wáf nuríranéná newaníñone seáyí e oimónaneyíñírí nání wáf uraríñwámaní. Jisasi Kiraiso nání “Negí Ámínáoríñí.” urírane none nání “Jisasomí xídaríñwá enagí nání segí sénáíwanéníñf nimónírane omíñf seaiñaríñwáone imóníñwíñí.” urírane yaríñwáríñí.

⁶ Ayí rípi nání e yaríñwáríñí. Goríxo —O amípi nñí iwamfó nimíxíríñá “Síá yíkiáríñfípi wíá oóníñí.” ríñoríñí. Rípi yaríño, ayí ení axoríñí. O wá nínēawianírí seáyí e neaiñfípi —Apí Kiraisoyá símímaníyo dání xwíñfáníñf neaeámíxaríñf ríñí. Apí nání ñjía oimónípoynírí negí dñfíyo wíá neaókímíxíñf ríñí. E neaiño, ayí axo enagí nání raríñíñí.

“Xeaníñf neáimearíñagí aí wáf raní nání sñí ayá ríá neawearíñí.” uríñf náníñí.

⁷ Wáf nurímeífríxíñírí nearípeañfípi, ayí ayá tñfípiñíñf imóníñfípiñí. Apí tññwáone ení meánf xwáríá síxí xwíá tñí imíxíñíñíñf nimónírane samíñf imóníñwáoneríñí. Ámá aríá nínēairóná re yaiwíprí nání e imóníñwáoneríñí, “Ení eáníñf seáyí e imóníñf xwíyíá yayí neainaríñfípi dání neáimeáfípi wáf rímearígfáwayámaní. Sa Goríxoyáríñí.” yaiwíprí nání samíñf e imóníñwáoneríñí.

⁸ Xeaníñf xíxegíñí neaikáraríñagí aiwí sumíníñf imóníñwáonemaní. Wainá neáimeáfípi nání ududf neainaríñagí aiwí negí dñf aníñf níyoámíga míneañneríñí.

⁹ Ámá wí míxí neaxídwáríagí aiwí Goríxo wí neaiepísamoaríñonemaní. Iwaní nínēearí neatíagí aiwí aníñf eaníramorí wearíñwáonemaní.

¹⁰ Íníná wáf nírímeranéná rípi níyaiwirane yaríñwáoneríñí, “Negí Jisasomí píkgíápa none ení nínēapíkiríñáyí, ananíríñí.” níyaiwirane yaríñwáoneríñí. Ámáyí none e yaríñagwí síñwí nínēaníróná “Jisaso níperí aiwí ámí síñf nimónírí ñweañagí nání ríá yaríñoí?” yaiwíprí nání apí e yaríñwáoneríñí.

¹¹ Íníná xwíá tíyo amí gímí nemeranéná Jisasomí xídaríñwáone enagí nání yoí mayí nimónírane emearíñwáríñí. Ámáyí wará pepaxí tñf imóníñwáone yoí mayí nimónírí yaríñagwí nínēaníróná “Jisaso ámí síñf nimónírí añíñamí ñweañagí nání ríá yaríñoí?” yaiwíprí nání e nimónírí emearíñwáríñí.

¹² Ayínání rípi ríparíñí, “None wáf nírímeranéná nínēaxeanípaxí imóníñwáoneríñí. E nerí aí e imóníñwápiñí dání seyíñé ríxa dñf níyímíñf tífáyíñé imóníñoí.” ríparíñí.

¹³ Ámá wo, Bíkíyíyo dání “Nioní Goríxomí dñf níwíkwírorí nání ámayo uríñanigíñí.” ríñíño dñf wíkwíroagípa none ení axípi e wíkwíroaríñwáoneríñí. Ayínání Jisasomí dñf níwíkwírorane nání xwíyíá yayí neainaríñfípi ámayo wáf uraríñwáríñí.

¹⁴ Ñjía re imóníñagwí nání wáf uraríñwáríñí. Ámíná Jisaso xwárípáyo dání owíápíñímeanírí síñf wímíxíño none ení xíomí síñf wímíxíñípa

ax̄p̄i s̄iñf̄ n̄ineaim̄ix̄ir̄i seȳné t̄ñi naw̄ini gw̄iaum̄f̄ n̄ineair̄i Jisaso t̄ñf̄ e neaw̄ar̄in̄f̄ar̄ini. Nij̄f̄á e imón̄iñagwi n̄áni w̄áf̄ urar̄iñw̄ar̄ini.

¹⁵ Aȳf̄ seȳné nan̄f̄ oseaiianeȳin̄ir̄i n̄áni yōf̄ maȳf̄ imón̄irane neaxean̄ipax̄f̄ imón̄irane yar̄iñw̄ar̄ini. Ámá Gor̄ixoyá x̄fo w̄á n̄iwian̄ir̄iñf̄pimi d̄áni sayá nimóga nuróná aȳf̄ om̄i yaȳf̄ ayá w̄i n̄wiéra war̄iḡf̄apimi d̄áni “Gor̄ixo seáȳf̄ e imón̄iñor̄fan̄i?” w̄iaiwipax̄f̄ imón̄f̄win̄iḡin̄ir̄i yōf̄ maȳf̄ imón̄irane neaxean̄ipax̄f̄ imón̄irane yar̄iñw̄ar̄ini.

“An̄f̄nam̄i d̄áni neaímean̄f̄ap̄i s̄m̄iman̄f̄ e nit̄in̄irane n̄áni d̄iñf̄ six̄f̄ ínariñw̄ar̄ini.” ur̄iñf̄ n̄ánir̄in̄i.

¹⁶ None ap̄i n̄áni d̄iñf̄ n̄imorane n̄áni Kiraiso n̄áni w̄áf̄ uran̄i n̄áni s̄ini ayá r̄f̄á neawear̄ini. Neḡf̄ war̄ap̄i xean̄iñf̄ neaímeaar̄iñf̄pimi d̄áni r̄ixa sip̄i nimóga war̄iñaḡi aí d̄iñf̄p̄ini s̄f̄á aȳf̄ ayo s̄iñf̄ b̄i six̄f̄ ínariñf̄r̄ini.

¹⁷ Aȳf̄ r̄ip̄i n̄áni s̄f̄á aȳf̄ ayo neḡf̄ d̄iñf̄p̄i s̄iñf̄ b̄i six̄f̄ ínariñf̄r̄ini. Xean̄iñf̄ agwi r̄iná neaímeáf̄pimi xwámám̄f̄ n̄wiéra úwáȳf̄ n̄áni Gor̄ixo yeáȳf̄ n̄ineayim̄ixemear̄fná seáȳf̄ e imón̄iñf̄p̄i neaiin̄f̄ar̄ini. Ap̄i n̄áni d̄iñf̄ n̄imoranéná “Xean̄iñf̄ none neaímeaar̄iñf̄p̄i ax̄iná ná b̄in̄f̄n̄iñf̄ neaímeari on̄imiápián̄iñf̄ neaímeari yar̄iñf̄r̄fan̄i?” n̄iyaiwirane peaȳf̄ wianar̄iñw̄ar̄ini. “Sa sip̄i agwi r̄iná neaímeaar̄iñf̄p̄i n̄áni d̄iñf̄ ar̄f̄á ikeamopax̄f̄p̄i t̄ñi x̄ixeni Gor̄ixo nan̄f̄ neaiin̄f̄aman̄i. Ám̄i wiár̄f̄ imón̄iñf̄ b̄i t̄ñi neaiin̄f̄ar̄ini.” yaiwiar̄iñw̄ar̄ini.

¹⁸ Aȳf̄ sip̄i agwi r̄iná neaímeaar̄iñf̄p̄i —Ap̄i s̄iñw̄f̄ t̄ñi s̄iñw̄f̄ w̄in̄ipax̄f̄ imón̄iñf̄p̄ir̄ini. Apimi s̄iñw̄f̄ n̄iw̄in̄iranéná e yaiwiar̄iñw̄áman̄i. Am̄ip̄i r̄f̄w̄f̄yo Gor̄ixo yeáȳf̄ n̄ineayim̄ixemear̄fná neaímean̄f̄ap̄i —Ap̄i agwi nene s̄iñw̄f̄ t̄ñi s̄iñw̄f̄ w̄in̄ipax̄f̄ mimón̄iñf̄p̄ir̄ini. Ap̄i s̄m̄iman̄f̄ e nit̄in̄ir̄fná e yaiwiar̄iñw̄ar̄ini. Aȳf̄ r̄ip̄i n̄áni rar̄iñini. S̄iñw̄f̄ t̄ñi agwi r̄iná w̄inar̄iñw̄ap̄i an̄iñf̄ mar̄f̄á b̄i on̄imiápi imón̄in̄f̄ar̄ini. E ner̄i aí agwi r̄iná s̄iñw̄f̄ t̄ñi m̄iw̄inar̄iñw̄ap̄i íníná an̄iñf̄ imón̄in̄f̄á en̄aḡi n̄áni rar̄iñini.

5

“Wará s̄iñf̄ imón̄an̄f̄w̄ap̄i n̄áni d̄iñf̄ n̄imor̄iñf̄pimi d̄áni d̄iñf̄ six̄f̄ ínariñw̄ar̄ini.” ur̄iñf̄ n̄ánir̄in̄i.

¹ Nene nij̄f̄á re imón̄iñagwi n̄áni r̄f̄w̄f̄yo neaímean̄f̄ap̄i s̄m̄iman̄f̄ e t̄in̄iñw̄ini. Xw̄f̄á t̄f̄yo n̄iñwearanéná sen̄f̄á an̄f̄yo ñwear̄iñw̄ap̄i —Aȳf̄ neḡf̄ war̄ap̄i n̄áni rar̄iñini. N̄iperane neḡf̄ war̄ap̄i r̄ixa n̄ip̄ineamioar̄in̄iñf̄ ner̄fná neḡf̄ d̄iñf̄p̄i six̄f̄ ínán̄f̄wá n̄áni an̄f̄ Gor̄ixo neaim̄ix̄iyiñf̄ w̄iwán̄iñf̄ imón̄ini. Wará ap̄i ámá im̄ix̄iḡf̄aman̄i. Gor̄ixo im̄ix̄iñf̄ ean̄aḡi n̄áni an̄f̄nam̄i íníná an̄iñf̄ min̄f̄ imón̄in̄f̄ap̄ir̄ini.

² Wará agwi r̄iná neḡf̄ d̄iñf̄p̄i six̄f̄ ín̄iñw̄apimi s̄ini six̄f̄ n̄in̄irane xw̄f̄á t̄f̄yo n̄iñwearanéná wará s̄iñf̄ an̄f̄nam̄i imón̄iñf̄ neḡf̄ d̄iñf̄p̄i six̄f̄ w̄in̄an̄f̄w̄apimi ow̄in̄aneȳin̄ir̄i n̄áni yeȳf̄n̄iñf̄ n̄ir̄irane ñweañw̄in̄i.

³ Wará s̄iñf̄pimi neḡf̄ d̄iñf̄p̄i six̄f̄ n̄iw̄in̄iranéná wará maȳf̄ nimón̄irane d̄iñf̄p̄ini m̄iñweapa yan̄f̄wá en̄aḡi n̄áni apimi six̄f̄ ow̄in̄aneȳin̄ir̄i yeȳf̄n̄iñf̄ rar̄iñw̄ar̄ini.

⁴ Wará agwi d̄iñf̄ six̄f̄ ín̄iñw̄apimi s̄ini n̄in̄iranéná wará san̄f̄ neau-nar̄iñaḡi n̄áni yeȳf̄n̄iñf̄ rar̄iñw̄ar̄ini. D̄iñf̄p̄ini nimón̄ir̄i on̄weaneȳin̄ir̄i m̄irar̄iñw̄ini. Aȳf̄ wará n̄iȳm̄iñf̄ imón̄iñf̄p̄i n̄ipepax̄f̄ imón̄iñf̄pimi r̄it̄f̄ en̄f̄a n̄áni wará an̄f̄nam̄i imón̄iñf̄pimi six̄f̄ n̄iw̄in̄irane on̄weaneȳin̄ir̄i yeȳf̄n̄iñf̄ rar̄iñw̄ar̄ini.

⁵ Wará sɨŋɨpimi sɨxɨ wɨnanɨwá nánɨ neaɨpɨmoŋo, ayɨ Gorɨxorɨnɨ. O “Wará sɨŋɨpimi sɨxɨ wɨnanɨwá nánɨ rɨxa neaɨpɨmoárɨŋenerɨfanɨ?” oyaiwɨpoyɨnɨrɨ xegɨ kwɨyɨpɨ nɨneaiapɨrɨ ikɨyɨŋɨnɨŋɨ neaiárɨŋɨrɨnɨ.

⁶ Ayɨnánɨ pí pí xeanɨŋɨ neaɨmeaarɨŋagɨ aiwɨ dɨŋɨ e nɨmorɨŋɨpimi dánɨ dɨŋɨ sɨxɨ níga warɨŋwárɨnɨ. Nene nɨjɨárɨnɨ. Sɨnɨ wará xwɨá tɨyo nɨŋwearɨná imónɨŋwápimi sɨxɨ nɨnɨranéná Ámɨnáo tɨŋɨ e mɨŋwearɨwɨnɨ.

⁷ Omɨ negɨ sɨŋwɨ tɨ tɨnɨ sɨŋwɨ nɨwɨnɨrɨŋɨpimi dánɨ bɨ enɨ sɨxɨ nɨnɨrane mé sa dɨŋɨ nɨwɨkwɨrorɨŋɨpimi dánɨ enɨ sɨxɨ nɨnɨrane yarɨŋagwɨ nánɨ rarɨŋɨnɨ.

⁸ “Sɨnɨ wará urɨ epaxɨ imónɨŋɨ rɨpimi dɨŋɨ sɨxɨ nɨwɨnɨrane wáɨ ranɨwá nánɨ dɨŋɨ sɨxɨ ínɨŋwɨnɨ.” nɨsearɨrɨ aɨ negɨ dɨŋɨpɨ wará rɨpimi dánɨ nɨyoámɨga nurɨ Ámɨnáo tɨŋɨ e oŋwearɨrɨ aga neaimónarɨŋɨrɨnɨ.

⁹ Ayɨnánɨ xɨo tɨŋɨ e ŋweaanɨwáɨnárani, sɨnɨ xɨo tɨnɨ mɨŋweá xwɨá tɨyo nɨŋwearanénárani, “E éwanɨŋɨnɨ.” yaiwiarɨŋwápi, ayɨ rɨpɨrɨnɨ, “Xɨo yayɨ winɨpaxɨ imónɨŋɨpɨnɨ éwanɨŋɨnɨ.”

¹⁰ Ayɨ rɨpɨ nánɨ e yaiwiarɨŋwárɨnɨ. Kiraiso áamá nɨyonɨ sɨŋwɨ mí ómómɨximɨ nerɨná nɨnɨnenɨ enɨ sɨŋwɨ mí ómómɨximɨ neainɨá enagɨ nánɨ xɨoyá sɨmɨmanɨ tɨŋɨ e dánɨ éɨ roanɨwárɨnɨ. Xwɨá tɨyo nɨŋwearɨná winɨ wine nanɨ imónɨŋɨpɨranɨ, sipɨ imónɨŋɨpɨranɨ, enwápi tɨnɨ xɨxenɨ pɨrɨ neamamonɨá enagɨ nánɨ sɨnɨ xwɨá tɨyo nɨŋwearanéná “Xɨo yayɨ winɨpaxɨpɨ éwanɨŋɨnɨ.” yaiwiarɨŋwárɨnɨ.

“Ámá sɨŋɨŋɨŋɨ imónɨŋwɨnɨ.” urɨŋɨ nánɨrɨnɨ.

¹¹ Nene “Ámɨná Jisaso sɨŋwɨ mí ómómɨximɨ neainɨárɨnɨ.” nɨyaiwirɨ nɨjɨá e nɨmónɨrane nánɨ wáyɨ neainarɨŋɨrɨnɨ. Ayɨnánɨ áamá nɨkɨnɨmónɨro omɨ dɨŋɨ owɨkwɨrópoyɨnɨrɨ wáɨ nurɨmeranéná píraniŋɨ arɨáyo nurémóa warɨŋwárɨnɨ. Gorɨxoyá sɨŋwɨyo dánɨ rɨxa sɨŋánɨ piaumɨmɨ inɨŋagwɨ nánɨ o none yarɨŋwá nɨpɨnɨ nánɨ xɨxenɨ nɨjɨá imónɨnɨ. Seyɨné enɨ none nánɨ dɨŋɨ nɨmoróná re oneaiawɨpoyɨnɨrɨ dɨŋɨ wikwɨmoŋwɨnɨ, “Porowa dɨŋɨ ínɨmɨ nɨkwɨrónɨmáná mɨyarɨŋɨrɨnɨ. Wigɨ yarɨŋɨápi wɨ ínɨmɨ mimónɨ nɨpɨnɨ sɨŋánɨ piaumɨmɨ rɨa inɨnɨ?” oneaiawɨpoyɨnɨrɨ dɨŋɨ wikwɨmoŋwɨnɨ.

¹² None e searɨagwɨ nánɨ “Porowa rɨxa apɨ mimónɨŋɨáwa enagɨ nánɨ ámɨ weyɨ mearɨnarɨŋoɨ.” rɨseaimónarɨnɨ? Oweoɨ, wɨ e mɨyarɨŋwɨnɨ. Sa seyɨné none yarɨŋwápi nánɨ rɨxa nɨjɨá xɨxenɨ nɨmónɨmáná rɨpɨ oépoyɨnɨrɨ seararɨŋwɨnɨ. Seyɨné áamá wɨ tɨnɨ —Ámá sɨŋwɨ manɨŋɨe dánɨ yarɨŋɨápi nánɨ dɨŋɨ mamó sa áamá sɨŋwɨ anɨŋɨe dánɨnɨ yarɨŋɨápi nánɨ “Nanɨ imónɨŋɨáŋɨrɨnɨ.” moarɨŋɨáŋɨrɨnɨ. Seyɨné áamá dɨŋɨ e moarɨŋɨáŋɨ tɨnɨ xwɨyɨá nɨrɨnɨróná none mɨxɨ nɨneameakɨnɨro wa none nánɨ xenwɨ rarɨŋɨápi oyanɨpoyɨnɨrɨ seararɨŋwɨnɨ.

¹³ Ámá wɨ “Porowa majɨmajɨá nikárɨnɨro yarɨŋɨáwarɨnɨ.” rarɨŋɨápi “Ayɨ neparɨnɨ.” nɨseaimónɨrɨnáyɨ, re yaiwɨrɨxɨnɨ, “Sa Gorɨxomɨ oxɨdaneyɨnɨrɨ nero nánɨ e rɨa imónɨŋoɨ?” yaiwɨrɨxɨnɨ. “Porowa dɨŋɨ píraniŋɨ áa nɨxɨrɨmáná yarɨŋoɨ.” nɨseaimónɨrɨnáyɨ, “Awa nene arɨrá neaɨpɨrɨa nánɨ e rɨa imónɨŋoɨ?” yaiwɨrɨxɨnɨ.

¹⁴ Pɨpɨ nánɨ dɨŋɨ nɨmorɨŋɨpimi dánɨ nɨpɨreánɨrɨ yarɨŋwámanɨ. Kiraiso wá nɨneawianɨrɨ neaiɨŋɨpɨ nánɨnɨ dɨŋɨ nɨmorɨŋɨpimi dánɨ nɨpɨreánɨrɨ xámɨ sipɨ néra wagwápi pɨnɨ nɨwiárɨrɨ yarɨŋwárɨnɨ. O nɨperɨná áamá nɨnɨ nánɨ wayɨá penɨ enagɨ nánɨ dɨŋɨ re yaiwiárɨŋwɨnɨ, “Apimɨ dánɨ áamá nɨnɨ nɨperɨnɨŋɨ rɨa egɨawɨxɨnɨ?” yaiwiárɨŋwɨnɨ.

15 Ayí áamá díñf n̄iyim̄ñf̄p̄i t̄ígf̄áyf̄ wiwan̄ñf̄ȳf̄ nán̄in̄i díñf n̄imón̄iro n̄imen̄iro mé ar̄irá win̄fa nán̄i n̄ipémáná ámi wiáp̄ín̄imeañ̄o x̄fo nán̄in̄i díñf n̄imoro éf̄rix̄in̄ir̄i áamá n̄fn̄i nán̄i wayf̄á peñ̄iniḡin̄i.

16 Ayínán̄i Jisasom̄i díñf w̄ikw̄f̄roñwá ríná dán̄i áamá wom̄i s̄ñw̄f̄ mí n̄iwóm̄ix̄irane “E imón̄ñ̄or̄fan̄i?” n̄iwiaiwir̄fná warárím̄in̄i s̄ñw̄f̄ n̄iw̄in̄irane mí wóm̄ix̄ar̄ñwám̄an̄i. Ayí nepar̄in̄i. Xám̄i none Kiraisom̄i s̄ñw̄f̄ mí n̄iwóm̄ix̄iranéná warárím̄in̄i s̄ñw̄f̄ n̄iw̄in̄irane “N̄ip̄ikw̄in̄i meñ̄or̄in̄i.” n̄iwiaiwirane aí agw̄i s̄in̄i wí e s̄ñw̄f̄ mí n̄iwóm̄ix̄irane yaiwiar̄ñwám̄an̄i.

17 Áamá go go Kiraiso t̄fn̄i nawín̄i nikár̄in̄ir̄fná áamá s̄ñf̄ wón̄ñf̄ imón̄in̄ñ̄o. Ai, e nimón̄ir̄fná s̄ip̄i xám̄i imón̄aḡf̄p̄i r̄ixa nan̄fn̄ir̄i s̄ñf̄ b̄i imón̄in̄ñ̄o.

“Áamá n̄fn̄i ámi x̄fo t̄fn̄i gwiaum̄f̄ in̄ip̄r̄i nán̄i wim̄ix̄ñf̄r̄in̄i.” ur̄ñf̄ nán̄ir̄in̄i.

18 Áamá s̄ñf̄ imón̄ñwáp̄i nán̄i m̄fk̄f̄ ikiñ̄o, ayí Gor̄ixor̄in̄i. O Kiraiso neaiñ̄f̄p̄im̄i dán̄i n̄iyop̄iyár̄imáná x̄fom̄i s̄m̄f̄ t̄fn̄i wiar̄ñwáéne ámi áamá x̄foyá imón̄an̄i nán̄i neaim̄ix̄ñf̄r̄in̄i. E ner̄i none en̄i ámayo áwan̄f̄ re ur̄imeaan̄fwá nán̄i, “Áamá s̄in̄i x̄fom̄i s̄m̄f̄ t̄fn̄i wiar̄ḡf̄áȳné ámi áamá x̄foyá imón̄ip̄r̄i nán̄i r̄ixa seaim̄ix̄ñf̄r̄in̄i.” Áwan̄f̄ e ur̄imeaan̄fwá nán̄i near̄f̄peañ̄r̄in̄i.

19 Nion̄i searar̄ñápi, ayí rip̄ir̄in̄i. Gor̄ixo xeḡf̄ xewaxo Kiraiso neaiñ̄f̄p̄im̄i dán̄i áamá n̄fn̄i ámi x̄fo t̄fn̄i nawín̄i imón̄f̄r̄ix̄in̄ir̄i neaim̄in̄ir̄i yar̄in̄i. Nene wiaíkn̄wáp̄i s̄in̄i díñf̄ f̄á m̄ix̄ir̄f̄ r̄ixa yokwar̄m̄f̄ n̄ineaiir̄i nán̄i peá mon̄i. Ap̄i ner̄i none en̄i wáf̄ nur̄imeranéná xw̄iyf̄á re r̄in̄ñf̄p̄i, “Gor̄ixo r̄ixa neaiñ̄f̄p̄im̄i dán̄i ámi x̄fo t̄fn̄i nawín̄i imón̄ipax̄r̄in̄i.” r̄in̄ñf̄p̄i ur̄f̄r̄ix̄in̄ir̄i near̄f̄peañ̄r̄in̄i.

20 Ayínán̄i none xw̄iyf̄á Kiraiso yan̄f̄ neaiapowár̄ñf̄p̄i wur̄iyar̄ñwáoner̄in̄i. Noneyá man̄f̄yo dán̄i urar̄fná Gor̄ixo xewan̄ñ̄o ein̄fn̄ñf̄ urar̄ñf̄r̄in̄i. Ámayo Kiraiso nán̄i r̄ix̄ñf̄ re wur̄iyar̄ñwár̄in̄i, “Gor̄ixom̄i s̄m̄f̄ t̄fn̄i wiar̄ḡf̄áȳné áamá x̄fo t̄fn̄i anan̄i gwiaum̄f̄ inan̄i nán̄i xe oneaim̄ix̄in̄ir̄i s̄ñw̄f̄ w̄in̄f̄poȳi.” wur̄iyar̄ñwár̄in̄i.

21 Ayí rip̄i nán̄i e wur̄iyar̄ñwár̄in̄i. O f̄w̄f̄ b̄i meñ̄o aí Gor̄ixo none o t̄fn̄i nikár̄in̄ñf̄p̄im̄i dán̄i áamá x̄fo “Wé rón̄ḡf̄áȳr̄in̄i.” rár̄in̄f̄áȳf̄ imón̄f̄r̄ix̄in̄ir̄i om̄i neḡf̄ f̄w̄f̄ yar̄ñwáp̄i n̄ñw̄ir̄ar̄ir̄i f̄w̄f̄ yar̄ñf̄ wón̄ñf̄ n̄iwim̄ix̄ir̄i xe op̄k̄ipoȳin̄ir̄i s̄ñw̄f̄ w̄in̄ñ̄iniḡin̄i.

6

Wáf̄ wur̄imeiar̄ḡf̄áwam̄i w̄imear̄ñf̄p̄i nán̄ir̄in̄i.

1 Áamá x̄fo t̄fn̄i nawín̄i gwiaum̄f̄ in̄ip̄r̄i nán̄i o t̄fn̄i nawín̄i yar̄ñwáone en̄agw̄i nán̄i en̄f̄ r̄irém̄ix̄f̄ n̄iseair̄ir̄i rip̄i osear̄aneȳi, “Gor̄ixo wá seaw̄ian̄ñf̄ȳné xe sur̄f̄má oneaímean̄ir̄i mepan̄i.” osear̄aneȳi.

2 Ayí B̄ikw̄f̄yo rip̄i n̄ir̄in̄ir̄i eán̄ñaḡi nán̄i searar̄ñw̄in̄i, “Gor̄ixon̄i r̄ix̄ñf̄ seȳfné n̄irar̄ḡf̄ap̄i ar̄f̄á seaipax̄íná r̄ixa ar̄f̄á seañ̄aniḡin̄i. S̄f̄á ámayfné yeáyf̄ seayim̄ix̄emeám̄fa nán̄i imón̄áná r̄ixa ar̄irá seañ̄aniḡin̄i.” Ap̄i B̄ikw̄f̄yo n̄ir̄in̄ir̄i eán̄ñaḡi nán̄i p̄irán̄ñf̄ ar̄f̄á ókiar̄f̄ n̄imón̄f̄poȳi. Gor̄ixo ar̄f̄á neaipax̄íná, ayí rínár̄in̄i. S̄f̄á o yeáyf̄ neayim̄ix̄emean̄fa nán̄i imón̄ñf̄ȳi, ayí r̄iyir̄in̄i. Ayínán̄i “Gor̄ixo wá n̄ineawian̄ir̄i neaiñ̄f̄p̄i xe sur̄f̄má oneaímean̄ir̄i mepan̄i.” searar̄ñw̄in̄i.

3 Wáf̄ wur̄imeiar̄ñwáone nemeranéná neḡf̄ yar̄ñwáp̄i nán̄i xw̄iyf̄á m̄ineamear̄pax̄f̄ oimón̄aneȳin̄ir̄i áamá none yar̄ñagw̄i s̄ñw̄f̄ n̄inean̄róná

óreámioapax+ imón+ñp+ b+ yar+ñagw+ s+ñw+ m+nean+pa oépay+n+r+ an+ñ+ min+ yar+ñwár+n+.

4 Pí pí neranéná “Ámá awa Gor+xom+ x+náiwán+ñ+ nimón+ro pírán+ñ+ om+ñ+ wiar+g+áwar+fan+?” oneaiawípoy+n+r+ yar+ñwár+n+. E neranéná pí pí xean+ñ+ neaímeá+p+ xwámám+ wirane an+ñ+ neain+pax+ imón+ñ+ neaímeaar+ñ+p+ xwámám+ wirane d+ñ+ r+á neawepax+ imón+ñ+p+ xwámám+ wirane yar+ñwár+n+.

5 Iwan+ neamepear+náran+, gw+ an+yo neañwiráran+náran+, sipí owikár+poy+n+r+ s+m+ráxw+ró yar+g+á+y+ ikw+kwier+ nin+ro neaiar+náran+, xwámám+ wiar+ñwár+n+. Om+ñ+ an+ñ+ min+ ok+ñ+ t+n+ erane en+wáoner+n+. Si rorane agw+n+ erane en+wáoner+n+.

6 None nán+ “Awa Gor+xom+ x+náiwán+ñ+ nimón+ro pírán+ñ+ om+ñ+ yar+g+áwar+fan+?” oneaiawípoy+n+r+ r+p+ en+ yar+ñwár+n+. Íkw+rá+nán+ñ+ nimón+r+ erane nepax+ñ+p+ nán+ n+j+á imón+rane san+ñ+ imón+rane wá n+wum+x+irane ar+rá wirane Gor+xoyá kwí+y+ neaain+f+pim+ dán+ erane mimón+ imón+ñ+p+ m+wíwap+yí ámáyo nepa d+ñ+ sipí n+wirane erane

7 xw+y+á nepax+ñ+ imón+ñ+p+ yan+ ur+rane en+ eán+ñ+ Gor+xo neaim+x+f+pim+ dán+ erane yar+ñwár+n+. Ámá m+x+ nán+ imón+ñ+p+ fá x+rar+g+ápa none nemeranéná wé rón+ñ+ yar+ñwáp+ w+á t+nán+wá nán+ wé onam+ñú t+n+ fá x+r+irane xixe m+x+ wian+wá nán+ wé náú t+n+ fá x+r+irane yar+ñwáoner+n+.

8 Wí yay+ neamero wí paimam+ neairo neaiar+g+oner+n+. Wí none nán+ rep+y+ n+wiróná “Sipí yar+g+áwar+n+.” ur+ro wí “Nan+ yar+g+áwar+n+.” ur+ro yar+g+oner+n+. Nepán+ yar+ñwáone aiw+ wí “Yap+ neaiep+sar+g+áwar+fan+?” neaiawiar+g+ár+n+.

9 None nán+ wí “Porowa gowar+fan+? ‘Awa nán+ ámá obax+ n+j+á imón+ño+.’ r+iseaimónar+n+?” rar+ñag+á a+ ámá obax+ none nán+ nepa n+j+á imón+ño+. None ami ami nemeranéná yo+ may+ nimón+rane a+ s+n+ ñweañw+n+. Siyik+ neaeear+g+one imón+ñagw+ aiw+ s+n+ wí m+neap+ikig+oner+n+.

10 Ík+n+ñ+ sipí neaiar+ñag+ aiw+ íníná d+ñ+ n+á neainar+ñ+r+n+. “Awa am+pí nán+ d+w+ ikeamón+g+áwar+fan+?” neaiawiar+ñag+á a+ none xw+y+á yay+ neainar+ñ+p+ w+á urar+ná ámá obax+ ar+rá neair+ñ+pim+ dán+ Kiraiso t+n+ nawín+ níkar+n+ro nán+ am+pí m+múrón+g+á+y+ yap+ imónar+g+ár+n+. “Am+pí b+ fá m+max+r+g+áwar+n+.” neaiawiar+ñag+á a+ am+pí Kiraiso neaiñ+p+ b+ m+neamúron+ner+n+.

“S+ñán+ searar+ñwá en+agw+ nán+ sey+né en+ xixen+ neai+poy+.” ur+ñ+ nán+r+n+.

11 Korin+yo ñweáy+né, ap+ ap+ n+seara nuranéná yum+í b+ m+seai s+ñán+ r+wár+n+. E n+sear+ranéná sey+né d+ñ+ s+x+ seay+ñwáone s+wán+ñ+ seain+wár+n+.

12 None d+ñ+ s+x+ muyipa oyaney+n+r+ wí éwáonemani. Sewan+ñ+y+né awam+ d+ñ+ s+x+ muyipa oyaney+n+r+ éfá en+ag+ nán+ nawín+ mimón+ñw+n+.

13 Ay+nán+ xanon+ g+ n+aiw+yo ur+pax+ r+p+ osear+m+n+, “Xixe oinaney+. None d+ñ+ s+x+ seayar+ñwápa sey+né en+ neay+poy+.” osear+m+n+.

“D+ñ+ m+w+kw+r+og+á+y+ t+n+ gw+ m+imón+pan+.” ur+ñ+ nán+r+n+.

14 Jisasom+ d+ñ+ m+w+kw+r+oar+g+á+y+ t+n+ wig+ yar+g+áp+ oyaney+n+r+ wí gw+ m+imón+pan+. Ay+ r+p+ nán+ searar+ñ+n+. “Ámá wé rón+ñ+ imón+ñ+p+n+ yar+g+á+y+ t+n+ man+ wia+kiar+g+á+y+ t+n+ ax+p+n+ ep+r+á nán+ imón+pax+ imón+n+.” r+iseaimónar+n+? “Axíná w+á ón+r+ s+á yin+r+ epax+r+n+.” r+iseaimónar+n+?

15 “Kiraiso t́nı́ Obo t́nı́ dı́nı́ axı́pı́nı́ xı́rı́nı́ı.” rı́seaimónarı́nı́? “Kiraisomi dı́nı́ wı́kwı́rogı́áyı́ dı́nı́ moro dı́nı́ mı́wı́kwı́rogı́áyı́ dı́nı́ moro neróná axı́pı́ bı́ mopaxı́rı́nı́.” rı́seaimónarı́nı́?

16 “Gorı́xoyá anı́ nı́wı́á —Iwámi dánı́ nene yayı́ umearı́nı́wáıwárı́nı́. Iwá t́nı́ nı́wı́á ámá meı́weaarı́gı́ápı́ t́nı́ ananı́ axı́ e kumı́xarı́paxı́rı́nı́.” rı́seaimónarı́nı́? Oweoi, nene Nı́wı́á anı́nı́ sı́nı́ imónı́nı́oyá anı́ nı́wı́áıwánı́nı́ imónı́nı́agwi nánı́ wı́ e yaiwı́paxı́manı́. Nionı́ seararı́nı́ápı́ Gorı́xo xewanı́no rı́nı́ rı́pı́ t́nı́ xı́xenı́ seararı́nı́nı́, “Nionı́ gı́ ámáı́ t́nı́ nawı́nı́ darónı́mı́fárı́nı́. Nionı́ wigı́ Nı́wı́áonı́ imónı́nı́áná ayı́ gı́ ámáı́ imónı́pı́rı́fárı́nı́.” Ámınáo e nı́rı́rı́ nánı́

17 ámá xegı́ imónı́gı́áyo rı́pı́ enı́ urı́nı́rı́nı́, “ ‘Ámá Gorı́xonı́ dı́nı́ mını́kwı́ró wigı́ nı́wı́áyo xı́darı́gı́áyı́ t́nı́ e dánı́ nı́mı́xeámını́mı́ xegı́ bı́ imónı́gı́áı́né imónı́fı́rı́xı́nı́.’ Ámınáonı́ e seararı́nı́nı́. ‘Wı́gı́ nı́wı́á imónı́nı́pımı́ —Apımı́ dánı́ piaxı́ seaeánı́paxı́ imónı́nı́pımı́rı́nı́. Apımı́ bı́ onı́mı́á amáı́ mı́rónı́ anı́nı́nı́ wé fá ayı́meaénı́fı́rı́xı́nı́. Seyı́né e nerónáyı́, nionı́ ananı́ seamımı́nı́mı́fárı́nı́.

18 Nionı́ segı́ áponı́ imónı́nı́áná seyı́né gı́ nı́aı́wı́ oxoyı́né imónı́ro nı́aı́wı́ apı́xı́wayı́né imónı́ro epı́rı́fárı́nı́.’ Ámınáonı́ —Nionı́ enı́ eánı́gı́á nı́yonı́ seáyı́ e wımónı́nı́áonı́rı́nı́. Nionı́ e rarı́nı́nı́.” Xwı́yı́á apı́ Bı́kwı́yo nı́rı́nı́rı́ eánı́nı́agı́ nánı́ “Jisasomi dı́nı́ mı́wı́kwı́roarı́gı́áyı́ t́nı́ wigı́ yarı́gı́ápı́ oyaneı́nı́rı́ wı́ gwı́ mı́mónı́panı́.” seararı́nı́nı́.

7

1 Negı́ dı́nı́ sı́xı́ seayı́nı́wáyı́né, Gorı́xo negı́ sımı́manı́ e dánı́nı́nı́ e nearı́nı́ enı́agı́ nánı́ ámaéne pí pí ayá neadunı́paxı́ yarı́nı́wápı́, dı́nı́ piaxı́ neaeámı́xarı́nı́pı́ranı́, wará piaxı́ neaeámı́xarı́nı́pı́ranı́, nı́pı́nı́ ı́gı́ánı́nı́ oeamı́naneyı́. Gorı́xomi wáyı́ nı́wirı́nı́pımı́ dánı́ sı́yıkı́wı́ mını́nı́waeéne oımónaneyı́nı́rı́ wé roárı́wanı́gı́nı́.

Korını́yo nı́weáyı́ kını́imónı́gı́á enı́agı́ nánı́ Poro yayı́ wını́nı́ nánı́rı́nı́.

2 Seyı́né none dı́nı́ sı́xı́ neayı́poyı́. Ayı́ rı́pı́ nánı́ rarı́nı́nı́. Segı́yı́ womı́ aı́ sı́pı́ bı́ mı́wı́karı́nı́wárı́nı́. Segı́yı́ womı́ sı́pı́ bı́ wı́kárarı́nı́wámanı́. Womı́ amı́pı́ bı́ fı́wı́ urápnı́wámanı́.

3 Nionı́ e nı́rı́rı́nı́á “Poro xwı́yı́á neamearı́mı́nı́rı́ rarı́nı́.” rı́seaimónarı́nı́? Oweoi, nionı́ rı́xa re searárı́fárı́nı́, “None dı́nı́ sı́xı́ ayá wı́ seayı́nı́wáone enı́agı́ nánı́ seyı́né péánáyı́, none enı́ nı́pepaxı́ neainı́fárı́nı́. Seyı́né sı́nı́ nı́weanı́áná none enı́ sı́nı́ nı́weapaxı́ neaimónı́nı́fárı́nı́.” searárı́fá enı́agı́ nánı́ wı́ e seaimónı́paxı́manı́.

4 Seyı́né xámı́ searı́nı́ápı́ xı́dı́pı́rı́fá nánı́ bı́ onı́mı́ápı́ marı́fáı́, aga dı́nı́ ayá wı́ sı́nı́á neánarı́nı́. Seyı́né nánı́ mı́xı́ nı́seameakı́nı́rı́nı́á enı́ ayá wı́ seameakı́narı́nı́. Xeanı́nı́ nı́nı́ none neaı́meáı́mı́ seyı́né nánı́ dı́nı́ nı́morı́nı́pımı́ dánı́ awayını́ ı́kı́nı́wı́nı́nı́ nı́mı́rı́nı́rı́ dı́nı́ ayá wı́ nı́fá nı́narı́nı́rı́nı́.

5 None anı́ Tı́rowası́yo pı́nı́ nı́wı́arı́mı́ nı́purı́ Masedonia pı́ropenı́sı́yo nı́rémómáná aı́ kıkı́fá nı́weapaxı́ bı́ mı́neaı́meá rı́pı́ rı́pı́ oyaneyı́nı́rı́ éwáyı́ sı́pı́nı́ sı́pı́nı́ neaı́meaarı́nı́á ámá wı́ t́nı́ xwı́yı́á xı́mı́xı́mı́ nı́nı́rı́ nı́rı́nı́rane negı́ xwı́oxı́yo dánı́ wáyı́ neainı́rı́ yarı́nı́agwi aı́wı́

6 Gorı́xo —O ámá rı́xa yopa nı́megı́nı́rı́nı́pımı́ dánı́ dı́nı́ sı́xı́ mını́gı́áyo mı́nı́ ı́kı́nı́wı́nı́nı́ umı́rarı́nı́orı́nı́. O Taitaso ámı́ neaı́meáı́pımı́ dánı́ mı́nı́ ı́kı́nı́wı́nı́nı́ neamı́rı́nı́rı́nı́.

¹⁵ O seyíné niyínéni numíniróná óf ero wáyf iníro nero píráníñf arfá owianeyínirí imónigfápi nání dñf níwinirfná ámi xwapf ayá wí dñf síxí níseaya waríni.

¹⁶ Agwí nioní “Ayf pí pí neróná xixení epíráoi.” níseaiwiárirí dñf síñá neánaríñf enagf nání dñf yayf ninaríni.

8

“Masedonia ñweáyf wíniyo arírá wianíro nání nígwí níroaáríro ñweañoi.” uríñf nániríni.

¹ Negf nírixímeáyíné, Jisasoyá síyikf imónigfá Masedonia píropenisíyo añf apí apimí ñweagfáyf nanf Goríxo wá wianíñfipimí dání egfápi níjfá imónipírí nání áwanf bí osearaneyí.

² Xeaníñf rfmewá wipaxípi níwímearíñfipimí dání “Enf rfa eáníñoi?” níróro iwamfó wíwapíyíagfá aí apí peá numíxíro dñf nífá ayá wí winíñínigíni. Wiwaníñfíyí uyípeayíñíñf imónigfáyf aiwí Jisasomí dñf wíkwíroarígfá wíniyo arírá owianeyínirí nígwí níroarfná bí onímíápi míroá aga ayá wí roaárígfáríni.

³ Wigf wíniyo arírá wianíro nání nígwí níroaro wipaxípi tñí xixení níroaro aiwí wigf dñf tñí apimí ní múróro ámi bí tñí roaríñagfá síñwí wíñarónwáone enagf nání raríñíni.

⁴ Ayf arfíki ríxíñf re nearígfawixíni, “Ámá Goríxoyá síyikf imónigfá Judia píropenisíyo ñweagfáyo wíniyf arírá wiarígfápa nene ení arírá wianí nání xe nígwí fayo oroápoynirí síñwí neanfpoyní.” nearígfawixíni.

⁵ E neróná none “E epíráoi.” níyaiwirane dñf ikwímonwápi tñí xixení mé xámí Ámíná Goríxo pí pí wimónaríñfípi oxídaneyíníro ní páwimáná o wimónaríñfípi níxífdíroná Porowane ení neafwíapígfawixíni.

⁶ Ayínání Taitasomí seyíné tñf e nání nurowárífná enf ríremíxí níwírí re uríñwanigíni, “Iwamfó Koriníyo ñweáyf joxí tñí negf wíniyo arírá wianíwá nání wá níwianírane nígwí fayo oroaneyíníro egfápa ámi nero nígwí xámí ‘Apí roáwanigíni.’ rárígfápi tñí xixení yárfírixíni.” uríñwanigíni.

⁷ Pí pí seyíné neróná ámá wí yarígfápi ní múroarígfáyíné ní móníro yarígfáríni. Goríxomí dñf níwíkwírorónáraní, apí nání ámáyo áwanf níuríróraní, apí nání níjfá ní móníróraní, Goríxo wimónaríñfípi yaníro nání símf níxeadféníróraní, none nání dñf sípí none seaimíxíñwápi dání níseairfnáraní, apí nípíni neróná múroarígfáyíné ní móníro yarígfá enagf nání segf wíniyo arírá wianíro nání nígwí níroaróná ení múroarígfáyf yapí ní móníro yárfírixíni.

“Seyíné ení roaárírixíni.” uríñf nániríni.

⁸ “Poró sekaxí nírirí neararíni.” míyaiwipani. Gf dñf rípiñí enagf seararíñíni. Nioní wíniyf Judia píropenisíyo ñweáyo arírá wianíro nání símf níxeadféníro yarígfápi nání repíyf seaiáná seyíné ení síwá réníñf oneáipoynirí seararíñíni. Negf Judia píropenisíyo ñweáyf nání nepa dñf sípí neainaríni. Síwá éñíñf oneáipoynirí seararíñíni.

⁹ Seyíné negf Ámíná Jisasi Kiraiso wá níneawianirí neaiñfípi nání ríxa níjfá imóníñagfá nání raríñíni. O añfnamí níñwearfná amípi mí múróniño ní móníri aiwí seyíné yeáyf seayímíxemeámfníri xwíá tíyo nání ní bírfná uyípeayóníñf ní móníri seyíné añfnamí dánf amípi mí múróniñgfáyíné imónipírí nání seaiñfíriñíni.

¹⁰ Seyíné Judia píropenisíyo ηweagíáyo arírá owianeyíniri yarígíápi nání dñj nioniyá, ayí rípiríni. Xwiogwí aga xámi pwenomi seyíné iwamóo nígwí roaárígíápi agwi néra nuro yoparípi níyárirínáyí, “Ayí ananíríni.” nimónaríni. Iwamóo nígwí roaárígíáyí, ayí seyíné aiwí xámi oyaneyíniri wimónarígíáyí, ayí axíyíné enagí nání seararíni.

¹¹ Ayínáni nígwí “Api oroaneyí.” rárigíápi ríxa nípi ní roaárípoyí. Iwamóo oyaneyíniríná dñj ríá seaweñpa yoparípi níroaáríríná seyíné roaárípaxí imóniñpi tñi xixeni roaárípírfá nání xe dñj ríá seawéwínigíni.

¹² Ayí rípi nání seararíni. Giyí giyí áamá wíyo arírá wianíro nání “Nígwí api roaáríwanigíni.” níyaiwimáná amípi roaárípaxí imóniñpi tñi xixeni roaáránáyí, Goríxo “Ayí ananíríni.” wíaiwiaríñríní. Amípi ayí míroaárípaxí imóniñpi “Roaárírixíni.” wí yaiwiaríñomaní.

¹³ Nígwí searápirírfáyí kikiá ηweapírfá nání seyíné aníñ seaikárimíniri nerí mírariñni. Ayí ení seyíné tñi xixeni apáni tígíáyí oimónípoyíniri raríni.

¹⁴ Jisasoyá síyikí imónígíáyí wí amípi wí mímúronígíáyí imóniñáná wí dñwí ikeamónígíáyí mimóní nñi apáni tígíáyí imónipírfá nání agwi ríná amípi ayá wí seyíné tígíápi dñwí ikeamónígíáyo arírá wiaríño. Seyíné ení ríwéná amípi wí nání dñwí ikeamóníro ayí ení amípi ayá wí tígíáyí imóníro nerínáyí, arírá seaipírfáriní.

¹⁵ Bíkwyíyo dání eníná Isireriyí áamá dñj meañe nemeróná egíápi nání re níriní eáníñpi nioní seararíñápi tñi xixeni imóniñagí nání seararíni, “Áamá aiwá manái ríniñpi xwé meáfáyí xwé nímearo aí wigí nípaxí imóniñpi seáyí e tígíáyí mimónígíawixíni. Áamá onímíápi meáfáyí onímíápi nímearo aí aiwápi nání dñwí ikeamónígíáyí mimónígíawixíni.” níriní eáníñpi nioní seararíñápi tñi xixeni imóniñagí nání raríni.

“Taitasomí tñi áamá waúmi tñi uowárenaparíni.” uríñj nániríni.

¹⁶ Nioní seyíné arírá seaimí nání dñj ríá níwearíñpa Goríxo Taitaso ení seyíné arírá seainí nání dñj ríá oweníri wímíxaríñagí nání yayí owianeyí.

¹⁷ Ayí rípi nání “Taitaso ení seyíné arírá seainí nání dñj ríá wearíni.” seararíni. “Joxí Koriníyo ηweáyí tñj e nání ámi níneauipaxoxíraní?” uráná “Ananíríni.” ríí enagí nánini míseararíni. Xewaníño ení “Oumíni.” níyaiwirí símí níxeadípeníri nání xegí dñj tñi seyíné tñj e nání baríñagí nání seararíni.

¹⁸ None omí tñi negí nírixímeáyí womí tñi ení uowáraríñwíni. O xwíyíá yayí neainaríñpi wá ní nurímeríná enípi nání Jisasoyá síyikí imónígíá amí gímí ηweagíáyí níjía níniro íá earóarínígíoríni.

¹⁹ O apíni imóniñomaní. Rípi ení imóniñoríni. Jisasoya síyikí imónígíá Masedonia píropenisí tíyo ηweagíáyí o none Judia píropenisíyo ηweáyo arírá wianíwá nání nígwí Jisasoyá síyikí imónígíá apí apimí urápmearíná Porowa tñi nawíní níkumíxiníri eméwínigíni urípeáforíni. Áamá wí none nígwí awí eaamearíñagwí níneaníróná Ámínáomí seáyí e umíeyoaro none nání “Wígí wíníyo arírá wípíri nání dñj ríá wearígíáwaríani?” neaiawiro epírfá nání rípi yaríñwíni.

²⁰ Dñwí ikeamónígíá nání nígwí yaní ewaní ní nimóníro xwéní xwéní níroaro neaiapowáraná yaríñwápi nání áamá wí “Porowa nípíkwíni míyaríño.” neamearípirírixíni píraníñj níñwíperane áamá o tñi nawíní urápmearíñwíni.

21 None pí pí oyaneyiniri neranéná Ámináo “Ayí e neróná wé róniní imóninípi yaríñoi.” yaiwiarinípi nání díní nímorane aiwi api nániní díní nímorane yarínwáonemani. Ámá “E neróná wé róniní imóninípi yaríñoi.” yaiwiarigíápi nání ení díní nímorane yarínwáone enagi nání searariníwini.

22 Awaú tñni negí níríxímeá ámi womi tñni ení uowárenaparínwini. “O none pí pí urarinwápi xixeni xídníríeníñoi?” niyaiwirane “Api ei. Api ei.” urínwápi dání iwamíto wíwapiyayíaná o aríki xixeni xídarínagi winínwáorini. O seyíne “Nígwí api roaáríwanígini.” rárigíápi tñni “Xixeni níroaárípráoi.” niyaiwiri díní síñá weánariníagi nání “Nioní ení saní urínarómíni.” niyaiwiri awaú tñni barini.

23 Taitaso nání seyíne ríxa níjía imóniní. O xwiýfá yayí neainarinípi wáf urímeaaníwí nání gí gwí mónígwí worini. Seyíne seáyí seaiianírai nání nawíni nimóniri yarígwí worini. O tñni nawíni barígííwaú awaú Jisasoyá síyikí imónigíá píropenisí tío ηweagíáyí uowárfáwaúrini. Egí nerígíípimi dání Kiraisomi seáyí e umíeyoaaarígííwaúrini.

24 Ayínáni ámá waú wo awa níbiri síñwí seanínáná “Nene ámáyo díní sípí wiiariníwaénerini.” rarígíápi “Neparini.” oyaiwípoiiniri api e iwamíto éríxini. Seyíne e éánáyí Jisasoyá síyikí imónigíá api api seyíne nání re seaiaiwípríarini, “Ayí ámáyo díní sípí níwiri wiiarinígíáyíríani?” yaiwípríarini. None seyíne nání míxí nímeakíniri urínwápi nání ení “Apáni nearígíawixini.” yaiwípríarini.

9

Nígwí arírá wianíro nání awí eaamearinígíápi nání uríní nánirini.

1 Nígwí Judia píropenisí ηweáyo arírá wianí nání awí eaamearinwápi nání payí rípi seyíne nání nírirí nearíná “Míki menagi nání surímá nírirí ríá eearínini?” nimónarini.

2 Seyíne api yaníro nání díní ríá seawearinípi nání níjía nimóniri nání e nimónarini. Íníná Jisasoyá síyikí imónigíá Masedonia píropenisí tío ηweagíáyí aríá egíe dání weyí níseamearíná re rayarinwáriní, “Xwiogwí xámi pweagomi Jisasoyá síyikí imónigíá Gíriki píropenisíyo ηweagíáyí api éwanígini ríxa érowiáprínigíarini.” E rayarinwápi dání Masedonia ηweáyí wigí ámá nápi nene ení axípi éwanígini ayá rowfá wiarini.

3 “Payí rína surímá nírirí ríá eearínini?” nimóníagi aiwi seyíne nání míxí nímeakíniri rayarinwápi surímá imóninígini negí níríxímeá waú wo awami uowárenaparínini. Ayí ámá re ηweagíáyo “Koriniyo ηweáyí nígwí íáyo roapíri nání ríxa nípmoárímáná ηweañoi.” uríápi seyíne nepa xixeni e oépoiiniri ámá rowami uowárenaparínini.

4 Ríwéná Masedonia dání tío wí nioní tñni níbiranéná seyíne ríxa nípmoárímáná míñweanagí síñwí níseanírínáyí, none “Ayí ríxa nípmoárímáná ηweañoi.” niyaiwirane díní síñá neaeánarinípi dání ayá neainíniginiri nání searariníni. Seyíne ení ayá míseainípa eníarani?

5 Ayínáni nioní re nimónigoí, “Negí níríxímeá awa xámi níni-meario nioní síní mírémóami enáná nígwí seyíne negí símímaní e dání ‘Níroari wianíwáriní.’ nearígíápi ‘Ríxa ípmoárípoyí.’ searíprí nání ouowárimini.” nimónigoí. Nioní nírémoríná nígwí api nání símirírfí seáíápi dání marfáí, segí díníyo dání xixeni apáni ípmoáríníagi winíínigini awami uowárenaparínini.

“Yanf ewaní nimóníro roaáríríxini.” uríní nánirini.

6 “Poró pí yaiwiani nání ríá neararíní?” níyáiwirínáyí, ewayí xwíyá rípi nání díńí mópoyí. Ámá aiwá xwé iwíá uríó aiwá xwé miníáríní. Onímíá uríó onímíá miníáríní. Ewayí xwíyá apí ámá wigí wíníyo arírá wianíro nání nígwí níroaro wiarígápi nání rítamíńyí níńírí ríníní. Xwé níwiríná Goríxo wíípi xwé imóníní. Onímíá níwiríná Goríxo wíípi onímíá imóníní.

7 Ayínání níyínéní xíxegíní ámá arírá wianíro nání nígwí níroaríná wíki díńí níyáiwimánáraní, ámá wo símeaxídí seaiánáraní, níroarí míní míwí xámí “Nígwí níwiríná apí wíwanígíní.” yaiwiarígápi nání díńí nímoró níroaro míní wíríxíní. Ámá wigí wíníyo arírá wianíro nání nígwí íayo níroaríná yayí tńí roarígíayo Goríxo díńí síxí uyaráńí enagi nání raríńí.

8 Ai o seyíné aikí yínípríá náníraní, aiwá nípríá náníraní, apání tígíáyíné imóníro ámá díwí ikeamónígíayo arírá wíprí nání imónígápi tńí xíxení mímóní múroo epíríá nání ananí seáyí e seaimíxípxoríní.

9 Nioní seararíńápi tńí Bíkwiyo dání ámá wé rónígíáyí yarígápi nání re níńírí eáníńípi tńí xíxení imóníní, “O yaní ewaní nímoní díwí ikeamónígíayo wiaríńí. Ayínání o wá níwianírí wíńípi nání Goríxo ná ríwíyo aiwí wí díńí peá moníámani.” E ríníńípi nioní seararíńápi tńí xíxení imóníńagi nání raríńí.

10 Goríxo —O aiwá omíńí yarígíayo iwí iwíá uríprí nání míní wírí aiwá níprí nání míní wírí yaríńoríní. O amípi seyíné Kiraisomí díńí wíkwíroarígíá wíníyo arírá wíprí nání ení míní seaiapírí sayá nímíxa urí eníáríní. E yaríná ámá aiwá omíńí xwé níróa núásáná aiwá xwé miarígápa seyíné ení yaní ewaní nímoníro wiarígápi dání axípríní e epíríáríní.

11 Seyíné gíní gíná díńí re yaiwiaríná, “Ananí yaní ewaní nímonírane negíyo owianeyí.” yaiwiaríná Goríxo seyíné xwéní míní wípxí imónípríá nání amípi wí mímúronígíáyínéní seaimíxíníáríní. E seaimíxíní enagi nání segí séríxímeáyo arírá wianíro nání nígwí xwéní roarígápi Porowane nísearápirane nímeámí nurane wianírí yaríńagwí síńwí níneaníróná ríxa Goríxomí yayí wípríáríní.

12 Ayí rípi seararíńí. Arírá wianíro nání seyíné yarígápi ámá Goríxoyá amípi wí nání díwí ikeamónígíayo xíxení arírá wíáraníro nero aiwí apíní míyaríńoí. Seyíné yarígápi dání ámá obaxí Goríxomí yayí seáyí e níwíera waríńoí.

13 Ayí rípi raríńí. Ámá seyíné nígwípi wianíro yaríńagí síńwí níseaníróná rípi seaiwípríáríní, “Nene síńwí aníńwáé dání ámá ayí xwíyá woákí inarígápi —Apí yayí neainaríńí Kiraiso ríńípríní. Apí aríá yímígí nero xíxení ríá xídaráńoí?” níseaiwíro nání Goríxomí seáyí e umíeyoapíríáríní. Rípi ení seaiwípríáríní, “Nene tńí wíníyo tńí arírá neaianíro nání míní neaiapaxí imóníńípi ní múroo xwéní ríá neaiaparíńoí?” níseaiwíro nání ení Goríxomí seáyí e umíeyoapíríáríní.

14 E nero seyíné nání ríxíńí níseauríyíroná seyíné Goríxo ámáyo wá níwianíríná ámá wianarígápi wíarí ní múroo wianaríńípi tńí yarígíáyíné imónígíá enagi nání seyíné nání íkíníńí sípi wíníáríní.

15 Goríxo xegí xewaxomí níwírénápiríná neaińípi —Apí amípi bí tńí rítamíńyí mepaxí imóníńípríní. Apí nání yayí owianeyí.

Xfo nání rarigfápi xwfo oeáminiri urifj nánirini.

¹ Agwi Poroni —Nioni áamá wí re rarigfonirini, “Neneyá sñwí tñj e dání ayá igigf nerí aiwí nene sñwí manñwáé dání ayá nepearimánanñj payf nearí rarñjorini.” rarigfonirini. Nioni Kiraiso xwfa tñyo nemeřná nñpeniri awayini yago enagi nání

² rixñj rñpi osearimini, “Nioni segf tñj e nřémorfná ayá igigf mé nerí áamá ‘Porowa Kiraisomi mixelarigfayf yarigfápa yarigfáwarini.’ neaiawiarigfáwami sřmf tñni mixel rfa tñj urimfapf seyfné eni searimfa nání mñnimixipani.”

³ None xwfa tñyo nñwearanéná áamá Gorixomi mixelarigfayf tñni nñwearane aiwí ayf dñj moarigfapimi dání dñj nñmorane mixel inarñwáonemani.

⁴ Amipí none mixel nání xirñwápf áamá ayf xirarigfápf mixelrñwini. None xirñwápf sřmf tñni inarñwápiyá onáf imónñjpf xwřfá ikixelanfwa nání Gorixoyá enj eánñj imónñj tñjpf xirñwini.

⁵ Apí íá nixirirane re yarñwini. Pí pí áamá wigf dñjfo dání xejwí neñwípemáná érowiápfnarigfápf přř wiaikirane xwřfá “Seáy e imónini.” rarigfá áamá Gorixo nání nñjfa mímónipa oépojñrñ mudfmoarñjpf přř wiaikirane nerane áamá nñni pí pí “Oyaneyi.” nñyaiwiróná Kiraisomi arfa yfmigf wipřri nání wigf dñjpf íanñj xirararñwini.

⁶ Seyfné nioni searřpf rixa arfa yfmigf niarñagfa nñsearřfná nioni áamá wigf niwiaikiarigfápf tñni přř umamómfa nání rixa ipimónñjini.

⁷ Seyfné wararimini sñwí nñwiniro yarñjoi. Segf wo “Kiraisoyá ayá tñj imónñjóni ayf, nionirini.” nñyiwini dñj sñj neánřfnáyf, xfo Kiraisoyáo imónñjpa none eni Kiraisoyáone imónñjagwi nání ámi xewanñjo dñj xejwí neaiawiarñjpf nání dñj nñyaikirori none imónñjwápf tñni xixeni neaiawiwiniğini.

⁸ Ámináo none nénf tğfayfññj oimónřpojñrñ nñnearřpearfná seyfné xwřfá mñseaikixé Jisasomi píránñj xřdřpf nání enj sřx seaimxani nearřpeañ enagi nání niwanñjoni mixel ayá wí nñmeakññrñ aí ayá bi ninñmenñjoi.

⁹ “Payf Poro earñjpf nene íá nñroranéná enj sñrññwí neainni nání rfa earñni?” oyaiwipoyñrñ mearñjini.

¹⁰ Wa nioni nání re rarigfárinini, “O payf nearfná xwřfá rfa tñjpf nñriri earñjo aiwi áamá sñwí anigfe dání ‘Enj eánñjo iworani?’ wí wiaiwipaxf mímónñjorini. Xwřfá nñrřfná píránñj irf mñrepearñjorini.”

¹¹ Nioni nání e rarigfáwa nñjfa re imónřřixini. None seyfné sñwí mñneanigfe dání payf nearfná imónñjwápa ámi segf sñwí anigfe dání neranéná axřpf nímónřrane yanřwárinini.

¹² None ayá nepearimáná áamá seáy e nímónřro weyf menarigfáwa nání rřramñjyf ninřane “Awánñj imónñjwini.” wí řpaxonemani. “Nawini nñkumixñřane imónñjwini.” eni wí řpaxonemani. E nerí aí áamá ayf wigf wo nání “Apáni řyarini? Sipí řyarini?” nñyaiwiróná wíwanñjyf yarigfápf tñni sñwí nñwinaxřdřro “O apáni yarini.” rarigfárinini. Wigfpf rřramñjyf niga warigfárinini. E neróná sa majřmajřfa nikarññro yarñjoi.

¹³ Wa e yarñagfa aiwí none mixel nñmeakññnřranéná sanñj none neañjpf nání dñj mamó nerane wiář nñmúrorane mixel meakññnaniméwini. Gorixo wáf uriméřřixini nñnearřpearfná none nání sanñj neañjpf —Apí seyfné eni íñmi ñweagfápfini. Apí nání dñj nñmorane mixel meakññnanřwini.

14 Seyíné saniḡ Gorixo neatiḡpi ínimi ḡweagíáyíné enagi nání none seyíné tíḡ e nání nḡbiri xwiyáá Kiraiso nání yayí neainariḡpi nání wá nḡseariríná saniḡ Gorixo neatiḡpi wí wiárf nḡmúrorane enwámani.

15 Ayínání none mḡxí nḡmeakíniránéná saniḡ Gorixo neatiḡpi wí wiárf nḡmúrorane ámá wa omi nḡxídiróná éfápi nání none xenwone weyf menariḡwámani. Wí e mé dḡḡ re nḡyaiwirane ikwímoḡwini, “Seyíné Jisasomí dḡḡ nḡwíkwíroro enḡ neága nuróná none épeáriḡwápimi dání saniḡ Gorixo neatiḡpi tḡni xixeni xwé nimóga upírfáriní.” nḡyaiwirane ikwímoḡwini.

16 Seyíné e nimóga nurónáyí, none anani seyíné tíḡ e oriwámi dání ḡweagíáyí tíḡ e nání aí nurane xwiyáá yayí neainariḡpi wá urirane yaníwáriní. E nerane ámá wa Gorixo uowáriḡe dání wá rímeáfápi xenwone weyf mḡmearinipa yaníwáriní.

17 E nerí aí Bḡkwíyo re nḡrinirí eániní, “Go go mḡxí nḡmeakíniríná Ámináo enḡpi nání mḡxí meakíníwiniḡini.” nḡrinirí eániní.

18 Ayí rḡpi nání xwiyáá api mḡḡ nḡrorí searariḡini. Ámá wiwanḡḡyí weyf mearinaríḡíáyí nání Ámináo “Mḡmwiáro yaríḡíáyírfáni?” yaiwiarḡḡmani. Xewanḡḡo sḡḡwí nḡwínaxídirí píranḡḡ yarḡḡagá nḡwínimáná weyf umeararḡḡyí nániní “Mḡmwiáro yaríḡíáyírfáni?” yaiwiarḡḡriní.

11

Mimóní wá wurimeiaríḡáwa nání urḡḡ nánirini.

1 Agwi xe Poro majíá nikárinirí xegí enḡpi nání mḡxí bḡ omeakíninirí sḡḡwí nanípoyi. E searariḡagi aí rḡxa sḡḡwí e nanarḡḡo.

2 Ayí rḡpi nání “Xe mḡxí bḡ omeakíninirí sḡḡwí nanípoyi.” searariḡini. Gorixo seyíné nanḡ imónipírfá nání dḡḡ ríá wearḡḡpa nioní ení nḡweariní. Seyíné ámá yapí seaíwapiyarḡo yaríḡá wíyo aríá nḡwiro mḡxídfí sḡni apíyáíwayínénḡḡ imónḡḡnáná Kiraisomí searḡwirárimíá nání oxí ná womí omínḡḡ meánírfixinirí searéroárḡḡ enagi nání seyíné nání dḡḡ ríá nḡweariní.

3 E nerí aí eníná sidḡro Ipími yapí nḡwíwapiyiríná xegí ináyḡnḡḡ imónḡḡpimi dání wíwapiyḡḡpa ámá wa seyíné ení yapí nḡseaíwapiyiro xenwími dání nḡméra seawaríná seyíné sḡni íkwírfánánḡḡ nimónḡro Kiraisomíní píranḡḡ mḡxídfípa epírfixinirí wáyí ninariní.

4 Seyíné rḡpi rḡpi yarḡḡagá nání searariḡini. Ámá wa Jisaso nání rinḡḡpi xixeni mḡsearí xegí bḡ seararíná seyíné anani aríá wiaríḡíáriní. Kwíyí none searáná seaínḡḡpi maríáí, xegí bḡ nání searáná xe oneaínirí aríá wiaríḡíáriní. Xwiyáá yayí seainariḡí none wá searḡwápi maríáí, xegí bḡ imónḡḡpi searáná anani aríá wiaríḡíáriní.

5 Ai nioní wí re yaiwiarḡḡáonimani, “ ‘Kiraísoyá wá wurimeiarḡḡwá seáyí e imónḡḡwáoneriní.’ rḡnaríḡáwa nioní imímí nimíxḡḡo.” yaiwiarḡḡáonimani.

6 Nioní ámá sḡḡwí aníḡḡe dání xwiyáá nḡriríná irí mḡrépearḡḡáonirfáni? Irí répearḡḡáonirfáni? Nioní majíáriní. E nerí aiwi níjía xwiyáá yayí neainariḡpi nání imónḡḡápí bḡ onímíápi mimónḡḡini. Ai none seyíné tḡni nḡḡwearene pí pí neranéná “Porowa níjía seáyí e imónḡḡáwarfáni?” oyaiwípoynirínḡḡ síwá seainḡḡwáriní.

7 Nioní seyíné kwíyí emaxínipírfá nání Gorixoyá xwiyáá yayí neainariḡpi wá nḡseariríná nḡḡwí bḡ mḡsearápḡḡapimi dání

siyikwápiníníjí imóníjári. Nioní e enápi nání “Poró sipí neaikárinígíni.” riseaimónaríni?

⁸ Nioní xámí seyíné searéwapíyimi nání Jisasoyá siyikí imónígíá wíniyí nígwí nímónapáná nioní íwíniñí urápiñanigíni.

⁹ Ayí rípi seararíni. Nioní seyíné tñi ñweañáná negí nírixímeá Masedonia píropenisíyo dáníyí wí níbíro amípi nioní dífí ikeamóníjári xixeni niapígíá enagi nání segíyí womí aí aníñí wí míwikárinígíni. Pí pí neríná Koriní ñweáyíné aníñí oseaikárimíníri menanigíni. Ríwéná amí níseaiméarínná ení axípi emfáriní.

¹⁰ Xwíyíá Kiraiso nání nepaxíñí imóníñípi íá xiríjáoni aga nepa re seararíni, “Nioní ‘Koriní ñweáyo nuréwapíyirínná nígwí bí muráparíjári.’ nírixi míxí meakíníñípi segí Giriki píropenisíyo níminí yaní níwéa warínná ámá wo áwíni e dání nírakíníámani.” seararíni.

¹¹ “Poró pí nání ríá e neararíni?” riseaimónaríni? “Díñí síxí míneyaríño enagi nání neararíni.” riseaimónaríni? Oweoi, nioní díñí síxí seayaríjagi nání Goríxo níjfaríni.

¹² Díñí síxí seayaríjáoni aiwí “Kiraisoyá wáí wurímeiaríñwá seáyí e imóníñwáoneríni.” rínarígíáwa “Porowa wáí níriimerínná yarígíápa axípi yaríñwáoneríni.” níriro weyí mearínarígíápi míwiárómígíníri nígwí mísearápi yaríjapi axípi ní néra umfáriní.

¹³ Ayí rípi nání e néra umfáriní. Ámá nioní seararíñwá sa mímoní wáí wurímeiarígíáwaríni. Ámáyo yapí wíwapíyaníro nání yarígíáwaríni. “Kiraisoyá wáí wurímeiarígíá waríni?” oneaiwípoyníri wígí imónígíápi rítí níniro xegí bí imíxinarígíáriní.

¹⁴ Awa nání seararíjapi nání díñí nípi kíniro ududí míseainípaní. Seteno aí xegí imóníñípi ananí rítí níniro añíñají wáí ókímíxaríñíyí wóníñí imónaríñíriní.

¹⁵ Ayínání oyá xínáíwáníñí nímoníro omíñí wíarígíáwa wígí imónígíápi rítí níniro ámáya síñwí tñí e dání ámá wé rónígíá oimónípoyníri yarígíáyí imónígíápáníñí imónáná sírí mípi kínipaní. Yoparí imóníe wígí egíápi tñí xixeni Goríxo píri umamoníá enagi nání raríni.

Wáí níriimerínná wímeanípi nání uríñí náníriní.

¹⁶ Xámí ríápi amí díri rí nerí bí osearímíni. Nioní míxí meakínímípi nání “Poró majíá níkaríníri raríñoríni.” míniawípaní. E nísearíri aí síní “Poró majíá níkaríníri raríñoríni.” níniawíronáyí, nioní segí aríá egíe dání míxí meakínímí nání seyíné majíá íkarínaríñí wo weyí mearínarínná xe oeníri síñwí wínarígíápa nioní ení síñwí nanípoyní.

¹⁷ Nioní míxí nímeakíníníri searímípi Ámínáo e ouríníri wimónaríñípi tñí xixeni searímíméni. Aga majíá níkaríníri “E yaríjáoníríani?” níyáiwíri díñí síñá neánaríñí woníñíñí nímoníri searímíni.

¹⁸ Ámá obaxí wígí ení eánígíápi ní dání egíápi nání míxí meakínínarígíá enagi nání nioní ení axípi bí míxí meakínínímíni.

¹⁹ Díñí émí saímí mogíáyíné ámá wa majíá níkaríníro raríñagíá aríá níwíroná ananí yayí tñí aríá wíarígíáyíné enagi nání nioní ení segí aríá egíe dání míxí bí meakínínímíni.

²⁰ Ai ámá wa seyíné áxenwarí seaianíro nání ñwí ikaxí xegí bí searékwíkwíyíánáraní, segí amípi seamíwiárekíxéánáraní, yapí níseáíwapíyiríñípi ní dání segí amípi íwí searápánáraní, wíwaníñowa seáyí e nímfeyoáníro páimímí seáíánáraní, wé tñí símímaníyo

seaupikákwiánáraní, xe oneaipoyinírí síñwí wíñarigfáyíné enagí nání raríñiní.

²¹ Xámi nioní seyíné t́níní nínwearná awa seaikárarigfápa axípi seaikárimí nání ení meáníñáoní enagí nání aga ayá ninaríní.

E nerí aí nioní ríxa majímajfá níkarínírí wa ayá nepeárimáná pí pí míxí meakínínarigfápi nání nioní ení míxí meakínínímíiní.

²² Awa “Xibiruone imóníñwíní.” raríñagfá aí nioní ení woní meníraní? Awa “Isírerone imóníñwíní.” raríñagfá aí nioní ení woní meníraní? Awa “Ebirfamoyáoneríní.” raríñagfá aí nioní ení oyá woní meníraní?

²³ Ai “Nioní ríxa xóxwí nerí raríñiní.” nimónaríní. Awa “Kiraisomí xínáíwanéníñí nimónírane wíiaríñwáoneríní.” raríñagfá aí nioní Kiraisomí níxídirí níwíiríná awamí wíarí seáyí e ní múrorí yaríñáoníríní. Níríkwínímáná omíñí aníñí miní nerí múroaríñáoníríní. Gwí ámi ámi nínwírírígíoní riwoníríní. Iwaní ámi ámi ayá wí ní mépegíoní riwoníríní. Nípepaxí xwapí níkarígíoní riwoníríní.

²⁴ Gf Judayí wé wú f́a níníxeayiro iwarogí nínímépea nuróná 39 imónayiní nání neayigíoníríní.

²⁵ Romíyí biaú bí f́a níníxeayiro wegwf́a t́níní iwaní neayigíoníríní. Bíní síñá t́níní nearí nítigíoníríní. Biaú bí sípíxíyo nurfná sípíxí sípí éáná rawírawáyo píeroayíñáoníríní. Síá wíyímí rawírawáyo ikwíarínímenjáoníríní.

²⁶ Wáf urímeminírí nání aní níkirorfná inígf́ waxí ámi ámi ní mároayipaxí enoníríní. Ámi ámi nírápekíxeayipaxí nígf́oníríní. Gf gwí axírí imóníñwáyí sípí níkarayipaxí egíoníríní. Émáyí ení sípí níkarayipaxí egíoníríní. Aní xwéyo nemerfnáraní, áma díñf́ meaje nemerfnáraní, rawírawáyo nurfnáraní, mímoní níríxímeá imónígf́áyí t́ñf́ e nemerfnáraní, aníñayipaxí néra emenjáoníríní.

²⁷ Omíñf́ ŕf́a t́ñf́ aníñf́ miní neríñf́pímí dání okíñf́ níwenoníríní. Síá obaxíyo sí ragáoníríní. Agwíní yayagáoníríní. Inígf́ nání gwíní yeáyí níayagoníríní. Aiwá náníraní, iyf́a náníraní, aní náníraní, ámi ámi díwí ikeamónayagáoníríní.

²⁸ Apí t́níní ámi bí síní mísearípa nerí aiwí síá ayí ayo Jisasoyá síyikí imónígf́áyí nání “Omí nuxídiróná aríge ŕa yaríñoí?” níyáiwíríñf́pímí dání díñf́ saní nunaríní.

²⁹ Wo Jisasomí píraníñf́ oxídimínírí nerí samíñf́ wéáná nioní ení díñf́ sípí níaríñagí nání ení samíñf́ níwearníñf́ríní. Womí áma wí xenwfmíní ní méra waríñagf́a nání f́wí éáná nioní díñf́ ŕf́a níxearníñf́ríní.

³⁰ Míxí meakínínaríñápi wí píní míwíarípaxí nímonítagí nání amípi nioní ení meánípa nerí enápi —Apí nání áma díñf́ nímorfná “Poró ení samíñf́ wearníñf́orfaní?” yáiwíarígf́ápiríní. Apí nání ení iwamf́o nírírí míxí meakínínímíiní.

³¹ Goríxo —O negí Ámíná Jisasomí xano imónírí Nwíáo imónírí enoríní. Aníñf́ íníná seáyí e numéra upaxoríní. O nioní yapí míseararíñá enagí nání níj́f́a imóníní.

³² Nioní ení meání nerí ená rípi nání míxí omeakínínímíní. Eníñá nioní aní Damasíkasiyí ríníñf́pímí nweañáná míxí ináyí Aretasoyá kíapíxo f́a níxíraníro nání xegí símíñf́ wíñarígf́áyo ákíñá f́wí níyoní awí nurára unígní.

³³ E éagí negí níríxímeáyí wí nioní soxí f́áyo ní ní míarírí gwí níj́arímáná ákíñá pípíwí wíyímí dání awayíní ní mamówára ní nípiéroro nání oyá ámayí wí f́a ní níxegf́awixíní.

12

Poro anjñami dáni orijá tewñinijf nánirini.

¹ Míxí nimeakñinirijfipimí dání nanj bñ neaiipaxf menagí aiwí wí pñni wiáripaxf mimóninini. Ayínáni Ámináo wíá nókímíxijfipi tñni oyá dñfyo dání orijá wñinijápi tñni apiaú nání ení xwiyfá nñirí mífí meakñinimfíni.

² Nioní áamá Kiraiso tñni ikárinijf wo enjfi nání orimíni. Gorixo anjñami nání uménapiñoriní. Omí uménapiñe dání xwiogwí wé wúkaú síkwí waú waú ríxa pwenjñiní. O dñfipiní rífa peyiniginí? Náo ení rífa peyiniginí? Nioní majfáriní. Sa Gorixo njfáriní.

³ Áamá o anjna —E áamá síyikwí míní nimóniro sírf muní ñweagferiní. E nání nipeyirfná —Dñfipiní rífa peyiniginí? Náo ení rífa peyiniginí? Nioní majfáriní. Sa Gorixo njfáriní.

⁴ E nání nipeyirfná xwiyfá seáyí e imóninijf enagí nání dñfí nímorí áwanj mripaxfipi arfá wirí xwiyfá Gorixo xe ámayo áwanj ourfwñiginirí síñwí mñwñarijfipi arfá wirí enjñiní.

⁵ Áamá e yarñjomí nioní weyf umearipaxf aiwí niñwanñoni weyf bí mñmearinipa nemáná aí enj samñj nñwenjfi nání wí nñwiamómíméini.

⁶ Nioní nepa “Weyf omearinimíni.” nñnimónirfnáyí, nepaxñj imóninijfipiní rímí enagí nání “Majmajfá ikárinarñorfaní?” wí nñaiwipaxf meníni. E nerí aí áamá nioní nání dñfí nímoróná nioní nemerfná uréwapiyarñagí arfá niro síñwí nanñro egfápi nání wiárf ogámí nero orijá wñinijápipimí dániní “O seáyí e e imóninijfipiní?” nñaiwipñirñinirí “Ámí weyf bí omearinimíni.” mñnimónarñiníni.

Obo Poromí xe enj samñj owimíxñirí Gorixo síñwí wñinijf nánirini.

⁷ Gorixo nioní awiaxf imóninijfipi nání orijá áamá mñtewñnarígfápi mñtewñnirijfipimí dání wárf mimónipa éwñiginirí enj wñyi omí ayññwí ówñiginirí síñwí nanñiniginí. Enj ayí nepa enj nání mñrarñiní. Nioní wárf mimónipa oenirí oboyá xwiyfá yanj urimeiarígfáyí wo iwanñinijf nñnearí samñj nimíxini nání síñwí wñinijfipiní.

⁸ Apí nání Ámináomí ríxñj nurirfná pñni onñwiárinirí biaú bí urayíagi aí

⁹ o nioní ríxñj urfáyí tñni xixení mñnií re nñiniginí, “Áamá síñwí nñseanirfná re yaiwipaxf enagí nání, ‘Samñj wegíáyí Gorixo enj nñwímíxñirijfipimí dání enj síxí weámíxíagi rífa yarñoi?’ yaiwipaxf enagí nání nioní wá nñrñwianirí siarñápipimí joxí fá nñxñirfnáyí, ayf apánirini.” nñiniginí. E nñinijf enagí nání nioní enj eánñj Kiraisoyápi anñj enj síxí onímíxñirí enj samñj nñwearñjipi nání ududí mñniní yayf tñni mífí meakñinimfíni.

¹⁰ Ayínáni nioní enj samñj nñwerfná Kiraiso enj síxí nímíxñjipimí dání enj síxí eánarñj enagí nání nioní wá urimearfná amípi áamá enj samñj wepaxf imíxarñjipi níméánáraní, áamá paimímí níkaránáraní, dñfí rífa nñwepaxf imóninijfipi níméánáraní, rímewá niánáraní, xeanñj níkaránáraní, apí nñpñni nání “Ayf ananirini.” yaiwiarñjariní.

Wíf yarígfápi nání ayá sfwí uoarñj nání urñj nánirini.

¹¹ “Nioní mífí meakñinirfná nñra weapfápi majmajfá níkarñirí rífarini.” nimónarini. E nerí aí sewanñjyñé mífí apí omeakñinirí nimíxíagfá nání apí e éariní. Nioní nání wa rarígfápa síyikwípninijf nimónirí aí “Kraisoyá wáf wurimeiarñjwá seáyí e imóninijfipiní.”

rinarigfáwa wí m̄n̄m̄úrogfoni enagi n̄n̄i seyfné weyf̄ n̄n̄imear̄ro s̄n̄w̄ir̄iyf̄, x̄ixen̄i epaxf̄ imón̄n̄j̄p̄i t̄n̄i yan̄ro egf̄ar̄n̄i.

¹² Ayf̄ r̄ip̄i n̄n̄i searar̄n̄n̄i. Nion̄i seyfné t̄n̄i n̄n̄wearfná Kiraisoyá wáf̄ wur̄imeiar̄igf̄á nepax̄n̄j̄f̄ imón̄igf̄áwa em̄m̄f̄ ero ayá r̄wamón̄ipaxf̄ imón̄n̄j̄p̄i ero yar̄igf̄áp̄i arf̄kí an̄n̄j̄f̄ min̄f̄ seaíwap̄iyayin̄ar̄n̄i.

¹³ Jisasoyá s̄yikf̄ imón̄igf̄á w̄n̄iyo n̄iw̄imearfná wéyo umear̄n̄j̄apa seyfné en̄i ax̄f̄p̄i n̄iseamemáná aí wiamon̄j̄p̄i, ayf̄ r̄ip̄in̄r̄n̄i. Nion̄i aiwá n̄im̄i n̄n̄i n̄igw̄f̄ b̄i n̄isear̄p̄ir̄i an̄n̄j̄f̄ m̄iseaikár̄n̄janiḡn̄i. S̄ip̄i e seaín̄j̄p̄i n̄n̄i anan̄i yokwar̄m̄f̄ niip̄r̄iréoi?

¹⁴ Arf̄á nípoyf̄. R̄ixa biaú b̄n̄j̄áon̄i ámi b̄i b̄im̄in̄r̄i n̄n̄i imón̄n̄j̄n̄i. Ámi b̄i b̄im̄in̄r̄i n̄n̄i nimón̄r̄i aí an̄n̄j̄f̄ seaikár̄imf̄áman̄i. Segf̄ am̄ip̄i b̄i m̄isear̄p̄i sa seyfné t̄n̄i nawín̄i d̄n̄j̄f̄ sixf̄ n̄in̄r̄i on̄weaneȳin̄r̄i b̄imf̄a n̄n̄i rar̄n̄j̄n̄i. Seyfné n̄ij̄f̄ar̄n̄i. Niaíw̄yf̄ xan̄yaúmi am̄ip̄i ar̄irá w̄im̄iḡin̄r̄i awí eámeám̄f̄ yár̄ipax̄f̄man̄i. Xan̄yaú niaíw̄yoy ar̄irá owiaiȳin̄r̄i am̄ip̄i b̄i awí eámeám̄f̄ yár̄ipax̄f̄r̄n̄i. Segf̄ sénomi, ayf̄ nion̄i é̄n̄j̄f̄ imón̄n̄j̄áon̄i enagi n̄n̄i rar̄n̄j̄n̄i.

¹⁵ Seyfné ar̄irá seaim̄i n̄n̄i ḡf̄ am̄ip̄i n̄n̄i em̄i n̄imorfná ayf̄ yayf̄ t̄n̄i em̄i móm̄f̄ar̄n̄i. Ar̄irá seaim̄i n̄n̄i n̄yor̄f̄r̄in̄r̄fná ayf̄ yayf̄ t̄n̄i yor̄f̄r̄in̄imf̄ar̄n̄i. Nion̄i e ner̄i d̄n̄j̄f̄ sixf̄ ayá wí seayar̄n̄j̄aḡi n̄n̄i seyfné sa b̄i on̄miápi d̄n̄j̄f̄ sixf̄ n̄iyip̄r̄iréoi?

¹⁶ Nion̄i seyfné t̄n̄i n̄n̄wearfná an̄n̄j̄f̄ wí m̄iseaikár̄n̄j̄a aiw̄i áma wí re sear̄p̄ir̄áoi, “O s̄n̄w̄f̄ samam̄f̄ ner̄i f̄w̄f̄ ner̄n̄j̄p̄im̄i dán̄i yapf̄ seaiep̄is̄n̄j̄r̄n̄i.” E sear̄p̄ir̄fa aiw̄i wí e m̄iseaikár̄n̄janiḡn̄i.

¹⁷ Áma nion̄i seyfné t̄f̄e n̄n̄i nurowár̄enap̄ir̄n̄j̄p̄im̄i dán̄i en̄i yapf̄ n̄iseaíwap̄iyir̄i f̄w̄f̄ b̄i m̄isear̄p̄ir̄janiḡn̄i.

¹⁸ Taitaso seyfné t̄n̄j̄f̄ e n̄n̄i b̄in̄i n̄n̄i en̄j̄f̄ r̄irém̄ixf̄ wiowár̄n̄janiḡn̄i. Negf̄ n̄ir̄ixf̄meá o t̄n̄i b̄n̄j̄o en̄i n̄ikum̄ix̄r̄i w̄f̄r̄enap̄ir̄janiḡn̄i. Taitaso yapf̄ n̄iseaíwap̄iyir̄i segf̄ am̄ip̄i b̄i r̄isear̄p̄ir̄janiḡn̄i? Oweoi, wí e men̄j̄n̄iḡn̄i. Xám̄i none seyfné n̄iseaímearfná en̄w̄ap̄i n̄n̄i pírán̄n̄j̄f̄ d̄n̄j̄f̄ mópoyf̄. Taitaso “Pírán̄n̄j̄f̄ e oem̄in̄i.” n̄iyaiwir̄i seaiin̄j̄pa none en̄i ax̄f̄p̄i nerane om̄i númi ir̄ikw̄f̄n̄j̄f̄ mikeán̄ipa ren̄waniḡn̄i?

¹⁹ Xw̄iyf̄á r̄ip̄i fá n̄iroróná an̄n̄j̄f̄ re r̄ineaiawiar̄n̄j̄oi, “Porowa wigf̄ egf̄áp̄i n̄n̄i xw̄iyf̄á wákwin̄ar̄o n̄n̄i r̄fa rar̄n̄j̄oi?” r̄ineaiawiar̄n̄j̄oi? Negf̄ d̄n̄j̄f̄ sixf̄ seayin̄w̄áyfné, wí e oneaiawipoȳin̄r̄i m̄irar̄n̄j̄w̄in̄i. Sewan̄n̄j̄yf̄fné Kiraisom̄i n̄ix̄f̄d̄iróná en̄j̄ neán̄ro x̄f̄d̄ip̄r̄fa n̄n̄i Gor̄ixoyá s̄n̄w̄f̄ t̄n̄j̄f̄ e dán̄i Kiraiso awa e our̄f̄poȳin̄r̄i neaim̄ix̄n̄j̄p̄in̄i en̄j̄ n̄im̄ix̄r̄i searar̄n̄j̄w̄in̄i.

²⁰ Nion̄i ámi seyfné t̄n̄j̄f̄ e n̄irémorfná “Nan̄j̄f̄ ayf̄ e imón̄n̄j̄agf̄a ow̄in̄im̄in̄i.” n̄iyaiwia b̄im̄f̄ap̄i t̄n̄i x̄ixen̄i mimón̄f̄ xegf̄ b̄i imón̄n̄j̄áná seaímeám̄iḡin̄r̄i ayá s̄w̄f̄ n̄iroar̄n̄i. Seyfné en̄i “Porowayin̄i nimón̄imáná oneaímean̄i.” yaiwiar̄igf̄áp̄i t̄n̄i x̄ixen̄i nimón̄im̄i m̄iseaímeá wikf̄ nón̄im̄i seaímeám̄iḡin̄r̄i ayá s̄w̄f̄ n̄iroar̄n̄i. Seyfné s̄in̄i s̄m̄f̄ t̄n̄i n̄wiáp̄f̄ga uro s̄ip̄i d̄n̄j̄f̄ n̄iyaiwiga uro wikf̄ r̄f̄a ápiáw̄f̄n̄j̄f̄ nóga uro r̄rowiám̄f̄ niga uro ikayf̄w̄f̄ n̄imear̄iga uro m̄imayf̄ó n̄iróga uro wár̄ixa nimóga uro m̄ixf̄f̄ népéga uro yar̄n̄j̄agf̄a s̄n̄w̄f̄ sean̄im̄iḡin̄r̄i n̄n̄i searar̄n̄j̄n̄i.

²¹ Nion̄i ámi n̄ib̄ir̄i n̄iseaímearfná segf̄ s̄ip̄i yar̄igf̄áp̄im̄i dán̄i Gor̄ixo ayá nimóáná segf̄ s̄n̄w̄f̄ an̄igf̄e dán̄i n̄w̄f̄ eám̄iḡin̄r̄i ayá s̄w̄f̄ n̄iroar̄n̄i. Xám̄i segf̄yf̄f̄ wí f̄w̄f̄ nero wigf̄ f̄w̄f̄ in̄igf̄áp̄irani, f̄w̄f̄ n̄in̄r̄i r̄f̄peán̄igf̄áp̄irani, piaxf̄ weán̄ipaxf̄ imón̄n̄j̄p̄i egf̄áp̄irani, r̄ixa r̄f̄w̄f̄m̄in̄i m̄imamó s̄in̄i yar̄n̄j̄agf̄a s̄n̄w̄f̄ n̄isean̄irfná n̄w̄f̄ eám̄iḡin̄r̄i rar̄n̄j̄n̄i.

Íkwairírí nìwiríná uríjípí náníríní.

¹ Seyíné tíjé e nání ríxa biaú bíjáoní ámí bí bímíáríní. Ríxa nìseáimearíná xwíyíá Bìkwíyo nírínírí eáníjé rípí “Xwíyíá nímíxíríná síjwí wínarófá waúrání, waú worání, sopíjé norónáyí, ‘Apí nepa ríá imóníní?’ yaiwipaxíríní.” nírínírí eáníjépímí nìxídirane xwíyíá imíxaníwáríní.

² Xámí nìbímáná ámí ríwíyo nìbíríná íkwairírí seainápa agwí seyíné síní mìseáimeapa neríná segí íwí éfáyo tíní íwí méfá wíníyíné tíní nání payí nearí íkwairírí seawárenaparíjíní. Nioní ámí bí nìbíríná ámá íwí yarígíáyí síní xe oépoynírí síjwí wínímíámaní.

³ Seyíné díjé re yaiwiaríjagí nání e emíáríní, “Nene ‘Kiraiso nepa Poromí dání raríjíríní.’ yaiwianí nání o e oneaíwapíyíní.” yaiwiaríjagí nání e emíáríní. O píraníjé owímíxímínírí neríná samíjé nìwerí seaiaríjomaní. Ejé tíní seaiaríjoríní.

⁴ Ejíná o samíjé wenáná íkíá yoxáfpámí yekwíroarígíá aiwí Goríxoyá ejé eáníjépímí dání ámí síjé jweajoríní. Xíto tíní nawíní íkáríníjwá ejagí nání ejé samíjé wenwáone aiwí seyíné tíjé e nání nìbírane píraníjé seaimíxanírí neranéná síjé tíní nawíní nìkumíxínírane imóníjwá ejagí nání ejé eáníjé Goríxoyá tíní seameaníwáríní.

⁵ Seyíné woxíní woxíní “Nepa Kiraisomí díjé wíkwíroaríjé woníríní? Míwíkwíroaríjé woníríní?” nìyaiwinírí iwamíó iníríxíní. Sewaníjéyíné woxíní woxíní síjwí ainenaxídiríní. “Jisasi Kiraiso tíní míjíníjwaéneríní.” nìyaiwiníro síjwí mí nómíxíníro níjé mimónípa rejé? E nìsearírí aí síjwí nainenaxídiríná míwíarófáyí imóníjánáyí, “Kiraiso tíní míjíníjwaéneríní.” nìyaiwiníro síjwí mí ómíxínípaxí meníní.

⁶ E nìsearírí aí nioní díjé re seikwímoníjíní. Seyíné none síjwí nìneanaxídiróná ríxa mímíwíarówáone imóníjagwí neanaríjé.

⁷ Seyíné sípí wí mepa oépoynírí Goríxomí ríxíjé seauríyaríjwáríní. Ámá wí re oneaiaiwípoynírí, “Porowa Koriní jweáyo wáí nurímeríná wí mímíwíarógíawíxíní.” oneaiaiwípoynírí seauríyaríjwámaní. “Porowa míwíarógíawíxíní.” neaiaiwiaríjagí aiwí seyíné naní imóníjépí tíní xíxéní epírí nání Goríxomí ríxíjé seauríyaríjwáríní.

⁸ Ayí rípí náníríní. None pí pí neranéná xwíyíá nepaxíjépímí díjé míwíkwíropa oépoynírí wí yaríjwáonemaní. Apímí díjé wíkwíropaxípíní yaríjwáoneríní.

⁹ None ejé samíjé neawéagí aí seyíné ejé neáníro Kiraisomí xídaríjagí nìseaníríná yayí yaríjwáríní. Seyíné yóí oimónípoynírí Goríxomí ríxíjé seauríyaríjwáríní.

¹⁰ Ayí rípí nání agwí nioní seyíné tíní míjweá wí e dání nìjweámáná payí rína eaaríjíní. “Nioní segí tíjé e nání nìbíríná Goríxo néní tíjóníjé oimónírí nímíxíjépímí dání ríá tíjé oseamemíní.” mímímonaríjagí nání payí rína nearí wírenaparíjíní. Ayí rípí nání raríjíní. Goríxo néní tíjóníjé oimónírí nímíxíríná ámá xíomí díjé wíkwíroarígíáyo uyíníí uméwínígínírí nímíxíjémaní. Ejíní wímíxíwínígínírí nímíxíjéríní.

Yoparípí uríjé náníríní.

¹¹ Negí nìrìxímeáyíné, yoparí rípí nearíná yayí seawárenaparíjíní. Seyíné yóí oimónaneyíníro aníjé míní ero nioní ejé ríremíxí seaiaríjápí aríá ókiarí móníro díjé axípímíní xídíro píyíá wero éfíríxíní. Seyíné e nerónáyí, Goríxo —O ámá nání díjé sípí seainí nání seaimíxírí píyíá wepírí nání seaimíxírí ejoríní. O íníná díjé seakíyónfáríní.

¹² Gorixomi diŋf wɪkwírogíáyíné yayí niníróná yayí óf eánenífríxíni.

¹³ Gorixoyá áamá nioní t́ń re ηweagíáyí yayí seawárenaparíηoi.

¹⁴ “Seyíné niyínéní Ámíná Jisasi Kiraiso wá seawianírí Gorixo diŋf sípí seairí oyá kwíyípi nawíni seakumíxárirí éwínígíni.” nimónaríni.

Payí Poro Garesia piropenisíyo ηweáyí nání eañnaríní.

Payí rina Jisasoyá siyikíyí piropenisí yoá Garesiayo ηweagíáyí nání Poro eañnaríní. Poro xámi émayí añí tñíminí wáf nura nemeríná Garesia piropenisíyo nání nuri añí obaxí e e ikwíroníñíyo wáf nura emenínigíní (Wáf wurimeiarígíáwa 13:1-14:26). E nemo ámi wí e nání nuri yaríná Judayí wí Garesia piropenisíyo nání nuro áma Poro xwíyíá Jisaso nání ríníñí yayí winípaxípi wáf uraríná Jisasomí dñí wíkwírogíáyo xenwí nuréwapíyiro réníñí urígíawixíní, “Jisasomí dñí níwíkwíroro aiwí iyí símí sío míwákwinípa ero ηwí ikaxí Moseso níriri eañpimí ení píraníñí míxídipa ero nerónáyí, Goríxoyáyíné imónípaxímaní.” urígíápi nání Poro nífíá nimónimáná payí rina níriri eañnigíní. Xenwí uréwapíyarígíáyí ríwí numero sa Jisaso nání uréwapíyínípi dñí íkwíróríxíníri níriri eañnigíní.

1-2 Poroní —Nioní Kiraisoyá wáf wurimeiaríñá wonírini. Áma wí Goríxo nání wáf wurimeíwínigíníri nírowárénapígíámaní. Wí Goríxoyá wáf wurimeiarígíá wo imóníwínigíníri nírféagíámaní. Ápo Goríxo —O Jisasi Kiraiso xwárípáyo dání owiápnímeaníri síñí wímíxíñoríní. O tñí Kiraiso tñí awaú nírféagííonírini. Nioní tñí negí nírxímeá re ηweagíá nñí tñí Goríxoyá siyikí imónígíá Garesia piropenisíyo añí bí bimi ηweagíáyíné nání payí rina nearí mónaparíñwí.

3 “Negí ápo Goríxo tñí negí Áminá Jisasi Kiraiso tñí wá seawianíri seyíné níwayíróniro ηweapíri nání seaimíxíri oépiyí.” nimónaríní.

4 Kiraiso nene áma Goríxomí míxídarígíáyí yarígíápa mepa yaníwá nání uyínií yarígíá ríná dání gwíñíñí neaíkweaní nání enínigíní. E neríná negí ápo Goríxo “E éwínigíní.” yaiwínípi tñí xíxeni nerí nene íwí yaríñwápi yokwarímí neaimíníri nání yoxápámí xe onípikípoyíníri enínigíní.

5 Ayínání íníná Goríxomí yayí numéra úwanígíní. E éwanígíní.

“Xwíyíá yayí neainaríñípi ná bñí imóníni.” uríñí nánírini.

6 Nioní seyíné yarígíápi nání ududí xwé ninaríní. Seyíné síní mé Kiraiso wá níseawianíri seaiñpimí dání Goríxoníyá oimónípoyíníri wéyo íá seaumíríñomí níwíepísamóárímí nuro mimóní xwíyíá yayí neainaríñí bimi oxídaneyíniro yaríñagíá nání ududí xwé ninaríní.

7 Apí nepa xwíyíá yayí neainípaxí bímaní. Áma wí seyíné ayá nísearemoro xwíyíá Kiraiso nání yayí neainípaxí imóníñípi náiroayírí ikíxeaníro yaríñagíá nání raríñíni.

8 Ámaone aírani, añíñají wo aírani, xwíyíá yayí neainaríñí nioní xámi wáf nísearíríná searáríñápi tñí xíxeni mísearí xegí bí nísearírínáyí, xe roapíkíníwanígíní.

9 Nísearíríná ríxa e searáríñwá aiwí ámi axípi bí osearímíní. Gíyí gíyí xwíyíá yayí neainaríñí nioní wáf searáríná aríá nigíápi tñí xíxeni mísearí xegí bí nísearírínáyí, xe roapíkíníríxíní.

10 “Poro áma nñí xío yaríñípi nání yayí owiníri raríní.” ríseaimónaríní? Oweoi, áma maríái, Goríxoní nioní yaríñápi nání yayí owiníri yaríñíni. “Poro áma sírogwí tñíáoní oimónímíníri yaríní.” ríseaimónaríní? Nioní áma sírogwí tñíáoní oimónímíníri nerí síñwíríyí, Kiraisoyá xínáíníñí nímoníri omíñí wíiaríñáoní imónímíníri enámaní.

“Xwiyá nioni wáf searínjápí Gorixo wáf nókímíxínjírini.” urínj nánirini.

¹¹ Níríxímeáyíné, xixeni imóninj rípi osearimíni. Xwiyá yayí neainarínj nioni wáf searínjápí áamá wí érowiápínigfápímani.

¹² Áamá wo rarínjagí arfá winjápímani. Áamá wo níréwapíyínjípímani. Oweoi, sa Jisasi Kiraiso xewanínjo wáf nókímíxínjírini.

¹³ “Gí Judayí Gorixomi píranínj oxídaneyínro yarígíápa nioni eníná nerfná yagápi nání seyíné ríxa arfá wigfawixíní.” nimónarini. Gorixoyá síyikí iwamfó imónígíayo xeanínj ríá tínj níwikáriri anípa imíxárfímígínirí yagáriní.

¹⁴ Gí arfowa érowiápínigfápi oxídimínirí nerfná gí níríkwí wa nioni tñni xixeni imónagfámani. Nioni gí arfowa nérowiápínro níneaíwapíya bigfápi oxídimínirí ayá ríá níweagí enjagí nání nioni tñni xixeni imónagfámani.

¹⁵⁻¹⁶ Nioni e yagáoni aiwi Gorixo —O gí inókí síní mñnixírf enáná wá nñniwianínjípímí dání xíoyáoni oimónirí nání wéyo fá numínjoríní. O Poro gí íwo nání émáyo wáf nurímeíwínigínirí níwimónirí o nání wáf nókímíxíníná axíná nurí wáf nókímíxírfípi nání áamá wí tñni xwiyá bí mñrínjwanigíní.

¹⁷ Wáf wurímeipfírfá nání xámí nimónígíáwa Jerusaremí njweagfe nání wí munjanigíní. Sa Arebiayfá anjyómíní nurí e dání ámí anj Damaskasíyí rínjípímí nání unjanigíní.

¹⁸ E nemoní xwiogwí ríxa waú wo pwéáná “Pitao tñni xwiyá njweáimígíní.” níyaiwirí Jerusaremí nání nurí o tñni níjwearfná sfá wé wúkaú síkwí wú yeamúroarfná

¹⁹ wáf wurímeiarígíá wáfami síjwí mñwínípa néra numáná aí Jemiso, Ámínáomi xogwáomíní síjwí wñnjanigíní.

²⁰ Xwiyá agwí nioni nearí wfrénaparínjápí Gorixoyá síjwí tñnj e dání “Yapí bí mñrarínjini.” nísearirí eaarínjini.

²¹ Pitao tñni xwiyá níjweámoni ámí anj Siria píropenisfyo tñni anj Sirisia píropenisfyo tñni níkwíróniga unjípí tñnj e nání unjanigíní.

²² Nioni e enj enjagí nání íná Kiraisoyá síyikí imónígíá Judia píropenisfyo anj apí apímí njweagfáyí nioni síní síjwí mñnanígíá enjagí nání símímanj mí mñnómíxípxáf nímoníro

²³ wigf wíníyí sa xwiyá rípi rínarínjagfa arfá wiayígíawixíní, “Nene xámí xeanínj ríá tñnj neaikárínjo síní axípi e mé ríxa xwiyá nene dnj wíkwíroarínjwá xwírfá oikíxémínirí enjípí wáf rímearíní.” rínarínjagfa arfá níwiayiro

²⁴ “Ayí Gorixo omí wiémóagí nání ríá e yaríní?” níyaiwiro nání yayí umegfawixíní.

2

Wáf wurímeiarígíá wáf Poromí umímínígíá nánirini.

¹ Xwiogwí wé wúkaú síkwí waú waú nememoní Banabaso tñni nerímeánírai Taitasomí níwirímeámí ámí Jerusaremí nání unjanigíní.

² Nioniyá dnj tñni marfát, Gorixoyá dnj tñni wáf wurímeiarígíá gí wáf —Awa áamá wí “Wíníyo seáyí e wimónígíáwarfani?” wíaiwiarígíáwaríní. Awa tñni xwiyá njweáimígínírná nurí xwiyá yayí neainarínj nioni émáyí anjyó wáf urarínjápí nání áwanj nurémearfná awa “Joxí wáf nurírná xámí néra bínjípí tñni agwí yarínjípí tñni surímá yarínjini.” nírípírfíxínirí xámí awamí ínímí áwanj urarínjanigíní.

³ E éagí aí Taitaso, nioní t́nǐ úo —O Gíríkíyǐ worǐnǐ. O nánǐ aí awí eánǐgǐe dánǐ re wí mǐnǐrǐgǐfawixǐnǐ, “Iyǐ sǐmǐ sǐnǐ sǐó mǐwákwinǐnǐnǐ nene t́nǐ nawǐnǐ kumǐxǐnǐpaxomanǐ. Xámǐ iyǐ sǐmǐ sǐó owákwípoyǐ.” wí mǐnǐrǐgǐfawixǐnǐ.

⁴ Mimónǐ nǐrǐxǐmeá imónǐgǐfáyǐ —Ayǐ nene gwǐnǐnǐjǐ nǐweanǐwaéne imónǐrane re yaiwirane “Kirisomǐ dǐnǐjǐ nǐwǐkwǐrorǐnǐjǐpimǐ dánǐnǐ wé rónǐnǐjǐ wiene imónǐpaxǐmanǐ. Omǐ dǐnǐjǐ nǐwǐkwǐrómáná nǐwǐ ikaxǐ eánǐnǐjǐpimǐ nǐxǐdǐrǐnǐjǐpimǐ dánǐ Gorǐxoyá sǐnǐwǐyo dánǐ wé rónǐnǐjǐ wiene imónǐpaxǐrǐnǐ.” yaiwirane yanǐwá nánǐ gwǐnǐnǐjǐ neanǐwiráranǐrǐ egǐfáyǐrǐnǐ. Ayǐ Kirisomǐ dǐnǐjǐ wǐkwǐroarǐnǐwápmǐ dánǐ nǐwǐ ikaxǐ eánǐnǐjǐpimǐ xǐdanǐ nánǐ áxenǐwarǐ minǐnǐwaéne sǐnǐwǐ fǐwǐ neanǐmeaanǐro nánǐ ámá kíkǐfá imónǐgǐfá wǐnǐnǐjǐ nimóga neaǐmeagǐfáyǐrǐnǐ.

⁵ Ayǐ xenǐwǐ rarǐgǐfápmǐ none wí arǐfá nǐwirane mǐxǐdǐfǐ xwǐyǐfá yayǐ neainǐrǐnǐjǐ nepaxǐnǐjǐ imónǐnǐjǐpǐ seyǐné tǐfámǐnǐ sǐnǐ anǐnǐjǐ nǐrǐga unǐfá nánǐ ayo pǐrǐfǐ nǐwǐaǐkirane enǐwanǐgǐnǐ.

⁶ Apǐnǐ marǐfáǐ, wáǐ wurǐmeiarǐgǐfá “Wǐnǐyo seáyi e wimónǐgǐfáwarǐfani?” wǐaǐwǐarǐgǐfáwa —Awa xámǐ Ámǐnáo t́nǐ emeagǐfáwa aǐ “Ayǐ ananǐrǐnǐ.” yaiwǐarǐnǐwáwarǐnǐ. Gorǐxo ámáyo sǐmǐ sǐmǐ e mumearǐnǐjǐ enǐagǐ nánǐ rarǐnǐnǐ. Awamǐ xwǐyǐfá nionǐ wáǐ rǐmeiarǐnǐjǐpǐ nánǐ áwanǐjǐ urémeááná re wí mǐnǐrǐgǐfawixǐnǐ, “Joxǐ wáǐ nǐrǐrǐfná xwǐyǐfá nǐmúrori rarǐnǐjǐpǐ, ayǐ rǐpǐrǐnǐ.” wí mǐnǐrǐgǐfawixǐnǐ.

⁷ Wí e mǐnǐrǐpa nero sa dǐnǐjǐ rǐpǐ nǐaǐwigǐfawixǐnǐ, “Gorǐxoyá dǐnǐjǐyo dánǐ iyǐ sǐmǐ sǐó mǐwákwinǐpa yarǐgǐfáyo wáǐ urǐnǐrǐ uowárǐnǐjǐorǐfani? Pitaó negǐ Judayo wáǐ urǐnǐrǐ uowárǐnǐjǐpa émáyo wáǐ urǐnǐrǐ uowárǐnǐjǐorǐfani?” nǐaǐwigǐfawixǐnǐ.

⁸ Gorǐxo iyǐ sǐmǐ sǐó wákwinǐgǐfáyo wáǐ urǐnǐrǐ Pitaomǐ enǐ sǐxǐ wǐmǐxǐnǐjǐpa nionǐ enǐ émáyo wáǐ urǐnǐrǐ enǐ sǐxǐ nǐmǐxǐnǐjǐ enǐagǐ nánǐ rarǐnǐnǐ.

⁹ Apǐ nǐnǐaǐwǐro mǐ nǐnómǐxǐro “Gorǐxo Poromǐ wá nǐwǐanǐrǐ e wǐnǐrǐfani?” nǐnǐaǐwǐro nánǐ Jemiso t́nǐ Pitaó t́nǐ Jono t́nǐ —“Awa anǐjǐ íyǐ noranǐga punǐjǐpǐnǐnǐjǐ imónǐgǐfáwarǐfani?” wǐaǐwǐarǐgǐfáwarǐnǐ. Awa axǐpǐnǐ re rǐnǐarǐgǐfawixǐnǐ, “None Judayǐ anǐmǐnǐ wáǐ uranǐwáranǐ. Poro t́nǐ Banabaso t́nǐ awaú émáyǐ anǐmǐnǐ wáǐ urǐpǐsǐfǐrǐnǐ.” nǐrǐnǐro yawawǐ “Awa t́nǐ nǐkumǐxǐnǐrǐ yarǐnǐwáonerǐfani?” yaiwǐanǐ nánǐ sǐganǐxǐ nǐyeairo yayǐ yeawárǐgǐfawixǐnǐ.

¹⁰ E neróná yawawǐ “Apǐ oyaiyǐ.” nǐyeaimónǐrǐ sǐmǐ xeadǐpénarǐgwǐpǐ nǐrǐnǐarǐro rǐpǐnǐ yearǐgǐfawixǐnǐ, “Awagwǐ ámá re nǐweagǐfá dǐfǐwǐ ikeamónǐgǐfáyo dǐnǐjǐ nǐmori arǐrá bǐ owǐaǐyǐnǐrǐ éfǐsǐxǐnǐ.” yearǐgǐfawixǐnǐ.

Poro Pitaomǐ ámá sǐnǐwǐ anǐgǐe dánǐ mǐxǐfǐ urǐnǐjǐ nánǐrǐnǐ.

¹¹ E nerǐ aǐ Pitaó anǐjǐ Adíokǐ rǐnǐnǐjǐpimǐ nánǐ nǐbǐrǐfná xewanǐnǐo xwǐyǐfá meárǐnǐpaxǐ bǐ ikárǐnǐfagǐ nánǐ nionǐ mimáyo dánǐ nǐwǐaǐkǐrǐ xǐomǐ “Nǐpǐkwǐnǐ mǐyarǐnǐnǐ.” urǐnǐanǐgǐnǐ.

¹² Ayǐ rǐpǐ nánǐ e urǐnǐanǐgǐnǐ. Ámá Jemiso tǐfámǐnǐ sǐnǐ mǐrémónapǐpa enǐáná Pitaó ananǐ ámá émá t́nǐ nǐkumǐxǐnǐrǐ aǐwá nawǐnǐ nagǐrǐnǐ. E nerǐ aǐ ámá awa —Awa re rarǐgǐfáwarǐnǐ, “Émáyǐ Jisasomǐ dǐnǐjǐ nǐwǐkwǐroro aǐ iyǐ sǐmǐ sǐó mǐwákwinǐpa nerǐfnáyǐ, Gorǐxoyá imónǐpaxǐmanǐ.” rarǐgǐfáwarǐnǐ. Awa rémónapáná Pitaó rǐxa wé fá nǐmǐxeánǐrǐ sǐnǐ émáyǐ t́nǐ nǐkumǐxǐnǐrǐ aǐwá nawǐnǐ nagǐmanǐ. Awa nánǐ wáyǐ nerǐ e yagǐrǐnǐ.

¹³ Judayǐ Jisasomǐ dǐnǐjǐ wǐkwǐroarǐgǐfá Adíokǐyo nǐweagǐfáyǐ “Pitaó wé fá nǐmǐxeánǐrǐfná xǐxenǐ mǐyarǐnǐnǐ.” nǐwimónǐrǐ aǐ ayǐ enǐ Pitaó enǐjǐpa axǐpǐ

éwapínigfawixíní. E nero wigf éwapínfápimi dání dñf Banabasoyápi eni pfrf yfpákwigfawixíní.

14 E éagfa aiwi nioní ayf xw+yfá yayf neainarñfpí píránñf íá mixirípa nero api tñí nepa xixeni miyarñagfa nñwinríná Pitaomi áamá nñí arfá egfe dání re urñanigíní, “Joxi Judayf woxí aí yegfyf yarígfápa íníná mé émáyf yarígfápa nimóníri yarñoxi enagi nání pí nání émáyf re oy-aiwípoyíníri wikáríminíri yarññí, ‘Judayf yarígfápa nimónírane mepa neranénáyf, nñpñkwíní miyarñwíní.’ oyaiwípoyíníri pí nání wikáríminíri yarññí?” urñanigíní.

“Jisasomi dñf wikwfrófápimi dáníni Gorixo ‘Wé rónigfáyfríní.’ rárarñfríní.” urñf náníriní.

15 Ámi re urñanigíní, “Yawawi yegf inókípaú yeaxirígfíe dání émáyf imónírai ñwf ikaxf rñññfpími wiaíkiarígwíwawi imónírai mé Judayf imónígwíwawiríní.

16 E imónígwíwawi enagi aí Gorixo áamá ñwf ikaxf Moseso eañfpí xfdarígfápimi dání wí ‘Wé rónigfáyfríní.’ mirárf áamá Kiraisi Jisasomi dñf wikwfrorígfápimi dání ‘Wé rónigfáyfríní.’ rárarñf eñfpí nání nñfá nimónírai nání yawawi Gorixo yegf ñwf ikaxf eánñfpími xfdarígwíwáfpimi dání marfái, yegf Kiraisi Jisasomi dñf wikwfrorígwíwáfpimi dání ‘Wé rónigfáyfríní.’ rárínfá enagi nání yawawi aí Kiraisomi dñf wikwfrogwísisixíní. O áamá wo aí ñwf ikaxf eánñfpí xfdarñfpími dání ‘Wé rónñoríní.’ wí rárínfá menjagi nání Kiraisomi dñf wikwfrogwísisixíní.

17 Yaiwanñowawi ñwf ikaxf eánñfpí nñxídráiná yarígwíwáfpimi dání marfái, Kiraiso neaññfpími dñf wikwfrorígwíwáfpimi dání Gorixo ‘Wé rónigfáywagwíriní.’ yearárññfwawi oimónaiyíníri nerfíná Judayeneyá ñwf ikaxf ‘Apí api éfríxíní.’ rñññfpími wiaíkiarígwíwawi imónígwíwáfríní. E imónígwíwawi enagi nání re rñpaxfrání, ‘Kiraiso áamá fwf epfrí nání wiepñsarñoríní.’ rñpaxfrání? Oweoi, wí e rñpaxf mimóníní.

18 Anf nioní pñneaárñái wá ámi nñmirínáyf, ‘Ñwf ikaxf eánñfpími wiaíkiarñoxiríní.’ nñrñpaxfríní. Ayf rñpí rarññí, ‘Nioní Judayeneyá ñwf ikaxf rñññfpí rfwf nñmorfná nepa spí bí méagi aí xámí api nñxídrññfpími dání wé rónñáoní imóníimígníri ená emí monápi ámi íá nñxídrínáyf, “Ñwf ikaxf eánñfpími wiaíkiarñoxiríní.” nñrñpaxfríní.’ rarññí.

19 Ayf rñpí náníriní. Nioní sní ñwf ikaxf eánñfpími oxídmíníri nerfíná nñfá re imónñáríní, ‘Apímí dání áamá wí Gorixoyá snñwíyo dání wé rónigfáyf imónñpaxfmaní.’ Nñfá e nimóníri nání sní apímí nñxídmí nání rñxa pegfáyf wonñññf imóníri Gorixomíní nñxídrí dñf wikwfrómi nání snñf egfáyf wonñññf imóníri enáríní.

20 Nioní Kiraiso tñí nawíní rñxa íkfá yoxáfápmí pegwífoníriní. Ayf rñpí rarññí, ‘Nioní Gorixoyá dñf tñí Kiraiso tñí nawíní ikárññgwífoníriní.’ rarññí. Nioní pí pí yarñápí gf dñfyo dání yarñámaní. Kiraiso nioní dñf íkíkí ninñf enagi nání oyá dñfyo dání yarñáríní. Sní xwfá tfyo nññwearfná pí pí yarñápí, ayf Gorixoyá xewaxomí —O nioní nání dñf spí nñwiníri yorfrññoríní. Omíní dñf nñwikwfrorí yarñáríní.

21 E nerfíná Gorixo nioní wá nññwianíri nññfpí peá moarñámaní. Ñwf ikaxf eánñfpími nñxídrññfpími dání áamá nepa wé rónigfáyf imónñánáyf, ayf Kiraiso penfpí surfma peárñpaxfríní.” urñanigíní.

3

Dinj n'iwikw'rorinj'pimi dani imonipax'pi t'ni njw' ikax'pi nix'dirinj'pimi dani imonipax'pi t'ni nan'rin'.

¹ Majimaj'fa ikarinarig'fa Garesia njweag'fay'ne, ama go dinj p'rip'rf sea'ag' yar'no? Kiraisomi yoxap'am' yekw'roaran' nene nani neaiinj'pi nani nion' sey'ne t'ni njwear'na piraninj' rep'y' niseai'era un' enagi nani sewaninj'y'ne s'njw' t'nt'nj' w'ning'fa enagi nani rar'rin'.

² Nion' yar'nj' bi rip'ini oseaim'ni, "Gor'ixo xeg' kwiy'pi niseaiap'ir'na sey'ne njw' ikax' Moseso eanj'pimi x'dar'njag'fa nisean'ri' seaiap'nj'ran' Xwiy'fa Kiraiso nani rininj'pi ar'fa njwiro dinj' w'kw'roag'fa nisean'ri' miseaiap'ipa en'ran'?"

³ Sey'ne ar'ige nero majimaj'fa ay' wi ikarinar'no? Iwam'fo ina Gor'ixoy' oim'naney'niro kwiy'pi en' sea'im'xinj'pimi dani nera nu'fasana agwi seg' en' ean'ig'fap'imi dani'ni yof' oim'naney'niro riyar'no?

⁴ Kiraisomi dinj' w'kw'roana seaimeanj' nip'ini sur'ma r'iseaimeanj'inig'ni? "Oweoi, api sur'ma wi miseaimeanj'inig'ni." nimonar'ni.

⁵ Gor'ixo xeg' kwiy'pi six' niseay'iri emim' niseaiwap'iyir'na sey'ne njw' ikax' Moseso eanj'pimi x'dar'njag'fa nisean'ri' nani sea'iwap'iyar'nj'ran'? Xwiy'fa yay' neainar'nj' imoninj'pi ar'fa njwiro dinj' w'kw'roag'fa nisean'ri' nani miseaiwap'iyipa yar'nj'ran'?

⁶ B'kw'yo re nir'ini' ean'ni, "Ebir'amo Gor'ixo ur'f'pi dinj' w'kw'roagi nani 'We roninj' imoninj' wor'ni.' rar'nj'rin'."

⁷ E nir'ini' ean'njagi nani dinj' re mot'rix'ni, "Giy' mar'fa, dinj' Gor'ixomi w'kw'roar'ig'fay' Ebir'amoy'awi'aw' imon'ig'fay'rin'." mot'rix'ni.

⁸ Enina Gor'ixo re enj'w'pearinj' enagi nani "Emay' nion' dinj' n'kw'roana 'We ron'ig'fay'rin'.' rar'f'im'ig'ni." nir'ini' enj'w'pearinj' enagi nani B'kw'yo nir'ini' ean'nj'pa Ebir'amom' xwiy'fa yay' winar'nj' imoninj' rip' ur'nj'inig'ni, "Joxim' dani ama rix' w'ri' w'ri' eg'fayo niyon' nan' wiim'far'ni." ur'nj'inig'ni.

⁹ Ay'nani re ripax'rin', "Gor'ixo ama x'om' dinj' w'kw'roar'ig'fa giy' giyo Ebir'amo, dinj' w'kw'roanom' t'ni naw'ni nan' wiinj'y'rin'." ripax'rin'.

¹⁰ Rip' nani en' dinj' n'mor'na ax'pi yaiwipax'rin'. Ama njw' ikax' Moseso eanj'pimi nix'dirinj'pimi dani Gor'ixoy' s'njw'yo dani we ron'njwaene oim'naney'ni' yar'ig'fa n'ni oy' s'njw'yo dani sa an'nim'xin'ip'ir'fa nani xwiy'fa mearin'ig'fay' imon'no. B'kw'yo re nir'ini' ean'njagi nani rar'rin', "Ama njw' ikax' B'kw'yo ean'nj' api api niyon' xixeni m'ix'd'pa yar'ig'fa giy' giy' Gor'ixoy' s'njw'yo dani sa nan'nim'xin'an'ro nani xwiy'fa mearin'ar'no." nir'ini' ean'njagi nani rar'rin'.

¹¹ B'kw'yo rip' en' nir'ini' ean'njagi nani rar'rin', "Ama dinj' w'kw'roag'fa nani Gor'ixo 'We ron'no.' rar'nj'y' dinj' niy'im'nj' t'g'fa imon'p'raoi." nir'ini' ean'njagi nani dinj' re yaiwiar'ipax'rin', "Ama wo njw' ikax' ean'nj'pimi x'dar'njagi nani Gor'ixo 'We ron'nox'rin'.' urar'ipax' mimon'ni." yaiwiar'ipax'rin'.

¹² We roninj' oim'naney'niro njw' ikax' x'dar'ig'fapi, ay' Gor'ixomi dinj' w'kw'roar'ig'fapi t'ni xixenimani. Rip' B'kw'yo nir'ini' ean'njagi nani rar'rin', "Ama njw' ikax' ean'nj'pi x'dar'ig'fay' bi ai m'wiam' wig' xixeni nix'dirinj'pimi dani'ni dinj' niy'im'nj' t'g'fay' imonar'ig'far'ni." nir'ini' ean'njagi nani rar'rin'.

¹³ Judayene njw' ikax' ean'nj'pimi dani nan'nan'wa nani xwiy'fa mearin'njwaene imon'njagi ai Kiraiso xewan'no nene nani xwiy'fa

neameáriniaríná wanínimixápipimi dáni gwíninji nearoayironjirini. Ayí rípi nírini eáninagi nání seararini, “Ámá pikíaná ikíayo yekwiroárinigfá giyí giyí Gorixoyá sijnwíyo dáni anínimixinaniro xwiyfá meárinigfáyirini.” nírini eáninagi nání “Kiraiso nene nání xwiyfá neameárinijipimi dáni gwíninji nearoayironjirini.” seararini.

¹⁴ Ebirfamomi símimanjyo dáni Gorixo “Nanji e niseaiimfáriní.” réroárinjipi émáyo eni wímeari Judayene Gorixo negí arfowami símimanjyo dáni “Nigí kwíyipi niseaiapimfáriní.” rinjipi nene Kiraiso neaiinjipi dñj wíkwíroarinjwápimi dáni neámeari enfa nání gwíninji nearoayironjirini.

“Nwí ikaxípi nírini Ebirfamomi ‘Niseaiimfáriní.’ urinjipi xwíá oiweniniri rinjimaní.” urinjí nánirini.

¹⁵ Gí nírinxímeáyiné, ámaéne yarinjwápi nání xwiyfá bi osearimini. Ámá wo xwiyfá ríxa níréroáriníná “E niseaiimfáriní.” nuriri nání “Joxi rirfápi ikí sijnagi níkwírímónimfámani.” éninji nurirínáyí, rfwéná ámi omíwiárominiri neri wí rinfáraní? Ámi sijn bi gíwí nímixiri wí rinfáraní? Oweoi.

¹⁶ Gorixo Ebirfamomi tñni iyí axípami tñni símimanjyo dáni “Dixí iyí axípami dáni nanji niseaiimfáriní.” réroárinjipi nuriri iyí axípáyí nírini Ebirfamoyá íwiárfawé obaxí nání mírí ná woni Kiraiso nání rinjirini.

¹⁷ Nioní osearimini seararinjápi rípi imónini. Wigí símimanjyo dáni “Nanji e niseaiimfáriní.” nurárimáná enáná xwiogwí ríxa 430 nímúrománá enáná njwí ikaxípi nuriri aiwi xámi “E niseaiimfáriní.” nuriríná “Íkí sijnagi níkwírímónimfámani.” éninji urárinjipi nání wí rakíninjimaní. Ayínáni re nimónariní, “‘E niseaiimfáriní.’ urárinjipi Gorixo wí xwíá oiweniniri enjimaní.” nimónariní.

¹⁸ Nwí ikaxí rininjipi xídarinjwápimi dáni Gorixo nene nání neaipimoárinjipi neámeapaxí nimónirínáyí, nene re yaiwianiginí, “O ‘Niseaiimfáriní.’ réroárinjipimi dñj wíkwíroarinjwápimi dáni neámeapaxímani.” yaiwianiginí. E neri aí Ebirfamomi símimanjyo dáni “Niseaiimfáriní.” réroárinjipimi dñj wíkwíronjipimi dánini wímeanjí enagi nání dñj wí e yaiwianiméwiní.

¹⁹ E seararinjagi nání ámá wo re nírini, “Nwí ikaxí rininjipimi xídarinjwápimi dáni Gorixo nene nání neaipimoárinjipi nepa míneámeapaxí nimónirínáyí, pí nání njwí ikaxípi nearinjirfáni?” nírini. Ai ayí Ebirfamoyá iyí axípa imóninjo —“Omí dáni nanji niseaiimfáriní.” urinjo, ayí orini. O imóníe nání “Íwí nene yarinjwápi xíoyá manji níwiaikiri rífa yarinjwini?” oyaiwípoyniri njwí ikaxípi nearinjirini. Nwí ikaxí api Gorixo anjínajfá manjyo dáni apaxípaninjí imóninjí womi urinjipirini.

²⁰ Ámá wo apaxípaninjí imóninjo api uriniri nurowáriníná xewaninjo api urinimeninjo. E neri aí Gorixo “E niseaiimfáriní.” nuriríná ámá apaxípaninjí imóninjí womi murowárfí wayá símimanjyo dáni urarígíapa axípi e enjirini.

²¹ Ámá wo re rininjo, “Gorixo xwiyfá Ebirfamomi símimanjyo dáni ‘E niseaiimfáriní.’ nurimáná ámi rfwíyo xegí ámáyo njwí ikaxípi nuriríná ikweakwímí neri mírípa renjiginí?” Ámá wo e ráná “Oweoi, wí e rípaaxímani.” urimíni. Gorixo njwí ikaxí ámá níxídirinjipimi dáni dñj níyíminjé imónipírífa nání imónipaxí bi níriri sijnwiríyí, ayí njwí ikaxí api xixeni xídarinjagífa níwiniríná “Gí sijnwíyo dáni wé rónigfáyínérini.” urípaaxí imónimini enjirini.

22 E neri aí ríwamíñf Bíkwyó neániríñfyo dání ámaéne negf íwf yaríñwápi nání Goríxo gwíññf neayáragfíñf. Ámá Jisasi Kiraisomi dñf wíkwíroarígfáyo sa e yarígfápimí dání “E níseaiimfáríñf.” réroáríñfpi tñf xixeni wiinfa nání ámaéne íwf yaríñwápi nání ñwf ikaxf neániríñfyo dání gwíññf neayáragfíñf.

“Ñwf ikaxfpi Kiraisomi dñf wíkwírófrixíñfí yayfwf neameñfíñf.” uríñf nániríñf.

23 Xwíyfa dñf wíkwíroaríñwáo nánipi sñf mírñfpa eñána ñwf ikaxf eáníñfpi yayfwf níneaméra níbirí xwíyfa apí sñfñf imónfe nání gwíññf neayáragfíñf.

24 Ayf rípi seararíñfñf. Ñwf ikaxf eáníñfpi Kiraiso tñf e nání níneaipemeámí neaunfa nání yayfwf níneaméra bagfíñf. Ámá Kiraisomi dñf wíkwíroaríñgfa nání Goríxo “Gf sñwíyo dání wé róníñf.” ráraríñf eñagi nání nene apí e imónanfwa nání yayfwf níneaméra bagfíñf.

25 Xámí yayfwf níneaméra bagf aí xwíyfa dñf wíkwíroaríñwáo nánipi ríxa nímoníñgaf nání yayfwf neamearíñfípimí sñf xfdípxf meníñf.

“Dñf wíkwíroaríñwápimí dání Goríxoyá níáíwene imóníñwíñf.” uríñf nániríñf.

26 Seyfne níyfnení Kiraisí Jisasomí dñf wíkwíroarígfápimí dání o tñf nawíní níkárñfñf nání níáíwí Goríxoyá imónígfáyfnérñf.

27 Kiraiso tñf oikárñaneyñfñf níyfnení wayf nímearo xfo imóníñfpa oimónaneyñfñf rapírapf wúníñf yínígfárñf.

28 Seyfne níyfnení Kiraisí Jisaso tñf nawíní ikárññgaf nání wíyfné Judayf imónígfáyfnérñf, wíyfné Gírikíyf imónígfáyfnérñf, wíyfné wayá xínáíwáníñf nímoníñf omíñf wíiarígfáyfnérñf, wíyfné omíñf wayápi epfíñf nání áxenwarf minígfáyfnérñf, wíyfné oxfáyfnérñf, wíyfné apíxfáyfnérñf, níyfnení síyikf ná bñf imóníñgaf nání Goríxoyá sñwíyo dání ananí imóníñf.

29 Kiraiso tñf nawíní ikárñígfáyfné eñagi nání Ebírfamoyá iyf axfpa imóníñf. Ayfnání xfomí sfmímanfyo dání “Níseaiimfáríñf.” réroáríñfpi seaiináfayfné imóníñf. Segf arfo Ebírfamoyá dñfpi meapfrafáyfnéníñf imóníñf.

4

“Ñwf ikaxfípimí níxídirfna gwíññf neayáragf aí Kiraiso nearoayíronfíñf.” uríñf nániríñf.

1 Ewayf xwíyfa rípi osearímíñf. Xano wíepfxfníasinfo sñf onímíá nímonírfna xanoyá amípi nípñf meanf eñagi aiwí xínáíwáníñf nímoníñf omíñf wíiarígfáyf yapí imóníñfñf.

2 Sfá xano ráríñfyí imónfe nání omí ámá wí yayfwf umero xfoyá omíñf sñwf uwíñaxfdíro yarígfórñf.

3 Xámí nene ení níáíwenéníñf imónagwárñf. E nímoníñfne xwíyfa síríñf éwapfñígfápí —Apí, ayf re ríñarígfápíñf, “Apí mepaní. Apí mññpaní.” ríñarígfápíñf. Apí oyaneyñfñf níxídiránéná gwíññf neayáragf eñagi nání gwí omíñfñf yagwárñf.

4 Nene e yagwá aiwí Goríxo “Ína imóníwññfñf.” yaiwíaríñfyí imónáná xegf xewaxomí xwífa tñfyo nání uowáréñfñfñf. Omí apíxf wí uxíñfñf ñwf ikaxf eáníñfípimí níxídirane gwí yárñagwáyf imóníñwá womí uxíñfñf eñfñf.

5 Gorixo piaxí n̄neameri x̄oyá n̄iaíwenén̄iñf̄ imónani n̄áni ñw̄f̄ ikaxí n̄ix̄d̄ir̄iñf̄ipimi d̄áni gw̄f̄n̄iñf̄ yár̄inagwaéne nearoayírów̄in̄iḡin̄ri urowár̄enap̄iñ̄in̄iḡin̄i.

6 Agw̄f̄ “Gorixoyá n̄iaíwener̄f̄ani?” oyaiwin̄f̄poȳin̄ri xeḡf̄ xewaxoyá kw̄iȳf̄p̄i —Apimi d̄áni Gorixomi nur̄ir̄fná “Ápox̄in̄i. Ápox̄in̄i.” urar̄iñw̄áp̄ir̄in̄i. Ap̄i r̄ixa s̄ix̄f̄ seamímon̄f̄r̄in̄i.

7 Aȳin̄áni ñw̄f̄ ikaxí ap̄i ap̄i x̄d̄ip̄r̄i n̄áni s̄in̄i gw̄f̄ om̄iñf̄ yar̄iḡf̄áȳf̄nén̄iñf̄ mimón̄iñoi. R̄ixa x̄oyá n̄iaíw̄f̄ȳfné imón̄iñoi. X̄oyá n̄iaíw̄f̄ȳfné en̄aḡi n̄áni x̄fo seaiñf̄ipimi d̄áni xeḡf̄ d̄iñf̄p̄i meap̄r̄f̄áȳfné imón̄iñoi.

“Seȳfné yar̄iḡf̄áp̄i n̄áni aga ayá s̄f̄w̄f̄ n̄iroar̄in̄i.” ur̄iñf̄ n̄án̄ir̄in̄i.

8 X̄ámi Gorixo n̄áni s̄in̄i maj̄f̄á nimón̄ir̄i n̄áni m̄ix̄d̄ipa ner̄fná ñw̄f̄á seḡf̄ d̄iñf̄ t̄f̄ni im̄ix̄iḡf̄áp̄i —Ap̄i nepa ñw̄f̄á imón̄iñf̄ip̄imani. Ap̄i omen̄weaneȳin̄ri n̄áni gw̄f̄n̄iñf̄ seayár̄in̄iñf̄ȳfné nimón̄iro yaḡf̄ár̄in̄i.

9 E nero aiw̄f̄ seȳfné r̄ixa x̄f̄om̄i n̄ix̄d̄iro áma x̄oyá imón̄iñaḡf̄a n̄áni —Ap̄i r̄ipax̄f̄ aí áma x̄oyá oimón̄f̄poȳin̄ri xewan̄iño seaim̄ix̄iñf̄ en̄aḡi n̄áni e n̄ir̄ir̄fná “Aȳf̄ x̄ixen̄i r̄im̄f̄in̄i.” nimón̄ar̄in̄i. R̄ixa x̄oyá oimón̄f̄poȳin̄ri seaim̄ix̄iñf̄ en̄aḡi n̄áni seȳfné d̄iñf̄ ar̄ige n̄imoro ax̄f̄m̄in̄i n̄ik̄in̄imón̄iro ámi Judaȳf̄á xw̄iȳf̄á s̄ir̄im̄iñf̄ éwap̄f̄n̄iḡf̄áp̄imi —Ap̄i p̄ir̄án̄iñf̄ seaim̄ix̄ipax̄f̄ w̄i mimón̄iñf̄ip̄ir̄in̄i. Ap̄imi ar̄ige n̄iyaiw̄iro ámi ox̄f̄daneȳin̄ri yar̄iñoi? Ámi Judaȳf̄ iwam̄f̄ó érowiáp̄f̄n̄iḡf̄áp̄i n̄ix̄d̄ir̄iñf̄ipimi d̄áni gw̄f̄n̄iñf̄ oyár̄inaneȳin̄iro r̄iyar̄iñoi?

10 Seȳfné Judaȳf̄ s̄f̄á ayim̄i “E epax̄f̄r̄in̄i.” rar̄iḡf̄áp̄i x̄d̄iro emá s̄iñf̄ n̄áni s̄f̄á ayim̄i “E epax̄f̄ imón̄in̄i.” rar̄iḡf̄áp̄i x̄d̄iro Gorixo n̄áni d̄iñf̄ mop̄r̄i n̄áni s̄f̄á aȳf̄ ayi imón̄áná “Aiwá nim̄ix̄iro e éf̄r̄ix̄in̄i.” rar̄iḡf̄áp̄i x̄d̄iro xwiogw̄f̄ s̄iñf̄ imón̄áná “E epax̄f̄r̄in̄i.” rar̄iḡf̄áp̄i x̄d̄iro yar̄iñaḡf̄a n̄áni searar̄iñin̄i.

11 Seȳfné e yar̄iḡf̄áp̄i n̄áni aga ayá s̄f̄w̄f̄ n̄iroar̄in̄i. Nion̄i seȳfné t̄f̄ni n̄iñwear̄fná an̄iñf̄ min̄f̄ n̄isearéwap̄iyir̄i aí “S̄iw̄iá searéwap̄iyin̄ár̄f̄ani?” nimón̄ar̄iñaḡi n̄áni ayá s̄f̄w̄f̄ n̄iroar̄in̄i.

12 Ḡf̄ n̄ir̄ix̄f̄meáȳfné, waun̄f̄ r̄ip̄i osear̄im̄in̄i, “Ñw̄f̄ ikaxí r̄in̄iñf̄ipimi d̄áni gw̄f̄n̄iñf̄ yirón̄iñáon̄i imón̄iñápa seȳfné en̄i ax̄f̄p̄i imón̄f̄poȳi.” osear̄im̄in̄i. Nion̄i en̄i seȳfné imón̄iḡf̄ápa sa áma won̄i imón̄iñaḡi n̄áni searar̄iñin̄i. Nion̄i seȳfné seaímeááná seȳfné sip̄i w̄i m̄inik̄ar̄iḡf̄awix̄in̄i.

13 Seȳfné n̄ijf̄ár̄in̄i. Iwam̄f̄ó íná d̄áni xw̄iȳf̄á yaȳf̄ neainar̄iñf̄ip̄i wáf̄ n̄isear̄ir̄fná r̄iram̄iñf̄ nimón̄ir̄i n̄áni sear̄iñan̄iḡin̄i.

14 Nion̄i r̄iram̄iñf̄ imón̄iñápi seȳfné xw̄ir̄f̄á seain̄im̄in̄ri en̄f̄ aiw̄f̄ seȳfné w̄i peaȳf̄ n̄in̄iwian̄iro r̄f̄w̄f̄ m̄in̄imó Gorixoyá an̄fnaj̄f̄ wom̄ir̄ani, Kiraiso xewan̄iñom̄ir̄ani, n̄im̄im̄in̄r̄fn̄iñf̄ n̄im̄im̄in̄iḡf̄awix̄in̄i.

15 Nion̄i wáf̄ sear̄áná seȳfné “Xw̄iȳf̄á yaȳf̄ neain̄ipax̄f̄p̄i ar̄f̄á wian̄f̄waéne, nene mimón̄iñw̄f̄ ren̄w̄in̄i?” n̄iyaiwin̄iro yaȳf̄ seain̄iñf̄ip̄i ḡim̄i n̄imoro yar̄iñoi? Íná e epax̄f̄ nimón̄ir̄i s̄iñw̄ir̄iȳf̄, niapan̄iro n̄áni seḡf̄ s̄iñw̄f̄ aí yón̄ipax̄f̄ imón̄iñaḡf̄a s̄iñw̄f̄ sean̄iñá en̄aḡi n̄áni searar̄iñin̄i.

16 Nion̄i nepax̄iñf̄ imón̄iñf̄ip̄i t̄f̄ni x̄ixen̄i near̄i searar̄iñaḡi n̄áni seȳfné “O s̄im̄f̄ t̄f̄ni neaim̄f̄án̄ri yar̄in̄i.” r̄iseaimón̄ar̄in̄i?

17 Áma ñw̄f̄ ikaxí r̄in̄iñf̄ip̄i t̄f̄ni gw̄f̄n̄iñf̄ seayár̄an̄iro yar̄iḡf̄áȳf̄ mep̄i n̄iseat̄in̄iro aiw̄f̄ nan̄f̄ seaíwap̄iyan̄iro n̄án̄i mep̄i seat̄inar̄iḡf̄ámani. Poron̄i r̄f̄w̄f̄ n̄in̄imómáná noneyá sírogw̄f̄ oimón̄f̄poȳin̄ri seayin̄w̄roan̄iro yar̄iñoi.

18 Nan̄f̄ seaíwap̄iyip̄r̄i n̄áni mep̄i n̄it̄in̄iróná aȳf̄ anan̄ir̄in̄i. Nion̄i seȳfné t̄f̄ni ñweañán̄ani mar̄f̄ái, nion̄i m̄iñweañaḡi aiw̄f̄ nan̄f̄ seaíwap̄iyip̄r̄i n̄áni mep̄i n̄it̄in̄iróná aȳf̄ anan̄ir̄in̄i.

19 Gí niaíwíníjé imónigfáyíné, ríníjé apíxíwa niaíwí xíraníro íná winaríjépa nioní ení seyíné xenwími warígápi píní níwíaríro Kiraiso imóníjépa imónípírfé nání ámi axípi e níniga waríní.

20 E níséarírí aí míxíní míséarí nípéní xwíyífání searímí nání seyíné tíní onweámínírí nání íkíníjé sípí niaríní. Seyíné xenwími warígápi nání ududí ninaríjagí nání seararíjíní.

Xegái tíní Seraí tíní nání níríríná ewayí xwíyíá bí uríjé náníríní.

21 Nwí ikaxí ríníjépipímí xídaríjéwápímí dání Goríxoyá síjwíyo dání wé róníjéwaéne oimónaneyínírí yarígáíyíné, yaríjé bí rípi oseaimíní, “Nwí ikaxí eáníjépipímí dání ríníjépipí nání nepa díjé mímóarígáíyínéraní?”

22 Bíkwíyo dání xwíyíá bí rípi nání nírínírí eáníjagí nání osearímíní. Ebírfámo niaíwí waú emeaagíríní. Wíto xínáíníjé nimónírí omíjé wíiaríjé xíríjoríní. Wíto xegí xiepí —Í xínáíníjé nimónírí omíjé míwíipa yaríjíríní. Í xíríjoríní.

23 Xínáíníjé nimónírí omíjé wíiaríjé xíríjé sa apíxíwa oxí tíní nemero niaíwí xírarígápa xíríjoríní. Xiepí, xínáíníjé nimónírí omíjé míwíipa yaríjé xíríjé Goríxo Ebírfámomí símímanjéyo dání “E nísíimfáríní.” uríjépipímí dání xíríjoríní. Bíkwíyo apí nání nírínírí eáníjépipí nání osearímíní.

24 Xwíyíá ípaú nání ríníjépipí agwí ríná imónaríjé bí tíní ríramíjéyí nínírí rípxíríní. Ípaú xwíyíá Goríxo ráríjé bíau náníríní. Xwíyíá bí —Apí njwí ikaxí ríníjépipíríní. Apí dífwí Sainaiyí ríníjépipí téní e dání ráríjépipí, ayí Xegái náníríní. Niaíwí í xíríjéyí xínáíwáníjé nimóníro omíjé wíipírfá nání imóníjéyíríní.

25 Dífwí Sainaiyí ríníjépipí Arebia imóníní. Apí Jerusaremí agwí ríná imóníjépipí téní ríramíjéyí nínírí imóníjépipíríní. Ámá anjé apímí njweáyí xínáíwáníjé nimóníro omíjé wíiarígáíyíjé imóníjagá nání raríjíní.

26 Ámá anjé apímí njweáyí xínáíwáníjé nimóníro omíjé wíiarígáíyí imóníjagá aí ámá Jerusaremí anjénamí imóníjépipímí njweáyí ríxa gwíníjé yíronígáíyíríní. Anjé apí Kiraisomí díjé wíkwíronjéwaéne negí nókíníjé imóníjépipíríní.

27 Bíkwíyo dání anjé apíxí ípaú téní ríramíjéyí apíau nání xwíyíá rípi nírínírí eáníjagí nání seararíjíní, “Apíxí niaíwí míxírí oxí roníxí yayí éíríxíní. Jíxí apíxí niaíwí níxíríná ríníjé winaríjépipí síní mísínípa yaríjéxí manjé nexoarí meanjé ríríxíní. Niaíwí apíxí meawárí síjéxíyá obaxí nimóga nuro píráníjé meáníjéyá niaíwíyo múropírfá enjagí nání meanjé ríríxíní.” nírínírí eáníjagí nání seararíjíní.

28 Gí níríxímeáyíné, Ebírfámomí símímanjéyo dání Goríxo “E nísíimfáríní.” uríjépipímí dání Aisako xíríjépa axípi e imónígáíyínériní.

29 Íná niaíwí apíxí oxí téní nemero xírarígápa xíríjé, o niaíwí Goríxoyá kwíyípipímí dání xíríjéomí xeaníjé wíkaragíríní. Agwí ení axípi e xeaníjé seaikáraníro yaríjé.

30 E seaikáraníro yaríjéagá aíwí Bíkwíyo dání píoi ríníní? Ayí re nírínírí eáníní, “Xínáíníjé nimónírí omíjé wíiaríjémí téní xegí niaíwómí téní míxí xídwáreí. Xínáíníjé nimónírí omíjé wíiaríjéyá xewaxo téní díxí apíxí, rínáíníjé nimónírí omíjé mísiipa yaríjéyá xewaxo téní awaú níwaúní díxí díjépipí tégííwaú nimónírí amípi xanoxíyá míméapa éfísíxínírí ríraríjíní.” nírínírí eáníní.

³¹ Ayínáni gí nrixímeáyíné, Kiraisomi dñj wíkwíroarñwaéne xínáínñj nimónñrñ omññj wiiarññyá niaíwenénñj mimónñwññ. Xínáínñj nimónñrñ omññj mñwiipa yarññyá niaíwenénñj imónñwññ.

5

“Gwñññj yíróññwaéne ámi gwñ yárññpaxñ mimónñpa éwanñññ.” urññ nánñññ.

¹ Pípi oimónñpoyññrñ marfái, gwñ yíróññwaénénñj oimónñpoyññrñ Kiraiso gwñññj neaíkweawárññrññ. Ayínáni seyñné enñ neánñro ñweáññrññ. Ámi ñwñ ikaxñpi nixídñrane gwñ omññj yanñwá nánñ odñpí sámí xe oneayñpoyññrñ sññwñ mñwññpa éññññ.

² Nionñ Poronñ searñmñpi arfá ókiarñ nñmónñpoyñ. Ñwñ ikaxñ rñññjpi nixídñññpimi dánñ wé rónññj imónñpñrñ xe iyñ sñmñ sfo oneawákwípoyññrñ sññwñ nñwññróñyá, Kiraiso nñperñná ámá nñyonñ nánñ enñpi nanñ wí seaimñxñpaxñ menññ.

³ Ámá xe iyñ sñmñ sfo oneawákwípoyññrñ sññwñ wñnarñgñfá wíyñ wíyñné ámi dirñrñ bñ oseaimññ. Apñ e nerónñyá, ñwñ ikaxñ rñññjyá bññ xídñpaxñmanñ. Nñpññ xídñññññ.

⁴ Segñ ñwñ ikaxñ rñññjpi xñdarñgñfápimi dánñ Gorñxo “Wé rónñgñfáyñérññ.” nearñwññññrññ yarñgñfáyñ rñxa Kiraiso tññ gwñññj íkwamñxññgñárññ. Gorñxo wá nñseawianñrñ seainñpi rñxa rñwñmññ nñmamoro yarññoi.

⁵ Wíyñné e yarññagñfá aí nene Kiraisomi dñj nñwíkwírorññpimi dánñ dñj re ikwñmonñwññ, “Ñwñ ikaxñ xñdarññwápimi dánñ marfái, Gorñxo xewanñjo nerññpimi dánñ ‘Wé rónñgñfáyñérññ.’ nearñññárññ.” nñyaiwirane oyá kwíyñpi enñ sñxñ neaimñxñpimi dánñ dñj e ikwñmonñwññ.

⁶ Ayñ rñpi seararñññ. Ámá Kiraisi Jisaso tññ nikárññrññá rñxa iyñ sñmñ sfo wákwíññáná nikárññrññáranñ, mñwákwíññáná nikárññrññáranñ, ayñ ananñrññ. E nerñ aí Gorñxo wimónarññpi oyaneyññrññá epñrñpi, ayñ rñpñrññ. Kiraisomi dñj nñwíkwírorññpimi dánñ ámáyo dñj sñpí nñwiro arñrñ wiarñgñfápññ.

⁷ Seyñné iwamfo Kiraisomi nuxídñróñá ámá yamñyamúrónñgñ nññróñá anññ wíarñ múroarñgñfáyñ yapñ nimónñro yagñárññ. E nero aí go seapñronagñ xwíyñfá nepaxññj imónññpi sññ xñxenñ mñxñdarññoi?

⁸ Dñj seyñné agwi fá xñrñgñfápñ Gorñxonñyá oimónñpoyññrñ wéyo fá seaumñrññomi dánñ arfá wigñfápñmanñ.

⁹ Ewayñ xwíyñfá ámaéne rarññwá rñpi nánñ dñj mópoyñ. Bisñkerñfá sññpimi yisñ bñ onñmiápi táná nñmññ íkwianñwñ eapñnárarññrññ. Seyñné yarñgñfápñ apñññj mimónñpa renñ?

¹⁰ E nñsearñrñ aí “Seyñné nanñ xñxenñ imónññpi nepñrñárññ.” nñseaiwirñ nánñ dñj sññá neánarññ. Seyñné Ámñnáo tññ ikárñññgñfá enagñ nánñ “Dñj xegñ bñ mñxñrñ nionñ xñrññá axñpi nñxñrñpñráoi.” nñseaiwirñ nánñ dñj sññá neánarññ. Ayá searemoarññjo go go enagñ aiwñ “Gorñxo ananñ pñrñ umamonñárññ.” nimónarññ.

¹¹ Gí nrixímeáyíné, nionñ yarññápi nánñ píranññj dñj mópoyñ. Nionñ ámá wí rarñgñfápa xwíyñfá yayñ neainarññpi wáñ nññmerñná nepa rñpi nñrñrññyá, “Jisasomi dñj nñwíkwírorññ aiwñ iyñ sñmñ enñ sfo wákwíññpoyñ.” nñrñrññyá, pí nánñ gñ Judayñ sññ xeanññj nikárarññoi? Nionñ nepa e nñrññ sññwñrñyá, Judayñ “Kiraiso nene nánñ yoxáñpámi neapeññrññ.” urarññápi arfá nññróñá apimi dánñ sñmirñrñ nññro óreámioapaxñmanñ.

12 “Ámá ayá searemoarigfáy wígf iyf sfmf sfó niwákwínro pñi wiárigfápi sfó wiwákwímf inayífríxini.” nimónarini.

13 Gf níríxímeáyfné, Goríxo gwf miyinigfáyfné oimónfpoyniri wéyo fá seaumríñfífne imónñagfa aiwi “Pí pí nánf feapá neainarñfípí yanfwá nánf ñwf ikaxf rññfípimf dánf gwfnñf neaikweawárññenerfanf?” niyaiwiro api mepa éfríxini. E mepa neróná dñf sípí inarigfápipimf dánf xixe arírá niga úfríxini.

14 Nwf ikaxf nípini, ayf xwífá ná binf rípimf ikwíkwírf inini, “Jíwanñoxi dñf sípí inarñfípa ámá wíyo eni axfpi wirfnf.” rññf apimf ikwíkwírf inini.

15 E nerf aí seyfné api minf sfwf xixe sfwf níróga wiápnfmeaarñfípánñf nimónro xixe rírómf inífríxini nánf íkwairírf seaiarñfíni.

feapá winarñfípimf dánf epaxfpi tñf kwíyfpf nipemeámf warñfípimf dánf epaxfpi tñf nánrini.

16 Nionf seararñfápi, ayf ríprini. Goríxoyá kwíyfpf xe nñeaipeameámf ounrf síñwf niwññónáyf, pí pí mñf seainarñfípí xe oneainnrf epírfámani.

17 Ayf rípi nánrini. Mñf seainarñfípí, ayf kwíyfpimf xwámámf wimññf yarñfíni. Kwíyfpf eni mñf seainarñfípimf xwámámf wimññf yarñfíni. Mñf seainarñfípí tñf kwíyfpf tñf ámá mñdñmñdññf nñmearorí mñxf inarigfápnñf imónñagfí nánf rarñfíni. Ayñánf kwíyfpf xe nñeaipeameámf ounrf síñwf niwññónáyf, amípi mñf seainarñfípimf dánf oyaneyññf seaimónarñfípí ananf epaxf mimónni.

18 Kwíyfpf xe nñeaipeameámf ounrf síñwf niwññónáyf, ñwf ikaxf eánñfípí xñdñfrí nánf gwfnñf mñseayárññf.

19 Mñf inarigfápi nánf ámá niyfnéni síññf seaimónni. Mñf niníróná rípi yarigfárini. fwf iníro piáxf weánfipaxfpi ero rñpeánñro nánf yarigfápi ero

20 ñwfápipimf mewero ayáf ero sfmf tñf iníro mñxñf rññro sípí dñf yaiwiníro mñxf kññro xixewiámf rññro ewáramónñro xepíxepá rónñro

21 síñwf fwf wññro iniñgf xwapf nññmáñá papíkf ero papíkf neróná uyññf ero xixegñf api api imónñfípí eni ero yarigfárini. Eññá íkwairírf seainápa ámf axfpi íkwairírf oseaimñf. Ámá api api yarigfáyfñf, apññf imónñfípí eni yarigfáyfñf, ayf Goríxoyá xwioxfyo wí páwipírfámani.

22 E nerf aí ámá kwíyf Goríxoyápi xe nñeaipeameámf ounrf yarigfáyf rípi yarigfárini. Ámáyo dñf sípí wiro dñf nífá winñf niwayíróñro ñwearo ayñf xe óf oneaimópoynñf síñwf wññro ayá urñmñxñro píráññf wiíro ámá dñf unñwírárípxfpiñf ero

23 ayá rñmñxf wipaxf imónñro nñpíreánñro yarigfárini. Nwf ikaxf bimf dánf api nípini rññfípí bñ “Mepañf.” mñrññf.

24 Ámá Kiraisí Jisasoyá imónñfáyf wígf xámf nñpíkwíni mimónñfápi — Api sípí nánf mñf winñro feapá winñf yarigfápirini. Api rfwf nñmorfná ríxa yoxáfámññf nñyekwíroáñro píkiárigfáwixini.

25 Kwíyfpf dñf niyñmñf ríxa síxf neamímonf enagf nánf api nñeaipeameámf ounññf yarñfípa oxfdaneyf.

26 Negf wíf wífne mñxf mñmeakñññpa oyaneyf. Sfmñsf mainenñpa erane sípí dñf niyaiwinñpa erane oyaneyf.

6

“Xixegñf bñ bñ arírá inífríxini.” urñf nánrini.

1 Gí níríxímeáyíné, segíyí wo uyínií éagi níwínímeárínáyí, kwíyípi nípeameámi seawaríníyíné sípí éomi awayini sanjionwirárííxíni. E neróná seáyí e nimóníro “Sípí xíó éípa nene wí epaxenemani.” míyáiwipa éíxíni. Seyíné ení íwí axípi epíríxíní seararíní.

2 Segí wíníyí díní ududí winaríní imónínípi wí wímeáagi níwínímeárínáyí, arírá wíríxíni. Xíxe e iníríxíni. Seyíné e nerónáyí, ñwí ikaxí Kiraiso rínípi xíxeni tñni yaríní.

3 Ámá wo “Nioní seáyí e imóníníáoníríní.” níyáiwinaríníagi aí o nepa seáyí e mimóníníánáyí, ayí xewaníní yapí éwapínaríní.

4 Woxíní woxíní díxí yarínípi píraníní síñwí anaxídínei. E neríná xewaníníoxi “Apání yaríníni.” nísimóníríná ayí míxí meakínínípaxíríní. E nerí aí ámá wí tñni ríramíníyí níní “Nioní yarínípi wí yarígíápi tñni xíxeni mimóníní.” níyáiwíní míxí mímeakínínípaní.

5 Níyínéni xíxegíní segí yarígíápi dání seaímeaníá ení nání raríní.

6 Ámá xwíyíá Goríxoyápi uréwapíyaríníyí wígí amípi naní imóníníyí bí nímeáro wígí uréwapíyaríníomi bí míni wíríxíni.

7 Yapí re méwapínípa éíxíni. Ámá wí Goríxomi majímajíá níwikárímáná ríperírí umepaxíríní. Ámá pí pí aiwá íwíá nura núfasáná xíxeni api miarígíá ení nání raríní.

8 Ámá íeapá winarínípi ní yarígíáyí, ayí ámá omíníyo aiwá íwíá urarígíáyí yapí imóníní. Aiwá yóí éípi miarígíápa wígí egíápi dání nímiríní neríná nanínípríríní. E epíría aí ámá kwíyípi nípeameámi warínípi míxídarígíáyí wígí egíápi dání nímiríní neríná díní níyímíní tígíáyí imónínípríríní.

9 Ámáyo naní níwíia nuranénáyí, aníní neainíagi aí naní wíiaríníwápi píni míwíarípa éwaníní. Ení samíní míneawepa nerí píni míwíarípa nerínáyí, aiwá míwáíná naníní mianíwá ení nání seararíní.

10 Ayínáni síni epaxí nimóníríná ámá níyoní naníní wíiwaníní. Negí Ámínáomi díní wíkwírogíá nawíní imónígíáyo ayí anípaxí wíianíwáyí.

“Kiraiso yoxáfpámi dání neaiínípi náníni míxí meakínípaxíríní.” uríní náníni.

11 Ríwamíní nioní gí wé tñni nearíná xwéní xwéní neáa waríná rípi seyíné mí ómíxípoi.

12 Ámá iyí símí sío owákwínípoi ní xíxoyípií seamearígíáyí, ayí wígí wíníyí “Apání e imónígíáyí ríá yaríní?” oneaiwípoi ní sío seawákwianíro yarígíáyí. Ayí Judáyí nene Jisaso yoxáfpámi neaiínípi ní díní wíkwíroarínígwí níneaníróná xeaníní neaikárípríxíní e yarígíáyí.

13 Ayí wí ñwí ikaxí ríní nípi ní xíxeni yarígíáyí mimóníníagi aiwí seyíné sío seawákwíápi nání wáíxa imónaníro nání seyíné iyí símí sío owákwianeyíníro wimónaríní.

14 Ayí e yaríníagi aí nioní pípi nání seáyí e nímerí rímíméni. Ámíná Jisasi Kiraiso yoxáfpámi níperíná neaiínípi náníni ní ríni yayí emíni. Ayí rípi náníni. Kiraiso yoxáfpámi neapeínípi dání ámá Goríxomi míxídarígíáyí yarígíápi síni emíá nání píyíní imóníni gí síñwí wíníneá dání “Wígí yarígíápi ení píyíní ríá imóníni?” yáiwíni ení.

15 Sío níwákwíní ayí ananíní. Míwákwínípa neríná ayí ení ananíní. Goríxo ámi xegí kwíyípi dání síni wí oimónípoi ní neaimíxípi, ayí anípaxí imóníní ení nání seararíní.

¹⁶ Ámá nioní seararíḡá apí íá nixíró xídaríḡáyo Goríxo wá wianíri níwayíróniro ḡweapírí nání wiirí éwiníḡini. Isírerí xíoyá imóníḡáyo ení e éwiníḡini.

¹⁷ Nioní Jisasomí xídaríḡagí nání iwaní nímépeayíḡapí igí ríxa níwenḡagí nání wiyíné nioní dḡí ríá níxepaxí ámí bí mepa éríxini.

¹⁸ Gí nírixímeáyíné, Ámíná Jisasi Kiraiso wá seawianaríḡpimí dání dḡí síxí oseamímoni. “E oeni.” nímonarini.

Payí Poro Epesasi ηweáýí nánì eañnarìní.

Payí rìna Jisasoyá sìyikí imónìgíá aṅí yoí Epesasiyo ηweagíáýí nánì Poro eañnarìní. Aṅí apí Esia pìropenìsìyo níkwíróngà uṅí nìpimìní seáyì e imónagípirìní. Poro émáýí aṅímìní xwíyíá yayí winìpaxípi wá nura nemeríná aṅí apimì iwamíó eméíná Sabaríá ná wonì e ηweaṅìñigìní (Wáf wurìmeiarìgíá 18:18-21). E nemo ámì wí e wí e neméísáná ámì ríwíyo e nánì nurì nìηwearì uréwapìyaríná xwiogwí waú wo múroṅìñigìní (Wáf wurìmeiarìgíá 19:1-41). E nemo ámì wí e emearíná omì íá nìxero gwí aṅíyo ηwíráríe dánì payí rìna nearì Tikikasomì wiowárìñigìní.

¹ Poronì —Nionì Gorìxo Kiraisì Jisasoyá wáf wurìmeiarìñí wo imóníwìñigìnírì xegí dñí tñní nìrìpeaṅonìrìní. Nionì payí rìna ámá Gorìxoyá imónìgíá Epesasi ηweáýíné —Seyíné segí nawínì ikárìñigíó, Jisasomì nuxídìróná pírànìñí uxídargíáýínerìní. Seyíné nánì nionì payí rìna nearì mónaparìñìní.

² “Negí ápo Gorìxo tñní Áminá Jisasi Kiraiso tñní wá seawianìrì seyíné nìwayíróñiro ηweapírì nánì seaiirì éisixìní.” nìmónarìní.

“Kiraiso tñní ikárìñìñwaéne Gorìxo naní imónìñí apí apí neaiññírìní.” urìñí nánìrìní.

³ Gorìxo ámá dñí nìyìmìñí tígíáýí nìmónìro aṅñamì ηweáfrìxìnírì nìwimìxìríná naní wiarìñípi, apí nìpìní Kiraiso tñní ikárìñìñwaéne rìxa neaiññí eṅagí nánì omì yayí uméwanìgìní.

⁴ O xwíarí sìnì mimìxìmì dánì nene oyá sìηwíyo dánì sìyikwí mínìñwaéne imónìrane xwíyíá mìneamearìpaxí imónìrane yaníwá nánì Kiraiso tñní nawínì ikárìñìñwápimì dánì íá yìyamìxìmí neaiññìgìní.

⁵ O eṅíná dánì nene nánì dñí sipí wiñí eṅagí nánì “Ámá nionì íá yìyamìxìmí wíáýí Kiraiso wiñfápimì dánì gí niaíwí piaxí memáýíñìñí wimìxìfìmìgìní.” yaiwiárìñìgìní. Xegí dñíyo dánì “E éimìgìní.” nìwimónìrì nánì e yaiwiárìñìgìní.

⁶ Nene re nìyaiwirane seáyì e umeaníwá nánì e nìyaiwiárìrì eñrìní, “O wá nìneawianìríná bì onìmiápi mìneawianí nene o xegí dñí sìxí uyìño tñní nawínì ikárìñìñwaéne eṅagwì nánì ‘Ayí enì xìxe níífrìxìní.’ mìwimóní xegí xewaxo anìpá wírenapìñífrànì?” nìyaiwirane seáyì e umeaníwá nánì e nìyaiwiárìrì eñrìní.

⁷ Nene Kiraiso tñní ikárìñìñwaéne eṅagí nánì o yoxáfpámì nìperì xegí ragí púpìpimì dánì Gorìxo gwínìñí nearoayírorì xwíyíá xíoyápi nìwiaákirane yarìñwápi yokwarìmí neaiirì eñrìní. E nìneaiiríná Gorìxo wá onìmiápi nìneawianìrì neaiññírànì?

⁸ Oweoi, aga wá ayá wí nìneawianìrìñípi dánì nearoayírorì yokwarìmí neaiirì eñí eṅagí nánì rarìñìní. O dñí émí saímí nìmorì amìpí nñní nánì nìjía imónìño eṅagí nánì

⁹ xewanìño e éimìgìnírì wimónìñípi tñní xìxenì neríná eṅíná dánì Kiraiso eñfápimì dánì ámá nánì e wííimìgìnírì eñwìpeárìñípi —Apí ámáýá sìηwíyo dánì ínìmì imónìñípirìní. Apí nánì nene wíá neaókìmìxìñífrànì.

¹⁰⁻¹¹ Eṅíná dánì eñwìpeárìñí apí, ayí amìpí nñní aṅñamì tñní xwíarímì tñní imónìñíyí “Kiraisomì sìmaṅwíyónìñí ínìmì wurínaníwá nánì rimónìñwínì?” nìyaiwìro xìxenì e imónífrìxìnírì eñwìpeárìñípirìní. Sía e eñwìpeárìñípi imóníwìñigìnírì rìnarìñíyí nìmónìríná oyá dñí tñní

xixeni e imóniníáriní. Pí pí o dñí nenwiperíná “E éimiginí.” n̄wimóniri yaiwiárinípi síwiá mé api tñi xixeni yárarinípa eníná dáni Kiraiso tñi ikáriníjwaéne nání “Ámá ayí nioniyá imónírixini.” n̄wimóniri yaiwiáragípi tñi xixeni neri e neaimixiníriní.

¹² Judayene —Ámá xámi Kiraisomi dñí n̄wikwímore re yaiwigíáyí, “O neaiinípmi dáni Goríxo yeáyí neayimíxemeaníáriní.” yaiwigíáyí nání nene xámi síjwí ipenwaénerini. Nene “Aga seáyí e imóninjo, ayí Goríxoríani?” n̄yaiwirane seáyí e umeaníwá nání xíoyaéne neaimixiníriní.

¹³ Seyíné eni Kiraiso tñi ikárinígíáyíné enagi nání xwiýfá nepaxiní imóniní yanjí seaiapígíápi —Api Goríxo yeáyí seayimíxemeaníá enagi nání yayí seainarinípirini. Api seyíné aríá n̄wiróná dñí wíkwírófá enagi nání Goríxo xíoyá imónírixiniri xegí kwíyí símímaníyo dániníj “N̄seaiapimíáriní.” rárinípi tñi ikíyiníniní seaiáriníriní.

¹⁴ Kwíyí neaiapinípi tñi ríxa ikíyiníniní neaiárininíagi nání dñí re monwini, “Goríxo ‘N̄seaiimíáriní.’ rárinípi s̄ni m̄neaiméanípi tñi xixeni n̄neaiiníáriní. Xífo ‘Nioní tñi n̄jwearo nioniyáyí imónírixini.’ yaiwiárinípi tñi xixeni imónaníwá nání gwíniní neaikwamíxiníáriní.” Dñí aniní e monwini. Nene “Aga seáyí e imóninjo, ayí Goríxoríani?” n̄yaiwirane seáyí e umeaníwá nání xegí kwíyípi tñi ikíyiníniní neaiáriníriní.

“Goríxomi seyíné nání ríxiní seauríyariníáriní.” uriní nánirini.

¹⁵⁻¹⁶ Goríxo api api e seaiiní enagi nání nioní eni ámá wí re rarínagíá, “Epesasi n̄weáyí Áminá Jisasomi dñí n̄wikwíroro ámá Goríxoyá imónígíá n̄ni nání dñí sípí wiarinjo.” rarínagíá aríá winjáe dání nioní seyíné nání Goríxomi yayí n̄wiayiríná wí p̄ni wiárariníámani. Ríxiní nuriríná seyíné nání dñí n̄imori

¹⁷ ríxiní re seauríyariníáriní, “Negí Áminá Jisasi Kiraisoyá N̄wíáoxini, seáyí e r̄mepaxí ápo Goríxoxini, Epesasi n̄weáyo anani re wíiríxiní. Joxi díxí kwíyípmi dání ayí dñí émi saímí mopíri nání síkíki womíxiri díxí imóninípi nání xixeni níjía imónipírfá nání wíá wókímíxiri éiríxiní.” seauríyariníáriní.

¹⁸⁻¹⁹ Seyíné r̄pi r̄pi n̄yaiwiwo níjía xixeni imónipírfá nání ríxiní seauríyariníáriní, “Goríxo nioniyáyí nimóniro nioní tñi n̄weárixiniri wéyo íá neaumíriní dñí ikwímoariníwápi, ayí apíríani?” yaiwiwo “Xíoyaéne awíaxí imóniní neaiméaníápi —Api ayá tñí símí símí e mepaxí imóninípirini. Api, ayí apíríani?” yaiwiwo “Xíoyá ení síxí eániní pírí m̄wiaíkipaxí imóninípi —Api aga seáyí émi imóninípirini. Ámá xíomi dñí wíkwíroarígíáyo dñí síxí wímoarinípirini. Api, ayí apíríani?” yaiwiwo epíríá nání o segí dñí wíá seaókímíxiníá nání omí ríxiní seauríyariníáriní. Xíoyá ení síxí eániní dñí wíkwíroníwaéne síxí neaimóariní api pípi marfáí,

²⁰ ení síxí eániní Kiraiso xwáripáyo dání owiápnímeaniri síj wimíxiri anínamí xíoyá wé náúmíni onweaniri wimíxiri enípi, ayí xíomi dñí wíkwíroníwaéne dñí síxí neaimóariní axípiníriní.

²¹ Wé náúmíni n̄weano, o gíyí gíyí seáyí e nimóniro wíníyo seáyí e umeñweaarígíáyorani, gíyí gíyí n̄n̄n̄ tñíwaéne nimóniri onweaneyiniri yarígíáyorani, gíyí gíyí ení eániní nimóniri omeñweaneyiniri yarígíáyorani, gíyí gíyí áminá nimóniri yarígíáyorani, pí pí yoí omíní xixegíni yarígíáyíyá n̄wíríro rarígíáyorani, ayo n̄yoní kwíyí imónígíáyorani, ámá imónígíáyorani, n̄yoní o aga wiárfí seáyí e

wimóniḡorini. Agwi rínáni marfái, ná ríwíyo eni anihí e seáyí e níwimóniri ḡweanfáriní.

²² Gorixo amipí níni ámarani, amipírani, Kiraisoyá suyimanḡwíyo wurínífríxiniri wimixihíriní. O amipí niyoní nání Ámináo imóniḡo enagi nání áamá xíoyá síyikí imóniḡfáyo mihíyiniḡí wimóninfa nání eni wimixihíriní.

²³ O mihíyiniḡí imóniḡáná áamá oyá síyikí imóniḡfáyí xegí warárinihí imóniḡo. Mihíyini tñni waráriní tñni nawíni enána wará noni xixeni imónariḡpa Kiraiso —O amipí níni Gorixo wimónariḡpi tñni xixeni imóníwiniḡiniri wimixariḡorini. O Gorixo “Mihíyini xegípi onweaniri mīwimóní wará eni tñniḡí imóníwiniḡini.” yaiwiniḡpi tñni xixeni imóninfa nání áamá oyá síyikí imóniḡfáyí api e imóniḡo.

2

“Nanfnanfá wá nání imónagwi áí Gorixo síḡí neaimixihíriní.” urihí nánirini.

¹ Eníiná seyíne Gorixomi maḡí níwiaikiro íwí yagfápimi dání nanfnanfá nání imónagfáyínerini.

² Síni e nimóniróná áamá Gorixomi mīxídaríḡfáyí sípi yaríḡfápa axípi e yagfáriní. Seyíne kwíyí sípiyí aḡí píriyo emearihíyo xiáwomi —O áamá Gorixomi maḡí wiaikiaríḡfáyo sípipí éfríxiniri dñḡ ukikayonorini. Oborini. Omi seyíne eni xídagfáriní.

³ Áamá Gorixomi maḡí wiaikiaríḡfáyí yaríḡfápa nene eni axípi nerane pí pí nípikwini mimóniḡpi oyaneyiniri mihí níneainírná sa anani yagwáriní. Pí pí íeapá neainípirani, negí dñḡyo dání oyaneyiniri neaimónípirani, sa anani yagwáriní. Áamá Gorixo wikí níwóniri pírí umamóáná nanfnanfáyí níni yaríḡfápa nene eni negí néra wagwápimi dání nerfná axípi nanfnanfáwániri yagwáriní.

⁴ Nene e imónaniri yagwá aiwi Gorixo nene nání dñḡ sípi níwirfná xwapí ayá wí wiarihagi nání “Wá onímiápi wianímiḡini.” mīwimóní ayá wí neawianihíriní.

⁵ Nene níxa naḡí imóniḡáná wá neawianihímani. Nene síni oyá maḡí níwiaikirane íwí yagwápimi dání nanfnanfá nání imóniḡáná wá níneawianiri Kiraiso ámi owiápnímeaniri síḡí níwimixirfná nene eni nawíni síḡí neaimixihíriní. Gorixo wá níseawianiriḡpimi dání yeáyí seayimixemeaníriní.

⁶ Nene Kiraisí Jisaso tñni nawíni síḡíniḡí níneaimixiri neawárinímani. O tñni nawíni íkáriniḡwaéne enagi nání o xwárpáyo dání owiápnímeaniri níwimixirfná nene o tñni nawíni wiápnímeáfríxiniri neaimixiri aḡínamí ḡí íwo wé náúmini onweaniri níwimixirfná o tñni nawíni ḡweáfríxiniri neaimixiri eníriní.

⁷ Ayí rípi nání e eníriní. Áamá níni agwi ríná ḡweagfáyírani, ná ríwíyo ḡweapfáyírani, níni Gorixo áamá nání dñḡ sípi níwiri Kiraisí Jisaso uowárenapiḡpi nání dñḡ nímoróná dñḡ re yaiwífríxiniri nání e eníriní, “O dñḡ wíkwírogfáyo wá onímiápi níwianiri uowárenapiḡmani. Wá áamá wianaríḡfápi tñni xixeni mé seáyí e imóniḡpimi áí wiárf nímurori imóniḡpi níwianiri uowárenapiḡriní.” yaiwífríxiniri nání Gorixo e eníriní.

⁸⁻⁹ Seyíne Jisasomi dñḡ wíkwíróáná Gorixo wá níseawianiri seaiiḡpimi dání yeáyí seayimixemeaníriní. Segí dñḡ tñni egfápimi dání yeáyí

seayimixemeanjmani. Seyíne nanj yaríηagía síηwí niseaniri nání yeáy seayimixemeanjmani. Ámá wí aí wigí egfápi nání weyf mímearínpa éfríxíniri anípá yeáy seayimixemeanjri.

¹⁰ Ayí rípi nánirini. Agwí nene imóníηwápi Gorixo neaimixíηenerini. Kiraisi Jisaso tñi ikáríníηwaéne neaimixíηé ηagí nání “Imíríηí mimóníηípi éfríxíni.” yaiwiñípi —Api enína dání repearíηípi rini. Apimi xídfírxíniri neaimixíηenerini.

“Kiraiso Judayene tñi émáyíne tñi nawíni neakumixáríηíri.” uríηí nánirini.

¹¹ Ayínáni enína seyíne segí sénáíwa seaxirígíe dání éma imónígíáyíne —Seyíne nání Judayí re seararígíáyínerini, “Iyí símí sfo mívákwinígíáyíri.” seararígíáyínerini. E níríro aí “Iyí símí sfo wákwinaríηwaénerini.” rinarígíáyí yarígíápi, ayí Gorixoyá wé tñi marfái, ámá wé tñini wákwinarígíápirini. Seyíne enína imónagfápi nání síni díηí oseaini.

¹² Iná Kiraiso tñi míkumixíní xegí bi nimóníro ná jfámíniηí ηweaagfári. Gwí Isíreríyíyá imónígíári —Arí Gorixo nioníyári oimóniri fá yamixíηírini. Arí tñi seyíne wigíyí wí imónagfámani. Xwíyíá gwí arími símímanj e dání “E niseaimfári.” réoáríηípi seyíne eni niseakumixiri mīsearagíyínerini. Seyíne ámá Gorixomí mīxídarígíáyí tñi níkumixíniróná ríwéná nanj api neaímeanfáraniri díηí níkwímore xwayí naniri ηweaagfámani. Gorixo nání bi níjía imónagfámani.

¹³ Enína seyíne e nimóníro Gorixo tfámíni ná jfámíniηí ηweaagía aiwi agwí riná Kiraisi Jisaso tñi nawíni ikárínígíá ηagí nání o niseapeiríná xegí ragí púpimi dání nípemeámí Gorixo tñímiñi aηwí éniηí seabíηíri.

¹⁴ Émáyíne Judayí tñi síni símí tñi minípa epíría nání píyía neawíríηíri. E neríná émáyíne Judayí tñi símí tñi inagfápi, api xwínáníηí nīseamudfímorí píronípi xfo péfími dání xwíná nípiñeamoríniηí nerí ámá apiaú síyikí ná bini imónípi síni imixíηíri.

¹⁵ Xwínáníηí nīseamudfímorí píronípi —Api ηwí ikaxí eáníηíyo “E éfríxíni. E éfríxíni.” níriri sekaxí níra unípi tñi “E mepani. E mepani.” níriri ηwí ikaxí níra unípi tñi ayo eáníηípirini. Api ríxa síwiá imixíηíri. Ayí émáyíne tñi Judayí tñi ámá apiaú nioní tñi níkáríníriηípimi dání síyikí ámi síηí ná bini oimóniri ηwí ikaxí eáníηípi síwiá imixíηíri. E neríná ámá apiaúmi píyía wíríηíri.

¹⁶ Yoxáfípami penfípimi dání ámá apiaú símí tñi inagfápi xwapírá eaárirí síyikí ná bini oimóniri níkumixímáná Gorixo tfámíni nípemeámí urí emfániri ηwí ikaxí eáníηípi ná mayí síwiá imixíηíri.

¹⁷ O níbirí émáyíne, Gorixo tñí ná jfámíniηí ηweagfáyíne tñi Judayí, o tñí aηwí éniηí ηweagfáyó tñi wáf re searíηíri, “Níyínéni tñi nawíni imónípi nání ríxa píyía seawíríηári.” searíηíri.

¹⁸ O, negí wo imóníηo ápo Gorixo tfámíni ηweaηagí nání Judayene tñi émáyíne tñi anani xegí kwíyí neaíapíηípimi dání anani o tñímiñi upaxí imóníηwini.

¹⁹ Ayínáni seyíne síni wí eníyíne mimóníηoi. Síni xenwíyíne mimóníηoi. Oweoi, ríxa ámá Gorixoyá imónígíáyí tñi kumixíníηoi. Ríxa Gorixoyá fíwíaxé wíyínéniηí imóníηoi.

²⁰ Ayí rípi seararíηini. Gorixo aηí wiwá nímiríná wáf wurímeiarígíáwa tñi wáf rókiamoarígíáwa tñi nítiwayírómáná émáyíne

eni seáyí e niseaikwiárímáná nímíra peyaríhípíníhí imóníní. Aní iwá nání síhjá xámi nítíwayírorí tíníhjo, ayí Kiraisí Jisatoríní.

²¹ Aní níwání o eníhípímí dání píráníhí níkíkíróníga urí xwé nimóga urí yaríhjá nání aní hwá Ámínáo nání wíwá imónaríní.

²² Émáyhé ení Kiraiso tíní ikárínígháyhé ená nání o aní Goríxo xegí kwíyíhípímí dání hweanfa nání iwá nímíra nípeyíríná xfoyá síyikí imóníghá wínyí tíní níseakumíxírí nímíra peyaríní.

3

*“Goríxo yumí enwípeáragí wá wókímíxíwíníghíní níhípeaníríní.”
uríhí náníríní.*

¹ Goríxo émáyhé tíní Judayene tíní nawíní neakumíxíhí ená nání Poroní —Nioní Kiraisí Jisaso nání émáyhé wá searímearíhjá nání gwí níhíwíríríghóníríní.

² Ai “Goríxo nioní wá níhíwianírí émáyhé wá searímfa nání níhípeanírí nání seyíhé ríxa aríá ríá wíawíxíní?” nímonaríní.

³ Xwíyíá nene yumí neaimóníhípí Goríxo wá nókímíxíhí nání apí nání níhíá imóníhíní. Apí nání ríxa bí onímíápí ríwamíhí nearí searíní.

⁴ Seyíhé apí fá níroróná re yaiwípaxíríní, “Goríxo eníná dání e éímíghíní yumí yaiwíarírí Kiraiso agwí ríná neaimíxírí eníhípí nání níhíá Poro imóníhípí, ayí apírání?” yaiwípaxíríní.

⁵ Ámá eníná dání neweáa bagíyí apí nání xe níhíá oimóníhópoyínírí wá wókímíxíhímaní. E mepa nerí aí agwí ríná kwíyíhípímí dání xegí wá wurímearígháwami tíní wá rókiamoarígháwami tíní yumí enwípeáragí apí nání ananí wá wókímíxaríní.

⁶ Yumí Goríxo enwípeáragí wá neaókímíxíhípí, ayí ríhíríní. Émáyhé xwíyíá yayí neainaríhípímí díní níkwíroróná Kiraisí Jisaso tíní nawíní ikárínígháyhé imónígháhípímí dání seyíhé Judayí tíní nawíní Goríxo íhímoaríhípí meapaxí imóníro ayí tíní níkumíxíhímáná síyikí ná bíhí imóníro Goríxo “E níseaimífaríní.” símímaníhíyo dání réroaríhípí ayí tíní nawíní seáimeapaxí imóníro egíyíhénéríní. Yumí Goríxo enwípeáragí wá neaókímíxíhípí, ayí apíríní.

⁷ Goríxo xwíyíá apí wá níhíwianírí aníhí e owíimíní.” yaiwíhípí tíní xíxení níhírí “Ení síxí owímíxímíní.” yaiwíhípí tíní xíxení níhírí nerí níhípeaníríní.

⁸ Ámá Goríxoyá imónígháyo onaxíyíkwíní imóníhíáoní, ayí nioní imóníhíá aihí o émáyo awíaxí xegí bí imóníhí Kiraiso neaiíhípí —Apí aga seáyí éhí imóníhí ená nání ámá wíghí díníhíyo dání wí “Ayí apírání?” yaiwípaxí mímoníhípíríní. Apí nání wá uríwíníghínírí Goríxo wá apí e níhíwianírí níhípeaníríní.

⁹ Ámá Goríxo ayo e wíímíghínírí yumí yaiwíaragíhípí nání re yaiwípíríá nání, “Goríxo neríná xó yaiwíaragíhípí tíní xíxení eníhírání?” yaiwípíríá nání wá wókímíxíwíníghínírí ení níhípeaníríní. Xámí Goríxo —O amíhípí níhí imíxíhíoríní. O íhímí ríhípí yaiwíaragíhípí nání, “Ámáyo yeáyí uyímíxemeámíá nání apí éímíghíní.” yaiwíaragíhípí nání “Ámá xe ananí níhíá oimóníhópoyí.” míyáihí yumí níwíá wagíríní.

¹⁰ Agwí ríná aníhína tíhímíní néní tígháyhí tíní ámíná imónígháyhí tíní Goríxo ámá xíxegíní imónígháyhí níkumíxíhímáná síyikí ná bíhí wímíxaríhjá síhíwí níwíníroná “Níhíá xíxegíní Goríxo imóníhípí síxí íhíháná níkwíóámíga

eaarínjipi yapí rífa imónini?” yaiwipírífa nání eníná dání ámáyo yumíí níwia wagírini.

¹¹ Apí e neríná xfo eníná dání “E éimigini.” yaiwiáragípi —Apí negí Áminá Kiraisi Jisaso neaiinjipimi dání xixeni yárinjipirini. Apí tñni xixeni enijnigini.

¹² Kiraiso tñni nikárinirane nání ayá igigí mé epaxírini. “Gorixomi rixinjí bí ouraneyí.” níneaimóniríná omí dñjé níwíkwírorinjipimi dání “Anani arfá neainjoi.” níyaiwirane o tífáminñinjé nurane rixinjé urípaxí imóninwini.

¹³ Ayínáni nioni re osearimíni, “Nioni seyíné arirá seaiminiri yarínjapi nání xeaninjé rípi nímeáípi nání Gorixomi nuriróná anígwí manjé rñnjé meáarinanígíniri kikiáfá mepani.” osearimíni. Nioni nímeáípi, ayí apimi dání seyíné seáyí e imónipírífa nání nímeaarínjagí nání seararínjini.

“Gorixo enjé sixí seáimixíwínigíniri seauriyarínjini.” urínjé nánirini.

¹⁴⁻¹⁵ Ayínáni nioni ápo Gorixomi —O gwí arí arí anjñami ñweagfáyorani, xwíarími ñweagfáyorani, ayo niyoní emeanorini. Omí rixinjé urimíniri nání xómínjé níyíkwiri re urarínjini,

¹⁶ “Joxi Epesasi ñweáyo joxiyá kwíyípi dání enjé sixí weámixei. E neríná joxi píraninjé rixídipírífa nání seáyí e xewaníjoxi níkniri imóninjipi tñni wigí dñjé enjé sixí weámixei.” urarínjini.

¹⁷ Ámá anjé wiwámi nípáwiríná yarígíapa Kiraiso segí dñjé wíkwíroarígíapimi dání níwíapiri oseañweaniri rixinjé “Enjé sixí weámixei.” seauriyarínjini. Íkfá xwíáyo pípiñjé níwárirí xaíwí roarinjépa seyíné eni axípi e nero Gorixo wá seawianinjipimi pípiññinjé níwáriró xaíwí róririxiniri seauriyarínjini.

¹⁸⁻¹⁹ Seyíné e nimónirónáyí, ámá Gorixoyá segí wíniyí nñni tñni Kiraiso nene nání dñjé sipí wiarínjipi —Dñjé sipí o wiarínjipi ámaéne negí wíyo wiarínjwápi tñni xixeni mimónini. Apí aga seáyí e ná émi imóninjipirini. Apí nání ámá níjífá nimóniro aí “Yoparí e iyí rimónini?” nírirí níjífá xixeni mimónipaxípirini. Apí nání seyíné dñjé nímore “Ayí apí ipí rimónini?” yaiwipírífarini. E nerónáyí Gorixo nimóniri yarínjipi nípiñni nání dñjé sixí seáimopaxírini.

²⁰⁻²¹ Gorixomi —O nene rixinjé nuriranéná “E neaii.” urirane “E epaxoríani?” yaiwirane yarínjwápiñi neaiipaxomani. Xfoyá enjé sixí eáninjipi ríxa neamímonjéyo dání aga seáyí émi wíarí múropaxí imóninjipi neaiipaxorini. Omí Kiraisi Jisaso yá síyikí imóninwaéne, o tñni nawíni íkárinñwaéne íníná aninjé miní yayí numéra úwanigini. Ámá ríná dání gíni gíná ñweañwaéne yayí numéra waníwá nání imónaríwínigini. “E éwanigini.” nimónarini.

4

“Kiraisoyá síyikí imóninwaéne oyá wararí imóninwini.” urínjé nánirini.

¹ Ayínáni Ámináo nání wáf rímearinjapimi dání gwí níñwirárigíoni enjé rirémixí bí rípi oseaimini. Ámá wí seyíné emearínjagí síñwí níseaniróná dñjé re seaiaiwipírífa nání, “Gorixo ayí nanjé e imónírrixiniri wéyo ía umirínjipi tñni xixeni ayo rífa yarínjoi?” seaiaiwipírífa nání ía seaumirínjipi nání dñjé nímore píraninjé éfrixini.

2 Yunigáyíné imónírixini. Ámáyo awayini mérixini. Ámá wí uyíni niseaikárixináyí aí xe oneaikárixináyí sinqwí winírixini. Ayí nání dinqí sípí niseairinqípimi dání ikwianqwí weapírixini.

3 Kwíyí Gorixoyá seyíné nawíni ikárixipíri seakumixinqí enagi nání piyíá seawrínyíné gwiaumí ninrixipimi dání aninqí apíni e imóníwaniginiro xáiwí íá xírixini.

4 Ayí rípi nání seararinqini. Wará Jisasoyá síyikí imóninqwaéne imóninqwári ná wiríni imóninqwini. Kwíyí nínenei neaiméanqipi eni ná bini imónini. Gorixo nioniyá oimónipoyiniri wéyo íá nineaumírixiná “Xfo neaiinápi, ayí apírani?” yaiwiani nání neaimixinqipi bi bi mimóní axípi imóninqagi nání dinqí “E neaiinári.” niyaiwirane wikwímoarinqwápi eni ná bini imónini.

5 Negí Ámináo eni ná woníri. Dinqí wíkwíroarinqwápi eni ná bini. Wayí Kiraisomí dinqí níwíkwírómáná meaarinqwápi eni ná bini imónini.

6 Gorixo —O ámá níní emeanorini. Omí níní símanwáyóninqí wuríngítorini. Niyoni xfo wimónarinqípimi dání wimixarinqorini. Niyoni dinqí ukikayonorini. O eni ná woníri.

7 Api nípi ní bini ná bini nimóga unagi aiwi o Jisasoyá síyikí imóninqwaéne wá nineaoriani ayí e epaxí e epaxí imónírixiniri síxí neaimónqipi xixegíni síxí neaimónqirini. E neríiná sípí mineaí Kiraiso wá nineaoriani neaiinqipi tñi xixeni neaimónqirini.

8 Ayínání Bíkwyó dání Kiraiso nání re nírixini eáni, “O émi nání nípeyiríiná pikiorápíyí aga ayá wí nímera yiri ámáyo wá níwianiri anípa bi mñi wiri eníri.” Bíkwyó dání e nírixini eáni.

9 Xwíyá “O émi nání nípeyiríiná” rinqipi pí nání rini? Ayí o síni anínamí nání mípeyipa neríiná xámí xwíárimí ínirwámíni piyinqí siwí anímíni wepíniño enagi nání rini.

10 Wepíniño, ayí peyíño axorini. Nípeyiríiná amípi níni Gorixo “E imóníwanigini.” yaiwiárixipi xixeni imóníiná nání oemíri aní pírixíyo wiárá seáyí ríwámíni peyíningini.

11 Xwíyá nioni minqí iróá rípi, “Ámáyo wá níwianiri anípa bi mñi wiri eníri.” minqí iróá api, ayí rípi nánini. Kiraiso ámá wíyo wá ní nurimeírixiniri wimixinqirini. Wíyo wá ní rókiamóírixiniri wimixinqirini. Wíyo síni Gorixomí míxídarigíayo áwaní nuríroná óninqí imopírá nání misí imónírixiniri wimixinqirini. Wíyo ríxa Gorixomí xídarigíayo umenwearo uréwapíyiro érixiniri pasitá wimixinqirini.

12 Gorixoyá imóninqwá nínenei xixe arírá inípaxí imónanfwá nání woneni woneni api api e níneaimíxa uníri. Kiraisoyá wará nene iníqwári sayá nimóga uní nání xixe arírá inípaxí imónanfwá nání api api e níneaimíxa uníri.

13 Nene Gorixo api api e níneaimíxa unírimí dání xewaxomí dinqí axípi wíkwírorane o nání xixeni níjía imónirane neranéná bini bñe maríá, axeneni imónanfwári. Yóí Kiraiso imóninqipi nene eni api tñi xixeni imónanfwá nání api api e níneaimíxa uníri.

14 Gorixo api api e níneaiia uní enagi nání agwi nene síni píopia yapí imónipaxí mimóninqwini. Ewé imeamíkwí neríiná mamówaríri méyoari néra warinqípa, iminqí neríiná níxemi urí níxemi bíri néra warinqípa nene eni axípi síni e epaxí mimóninqwini. Xwíyá nepa mimóninqí xegí bi xegí bi nearéwapíyaníro yarigíapimi dání síni níxemi neaurí níxemi neabíri epaxí mimóninqwini. Ayí rípi seararinqini. Ámá nepaxinqí nimóniro

wigí ináyíníñí nimóniríñípimí dání yapí nearéwapíyaníro éfáyo síní arfá yímigí wipaxí mimóníñwíni.

¹⁵ E mimónipa nerane xixe wá niwianeniranéná xwíyíá nepa rarigfápiní fá xirfwanigíni. Apí nixiriranénáyí, nene pí pí nerfná yóf imóníñwaéne nimóga nurane Kiraiso tñí pírániñí kumixinanfwaríni. O wararí imóníñwaéne nání mñíyí imóníni.

¹⁶ O mñíyíniñí imóníñáná oyá síyikí imóníñwaéne xfo neaimixaríñípimí dání wé síkwí úpikwí sanwí ayí niwíkwíróniñí imóníñípaníñí imóníñwíni. Apí nípni e imóníwíniñíniñí imóníñípí tñí xixeni neríñíyo dání íkwíróniñí. Apí apí e imóníwíniñíniñí imóníñípí tñí xixeni nero dñí sípí ninífnáyí, wará níníni xwé niwiaróa uri ení síxí íníní néra unfáriní.

“Xámi yagfápi yará nípímoro síñí bí ñwiráriníñíni.” uríñí náníni.

¹⁷ Ayínáni nioni Ámínáo tñí ikáriníñáoni íkwairí bí oseaimíni. Ámá Goríxo nání majfá imóníñíyí yarigfápa síní mepa éfrixíni. Ámá ayí amípí surfímá imóníñípí náníni dñí moarigfáyí enagi nání raríniñí.

¹⁸ Sípípi nání dñí nímore nání wigí dñí sfá yimixinarigfáriní. Majfá ikáriníro dñí wakísf íníro yarigfá enagi nání dñí niyímíñí Goríxo ámá xfómí dñí wíkwíroarigfáyo síxí uyaríñípí tígíyí mimóníño.

¹⁹ Wigí dñí síñáníñí imóníñagi nání ayá bí yarigfámani. “fíwí inanfá nání rfa imóníñwíni?” niyaiwiro símí xeadípenarigfáriní. Pí pí piaxí weánipaxí imóníñípí aí síní mé wiárí yarigfáriní.

²⁰ Ayí e yaríñagfa aiwí seyfné Kiraiso nání nísearéwapíyífná wí e searéwapíyigfámani.

²¹ Nioni re nimónaríni, “Seyfné Kiraiso nání ríxa arfá wigfáriní. Ámá Jisaso tñí ikáriníñíyí epaxí imóníñípí ríxa searéwapíyigfáriní.” nimónaríni. Ámá Jisasomí xfdarigfáyíni nepaxíñí imóníñípí nání níjfa imóníñí enagi nání raríniñí.

²² E éfrixíniñí ríxa searéwapíyigfápi, ayí rípiñíni. Seyfné síní Jisasomí dñí míwíkwíropa nerfná sípí imónagfápi —Apí seyfné sípí néra wagfápiní dání síñání imóníñípíniñí. fíwí nání mñí inarigfápiní dání xwirfá seaikíxémíniñí nání yapí seaíwapíyimíniñí enípiñíni. Apí yarániñí pfmófríxíni.

²³ Ámí bí seyfné ríxa searéwapíyigfápi, ayí rípiñíni. Segí dñí moarigfápi ámí síñí bí yárfó inífríxíni.

²⁴ Ámí bí searéwapíyigfápi rípiñíni. Seyfné ámí ámá síñí oimónípoyíniñí Goríxo seaimíxíyípi —Apí Goríxo xewaníño imóníñípa imóníñípíniñí. E nimóníróná nepaxíñí nimóníñípimí dání wé róníñí ero Goríxo wimónaríñípí ero epaxípiñíni. Apí seyfné ñwiráriníñíni.

Ení ríremíxí bí wíñí náníni.

²⁵ Ayínáni segí yapí rarigfápi emí nímómáná woxíni woxíni ámá seaímeaarigfá gíyí gíyo xwíyíá nurífná nepaxíñípiní urífríxíni. Nene Kiraisoyá wará axírmí dáníniñí nínrane xixe íkwíkwírf iníñwaéne enagi nání raríniñí.

²⁶ Seyfné wíkwí níseaóníniñí aiwí wíkwí seaóníñípiní dání “Xe sípí oemíni.” niyaiwirí e mepa éfrixíni. Wíkwí xwapí ayá wí nóga mupa éfrixíni. Síní níseaónírfnáyí, sogwí ipímeáf e dání pñí wiárfíxíni.

²⁷ E nero obo ayí fíwí éfrixíniñí xe yapí oneaíwapíyiniñí síñwí míwíniñípa éfrixíni.

28 ƒwƒ mearigƒáyƒ ámi ƒwƒ bi mĩmeapa éƒrixini. E mepa nero rƒwƒ nĩrƒkwĩnĩmáná wigƒ wé tƒni omiŋƒ xixeni imóniŋƒpi nero áamá amĩpĩ nání dƒwƒ ikeamónarigƒáyo arirá wĩwaniginiƒi éƒrixini.

29 Segƒ maŋƒyo dáni sipĩ xwiƒyá bi aí mĩriƒpa éƒrixini. Áamá pí pí xwiƒyá urĩpaxƒ imónigƒáyo wigƒ imónigƒápĩ tƒni xixeni nurĩrƒná diŋƒ sixƒ ínĩpaxƒ imóniŋƒpini urĩƒrixini. Gini gíná nurĩróná naŋƒ owimixaneyĩro nání diŋƒ wƒá wónĩpaxƒ imóniŋƒpini urĩƒrixini.

30 Seyƒné sipĩ nerĩŋƒpimĩ dáni kwíƒyá Gorixoyápĩ diŋƒ rƒá uxepaxƒ imóniŋƒpĩ wĩ mepa éƒrixini. Kwíƒyá, ayƒ sƒá yoparƒyi Gorixo gwĩnĩŋƒ seaikweanƒa nání rixa ikiyĩŋƒniŋƒ seaiarĩŋƒpĩ eŋagĩ nání seararĩŋini.

31 Diŋƒ wĩ sƒá miƒyĩkĩnĩpa éƒrixini. Mĩxƒ wĩ rĩpaxƒ mimónĩpa éƒrixini. Wikƒ rƒá ápiáwĩnĩŋƒ mónĩpa éƒrixini. Xwamiánƒ wĩ mepa éƒrixini. Xwiƒyáƒpai wĩ muŋwirarĩpa éƒrixini. Sĩmƒ tƒni wĩ mĩwĩpa éƒrixini.

32 Apĩ apĩ mepa nero xixe diŋƒ sipĩ inĩro wá wianenĩro éƒrixini. E neróná Gorixo Kiraiso seaiŋƒpimĩ dáni segƒ wikarigƒápĩ yokwarĩmƒ seaiŋƒpa seyƒné eni xixe yokwarĩmƒ inĩƒrixini.

5

1 Seyƒné niaíwƒ Gorixo diŋƒ sixƒ seayĩŋƒyƒné eŋagĩ nání omi ikanĩŋƒ wiáƒdƒƒrixini.

2 Kiraiso —O ámaéne naŋƒ neaimiximĩnĩrĩ nání yoxáƒpámĩ xe onĩpĩkĩpoyĩnĩrĩ nerĩná Gorixomi piƒyá wĩrƒamiginiƒi rĩdiƒyowánĩŋƒ ninĩrĩ omi sinadiŋƒ naŋƒ weaŋorini. O nene nání diŋƒ sipĩ nĩwirƒná neaiĩŋƒpa nene eni pí pí neranéná “Ámáyo diŋƒ sipĩ nĩwirĩŋƒpimĩ dáni rƒa yarĩŋwĩnĩ?” nĩyáiwĩnĩrane naŋƒni wĩwanigini.

3 Seyƒné áamá Gorixoyá imónigƒáƒyƒné eŋagĩ nání áamá wĩ seyƒné nání rĩpĩ rĩpĩ rĩpaxƒ oimónĩpoyĩnĩrĩ siŋwƒ mĩwĩnĩpa éƒrixini, “Ayƒ ƒwƒ apĩ inigƒawixini. Piaƒ weánĩpaxƒ apĩ egƒawixini. Amĩpĩ wĩ mĩneamúropa oenĩrĩ anĩŋƒ minĩ yarĩŋoi.” Apĩ apĩ rĩpaxƒ oimónĩpoyĩnĩrĩ siŋwƒ mĩwĩnĩpa éƒrixini. Seyƒné apĩ apĩ wĩ mepa éƒrixiniƒi seararĩŋini.

4 Seyƒné rĩperĩrĩ nĩrĩróná xwĩraimĩmƒ inĩŋƒ bi mĩriƒpa éƒrixini. Sipĩ ikaxƒrani, xwiƒyá mĩponĩŋƒrani, bi mĩriƒpa éƒrixini. E mepa nero Gorixomi xƒo seaiŋƒpĩ nání yayƒ wĩrĩxini.

5 Seyƒné rĩpĩ nání rixa nijƒá imónĩŋagƒa nání rarĩŋini. Áamá ƒwƒ inarigƒáƒyƒrani, wigƒ xwioxƒyo piaƒ eámixĩnarigƒáƒyƒrani, áamá amĩpĩ wĩ mĩneamúropa oenĩrĩ anĩŋƒ minĩ yarigƒáƒyƒ —Ayƒ amĩpĩ mĩneamúropa oenĩrĩ yarigƒápĩ wigƒ ŋwƒánĩŋƒ nimixĩro mearigƒáƒyƒrini. Áamá ayƒrani, ayƒ nĩnĩyƒ wo aí Kiraiso tƒni Gorixo tƒni awaúyá xwioxƒyo wĩ niŋweanĩámani.

“Gorixoyá wƒá ókiŋƒpĩnĩ néra eméwanigini.” urĩŋƒ nánĩrĩnĩ.

6 Seyƒné sipĩ apĩ apĩ oéƒpoyĩnĩrĩ yapĩ searepĩsipĩrĩxiniƒi awĩnĩŋƒ ŋweáƒrixini. Áamá Gorixomi maŋƒ wiaĩkiarigƒáƒyƒ apĩ apĩ yarigƒáƒyƒ eŋagĩ nání o xegƒ wikƒ wónĩŋƒpĩ pĩrĩ umamonƒa eŋagĩ nání seararĩŋini.

7 Ayĩnání seyƒné ayƒ tƒni nĩkumixĩnĩro mepĩ mĩtĩnĩpa éƒrixini.

8 Eŋĩná seyƒné sipĩ apĩ apĩ néra nuróná sƒá yiniŋƒmĩnĩŋƒ emeagƒáƒyƒné imónagƒá aí agwĩ ríná Ámĩnáo tƒni níkarĩnĩrĩŋƒpimĩ dáni wƒá ómĩxĩnĩŋe emearigƒáƒyƒné imónĩŋagƒa nání seararĩŋini. Ayĩnání wƒá ómĩxĩnĩŋe yarigƒá wiyĩnénĩŋƒ nimónĩro éƒrixini.

9 Áamá wƒá ómĩxĩnĩŋe emearigƒáƒpimĩ dáni pí pí naŋƒ imónĩŋƒpĩrani, pí pí wé rónĩŋƒ imónĩŋƒpĩrani, pí pí nepa imónĩŋƒpĩrani, nĩpĩnĩ yarigƒá eŋagĩ nání rarĩŋini.

10 Apí apí nerónáyí, Ámínáo wimónariḡpí nání éwapíníírixini.

11 Ámá sía yiniḡmíni emearíḡáyí tñni níkumixiniro sipí ayí yariḡápi —Apimí dání ámáyo naní wí wiipaxí menini. Apimí dání ámá xwirfáni ikixénipaxípi imónini. Apí mepa érixini. E mepa nero ámá nñni “Sía yiniḡmíni emearíḡáyí yariḡápi sipí ría imónini?” oyaiwípoiñri uyíwí wíániḡ wómixiríni.

12 Íwí wigí yumí yariḡápi nerínáni maríái, sa apí nání níríírná aí ayá neainipaxí enagi nání xwíyá rípi níríí eáapimí neámíméini.

13 E nerí aí amípi ámá yariḡáyo wía wómixáná “Apí naní ría imónini? Sipí ría imónini?” yaiwipaxíriñi. Wía wómixáná amípi síḡáni nimóniríḡpimí dání wía ónaríḡ enagi nání raríḡini.

14 Ayínáni ámá sipí yariḡáyo xwíyá rípi Bíkwyó dání uríniñi, “Sá wení roxini, ríxa ríkewónei. Ámá piyí wegíe dání ríxa wiápiñimeai. E éaná Kiraiso wía rómixiniḡoi.” uríniñi.

15 Ayínáni seyíné nemeróná síḡwí tñni nemero majía níkaríñri yariḡáyi yapí mé dñí émi saímí moariḡáyi yapí érixini.

16 Ríná ámá sipí xwapí ayá wí yariḡíírná enagi nání seyíné síni naní imóniríḡpi epaxíná imóniḡánáyí, e érixini.

17 Ayínáni agwí seyíné xaxá níkaríñpa nero Ámínáo “E érixini.” wimónariḡpí nání níḡá oimónaneyiniro érixini.

18 Iniḡí papíkí yariḡápi xwapí níñro papíkí mepa érixini. Xwirfá seaikixepaxí enagi nání seararíḡini. Goríxo wimónariḡpí yaníwá nání xfoyá kwíyípi xe neaxíxérówiníḡiniñri érixini.

19 Seyíné xwíyá níñiróná soḡí Goríxo neaiḡpi nání riniḡpi tñni seaní Kiraiso naniḡpi tñni soḡí oyá kwíyí naniḡpi tñni níñro riniírixini. Ámínáomi yayí numeróná maní tñni soḡí níñro aí dñí tñni ení ríírixini.

20 Pí pí seyíné seaímeaaríḡpi nípiñi nání ápo Goríxomi yayí wírixini. “Negí Ámíná Jisasi Kiraiso tñni ikaríñḡagwi nání yayí wipaxíñan? Oyi, e epaxíriñi.” níyaiwiro e érixini.

21 Nene aría níwirane wáyí wiḡwáo Kiraiso enagi nání símanḡyóniḡ xíxe yeáyí uríñniñwaníḡini.

Wigí xiepiwami uríḡpi naniñini.

22 Xiepiwayíné, Ámíná Jisasomi símanḡyóniḡ yeáyí wuríñariḡápa segí oxowami ení símanḡyóniḡ yeáyí wuríñírixini.

23 Kiraiso ámá xfoyá síyikí imóniḡáyo —Ayo gwíniḡí roayíroní enagi nání xfoyá wararíniḡ imóniḡoi. Ayo Kiraiso mñíyiniḡ wimóniḡpa oxowa wigí apíxíwayá mñíyiniḡ imóniḡagi nání raríḡini.

24 Kiraisoyá síyikí imóniḡáyi xfómi símanḡyóniḡ wuríñariḡápa apíxíwayíné ení segí oxowa pí pí nání searána aría níwiro símanḡyóniḡ wuríñírixini.

Wigí xiagwowami uríḡpi naniñini.

25 Xiagwoyíné, Kiraiso xegí síyikí imóniḡíyí nání dñí sipí níwiri arírá winí nání xe yoxáípami onípi kípoiñriñri enípa oxoyíné ení segí apíxíwami dñí sipí wírixini.

26 O e nerírná xegí síyikí imóniḡíyí pípi imóníwiníḡiniñri maríái, “Dñí wíkwíroníwini.” ráná íḡá eámoníḡpimí dání íkwíráfnániḡ oimónípoiñriñri eníriñi.

27 Xfoyá síyikí imóniḡíyí xegí símímanḡmíni níḡwiraríñriñri imiríḡí mimóniḡagi owiniñriñri e eníriñi. Rapírapí mídunípa erí kíkwíñwí

meakínipa eri enjyí yapí imóniḡagi owiniḡiniri eri siyikwí mínipa eri xwiyíá meárinipaxí mimónipa eri enagi siḡwí owiniḡiniri eri e enjirini.

²⁸ Ayináni oxoyíné woxini woxini jiwaniḡoxi diḡí sipí niniri píraninḡ menarinḡpa segí apixíwami eni diḡí sipí niwiro píraninḡ umérixini. Meánigípimi dáni wará ná bini imóniḡagi nani áamá xiepími diḡí sipí niwiriná xfo eni nawini diḡí sipí inarinḡ enagi nani rarinḡ.

²⁹⁻³⁰ Nene nijárini. Xegí warápmi áamá go peá mónarinḡrini? Oweoi. Kiraiso xfoya warápmi dáni sikwí wé iniyíninḡ imóniḡagwi nani xfoya siyikí imóniḡwaéne píraninḡ neamearinḡpa áamá nini eni axípi aiwá niro píraninḡ menaniri ero yarigíá enagi nani rarinḡ.

³¹ Bikwíyo dáni re niriniri eánini, “Ayináni oxo xaniyaú pini niwiápmi xegí apixí tni níkumixinirina sini xixegini mimóni ná ayí ná bininḡ imónarigíirini.”

³² E niriniri eáninipi xwiyíá xwé yumí imóninḡ bi nani eni rinini. “Kraiso tni áamá xfoya siyikí imóninḡyí tni nani rinini.” nimónarinḡ.

³³ E nerí aiwí oxoyíné woxini woxini sewaniḡoyíné diḡí sipí inarigíápa segí apixíwami eni diḡí sipí axípi wírixini. Apixíwayíné eni segí oxowa searípi xixeni aríá niwiro wéyo umérixini.

6

Niaíwíyo urinḡpi nánirini.

¹ Niaíwíyíné, Ámináo tni nawini ikárinigíáyíné segí ápowami tni inókíwami tni xixeni maḡí aríá wírixini. E nerónáyí, ayí xixeni imóninḡpi yarigíápa nani rarinḡ.

² Nwí ikaxí wé wúkaú Gorixo nira nuriná re rinḡyí “Seyíné xixeni ni xídirináyí, naḡpi seaímeanárini.” rinḡyí xami rinḡpi, ayí rípirini, “Segí ápowami tni inókíwami tni wé íkwianḡwíyo ḡwirárixini.”

³ Xwíá tḡyo ḡweanáná naḡ imóninḡpi seaímeari xwiogwí obaxí seamúrori eníá nani ayo wé íkwianḡwíyo ḡwirárixini.” rinḡpi apirini.

Xanowami urinḡpi nánirini.

⁴ Xanoyíné, niaíwíyí wikí ónipaxí imónipiri nani uyíni mímé Áminá Jisasomi xídarigíáyí epaxí imóninḡpi wiepísiri xfo rinḡpi uréwapiyiri érixini.

Xináíwayínéniḡ nimóniro omiḡ wiiarigíáyíyo urinḡpi nánirini.

⁵ Xináíwayínéniḡ nimóniro omiḡ wiiarigíáyíné, segí bosí xwíá tḡyo ḡweagíáwami wáyí wiro ení sirinḡwí wiro nero aríá yímgí wírixini. Kiraiso rinḡpi aríá niwiro xídarigíápa bosowami yapí mívíwapiyí píraninḡ yómiḡ nimóniro sekaxí seararigíápi tni xixeni érixini.

⁶ Wí bosowa weyí oneamépyiniri wigí siḡwí anigíe dánini nepáninḡ nimóniro yarigíápa mé seyíné Kiraisoyá xináíwayínéniḡ nimóniro omiḡ wiiarigíáyíné enagi nani Gorixo “E érixini.” wimónarinḡpi nero ayá tni segí bosowami aríá wírixini.

⁷⁻⁸ Xináíwayínéniḡ nimóniro omiḡ wiiarigíáyírani, omiḡ wiipiri nani áxenwarí minigíáyírani, niniyí pí pí naḡ yarigíápi nani Ámináo pirí numamoriná wigí yarigíápi tni xixeni wiiná enagi nani seyíné nijárini. Ayináni segí bosowami seararigíápi neróná “Áamá wí nani mivarinḡwini. Negí Áminá Gorixo nani eni yarinḡwini.” niyaiwiro yayí tni érixini.

Bosowami urinḡpi nánirini.

⁹ Wigí Bosoyíné eni omiñí seaiarigáwa yómiñí nimóniro seaítápa axípi e nero píraníñí umétrixini. Bosí seyíné seamieari ayo umieari ejo añnamí ñweañorini. Wí símí símí e nimeri yarigáayíñí mimóniñorini. O e imóniño enagi nání seyíné ñijá imóniño. Ayínáni segí omiñí seaiarigáwami éf uremoarigápi pñni wiárrixini.

“Míxí nání ikínírrixiniri neaiapíñipi ikínírrixini.” uríñí nánirini.

¹⁰ Yoparí osearimíniri imóniñipi ripirini. Seyíné Ámináo tñni ikárinigá enagi nání ení sixí ínírrixini. “Ení sixí o xegí ínñipimi dání ení sixí ínírrixini.” seararini.

¹¹ Seyíné obo xegí ináyíñí nimóniñipimi dání yapí seaiepisimíniri yaríná xaíwí nimóniro xixe míxí wipaxí imónipíra nání Gorixo api tñni níknimáná míxí owípoyíniri neaiapíñipi ñipini níkniri érrixini.

¹² Aga áamá tñni míxí inaríñwá enagi nání míseararini. Pí pí kwíyí ríá kíroaríñí añí píríyo yaríñipi —Api wí wíyo seáyi e ñiwimóniri umeariñipirini. Wí néní tññí imóniñipirini. Wí añina tñni xwárá tñni íkwíroníñimí ñimíni sá yiniñimíni ñweaarigáyo umenweariñipirini. Api ñipini tñni nene míxí inaríñwá enagi nání rarini.

¹³ Ayínáni sá míxí xwiraimímí owikáraneyíniro seaipírá giyí giyi imónaná éf ñwínimí mú xopírará ñwiéra núfasána sini ení neániri awí ropíra nání amípi Gorixo míxí nání ikínírrixiniri neaiapíñipi ñipini ikínírrixini.

¹⁴ Ayínáni rípi rípi néfasána ení sixí níni xaíwí éf rórrixini. Xwíyá nepáni imóniñipi arerixíñí yínírrixini. Síwí wé róniñí imóniñipi sorá míxí nání éf noyíkiníña nání yínigápníñí yínírrixini.

¹⁵ Xwíyá yayí neainaríñipi —Api Kiraiso ámaéne neaiñipimi dání áamá xío tñni aní imónipaxípirini. Xwíyá yayí neainaríñí api wá urimeanro imónipíri nání áamá míxí inanro nání síkwí sù yínarigápa yínírrixini.

¹⁶ Api ñipini ñiyínimáná ñíñí seyíné Kiraisomi wíkwíroarigápi áamá níkníñí imanarigápáníñí ñimanímí úrrixini. Níkníñí ana tñni ñimanímáná éf obo ríá oníniri ríá ñiyínimáná ónapípi ñipini supíkípxí enagi nání seararini.

¹⁷ Yeáyí Gorixo seayimíxemeanpi áamá míxí mñí mñeaoxoapa oépyíniri aríxí dñinarigápa dñínírrixini. Xwíyá Gorixoyápi, xío yá kwíyípmi dání seaíwapíyaríñipi kirá míxí nání xírarigápáníñí xírrírrixini. E néfasána ení sixí níni xaíwí éf rórrixini.

¹⁸ Api api neríná anípa érrixiniri míseararini. “Gorixo arírá neaíwínigíniri ínina kwíyípmi dání rixíñí uríro yaríñí wíro érrixini.” seararini. Ayínáni seyíné maiwí bí mé síñwí síñwí tñni nero pí pí seaímeápi xwámámí ñwíro áamá Gorixoyá imóniñí ñni nání rixíñí wuriyírrixini.

¹⁹ Nioni xwíyá yayí neainaríñí yumí imóniñipi nání masísá mñiní áwaní urimíniri maní yámoaríná Gorixo anani woákíki wipaxoni ñimíxíña nání ení rixíñí nuriyírrixini.

²⁰ Xwíyá api yaní wurimeiaríñoni enagi nání gwí ñweañini. “Nioni ayá igí mé e ríimígniri imóniñipi tñni xixeni urímíña nání rixíñí nuriyírrixini.” seararini.

Tíkikaso nání uríñí nánirini.

²¹ Tíkikaso —O negí ñiríxímeá ñíñí sixí uyiñwáorini. Ámináo nání wá nuríranéna ñíñí uñwirípaxí yaríñorini. O ñiseaímearíná seyíné nioni pí pí ñeri ñweañapi nání ñijá imónipíri nání ñipini nání áwaní searíñiño.

²² Ayí rípi nání uowárenaparíni. O niseaímeari áwaní searána seyíné “Porowa e nimóniro ríá ηweaηo?” yaiwiro díní wíá seaóniri epíríá nání uowárenaparíni.

²³ Gí níríxímeáníí imónígíáyíné, seyíné níwayíróniro ηwearo segí díní níwíkwíroríípimi dání xíxe díní sípí iníro epíríá nání ápo Goríxo tání Ámíná Jisasi Kiraiso tání awaú díní seakíkayóisixíni.

²⁴ Ámá negí Ámíná Jisasi Kiraisomi díní síxí nuyiríná ámi díní peá nímori píní níwíárarígíáyo níyoni Goríxo wá wianíwínígíni.

Payí Poro Piripai ñweáyí nání eañínaríní.

Payí rina Jisasoyá s̄yikí imónigfá anj̄ yoí Piripai ñweagfáyí nání Poro eañínaríní. Anj̄ apí Masedonia p̄ropenis̄yo xwé biríní. Poro émáyí anj̄ t̄ñm̄n̄i xwiyfá yayí winipaxí imóniñp̄i wáf nura nemerfná anj̄ apimi ení wáf uriméagi áamá wí Jisasom̄i d̄ñj̄ w̄kw̄rogfawixíní (Wáf wurimeiarigfáwa 16:12-40). E nemo xwiogwí obaxí r̄ixa n̄múrómáná enáná ámi wí e emearfná omi íá n̄xero gwí anj̄yo n̄ñwirár̄i awí n̄menweagfásáná anj̄ yoí Rom̄yo nání n̄méra nuro e gwí anj̄yo ñwiráráná Piripai ñweáyí arfá n̄wiro ñgwí b̄i Poro nání awí nearo Epap̄i rodaitasom̄i wiowár̄agfá o xam̄ño yayí nerí payí rina e dání neari axom̄i wiowár̄iñgíní.

¹ Poroní t̄ñí Timotio t̄ñí —Yawawi xwiyfá Kiraisoyá wáf wurimeian̄rai nání x̄nái pawín̄ñj̄ nimón̄rai wiar̄igwíwawiríní. Yawawi áamá Piripai ñweagfá Gor̄xoyá imón̄ro Kiraisi Jisaso t̄ñí ikár̄in̄ro egfáyfné n̄yfnéni nání —segí seaipenweagfáwa t̄ñí seáyí seaiar̄igfáwa t̄ñí aí n̄yfnéni nání payí rina neari mónapariñwií.

² “Negí ápo Gor̄xo t̄ñí Ám̄ná Jisasi Kiraiso t̄ñí wá seawian̄ri seyfné n̄wayirón̄ro ñweap̄r̄i nání seairi éfisixíní.” nimónaríní.

“Seyfné nání Gor̄xom̄i yayí wiar̄iñár̄iní.” ur̄iñf̄ nán̄iní.

³ Íníná seyfné nání d̄ñj̄ nináná Gor̄xom̄i yayí wiar̄iñár̄iní.

⁴⁻⁵ Nioní s̄fá seyfné Gor̄xom̄i d̄ñj̄ w̄kw̄rogfáyimi dání agwí ríná nání xwiyfá Jisaso nání wáf wurimeiani nání nawíní ikár̄in̄ñwáyfné enagi nání omi gíní gíná r̄ixiñj̄ n̄seaur̄iyirfná d̄ñj̄ nífání ninar̄iñagi urar̄iñár̄iní.

⁶ Nioní d̄ñj̄ re yaiwiar̄iñár̄iní, “Gor̄xo —O seyfné x̄fom̄i d̄ñj̄ w̄kw̄róáná iwamfó pirán̄ñj̄ seaim̄x̄ñoríní. O s̄fá Jisaso weap̄in̄fáyí nání seyfné yóf ámi b̄i t̄ñí b̄i t̄ñí nimóga up̄r̄fá nání pirán̄ñj̄ n̄seaim̄xa unfár̄iní.” D̄ñj̄ e n̄yaiwiri nání d̄ñj̄ s̄ñá n̄seaeán̄ri omi yayí e wiar̄iñár̄iní.

⁷ Ayí r̄ipi nání seyfné nání yayí n̄nin̄r̄fná “Ayí x̄ixen̄i ayo ninar̄iñár̄iní.” nimónaríní. Nioní xwiyfá Jisaso yayí neainar̄iñp̄i nání gwí anj̄ t̄yo n̄ñwearfnáraní, xwiyfá n̄mearar̄igfápi orakín̄m̄n̄ri n̄r̄r̄fnáraní, apí sop̄iñf̄ oom̄in̄ri n̄r̄r̄fnáraní, seyfné Gor̄xo wá n̄n̄wian̄ri e éwin̄gín̄ri n̄r̄r̄peañoni t̄ñí nawíní ikár̄in̄ñagfá nání nioní d̄ñj̄ sixí seayin̄i.

⁸ Kiraisi Jisaso seayar̄iñp̄a nioní ení d̄ñj̄ sixí n̄seayiri nání s̄ñwí osean̄m̄n̄ri ik̄n̄ñj̄ sipí niaríní. “Poro nepa nene s̄ñwí nean̄m̄n̄ri nání ik̄n̄ñj̄ sipí r̄fá wiaríní?” n̄seaimón̄r̄fná Gor̄xo nioní e yar̄iñagi s̄ñwí nan̄ñj̄ enagi nání rar̄iñiní.

⁹ Seyfné nání Gor̄xom̄i r̄ixiñj̄ n̄seaur̄iyirfná r̄ipi urar̄iñár̄iní, “Wigí w̄niyí nání d̄ñj̄ sipí n̄wiro ar̄r̄á inar̄igfápi sayá nim̄xa úf̄rixíní. Úrapí néra mú aga x̄ixen̄i n̄j̄fá nimón̄ro ‘Gor̄xo áamá e éf̄rix̄in̄ri wimónar̄iñp̄i, ayí ap̄ir̄fani?’ yaiwiro d̄ñj̄ n̄yaikiro ‘Sipí imón̄ñp̄i, ayí ap̄ir̄fani?’ Nanj̄ imón̄ñp̄i, ayí ap̄ir̄fani?’ yaiwiro neróná d̄ñj̄ sipí nin̄ro ar̄r̄á inar̄igfápi sayá nim̄xa úf̄rixíní.” Gor̄xom̄i seyfné nání r̄ixiñj̄ n̄seaur̄iyirfná ap̄in̄i urar̄iñár̄iní.

¹⁰ Ayí r̄ipi nání apí seaur̄iyar̄iñár̄iní. Seyfné agwí ríná dání s̄fá Kiraiso weap̄in̄fáyí nání mimónf̄ yar̄igfáyí yapí mimón̄pa ero xwiyfá seaxekw̄mopaxí mimón̄pa ero ep̄r̄fá nání d̄ñj̄ n̄yaikiro “S̄iwí wé rón̄ñj̄ imón̄ñp̄i, ayí ap̄ir̄fani?” oyaiwipoȳn̄ri r̄ixiñj̄ seaur̄iyar̄iñár̄iní.

11 Apí seyíné neríiná Jisasi Kiraiso seaimixaríñpimi dání íkíá sogwí naní níweríiná yaríñpa seyíné síwí wé róníñ ímóníñpí ayá wí éríxíñí ríxíñí e seauríyaríñáríñí. Ámá wí seyíné e yaríñagí síñwí níseaníróná “Wé róníñ ayí yaríñgíapí míkí ikiño, ayí Goríxoríñí?” níyaiwiro omí yayí umero seáyí e uméyoaro epíñá nání ríxíñí e seauríyaríñáríñí.

“Nioní gwí ñweañagí nání xwíyá Jisaso nánípí yaní niwéa waríñí.” uríñ náníñí.

12 Gí níríxímeáyíné, seyíné rípi nání “Níjía oimónípoi.” nimónaríñí. Amípi sípi nioní nímeáí rípi xwíyá yayí neainaríñpí pírí rakínípxí mimóní nioní nímeáípi dání ámí bí tñí yaní niwéa uní.

13 Ayí rípi seararíñí, “Míxí ináyoyá símíñ wíñaríñgí aní riwámí awí rogíáyí tñí wí re ñweagí nñí ení ‘Poró Kiraisomí xídaríñagí nání gwí ría ñweaní?’ níñiro níjía e ímóníñoí.” seararíñí.

14 Ayí rípi ení seararíñí, “Negí níríxímeá aní rípi ñweagíáyí nápi nioní gwí ñweañáná Goríxo arírá niaríñagí síñwí níñaníro nání omí ámí bí tñí dñí níwíkwíro wáyí míwiní ení síxí níñiro Goríxoyá xwíyá nání ananí wáí raríñoí.” seararíñí.

15 Ayí neparíñí. Wínyí Poroní sípi dñí níaiwiro xwíyá rírowiágí ero yaríñgíáyí enagí nání Kiraiso nání wáí raríñagí aiwí wínyí nepa nioní nání dñí naní níñaiwiro wáí raríñoí.

16 Dñí naní e níñaiwiro yaríñgíáyí, ayí nioní nání dñí síxí níñiyíro nání re yaiwiaríñí, “Xwíyá yayí neainaríñpí xídaríñagwí nání xwíyá neameáñro yaríñgíapí pírí urakíwíñgíñí Goríxo rípeño, ayí Pororíñí?” E níyaiwiro wáí uraríñí.

17 E neríñ aiwí sípi dñí níaiwiaríñgíáyí, ayí nepa “Wé róníñ oyaneyí.” níyaiwiro mé nioní gwí ñweañáná xwíyá ámí bí tñí umeáñeyíñí yaríñoí. “Poromí níñúrorane seáyí e owimónaneyí.” níyaiwiríñpí dání wáí uraríñí.

18 Apiaú xíxegíñí e yaríñgíapí nání píoi rímíñí? Wínyí nepa mimónípa nemáná manípaní wáí uraríñagí níwíñrínáraní, wínyí nepa nimónímáná wáí uraríñagí níwíñrínáraní, nípiaúñí Kiraiso nání níñiro wáí raríñagí nání nioní yayí yaríñí.

“Nioní síñí mípé níñweañáná Kiraisomí seáyí e umepíñá ímóníñpí éimíñí.” uríñ náníñí.

Oyí, nepa yayí emíñí. Ayí rípi náníñí.

19 Nioní re níñí ipímóníñí, “Ríxíñí seyíné nioní nání Goríxomí nuríyíro kwíyí Jisasi Kiraiso neawírenapíyíñpí arírá níñí yaríñpí dání gwí nioní ñweañáná rípi ríxa níñwáñpíríñí.” níñí ipímóníñí.

20 Nioní dñí níkwímorí “Nepa e éimíñí.” yaiwiaríñpí nání ámá wí aí ayá níñopíñá meníñí. Ámá síñwí níñaníróná “Kirisó níxídirí nání seáyí e ímóníñí apí ría yaríñí?” níñaiwiro omí yayí umepíñá nání nioní wáí níñmeríñá íñí ayá ígí mé ení síxí neámíxíñí yaríñápa agwí ení síñí axípi e éimíñí. “Xe síñí ouníñí níñwáñrónáraní, níñpíkíróñáraní, Kiraisomí yayí umepaxí ímóníñpíñí éimíñí.” nimónaríñí.

21 Nioníyá dñí ayí rípiñí. Síñí xwíá tío níñweañáná Kiraisomí yayí umepaxí ímóníñpí emíñí. E nerí aí ríxa níñeríñá xwíá tío níñweañáná nímeáípi seáyí e ímóníñpí nímeañíñí.

22 Nioní síñí mípé níñweañányí xwíyá yayí neainaríñpí wáí nurímeríñá íkíá sogwí weañíyí yapí wepaxí aiwí gíñí gípi éimíñíñí

imónimfárfani? Sini nweámigini imónimfárfani? Rixa péimiginiri imónimfárfani? Nioni majfáriní.

²³ Nipiaúni anani imónimigini nani rixa ayagwí imixárárinini. Nioni nipémáná nurí Kiraiso tñi niñwearná dñí nioniyá “Ayí awiaxáriní.” niyaiwiri aiwi “Nioni e nerfnáyí, sini seyfné arirá seaipaxímani.” yaiwiarini.

²⁴ Ayínani nioni seyfné arirá seaimfa nani mipé xwíá tfo nweámfa nani “Ayí anipaxáriní.” nimónarini.

²⁵ Nioni api nani “Neparini.” niyaiwiri niniptomóni nani seyfné Gorixomi dñí niwkwírorfná none searéwapiyinwápi xaiwí fá nixira uro dñí níá seainiri enfa nani re niyaiwiri nijá imóninini, “Nioni agwí ríná mipé sini niñweari seyfné arirá seaimi nani emfáriní.” niyaiwiri nijá imóninini.

²⁶ Nioni ámi seyfné táfamini bímfárimí dani seyfné Kiraisi Jisaso tñi ikárininagfa nani yayí seáyimi dani epírfá nani “Nioni sini mipé niñwearfná ámi bi arirá seaimfa nani imóninini.” nimónarini.

“Axýfnini nimóniro xwiýfápi xaiwí fá xirfrixini.” urini náninini.

²⁷ Pí pí niniptomónirfnáyí, úrapí mé áma xwiýfá Kiraiso nani yayí neainarini dñí wíkwíroarigfáyí epaxípiní xdfrixini. Nioni ámi nibiri sinwí niseanirfnáraní, ámi mibí seyfné yarigfápi nani sa arfáni niwirfnáraní, re rarinagfa arfá wimfa nani, “Axýfnini nimóniro xwiýfá yayí neainarini xaiwí fá xirarinoi.” rarinagfa arfá wiri “Áma api píríprí yaníro yarigfáyo wákwianíro nani píranini níkumixiníro dñí ná bini fá nixiríro yarinoi.” rarinagfa arfá wiri emfa nani “Píranini dñí wíkwíroarigfáyí epaxípiní xdfrixini.” seararini.

²⁸ “Áma pírfí urakianiri yarigfáyo Piripai nweáyí wáyí míví yarinoi.” rarinagfa arfá wímigini. Ayí seyfné wáyí miyarinagfa sinwí niseanirónáyí, “Nene anfnanfwa nani imóninwaéne enagi nani rfa neaiwapiyarinoi?” yaiwinipíri nani seyfné síwánini winarinoi. E neróná sewaniniyfné eni “Gorixo yeáyí neayimixemeanfárimí dani ayo múroanfwarfani?” yaiwinipíri nani síwánini inarinoi.

²⁹ Gorixo Kiraisomi dñí owíkwírópoyiniri sinwí seaninimani. Omi nuxdirfná rfnini bi eni wímeáwiniginiri sinwí seanini enagi nani áma wí pírfí searakianíro yarfná xwiýfá yayí neainarini xaiwí fá xirfrixini.

³⁰ Eniná nioni seyfné tñimini wáf emearfná áma wí nipíkwini minikáripa yarfná sinwí nanigfápi tñi agwí ríná eni “Poromi ámi sípí wikárininoi.” rarinagfa seyfné arfá e wiarigfápi tñi axípi seyfné eni seaímeaarinagí nani seararini.

2

“Dñí axípiní fá nixiriri éfrixini.” urini náninini.

¹ Kiraiso seainipimí dani dñí wáf bi miseaónipaxíraní? O wá seawianinipimí dani mñí ikinwí miseamiripaxíraní? Seyfné kwíyí Gorixoyápi tñi níkumixinipa renoi? Segí imónigfáyí tñi dñí sípí iníro wá wianeníro minipaxíraní?

² Api nipini nepa imóninagí nani “Poró dñí níá onimiápi mívini ayá wí owinini.” niseaimónirfná rípi éfrixini. Dñí ná bini axípiní fá nixiriri éfrixini. Dñí sípí inarigfá axípiní fá nixira úfrixini. Axýfnini imónifrixini. Api oyaneyiniróná dñí ná bini tñini nímoró rinfrixini.

³ Seyíné sipíí nimónimáná mepa ero wárixayíné nimónimáná mepa ero érixini. Woxini woxini re yaiwinrixini, “Nioni siyikwípinijí imónijána gí wí seáyí e rinimónijoi?” yaiwinrixini.

⁴ Seyíné re miyaiwí, “Nioni gí dñí e nimónarijipini nixdiranéna ayí apánirini.” miyaiwí áamá wí wimónarijipi eni “Anani oyaneyi.” yaiwírixini.

“Kiraiso siyikwípinijí nimónirijipimi dani Gorixomi seáyí e uméyoanirini.” urijí nánirini.

⁵ Seyíné Kiraisi Jisaso yapí pákíní nimóniro o xwíá tío nani nibirína dñí monípa seyíné eni axípi mórixini.

⁶ O Gorixo imónijípa aga nepa nimóniri aiwi wí re miyaiwinijini, “Gorixo tñi xixeni imónijápi wí miwáramopaxí imónijini.” miyaiwí neri

⁷ e imónijípi pñi niwiárimí aga áamá wónijí nimónirína omijí wiinfa nani Gorixoyá xínái winijí imónijini.

⁸ Áamá imónijípa nimónimáná xewanijoi siyikwípinijí nimóniri Gorixo urípi arfá niwiri xixeni xdirinijini. Ayí nipenfa nánini marfáí, yoxáfpami yekwiroaráná penfa nani aí Gorixo urípi arfá niwiri xixeni xdirinijini.

⁹ Jisaso e éf enagi nani Gorixo seáyí e numéyoari yoí wíyo niyoni seáyí e múronijípi wírinijini.

¹⁰ Ayí rípi nani e enijini. Anínamí nweáyíraní, xwíáyo nweáyíraní, xwíárimí ínimí nweáyíraní, nñi yoí Jisasoyá arfá niwiróna xomijí niyikwiro yayí umero

¹¹ woákíki niwiróna “Niyoni nani Ámináo, ayí Jisasi Kiraisorini.” ríro epírfá nani Gorixo omí numéyoari yoí seáyí e imónijípi wírinijini. Kiraisomi áamá seáyí e uméfpimí dani ápo Gorixomi eni seáyí e umepírfáirini.

“E érixiniri yeáyí seayimixemeaníyíné xixeni apí érixini.” urijí nánirini.

¹² Gí dñí sixí seayináyíné, Jisaso “Gí dñí tñi bí oemini.” miyaiwí Gorixo urípi arfá niwiri xixeni nixdirína sínwepígí neainí enagi nani seyíné xámí Gorixo rijípi arfá yímigí niwiro xixeni yagápa nioni seyíné tñi nweanánani marfáí, agwi rína nioni tñi miñweá segípi niñwearína aí axípi e arfá yímigí niwiro píranijí xdirrixini. Xixeni píranijí nixdiróna omí wáyí wiro óf wiro nero naní e érixiniri yeáyí seayimixemeaníyíné xixeni axípi érixini.

¹³ Xíto wimónarijipi “E oyaneyi.” seaimóniro xixeni e ero epíri nani síkíki seaomixaríno, ayí xíto enagi nani rarijini.

“Seáimeáípi nani anijúmí ikaxí mirí yayíni érixini.” urijí nánirini.

¹⁴ Pí pí seyíné yarígfápi nerína anijúmí ikaxí mirípa ero xwíyá ximiximí niniri mirípa ero érixini.

¹⁵⁻¹⁶ Segí yarígfápimi dani áamá wí xwíyá seaxekwímopaxí mimónipa ero siyikwí mínigfáyíné imóniro oépoyniri “Anijúmí ikaxí mirípa ero xwíyá ximiximí niniri mirípa ero érixini.” seararijini. Niaíwí Gorixoyánijí imónigfáyíné sini xwíá tío niñwearóna áamá xaríxarí ero uyíni ero yarígfáyí tñi niñwearo aí xwíyá miñseaxekwímopaxíyíné oimónipoyiniri e seararijini. Seyíné áamá sipí ayí tñi niñwearo xwíyá dñí niyimijí imónijípi meapírfá nani rinijípi nuriróna wíánijí wómíxarínoi. Seyíné

anijé e néra nurónáyí, sá Kiraiso weapínáyimi nioni dñé re seaiaiwimfáriní, “Nioni niyunimáná anijé miní wíwapiyinápi surímá mimóní ríxa xixeni rí ripimónigo?” niseaiawiri mixí seameakínimfáriní.

17 Seyné Gorixomi dñé niwíkwíroro xídarígápi, ayí nanwí o nání rídiyowá yarígápinijé imóniní. Nioni seyné omí píránijé oxídípoyniri niyunimáná seaíwapiyárná áamá wí nípikíáná ragí nioniyá púpi, ayí iniigí wainí rídiyowá seyné yarígápi ríá ápiáwí xwé oweniri seáyí e iwayimófápinijé imóninfáriní. Nioni nínipikíáná aí seyné Gorixomi píránijé oxídípoyniri ríxa seaíwapiyinápi nípikíá enagí nání ananí nioni nígí nímeápi nání yayí eri seyné nání yayí eri emfáriní.

18 Seyné ení axípi nioni yayí yarínápa segí seaímeápi nání yayí ero nioni nímeápi nání yayí ero étrixini.

Timotio nání urijé nánirini.

19 “Áminá Jisaso ‘Ananirini.’ niwimónirínáyí, nioni sá áríní wí nípwmáná enáná Timotio seyné tñé e yaxwí nénapiri seyné imónigápi nání áwaní níráná dñé wíá nóninfa nání uowárfimiginí.” nimónariní.

20 Ámá nioni tñí re ñweagáayí wo seyné nání dñé nímorná Timotio moarinípa mímoinijé enagí nání “Omí uowárfimiginí.” searariní. O nepa seyné nání “Arige ríá imóniño?” niyaiwiri mimáyo tinñorini. Ámá re ñweagáayí wí axípi mimóniño.

21 Ayí Kiraisí Jisaso apí nání dñé omópoyiniri wimónarinípi nání dñé mamó wigí wimónarinípi nánini moarígá enagí nání omí seyné tñé e nání uowárfimiginí.

22 O mímíwiáro Kiraisomi píránijé xídaríño enagí nání seyné nijfáriní. Xámi nioni xwiyápi wá urímearíná niaíwí xanomí saní uráparinípa nerí saní níránñorini.

23 Ayínání “Amípi nioni nípírfápi nání ríxa anijníni nijfá nimónárímáná uowárfimiginí.” nimónariní.

24 E nerí aí nioni dñé re niyaiwiri ipimóniní, “Timotioní marfáí, niñwanñoni ení Ámináoyá dñéyo dání siní mé seyné tñámíni bímfáriní.” niyaiwiri ipimóniní.

Eparírodaitaso nání urijé nánirini.

25 E nerí aí nioni dñé re yaiwiáriní, “Eparírodaitaso —O gí níríxímeáónijé imónijé worini. Jisaso nání wá urarinwápi nání gwí móniñwáyí worini. Xwirixí nímearígá rípi nání ení gwí nímóniñyí worini. Seyné nioni tñé e nání uowárenapáná saní nírónaroníyí worini. ‘O nioni tñí re siní ámi bí tñí onweani.’ niyaiwiríná nanímaní. Ámi seyné tñé e nání ouowárenapimíni.” yaiwiáriní.

26 O seyné nání íkínijé sipí wiri seyné xwiyá “O Romíyo nírémómáná simixí wení.” rínarígápi arfá wíá enagí nání dñé ríá uerí yarínagí nání seyné tñémíni ouowárenapimíni.

27 Xámi o nepa simixí xwé nerí ríxa nípémíni éf aiwí Gorixo wá wianípipimí dání ámi naní enñiginí. Omíni wá mñwianí nioni ení wá nñwianíñiginí. Ayí rípi nání searariní. Eparírodaitaso nípérínáyí, Poro dñé sipí ayá wí winígniri wá nñwianí naní imixijé enagí nání “Nioni ení wá nñwianíñiginí.” searariní.

28 Ayínání seyné omí sñwí nñwíníroná dñé níá seainí nioni “Piripai ñweáyí siní Eparírodaitaso nání ‘Simixí xwé yarini.’ ríá yaiwiaríño?”

n̄iyaiwir̄i udud̄í ninar̄iñ̄p̄i en̄i p̄ñi wiár̄iri onin̄iri aga ayá wí “Seȳñé t̄fám̄ini ourowár̄im̄ini.” nimónar̄ini.

²⁹ Aȳinán̄i o ámi seaímeááná “Neḡí Ámináo t̄ñi ikár̄in̄iñwáȳí wor̄fani?” n̄iyaiwiro yaȳí t̄ñi numím̄in̄iro yaȳí umero áamá ón̄iñ̄í imón̄iḡfáȳí nán̄i “Seáȳí e imón̄iḡfáȳí r̄fani?” yaiwiro é r̄ix̄ini.

³⁰ O “Kiraiso wimónar̄iñ̄p̄i owiim̄ini.” n̄iyaiwir̄i ner̄fna r̄ixa n̄ipém̄in̄iri en̄í en̄aḡi nán̄i searar̄iñ̄ini. O seȳñé añwi e men̄aḡi nán̄i ar̄irá m̄inipax̄í imón̄iñ̄p̄i xewan̄iño Porom̄i owim̄in̄iri n̄inir̄fna yo f̄ maȳí nimón̄iri r̄ixa n̄ipém̄in̄iri en̄í en̄aḡi nán̄i searar̄iñ̄ini.

3

Iȳí s̄m̄í s̄fó wákwin̄ar̄iḡfápimi d̄iñ̄í w̄ikw̄r̄oar̄iḡfáȳí nán̄i ur̄iñ̄í nán̄ir̄ini.

¹ Ḡí n̄ir̄ix̄ímeáȳñé, xw̄iȳfá yopar̄í b̄i r̄ip̄i osear̄im̄ini. “Ámináo t̄ñi ikár̄in̄iñwaéner̄fani?” n̄iyaiwin̄iro d̄iñ̄í ni f̄á seain̄w̄in̄iḡini.

Xámi r̄f̄wam̄iñ̄í near̄i seaiapowáriénap̄iñ̄ápi ámi ax̄ipi near̄fna anim̄im̄í m̄iniar̄iñ̄aḡi eaar̄iñ̄ini. Nion̄i e ner̄fna áamá wí yap̄í seaíwap̄iyip̄r̄ix̄in̄iri s̄iñw̄í r̄ir̄im̄ix̄í seaim̄í en̄aḡi nán̄i rar̄iñ̄ini.

² Áamá s̄w̄í uȳfni f̄ yar̄iñ̄iȳí yap̄i imón̄iḡfáȳí —Aȳí s̄ip̄i imón̄iñ̄p̄i yar̄iḡfáȳí r̄ini. D̄iñ̄í x̄eñw̄í re moar̄iḡfáȳí r̄ini, “Iȳí s̄m̄í s̄fó wákwin̄iḡfápimi dán̄i Gor̄ixoyá s̄iñw̄íyo dán̄i áamá wé rón̄iñ̄í imónar̄iḡfár̄ini.” X̄eñw̄í e n̄iyaiwiro s̄fó rón̄iḡfáȳí r̄ini. Áamá aȳí seȳñé yap̄í seaíwap̄iyip̄r̄ix̄in̄iri s̄iñw̄í t̄ñi é r̄ix̄ini.

³ Aȳí r̄ip̄i nán̄i searar̄iñ̄ini. Nene Gor̄ixo kw̄iȳí neaiap̄iñ̄p̄imi dán̄i om̄i yaȳí umerane Kiraisi Jisaso neaiñ̄p̄i nán̄i seáȳí e umerane yar̄iñwaéner̄ini. Neḡí imón̄iñwápim̄iran̄i, newan̄iñene yar̄iñwápim̄iran̄i, d̄iñ̄í n̄iw̄ikw̄r̄orane d̄iñ̄í re m̄iyaiwiar̄iñwaéner̄ini, “Apiaúmi dán̄i anan̄i Gor̄ixoyá s̄iñw̄íyo dán̄i wé rón̄ipax̄í imón̄iñw̄ini.” n̄iyaiwirane d̄iñ̄í s̄iñá neaeánar̄iñ̄iman̄i. S̄fó wákwin̄iñwaéner̄ini, m̄iwákwin̄iñwaéner̄ini, Gor̄ixoyá s̄iñw̄íyo dán̄i nepa s̄fó wákwin̄iñ̄í imón̄iḡfáȳí, aȳí nene Kiraisom̄i d̄iñ̄í n̄iw̄ikw̄r̄or̄iñ̄p̄im̄i dán̄i e imón̄iñw̄ini.

⁴ Nion̄i ḡí imón̄iñ̄ápiran̄i, niwan̄iñon̄i yagáp̄iran̄i, apiaú nán̄i d̄iñ̄í n̄imor̄fna “Apán̄ir̄fani?” n̄iyaiwir̄i d̄iñ̄í s̄iñá neán̄ipax̄í aiwi apiaúmi dán̄i wé rón̄iñ̄í imón̄ipax̄í men̄aḡi nán̄i d̄iñ̄í wí e n̄iyaiwir̄i d̄iñ̄í s̄iñá neánar̄iñ̄iman̄i.

“Xámi d̄iñ̄í s̄iñá n̄ineága waḡip̄i paim̄im̄í wiar̄iñ̄ini.” ur̄iñ̄í nán̄ir̄ini.

Áamá wí “Newan̄iñene apán̄i imón̄iñw̄ini.” n̄iyaiwiro d̄iñ̄í s̄iñá weánar̄iñ̄aḡi aí nion̄i an̄ipax̄í imón̄iñ̄ini.

⁵ Aȳí r̄ip̄i nán̄i searar̄iñ̄ini. S̄fá inókí n̄ix̄ir̄iñe dán̄i s̄fá wé w̄íumi d̄añ̄í waú wo óráná iȳí s̄m̄í s̄fó n̄iwákwiḡfon̄ir̄ini. Is̄irer̄iȳí won̄ir̄ini. S̄iyik̄í Bejimanoyápim̄i d̄añon̄ir̄ini. Ḡí nieár̄fawé Xib̄iruȳí won̄ir̄ini. N̄w̄í ikax̄í eán̄iñ̄p̄im̄i nion̄i Parisi imón̄iñ̄á won̄i en̄aḡi nán̄i x̄ixen̄i x̄fdar̄iñ̄á won̄ir̄ini.

⁶ Ḡí nieár̄fawé érowiáp̄n̄iḡfápi x̄ixen̄i ox̄f̄dim̄in̄iri éáȳí s̄m̄í n̄ix̄ead̄f̄p̄en̄iri ner̄fna Jisoyá s̄iyik̄í imón̄iḡfáyo x̄ean̄iñ̄í w̄ikár̄imeagáon̄ir̄ini. Áamá ñw̄í ikax̄í eán̄iñ̄p̄im̄i n̄ix̄f̄d̄ir̄iñ̄p̄im̄i dán̄i wé rón̄iñ̄í yar̄iḡfápa nion̄i en̄i e x̄ixen̄i yar̄iñ̄á en̄aḡi nán̄i áamá ayair̄í wí n̄ipax̄í mimón̄iñ̄áon̄ir̄ini.

⁷ E ner̄i aiwi Kiraisom̄ini an̄iñ̄í d̄iñ̄í w̄ikw̄r̄óm̄fá nán̄i xámi pí pí d̄iñ̄í s̄iñá n̄ineága waḡip̄i agw̄í r̄iná r̄ixa paim̄im̄í wiar̄iñ̄ár̄ini.

“Wé róniḡ Kiraiso neaiiḡpimi dání imónipaxḡpini oimónimini.” ur-iḡ nánirini.

8-9 Apini marfái, ḡ Áminá Kiraisi Jisaso nání nijfá xixeni nimónirfná imóniḡápi, ayf nioni Judayf wo nimónir-iḡpimi dání imónagápirani, niwan-iḡoni yagápirani, nimúrónir seáy e imóniḡagí nání “Xámi yagápi rixa sipi imónini.” yaiwiḡini. Ai, o niḡpí nání diḡ nimirfná “Xámi diḡ sfḡ neánagápi, ayf sikḡpián-iḡ imóniḡpírani?” yaiwiḡini. An-iḡ Kiraiso tḡni kumixinirai o tḡni nawini ikárinir emfa nání e yaiwiḡini. “Wé róniḡ xewan-iḡoni ḡwí ikaxf eán-iḡpí xḡdar-iḡapimi dání imónipaxf enḡpi oimónimini.” minimónf wé róniḡ Kiraisomi diḡ wíkwíróáná imónipaxf enḡpi —Apí Gorixo ámá xewaxomi diḡ wíkwíroar-iḡagfa niwinirfná “Wé róniḡfáyirini.” rárar-iḡpírini. “Apini oimónimini.” nimónar-iḡagí nání “Xámi diḡ sfḡ neánagápi, ayf sikḡpián-iḡ rimónini?” yaiwiḡini.

10 Enḡ eán-iḡ Kiraiso niperí ámi wiápni-meanḡpí nioni eni axḡpí nímeari rḡniḡf o meanḡpí axḡpí meari diḡf o niyairi penḡpí axḡpí yairi emfa nání o tḡni erimeán-iḡwíloni imónimigini “Siḡkwípián-iḡ imóniḡpia rfa imónaganigini?” yaiwiḡini.

11 Pegfáyf niwiápni-mearfná nioni diḡf niyim-iḡf tḡḡaoni imónimfa nání re nimónarini, “Kirisoi tḡni erimeán-iḡwíloni imónimigini.” nimónarini.

“Ámá yamiyamúróniḡf niniróná yarigfápayar-iḡaonirini.” ur-iḡ nánirini.

12 “Nioni Gorixo diḡf ‘Poro e imóniwiniḡini.’ niawiḡpí tḡni rixa xixeni imóniḡini.” mīsearar-iḡini. “Rixa yof imóniḡini.” mīsearar-iḡini. E mīsearipa neri aí Kiraisi Jisaso Poro e imóniwiniḡinirí ffa niyamixiḡpí tḡni xixeni imónimigini sḡmí nixeadf-pénirí néra war-iḡini.

13 Niri-ximeáyfné, “Nioni api tḡni rixa xixeni imóniḡini.” miyairi rḡpini ffa nixirirí yar-iḡini. Xámi imónagápi nání arfá nīkeamori siní mimónipa enḡpí nání diḡf nimir yar-iḡini.

14 E nerfná ámá yamiyamúróniḡf niniróná ipimoárin-iḡpí omeaneyinro íkfa oranjárin-iḡe nání irfniḡf warigfápá nioni eni Gorixo nene nání ipimoárin-iḡpí —Apí Kiraisi Jisaso neaiiḡpimi dání diḡf niyim-iḡf aḡnamí dání imónanf-wá nání Gorixo wáf nearepear-iḡpírini. Apí meáimigini axḡpí éniḡf neri irfniḡf war-iḡini.

15 Diḡf yof imóniḡwaéne diḡf xegf bī mīmó nioni searar-iḡapini mówanigini. Seyfné diḡf nioni nimir searar-iḡapí marfái, diḡf xegf bī ffa nixirirónáyf, Gorixo api nání eni wáf seaókimixiníarini.

16 E neri aí diḡf nanḡf nene rixa nimirane xir-iḡwápi xáiwí wakirfmixwanigini.

“Nioni ikan-iḡf niaxdfpoyi.” ur-iḡ nánirini.

17 Niri-ximeáyfné, siḡwepigf nioni enápimi niaxdfpoyi. Siḡwepigf none yar-iḡwápa yarigfáyo eni siḡwí mí ómīxaxdfpoyi.

18 Ayf rḡpí nání searar-iḡini. Ámá obaxf wigf diḡfyo nixdiróná yarigfápimi dání rén-iḡf niri-ro síwá neainar-iḡo, “Xwíyfa Kiraiso yoxáf-pami yekwíroaráná neaiiḡpí nání rin-iḡpí nání mīneaimónf o tḡni xepixepá róniḡwini.” Éniḡf niri-ro síwá neainar-iḡo. Ámá e yarigfáyf nání rixa ámi ámi searayinagini. Agwi eni siḡwirixf tḡni searar-iḡini.

19 Ayf rḡpí nánirini. Ámá ayo Gorixo aninimixiníarini. Wigf agwí wiar-iḡpí nánini mīḡf inarigfápi, ayf ḡwán-iḡf xirarigfáyirini. Wigf yarigfápi ayá wimopaxf imóniḡagí aiwi weyf menarigfáriní. Amípi xwfa tḡyo wenḡpí nánini sḡmí sḡmí e nitinro yarigfáriní.

²⁰ Ámá ayf e yar+ηagfa aí ayf r+ipi nán+ “S+ηwep+g+ nion+ enápim+ ikan+η+ niax+df+poi+.” searar+η+ni+. Nene aηf+nam+ ηwean+waéner+ni+. Ám+ná Jisas+ Kiraiso e dán+ n+weap+r+ yeáyf neayim+xemeáw+ni+g+ni+r+ wen+ηf ner+ ηwean+waéner+ni+.

²¹ O n+weap+r+ negf wará urf epaxf imón+η+f tiyf xfoyán+η+f oimón+poi+ni+r+ neaim+xáná awiaxf oyá imón+η+fpa axf+p+ e imónan+fwar+ni+. Ayf xegf enf eán+η+f am+ipí nfn+ ínim+ onurfn+poi+ni+r+ wim+x+paxf imón+η+f+p+ tfn+ negf waráp+ oyán+η+f neaim+x+yin+fá enagf nán+ searar+η+ni+.

4

¹ Ay+nán+ d+ηf s+x+ seay+ηáy+né, s+ηw+ sean+m+ni+r+ nán+ ík+n+η+f sipí niar+η+yf+né, Jisasom+ pí+rán+η+f nix+dir+η+pim+ dán+ d+ηf ní+fá nim+x+ro Gor+xo e éw+ni+g+ni+r+ n+r+peááná m+m+wiáró enáp+ nán+ s+wán+η+f nin+ro yar+g+fáy+nér+ni+. Seyfné ir+iwá mé “Ám+náo tfn+ íkár+n+η+waéner+fani+?” n+yaiwin+ro xaíw+ d+ηf s+x+ nín+ro ηweá+r+x+ni+.

Ap+x+ wípaúmi ur+η+f nán+r+ni+.

² Yuodiaíx+ tfn+ Sidikíx+ tfn+ enf r+rém+x+ b+ oeaim+ni+. Aípagwí Ám+náo tfn+ íkár+n+g+fípagwí enagf nán+ nawín+ nimón+r+ ηweápiy+.

³ Ai, xw+yfáp+ wáf uran+fwi nán+ rfkwín+η+f nimón+r+ gwí nawín+ món+gwíox+ni+, jox+ ap+x+ ípaú d+ηf ná b+ni+ x+r+p+si nán+ wim+x+m+ni+r+ é+r+x+ni+. Nion+ tfn+ xw+yfá yayf neainar+η+f imón+η+f+p+ wáf ur+mean+ nán+ gwí n+món+g+fípaú enagf nán+ rar+η+ni+. Ípaú K+remedo tfn+ wfa nion+ tfn+ wáf urar+η+wáowa tfn+ en+ gwí n+món+r+ nawín+ eg+fípaú enagf nán+ rar+η+ni+. Ayf+yá yo+ íkwf d+ηf niy+m+η+f imón+η+f+p+ meap+r+fánam+ ηw+r+r+ni+ni+.

“Awayini é+r+x+ni+.” ur+η+f nán+r+ni+.

⁴ Seyfné íníná “Ám+náo tfn+ íkár+n+η+waéner+fani+?” n+yaiwin+ro yayf é+r+x+ni+. Ám+ axf+p+ dir+r+f b+ oseaim+ni+. E n+yaiwin+ro yayf é+r+x+ni+.

⁵ Ámá nfn+ “Ayf san+g+fáy+r+fani+?” seaiaiwip+r+ nán+ awayini n+pení+ nimón+ro é+r+x+ni+. Ám+náo weap+nfa nán+ r+xá aηwi e enagf nán+ searar+η+ni+.

⁶ Wí ududf m+seain+pan+. Pí pí seaímeááná Gor+xom+ urf+r+x+ni+. Omí nur+rfná r+x+η+f “Anan+ e neaii+.” ur+ro yayf wiro é+r+x+ni+.

⁷ E nerónáyf, seyfné Kirais+ Jisaso tfn+ nawín+ íkár+n+g+fá enagf nán+ n+way+rón+ro kiki+fá ηweap+r+ nán+ Gor+xo anan+ e seaim+x+n+fár+ni+. N+way+rón+ro kiki+fá ηweap+r+ nán+ Gor+xo seaim+x+n+fáp+, ap+ nán+ ámá x+xen+ nijfá oimónaney+n+ro aiw+ wí “Ayf ap+r+fani+?” yaiwipaxf mimón+η+f+p+r+ni+. Gor+xo ap+ tfn+ seaim+xánáyf, wí d+ηf sipí seaim+x+r+ ududf seain+r+ epaxfman+.

“Nan+f imón+η+f+p+ nán+ni+ d+η+f n+imoro é+r+x+ni+.” ur+η+f nán+r+ni+.

⁸ N+r+x+meáy+né, yoparf b+ r+ipi osear+m+ni+. Pí pí nepa imón+η+f+p+ tfn+ pí pí seáy+ e umepaxf imón+η+f+p+ tfn+ pí pí wé rón+η+f imón+η+f+p+ tfn+ pí pí s+yikwí mín+η+f imón+η+f+p+ tfn+ pí pí awiaxf imón+η+f+p+ tfn+ pí pí weyf umear+g+fá imón+η+f+p+ tfn+ —pí pí s+w+ yad+m+η+f imón+η+f+p+rani+, pí pí s+w+ yayf umepaxf imón+η+f+p+rani+, ap+ n+ip+ni+ nán+ d+ηf p+kín+f+r+x+ni+.

⁹ Am+ipí nion+ seaíwap+yíáná seyfné “Nepar+ni+.” n+yaiwiro umím+n+g+fáp+ —Ap+ arfá niro s+ηw+ nanax+d+ro eg+fáp+r+ni+. Ap+ néra ú+r+x+ni+. E néra nurónáyf, Gor+xo —O xfoyá d+ηf tfn+ ámá n+way+rón+ro kiki+fá ηweap+r+ nán+ wim+xar+ηor+ni+. O xegf d+ηf tfn+ seakikayon+fár+ni+.

“Seyíné nioní nání díní nimoarígápi nání yayí ninaríní.” uríní náníríní.

¹⁰ Emá ayá wí ríxa nípwemáná enáná seyíné ámi nioní nání díní nímoro amípí wí wiowárenapíagi nání “Ámínáo tñí nawíní ikáríníjáonírífaní?” nýaiwirí yayí ayá wí yaríní. Xámí íná nioní nání díní nínímoro aiwí nioní anwí e menagi nání saní nírápíaxí mimóníagi nání nioní níjíríní.

¹¹ Nioní amípí wí nání dífwí nkeamónírí nání míseararíní. Nioní ríxa re nýaiwirí éwapíníjáríní, “Pí pí nimónírínáyí, ayí ananí xe oimónímíní.” nýaiwirí éwapíníjáríní.

¹² Nioní wírení meáníjáoní nimónírí níjwearínáraní, sírí muní nimónírí níjwearínáraní, “Ayí anáníríní.” nýaiwirí kikiá nweámí nání ríxa néwapínírí níjía imónííní. Pí pí wí nímeáánáraní, agwí ímí níníyírínáraní, agwí nínírínáraní, “Ayí anáníríní.” nýaiwirí kikiá emí nání ínmí imónííní nání ríxa néwapínírí níjía imónííní.

¹³ Apí, ayí rípiríní. Kiraiso ení síxí neámíxínípmí dání pí pí nímeááná “Anáníríní.” nýaiwirí kikiá nweapaxíríní.

¹⁴ E neríní aiwí xeaní rípi nímeááná seyíné arírá owianeyínírí níjíríní weyí seamearíaxí níjíríní.

¹⁵ Piripai nweáyíné, nioníní maríáí, sewaníníyíné ení rípi nání níjíríní. Iwamíó nioní xwíyíá yayí neainarínípi wáí níríní Masedonia píropenísyó píni níwiárímí unáíná Jisasoyá síyikí imónígíá aní bímí nweagíápi maríáí, seyíné nioní saní nírápaníro nání wiowárenapayígíawixíní.

¹⁶ Nioní píni níseawiarímí nurí síní ná jíamí mú aní Tesaronaikayo e nweanáná ná bíní míwiowárenapígíawixíní. Biaú wiowárenapígíáríní.

¹⁷ Ámí bí wiowárenapíríxínírí míseararíní. Seyíné nioní nání wiowárenaparíníagi enagi nání Goríxo naní seaiwínígínírí seararíní.

¹⁸ Amípí níní seyíné wiowárenapípi nímeárná xixení nímeari aí ámi surímá wí epákwínówínígíní. Wiowárenapáná Epapírodaitaso nímeámí bípí ríxa meáá enagi nání nioní ríxa apáníríní. Seyíné saní nírápaníro wiowárenapíápi, ayí Goríxo nání rídiyowá sinadíní naní eaarínípíní imóníní. Apí sinadíní weááná díní yayí wíníaxíní imónííní.

¹⁹ Nwíá nioní xídaráno, o seyíné Kiraisí Jisaso tñí nawíní ikárínígíáyíné enagi nání amípí seyíné dífwí ikeamónígíápi níseaiapíríná “Amípí níní nanípi nání mímúroníjáonírífaní?” nýaiwirí seáyí e imónííní seaiapíní.

²⁰ Negí ápo Goríxomí ámá níní aníní miní seáyí e umíeyoáwanígíní. “Apí e éwanígíní.” nimónaríní.

Yayí wiowárinípi náníríní.

²¹ Nioní “Ámá Jisasi Kiraiso tñí ikárínígíá nýoní yayí níwííríxíní.” nimónaríní. Níríxímeá nioní tñí re nweagíáyí ení yayí seaiwáraní.

²² Ámá Goríxoyá re nweagíá níní yayí níseaiwáraníro aí ámá Goríxoyá míxí ínáyí Sisaoyá aníyo omíní wíarígíáyí aníaxíríní.

²³ Ámíná Jisasi Kiraiso wá níseawianírí díní seakíkayówínígíní.

Payí Poro Korosi ηweáyí nání eañínaríní.

Payí rína Jisasoyá s+yikí imónigfá aní yoí Korosi ηweagfáyí nání Poro eañínaríní. Aní apí Esia p+ropenís+yoy ikwíronínagí aiwí Poro xewanínjo p+ropenísí ayo nemerfná aní apimí memé Epapiraso aní apimí xwiyfá yayí neainarínjipi wáf urínirí uowáráná e ηweáyí wí Jisasomí dñj wíkwírogfawixíní. Xwiogwí waú woraní, waú waúraní, pwéaná Poro Rom+yoy gwí ηweañáná Epapiraso n+wímeari áwanj réninj uríninigíní, “Mimóní uréwap+yariyfá wí Korosi nání nuro Jisasoyá s+yikí imónigfáyo ikweakwfmí imóninjipi nuréwap+yiro re urarínjoí, ‘Gorixoyá imónimfánirí n+simónirfná Jisasomíní dñj n+wíkwírorfná apánimaní. Aiwá ηwáf ηwiráriníro xwírfá imóniro nerínjipimí dániní imónipaxfíní.’ uríro ‘Gorixomí xómínj n+yíkwirí seáyí e numero aiwí aní naj+yoy ení wí múropaxí mimóniní.’ uríro ‘Jisaso Gorixo tñní xixení imóninjomaní.’ uríro nero sekaxí ámi bí tñní bí tñní seáyí e ikwíkwarimí wiarínjoí.” Áwanj e urfagi Poro Korosi ηweáyí xewwí uréwap+yariyfápi rfwfmíní omamópoyínirí payí rína nearí Tikikasomí wiowáríninigíní.

1-2 Poroní —Nioní Gorixo nírípeáagi nání Jisasi Kiraisoyá wáf wurímeiarínjá woníríní. Nioní tñní Timotio —O Kiraisomí xfdarínagí nání negí níríxímeáninj imóninj woríní. O tñní yawawi payí rína Korosi ηweaarigfá Gorixoyá imóniro Kiraiso tñní nawíní ikáriníro egfáyíné — Seyfné níríxímeá Kiraisomí píráninj xfdarigfáyínéríní. Seyfné nání yawawi payí rína nearí mónaparínjwií. Yawawi “Negí ápo Gorixo wá seawianirí oyá dñj tñní seyfné n+wayíroníro ηweapírf nání seairí éwinigíní.” yeaimónaríní.

“Segí nanj yariyfápi nání Gorixomí yayí wiarígwíriní.” urínj nániríní.

³ Seyfné nání yawawi Gorixomí —O negí Áminá Jisasi Kiraisomí xanoríní. Omí ríxínj n+seauríyirainá íníná yayí wiarígwíriní.

⁴ Xwiyfá re rínfagi arfá n+wirane nání, “Korosi ηweáyí Kiraisí Jisasomí dñj n+wíkwíroro ámá Gorixoyá imónigfá nfní nání dñj sipí wiarígfáríní.” Xwiyfá e rínfagi arfá n+wirane nání Gorixomí yayí wiarígwíriní.

⁵ Seyfné “Anfnamí dání Gorixo yeáyí neayimíxemeanfáríní.” níríro dñj ikwímogfápi nání n+moro nání Jisasomí dñj n+wíkwíroro oyá ámá nání dñj sipí wiarígfáríní. Xámí xwiyfá nepaxínj imóninjipi —Apí yayí neainarínj imóninjipiríní. Apí arfá n+wiróná “Nepa Gorixo e neainfáríní.” n+yaiwiro dñj ikwímogfápi nání arfá wigfáríní.

⁶ Xwiyfá yayí neainarínjipi aní n+míní arfá wigfápa seyfné ení arfá wigfáríní. Aní n+míní ámá xwiyfá apí arfá n+wiro nání s+wí nanj imóninjipi néra uro Jisasomí dñj wíkwíroarigfáyí sayá nimóga uro yariyfápa seyfné iwamfó arfá n+wiro wá Gorixo n+neawianirí neainjipi nání xixení nijfá imónigfáe dání axfpi e néra warínjoí.

⁷ Xwiyfá yayí neainarínj nioní seararínjapi, ayí Epapiraso searéwapíyínjpiríní. O negí dñj sixí uyinwá woríní. Xwiyfá Jisaso nání none tñní wáf wurímeaianfwá nání gwí mónínwá woríní. Seyfné arírá seainfá nání Kiraisomí xínáíninj nimónirí yarínjo ananí dñj unwiráripaxí yarínj woríní.

⁸ O seyfné kwíyipi seaainínjipimí dání ámá nání dñj sipí n+wiro arírá wiarígfápi nání áwanj yearémeañfíní.

“Seyíné apí apí epírfa náni rixinjé seauriyarigwírini.” urinjé nánirini.

⁹ Seyíné náni áwanjé e yearémeanjé enagí náni sía iwamfó arfá wigwíiyi dání píní wí miwiárfé seyíné náni Gorixomí rixinjé níseauriya warigwírini. Rixinjé níseauriya nurainá seyíné rípi rípi oimónípoynirí urarigwírini. Seyíné áamá Gorixoyáyé e érixinirí wimónarinjépi náni nijfá onimiápi mimóní aga xixeni nimóniróná dínjé émí saímí moro kwíyí oyápi seaaininjépipimi dání “O imóninjépi apírani?” níyaiwiro sínjwí mí wómíxíprí náni imóniro oépoynirí urarigwírini.

¹⁰ Seyíné apí apí nimónimáná rípi rípi epírfa náni rixinjé seauriyarigwírini. Segí pí pí yarigfá nípiní náni Gorixo yayé winínfa náni Ámináooyá áamá imónigfáyé epaxípi tñni xixeni néra úrixinirí rixinjé e seauriyarigwírini. Seyíné áamá seaikwiárinipaxé imóninjé xixegíní epírfa náni ení seauriyarigwírini. Nijfá Gorixo náni imónigfápi sayá nimíxa upírfa náni ení seauriyarigwírini.

¹¹ Seyíné pí pí seaímeáaná yayé tñni “Ananirini.” níyaiwiro xwámámí wíprífa náni Gorixo xegí enjé síxí eáninjépipimi dání —Apí xfo níknirí seáyí e imóninjépirini. Apimi dání enjé seaímíxínfa náni ení rixinjé seauriyarigwírini.

¹² Áamá ápo Gorixo tñni wífa ónihe njweapírfaáyé imónipírfaápi seyíné ení axípi e imónipaxé seaímíxínjé enagí náni seyíné ení wífa xfo ónihe njweapírfaáriní. Ayínáni seyíné omí yayé umepírfa náni ení rixinjé seauriyarigwírini.

¹³ O sía yiníhe obomí símanjwíyóninjé wurínagwaé dání níneaikwamíxirí xegí xewaxo, dínjé síxí uyínoyá xwioxíyo njweárixinirí neawárinjériní.

¹⁴ O xegí xewaxo neapeinjépipimi dání nínearoayíroríná negí íwí yarínjwápi yokwarímí neainjériní.

Kiraiso, níyoní seáyí e wimóninjé náni urinjé nánirini.

¹⁵ Kiraiso, nene sínjwí winínjwáo, o Gorixo, nene sínjwí miwínipaxé imóninjé náni “E imóninjépirani?” yaiwianfá náni piaumímí neainarinjériní. Amípi nñni Gorixo imíxínjépipimi seáyí e múroñorini.

¹⁶ Ayé rípi náni “Seáyí e múroñorini.” seararíní. O amípi xwíayo enjéyíraní, anjnamí enjéyíraní, sínjwí winípaxé imóninjépirani, miwínipaxé imóninjépirani, pí pí kwíyí enjé eániro seáyí e imóniro yarigfáyíraní, apí nípiní Gorixo nimíxíríná xewaxoyá wéyo dání imíxínjériní. Apí nípiní nimíxíríná oyá wéyo dání imíxínjériní marfá, apí nípiní omí yayé umepírfa náni ení imíxínjé enagí náni raríní.

¹⁷ O amípi síní mimónipa enjémí njweaagorini. O xegí enjé eáninjépipimi dání amípi síní xegí wenjépa wení.

¹⁸ Mínjéyimi wará nípiní ínimi wuríninjépa Kiraiso mánjéniinjé imóninjé omí xíoyá síyikí imónigfáyé ínimi wuríninjéagfá náni seáyí e wimóninjépirini. Xegí síyikí imónigfáyo mfkí ikinorini. Amípi nípiní náni xírání xírání imónífo imónínfa náni xwáripáyo dání níwiápinímearíná óf imomeañorini.

¹⁹ Ayé rípi náni seararíní. Gorixo xewaníno “Nioní imóninjé náni nípiní gí íwomí xe síxí owínini.” wimónarínjé enagí náni xewaxo xixeni e imóninjériní.

²⁰ Gorixo amípi nñni xwífa tíyo enjéyíraní, anjnamí enjéyíraní, amípi nñni xegí xewaxo éppimi dání píyífa wíráriníwanjéginirí enjériní. Sípi áamá wikárarigfápi náni xegí xewaxo yoxáfpámi yekwíroáraná xegí ragí púfpimi dání yíyí xópé níonínjé imónímánirí enjériní.

“Gorixo xfo tñi gwiaumf inipaxf imónanfwá nánf neaimixiñfrini.” urijf nánfrini.

²¹ Xámi seyfné dñj sipí moro sipí ero yagfápimi dánf Gorixomi símf tñi wirowo o tñi nawíni mimónf xepixepá rónro yagfáyfné enjagf aiwi

²² o xegf xewaxo áma nimónri yoxáfámf penjípimi dánf xfo tñi nawíni gwiaumf inipaxf imónipfrfa nánf seaimixiñfrini. Xegf siñwf anñe dánf éf seauraráná seyfné siyikwf mínigfáyfné imónro igfániñf eámónigfáyfné imónro xwiyfá mīseaxekwfmopaxf imónro epfrfa nánf e seaimixiñfrini.

²³ E seararñjagf aī seyfné xwiyfá yayf neainarñjipi —Apf añf nimñni ñweagfáyo rixa wáf urimeñwápfrini. Poronf enf wáf urimemfa nánf imónñjipfrini. Apf seyfné aga xaíwf fáf nixtra uro dñjñf niwkwfroróná sirf munf ero xwiyfá apf iwamfó arfáf niwiróná “Neparini. Gorixo nanf e neaiinfrini.” yaiwigfápfi nánf sinf dñjñf niwikwfmóa uro nerónáyf, Gorixo seyfné rixa siyikwf mínigfáyfné imónñjáná xegf siñwf anñe dánf éf seaurarñfrini.

“Rñññf mearf wáf urif yarññf.” urijf nánfrini.

²⁴ Seyfné arifá seaimñri yarfná rñññf nímeáf ripi nánf yayf ninarñni. Rñññf Kiraisomi sinf mīwimeañññf imónñjipi nionf oninñri yarññni. Ayf ripi seararññni. Gorixo nññrīpearfná nionf áma Kiraisoyá siyikf imónigfáyo —Ayf xfoyá wararñññf imónigfáyfrini. Ayo arifá wimñri yarfná xeanñf wímeáwñññri nñrīpearñpi, apf nññni xixenñ onimeañri yarññni.

²⁵ Émá imónigfáyfyá xñáñññf niwimónmánná wáf wurimeimfa nánf nñrīpeáagf nánf áma xfoyá siyikf imónigfáyfnéyá sénáññññf nimónri arifá seaimñri yarññonñri. Émáfné xwiyfá Gorixoyápi rokwfpa seaimfa nánf e nimónri yarññonñri.

²⁶ Xwiyfá apf xámínná dánf áma niñweaxa bagfá niyonf inñmi rñññññpi aī agwf rínná áma Gorixoyá imónigfáyo rixa piaumfm winñni.

²⁷ Xwiyfá inñmi rñññññf apf —Apf “Gorixo émá imónigfáyo nanf ayá wí wimixiyinfrini.” rñññññfrini. Apf nánf Gorixo émáyf aī nñfá oimónfpoyñri wimónñfrini. Inñmi rññññf apf, ayf “Kiraiso seyfné tñni nawíni imónñoi.” rññññfrini. Ayññni seyfné re nñro dñjñf ikwfmoarñoi, “Gorixo seáyi e Kiraiso aññnamf nánf nipeyimánná imónñjipi tñni xixenñ neaimixinfrini.” nñro ikwfmoarñoi.

²⁸ Xwiyfá o nánf yayf neainarñjipi wáf nurñráná áma niyonf ikwairif wirane dñjñf neñwipémánná urirane yarññwáñni. Áma Kiraiso tñni ikarññgáyf rixa yóf imónñjáná xfoyá símmañf e éf urarfwanññri e yarññwáñni.

²⁹ Nionf e yáñmáñri rfwf nñrkwínná aññf minf yarññni. “Kiraiso xewanñoi enf sixf ayá wí nññññpi tñni xixenñ e yáñmáñri aññf minf yarññni.” seararññni.

2

“Yapf seáiwapñipfrixññf yarñññf.” urijf nánfrini.

¹ “Seyfné ripi nánf nñfá oimónfpoyi.” nimónarñni. “Seyfné nánf tñni añf Reodisia ñweáyf nánf tñni áma gf símmañf sinf mí mñnómixigfáyf nánf tñni nionf rfwf nñrkwíñri aññf minf ráf tññf yarññápi nánf nñfá oimónfpoyi.” nimónarñni.

²⁻³ Ayf tñni seyfné tñni dñjñf sixf inñro dñjñf sipí inarigfápimi dánf irikwñññf ikeáñro epfrfa nánf e yarññni. Xwiyfá yumfí rñññññpi xixenñ nñfá

nimóniróná “Ayí apimi dáni amipi mímúroniŋwaénéniŋí ríá imóniŋwini?” yaiwipíríá nání eni e yariŋini. “Xwiyíá Gorixoyá yumí rínariniŋipi nání —Apí Kiraiso nání riniŋipirini. Apí nání xixeni nijíá imónipíríá nání yariŋini.” searariŋini. Diŋí émfí saímí Gorixo mori diŋí enwiperi enípi —Apí ayá tíŋiniŋí imóniŋipirini. Apí nání ámáyo nijíá wimixipaxo wo maríái, sa Kiraisorini.

⁴ Ámá wí wigí xwiyíá diŋí seakinimixipaxí imóniŋipimi dáni —Apí yapí riniŋí aí nepa imoarigfápirini. Apimi dáni yapí seaiwapiyipírixiniri Kiraiso nání e searariŋini.

⁵ Nioni seyíné tíni mĩŋweapa nerí aiwi diŋí seakikayoni. Seyíné Kiraisomi diŋí niwkwíroróná sirí muní ero íyí wiámí yariŋíáyínéniŋí imóniro yariŋagíá nání diŋí yayí ninarini.

“Wé searoáriníyíné enagi nání piyiniŋí ikayíwípi diŋí mikwíropani.” uriniŋí nánirini.

⁶ Seyíné nimeróná xwiyíá Áminá Kiraisi Jisaso nání riniŋipi xámi umimniŋíá tíni xixeni ámá o tíni ikárinigfáyí epaxí imóniŋípa axípi e éfrixini.

⁷ E nero Kiraisi Jisaso nání searéwapiyigfápi íkíá piŋiŋí ná inimi weariniŋpániŋí imóniro aŋí íkíá xwiyíá xaiwíyo dáni mirinariniŋpániŋí imóniro Kiraiso nání searéwapiyiáná diŋí wkwírogfápi píraniniŋí diŋí sixí iniro o seaiŋipi nání yayí bi onimiápi mé ayá wí ero éfrixini.

⁸ Ámá wí piyiniŋí ikayíwí riniŋipi —Apí nepa mfkí mayípirini. Ámá wigí diŋíyo dáni nérowiápiniro rarigfápirini. Kiraiso nání riniŋipi maríái, sa ámá omi mixídarigfáyí wigí amipi xixegíni nepa mipimónipaxí imóniŋípia nání riniŋipirini. Apí searéwapiyaniro éaná diŋí niwkwíroro xídiŋipírixiniri siŋwí niyápirómí memepani.

⁹ Ayí rípi nání searariŋini. Gorixo imóniŋipi bi onimiápi maríái, niŋini Kiraisomi sixí inini. Xegí nápimi niŋini sixí inini.

¹⁰ O —Giyí giyí seáyí e nimóniri wíyo umenweaarigfáyorani, giyí giyí néné tígfáyorani, niyoni o seáyí e wimóniŋorini. O tíni ikárinigfáyíné enagi nání Gorixoyá siŋwíyo dáni dífwí wí miseaikáriní ríxa wé searoárinini.

¹¹ O tíni ikárinigfáyíné enagi nání iyí símí síó wákwiniŋíyíné eni imóniŋoi. Nepa wé tíni ámá iyí símí síó wákwinarigfápi nání mirariŋini. Kiraiso iyí símíniŋí síó ni seawákwiríná sipí oyaneyiniro miŋí inagfápi —Apí niŋipkwini mimóniŋí xwioxíyo ininiŋipirini. Apí seawákwiniŋipi nání rariŋini.

¹² Seyíné wayí nimearóná iniŋíyo íá seaurmíxáná Kiraiso tíni nawíni xwíá weyárinigfáyínéniŋí nimónimáná Gorixo o xwáripáyo dáni owiápinimeaniri wiŋipi nání diŋí wkwírogfápimi dáni o tíni nawíni wiápinimeagfáyínéniŋí imóniŋoi.

¹³ Seyíné xámi niwiaikía nuro sipí yaniro nání miŋí inagfápimi niŋídiro nání ámá aníniŋixinaniro imónagfáyíné enagi aiwi Gorixo xegí xewaxo Jisaso tíni diŋí niyimiŋí tígfáyíné oimónipoyiniri seaimixiniŋirini. E nerí negí niwiaikía wagwápi niŋini eni yokwarimí neaiŋirini.

¹⁴ Ayí rípiŋiniŋí neríná e neaiŋirini. Nwí ikaxí eániŋíyo dáni riniŋí nene wiaikiagwápi nání xwiyíá neaxekwímopaxí imóniŋipi Kiraisomi íkíápami yekwíroaráná Gorixo api eni íkíápámíniŋí yekwíroárinipimi dáni anípi imixiniŋirini.

¹⁵ O ríxa pí pí kwíyí seáyí e nimóniri menweaarigfáyorani, néné tígfáyí imónigfáyorani, Kiraiso yoxáfpámi niŋeríná enípiŋi dáni xopírari

nɪwimáná áamá nɪnɪ re oyaiwípoyɪnɪrɪ, “Gorɪxo ayo rɪxa mɪgɪ rɪá wimɪxárɪŋoɪ?” oyaiwípoyɪnɪrɪ wigɪ sɪŋwɪ tɪgɪe dánɪ nɪméra púɪnɪŋɪ ɛŋɪrɪnɪ.

“Apɪ apɪ nɪmusɪrorɪná nɪpɪkwɪnɪ mɪyarɪŋoɪ.” searáná arɪá mɪwɪpanɪ.” urɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

16 Áamá wɪ seyɪné aiwá bɪ narɪŋagɪa sɪŋwɪ nɪseanɪro “Nɪpɪkwɪnɪ mɪyarɪŋoɪ.” searánáranɪ, inɪgɪ bɪ narɪŋagɪa nɪseanɪro “Nɪpɪkwɪnɪ mɪyarɪŋoɪ.” searánáranɪ, sɪá xwiogwɪ o omɪ Gorɪxo nánɪ dɪŋɪ oneainɪnɪrɪ yarɪgɪáyo seyɪné kɪkɪfá yarɪŋagɪa nɪseanɪro “Nɪpɪkwɪnɪ mɪyarɪŋoɪ.” searánáranɪ, sɪá emá sɪŋɪ wo imónáná yarɪgɪápɪ mɪxɪdarɪŋagɪa nɪseanɪro “Nɪpɪkwɪnɪ mɪyarɪŋoɪ.” searánáranɪ, Sabarɪáyo yarɪgɪápɪ mɪxɪdarɪŋagɪa sɪŋwɪ nɪseanɪro “Nɪpɪkwɪnɪ mɪyarɪŋoɪ.” searánáranɪ, wɪ ayɪ seararɪgɪápɪ arɪá mɪwɪpa ɛrɪxɪnɪ.

17 Ayɪ rɪpɪ nánɪ seararɪŋɪnɪ. “Apɪ apɪ neróná Gorɪxomɪ píránɪŋɪ xɪdarɪŋoɪ.” seararɪgɪápɪ áamá náo barɪná onapámɪgɪ inarɪŋɪpɪnɪŋɪ imónɪnɪ. Apɪ nɪpɪnɪ, ayɪ nene Kiraiso neaiɪŋɪpɪ nánɪ mɪ neaórɪnɪnɪfápɪ imónɪnɪ. Ná, ayɪ Kiraiso xɪo imónɪnɪ.

18 Áamá wɪ “Gorɪxo nene nánɪ yayɪ owinɪnɪ oyaneyɪnɪrɪná rɪpɪnɪ epaxɪrɪnɪ.” yaiwiarɪgɪápɪmɪ seyɪné mɪxɪdɪpa yarɪŋagɪa sɪŋwɪ nɪseanɪro “Nɪpɪkwɪnɪ mɪyarɪŋoɪ.” nɪsearɪro “Sewanɪŋɪyɪné sɪyɪkwɪpiánɪŋɪ mimónarɪŋoɪ. Anɪnájɪyo ínɪmɪ nɪwurɪnɪro yayɪ mumearɪŋoɪ.” searánáyɪ, arɪá mɪwɪ sa paimɪmɪ ɛrɪxɪnɪ. Ayɪ rɪpɪ nánɪ seararɪŋɪnɪ. Áamá e nɪrɪro yarɪgɪáyɪ nepa sɪŋwɪ náyi tɪnɪ mɪwɪnɪpa nerɪŋɪpɪmɪ dánɪ e rɪro mɪkɪ ná mimónɪŋáná nɪpɪkwɪnɪ mimónɪŋɪ wigɪ xwioxɪyo ínɪŋɪpɪmɪ dánɪ wárɪxa imónɪro yarɪgɪáyɪ ɛŋagɪ nánɪ seararɪŋɪnɪ.

19 Xwɪyɪfá Kiraiso nánɪ rɪnɪŋɪ rɪpɪ enɪ fá mɪxɪrarɪgɪáyɪrɪnɪ. Nene oyá sɪyɪkɪ imónɪŋwaéne warárɪ imónɪŋwɪnɪ. O mɪŋɪyɪ imónɪnɪ. Warárɪ xómɪŋɪ tɪnɪ wɪkɪ tɪnɪ ɛŋagɪ nánɪ xegɪ imónɪŋɪpa imónɪŋrɪrɪnɪ. Warárɪ mɪŋɪyɪmɪ íkɪkɪ winɪŋagɪ nánɪ xwé nimóga warɪŋɪpa oyá sɪyɪkɪ imónɪŋwaéne axɪpɪ omɪ mɪŋɪyɪmɪnɪŋɪ íkɪkɪ winɪŋwá ɛŋagɪ nánɪ Gorɪxoyá dɪŋɪyo dánɪ nimóga warɪŋwɪnɪ.

“Mɪpɪmónɪpaxɪ imónɪŋɪpɪa nánɪ rɪnɪŋɪpɪ arɪá mɪwɪpanɪ.” urɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

20-21 Kiraiso nɪperɪná seyɪné o tɪnɪ ikárɪnɪgɪáyɪné ɛŋagɪ nánɪ o tɪnɪ nawɪnɪ pɪyɪ ɛgɪáyɪnénɪŋɪ imónɪgɪárɪnɪ. Ayɪnánɪ seyɪné áamá omɪ mɪxɪdarɪgɪáyɪ wigɪ amɪpɪ xɪxegɪnɪ nepa mɪpɪmónɪpaxɪ imónɪŋɪpɪa nánɪ rɪnɪŋɪpɪmɪ sɪnɪ xɪdɪpaxɪyɪné mimónɪŋoɪ. Seyɪné e imónɪŋagɪa nánɪ arɪre nero áamá omɪ mɪxɪdarɪgɪáyɪ tɪnɪ nawɪnɪ nimónɪrónɪŋɪ wigɪ rarɪgɪápɪ yarɪŋoɪ? Nwɪ ikaxɪ “Apɪ fá mɪmaxɪrɪpanɪ. Apɪ gɪgɪ bɪ mepanɪ. Apɪ amá aɪ mɪrónɪpanɪ.” rarɪgɪápɪ arɪá bɪ mɪwɪpanɪ.

22 Ayɪ rɪpɪ nánɪ seararɪŋɪnɪ. Nwɪ ikaxɪ apɪnɪŋɪ nɪrɪga unɪpɪ, ayɪ sa amɪpɪ aiwáranɪ, inɪgɪfranɪ, nene nɪnɪfáná anɪpá imónarɪŋɪpɪnɪ nánɪ rɪnɪnɪ. Apɪ sa ámayɪ ɛrowiápɪnɪro ɛwapɪnɪro yarɪgɪápɪrɪnɪ.

23 Apɪ rarɪgɪáyɪ Gorɪxomɪ yayɪ owianeyɪnɪrɪná dɪŋɪ áamá moarɪgɪápɪnɪ xɪdɪro “Gorɪxo dɪŋɪ nɪfá owinɪnɪrɪ áamá wiwanɪŋɪyɪ sɪyɪkwɪpiánɪŋɪ oimónɪpoyɪ.” rɪro “Gorɪxo dɪŋɪ nɪfá owinɪnɪrɪ iwanɪ ɛeánɪpoyɪ.” rɪro neróná nepaxɪŋɪ pákɪnɪ nimónɪro rarɪgɪá ɛŋagɪ nánɪ seyɪné xɛŋwɪ re wɪaiwɪpaxɪrɪnɪ, “Áamá e rarɪgɪáyɪ nepa dɪŋɪ ɛmɪ saɪmɪ nɪmoro rɪa rarɪŋoɪ?” Xɛŋwɪ e wɪaiwɪpaxɪ aiwɪ wigɪ rarɪgɪápɪ, ayɪ áamá nɪxɪdɪrɪŋɪpɪmɪ dánɪ fɪwɪ nánɪ fɛapá winarɪŋɪpɪmɪ wɪ pɪrɪ rakɪpaxɪ mimónɪŋɪpɪrɪnɪ.

3

“Anjnamí imónijípi nání dñj íkwíróríxini.” urijí nánirini.

¹ Gorixo Kiraiso xwáripáyo dání owiápnimeaniri ámi síñj níwimixiríná seyíné eni axípninijí síñj seaimixinijí enagí nání síwí anjnamí dání —Anjnamí seáyí eyí Kiraiso seáyí e nimóniri Gorixoyá wé náúmíni ηweañeriní. Síwí nanj e dání imónijípi arige imónanfwárfaniri anijí miní néra úríxini.

² “Seyíné síwí sípí xwíá tño imónijípi nání dñj míkwró anjnamí imónijípi nání dñj íkwíróríxini.” seararini.

³ Ayí rípi nání seararini. Kiraiso péaná seyíné eni o tñi nawíni ikárinigfáyíné enagí nání rixánijí pegfáriní. Ámá níperíná xámi yagfápi pñi wíararigfápa seyíné Kiraiso tñi rixánijí pegfáyíné eni axípi nero xámi yagfápi pñi wíarigfá enagí nání seararini. Ayí dñj níyimijí seyíné Kiraiso tñi imónigfápi —Api Gorixo tñi axí e imónijípirini. Api ámá síñwí níseaniróná anopasínipaxí imónijagí nání eni seararini.

⁴ Kiraiso —O dñj níyimijí nene imónijwápi mfkí ikinorini. O rixa síñáni piaumímí ináná seyíné eni o tñi imónigfápi piaumímí iníprfáriní. Piaumímí niniróná Kiraiso níkniri seáyí e imónijípa seyíné eni axípi nimóniro yaríná ámá síñwí níseanopasíní mí seaómixipfáriní.

“Sípípi mepa éríxini.” urijí nánirini.

⁵ Ayínáni “Gí wé síkwí amípi, ayí fwí api nání rfa imónini?” níyaiwiri xe fwí api nání mñj oniniri mé “Api eminiri nání rixa ámá píyínijí imónijáonirfaní?” yaiwinírxini. E níyaiwiniro fwí minípa éríxini. Piaxí weánipaxí imónijípi mepa éríxini. fwí nání mñj minípa éríxini. fwí nání feapá seainarípi xe oneainiri síñwí níwínípa éríxini. Ayá tñj wí mñimúropa oeniri mepa éríxini. Ámá ayá tñj bí mñimúropa oeniri yarigfáyí Nwá nepa imónijho nání dñj mamopa nero api nánini neróná wigí ηwánijí nímixiro yarigfá enagí nání seararini.

⁶ Ayí rípi nání “Api api mepa éríxini.” seararini. Ámá prf níwiaikiro e yarigfáyo Gorixo prf umamonfá enagí nání seararini.

⁷ Eníná seyíné Gorixomi prf wiaikiarigfáyí tñi níkkumixiniro neróná seyíné eni e néra wagfáriní.

⁸ Seyíné xámi axípi e néra wagfáyíné aiwi agwí ríná rípi rípi wí mepa éríxini. Wikí móninípa éríxini. Wikí rfa ápiáwínijí níwénípa éríxini. Únúnijí níwikáripa éríxini. Xwiyfápai mñjwiráripa éríxini. Ikayfwí numearípa éríxini.

⁹ Yapí mñinípa éríxini. Ayí rípi nání “Api api mepa éríxini.” seararini. Seyíné xámi imónagfápi emí nímoró síni e nimóniróná sípí yagfápi pñi níwíarimáná

¹⁰ ámi rixa síñyíné imónigfá enagí nání seararini. Dñj síñj agwí ríná seyíné imónigfápi Gorixo xewanijho imónijípi nání xixeni níjfa oimónipoyiniri seaimixinirini. Api dñj xfo imónijípa oimónipoyiniri síni anijí axípní ámi bí tñi bí tñi níseaimixa warini.

¹¹ Ámá dñj síñj tígfáyíné níseaimixa warijagí nání wiyíné Girikiyínerani, wiyíné Judayínerani, ayí ananirini. Wiyíné iyí símí sfó wákwínigfáyínerani, mñwákwínigfáyínerani, ayí eni ananirini. Wiyíné émáyínerani, kñnixíyínerani, ayí eni ananirini. Wiyíné xínáíwayínenijí nímoniro omijí wíarigfáyínerani, omijí wíipri nání áxerwarí minigfáyínerani, ayí eni ananirini. Ná bíni xwé imónijípi, ayí Kiraiso tñni

ikárinígápiriní. O nípimíní seáyi e wimóninoriní. Pí pí áamá imónigápi omi díní níwíkwíroróná ananí o tñní ikárinípaxíríní.

“Xixe díní sípí inííríxíní.” uríní náníríní.

12 Goríxo fá yiyamíxímí seairí áamá nioniyá oimónípoynírí seaimíxírí díní síxí seayírí egíáyíné enagi nání rípí éfíxíní. Wíníyo wá wianííríxíní. Díní sípí ení wííríxíní. Seáyi e seáyi e mimóní síyíkwípiayínéníní imónííríxíní. Niyapenímáná urííríxíní. Ananíní murí xe ófí oneaimópoyínírí éfíxíní.

13 Segíyí pí pí seaikáríagí aí seyíné ení xíxewiámí míwipa éfíxíní. Segí wo sípí seaikáríagí nání xwíyíá umearípaxí enánáyí, yokwarímí wííríxíní. Ámínáo yokwarímí seaiínípa axípi e wííríxíní.

14 Apí apí nípíní nero aiwí anípaxí epaxípi, ayí rípíríní. Xixe díní síxí yinííríxíní. E neróná píráníní nawíní kumíxínípríá enagi nání seararíní.

15 Kiraiso seyíné píyíá seawíríní enagi nání omí wí pírfí míwíaiáki segí wíníyí tñní píráníní níkumíxíníro nweáfíxíní. Seyíné Kiraisoyá síyíkí imónigíá wíníyí tñní níkumíxíníro píráníní onweápoynírí fá seaumíríníyíné enagi nání seararíní. Íníná Goríxomí yayí wíayííríxíní.

16 Xwíyíá Kiraiso nání rínínípi seyíné aumaúmí inííríxíní. Segí soní tñní seaní tñní apí níríróná níréwapíníro íkwairí iníro yarígápipímí dání xwíyíá o nání rínínípi aumaúmí inííríxíní. Soní tñní seaní tñní apí níríróná manípání mírí “Goríxo e neaiínírfání?” níyaiwíro omí xwíoxí aí tñní nífá níseainírí yayí wííríxíní.

17 Pí pí seyíné nírirónáraní, pí pí nerónáraní, “Ámíná Jisasomí ínímí wuríníníwaénerfání?” níyaiwíro áamá xíoyáyí epaxípiní éfíxíní. E neróná “Kiraiso nene nání e neaiínírfání?” níyaiwíro ápo Goríxomí yayí wííríxíní.

Xiepiwami tñní xiagwowami tñní uríní náníríní.

18 Apíxíwayíné, segí oxowamí símanwíyóníní wurínííríxíní. Ámíná Jisaso tñní ikárinígííwayíné e epaxí enagi nání seararíní.

19 Oxoyíné segí apíxíwa nání díní sípí seaíwínígíní. Narírímí míwipa éfíxíní.

Niaíwíyo tñní xanowami tñní uríní náníríní.

20 Niaíwíyíné, segí inókiwa ápowa sekaxí pí pí searáná aríá yímígí wííríxíní. E neróná Ámínáo yayí winípaxípi yarínagíá nání seararíní.

21 Xanowayíné, segí niaíwíyo éwapíyí níwiríná míxíníní míyomíxípa éfíxíní. Segí niaíwíyí díní aníní rakiárínípríxínírí seararíní.

Bosowami tñní omíní wíiarígíáyo tñní uríní náníríní.

22 Xínáíwayíné níníní nimóníro omíní wíiarígíáyíné, segí bosowa pí pí searáná aríá níwíro xíxeni éfíxíní. Segí bosowayá sínwí anígíe dáníní e éfíxínírí míseararíní. Omíní yarígíáyí yapí nimóníro wíepísarígíápa mé “Ayá tñní oyaneyí.” níyaiwíro éfíxíní. Seyíné Ámínáomí wáyí wíiarígíáyíné enagi nání seararíní.

23 Omíní wíiarígíáyíné pí pí nerínáyí “Áamá náníní ríwíiarínwíní?” níyaiwíro úrapí yarígíáyí yarígíápa mé “Ámíná Jisaso nání ríwíiarínwíní?” níyaiwíro píráníní yarígíáyí yarígíápa seyíné ení e nero ayá tñní éfíxíní.

24 Seyíné níjíríní. Áamá wí maríáí, Ámíná Jisaso yayí níseaimorí Goríxo “Naní e níseaiimíáríní.” rárinípi seaiíníá enagi nání seararíní. Bosí seyíné wíiarígíá, ayí Ámíná Kiraiso enagi nání seararíní.

²⁵ Giyí giyí sipíni néra nurínáyí, Gorixo pirí numamoríná mímearó sipí ayí éfápi tñi xixeni pirí umamonfá enagi nání seararíñini.

4

¹ Bosoyíné, “None eni bosí anínamí wo tñwáonerfani?” niyaiwiro segí inókiwáníñí nimóniro omíñí seaiiarígíayo neñwípero píraníñí numerfá epaxípiñi tñi xixeni uméfríxini.

“Gorixomi rixíñí neauriyífríxini.” uríñí nániríni.

² Seyíné Gorixomi rixíñí nuriróná xaiwí niwakírfmíxinimáná nira úfríxini. E neróná dñí yaíkiá nimómáná mepa ero yayí wiwo éfríxini.

³ E neróná none nání eni rixíñí neauriyífríxini. None xwiyíá Kiraiso nání eníñá dání iními imónagípi —Xwiyíá api nioni gwí ñweañápiríni. Api ámayo woákfkí wianfáwá nání “Óf wimoí.” nuríro rixíñí neauriyífríxini.

⁴ “Nioni api nírífná síñání áwaní uríimígíni.” nimónaríñípi tñi xixeni uríimfá nání rixíñí neauriyífríxini.” seararíñini.

⁵ Seyíné ámá Jisasoyá siyikí mimónígíayí tñi niñwearóná dñí émf saímí nimómáná éfríxini. Íníná ayí tñi niñwearóná “Ayí Gorixo nání dñí mopaxíná rínarfani?” niyaiwiro wé róníñípiñi éfríxini.

⁶ Íníná xwiyíá nuriróná segí xwiyíá aiwayo saxí nimoróná awí yaríñpáníñí nimíxiro urífríxini. E neróná ámá seyíné yaríñí seafá ayí ayo “Api urípaxífríni.” niyaiwiro xixeni urípaxí imóníñípi tñi urípírfaríni.

Tikikaso tñi Onesimaso tñi nání uríñí nániríni.

⁷ Nioni nikárarígíá nipiñi Tikikaso —O negí níríxímeá dñí síxí uyiñwáoríni. Dñí uñwiráripaxí imóníñípiñi yaríñoríni. Ámináo nání wáf uraní nání gwí móníñwá woríni. O nibírí áwaní searínfáríni.

⁸ Ayí rípi nání uowárénaparíñini. O niseaimearí áwaní searáná seyíné “Porowamí wímeaaríñípi, ayí apírfani?” yaiwiro dñí wáf seaónírí enfá nání uowárénaparíñini.

⁹ Nioni Tikikasomí tñi Onesimasomí tñi —O eni negí níríxímeáyí imóníñí woríni. Dñí uñwiráripaxí neaiiaríñoríni. Negí dñí síxí uyiñwáoríni. Omí eni segí tñí e nání uowárénaparíñini. Awáú amípi none re neaimónaríñípi nání áwaní searípísíli.

“Ámá tiyíyayí seaiwárénaparíñoi.” uríñí nániríni.

¹⁰ Arisítakaso —O nioni tñi nawíní gwí ñweagwíloríni. O seyíné yayí seaiwárénaparíni. Mako —O Banabasomí xoayoríni. O eni yayí seaiwárénaparíni. O seyíné tñí e rémónapánáyí, o nání nioni xámí bí searíñá enagi nání yayí wífríxini.

¹¹ Jisaso —O yoí bí ámí Jasitasoyí wíriníñoríni. O eni yayí seaiwárénaparíni. Judayí nñni enagi aiwi Porone ámá wí eni Gorixomí dñí niwíkwíroríñípi dání oyá xwioxíyo ñweáfríxiniñi wáf rímearíñwápa axípi nero gwí móníñwáwa, ayí wáú woní awaríni. Rípi eni nioni dñí wáf nónígfáwaríni.

¹² Epapíraso —O segíyí woríni. Jisasi Kiraisoyá xináiníñí nimónírí omíñí wíiaríñí woríni. O eni yayí seaiwárénaparíni. O Gorixomí xwiyíá rírímí niwiríná símí níxeadípenírí seyíné nání aníñí miní rixíñí seauriyaríñíni. Seyíné yoí imóníro “Gorixo ámá xíoyá e éfríxiniñi wimónaríñípi, ayí apírfani?” yaiwiáríro éfríxiniñi rixíñí seauriyaríñíni.

13 O seyíné nání t́nǐ séríxímeá imónígǎ Reodisia ńweáyǐ nání t́nǐ séríxímeá imónígǎ Xiraporisi ńweáyǐ nání t́nǐ íkínǐńǐ sǐpǐ wiarǐńagǐ sǐńwǐ wǐnarǐńǎ ńagǐ nání seararǐńǐnǐ.

14 Ruko —O dokítǎ nene dǐńǐ sǐxǐ uyińwáorǐnǐ. O ńǐ yayǐ seaiwárenaparǐnǐ. Dimaso ńǐ yayǐ seaiwárenaparǐnǐ.

Poró yayǐ nǐwíowárǐńǎ urǐńǐpǐ nánǐńǐnǐ.

15 Seyíné segǐ séríxímeánǐńǐ imónígǎ Reodisia ńweáyo “Poró yayǐ seaiwárenapǐńǐ.” urǐpoyǐ. Nibaímǐ t́nǐ ámǎ Jisasoyǎ sǐyíkǐ imónígǎ íyǎ añiwámǐ awí eánarǐgǐáyo t́nǐ ńǐ “Poró yayǐ seaiwárenapǐńǐ.” urǐpoyǐ.

16 Seyíné payǐ nionǐ eaarǐńǎ rǐna segǐ awí eánǐgǐe dánǐ íǎ nǐroárǐmánǎ ámǐ Jisasoyǎ sǐyíkǐ imónígǎ Reodisia ńweagǐáyǐ ńǐ íǎ orópoyǐnǐrǐ wǐńǐxǐnǐ. Payǐ nionǐ ayǐ nánǐ eána seyíné ńǐ nurápǐro íǎ rórǐxǐnǐ.

17 Akipasomǐ re urǐńǐxǐnǐ, “Joxǐ Ámínáo t́nǐ ikárǐnǐńoxǐ ńagǐ nánǐ o e éńǐxǐnǐrǐ rǐńǐpeañǐpǐ nánǐ dǐńǐ nǐmorǐ xǐxenǐ nǐpǐnǐ yárǐńǐxǐnǐ.” urǐńǐxǐnǐ.

18 Poronǐ nǐwanǐńonǐ gǐ wé t́nǐ yoparǐ rǐpǐ yayǐ nǐseaiwárenapǐrǐ eaarǐńǐnǐ. Nionǐ nánǐ “O sǐnǐ gwǐ rǐńweanǐ?” nǐyáiwiro Gorǐxomǐ rǐxǐńǐ nurǐyǐńǐxǐnǐ. “Gorǐxo wǎ seawianǐwǐnǐgǐnǐ.” nǐmónarǐnǐ.

Payí Poro Tesaronaika ηweáyí nání xámí eaḡnaríní.

Payí rina Jisasoyá siyikí imónigá aní yoí Tesaronaika ηweagfáyí nání Poro xámí eaḡnaríní. Apí Masedonia piropenisíyo aní xwé bíríní. Poro émayí anímíní xwiyfá yayí winipaxí imóniḡpí wáf nurimerfná aní apimí uráná émayí obaxí Jisasomí dḡḡ níwíkwírorí aiwí Judayí e ηweáyí áríní wí dḡḡ wíkwíroḡfawixíní. Judayí Jisasomí dḡḡ níwíkwírófáyí émayí obaxí Poromí arfá wiarḡḡḡ níwíníro nání sípí dḡḡ níwíaiwiro omí míxí xfdowáráná Poro aní wí e nání éf nurí e dání Jisasoyá siyikí imónfá Tesaronaika ηweáyí arḡḡ rfa imóniḡoiní Timotio síḡwí oníwíniauíní uowárḡḡ o síḡwí níwínaumo níbirí Poro ríxa Koriniyo níremorí ηweaḡáná níwímeari repiyí níwirí yarḡḡ Tesaronaika ηweáyí wífápi nání áwaní uráná Poro payí rina eaḡnigíní (Wáf wurímeiarḡḡáwa 17:1-4).

¹ Poroní tḡnḡ Sairaso tḡnḡ Timotio tḡnḡ none Jisasoyá siyikí imónigá Tesaronaika ηweáyíné —Seyíné ápo Goríxo tḡnḡ Ámíná Jisasi Kiraiso tḡnḡ nawíní ikárínigfáyíneríní. Seyíné nání payí rina nearí mónaparíḡwíní. “Awaú wá seawianíri seyíné níwayírónóro ηweapíri nání seaiiri éisixíní.” neaimónaríní.

Tesaronaika ηweáyí xixení arfá wiro xfdíro egfá náníriní.

² None íníná seyíné nání Goríxomí yayí níwirane ríxḡḡ nuríranená seyíné nání ení seauriyarḡwáríní.

³ Seyíné Ámíná Jisasi Kiraisomí dḡḡ níwíkwíroríḡpimí dání nuxfdíroná rfwí nírfkwínírinḡḡ egfápi nání arfá mikeamopa erane omí dḡḡ síxí nuyiro nání anḡḡ míní egfápi nání ení arfá mikeamopa erane o ámí weapfwinḡíníriní wenḡḡ nerí ηweaarḡḡfápi nání ení arfá mikeamopa erane nerane mimáyo nítinírane nání ápo Goríxomí nuríranená ríxḡḡ seauriyarḡwáríní.

⁴ Negí nírxímeáyíné, Goríxo dḡḡ síxí níseayirí fá yiyamíximí seaiḡpí nání none níjfa imóniḡwíní.

⁵ Ayí rípi nání níjfa e imóniḡwíní. Xwiyfá yayí neainarḡpí wáf nísearémearfná maḡpá tḡnḡ xwiyfání mísearéwapiyḡwanigíní. “Xwiyfá apí nepa imóníní.” neaipmónarfná emímí ení eánḡḡ imóniḡḡ bí ení kwíyíḡpimí dání seaíwapiyḡwanigíní. None seyíné tḡnḡ níḡwearanená enwápi —Apí seyíné arírá oseaianeyíníriní enwápiríní. Apí nání seyíné níjfa imóniḡoi.

⁶ Seyíné none enwápi nání ení ikanḡḡ neairo Ámínáomí ikanḡḡ wiro egfáriní. E neróná xwiyfá yayí neainarḡpí xixení arfá níwiro níxfdíroná xeanḡḡ ayá wí seaímeáḡḡ aiwí yayí kwíyí síxí seamímóḡpí tḡnḡ níxída ugfáriní.

⁷ Seyíné e níxída nuróná ámá Kiraisomí dḡḡ wíkwíroarḡḡ Masedonia piropenisíyo ηweagfáyo tḡnḡ Gíríkí piropenisíyo ηweagfáyo tḡnḡ ayo níyoní síḡwepíḡ wíḡfáriní. Kiraisomí nuxfdíroná xeanḡḡ seaímeáḡḡ aiwí yayí tḡnḡ anḡḡ nuxfdírinḡpimí dání síḡwepíḡ wíḡfáriní.

⁸ Ayí rípi nání seararḡḡ. Xwiyfá seyíné Ámínáo nání níriḡa úfápi ámá rfaíwá níremeáḡa warḡḡfápánḡḡ níriḡa nurfná Masedonia piropenisíyo tḡnḡ Gíríkí piropenisíyo tḡnḡ apiaúmíní mírinḡḡnigíní. Aní níminí seyíné

Gorixomi dñj wíkwírófápi nán aríá wíarígfawixini. Ríxa aríá wífá enagi nán none ámi anj bimi nírémorfná seyfné nán bi tñni rípxf menini.

⁹ Ayf rípi nánirini. Ámá nñni none seyfné tñj e nán báná nñeamímñiro egfápi nán repiyf iniro seyfné Gorixo, nepa ñwáf dñj ñiyimñj tñj imónñomi uxídipfri nán ñikñimónimáná segf ñwáfapimi rfwf umogfápi nán repiyf iniro

¹⁰ seyfné Gorixomi xewaxo —O xwáripáyo dán owiápnñmeanri sñj wimñññorini. fwf ámá yarígfápi nán Gorixo wikf ríá ápiáwññj ñwónri rfwéná pirf umamonfapimi dán éf neamímñnarññorini. Ayf womanñ. Sa Jisasorini. O anñnamí dán weapññe nán seyfné xwayf nanri ñweaarígfápi nán repiyf iniro yarfná wímeaarññwá enagi nán none ámi bi tñni urípxf mimónñwini.

2

Poró Tesaronaika ñweáyf tñni ññwearfná enjpi nánirini.

¹ Gf nñrixímeáyfné, seyfné ññjárini. None seyfné tñj e ññseáimearfná wáf yopa ññseamearññññwanigini.

² Sini seyfné tñmñni ññsearémeapa nerñ anj Piripaiyo wáf emearfná apimi dánñyf xeanñj neaikárñro ríkríró neairo egfápi nán seyfné ríxa ññjárini. E neaikárñagfa aiwi e pñni ññwíarimi seyfné tñmñni ññbirfná ámá obaxf pñrípñrñ neaianñro yarññagfa aí Gorixo dñj sñxñ neamímófpimi dán masisfá bi ññneainñ xwiyfá yayf neainarññpi xixeni ññseara ññwanigini.

³ Ámá xwiyfá yayf neainarññpi dñj oíkwírópoyññri nurñranéná nepa mimónññpimi dán wí urarññwámani. Nñpíkwñni mimónññpi owikáraneññri wí urarññwámani. Yapf owíwapññyaneyññri urarññwámani.

⁴ E mepa nerane Gorixo “Porowa ññmñwíároarígfáwarñññ?” ññyairiñ xwiyfá yayf neainarññpi wáf urañwá nán dñj neañwíarñññ enagi nán xfo rñrñññriñ wimónññpi tñni xixeni axfpiñ urarññwámani. Ámá wí nene nán yayf owíñpoyññri urarññgápa none axfpi e wí murf Gorixo —Negf xwioxfyo adadf neairñño, ayf orñni. O none nán yayf owíññriñ negf rarññwápi ámáyo urarññwámani.

⁵ Seyfné ññjárini. None seyfné tñj e ññseáimearfná ríxññ remeanñ wí ññsearññwanigini. Rípi nán enñ Gorixo sopñññ neapaxf imónñni. fwf searápanñrane nán dñj inñni ññkwírómáná ññremeá xwiyfá bi ññsearññwanigini.

⁶ None Kiraisoyá wáf wurñmeiarññwáone imónññagwi nán anani oneañpoyññri searñpxf imónññagwi aí seyfnéñani, ámá wíñani, seáyi e oneamearñpoyññri wí enñ menñwanigini.

⁷ None seyfné tñni ññwearanéná ññpenñmáná awayini ññseairane apñxf sñni ññáiwf pfo tñññ xegf ññáiwfyo dñj ññwíarññri umearñññpa axfpi e seañwanigini.

⁸ None dñj sñxñ ññseayirane nán “Xwiyfá yayf neainarñññ Gorixo tñmñni imónññpi áwanñ ouraneyñ.” ññneaimónñññ dñj aríá ññkeamónñmáná seyfné nán aga íkññññ sñpi neairññagñ nán yoñ mayf ññmónñmi seyfné tñmñni emenñwanigini.

⁹ Gf nñrixímeáyfné, “Omñññ none seyfné tñni ññwearanéná anñññ minñ ríá tñññ enwápi nán sñni dñj seainarñni.” ññmónññni. Xwiyfá Gorixoyá yayf neainarññpi wáf ññsearññranéná aiwá none nanñ nán anñññ seaikáraneññriñ árfwññyirani, ikwáwññyirani, rfwf ññrñkwíññmáná omñññ wé tñni inññá agwáñni.

10 None Kiraisomi dñj wíkwíroarigfáyíné tñni niñwearanéná siyikwí mínijípiñi erane wé rónijípiñi erane xwiýfá mñeaxe kwímopaxí imónijípi erane enjwápi nání seyíné sopijí neapoxíyíñérini. Gorixo ení sopijí neapoxí imónini.

11 None xanowa wigí niaíwíyo píranijí umearigfápánijí axípi e seamearíñwápi nání seyíné nijjárini. Woxini woxini e niseameranéná wairírf seairane enj ríremíxí seairane dñj síxí seamímorane enjwáriní.

12 Seyíné ámá Gorixoyá —O ámá xíoyá xwioxíyo ñweapírfáyó seáyi e xfo imónijípi bí ouxímeáwiniñiní wéyo fá seaumírariñorini. Oyá ámá píranijí níxídiróná epaxípi seyíné apí tñni xixeni éfríxinírf apí apí e seañwanigini.

13 Rípi nání ení íníná Gorixomi yayí wiaríñwáriní. None níbirane xwiýfá Gorixoyápi yanj seaipáná seyíné xixeni arfá níneairóná xwiýfá ámáoneyá bíñijí arfá mñeainí xwiýfá nepaxijí imónijípiñijí arfá neaigfawixini. Xwiýfá apí —Apí Kiraisomi dñj wíkwírogfáyíné dñj seaimoarípiñini. Apí nepa xwiýfá oyápi enjagi nání arfá e neaigfawixini.

14 Gí nírixímeáyíné, ámá Kiraisi Jisaso tñni ikárinigfá, siyikí Gorixoyá Judia píropenisíyo imónigfáyó wímeanjpa seyíné ení ríxa seaímeanjñigini. Wigí Judayí xeanijí wikárigfápa seyíné ení segí gwí axíyí xeanijí seaikárigfawixini.

15 Gí Judayí wfá rókiamoagfáwami nípi kía níwagfásaná Áminá Jisasomi píkiro none ení míxí neaxídwáríro egfáyírfini. Ayí ámá Gorixo yayí winaríñyí rimóniñoi? Aga oweoi. Ámá níyoní símí tñni wiarigfáyírfini.

16 None xwiýfá émáyí arfá níwiro dñj wíkwíroáná Gorixo yeáyí uyimíxemeanfápi wáf murímepa oépoynírf píripírf neaianíro yarigfáyírfini. E neríñpimi dání wigí fwf pákí kí néra úfápi ríxa yurínowiarini. Ayínáni Gorixo ríxa wikí níwónírf ayo pírf umamoarini.

Poró ámi síñwí wíñimíñiní nání wimónijí nániní.

17 Gí nírixímeáyíné, none ayí yapí wí mimóniñwini. None segí tñj e dání míxí neaxídwáráná negípi ámi wí e bí onimíapi níñweámáná —Íná none síní símímanjyo síñwí míseanipa nerane aí dñj arfá wí míseaikeamonjwanigini. Ámi wí e negípi bí onimíapi níñweámáná ámi seyíné tñni onjweañeyinírf aga íkíñijí sípí níneairí e yaní nání símí xeadípeníñwanigini.

18 Awaú tñni Poroní tñni —Nioní ayí ná bíñí marfá. None segí tfámíni “Obaneyí.” neaimóníagi aí Seteno pírf nearakijñigini.

19 Ayí rípi nání segí tfámíni “Obaneyí.” neaimóniñigini. Gorixo none yayí neaimonífa nání imónigfáyí, ayí seyíné meníraní? Dñj nífá neainíñfa nání imónigfáyí, ayí seyíné meníraní? “Ná tiyí rímeáwini?” yaiwianíwá nání imónigfáyí, ayí seyíné meníraní? Jisaso ámi báná oyá síñwí aníñe dání none igigí bí mé seyíné wáf nísearíranéná nánijí enjwápi nání raníwáriní.

20 None seáyi e nímonírane dñj nífá neainíñfápi, ayí seyíné enjagi nání raríñini.

3

Timotio enj síxí oweámíñinírf uowárigfí nániní.

1-2 Ayínáni seyíné níseawárimí re nání níbiranéná amípi seaímeáfpi nání majfá nímogá núwasaná “Majfá oimónaneyí.” síní míneaimónípaxí neríñá re egwfisixini. “Yawawi Timotio, negí nírixímeáo —O Gorixoyá xwiýfá Kiraiso nání yayí neainaríñpi wáf wuríméinífa nání imóniñyírf woríñ. O anj

Atenisiyi rinihi ripimi yeawarana ayi ananirini.” niyaiwirai segi tami ni nuwarerapiraina Kiraisomi dihi wikwifofapi xaiwi fa xiripiri nani eni sixi seaeamixiri dihi sixi seamimori ewiniginiri uwarerapigwisixini.

³ Segiyi wo ai xeanihi seaimeai apimi dani ududi mwinipa oeniri Timotio api e ewiniginiri uwarerapigwisixini. E nerai ai enina dani Gorixo “Xeanihi api ayo xe wimeawiniginini.” yaiwiarinene imonihagwi nani sewanihiyine nijarini.

⁴ Xami seiyine tini sini nihearana “Riwena xeanihi nimeameanijo.” miharayipa renwaniginini? Api rixa niseaimeagai nani seiyine “Ripi apirani?” niyaiwiro rixa nijia imonihaji.

⁵ Ayinani Timotiomu uwarerapihaniginini. Rixa seiyine imonigapi nani “Sini majia oimominini.” minimonipaxi nerina o seiyine Kiraisomi dihi wikwifogapi sini piraniji rfa wikwifononiri mi seaomixina nani uwarerapihaniginini. “Amayo yapu wipiyarino —O oborini. O seiyine Kiraisomi pini owiaripoyiniri yapu seawapiyana none aniji minih enwapi anipa imoniginiri uwarerapihaniginini.” seararini.

Timotio Poromu yayu xwiyia uremeaji nanirini.

⁶ E agi aiwi agwi Timotio seiyine tami pini niseawiarimi nibiri xwiyia yayu yeainipaxipini awaniji yearemeainiginini. Seiyine sini Kiraisomi dihi wikwiforo xixe dihi sipi iniro yarihagfa shwi seanipi nani awaniji yearemeainiginini. None nani dihi nimorona wa seauri none seiyine nani “Shwi owinaneyi.” neaimonarijipa seiyine axipi Poromamu shwi owinaneyiniri ikinihi sipi seairi yarihagfa shwi seanipi nani eni awaniji yearemeainiginini.

⁷ Gi niximeayine, Timotio api awaniji yearemeai enagi nani dihi rfa neaxepaxi imonihipi tini xeanihipi tini api nipini neimeaarina dihi sipi mneai dihi sixi inihwaniginini. O re yearagi nani, “Kraisomi sini piraniji dihi wikwiforoini.” yearagi nani dihi sixi inihwaniginini.

⁸ Seiyine eni neanoro Aminao tini ikarinigapi xaiwi fa nixirironayy, none seayy nikarinirane hweapaxi enagi nani seararini.

⁹ Gorixomi seiyine nani yayu aniji minih niwirane ai yayu seiyine nani wipaxipi tini xixeni mimonihwini. Ayu pi nanini mariai, seiyine nani yayu niwiranena dihi nifa onimia neainarjihmani. Ayu wi neainarjih enagi nani rarini.

¹⁰ Segi smimani shwi niseaurane Kiraisomi aniji piraniji dihi wikwifopirfa nani sini mimonigapi osearwapiyaneyiniri aniji minih ikwawiyirani, arwiyirani, waunih rixih urarihwarini.

Poro Tesaronaika hweayu nani rixih wuriyih nanirini.

¹¹ Negi apo Gorixo tini Aminaa Jisaso tini awau none seiyine tih e banwa nani “Ami of neaimosisixini.” nimonarini.

¹² None seiyine nani dihi sipi nneairi arira seiarihwapa seiyine eni axipi xixe dihi sipi iniro arira ninironarini, winiyi nani dihi sipi niwiro arira niwironarini, ayu wi epirfa nani “Aminao e seaimixwiniginini.” nimonarini.

¹³ Aminaa Jisaso ama xfo xegi imonigayy tini ami niweapirina seiyine negi apo Gorixo shwi anije dani xwiyia mihaxekwimopaxi imoniro siyikwi minigayyine imoniro epirfa nani skk seomixwiniginini.

4

“Gorixo wimónaríjipini éfríxini.” uríjé nánirini.

¹ Gí níríxímeáyíné, nioní payí rina yoparípi nearíná Áminá Jisaso wáí nurímeífríxini nírí nearowárijé enagí nání ayá tñí nerí ení rírémíxí bí rípi oseaianeyí. Seyíné nemeróná Gorixo yayí winípaxípi epírfa nání searéwapíyinjwápi tñí ríxa xixení yaríjoi. E nero aí apimí nímúro ámi bí tñí oyaneyiníro éfríxini.

² Sekaxí riníjé Áminá Jisaso nearípeañone searéwapíyinjwápi nání seyíné níjfa imóníjagfa nání raríjini.

³ Gorixo seyíné e éfríxini wimónaríjipi ayí rípirini. Siyikwí mínigfáyíné imónífríxini. Ámá wí tñí íwí bí minípa éfríxini.

⁴ Meánigfáyíné ámi wí tñí íwí bí miní Gorixoyá síjwíyo dání siyikwí míníjé imóníjipi ero ámáyá síjwíyo dání weyí seamearípaxí imóníjipi ero nero xixení meánífríxini.

⁵ Émáýí —Ayí ámá Gorixo nání dñí mímóarígáyíriní. Ayí íwí inaníro nání mñí niníro símí xeadípenarígápa mepa éfríxini.

⁶ Segí séríxímeáníjé imónigfáyíyá apíxí tñí íwí oinaneyiníro yapí níwímearí níwero sípí míwikáripa éfríxini. Xámí seyíné tñí níjwearanéná áwaní searirane erír seairane enwápa xixení ámá íwí apí éfáyo Ámináo pírfí umamonfá enagí nání seararíjini.

⁷ Gorixo nene ámá wí tñí íwí inaníwá nání nioníyáyí imónífríxini wéyo fá neaumíríjimaní. Gí siyikwí mínigfáyí imónífríxini wéyo fá neaumíríjirini.

⁸ Ayínání rípi nání dñí mófríxini. Gíyí gíyí nioní seararíjapi ríwímíni nímamorínáyí, ayí ámáyoní ríwí mumoaríjoi. Ayí Gorixomí —O nene siyikwí míníjé imónaní nání xegí kwíyípi owainíni síxí neamímóaríjorini. Omí ríwí umoaríjoi.

⁹ Séríxímeá nání dñí sípí níseairí arír níwiríná epaxípi nání Gorixo xewanjoi ríxa seaíwapíyinjé enagí nání none aí wí ríwamíjé nearí searípaxí mimóníjwini.

¹⁰ Séríxímeá segí Masedonia píropeníyó ámi gími njweagfáyo nání ríxa dñí sípí níwiro arír wiaríjoi. Gí níríxímeáyíné, seyíné e yaríjagfa aí ámi bí rípi oépayiníri yaríjé oseaimíni. Seyíné dñí sípí e wiarígápi ámi xwé bí tñí nímogá úfríxini.

¹¹ Porowa xámí sekaxí nearígápa xixení píraníjé oimónaneyiníro éfríxini. Awayiní yapeníjwaéne oimónaneyiníri ero wí yarígápi marfáí, negí yaríjwápiní oainenaxídaneyiníri ero negí omíjé ení nírfkwínímáná oyaneyiníri ero éfríxini.

¹² E nerónáyí, níprí nánirani, yíníprí nánirani, díwí mikeamónípa ero ámá Gorixoyá mimónigfáyí re seaíwípaxípi ero, “Ayí wé róníjé imóníjipi yaríjoi.” seaíwípaxípi ero epírfa enagí nání seararíjini.

“Ámináo ámi weapáná pegfáyí wiápnímeapírfáriní.” uríjé nánirini.

¹³ Gí níríxímeáyíné, ámá re níyaiwirí, “Gí ámá píyí ro Gorixo síjé wímíxáná níwiápnímeanírfáriní.” níyaiwirí mikwímoarígáyí iwíéanarígápa seyíné ení axípi miwíéanípa éfríxini pírfáyí imónípírfápi nání xe majfá oimónípayiníri míneaimónarini.

¹⁴ Jisaso nípémáná ámi wiápnímeanírfáriní. E enípi nání nene ríxa “Neparini.” níyaiwirane dñí íkwíroníwini. Ayínání Jisaso ení apí re yaiwiaríjwápiní sopíjé woní, “Ámá Jisasomí dñí níwíkwíroríná pírfáyo

Gorixoxe gégí tñí e nání o tñí nawíní nimeámi unfáriní.” yaiwiarñwápimi sopñí woní.

¹⁵ Ripí ranípi, ayí Ámináo rñípiríní. O ámi báná nene siní sñí ñweañwaéne omí wímeaani nání pegíáyo xámi umeañwámani.

¹⁶ Íná aññami dání apí bi eñí tñí rñíri aññajíyo xiráónñí imónñóyá maní rñíri pékákí Gorixoyá rñíri yaríná Ámináo xewanñño aññami dání weapñífaríní. Aññami dání weapáná áamá xíomi dñí wíkwírogíá ríxa pegíáyí xámi sñí nero wiápnimeapñífaríní.

¹⁷ Ríxa nñwiápnimeámáná eñáná siní sñí ñweañwaéne ení Ámináomi añí pñíyo wímeani nání ayí tñí nawíní agwípi tñí e nání neayoaánapñífaríní.

¹⁸ Ayínání segíyí wí wigí áamá péáná xwíyíá apí nuríro mñí ikñwí umírrírxíní.

5

“Ámináo biníáyí nání sñwí tñí ñweáwanígní.” urñí náníriní.

¹ Gí nñríxímeáyíné, Ámináo weapñíáyí nání seyíné ríxa aríá wigíá eñagi nání ríwamñí bi nearí áwaní searípaxí mimóníní.

² Ripí nání seyíné ríxa nñjía imónñagíá nání rarñíní. “Áamá árñwíyimi íwí meaarígníyí ríná bipñíréo?” mñyiwípa yaríná barígnípa Ámináo ení axípi “Ríná binírrñenño?” mñyiwípa eñáná binífaríní. Apí nání seyíné ríxa nñjía imónñagí nání rarñíní.

³ Ayí re raríná, “Ríxa nñwayírónrí ñweañwíní. Amípi wí nání wáyí neainípaxí mimóníní.” raríná siní mé rímwá inípaxí ríá tñí wímeañfaríní. Rññí apíxíwa niaíwí xíraníróná nawínání winarñípa axípi wímeááná apimi wí urakínípníá meníní.

⁴ Gí nñríxímeáyíné, seyíné sía yinñímíní memearígníyíné eñagi nání Ámináo nñweapñí nñseaimearíná áamá íwí xaurápnímíní wímeááná sñí píkínarígníyí yapí píkínípaxí mimónígníyínériní.

⁵ Nñyínéni wíá ónarñímíní nembro ikwáwíyíná yarígníyíné imónñagíá nání seararñíní. Nene sía yinñímíní nembrane árñwíyimi yarñwaénemani.

⁶ Ayínání Jisasomi dñí mñwíkwírogíáyí sía o weapñíáyí nání sñwí maní maiwí sá wearígnípa mepa éwanígní. Sñwí tñí nñweañweane pñreáníwanígní.

⁷ Ayí rñpi nání seararñíní. Áamá sá wearígníyí árñwíyimi wearígnífaríní. Áamá inígní xwapí nññro papíkí yarígníyí árñwíyimi nññro papíkí yarígnífaríní.

⁸ E nerí aí nene ikwáwíyíná emearñwaéne imónñagwí nání pñreáníwanígní. Áamá mñxí inaníro nání ikñnarígnípa nene axípi Gorixomi dñí wíkwírorane dñí sñxí uyirane yarñwápi soríá mñxí nání yínarígnípánñí yínírane “Gorixoxe yeáyí neayimíxemeañfaríní.” nñyiwírane ikwímoarñwápi aríxí mñxí nání dñkínarígnípánñí dñkínírane éwanígní.

⁹ Gorixoxe gégí wíkwí ríá ápiáwññí wearñípi wímeáwññínrí neaiwíarññemani. Negí Áminá Jisasi Kiraiso neainípními dání yeáyí uyimíxemeáimígnínrí neaiwíarññeneríní.

¹⁰ Nene siní ñweañáná nñweapñínrani, pñwámi eñáná nñweapñínrani, xí tñí nawíní ñweañwá nání neapññígní.

11 Ayínáni xixe miñf ikñwí miriniro sƣkƣkí omixiniro éřixini. “Seyné rixa e inarigfápi siní niga úřixini.” seararñini.

“Apí apí éřixini.” nura uñfpi nánirini.

12 Gí nřixímeáyiné, bi řipi éřixiniri yariñf oseaimini. Segf arirá seaiñiro nání anñf miní yarigfáyf —Ayf Ámináooyá dñfyo dání seamenwearo searéwapiyiro epřri nání imónigfáyřini. Ayo seyné wéyo umepřri nání éřixini.

13 Ámá ayf sañf searapaniro yariñagfa nání dñf sixf uyiro wé ikwianwfyo ñwiráro éřixini. Sérixímeá tñi xepixepá mironf nawini nimóniro ñweářixini.

14 Gí nřixímeáyiné, bi řipi eni éřixiniri yariñf oseaimini. Segf ámá řwí sřwfa yigfáyo yumixiro ayá igigf yarigfáyo dñf sixf umímoro i wegfáyo arirá wirow éřixini. Ámá ñyoni nurřřná simeaxdf mřwí wigf dñf tñi “E oyaneyi.” ñyairřná e éřixiniri sñwí winřřixini.

15 Ámá sipí seaikarřayo seyné eni přř numamoro sipí mřwikarřpa éřixini. Pí pí seaikararřagfa aí “Negf winyo arřge nerřná nañf wianřřwini?” ñyairwiro e wianiro nání éřixini. Ámá ñyoni aí e wianiro nání éřixini.

16-17 Íníná dñf niřa seainřwinigini. Íníná Gorixomi řixiñf urřřixini.

18 Pí pí seaímeááná Gorixomi yayf wřřixini. Kiraisi Jisaso tñi nawini ikariniřfáyiné Gorixo e éřixiniri wimónarñagi nání rarñini.

19 Seyné kwyf Gorixoyá yariñpimi přřpřř mřwipa nero

20 apimi dání xwřfá wřa rókiamoarigfápi paimimř mřwipa éřixini.

21 E mepa nero aí wřa ñsearókiamorřná “Xwřfá řipi Gorixo řřámni imóniřpi rarñini.” searányf, přřniřf přa ñmeaxdfmáná nañf imóniřpini xaiřf řa xiriro

22 sipí imóniřpi ñřpini řwř umoro éřixini.

23 Gorixo —O ámá ñwayironiro ñweapřri nání mřkř ikiñorini. “O seyné siyikwř minñf nimóniga nuro yóf imóniřřri nání seaimixřwinigini.” nimónarini. “Áminá Jisasi Kiraiso báná seyné xwřfá seaxekwřmopaxř mimónipa epřřa nání Gorixo segf dñfřpini marřař, warápi eni searřkiemeáwinigini.” nimónarini.

24 Nionřyáyf imónřřixiniri wéyo řa seaurarño —O ámá wikwiarñipaxř imóniñorini. O xixeni apí apí e seaiinřarini.

25 Gí nřixímeáyiné, none nání eni řixiñf neaurřřřixini.

26 Sérixímeá gřyf gřyo yayf ñwirřná yayf óř weánřřixini.

27 Ámináo arřa eñe dání sekaxř řipi osearimini, “Payř řřna ñmearřná sérixímeá ñyoni řa urowieméřixini.”

28 “Negf Áminá Jisasi Kiraiso wá seawianřwinigini.” nimónarini.

Payí Poro Tesaronaika ηweáyí nání r'wíyo eañnaríni.

Payí rina Jisasoyá siyikí imónigá aní yoí Tesaronaika ηweagfáyí nání Poro r'wíyo eañnaríni. Ayí payí Poro xámí nearí wiowárinína nimearo íá n'roro aiwí siní dñí xewwíni n'goro “Jisaso añnamí dání r'xa weapiníni.” niyaiwiro wáyí nero ηweañaná áamá wí Poromí apí nání urémeáagfa o s'fá Jisaso añnamí dání weapiníni tñíná imóniníni nání píraníni uréwapiyimíni payí ámí rina eañnigíni.

¹ Poroní tñni Sairaso tñni Timotio tñni none Jisasoyá siyikí imónigá Tesaronaika ηweáyíne —Seyíne negí ápo Gorixo tñni Áminá Jisasi Kiraiso tñni nawíni ikárinigíni. Seyíne nání payí rina nearí mónaparíni.

² Ápo Gorixo tñni Áminá Jisasi Kiraiso tñni awaú wá seawianíni seyíne niwayíroníni ηweapíni nání seaiiri éisixíni.

“Seyíne nání Gorixomí yayí wiaríni.” uríni nánini.

³ Negí n'rixímeáyíne, seyíne Jisasomí dñí niwikwíroróná dñí m'imíxeá ámí xwapí ayá wí tñni niwikwíroa uro xixe dñí sipí niníro arírá inarigíni wí p'ni m'wiarí siní ámí b' tñni b' tñni néra uro yaríni nání none kiki'fá ηweapaxí mimóníni. Sa seyíne nání Gorixomí yayí wipaxí imóníni. “E neranéná ayí xixeni imóníni yaríni.” neaimónaríni.

⁴ Seyíne e yaríni nání siyikí Gorixoyáyo wáf nurímeranéná seyíne nání m'ixí re seameak'naríni, “Xeaníni wiká'ro r'k'k'író wiká'ro wiaríni aí xwámám' niwiro siní Jisasomí dñí niwikwíroa waríni.” uraríni.

Gorixo ámayo píri numamoríni eníni nánini.

⁵ Seyíne e yaríni dání r'pí w'fá neaónini. Gorixo ámayo mí ómóm'xímí niwirí wigí egíni tñni xixeni wiiníni nání dñí n'goranéná “Apán'fani?” yaiwipaxíni. Ayínání seyíne oyá xwioxíyo ηweáwaníni yaríni xeaníni seaikáriníni nání o seyíne nání re ráriníni, “Ayí ananí nioní tñni e ηweapaxíni.” ráriníni. Apí seyíne yaríni dání w'fá neaónini.

⁶ Ai Gorixo áamá xeaníni seaikáriníni píri numamoríni xeaníni axípi wíaná “Ayí xixeni imóníni r'fá yaríni?” yaiwianíni.

⁷ Xeaníni seaikáriníni píri niwiaikímorí kiki'fá seyíne seaníni none neaníni yaríni n'wianéná “Ayí ení xixeni imóníni r'fá yaríni?” yaiwianíni. Áminá Jisaso s'jání piaumíni niníni xegí añnají ení eánigíni tñni añnamí dání niweapíni r'fá ápiáwí xwé aip'naníni yaríni tñni xixeni e eníni.

⁸ E neríni áamá Gorixo nání dñí m'imopa ero xwíy'fá negí Áminá Jisaso nání yayí neainaríni m'ixí'fá aríkw'kw' ero yaríni píri umaoníni.

⁹ Ámá ayo wigí egíni nání xwí'fá niwikíxerí píri numamoríni seáyí e x'fo xegí ení eáníni dání imóníni “Xe s'niwí onaníni.” niyaiwí xegí s'f'ni tñni e dání aníni wieawáriníni.

¹⁰ Negí Ámináo áamá x'foyáyí imóníni niwianíni wiiníni dání seáyí e umíeyoaro dñí wikwíroarigíni n'ni m'ni s'f'ni weániro oépoyníni añnamí dání niweapíni píri e umamoníni. Seyíne m'f'kone repíni

enwápi dñj níkwíroro nání íná seyíné eni ayí tñi nawíni omi seáyi e umepíríáriní.

Poro Goríxomi ríxíñj wuríyíñjpi nánirini.

¹¹ Ámínáomi seyíné seáyi e umepíríá enagí nání íníná seyíné nání Goríxomi ríxíñj seauríyaríñwáriní. Goríxo e imóníírixinírí wéyo fá seauríyáñjpi tñi xixení ayo seaimíxíwínigínírí seauríyaríñwáriní. Nañj imóníñjpi oyaneyínírí seaimónaríñjpi nípíní tñi Jisasomi dñj níwíkwíroro nání wíníyo sañj urápaneyínírí seaimónaríñjpi tñi apiaú tñi xixení epíríá nání xegí enj eáníñjpi tñi seaimíxíwínigínírí seauríyaríñwáriní.

¹² E neríñjípimí dání seyíné omí seáyi e umíeyoaro xío eni seyíné seáyi e seamíeyoarí inípríá nání Goríxomi seyíné nání e seauríyaríñwáriní. O tñi Ámíná Jisasi Kiraiso tñi wá seawianígí enagí nání xixe seáyi e míeyoánípríáriní.

2

Xwíyíá xórórí yaríño nání uríñj nánirini.

¹ Gí nírixímeáyíné, xwíyíá re ríníñjpi, “Negí Ámíná Jisasi Kiraiso ámi weapáná nene o tñi nawíni awí eánaníwáriní.” ríníñjpi nání rípi éríxínírí yaríñj oseaimíní.

² Kwíyí bimi dániraní, xwíyíá ámá yanj wiowáríá bimi dániraní, payí “Porowa nearo wárenapígíápiríní.” rarígíá bimi dániraní, ayá nísearemorí re ríníñánáyí, “Síá Ámínáo weapíníáyí ríxa imóníñjriní.” ríníñánáyí, síní mé dñj úpiríxá níseapeyírí ududí míseainípaní.

³ Ámá wo aí pípimí dání yapí oneaíwápíyínírí síñwí míwínípa éríxíní. Xámí ámá obaxí Goríxomi manj xowiaíkímí wiro ámá xwíyíá xórórí yaríño piaumímí inírí nemáná enáná ayí ríwíyo síá ayí imóníníá enagí nání raríñíní. Ámá xwíyíá xórórí yaríño Goríxo wanínímíxíníoríní.

⁴ Goríxomi aníñj símí tñi wiaríñoríní. Pí pí ñwíá ámá nímixíro menweaarígíápirání, pí pí kwíyí ámá dñj unwírárarígíápirání, páimímí nímerí xewaníño ayo seáyi e míeyoáníníáriní. E neríná añj Goríxo nání rídíyowá yarígíwámí nípáwírí ámá obaxí síñwí anígíe dání éf níñweámáná xewaníño re uríníníáriní, “Níwaníñoní Goríxoníríní.” uríníníáriní.

⁵ Xámí nioní síní seyíné tñi níñwearíná apí nání searíñápi síní dñj míseainaríniraní?

⁶ Ámá o Goríxo xe piaumímí iníwínigínírí ipímoáríñíná imóníníe nání agwí síní omí bí wakírímíxíní. Omí wakírímíxíñjpi nání seyíné níjíáriní.

⁷ Obo ámá obaxí manj Goríxoyápi xórórí oépoynírí ínímí dání ríxa níwíwápíya waríñagí aí omí wakírímíxaríñjpi Goríxo emí mamóníe nání níwakírímíxa uníáriní.

⁸ Xíomí wakírímíxaríñjpi Goríxo níyoámáná enáná xwíyíá oyápi xórórí yaríño síní ínímí mímoní ríxa síñání piaumímí iníníáriní. Omí Ámíná Jisaso níweapírí sogwíníñj píripírí neríñjípimí dání samíñj níwímíxírí xegí madíñjpi tñi píkiníáriní.

⁹ Xwíyíá xórórí yaríño ríxa síñání nímonírí níñwearíná Seteno xewaníñoyá enj síxí eáníñjípimí dání enj síxí weámíxíníá enagí nání o ámáyi “O Goríxoríani?” oniaiwípoyínírí yapí níwiepísíríná emímí ayá wí erí ámá ayá ríwamónípaxípi erí eníáriní.

10 E neríná áamá anínaníro yarigítáyo xegí uyínií neríñí bî bimi dání yapí wíwapíyíáná xewaníño e oniaiwípoyínirî yaríñípi tîni xixeni wiai-wipíríárîni. Ayí re mîwimóní, “Goríxo yeáyí neayimíxemeaníá nání xwíyíá Jisaso nání nepaxíñí imóníñípi aríá owianeyí.” mîwimóní ríwí umogítá enagí nání xwíyíá xórórí yaríño yapí wíwapíyipaxírîni.

11 Ayí ríwí umogítá enagí nání Goríxo dîñí xejwí omópoyínirî wimíxaríná xwíyíá xórórí yaríño pí pí yapí wíwapíyinítápi aríá nîwiro ayá síwí uróagi “Neparîni.” yaiwipíríárîni.

12 Áamá xwíyíá Jisaso nání nepaxíñí imóníñípi dîñí mîkwíró wigí sípí imóníñípi yaníro nání dîñí níá winíñíyo Goríxo xwíyíá umeáríníá nání dîñí xejwí omópoyínirî wimíxinítápi.

“Searéwapíyíñwápi xaiwí íá xírírîxîni.” uríñí nánîrîni.

13 Negí nîríxímeáyíné, Áminá Jisasi Kiraiso wá seawianíñíyíné, seyíné nání kikiíá ñweapaxí mimóníñwîni. Sa seyíné nání íníná Goríxomi yayíni wipaxí imóníñwîni. Goríxo xegí kwíyípimi dání síyikwí mínigítáyí oimónípoyínirî seaimíxirî seyíné xwíyíá nepaxíñí imóníñípimi dîñí íkwíro yarigítápi dání yeáyí uyimíxemeámíánîrî eníná dání íá yíyamíximí seainí enagí nání omí yayíni wipaxí imóníñwîni.

14 Goríxo seyíné api imóníñíxîni xwíyíá yayí neainaríñí nene wá searíñwápi dání wéyo íá nîseaumírîríná negí Áminá Jisasi Kiraiso níknîrî seáyí e imóníñípa seyíné enî bî e imóníñíxîni wéyo íá seaumírîñíni.

15 Ayínáni negí nîríxímeáyíné, ení síxí nínîro xwíyíá rîréwapí gí inaríñwá maníyo dání searéwapíyíñwápirani, payíyo dání searéwapíyíñwápirani, xaiwí íá níxîra úríxîni.

16-17 Negí ápo Goríxo —O wá nîneawianîrî íníná ení síxí ímíxinaníwá nání neaimíxirî ayá nînearímíxiríñípimi dání awiaxí xío neainítápi nání weníñí nerî ñweaníwá nání neaimíxirî enorîni. O tîni negí Áminá Jisasi Kiraiso tîni awaú ení síxí seaimíxirî seyíné pí pí xwíyíá naní imóníñípi rîro pí pí naní imóníñípi ero epíríá nání seaimíxirî éisixîni.

3

“Goríxomi rîxíñí neauríyíñíni.” uríñí nánîrîni.

1 Negí nîríxímeáyíné, payí rîna yoparípi nearíná rîpi osearímîni. Xwíyíá Ámináo nání wá rînearíñwápi yaní niwéa nuri seyíné egítápa amí amí yayí tîni aríá wipírî nání Goríxomi rîxíñí neauríyíñíni.

2 O áamá nîpíkwîni mimóníñípi ero sípí ero yarigítáyí xeaníñí neaikáraníro yarigítápi dání éfí oneamínîrî enî rîxíñí neauríyípoyí. Áamá nîni omí dîñí mîwíkwíroarí gítáyí enagí nání raríñîni.

3 Negí Áminá Jisaso áamá ikwiárîñípaxípi yaríño enagí nání none re neaimónarîni, “O ení síxí seaeámíxirî sípí imóníño —O, ayí oborîni. O xwíríá seaikíxenígîni éfí seamínîrî enítápi.” neaimónarîni.

4 Ámináo dîñíyo dání seyíné nání re nîyaiwirane dîñí síñá neaeánarîni, “Sekaxí none uríñwápi wí pîni mîwiárí agwí xixeni xídiro ríwíyo enî xixeni níxída uro epíríárîni.” nîyaiwirane dîñí síñá neaeánarîni.

5 Seyíné “Goríxo nepa wá neawianaríñoríani?” nîyaiwiróná nîjítá amí bî tîni imóníro Kiraisomi sípí wíáná ení síxí nínîrî xwámámí wiíñípa ero epíríá nání Ámináo yayíwí seaméwîngîni.

“Aiwá nípírí nání omiñf éfríxini.” uríñf nánirini.

⁶ Negf níríxímeáyíné, Áminá Jisasi Kiraiso nearowárinone enagwi nání sekaxí rípi osearimíni. Séríxímeá giyf giyf riréwapígf inaríñwá none searéwapíyíñwápi míxídf míyuniþa nerí kikiá yarínáyí, ayf tñí gwiaumí minípaní.

⁷ Ayf rípi nání sekaxí api seararíñini. Pípi xídpaxíyíné marfái, none seyíné tñí niñwearanéná siñwepígf seaiwapíyíñwápipi xídpaxíyíné enagi nání seyíné nijfárini. None wí nípíreánirí mé memenwanigíni.

⁸ None aiwá wí siwiá mísearapaníñwanigíni. Aníñf míseaikárípa éwanigínirí áríwíyínarani, ikwáwíyínarani, ríwí níríkwínímáná nigwí omiñf ríá tñí aníñf miní neríñfípimi dání bf nerane niñwanigíni.

⁹ “Aiwá anípa mínearapaníþaxawa imóníñagífa nání e egfawixini.” ríseaimónarini? Oweoi, seyíné siñwepígf seaiwapíyíñwápipi xídfírxinirí e enwanigíni.

¹⁰ Seyíné nijfárini. None siní seyíné tñí niñwearanéná sekaxí re searayíñwanigíni, “Ámá ‘Omiñf mepa oemini.’ wimónarígfáyo aiwá míni míwípa éfríxini.” searayíñwanigíni.

¹¹ “Poró pí nání rífa e neararini?” míyaiwípaní. Segíyf wí nání xwíyfá re rínaríñagí arfá niwirane nání raríñwíni, “Wí omiñf mé siñwí niyáþírómf nemeróná xwíyfá mímáyfóní néra waríñoi.” rínaríñagí arfá niwirane nání seararíñwíni.

¹² Nene Áminá Jisasi Kiraiso tñí nawíni ikáríniñwaéne enagi nání wíyíné e yarígfáyíné sekaxí nísearirane ení ríremíxí rípi oseaianeyí, “Píráníñf niyuniþí niñweámáná segí omiñf éfápimi dání nímíro nífríxini.”

¹³ Negf níríxímeáyíné, segf wíniyf nání ení ríremíxí e níseairí aí naní yarígfáyíné segf yarígfápí nání aníñf níseainirí pñí míwiárípaní.

¹⁴ Segíyf wí none seararíñwápi “Arfá míwípa oyaneyí.” wimónarígfáyo siñwí mí niwómíxíro “Ayf Poró nearíñfípí arfá míwíarígfáyírfáni?” niyaiwíro ayá winíwíniñgínirí ayf tñí gwiaumí minípaní.

¹⁵ E nero aí “Ayf nene tñí símísf eainíñwáyírfáni?” míyaiwí ségwáó sípí yaríná “Gf gwíáorfáni?” niyaiwíro díñf pírániñf omonirí ikwairírf níwiríná urarígfápa urífríxini.

Yayf níwiowárífná uríñf nánirini.

¹⁶ Ámináo —O ámá níwayíróniro ñweapírfípi nání mfkí ikinorini. O pí pí seaiímeáagi aí níwayíróniro ñweapírfí nání seaimíxíwíniñgíni.

¹⁷ Poroní níwaníñoní gf wé tñí yoparf rípi nearí yayf seaiwárenaparíñini. Nioní payf nearfná yoparf sírfwí e api eáníñagi níwíniþfná “Poró eañírfáni?” yaiwíþíri nání e eearíñarini.

¹⁸ “Áminá Jisasi Kiraiso niyínení wá seawianíwíniñgíni.” nímonarini.

Payí Poro Timotio nání xámi eañnaríní.

Payí rina Timotio nání Poro xámi eañnaríní. Timotio Esia piropenísíyo dánoríní. Xano émayí wo aiwí xínáí Judayí wíríní. Poro émayí añañmíní xwiýá yayí winipaxí imóniñpí wáí nurimeríná nioní tñí nawíní wáí riméwiniginí rípeañoríní (Wáí wurimeiarígfáwa 16:1-3). Poro tñí nawíní ami ami neméfisáná xwiogwí waú wo Epesasiyo niñwearí uréwapíyine dání “Ríxa wí e nání oumíní.” niwimóniríná Timotiomí “Joxí sñí re niñwearí Jisasoyá síyikí imónígfáyo umenñeárixíní.” nurárimí nurí añí wí e dání pñí niwiárimí niñbiríná sekaxí uríñapí tñí xixeni éwiniginí rí payí rina nearí o tñí e nání mónapíñiginí.

¹ Poroní —Nioní Kiraisí Jisasoyá wáí wurimeiaríñá woniríní. Goríxo — O niñwearí nene yeáyí neayimixemeaaríñoríní. O tñí Kiraisí Jisaso —O nene neairiménapíná nání dñí níkwímorí ñweañwáoríní. O tñí awaú Poro wáí yeurimeiní nání imóníwíniginí rí nírfpeagíñoríní.

² Nioní payí rina Timotioxí —Joxí nioní wáí rimearíñapimí dání Kiraisomí dñí wíkwíroní enagí nání gí piaxí rimearíñá woxíníñí imóniñoxiríní. Joxí nání payí rina nearí mónaparíñíní. “Ápo Goríxo tñí negí Ámíná Kiraisí Jisaso tñí awaú wá ríwianíri ayá rírimíxíri joxí niñwayíroní ñwearí nání siiri éisixíní.” nimónaríní.

“Xwiýá wigí dñí tñí nipímorí rarígfáyo wiaíkírixíní.” uríñí nániríní.

³ Nioní Epesasiyo pñí niwiárimí Masedonia piropenísíyo nání umíníri neríná ríñápa ámí axípi orírimíní. Joxí Epesasiyo niñwearí ámá xwiýá Jisaso nání nepaxíñpí nimusíroro xegí bí uréwapíyarígfáyo pírfí niñwiaíkímorí “Apí e muréwapíyipaní.” ureí.

⁴ “Píyíñí ikayíwí ríñíñpimí tñí aríowa eníná dání wigí niaíwí nemeága nuro yoí wírgíñpimí tñí apiaúmí manaxídípaní.” ureí. Apimí nanaxídírínáyí, Goríxo “Nioní dñí níñkwíroríñpimí dání gí imónígfáyo numeíríxíní.” yaiwíñpí tñí xixeni mé wigí dñí tñí nipímorí síwíání ríñwanarígfá enagí nání raríñíní.

⁵ Ayí wigí wíníyo nání nepa dñí sípí winíná nání “Sekaxí e urírixíní.” ríraríñíní. Ámá ayí apí xixeni níxídírínáyí, dñí ínímí bí níkwírómáná mírí ero dñí níyaikirorí “Nepa Goríxo wimónaríñpí ríña yaríñwíní?” níyaiwiríná esísí bí míní ero Jisasomí dñí níwíkwíroríná sírírowiárfí mepa ero epaxíriní. Apí apí neríñpimí dání wigí wíníyo nání dñí sípí winíná enagí nání e urírixíní.

⁶ Ayí rípi nání ríraríñíní. Ámá wa apí apimí pñí niwiáriro nání ríxa xaxá nero araríxíníñí raríñoi.

⁷ Awa wigí dñíyo dání nipímorí rarígfápi nání majíá nero re níyaiwiníro rarígfápi, “Níjía mimóníñwí reñwíní? Bíkwíyo e e ríñíñpí, ayí apí apí nání ríníní.” rarígfápi nání ení majíá nero aí ñwí ikaxí eáníñpí nání negí wíyo uréwapíyaní nání oimónaneyíníro yaiwinarígfáwaríní.

Nwí ikaxí eáníñpí nání uríñí nániríní.

⁸ Yawawí níjfaríní. Nwí ikaxí eáníñpí, ayí nañí imóníní. E nimóníñagí aí Goríxo ñwí ikaxí ríñpí ayí ámá wigí dñí tñí nipímorí rarígfápi sopíñí onírixíní ríñímaní.

⁹ Gorixo e érixini wimóniŋpi tñi xixeni nerfna ayf re yaiwipfrafói, “Nwf ikaxf riniŋyáf amá wé rónigfáyf nánimani. Ayf amá xwiyfá xowiaikímí yariyfáyf tñi uníf yariyfáyf tñi nánirini. Amá Gorixomi rfwf rfwámni mamoarigfáyf tñi fwf yariyfáyf tñi nánirini. Amá Gorixomi paimimf wiarigfáyf tñi arfki imónigfáyf tñi nánirini. Xaniyaúmi pikiarigfáyf tñi pikiyómí yariyfáyf tñi nánirini.

¹⁰ Amá apixf wí tñi fwf inarigfáyf tñi oxí waúnirani, apixf wípaúnirani, onarigfáyf tñi amá pikiomeaarigfáyf tñi yapf rariyfáyf tñi ‘Sfŋa romi dani rirariŋini.’ nurimáná ná m-yariyfáyf tñi ayf nñi nánirini. Nwf ikaxyf, ayf xwiyfá nanf imóniŋfyo pí pí wiaikiarigfáyf nani eni riniŋi.” yaiwipfrafói.

¹¹ Xwiyfá api, ayf xwiyfá seáyi e imóniŋf, nene yayf neainariŋfpi tñi xixeni imónini. Api Gorixo —O amá nñi yayf umepaxf imóniŋorini. O xwiyfá nioni dñf nñiŋwírari wáf nurimeiwiniŋiniri nrípeañfpi nani rariŋini.

Poró xfomi wá wianifpi nani yayf wif naniŋini.

¹² Negf Amína Kiraisi Jisasomi yayf wiarini. O “Poró dñf uŋwírariŋpaxorani?” niniawiri xwiyfá oyápi wáf urimeiwiniŋiniri nñirípearf enf sixf neámixiŋf enagi nani omi yayf wiarini.

¹³ Xami nioni omi ikayfwf umeariri amá xfoyá siyikf imónigfáyo xeaniŋf rfa tñf wikariri arfki númi nurf anif mif xif wiaxfdirf yagáoni aiwi nioni omi dñf m-wikwíropa nerf nani majfá nikarini e yariŋagi nani o ayá nñirimixiri api e niŋfiri.

¹⁴ Nioni sipi imóniŋf e yagáoni aiwi negf Amína Kiraisi Jisaso wá xwapf ayá wí n-wianifagi amá xfo tñi nawini nikariniŋfna dñf wikwírorf dñf sixf uyirf yariyfápi nioni eni axfpi nímeaniniŋini.

¹⁵ Xwiyfá “Kiraisi Jisaso amá fwf yariŋwaéne yeáyf neayimixemeanf nani xwfá tfo nani bñfiriŋini.” riniŋfpi dñf ŋwírariŋpaxfiriŋini. Amá nñi arfá niwiro “Neparini.” yaiwipaxfiriŋini. Nineneni fwf yariŋwaéne aiwi ayf yariyfápi tñi xixeni mé seáyi e imóniŋfpi yagáoni, ayf nionirini.

¹⁶ Nioni e imóniŋáoni aí Jisasi Kiraiso amá xfo nani re owiaiwípoyniri, “O apaxf mé píf mumamó amá wigf fwf yariyfápi rfwfmni umamopfiri nani xwayf niwiniŋf kikiŋa ŋweaariniŋorani?” owiaiwípoyniri nioni ayá nñirimixiri yeáyf niyimixemeanfiriŋini. Kiraiso e nerifpimi dani amá rfwfyo dñf niwíkwírorf dñf niyimif tgfá imóniprfáyf nani nioni, fwf xwapf yagáoni siŋwepif niŋfiriŋini.

¹⁷ Ayf nani Gorixo, añnamini mif ináyf anif minf imóniŋo —O wí míf yariŋorini. Amá siŋwf winiŋpaxf mimóniŋorini. Ná woni oni ŋwfá nepaxiŋf imóniŋo, ayf orini. Omi anif inina seáyi e umfeyoarane yayf umerane nera úwaniniŋini.

“Xami ririŋwápi nani dñf n-morí xopirarf wírixini.” urif naniŋini.

¹⁸ Timotioxi, gf íwoxiniŋf imóniŋoxi, agwf payf rina nearf “Joxi érixiniŋini.” rirariŋapi, ayf xwiyfá xami joxi rfwfyo erfápi nani Gorixoyá dñfyo dani wfá nírókiamorina ririŋwápi tñi xixeni axfpi rirariŋini. Xwiyfá apimi dani dñf sixf niniŋf xopirarf wírixiniŋini.

¹⁹ E nerf dñf wikwíroariŋwápi xaiwf ía xiriŋf dñf niyaikirori “Nepa nanf rfa yariŋiniŋini?” niyaiwifna esif bi minariŋfpi siŋwf ainenaxfdirf érixiniŋini. Amá wa “Joxi e érixiniŋini.” rirariŋapi rfwfmniŋf nímamoro

mepa neróná sɪnɪ Jisasomɪ dɪŋɪ mɪwɪkwɪró ewé sɪŋáyo sɪxɪ núrori xwɪrɪá ikɪxenarɪŋɪpa axɪpɪ e inɪgɪfawixɪnɪ.

²⁰ Ayɪ wau rɪwaurɪnɪ. Xaimeniaso tɪnɪ Arekɪsadao tɪnɪ awaurɪnɪ. Awau “Gorɪxomɪ ikayɪwɪ umearɪpaxowawimanɪ.” oyaiwinɪpiyɪnɪrɪ Seteno xe xeanɪŋɪ owikárɪnɪrɪ mɪnɪ winɪárɪnɪ.

2

“Ámá nɪnɪ nánɪ Gorɪxomɪ rɪxɪŋɪ wurɪyɪrɪxɪnɪ.” urɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

¹ Ámá Jisasoyá sɪyɪkɪ imónɪgɪáyɪ e éfɪrɪxɪnɪrɪ rɪrɪmɪyɪ seáyɪ e imónɪŋɪpɪ, ayɪ rɪpɪrɪnɪ. Ámá nɪnɪ nánɪ Gorɪxomɪ rɪxɪŋɪ wurɪyɪro yarɪŋɪ wɪro yayɪ wɪro éfɪrɪxɪnɪ.

² Dɪŋɪ wɪkwɪroarɪŋwaéne pɪyɪfá werane kɪkɪfá ŋwearane yanɪwá nánɪ Gorɪxo negɪ mɪxɪ ináyɪyo tɪnɪ gapɪmanɪ neamenɪweaarɪgɪfá gɪyɪ gɪyo tɪnɪ wigɪ dɪŋɪ píránɪŋɪ owimɪxɪnɪrɪ rɪxɪŋɪ wurɪyɪrɪxɪnɪ. Nene “Gorɪxomɪ nɪxɪfɪro nánɪ píránɪŋɪ e rɪfa yarɪŋoɪ?” neaiawipaxɪ imónɪŋɪpɪ erane ámáyo yadɪmɪŋɪ imónɪŋɪpɪ wirane yanɪwá nánɪ rɪxɪŋɪ wurɪyɪrɪxɪnɪ.

³ Ámá e nerónáyɪ, Gorɪxoyá sɪŋwɪyo dánɪ nanɪ ero apánɪ imónɪŋɪpɪ ero yarɪŋagɪfá nánɪ “Rɪxɪŋɪ wurɪyɪrɪxɪnɪ.” rarɪŋɪnɪ. O nene yeáyɪ neayimɪxemeaarɪŋorɪnɪ.

⁴ Ámá nɪnɪ xwɪyɪfá mɪkɪ nepaxɪŋɪ imónɪŋɪpɪmɪ mí nómiɪxɪro dɪŋɪ omópoyɪnɪrɪ wimónarɪŋorɪnɪ. Apimɪ mí ómɪxáná yeáyɪ uyimɪxemeámɪánɪrɪ nánɪ wimónarɪŋorɪnɪ.

⁵ Nene nɪjɪfárɪnɪ. Nwɪfá nepa imónɪŋɪpɪ, ayɪ ná wonɪ Gorɪxorɪnɪ. O tɪnɪ xɪfomɪ sɪpɪ wikárarɪŋwaéne tɪnɪ nánɪ wáwuŋɪ imónɪŋo, ayɪ enɪ ná wonɪ Kiraisɪ Jisasorɪnɪ.

⁶ O Gorɪxo íná e éwɪnɪgɪnɪrɪ wimónɪŋɪnɪ imónáná ámá nɪnenenɪ negɪ fɪwɪ yarɪŋwápɪ gwɪnɪŋɪ neaikweawárɪmɪánɪrɪ neapeɪŋɪnɪgɪnɪ. Xɪo nɪneapeɪrɪŋɪpɪmɪ dánɪ sɪwá rénɪŋɪ neaɪŋɪrɪnɪ. Gorɪxo ámá nɪyonɪ yeáyɪ uyimɪxemeámɪánɪrɪ nánɪ wimónarɪŋorɪnɪ.

⁷ Nionɪ Kiraiso e neaiɪŋɪpɪ nánɪ wá nurɪmeiarɪgɪfá wo nimónɪrɪ áwanɪ nurɪmeíwɪnɪgɪnɪrɪ Gorɪxo nɪnɪrɪpearɪ —Aga yapɪ bɪ mɪrarɪŋɪnɪ. Nepánɪ rarɪŋɪnɪ. Gorɪxo nɪnɪrɪpearɪ émáyɪ manɪ nionɪyáyo dánɪ xwɪyɪfá nepaxɪŋɪ imónɪŋɪpɪ arɪfá nɪro dɪŋɪ wɪkwɪrɪoro epɪrɪfá nánɪ uréwapɪyimɪfáonɪ imónɪmɪ nánɪ nimɪxɪŋɪrɪnɪ.

⁸ Ayɪnánɪ ge ge Jisasoyá sɪyɪkɪ imónɪgɪáyɪ Gorɪxomɪ yayɪ owianeyɪnɪro awɪ neánɪróná “Oxowa omɪ rɪxɪŋɪ urɪfɪrɪxɪnɪ.” nimónarɪnɪ. Ayɪ “Oxɪ sɪyɪkwɪ mínɪpa nemáná wigɪ wɪnɪyo wɪkɪ mɪwónɪpa ero xɪxewiámɪ mɪrɪnɪpa ero yarɪgɪfáwa wé seáyɪ e nɪmɪfeyoaro fəapá nemáná rɪxɪŋɪ urɪfɪrɪxɪnɪ.” nimónarɪnɪ.

Apɪxɪwa epaxɪpɪ nánɪ urɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

⁹ Apɪxɪwa enɪ ámá Gorɪxomɪ yayɪ owianeyɪnɪro awɪ eánarɪgɪfə nánɪ nɪbɪróná píránɪŋɪ nɪteánɪro aikɪyɪ xɪxenɪ wigɪ yɪnɪpaxɪpɪ nɪyɪnɪmɪ bɪfɪrɪxɪnɪ. Ámá weyɪ onearɪpoyɪnɪrɪ dɪfá okɪyɪfá ero nɪgwɪ okɪyɪfá inɪro rapɪrapɪ nɪgwɪ xwé roŋɪyɪ yɪnɪro mé

¹⁰ apɪxɪ “Niaíwɪ Gorɪxoyáíwanexɪnɪ.” rɪnarɪgɪfɪwa epaxɪpɪ wigɪ ámáyo arɪrɪ nɪwirɪŋɪpɪmɪ dánɪ okɪyɪfánɪŋɪ inɪfɪrɪxɪnɪ.

¹¹ Apɪxɪwa oxowa uréwapɪyarɪnɪ xwɪyɪfá mɪrɪ ínɪmɪ nɪwurɪnɪro arɪfá wɪfɪrɪxɪnɪ.

12 Apixíwa xe oxowami seáyí e n̄wimóniro ouréwapiyípoyniri winariñámani. “Íwa xwiyá m̄r̄f̄ ero oxowami mañf̄ arf̄a wiro éf̄rixini.” nimónarini.

13 Ayf̄ ripi n̄ani rariñini. Enina Gorixo áma nimixirina xami imixiño, oxí Adamomi nimiximána r̄w̄f̄yo apixí Ipimi imixiñf̄rini.

14 Ayf̄ ripi n̄ani eni rariñini. Obo yapf̄ wíwapiyiño, ayf̄ Adamomimani. Ipimi yapf̄ wíwapiyiána í xwiyá Gorixo uriñpi wiaikiñf̄ enagf̄ n̄ani “Apixíwa xwiyá m̄r̄f̄ ero oxowami mañf̄ arf̄a wiro éf̄rixini.” rariñini.

15 Nioni e n̄r̄r̄i aí apixíwa Gorixomi diñf̄ n̄w̄kw̄r̄oá uro ámayo diñf̄ sipí n̄wia uro siyikw̄ m̄niñf̄ imóniro n̄iteániri ero nerónayf̄, niaíw̄f̄ x̄r̄arigf̄apimi d̄ani er̄f̄kiemeánip̄f̄árini.

3

Siyikf̄ Jisasoyá imónigf̄áyo wipenweagf̄áwa n̄anirini.

1 Xwiyá re riniñpi diñf̄ ñwiraripaxf̄ imóniñp̄irini. “Áma Gorixoyá siyikf̄ imóniñf̄ bimf̄” go go “Oumenweám̄ni.” n̄yaiwir̄n̄ayf̄, “Nioni apf̄ e oem̄ni.” wimónariñp̄i, ayf̄ awiaxf̄rini.

2 Ayinani Gorixoyá siyikf̄ imóniñf̄yf̄ bimf̄ wipenweañf̄ go go ripi ripi imónif̄winigini. Xwiyá mumeáripaxf̄ imónif̄winigini. Apixí ná wini meáwinigini. Diñf̄ n̄p̄ikw̄ini mimóniñf̄ n̄ani m̄k̄k̄ayó nañf̄ n̄anini k̄k̄ayówinigini. Diñf̄ nañf̄ n̄imori ámayá siñw̄f̄yo d̄ani wé róniñf̄ imóniñp̄irini éwinigini. Wé íkwianw̄f̄yo uñwiraripaxf̄ imónif̄winigini. Áma wímeána nipemeám̄ nuri aiwá m̄irañf̄ wíwinigini. Winiyo uréwapiyipaxf̄ imónif̄winigini.

3 Inigf̄ n̄n̄r̄f̄ná papikf̄ yarigf̄apf̄ n̄ani m̄iñf̄ minipa éwinigini. Wáw̄niñf̄ nimóniri apaxf̄ mé m̄x̄f̄ mimónipa er̄ awayini wir̄ éwinigini. M̄x̄f̄ nípea memepa éwinigini. “Nigw̄f̄ b̄i aí m̄n̄imúropa oeni.” yaiwiarigf̄apf̄ wí diñf̄ f̄a m̄max̄ipa éwinigini.

4 Xegf̄ s̄w̄f̄ niaíw̄f̄ píraniñf̄ méwinigini. E nerf̄ná niaíw̄yf̄ xanoyá mañf̄ arf̄a wiro wéyo umero éf̄rixiniri éwinigini.

5 Áma majf̄a neri xegf̄ s̄w̄f̄ niaíw̄f̄ píraniñf̄ mumeapa nerf̄n̄ayf̄, “Gorixoyá siyikf̄ imónigf̄áyf̄ bimf̄ anani píraniñf̄ umenweapaxf̄rini.” riseaimónarini? Oweof̄, e nerf̄n̄ayf̄, píraniñf̄ mumenweapaxf̄ enagf̄ n̄ani rariñini.

6 Jisasomi sini aí diñf̄ n̄w̄kw̄rori n̄x̄f̄d̄irina negf̄ neaipenweañf̄ wo oimóniri siñw̄f̄ m̄winipa éf̄rixini. O e nimóniri n̄ani w̄arí imónarf̄ná obo seáyí e seáyí e nimóniri n̄aniñf̄ neániri xwiyá meáriniñp̄a o eni xwiyá meáriniñp̄irini n̄ani rariñini.

7 Áma wí xegf̄ yof̄ rana diñf̄ Jisasoyá siyikf̄ imónigf̄áyf̄néyáyo d̄anini marf̄a, sipf̄áyf̄ya diñf̄yo d̄ani eni “Nañorini.” yaiwiarigf̄o, o seaipenweáwinigini. Diñf̄ e m̄w̄iaiwiarigf̄o enánayf̄, áma wí n̄wiáp̄n̄imearo o ayá wimopaxf̄ en̄p̄i n̄ani rana awí oboya ñwirariniñp̄irini n̄ani rariñini.

Jisasoyá siyikf̄ imónigf̄áyo seáyf̄ wiiarigf̄áyf̄ n̄anirini.

8 Áma go go “Jisasoyá siyikf̄ imónigf̄áyo seáyf̄ wiiarini w̄on̄i oimónim̄ni.” n̄wimónir̄n̄ayf̄, diñf̄ f̄a x̄r̄iño imónif̄winigini. Nañf̄ r̄iri sipí r̄iri mepa éwinigini. Inigf̄ papikf̄ yarigf̄apf̄ n̄ani m̄iñf̄ minipa éwinigini. “Amipí wí m̄n̄imúropa oeni.” n̄yaiwir̄f̄ uráp̄im̄n̄iri mepa éwinigini.

9 Apí apí mepa nerí xwíyá eníná dání yumfí imóníñfí Goríxo wá ókímíxíñfí nání síní ududfí míwinfí “Aga nepa ríá ríníñfí?” nìyáiwírí xáíwí fí xíríwíníñfí.

10 Jisasoyá síyíkí imóníñwaéne seáyí neaiipaxfí imóníñfí worfanírí xámí iwamfó iwamfó wíwapíyíríxíñfí. E nerfná ríxa mímíwíaró nerí wí xwíyá mumeáríxíñfí imóníñfí néra waríñagí nìwínírónyáf, xe e oimónírí síñwí wínííxíñfí.

11 Apíxíwa ení dñfí fí xírígíáyí imónííxíñfí. Mímáyfó míropa ero dñfí nípíkwiní mimóníñfí nání míkíkayó nanfí náníñfí kíkayoro éfíxíñfí. Pí pí nerfná ámá dñfí ñwiráríxíñfí éfíxíñfí.

12 Jisasoyá síyíkí imónígíáyíné seáyí seaiiarígíáwa apíxí ná wíñí meáfíxíñfí. Wígí síwí niaíwí píraníñfí méfíxíñfí.

13 Ayfí rípi nání “Seáyí seaiiarígíáwa apí apí éfíxíñfí.” raríñfí. Jisasoyá síyíkí imónígíáyó seáyí wíiarígíá gíyí gíyí píraníñfí nìwíirónáyí, ayo wé íkwianwíyo ñwiráríxíñfí enagí nání raríñfí. Kíraisí Jisasomí dñfí wíkwíroarígíápí nání wíyo áwanfí nurífná ení ígígí mé ananí uríxíñfí imóníxíñfí enagí nání raríñfí.

“Joxí ámá Goríxoyáyí epaxípi nání níjía oimónírí eaaríñfí.” uríñfí náníñfí.

14 Nioní xwíyá rípi ríwamíñfí neáa nurfná “Ríxa ríná nìbírí símeámígíñfí.” nìyáiwírí dñfí síkwímoníñfí.

15 E nerí aiwí nioní míbíxíñfí nimónánáyí, joxí níjía re imónírí nání payfí rína eaaríñfí. Ámá Goríxoyá gwí imónígíárí —Arí ámá Goríxo, dñfí mfkfí íkíñoyá síyíkí imónígíáyíñfí. Íkfá xwíyá xáíwííñfí nimóníro xwíyá nepaxíñfí imóníñfí pímí sopíñfí warígíáyíñfí. Ayfí Goríxo e éfíxíñfí wimónaríñfí tñfí xíxení nerfná epaxípi nání joxí níjía imónírí nání eaaríñfí.

16 Aga neparíñfí. Xwíyá nene dñfí íkwíroaríñwápi, Goríxo wá mókímíxípa enáná síní níjía mimónípa enwápi —“Apí aga seáyí émí imóníñfí pírfaní?” nìyáiwírí raríñwápiñfí. Ayínání seanfí níríranéná rípi raríñwápiñfí, “O síñání ámá imónírí kwíyípi ‘O aga wé róníñoríñfí.’ owíaiwípoynírí neaíwapíyírí enoríñfí. Aníñajowa síñwí wíñaxíñfí xwíyá o nání ríñfíñfí anfí nímíñfí ríñfíñfí enoríñfí. Ámá xwíyá tíyo ñweagíáyí dñfí wíkwíroro Goríxo aníñamí nání wírfaníñfí enoríñfí.” raríñwápiñfí.

Ámá Jisasomí ríwí número kwíyí xegfí bímí xíñfíñfí náníñfí.

4

1 Kwíyí Goríxoyápi ríxa áwanfí re rémíxamoníñfí, “Sfá yoparfí tñfíñfí ámá wí Jisasomí síní dñfí míwíkwíró ríwí númeroñfí re epírfíñfí. Kwíyí ámí xegfí bímí —Apí ámá yapfí wíwapíyaríñfíñfí. Apímí xíñfí ámá kwíyí apímí dání uréwapíyarígíáyí rarígíápí arfá wíro imfóyo dání éwapínarígíápí arfá wíro epírfíñfí.” Goríxoyá kwíyípi áwanfí e rémíxamoníñfí.

2 Apímí dání uréwapíyarígíáyí yapfí owíwapíyaneyíñfí yarígíápímí dání wíwapíyarígíáríñfí. Wígí dñfípi fíwí ayá wí yarígíápímí dání ríxaxí óríñagí nání fíwí nero aí “Ayfí fíwí ríá yaríñfíñfí?” nìyáiwírí esísfí bí minarígíáríñfí.

3 Ayfí “Apíxí míméánípaní.” ríro “Aiwá apí ñwíáríñfí. Míñfípaní.” ríro yarígíáyíñfí. E nerí aí nene xfómí dñfí nìwíkwírorane xwíyá nepaxíñfí imóníñfí nání dñfí moaríñwaéne Goríxo aiwá apí apí nání yayfí nímíáná nífíxíñfí imíxíñfíñfí.

4 Ayf rípi nání raríñini. Amípi Goríxo imíxíñíyí níní naníñini. Wí ríwíminí mamopaxí mimónini. Nene Goríxomi yayí níwirane nípaxíni imóniñagi nání raríñini.

5 Goríxoyá síñwíyo dání aiwá nípiní ananí nípaxí imóniñagi nání raríñini. Ayf xewaníño amípi níní iwamfó nimíxíríná “Nípiní naníñini.” ríñípimi dání nípaxí imónirí nene níníranéná apí nání yayí wiaríñwápimi dání nípaxí imónirí enagi nání raríñini.

“Ríríxímeáyo uréwapíyirí Goríxomi píraníñí xídíríá nání iwamfó éwapíñirí éíríxíni.” uríñí nániríni.

6 Xwíyíá apí joxí yegí níríxímeáyo nuréwapíyirínáyí, surímá wí mé áamá Kiraisí Jisasoyá xínáiwáníñí nimónirí omíñí xíxeni níwiiríná yarígfápa axípi e erfáriní. Joxí e neríná aiwá níníñípimi dání ení síxí éanaríñwápa axípiñíñí joxí xwíyíá nene dñí wíkwíroaríñwápi —Apí xwíyíá píraníñí reñwípeníñí joxí níxída waríñpírini. Nepaxíñí imóniñpírini. Apimí dání ení síxí éaníríárini.

7 E nerí aí píyíñí ikayíwípi —Apí sa xwíá tíyo dánípirini. Niaíwí dñí mímogfápiantí rípxípirini. Apimí dñí bí míkwró aríkwíkwí níwiéra nurí áamá Goríxomi xíxeni níxídíríná yarígfápi tñí xíxeni erfá nání áamá nífá yaníro nání iwamfó éwapíñarígfápa axípiñíñí iwamfó éwapíñíríxíni.

8 Ayf rípi nání “Áamá Goríxomi xíxeni níxídíríná yarígfápi tñí xíxeni erfá nání iwamfó éwapíñíríxíni.” ríraríñini. Wará rírowá oneaiiní nání iwamfó níréwapíñiríñípi, apimí dání naní onímíapi neaiipaxíriní. E nerí aí Goríxomi xíxeni xídaníwá nání iwamfó níréwapíñiríñípi, apimí dání naní ayá wí neaiipaxíriní. Agwí ríná síní xwíá tíyo níñwearanénáraní, ríwíyo añínamí níñwearanénáraní, naní neaiipaxí enagi nání raríñini.

9 Xwíyíá apí, ayf dñí ñwiráripaxí imóniñpírini. Áamá arfá níwirí xídípaxípirini.

10 Ayf ríwíyo añínamí níñwearanénáraní, síní xwíá tíyo níñwearanénáraní, Goríxomi xíxeni xídaníwá nání iwamfó níréwapíñiríñípi dání naní neaiíwínígínirí agwí ríná ríwí nírkwínímáná aníñí miní yaríñwáriní. Nene Ñwíá dñí noní imóniño —O áamá níyoní yeáyí uyimíxemeámánirí enorini. Xífomi dñí wíkwíroaríñwaéne añípaxí yeáyí neayimíxemeaaríñorini. “O nene e neaiiníárini.” níyaiwirane dñí níkwímorane nání aníñí miní yaríñwáriní.

11 Xwíyíá apí nípiní sekaxí uríri uréwapíyirí éíríxíni.

“Díxí neríñípimi dání síñwepígfí wíríxíni.” uríñí nániríni.

12 Joxí síní áamá ríá míríñoxi aí xe peayí onanípoyínirí síñwí mívínípaní. Joxí wé íkwianwíyo ríñwiráripírí nání Jisasomí dñí wíkwíroarígfáyí epaxí imóniñpírí nání síñwepígfí wíríxíni. Jíwaníñoxi níra nuríñípimi dání síñwepígfí wirí nemeíná píraníñí neríñípimi dání síñwepígfí wirí wíníyo dñí sípi níwiríñípimi dání síñwepígfí wirí dñí ñwiráripaxípi neríñípimi dání síñwepígfí wirí íkwíránáníñí nimónirí neríñípimi dání síñwepígfí wirí éíríxíni.

13 Nioní bímfáé nání weníñí nerí níñwearíná Goríxomi yayí umeaníro nání awí éanarígfé dání xwíyíá Goríxoyápi fá nuroimáná apimí dání uréwapíyirí ení rírémíxí wirí éíríxíni.

14 Xámi Jisasoyá síyíkfí imónígfáyo wípenweagfáwa joxí erfápi nání Goríxoyá dñíyo dání wíá rókiamoro wé seáyí e síkwíáríro éaná Goríxo xegí kwíyípi dání e epaxí oimónirí dñí síxí símonípi dñí yaíkiá mímpoaní.

¹⁵ Xwiyá “Joxi e éirixini. E éirixini.” rirarijapi nipi ni xixeni wé oroáriminiri éirixini. Ámá giyí giyí siñwí niraniróná joxi xwiyá nioni “E éirixini.” rirarijapi nerí wé niroa warijagi ranipíra nani e éirixini.

¹⁶ Jiwanijoxi yarijipi nani siñwí ainenaxdirí uréwapiyarijipi nani eni siñwí ainenaxdirí éirixini. Kikíá bi mñweá aríki e yayíríxini. Ayí rípi nánirini. Joxi e nerí ná jiwanijoxi eríkiemeánirí dixí manj aríá siarígáyo eríkiemearí eríá enagi nani rarijini.

5

“Ámáyo píranijí owimiximniri nuriríná dixíyo urarijipa uríirixini.” urijí nánirini.

¹ Áminápia wími píranijí owimiximniri nerí ná xwamiání tñi muripani. Dixí ápowami nipi urarijipa uríirixini. Íwí síkñowami píranijí owimiximniri nerí ná dixí rígwáowami urarijipa nipi uríirixini.

² Apianjipiamí nuriríná dixí rinókiwami urarijipa uríirixini. Apiyáiwami nuriríná íkwiráf winánijí nimónirí rínapíwami urarijipa uríirixini.

Apixí aníwa nani urijipi nánirini.

³ Apixí aní wí úmayí imónijagi niwiniríná wéyo uméirixini.

⁴ E rirarijagi aí apixí aní gí gí niaíwí tñí imóniriraní, íwiárfawéyí tñí imóniriraní, enánáyí, ayí epírá seáyí e imónijipi rípirini. Wigí imónigáyo wéyo umepíra nani éwapíirixini. Wigí xaniyaú umegípa wiwanijyí eni ríxa xwé niwiaroríná axípi umepíra nani éwapíirixini. E nerónáyí, Goríxo yayí winarijipi yarijagí nani rarijini.

⁵ Apixí aní aga úmayí imónijí gí gí Goríxo arírá oninirí dñj wíkwímoaririni. E nerí ná áríwiyimiraní, ikwáwiyiraní, omí ríxñj uríri yaríj wíri yaríjirini.

⁶ E nerí aí apixí aní gí gí “Pí eníjo?” niyaiwirí mñj winarijipini “Oemini.” niwimónirínáyí, siní siñj nimónirí niñwearí aí aga penjínijí imónini.

⁷ Apixí aníwayá niaíwíyí tñi íwiárfawéyí tñi píranijí numero xwiyá murípaxí imónirixiniri nioni rirarijapi sekaxí nura úirixini.

⁸ Ayí rípi nani “Nioni rirarijapi sekaxí nura úirixini.” rirarijini. Ámá go go xegí imónijíyo mumepa nerí ná Jisasomi dñj wíkwíroarijipi ríwí rírwámíni nimamori sípí ámá dñj míwíkwíroarígáyí yarígápimi nimúrorí aga sípí imónijipi yarini. E nerí aí go go xanípiaúmi mumepa nerí ná ayí aga anípaxí sípí imónijipi yarini.

⁹ Apixí aní wí siní xwiogwí 60 mímúropa enána íkwí Jisasoja síyikí imónigáyíné apixí aníwami arírá wianíwaníro nani wigí yoí ñwiráragíánami mñwiráripa éirixini. E nerí aí í oxí ná womini píranijí meánagi enagi winiri

¹⁰ “Sanj píranijí nearáparijirini.” rarijagí aríá wirí “Xegí niaíwí píranijí meagíirini.” rarijagí aríá wirí ámá anj mídánjyo aiwá míranj yagí imónijagi winiri ámá Goríxoyáyo arírá niwiríná síyikwípnijí nimónimáná arírá wiagí imónijagi winiri ámá wí dñj ríá uxearijagi niwiniríná seáyí wiagí imónijagi winiri pí pí nanj imónijipi “Oemini.” niyaiwirí dñj wíkwíroagi imónijagi winiri nerínáyí, íyá yoí anani íkwínamí ñwiráririxini.

11 E nerí aí apixí aní siní apianípia mimónípa egííwayá yoí mñwírárípa éirixini. Ayí rípi nání raríñini. Apixí aní siní apianípia mimónígííwa “Ámí oxí wo tñni oinaiyi.” wimónáná siní Kiraiso nání dñí mamóníñí nero “Ámí womí omeánímíni.” wimónaríñí enagi nání raríñini.

12 Íwa e nerónáyí, oyá símímaníyo dáníñí re rárígtápi, “Ámí oxí míméání sa Kiraiso tñni níkaríniríná apániríni.” rárígtápi ríwímíni mamoarígtá enagi nání xwíyíá meáríngííwa imónarígtáríni.

13 Rípi ení yarígtá enagi nání raríñini. Omíñí bí mé kikiíá néra waníro nání néwapíga nuro aí nepa kikiíá bí yarígtámani. Aní iwá iwámí nemeróná xwíyíá mímáyó roro wíarí níremoro xwíyíá répiroro neróná xwíyíá píraníñí nírpaxí mimóníñípi rarígtáríni.

14 Ayínání “Apixí aní siní apianípia mimónígííwa re éirixini.” nímonaríni. “Ámí oxí nímeáníro níáíwí níxíríro uméirixini.” nímonaríni. Íwa e neróná ámá Jisasomí dñí míwíkwíró nene nání wíktí neaóníñíyí wo íwa apíni yaríñagíá níwíniríná “Íwa sípí yaríñoi.” níarpaxí wí imóníníámani.

15 E nerí aí apixí aní wíwa Setenomí xídipírí nání ríxa Jisasomí píni níwíarímí wígtímí warígtá enagi nání raríñini.

16 Apixí Kiraisomí dñí wíkwíroarígtá gíyí gíyí wígtí apixí aní enánáyí, Jisasoyá síyíktí imónígtáyo aníñí wíkarípíríxínirí wíwaníñíyí íwamí píraníñí número arírá wíríxini. Ayí Jisasoyá síyíktí imónígtáyí apixí aní úmayí imónígtáwamí arírá wíprífa nání raríñini.

Jisasoyá síyíktí imónígtáyo wípenweagíáwa nániríni.

17 Jisasoyá síyíktí imónígtáyo wípenweagíá numenwearíná naní nero píraníñí yarígtáwa yayí owinínirí aiwáraní, nígwíraní, míni wíarígtápi “Bíáu míni wípaxowaríani?” níyaiwíro wé íkwíañwíyo ñwíráríírxini. Wípenweagíá xwíyíá Goríxoyápímí dání ení rírémíxí wíro uréwapíyíro yaníro nání aníñí míní yarígtáwa nání ayí anírpaxíríni.

18 Bíkwíyo dání xwíyíá rípiáú níriní eáníñagi nání raríñini, “Búrímákaú wítípi exwexwímí oenírí xwíríñwí xapíxapí nosaxa pwaríná bí mínípa oenírí maní gwí míkíríwípaní.” níriní eánírí “Nígwí omíñí yarígtáyí wígtí omíñí egíápi nání nígwí meapaxíríni.” níriní eánírí enagi nání wípenweagíáyí re yaiwíríxínirí raríñini, “Neaipenweagíáwamí yayí owinínirí míni wíaríñwápi bíáu míni wípaxowaríani?” yaiwíríxínirí raríñini.

19 Ámá ná woní níwíápínímearí Jisasoyá síyíktí imónígtáyo wípenweaní womí xwíyíá nuxekwímorí “Sípí yaríni.” ríránáyí, aríá míwípaní. E nerí aí síñwí wínaróáyí waúraní, waú woraní, enánáyí, ayí ananí aríá wíríxini.

20 Wípenweagíá aríktí íwí yarígtáyo Jisasoyá síyíktí imónígtá níyíyá síñwí anígté dání míxí uríírxini. Wa ení wáyí nero axípi mepa epírífa nání “Níyíyá síñwí anígté dání uríírxini.” ríraríñini.

21 E nerí aí níoní Goríxoyá síñwí tñí e dání tñni Kiraisí Jisasoyá síñwí tñí e dání tñni aníñají xó íá yíyamíxímí eníyíyá síñwí tñí e dání tñni xwíyíá joxí mírímúropaxí imóníñí rípi orírímíni. Joxí níoní wípenweagíáwa nání ríraríñápi neríná wí nání “Ámá níoníyáyíríani?” níyaiwírí níyíñwírónírí mepa éirixini. Wí díxíyoní símí símí e nímerí mepa éirixini. Xíxeni wígtí yarígtápi tñni wíírxini.

22 Joxí ámá wo ayá tñni nímearí Jisasoyá síyíktí imónígtáyo wípenweaní wo imóníwíníñínirí níwímíxírí wé seáyí e míwíkwíarípaní. Apaxí mé

wipenweanġ wo oimóniri wimixáná fwi ayġ yarġgápi rixġmeanġiniri rarġinġ. Joxi fwi bi mé ikwiráfnaxġinġ imónwġnġiniri rarġinġ.

²³ Timotioxi, íníná aga simixġ agwġyo siayarġipġ nanġ sinġ nánġ aga iniġgnġ minġpa nerġ marġsinġá nánġ wayġá iniġgnġ wainġ bi tġnġ nġrġxinġ.

²⁴ Sipġ ámá wa éfápi sġjánġe dánġ éfá enagi nánġ sinġ pġá minġjáná aí rġxa sġjánġ imónarġrġinġ. E nimóniri aí sipġ wa éfápi ínġmġ dánġ éfá enagi nánġ pġá néfasáná enjáná sġjánġ imónarġrġinġ.

²⁵ Axġpi énġgnġ nanġ wa éfápi sġjánġe dánġ éfá enagi nánġ sġjánġ imónarġrġinġ. E nimóniri aí nanġ wa yumġí éfápi anġgnġ yumġí imónarġpaxġmanġ.

6

Ámá xináiwánġgnġ nimóniro omġgnġ wġiarġgágnġ nánġrġinġ.

¹ Ámá xináiwánġgnġ nimóniro omġgnġ wġiarġgágnġ wigġ bosowa nánġ “Awami wéyo umerane xixenġ arġá yġmġgnġ wirane epaxowarġanġ?” nġyaiwiro api e wġrġxinġ. Awa Gorġxo nánġ sipġ mġrġpa ero none ámáyo uréwapġyarġgnwápi nánġ sipġ mġrġpa ero oépoyġnġrġ rġrarġinġ.

² Go go xegġ boso Jisasomi dġgnġ wġkwġroarġgnġ wo enjánágnġ, dġgnġ re nġwġiwiri paimġmġ mġwġpa éwġnġgnġ, “Xġo enġ gnġ Jisasomi dġgnġ wġkwġroarġgnwġ wo enagi nánġ sa gnġ nġrġxġmeánġgnġ imónġgnġ worġanġ?” E nġwġiwiri paimġmġ mġwġpa nerġ rġpġnġ yaiwġwġnġgnġ, “Gġ bosġ omġgnġ wġiarġgnáo Jisasomi dġgnġ wġkwġroarġgnġ wo imóniri Gorġxo dġgnġ sġxġ uyarġgnġ wo imóniri eno enagi nánġ arġá yġmġgnġ nġwiri omġgnġ owġimġnġ.” yaiwġwġnġgnġ. Xináiwánġgnġ nimóniri omġgnġ wġiarġgágnġ nánġ rġrarġgnápimġ dánġ sġyġkġ Jisasoyá imónġgnġá joxi tġgnġ e nġweagġáyo uréwapġyiri enġ rġrémġxġ wiri éġrġxinġ.

Mimónġ uréwapġyarġgágnġ nánġrġinġ.

³ Ámá go go xwġyġá nionġ rġrarġgnápi marġáá, xegġ bi imónġgnġpi —Api xwġyġá pġránġgnġ réwapġnġgnġgnġ tġnġ xixenġ mimónġgnġpġrġinġ. Xwġyġá negġ Áminá Jisasi Kiraiso rġgnġpi tġnġ xixenġ mimónġgnġpġrġinġ. “Gorġxomġ pġránġgnġ nġxġdġrġgná epaxġ, ayġ apġrġinġ.” rġnġgnġpi tġnġ xixenġ mimónġgnġpġrġinġ. Xwġyġá xegġ bi imónġgnġ api íá xġrarġgnġ go go

⁴ wári nimóniri aí aga nġgnġá nanġ bi mimónġgnorġnġ. O xwġyġá rġrowiámġ inarġgnápi nánġ wġ tġnġ orġnaneyġniri sġmġ xeadġpénarġrġinġ. Xwġyġá xġmġximġ ninġro rarġgnápi nánġ enġ wġ tġnġ orġnaneyġniri sġmġ xeadġpénarġrġinġ. E yarġgnġpimġ dánġ ámá sipġ dġgnġ yaiwinġro xwġyġá mġximġxeawġámġ inġro ikayġwġ rġnġro anġdġgnġ yaiwinġro

⁵ xixewiámġ rġnġro yarġgnágnġ. Ámá e yarġgnágnġ dġgnġ xeyánġgnġ imóniro xwġyġá Jisaso nánġ nepaxġgnġ imónġgnġpi bi sinġ mġxénġgnġ imóniro egágnġgnġ. Xenwġnġ re yaiwġiarġgnágnġ, “Gorġxomġ nġxġdġrġgnágnġpimġ dánġ amġpġ xwé meapġrġá nánġrġinġ.” yaiwġiarġgnágnġ.

“Íá xġrġgnápi apánġrġinġ.” yaiwġiarġgnágnġ tġnġ e mġyaiwġiarġgnágnġ tġnġ nánġ urġgnġ nánġrġinġ.

⁶ Ayġ e yaiwġiarġgnágnġ aí ámá “Amġpġ nionġ íá xġrġgnápi, ayġ apánġrġinġ.” yaiwġiarġgnágnġ Gorġxomġ nġxġdġrġgnágnġpimġ dánġ amġpġ Gorġxo “E wġmġgnġgnġ.” yaiwġiarġgnágnġ wġ mġmúrónġgnágnġgnġ.

⁷ Inókġwa neaxġrġgnġe dánġ amġpġ wġ tġgnġ imónġgnwáéne íá neaxġrġgnágnġgnġ? Péwáé dánġ enġ amġpġ wġ nġmeámġ wanġwáranġ? Oweoġ.

⁸ Ayınáni sa aiwá nani nániraní, aikí yínani nániraní, apáni enánáyí, dñj re oyaiwianeyí, “Nene íá xirñwápi ayí apánirini.” oyaiwianeyí.

⁹ E nerí aí áamá amípi wí mñnimúropa oeniri yarigfáyí re yarigfáriní. Amípi wí nánini ayá sfwí nuroríná mñj síxí nínirñjípimí dání wiwanñjyí mfréyónñj píkínarigfáriní. Ayí majfá nikárñiro amípi rfwéná xeanñj wímeapaxí imónñjipi nání íkññj sípi wiarñjirini. Maiwí e néra núfasána rfwéná síwá nerí piéropfráriní.

¹⁰ Ayí rípi nání rarñjini. Áamá nñgwí nánini dñj sípi nñwirfná ayí fwí xixegñi oépayiniri wipemearñjirini. Áamá wí nñgwí nánini íkññj sípi nñwirñjípimí dání xwíyíá nene dñj íkwíroarñjwápi ríxa pñni nñwiárimí majmajfá néra xenwími nuro rññj meárñarñjagfá nání rarñjini.

“Píránñj nerí dñj niyimñjipi xaiwí íá maxirfirixini.” urñj nánirini.

¹¹ “Gorixo ‘Timotio e éwinigini.’ wimónarñjipi tñni xixeni oemini.” yaiwiarñjoxi, sípi apimi píranñj éf menfirixini. E nerfná “Wé rónñj imónñjipini oemini.” yaiwiri “Gorixomi píranñj nixdñfná epaxpini oemini.” yaiwiri “Omí anñj dñj owíkwírómni.” yaiwiri “Á máyo dñj sípi owimini.” yaiwiri “Pí pí nímeáfpí xwámámí oemini.” yaiwiri “Á máyo nñpiyiní owimini.” yaiwiri éfirixini.

¹² Joxi Jisasomi dñj nñwikwírorfná áamá “Xfo xopirarí nínirfenñjoi?” nñyaiwiniri ení neániri ení menarigfípa axípi éfirixini. E nerí dñj niyimñj joxi e oimóniri wéyo íá rumirñjipi xaiwí íá maxirfirixini. Joxi naní imónñj dñj wíkwíronñjipi ríxa áamá obaxí arfá egfíe dání waroparí wñj enagi nání rñrarñjini.

¹³ Gorixo —O pí pí dñj tñj imónñjipi nání mfkí ikinorini. O tñni Kiraisi Jisaso —O mñxí ináyí Podiasí Pairato xwirixí umearfná xfo nání waroparí xixeni inñjorini. O tñni awaú arfá egfíe dání xwíyíá joxi mñmúropaxí imónñj rípi oririmini.

¹⁴ Joxi sekaxí Áminá Jisasi Kiraiso nñnearimí peyñjipi xixeni éfirixini. E nerí Jisaso síñáni piaumimí iníe nání joxi rñdunipaxí imónñjipi mepa néra urí áamá xwíyíá “O sípi yarini.” rñmearipaxí imónñjipi mepa néra urí éfirixini.

¹⁵ Gorixo moárñjíná nimónirfná o síñáni piaumimí inñfnáriní. Ayí rípi nání rarñjini. Gorixo yayí xfo winarñjipi nání xewanñjo mfkí ikinorini. Ná woni onñni seáyí e imónñjorini. Mñxí ináyí nñmñni ñweagfáyo seáyí e wimónñjorini. Áminá nñyoní ení seáyí e wimónñjorini.

¹⁶ Anñj noní ñweañjo, ayí ná woni onirini. Wfá o ómñxarñjipi ináyññj pñroarñjagi nání áamá añwi e pupaxomani. Áamá wí síñwí wñngfomaní. Wí ení síñwí wñnpaxí imónñjomaní. Omí áamá nñneneni seáyí e uméwanigini. O anñj íniná neameñweáwñngini. “E imónfwñngini.” nimónarini.

Áamá amípi wí mñmúronigfáyo epaxpí nánirini.

¹⁷ Áamá agwí rfná amípi wí mñmúronigfáyo re urfirixini, “Wárixayfné mimónipa ero amípi seyfné mñseamúroarñjipi nání ‘Anñj íá xíranfwarini. Wí anpá imónfná menini.’ mñyaiwipaxí enagi nání apimi dñj mñwírarípa ero éfirixini. E mepa nero Gorixo —O yayí oneainñrípí nñneaiapirfná xwapí ayá wí neaiaparñjorini. Omñni dñj unñwírarípayí.” urfirixini.

¹⁸ Rípi ení urfirixini, “Á máyo nanñni wiuro saní nurápiróná onñmiápi murápi ayá wí urápiro yaní ewaní imóniro amípi bí wáwuñj oimoaneyñiro tiro éfirixini.

¹⁹ Seyíné e nerónáyí, nepa amípi ayá tñí imóniri nípémáná ríwíyo seaímeaní imóniri enípi awí eámeámí yárarínoi. Api dñí ηwiráripaxí imóniñípirini. Api dñí niyimíñí imóniñípi maxirípirífa nání sñáníñí eánarígíápirini.” É urírixini.

“Nioni nira weapíápi símimañímini tinei.” uríñí nánirini.

²⁰ Timotioxi, nioni e érixiniri dñí ríñwiráriñápi ríwímini mitipani. Símimañímini tinei. Ámá Gorixomi mixelarígíáyí xwíyá íkíá iwíyo dání rarígíápi tñí xwíyá ikweakwímí rinaríñípi —“Api xixeni nífá imóniñípirini.” niri ro aí yapí rarígíápirini. Api tñí gí tñí e dání xe orípoyiniri sñwí miwinipa érixini.

²¹ Ayí ámá wí “Xwíyá apimi dání nífá imóniñwaénerini.” niriniríñípiimi dání ríxa majímajífa néra xenwími ugífa enagí nání raríñini.

“Gorixo wá ríwianíwinígní.” nimónarini.

Payí Poro Timotio nání ríwíyo eañnaríní.

Payí rína Timotio nání Poro ná ríwíyo eañnaríní. Poro ámi añf yoí Romíyo gwí nñwearná Timotio síní Epesasiyo nñwearní Jisasoyá siyikí e imónígfáyo umenwearnáná Poro “Nioní nípikipírí añwi ayorání?” nñyairíná Timotio ení neága nuri pí pí wímeáfpimí xopíraráf wipaxí imóníwínígníri payí rína nearí dñf sixí umímonínígní.

¹ Poroní —Nioní Goríxo wimóníagí nání Kiraisí Jisasoyá wáf wurímeiaríná woníríní. O tñní níkarínírnífpimí dání dñf nñyímíní imóníwá Goríxo negí símímaníyo dánírní “Apí seaimíáríní.” nearínífpí nání wáf wurímeíwínígníri nñrípéañoníríní.

² Nioní Timotioxí —Joxí gí niaíwoxínírní dñf sixí ríyínáoxíní. Joxí nání payí rína nearí mónaparíní. “Negí ápo Goríxo tñní Áminá Kiraisí Jisaso tñní awaú wá ríwianírí ayá rírnírnírní joxí nñwayírnírní nñwearní nání siiri éfisixíní.” nimónaríní.

“Joxí nání Goríxomí yayí wiarínírní.” uríní náníríní.

³ Nioní aníní ikwáwíyiraní, áríwíyiraní, Goríxomí joxí nání ríxíní nñruríyíríná omí —O nioní yaríní re niníríná “Negí aríowa omí píraníní nñxídnírná yagíápa nioní ení axífpí xídarínáonírání?” yaríní e niníríná esísí bí mñníní xídarínáoníríní. Omí joxí nání ríxíní nñruríyíríná yayí wiarínírní.

⁴ Nioní yayí nñsiárimí nñbiríná joxí nñwáf neawáríagí ranínáfpí nání dñf nñmoríná ámi dñf nífá ayá wí ninínfá nání “Sínwí oranímíní.” nñyairíní íkínírní sípí niarínírní.

⁵ Joxí nání dñf nñmoríná dñf re ninarínírní, “O mimóní dñf wíkwíronomaní. Aga nepa Jisasomí dñf wíkwírononíríní.” Dñf e ninarínírní. Dñf ríáí Roisí xámí wíkwírorí dñf rínáí Yunisí ení wíkwírorí yagíápa joxí ení “Axífpí wíkwíroaríní.” nimónaríní.

“Xwíyífá yayí neainarínífpí nání ayá mñsinípaní.” uríní náníríní.

⁶ Ayínání dirírí rífpí osimíní. Nioní gí wé seáyí e síkwiáraná Goríxo e epaxo imóníwínígníri simíxínífpí —Apí ríxa rírnayíní yárinínífpírní. Apí ámi rífá ápiáwí xwé oenírí pírámí yarínwápánírní inírnírní.

⁷ Ayí rífpí nání ríraríní. Goríxo kwíyí ayá ígífní neainípnaxí imónírnífpí mñneaiapí ení neánírne nñwearníwá nání neaimíxírí amáyo dñf sípí wianíwá nání neaimíxírí awayíní nñpíreánírne yaníwá nání neaimíxírí ení nání imónírnífpí neaiapíní enagí nání raríní.

⁸ Ayínání negí Áminá Jisasi Kiraiso nání wáf nuríríná ayá wí mñsiní ananí wáf urírnírní. Nioní o nání wáf urímearíníagí nání gwí nñwírírnígní nání ení ayá mñsinípa éwínígní. E mepa nerí Goríxo ení sixí símíxínífpimí dání re yaiwírírní, “Nioní ení Poro enípa axífpí nerí xwíyífá yayí neainarínífpí wáf urarínáfpimí dání xeaníní nñnímearínáyí, ananíríní.” yaiwírírní.

⁹ O nene yarínwápí nání dñf nñmorí yeáyí nñneayimíxemearí gí amá siyíkwí mñígníyí oimónípnayínírní wéyo ífá neaumírínímaní. Eníná dání “Nioní wá nñwianírí e wírnírní.” yaiwírnírní nání dñf nñmorí yeáyí nñneayimíxemearí nioníyáyí oimónípnayínírní wéyo ífá neaumírínírní. O xwífá síní mñmíxínígná re nñyairínírnífpimí dání wá neawianínírní,

“Kiraisi Jisaso ámáyo yeáyf uyimixemeáw+n+g+n+r+i uowár+f+m+g+n+i.” n+yaiwir+ñ+pimi dáni wá neawian+ñ+r+i+n+i.

¹⁰ Enjíná dáni wá e neawian+ñ+r+i enag+i aí agwi ríná Kiraisi Jisaso —O yeáyf neayimixemeanfa nán+i neaiñor+i+n+i. O ríxa xwíá tfyó n+ñ+r+i+ñ+pimi dáni Goríxo “Wá seawian+m+fár+i+n+i.” ráriñp+i ríxa s+ñáni piaum+m+f in+ñ+r+i+n+i. Xwiyfá nene yayf neainar+ñ+pimi dáni Jisaso wfá neaókím+xáná re n+yaiwirane n+jfá imón+ñw+n+i, “Pear+ñwápimi Jisaso xop+rár+f+m+f iyf r+iw+ñ+n+g+n+i? D+ñf n+y+m+ñf nene man+f+n+f an+ñf ñwean+f+wá nán+i ip+i r+neaiap+ñ+n+g+n+i?” n+yaiwirane n+jfá imón+ñw+n+i.

¹¹ Xwiyfá yayf neainar+ñ+r+i ap+i nán+i áwanf ur+i+mer+i wáf ur+i+mer+i uréwap+yemer+i éw+n+g+n+r+i n+r+peañon+r+i+n+i.

¹² E n+r+peañon+i enag+i nán+i xean+ñf r+i+p+i nímean+ñ+r+i+n+i. E ner+i aí ap+i nán+i nion+i ayá wí m+ninar+i+n+i+n+i. Ayf r+i+p+i nán+i ayá wí m+ninar+i+n+i+n+i. Goríxo, nion+i d+ñf w+kwf+ronjáo nán+i nion+i n+jfár+i+n+i. “O xwiyfá yayf neainar+ñ+r+i wáf r+méw+n+g+n+r+i nán+i fán+ñf niep+f+x+f+nias+ñ+p+i sfá Jisaso weap+n+fáy+i imón+f+n+i nán+i anan+i menweapaxor+i+n+i. Ámá ámi s+ñf xegf bi tfn+i sayá nim+x+i+r+i r+i+p+r+i+x+i+n+i menweapaxor+i+n+i.” nimónar+ñag+i nán+i ayá wí m+ninar+i+n+i+n+i.

¹³ Xwiyfá enw+peár+i+n+ñf, nion+i xam+ñox+i e dáni wáf ur+i+r+i uréwap+yiri éw+n+g+n+r+i s+ñwep+g+f siarfná arfá niñp+i xaíw+f fá x+r+f+r+i+x+i+n+i. Kiraisi Jisaso tfn+i nawín+i nikár+i+n+r+fná d+ñf w+kwf+r+r+i d+ñf s+x+f uyir+i ner+ñ+pimi dáni xwiyfá ap+i xaíw+f fá x+r+f+r+i+x+i+n+i.

¹⁴ Xwiyfá ayá tñf imón+ñf fán+ñf siep+f+x+f+niasin+ñf ap+i kwíyf Goríxoyápimi dáni —Ap+i siyikw+f bi m+ín+ñ+p+r+i+n+i. D+ñf neax+xéron+ñ+p+r+i+n+i. Apimi dáni fán+ñf siep+f+x+f+niasin+ñ+p+i fá n+x+i+r+i menweá+r+i+x+i+n+i.

“Esa p+ropen+s+fyó dánfyf n+niep+samoár+m+i ug+fawix+i+n+i.” ur+ñf nán+r+i+n+i.

¹⁵ Jox+i n+jfár+i+n+i. Esa p+ropen+s+fyó dánf Jisasom+i d+ñf w+kwf+roar+g+fá nfn+i n+niep+samoár+m+i ug+fawix+i+n+i. N+niep+samoár+m+i nuróná wigf wáu Pigeraso tfn+i Xemoseniso tfn+i awáu en+i n+niep+samoár+m+i ug+fisix+i+n+i.

¹⁶ E ner+i aí “Ám+fná Jisaso Onesiporasom+i tfn+i ámá xegf añiwám+i wear+g+fáyó tfn+i ayá ur+m+x+f+w+n+g+n+i.” nimónar+i+n+i. Ayf r+i+p+i nán+r+i+n+i. O ámi ámi d+ñf s+x+f n+mímoay+ñ+r+i+n+i. Nion+i gwf ñweañáon+i nán+i aiwi ayá m+iwin+f

¹⁷ añf Rom+i r+pimi n+rémónap+r+fná nion+i nán+i ayá tfn+i p+fá néra nuri nímean+ñ+n+g+n+i.

¹⁸ Ayfnáni “Sfá negf Ám+fná Jisaso ámá n+yon+i mí ómóm+x+m+f en+fáyimi om+i ayá ur+m+x+f+w+n+g+n+i.” nimónar+i+n+i. Nion+i s+ñ+i Epesas+yo ñweañáná seáyf o niñp+i nán+i en+i jox+i ríxa n+jfá imón+ñw+n+i.

2

“Xwiyfápi wíyo en+i fán+ñf wiep+f+x+f+nias+r+i+x+i+n+i.” ur+ñf nán+r+i+n+i.

¹ Ayfnáni gf n+aiw+n+ñf imón+ñox+i, jox+i re n+yaiwin+r+i+ñ+pimi dáni, “Kiraisi Jisaso tfn+i nawín+i ikár+i+n+ñáon+i enag+i nán+i Goríxo wá wí m+n+wian+p+a yar+ñ+r+i+n+i?” n+yaiwin+r+i+ñ+pimi dáni enf s+x+f eáne+i.

² Xwiyfá nion+i ámá obaxf arfá egf+e dáni rarfná arfá niñp+i jox+i en+i ámá d+ñf uñw+rár+paxf imón+g+fáyó áwanf nur+i r+i fán+ñf wiep+f+x+f+nias+r+i+x+i+n+i. Ayf e dáni xam+ñf wíyo uréwap+yipaxf imón+p+r+fá nán+i r+r+r+i+ñ+i.

“Jisasom+i x+fdar+ñag+i nán+i sikár+fápi xwámám+f wí+r+i+x+i+n+i.” ur+ñf nán+r+i+n+i.

³ Ewayf xwiyfá bi r+i+p+i nán+i d+ñf moi. S+m+ñf wínar+g+fáyf wami wímean+p+i nán+i ududf m+r+i+n+pa nero wigf m+x+f ináyom+i enf neán+ro númi

uxádarigfáwa yapí joxí ení axípi e nimóniri Kiraisi Jisasomi nixádirfána símeanfápi nání ududf mirinpa nerí xe onímeaniri xádirixini.

⁴ Siminí wínarigfáwa siminí wínarinwáo none yarinwápi nání yayí owininiri pí pí ominí áamá sá ayí ayo yarigfápi xe nawíní rígwírígwíniní oéaniniri mé ná bini xfo wimónarinípiní yarigfáriní.

⁵ Ewayí xwiyfá rípi nání ení diní moi. Yamiyamúrónigí inarigfá go go yamiyamúrónigí inípirí nání xiáwo rárfípimi xixeni arfá miwí aniní winfagi nání maní niwialkiri xegf diní tñni áwini e niyaimi niyapirfnáyí, yayí niwimori yamiyamúrónigí ninirfána múróomi mñni winípi wipaxí menini.

⁶ Ewayí xwiyfá rípi nání ení diní moi. Áamá nirkwíniri omiseáyí éo, o xámi wíwami nimúrori aiwá nimiri nipaxorini.

⁷ Ewayí xwiyfá nioni nira weaparináyí nání diní moi. Joxí e nerfána Ámináo simixinípiní dání re yaiwipaxíriní, “Ayí api nání rfa rinini? Api nání rfa rinini?” yaiwipaxí enagi nání “Api nání diní moi.” rirariní.

⁸ Joxí Jisasi Kiraiso nání arfá wí mikeamopani. Nioni xwiyfá yayí neaparinípi wáf nírifána re rarinápa “O nipémána ámi xwárfáyo dání wiápfnímeanorini. Negí arfo mixí ináyí Depitoyá iwíarfawéyí worini.” E rarinápa o xixeni api e imóninorini.

⁹ Nioni xwiyfá api wáf urarinagi nání “O nikipkwini miyarinini.” niniawiro xeaniní nínikarayiro áamá ríkkírfo yarigfáyo gwí nwírarárigfápa api ení api ení nigfáriní. Nioni gwí niwírarárigfá aiwi xwiyfá Gorixoyápi ení gwíniní mñwírárinini.

¹⁰ Xwiyfá Gorixoyápi ení gwíniní mñwírárininagi nání nioni áamá Gorixo xegf ía yiyamiximí eníyí nání diní nimori nioni níkararigfápi nípimini xwámámí wiariníriní. Áamá ayí Kiraisi Jisasomi diní wíkwíróána o tñni nawíní níkarinirínipimi dání yeáyí uyimixemeari anfnami xfo tñni aniní seáyí e nimóniro nweapírfána nání wimixiri éwíniginiri e yariníriní.

¹¹ Xwiyfá re rininípi nene diní nwíráripaxípirini, “O tñni níkarinirínipimi dání penwaéneniní enánáyí, diní niyiminí ení tñnwaéne nimóniri o tñni nweanfáriní.

¹² Nene pí pí neámeáfyo xwámámí niwiranénáyí, wíyo ení seáyí e niwimónirane xfo tñni nawíní umenwéanfáriní. Nene ‘O negí Ámináomani.’ níriranénáyí, xfo nene nání ení ‘Ayí nání nioni majfáriní. Gí áamá wímani.’ riníriní.

¹³ Nene inína diní neaparinípi mepa yarinagwi aiwi o sa aniní diní unwíráripaxípi yarinorini. Ámi siní bñni mixiri rípxí mimóninjo enagi nánirini.” Xwiyfá e rininípi nene diní nwíráripaxípirini.

“Uréwapiyarigfáyí xwiyfá ximiximí niniro mirinpa éfirixini.” uriní nánirini.

¹⁴ Xwiyfá nioni rirarinápi áamá joxí tñni e nweagfáyo dirí wírixini. E nerfána Gorixo siníwí aninje dání joxí ríperí xwiyfániní bñni mirí aga nepa sekaxí re urírixini, “Xwiyfá nání ximiximí niniro mirinpa époyí.” urírixini. Ximiximí niniro rinarigfápi áamá wíyo naní bñni wiarinímaní. Arfá wiarigfáyo xwírfána wíxeariní enagi nání rariní.

¹⁵ Gorixo “Timotio mímíwíároariní wo rfa imóniní?” osiawiniri aniní miní éirixini. Xwiyfá nepaxiní imóninípi xegf rininípa nirenwípea nuri urírixini. E nerí re éirixini. Áamá wigí ominí nerfána naní éfá enagi nání “Áamá ominí nioni éapi siníwí niwinirfnáyí, ayá ninípxímaní.” yaiwiarigfáyí yarigfápa axípi éirixini.

Sípí xwiyá Gorixomi mixídipa rarigápa nánirini.

16 Xwiyá áamá Gorixomi mixídipa neríná riro íkta iwíyo dáni riro yarigápa gí tñf e dáni orípoyiniri sñwí mîwînpa érixini. Ayí ripi nani rariñini. Xwiyá íkta iwíyo dáni rarigápa, ayí Gorixomi mixídipa epíra nani ná jé xixoypií mîoarîñini.

17 Áamá ayí wigí pñé e rarigápa oremánîf xwé nimóga unfa enagi nani rariñini. Áamá e rarigápa wigí waú Xaimeniaso tñi Pairitaso tñi awaurini.

18 Awau xwiyá nepaxîf imónîfpi pñi niwiári majimajía néra xewími nuríná re rarigápa, “Kiraismo dîf wîkwíroaéne negí dîf sîf neaimixípiimi dáni rixa wiápnimeáwa enagi nani nîpémána negí warápi ámi ríwéná bi wiápnimeanfámani.” rariñagí nani áamá dîf wîkwírogía wí midimidáni ayagwí imixáriníarini.

19 Wí midimidáni ayagwí imixárinía enagi aiwi xwiyá Gorixoyápi sñánîf eaárinini. Xwiyá oyápi sñá aní nimíróná sñá iwamó nîtiwayírori tígápa wí mîkwierómioá xaiwí sñánîf eánîfpi yapí imónini. Sñánîf eánîfpiimi ríwamîf rípiáú nîriniri eánini, “Áamá xíoyá imónigápa ayí Ámínáo o nijárinini.” riniri “ ‘O gí Ámínáorini.’ rarigápa gíyí gíyí wigí sîpí yarigápa ríwîmîni umamórixini.” riniri enípiáú apimi nîriniri eánini.

“Gorixomi seáy naní wiipaxoxi imónirixini.” urîf nánirini.

20 Aní xwé wíwami sixí xixegíni weni. Sixí awiaxí sñá gorí tñirani, sñá sirípa tñirani, imixinîfpiimi mîwenini. Úrapí sixí íkta tñirani, xwá tñirani, imixinîfpi eni wí weni. Wíniyá ayá tñi mearigápirini. Wíniyá ayá tñi mîmearigápirini.

21 Ayínani áamá gíyí gíyí sîpí api nîpini nani igfánîf eánigápa, ayí áamá Gorixomi seáy naní wiipaxíyírinini. Sixí ayá tñi mearigáwánîf imónîfoi. Xí “Awá tñi e éimigíni.” wimónarîfpi nani rárinîf imónîfwánîf imónîfoi. Sixí rixa dîf peyeañwá yapí mimóní aní xiáwo sîni awá tñi aiwá ríá yeaanîpaxí imónîfwá yapí imónîfoi. Sixí pí pí naní imónîfpi neríná meámániri wí e píranîf nimixiníro weníwá yapí imónîfoi.

22 Ayínani íwí sîkînoyíne íeapá seainípi píri niwiaíkiárimí éf úrixini. “Wé rónîf imónîfpiimi oiponimíni.” yaiwiri “Xwiyá nepaxîf imónîfpiimi dîf nîkwíroa oumíni.” yaiwiri “Ámáyo dîf sîpí owimíni.” yaiwiri “Áamá tñi piyá owírinaneyí.” yaiwiri nerí áamá íkwíráfnánîf imónigápiimi dáni Ámínáo aríra oneainiri urarigápa tñi nawíni xixeni e érixini.

“Xwiyá ikweakwími rarigápa arfa mîwí píranîf wé urórixini.” urîf nánirini.

23 E nerí aí xwiyá majimajía nikáriníro dîf ríá nîxeyánimána ikweakwími rinarigápa bi xe oníxímeaniniri sñwí mîwînpa érixini. Joxi nijárinini. Xwiyá api nîriníroná sa ximiximíni niníro rinarigápa enagi nani rariñini.

24 Ámínáooyá xináinîf nimóniri omîf wiirigápa gíyí gíyí xwiyá ximiximí niníro mîrîpa érixini. E mepa nero áamá nîni nani wá wumíxíro píranîf uréwapíyípaxí imóníro “Sípí áamá ayí nikárápa ananirini.” yaiwiro érixini.

25 Uréwapíyaríná maní píri wiaíkími yarigápa awayini xwiyá nuríro píranîf wé uroaníro érixini. Ayí “Xwiyá nepaxîf imónîfpi, ayí apíraní?” nîyaiwiro xixeni e waropárf epíra nani xami imónigápa

Gorixoyá dñj tñni rfwímnini mamórírxiniri awayini xwiyfá nuriro píráníñj wé urófrixini.

²⁶ Ámá ayf ámi dñj fá nixiriro awí obo —O xfo wimónarñjpi oépayiniri yapí wíwapiyinorini. O awí ñweañj manj umónfápimi dáni ayf nurakínárimí úfrixiniri awayini xwiyfá nuriro píráníñj wé urófrixini.

3

“Jisasomi oxfdimñi.” yaiwiarñjagi aí ámá sipí xixegñi epfrfa nání sanj runínfáriní.” urñj nánirñi.

¹ Joxi rñpi nání dñj irónei. Sfá yoparf imónñjyf tñjíná Jisaso weapínfáyi sñni mimónñjáná “Omí anñj ouxfdaneyi.” yaiwiarñgáyo sanj wunipaxf imónñjpi wímeanfáriní.

² Ayf ámá sipíyf rñpi rñpi epfrfa enagi nání rarñjini. Wiwanñjñni dñj sipí iniro ñgwí nání íkññj sipí iniro mñxí meakññniro wárxá imóniro ikayfwí rñro xínáixaneyo aríkwfkwf wiwo ámá amípi nanj bñ wíagfa aí yayf mñwipa ero pí pí ñwíá imónñjpi wíwíá rñrómf ero

³ úrxímeáyo dñj síxí muyipa ero sfmísf neainiróná piyfá mñwñrññpaxf imóniro sipí owímeaniri mñmayfó rñro pí pí feapá winarñjpi mñwiaíkipaxf imóniro pí pípi oyaneyññri neróná ímf tñni ero pí pí nanj imónñjpi nání wikf óñro

⁴ wigf wñnyf aí nání mñyf urñro pasá umero ayá nepeárímáná úrapí ero wiwanñjyf nání “Seáyi e mimónpa reñwñni?” yaiwinñro amípi nerfíná Gorixoy yayf winarñjpi nání íkññj sipí bñ mñwí wiwanñjyf yayf winarñjpiñni nání íkññj sipí wiwo epfrfáriní.

⁵ Mimónf xwiyfá nñriro “Gorixomí píráníñj xfdanñro rfa yarñjoi?” onea-iaiwípoyññri nero aiwñ oyá enj eánñj xfomi xfdpfrfa nání wimñxñpaxf imónñjpiñni rfwí umopfrfáriní. Ámá e yarñgáyf tñj e yarfrófrixiní.

⁶⁻⁷ Ayf ámá ayfya wí rñpi yarñgá enagi nání “Ayf tñj e yarfrófrixiní.” rñrarñjini. Wigf xwiyfá piyñpiy urarñgáñpimi dáni anj ákññayo nñpáwiwo apíxí wigf fwf éfáñpimi dáni ayá udunarññwami —Íwa dñj nñpñkwñni mñmaxirñgíwariñni. Wigf mññj winarñjpiñni dáni sipí oyaneyññri nñpemeánñmñ warñgíwariñni. Nñjfa oimónaneyññri anñj minf nñwapññri aí xwiyfá nepaxñj imónñjpi tñni xixeni nñjfa mimónarñgíwariñni. Íwami yapí wíwapiyarfná arfá nñwiwo nání gwñyónñj nikñrñpeaññri ñweañjoi.

⁸ Enjíná Janiso tñni Jaboriso tñni awaú Mosesomí manj pñrf wiaíkmí yanñri nání egfípa ámá sipí ayf —Ayf dñj rfa xeyánñgáyf enagi nání dñj nñpñkwñni mñmoarñgáyrñni. Xwiyfá nepa imónñjpiñni dñj mñkwñroarññagfa nání Gorixoy rfwí umonñyfrñni. Ayf eni awaú egfípa axñpi xwiyfá nepaxñj imónñjpi pñrf wiaíkmí yanñro yarñgáriní.

⁹ Enjíná yegf Isirerñyf wigf awaú Mosesomí manj pñrf wiaíkmí owiaiyññri yarñgáñpi sññwí nñwñnaxfdñroná “Majñmajfá nikárññri rfa yarññi?” yaiwiagfápa agwñ rfná eni ámá nñni sipí yarñgáyf wigf yarñgáñpi sññwí mí nómxñróná “Majñmajfá nikárññro rfa éfawixñni?” yaiwipfrfá enagi nání xwiyfá nepaxñj imónñjpi pñrf wiaíkmí yanñro yarñgáñpi sipúrúr epfrfáriní.

“Nioní rñréwapññjápñ xaiwí fá xñrñrñxiní.” urñj nánirñni.

¹⁰ Joxi nioní tñni nemerai sññwí nanaxfdagoxi enagi nání nioní ámáyo uréwapñyemeagáñrání, nemerfná yagáñrání, e oemññri yagáñrání, Gorixomí dñj nñwñkwñróa wagáñrání, wikf mñwónpa nerñ awayini

yagáp+raní, áamá nání wá nunag+piraní, xean+ñí xwámám+ wiagáp+raní, apí n+ip+iní yagápi nání joxí n+ij+ár+iní.

¹¹ Nioní an+í Adiok+iyí r+in+ñ+ip+imí t+íní Aikoniam+iyí r+in+ñ+ip+imí t+íní Risit+raí r+in+ñ+ip+imí t+íní an+í apiaú apimí wá+ ur+imear+íná xean+ñí nikár+tagí nání r+ín+ñ+í nímean+íp+í nání ení joxí n+ij+á imón+ñ+iní. Xean+ñí r+á t+ñ+í nikár+ay+íag+fa aí xwámám+ wiñár+iní. Apí n+ip+im+iní dání Ám+ináo é+í n+im+im+in+ñ+ir+iní.

¹² Ai, áamá Kiraisí Jisaso t+íní naw+íní ikár+in+ig+á enagí nání omí píran+ñ+í ox+daney+in+ri yar+ig+á n+iyoní ení xean+ñí w+imean+ár+iní.

¹³ Áamá sipí yar+ig+áy+í t+íní mimón+í yar+ig+áy+í t+íní wig+í sipí yar+ig+áp+í sayá nim+ixa nuróná wíyo yap+í wíwap+iyiro wiwan+ñ+iy+í oboyá d+ñ+yo dání yap+í éwap+in+iro ep+ír+ár+iní.

¹⁴ E ep+ír+á enagí aí xw+iy+á joxí r+iréwap+iyin+áp+imí dání n+ij+á imón+ri “Apí nepax+ñ+í imón+ñ+ip+ir+an+í?” yaiwiár+ri en+íp+í wí ar+á mikeamó xaiw+í f+á xír+ír+x+iní. Ay+í r+ip+í nání r+irar+ñ+iní. Joxí nene xw+iy+á apí r+ir+ñ+waéne nání “Ay+í d+ñ+í ñ+wír+ar+ipax+y+ír+an+í?” n+iyaiw+iri píran+ñ+í n+ij+á imón+ri

¹⁵ oníná dání r+íwam+ñ+í Gor+xoyá n+ir+in+ri eán+ñ+ipi nání n+ij+á imón+ri enagí nání r+irar+ñ+iní. R+íwam+ñ+í n+ir+in+ri eán+ñ+í apí joxí f+á n+iror+ñ+ip+imí dání d+ñ+í ém+í saím+í mon+íp+í mor+fa nání s+twán+ñ+í sipemear+í Kiraisí Jisasomí d+ñ+í w+ikw+ró+ip+imí dání yeáy+í r+iyim+ixemean+fa nání s+twán+ñ+í sipemear+í epax+ir+iní.

¹⁶ Gor+xoyá r+íwam+ñ+í n+ir+in+ri eán+ñ+í n+ip+iní x+oyá kwíy+ip+imí dání n+ir+iro eag+áp+ir+iní. Nepa imón+ñ+ip+í nání nearéwap+iyipax+í imón+ri xenw+í yar+ñ+wáp+í nání s+twá neaipax+í imón+ri ay+yum+í neaipax+í imón+ri wé rón+ñ+í imón+ñ+ip+í yan+fwá nání yay+fw+í neamepax+í imón+ri en+íp+ir+iní.

¹⁷ Xw+iy+á apí áamá Gor+xoyá imón+ig+áy+í r+ip+iaú ep+ír+fa nán+ri+iní. Xfo “E é+ri+x+iní.” wimónar+ñ+ip+í ep+ír+fa nání en+í six+í eán+iro pí pí nan+í imón+ñ+ip+í ep+ír+fa nání ip+imón+iro ep+ír+fa nán+ri+iní.

4

“Xw+iy+á Gor+xoyápi wá+ ur+ri xixeni eri é+ri+x+iní.” ur+ñ+í nán+ri+iní.

¹ Kiraisí Jisaso n+íweap+ri áamá n+iyoní s+ñ+ání n+íwimón+máná m+ix+í ináy+ñ+ñ+í nerí áamá x+oyáy+í xwiox+yo m+imeám+í eri peg+áy+oraní, s+in+í s+ñ+í nimón+ri ñ+weag+áy+oraní, womí womí p+á n+iméra urí en+á enagí nání o t+íní Gor+xo t+íní awaú s+ñ+w+í an+ig+íe dání xw+iy+á apimí joxí wiár+í m+imúropax+í imón+ñ+í r+ip+í or+ir+m+iní.

² Xw+iy+á Gor+xoyápi wá+ ur+ri+x+iní. “Ar+á owianey+í.” wimónar+ñ+agí n+íw+in+ir+ínar+aní, “Ar+á m+íwipa oyaney+í.” wimónar+ñ+agí n+íw+in+ir+ínar+aní, wá+ ur+ri nání ip+imón+ri+x+iní. Áamá Gor+xoyá imón+ig+áy+í sipí yar+ñ+ag+fa n+íw+in+ir+íná wig+í yar+ig+áp+í nání ayá owudun+in+ri m+ix+í ur+ri “P+íní wiár+ipoy+í.” ur+ri é+ri+x+iní. Jisasomí píran+ñ+í oux+d+í+poy+in+ri en+í r+irém+ix+í wír+ix+iní. Apí apí nerí aí apax+í mé nan+í mimónar+ñ+ag+fa n+íw+in+ir+íná wik+í t+íní mur+í away+iní nuréwap+iya ú+ri+x+iní.

³ Ay+í r+ip+í nání r+irar+ñ+iní. Xw+iy+á enw+ipeár+in+ñ+ip+í áamá paim+m+í n+íwiro ar+á m+íwí ep+ír+íná r+ixa anw+í er+iní. Ay+í apí ar+á m+íwí re ep+ír+ár+iní. Xw+iy+á xeg+í b+í imón+ñ+ip+iní ar+á owianey+in+ri wig+í wimónar+ñ+ip+í t+íní xixeni uréwap+iyar+ig+áy+iní n+imearo awí eámeám+ñ+ñ+í ep+ír+ár+iní.

⁴ Xw+iy+á nepax+ñ+í imón+ñ+ip+í r+íw+im+iní n+imamoro piy+ñ+í ikay+fw+yo ar+á n+íwiro x+dan+iro nání ep+ír+ár+iní.

⁵ Ayf e epírfá enagf aí joxf dñf nanfnf nfmorf xixenf irfníf érfxfxfnf. Pí pí símeáfpi sa xwámámf wirf ámayo xwfyfá yayf neainarñfpf wáf urfmemfnrf erf Kiraisoyá xfnáxfññf nfmónrf omñf wiirfá nánf imónñoxf ámayo e wíwfnñgnrf imónñfpf tñf xixenf erf érfxfxfnf.

⁶ Ayf rfpf nánf rrfarñfnf. Gorfxo nánf nanwf rdyowá nerfná ápiáwf xwé owenrf inñgf wainf iwayfmoarñpánñf nionf gf ragf rfxa iwayfmoanro yarñof. Nionf nfpkiprfé anwf ayo enagf nánf rarñfnf.

⁷ Nionf Kiraisomf nuxfdírfná ámá “Xfo xoprfárf nfnrfenñof?” nfyawfnrf enf neánrf enf menarñpánñf yárfáonrfnf. Ámá yamfyamúrónñgf nfnróná yoparf e múroarñpánñf yárfáonrfnf. Xwfyfá nene dñf íkwfroarñwápf wí mfmwíaró xáíwf fá nfxra úáonrfnf.

⁸ Ayfnánf ámá yamfyamúrónñgf nfnróná xámf múróomf yayf wimoarñpána nionf nánf enf rfxa imónárfñfpf, ayf rfpfnf. Ámfnáo —O ámayo pfa nfmerná xixenf wigf yarñpápf tñf wíarñorñf. O yayf nfmorf Kiraiso enfpimf dánf “Wé rónñoxrfnf.” nrfárfápfñf. Apf nionf nánfnf mfmónfnf. Ayf ámá gyf gyf Kiraiso negf sfñwf anñwáe weapfwfnñgnrf wimónarñfáyf nánf enf imónfnf.

“Nionf tñf e nánf anñf bfrxfxfnf.” urñf nánrfnf.

⁹ Timotioxf snf mé nionf tñf e nánf brfá nánf anñf minf érfxfxfnf.

¹⁰ Ayf rfpf nánf rrfarñfnf. Dimaso amfpf ámá Gorfxomf mxfdarñfáyf yarñpápf nánf wimónfagf nfnepfsmoárfmf anf Tesaronakayo nánf únñgnf. Kresenfo enf Garesia pñopenfño nánf únñgnf. Taitaso enf Darimesia pñopenfño nánf únñgnf.

¹¹ Ruko xegf xewfnf nionf tñf ñweañwf. Ayfnánf joxf Makomf nfwrfmeámf bfrxfxfnf. O sanf nfnrónaropaxf imónñof enagf nánf rrfarñfnf.

¹² Nionf Tikikaso rfxa anf Epesafño nánf urowárfárfnf.

¹³ Joxf nfnrfná gf iyfá nfpánoyf anf yof Tfrowasfño Kapasoyá anfwámf pfnf wíarñáúf tñf bkwf tñf nfméaxa bfrxfxfnf. E nerfná “Bkwf sipf sipf wará tñf imxfññfpf, apf anfpaxrfanf?” nfyawfnrf apf enf nfméaxa bfrxfxfnf.

Arekf sadao nánf urñf nánrfnf.

¹⁴ Amfpf ainxf tñf imxfarñf Arekfsadao, o aga spf níkarññgnf. E níkarfagf aí Ámfnáo xfo níkarñfpf tñf xixenf pñf umamonárfnf.

¹⁵ O aga spf níkarñf enagf nánf joxf enf ámá omf sfñwf nfwfnaxfdírf érfxfxfnf. O none uréwapfyemearñwápf mfmwíáíkf emfnrf nánf mfrmfrf nfaxfdñf enagf nánf rarñfnf.

“Ámá nfnepfsmoárfmf úagfa aí Gorfxo éf nfmfmññfnf.” urñf nánrfnf.

¹⁶ Iwamfó xwrfxf nfmearfná nionf wákwfnmfnrf xwfyfá urarfná ámá wo sopñf mfnó nfnf nfnepfsmoárfmf úfawxfnf. “E nífpf nánf Gorfxo xwfyfá bf mumearñpa éwfnñgnf.” nfmónarfnf.

¹⁷ Ayf nfnepfsmoárfmf úagfa aiwf Ámfnáo wí mfnepfsmo enf sfxf nfmxfñf enagf nánf nionf anf xwrfxf níarñfwámf dánf xwfyfá nionf wáf rfmearñpápf urarfná émayf anf amf gmf dánfyf arfá nígfárfnf. Af, manf nionf umónñpimf dánf Ámfnáo éf nfmfmññfnf.

¹⁸ Ayfnánf nionf nñfárfnf. Nionf snf xwfá tfño ñweañána pí pí Poromf spf owíkaraneyfnrf nífpf Ámfnáo ananf éf nfmfmññfnf anñamf xfoyfá xwioxfño onweanrf yeáyf nfyimxfmearfnf. Ayfnánf omf ínfná seáyf e numfeyoáa úwanñgnf. Apf e éwanñgnf.

Yayí n̄wíowáríríná ur̄ñp̄í náníríní.

¹⁹ Joxí P̄irisiraímí t̄n̄í Akwiraomí t̄n̄í ayaúmí t̄n̄í Onesiporasepówamí t̄n̄í áamá ayo “Poro yayí seaiwárénar̄ñojí.” ur̄ír̄ixíní.

²⁰ Re nání n̄bíríná Erasítaso añí Korin̄yo ur̄ññíríní. T̄ropimaso s̄m̄ixí yar̄ñagí añí Mairitas̄yo wár̄ñáríní.

²¹ R̄w̄ipí yar̄ñíná s̄n̄í mimón̄ñáná s̄n̄í mé añíní b̄ír̄ixíní. Yubiuraso t̄n̄í Pudén̄so t̄n̄í Rainaso t̄n̄í K̄irodiao t̄n̄í yegí n̄r̄ixímeá re ñweagfáyí n̄n̄í t̄n̄í yayí siowárénar̄ñojí.

²² Ámináo wá r̄wianírí d̄ñf̄ r̄k̄ikayorí éw̄n̄gíní. Apíríní.

Payí Poro Taitaso nání eañnarini.

Payí rina Taitaso nání Poro eañnarini. Taitaso Judayí womani. Émáýí worini. Poro émáýí aņyoyo xwiytá yayí winipaxtí wá urimearíná artá niwiri Jisasomi dñí wíkwíronorini. Poro tñí nawíni emegí worini (Wá wurimearigtáwa 15:2, 2 Korini 7:6-7, 8:6,16). Jisasoyá sıyikí imónigtá piriñwí yoí Kiritiyi riniñpimi ñweagıtáyo umenweawiniñiniri urtpeañorini. O e niñweari umenweañáná Poro wí e dání “Numenwearíná e epaxt e epaxt tiyí rimónini?” yaiwiniñiniri payí rina neari wiowáñinini.

¹ Poroni —Nioni Gorixoyá xináñininiñí nimóniri omiñí wiiarinja wonirini. Jisasi Kiraisoyá wá wurimearinja wonirini. Ayí Gorixo áma nioniyá oimónipoyiniri ía yiyamiximí yagıtıyí xıomı dñí wíkwíroro xwiytá nepaxiñí imóniñipi —Apı áma Gorixomi píraniñí niñdiróná epaxipi naniñirini. Apı nani xixeni niñtá imóniro epıtá nani wá wurimearinja wonirini.

²⁻³ Nioni dñí re niyaiwiri wíkwímonini, “Áma Gorixomi dñí wíkwíroarigtáyı wí manıtı anıñı ñweapıtá nani dñí niyiminiñı sıxtı umimónıfárinı.” niyaiwiri niwíkwímorıná wá wurimearinja wonirini. Dñí niyiminiñı apı, ayí Gorixo —O yapı wí rıpaxomani. O amıpi wí sıni mimıxarıñımı dani re rarıñpirini, “Dñı ni kwıropıtıyıtı dñı niyiminiñı tıgtıyıtı imónipıtıfárinı.” rarıñpirini. Xewanıño rarıñıná imónaná áma xwiytá xıoyá wá urırtıxıniri nurowárenapıtıñpimi dani xwiytá apı sıñanı wıá óniñirini. Xwiytá apı Gorixo —O yeáyı neayimixemeañorini. O nioni xwiytá apı ámayo wá urımemıa nani “Apı Poromi faniñı wıepıtıñıasimıgıni.” rarıñirini.

⁴ Nioni Titasoxı —Joxı dñı nene ikwıronwapa ikwıronoxı enagi nani gı nıaiwıñıñı imóniñoxirini. Joxı nani payı rina nearı mónaparini. Negı ápo Gorixo tñı Kiraisı Jıasıo —O nene yeáyı neayimixemeanıorini. O tñı awaú wá rıwıanıri joxı niwayıroniri ñweari nani simıxıri oepıyı.

Áma Jisasoyá sıyikí imónigtáyo wıpenweapaxıimónipıtıfáwa naniñini.

⁵ Ayı joxı rıpi éwiniñiniri piriñwı yoí Kiritiyi riniñpimi rıwáñınarıni. Nioni sıni píraniñı wé mıroártapı joxı wé roarıri nioni rıráñınápa aņı gıpi gıpi Jıasoyá sıyikí imónigtáyı ñweagıtıpimi áma wı wıpenweapıtá nani urıpearı éwiniñiniri e rıwáñınarıni.

⁶ Áma wo nani “Omı orıpeáminı.” niyaiwirıná “Apı apı e imóniñorıanı?” niyaiwiri sıñwı wıñaxıdıtıxıni. Áma wı xwiytá mumearıpaxo enagi sıñwı wıñrı apıxtı ná wıni meaño enagi wıñrı xegı nıaiwı Jıasomı dñı wíkwíroro áma wı xwiytá re umearıpaxı mimónıpa ero, “Ayı rıktıktıró nero arıkwıkwı yarıgtıyıtıni.” umearıpaxı mimónıpa ero enagıtá sıñwı wıñrı nerıtınýı, ananı rıpeártıxıni.

⁷ Titasoxıni, ayı rıpi nani rırarıñini. Áma Jıasoyá sıyikí imónigtáyo wıpenweagıtáwa Gorıxoyá bosıwowanıñı nimónıro umearıgtáwa enagi nani áma wı awamı xwiytá mumearıpaxı imónırtıxıni. Ayı wıgtı dñı tñıni mıxtıdınıpa ero aņıni wıktı rıtá ápiawıñıñı mıwónıpa ero iniıgtı papıktı yarıgtıpı nani sımı mıxeadıtınıpa ero mıxtı mıpepa ero “Amıpi apı nioni meapaxıtıni.” niyaiwıro fıwı urápanıro nani mepa ero értıxıni.

⁸ Apí apí e mepa neróná áamá aní midáníyo aiwá míraní ero áamáyo naní imóníñípi owiianeyíníro íkíníñí sípí wirow dñí íá xirígíáyí nimóníri ero xixení imóníñípiñí ero siyikwí mínígíáyí imóníro nípíreáníri ero éfírixíní.

⁹ Áamá xwíyíá enjwipéníñí imóníñípiñí pírí rakímí yarígíáyó apimí dání ení ríremíxí wirí wigí dñíyo dání rarígíápimí xopírará wirí epaxí imóníñíra nání xwíyíá dñí ñwiráripaxí none áamáyo uréwapíyaríñwápi tñí xixení imóníñípi ení xaiwí íá xiríírixíní.

Mimóní uréwapíyarígíáyí náníriñí.

¹⁰ Ayí rípi nání “Áamá apí apí imónígíáyoni urípeáírixíní.” ríraríñíñí. Áamá “Jisasoyá siyikí imónígíáyó uréwapíyaríñá woní imóníñíñí.” yaiwinarígíáyí obaxí ayí waumíñí ero surímá xwíyíá ríñwaníri áamáyo yapí wíwapíyaníro uríro yarígíáyíriñí. Áamá e yarígíáyí obaxí re rarígíáyíriñí, “Goríxomi píraníñí ouxídímíñí.” nívimóníñíñá Jisasomi dñí nívíkwírorí aí iyí símí síó nívákwíníñá ayí anípaxí epaxíriñí.” rarígíáyíriñí.

¹¹ Ayí wayá amípi íwí ourápaneyíníro muréwapíyipaxí imóníñípi uréwapíyarígíápimí dání áamá wíyíyá síwí niaíwí aí tñí ríxa ayagwí ayónarígíá enagi nání wigí uréwapíyarígíápi xe uréwapíyipoyíníri síñwí mívínípaxí imóníñwíñí. Sa píroáripaxí imóníñwíñí.

¹² Eníñá wíwaníñíyíyá Kírítíyí wo —O wigíyí dñí émf saímí moníyí woríñí. O re níríri eaníriñí, “Kírítíyí aníñí yapí rímearígíáyíriñí. Síwí sayíñíñí imónígíáyíriñí. Aiwá ímí tñí níro ríwí síwíá yíro yarígíáyíriñí.”

¹³ E níríri eanípi nepa ríñíñí. Ayíñání mimóní uréwapíyarígíáyó míxí ríá tñí aríá ótyo dání uríírixíní. Ayí Jisasomi dñí nívíkwíroríñá samíñí wegíápi ení síxí eámíxíníro

¹⁴ Judayíyá píyíñí ikayíwípi nání aríá ókiarí mímónípa ero áamá xwíyíá nepaxíñí imóníñípi ríwímíñí mamogíáyí sekaxí rarígíápi aríá mívípa ero epíri nání míxí ríá tñí uríírixíní.

¹⁵ Áamá íkwíráníñí imónígíáyí amípi apia nñí nání “Wé síá neayíkínípaxímaní.” yaiwíarígíáríñí. E yaiwíaríñagíá aí áamá íkwíráníñí nimóníro Jisasomi dñí mívíkwíropa yarígíáyí amípi apia nñí nání “Wé síá neayíkínípaxíriñí.” yaiwíarígíáríñí. Wigí dñí sípíwí imóníri eri dñí nívayákiroríñá “Apí piáxí eánípaxíraní? Meánípaxíraní?” moarígíápi síá uyíkiníri eri enagi nání e yaiwíarígíáríñí.

¹⁶ Ayí manípámí dáníñí waropárí níníroná re rarígíáríñí, “Nene Goríxo nání dñí moníwaéneríñí.” níríro aiwí wigí yarígíápimí dání waropárí réníñí inarígíáríñí, “O nání wí dñí moníwaénemaní.” rarígíáríñí. Wigí yarígíápi nání Goríxo xwíríá winíri omí aríkwíkwí wirow naní imóníñíyí bí epaxí mimónípa ero enagi nání raríñíñí.

2

Áamá ríá rígíáwá náníriñí.

¹ Ayí e yaríñagíá aí jíwaníñoxí nuréwapíyíríñá xwíyíá enjwipéníñí imóníñípi tñí xixení uríírixíní.

² E neríñá áamá ríá rígíáwámí re uríírixíní, “Nívíkwíñí mimóníñí imóníñípi dñí míkíyáyo ero ámínáowa yapíñí pákíní imóníro dñí naní íá xíríro époyí. Jisasomi dñí nívíkwíroríñá samíñí mívípa ero áamáyo dñí sípí wirow wí sípí seaikáráná xwámámí wirow neróná samíñí mívé époyí.” uríírixíní.

Apixíwa nánirini.

³ Apianjwami eni re urfirixini, “Pí pí neróna siyikwí minigíwayíne nimónimáná ero sipí owímeaniri xwiyá mímáyó miropa ero inigí papíkí yarigápi nání mñj minipa ero apiyá imónigíwami nanj imónijipi nání wíwapiyiro époyi.” urfirixini.

⁴ “Apiyá imónigíwa wigí oxowami tñni niaíwíyo tñni dñj sixí nuyiríná wiipaxipi nání wíwapiyiro

⁵ dñj nanj fá xiripiri nání wíwapiyiro ikwiránanñj imónigíayí imónipiri nání wíwapiyiro omiseáyíwa oimónipoyiniri wíwapiyiro wá nñwuniri arirá wipiri nání wíwapiyiro wigí oxowami piránñj yeáyí wurñipiri nání wíwapiyiro éfirixini. Ámá wí apiyá imónigíwa e mepa yarñagá nñwiniríná xwiyá Gorixoyápi nání ‘Sipirini.’ ripfirixiniri api epiri nání wíwapiyipoyi.” urfirixini.

Íwí Sikiñowa nánirini.

⁶ Íwí sikiñowa eni pí pí neróna dñj nanj fá nixiri epiri nání enj rirémixí wífirixini.

⁷ Joxi pí pí neróna dixí nanj yarñjpi tñni íwí sikiñj imónigíawami siñwepigí wífirixini. Nuréwapiyiríná nanj imónijí bñ tñni sipí imónijí bñ tñni gwí nñmorí muréwapiyipa eri ámináowa yapí pákíní nimóniri eri

⁸ xwiyá enwipénijipi —Api ámá wí “Sipirini.” ripaxí mimónijipirini. Api uréwapiyiri éfirixini. Joxi tñni xewixewí rónigíayí ayá winiri nene nání xwiyá sipí bñ miripaxí imóniro epirífa nání api “E éfirixini.” rirarñjini.

Xináiwanñj nimóniro omñj wíarigíayí nánirini.

⁹ Xináiwanñj nimóniro omñj wíarigíayo enj rirémixí re wífirixini, “Segí bosowami simañwíyónñj wurñiro yayí winipaxipi wiuro xixewiámí wí murípa ero

¹⁰ wigí amipi wí éf mímínipa ero dñj seanwiráripaxí imónijipi wíwapiyiro époyi.” urfirixini. Xináiwanñj nimóniro omñj wíarigíayí pí pí neróna api api e nixídirñjipimi dáni xwiyá Gorixoyá —O yeáyí neayimixemeañjorini. Xwiyá oyápmi okiyánñj yaroaríná ámá “Xwiyá api sipímani.” yaiwipirífa nání api “E urfirixini.” rirarñjini.

“Gorixo wá neawianarñjo enagi nání ríxa siñánipiaumím inini.” urñj nánirini.

¹¹ Ayí rípi nání “Jisasomi dñj wíkwírogíayí api api éfirixini.” rirarñjini. Gorixo wá nñeawianiri “Wíimigini.” yaiwíaragípi Jisaso nñweapirñjipimi dáni ámá nñyoni ríxa siñáni piaumím winñjirini. O ámá nñyoni yeáyí uyimixemeámániri nání enjpi siñáni piaumím inñjirini.

¹²⁻¹³ Ayí nene siní xwífa tñyo nñjwearane yayí neainnñapi nání dñj wíkwímoarñjwápi nání wenñj nerí nñjwearanéná Gorixo re yaiwiani nání xegí wá neawianñjpi wífa neaókímixñjirini, “Gorixo nene ámá omí ríwí ríwámñni nñmamóríná yarigápi pñni wíarirane ámá omí mñxídarigíayí mñj winarñjpi pñni wíarirane nerane dñj tñni erane wé rónñj erane Gorixomi piránñj nixídiríná epaxipi erane yaníwá nání ríneaíwapiyarini?” yaiwiani nání xegí wá neawianñjpi wífa neaókímixñjirini. Yayí neainnñpi nání dñj wíkwímoarñjwápi, ayí Jisasi Kiraiso —O negí Nwífa seáyí e imónijorini. Nene yeáyí neayimixemeañjorini. Yayí neainnñpi nání dñj wíkwímoarñjwápi, ayí o wífa sogwíññj piripirí yarñjpi tñni siñáni nimónimí weapinñjirini.

14 O negí ríkikírfo yaríñwápi nípimíni dání gwíníñfí neaíkweawárití áamá nioniyáyíni nimóníro imíríñfí mé naníñfí oépoyíníñfí igfáníñfí neaeámori éimígíníñfí xewaníño xe onípíkípoyíníñfí síñwí wíníñfínigíní.

15 Íníná nioní ríraríñfá rípi díxí tñfí e ñweagfáyo uríñfí oxídfpoyíníñfí ení rírémíxí wirí áamá xwíyífá rípi tñfí xixení míyarígfáyo míxí uríñfí éiríxíñfí. E neríñfá áamá wo nioní xe paimímí oníníñfí síñwí míwínípa nerí nénfí tññoxí nimóníñfíñfí dání éiríxíñfí.

3

“Xámi yagwápi mé wé róníñfí imóníñfíñfí éwaníñfí.” uríñfí náníñfí.

1 Joxí áamá Jisasomí díñfí wíkwíroarígfá joxí tñfí e ñweagfáyo re nuríñfí díñfí wíayíríxíñfí, “Gapímaníyoraní, nénfí tñgfáyoraní, símaníwíyóníñfí yeáyí wuríñfí arfá yímígfí wíro époyí. Pí pí imíríñfí mimóníñfíñfí epíñfí nání ípímóníñfíñfí.

2 Áamá wíyo xwíyífápai míñwírírípa ero wíkfí tñfí xwíyífá rarígfáyíñfí mimónípa ero époyí. Awayíní samíñfí imóníro áamá níyoní wé íkwíñwíyó umero époyí.” nuríñfí díñfí wíayíríxíñfí.

3 Ayfí rípi nání ríraríñfíñfí. Nene ení eníná díñfí naní bí mímó majfá íkáríñagwaéneríñfí. Maní wíáíkíagwaéneríñfí. Yapfí éwapíñagwaéneríñfí. feapá neainaríñfí xixegíñfí imóníñfíñfí erane míñfí neainaríñfí xixegíñfí imóníñfíñfí erane yaní nání gwíníñfí neayageneríñfí. E néra nuránéná áamáyo sípí wíkaraní nání imóníñfíñfí sípí díñfí wíaiwirane símfí tñfí oneaípoyíníñfí wíwapíyirane newaníñfí ení símfí tñfí iníñfí yagwaéneríñfí.

4 Nene e imónagwaéne aiwí Goríxo —O nene yeáyí neayímíxemeañfíñfí. O áamá nñfí nání wá wuníñfí wá wíaníñfí yaríño enagí nání wíá níneaókímíxíríñfí

5 nene yeáyí neayímíxemeañfíñfí. Imíríñfí mimóníñfí newaníñfí wé níróníñfí yaríñwápi nání díñfí nímorí nání yeáyí neayímíxemeañfíñfí. Xewaníño wá níneawíaníñfí nání yeáyí neayímíxemeañfíñfí. Ayfí íwí nene yaríñwápi yokwarímí níneaiiríñfí xíoyá kwíyíñfí dání —Apí igfáníñfí neaeámoaríñfíñfí dání áamá ámí síñfí imóníñfíñfí neaewearí díñfí níyímíñfí tññwáéne neaimíxírí eníñfíñfí. Apímí dání yeáyí neayímíxemeañfíñfí.

6 Apí níneaiapíríñfí sípí míneai Jisasi Kiraiso, negí yeáyí neayímíxemeañfíñfí neaiñfíñfí dání ayá wí neawíréñfíñfíñfí.

7 Ayfí o wá níneawíaníñfíñfí dání “Wé rónígfáyíñfíñfí.” ráríñfíñfí imóníñfíñfí díñfí níyímíñfí imóníñfíñfí nene e oimóníñfíñfí díñfí íkwímoaríñfíñfí tññwáéne imóníñfíñfí yaníwá nání kwíyíñfí neawíréñfíñfíñfí.

8 Xwíyífá apí, ayfí nepa áamá díñfí ñwírírípaxí imóníñfíñfíñfí. Ayínání apí nání nuríñfíñfí samíñfíñfí nimónímáná murí ení neánímáná uríñfíñfíñfí. Áamá Goríxomí díñfí wíkwíroarígfáyí píráníñfíñfí nero imíríñfíñfí mimóníñfíñfí — Apí naní imóníñfíñfí nání áamáyo sa naníñfíñfí wíipaxíñfíñfí. Apí aríge nerí yaníwáríñfíñfí símfí xeadíñfíñfíñfí nání e uríñfíñfíñfí.

9 E nerí aí áamá majímajfá níkaríñfíñfí xwíyífá mímíxímíxeawíámí inarígfápi raríñfíñfíñfí níwíníñfíñfíñfí, arfíowa eníná dání wígfí níaiwí nemeága nuro yofí wíñfíñfíñfí nání raríñfíñfíñfí níwíníñfíñfíñfí, ñwí íkaxí eáníñfíñfíñfí nání xwíyífá xímíxímíñfíñfí níníro raríñfíñfíñfí níwíníñfíñfíñfí, ayfí tñfí wí níkwímíxíñfíñfíñfí

miripani. Xwiyá ayí rarigápi naní imóniñipimi xfdani nání neaiipaxí mimóniñagi nání rariñini. Sa miponiñí xwiyá enagi nání rariñini.

¹⁰ Ámá giyí giyí Jisasoyá siyikí imónigáyo xewixewí oimónipoyiniri wíwapiyaríñagá nîwiniríná erirí biaú wíagi aiwí aríkí yaríñagá nîwiniríná rîwí umórixini.

¹¹ Joxí nijárini. Ámá e yarigáyi wigí dñí sá niyimixiniro íwí néra warigápimi dání xwiyá meárinarigá enagi nání rariñini.

Yayí niwiowáríná uríñipi nánirini.

¹² Nioní ríxa dñí neyiróniri “Ríwipi yaríná aní ríxa Nikoporisíyí ríñipimi ñweámigini.” yaiwiáríñá enagi nání nioní Atemasomirani, Tikikasomirani, joxí tñí e nání nurowárínáyí, joxí ení neániri nibiri aní apimi nímeárixini.

¹³ Sinaso —O xwiríxí wienwípeiaríñí worini. O tñí Aporoso tñí egí aní nuríná amípi wí nání dîwí mikeamónipa eri óí e dñí sixí níga uri epísi nání “Bí wiowárímigini.” niyaiwiri aníñí miní érixini.

¹⁴ Negí imónigáyi íkíá ná miwearíñíñí mimónipa ero Goríxomi píraníñí nixídiróná imiríñí mimóniñipi epíría nání ayí ení ámá dîwí íkeamónigáyo arírá wipaxípi éwapínírixini.

¹⁵ Nioní tñí re ñweagáyi nñí yayí siowárenaparíñwini. Ámá nene Goríxomi dñí wikwíroaríñagwi nání dñí sixí neayarigáyo “Poró yayí neawárenaparini.” urírixini. “Seyíné niyínéní Goríxo wá seawianíwiniñí.” nimónarini.

Payí Poro Pairimono nánì eaṅṅarìní.

Payí rìna Pairimono nánì Poro eaṅṅarìní. Pairimono áamá aṅṅ yoṅ Korosi ṅweáyí worìní. Amípi wí mímúroṅorìní. Xínáínṅṅ nímonìrì wíiarìgṅáíyí wí enì tṅṅorìní. Oyá xínáínṅṅ nímonìrì omìṅṅ wíiarìgṅáíyí wo, Onesimasoyì rìníṅṅ re eṅṅnìgìní. fṅṅ níwikárimì éf nuri Romìyo níremorì Poro, e gwí ṅweaṅomì níwímeaṅṅṅpimì dánì ámi dṅṅ é móagì Poro payí nearì Onesimasomì níwiowáṅṅrìná Pairimono yokwarìmí níwiirì oumímìnírì nearì wiowáṅṅnìgìní.

¹ Poronì —Nionì Kiraisì Jisasomì níxṅṅdìrì yarìṅṅápì nánì gwí aṅṅyo níṅwíràrìgṅṅonìrìní. Nionì tṅṅ ní negí níxṅṅmeá Timotio tṅṅ ní payí rìna nearì mónaparìṅwíí. Pairimonoxì, yegí dṅṅ sṅṅ rìyìgwííoxì —Joxì yawawì tṅṅ ní nawínì Jisasomì níxṅṅdìrì yarìṅṅwá nánì gwí mónìṅṅwá woxìrìní.

² Joxì tṅṅ ní negí níxṅṅmeáí Apiaí tṅṅ ní Akipaso tṅṅ ní —O none tṅṅ ní negí nawínì roaṅṅwá worìní. O tṅṅ ní Jisasoyá sṅṅkì imónìgṅá joxìyá aṅṅ iwámì awí eánarìgṅáíyí tṅṅ ní ayí nṅṅ enì aí tṅṅ ní nánì payí rìna nearì mónaparìṅwíí.

³ “Negí ápo Gorìxo tṅṅ ní Ámíná Jisasi Kiraiso tṅṅ ní awaú wá seawianìri seyíné píranìṅṅ níwayìrónìro ṅweapṅṅ ní nánì seaìiri éfìsìxìní.” nímonàrìní.

“Joxì yarìṅṅṅpì nánì yayí ninarìní.” urìṅṅ nánìrìní.

⁴⁻⁵ Nionì negí Gorìxomì xwìyíá rìrìmí níwìrì joxì nánì rìxìṅṅ níṅrurìyìrìná aríá re níwìrì nánì, “O áamá Gorìxoyá imónìgṅá níyonì dṅṅ sṅṅ níwìrì arìrá wìrì Ámíná Jisasomì dṅṅ níwìrìròrì yarìṅṅorìní.” Aríá e níwìrì nánì joxì nánì rìxìṅṅ níṅrurìyìrìná Gorìxomì yayí wiarìṅṅarìní.

⁶ Joxì nene tṅṅ ní nawínì Kiraisomì dṅṅ níwìrìroaṅṅagwì nánì nawínì ikáṅṅṅwáṅpimì dánì “rìpì re oimónìní.” nímonàrìní, “Amípi naṅṅ Kìraisomì nuxṅṅdìrìná epaxì imónìṅṅwá níṅṅnì nánì xìxenì níjṅá oimónìní.” nímonàrìní.

⁷ Gí níxṅṅmeáoxìní, joxì áamá Gorìxoyá imónìgṅáíyò dṅṅ níwìrì níwìrì nerìṅṅṅpimì dánì dṅṅ sṅṅ umímonṅṅ eṅagì nánì nionì yayí ayá wí níṅṅnìrì dṅṅ níá ninarìní.

Pairimonomì Onesimaso nánì rìxìṅṅ wùrìyìṅṅ nánìrìní.

⁸⁻⁹ Ayìnánì Poronì —Nionì rìxa xweyaṅṅonì nerì Kiraisì Jisasomì nuxṅṅdìrìná yarìṅṅápì nánì gwí ṅweaṅṅonìrìní. Nionì yawawì Kiraiso nánì nawínì gwí mónìgwííwawì eṅagì nánì masìsṅá bì mìsì “O e nerìnáyí naṅṅ imónìṅṅṅpì yarìní.” yaiwiarìṅṅápì e érìxìṅṅnìrì sekaxì bì rìrìpaxì aìwì dṅṅ sṅṅ yinarìgwííwawì eṅagì nánì awayìní rìxìṅṅ bì orìrìmìní.

¹⁰ Onesimaso —O nionì gwí aṅṅ tṅṅyo níṅweaṅṅá wá uríápimì dánì Gorìxomì dṅṅ níwìrìroaṅṅ eṅagì nánì gí íwónìṅṅ emeááorìní. “O nánì rìxìṅṅ bì owurìyìmìní.” nímonìgoì.

¹¹ Xámì “Yíwí imónìṅṅorìfànì?” waiwiago aìwì agwì joxì tṅṅ ní nionì tṅṅ ní níwawìní dṅṅ níwìrìrìpaxì imónìṅṅorìní.

¹² Agwì nionì omì joxì tṅṅ e nánì nurowáṅṅrìná gí dṅṅ aí tṅṅ ní níxeyánìrìṅṅ wìrènaparìṅṅnì.

¹³⁻¹⁴ Nionì xwìyíá yayí neainarìṅṅṅpì wá urìmeaṅṅonì eṅagì nánì gwí aṅṅyo ṅweaṅṅáná “Onesimaso nionì tṅṅ níṅweaṅṅ joxì nánì wayíá arìrá onìní.” nínimónìrì aìwì joxì “Ayí ananìrìní.” sṅṅ ní mìnìrìpa eṅṅánáyí, “E apì xe oemìní.” mìnìmónìfagì nánì ámi joxì tṅṅ e nánì urowáṅṅarìṅṅnì. Joxì “Poro sekaxì níṅṅṅpimì dánì oemìní.” mìyaiwì dṅṅ dṅṅyò dánì “Xe

Poró t́nì nìḡweari arirá owini.” yaiwiríá nánì omì joxì t́ḡfì e nánì úrowárenaparìḡnì.

¹⁵ Ayí rìpì nánì rìrarìḡnì. O ámì anìḡfì joxìyá imónìnfá nánì bì onìmiápi ṕnì nìrìwiárimì nìbìrì ḡweanḡŕfanì?

¹⁶ O sìnì d́xì rìnáínìḡfì nimónìrì omìḡfì siliarìḡo aì sìnì axì apìnì mimónì apimì nìmúrorì Jisasomì d́ḡfì nìwìkwírorì nánì ḡfì nìrìxìmeá d́ḡfì sìxì uy-ìḡáónìḡfì imónìḡfìrìnì. E nimónìrì aiwì joxì anḡpaxì “Rìxa ḡfì nìrìxìmeáónìḡfì imónìḡfì woŕfanì?” wiaiwipaxorìnì.

¹⁷ Ayínánì “Poró nionì t́nì nawínì ḡwí mónìḡwíloŕfanì?” nìniaiwirífnáyí, Onesimaso símeááná nionì nìmímìnìmìnìrì enḡpa omì enì axìpì umímìnìrìxìnì.

¹⁸ E nìrìrìrì aì o ṕnì nìrìwiárimì nurfná sipì nìsikárìmì unḡpìranì, amìpì f́wì rìrápìḡpìranì, ananì nionì rìyìpároḿfárìnì.

¹⁹ Poronì nìwanìḡonì ḡfì wé t́nì rìwamìḡfì rìpì “Nionì rìyìpároḿfárìnì.” nìrìrì eaarìḡnì. Ayí joxì enì maḡfì nionìyáyo dánì rarfná Jisasomì d́ḡfì wìkwíróagì nánì joxì nionì enì nìyìpáropaxì imónìḡfìpì nánì mìrìrìpa éimìḡnì.

²⁰ ḡfì nìrìxìmeáoxìnì, Ámìná Kiraiso t́nì nawínì ikárìnìḡwíloxì enḡagì nánì nionì rìxìḡfì rìŕfápi xixenì níirìxìnì. E nerfnáyí, apìnì mé d́ḡfì sìxì enì nìmímoŕfárìnì.

²¹ “Arfá yímìḡfì ninìḡoì.” nìsiaiwirì d́ḡfì sḡḡá neánarìḡagì nánì re nìnimónìrì payí eaarìḡnì, “Joxì nionì rìŕfápinì mé apì nìmúrorì ámì seáyì e imónìḡfì bì t́nì eŕfárìnì.” nìnimónìrì payí rìna eaarìḡnì.

²² Rìxìḡfì ámì bì rìpì orìrìmìnì, “Anḡ awawá nionì wepaxì imónìḡfìwá ófì nimoárìrìxìnì.” orìrìmìnì. Ayí rìpì nánì rìrarìḡnì. Seyfné Gorìxomì rìxìḡfì nurìyarìḡfápimì dánì oyá d́ḡfì t́nì ḡwí anḡyo dánì nìwáraná seyfné t́fámìnì b́fìmìḡnìrì d́ḡfì níkwímorì nánì rarìḡnì.

Yayí nìwiowárirfná urìḡfìpì nánìrìnì.

²³ Eparìraso —O enì Kiraisì Jisasomì uxídarìḡfì wo enḡagì nánì nionì t́nì nawínì ḡwí ḡweagwílorìnì. O joxì nánì yayí siowárenaparìnì.

²⁴ Mako t́nì Arisítakaso t́nì Dimaso t́nì Ruko t́nì —Awa Jisasomì nìxídro yarìḡagífa nánì ḡwí nìmónìḡfáwarìnì. Awa enì yayí siowárenaparìḡoì.

²⁵ “Ámìná Jisasi Kiraiso anìḡfì wá nìseawiaga úwìnìḡnì.” nimónarìnì.

Payá ámá Xibiruyá nání eáníñnaríni.

Payá rina Judayá Jisasomí dñí nîwîkwîroro nání oyá sîyikí imónígtá aní bimi ñweagíayí nání eagíánaríni. Xibiruyá rínñípi wigí pñé rarígtápi tñi ñikumîxîñîrî rínñagí nání yoí e wîrîñîni. Payá rina eañoyá yoí mîñwirárîñîñagí nání “Ámá o ñîrîrî eañîrîñî?” yaiwipaxí mimónîñnaríni. Jisaso rîxa aññamí ñîpeyimáná xwiogwí rîxa obaxí ñîpwémáná eñáná payá eaño Judayá Jisaso yá sîyikí imónígtá ayo xeanîñ wîmeaayarîñagí nání anîñ Jisasomí dñí mîwîkwîró pñî ñîwiárîro xámî yagíápi ámî fá xîrîpîrîxîñîrî ñîrîrî eañîñîni. Ayí re ñîyaiwîro anîñ sîñí imónîñpî xaiwí fá xîrîrîxîñîrî ñîrîrî eañîñîni, “Aññají ñîyoní Jisaso seáyí e mîwimónîpa rení? Mosesomí ení seáyí e mimónîpa rení? Apaxîpánîñ imónígtá xwéowamí ení seáyí e mîwimónîpa rení? Rîdîyowá xîo ná wînání neaiîññîpî apaxîpánîñ imónígtá xwéowamí ámî ámî neaiîrîgtápipimí seáyí e mimónîpa rení?” ñîyaiwîro anîñ Jisasomîñî dñí ñîwîkwîróa úrîxîñîrî ñîrîrî eañîñîni.

“Ríná Gorîxo xegí xewaxo eñîpimí dání nearîñîrîni.” urîñí nánírîni.

¹ Gorîxo eñíná wíá rókiamoagíáwa rîwamîñí earo xîxegíni ero egíápipimí dání xîoyá xwîyíá negí arîowéyo ayá wí nura ñîbayíísáná

² agwí sîá yoparíyí tîñí ríná xegí xewaxo xwîyíá rîrî amîpí wîwapîyemerí eñîpimí dání nearîñîrîni. Xegí xewaxo amîpí imónîñpî ñîpîñî nání xiáwo imónîwîñîñîrî urîpeañorîni. Omí dání aññna tñî xwíarí tñî imîxîñîrîni.

³ O Gorîxo ñîkîñîrî seáyí e imónîñpî axîpî ení aupákîkí inarîñorîni. Xano yapí pákíní imónîñorîni. Sogwí sîñí emá amîpí ñîpîñî oyá xwîyíá eñí eáníñ rîñîpimí dání xomaxîñîñí yárîñîñagí nání xegí imónîñpî sîñî imónîni. Xewanîño íwí ámá yarígtápi nání yokwarîmí wiipaxí oimónîrî ñîwiárîmáná ñîpeyîrî Ñwíá seáyí émî imónîñoyá wé náúmîñî éfî ñweani.

“Gorîxomí xewaxo aññajíyo seáyí e múrónîni.” urîñí nánírîni.

⁴ Gorîxo o e imónîwîñîñîrî ñîrîpîrî ñîwîmîxîrîñá aññají e imónîrîxîñîrî urîpeañîpimí aga seáyí e wíarí imónîñpî tñî xîxení seáyí e wîmîxîñîrîni.

⁵ Omí Bîkwíyo ñîrîñîrî eáníñ rîpî Gorîxo urîñîpa aññají gîyo axîpî urîñîrîni, “Joxí rîxa gí íwoxí oimónîrî simîxîárîni. Agwí ríná joxîñîñí semeáárîni.” E urîñîpa aññají gîyo axîpî urîñîrîni? Oweoi, wí e murîñîrîni. Xewaxo nání ámî bî re rîñîpa aññají gîyí nání axîpî rîñîrîni, “Ñioní xegí xanoní imónîmîñîni. O gí íwo imónîñîño.” rîñîpa axîpî aññají gîyí nání rîñîrîni? Oweoi, wí e mîrîñî eñagí nání “O ayo seáyí e wîmónîni.” ñîrîrî eañîñîni.

⁶ Xegí ñaiáwí xámîñîñí emeañomí xwíá rîrîmí nání wîrénapîñî nání ñimónîrîñá Bîkwíyo ñîrîñîrî eáníñ rîpî ení rîñîñîñîni, “Aññají Gorîxonîyáyí ñîñî omí ñupîkîñîmeáro seáyí e uméîrîxîñîni.” rîñî eñagí nání o seáyí e wîmónîni.

⁷ Aññají nání Bîkwíyo re ñîrîñîrî eáníñîni, “Gorîxo xegí aññají —Ayí xîo sekaxí urîpî tñî xîxení seáyí wiipîrî nání imónígtáñîrîni. Ayí imîñîñîñî imónîrîxîñîrî wîmîxîrî rîá ápiáwîñîñî imónîrîxîñîrî wîmîxîrî yarîñîrîni.” Aññají nání e ñîrîñîrî eáníñagí aiwí

⁸ Xewaxo nání re nírínirí eáníní, “Gorixoxíní, díxí á máyo numenwearí nání ná ríwíyo aí síní axípi aníñí umenwearí pí pí wé róníñí imóníñípi tñí xixení nerí umenwearí eríáríní.

⁹ Joxí wé róníñípi nání simónírí unípi nání m+simónípa erí yaríñagí nání Goríxoní díxí Nwíáoní nírírípearí á má díxí imónígíáyo seáyí e simíxíagí nání díñí nífá sínaríní.” E nírínirí eáníñagí nání “Xewaxo aníñajíyo seáyí e ríá wimóníní?” yaiwipaxíríní.

¹⁰ Xewaxomí uríñí rípi ení nírínirí eáníní, “Ámínáoxíní, iwamfó dání amípi nñí wí síní mimóníñáná joxí xwíá rírí ikwírorí aníña díxí wé tñí imíxírí eníriní.

¹¹ Apí aníñínfá enagí aiwí joxí síní aníñí miní ñwearíáríní. Aníña tñí xwíárí tñí iyíá nípánoyí urí nerí nání yaríñípaníñí imónáná

¹² joxí iyíá níxoperí tarígíápa axípi e tíríríní. Á má iyíá urú emí nímori síñí wú pánarígíápa axípi aníñamí tñí xwíárímí tñí e imíxíríáríní. E nerí aí joxí imóníñípi aníñí miní síní axípi nímónírí xwiogwí díñí nímori fá ropaxí mimóní nípwerí aí joxí wí mípépa eríáríní.” Xewaxomí e nurírí aí

¹³ á mí axomí re uríñípa aníñají gíyo ení uríñíríní, “Nioní á má joxí símí tñí siarígíáyo xopírárí níwirí ikwianwí díxí síkwí ikwíáríríánáníñí simíxíyímíá íná nání nioní imóníñápa xixení axípi nímónírí gí wé náúmíní éfí níñwearí weníñí nerí ñweaí.” Xewaxomí e uríñípa aníñají gíyo axípi uríñíríní? Oweoí.

¹⁴ Xewaxo ríxa e imóníño enagí aiwí aníñají nñí ayí sa kwíyíyíríní. Goríxo sekaxí urípi xixení seáyí wiipírí nání imónígíáyíríní. Á má xfo xegí yeáyí uyimíxemeanfáyo arírá uwiipírí nání urowáraríñíyíríní.

2

“Jisaso neaiñípi símímaníímíní tñífíríxíní.” uríñí náníríní.

¹ Xewaxo aníñajíyo seáyí e wimóníño enagí nání xwíyíá o nání aríá winwápi pñí níwiárírane ewé gwí míyáríníñáná ná jfámí níkwíaríga waríñípa axípi e yanígínírí apímí xaíwí fá níxírírane píráñíñí xídfwanígní.

² Ayí rípi nání seararíñíní. Ení nání Goríxo negí aríowéyo aníñají uríro wíwapíyiro éfápímí dání uragípi aí pírfí wiaíkipaxí mimónípa erí á má xwíyíá apímí ogámí nero pírfí wiaíkgíá ayí ayo Goríxo xixení pírfí umamori ení enagí nání

³ agwí ríná nene rípi wí yaiwipaxene meníní, “O awíaxí nerí yeáyí neayimíxemeanfá nání neaiñípi ríwí nukínímoranénáyí, ananí pírfí o neamamonfápímí dání nurakínárímí upaxíríní.” yaiwipaxene meníní. Xámí Ámíná Jisaso xewaníño Goríxo yeáyí neayimíxemeámínírí neaiiaríñípi nání nínearímáná enáná á má omí aríá wigíáwa nene “Neparíní.” yaiwianí nání sopíñí noro wáf neararí nání

⁴ Goríxo ení nene “Neparíní.” yaiwianí nání emímí tñí ayá ríwamónípaxí imóníñí tñí amípi xixegí nání á má mepaxí imóníñí tñí sopíñí noa uníríní. O xfo wimónaríñípi tñí xixení á má awa kwíyípímí dání emímí epaxí oimónípoyínírí winípi tñí egíápímí dání sopíñí noa uníríní.

Yeáyí neayimíxemeanfápi nání mfkí ikiño Jisatoríní.” uríñí náníríní.

⁵ Goríxo á má aní síñí imónínfárímí —Arí nání nioní nírírí ríwamíñí eaaríñíní. Arímí ñweapíríáyí Goríxo aníñajowamí símanwíyóníñí yeáyí wuríñípirí nání ráríñímaní.

⁶ E neri aí áamá wo Gorixomi ur̄iñ̄ r̄ipi B̄ikw̄iyo wí e n̄ir̄in̄iri eán̄iñagi nán̄i “Ámáȳ Gorixoyá d̄iñ̄ t̄ñ̄i am̄ipí n̄iyon̄i seáȳi e n̄iwimón̄ip̄r̄ár̄in̄i.” nene re yaiwipax̄r̄in̄i, “Ámáȳ pí imón̄iñaḡta nán̄i Gorixox̄i aȳ nán̄i d̄iñ̄ n̄imori umear̄iñ̄r̄in̄i? Aȳ jox̄i anan̄i peaȳ wian̄ipax̄ȳȳ eñagi nán̄i rar̄iñ̄in̄i.

⁷ An̄iñ̄ mar̄fá̄i, bi on̄imiápi nán̄i áamá an̄ñaj̄yo ín̄im̄i owimón̄ipoȳin̄iri n̄iwár̄iri aí áam̄i r̄f̄w̄yo dán̄i wé ikwian̄w̄yo uñw̄r̄ár̄iri seáȳi e wim̄ix̄iri ner̄f̄ná seáȳi e num̄f̄eyoari [am̄ipí n̄ñ̄i jox̄i d̄ix̄i wé t̄ñ̄i im̄ix̄iñ̄yo seáȳi e n̄iwimón̄iri oumen̄weá̄r̄ix̄in̄iri ur̄ipean̄r̄in̄i.]

⁸ Jox̄i an̄ñaj̄ran̄i, am̄ip̄iran̄i, n̄ñ̄i áamáyo ín̄im̄i wur̄ñ̄w̄in̄iḡin̄iri wim̄ix̄iñ̄r̄in̄i.” B̄ikw̄iyo e n̄ir̄in̄iri eán̄in̄i. Gorix̄o n̄ñ̄i áamáyo yeáȳ wur̄ñ̄w̄in̄iḡin̄iri n̄iwim̄ix̄ir̄f̄ná paȳkeȳ bi mim̄ix̄ipa eñ̄i eñagi nán̄i nene re yaiwipax̄r̄in̄i, “Ámáȳ Gorixoyá d̄iñ̄ t̄ñ̄i am̄ipí n̄iyon̄i seáȳi e r̄fa wimón̄in̄i?” yaiwipax̄ aí agw̄i riná nene am̄ipí n̄ñ̄i áamáyo ín̄im̄i imón̄iñagi mí m̄iwóm̄ixar̄iñ̄w̄in̄i.

⁹ E neri aiwi áamá Gorix̄o on̄imiápi nán̄i an̄ñajowam̄i ín̄im̄i wim̄ix̄iñom̄i r̄ixa mí wóm̄ix̄iñwár̄in̄i. O, aȳ Jisaso nán̄i rar̄iñ̄in̄i. O Gorix̄o nene nán̄i wá n̄ineawian̄iri p̄irán̄iñ̄i e wiīm̄iḡin̄iri yaiwiár̄aḡipi t̄ñ̄i x̄ixen̄i ner̄f̄ná áamá n̄inenen̄i nán̄i neapein̄fa nán̄i on̄imiápi bi an̄ñajowam̄i ín̄im̄i wimón̄w̄in̄iḡin̄iri wim̄ix̄iñ̄r̄in̄i. Ín̄im̄i e n̄iwimón̄ir̄f̄ná r̄ñ̄iñ̄i n̄imeari pen̄̄i eñagi nán̄i Gorix̄o r̄ixa wé ikwian̄w̄yo uñw̄r̄ár̄iri seáȳi e wim̄ix̄iri eñ̄r̄in̄i.

¹⁰ Gorix̄o —X̄f̄om̄i dán̄i am̄ipí n̄ñ̄i imón̄iri n̄ñ̄i en̄i o nán̄i imón̄iri en̄i. O re eñ̄r̄in̄i. Ámá obax̄ xeḡi f̄w̄iáx̄en̄iñ̄i n̄imón̄iro xewaxo nik̄ñ̄iri seáȳi e imón̄iñ̄pa ax̄ipi imón̄ip̄r̄f̄ta nán̄i om̄i r̄ñ̄iñ̄i ayá wí wimeañ̄pim̄i dán̄i wé uroár̄im̄iḡin̄iri ner̄f̄ná x̄ixen̄i imón̄iñ̄pi t̄ñ̄i eñ̄r̄in̄i. “Yeáȳ neayim̄ixemean̄fa nán̄i apán̄i m̄k̄i ikipaxo, aȳ Jisasor̄f̄an̄i?” wiaiwip̄r̄i nán̄i Gorix̄o e eñ̄r̄in̄i.

¹¹ Jisaso —O áamáȳ Gorixoyá imón̄ir̄ix̄in̄iri wim̄ixar̄iñ̄or̄in̄i. O t̄ñ̄i áamá Gorixoyá x̄fo im̄ix̄iñ̄ȳȳ t̄ñ̄i wiḡi xano ná wom̄i dán̄in̄i eweaḡf̄aȳ eñagi o aȳ nán̄i ayá m̄iwín̄i anan̄i “Ḡi n̄ir̄ix̄imeá imón̄iḡf̄aȳr̄in̄i.” rar̄iñ̄r̄in̄i.

¹² O Gorixom̄i re ur̄iñ̄pi B̄ikw̄iyo n̄ir̄in̄iri eán̄iñagi nán̄i rar̄iñ̄in̄i, “Jox̄i nán̄i ḡi n̄ir̄ix̄imeáyo ‘E imón̄iñ̄or̄in̄i. E imón̄iñ̄or̄in̄i.’ our̄im̄in̄i. Ámá jox̄i seáȳi e r̄imep̄r̄i nán̄i awí eán̄iḡf̄ayo áw̄in̄im̄i dán̄i nion̄i jox̄i seáȳi e r̄imem̄in̄iri nán̄i son̄̄i or̄imear̄im̄in̄i.” n̄ir̄in̄iri eán̄iñ̄i eñagi nán̄i rar̄iñ̄in̄i.

¹³ Xw̄iȳf̄a Jisaso Gorix̄o nán̄i r̄iñ̄ r̄ipi en̄i re n̄ir̄in̄iri eán̄in̄i, “Nion̄i om̄i aga x̄ixen̄i d̄iñ̄ uñw̄r̄ár̄im̄f̄ár̄in̄i.” Xw̄iȳf̄a áam̄i axo r̄iñ̄ r̄ipi en̄i re n̄ir̄in̄iri eán̄in̄i, “Ámá Gorix̄o niaíw̄f̄ nemear̄in̄iñ̄i niap̄iñ̄ȳȳ, aȳ aí t̄ñ̄i nawín̄i riyener̄in̄i.” en̄i n̄ir̄in̄iri eán̄iñ̄i eñagi nán̄i re searar̄iñ̄in̄i, “Jisaso aȳ nán̄i ayá m̄iwín̄i anan̄i ‘Ḡi n̄ir̄ix̄imeá imón̄iḡf̄aȳr̄in̄i.’ rar̄iñ̄or̄in̄i.” searar̄iñ̄in̄i.

“Jisaso nepa áamá imón̄iñ̄in̄iḡin̄i.” ur̄iñ̄ nán̄ir̄in̄i.

¹⁴ Aȳin̄an̄i niaíw̄f̄ rar̄iñ̄ȳȳ warár̄im̄i dán̄i ḡf̄w̄f̄ t̄ñ̄i eñ̄i t̄ñ̄i t̄ḡf̄aȳȳ imón̄iḡf̄a eñagi nán̄i xewaxo en̄i ax̄ipi imón̄iñ̄in̄iḡin̄i. Xewan̄iño n̄iper̄iñ̄pim̄i dán̄i áamáyo an̄f̄a wim̄ix̄ipax̄ imón̄iñom̄i —O aȳ obor̄in̄i. Om̄i m̄iḡf̄ wim̄ix̄iri

¹⁵ áamá ín̄iná nan̄ñan̄iḡin̄iri wiwan̄iñ̄ȳȳ wáȳ ner̄iñ̄pim̄i dán̄i gw̄ñ̄iñ̄i ñweaḡf̄ayo níkwear̄in̄iñ̄i wár̄iri éim̄iḡin̄iri warár̄im̄i dán̄i áamá ḡf̄w̄f̄ t̄ñ̄i eñ̄i t̄ñ̄i t̄ḡf̄aȳȳ imón̄iḡf̄apa ax̄ipi e imón̄iñ̄in̄iḡin̄i.

¹⁶ Ayf neparini. O anfnajfyo arira owimniri nerfna e mimoninjigini. Ama Ebrifamoya iyf axipa imonigfayo arira owimniri nani nerfna wara ayf inigfapa axipf ininjigini.

¹⁷ Ayinani o apaxipanihf imonihf xwe wo nimonimana xegf xexirmeanihf imonigfayo piranihf ayá urimixiri Gorixo xfo urihipi nani dhf unwiraripaxf imonihfpi eri nerfna fwf ama yarigfapf yokwarimf wiipaxf oimoniri rdiyowa yarigfapa axipf rdiyowanhf inimniri nani pipf inipaxf marafi, sa wara xegf xexirmeayf inigfapf inipaxf enagf nani xfo eni axipf e ininjigini.

¹⁸ Rfnihf wimeanhfimi dani obo iwamfo wwapiyiyo enagf nani ama obo agwi rina dani oreamioafrixiniri wwapiyarinhfyo eni arira wipaxf imonihf enagf nani rarihfini.

3

“Moseso seayf e imonagf wo enagf ai Jisaso aga seayf e wiarf mironi.” urihf nanirini.

¹⁻² Ayinani gf nriximeayfne, —Seyne Gorixo anfnami dani xfoya imonirixiniri weyo fa seaumirihfyfnerini. Seyne Jisaso nani dhf emofrixini. Gorixo nene thf e nani uowarenapiyo, ayf orini. Apaxipanihf imonihf xweo, nene “Apimi dhf wikwifroarinhwarihf.” rarihwapimi piranihf xdfrixiniri arira neainifa nani imonihf, ayf orini. Moseso enina ama Gorixoya anfnihf imonigfayo numeirfna xixeni wiifpa ama Gorixo xfo wimonarihfpi e ewiniginiri urifeagf nani xixeni wiifpa, ayf axo Jisatorini. O nani piranihf dhf emofrixini.

³ Ayf rihf seararihfini. Anf wiwa nani “Nariwarihf.” niri mihf shf nimeeaniro aiwi anf iwami mirihf nani aga mihf shf seayf e umeeanipaxfirini. Axipf e imonihfpa Moseso nani mihf shf umeeanipaxf imonihfagf aiwi Jisaso nani ayf anipaxf mihf shf umeeanipaxfirini.

⁴ Anf ayf ayf wi xegfpi mimonf nfnf ama mirarigfa aiwi amipi nfnf imonihfpi imixihf, ayf Gorixo enagf nani rarihfini.

⁵ Ayf rihf nani eni “Jisaso nani dhf piranihf emofrixini.” seararihfini. Moseso enina ama Gorixoya anfnihf imonigfayo xixeni piranihf numeirfna ama xinaiwanhf nimoniro wigf bosowami piranihf niwiirona yarigfapa axipf enihf nerf amipi Gorixo rfwfyo rinfapf nani woakfkf wihf aiwi

⁶ Kiraiso Moseso nimoniri enfpa axipf nimoniri enfmani. Omf wiarf nimurorif re enfirini. Niawa ama xanowaya imonigfayo piranihf numeirfna yarigfapa Kiraiso axipf e nerf ama xanoya anfnihf imonigfayo xixeni piranihf umeihfirini. Nene wara sarfwa mimarinf nerane “Jisaso e nneainfarini.” nyaiwirane dhf wikwifmoarinhwapimi dani sayf nimoniri rarihwapf anihf minf xaiwf fa nixira nuranenayf, ayf anf Gorixoyanhf imonihwini.

“Manf prf wiaikiagfayf dhf sixf infrixiniri ene mihweagfarini.” urihf nanirini.

⁷ Ayinani Gorixo xegf kwiyipi tni Bkwfyo dani rihf rihf tni xixeni segf searfaweyf manf niwiaikiro dhf sixf infrixiniri imonihf nweagfamanf, “Agwi rina manf Gorixonfya seararihfagf arfa ninirona

⁸⁻⁹ enina segf searfaweyf ama dhf meane nemerona yagfapa mepa efrixini. Ayf gf manf xowiaikimf niniro nepa enf eanihoraniri iwamfo niwapiyiro nerona xwiogwf 40 pwearfna nioni emimf niwipiyu unapi

sijwá niwiga nuro aí wigí dñj wakís niniro rfwí nimoagfáriní. E yagfápa seyíne eni axípi mepa éfríxiní.

¹⁰ Ayínáni segí seárfawé íná ηweagfáyf nání wikf niwónirí re rñjanigíni, ‘Ayf íniná dñj xejwíni moro Gorixoní sekaxf urarñápmi mífápa ero yarígáyfríni.’ níríri

¹¹ wikf ríá ápiáwññj niwóniríná sñj womi dánññj re ráñjanigíni, ‘Xwíá dñj síxí ínpírfá nání wipimoárinárimí wí niηweapírfámani.’ ráñjanigíni.” Segí seárfawé íná ηweagfáyf Bíkwyo dání e nírínirí eánñjpi tñni xixeni nero Gorixomi manj pírfí niwiaíkiro nán dñj síxí ínfírxínirí enje wí niηweagfáriní.

“Neárfawéyf Gorixomi manj wiaíkiagfápa mepa éwanígní.” urñj nániríni.

¹² Gf níríxímeáyíne, wiyíne sipí nero aríkwíkwf niwirñjpmi dání Nwíá wí mipé anñj sñj imónñjomí rfwí umófríxinirí píránñj awínñj menjweánfríxiní.

¹³ Wiyíne fwí néra nurñjpmi dání yapf néwapñiro dñj wakís niniróná Gorixomi rfwí umopírxínirí sía Bíkwyo dání Agwiyí rñññyi sñni imónñjánáyf, sñni epaxf enánáyf, sía ayf ayo xixe enj ríremíxí inayífríxiní.

¹⁴ Ayf rípi nání seararñjini. Dñj Kiraisomi iwamfó dání niwíkwíroranéná wará sarfáwá mímáriní nerane xaíwí íá xírñwápi anñj xaíwí íá nixira nurane negf peanfwaé nání sñni xaíwí íá nixira nuranénáyf, nepa Kiraiso tñni ikárññwaéneríni.

¹⁵ Bíkwyo re nírínirí eánñjpi tñni xixeni nerñjpmi dání anani dñj wíkwíroarñwápi xaíwí íá nixira upaxíriní, “Agwí Gorixo seararñjagí arfá niwiróná eníná segí seárfawéyf omí manj xowiaíkimí niwiróná dñj wakís niniro nání rfwí umoagfápa seyíne eni axípi e mepa éfríxiní.” E nírínirí eánñjpi tñni xixeni neranénáyf, dñj wíkwíroarñwápi xaíwí íá nixira waníwáriní.

¹⁶ Ayf rípi nání seararñjini. Ámá Gorixo rarñjagí arfá niwiróná manj xowiaíkimí wiagfáyf, ayf gíyfríni? Nñni ayf ámá Moseso Isipiyf anñyo dání wirímeááná e pñni niwiárimí wagfáyf meníraní?

¹⁷ Xwiogwí 40 apí pwearíná Gorixo ámá gíyo wikf niwóga wagíriní? Ayf axíyí fwí nero ámá dñj meañe dání nípéa emeagfáyf meníraní?

¹⁸ Ámá Gorixo sñjáyó dání nurírfná “Xwíá e niηwearóná dñj síxí ínfírxínirí enírimí wí niηweapírfámani.” uragíyí gíyfríni? Ayf axíyí xfomi manj pírfí wiaíkiagfáyf meníraní?

¹⁹ Ayínáni nene nñjía re imónñjwini. Neárfawé íná ηweagfáyf dñj mífáropa nero nání Gorixoyá xwíá dñj síxí ínfírxínirí enírimí wí nírémoro ηweagfámani.

4

“Nene dñj síxí ínanfáwá nání imónñje sñni imónñni.” urñj nániríni.

¹ Ayínáni Gorixo ayf dñj síxí ínfírxínirí negf neárfawéyo smímanñyo dání urñjpi sñni enagí nání xfo ámáyo eyeyíromí nerfná wiyíne nání re seaiaiwinígnirí, “Ayf e ηweapaxf mimónñjoi.” seaiaiwinígnirí wáyf nerane píránñj oyaneyí.

² Negf neárfawéyí ámá dñj meañe nemeróná xwíyíá xwíá dñj síxí ínfírxínirí enírimí nání yayf winípaxf imónñjpi arfá wiagfápa nene eni axípi arfá winíwáriní. Ayf arfá niwiro aí arfá niwiróná dñj mífáropa

nero n̄n̄i sur̄m̄á ar̄f̄á n̄iwiár̄i ro xw̄f̄á d̄iñ̄f̄ six̄f̄ ín̄f̄r̄ix̄in̄r̄i imón̄iñ̄f̄r̄ími m̄irémó ám̄á d̄iñ̄f̄ meañe d̄áni penowiḡf̄awix̄in̄i.

³ D̄iñ̄f̄ w̄ikw̄i roar̄iñwaéne d̄iñ̄f̄ six̄f̄ ín̄f̄r̄ix̄in̄r̄i eñe páwiar̄iñwár̄in̄i. Aȳf̄ Gor̄ix̄o r̄ip̄i r̄iñ̄f̄ eñaḡi n̄n̄i “D̄iñ̄f̄ six̄f̄ ín̄an̄f̄wá n̄n̄i imón̄iñe r̄ix̄a r̄f̄a neaip̄imoár̄in̄in̄i?” n̄iyaiwirane nij̄f̄á imón̄iñw̄in̄i, “Gor̄ix̄on̄i man̄f̄ n̄iwiáikiar̄iḡf̄áyo wik̄f̄ r̄f̄á ápiáw̄f̄n̄iñ̄f̄ n̄iwón̄ir̄f̄n̄á s̄iñ̄á wom̄i d̄án̄f̄n̄iñ̄f̄ re r̄ár̄iñ̄aniḡin̄i, ‘Xw̄f̄á aȳf̄ d̄iñ̄f̄ six̄f̄ ín̄ip̄r̄f̄a n̄n̄i wip̄imoár̄iñ̄apim̄i w̄i n̄iñwep̄f̄r̄f̄aman̄i.’ r̄ár̄iñ̄aniḡin̄i.” Xw̄f̄ár̄i t̄n̄i añ̄f̄na t̄n̄i im̄ix̄ár̄iñe d̄áni am̄ip̄i n̄ip̄in̄i x̄fo im̄ix̄f̄p̄i r̄ix̄a yár̄in̄iñaḡi aiw̄i xw̄iȳf̄á ap̄i e r̄iñ̄iniḡin̄i.

⁴ B̄ikw̄f̄yo w̄i e s̄f̄á wé w̄f̄úm̄i d̄án̄f̄ wo nimón̄imán̄á Sabar̄f̄á imón̄iñ̄f̄yi n̄n̄i re n̄ir̄in̄r̄i eán̄in̄i, “Gor̄ix̄o s̄f̄á wé w̄f̄úm̄i d̄án̄f̄ wo pwear̄f̄n̄á am̄ip̄i nim̄ix̄a núisán̄á p̄f̄n̄i n̄iwiár̄i Sabar̄f̄á imón̄if̄yim̄i kikīf̄á n̄iñwep̄r̄i d̄iñ̄f̄ six̄f̄ ín̄iñ̄f̄r̄in̄i.” n̄ir̄in̄r̄i eán̄in̄i.

⁵ Ám̄i w̄i e d̄iñ̄f̄ six̄f̄ ín̄ipaxe n̄n̄i re n̄ir̄in̄r̄i eán̄in̄i, “Xw̄f̄á d̄iñ̄f̄ six̄f̄ ín̄ip̄r̄f̄a n̄n̄i Gor̄ix̄on̄i wip̄imoár̄iñ̄apim̄i w̄i n̄iñwep̄f̄r̄f̄á men̄in̄i.” n̄ir̄in̄r̄i eán̄in̄i. Xw̄iȳf̄á ap̄iaú n̄ir̄in̄r̄i eán̄iñaḡi n̄n̄i “Nene d̄iñ̄f̄ six̄f̄ ín̄an̄f̄wá n̄n̄i imón̄iñe r̄ix̄a r̄f̄a imón̄in̄i?” n̄iyaiwirane nij̄f̄á imón̄iñw̄in̄i.

⁶ Eñ̄in̄á xw̄iȳf̄á xw̄f̄á d̄iñ̄f̄ six̄f̄ ín̄ip̄r̄f̄a n̄n̄i imón̄iñ̄f̄r̄ími n̄n̄i yaȳf̄ win̄ipax̄f̄p̄i ar̄f̄á wiaḡf̄áyo Gor̄ix̄om̄i man̄f̄ xowiaík̄im̄f̄ néra war̄iñaḡf̄a n̄n̄i d̄iñ̄f̄ six̄f̄ ín̄f̄r̄ix̄in̄r̄i eñe xe ñweá̄r̄ix̄in̄r̄i s̄iñw̄f̄ m̄iw̄in̄ipa eñ̄f̄ er̄i w̄in̄i e xe ñweá̄r̄ix̄in̄r̄i s̄iñw̄f̄ w̄in̄in̄f̄á er̄i eñaḡi n̄n̄i

⁷ re n̄iyaiwirane nij̄f̄á imón̄iñw̄in̄i, “Nene d̄iñ̄f̄ six̄f̄ ín̄an̄i n̄n̄i imón̄iñe ñweaan̄f̄wáin̄á n̄n̄i Gor̄ix̄o r̄ix̄a s̄f̄á ám̄i w̄iȳi r̄ár̄iñ̄f̄r̄in̄i.” B̄ikw̄f̄yo d̄áni s̄f̄á aȳi, aȳf̄ Agw̄iȳi r̄in̄iñ̄f̄yir̄in̄i. Neár̄f̄awéȳf̄ ar̄f̄á m̄iwiḡf̄e d̄áni ná r̄f̄w̄f̄yo Gor̄ix̄o man̄f̄ m̄ix̄f̄ in̄áȳf̄ Depitoȳáyo d̄án̄f̄ xw̄iȳf̄á B̄ikw̄f̄yo nion̄i xám̄f̄ m̄iñ̄f̄ iroár̄f̄ap̄i n̄ir̄r̄i re r̄iñ̄iniḡin̄i, “Agw̄i man̄f̄ Gor̄ix̄on̄iyá searar̄iñaḡi ar̄f̄á n̄inir̄on̄á d̄iñ̄f̄ wak̄is̄f̄ min̄ipa époȳf̄.” r̄iñ̄f̄ eñaḡi n̄n̄i “Nene d̄iñ̄f̄ six̄f̄ ín̄an̄f̄wáin̄á r̄f̄a imón̄in̄i?” yaiwiar̄iñwár̄in̄i.

⁸ Josuao neḡf̄ neár̄f̄awéyo xw̄f̄á d̄iñ̄f̄ six̄f̄ ín̄f̄r̄ix̄in̄r̄i eñe nipemeám̄i nur̄i n̄irémor̄f̄n̄á d̄iñ̄f̄ six̄f̄ Gor̄ix̄o e ín̄f̄r̄ix̄in̄r̄i wimón̄iñ̄f̄p̄i nepa n̄in̄ro s̄iñw̄r̄iȳf̄, ayim̄i d̄áni r̄f̄w̄f̄yo Gor̄ix̄o s̄f̄á d̄iñ̄f̄ six̄f̄ ín̄an̄f̄wá n̄n̄i imón̄iñ̄f̄ ám̄i w̄iȳi n̄n̄i r̄im̄in̄r̄i eñ̄f̄man̄i.

⁹ Aȳin̄án̄i nene re n̄iyaiwirane nij̄f̄á imón̄iñw̄in̄i, “S̄f̄á Gor̄ix̄o am̄ip̄i n̄n̄i nim̄ix̄ár̄imán̄á d̄iñ̄f̄ six̄f̄ ín̄iñ̄f̄yín̄iñ̄f̄ imón̄iñ̄f̄ ax̄f̄p̄i ám̄á x̄foyá imón̄iḡf̄áyo n̄n̄i d̄iñ̄f̄ six̄f̄ ín̄ip̄r̄f̄ín̄á s̄in̄i imón̄in̄i.” yaiwiñw̄in̄i.

¹⁰ D̄iñ̄f̄ six̄f̄ ín̄f̄r̄ix̄in̄r̄i eñ̄f̄pim̄i páwiño, x̄fo Gor̄ix̄o xw̄f̄á am̄ip̄i n̄n̄i im̄im̄ix̄im̄f̄ n̄iyár̄imán̄á kikīf̄á ner̄i d̄iñ̄f̄ six̄f̄ ín̄iñ̄f̄pa ax̄f̄p̄i e ner̄i xeḡf̄ e éwin̄iḡin̄r̄i ur̄f̄peañ̄f̄p̄i n̄iyár̄imán̄á xewan̄iño r̄ix̄a d̄iñ̄f̄ six̄f̄ n̄in̄r̄i ñwean̄i.

¹¹ Aȳin̄án̄i neár̄f̄awéȳf̄ man̄f̄ Gor̄ix̄om̄i p̄r̄f̄ n̄iwiáikiro s̄iñwep̄iḡf̄ neaíwapiyaḡf̄apim̄i n̄ix̄f̄dirane om̄i r̄f̄w̄f̄ umoan̄iḡin̄r̄i d̄iñ̄f̄ six̄f̄ ín̄f̄r̄ix̄in̄r̄i eñe ñweáwan̄iḡin̄r̄i an̄iñ̄f̄ min̄f̄ nerane píran̄iñ̄f̄ n̄ir̄f̄kw̄in̄irane oyaneȳi.

¹² Aȳf̄ r̄ip̄i n̄n̄i searar̄iñ̄in̄i. Xw̄iȳf̄á Gor̄ix̄oyap̄i pí pí oen̄r̄i wimón̄ar̄iñ̄f̄p̄i t̄n̄i x̄ixen̄i epax̄f̄ imón̄ir̄i eñ̄f̄ eán̄r̄i eñ̄f̄p̄ir̄in̄i. Xeḡf̄ ñwá yin̄iñ̄f̄n̄iñ̄f̄ imón̄iñ̄f̄p̄i kirá man̄f̄ m̄id̄m̄id̄án̄i wen̄f̄ n̄n̄iȳf̄ ñwá yin̄iñ̄f̄p̄i t̄n̄i x̄ixen̄i mimón̄in̄i. Kirá aga ñwá yin̄iñ̄f̄ bá xóm̄iñ̄f̄ x̄f̄áyo t̄n̄i eñ̄f̄ w̄iw̄f̄yo t̄n̄i dakwipax̄f̄pa xw̄iȳf̄á oyap̄i ám̄áyo wair̄r̄f̄ n̄iwir̄f̄n̄á wiḡf̄ xwiox̄f̄yo f̄á n̄im̄iár̄in̄r̄i ayá t̄n̄i d̄iñ̄f̄ t̄n̄i kum̄ix̄in̄iñe dakwiar̄iñ̄f̄r̄in̄i. Pí pí ám̄á d̄iñ̄f̄ moro pí pí “Em̄in̄r̄i oem̄in̄i.” wimón̄ir̄i yar̄iḡf̄ap̄i eyeȳírom̄f̄ yar̄iñ̄f̄r̄in̄i.

¹³ Am̄ip̄i n̄n̄i Gor̄ix̄o —Pí pí éwap̄i n̄án̄iran̄i, r̄f̄wáp̄i n̄án̄iran̄i, yar̄iñ̄f̄ im̄im̄f̄ neaíán̄á “Aȳf̄ ap̄i n̄n̄i e r̄f̄ár̄in̄i. E éár̄in̄i.” uran̄f̄wáo, aȳf̄ or̄in̄i.

Amípi níní o imixiníyí xegí sinqwí aníje dání wí píní imónipaxí meníní. Amípi níní xegí sinqwíyo dáníníyí nīparárímáná sinqání imóníní.

“Negí apaxípaníyí imóníyí xwéo Jisasoríní.” uríyí náníríní.

¹⁴ Nene apaxípaníyí imóníyí xwé wo —O ríxa anínámíní peyíño, ayí Goríxomi xewaxo Jisasoríní. Apaxípaníyí imóníyí xwé o tñwaéne enagi nání woákí ká nerane “Apimí díní wíkwíronjwíní.” rariñwápi xaiwí fá oxíraneyí.

¹⁵ Ayí rípi nání rariñíní. “Negí apaxípaníyí imóníyí xwéo nene wé róníyí imóníyípíní oyaneyínírí neríná ení meání yaríñagwí nīneaníríná wí díní sipí mīneaiaríníní?” rīseaimónaríní? Oweoi, nene íwí oépoynírí neaímeaarínípi o ení íwí oenírí wímeáagi aiwí wí íwí meño nání nene wí e wíaiwipaxí meníní. Sa “Samíyí nimónírí yaríñagwí nīneaníríná ananí díní sipí neaiaríñoríaní?” wíaiwipaxíríní.

¹⁶ Negí apaxípaníyí imóníyí xwéo e imóníño enagi nání amípi samíyí neaimixipaxí imóníyípi wí neaímeááná Goríxo —O ámayo ayá xwapí urímixaríñoríní. O wá neawianírí ayá nearímixírí oenírí wará saríwá mīmárínípa nerane oyá siá íkwianjwína tñyí e anjwí ényí úwanígní.

5

¹ Apaxípaníyí imónígá xwé wo wo nowaní íwí wigí ámá yarígápi nání Goríxoyá íráf oníje nání nīwuríyiro aiwá peaxí utiro rídíyowá wíiro epírfa nání xfo wigí imónígáyo dání ényíyí nīyoarí urípeaaríñowaríní.

² Awa ení wé róníyí imóníyípíní oyaneyínírí nero aí ení neáníro mīximopaxí wíagfa nání wigí ámá majfá nero xeqwímíní kīnīmónfáyo ananí awayíní mīmeyówárf wipaxowaríní.

³ Wé róníyí imóníyípíní oyaneyínírí nero aí ení neáníro mīximopaxí wíagfa nání wigí ámá íwí yarígápi nání rídíyowá wíiarígápa íwí wíwaníjowa yarígápi nání ení rídíyowá mīnīpaxí mīmónígáfawaríní. Awa ení aga nīnīpaxowaríní.

⁴ Ámá wo xewaníño wé íkwianjwíyo nīñwirárínírí xfo xegí díníyo dání rípeánarínímaní. Oweoi, nowaní eníná Goríxo xfo xegí díní tñní Erono api e oimónírí wéyo fá umírínípa axípi umíráná apaxípaníyí imóníyí xwéowa imónarígfaríní.

⁵ Kiraiso ení xewaníño seáyí e nīmíeyoánírí apaxípaníyí imóníyí xwé woní oimónímínírí mírípeáníyínígní. Oweoi, Goríxo omí seáyí e numíeyoari Bīkwíyo nírínírí eáníyí rípi uríñnīgíní, “Joxí gí íwoxi oimónírí simíxárfíní. Agwí ríná joxíníyí semeáaríní.” nurírí

⁶ Bīkwíyo ámí wí e nírínírí eáníyí rípi ení uríñnīgíní, “Apaxípaníyí imóníyí Meríkisedeko nimónírí ení yapí joxí ení axípi aníyí nání e imóníríxíní.” uríyí enagi nání Kiraiso e imóníyíríní.

⁷ Xámí o ámá nimónírí xwáfá tñyo nīñwearíná “Ámá nīpíkianíro yarígápi nání wáyí nīnínígnírí ápo díní síxí nīmímopaxoríaní?” nīyaiwírí arírá onínírí ñwí piyí nīwírínírí gwíní kíkí fá tñní ríxíní uráná xanomí arfá nīwírí píráníyí yapeníño enagi nání omí xíxení arfá wíñoríní.

⁸ O Goríxomi xewaxo aí ríníyí xfomí nīwímeari peníyo dání re nīyaiwírí nījfá imóníyíríní, “Ápomí arfá nīwírí xíxení neríná api e xíxení rí rínímeaaríní?” E nīyaiwírí nījfá nimónírí

⁹ xano wimóníyí nīpíní ríxa sípearímí nīyárírí nání ámá xfomí pírí mīwiaíkí arfá wíarígá gíyí gíyí níní aníyí míní íníná naníñní ñweapírfa nání yeáyí uyímíxemeapaxo imónírí

10 Gorixoxo re ráriñipi tñni xixeni imóniri enjirini, “Xwé apaxpánijf imónijf Merikisedeko imónijpa axípi imónijorini.” ráriñipi tñni xixeni imóniri enjirini.

Jisasomi ríwí umórixiniri erirí wijf nánirini.

11 “Niont ‘Kiraiso nánit níríná Merikisedeko nánit nírínijf apñijf apñijf imónini.’ oseariminti.” nñimóniri aiwi arfá iwayf pñrogfáyfné, seyfné mfkípi nánit nijfá imónipiri nánit arige seariminti?

12 None ayá wí searéwapiyiwá enagwi nánit xamijfáyfné e dánit wíyo nuréwapiyipaxf nimóniríná ayf nanf imónimniri enj aiwi seyfné snit majimajfá yarijagfa nánit ámá wí ámí Kiraiso nánit sirimijf imónijpimi dánit nisearéwapiyipaxf imónigfáyfnérini. Seyfné aiwá nípaxf mimónf amijfni narigfáyf yapf imónijot.

13 Ayf rípi nánit seararijnit. Ámá aiwá nípaxf mimónf snit amijf narigfáyf nñni “Apí nerfná wé rónijipi yarijot.” rñnijipi nánit majfá nero nánit snit niaíwí pñopia yapf imónijot.

14 E neri aí aiwáyf ámá ríxa ámínánijf imónigfáyf narigfárini. Ámá e imónigfáyf wigf dñj tñni píránijf éwapfnarigfá enagf nánit nanf imónijpirani, sipí imónijpirani, anani mí ómíxarigfáyfirini.

6

1-2 Ayínáni, nene xwiyfá Kiraiso nánit sirimijf imónijpini anijf minf mñrñnipa oyaneyi. Íníná ámí ámí xwiyfá sirimijf imónijf rípi rípi nñtiwayrori mñrñnipa oyaneyi. Xwiyfá negf íwí amípi néra nurfná anñmíxñnanirane yarijwápi aga ríwímnit nímamopaxfpirani, xwiyfá Gorixomi aga dñj nñwikwíropaxfpirani, xwiyfá igfá xixegfni eánarijwápirani, Gorixoxo nanf owimixiniri wé seáy e wikwiárarijwápirani, ámá pegfáyf ámí wiápnimeapfirfápirani, Gorixoxo ámáyo mí ómómíximf neri xwiyfá umeáraná anijf ñweapfirfápirani, xwiyfá apí apí ámí nñtiwayrori méwapfnipa oyaneyi. Sa xwiyfá Gorixoyá ámá arfá nñwirijpimi dánit yóf imónipaxfpi éwapfnani nánit oxfmeaneyi.

3 Gorixoxo apí xe oépoyniri sñjwí nñneanirfnáyf, anani yanfwni.

4 Ayf rípi nánit “Xwiyfá xámí nñtiwayrorane éwapfnijwápi pñni nñwiárirane xwiyfá yóf imónanfá nánit imónijfpi oxfmeaneyi.” seararijnit. Ámá Gorixoxo xewanijot nánit “E imónijorani?” oyaiwípoyniri ríxa wfá wókímíxiri ámá aiwá gígf nerfná nijfá awfí yarijf imónijfpi nánit imónarigfápa axfñnijf e nero anñnamí dánit Gorixoxo neaiapñijfpi nánit nijfá imóniro kwíyf oyápi ámá wíyo tñni nawíni waíniri

5 ámá aiwá awfí imónijfpi gígf nerfná “Nanf imónini.” yaiwiarigfápa xwiyfá Gorixoyápi tñni enj eánijf o yeáyf nñeayimíxemeari neameñweanfná imónijfpi tñni axfpi gígfñnijf nerfná “Nanf imónini.” yaiwiro néfasána

6 dñj wíkwíroarigfápi ríwímnit nímamorfnáyf, ayf Gorixomi xewaxomi ikayf wí oumearfpoyniri ámí yoxáfpámñnijf yekwíroárarijagfa nánit ámí xwiyfá kñimónfirixiniri urípaxf imónijfpi bñ meninti.

7 Ayf rípi nánit seararijnit. Xwfá iniá ámí ámí neari aínáná ámá aiwá omñj íwí urfáyf nánit aiwá nanf yaparñijfpi, ayf Gorixoxo aiwá nanf oyapñiri xwiyfá tñni píránijf imíxarñijfirini.

8 E neri aí xwfá iniá ámí ámí neari naíniri aiwi aiwá nanf miyapf ará enj tñjñni kñsónararñijfpi, ayf ráfnijf imónijfpi enagf nánit Gorixoxo ríxa nñramíximñiri nánit imónirf árfá yimñiri nánit imónirf enjpirini.

² Am̄pí Eb̄r̄famo p̄kiomeá̄p̄i yan̄j wé wúkaú n̄memáná b̄i m̄n̄i wīŋo, aȳ Merikisedeko or̄n̄i. Xeḡ yōf Merikisedekoȳ r̄n̄īŋ̄p̄i, aȳ xámi neḡ aga p̄néyo dán̄i m̄ix̄f ináȳf wé rón̄īŋ̄f umēŋweaar̄īŋoȳ r̄ar̄īŋwá̄p̄r̄n̄i. O Serem̄i dán̄j m̄ix̄f ináyoȳ r̄n̄īŋ̄p̄i en̄i neḡf aga p̄néyo dán̄i m̄ix̄f ináȳf áma n̄iwaȳr̄ón̄īro ŋweap̄r̄i nán̄i wim̄ixar̄īŋoȳ r̄ar̄īŋwá̄p̄r̄n̄i.

³ B̄ikw̄yo dán̄i xw̄iȳfá b̄i m̄ir̄n̄īŋaḡi nán̄i o nán̄i re r̄ipax̄r̄n̄i, “O xano t̄n̄i x̄n̄ái t̄n̄i maȳf er̄i xeḡf f̄wiár̄fawé en̄i maȳf er̄i ēŋor̄n̄i. S̄fá x̄n̄ái x̄r̄īŋ̄f̄yi mimón̄ipa er̄i s̄fá x̄fo pen̄f̄ayi mimón̄ipa er̄i ēŋor̄n̄i. Aȳn̄án̄i o n̄iaíw̄f Gor̄ixoyáón̄īŋ̄f imón̄īŋo ēŋaḡf nán̄i apax̄f̄pá an̄īŋ̄f min̄f imón̄īŋor̄n̄i.” r̄ipax̄r̄n̄i.

⁴ Seáȳf e Merikisedeko imón̄īŋ̄p̄i nán̄i b̄i d̄īŋ̄f mópoȳf. Neḡf ar̄fo ír̄īŋo Eb̄r̄famo am̄pí awiáx̄f imón̄īŋ̄f wí m̄ix̄f ner̄i p̄kiomean̄j̄ȳf yan̄j wé wúkaú n̄īmáná b̄i m̄n̄i wīŋo aȳf or̄n̄i.

⁵ Ripaioyá f̄wiár̄fawé apax̄f̄pán̄īŋ̄f imón̄iḡfáwa Gor̄ixoyá ŋw̄f ikax̄f r̄n̄īŋ̄p̄i t̄n̄i x̄ixen̄i n̄ix̄f̄d̄īro nán̄i wiḡf ax̄f̄ȳf, aȳf en̄i Eb̄r̄famoyá f̄wiár̄fawéȳf imón̄īŋaḡfá aiw̄i wiḡf am̄pí yan̄j wé wúkaú méf̄ap̄i b̄i urápar̄iḡf̄ar̄n̄i.

⁶ E ner̄i aí Merikisedeko, Ripaioyá f̄wiár̄fawéȳf wo mimón̄īŋaḡi aiw̄i Eb̄r̄famo, Gor̄ixo s̄m̄iman̄j̄yo dán̄i “E n̄iseaiim̄f̄ar̄n̄i.” ur̄īŋo n̄ip̄kiomear̄i yan̄j wé wúkaú méf̄p̄i b̄i Merikisedeko nurá̄p̄r̄i om̄i nan̄j b̄i owímean̄r̄i xw̄iȳfá b̄i t̄n̄i nan̄j wim̄ix̄īŋ̄n̄iḡn̄i.

⁷ Xw̄iȳfá r̄ip̄i áma wí “Nepaman̄i.” n̄iyaiwir̄i r̄ipax̄f̄p̄man̄i. Nan̄j̄p̄i owímean̄r̄i xw̄iȳfá b̄i t̄n̄i wim̄ixar̄īŋo, seáȳf e wimón̄īŋor̄n̄i. Nan̄j̄p̄i wímeáo, om̄i s̄iman̄j̄w̄yón̄īŋ̄f ín̄im̄i wur̄f̄n̄īŋor̄n̄i.

⁸ Ripaioyá f̄wiár̄fawéwa —Awa n̄ipep̄f̄r̄fa nán̄i imón̄iḡfáwar̄n̄i. Awa wiḡf ax̄f̄ȳf yan̄j wé wúkaú méf̄ap̄i b̄i nurá̄p̄r̄óná aȳf áma n̄ipep̄f̄r̄fawani urápar̄iḡfá aiw̄i Merikisedeko nurá̄p̄r̄f̄n̄á x̄fo nán̄i B̄ikw̄yo r̄n̄īŋ̄p̄a an̄īŋ̄f ŋwean̄o urá̄p̄īŋ̄n̄iḡn̄i.

⁹⁻¹⁰ R̄ip̄i en̄i r̄ipax̄r̄n̄i, “Eb̄r̄famo yan̄j x̄fo méf̄p̄i Merikisedeko t̄n̄i óf e órór̄f n̄in̄r̄i m̄n̄i wíáná Ripaio —Oyá f̄wiár̄fawé wiḡf wín̄iȳf yan̄j wé wúkaú méf̄ap̄i b̄i urápar̄iḡfáwam̄i xiáwor̄n̄i. O en̄i s̄in̄i xeḡf xiáwo Eb̄r̄famoyá k̄im̄īŋ̄f̄yo ín̄īŋaḡi nán̄i xiáwo Eb̄r̄famo yan̄j n̄imer̄i Merikisedekom̄i wí̄f̄pa é̄n̄īŋ̄f ner̄i m̄n̄i wīŋ̄n̄iḡn̄i.” r̄ipax̄r̄n̄i.

Apax̄f xámīŋ̄f̄pá s̄in̄i e ēŋáná s̄īŋ̄f imón̄īŋ̄f ámi bá nán̄i ur̄īŋ̄f nán̄r̄n̄i.

¹¹ Ēŋin̄á Gor̄ixo ŋw̄f ikax̄f x̄fo r̄īŋ̄p̄i Mosesom̄i m̄n̄i n̄iwir̄f̄n̄á Ripaioyáȳf apax̄f̄pán̄īŋ̄f imón̄ip̄f̄r̄fa nán̄i rár̄īŋ̄n̄iḡn̄i. Apax̄f Ripaioyáȳf imón̄iḡfá̄pá Gor̄ixo apá e en̄f̄ap̄i nán̄i imón̄f̄w̄in̄iḡn̄ir̄i rár̄īŋ̄p̄i t̄n̄i aȳf x̄ixen̄i nero wé n̄īroár̄īro s̄īŋw̄ir̄iȳf, apax̄f ámi xeḡf b̄i imón̄īŋ̄f bá, Erono imón̄īŋ̄f̄pán̄īŋ̄f mar̄f̄ái, Merikisedeko imón̄īŋ̄f̄pán̄īŋ̄f imón̄īŋ̄f bá imón̄im̄n̄r̄i ēŋf̄man̄i.

¹² Apax̄f Ripaioyáȳf imón̄īŋ̄f̄pá apán̄i mimón̄īŋaḡi nán̄i ámi bá imón̄īŋ̄f̄r̄n̄i. Aȳn̄án̄i ŋw̄f ikax̄f n̄ir̄n̄ir̄i eán̄īŋ̄f ax̄f̄p̄n̄i s̄in̄i nimón̄ipax̄f̄man̄i. Ámi b̄i en̄i imón̄ipax̄r̄n̄i.

¹³ Ám̄iná Jisaso, Gor̄ixo e r̄īŋoȳf Ripaioyáoman̄i. Gw̄f wir̄im̄i d̄an̄or̄n̄i. Xeḡf gw̄f ar̄im̄i d̄an̄j wo ēŋin̄á r̄id̄iyowá er̄i apax̄f̄pán̄īŋ̄f imón̄ir̄i yaḡf̄man̄i.

¹⁴ N̄ij̄fá re imón̄īŋw̄in̄i. Neḡf Ám̄iná Jisaso Judaoyá gw̄f̄r̄im̄i dán̄i imón̄īŋ̄f̄r̄n̄i. Ŋw̄f ikax̄f Gor̄ixo r̄īŋ̄f Moseso ean̄j̄p̄i Judaoyáȳf wí apax̄f̄pán̄īŋ̄f imón̄ip̄f̄r̄fa nán̄i n̄ir̄r̄i mean̄j̄n̄iḡn̄i.

“Jisaso apax̄f Merikisedeko imón̄īŋ̄f̄pán̄īŋ̄f imón̄īŋ̄f̄r̄n̄i.” ur̄īŋ̄f nán̄r̄n̄i.

15 Apax̄ xeḡ b̄ imón̄ñ̄ bá, Merikisedeko imón̄ñ̄pán̄ñ̄ nimón̄r̄ínáȳ, nion̄ re sear̄f̄ap̄ r̄ixa s̄ñ̄án̄ w̄f̄á ór̄iron̄, “Ñw̄f̄ ikax̄ n̄r̄in̄r̄i eán̄ñ̄f̄ ax̄p̄in̄ s̄in̄ imón̄pax̄man̄. Ám̄ b̄ nimón̄pax̄r̄in̄.” searar̄f̄ap̄ r̄ixa s̄ñ̄án̄ w̄f̄á ór̄iron̄.

16 O apax̄ Merikisedeko imón̄ñ̄f̄ apá nimón̄r̄íná ñw̄f̄ ikax̄ re r̄in̄ñ̄f̄yo dán̄, “Ámá gw̄f̄ ar̄im̄ dán̄ñ̄f̄ran̄, e imón̄ḡf̄áȳf̄ran̄, aȳñ̄ apax̄pá imón̄pax̄r̄in̄.” r̄in̄ñ̄f̄yo dán̄ imón̄ñ̄f̄man̄. Oweoi, o sa xeḡ eñ̄f̄ eán̄ñ̄f̄yo dán̄ d̄ñ̄f̄ man̄ñ̄pax̄ imón̄ñ̄f̄p̄ t̄ñ̄o eñ̄aḡi nán̄ imón̄ñ̄f̄r̄in̄.

17 B̄kw̄f̄yo n̄r̄in̄r̄i eán̄ñ̄f̄ r̄ip̄i nion̄ searar̄ñ̄ap̄i t̄ñ̄i x̄ixen̄ eñ̄aḡi nán̄ rar̄ñ̄in̄, “Jox̄i apax̄pá Merikisedeko imón̄ñ̄f̄pa ax̄p̄i e nimón̄r̄i an̄ñ̄f̄ íníná ñweá̄r̄ix̄in̄.” Gor̄ixo e ur̄ñ̄f̄p̄i nion̄ searar̄ñ̄ap̄i t̄ñ̄i x̄ixen̄ eñ̄aḡi nán̄ rar̄ñ̄in̄.

18 Sekax̄ xám̄i r̄in̄ñ̄f̄ w̄i eñ̄f̄ neán̄r̄i ar̄ir̄á neaipax̄ imón̄ñ̄f̄ b̄ m̄ir̄nar̄ñ̄aḡi nán̄ Gor̄ixo r̄ixa peá n̄mor̄i t̄ñ̄f̄r̄in̄.

19 Aȳf̄ ñw̄f̄ ikax̄ Moseso neaiap̄ñ̄pim̄i ámá n̄x̄d̄iróná wé rón̄ñ̄f̄ imón̄ḡf̄áȳf̄ mimón̄pax̄ eñ̄aḡi nán̄ rar̄ñ̄in̄. E ner̄i aí Gor̄ixo K̄i-raisom̄i neḡf̄ apax̄pá wim̄x̄ñ̄f̄ eñ̄aḡi nán̄ d̄ñ̄f̄ nene r̄ixa agw̄i r̄iná wikw̄f̄moar̄ñ̄wáp̄i xám̄i ñw̄f̄ ikax̄ r̄in̄ñ̄f̄pim̄i ikw̄f̄moagwápim̄i seáȳf̄ e múrón̄in̄. Apim̄i dán̄in̄ nene Gor̄ixo t̄ñ̄f̄ e añ̄wi éñ̄ñ̄f̄ upax̄r̄in̄.

20-21 Gor̄ixo Jisasom̄i apax̄pá n̄wim̄x̄ir̄íná xewan̄ñ̄o nán̄ s̄ñ̄á ar̄f̄á eñ̄e dán̄ñ̄ñ̄f̄ n̄r̄in̄r̄i im̄x̄ñ̄f̄r̄in̄. Ripaioȳáȳf̄ apax̄pá nimón̄róná Gor̄ixoran̄, ámá woran̄, xám̄i “S̄ñ̄á rom̄i dán̄ r̄ir̄ar̄ñ̄in̄.” rar̄ñ̄wáp̄a mur̄in̄ñ̄áná imón̄aḡf̄ar̄in̄. E ner̄i aí nion̄ searar̄ñ̄áom̄i Gor̄ixo B̄kw̄f̄yo n̄r̄in̄r̄i eán̄ñ̄f̄ r̄ip̄i ur̄ñ̄ñ̄in̄ḡin̄, “Ám̄náon̄ ‘Jox̄i apax̄pá nimón̄r̄i an̄ñ̄f̄ íníná ñweá̄r̄ix̄in̄.’ n̄r̄ir̄íná s̄ñ̄áyo dán̄ñ̄ñ̄f̄ r̄ir̄f̄áon̄i ám̄i ḡf̄ d̄ñ̄f̄ t̄ñ̄i n̄k̄in̄món̄r̄i w̄i wiaík̄im̄f̄aman̄.” ur̄ñ̄ñ̄in̄ḡin̄.

22 Aȳñ̄án̄i nene “Gor̄ixo ‘E n̄iseaiim̄f̄ar̄in̄.’ réroár̄ñ̄f̄ seáȳf̄ e imón̄ñ̄f̄ b̄i x̄ixen̄ neaiin̄f̄ar̄in̄.” yaiwian̄f̄wá nán̄ Jisaso neḡf̄ ik̄iȳñ̄f̄ neaiár̄in̄ñ̄ñ̄f̄ imón̄in̄.

23 Apax̄pá xám̄i imón̄ḡf̄áwa pear̄iḡf̄áwa eñ̄aḡi nán̄ an̄ñ̄f̄ imón̄pax̄ men̄in̄. Aȳñ̄án̄i obax̄f̄ nimóga waḡf̄ar̄in̄.

24 E ner̄i aiw̄i Jisaso an̄ñ̄f̄ ñweañ̄o eñ̄aḡi nán̄ apax̄pá o imón̄ñ̄f̄p̄i an̄ñ̄f̄ p̄ir̄f̄ t̄ñ̄weañ̄p̄ir̄in̄.

25 Aȳñ̄án̄i o ámá x̄f̄om̄i d̄ñ̄f̄ n̄w̄ikw̄f̄ror̄ñ̄f̄yo dán̄ Gor̄ixo t̄ñ̄f̄ e añ̄wi éñ̄ñ̄f̄ úf̄áȳf̄ n̄ñ̄i nán̄ Gor̄ixom̄i r̄ix̄ñ̄f̄ wur̄iȳin̄f̄a nán̄ an̄ñ̄f̄ ñweañ̄o eñ̄aḡi nán̄ agw̄ir̄an̄, ná r̄f̄w̄yoran̄, an̄ñ̄f̄ yeáȳf̄ uyim̄ixemeapaxor̄in̄.

26 Apax̄pán̄ñ̄f̄ imón̄ḡf̄á go go mar̄f̄ái, xwé imón̄ñ̄f̄ wo o imón̄ñ̄f̄pa nene nán̄ x̄ixen̄ imón̄in̄. S̄iyikw̄f̄ b̄i m̄in̄pa eri xw̄iȳf̄á b̄i uxekw̄f̄mopax̄ mimón̄pa eri piax̄f̄ weán̄pax̄f̄ imón̄ñ̄f̄ b̄i muxén̄pa eri eñ̄or̄in̄. Íw̄f̄ yar̄iḡf̄áȳf̄ yap̄i waȳf̄á mimón̄pa ner̄i aga xeḡf̄ b̄i imón̄ñ̄or̄in̄. Gor̄ixoyá d̄ñ̄f̄ t̄ñ̄i añ̄nam̄i seáȳf̄ r̄wám̄in̄i peȳñ̄or̄in̄.

27 Apax̄pá xám̄i seáȳf̄ e imón̄ḡf̄áwa s̄f̄á aȳf̄ ayo Gor̄ixo wiwan̄ñ̄owa wiḡf̄ íw̄f̄ yar̄iḡf̄ap̄i yokwar̄im̄f̄ oneaiin̄ro xám̄i r̄id̄iyowá n̄iyár̄imáná r̄f̄w̄f̄yo dán̄ íw̄f̄ wiḡf̄ ámá yar̄iḡf̄ap̄i nán̄ r̄id̄iyowá wiiar̄iḡf̄ápa Jisaso ax̄p̄i e w̄i epaxom̄in̄. Xewan̄ñ̄o íw̄f̄ b̄i meñ̄o eñ̄aḡi nán̄ ámáyo yeáȳf̄ uyim̄ixemeám̄in̄r̄i nawínán̄ r̄id̄iyowán̄ñ̄f̄ wiin̄ñ̄f̄ eñ̄aḡi nán̄ w̄i e epaxom̄in̄.

28 Aȳf̄ r̄ip̄i nán̄ “Apax̄pán̄ñ̄f̄ imón̄ḡf̄á go go mar̄f̄ái, xwé imón̄ñ̄f̄ wo o imón̄ñ̄f̄pa nene nán̄ x̄ixen̄ imón̄in̄.” searar̄ñ̄in̄. Ámá ñw̄f̄ ikax̄ r̄in̄ñ̄f̄pim̄i dán̄ apax̄pá oimón̄poȳin̄r̄i r̄ipeáf̄áwa wé rón̄ñ̄f̄p̄in̄i oyaneȳin̄ro nero aí eñ̄f̄ neán̄ro m̄ix̄imopax̄ wiḡf̄áwar̄in̄. E ner̄i aí

xewaxo axípi e éniñí imóniñomani. Gorixo, Mosesomi ñwí ikaxípi nurimáná xegí xewaxo apaxí amípi nipiñi aniniñi nani sipearími yárfwiniginiñi imóniñipá imóníwiniñiniñi xewaniño nani sñáyo dániniñi niniñi urípeañíni.

8

Nene nani aññami dññí apaxípaniñí imóniñí xwéo naniñi.

¹ Xwiyá nioni repiyí nera úa kumixinayiniñi, ayí rípiñi. Negí apaxí xwé imóniñipá xixeni nepa seáyí e imónini. O rixa aññamini Ñwá aga seáyí e wiárf imóniño yá siá íkwianwina tññí e nani nipeyiri o tññi xixeni nimóniri nani oyá wé náumini éf ñweani.

² O apaxípa ámani nimónirína yarigíapa axípi nerí senfá añí míkí ikiñiwámi dani —Iwá áma wo ríkaríñiwamani. Sa Gorixo ríkaríñiwani. Iwám dani yaríñorini.

³ Apaxípaniñí imónigíá xwé wo wo nowani Gorixo wigí áma nani yayí owiniñi rídiyowá wiuro peaxí utiro epírfá nani rípeánigíá enagi nani Jisaso eni apaxípaniñí imóniñí xwé wo enagi nani áma xegí imónigíáyo nani rídiyowá bi mwiipa epaxí mimóniñíni. O eni áma nini nani rídiyowá bi wiñíni.

⁴ Áma xwá tño dññí apaxípaniñí imónigíáwa ñwí ikaxí riniñipimi nixídiró rídiyowá wiuro aiwá peaxí utiro yarigíá enagi nani o sini xwá tño niñweari sñwiriñí, apaxípaniñí imóniñí wo imóniminiñi enímani.

⁵ Apaxípa xwá tño imónigíáwa míkí Kiraiso aññami dani enípi miyarigíawani. Wigí xwá tño dani neróna yarigíapi sa onapámigíniñí Kiraiso aññami yariniñi naniñiñí yarigíá enagi nani rariñi. Moseso Gorixo nani senfá añí xwá tño ríkariminiñi yarina o píraniniñí erírf niwiri re uriniñi nioni searariñapimi sopiniñí niwarini, “Joxí senfá añí riwaniñí xopaikigí oríkariminiñina dñwí mñipimi dani sñwá sñapi xixeni nixídirí ríkaríriñi.” Gorixo Mosesomi e uriniñi nioni searariñapi tññi xixeni imóniño nani “Apaxípa xwá tño dññí imónigíáwa sa Kiraiso aññami dani yariniñi nani onapámigíniñí yaríñoi.” yaiwiñwini.

⁶ E nerí aí agwi rina Gorixo Jisaso apaxípaniñí wo nimóniri e niwiniñiniñi urípeañipi apaxípa xwá tño ñweagíáwa e éfrixiniñi urípeañipimi seáyí e múroniño nani o yariniñi eni seáyí e wimónini. Agwi rina xwiyá Gorixo ríwño réoáriñipi —Api Jisaso neaiñipimi daniñi imónipaxí enípiñi. Api eni xami réoáragípi seáyí e múronini. Ayí rípi naniñi. Ríwño sñmimañño dani “Nañí e e niseaiimfáni.” réoáriñipi, ayí xami Mosesomi ñwí ikaxí nuririna sñmimañño dani “Seyíne píraniniñí niniñídiróna e e niseaiimfáni.” réoáragípi seáyí e múronini.

⁷ Xwiyá xami Gorixo Mosesomi nuririna réoáriñipimi dani o “Gí áma ñwí ikaxí apimi nixídiróna píraniniñí imónirixini.” wimóniñipi tññi xixeni nimóniro sñwiriñí, ámi ríwño bi réoáriminiñi enímani.

⁸ Gorixo áma ayo ayairírf wiñí enagi nani nene eni re yaiwipaxíni, “Xwiyá xfo xami re niriñi réoáragí, ‘Gí ámayí ñwí ikaxípi nixídiróna píraniniñí e imónirixini.’ réoáragípi xfo wimóniñipi tññi xixeni imóniñímani.” yaiwipaxíni. Ayinani Bíkwiño dani re niniñi eániñi, “Ámináoni re searariñini, ‘Arfá époyi. Gorixoní gí áma Isireriyí tññi Judayí tññi nani xwiyá “Nioni e e niseaiimfáni.” sññí bi réoárimfá nani añwi erini.

9 Nioní wigí íwiárfawéyo áamá niaíwí mímeyówárfí níméra warígfápa Isipíyí aníyo dání níméra nuríná xwíyíá réroáragápi apíníñí imóníñípi nání miraríñíni. Ayí nioní siníñíná réroárfá apimí xixení mǎxǎdaríñagíá nǎwíníri nání nioní ení xixení peá numorí rǎwí umonǎnigíni.’

10 Ámináoní re raríñíni, ‘Xwíyíá rǎwéná “Gí Isíreríyo e e nǎwiimǎríní.” réroárimǎpi, ayí rǎpíríní. Gí ñwí ikaxí ríníñípi wigí xwioxíyo aumaúmí wiárirí ñwírárírí nǎyárimáná nioní ayíyá Ñwǎáoní imónímǎríní. Ayí ení áamá nioníyá imónípǎrǎríní.

11 Nioní aumaúmí e wiáraná wigí imónígfáyí wí nǎwiápínímearo wigí wíníyo nuréwapíyiro “Goríxo nání níjǎ imónípoyí.” urípǎrǎ meníní. Áamá nǎnǎ síyikwǎníní imónígfáyǎrání, xwéríxarání, nǎnǎ nioní nání rǎxa níjǎ imónígfáyí imónípǎrǎríní enagí nání wí e urípǎrǎmání.

12 Ayí rǎpi náníríní. Nioní ayá urímǎxírí wigí íwí yarígfápi yokwarímí nǎwiiríná díní peá morí emǎ enagí nání raríñíni.’ Bǎkwíyo e níríníri eáníní.

13 Goríxo xwíyíá síñí réroárinípi níríná xámínípi íríkwǎníní imǎxamonínigíni. Amípí íríkwǎníní imǎxamonarínípi rǎxa níkeamóga waríñagí nání apaxí mé anǎnaríníni.

9

Apaxǎpá xwé imónígfáwa Goríxo nání nǎñwǎnǎ rǎdíyowá yarígfá náníríní.

1 Xwíyíá Goríxo xámí réroárinípi nuríná xegí áamá nǎbíro xǎomí yayí numeróná “Nene e nǎwiiríná xǎo wimónarínípi rǎa yaríñwíní?” nǎyáiwiro epǎrǎ nání wiékwǎkwíyírí xǎo nání aní ñwǎá xwǎá tǎyo imóníñiwá nání wiékwǎkwíyírí enínigíni.

2 Aní ñwǎá íwá, ayí senǎ aní rǎkáríníñiwáríní. Awawá óf e ikwǎróníñiwámí uyíwí obaxí nǎkǎkíroáriga unáná mǎxároarígfápi tǎnǎ aiwá íkwianǎwí Goríxo nání peaxí tarígfána tǎnǎ bisǎkerǎ Goríxo nání peaxí tayarígfápi tǎnǎ awámí wenéríní. Awá yoǎ awawá ñwǎáwáyí rarígfáwáríní.

3 Rapǎrapí áwíní e epaníoáriníñumí ínǎrǎwámí dání awawá ámí wá ikwǎróníní. Awá xegí yoǎ awawá ñwǎá seáyí e imóníñíwáyí rarígfáwáríní.

4 Awawá ná ínímí ikwǎróníñíwámí Goríxomí díní nǎñí oweanírí rǎa íkeaárípǎrǎ nání síñǎ gorí tǎnǎ imǎxíníñípi tǎnǎ bokisí xwíyíá Goríxo réroárinípi nání imǎxíníñíwá tǎnǎ apí awawá awámí e wení. Bokisí awá nímǎxímáná síñǎ gorí tǎnǎ yopírímí yáriníñíwáríní. Bokisí awámí ínímí xwárfá síxí síñǎ gorí tǎnǎ imǎxíníñíwámí ínímí aiwá yoǎ maná ríníñípi tǎnǎ eraní Eronoyá wiríñí eáníñíwá tǎnǎ síñǎ piárá Goríxo ñwí ikaxí uríñípi eáníñína tǎnǎ bokisí awá ayí apí apí íníñíwáríní.

5 Awá “Seáyí e Goríxo imóníñípi, ayí apírǎnǎ?” oyaiwípoyíníri xopáikígfí aníñájí íwí mǎdání wúkaú wú mǎdání wúkaú wú oníñíwau seáyí e ñwiráriníñíwáríní. Awau ñweagǎie ínǎrǎwámíní Goríxo yokwarímí oneainírí ragí wíwíá eaárayarígféríní. Apí apí nání repíyí nǎseaiéra urí píraníñí áwaní “Apí, ayí apí nání imóníní. Apí nání imóníní.” nǎseara urí epaxíná rínámání.

6 Amípí apí apí rǎxa e nǎyárimáná apaxǎpá imónígfáwa awawá óf e ikwǎróníñíwámí Goríxo yayí oneainírí yarígfápi epǎrǎ nání íníná páwiayaríñagía aiwí

7 awawá ná ínímí ikwǎróníñíwámí apaxǎpá xwéó, oníní xwiogwí o omí ná bíní páwiaríñíriní. Nǎpáwiríná anípáo páwiaríñímaní. íwí xǎo tǎnǎ xegí

ámá t̄ni maiwí nero yariḡápi Gorixo yokwarim̄f oneaiin̄ri raḡf nan̄w̄ r̄idiyowá éf̄piyá b̄i n̄imeám̄i páwiar̄iñ̄r̄ini.

⁸ Apimi dán̄i kwíȳf Gorixoyápi s̄iwá rén̄iñ̄f neaiar̄ini. Awawá óf e ikw̄rón̄iñ̄f wá s̄ini apax̄pá imón̄iḡáwa opáwipoȳin̄ri nán̄i ikw̄rón̄iñ̄áná óf nene an̄nam̄i páwian̄f wá nán̄i imón̄iñ̄yi s̄ini s̄iñ̄án̄i mimón̄ini.

⁹ Awám̄i dán̄i yaḡápi Kiraiso agw̄i ríná en̄ipi nán̄i neaiwapiyar̄iñ̄r̄ini. Awám̄i dán̄i Gorixo nene nán̄i yaȳf owin̄in̄ri nán̄i imón̄iñ̄pi neróná r̄idiyowá wiro peax̄f tiro yar̄iñ̄aḡfa aí ámá e wiíf̄áȳf d̄iñ̄f w̄fá n̄iwón̄iro re yaiwin̄ipax̄f men̄ini, “Apax̄pá imón̄iḡáwa r̄idiyowá e niíf̄áyo dán̄i Gorixo r̄ixa yokwarim̄f niíf̄ en̄agi nán̄i oyá s̄iñ̄w̄fyo dán̄i r̄ixa wé rón̄iñ̄f imón̄iñ̄áon̄r̄f̄ani?” yaiwin̄ipax̄f men̄ini.

¹⁰ Aȳf r̄ipi nán̄r̄ini. “R̄idiyowá neróná e éf̄rix̄ini. E éf̄rix̄ini.” r̄in̄iñ̄ipi sa “Aiwá n̄iro iniiḡf n̄iro iḡfá x̄ixeḡin̄i eán̄iro éf̄rix̄ini.” r̄in̄iñ̄f imón̄iñ̄pi en̄agi nán̄i e yaiwipax̄f man̄i. E e r̄in̄iñ̄f ap̄i “Apimi dán̄i ámá xwiox̄f nan̄f imón̄ipax̄f r̄ini.” m̄ir̄in̄iñ̄p̄ir̄ini. Ap̄i, aȳf x̄fo am̄ipi s̄iñ̄f im̄ix̄in̄f e nán̄i wiékw̄fkw̄iȳiñ̄p̄ini en̄agi nán̄i rar̄iñ̄ini.

Kiraiso xewan̄iño r̄idiyowán̄iñ̄f wiin̄iñ̄f nán̄r̄ini.

¹¹ E ner̄i aí Kiraiso am̄ipi nan̄f neaiamear̄iñ̄pi nán̄i apax̄pá xwé wo nimón̄r̄fná sen̄fá an̄f xw̄fá t̄fyo r̄fkar̄in̄iñ̄iwám̄i m̄ipáwí an̄nam̄i páwiñ̄in̄iḡini. E n̄ipáwir̄fná sen̄fá an̄f wé roár̄in̄ri aga seáȳf e imón̄ri en̄iñ̄iñ̄f wiwám̄i páwiñ̄in̄iḡini. Iwá ámá r̄fkar̄iḡfiwám̄ani. Xw̄fá t̄fyo dáñ̄iwám̄ani. An̄nam̄i r̄fkar̄in̄iñ̄iwár̄ini.

¹² N̄ipáwir̄fná memé r̄idiyowá éf̄piyá raḡrani, bur̄imákaú miá r̄idiyowá éf̄piyá raḡrani, n̄imeám̄i aga ñw̄fá imón̄iñ̄e m̄ipáwí xewan̄iño r̄idiyowán̄iñ̄f nin̄máná xeḡf raḡf n̄imeám̄i nawínán̄i páwiñ̄in̄iḡini. Aȳfnán̄i an̄iñ̄f ín̄iná ñwean̄f wá nán̄i yeáȳf neayim̄ixemeañ̄or̄ini.

¹³ Ámá Gorixoyá s̄iñ̄w̄fyo dán̄i xw̄r̄fá win̄iñ̄ánáȳf apax̄pá imón̄iḡáwa memé raḡf t̄ni bur̄imákaú ox̄ȳf raḡf t̄ni bur̄imákaú sip̄ik̄f r̄fá n̄f k̄ik̄inax̄fá t̄ni apiaú ap̄i wé t̄ni n̄imeaaaȳri w̄iwifá n̄iróa úaná ámá xw̄r̄fá in̄iḡfápi Gorixoyá s̄iñ̄w̄fyo dán̄i nan̄f imón̄ar̄iḡfá en̄agi nán̄i

¹⁴ raḡf Kiraisoyá —O s̄iyikw̄f b̄i mín̄iño aí kwíȳf n̄iȳim̄iñ̄f imón̄iñ̄pi ar̄irá wiar̄fná xewan̄iño r̄idiyowán̄iñ̄f in̄iñ̄or̄ini. Oyá raḡf puñ̄pi an̄ipax̄f neḡf xwiox̄fyo iḡfán̄iñ̄f neaeámoar̄iñ̄r̄ini. Am̄ipi nene an̄n̄im̄ix̄in̄ani nán̄i yar̄iñ̄wápi iḡfán̄iñ̄f neaeámoar̄iñ̄f en̄agi nán̄i d̄iñ̄f w̄fá n̄ineáon̄ri “f̄w̄f éwápi nán̄i s̄ini ayá m̄ineadun̄ini.” yaiwiar̄iñ̄wár̄ini. Ñw̄fá an̄iñ̄f s̄iñ̄f imón̄iño wimón̄ar̄iñ̄pi éf̄rix̄in̄ri iḡfán̄iñ̄f neaeámoar̄iñ̄r̄ini.

“O péf̄pimi dán̄i xw̄iȳfá s̄iñ̄f réroár̄in̄iñ̄pi m̄f̄rogw̄f r̄ixán̄iñ̄f wiár̄imón̄iñ̄r̄ini.” ur̄iñ̄f nán̄r̄ini.

¹⁵ Kiraiso n̄iper̄fná xeḡf raḡf p̄úf̄pimi dán̄i ámá xw̄iȳfá Gorixo xám̄i réroár̄iñ̄f̄pimi p̄r̄f̄f wiaikiḡfáyo gw̄fn̄iñ̄f n̄iroaȳrori nán̄i xw̄iȳfá s̄iñ̄f réroár̄iñ̄f̄pi nán̄i wáwuñ̄f imón̄iñ̄or̄ini. Ámá Gorixo nion̄iyá imón̄f̄rix̄in̄ri wéyo f̄á wum̄r̄iñ̄fyo am̄ipi x̄fo wiḡf s̄m̄man̄fyo dán̄i “N̄iseaiim̄fár̄ini.” nur̄ri réroár̄iñ̄f̄pi x̄ixen̄i w̄imeari an̄iñ̄f ín̄iná imón̄ri en̄fá nán̄i wiḡf wáwuñ̄o imón̄iñ̄r̄ini.

¹⁶ Xw̄iȳfá Gorixo réroár̄iñ̄f̄pi, aȳf ámá s̄ini n̄iñ̄wear̄fná “Nion̄i péaná am̄ipi nion̄iyá ámá aȳfn̄i meáf̄rix̄ini.” n̄ir̄iri paȳf eaár̄iñ̄fnán̄iñ̄f imón̄ini. Paȳf xano n̄ir̄iri t̄iñ̄pi xeḡf niaíw̄f n̄ix̄d̄iro am̄ipi meañ̄iro ner̄fná xám̄i ámá n̄ni n̄iñ̄fá nimón̄iro “Xano r̄ixa iȳf r̄ipéin̄iḡini?” yaiwiár̄iñ̄áná e meapax̄f r̄ini.

10

“Ridiyowá xwá t'yo dáni yarigfáyo dáni yokwarimf wí seaiipaxf menini.” urif nánirini.

¹ Nwá ikaxf nír+nír eán+ñpí, ayf nepa Gorixo s'fmanñyo dánññf “Nañ e e niseaiimfárini.” urifpí tñni xixeni m'kf ayo mimónf m'kf apí nán sa onapámigññf inarññf imónni. Sa e imónñf enagf nán xwiogwá ayf ayo onapámigf inarññf rñññpimi nix'fdiróná ridiyowá axññf yayarigfápimi dání áma “Gorixo tññf e añwí éññf oumni.” yaiwífáyf wé roárññgáf imónipaxf wí menini.

² Ridiyowá yayarigfápimi dáni nepa xwioxf igfánñf eámónigfáyf nimóniro sñwiriyf, dññf wá n'wónimáná sñni “fwf éapimi dáni sñni ayá n'dunññonr'fani?” yaiwinipaxf wí menagfa nání ámi ridiyowá bi mepaxf imónniro egfárini. Rixa pñni wíraniro egfárini.

³ E nerí aí ridiyowá xwiogwá ayf ayo yayarigfápimi dáni wigf fwf yarigfápí nán dññf wimoarññf.

⁴ Ayf rípi nánirini. Burimákaú oxíraní, meméraní, ridiyowá éfapiyá ragfyo dání fwf yarigfápí yokwarimf wiipaxf wí menini.

⁵ Ayínání Kiraiso xwá r'rimí nání weap'mfánirí nimónr'fná B'kwíyo nír+nír eánñf r'pí xanomi re urifñigñni, “Joxi ‘Áma aiwá peaxf tiro nañwí n'p'kiro ridiyowá ero oépoyí.’ m'simónpa nerí aí nioní nání áma wará bi nimixiyññf.

⁶ Gorixoxini, joxi áma ridiyowá nerfná Gorixo negf yarñwápi nání yayf owinirí bi m'nf noní r'fá ikeáararigfápí nání yayf m'sinípa erí ridiyowá fwf yarñwápi Gorixo yokwarimf oneaiinirí yarigfápí nání yayf m'sinípa erí yarñoxirini.

⁷ Ayínání nioní nání B'kwí xopññf namí dání rñññf tñni xixeni re r'ñññññf, ‘Gorixoxini, joxi simónarññf oemññf r'xa riwoní b'fññf.’ r'ñññññf.” urifñigñni.

⁸ Kiraiso re nurimáná, “Gorixoxini, joxi áma aiwá peaxf ot'poyññf m'simónpa erí nañwí n'p'kiro ridiyowá oépoyññf m'simónpa erí áma ridiyowá nerfná Gorixo yayf owinirí bi m'nf noní r'fá ikeáararigfápí nání m'simónpa erí ridiyowá wigf fwf yarigfápí Gorixo yokwarimf oneaiinirí yarigfápí nání m'simónpa erí yarññf. Apí n'p'ni yarñagfa aí joxi yayf wí m'sinarññf.” Kiraiso áma ridiyowá apí apí nwá ikaxf nír+nír eánñf pimi rñññf tñni xixeni yarñagfa aiwí Gorixomi xwiyfá apí e nurimáná

⁹ re urifñigñni, “Joxi simónarññf oemññf b'fññf riwonirini.” E urif enagf nání o ridiyowá amípi n'p'ni áma xámí néra wagfápimi s'wiá im'xirí xewaxo ridiyowá in'f'p'ni seáyí e ikw'kwñññf.

¹⁰ Jisasi Kiraiso xano e éwññññf wimónarññf nix'fdirí xewanñño nawínání ridiyowánñf inññf pimi dání ámaéne Gorixo áma xwioxf igfánñf eámónigfáyf imónf'rxññf wimónarññf imónñwárini.

“Kiraiso ridiyowánñf seaiinñf pimi dáni yokwarimf seaiipaxf r'ni.” urif nánirini.

¹¹ Apaxf pánñf imónigfá nowani s'fá ayf ayo añf ridiyowá yarigfiwámí éf n'rómáná wigf yarigfápí neróná ridiyowá áma fwf yarigfápí wí yokwarimf wiipaxf mimónñf pini ámi ámi yayarigfá aí

¹² Kiraiso axfpi e m'yarññf. O fwf yarñwápi yokwarimf neaiimññf nání ridiyowánñf ninr'fná nawínání fwf yarñwápi anñf xwap'rá eaárñfá imónñf pini nemáná n'peyirí ámi Gorixo tñni xixeni nimónirí oyá wé náumñni éf ñweañññf.

13 E éf niñweari xano áamá omi símí tñni wiarigfáyo xopírarf niwiiri ayo síkwí wikwiárinfá nání wimixiyinfe nání xwayf naniri ñweani.

14 Ayf rípi nání rariñini. O ridiyowá ná bñni ninriñfipimi dání áamá Gorixo xwioxf igfánif eámónigfáyf imónfirixiniri wimónarifayf anif e imónifirfa nání wé roárifirini.

15 “O xwioxf igfánif eámónanfwa nání sipearfmf yarifirini.” seararifapi kwíyf Gorixoyapi eni Bíkwyfo niriniri eánifipimi dání axípi niri sopif warini. Bíkwyfo niriniri eánif rípi nirinimána,

16 “Ámináoni re rariñini, ‘Xwiyfá rfwéná “Gf imónigfáyo e e niwiimfáriní.” réroárimfápi, ayf rípirini. Gf ñwf ikaxf wigf xwioxfyo aumaúmfi wiáiriri ñwiráiriri emfáriní.” nirinimána

17 ámi re rinifiniginí, “ ‘Wigf íwf egfápi nání tñni rikikifó egfápi nání tñni ámi wí dif nininfámani.’ Ámináoni e rariñini.” E rinifagí nání “Kwíyípi eni Bíkwyfo niriniri eánifipimi dání axípi ninariri sopif warini.” seararifini.

18 íwf api Gorixo rixa yokwarimf neaifif enagí nání siní xfo yokwarimf oneaifiri nání ámi ridiyowá epaxf menini.

“Wará sarfwa mimáriní Gorixo tfáminí úwanigini.” urif nánirini.

19 Ayináni gf nriximeáyfné, Jisaso niperfna xegf ragf puñfyo dání nene wará sarfwa mimáriní anani Gorixo tñif e awawá ñwfá seáyf e imónifwámí páwipaxene imónifwini.

20 O óf síñf imónifiyi nene nání nineaimoifná rapirapí áwini e epanioárinifjú mineapíropa nerí Gorixo tfáminí anani opáwipoyiniri nání érowiápiniri xewanifjo ridiyowánif inifyo dání óf síñf dif niyimif imónanfwa nániyi neaimoif

21 apaxf áamá Gorixoyá imónifwaéne nání seáyf e imónif bá imóniri enagí nání

22 nene nepáni nimónimí Gorixo tfáminí añwi éñif úwanigini. Wará sarfwa mimáriní dif wíkwírorane “Newanifene íwf éwápmi dání ayá neadunifenerfani?” yaiwinarifwápi Jisaso xegf ragf wíwífá nearonfipimi dání xwioxf igfá eámónifwaéne imónifrane inifgf wífá órironf tñni igfá eáf yapi imónifrane nerifipimi dání o tfáminí añwi éñif úwanigini.

23 Síminañfyo dánifif “E e niseaifimfáriní.” nearifjo, o nene dif uñwiráripaxo enagí nání wé ífá mixelánifrane mé waroparf nerane “O nearifipimi dif wíkwímoarifwini.” rariñwápi eni siní xaiwf ífá oxifaneyí.

24 “Arife nerane xixe dif sípi inifrane arifá inifrane yanfwarfani?” niyaiwirane e yaní nání eni dif omoaneyí.

25 Ámá wí yarigfápa nene Gorixomí yayf umeañifrane awí eánarifwápi rfwíminí mimamó xixe enf síxf neámixinifrane sífá xfo mí ómómiximí neainfáyi añwi e nimóga barifagí niwñifranená ámi ayá wí niga úwanigini.

“Gorixomí xewaxo peayf niwianifranénáyf, pif neamamonfáriní.” urif nánirini.

26 Ayf rípi nání seararifini. Nene “Xwiyfá nepaxif imónifípi, ayf apifrfani?” rixa e niyaiwimána aí siní arfki “Ámi íwf oyaneyí.” niyaiwirane e neranénáyf, íwf api yokwarimf neaifif nání ridiyowá ámi gmíni gípi inifpaxifirini?

27 Oweoi, arfki e neranénáyf, pípi epaxf marfái, sa Gorixo xamifjo pif neamamonfápi nání mif yíwf nififrane ñwearane áamá xfo tñni nawini

mimóní s̄mí t̄n̄i wiariḡáyo r̄fá r̄m̄imen̄iηw̄f̄ eánar̄iη̄p̄i n̄in̄f̄ap̄i nán̄i m̄iη̄f̄ ȳf̄w̄f̄ n̄ir̄irane ηwearane epax̄r̄in̄i.

²⁸ Ámá go go ηw̄f̄ ikax̄f̄ Moseso eaη̄f̄pimi p̄r̄f̄ wiaikíaná ámá siηw̄f̄ w̄inaroḡáyf̄ waú woran̄i, waúran̄i, áwan̄f̄ ránáȳf̄, ayá m̄ir̄im̄ix̄f̄ sa p̄ikiariḡf̄ar̄in̄i.

²⁹ Ayinán̄i ámá niaíw̄f̄ Gorixoyáomi peaȳf̄ wian̄iro o n̄iper̄i xeḡf̄ raḡf̄ puη̄f̄p̄i —Apimi dán̄i xw̄iȳf̄á Gorixo “E e n̄iseaim̄f̄ar̄in̄i.” réroár̄iη̄f̄p̄i r̄ixán̄iη̄f̄ wiar̄imón̄f̄aḡf̄ xw̄iox̄f̄ iḡf̄án̄iη̄f̄ eámón̄ar̄iηw̄áp̄i ap̄ir̄in̄i. Xeḡf̄ raḡf̄ puη̄f̄ ap̄i “Pír̄fan̄i?” n̄iyaiwiro ráfn̄iη̄f̄ imoro kw̄iȳf̄ wá neawianar̄iη̄f̄pimi ikaȳf̄w̄f̄ umear̄iro yariḡáyf̄, ámá sa e yariḡáyf̄ nán̄i seȳfn̄é d̄iη̄f̄ píoi seaimónar̄in̄i? “Pír̄f̄ aga r̄fá t̄f̄iη̄f̄ Gorixo umamon̄f̄ap̄i n̄iwímeaf̄fn̄á aga x̄ixen̄i ayo wímeanf̄ar̄in̄i.” m̄iseaimón̄ipa ren̄i?

³⁰ Xw̄iȳf̄á rip̄i, “N̄iwan̄iη̄on̄i p̄ir̄f̄ numamor̄i en̄f̄ meám̄f̄ar̄in̄i.” r̄ir̄i ám̄i xw̄iȳf̄á rip̄i, “Ámináon̄i ḡf̄ ámáyo eyeyírom̄f̄ em̄f̄ar̄in̄i.” r̄ir̄i en̄o, aȳf̄ ná won̄i Gorixo en̄aḡf̄ nán̄i nene d̄iη̄f̄ e yayiwipax̄r̄in̄i.

³¹ N̄w̄f̄á d̄iη̄f̄ an̄iη̄f̄ imón̄iη̄f̄p̄i t̄f̄iη̄o p̄ir̄f̄ neamamóm̄in̄ir̄i nán̄i f̄á neaxéáná aȳf̄ nene m̄iη̄f̄ ȳf̄w̄f̄ íripax̄f̄ imón̄iη̄aḡf̄ nán̄i rar̄iη̄in̄i.

“Sip̄i seaikárariḡf̄áyo xwámám̄f̄ wífr̄ix̄in̄i.” ur̄iη̄f̄ nán̄ir̄in̄i.

³² Xám̄i xw̄iȳf̄á Gorixoyá iwam̄f̄ó w̄fá seaókíaná eḡf̄ap̄i nán̄i ám̄i d̄iη̄f̄ irón̄f̄poȳf̄. Íná xean̄iη̄f̄ r̄fá t̄f̄iη̄f̄ ayá wí seaikár̄f̄aḡf̄a aiw̄f̄ xwámám̄f̄ néra uḡf̄awix̄in̄i.

³³ Wainá ámáya siηw̄f̄ e n̄iseameám̄i nur̄i n̄iseawár̄imáná ikaȳf̄w̄f̄ seamear̄iro xean̄iη̄f̄ seaikár̄iro yar̄fn̄á seȳfn̄é xwámám̄f̄ wiḡf̄awix̄in̄i. Wainá seȳfn̄é seaikárariḡf̄apa wikár̄f̄áyf̄ t̄n̄i ax̄f̄ e n̄ikum̄ix̄in̄iro ayo wímeaar̄iη̄f̄p̄i “Nene en̄i n̄ineaim̄ear̄fn̄á aȳf̄ anan̄ir̄in̄i.” n̄iyaiwiro e eḡf̄awix̄in̄i.

³⁴ Ámá gw̄f̄ ηweaḡf̄áyf̄ nán̄i d̄iη̄f̄ sip̄i n̄iwiro ar̄ir̄á wiḡf̄awix̄in̄i. Seḡf̄ xw̄f̄á an̄f̄ am̄ip̄i sear̄ápek̄ixéaḡf̄a aiw̄f̄ “Neḡf̄ am̄ip̄i near̄ápek̄ixéf̄ap̄imi seáȳf̄ e imón̄iη̄f̄p̄i —Ap̄i ná r̄f̄w̄f̄yo aí b̄i man̄fn̄f̄ an̄iη̄f̄ imón̄in̄f̄ap̄ir̄in̄i. Ap̄i sin̄i r̄fá wen̄i?” n̄iyaiwiro nán̄i d̄iη̄f̄ sip̄i m̄iseaí yaȳf̄ t̄n̄i xwámám̄f̄ n̄iwiera uḡf̄awix̄in̄i.

³⁵ Ayinán̄i wará sar̄f̄wá m̄imár̄in̄f̄ Jisasom̄i x̄f̄dariḡf̄ap̄i p̄fn̄i m̄iwiar̄ipani. E nerónáȳf̄, Gorixo yaȳf̄ seaimon̄f̄ar̄in̄i.

³⁶ Aȳf̄ rip̄i searar̄iη̄in̄i. O ḡf̄ ámá imón̄iḡf̄áyf̄ e éfr̄ix̄in̄ir̄i wimónar̄iη̄f̄p̄i x̄ixen̄i néra núf̄asáná s̄m̄im̄an̄f̄yo dán̄fn̄iη̄f̄ “E e n̄iseaim̄f̄ar̄in̄i.” sear̄iη̄f̄p̄i neaim̄eáw̄in̄iḡin̄ir̄i xwámám̄f̄ n̄iwiera úfr̄ix̄in̄i.

³⁷ Gorixo B̄ikw̄f̄yo n̄ir̄in̄ir̄i eán̄iη̄f̄ rip̄i ámá nene yeáȳf̄ neayim̄ixemean̄o nán̄i r̄iη̄f̄ en̄aḡf̄ nán̄i rar̄iη̄in̄i, “O b̄in̄f̄a nán̄i ná j̄fam̄i mimón̄in̄i. Sin̄i yóm̄iη̄f̄ mé r̄ixa an̄fn̄i b̄in̄f̄ar̄in̄i.

³⁸ Ḡf̄ wé rón̄iη̄f̄p̄i yariḡáyf̄ d̄iη̄f̄ n̄ikw̄f̄ror̄iη̄f̄pimi dán̄i d̄iη̄f̄ n̄iyim̄iη̄f̄ imón̄iη̄f̄p̄i t̄f̄ḡáyf̄ imón̄ip̄r̄f̄ar̄in̄i. E ner̄i aí ám̄i wé f̄á m̄ixeánánáȳf̄ nion̄i wí d̄iη̄f̄ yaȳf̄ nin̄in̄f̄aman̄i.” Gorixo e r̄iη̄f̄ en̄aḡf̄ nán̄i “Xwámám̄f̄ n̄iwiera úfr̄ix̄in̄i.” searar̄iη̄in̄i.

³⁹ E n̄isear̄ir̄i aí “Nene ámá wé f̄á n̄im̄ixeán̄ir̄i an̄fn̄an̄f̄waéne wí mimón̄f̄ d̄iη̄f̄ n̄iw̄ikw̄f̄ror̄iη̄f̄pimi dán̄i er̄f̄kiemeán̄iη̄waéne imón̄iη̄w̄in̄i.” nimónar̄in̄i.

11

Ámá d̄iη̄f̄ n̄iw̄ikw̄f̄ror̄iη̄f̄pimi dán̄i yaḡf̄ap̄i nán̄ir̄in̄i.

¹ Ámá Gorixom̄i d̄iη̄f̄ w̄ikw̄f̄roariḡf̄áyf̄ x̄f̄oyá d̄iη̄f̄ t̄n̄i d̄iη̄f̄ re n̄iyaiwiro wip̄imón̄in̄i, “Nene d̄iη̄f̄ w̄ikw̄f̄moar̄iηw̄áp̄i o aga x̄ixen̄i n̄ineaim̄f̄ar̄in̄i.

Amípi xfo neaiapimfániri neariñipi nene sini siñwá tñ tñni miwinariñwápi aí aga nepa imónini.” niyaiwiro wipimónini.

² Eníiná ñweaagfáyí piyo dání Gorixo “Ayí naní yarñjo.” riñfmani. Ayí dñí wíkwíroarñagfa nání riñfñini.

³ Nene dñí niwíkwíroriñipimi dání re niyaiwirane niñfá imóniñwini, “Gorixo xwíarí tñni añfna tñni nimixirfna xegí xwiyfá rífyo dání imóniñf enagi nání amípi nene siñwá winariñwápi nimixirfna amípi nene siñwá tñ tñni miwinipaxí imóniñfpi tñni imixiñfñini.” Niñfá e imóniñwini.

⁴ Aiborfo Gorixomi dñí niwíkwíroriñipimi dání o nání nanwá rídiyowá nerfna xiráo Keno éfpimi seáyí e imóniñf bi enñnigini. Ayínáni Gorixo rídiyowá o éfpimi yayí numerfna “Aiborfo áma wé róniñf worini.” riñnigini. Ayínáni o rixa pení ami aí Gorixomi dñí niwíkwírori enípi nene Bíkwíyo fá roarfna sinñniñf nearéwapiyarini.

⁵ Inoko Gorixomi dñí wíkwíroarñagi nání mipepa oenri ménapiñnigini. Gorixo ménapfí enagi nání o nání pfa megññgfawixini. Ayí rípi nání rarñini. Sini miménapiña enána Gorixomi píranñf uxídarñagi nání Gorixo o nání yayí winiñipi nání Bíkwíyo wí e niriñiri eaññagi nání rarñini.

⁶ Áma Gorixomi dñí miwíkwírófáyí nání o dñí yayí winipaxí wí menini. Ayí rípi nánirini. Giyf giyf “Gorixo tfámini oumini.” niwimónirfna “Pí pí nepaxímani. Sa Gorixo nepa rfa ñweani?” yaiwiro “Áma xfo tfámini banro yarígfáyo yayí wimoarñorñani?” yaiwiro nero dñí wíkwíropaxíñini.

⁷ Nowao Gorixomi dñí niwíkwírori nání o amípi sini miwímeapa épi nání erirí wíaná xfo arfá niwirí xegí fwiaxeyówa yeáyí uyimixemeámfániri sipixí wo imixiñnigini. O xegípi dñí niwíkwírori e nerñfyo dání áma íná xwíá tfyo ñweaagfáyo xwiyfá umeáriri áma Gorixomi dñí wíkwíroarñagfa nání “Ayí wé rónígfáyíñini.” rárarñf wo imóniri enñnigini.

⁸ Ebríamo Gorixomi dñí niwíkwírori nání o “Dixí añf re pñni niwiárimí xwíá nioni siwá simfaé nání úirixini.” urána arfá niwirí xwíá “Joxi mearfáñini.” urfáyo nání unñnigini. Nurfna “E nání rfa warñini?” miyaiwipa nerí aí anani pñni niwiárimí unñnigini.

⁹ O Gorixomi dñí niwíkwírori nání áma añf mí dánóniñf nimóniri xwíá Gorixo smímanfyo dání “Nioni nisiapimfáñini.” urñfipimi niñweaxa unñnigini. Apimi niñwearfna xwíá áma wíyfáyóniñf niñweaxa nemi senfá añf nipákia nuri emenñnigini. Xegí xewaxo Aisako tñni xiáwo Jekopo tñni awaú —Gorixo egí smímanfyo dání “Xwíá rípi niñseiapimfáñini.” urñjowaúrini. Awaú ení xano enípa axípi e egísisixini.

¹⁰ Ebríamo xwíá apimi niñweaxa nemiñfna añf Gorixo dñí nenwiperi ikwíronfipimi —Añf api anñf imóniñfa nání píranñf nitíwayirori ikwíronfipirini. Apimi e ñweámiginiñri wenñf nerí niñweari nání e néra unñnigini.

¹¹ Seraí ení Gorixomi dñí niwíkwírori nání oyá dñí tñni niaíwí xiripaxí imóniñnigini. Í oxí niroa núsfána rixa rípaíwí imóniñf aí re yaiwiññnigini, “Gorixo, niñni rixa niaíwí xirímfa nání ráñño xfo rífpí tñni xixeni yáranñño enagi nání niñni anani dñí unwiráñpaxorini.” yaiwiññnigini.

¹² Ayínáni Ebríamo —O áma ná woní aí xweyaní sipípi nerí rixa nipémiriññf nerfna niaíwí tmeáána omí dání fwiárfawé siñf añf pirfyo dání ónarñfyf fá miropaxí imóniri iníki rawírawápami wiáronfyf fá miropaxí imóniri enípa imóniñnigini.

13 Ámá nioni níriri ríwamíñf neáa weaparíñáyf níní Goríxomi dñf níwíkwíróa nuro xwíyá wígf símímanjyó dání “Níseaiimfáríni.” uríñpí síni míwímeapa enáná pegfawixíni. Goríxo wíináfapimí ná jfami dáníñf síñwí níwínírná yayf nero “Ayf awíaxírní.” níyaiwiro waropárf nero re nírárimí pegfawixíni, “Xwíá rírímí níñwearanéná ámá añf mí dánjenéníñf nímonírí ñweañwíni.”

14 Ámá éñf imóníñfípí rígfáyf síñáni waropárf rípníñf yaríñoi, “Negf ñweapaxf imóníñe nání weníñf nerí ñweañwíni.” síñáni waropárf apfñíñf yaríñoi.

15 Wígf añf xámí pfní níwíárimí bígíe nání dñf sípí wíaríñagí nání e níriro síñwíríyí, ámí axf e nání upfírfápi imóníñagí nání ananí upaxf imónaníro egfáríni.

16 E mepa nero añf seáyí e imóníñf bímí —Apí añfnámí imóníñfípírní. Apímí ñweáwanígíniro dñf sípí níwíá wágríni. Ayínáni Goríxo ámá ayf xfómí “Joxí negf Nwíáoxírní.” urarígfápi nání ayá míwínáfagí nání xfo tfní nawíní ñweapfírfá nání añf bí wíkwíróiñfírní.

17-18 Ebírfámo Goríxomi dñf níwíkwírorí nání o nepa nioni nímonaríñfípí xfdínírfeníñoínírní iwamfó wíwapíyíáná xegf xewaxo Aísakomí Goríxo uríñpí tfní xíxeni rídíyowá emínírní eníñígní. Axomí Goríxo símímanjyó dání re uríñígníni, “Díxí iyf axípa e imónípfírfáríni.” ríríñáyf Aísakomí dání nemeága upfírfáríni.” uríñf enagf aí xegf xewaxo Aísafo, ná woní síñfñíñf émiaonómí rídíyowá nání píkímínírní nerfná

19 dñf re moníñígníni, “Ámá ríxa pegfá aíwí Goríxo owíápnímeápoyínírní ámí síñf wímíxípxorfní?” níyaiwírí Goríxo pfrf urakíáná xewaxomí ámí síni síñf meágí nání réníñf rípxírní, “Ebírfámo xegf níaiwomí yowfyo dání míxeañígníni.” rípxírní.

20 Aísafo Goríxomí dñf níwíkwírorí nání xegf xewaxowáú Jekopomí tfní Isomí tfní awáúmí rfwéná wímeanfápi nání dñf nímorí xwíyá bí tfní nanf wímíxíñígníni.

21 Jekopo Goríxomí dñf níwíkwírorí nání ríxa nípémínírní añwí e nerfná xegf xewaxo Josepoyá xewaxowáúmí Goríxoyá dñf tfní nanf wímeáwínígnírní xwíyá bí tfní nanf níwímíxímáná xegf erañfwámí níkwírónínírná Goríxomí yayf umenígníni.

22 Josepo Goríxomí dñf níwíkwírorí nání ríxa nípémínírní nerfná rfwíyo xegf Isíreríyí Isípíyí añfyo pfní níwíárimí upfírfápi nání nurírná re uríñígníni, “Nuróná gf enf aí tfní nímeámí nuro xwíáyo níweyárfírxíni.” uríñígníni.

23 Mosesomí xaníyaú Goríxomí dñf níwíkwírorí nání níaiwí xírfío awíaxf imóníñagí níwínírní sekaxf Isípíyíyá míxí ináyo “Isíreríyí níaiwí oxí níxírírná píkírfírxíni.” rárníñfípí nání wáyf mepa nerí Mosesomí emá wáú wo nání pfní ñwírárfísisíxíni.

24 Moseso Goríxomí dñf níwíkwírorí nání ríxa xwé níwíarorí nerfná “Isípíyíyá míxí ináyomí xemíaiyá xewaxoyí mínírnípa oépoyí.” wímóníñígníni.

25 “Sfá ámaéne xwíá tfyo ñweaaríñwápi árfní imóníñagí nání xe yayf ríkíkírfío neríñfípímí dání oneaímeanírní yarígfápi xe néra úmígníni.” míwímónf “Nioní ámá Goríxoyáyf tfní kumíxínáná uyfní wíkararígfápi nioní tfní nawíní oneaíkarfípoyí.” yaiwíñígníni.

26 Xfómí Goríxo yayf níwímóríná wíináfapí nání dñf re moníñígníni, “Ámá Goríxo yeáyf neayímíxemeanfa nání uowárenapínfo nání peayf níwíaníro

ayá wimopírřápa nioní ení nínirónáyí, Gorixoxo yayí nínimorřná ninřápi amipí ayá tñí Isipiyí anřyo wenřpimí seáyí e imóniñí enagí nání ayí ananřini.” nřyaiwirí nání “Ámá Gorixoyáyo uyíniř wikárarigřápi nioní tñí nawini oneaikarřpoyí.” yaiwiñiniginí.

27 O Gorixomí dñí nřwikwřrorí nání Isipiyí anřyo pñí nřwiarřmi unřiniginí. Mixí ináyo xřomí wikí wóniñřpi nání wáyí nerí mú Gorixomí —O ámá wí sñwř mřwřnarigřorini. Omí sñwřniñí nřwřniř nání xřomí wimeanřpimí xwámámí nřwirí Isipiyí anřyo pñí nřwiarřmi unřiniginí.

28 Axo Gorixomí dñí nřwikwřrorí nání anřnají pipikímí emeariño xegí Isireriyřyá niaiwřyo ení mřpřkipa oenří re urñiniginí, “Sipřsipř miá nřpřkiro ragí segí anř řwřyo xópe nřyára úpoyí.” nurřřná aiwá sřá Anřnajo Neamúroagoř řiniñřyi nání érowiápřniñiniginí.

29 Isireriyř Gorixomí dñí nřwikwřroro nání ipí Ayřá Riñoi řiniñřwámí nřxeróná iniğř midimidáni deawarána xwřá yeáyí yřkiarñeniñí úagřa aiwř Isipiyí ení axřyimí owaneyiniř éřáyí winiřyí aí tñí iniğř emadřronarñiniginí.

30 Isireriyř Gorixomí dñí nřwikwřroro nání o urřřpi nero anř yoř Jerikoyi řiniñřpiyá sñá ákiñáyo břarřwámini sřá wé wřúmí dání waú apimí awí nřmudřmoayimána enána sñá ákiñápi nřpřniř řkwierónowinřiniginí.

31 Rexapí —Í iyí ede dání warigří anř apimí dñjřini. —Í Gorixomí dñí nřwikwřrorí nání Isireriyř anř apimí sñwř wřnaranři břřwaúmí yayí tñí nřpemeámí úagí nání Isireriyř ámá uyíniř yarigřáyo nřpřkiróná imí mřpřkigřawixini.

32 Agwí ámi bř pipí nřriř eámřini? Ámá rowa, Gidiono tñí Barako tñí Samisono tñí Jepřtao tñí Depito tñí Samuero tñí wřá rókiamoagřáwa tñí ámá awa egřápi nání repřyí nřseaiéra nurřná sřá neorřpaxřini.

33 Ámá ayí Gorixomí dñí nřwikwřroro nání ámá mřkř bř bimí xopřrărí wiro wé róniñí imóniñřpi ero Gorixoxo wigř sřmřmanřyo dání “Sanř searapřmřarini.” urřřpi wimeari Gorixoyá dñí tñí pusí sayí raionřyi řiniñřyo manř upřrori

34 řá xwé narñřřimí iniğřyóniñí anani xopřrărí emero ámá kirá tñí přkianři yarigřáyo éř nurakinarřmi uro mřğř nimónimána ámi enř sřxř eániñí inřro mixí inřpřřa nání enř řá yřkiro éma sřmñí wřnarigřá bř bimí mixí xřdowarřro

35 apřxř wigř ámá Gorixoyá dñí tñí xwărřpáyo dání wiápřniřmeána yayí tñí ámi umimniřro egřawixini. E nerí aí Gorixomí dñí wřkwřroarigřá wřyo ámá wa řá nřxero gwř nřjiro Gorixomí rřwř umópoyiniř nřmépéa nuro “Gorixomí rřwř umóánáyí, nene gwřyo dání seařkweawaranřwini. E mepa nerřnáyí, nřseamépéa núwasána nřseapřkianřwini.” urřagřa aí ámi xwărřpáyo dání nřwiápřniřmearřná dñí nřyřmñí imóniñřpi meáwanřinřniř nání ayí urřápi arřa mřwigřawixini.

36 Gorixomí dñí wřkwřroarigřá ámi wřyo ikayřwř umearřro wřyo iwanř ragí přř uyřkímí ero wřyo senřá tñí gwř jiro wřyo gwř anřyo ñwřrărřro

37-38 wřyo sñá tñí přkiro wřyo só tñí áwini e sřó diyero wřyo “Enř eániğřáyřřani?” nřriř iwamřó wřwapřyiro wřyo kirá tñí přkiro wigřawixini. Ámi wřyo ámá wř —Ayí sipí ámá imóniñagřa nání ámá Gorixomí dñí wřkwřroarigřá ayí tñí nřkumixiniř ñweapaxí mimóniğřáyřini. Ayí xeaniñí wikarřro uyíniř umépero yarřná ayí dřwř ikeamónřro memé wará tñí sipřsipř wará tñí rapřrapř nání wayřá yiniřro

ámá d̄iñf̄ mean̄m̄i an̄f̄ kw̄irón̄imero d̄f̄w̄n̄i en̄f̄m̄i nemero s̄ñá sir̄rik̄f̄yo n̄ip̄áwiro ñwearo xw̄ar̄iñw̄f̄yo n̄ip̄áwiro ñwearo eḡf̄awix̄n̄i.

³⁹ Ámá ayf̄ n̄n̄i Gor̄ixom̄i d̄iñf̄ n̄iw̄kw̄r̄oro n̄án̄i o “M̄im̄iw̄iar̄oar̄iḡf̄áyr̄f̄an̄i?” w̄iaiw̄iar̄iñf̄ en̄aḡi aí o wiḡf̄ s̄m̄iman̄f̄yo d̄án̄i “N̄iseaim̄f̄ar̄n̄i.” ur̄iñf̄p̄i m̄iw̄imean̄iñiḡn̄i.

⁴⁰ Ayf̄ r̄ip̄i n̄án̄ir̄n̄i. En̄íná nene n̄án̄i Gor̄ix̄o d̄iñf̄ re neñw̄iper̄i yaiw̄iar̄iñiḡn̄i, “Ámá ayf̄ n̄án̄i seáȳi e imón̄iñf̄ b̄i w̄iim̄iḡn̄i.” yaiw̄iar̄iñf̄ en̄aḡi n̄án̄i ap̄i ámá n̄ion̄i n̄ira weap̄f̄áyo s̄n̄i m̄iw̄imean̄iñiḡn̄i. Ayf̄ wiḡf̄p̄i Gor̄ix̄o “Ḡf̄ ámá wé rón̄iḡf̄a ap̄i imón̄f̄r̄ix̄n̄i.” yaiw̄iar̄iñf̄p̄i t̄n̄i x̄ixen̄i imón̄ip̄r̄f̄a n̄án̄i mar̄f̄ái, ayf̄ t̄n̄i nene t̄n̄i naw̄ín̄i imón̄an̄f̄wá n̄án̄i ayo x̄ám̄i m̄iw̄imean̄iñiḡn̄i.

12

“Gor̄ix̄o s̄iyik̄f̄ neareaar̄f̄ná J̄isasom̄i s̄iñw̄f̄ w̄inax̄f̄d̄f̄poȳi.” ur̄iñf̄ n̄án̄ir̄n̄i.

¹ Aȳn̄án̄i nene p̄i yan̄f̄w̄n̄i? Ámá “Gor̄ixom̄i d̄iñf̄ n̄iw̄kw̄r̄or̄f̄ná e epax̄f̄r̄an̄i?” oyaiw̄ipoȳn̄ir̄i s̄iw̄án̄iñf̄ n̄ineain̄ir̄i neaiw̄ap̄iyar̄iḡf̄a ayf̄ obax̄f̄ ayá w̄i m̄id̄im̄id̄án̄i w̄iar̄f̄ w̄iar̄f̄ nead̄er̄oñaḡf̄a n̄án̄i p̄i yan̄f̄w̄n̄i? Sa r̄ip̄n̄i oyaneȳi. Am̄ip̄i n̄n̄i upup̄iḡf̄ neaik̄ar̄ar̄iñf̄p̄i p̄n̄i w̄iar̄ir̄ane neḡf̄ f̄w̄f̄ s̄n̄i mé ípeaar̄iñw̄áp̄i p̄n̄i w̄iar̄ir̄ane nemáná Gor̄ix̄o ap̄i e imón̄f̄r̄ix̄n̄ir̄i wimón̄ar̄iñf̄p̄i imón̄an̄f̄wá n̄án̄i ámá yam̄iyam̄úrón̄iḡf̄ inar̄iḡf̄ápa nene en̄i om̄i n̄ix̄f̄d̄iran̄ená en̄f̄ neán̄ir̄ane ax̄f̄p̄i e oyaneȳi.

² E neran̄ená J̄isasom̄i —O nene Gor̄ixom̄i d̄iñf̄ w̄ikw̄r̄oan̄f̄wá n̄án̄i imón̄iñf̄p̄i m̄f̄k̄f̄ ikir̄i wé roár̄ir̄i en̄or̄n̄i. O d̄iñf̄ níf̄a r̄f̄w̄f̄yo win̄n̄f̄ap̄i n̄imeáw̄n̄iḡn̄ir̄i n̄iyekw̄roár̄ir̄óná w̄íf̄ap̄im̄i xw̄ámám̄f̄ n̄iwir̄i ayá win̄pax̄f̄ wikár̄f̄ap̄i n̄án̄i paim̄im̄f̄ en̄or̄n̄i. N̄iw̄iápn̄imeámáná am̄i Gor̄ix̄o t̄n̄i x̄ixen̄i nimón̄ir̄i m̄ix̄f̄ ináȳf̄ siá íkw̄ian̄w̄f̄ o éf̄ ñwean̄ñnam̄i wé náúm̄n̄i éf̄ ñwean̄or̄n̄i. Om̄i s̄iñw̄f̄ ow̄inax̄f̄daneȳi.

³ Ayá sip̄i seaim̄ix̄ir̄i en̄f̄ sam̄iñf̄ seaweri mepa en̄f̄a n̄án̄i f̄w̄f̄ yar̄iḡf̄áȳf̄ sip̄i ayá w̄i wikár̄f̄aḡf̄a aí xw̄ámám̄f̄ wiño —Ayf̄ J̄isaso n̄án̄i rar̄iñn̄i. O n̄án̄i p̄ir̄án̄iñf̄ d̄iñf̄ mópoȳi.

⁴ Seȳné f̄w̄f̄ yar̄iḡf̄áȳf̄ seaik̄ar̄ar̄iḡf̄ap̄i xw̄ámám̄f̄ n̄iwia núf̄asáná aiw̄i seḡf̄ w̄i s̄n̄i m̄iseap̄ikiḡf̄ar̄n̄i.

⁵ Nene n̄iaíwene n̄án̄f̄n̄iñf̄ B̄ikw̄f̄yo en̄f̄ r̄r̄ém̄ix̄f̄ nin̄ir̄i eán̄iñf̄ r̄ip̄i seȳné r̄ixa ar̄f̄a ikeamoḡf̄ar̄n̄i, “Ḡf̄ n̄iaíwox̄n̄i, Ám̄iná Gor̄ix̄o s̄iyik̄f̄ r̄ireaar̄iñf̄p̄i n̄án̄i peaȳf̄ m̄iwian̄ipan̄i. P̄ir̄án̄iñf̄ sim̄ix̄im̄n̄ir̄i n̄án̄i m̄ix̄f̄ r̄ir̄án̄áȳf̄, ayá sip̄i m̄isim̄ix̄ipan̄i.

⁶ Ayf̄ r̄ip̄i n̄án̄ir̄n̄i. Ámá Ám̄iná ‘Ḡf̄ n̄iaíw̄r̄f̄an̄i?’ n̄iyaiwir̄i d̄iñf̄ s̄ix̄f̄ uyar̄iñf̄yo s̄iyik̄f̄ ureari s̄ikw̄f̄a ear̄i yar̄iñf̄ en̄aḡi n̄án̄i rar̄iñn̄i.” B̄ikw̄f̄yo e n̄ir̄n̄ir̄i eán̄iñf̄p̄i seȳné r̄ixa peá moḡf̄a en̄aḡi n̄án̄i rar̄iñn̄i.

⁷ Seȳné Gor̄ix̄o xean̄iñf̄ seaim̄ear̄iñf̄p̄im̄i d̄án̄i xe s̄iyik̄f̄ onearean̄ir̄i r̄ixa xw̄ámám̄f̄ n̄iwiera war̄iño. N̄iaíw̄f̄ xano s̄iyik̄f̄ murear̄iñf̄ wo rimón̄n̄i? Oweo, mimón̄n̄i. Aȳn̄án̄i xano xeḡf̄ n̄iaíw̄f̄yo wiar̄iñf̄pa Gor̄ix̄o en̄i ax̄f̄p̄i e seaiar̄n̄i.

⁸ E ner̄i aí Gor̄ix̄o xeḡf̄ n̄iaíw̄f̄ n̄iyon̄i s̄iyik̄f̄ ureaar̄iñf̄ en̄aḡi n̄án̄i seȳné s̄iyik̄f̄ m̄iseareapa ner̄f̄n̄áȳf̄, xeḡf̄ n̄iaíw̄f̄f̄né mimón̄f̄ sa óf̄ e d̄án̄f̄ n̄iaíw̄f̄f̄néñiñf̄ imón̄iño.

⁹ R̄ip̄i n̄án̄i en̄i d̄iñf̄ mópoȳi. Nene s̄n̄i n̄iaíw̄f̄ en̄áná neḡf̄ xw̄f̄a t̄f̄yo d̄án̄f̄ ápowa s̄iyik̄f̄ neareaḡf̄ aiw̄i wé íkw̄ian̄w̄f̄yo un̄w̄r̄ar̄agw̄ar̄n̄i. Nene e neran̄ená nan̄f̄ ner̄i aiw̄i re r̄iseaimón̄ar̄n̄i, “Ápo Gor̄ixom̄i —D̄iñf̄ t̄ñf̄ imón̄iñf̄ n̄ip̄n̄i im̄ix̄iño, ayf̄ or̄n̄i. Om̄i ín̄m̄i wur̄f̄n̄ipax̄f̄man̄i.”

ikw̄rón̄iḡp̄ir̄ini. E an̄inaj̄í fá miropax̄f imón̄iḡp̄i awí neán̄imáná yayf néra wiáp̄inariḡfer̄ini.

²³ E áamá Gor̄ixoyá niaíw̄f xámiḡón̄iḡf imón̄iḡfáyf —Ayf an̄inami an̄iḡf ḡweap̄r̄íá nán̄i wiḡf yoí r̄ixa anami ḡwir̄ár̄iniḡf̄ȳr̄ini. Ayf awí eán̄iḡfer̄ini. E Gor̄ixo, áamá niyon̄i mí ómóm̄ix̄im̄f en̄fo ḡweaḡer̄ini. D̄iḡf áamá xw̄fáyo niḡwearóná wé rón̄iḡf yar̄iḡfáyf̄yápi an̄inami peyíáná Gor̄ixo wé uroár̄iḡf̄ȳf t̄iḡf e, ayf er̄ini.

²⁴ E Jisaso en̄i t̄iḡf er̄ini. O xw̄iȳfá siḡf Gor̄ixo “E e niḡseaim̄fár̄ini.” réroár̄iḡp̄i nán̄i neḡf wáwuḡf imón̄iḡor̄ini. Raḡf o niḡper̄íná puḡp̄i —Ap̄i xw̄iȳfán̄iḡf niḡr̄iniḡf̄ná “Nion̄i péáp̄imi dán̄i seȳfnē d̄iḡf niḡyim̄iḡf imón̄iḡp̄i meap̄r̄fár̄ini.” r̄iniḡp̄ir̄ini. Ap̄i raḡf en̄iná xiráo Keno xogwáo Aibor̄omi pik̄ixw̄ir̄fó wíáná puḡp̄i —Ap̄i xw̄fáyo dán̄i “Nion̄i nán̄i en̄i meai.” r̄iniḡp̄ir̄ini. Ap̄imi seáyf e imón̄ini. Ap̄i niḡp̄ini t̄iḡf e seȳfnē r̄ixa agw̄i bar̄iḡo.

“Gor̄ixo nearar̄iḡp̄i ar̄ikw̄kw̄f m̄iw̄ipa éwan̄iḡini.” ur̄iḡf nán̄ir̄ini.

²⁵ Xw̄iȳfá searar̄iḡomi ar̄ikw̄kw̄f wip̄r̄ix̄iniḡf siḡw̄f ainenax̄f̄d̄poȳf. Neḡf ar̄fowé en̄iná Moseso xw̄fá t̄iyo dán̄i er̄ir̄f wíaḡf aiw̄f ar̄ikw̄kw̄f wiḡfáyf Gor̄ixo p̄ir̄f umamó̄p̄imi m̄imúroḡfá en̄aḡf nán̄i seȳfnē en̄i an̄inami dán̄i er̄ir̄f neaiar̄iḡomi ar̄ikw̄kw̄f niḡwir̄f̄náyf, “P̄ir̄f neamamóm̄iniḡf en̄f̄ap̄imi anani niḡmúropaxener̄ini.” r̄iyaiwinar̄iḡo?

²⁶ En̄iná o d̄f̄w̄f Sainaiȳf r̄iniḡp̄imi dán̄i xw̄iȳfá ráná xw̄fá r̄ir̄im̄i pobon̄f ner̄i yaiwiám̄f méaḡf aiw̄f agw̄f r̄íná nen̄f̄ap̄i nán̄i B̄ikw̄fyo niḡr̄iniḡf eán̄iḡf r̄ip̄i near̄iḡr̄ini, “Nion̄iyá d̄iḡf t̄ini xw̄fár̄i ámi b̄i yaiwiám̄f niḡmen̄ir̄f̄ná xw̄fár̄ini mar̄f̄ái, an̄ina t̄ini en̄i yaiwiám̄f men̄in̄fár̄ini.” near̄iḡr̄ini.

²⁷ Xw̄iȳfá Gor̄ixo niḡr̄ir̄f̄ná ámi biȳf r̄iḡp̄i, ayf r̄ip̄i áwan̄f near̄im̄fán̄ir̄i r̄iniḡf. Am̄ip̄i an̄ipá imón̄ipax̄f mimón̄iḡp̄i íníná an̄iḡf imón̄f̄w̄iniḡiniḡf am̄ip̄i an̄ipá imón̄ipax̄f imón̄iḡp̄i —Ap̄i x̄fo xw̄fá am̄ip̄i niḡm̄ix̄ir̄f̄ná im̄ix̄iḡp̄ir̄ini. Ap̄i an̄ipá im̄ix̄ár̄im̄fán̄ir̄f̄ nán̄i r̄iniḡf.

²⁸ Aȳinán̄i Gor̄ixoyá xw̄iox̄fyo ḡweaḡwáp̄i wí an̄ipá mimón̄ipax̄f en̄aḡf nán̄i om̄i yayf numerane “En̄i eán̄iḡf Gor̄ixo imón̄iḡp̄i, ayf ap̄ir̄f̄ani?” niḡyair̄irane awayini fá niḡyam̄ix̄iniḡfane niḡwearane x̄fo e é̄r̄ix̄iniḡf wimón̄ar̄iḡp̄i neranéná yayf win̄ipax̄f imón̄iḡp̄i éwan̄iḡini.

²⁹ Neḡf N̄w̄fáo am̄ip̄i siḡp̄i imón̄iḡp̄i r̄fá nar̄iḡp̄án̄iḡf imón̄iḡo en̄aḡf nán̄i ap̄i e éwan̄iḡini.

13

“ ‘Gor̄ixo yayf win̄ipax̄p̄i oyaneyi.’ niḡseaimón̄ir̄f̄ná r̄ip̄i r̄ip̄i é̄r̄ix̄ini.” ur̄iḡf nán̄ir̄ini.

¹ Seȳfnē áamá Jisasom̄i d̄iḡf niḡw̄ikw̄r̄oro nán̄i sér̄ix̄f̄meán̄iḡf imón̄iḡfáyf nán̄i d̄iḡf siḡp̄i wiar̄iḡf̄ap̄i p̄f̄ni m̄iw̄iár̄f anani siḡf wí̄r̄ix̄ini.

² Áamá wí “Áamá an̄f m̄i dán̄fyo aiwá míraḡf wiar̄iḡw̄ini.” niḡyair̄iróná maiwí an̄inaj̄fyo wiḡfá en̄aḡf nán̄i seȳfnē áamá an̄f m̄i dán̄fyo ar̄fá mikeamó aiwá míraḡf wí̄r̄ix̄ini.

³ Seḡf sér̄ix̄f̄meá gw̄f an̄fyo ḡweaḡfáyf nán̄i d̄iḡf ar̄fá mikeamó seȳfnē en̄i nawín̄i gw̄f niḡwearón̄iḡf niḡmón̄iḡo ar̄ir̄á wí̄r̄ix̄ini. Sér̄ix̄f̄meá paim̄im̄f wiar̄iḡfáyf nán̄i d̄iḡf peá m̄imó “Nene en̄i ḡf̄w̄f t̄iḡwaéne en̄aḡf nán̄i ax̄p̄i e neaipax̄r̄f̄ani?” niḡyair̄iḡo ar̄ir̄á wí̄r̄ix̄ini.

⁴ Áamá f̄w̄f inar̄iḡfáyfyo r̄ixa niḡmeán̄imáná inar̄iḡfáyorani, siḡf m̄imeán̄ipa nemáná inar̄iḡfáyorani, niyon̄i Gor̄ixo p̄ir̄f umamon̄fá en̄aḡf nán̄i seȳfnē seḡf meán̄iḡf̄ap̄i peayf niḡwian̄iḡo wí t̄ini f̄w̄f min̄imepa é̄r̄ix̄ini. f̄w̄f

niniríná ayf Gorixoyá sijnwíyo dáni piaxf weánipaxípi yariñagfa nání rariñini.

⁵ Xwíá tfyó niñwearóná nigwí nání dñf sipí seiarñipi xe áxenwarñini oneainiri sijnwí miwinipa éfrixini. Bikwíyo niriniri eaññf rípi Gorixo xewanño re rñf enagf nání rariñini, “Nionf wí mirwáramó erf wí misiepsamó erf emfáriní.” rñf enagf nání rariñini.

⁶ Ayínáni nene wará sarfwa mimáriní Bikwíyo niriniri eaññf rípi rípxenerini, “Arírá niarño, ayf Áminá Gorixo enagf nání nionf wí wáyf emiméini. Ámá pí pí ninikáiro aí Gorixomi dñf wikwíroarñápi píf rí ríakipaxf menini.” rípxenerini.

“Neaipenweagfáwa yagfápimi ikanñf owianeyi.” urñf nánirini.

⁷ Áminá xámí xwíyá Gorixoyápi nisearéwapíyro seaipenweagfáwa nání dñf irónfpoi. Awa siní mipé niñwearóná néra núfasáná imónagfápi nání dñf nimoro Gorixomi dñf niwikwíroro yagfápa axfpi oyaneyniro ikanñf wiaxfdfpoi.

⁸ Jisasi Kiraiso imónñfpi ámi xegf bi xegf bi imónarñfmani. Anñf imónñfpi eníná dáni apini imóniri agwí ríná ení siní axfpi imóniri ná ríwíyo ení anñf miní axfpi imóniri enfáriní.

⁹ Ayínáni xwíyá Kiraiso neaiñfpi nání rinñfpi marfái, xwíyá xegf bi nání éwapñarigfá xixegfni imónñfpi iniigf waxññf xe oneamároniri sijnwí miwinipaní. Ayf rípi nánirini. Gorixo ayá nínearimixiri neaiñfpi dání dñf sixí níniránénáyf, nanf neaimixipaxf imónñfpi xfdarñwini. Nanwí nání ñwí ikaxfyo “Rípi ñwíáxini. Rípi ananirini.” rinñfpi dání wí dñf sixí neainipaxf menini. Ayínáni ámá xámí “Ñwí ikaxf rinñfpi apimi oxfdmíni.” niyaiwiro xfdigfáyf api nanf wí wimixñfmani.

“Ridiyowá nání wayfá Gorixo wimónarñf rípi éfrixini.” urñf nánirini.

¹⁰ Nene iráf onñfwá Jisasi Kiraiso ridiyowánñf neaiinñfwá tñwaénerini. Ridiyowá Jisaso inñfpi —Api dñf niwikwírorñfpi dání ananññf ninirane nanf imónarñwápirini. Api ámá siní senfá anñf ríkarññiwámí dání yagfápimi xfdarigfáyf bi nípaxf menini.

¹¹ Rípi nání dñf mópoi. Apaxfpa imónigfá xwéowa xwiogwí o omí fwí none tñni negf ámá tñni yariñwápi Gorixo yokwarimf oneainiri nanwí nípikimáná ragf púfpi nimeámí awawá ñwíái rinñfwámí nípáwiro wíwífá neaáiro aiwí nanwí náo ámá ñweagfe bíanirwámíni ríá ikeaararigfáriní.

¹² Ayínáni Jisaso ení xegf ámá agwí axfyonñf minigfáyo xfo niperfná ragf púfpi dání siyikwí minñf Gorixo e imónfrixiniri wimónarñfpi wimiximniri nání ákñjá fwí e bíanirwámí dání rññf meanñgini.

¹³ Ayínáni nene ámá siní “Ñwí ikaxfyo ‘Api ñwíáxini. Api ananirini.’ rinñfpi oxfdaneyi.” rarigfáyf ñweagfe pñni niwiárimí o tñf e nání nurane dñf “Xfómí ayá wiayigfápa nene ení neaiarfná ayf ananirini.” oyaiwianeyi.

¹⁴ Ayf rípi nání seararñini. Anñf bi xwíá tfyó nene anñf iníná ñweanfwa nání mimónñagf aí anñf anñnamí ríwíyo imónñfápi nene ñweáwanñgini dñf niwikwímorane yariñwá enagf nání rariñini.

¹⁵ Ayínáni Jisaso neaiñfpi dání Gorixomi ridiyowá nání wayfá yayfni uméwanñgini. Negf manfyo dání ámá wíyo pí pí nurirfná onñni negf Ámináorñññf nurirane waroparf wíwanñgini.

¹⁶ Gorixo ámá xfóyáyf wíniyo nanñni wiuro dfwí ikeamónigfáyo amípi bi miní wiro yariñagfa niwinirfná yayf winarñf enagf nání seyfné api

náni arfá mikeamó nero éfr̄ix̄ini. E neróná r̄diyowá náni wayfá Gor̄ixo wimónarīñ̄p̄i yar̄iñagfá náni rar̄iñini.

17 Segf̄ áminá seyfné Jisasomi pírán̄ñ̄f̄ x̄d̄fr̄ix̄inīrī seaipen̄weaar̄igf̄áwami —Awa Gor̄ixo yar̄iñf̄ im̄imf̄ wíáná n̄iseaipen̄wear̄fná egf̄ap̄i náni “Ayf̄ ap̄i náni en̄wár̄ini. Ap̄i náni en̄wár̄ini.” ur̄ip̄fr̄áwar̄ini. Awami arfá n̄iwiro ín̄imi yeáyf̄ wur̄fn̄fr̄ix̄ini. Seyfné pírán̄ñ̄f̄ arfá n̄iwiro ín̄imi n̄iwur̄fn̄rónáyf̄, awa n̄iseaipen̄wearóná wigf̄ d̄iñf̄ rfá muxé d̄iñf̄ yayf̄ n̄iyaiwiro seaipen̄weap̄fr̄ár̄ini. Seyfné e mepa nerónáyf̄, nanf̄ imón̄ñ̄p̄i wí seaim̄ix̄in̄fá men̄ini.

18 Am̄ip̄i none neranéná pírán̄ñ̄f̄ f̄á n̄iyam̄ix̄inīrī éwan̄iḡinīrī nerane náni re neaimónar̄ini, “Gor̄ixoyá s̄iñw̄yo dán̄i pírán̄ñ̄f̄ wé rón̄ñ̄p̄ini n̄era war̄iñw̄ini.” neaimónar̄iñaḡi náni seyfné none náni Gor̄ixomi xw̄iyfá r̄ir̄imf̄ wípoyi.

19 Nioni p̄fr̄f̄ n̄irakiar̄iñ̄p̄i an̄ipá imónáná seyfné t̄fám̄ini an̄f̄ni b̄imfá náni Gor̄ixomi r̄ix̄iñf̄ ayá wí ur̄fr̄ix̄inīrī dir̄fr̄f̄ seaiar̄iñ̄p̄i.

Gor̄ixomi nur̄fr̄fná ur̄iñ̄p̄i nán̄ir̄ini.

20 Gor̄ixo —O ámá n̄iwaȳrón̄iro ñ̄weapax̄p̄i náni m̄kf̄ ikiñor̄ini. Oyá d̄iñf̄yo dán̄i negf̄ Áminá Jisaso xw̄ar̄ip̄áyo dán̄i ám̄i s̄iñf̄ ner̄i wiáp̄fn̄imeañ̄r̄ini. Ragf̄ o n̄iperfná púfp̄imi dán̄i xw̄iyfá n̄iyim̄iñ̄f̄ imón̄ñ̄f̄ Gor̄ixo “E e n̄iseaiim̄f̄ár̄ini.” réroár̄iñ̄p̄i an̄iñf̄ waȳroár̄iñ̄f̄ en̄aḡi náni sip̄sip̄f̄ imón̄ñ̄waéne neamear̄iñ̄f̄ xwé imón̄ñ̄or̄ini.

21 Seyfné am̄ip̄i Gor̄ixo wimónar̄iñ̄p̄i n̄ip̄ini epaxf̄ imón̄p̄fr̄i náni seaim̄ix̄w̄in̄iḡini. E nerfná Jisasi Kiraiso —An̄iñf̄ ín̄iná seáyf̄ e numepaxf̄ imón̄ñ̄o, ayf̄ or̄ini. O seaiiñ̄p̄imi dán̄i pí pí x̄fo yayf̄ win̄ipaxf̄ imón̄ñ̄p̄i imón̄fr̄ix̄inīrī seaim̄ix̄w̄in̄iḡini. “Aga e imón̄w̄in̄iḡini.” nimónar̄ini.

Yoparf̄ ur̄iñ̄p̄i nán̄ir̄ini.

22 Gf̄ n̄ir̄ix̄imeáyfné, en̄f̄ r̄ir̄ém̄ix̄f̄ nioni seaíá r̄ip̄i sepiá ayá wí n̄ir̄irī meapa ner̄i náni r̄ip̄i re osear̄im̄ini, “ ‘Pírán̄ñ̄f̄ arfá ókiarf̄ n̄imón̄rane ap̄imi ox̄daneyi.’ yaiwípoyi.” osear̄im̄ini.

23 Seyfné r̄ip̄i náni n̄ijfá imón̄p̄oyi. Negf̄ n̄ir̄ix̄imeá Timotio r̄ixa gw̄f̄ an̄f̄yo dán̄i wár̄awix̄ini. O s̄ini mé nioni nímeááná yawawi nawín̄i n̄ib̄trai s̄iñw̄f̄ seanan̄w̄ir̄ini.

24 Segf̄ seáyf̄ e nimón̄rī seaipen̄weaar̄igf̄áwami t̄f̄ni Gor̄ixoyá imón̄igfá n̄iyoni t̄f̄ni none náni yayf̄ neawiemeaipoyi. Ámá nioni t̄f̄ni Itari p̄iropen̄s̄f̄yo re ñ̄weañw̄áyf̄ yayf̄ seaiwár̄enapariñw̄ini.

25 “Gor̄ixo n̄iyfn̄eni ayá seaiwian̄w̄in̄iḡini.” nimónar̄ini.

Payí Jemiso eanínarini.

Payí rina áamá Jisasomi dñí wíkwíroarígáyo mîxí uxí dowáraríngá nání amí amí numiamoro wí ení nimóníro aní apí apimí urínígáyo nání Jemiso eanínarini. Xewaníño nání áwaní píráníñí mîríníñí enagi aí “Jisasomi xogwáo, Jemisoyí ríníñoríani?” wíaiwiaríngáorini. Jisasoyá síyikí imónígá Jerusaremi ñweagáyo wípenweagá seáyo e imóníñorini (Wáf wurímeiarígáwa 15:13, 21:18). Jisaso ríxa anínamí nîpeyimána xwiogwí ríxa obaxí onímíapí nîpwémána enána Jono áamá wí “Jisasomi dñí wíkwíroaríngáwini.” nîrîro aí omí píráníñí nuxídíríná epaxípi tñí xîxení mé yarígápi nání arí nîwirí nání ayí re oyaiwípoyíníri “Jisasomi píráníñí nîxídíríná epaxípi, ayí ripíríani? Ripíríani?” oyaiwípoyíníri payí rina nîríní eanínigini.

¹ Jemisoní —Nioní Goríxomi tñí Jisasi Kiraisomi tñí xínáíníñíñí nimóníri omíñí wíiaríngá wonírini. Nioní payí rina gí áamá Jisasomi dñí wíkwíroarígáyo nání —Seyíne gwí bî bî wé wúkaú síkwí wáú apíyíne wí ení nimóníro ñweagáyo nîríní. Ayíne nání payí rina nearí yayí seawárenaparíngini.

“Iwamíto neaíwapíyarígápi ení neaeámîxîpaxírini.” uríñí nánirini.

²⁻³ Gí nîrîxímeáyíne, seyíne ríxa nîjía rîpi imóníño. Jisasomi dñí nîwíkwíroróná ení neáníro ría xídaráño nîríní iwamíto seaíwapíyíápimí xwámámí nîwíera nurónáyí, xeaníñí ría tñí ríwíyo seaímeaníápimí ení xwámámí wípaxí imónípíríarini. Seyíne nîjía e imóníngá nání xeaníñí xîxegíni seaímeáána kíkímí mimóní “Dñí nîjía neainíníapí nání ría neaímeaarini?” yaiwíríxini.

⁴ Áamá xeaníñí wíkararígápipimí xwámámí nîwíera núfasána imónípaxí imóníñpí seyíne ení axípi imónípírí nání xwámámí nîwíera úfíríxini. E neróná Goríxo gí áamá e imónífíríxíníri wimóníñpí bî mîmúró nîpíní píráníñí nîyipáromíníroná wé roárínígáyo nîríní e imónípíríarini.

“Dñí emí saímí mîmoñini.’ nîseaimónírná Goríxomi ríxíñí urífíríxini.” uríñí nánirini.

⁵ Síní dñí nîpíkwiní emí saímí mîmoaríñí go go “Xeaníñí nîmeaaríñpí, ayí apí nání ría nîmeaarini?” mîyáiwípa nerínyí, xewaníño Goríxoyá dñí tñí dñí emí saímí e mopaxí oimónímíníri omí ríxíñí uríwínigini. Goríxo áamá nîyoní yaní nîwiríná símí tñí mîwí yaní ewaní nimóníri xwéní mîní wíaríño enagi nání ananí ríxíñí uríwínigini.

⁶ E searíngagi aí ríxíñí nuríríná dñí bî biaú nîmori “Goríxo aga nepa nîniapíníñíñí? Mîniapípa eníñíñíñí?” mîyáiwí aga xîxení dñí nîwíkwírómáná “Nepa xîxení niapípaxorini.” nîyáiwírí ríxíñí uríwínigini. Áamá dñí bî biaú moaríñí go go rawírawáyo imeamíkwí neríná imíñí nîxemí urí nîxemí bîrí yaríñpíñíñí imóníngagi nání

⁷ áamá óníní imónígáyo bî re mîyáiwípa éfíríxini, “Goríxomi ríxíñí uráná o ananí nîniapíníñí.” mîyáiwípa éfíríxini.

⁸ Áamá ayí dñí nîmoróná ná bîní mamó dñí náiroayírí nero moro amípi ení neróná “E oemíni.” yaiwíápíní mé xegí bî xegí bî ero yarígáyo enagi nání e mîyáiwípa éfíríxini.

Áamá dîwí ikeamónígáyo tñí amípi mîmúróngáyo tñí apíau nánirini.

9 Segí séríxímeá d'wí ikeamónígááyí re n'iyaiwiro m'ijí s'ijá meakíníírixini, “Nioni Jisaso neaiijípmi dání Gorixo seáyí e nimixinonir'ani?” n'iyaiwiro m'ijí s'ijá meakíníírixini.

10 E nerí aí séríxímeá amipí wí mímúrónígááyí re n'iyaiwiro m'ijí s'ijá meakíníírixini, “Nioni Gorixoyá s'ijwíyo dání sa ikwiárín'ijáonir'ani?” n'iyaiwiro m'ijí s'ijá meakíníírixini. Ará siyí piyí nerí piéroar'ijpa ayí eni an'ijí m'ijweá axípi apaxí mé pepír'íá enagí nání rarijini.

11 Seyíne n'ijárini. Sogwí xaiwí n'iwepíniri nanir'iná ará yeáyí y'kiaráná xegí siyípi piyí nerí n'ipiér'nowir'iná xámí awiaxí imónijípi s'ini mimóní xwir'íá inar'ijrini. Ámá amipí wí mímúrónígááyí eni “E ner'iná ámi bí t'ini bí t'ini nímeapaxir'ini.” yaiwiar'igápi s'ini n'ixída nuróná s'ini mé nero axípi e pepír'íá rini.

Íwí oépoyniri wímeaar'ijpi nání ur'ijí nánir'ini.

12 Ámá Gorixomí xídar'ijagáa nání xean'ijí wímeaar'ijí n'ipimíni xwámámí n'iwiera núfasána enána Gorixo yayí n'iwimorí d'ijí n'iyim'ijí imónijípi —Apí nání n'irir'iná “Ámá nioni d'ijí sixí n'iyar'igáa g'iyí g'yo m'ini wim'íá rini.” r'ini'ijp'rini. Yayí n'iwimor'iná d'ijí n'iyim'ijí apí sixí umímon'íá enagí nání ámá xean'ijí wí'íayo xwámámí yar'igááyí Gorixoyá d'ijí t'ini yayí wipax'y'rini.

13 Ámá xean'ijí wímeaar'íiná re m'ir'ipa é'rixini, “Gorixo nioni íwí oeniri xean'ijí apí níwapiyí'rini.” m'ir'ipa é'rixini. Ayí r'ipi nánir'ini. Gorixo ámá wí xíomí íwí oeniri wíwapiyipaxí mimónijorini. Xífo eni ámayo íwí oépoyniri wíwapiyar'ijomani.

14 Oweoi, nene newan'ijene wine wine pípi nání n'ineaimónir'iná íeapá n'ineain'ir'ijpimi dání íwí oépoyniri near'ipeaar'ijrini.

15 Apíxí n'iaíwí agwí nerí x'rar'igáapa íeapá neainar'ijpi n'iaíwí agwí'n'ijí nerí íwí ayí n'iaíwí'n'ijí x'rar'ijwárini. Íwí ayí n'iaíwí'n'ijí n'ixir'imáná n'iaíwí xwé iwiaroar'ijpa íwí yár'wápimi dání n'iperane an'inar'ijwárini.

16 Gí n'irixímeáyíne, d'ijí sixí seayináyíne, nioni re sear'ápi, “Seyíne íwí oépoyniri seaiwapiyar'ijpi pípimi dání mar'íá, apimí dání seaiwapiyar'ijrini.” sear'ápi p'ini n'iwíar'iro yapí méwap'ni'pani.

17 Pí pí nan'ij imónijípirani, pí pí awiaxí imónijípirani, g'imí dání mar'íá, an'namí dání neaímeaar'ijrini. Ápo Gorixo —O pí pí an'namí w'íá ónar'ijpi nání m'í'k'í ikinorini. Sogwí onapám'igí ninir'iná sepiá imóniri r'ip'wí imóniri yar'ijpa nimóniri ámi xegí bí imóniri xegí bí imóniri yar'ijomani. Oní amipí awiaxí imónijípi an'ipá neaiapar'ijrini.

18 Amipí o imixin'ijpi n'ipimíni dání ná b'ini ayí nene aiwá n'iwákwiní min'í'n'ijí oimón'ipoyiniri xewan'ijo “E é'm'ig'ini.” wimónijípmi n'ixí'd'ini'ri oyá xwiy'íá nepa imónijípmi dání nene neaemean'ijrini.

“Xwiy'íápi xixeni ar'íá n'iwiro neróná r'ip'r'ip'iyar'igáá rini.” ur'ijí nánir'ini.

19 Gí n'irixímeáyíne, d'ijí sixí seayináyíne, apí n'ip'ini nioni sear'ápi seyíne r'ixa n'ij'íá imónijagáa aiwí r'ipí osear'm'ini. Ar'íá owianeyin'iro s'ijwí nan'iro aí apaxí mé n'iwíáp'ni'mearo xwiy'íá m'ir'ipani. Wikí eni an'ni mónipani.

20 Ámá wikí nón'iro neróná wé rón'ijí Gorixo wimónar'ijpi t'ini xixeni miyárar'igáa enagí nání rarijini.

21 Ayináni segí íwí s'ini yayar'igáapi —Bí nání “Onimiar'ini.” yaiwiar'ijagáa aiwí n'ip'ini piax'ni'ijí seaeánar'ijp'rini. Apí n'ip'ini emí m'imeámí nero seáyí e mimón'ipa neróná xwiy'íá ámá aiwá íw'íá

urariḡfápa segf xwioxfyo Gorixo iwfaninḡ seaurarinḡpimi —Xwiyfá api saerfkiemeapaxf imóninḡpirini. Apimi nimiminiro “Píraninḡ oxfdimini.” yaiwifrixini.

²² Yapf néwapfniro “Xwiyfá api arfanf niwiranená apánf yarinḡwini.” miyaiwi “Api pí pí rininḡpif tfin xixenf oxfdaneyf.” niyaiwiro xixenf e éfrixini.

²³ Ayf rípi nánf seararinḡini. Ámá xwiyfápi arfá niwiro aí xixenf méfáyf, ayf ámá xixféáyo ḡf sfmimanḡf arige rfa imóninḡrifi sḡwaf onimiápi ainenfo yapf imóninḡoi.

²⁴ Xegf sfmimanḡfyo xixféá tfin sḡwaf nainenimf numána apaxf mé “Ḡf sfmimanḡf e rfa imóninḡ?” yaiwifpif nánf arfá ikeamoarinḡorini.

²⁵ E nerf aí ámá ḡwaf ikaxf awiaxf imóninḡpimi —Api fwf yarinḡwápimi dánf ḡwfinḡf neayarinḡpif neaikweawáripaxf imóninḡpirini. Ámá apimi aninḡf sḡwaf ḡwaf niwiniro xfdarigfáyf oninḡf wí mimóninḡoi. Arfá niwiróna dinḡf arfá mikeamó pí pí rininḡpif tfin xixenf nixfdiro yarfná Gorixoyá dinḡf tfin yayf winipaxf imóninḡpif wímeanfarini.

²⁶ Ámá wo xegf manḡfyo dánf nisaniḡrifi mifripa nerf aí “Nionf Gorixomf píraninḡf nixfdirifi yarinḡáonirini.” niyaiwinirfnáyf, xewaninḡo yapf éwapfinarini. Xewaninḡo “Gorixomf píraninḡf nixfdirifi yarinḡini.” niyaiwinirifi yarinḡpif eni ráfinḡf imóninḡ.

²⁷ Ámá negf ápo Gorixo “Ayf siyikwf minf egfáyf nionf píraninḡf nixfdarinḡoi.” wiaiwiarinḡyf rípi yariḡfarini. Uyipeayf ikeamónarinḡḡfa niwiniróna arifá wiro apixf aníwa ikeamónarinḡḡfa niwiniróna arifá wiro ayá udunipaxf ámá Gorixomf mifxdarigfáyf yariḡfápi nene eni xe oneaxfmeanirifi miyaiwipa ero yariḡfarini.

2

“Wíyo wé ikwianḡwfyo uḡwiráriro wíyo paimimf wiro mepani.” urinḡf nánirini.

¹ Ḡf nifrixfmeáyfné, seyfné negf Áminá Jisasi Kiraisomf —O Gorixo níkinirifi ḡweanḡpif tfin xixenf nimónirifi ḡweanḡorini. Omf dinḡf niwikwifroróna seáyf e imóninḡfáyo wé ikwianḡwfyo uḡwiráriro sipi imóninḡfáyo paimimf wiro mepa éfrixini.

² Ayf rípi seararinḡini. Seyfné Gorixomf yayf wianiro nánf awí eánigfe ámá waú —Wfo amipí wí mímúroninḡorini. Rapirapf awiaxf niyinirifi wé ramaxf sfḡḡa ḡorf tfin imixninḡfwá íkíkf ninimáná fwiapforini. Wfo amipí mayf sa ikwiárininḡf imóninḡorini. Rapirapf kíyf óf minf yarinḡú niyinimáná fwiapforini.

³ Awáú fwiapána seyfné rapirapf awiaxf yinḡomf ayá tfin yayf niwiro “Sfmf re ikwianḡwaf nanḡf imóninḡf rinamf ḡweaf.” uriro amipí mayf sa ikwiárininḡf imóninḡomf “Xwfá yánf jferanf, negf síkwf tḡḡf reranf, ḡweaf.” uriro nerónáyf,

⁴ “Apimi dánf meyirónipa yarinḡwini.” riseaimónarinifi? Oweoi, sewaninḡyfne rixa neyiróniro “Wiene seáyf e imónirifi wiene sipi imónirifi enḡwini.” niyaiwiróna ámá opisf anḡfyo dánf xwirixf yarfná eyiroarigfáwa dinḡf inimi níkwifronimáná eyiroarigfápa seyfné eni axipf dinḡf inimi níkwifronimáná eyirónarinḡowa.

⁵ Ḡf nifrixfmeáyfné, dinḡf síxif seayinḡáyfné, arfá nípoyf. Gorixo ámá xfoyá imónifrixinirifi fá niyamixirfná ámá xwfá tḡyo dánḡf niyfya sḡwfyo dánf ámá amipí mayf sa ikwiárininḡf imóninḡfáyf dinḡf niwikwifrorinḡpimi dánf

amípi Jisaso neaiiñipi wí mimúrónigfáyí imónipfáfa nání fá muyamixipa enjirani? Ayí xegí xwioxíyo —E áamá xfómi diñí sixí uyarigfáyo “Niñweapfáfaní.” urñerini. E ñweáfrixiniri fá muyamixipa enjirani?

⁶ Seyíné e neróná áamá sa ikwiárinigfáyo ayá wimoarigfáfaní. Áamá xeanñí niseaikáriro xwirixí oumeaneyinro enjí nápémi nuro opisí añí tñí e seawárarigfáyo gíyfirini? Ayí áamá amípi xwíá re wenjipi wí mimúrónigfáyo menirani?

⁷ Ayí eni yoí nanj seyíné Kiraisomi xídarñagfa nání seanwirárinñipimi ikayíwí mumearipa yarigfáfaní?

⁸ Seyíné ñwí ikaxí negí mixí ináyí Jisaso nearñí Bíkwoyo re nñiniri eánñí rípi, “Jíwanñoxí nání diñí sipí inarñípa áamá sñwí winí gíyí gíyo eni axípi wírixini.” nñiniri eánñí apí xixeni nixídirónáyí, nanj yarñjoí.

⁹ E niseariri aí seyíné áamá seáyí e imónigfáyo píránñí umero sipí imónigfáyo paimímí wiwo nerónáyí, fíwí nero ñwí ikaxí rñinñipi wiaíkiarigfáyné enagfa nání apimi dání xwíyá meárinipaxfirini.

¹⁰ Ayí rípi nánirini. Áamá ñwí ikaxí rñinñí nípimíni píránñí oxídiminiri nemáná ná bimíni nñwiaíkirínáyí, xwíyá áamá ñwí ikaxí nípimíni wiaíkiáyí meárinípa axípi e meárinipaxfirini.

¹¹ Ayí rípi nání seararñini. Bíkwoyo ñwí ikaxí re nñiniri eánñí rípi, “Meánigfáyné fíwí minípaní.” rñjo, ayí ñwí ikaxí “Nñwiápnimeari áamá mípikipaní.” eni rññinígní. Seyíné meánigfáyo tñí fíwí minípa nero aí nñwiápnimearo áamá nñpíkirínáyí, ñwí ikaxí rñinñipi wiaíkiáyíné imónñagfa nání rarññini.

¹² Ayínání pí pí seyíné nerónáraní, nñrónáraní, re nñyaiwiwo diñí tñí érixini, “Ñwí ikaxí rñinñipi —Apí fíwí yarñwápimi dání gwñññí neayárinñipi neaíkweawáripaxí imónñpíriní. Ñwí ikaxí rñinñí apimi dání Gorixoxo eyeyírómfí neainfáfaní.” nñyaiwiwo diñí tñí érixini.

¹³ O áamáyo eyeyírómfí nñwiríná áamá wigí wíyo ayá murímixí wiarigfáyo xfo eni ayo ayá murímixí xixeni xwíyá umeárinífa enagí nání rarññini. E nerí aí wigí wínyo ayá nurímixiri wiarigfáyo xfo eni ayo ayá urímixáná apimi dání xixeni roayírónpfáfaní.

Áamáyo arírá mñwípa neróná “Gorixomi diñí wíkwíronñini.” rñnarigfáyo nání urññí nánirini.

¹⁴ Gí nñrixímeáyíné, áamá go go wíyo arírá bñ mñwí “Gorixomi diñí wíkwíronñini.” nñrñrínáyí, o “Diñí wíkwíronñini.” rñnarññipi surímá imónini. “O áamá nání diñí sipí mñwiní ‘Gorixomi diñí wíkwíronñini.’ rarññipimi dánini eríkiemeánipaxfirini.” rñseaimónarini? Oweoi.

¹⁵ Segí séríxímeá wo ámi wo iyá nánirani, aiwá sfá ayimi nñnpi nánirani, dñwí ikeamónarñagí nñwinírná

¹⁶ amípi xfo dñwí ikeamónarñipi bñ mñni mñwí re nurírnáyí, “Joxi ‘Nñwayírónrí onweani.’ nímónarini. Joxi nurí ríá rñsínini nání iyá pániri agwí ími rñyini nání aiwá nñri ei.” nurírnáyí, “Amípi xfo dñwí ikeamónarñipi nání xwíyá e urfápi anani arírá wipaxfirini.” rñseaimónarini? Oweoi, ráñññí imónñpíni urarini.

¹⁷ “Gorixomi diñí wíkwíronñini.” rarññipi eni axípi imónini. Áamáyo arírá mñwí sa apini nñrínáyí, diñí wíkwíroarñí apí ríxa íkwíkwí yini.

¹⁸ E nerí aí áamá wo re nñrínfáfaní, “Áamá wí Gorixomi diñí nñwíkwíroríná áamáyo arírá wiarñagfa aiwí nioní áamáyo arírá mñwí Gorixomi diññni nñwíkwíroríná ‘Ayí ananirini.’ nímónarini.” Áamá wo e nñrínífa enagí aí nioní omí re urímífaní, “Joxi áamáyo arírá mñwí ‘Gorixomi diñí

wikwíronjini.' rariñjipi nioni 'O nepa diñj wikwíroni.' siaiwimi nani arige niwapiyíana 'Neparini.' yaiwimíni?' nuriri ami re urimíarini, "Joxi 'O Gorixomi diñj wikwíroni.'" rariñjipi neparini.' niawiri nani amayo arira wiarinipimi dani siwapiyíana 'O nepa diñj wikwíroni.' niawiríni.'" nuriri

¹⁹ re urimíarini, "Joxi diñj re niyawiri ikwíronini, 'Nwá imóniño, ayí ná woni Gorixorini.' Joxi diñj e niyawiri nikwírorína nanj yariñagi aiwi rípi nani eni diñj rimonini? Imíoyí eni diñj axípi niyawiro nikwíroro aí Gorixo ríá ikearínfá enagi nani enj óf ikárinarígíarini.'" nuriri

²⁰ re urimíarini, "Majimajíá ikárinaríñj roxini, amayo arira miwí 'Gorixomi diñj wikwíronini.' rariñjipi 'Surímá ríá imónini?' miyaiwipaxoxirani?

²¹ Enína negí arfo Ebiríamo sekaxí Gorixo urípi tñi xixeni xegí xewaxo Aisako síña íráf noga peyiniñe dani ridiyowá eminiri yarína Gorixo o e éfpimi dani 'Wé róniñorini.' miráripa reñiniginí?

²² Ayínani nene diñj re yaiwipaxíri, 'Ebiríamo Gorixomi diñj niwikwírorína diñjini wikwíronjimaní. Gorixo urinipi xixeni nerína wikwíronj enagi nani diñj o wikwíronjipi xewanño aríá niwiri enjipimi dani yóf imóniñjirini.' yaiwipaxíri.

²³ Rípi eni yaiwipaxíri, 'Negí arfo e nerína xfo nani Bkwíyo re niriniri eániñj rípi, "Ebiríamo Gorixomi diñj wikwíróagi nani 'Wé róniñj imóniñorini.' yaiwiniginí.'" niriniri eániñjipi xixeni imóniñjiginí. Ayínani Ebiríamo Gorixo tñi nikumixiniri emeariñj woyi ragíaríni?' yaiwiáripaxíri.'" urimíarini.

²⁴ Agwi seyíne nijfá re imóniñoi, "Ámá 'Nioni Gorixomi diñj wikwíronini.' rariñjipimi dani Gorixo 'Wé róniñorini.' rárariñjimaní. Xíomi diñj niwikwírorína xfo wimónariñjipi yariñjipimi dani 'Wé róniñorini.' rárariñjirini.'" Apí nani seyíne ríxa nijfá imóniñoi.

²⁵ Enína iyí ede dani wagíá Rexapíyi rinini —Í Josuao amá waú añj apimi síñwí owínarípiyiniri uowárenapána nipemeami nuri óf wíyo uowárinirini. Í eni axípi Gorixomi diñj niwikwírorína e éfpimi dani Gorixoyá síñwíyo dani apíxí wé róniñj mimónipa reñiniginí?

²⁶ Ayínani re ripaxíri, "Ámá diñjipi sini síxí míníáná waráo piyí enjpa amá Gorixo e érixiniri wimóniñjipi mé diñjipini wikwíroarígápi axípiníñj nimóniri ikwíkwí yini.'" ripaxíri.

3

"Pí pí xwíyíá rariñjwápi nanjini ríwaniginí." uriní nani rini.

¹ Gí niri xímeáyíne, Gorixo amá wigí winiyo uréwapiyarígíayo yariñj imimí niwirína awayini miwí eníá enagi nani segíyí wí obaxí amayo ouréwapiyaneyiniro mimónipa érixini.

² Nineneni píraníñj oyaneyiniri éwáyí nóreámioarane sipini ikárinaríñwá aí amá manjpa tñi niri rína móreámioapa nerínayí, Gorixoyá síñwíyo dani ríxa wé róniñj imóniñorini. Pí pí íwí íeapá winimíniri yariñjipi nani eni anani íá yamixinaríñorini.

³ Nene osí imani ouniri nerína yariñwápi nani diñj omoaneyi. Ainíxí onimíá bi xegí manjyo síwí íkwírarariñwápipimi dani gímini ge ouniri kinimixána manjini maríáí, osí noni eni amini warinirini.

⁴ Ai sipixí eni xwé imóniri iminjí ení eáninjí nerfíná nixemi uri yariñagí aiwi ominjí meariño “Ámini oumini.” niwimóniri pará onimiápi tñni aí ámini méaná ámini warinjirini.

⁵ Negí manjyí eni axípi imónini. Wará nírímíni nání onimiápá enagí aí apimí dání áma “Seáyí e imóninjí api epaxonirini.” níríro mîxí meakíninarigfáriní.

Ai ríá bi onimiápi mîroárfagí aiwi íkíá xwé bi nîpîni ríá nowáripaxíriní.

⁶ Negí manjyí ríáninjí wearinjyíriní. Sipí bi onimiá marfái, ayá wí epaxíyíriní. Negí warárimí wí e enagí aiwi wará nírímíni xwirfá neaimixarinjyíriní. Ríá negí manjyo dání wearinjípi —Api pípimí dání marfái, sa ríá xwé Seteno wenfárimí dání mîróninjípirini. Api amípi nene oníná dání néra yariñwápi rímmeninjwíninjí neaeánarinjíriní.

⁷ Ayí rîpi seararinjini. Xámí nanjwí xixegíni ayí ayí, sfrani, injfrani, agwáraní, iniigíyo yariñyíraní, áma iwí oimóniri yapemixáná ayí iwí imónagíriní. Agwí eni nene iwí oimóniri yapemixáná anani iwí imónarinjí enagí aí

⁸ áma go nanjwí sayí yapemixarigfápa xegí manj eni oyapemixínimíniri nerfíná xixeni e epaxí imónini? “Gí manj aninjí saminjí niwíriní nîra úmîgíni.” niyaiwiri aiwi wí e epaxí mimónini. Manjyí sipí nání nerfíná kikiá bi yariñimani. Sidinjí áma piyí omímí yariñípi magwí ínini.

⁹ Manjpa tñni negí Áminá imóninjí ápo xwéomí yayí wirane áma xfóninjí nimóniri ñweárixíniri neaimixíñene wínyo ikayíwí urirane yariñwáriní.

¹⁰ Ayínání manj axípámí dání yayí wirane ikayíwí urirane yariñwáriní. Gí nîrxímeáyíné, “Nene e neranéná ayí apánirini.” rîseaimónarini?

¹¹ “Iniigí siminjí sirírkí axíyimí dání nanj wú meari piyanj eaarinjí wú meari epaxíriní.” rîseaimónarini?

¹² Gí nîrxímeáyíné, “Íkíá pikí winamí dání sogwí oripí wepaxíriní.” rîseaimónarini? “Wainí uraxí wírímí dání íkíá pikí sogwí wepaxíriní.” rîseaimónarini? “Iniigí siminjí iwamá tñnjí meaarinjí wúmi dání ámi iniigí nanj wepaxíriní.” rîseaimónarini?

Áma diñj émf saímf Goríxo tñjmí dánjpi moarigfáyf yariñgápi nání urinjí nánirini.

¹³ “Nioní diñj émf saímf morí nijfá imóniri enáonirini.” yaiwinarigfá giyí giyí nene “Ayí wigí yaiwinarigfápi tñni xixeni iyí rimóniño?” wiaiwaníwá nání woxíni woxíni nemeafíná awayini nimónimáná nanj ero diñj émf saímf nimómáná nanj ero yariñgápi dání api nene neaiwapiyírixini.

¹⁴ E nerí aí segí xwioxíyo dání wíyo sipí diñj ayá wí ríá tñnjí wiaiwiwo nionini seáyí e oimónimíniri imímí wiwo nerónáyí, diñj xejwí e nîmoróná seyíné nepa imónigfápi rití niníro mîxí mîmeakínipa éfrixini.

¹⁵ Áma wigí wínyo sipí e niwikáriróná “Diñj émf saímf nîmorane yariñwini.” yaiwinarigfápi, ayí anjnamí ñweañoyá diñjyo dání niyaiwiwo yariñgámani. Diñj áma Goríxomí mîxídarigfáyo dání imóniri áma Goríxo nání diñj wí mímó wiwaninjyí nánini mónarigfáyo dání imóniri enjpirini. Obíyíyáyo dání eni imóniri enjpirini.

¹⁶ Ayí rîpi nání seararinjini. Áma wigí wínyo sipí diñj wiaiwiwo nionini seáyí e oimónimíniri imímí wimíxiwo yariñgáyo enánáyí, áma píraninjí mîñweá uyíni nero sipí xixegíni néra warigfá enagí nání seararinjini.

¹⁷ E nerí aí áma diñj émf saímf anjnamí dánjpi nîmoro yariñgápi aga xegí bi imóniñagí nání ayí rîpi yariñfáriní. Xámí siyikwí míní ero wigí wínyí tñni xepixepá mîróní mepí tiníro awayini yapeninjí imóniwo wigí wínyí

xwiyá urána píráníñf arfá n̄wiro d̄ñf yaikiroro w̄n̄yo wá b̄ on̄miápi m̄wian̄ xwapf ayá wí n̄wian̄róná ík̄fá nan̄na sogw̄ obaxf wear̄ñf̄ȳf yapf nimón̄ro w̄n̄yo wiuro w̄n̄yo s̄m̄f s̄m̄f e mumé nero nan̄f ero sipí ero mepa ero yarigfár̄n̄i.

¹⁸ Ámá wigf w̄n̄ȳf t̄ñi xep̄xepá m̄rónf mepí t̄inarigfáyf e yarigfápimi dáni ámá aiwá om̄ñf̄f iw̄fá n̄era warigfápa nerónáyf, wé rón̄ñf yarigfápi aiwá xwé p̄r̄p̄r̄f inar̄ñf̄p̄ññf̄f imón̄ññ̄o.

4

“Seyfne sipipi nerfna Gorixomi s̄m̄f t̄ñi wiarigfáyfne imón̄ññ̄o.” ur̄ñf n̄an̄r̄ññ̄i.

¹ Segf m̄x̄f r̄ñ̄ro m̄x̄f in̄ro yarigfápi m̄k̄f píyo dáni inarigfár̄n̄i? “Apf meapaxon̄r̄ññ̄i.” n̄ȳaiwiro f̄epá seainar̄ñf̄p̄i —Apf segf xwiox̄fyo dáni seyfne t̄ñi m̄x̄ññ̄ñf̄f inarigfápi r̄ññ̄i. f̄epá seainar̄ñf̄f m̄k̄f apimi dáni seyfne segf w̄n̄ȳf t̄ñi m̄x̄f r̄ñ̄ro m̄x̄f in̄ro yarigfá men̄r̄ññ̄i?

² Seyfne am̄pí wí n̄an̄i “Omeám̄ññ̄i.” n̄seaimón̄r̄ññ̄i aí meapaxf mimón̄pa nero n̄an̄i “Ámá opik̄im̄ññ̄i.” yaiwiarigfár̄ññ̄i. Am̄pí b̄i s̄ñw̄f̄f̄w̄f n̄iw̄ññ̄r̄ññ̄i m̄meapaxf nimón̄ro n̄an̄i m̄x̄f n̄mépero m̄x̄f r̄ñ̄inarigfár̄ññ̄i. Seyfne “Pí n̄an̄i nene neaimónar̄ñf̄p̄i m̄meapa yar̄ñwár̄ññ̄i?” m̄ȳaiwip̄an̄i. Gorixom̄i r̄ix̄ññ̄f mur̄pa nero n̄an̄i m̄meaarigfár̄ññ̄i.

³ E ner̄i aí segf seaimónar̄ñf̄p̄i n̄an̄i Gorixom̄i r̄ix̄ññ̄f nur̄r̄ññ̄i d̄ñf nan̄f n̄ix̄r̄imáná mé segf f̄epá seainar̄ñf̄p̄i oyaneȳññ̄i r̄ix̄ññ̄f urarigfá en̄agf n̄an̄i Gorixom̄i wí arfá x̄xen̄i n̄seair̄ññ̄i m̄seaiapar̄ññ̄i.

⁴ Gorixom̄i píráníñf d̄ñf m̄w̄kw̄f̄ropa neróná x̄d̄iro p̄ññ̄i wiár̄ro nero n̄an̄i f̄w̄ññ̄ñf̄f inarigfáyfne, seyfne n̄j̄fá r̄ip̄i s̄ññ̄i mimón̄pa reñ̄o, “Ámá Gorixom̄i m̄x̄f̄darigfáyf t̄ñi naw̄ññ̄i n̄ikum̄x̄ññ̄i emearigfáyf, ayf Gorixoyá s̄m̄f t̄ñi inarigfáyf wí imón̄ññ̄o. Ayññ̄i ḡȳf ḡȳf ‘Ámá Gorixom̄i m̄x̄f̄darigfáyf t̄ñi n̄ikum̄x̄ññ̄i oemem̄ññ̄i.’ n̄iwimón̄r̄ññ̄i wiwan̄ñf̄ȳf Gorixom̄i t̄ñi s̄m̄f t̄ñi inarigfáyf im̄x̄ññ̄ñ̄o.” Seyfne n̄j̄fá apf s̄ññ̄i mimón̄pa reñ̄o?

⁵ Seyfne d̄ñf re r̄iȳaiwiar̄ññ̄o, “B̄ikw̄f̄yo re n̄r̄ññ̄i eán̄ñf̄f r̄ip̄i, ‘Gorixom̄i xegf kw̄ȳf negf xwiox̄fyo s̄ix̄f neaȳññ̄p̄im̄i píráníñf̄ sus̄ññ̄ñf̄f memear̄ññ̄i.’ B̄ikw̄f̄yo e n̄r̄ññ̄i eán̄ñf̄p̄i sur̄f̄má r̄ññ̄i.” r̄iȳaiwiar̄ññ̄o? Oweo, Gorixom̄i xegf kw̄ȳf̄p̄i ámá x̄fo t̄ñi s̄m̄f t̄ñi inarigfáyf wí wipaxf men̄agf n̄an̄i rar̄ññ̄i.

⁶ E n̄seair̄ññ̄i aí Gorixom̄i ayá n̄neawian̄r̄ññ̄i xwapf ayá wí neawianar̄ññ̄i n̄an̄i B̄ikw̄f̄yo re n̄r̄ññ̄i eán̄ññ̄i, “Wár̄ixa imónarigfáyf Gorixom̄i p̄r̄f rakir̄i ámá ‘S̄iȳikw̄ññ̄ñf̄f imón̄ññ̄i.’ yaiwinarigfáyf wá wian̄r̄ññ̄i yar̄ññ̄o.” eán̄ññ̄i n̄an̄i

⁷ Gorixom̄i s̄iman̄w̄ȳon̄ñf̄f yeáyf wur̄ññ̄i obo x̄ór̄f̄f neain̄ḡññ̄i x̄aíw̄f̄f éf n̄r̄oro o t̄ñi m̄x̄ññ̄ñf̄f in̄ro éf̄r̄ix̄ññ̄i. O t̄ñi m̄x̄ññ̄ñf̄f inar̄ññ̄i éf n̄sean̄ññ̄i un̄f̄r̄ññ̄i.

⁸ Seyfne Gorixom̄i t̄f̄am̄ññ̄i úf̄r̄ix̄ññ̄i. E ner̄ññ̄i, x̄fo en̄i seyfne t̄f̄am̄ññ̄i b̄ññ̄ñ̄i. Ámá f̄w̄f yarigfáyfne, seyfne “Ar̄ige ner̄i Gorixom̄i t̄f̄am̄ññ̄i um̄ññ̄r̄ññ̄i?” n̄seaimón̄r̄ññ̄i sikf w̄eyo x̄en̄ññ̄i okw̄r̄ññ̄i igfá eánarigfápa ax̄f̄pi nero segf f̄w̄f yarigfápi en̄i okw̄r̄ññ̄i igfá eán̄p̄oyf. Ámá d̄ñf b̄i biaú x̄r̄igfáyfne, seyfne “Ar̄ige ner̄i Gorixom̄i t̄f̄am̄ññ̄i um̄ññ̄r̄ññ̄i?” n̄seaimón̄r̄ññ̄i saxf sikf mayf oññ̄i yar̄ñwápa segf xwiox̄fyo en̄i d̄ñf sipipi t̄ñi n̄ix̄r̄ññ̄i yarigfápi apf en̄i s̄ññ̄i neain̄ḡññ̄i saxf sikf mayf inar̄ññ̄i im̄x̄ññ̄i.

⁹ Segí íwí yarigfápi nání dñj sípí niseairi xwirfá nimóniro ηweápoi. Rípíá seyíne rarigfápi pñni niwiárimáná segí íwí yarigfápi nání ámixfá époi. Dñj nífá seainarñjpi pñni niwiáriro kipñj yinfpoyi.

¹⁰ Gorixoyá sñwíyo dání siyikwípiayfñénñj imixinfpoyi. Seyíne e éánáyí, o seamfeyoanfáriní.

“Sérixfmeáyo xwíyífá numearipani.” urñj nánirini.

¹¹ Gí nrixímeáyíne, seyíne xwíyífapai mñwirárinípa érxini. Ayí rípi nánirini. Ámá gíyí gíyí xexirfmeáyo xwíyífapai niñwirárirónáraní, xwíyífá numearirónáraní, ayí ayoní murarñjoi. Nwí ikaxí Jisaso rñjípimi ení xwíyífapai ñwiráriro xwíyífá “Ayí nñikwini mñirini.” umearirónñj yarñjoi. Nwí ikaxí rñjípimi xwíyífá numearirfnáyí, ñwí ikaxí rñjipi tñni xixeni mé xwíyífá umeararigfáyíne nimóniri yarñjoi.

¹² Ámáyo ñwí ikaxí uriri xwíyífá umeariri epaxo, ayí ná woní Gorixorini. Ámáyo yeáyí uyimixemeari xwirfá wikixerí epaxo ná woní o enagi aí “Negí wínyo xwíyífá umearipaxenerini.” yaiñarigfáyíne gíyífnérñani?

“Míxí míxñipani.” urñj nánirini.

¹³ Ámá Gorixo nání dñj mímó re rarigfáyíne, “Agwirani, wfarínáraní, añj xwé apimi nání nurane xwiogwí wo e niñwearanéná kodreakí nerane nígwí xwé meanfwarini.” rarigfáyíne píranñj arfá nípoi.

¹⁴ E rarigfáyíne wfaríná seaimeanfápi nání nñjía nimónimáná rñrarñjoi? Seyíne píññj imónñjoi. Seyíne sñwirfá xenianwí yarñjfpñññj imónñjoi. Bñ onimiápi niñweámáná apaxí mé anípa imónarigfáyífnérini.

¹⁵ Ayínáni seyíne e mñirípa nero Gorixo nání dñj nímoro rípiní nñirónáyí, “Ámináo xe niñwearo oépoiñiri sñwí nñeanirfnáyí, nene ámi sfá wí tñni niñwearane rípi yanfwarñani? Rípi yanfwarñani?” nñirónáyí, ayí ananirini.

¹⁶ E niseariri aí wárxayíne nimónimáná e wí mñr míxí kñnarñjoi. Míxí kñnarigfá apñññj imónñj nñipini sípíriní.

¹⁷ Ayínáni rípi osearimíni, “Ámá nñjía re nimóniro aiwi, ‘Nioní nanj imónñjpi nerfna ayí e epaxíriní.’ Nñjía e nimóniro aiwi api e mepa yarigfá gíyí gíyí, ayí ríxa íwí nero nání xwíyífá meárinipaxfpi yarñjoi.” osearimíni.

5

Amípi wí mímúrónigfáyo erírf wñj nánirini.

¹ Agwí amípi wí mímúrónigfáyíne erírf bñ seaimfpi arfá nípoi. Íkñññj sípí seaipaxí seaimeanfápi nání ñwí earo “Yeyí” rñro époi.

² Ayí rípi nání seararñjini. Segí amípi ayá tñjpi ríxa didfím ináriní rapirapí ení ríxa kwínumñj nowáriní ení.

³ Sñjía gorí tñni sirípa tñni nígiyí mñkipaxí imónñjagi aí segí awí eámeámí yarigfápi ríxa nígiyí kiní. Sfá Gorixo ámá nñyoní mí ómómíximí enfáyimi nígiyí kiní api segí sípí niwiéra warigfápi sññani piaumímí erí rfá íkfáyo nowárarñjpa segí waráyo ení nowáriní enfáriní. Sfá yoparfýf tññj rína amípi ayá tñjpi tñni nígwí tñni mñmeámí yárarñjagfa aí

⁴ píranñj arfá nípoi. Nígwí ámá omñj seaiarigfáyí tñni aiwá seamiarigfáyí tñni nígwí omñj seaiáná “E seaiapanfwarini.” nurñro yof urigfápi —Api niwiróná bñ niwákwiro sñni fía xñrarigfápirini. Api rfaiwá rénñj rñnarini, “Ámá ayí sípí e yarigfáriní. Sípí e yarigfáriní.” Rfaiwá

éniní rinarinípi Gorixo —O anínamí dání siminí wínigfáwayá Ámináoriní. O ríxa arfá winí.

⁵ Amípi wí mímúronigfáyíné, seyíné xwáfá t́yo ninwearóná sirí muní ninwearo pí pí segí feapá seainarinípipimí dániní néra warigfáriní. E neróná áamá odípi iwaní ení wimí nání oimóniri aiwá xwé níwiro imixarigfápa sfá Gorixo xwirfá seaikixenfáyí aníni oneaímeanirí sewaniníyíné axípi e imixinariníoi.

⁶ Ámá wé róniní yarigfáyo seyíné xwiyfá numeáriro pikiariníagfa aiwi wíníyí ení wí pírfí searakianiro mīyariníoi.

“Diní sixí nínirane Ámináo nání weniní nerí nweáwanigíní.” uriní nániríní.

⁷ Ayínání, gí níríxímeáyíné, Ámináo xegí diní t́níní ófí neaimówinigínirí xfo weapíníe nání weniní nero nweáfiríní. Aiwá omíní yarigfáyí aiwá íwáfá nurárimáná yarigfápi nání diní mópoyí. Iníá earí sogwí anirí nerfná aiwá xwé imixíníá nání weniní nerí ninwearíná yófí nerí xegípi óníní oneaimonirí weniní nerí nweaarigfáriní.

⁸ Ámináo weapínfáyí anwí ayo enagí nání seyíné ení axípi xe ófí oneaimówinigínirí diní sixí níníro weniní nero nweáfiríní.

⁹ Gí níríxímeáyíné, Ámináo xwiyfá mīneameáripa éwinigínirí aninúmí ikaxí mīrinípa éfiríní. Ai eyeyíromí nīneairfná xwiyfá neameáripaxí imóniní aníni bíimigínirí ríxa íwí e rónapinagí nání raríniní.

¹⁰ Gí níríxímeáyíné, wáfá rókiamoagfáwa —Awa Ámináo xegí xwiyfá onurímeípoyínirí urowárenapáná nībīro oyá xwiyfápi wuríyigfáwaríní. Awa áamá wí xeaniní wikáraná xwámámí níwiróná egfápi seyíné nání sinwepigí seaigfá enagí nání axípi e nero xfdpoyí.

¹¹ Ai Gorixomí diní wikwíronwaéne diní re yaiwiarinwáriní, “Ámá enínaní xeaniní wikárfagfa aí xwámámí wífáyí Gorixoyá diní t́níní yayí winípaxí imónigfáyíriní.” yaiwiarinwáriní. Seyíné Jopo yagípi nání ríxa arfá níwiro omí xeaniní níwiéra úfápipimí xwámámí níwiéra núísáná enáná Ámináo ámí naní wííáná wímeanípi nání nene níjífá e imóniníagwí nání re yaiwinwíní, “Ámináo áamá nání wá wianirí ayá urímíxirí nerfná bí onímíápi ayíkwí mīwí ayá wí wiarinoríní.” yaiwinwíní.

“Síná romí dání ríraríní. murípa éfiríní.” uriní nániríní.

¹² Gí níríxímeáyíné, amípi seararinápi “Oxidpoyí.” nīnimónirí aiwi rípi anípaxíriní. “Nepa nírariní.” oyaiwípoyínirí nurífná anínamí dáníraní, xwáfárimí dáníraní, amípi wíyo dáníraní, aga murípa éfiríní. Seyíné nioní e searfá apimí dání ráná Gorixo pírfí seamamonigínirí ámayo “Nemíní.” nuríroná apíní urífiríní. “Nemíméiní.” nuríroná apíní urífiríní.

Gorixomí aniní miní ríxiní urífirínirí uriní nániríní.

¹³ Segíyí go go rfníní nīmearfnáyí, Gorixo arírá oninirí ríxiní uríwinigíní. Segíyí go go diní nífá nīwinífnáyí, Gorixomí yayí numerí soní umearíwinigíní.

¹⁴ Segíyí go go simíxí níwerfnáyí, Jisasoyá síyikí imónigfáyíné seaipenweagfáwamí “Eíní.” urífiríní. Awa níbīro Ámináo yá diní t́níní ámí wará oinínirí ríxiní wuríyiro raní bí t́níní xwáfá earo éfiríní.

¹⁵ Awa ríxiní nuríroná diní níwikwíroro urarigfápipimí dání Ámináo ámí naní wimíxínífaríní. Simíxo íwí bí ení eno enánáyí, yokwarímí wiínífaríní.

¹⁶ Ayínáni, simíxí píní seawiárirí Goríxo naní seaimíxiri enífa nání segí íwí éfápi nání waropárí iníro Goríxomi xixe ríxíñí wurímeiri inífríxíni. Ríxíñí wé róníñí imónígíáyí wuríyarígíápi, ayí anani á máyo arírá wipaxí enagi nání raríñíni.

¹⁷ Eníiná wíá rókiamoagí Irajao enípi nání díñí mópoyí. O á má nenéníñí imóníño aiwí iniá meapa oenírí Goríxomi ríxíñí ení tñí uráná oyá díñí tñí xwíá tío iniá meapa nerí xwiogwí waú wo nípwemáná enáná ámi emá wé wíúmi dání wo ení pweníñigíni.

¹⁸ O iniá ámi oenírí Goríxomi ríxíñí uráná iniá xwíá tío nearí aiwá yapíñigíni.

“Séríxímeá wí xewíni yaríñagí níwíniróná yumíxínípoi.” uríñí náníni.

¹⁹ Gí níríxímeáyíné, segíyí wo á má xegí imóníñí wo Goríxoyá xwíyá nepa imóníñipi píní níwiárimí xewíni yaríñagi níwíniri ámi Goríxo títáminí obíniri nípemeámi níbirínáyí,

²⁰ re mówínigíni, “Xexíxímeá íwí aríki yarígíáyí wigí íwí yarígíápi píní níwiáriro ámi Goríxomi díñí owíkwírfípoiñiri yumíxaríñí go go, o ayí aníñimíxínaníro yarígíápimi dání eríkiemeáníprí nání erí íwí xwapí éfápi rítí iníprí nání erí yaríñoríni.” mówínigíni.

Payí Pitao xámi eañinarini.

Payí rina áma Jisasomi dñj wíkwíroarigá wí enj nimóniro ñweagfáyf nání Pitao xámi eañinarini. O Jisaso wiepísagowa worini. Jisaso ríxa añnamí nipeyimáná xwiogwí ríxa obaxí nípwemáná enáná Pitao Jisaso yá siyikí imónigfáyo Romiyíyá gapímanowa xeaniñf ríá tñj níwikára waríñagá nání ayí enj neániro anñf Jisasomi píranñf uxídfírixiniri “Dñj sixí umímómíni.” niyaiwiri payí rina eañiniginí. Payí rínamí yoparípi nearíná Romí, añf xfo ññweámáná payí eaarñfpi nání nuríríná yumí urimíniri xwiýxá nuriri Babironi nání urñiniginí.

1-2 Pitaoni —Nioni Jisasi Kiraisoyá wáf wurimeiarñj wonirini. Nioni payí rina áma mí dñjyínénñj imónigfáyf né nání —Seyíné éf nímiamoro píropenísí xegí yoí Podasiyí rínñjyo ñwearo Garesia rínñjyo ñwearo Kapadosa rínñjyo ñwearo Esia rínñjyo ñwearo Bitinia rínñjyo ñwearo egfáyfnerini. Seyíné nání payí rina níriri eaarñjini. Seyíné Jisasi Kiraiso rñjípimi xixeni xídfíri nání ero o ragí yoxáfpámi niperíná puñpi tñi igfánñf niseaeámoiríná segí íwí yarigfápi yokwarímí seaini nání eri enfa nání ápo Goríxo xegí kwíyípi seaainñjyo dání nioniyáyf imónírixiniri xegí nijfá xámi xwíá ríri siní mimónñjáná imónñjpi tñi xixeni ía yiyamíximí seainyínérini. “O wá ayá wí seaiwianiri níwayíróno ñweapíri nání ayá wí seaiiri éwíniginí.” nimónarini.

“Xeanñf seaimeaarñjagi aí Goríxo yeáyf neayimíxemeanfáriní.” urñj nánirini.

3 Nene Goríxomi —O negí Ámíná Jisasi Kiraisomi xano imóniri Nwíáo imóniri enjorini. Omí yayí owianeyí. Ayí rípi nánirini. Nene Jisasi Kiraiso xwáripáyo dání wiápnimeañf enagi nání wenñf nerí ñweaarñwápi “Nepa xixeni neaímeanfáriní.” yaiwianíwá nání Goríxo xegí wá xwapí neaumíxñjyo dání ámi siñf neaxírñnenénñf ewearñwáriní.

4 “Nene níneaímeanfáriní.” niyaiwiri wenñf nerí ñweaarñwápi, ayí Goríxo “Nañf e e níseaiimfáriní.” rñjipi apíriní. Apí wí urí epaxí mimóní eri siyikwí míní nañfni epaxí eri anípa bí mimónípaxí eri enjpríriní. Añnamí Goríxo seyíné nání seameñweaiarñjpríriní.

5 Goríxo sfá yoparíyi imónáná yeáyf níseayimíxemearíná sípearfímí seainfápi piaumímí iníwíniginirí seyíné dñj wíkwíroarñjagá nání xegí enj sixí eánñjpi tñi awí seameñweañyíné enagi nání rarñjini.

6 Xeanñf agwi ríná Goríxo xe owímeaniri wimónñf bí onímíapi nání xixegfni seaimeaarñjpi nímuropaxí mimónñjagi nání dñj ríá seaxearñfíriní. E nerí aiwí sfá yoparíyimi Goríxo seainfápi nání seyíné yayí seáyími dání seainarñfíriní.

7 Jisasi Kiraiso seyíné mimóní dñj míwíkwíró nepa xwioxíyo dání xfómi dñj wíkwíroarñjagá níseaniri nání xewanñjo piaumímí níseainírfná seyíné yayí seamerí seáyí e seamíeyoarí wé íkwianñwíyo seanwíráriri emfániri nání agwi ríná xeanñf xixegfni seaimeaarini. Ewayí xwiýfá sfñj gorf nání rínñf rípi nání dñj mópoyí. Ámá sfñj gorf —Gorf ayí urí epaxí imónñjpríriní. Sfñj apí tñj bí nímearo aga sfñjapi ríá níniri gorf nápi, siñf inñjpríni xegfpi oweniri ámi ámi ríá íkeaárarigfápa segí dñj wíkwíroarigfápi —Apí gorf tñi xixeni imónñjprímani. Seáyí e

imóniñipiřini. Api eni axípi xwioxíyo dání rífa níkwíroariñoñiri gori rífaníñí íkeaáragíápa xeaníñí eni axípi e seaímeariñířini.

⁸ Seyíné Jisasomi símímaníyo síñwí mívínípa egíáyíné nimóniro aiwi dñí síxí uyarígíářini. Agwí ríná eni síñwí mívínípaxí níseaimóniri aiwi dñí níwíkwírooro nání aga yayí xwiyíá tñi rípaxí mimóniñípi seáyími dání níseainiri nání íkwíeyoánariño.

⁹ E nerína Jisasomi dñí wíkwíroariñagífa nání seaimónínápi —Gorixo yeáyí seayimíxemeaníapi nání rariñini. Api ríxa seaímeariñagífa nání yayí seainariñini.

¹⁰ Gorixo api e nerína yeáyí seayimíxemeaníapi nání enína wífa rókiamoagífa “Gorixo wá níseawianířina e seainířini.” rígfáwa dñí “Gorixo arige nerí enífa nání rífa rariñini?” níyaiwiro aníñí miní yarimágí niga bagířini.

¹¹ Kwíyí Kiraisoyápi áwaní ínimi dání uriniñí rípi, “Xámi xeaníñí áma Gorixo yeáyí seayimíxemeanífa nání uowárenapíníomi níwímeámána enána ríwéná ámi seáyí e xegí bí imóniñípi wímeanířini.” Wífa rókiamoagíawami áwaní kwíyíyo dání e uriniñípi nání awa dñí nímoróna “Yeáyí neayimíxemeanífa nání uowárenapíníto gína binířani? Omi wímeaníapi arige nimóniri wímeanířani?” níyaiwiro yarimágí niga bagířini.

¹² E nero aí Gorixo awa re oyaiwípoiñiri, “None wífa urókiamoariñwápi negí tñí ríná imónínápiřini. Áma noneyá ríwíyo ñweagíáyí tñíná imónínápiřini.” oyaiwípoiñiri síñáni waropáří winíniğini. O nene nání neaiñípi, ayí xwiyíá yayí seainípaxí agwí ríná wá rígfáwa kwíyí añnamí dání wírenapíñipiřini dání wá searimegíápiřini. Aníñajowa eni aga níjía oimónaneyíñiro níwimóniro egíápiřini.

“Íkwírářnaniñí imónířixini.” uríñí naniřini.

¹³ Gorixo e neaiñí enagi nání segí dñí níseaíkwearípeářiniğiniřini píraniñí pírí wiaikímí niníro síñwí tñi nero re níyaiwiro, “Jisasi Kiraiso xewaníño piaumímí inána Gorixo wá níneawianířina neaiñípi yoparípi sípearímí níneairí yeáyí neayimíxemeáwiniğini.” níyaiwiro dñí níwíkwímore ñweářixini.

¹⁴ Seyíné niaíwí arífa yímígí yarígíáyíñiñí nimóniro xwiyíá yayí seainípaxípi síni majía nimónířina “Pí pí nioní řeapá ninaríñípi sa oemini.” níyaiwiro yagíápi síni xe oneaímeaníñiri míseaimónípa éřixini.

¹⁵ E mepa nero síyikwí bí miní íkwírářnaniñí imóniño —O seyíné xíto xegíyí imónířixiniřini wéyo ífa seaumířinoriñini. O imóniñípa seyíné eni pí pí neróna íkwírářnaniñí nimóniro axípi éřixini.

¹⁶ Bíkwíyo ríwamiñí re niriñiri eániñagi nání rariñini, “Nioní síyikwí bí miní íkwírářnaniñí imóniñaoni enagi nání seyíné eni axípi íkwírářnaniñí imónířixini.” niriñiri eániñagi nání “Seyíné eni e éřixini.” rariñini.

Gorixo ayá tñí imóniñípi tñi gwíñiñí nearoayíroní naniřini.

¹⁷ Seyíné Gorixomi —O ámayo mí ómómíximí nerína áma xwéříxa wími símí símí e miñwiráří ayí ayo wigí egíápiřini dání mí ómíxaxídíníoriñini. Omi xwiyíá rířimí níwirína “Ápoxini” nuríro nání síni xwífa rířimí nuríñiróna omi wáyí níwiro píraniñí éřixini.

¹⁸ Seyíné níjía re imóniñagífa nání rariñini. Gorixo segí aríowa síwí surímá seaíékwíkwíyigíápi píní wíarířixiniřini síñá sirípa tñirani, gori tñirani, —Api anípa imónípaxířini. Api tñi gwíñiñí searoayíronířini.

19 Negí Judayí wigí íwí yarigíápi Gorixo ragí pwaríhagi níwíniri yok-warimí oneaiiniri sipísipí miá siyikwí míního nípkiróna yarigíápa o xegí xewaxo Kiraiso, ragí xegí ayá tího níperíná punípimi dání gwíníhí searoayíroníhí.

20 Xwíarí tíni anína tíni síní mimíxípa enána xámi xegí xano e éwínigíniri wimóníhípi tíni xixeni neríná urípeajo seyíné arírá seaimíniri nání sfá yoparfíyí tíhí ríná ríxa síhání piaumímí níniri seapeíníhí.

21 Seyíné o seaiínipimi dání Gorixomi díhí wíkwíroarígíaríhí. O xewaního Kiraiso xwáripáyo dání owiápnímeaníhí ámi díhí síxí numímori aga seáyí émi umíeyoaní enagi nání seyíné omí díhí níwíkwíroro “O nearíhípi nepa neaiíníaríhí.” níyaiwiro díhí níwíkwímoro hweanó.

“Xíxe díhí síxí yíníhíxíni.” uríhí náníhí.

22 Xwioxíyo dání nírixímeáyo díhí síxí ouyaneyíníro segí íwí yarigíápi xwíyíá nepaxíhí imóníhípi aríá níwiro píraníhí níxídíhíhípi dání ríxa ígíáníhí eámónígíá enagi nání aníhí míní xwioxíyo dání díhí síxí yíníhíxíni.

23 Ayí rípi nání “Díhí síxí yíníhíxíni.” seararíhíhí. Seyíné ámi síhí bíhíhí eweáápi, ayí anípa imónípaxí enípi maríá, aníhí hweapaxí imóníhípi tíni eweááhíhí. Ayí xwíyíá Gorixoyá aníhí níyímíhí enípi ámáyo ámi síhí bí eweearíhípi nání raríhíhí.

24-25 Bíkwyíyo dání re níriníhí eáníhípi níoni seararíhípi tíni xixeni imóníhíhí nání raríhíhí, “Ámá ayí ayí níni aráníhí imónígíáyíhíhí. Amípi ámá yaríhíhí níwíníro yayí umearígíápi, ayí ará síyíníhí imóníhí. Ará yeáyí níyípeárimáná urí yaríhíhípá ámá ení axípi yarígíaríhí. Ará síyí urí neríná píeroaríhípa amípi ámáyo yayí umearígíápi axípníhí imónaríhíhí. E nerí aí Ámínáoyá xwíyíápi aga aníhí íníná imóníhíhíhí.” Xwíyíá e ríníhíhí nání seararíhíhí. Xwíyíá api yayí seainípaxí imóníhí wá seararíhíwápihíhí.

2

“Xwíyíá Gorixoyá oxídímíníhí ayá wí seaimóníwínígíhí.” uríhí náníhí.

1 Ayínání segí ríá kíroarígíá nípníhí tíni yapí wíwapiyarígíá nípníhí tíni naní ríro sípí ríro yarigíápi tíni sípí díhí yaiwiarígíápi tíni xwíyíápai uñwirárarígíá nípníhí tíni api nípníhí ríxa xwíá weyáhíhíhí.

2 E nero níaiwí síhí xíráyí amíhí nání ayá wí wimónaríhípa seyíné ení axípi xwíyíá Gorixoyápi —Api ikweakwímí míníhíhíhí. Api aríá níwirí xixeni oxídímíníhí ayá wí seaimóníwínígíhí. Gorixo yeáyí seayímíxemeaníe nání segí díhí níaiwí amíhí níhíhíhí xwé iwíroarígíápa axípi yófi nímníro amípi Gorixo wimónaríhípi nání díhí aumaúmí íníhíhíhíhí xwíyíá oyápi nání ayá wí seaimóníwínígíhí.

3 Seyíné aiwá gígí neróná awíí yaríhíhípi nání níjía imónarígíápa Ámínáo díhí sípí níwiríná naní seaiíníhípi nání ríxa níjía imónígíáyíhíhí enagíá nání api e éhíhíhíhí.

“Seyíné ámá Gorixoyáyíhíhí.” uríhí náníhí.

4 Seyíné Jisaso —O díhí níyímíhí tíhí síháníhí imóníhí woríhí. Ámáyo “Síhí ro sípíoríhí.” níhíro emí móagíá aiwí Gorixoyá síhíwíyo dání ayá tího enagi níwíníhí aní xíro míraríhípi nání íá yamíxaríhíhíhí.

5 Seyíné eni sńǵá dńǵń nńyımńǵń tńǵńńńǵń imónıǵǵáyńńérńńı. Seyíné o tńámńńı barńńá Gorıxo nńseamearı anń rıdıyowá nánı xegń kwıyń ńweapaxń wıwánńńǵń seamırarńńı. Seyíné anń iwámı dánı oyá apaxńpánńńı imónıǵǵá “Gorıxo wımónarńńǵıpńı nánńı e nńyanńwárńńı.” yaiwıarńǵǵáyńńıńńı nımónıro ayń Gorıxo none nánı yayń oneainrı rıdıyowá wıarńǵǵápa seyíné enı Jıası Kırıso seainńıyo dánı axńpńńıń xegń kwıyń xńo wımónarńńǵıpńı nánı seaıwapiyarńńıpńı wııńrıxıńrı seyíné anń wıwánńńǵń seamırarńńı.

6 Xwıyńá nıonı seararńńápi, ayń Bıkwıyo dánı re nırńrı eánıńpı tńı xıxenı imónıńǵı nánı rarıńńı, “Arńá époyı. Gorıxonı ámá sńǵá anń nımırıróná sńǵá awıaxń wo xámı nımearo iwamńó tıwayıroarńǵǵápa nıonı enı ámá wo ǵı Saonı ńweaqńáyo umenńweanńa nánı nurıpearńńá sńǵá ayá tńǵı imónıńǵı wo nımearı iwamńónıń tıwayıroarńńı. Omı dńǵı wıkwırogńáyń ayá nıwınrı ‘Pı nánı wıkwıronǵarıńı?’ wı yaiwıpıńrıámanı.” nırńrı eánıńpı nıonı seararńńápi tńı xıxenıńı.

7 Ayıńánı dńǵı wıkwıroarńǵǵáyńé nánı sńǵá o ayá tńǵo imónıńı. E nerı aıwı dńǵı mıwıkwıropa yarńǵǵáyń Bıkwıyo re nırńrı eánıńpı tńı xıxenı egńawıxıńı, “Sńǵá anń mırarńǵáwa ‘Sıpıorńı.’ nırıro emı mogńó Gorıxo nımearı iwamńó tıwayıronıo imónıńıńrıńı.” nırńrı eánıńpı tńı xıxenı egńawıxıńı.

8 Ámá dńǵı mıwıkwıroarńǵǵáyń nánı rıpi enı nırńrı eánıńı, “Sńǵá o, ayń ámá nóreámıoarı ná eánrı nıkrıpeaánrı ná eánrı yarıńǵónıńı imónıńı.” nırńrı eánıńı. Ayń rıpi nánrıńı. Gorıxoyá xwıyńápi nıwıaıkıro nánı nóreámıoarı nánıń eánarıńǵarıńı. Eńıńá Gorıxo e éńrıxıńrı urıpeaagıńrı.

9 E nerı aı eńıńá Gorıxo ámá xegń imónıǵǵáyń nánı rıńıpa seyíné nánı enı xıxenı axıpi re nırńrı eánıńı, “Ámá ǵwı wırı xńo xegń imónıwıńıǵıńrıńı ńá yamıxarıńńıńı imónıro mıxı ináyı xńoyá apaxńpánńı imónıǵǵáyńıńı imónıro ámá ǵwı mónıǵá ‘Xńo wımónarńńǵıpńı éwanıńı.’ yaiwıarńǵǵáyńıńı imónıro ámá xńoyá imónıǵǵáyńıńı imónıro egńáyıńı.” nırńrı eánıńpı seyíné nánı xıxenı rıńı. Gorıxo —O seyíné sńá yıńıńımıńı pńı nıwıarımı nıbıro xegń wńá ókıarıńımıńı ńweapıńrıá nánı ńá seaumırıńorıńı. O seyíné awıaxń seáyı émı imónıńı xńo seainıpı ámáyo áwanı urıńrıxıńrı apı apı imónıńrıxıńrı searıpearıńrı.

10 Eńıńá seyíné Bıkwıyo “Ámá sıpńá imónıǵǵáyıńı.” nırńrı eánıńpı tńı xıxenı nımónıro aıwı agwı rıńá rıxa ámá Gorıxoyáyńé imónıńıo. Bıkwıyo rıńıńıpa xámı Gorıxo ayá mıseawıarıńıyńé aıwı agwı rıńá rıxa ayá seawıarıńıyńéńı.

“Ámá Gorıxo nánı majńá imónıǵǵáyı tńı nıńwearıńá pıarıńıń éńrıxıńı.” urıńı nánrıńı.

11 Ǵı dńǵı sıxı seayıńáyńé, eńı rıreńıxı nısearı re seararńńı, “Seyíné anń mı dńǵıyńéńıńı nımónıro xwńá rırıńı urıńıǵáyńé ńeapá searıarıńıpı xe oneainrı sńǵwı mıwıńıpanı. ńeapá searıarıńıpı dńǵıyo sıpı seaıxıemıńrı yarıńı eńǵı nánı rarıńńı.

12 Seyíné ámá Gorıxo nánı majńá nero nánı émá imónıǵǵáyı tńı e nıńwearıńá pıarıńıń wé rónıńıpıńı éńrıxıńı. Émáyı ikayńwı nısearıńá ‘Ámá rıkırıńó yarıńǵáyńéńı.’ searıńá aı seyíné wé rónıńı imónıńıpıńı yarıńǵá sńǵwı nısearıńıro nánı sńá Kırıso ámáyo mı ómómıxımı wıńı nánı bıńıyımı omı seáyı e umıeyoaro ‘Joxı rıxıdarıńǵáyı xenıwı rıńwarıńı.’ rıro eńrıńá nánı pıarıńıń e éńrıxıńı.” seararńńı.

“Ámá seáyı e seaimónıǵáyo ıńımı wurıńrıńrıxıńı.” urıńı nánrıńı.

13-14 Seyíné Ámináo wimónarínjípimi oxídaneyíníro áamá seamenjweapírfa nání imónígá ayí ayo ínimi símanjwíyónínjé yeáyé wuríníírixini. E nero mixí ináyé seáyé e imónínjo gapímané niyoné seáyé e wimónínjé enjagí nání omí símanjwíyónínjé yeáyé wuríníro gapímanéyí ení áamá íwí yarígáyo pírf umamoro nanjé yarígáyo seáyé e umeró oépayíníri urípeanjéyí enjagí nání ayo ení símanjwíyónínjé wuríníro éírixini.

15 Goríxo seyíné nání re niyaiwirí wimónarínjagí nání rarínini, “Ámá nioné dínjé níkwíroarígáyo nanjé nero ínimi e níwurunírínjípimi dání áamá majtá níkaríníro wígí majtá imónígápimi dání yapí nííro ‘Goríxomi dínjé wíkwíroarígáyo síwí sípí yarígáriní.’ rarígápimi sanjíríírixini.” niyaiwirí wimónarínjagí nání rarínini.

16 Gapímanéyo ínimi níwuruníróná Jisaso seaiínjípimi dání íwí nání áxenwarínjé míseainínjéyíné enjagí nání áamá “Nene áxenwarí minípa enjagwí nání íwí ananí yaníwini.” nííro yarígápa mepa éírixini. Ámá “Goríxo wimónarínjípini oyaneyí.” níwimóníro ínimi níwuruníro nání íwí epaxí imónínjépi mé yarígápa seyíné ení axípi e éírixini.

17 Ámá niyoné wéyo unjwiráíro séríxímeáyo dínjé síxí uyíro Goríxomi wáyé wíro mixí ináyé seáyé e imónínjomi wéyo unjwiráíro éírixini.

“Kiraiso síjwepígí neaiínjípimi xídíírixini.” urínjé nánirini.

18 Xínáiwánínjé nímoníro omínjé wíarígáyoíné, segí bosí seamearígáwa nání wáyé níwíro ínimi níwuruníróná nanjé níseamero awayini seaiarígáyoné marfái, uyíní níseakáríro seamearígáyo ení ínimi wuríníírixini.

19 Ayí rípi nání rarínini. “Goríxo wimónarínjépi apírání?” niyaiwíro sa apíní oyaneyíníro nání “Pí pí xeanínjé neaikaráná dínjé ríá neaxearínjépi ayí anánirini.” niyaiwíro xwámámé níwírínáyé, Goríxo yayé wíarínjé enjagí nání ananí bosowamé wuríníírixini.

20 Íwí yarínjagí níseaníro uyíní seaikaránáyé, seyíné xwámámé wíagía aiwí “Goríxo nene xwámámé wíarínjagwí nání ananí yayé seáyé e neamenfáriní.” ríseaimónarini? Oweo! E nerí aí seyíné nanjéni yarínjagí aiwí uyíní seaikaráná xíxe míwí xwámámé níwírínáyé, Goríxo yayé wínpaxípi yarínjé.

21 Goríxo seyíné e éírixinírí wéyo ía seaumírínjériní. Rínínjé seyíné meapaxí imónínjépi Kiraiso nímeárínírná rínínjé seyíné ení surfímá nímeárínírná epírípí nání síjwepígí seaiínjé enjagí nání rarínini.

22 O Bíkwyó “Íwí bí mepa erí xegí manjépa tíní yapí bí mírípa erí enjériní.” nírinírí eánínjépi tíní xíxeni eníniginí.

23 Omí ikayíwí umeaaríná xó ení wí xíxe ikayíwí murípa erí omí rínínjé wíaríná “Soyíné míyó rárarínínjéyo ríxa uríkwínípráoi.” murípa erí Goríxomi —O áamá niyoné wígí egíapí tíní xíxeni pírf umamoarínjériní. Omí dínjé níwíkwírorí “Ayí nioné níápí nání pírf umamonfáriní.” yaiwirí eníniginí.

24 Nene íwí enwápi nání Goríxo pírf níneamamorínáyé xíxeni imónímínírí enjé aiwí o nene pírf neamamómínírí éfípi Kiraisomi pírf umamóaná o rínínjé nímeari yoxápámé dání peníniginí. Ámá píyí síni íwí bí mepa yarígápa seyíné ení axípi ero áamá sínjé njweagáyo amípí xwapí yarígápa seyíné ení axípi wé rónínjé imónínjépi ero éírixinírí peníniginí. Omí iwanjé nímépero píkgíáyo dání segí wárá ríxa nanjé inínjagí nání “Apí e éírixini.” seararínini.

²⁵ Enjína sɪnɪ Jisasomɪ dɪŋɪ mɪwɪkwɪrɔpɑ nerónɑ sipɪsipɪ xiáwomɪ pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ ɪŋɪŋɪfɑ neánowɪrɪnɑ yarɪŋɪpɑ yagɪáyɪné aɪwɪ agwɪ rɪnɑ segɪ seáwo —O dɪŋɪpɪ awɪnɪŋɪ seamenɪweaarɪŋorɪnɪ. O tɪŋɪmɪnɪ nɪbɪro nánɪ rɪxɑ píránɪŋɪ ɪŋweaŋoɪ.

3

“Apɪxɪwayɪné oxowamɪ yeáyɪ wurɪnɪfɪrɪxɪnɪ.” urɪŋɪf nánɪrɪnɪ.

¹ Apɪxɪ oxɪ meánɪgɪfɪwayɪné enɪ axɪpɪ segɪ oxowamɪ yeáyɪ wurɪnɪfɪrɪxɪnɪ. Segɪ oxɪ wɑ xwɪyɪfɑ Gorɪxoyáɪ pɪrɪf wɪáikɪmɪf yarɪgɪfɑwɑ enjánáyɪf, awɑ enɪ sewayɪné yeáyɪ nɪwɪurɪnɪro wé rónɪŋɪf yarɪŋagɪfɑ sɪŋwɪf nɪseanɪrɪŋɪyo dánɪ dɪŋɪf nɪkɪnɪmónɪro “Xwɪyɪfɑ apɪ neparɪnɪ.” yaiwɪpɪrɪfɑ nánɪ “Yeáyɪ wurɪnɪfɪrɪxɪnɪ.” seararɪŋɪnɪ. Sewayɪné xwɪyɪfɑ Gorɪxomɪ dɪŋɪf owɪkwɪrɔpoyɪnɪrɪ imónɪŋɪf bɪ murarɪŋagɪfɑ aɪwɪ

² awɑ sewayɪné sɪyɪkwɪf bɪ mɪnɪgɪfɪwayɪné ero Gorɪxomɪ wáyɪf wɪro yarɪŋagɪfɑ sɪŋwɪf nɪseanɪrónɑ awɑ enɪ axɪpɪ dɪŋɪf wɪkwɪrɔpaxɪ enagɪf nánɪ rarɪŋɪnɪ.

³ Sewayɪné “Arɪge nerɪ negɪ dɪfɑ awɪaxɪf imónɪrɪfenɪŋoɪ?” yaiwɪro “Arɪge nerɪnɑ awɪaxɪf imónanɪ nánɪ nɪgwɪf yeyɪf nerɪ ɪpɪnanɪrɪwɪnɪ?” yaiwɪro “Arɪge nerɪ awɪaxɪf imónanɪ nánɪ aikɪf aɪpɪyɪf yɪnanɪrɪwɪnɪ?” yaiwɪro mepɑ éfɪrɪxɪnɪ. Okɪyɪfɑ nɪnɪrónɑ segɪ waráyo seáyɪrɪwámɪf dánɪnɪ okɪyɪfɑ mɪnɪpanɪ.

⁴ Xwɪoxɪyo ɪnɪmɪf nánɪ enɪ dɪŋɪf nɪmoro okɪyɪfɑ ɪnɪfɪrɪxɪnɪ. Xwɪoxɪyo ɪnɪmɪf okɪyɪfánɪŋɪf ɪnarɪŋɪpɪf, ayɪf sewayɪné xwɪoxɪyo rɪfɑ ápiáwɪf mɪseawé sɑ pɪyɪfɑ nɪseawearɪŋɪpɪmɪf dánɪf okɪyɪfánɪŋɪf ɪnarɪgɪfáɪpɪrɪnɪ. Apɪf wɪf anɪpɑ mɪmónɪpaxɪf enagɪf nánɪf Gorɪxoyá sɪŋwɪfyo dánɪf ayɑ tɪŋɪf imónɪŋɪfɪpɪrɪnɪ.

⁵ Apɪxɪf enjɪnanɪŋɪf “Gorɪxo wɪmónarɪŋɪpɪnɪf oemɪnɪf.” yaiwɪagɪfɪwɑ —Íwɑ “Gorɪxo nearɪŋɪpɪf xɪxenɪf neaɪɪnɪfárɪnɪf.” nɪyɪaiwɪro dɪŋɪf wɪkwɪmoagɪfɪwarɪnɪ. Íwɑ enɪ axɪpɪf wɪgɪf xɪagwɔwamɪf yeáyɪf nɪwɪurɪnɪrɪŋɪpɪmɪf dánɪf xwɪoxɪyo ɪnɪrɪwámɪnɪf okɪyɪfánɪŋɪf ɪnagɪfárɪnɪf.

⁶ Seraɪf yagɪpɪf nánɪf bɪf osearɪmɪnɪf. Í xegɪf xɪagwɔ Ebɪrɪfámomɪf yeáyɪf nɪwɪurɪnɪrɪnɑ arɪfɑf nɪwɪrɪf “Ámɪnɑoxɪnɪf” uragɪrɪnɪf. Sewayɪné amɪpɪf wɪf nánɪf wáyɪf bɪf mepɑ nero píránɪŋɪf nerónáyɪf, sɪwáf rɪnɪŋɪf ɪnarɪŋoɪf, “Seraɪf yagɪpɑ newanɪŋene axɪpɪf imónɪŋwɪnɪf.” Sɪwáf éŋɪŋɪf ɪnarɪŋoɪf.

“Oxoyɪné apɪxɪwamɪ píránɪŋɪf uméfɪrɪxɪnɪ.” urɪŋɪf nánɪrɪnɪ.

⁷ Apɪxɪf meagɪoyɪné enɪ segɪ apɪxɪf tɪnɪf nawɪnɪf nɪŋwearónɑ “Apɪxɪwɑ imónɪgɪfáɪpɪf, ayɪf apɪrɪfani?” nɪyɪaiwɪro nɪjɪfɑf imónɪgɪfɑf apɪf tɪnɪf xɪxenɪf nɪwɪwɑpɪyɪro nawɪnɪf ɪweáfɪrɪxɪnɪ. Apɪxɪwɑ oxoyɪné tɪnɪf xɪxenɪf enɪf neánɪro mepaxɪf enagɪf nánɪf seararɪŋɪnɪ. Gorɪxomɪf rɪxɪŋɪf urarɪgɪfáɪpɪf arɪkwɪkwɪf mɪseapɑ enɪfɑf nánɪf “Negɪf apɪxɪwɑ enɪf dɪŋɪf nɪyɪmɪŋɪf imónɪŋɪpɪf meapɪrɪfɪwarɪfani?” nɪyɪaiwɪro wé ɪkwɪanɪŋwɪyo uŋwɪrɪrɪfɪrɪxɪnɪ.

“Sɪpɪf seaikárɪfagɪfɑ aɪwɪf nanɪf nɪf wɪfɪrɪxɪnɪ.” urɪŋɪf nánɪrɪnɪ.

⁸ Repɪyɪf nɪseaiéra úáɪpɪf, ayɪf nɪpɪnɪf rɪpɪf éfɪrɪxɪnɪrɪf seararɪŋɪnɪ. Píránɪŋɪf nɪtɪwayɪrónɪro ɪwearo xɪxe dɪŋɪf sɪpɪf ɪnɪro xexɪxexɪrɪfmeáyɪf dɪŋɪf sɪxɪf yɪnarɪgɪfáɪpɑ axɪpɪf xɪxe dɪŋɪf sɪxɪf yɪnɪro wáf wɪanenɪro seáyɪf e mɪmónɪf sɪyɪkwɪnɪŋɪf nɪmónɪro ɪwearo éfɪrɪxɪnɪ.

⁹ Ámáf uyɪnɪf seaikárɪfáyo pɪrɪf numamoro axɪpɪf xɪxenɪf mɪwɪkárɪpɑ ero xwɪyɪfáɪpɑɪ seanɪwɪrɪrɪfáyo axɪpɪf xɪxenɪf pɪrɪf numamoro xwɪyɪfáɪpɑɪ mɪŋwɪrɪrɪpɑ ero nerónɑf ámáf sɪpɪf seaikárarɪgɪfáyo Gorɪxo nanɪf owɪnɪrɪf rɪxɪŋɪf urɪfɪrɪxɪnɪ. Gorɪxo seyɪnéf nanɪf seainɪfɑf nánɪf ámáf ayo e wɪfɪrɪxɪnɪrɪf wéyo fɑf seaumɪrɪŋɪf enagɪf nánɪf seararɪŋɪnɪ.

10 Bìkwíyo dání re níríníri eáníngagi nání raríníni, “Ámá ‘Nioní yayí níníníri kikiá onweámíni.’ níwimóníríná re yaiwíwínígíni, ‘Gí manípa t́ni xwíyá sípí imóníngípi rímí mexoámopa erí yapí bí rímí mexoámopa erí oemíni.’ yaiwíwínígíni.

11 Sípí imóníngí yaríngípi wé íá nímixeáníri naní imóníngípi éwínígíni. ‘Ámá níní t́ni aríge píyá níwíríníri ñweaaníwáríani?’ níyaiwirí api e imóníwanígíni aníngí miní iponíwínígíni.

12 Ayí rípi nání e éwínígíni. Ámíná Goríxo wé róníngí yaríngíayo síngwí wínoxídíméni íníná x́omí ríxíngí uraríngíápi nání aríá ókiarí umóníri yaríngíri. E nerí aí sípí yaríngíayo wíki wónaríngí enagi nání e éwínígíni.” Bìkwíyo e níríníri eáníngagi nání raríníni.

Naní yaríngíwápi dání ríníngí neaímeaaríná epaxípi náníri.

13 Seyíné naníni oyaneyíníri aníngí miní x́darínáyí, gíyí ríníngí seaipíríáríni?

14 E nísearíri aí seyíné wé róníngí yaríngíá nání ríníngí seaímeáagi aiwí ananí yayí seainíwínígíni. Bìkwíyo ríníngípa “Seyíné ámá sípí seaikáraríngíáyí ófí nerí díní yánípaxí seaíwápíyaríná ófí mepa nero ayá ípípa míngwírínípa nero rípi éfírixíni.

15 Xwioxíyo dání ‘Kiraiso gí Ámínáoríni.’ níriníro díní síxí inífírixíni.” Seyíné “Goríxo yeáyí níneayímíxemearíná e neaííníáríni.” níyaiwíro díní wíkwímoaríngíápi nání ámá yaríngí seaíá ayí ayo repíyí wípírfá nání díní neñwípero ñweáfírixíni. Seyíné api nání repíyí níwíróná ímí t́ni murípa nero “Jísaso ámá ayí nání ení mípépa reñínígíni?” níyaiwíro awayíni nípení xwíyá urífírixíni.

16 Seyíné e neróná ámá seyíné Kiraiso t́ni nawíni níwimóníro nání naní yaríngíayo síngwí nísearíro aí ikayíwí seameararíngíáyí ríwéná “Nípíkwíni muríngwanígíni.” níyaiwíro ayá wíníprífa nání seyíné repíyí níwíróná ríwéná wairíri inípaxí imóníngí bí murípa éfírixíni.

17 Ayí rípi náníri. Goríxo xe ríníngí oseaímeaníri níwimónírínáyí, seyíné naní yaríngíápi dání ríníngí seaímeááná ayí ananíri. Sípí yaríngíápi dání ríníngí seaímeááná xíxeni Goríxo “E éfírixíni.” wimónaríngípi míx́daríngíá nání searíngíni.

“Kiraiso negí íwípi yokwarímí neaíimíníri penínígíni.” uríngí náníri.

18 Kiraiso enípi nání bí orímíni. O Goríxo negí íwí yaríngíwápi yokwarímí neaíimíníri nání ríníngí nímeaaríná nawínáni penínígíni. Síyíkwí míníngó síyíkwí íníngwaéne Goríxo t́ni nawíni píyá neawírímíníri nání penínígíni. Ámá wará ínínáná píngíá aiwí kwíyíyo dání ámí níwíápíníméari

19-20 apímí dání nurí ámá píyíyá díní gwíngíngí ñweagíayo —Ayí Nowao t́ngíná o sípíxo imíxaríná Goríxo “Pírí umamóímígíni.” níyaiwirí aí wígí ríá kíroaríngíápi nání axíná ípípmí míwípa enáná pírfí wíáíkmí egíyíri. O ayo nurí wáí uríngíngíni. Ámá sípíxomí píxemoáníngíáyí ámá obaxí maríái, wé wíúmí dání wáú wo apíni nípíxemoáníro nání iníngí wáxíyo mínámí síngí egíawíxíni.

21 Iníngí wáxí api ámá agwí ríná wayí meáíayo yeáyí uyímíxemearíngípi nání neaíwápíyaríngípi. Ámá wayí nímeaaríná kíyí xéníngípi emí kwírímónaníro yaríngíámani. Ayí xwioxíyo dání Goríxomí réníngí uraníro yaríngíári, “Jísasomí nuxídíránéná wairíri inípaxí imóníngí bí yáníwámani.” éníngí uraníro yaríngíári. Ayí píyo dání maríái, Jísasí Kiraiso wíápíníméaríngípi dání yeáyí neayímíxemearíngíri.

22 O anjnamí nání ríxa nipeyirí Gorixomí wé náúmíni ηweaní. Gorixo fáninjí wiepíxíniasinjí enagí nání anjnamí ηweagfá giyf giyf anjnajfrani, enj eáninjí imónigfáyfrani, néní tfgfáyfrani, níní omí simanjwíyóninjí yeáyí wuríninjí.

4

“fwí xámi yagfápi sñi mepani.” urinjí nánirini.

1 Kiraiso xfómi upíkíaná ríninjí meanj enagí nání seyíne ení dñj xfo “Nanj imóninjípi yarínáoní aí ananí ríninjí omeámíni.” nıyawiirí fá xirínjpa seyíne ení axípi fá nıxırırı dñj íkwırórıxını. Ámá rıxa ríninjí meáfáyí fwí yarıgáfápi pını wiárigfá enagí nání dñj api fá nıxırırı íkwırórıxını.

2 Ríninjí meáfáyí íná dání igí sını sñwí nainenıro nñwearóná feapá ámá winarınjpi “Oyaneyı.” mıyawií Gorixo e éfrıxınırı wimónarınjpi “Oyaneyı.” yaiwiarıgáfárinı.

3 Ayı rıpi nánı seararınjını. Xámi seyíne ámá Gorıxoyá mimónıgáfáyı feapá winána rikıkırıfó yarıgáfápa néra ugáfápi rıxa apáni egfárinı. Rikıkırıfó seyíne néra ugáfápi, ayı rıpirını. “fwí oınaiyı.” nıyawiınıro oxı wo tını apıxı wı tını nıpoga uro feapá néra uro irıwá ikárinıro ámá sñwı anıgfe dání piaxı weánıpaxı imóninjıpi ero iniıgı papıkı yarıgáfápi xwapı nıro segı ηwıfá nımeróná Gorıxo xwırıfá winarınjpi ero egáfápi, ayı apırını.

4 Ámá Gorıxoyá mimónıgáfáyı seyíne rıxa o wimónarınjpi xıdıro ayı tını nawını sfwıninjı arfkı sını mıponıpa ero yarınagfá nánı dñj ududı nero xwıyıfápai nıseanjwırárinıro aiwı

5 ámáyo mı ómómıxımı éımıgınırı nánı nımónırı weninjı nerı ηweanıomı —O pegfáyo tını sñjı ηweagfáyo tını nawını mı ómómıxımı enıforını. Omı wigı egáfápi nánı “Apı nánı enjwárinı. Apı nánı enjwárinı.” repıyı nıwiéra upırıfá enagı seyíne ikayfwı seameararıgáfápi nánı wáyı mıseainıpanı.

6 Ayı rıpi xıxenı imónınfá nánı xwıyıfá yayı winıpaxıpi Jıasaso ámá rıxa pegfáyo aı wáf urınjınıgını. Pegfáyı sıpı sını xwıfá tıyo nñwearóná egáfápi nánı Gorıxo pırı umamonjıpımı dání pegfá aiwı o wimónarınjpi tını xıxenı ámı dñj sıxı umımóána wiápınımeáfıxınırı wáf urınjınıgını.

“Gorıxo seaiapınjıpımı dání pıráninjı inıfrıxını.” urinjı nánirini.

7 Amıpı nını rıxa anıpá imónınfá nánı anjwı e imónını. Ayınanı Gorıxomı xwıyıfá rırımı nıwirıná pıráninjı urıpırıfá nánı nıpıréanırı ero sñwı tını ero éfrıxını.

8 Apı nero aı rıpi anıpaxı imóninjıpirını. Ámá dñj sıxı uyınarıgáfá wo wıomı fwı wıkárána apaxı mé yokwarımı wııarınjı enagı nánı sérıxımeáyı tını dñj sıxı nıyınırıná xwapı ayá wı dñj sıxı yınıfrıxını.

9 Xıxe nıpemeánımı úfrıxını. Xıxe nıpemeánımı numána rfwéna anıñúmı ikaxı mirınıpa éfrıxını.

10 Gorıxo seyíne woxını woxını pıráninjı menıfrıxınırı xıxegını imóninjı sıxı seamımonjıpi rıxa tfgfáyíne enagfá nánı apımı dání arırá inıfrıxını. Bosıwı awıaxo xegı bosı wéyo fá umırınjıpi tını pıráninjı yarınjpa seyíne enı Gorıxo wá nıseawıanırı xıxegını imóninjı seaiapınjıpi tını axıpi nero pıráninjı arırá inıfrıxını.

11 Xwıyıfá xıoyápi rıpaxı imónıfrıxınırı sıxı umımonjı giyf giyf api xıxenı rıfrıxını. Arırá wıpaxı imónıfrıxınırı sıxı umımonjı giyf giyf enj eáninjı Gorıxo e éfrıxınırı weámıxınjıpi tını wıfrıxını. Seyíne Jıası Kiraiso enj eáninjı seaimıxıfagı yarıgáfápi nıpımı dání Gorıxomı seáyı e umepırıfá nánı

api e éríxini. Anijí íníná seáyí e imóniri amipi niyoní seáyí e wimóniri epaxo, ayí orini. “E imóniwiniḡini.” nimónarini.

“Ríniḡ nímeariá yayí seainwiniḡini.” urijí nánirini.

¹² Gí diḡí síxí seayináyíné, xeanijí iwamíó seaíwapiyipiri nání áamá seaikárarigfápi ríánijí seanarijagi aí “Ríánijí nene neanarijí rípi Jisasomi diḡí wíkwíroarigfá wíyo mívimeaarijípirini.” niyaiwiro diḡí niyága mupani.

¹³ Kiraiso níkniri seáyí e imónijípi piaumí ináná diḡí nífá bí onímiápi míseainí xwapí ayá wí seainífa nání ríniḡí omí wímeanípi seyíné ení axípi seaímeaarijagi nání yayí seainwiniḡini.

¹⁴ Kiraisomi xídarijagi nání ikayíwí seamearáníyí, “Goríxo naní neaimixijene enagwi nání rífa neaímeaarini?” yaiwíríxini. “Kwíyí Goríxoyápi —Apí seáyí e imónijípirini. Apí nene neakíkyoníríani?” yaiwipaxí enagi nání yayí seainwiniḡini.

¹⁵ Seyíneyá wo áamá píxíwíró enípimi dánirani, íwí enípimi dánirani, uyíni enípimi dánirani, mímáyíó enípimi dánirani, apimí dání pírfí umamóaná ríniḡí meaarijagi níwinirínyí, “Ayí ananí imónijípirini.” niyaiwipani.

¹⁶ E níseariri aí segí wo “Kiraisomi xídarijagi nání oyá imónijíyí worini.” ríniḡí nání ríniḡí meaarijagi níwinirínyí, o ayá míviniḡípa nerí “Kiraisoyá yoí nioní ení wíriniḡíoníríani?” niyaiwirí Goríxomi yayí wíwiniḡini.

¹⁷ Ayí rípi nání seararini. Goríxo áamá niyoní mí ómómíxímí enífa nání ríxa anwi erini. Xegí imónigfáyo xámí ayo xwíríxí umenfáriní. Áamá xíomí diḡí wíkwíroarijwaéne xámí níneaímeámáná ayí áamá xwíyífá Goríxoyá yayí winipaxí imónijípi pírfí wiaíkímí wiarigfáyo ayoyí apa aríge wímeanfáriní?

¹⁸ Bíkwíyo re níriní eániḡí nání rarini, “Áamá wé rónijí imónigfáyí Goríxo síní yeáyí muyimixemeapa enímí ríniḡí nímeariányí, áamá Goríxomi ríwí umoro íwí ero yarigfáyí aga aríge wímeanfáriní?” ríniḡí nání rarini.

¹⁹ Ayínání áamá Goríxo ríniḡí xe owímeaniri síḡwí winarijíyí naní imónijípirini nero “Nene neaimixiḡo —O pí pí neararijípi xixeni símfí e nítiniri neaiaríḡorini. Píránijí neamepaxorini.” niyaiwiro omí wikwíaríníxini.

5

Jisasoyá síyikí imónigfáyo wipenweagfáwami urijí nánirini.

¹ Ayínání Pitaoní —Nioní Kiraiso ríniḡí nímeari péáná síḡwí winijá wonirini. O níknímí weapáná seáyí e o imónijípi nioní ení o tñí nawíní imónímífa nání imónijá wonirini. Nioní ení síyikí Jisasoyá imónigfáyo wipenweámífa nání imónijá woní enagi nání segí wipenweagfóyíné ení rírémíxí bí oseaimini.

² Sipísipí píranijí mearigfáwa mearigfápa áamá Goríxoyá imónigfá soyíné tñí ḡweagfáyo axípi píranijí umenweárixini. E neróná “Simeaxídfí neaiaríḡífa nání owianeyí.” niyaiwipa ero Goríxo wimónarijípimi dání níxídfíro “Negí diḡí tñí owianeyí.” yaiwiro éríxini. “Bí oneaiapípoyiniri arírá owianeyí.” niyaiwipa ero símfí níxeadípenirijípimi dání arírá wiro éríxini.

³ Soyíné seáyí e niwimóniro áamá Gorixo umenweáfríxínirí wéyo sea-
iapíñíyo paimímí mīwipa ero síwí naní ikaníñí seaipaxí imóníñípi
wíwapíyiro éfríxíní.

⁴ Soyíné piráníñí e nerónáyí, sipísipí mearígíá nīyoní seáyí e wimóníño
—O Kiraisoríní. O síñání weapáná áamá nífá neróná wíarí nīmúrooro xopírará
nīwiróná nīgíwí meaarígíápa soyíné ení íná axípiñíñí níknímáná urí
mimóníñí bí meapíríáríní.

Íwí síkíñowamí uríñí náníríní.

⁵ Íwí síkíñoyíné ení seaipenweagíáwamí yeáyí wurínífríxíní. Gorixo áamá
“Nioní seáyí e imóníñáonírífaní?” yaiwinarígíáyo pírfí mákímí nerí áamá
“Nioní seáyí e mimóníñáoníríní?” yaiwinarígíáyo wá wianaríñí enagi
nání noyínéní “Negí wí seáyí e níneaimónírínáyí, ananíríní.” yaiwiro
“Xínáíwanéníñí nimónírane omíñí owianeyí.” yaiwiro éfríxíní.

⁶ Ayínání Gorixo xegí ríxa nimónáná seáyí e neaimíxíwínígínirí
“Siyikwíníñí imóníñwápiane Gorixo xegí ení eáníñí tíní
neamenweapaxorífaní?” nīyaiwiro ínímí yeáyí wurínípoyí.

⁷ O áamá xegí imónígíáyo píráníñí umearíño enagi nání amípi seyíné
ududí seainaríñípi omí íkwíkwarímí wíayípoyí.

⁸ Pusí sayí raioníyí ríníñípi naníwí roanímínirí nání awí níra waríñípa
seyíné tíní míxí inarígíto —O, ayí oboríní. O axípi e seaimínirí yaríñagi
nání síñwí tíní neróná síñwí míxí nero rófríxíní.

⁹ Seyíné níjía re imóníñoí. Séríxímeá xwíá rírí nírimíní ñweagíáyí
ríníñí seyíné seaímeaaríñípa axípi ayo ení wímeaaríñí enagi nání
seyíné Gorixomí dñí wíkwíroarígíápi ení síxí neámíxíníro obomí pírfí
mákríxíní.

¹⁰ Ríná bí onímíapi nání seyíné ríníñí nímeámáná enáná Gorixo —O
wá aníñí míní neawianaríñoíní. Kiraiso ríxa níknírí seáyí e imóníñípi
seyíné ení o tíní ikárínígíáyíné enagíá nání axípi imónífríxínirí wéyo
fá seaumíríño, ayí oríní. O seyíné fá seawearímíxírí píráníñí síkíkí
seaomíxírí ení síxí seaeámíxírí Kiraisomí xídarígíápi mīwáramopaxí
seaimíxírí eníáríní.

¹¹ O aníñí íníná amípi nīyoní seáyí e wimóníwínígíní. “E imóníwínígíní.”
nimónaríní.

¹² Nioní Sairaso —O negí níxímeá dñí uníwírírípaxí imóníñí woríní.
O saní nínírípírí ríwamíñí nearíñípímí dání nioní xwíyíá onímíá rípi
ení rírémíxí seairí áwaní “Gorixo wá níseawianírí seaiñípi aga xíxení
apíríní.” searírí yaríñíní. Nioní searíápi dñí fá níxíríro ení neánírí
ñweáfríxíní.

¹³ Jisasoyá síyikí imónígíá Babironíyo ñweagíáyí —Ayí seyíné tíní nawíní
Gorixo fá seayamíxáríñíyíríní. Ayí yayí seawárenaparíñoí. Gí íwí Mako
ení yayí seawárenaparíní.

¹⁴ Sewaníñíyíné yayí níwíróná xwíoxíyo dání yayí óf eánenífríxíní.
“Kiraiso tíní nawíní ikárínígíá níyínéní oyá dñíyo dání níwayíróníro
ñweáfríxíní.” nimónaríní.

Payí Pitao ríwíyo eañnarini.

Payí rina áamá Jisasomi dñf wíkwíroarigfá wí enf nimóniro ηweagfáyf nánf Pitao ríwíyo eañnarini. O Jisaso wiepísagowa worini. Jisaso ríxa añnamf nipeyimáná xwiogwí ríxa obaxf nípwemáná enáná mimónf uréwapíyarigfáyf obaxf Jisasoyá síyikf imónigfáyo níwímearo xenwíni xenwíni re urarigfápi nánf, “Jisaso xwiogwí obaxf yómñf néra nurf nánf ámf níweapínfámani.” urarigfápi nánf Pitao arfá níwirf ayf mimónf uréwapíyarigfáyf urarigfápi ríwímñf mamoro Jisaso neaímeañf mfkone urñwápi aññf fá xíriro éfríxñrñf payf rina nírñf eañrñf. Pitao xíomi Romíyo dánf píkífrñf añwi e enáná eañrñf.

1 Saimonf Pitaonf —Nionf Jisaf Kiraisoyá xínáínññf nimónrñf omññf wiirf wáf wurímeirf yarñwáyf wonrñf. Nionf payf rina seyñé Goríxoyá dñf tñf dñf wáf wurímeiarñwáone fá níxírñrñe wíkwíroarñwápi fá níxírñro wíkwíroarigfáyfñé nánf —Seyñé wé rónñf Jisaf Kiraiso —O negf Nwáfá imónrñf yeáyf neayimíxemeaarñño imónrñf enorñf. Seyñé wé rónñf o imónñfípimf dánf dñf wíkwíroarigfáyfñérñf. Seyñé nánf payf rina nearf mónaparññf.

2 “Níjáfá seyñé Goríxo tñf negf Ámíná Jisaso tñf awaú nánf imónigfápipimf dánf Goríxo wá ayá wí seawianrñf seyñé níwayíróñro ηweapírf nánf ayá wí seairf éwññgñf.” nimónarñf.

“Goríxo e imónífríxñrñf fá yiyamíxímíf neañenerñf.” urññf nánrñf.

3 Nwáfá imónñño xegf enf síxí eánrññfpi tñf xixenf nerf amípí nene dñf níyímññf imónñrane síwí ámf omf píránññf níxídróná epaxípi erane yanf wá nánf imónññf nípñf ríxa neaiapññf. Apiaú e yanf wá nánf níjáfá o —O seáyf e imónrñf síyikwí mínf íkwíráñññf imónrñf enfípimf dánf nene enf axípi imónífríxñrñf wéyo fá neaumrññorñf. Níjáfá o nánf xixenf imónññwápipimf dánf amípí apf neaiapññf.

4 O seáyf e imónrñf síyikwí mínf íkwíráñññf imónrñf enfípimf dánf “E e níseaiimfárñf.” nearññfpi —Apf seáyf e imónrñf ayá tññf imónrñf enfípírf. Apf ríxa neaññf. Ámf píkiarñro yarñná nurakínarñmí warigfápa feapá ámf xwáfá tñyo ηweañwaéne níneainrñfná xwírfá neaikíxearññfípimf dánf nurakínarñmí uro Goríxo imónññpa axípi imónñro epírfá nánf e neaññf.

5 Nene o imónññpa axípi e imónífríxñrñf apf nípñf e neaññf enagf nánf seyñé ríwí síwí mñyí nírkwínñro síñf dñf níwíkwíroróná wé rónñf ero wé rónñf neróná Goríxo ámf xíoyáyf e éfríxñrñf wimónarññfpi nánf píránññf níjáfá imónñro

6 apf nánf níjáfá nimónñróñá nípréánrñf ero nípréánrñf neróná sípí seaímeaarññfípimf xwámámf wiro xwámámf níwiróná síwí ámf Goríxomf píránññf níxídróná epaxípi ero

7 apf neróná séríxímeáyo ayá urímíxñro ayá nurímíxñróñá ámf níyonf dñf sípí wiro éfríxñf.

8 Ayf rípi nánf rarññf. Seyñé nionf “E e éfríxñf.” searfá apf tñf xixenf nepa nero sayá níxíxa nurónáyf, síwá rénñf inarñño, “Níjáfá nene negf Ámíná Jisaf Kiraiso nánf imónññwápi surf má wí mimónñf. Íkfá ná mñwé oxí roarññfññf mimónññwíni.” síwá éññf inarñño.

9 Ayí rîpî nánî enî rarîñîñî. Ámá “Gorîxoyaénerîñî.” nîrîñîro aî nionî searîfá apî miyarîgîfáyî, ayí íwî enîná yagîfá Jisaso yokwarîmî wiîñîpî nánî rîxa dîñî arîfá nîkeamoro nánî ámá sîñwî agwî upárîgîfáranî, sîñwî supárîgîfáranî, imónîgîfápa axîpî imónîñî.

10 Ayînanî gî nîrîxîmeáyîné, seyîné “Gorîxo nene ífá yîyamîxîmî nîneairî ífá neaumîrîñenerîñî?” nîyaiwinîro ipîmónîpîrî nánî nionî searîfá anîñî nîyaxîdîro píránîñî éfîrîxîñî. Ayí rîpî nánî rarîñîñî. Apî ífá nîxîrîro néra nuróná wî nóreámîoapîrîfámanî.

11 Seyîné nionî searîfá ífá nîxîra nuro xîxenî nerónáyî, negî Ámîná Jisasi Kiraiso, yeáyî neayîmîxemeaarîño xegî xwioxîyo anîñî ínîná neamenweanîe páwîáná yayî nîseamerîná aga yayî ófî seaeánîñîfáranî.

12 Ayînanî seyîné nionî agwî searîfá nánî rîxa nijîfá imónîro xwîyîfá nepaxîñî imónîñî none searéwapîyîñwápi xaíwî ífá xîrîro yarîñagîfá aiwî seyîné apî nánî dîñî seainîñîfá nánî ínîná dirîrî oseaiyimîñîrî nánî ipîmónîñîñî.

13-14 Ayí rîpî nánî seararîñîñî. Negî Ámîná Jisasi Kiraiso áwanî nîrîñîpî tîñî xîxenî gî dîñîpî nîñîwárîmî unîfá anwî e enagî nánî sîñî gî dîñîpî nîñîwárîmî mupa enîmî xwîyîfá apî seyîné ámî dîñî sîxî oínîpoyîñîrî dirîrî seaimî nánî “Anîñî minî nîsearîrîñîfá, nanîrîñî.” nîmónarîñî.

15 Ayí rîpî seararîñîñî. Nionî rîxa penámî rîwîyo xwîyîfá searîfá apî ámî dîñî yaikiropaxî imónîpîrîfá nánî anîñî minî sîñwîrîfáñîñî nîyaxîdîrî osearîmîñîrî rarîñîñî.

“Jisaso nîkîñîrî roñáná wîñîñwáonerîñî.” urîñîfá nánîrîñî.

16 Negî Ámîná Jisasi Kiraiso enî neánîrî weapîñîfápi nánî áwanî nîsearîranéná negî dîñî tîñî bî mîsearîñwanîgîñî. Pîyîñî ikayîwîfá ámá wigî dîñî tîñî éwapîñîrîgîfápi bî enî mîsearîñwanîgîñî. Xîfo nîkîñîrî ñweañáná sîñwî wînarorîñwáone searîñwanîgîñî.

17 Ayí rîpî nánî seararîñîñî. Negî ápo Gorîxo omî seáyî e numîeyoarî wé íkwianwîyo nîñwîrîrîrîñá xîfo, ikîñîgîfá nîyonî seáyî e wimónîño anînamî dánî re rîñénapîñîñîgîñî, “Gî dîñî sîxî uyîñá ro nánî aga yayî seáyîmî dánî ninarîñî.” rîñénapîfági

18 none dîwî ñwîfápi o tîñî nîñwearanéná newanîñone arîfá tîyo dánî arîfá e wîñwanîgîñî.

19 None apî searîñwáone aiwî xwîyîfá Kiraiso nánî wîfá rókîamoagîfáwa nîrîro eagîfápi —Apî anîpaxî “Neparîñî.” yaiwîpaxî imónîñîpîrîñî. Xwîyîfá apî enî tîñwaénerîñî. Uyîwîfá sîfá yîñîñîmî wîfá okîmîxarîñîfápa wîfá rókîamoagîfáwa nîrîro eagîfápi axîpî rîwîyo imónîñîfápi nánî wîfá neaokîmîxîyîmîñîrî nánî neaiiarîñagî nánî sîmîmanîyo tîñîrîxîñî. Awa nîrîro eagîfápi Jisaso ámî nîweapîrîñá wîfáñîñîfá nógá unîe nánî uyîwîñîñîfá wîfá neaokîmîxîya unîfáranî. Íná ímîáonîñîfá weaparîñagî nîwîñîranéná xwîyîfá xîfo weapîñîfápi nánî rîñîñîpî negî xwioxîyo dánî wîfá neaokîmîxîñîfáranî.

20 E nîsearîrî aî rîpî nánî “Ayí neparîñî.” yaiwîrîxîñî. Wîfá rókîamoagîfáwa nîrîro Bîkwîyo eagîfápi bî negî dîñîyo dánî “Mîkîfá apî nánî iyî rîrîñîñî?” yaiwîpaxî mimónîñî.

21 Wîfá rókîamoagîfáwa nîrîro nearîñá ámá wayá dîñîyo dánî nîrîro meá Gorîxoyá kwîyîpî ukîkayóyo dánî xwîyîfá oyápiñî nîra ugîfá enagî nánî seararîñîñî.

2

“Mimóní searéwapiyarigfáwami Gorixo pirí umamonfáriní.” uríñf nániríní.

¹ Eníná aríowéyí wí mimóní wfá rókiamoarigfáwa nimóniro wigf á máyo yapí uréwapiyagfápa axípi segf imónigfáyí wí mimóní searéwapiyarigfáwa nimóniro ínimí nimónimáná xwíyíá nepa mimóní á má níxídiróná xwíríá ikixénipaxí imóniñipi nísearéwapiyiróná Ámináo níperíñipimi dání ayo uroyíroní enagi aí omí ríwí umopíríáríní. E neríñipimi dání apaxí mé wiárí xwíyíá meárínipíríáríní.

² Uyínií yapí searéwapiyaniro epíríáyí epíríá axípimi segf á má obaxí xídiríáríní. E yaríná á má Jisasomí dñí míwíkwíroarigfáyí óf Gorixomí nepa xixeni xídiríárí imóniñiyí nání ikayíwí mearípíríáríní.

³ Á má yapí seaíwapiyaniro epíríáyí síñwí íwí winárarigfáyí enagfá nání yapí níseaíwapiyiríñipimi dání segf amípi íwí searápíríáríní. Xwíyíá Gorixo eníná dání “Ayo xwíyíá numeárírná e wikáríimigíní.” yai-wiáragípi síní piyíá míweníní. “Xwíríá níwikíxeríná e wikíxéimigíní.” yaiwiago sá míweníní.

⁴ Ayí rípi nání seararíñíní. Eníná aníñají wa íwí éáná Gorixo axípi xe á mí á mí éríxínírí síñwí míwiní míméníñwí meárínipíríe nímamówárírná sfá xfo pírf umamonfáyi nání sirírikí sfá aníñf yináríníñiyómíní wáríñínigíní.

⁵ Á má eníná xwíá rírímí níñwearóná ríkíkiríó yagfá níni ení Gorixo xe aníñf e nero ñweátríxínírí síñwí míwiní xwíríá níwikíxeríná xfoyá dñí tñí iníigf waxí níróga níwiápnímearí ayo nípkirí aiwí Nowaomí —O á má ayí ayo “Wé róníñf imóniñf Gorixo wimónaríñipi apíríani?” oyaiwípoyínírí wáf uragoríní. Omí tñí xegf á má wé wíúmí dánf waúmí tñí Gorixo yeáyí wimíxímeaníñíní.

⁶ Eníná á má aní Sodomí tñí Gomora tñí apiaúmí ñweaagfáyo ení Gorixo xwíyíá numeárírná “Síní bí tñí ñweapaxíyímani.” níyaiwirí aní apiaúmí ríá mamówáráná ríá nínowárírí uráwíní imóniñínigíní. Gorixo e níwikáríríñipimi dání ayí tñí e íná dání á má xfo wimónaríñipi míxídarigfáyo síñwepígí níwirí nene ení axípi neaímeaníñínírí éf owínírí erírí winíñíní.

⁷ Á má aní apiaúmí ñweaagfáyo e níwikárírí aiwí Rotomí —O á má wé róníñf woríní. Á má aní apiaúmí ñweaagfáyí ríkíkiríó ayá wí yaríñagfá níwinírí nání dñí ríá uxeróríní. Omí ení Gorixo yeáyí wimíxímeaníñíní.

⁸ Á má wé róníñf o á má ayí tñí nawíní níñwearíná ayí ríá kíroarigfápi síñwí winírí aríá wirí nerírná sfá ayí ayo íkíníñf sípi wirí dñí ríá uxerí yagf enagi nání raríñíní.

⁹ Gorixo síñwepígí e e yayíñf enagi nání nene ananí dñí re yai-wipaxíríní, “Ámináo á má xfo wimónaríñipimi xídarigfáyo íwí éríxínírí wikárarigfápimi dání ananí yeáyí wimíxímeapaxíríní. Á má wé róníñf imóniñipi míyarigfáyo sfá xfo á má níyoní mí ómómíxímí enfáyi tñí e nání ananí pírf numamóa nurí awí umenñweapaxíríní.

¹⁰ Á má síwí piáxí weánipaxí imóniñf íeapá winaríñipi oyaneyíníro níponíga uro seáyí e umenñweagfáyo páimímí wíro yaríñagfáyo anípaxí sfá ayí tñí e nání pírf numamóa nurí awí umenñweapaxíríní.” Nene e yaiwípaxíríní.

“Mimóní searéwapiyarigfáwa sipí rípi rípi yarigfáwarini.” uríñí nánirini.

Mimóní searéwapiyarigfáyí “Nioní aríki yaríná apí nímeanirfeníñoi?” miyaiwí ayá nepearimáná wigí dñí tñini níxídiro aníñají seáyí e wimónigfáwami ikayíwí numeariróná ení óf bí yarigfámani.

¹¹ E yaríñagfa aí aníñajowa —Awa áamá ayíyá ení síxí eánigfápimi seáyí e wimónigfáwarini. Awa seáyí e níwimóniro aí Ámináoyá síñwí tñí e dání xwíyá nuxekwímoríná ikayíwí bí umeararigfámani.

¹² Áamá ayí nanwíñí imóníñoi. Nanwíyí wí dñí nenwíperi mimoníyíñini. Sa áamá fá níxero píkipífa nání miaríñíyíñini. Nanwíyí dñí rí fá níxeyánirí yaríñípa áamá ayí ení axípi e nero amípi ayí majíá imónigfápi nání ikayíwí meararigfá enagí nání áamá nanwíyo píkiarigfápa áamá ayo ení Goríxo waníñimíxínfáñini.

¹³ E yaríná áamá omíñí egfápi nání nígwí meaarigfápa áamá ayí ení axípi wigí sipí egfápi tñí xixeni wímeanfáñini. Ikwáwíyíná aí pí pí feapá winípi sa “Ímí tñí oyaneyí.” níwimóniro yayí néra warigfáyíñini. Ayí seyíné tñí nawíni nerímeáníro aiwá sfáñí níniróná wigí feapá winaríñípi ayá wí nero seyíné síyikwíñíñí níseaxénirí nání ayá onímiá míseainaríñíñini.

¹⁴ Apíxí í í tñí íwí oinaneyíñirí ero íwí nání wimónaríñípi wí míwáramó ero yarigfáyíñini. Áamá Jisasomí dñí níwíkwíroro aí sñí nípikwíni dñí aumaúmí minigfáyo nene yaríñwápa axípi oépayíñirí wipiomeaarigfáñini. “Ámáya amípi apí nioní meapaxípiñini.” níyaiwíro éwapígfí inarigfá enagí nání Goríxo “Ríxa xwírfá wíxéimíginí.” ráñíñíyíñini.

¹⁵⁻¹⁶ Ayí óf Goríxo oxídfópoyíñirí wimónaríñíyimi pñí níwiárími xaríxaríñí néra xenwíminí nuro nání eníñá sipí wíá rókiamoagí Beramoyí ríñíño —Omí xano Bioríni. O yagípimi ikaníñí yarigfáñini. O nígwí nání aga ayá wí níwimónirí nání “Pí pí sipí imóníñípi aí neríná nígwí nímeari nání ayí ananí emíñini.” yaiwiagoríni. O áamá wo ríxíñí re uráná, “Isíreríyí Goríxomí ríwí número ñwíá xegí bí imóníñípimi xídfípiñí nání ikayíwí tñí uramíxei.” uráná o “Nígwí meámíñirí nání ananí sipí apí oemíni.” yaiwíaríñá dogí xwíyá nání níjía mimóníñí aí wo áamá xwíyá níñíñíñí axípi níñíñí míxí nuríñí wíá rókiamoaríño dñí rí fá níxeyánímáná “Oemíni.” yaiwíaríñípi pírfí wíáikímoníñigíni.

¹⁷ Áamá ayí inígfí símíñí ná míwé yeáyí yáñíñíñíñí imóníro kípiñí níyiríná agwí kíkíá yáraná iniá ná meá ámí imíñí nípiñemí waríñípáníñí imóníro enagífa nání síñíñí aníñí sfá yínaríñíyí ayí nání ríxa aníñí meaxárfó yáñíñini.

¹⁸ Ayí rípi nánirini. Áamá ayí “Nioní pí pí nínimónírfná ananí emíñini.” níñíro weyí e nímeariñíñíñíñí dání áamá óf xenwíminí núfasáná pñí níwiárími Jisasomí dñí wíkwíroarigfáyí tñí iwamíto kumíxíñaníro yarigfáyo wíwapiyarigfáñini. Íwí nene yaríñwápi axípi oépayíñirí wipiomearo feapá wíwaníñíyí winípiñí dání sipí oépayíñirí wíwapíyro yarigfáñini.

¹⁹ Níwipiomearíñá íwí wíwaníñíyí yarigfápi gwí fáníñí uxíráñíñagí aí mimáyo dání re seararigfáñini, “Seyíné nene yaríñwápa axípi neróná wí gwí fáníñí seaxíñípaxí meníni.” seararigfáñini. E seararíñagífa aí áamá íwípi nání aníñí mírogwíñíñí nanírfná ayí ríxa gwí fáníñí uxíráñíñagí nání raríñini.

²⁰ Áamá negí Áminá Jisasi Kiraiso —O negí yeáyí neayímíxemeaaríñoríni. Áamá o nání níjía imónigfápimi dání síwí amípi xwíá tñíyo ñweagfáyo píaxí

weánarínjípimi niwialkiárími numáná ámi axípi nero nání apimi gwí fánínjé uxírárínjáná nerónáyí, ayí sipí ríwíyo imónipíríápi xámi imónigfápi tñni xixeni imónipaxímani.

²¹ Ámá ayí óf wé rónínjé imónínjéyi nání siní nijfá mimónipa nero sinjwiríyí, sipí ayá wí wímeámíníri enjipi wímeapaxí aiwi óf wé rónínjé imónínjéyi nání nijfá nimónimáná sekaxí ayá tñjé none searínjwápi niwialkiro ríwíminí mamoarígfa nání sipí imónínjé ámi bi tñni ná seáyí e wímeanfáríni.

²² Ewayí xwíyífá nene íníná re rínarínjwá rípiáú tñni xixeni yarígfáríni, “Sfíwí xwírífá nidárímaná ámi nurí manarínjíríni. Odípi ámá wayí píranínjé niroárímaná enjáná ámi xwírínjwíyo gñíni inarínjíríni.” rínarínjwápiáú tñni xixeni yarígfáríni.

3

“Jisaso ámi niweapínfáríni.” urínjé náníríni.

¹⁻² Gí dínjé sixí seayínáyíné, xwíyífá wíá rókiamoagfáwa —Awa Goríxo “E éfrixíni.” wimónarínjípíni oyaneyíníri yagfáwaríni. Awa enjíná níriro eagfápi tñni sekaxí amípi Ámínáo, yeáyí neayimíxemeearínjo rínjé wáf wurímeiarínjwáone searínjwápi tñni xwíyífá api seyíné ámi dínjé sixí níniro píranínjé omópoyíníri dirírí seaimí nání enjíná payí wína nearí mónapínjanigíni. Agwí ení axípi nerí ámi wína nearí mónaparínjíní.

³ Xwíyífá nepa imónínjé rímí rípi nání “Ayí anjípaxírífaní?” yaiwíríxíni. Sfá yoparíyí tñjíná ámá ríperírí seamepíríáyí seyíné wé rónínjé yarínjagfa níseaníro wigí fíepá winarínjépi níxídiro nání ríperírí níseamero

⁴ re searípírífáríni, “Segí mimáyo dání ‘Ámi niweapímfáríni.’ searínjéyí ríxa ná gi weaparíni? Negí ápowa ríxa pegfámi aiwi amípi xwífá ríni anjína tñni iwamfó imónínje dání imónínjéyí siní axípi imónínjagí nání seararínjwíni.” searípírífáríni.

⁵ Ríperírí e nísearíróná rípi nání dínjé arfá ikeamopírífáríni. Enjíná Goríxo xwíyífá ráná anjína imónírí xwífá ríni iniígíyo dání nimónírífná iniígíyo ínimi enje dání sinjání imónírí enjíríni.

⁶ Iniígí tñni ení Goríxo xwífá íná imónínjírí “Xwírífá oikixeni.” ráná iniígí waxí níróga níwiápínímearí ámá xwífá rími njweagfáyo anínímíxínjé aiwi api nání arfá níkeamoro ríperírí searípírífáríni.

⁷ E nerínjé aiwi anjína tñni xwífá ríni agwí ríná imónínjépiáú xwíyífá axoyápmi dání ríá níwínígíníri ráríni. Sfá ámá xfo wimónarínjípí míxídarígífáyo xwíyífá numeáríri wanínímíxínfáyi imóníe nání ráríni.

⁸ E nerí aí dínjé sixí seayínáyíné, seyíné searímí rípi nání ríwí mukínímopani. Goríxoyá sinjwíyo dání xwiogwí 1,000 nípwerí aí sfá ná wíyínínjé órarínjíríni. Sfá ná wíyíní nóríri aí xwiogwí 1,000 níjé pwearínjíríni.

⁹ Ámínáo noneyá mimáyo dání “Ámi niweapímfáríni.” nearínjépi nání ámá wí “O ríxa míweapí yómínjé yaríni.” yaiwíarígífápa axípi e míyaríníni. Nene nání wenínjé nerí njweaní. Yómínjé ayí rípi nání yaríni. Ámá wí manínípa ero níni wigí fíwí yarígífápi ríwíminí mamoro éfrixíníri nání siní yómínjé yaríni.

“Xwífá ríni anjína tñni ríá nowárínfáríni.” urínjé náníríni.

¹⁰ E nerí aí sfá o ámi niweapínífa nání Ámínáooyái rínínjéyi “Ámá fíwí meámíníri rífa baríni?” míyiwí maiwí njweanáná wímeaarínjépa sfá ayí

eni axípi e seaímeaníáriní. Sía ayi aní pirí iwí tñi ría niniri anípa imóniri amípi aní piríyo dáni wía ónarínyí nñi rímmeníwí neániríná ría nowárirí xwíári tñi amípi xwíáyo yarínyí tñi nñi ría niniri yayími yowárirí eníáriní.

¹¹ Api nípiní ría e nowáriníá enagi nání seyíné áamá Goríxo wimónarínpimi xídíro wé rónínyí imónínpini ero yarígíyí yapí nimóníro axípi éfríxiní.

¹² E nerónáyí, sía Goríxo Biníáí rínyí “Gíná parímoníáriní?” níyaiwiro aníni ayí rírxáínyí nero mónaparínoí. Sía ayimíni anína ría nowárirí aní piríyo dáni wía ónarínpí rímmeníwí neániríná íkimími eníáriní.

¹³ E neri aí xfo símmányo dáni nearínyí enagi nání nene aní sínyí wina tñi xwíá sínyí wírí tñi imónínápiáú —Apiaúmi wé rónínyí imónígíáni nweapíríápiáúriní. Apiaú nání wenínyí neri nweanwini.

“Awínínyí rónífríxiní.” urínyí nánirini.

¹⁴ Ayínáni díní síxí seayínáyíné apiaú nání wenínyí nero níwwearo nání Goríxo píranínyí níwayírónrane nweanagwi oneaníniri ríwí síwíá miyí “Amípi bí nání ría mímeárínpa nerane íkwíránínyí síyikwí míní éwanígini.” níyaiwiro níyuníro éfríxiní.

¹⁵ E neróná negí Ámináo aníni ámi míwepí yómínyí yarínpí nání re yaiwíríxiní, “Ámá obaxíyo yeáyí uyímíxemeámániri yarini.” yaiwíríxiní. Negí nírxímeáo Poro ení díní émi saímí moní Goríxo síxí umímonínpimi dáni nírirí ríwamínyí nearíná axípi rípnínyí nírirí nearí seamónarínyí enagi nání e yaiwíríxiní.

¹⁶ Payí o eanínyí nñi api nání ení axípi nírirí eaníriní. Xwíyá payí ayo eanínyí wí síjáni mípmónínyí nání apaxí mé níjía imónípaxí mímoníni. Ámá májía níkáriníro díní bí bí momearígíyí xwíyá api íkweakwími nírirí rarígíáriní. Xwíyá Goríxoyá Bíkwyó rínyí ámi wí ení íkweakwími nírirí xenwíni nírirínpimi dáni sía yoparíyí imóníné nání ría meárínarígíáriní.

¹⁷ Ayínáni díní síxí seayínáyíné, api nání seyíné ríxa níjía imónínyí nání ámá ría xearímíxarígíyí sípí nero xenwími waríná seyíné ení axípi éwapígí iníro Jisasomi díní níwíkwíro sákwínyí onígíyíné píeroro epíríxiní awínínyí rónífríxiní.

¹⁸ Niaíwí apíroarínpa axípi seyíné ámayo ayá urímíxarígíápi xwé napíroa urí níjía negí Áminá Jisasi Kiraiso, yeáyí neayímíxemeaaríno nání imónígíápi api ení xwé napíroa urí éwinígini. Agwí rínáraní, ná ríwíyoraní, omí anínyí íníná seáyí e uméwanígini. “E éwanígini.” nímonáriní.

Payí Jono xámi eañnarini.

Payí rina Jisasoyá siyikí imónigfáyí nání Jono xámi eañnarini. O Jisaso wiepisagowa worini. Jisaso rixa añnamí nipeyimáná xwiogwí aga obaxí nípwemáná eñáná Jono niñweañsáná rixa xweyaní nerí añí yoí Epesasíyo niñweámáná payí rina eañnigini. Ayí Gorixomí diñí sixí uyarigfápa xixe diñí sixí yinírxinirí níriri earí mimóní uréwapiyarigfáyí rarigfápi arfá miwipa éfrixinirí níriri earí eñnigini. Mimóní uréwapiyarigfáyí re rarigfápi nání, “Wará nene inñwápi sipí inñagwi nání Jisaso xwíayo nemeríná nepa ámá mimónagfirini.” rarigfápi nání nijfá nimóniri “Jisaso nepa ámá nimónimáná emeagfirini.” uréwapiyimnirí ení níriri eañnigini.

Diñí niyimijí imónijípi ámáyo umímoaríño nánirini.

¹ Iwamíó xwíarí tñi añna tñi imixinijíná eño nání —Omi arfá wirane negí siñwí tñi tñi winirane siñwí winaxdirane wé tñi ía xirirane eñwáorini. Xwiyfá diñí niyimijí imónijípi nání neaiwapiyinorini.

² Diñí niyimijí imónijwápi nání sixí neamímoaríñorini. Xegí símimañí síwá neainfagi siñwí winijwá eñagi nání neaimañí mfkone diñí niyimijípi nání mfkí ikiño nání —O eñíná dání íníná ápo Gorixo tñi nawíni ñweagfío xegí símimañí síwá neainñorini. O nání xwiyfápi sopiññijí nñworane wáf seararñwini.

³ Seyfne tñi aga nawíni xiriniñwaéne imónirane diñí axfpiñí nawíni xirirane yanfá nání siñwí winirane arfá wirane eñwáó nání wáf seararñwini. None aga diñí ná bñi nimónirane xiriniñwáwáú, ayí ápo Gorixo tñi xewaxo Jisasi Kiraiso tñi awaú eñagfí nání seararñwini.

⁴ Diñí niñá nñeainirfna bí onimiápi mñeainí aga seáyí e neainfna nání rñwamijí rípi nearí seaiapowárarini.

“Wfá ókíñje eméfrixini.” urijí nánirini.

⁵ Xwiyfá Jisaso yaní neaiapowárfagi arfá winwá wáf seararñwápi, ayí rípirini. Gorixo wñañijí imóniñorini. Onimiápi bí aí sfá miyíkinñorini.

⁶ Ayínáni nene “O tñi nawíni xiriniñwaénerini.” níriniñe aí mañí nñwiaikirane sfá yíkinñje nemeránáyí, yapí rarñwini. Nepaxijí imónijípi wí miyarñwini.

⁷ E nerí aí nene uyfniñí bí mé wfá ókíñje xfo ñweañpa nene ení wfá ókíñje nemeránáyí, xfo tñi nawíni aní xiriniñwaéne imónirane xfo nene nañí imónanfá nání ragí xewaxo Jisaso nñperfna puñpimi dání fwí nñpini yarñwápi nání igfániñí neaeámori yarñfirini.

⁸ Nene “fwí bí miyarñwaénerini.” níriniñe neañáyí, newaniñene yapí éwapfirarñwini. Nepa imónijípi bí ía mñixirarñwini.

⁹ E nerí aí nene xfoyá arfá eñe dání fwí yarñwápi nání waroparí nñiranénáyí, o diñí uñwirarípaxí imónijípi tñi xixeni erí wé rónijí imónijípi tñi xixeni erí yarñño eñagi nání anani fwí yarñwápi yokwarimí neairí uyfniñí yarñwápi nñpini igfániñí neaeámoiri yarñfirini.

¹⁰ Nene “fwí bí meñwáriní.” níriniñe neañáyí, “Ámá nñni fwí yarigfáriní.” rññomi yapí rarñónijí wimixanirí yarñwini. Xwiyfá o nearijípi bí ía mñixirarñwini.

2

1 Gí niaíwípiayíné, íwí mepa éríxíni ríwamíñí rípi seyíné nání eaaríñí. E nerí aí wiene íwí nerínáyí, arírá neaiaríño ápo Goríxo tñí e nírómáná yokwarímí owiiníri neauríyaríni. Wé róníñí o, ayí Jisasi Kiraiso nání raríñíni.

2 O xewaníño níperíná rídiyowáníñí níni xano Goríxomi níwíapemíxíri nání negí íwí yaríñwápi yokwarímí neaiíná nání imóníñoríni. Íwí nene yaríñwápi maríái, íwí ámá xwíá ríri nírimíni amí gími ñweagíáyí yaríñgíápi nání ení níwíapemíxíri nání yokwarímí wíiní nání imóníñoríni.

Ámá Goríxo tñí ikáriní gíáyí epaxípi nániríni.

3 Nene xífo sekaxí nearíñípi níxídiránáyí, woní woní dñí re yaiwíní paxeneríni, “Nioní o nání nepa níjía nímoníri o tñí nawíní ikáriníñáyí woníríani?” yaiwíní paxeneríni.

4 Ámá wo “Nioní o nání níjía nímoníri o tñí nawíní ikáriníñáoníri.” níriníri aí sekaxí nearíñípi xíxeni míyaríño enánáyí, yapí raríñíri. Nepa imóníñí Goríxo nearíñípi íá xíraríñímani.

5 E nerí aí xwíyíá Goríxo nearíñípi go go níxídiránáyí, omí úrapí nerí dñí síxí muyí aga xíxeni píraníñí dñí síxí uyini. Nene api neranéná “Goríxo tñí nawíní ikáriníñwáéneríani?” yaiwínaníwíni.

6 Ámá wo “Nioní Jisasi tñí nawíní kumíxíni gíwí woníríni.” nírinírináyí, Jisasi xwíá tíyo nemeíná xano wimóníñípi nípi ní yárinípa axípi éwíngíni.

7 Gí dñí síxí seayíñáyíné, “O sekaxí síñí bí níri ríwamíñí eaaríni.” míyaiwípaní. Iwamíó imóníñíná dání sekaxí Jisasi ríñí seyíné níjía imóníñgíápi —Api xwíyíá seyíné aríá wí gíápi ríni. Api nání níri eaaríñíni.

8 E nísearíri aí sía yiníñípi ríxa nídeaxa nurí wíá ónaríñípa Jisasi xewaníño neaíwápiyíñípi ríxa ónaríñagí nání nioní “Sekaxí Jisasi ríñípi síñí imóníni.” searí paxíri. Xámí xewaníñoyá sekaxípi níxídirí yaríñagí wíni rane agwí seyíné níxídiro yaríñagí seani rane nerane nání “Xwíyíá api nepaxíñí imóníñípi ríani?” yaiwíaríñwíni.

9 Ámá wo “Nioní Jisasi neaíwápiyíñípi níxídirí wíá ókíñe emearíñá woníríni.” níriníri aí xexírímeáyo símí tñí níwirínáyí, síni sía yiníñí míniñí ñweani.

10 Ámá Jisasi neaíwápiyíñípi tñí xíxeni nerí xexírímeáyo dñí síxí uyaríñí go go, ayí wíá ókíñe níñwearí nání xexírímeáyí óreámioapaxí wí wíwápiyaríñímani.

11 E nerí aí xexírímeáyo símí tñí wíaríñí go go, ayí sía yiníñéniñí imóníñe ñwearí añí emerí neríná xegí síñwíyo sía uyiníñagí nání xífo gími nání waríñe majía imóníñoríni.

“Ayí rípi nání nísearíri ríwamíñí eaaríñíni.” uríñí nániríni.

12 Niaíwípiayíné, Jisasi Kiraiso neaiínípi dání segí íwí yaríñgíápi Goríxo ríxa yokwarímí seaiñí enagí nání apiayíné nání níri ríwamíñí eaaríñíni.

13 Ámínáoyíné, soyíné iwamíó imóníñíná eno tñí nawíní ikáriníro níjía imóníro enagí nání soyíné nání níri ríwamíñí eaaríñíni. Ámá síwaríá ríñgíoyíné, soyíné sípi imóníñomi —Ayí oboyí ríniño nání raríñíni. Omí ríxa xopírírí wíá enagí nání nioní soyíné nání níri ríwamíñí eaaríñíni. Niaíwíyíné, seyíné ápo Goríxo tñí nawíní ikáriníro níjía imóníro enagí nání seyíné nání níri ríwamíñí eaaríñíni.

14 Ámináoyíné, soyíné iwamíto imóniñiná eno tñni nawíni ikáriníro nijfá imóniro enagfa nání soyíné nání niri ríwamíñf eaaríñini. Ámá siwarfá rigíoyíné, soyíné Jisasomi nuxfdiróna ení sixí eániro xwiyfá Gorixoyápi aumaúmí iníro sipí imóniñomi xopírarf wiro egfá enagi nání soyíné nání niri ríwamíñf eaaríñini.

15 Seyíné amípi sipí xwfá tfo dánf yarigfápimi dñf sixí muyipa ero amípi nñni xwfá tfo wenfo dñf sixí muyipa ero érixini. Amípi xwfá tfo dánf yarigfápimi go go dñf sixí nuyirfnáyf, ápo Gorixomi dñf sixí muyinini.

16 Ayf rípi nání seararíñini. Amípi xwfá tfo dánf yarigfápi fwí nání íeapá winaríñpirani, siñwí fwí winarigfápirani, “Amípi xwé tññonirfani?” niyaiwiniri seáyi e menarigfápirani, api nipiñni ápo Gorixoyá dñfyo dánf yarigfámani. Sipí xwfá tfo dánf imóniñf yarigfá enagi nání seararíñini.

17 Amípi sipí xwfá tfo dánf yarigfápi anipá nimóga uri íeapá niwiniri “Api nioniyá enána ananirini.” yaiwiarigfápi api eni anipá nimóga uri enfá enagi aiwi ámá Gorixo “E érixini.” yaiwiaríñpimi xfdarigfáyf anipá wí mimónf aníñf íniná ñweaprfá enagi nání amípi xwfá tfo enfipimi dñf sixí muyipa érixini.

Ámá Kiraisomi xopírarf wianíro yarigfáyf yapf wíwapíyipríxiniri uríñf nánirini.

18 Gf niaíwíyíné, sfá yoparfyf imóninína ríxa rínarini. Enína dání arfá re wiñwápi tñni xixeni “Ámá Kiraisomi xopírarf wimíniri yaríño ríxa nibínfárinini.” arfá e wiñwápi tñni xixeni agwi rína ámá Kiraisomi xopírarf wianíro yarigfáyf ríxa nimóniro ñweañoi. Ayf ríxa nimóniro yaríñagfa siñwí niwinirane nání “Sfá yoparfyf imóninína ríxa rínarfani?” yaiwiñwini.

19 Ámá ayf xámi none tñni nawíni nerimeánayirane aí nepa none tñni nawíni mimónipa nero nání pñni nñeawiárimí ugáfárinini. Ayf nepa none tñni kumíxiníñwáyf nimóniro siñwiríyf, none tñni anani ñweañiro egfárinini. E neri aí “Ayf negf imónigfáyf wí menini.” yaiwiani nání pñni nñeawiárimí ugáfárinini.

20 Seyíné ayíñiñf imónigfá wiyínémani. Gorixoyá kwíyípi ríxa seaainíñfíyíné enagfa nání xwiyfá nepaxíñf imóniñfpi nání seyíné ríxa nijfárinini.

21 “Nene siñni majfá imóniñagwi nání ríwamíñf rípi neari mónaparini.” ríseaimónarinini? Oweoi, seyíné ríxa nijfá nimóniro “Xwiyfá nepaxíñf imóniñfpi fá nixiríñfipimi dánf wí yapf rípxf menini.” nijfá e eni imóniñagfa nání ríwamíñf rípi eaaríñini.

22 Xwiyfá yapf raríño, ayf gorini? Amípi wí nání raríño marfái, sa “Ámá yeáyf neayimíxemeanfa nání Gorixoyá dñf tñni arfowayá xwfá piaxfyo dánf iwiaronfoyi raríñwáo Jisasomani.” raríño, ayf orini. Kiraisomi xopírarf wimíniri yaríñorini. Xanomi tñni xewaxomi tñni niwaúmíni ríwí umonorini.

23 Ámá gíyf gíyf xewaxomi ríwí numorfnyáf, ayf xanomi eni ríwí umoaríño. Gíyf gíyf xewaxo nání “Yeáyf neayimíxemeanfa nání uowárenapiñorfani?” niyaiwiro numímínirfnáyf, ayf xanomi eni umímínaríño.

24 Seyíné xwiyfá Jiaso nání iwamíto dánf arfá wigfápi pñni miwiáripa nero dñf fá xirírixini. Aga xixeni e nerónáyf, xewaxo tñni nawíni imóniro xano tñni eni nawíni imóniro epírfárinini.

25 Xewaninjo mimáyo dáni nearinǵipi, ayí rǵipirini, “Seyíné e nerónáyǵ, diǵiǵ nǵiyimǵiǵ tǵǵǵáyǵné imónipǵrǵárini.” nearinǵipirini.

26 Payí rǵinami xámi eáápi áma xwiǵǵá Jisaso nani rǵinǵipiǵ yapí seaǵwapǵyaniro yarǵǵáyǵ nani nǵirǵrǵ eáárini.

27 Seyíné ayǵinǵiǵ imónǵǵá wiyǵnémani. Kwíyǵ Gorǵxoyá seaǵinǵipiǵ rǵánǵiǵ mimónǵ sǵini aǵ tǵini enǵǵá nani áma wí searǵwapǵyipaxǵyǵnémani. E nǵsearǵrǵ aǵ kwíyǵ seaǵinǵipiǵ amǵpǵ nǵini Kiraiso nani diǵiǵ mopaxǵ imónǵipiǵ nani nǵseainǵrǵná yapí bǵi mimónǵ nepaxǵiǵ imónǵipiǵni seainarǵiǵ enǵǵi nani agwiǵ xegǵpǵ nǵseaǵa urǵi xámi nǵseaǵa urǵi enǵpǵ tǵini xǵixeni nero Kiraisomi xaiǵwǵ tǵá uxǵrǵrǵixini.

“Áma Gorǵxoyá imónǵǵáyǵ tǵwǵ néra warǵǵámani.” urǵiǵ nani rǵini.

28 Gǵi nǵaiǵwǵpiayǵné, o sǵinǵani nimónǵrǵi weapána peayǵ nǵineaunǵrǵi wará sarǵwá mǵimárǵniǵ newiárǵimónǵrane éǵ roanǵwá nani omǵi xaiǵwǵ tǵá uxǵrǵrǵixini.

29 Seyíné “Gorǵxo wé rónǵinǵorini.” nǵiyaiwiro nǵijǵá imónǵinǵǵá nani rǵipiǵ enǵi aga nǵijǵá imónǵipaxǵyǵnériǵni, “Wé rónǵiǵ yarǵǵá gǵiyǵ gǵiyǵ, ayí Gorǵxo o xegǵ emearǵyǵrǵini.” Nǵijǵá e enǵi imónǵipaxǵyǵnéxini.

3

1 Ai áma tǵiyǵné rǵipiǵ nani diǵiǵ omoaneyǵi. Ápo Gorǵxo bǵi onǵimiápi marǵái, diǵiǵ ayá wí sǵixǵ nǵineayirǵi nani “Gǵi nǵaiǵwǵyǵnériǵni.” neararǵini. Xǵo neararǵiǵipiǵ nepa e imónǵinǵagwiǵ nani neararǵini. Ayí rǵipiǵ nani áma xwǵá tǵyo dǵǵiǵyǵ nene Gorǵxoyá nǵaiǵwene enǵagwiǵ nani mí mǵineaómǵixǵinǵoi. Ayí xǵo tǵini nawǵini nikarǵinǵiro nǵijǵá mimónǵǵáyǵ enǵǵá nani mí mǵineaómǵixǵinǵoi.

2 Gǵi diǵiǵ sǵixǵ seayǵinǵáyǵné, ayí mí mǵineaómǵixǵagǵá aiwiǵ nene xǵoyá nǵaiǵwǵ imónǵinǵwaénerini. Rǵwéná arǵire imónanǵwápiǵ sǵini wǵá mǵineaókiamónǵinǵagǵi aiwiǵ nǵijǵá re imónǵinǵwini, “Kiraiso sǵinǵani nǵineaímónǵrǵi weapána xǵo imónǵinǵipa nene enǵi axǵpǵ imónanǵwáriǵni.” Nǵijǵá e imónǵinǵwini. Xǵo imónǵinǵipiǵ iná dáni aga xǵixeni sǵinǵwǵ wǵinanǵwá enǵǵi nani rarǵinǵini.

3 Áma Kiraiso neaíménapána xǵo imónǵinǵipiǵ oimónaneyǵinǵrǵi wenǵiǵ nerǵi nǵweaarǵǵá ayí ayí nǵini rǵipiǵ yarǵǵárini. Xewaninjo awiǵaxǵ imónǵinǵipa axǵpǵ oimónaneyǵinǵiro wigǵi xwioxǵyo igǵánǵiǵ neámoriǵ nǵanǵi imǵixǵinarǵǵárini.

4 Áma tǵwǵ néra warǵǵá ayí ayí nǵini Gorǵxoyá sekaxǵ rǵinǵipiǵ xórórǵi yarǵǵárini. tǵwǵ áma néra warǵǵápi, ayí pípiǵ marǵái, sa Gorǵxoyá sekaxǵ rǵinǵipimi xórórǵi yarǵǵápiǵrǵini.

5 Rǵipiǵ nani seyíné nǵijǵá imónǵinǵoi. Kiraiso —O tǵwǵ bǵi meǵorǵini. O tǵwǵ nene yarǵinǵwápiǵ yokwarǵimǵ neaímǵinǵrǵi nani xwǵá tǵyo nene tǵinǵi e bǵinǵinǵini.

6 Ayǵinǵani áma Jisaso tǵini kumǵixǵinǵǵáyǵ tǵwǵ néra warǵǵámani. E nerǵi aǵi áma tǵwǵ néra warǵǵáyǵ “Jisaso Gorǵxomi xewaxorǵani?” nǵiyaiwiro nepa xǵo tǵini nawǵini kumǵixǵinarǵǵámani.

7 Gǵi nǵaiǵwǵpiayǵné, áma yapí rarǵǵáyǵ xe nǵibiro yapí oneaǵwapǵyipoyǵinǵrǵi sǵinǵwǵ mǵwǵinǵipa éǵrǵixini. Áma wé rónǵiǵ imónǵinǵipiǵ néra warǵǵáyǵ Kiraiso wé rónǵiǵ imónǵinǵipa axǵpǵ imónǵǵáyǵrǵini.

8 E nerǵi aǵi áma tǵwǵ yarǵǵáyǵ oboyáyǵrǵini. Enǵiná tǵwǵ iwamǵó néra bǵinǵo, ayí obo enǵǵi nani oyá imónǵǵáyǵrǵini. Gorǵxomi xewaxo rǵipiǵ emǵinǵrǵi nani bǵinǵinǵini. Obo tǵwǵ arǵkǵi nerǵi ámayǵ enǵi axǵpǵ éǵrǵixinǵrǵi wǵwapǵyarǵiǵipiǵ pǵrǵ urakímǵinǵrǵi nani bǵinǵinǵini.

9 Ayǵinǵani áma Gorǵxo xegǵi tǵimeanǵyǵinǵiǵ nimónǵinǵáyǵ, oyá diǵiǵipiǵ íkǵkǵi winǵǵi nani tǵwǵ néra warǵǵámani. Ayí Gorǵxo xegǵi tǵimeanǵyǵinǵiǵ imónǵinǵǵá nani aga tǵwǵ néra upaxǵi mimónǵinǵoi.

¹⁰ Rîpimi dâni anani áamá mí nîwómîxîro “Tiyí niaíwí Gorîxoyárfani? Tiyí oboyárfani?” yaiwipaxîrîni. Áamá síwí wé rónîñî imónîñîpî mîyarîñagîa nîwîñîrîñá “Ayí Gorîxo tîmeanîyîñîñî imónîgîáyî wîmani.” yaiwipaxîrîni. Áamá xexîrîmeáyo dîñî síxî muyarîñagîa nîwîñîrîñá enî “Ayí Gorîxoyá imónîgîáyî wîmani.” yaiwipaxîrîni.

Xexîrîmeáyo dîñî síxî nuyîrîñá epaxîpî nânîrîñî.

¹¹ Iwamîó imónîñîñá dâni xwîyîá Jîsaso yanî neaiapîñî none searéwapîyarîñá arîá neaigîápi, ayî rîpîrîni, “Xexîxexîrîmeáyîné xîxe dîñî síxî yîñîrîxîñî.” Arîá neaigîápi, ayî apîrîni.

¹² Apî nîxîdîranéná Keno —O sípî imónîñoyáorîni. Xegî xogwáomî pîkîxwîrîó enorîni. O enîpa axîpî mepa oyaneyî. “Xogwáomî ayî nânî rîá pîkîñîñîñî?” yaiwiarîgîápi pîpîrîni? Xîo xegî yarîñîpî sípî imónîrî xogwáo yarîñîpî wé rónîñî imónîrî enagî nânî símî tîñî nîwirî pîkîñîñîñî.

¹³ Ayînanî gî nîrîxîmeáyîné, seyîné enî áamá Gorîxoyá mimónîgîáyî símî tîñî seaiarîñagîa nîwîñîrónáyî, ududî mepanî.

¹⁴ Nene negî nîrîxîmeáyo dîñî síxî nuyîrane nânî nijîá re imónîñwîni, “Ófî áamá anîñîpîrîá nânî imónîñîyimî pîñî nîwiárîmî ófî dîñî nîyimîñî imónîpîrîá nânî imónîñîyimî nîxîdîrane yarîñwîni.” Nijîá e imónîñwîni. E nerî aí áamá xexîrîmeáyo dîñî síxî muyarîgîáyî, ayî dîñî nîyimîñî tîgîá mimónî síñî ófî anîñîpîrîá nânî imónîñîyimî xîdarîñî.

¹⁵ Áamá xexîrîmeáyo símî tîñî wiarîñagîa nîwîñîrónáyî, “Ananîrîni.” rîyaiwiarîñî? Oweoî, nene nijîá re imónîñwîni, “Áamá pîkiarîgîá gîyî gîyî dîñî nîyimîñî meapîrîá nânî mimónîñî.” Nijîá e imónîñwîni.

¹⁶ Pîpî nânî dîñî nîmorîñîpîmî dâni “Áamáyo dîñî síxî nuyîrîñá epaxîpî, ayî apîrîani?” yaiwipaxîrîni? Sa Jîsaso nene yeáyî neayîmîxemeámîñîrî nânî mîñî nîwîñîrîñá enîpî nânî dîñî nîmorîñîpîmî dâni nene “Áamáyo dîñî síxî nuyîrîñá o enîpa e epaxîrîani?” yaiwîñwîni. Ayînanî nene enî nîrîxîmeáyo arîrá wianî nânî mîñî nîwîñîranéná aí “Ayî ananîrîni.” yaiwîwanîgîñî.

¹⁷ E nerî aí áamá amîpî mîmúrónîñî wo xegî xexîrîmeá wo amîpî nânî dîwî ikeamónarîñagî nîwîñîrî aiwî sípiá sîá nîtîñîrî amîpî bî mîñî mîwîpa nerîñáyî, o arîge nerî “Nionî Gorîxomî dîñî síxî uyîñîñî.” rîpaxîrîni?

¹⁸ Gî niaíwîpiayîné, negî nîrîxîmeá dîwî ikeamónarîñagîa nîwîñîranéná pîñénî nurîrane “Dîñî sípî niarîni.” murîpa éwanîgîñî. Aga xwîoxîyo dâni dîñî síxî nuyîrane arîrá wîwanîgîñî.

“Apî nerîñá Gorîxoyá síñwîyo dâni wará sarîwá mârîñîpaxîmani.” urîñî nânîrîñî.

¹⁹ Áamáyo aga xwîoxîyo dâni dîñî síxî nuyîrîñîpîmî dâni re nîyaiwirî nijîá imónîñwîni, “Gorîxo, nepaxîñî imónîñoyáyî imónîñwá wienerîani?” nîyaiwirî nijîá imónîñwîni. Ayî rîpî nânîñî dîñî nîmoranéná Gorîxoyá símîmanîyo dâni anani dîñî wîá neaónîpaxîrîni.

²⁰ “Áamáyo arîrá nîwirîñá Jîsaso tîñî xîxenî mîyarîñáonîrîni.” nîyaiwîñîrane xwîyîá meárînarîñwá aí Gorîxo nene dîñî e yaiwînarîñwápîmî seáyî e wîmónîrî amîpî nîñî nânî nijîá imónîrî eno enagî nânî nene nepa áamáyo dîñî síxî uyarîñwápi nânî nijîá enî nîmónîrî nânî xwîyîá mîneameárîñá enagî nânî nene anani dîñî wîá neaónîpaxîrîni.

²¹ Gî dîñî síxî seayîñáyîné “Áamáyo arîrá nîwirîñá Jîsaso tîñî xîxenî mîyarîñáonîrîni.” nîyaiwîñîrane xwîyîá mîmeárîñîpa neranénáyî, Gorîxoyá síñwî tîñî e wará sarîwá mîmârîñî nîyopîyarîrî

22 x́fomi amípi bí nání yariñf wíáná anani x́xeni neaiaparíñfíni. Ayf rípi nání neaiaparíñfíni. O sekaxf ríñfipimi x́dírane amípi x́fo “Éfírxíni.” wimónariñfipimi erane yariñagwi nání neaiaparíñfíni.

23 Sekaxf mfkf imóniñf Goríxo nearíñfipi, ayf rípi nání rariñini. Seyfné xegf xewaxo Jisasi Kiraisomi dñf wíkwíroo x́fo sekaxf nearíñfipi tñi x́xeni x́xe dñf sixf yiníro éfírxíni.

24 Ámá Goríxo xegf sekaxf ríñfipimi x́darígfá giyf giyf, ayf Goríxo tñi nawíni imóniro x́fo eni ayf tñi nawíni imóniro enoi. Ayf rípimi dání “Goríxo nene tñi nawíni rimóniñwini?” yaiwiaríñwáriní. Goríxo xegf kwíyípi sixf neamímonf enagf nání “O tñi nawíni rfa imóniñwini?” yaiwiaríñwáriní.

4

Kwíyf Goríxoyápiimi tñi sipípiimi tñi mí ómixaríñwápi nánírini.

1 Gf dñf sixf seayíñáfné, ámá “Kwíyf tñáoni enagf nání rariñini.” rarigfá niyoni arfá mîwipa nero mimónf wfá rókiamoarígfá obaxf xwfa tfo emearíñagfa nání “Kwíyf api nepa Goríxo tñf e dání bñfpirfani? Goríxo tñf e dání mîbñfpirfani?” yaiwiani nání iwamfó imímí wífírxíni.

2 Iwamfó imímí nîwirfná rípi rariñagfa nîwinifná “Kwíyf Goríxoyápi tñfo rfa rariñi?” yaiwífírxíni. Kwíyfo dání nîrífífná “Jisasi Kiraiso ámá nimóniri nene tfámíni bñínigíni.” rariñagfa nîwinifná “Kwíyf Goríxo tñf e dání bñfipimi dání rfa rariñi?” yaiwífírxíni.

3 E nerí aí kwíyf xegf bimí dání nîrífífná “Jisaso ámá nimóniri nene tfámíni bñínigíni.” mîrîpa yariñagfa nîwinifná “Kwíyf api Goríxo tñf e dání bñfipimani.” yaiwífírxíni. Ámá kwíyf ayo dání rarigfáyf Kiraisomi xopírarf wimíni yariño tñi ani nawíni imónígfáyfíni. Enífná “O nîbínífná.” arfá e wigfo agwi rífná ríxa nîbirí xwfa tfo yariñi.

4 E nerí aí gf nîaíwípiayfné, seyfné Goríxoyáfné enagfa nání mimónf wfá rókiamoarígfáyf yapf seaíwapiyaníro seaíagfa aiwi ríxa xopírarf wigfáriní. Kwíyf seyfné seaíniñfipi obomi —O ámá Goríxomi dñf mîwíkwíroarígfáyf xfo tñi nawíni imónígoríni. Omí kwíyf seyfné seaíniñfipi seáyi e wimóniñagf nání ayo xopírarf wigfáriní.

5 “Jisaso nepa ámá nimóniri nene tfámíni mîbñínigíni.” rarigfáyf Goríxomi paimímí wiarígfáyf tñími dání imónígfáyfíni. Ayfnání xwíyfa wigf nîrífífná xwíyfa Goríxomi paimímí wiarígfápiimi dání rarigfá nání wigf imónígfáyf ayo arfá wiarígfáriní.

6 E nerí aí none Goríxoyá imóniñagwi nání ámá o tñi nawíni ikáríniñgfáyf none arfá neaiarígfáriní. Ámá o tñi nawíni mikáríniñgfáyf none arfá neaiarígfámani. Ayo dání re yaiwiaríñwáriní, “Kwíyf nepaxíñf imóniñfyo dání rarigfáyf mí nómiñfíni ayf tîyífníni? Kwíyf yapf imóniñfipimi dání rarigfáyf mí nómiñfíni ayf tîyífníni?” yaiwiaríñwáriní.

“Xíxe dñf sixf yinífírxíni.” uríñf nánírini.

7 Gf dñf sixf seayíñáfné, xíxe dñf sixf yiníwanígníni. Ayf rípi nání rariñini. Ámá wíyo dñf sixf nuyiranéná Goríxo yariñfipa axípi yariñwá enagf nání rariñini. Ayf rípi nání eni “Xíxe dñf sixf yinífírxíni.” rariñini. Dñf sixf uyarígfá ayf ayf nñni Goríxo xegf tímeaníyíniñf imóniro o tñi nawíni níkaríniñf nîjfa imóniro egfáyf enagfa nání rariñini.

⁸ E nerí aí amípi o yaríñipi xfo ámayo diñf sixf nuyiríñipimi dáni yaríñf enagi nání amá wigf wínyo diñf sixf muyipa yarígfá giyf giyf, ayf Gorixo tñni nawíni nikáriníro nijfá imónigfáyfmani.

⁹ Gorixo xfo rípi neríñipimi dáni diñf sixf neayaríñipi neaíwapiyíñiniginí. O xegf niaíwf siññiníñf émiaonjo neaiiníapimi dáni nene diñf niyímíñf imóníñipi meanfwa nání xwfá tfoyo wfrénapíñiniginí.

¹⁰ Rípi nání diñf nimoranéná “Ámayo diñf sixf nuyiríná epaxípi, ayf apírñani?” yaiwipaxírini. Nene Gorixomi diñf sixf nuyirane enwápi marfái, sa xewaníño nene diñf sixf níneayirí xewaxo negf fwf yaríñwápi yokwarímí neaiinfa nání wfrénapíñipi nání raríñini.

¹¹ Gf diñf sixf seayíñáyfné, Gorixo nene diñf sixf xwapf ayá wí níneayirí e neaiñf enagi nání xexfxexírímeaéne ení xíxe diñf sixf yiníwaniginí.

¹² Amá Gorixomi síñwí bi mívínigfá aiwi xexfxexírímeaéne xíxe diñf sixf niyínranénáyf, Gorixo tñni nawíni imóníñagwi nání xfo ámayo úrapí mívikárf píraníñf diñf sixf uyaríñípa axípi diñf sixf yinaníwini.

¹³ Rípi nání diñf nimoranéná “Xfo nene tñni imónirí nene xfo tñni imónirane enwíni.” yaiwipaxírini. Xegf kwíyípi neaiapíñf enagi nání diñf e yaiwipaxírini.

¹⁴ Apo Gorixo xegf xewaxo amá xwfá tfoyo ñweagfá niyoní yeáyf uyimíxemeáwíniginírí wfrénapáná neaímeanf mfkone, síñwí wíníñwáone xwíyífa rípi seararíñwini.

¹⁵ Amá “Jisaso niaíwf Gorixoyáorini.” rarígfá giyf giyf Gorixo amá e rfáyf tñni nawíni imónirí ayf xfo tñni nawíni imóníro enoi.

¹⁶ Ayínání nene diñf “Gorixo aga diñf sixf neayaríni.” yaiwiani nání níneaipímónirí nijfá imóníñwini.

Pípi Gorixo yaríñipi sa diñf sixf nuyiríñipimi dáni yaríñf enagi nání amá wigf xexírímeáyo aníñf miní diñf sixf uyarígfáyf, ayf Gorixo tñni nawíni imóníro xfo ení ayf tñni nawíni imóníro egfáyfíni.

¹⁷ Nene sfá Gorixo amá niyoní mí ómómíximí enfáyimi wará sarfwa mímáriní ananí ewiárímónanfwa nání negf nírixímeáyo úrapí mívikárf píraníñf diñf sixf uyíwaniginí. Kiraiso xwfá tfoyo niñwearíná nimónirí enípa nene ení xwfá tfoyo niñwearanéná axípi nimónirane yaríñwá enagi nání ananí e yanfwaríni.

¹⁸ Amá wigf xexírímeáyo diñf sixf nuyiróná Gorixo nání wáyf wí winaríñfmani. Diñf sixf nuyiróná úrapí wí mívikárf aga xixeni naníni nuyirónáyf, wáyf bi mívini sáyf ikárinarígfáriní. Mfká amá Gorixo nání wáyf winaríñf, ayf rípi nánirini. “Gorixo níoni gf sípi yaríñápi tñni xixeni sípi nikárínfárñani?” niyaiwiro nání wáyf winaríñfíni. Wáyf winaríñfyf xexírímeáyo síni diñf sixf xixeni muyarígfá enagi nání raríñini.

¹⁹ Gorixo nene xámi diñf sixf neayíñf enagi nání nene ení nírixímeáyo diñf sixf uyaríñwáriní.

²⁰ Amá wo “Gorixomi diñf sixf uyiñáonirini.” nírinírí aí xexírímeáyo símí tñni níwirínáyf, yapf raríñorini. Ayf rípi nání raríñini. Xexírímeáyo síñwí níwínirí aí diñf sixf muyipa nerínáyf, o aríge nerí Gorixo, amá síñwí mívínigfómi diñf sixf uyipaxí imóníni? Oweoi.

²¹ Sekaxí o nearíñipi, ayf rípirini. Amá Gorixomi diñf sixf uyarígfá giyf giyf, xexírímeáyo ení diñf sixf uyírfíxini.

5

“Diñf wíkwíroarígfáyf xegf tímeanfyo diñf sixf uyarígfáriní.” uríñf

nánirini.

¹ Ámá “Nene yeáy neayimixemeanfa náni Gorixoyá dñj tñni arfowayá xwfa piaxfo dáni iwiaronfoyi rariñwáo Jisatorani?” niyaiwiro dñj wikwifroarigfa giyf giyf, ayf niaiwf Gorixo xegf emeanfynñj imonigfayfrini. Ámá xano Gorixomi dñj sixf uyarigfa giyf giyf xegf emeanfoyó eni dñj sixf uyarigfarini.

² Ripi nerinfpimi dani anani dñj “Niaiwf Gorixo xegf emeanfynñj imonigfayo dñj sixf uyarinwaenerani?” yaiwinipaxfrini. Xfomi dñj sixf uyirane xegf sekaxf nearinfpimi xdfrane neranenyf, anani dñj e yaiwinipaxfrini.

³⁻⁴ Xfomi aga dñj sixf nuyiranena pipi epaxf marfa, xfoyá sekaxf rininfpimi xdfpaxf enagi nani rariñni. Niaiwf Gorixo xegf emeanfynñj imonigfayf siwf sipi xfomi paimimf wiarigfa imoninfpimi xopirarf wiarigfa enagi nani xfo sekaxf nearinfpimi nene nixdfiranena ayf rfa tñj xdfpaxf wi mimoninfpirini. Ripini nerina siwf sipi Gorixomi paimimf wiarigfa imoninfpimi xopirarf wiarinwarini. Jisasomi dñj niwikwifrorinfoyó dani api yarinwarini.

“Dñj wikwifroarigfayf sopinjf Gorixo wofpi arfa wiarigfarini.” urinjf nánirini.

⁵ “Ámá siwf sipi Gorixomi paimimf wiarigfa imoninfpimi xopirarf wiarigfayf giyfrani?” miyaiwipani. Ámá “Jisaso niaiwf Gorixoyáorani?” niyaiwiro dñj wikwifroarigfayf anani xopirarf wiarigfayfrini.

⁶ “Niaiwf Gorixoyáorani?” oniaiwipoyinri inigfo wayf meari niperina ragf puri eno, ayf Jisasi Kiraisorini. O “Gorixomi xewaxorani?” oniaiwipoyinri nani nerina wayfni meanfmani. E oniaiwipoyinri wayf meari xegf ragf puri eninigin.

⁷ Gorixoyá kwiyipi nirinina nepani ripaxipi enagi nani negf xwioxfoyó dani awanf reninjf neararinfpimi, “Kiraíso apiaú nerinfpimi dani xewaninjo nani siwá neainminri enipi, ayf neparini.” neararinfpimi arfa owianeyi.

⁸ Ayinani “Jisaso Gorixomi xewaxorani?” yaiwianani nani sopinjf neawarinjf biaú bi, ayf ripiaú ripirini. Kwiyipi neararinfpimi tñni inigfo wayf mearinna imoninfpimi tñni xegf ragf nipuri péana imoninfpimi tñni biaú bi imoninjf apirini. Apiaú api sopinjf ninaorina xegf bi xegf bi oyaiwipoyinri neaiwapiyarinjmani. Axipini oyaiwipoyinri neaiwapiyarinfrini.

⁹ Ámá pí pí nani sopinjf neaofapi anani arfa wiarinwarini. Ayinani Gorixo sopinjf neaofpi seayi e imoninagi nani api eni arfa owianeyinri seararinjni. Gorixo xewaninjo sopinjf neaofpi, ayf pipi nani marfa, ayf xegf xewaxo nánirini.

¹⁰ Gorixo xewaxomi dñj wikwifroarigfa giyf giyf o xegf xewaxo nani sopinjf wofpi wigf xwioxfoyó dani “Aga neparini.” yaiwiarigfarini. E nerani ai Gorixomi dñj niwikwifroarigfayf “O sopinjf neaofpi nepamani.” niyaiwiro nani reninjf urarigfarini, “Yapf rariñyf woxirini.” urarigfarini.

¹¹ Xwiyfa Gorixo sopinjf neaofpi, ayf ripirini. O dñj niyiminj imoninfpimi rixa neaiapinfrini. Dñj niyiminj imoninjf api nani xegf xewaxo mfkf ikinjo enagi nani

¹² amá xewaxo tñni kumixinigfayf dñj niyiminj imoninjf api tgfayfrini. E nerani ai xewaxo tñni nawini mikumixinigfayf ayf dñj niyiminj imoninfpimi tgfayfmani.

Yoparipi nuririna urinjf nánirini.

13 Nioni seyíné, Gorixo xewaxomi dñf wíkwíroarígíáyíné “Nene dñf niyimñf imónñfpi tñwaénerfani?” niyaiwiniro nijfá imónñfpi nání payf rina nearí mónaparññí.

14 Nene rípi nerane nání Gorixo síñwí anñe dání wará sarfáwá mimárñf newiárímónñf yariñwárñf. Xfo e neaiwínígnñf yariñf niwiranéná negf dñfyo dání bi murf xfo wimónarñfpi tñf xixeni yariñf niwirane nání “Arfá xixeni nñeainñoi.” yaiwiarñwárñf.

15 “Omí yariñf niwiranéná pí pí nání yariñf wiarñwápi xixeni arfá nñeainñoi.” niyaiwirane nijfá e imónñagwi nání dñf rípi ení “Negf yariñf wiarñwápi ríxa neaimónñf.” yaiwipaxfñf.

16 Ámá gíyí gíyí xexírímeáyí wo fwf anñmíxínfá nání mimónñf bi éagi niwiniro Gorixo yokwarímí owiññf yariñf niwirónáyí, Gorixo wigf yariñf wífápi arfá niwirí fwf anñmíxínfá nání mimónñf bi éomi dñf niyimñf imónñfpi uñwárarñfñf. E nñsearñf aí fwf ámá anñmíxínñfñf nání imónñf bi ení wení. Nioni “Ámá fwf api éfáyo Gorixo yokwarímí owiññf yariñf wífñfñf.” mñseararññf.

17 Pí pí sípi ámá yarígnfpi nñf fwf yarígnfpi imónñagí aiwi nñpñf anñmíxínñfñf nání mimónñagí nání rarññf.

18 Nene nijfá re imónñwñf, “Ámá Gorixo xegf tñmeanññf imónñgíyí fwf néra warígnfñf. Gorixo emeanño —Xewaxo nání rarññf. O ámá ayo píranñf umearñagí nání sípi imónñño wí xwírfá wikñxearññfñf.”

19 Nijfá re ení imónñwñf, “Ámá xwfá tñyo dñf —Ayf Gorixomi dñf mñwíkwíroarígíáyíñf. Ayf nñf sípi imónññomi inñmí wurññagfá aí nene ámá Gorixoyá imónñwñf.”

20 Rípi nání ení nijfá imónñwñf, “ ‘Nwfá nepaxñf imónñño, ayf Gorixorñf?’ waiwianí nání xegf xewaxo nene tñámñf nñbñfñf o nání nijfá neaiapññfñf. Nene ríxa xegf xewaxo Jisasi Kiraiso tñf nawíñf nimónñrane nání xano, Nwfá nepaxñf imónñño tñf ení axípi nawíñf imónñwñf. O ení Nwfá aga nepaxñf imónññorñf. Dñf niyimñf tñwápi neaiaparñño, ayf orñf.”

21 Gí niaiwípiayíné, nene nijfá e imónñagwi nání ñwfá imónññpiami dñf wíkwíropññfñf sewanññfñf awíññf meñweánññfñf.

Payí Jono áwiniimi eañnarini.

Payí rina Jono áwini e eañnarini. O xewanijoyá yoí mirini Jisasoyá siyikí imónigfáyo wipenweañáoniyi niriniri ηwirárijiniginí. Ámá Jono nuriri payí eañyí nání eni niriríná sijnáni yoí mirí apixí wí tñi xegí niaíwí tñi nání niriri eañniginí. E nerí aí “Jisasoyá siyikí imónijí bí nání xwiyíxá niriri eañríani?” yaiwiarinwáriní. Jisaso rixa añnamí nipeyimáná xwiogwí aga obaxí nípwemáná enáná Jono niñweañisáná rixa xweyaní nerí añí yoí Epesasiyo niñweámáná payí rina eañniginí.

¹ Jisasoyá siyikí imónigfáyo wipenweañáoní apixíxí nání —Jíxi Gorixo xegí imóniría nání íá riyamixinixirini. Jíxi nání tñi dixí niaíwíyí nání tñi payí rina eañrijini. Nioní gí xwioxíyo dání nepa diñí sixí seayinini. Nionini maríái, ámá xwiyíá nepaxiní imóninípi nání nijíá nimóniro diñí wíkwíroarigfáyí tñi eni diñí sixí seayinoi.

² Xwiyíá nepaxiní imóninípi agwí ríná mimáyo tinirane ná ríwíyo aí siní tinirane yaníwá enagi nání seyíné diñí sixí seayinwini.

³ Ápo Gorixo tñi xewaxo Jisasi Kiraiso tñi awaú nepa diñí sixí niñeayiríná nene píraniní niñwayirónirane ηweañwá nání neaiiri wá niñeawianiri ayá nearimixiri episíriní.

“Sekaxí o nearinípi axípiní xídírrixini.” uriní nánirini.

⁴ Nioní “Íyá niaíwí xwiyíá nepaxiní imóninípi xixeni xídarinoi.” rarinagíá aríá niwirí nání “Ápo sekaxí niñeariríná apí xídírrixiniri nearinípi tñi xixeni ría yarinoi?” niyairiri diñí níá ninarini.

⁵ Apixíxini, jíxi íníná eríapi nání bí oririmini. Sekaxí siní bí niriri ríwaminí meañrijini. Eníná dání nene aríá winwápi —Ayí “Negí nirixímeáyo diñí sixí uyíwaniginí.” rininípi jíxi érixiniri nání niriri eañrijini.

⁶ “Ámáyo diñí sixí nuyiríná epaxípi pípiríani?” miyairipani. Nene negí nirixímeáyo diñí sixí nuyiranénáyí, o sekaxí nearinípi xixeni píraniní xídarinwáriní. Sekaxí o nearinípi —Apí seyíné eníná dání aríá wigíápirini. “Segí séríxímeáyo diñí sixí uyírixini.” nearinípirini. Apí tñi xixeni axípi e érixini.

“Kiraiso nearéwapiyinípi xaiwííá xiríwaniginí.” uriní nánirini.

⁷ Ámá obaxí rixa “Ámáyo yapí owíwapiyaneyí.” niyairi xwíá rirími emeañagíá nání seararini. Yapí raníro nání “Jisasi Kiraiso nepa ámá nimóniri xwíá tíyo nene támíni mibiniginini.” rarigfáyirini. E yarigfáyí ámáyo yapí wíwapiyiri Kiraisomi xopirárí wimíniri erí yarino tñi nawíni imóninoi.

⁸ Ayínáni seyíné Jisasomi niñdíroná niñwíniñ wayíá meáwaniginiri aniní miní ría tñi egíapi surímá mimóní apí nipi tñi xixeni mearo yayí seaimori eníá nání píraniní sinwí tñi érixini.

⁹ Ámá Kiraiso nearéwapiyinípi siní aniní xaiwí íá mixirí ámi wigí diñí tñi gíwí nímixiri rarigíá gíyí gíyí, ayí Gorixo tñi nawíni imónigfáyí wímani. E nerí aí Kiraiso rinípiní xixeni íá niñiriri axípiní rarigíá gíyí gíyí, ayí xaníwímiráú tñi nawíni imónigfáyí wíriní.

¹⁰ Ámá “Jisasomi xídaríḡwaéneríni.” rínaríḡtá wí seyíné títámiḡ nĩbĩro Kiraiso nearéwapiḡḡpĩ axĩpĩ mirĩpa yarĩḡḡtá nĩwĩnĩrĩnáyĩ, yayĩ nĩwiemearo segĩ aḡĩyo nánĩ nĩpemeámĩ mĩpáwĩpa éríxĩnĩ.

¹¹ Ayĩ rĩpĩ nánĩ rarĩḡnĩ. Ámá e yarĩḡtáyo ḡĩyĩ ḡĩyĩ yayĩ nĩwiemearĩnáyĩ, íwĩ ayĩ yarĩḡtápĩ axĩpĩ ayo enĩ uxĩmeanĩtá eḡḡḡ nánĩ rarĩḡnĩ.

¹² Xwĩyĩtá xwapĩ ayá wí tĩnĩ seyíné nánĩ rĩwamĩḡtá eapaxĩ aĩwĩ “Payĩ rĩnamĩ meapa oemĩnĩ.” nĩmónarĩnĩ. “Nionĩ seyíné dĩḡtá nĩtá aga seáyĩ e dání seainĩnĩtá nánĩ nĩbĩrĩ nĩseáĩmeámáná xwĩyĩtá axĩ e dání rĩnanĩwárinĩ.” nĩyáiwĩrĩ dĩḡtá ikwĩmḡḡnĩ.

¹³ Dĩxĩ rĩrĩxĩmeáĩ —Í enĩ Gorĩxo xegĩ imónĩwĩnĩḡnĩrĩ tá uyamĩxĩḡrĩnĩ. Íyá nĩáĩwĩyĩ payĩ rĩnamĩ dání yayĩ seaiwárenapariḡḡ.

Payí Jono eañf yoparínarini.

Payí rina yoparí Jono eañf narini. O xewaninoyá yoí m+rini Jisasoyá siyikí imónigfáyo wipenweañáoniyi n+rini rí n+rini rí n+rini. Ámá Jono nuriri payí eaño xegí yoí Gaiasorini. Jisaso rixa añf namí nipeyimána xwiogwí aga obaxí n+pwémána eñána Jono ninweañisána rixa xweyañf nerí añf yoí Epesasiyo ninweámána payí rina eañf nigini

¹ Jisasoyá siyikí imónigfáyo wipenweañáoní gí dñf sixí riyiná Gaia-soxí nání payí rina eañf niní. Joxí nepa dñf sixí riyiní.

² Gí dñf sixí riyináoxini, Gorixomí joxí nání r+pí yarínf ríwiiarínarini, “O Jisasomí píraniní n+xídirí nání xegí dñf naní imóninípi tñí xixeni Gorixoxiniyá dñfyo dání naní imóninípiní wímeañf wará iniri éwinigini.” yarínf e ríwiiarínarini.

³ Negí n+ríxímeáyí wí joxí nání áwaní re n+rémeágfa, “O nepaxiní imóninípi —Jisaso nearéwapiyinípi nání rarínini. Apí n+xídirí neríná yapí bí m+neaiepisí apí tñí xixeni yarini. Nepaxiní imóninípi neríná axípi píraniní xídarini.” Áwaní e n+rariníagfa arfá n+wiri nání nioní yayí seáyimí dání ninínf rini.

⁴ “Dixí niaíwí imónigfáyí xwi+yá nepaxiní imóninípi íá n+xiriro xixeni xídarinoi.” rarínagfa arfá n+wiríná yayí seáyimí dání ninarinípi amípi wí nání yayí ninarinípi apí tñí xixeni mimónini.

“N+ríxímeáyo arírá wiarínfpa siní axípi n+wia ú+ríxini.” urínf nánirini.

⁵ Gí dñf sixí riyináoxini, joxí negí n+ríxímeáyo arírá n+wiríná úrapí bí m+wikarí dñf rí n+rariníapaxípi wíwapiyariní rini. N+ríxímeá joxí siní siníwí m+wininí aí xegí bí marfáí, axípiní wiarínf rini.

⁶ Ámá ayí joxí dñf sixí nuyiri arírá wiarínfpi nání Jisasoyá siyikí imóniníwá re nweañwaéne rixa áwaní nearigfawixini. Joxí Gorixomí píraniní n+xídiríná epaxípi tñí xixeni nerí óf e nání arírá n+wiri n+wiowá+ríná yarínfpi naní yarínini.

⁷ Ayí rípi nání “Arírá wíríxini.” r+rarinini. Ámá ayí yoí Jisasi Kiraisoyá éma imónigfáyo wáf urímeaníro nuróná “Wáf nurírane aí wigí amípi ourápaneyí.” n+yaiwiro amípi bí murápí yarigfá eñagi nání r+rarinini.

⁸ Ayínání Gorixomí dñf wíkwíronwaéne xwi+yá nepaxiní imóninípi n+ríga eméwinigini rini ayo arírá wíwanigini.

“Sipi yarigfáyo ikaniní m+wiaxí d+pani.” urínf nánirini.

⁹ Nioní wáf rímeañigfá ayí nání Jisasoyá siyikí imónigfá e nweagfáyíné áwaní osearimínirí nání payí bí nearí seawírenapíagi aiwí segí áma wo, Daiotírepisoyí riniño —O “Nioní seáyí e wimónináná wíniyí ínimi onurínfpoi.” wimónariní rini. O xwi+yá none urariníwá bí arfá nea-iarínfmaní.

¹⁰ Ayínání nioní seyíné tñf e nání n+bíri amípi o yarínf+yí nání waroparí seaimfá rini. O mfkí wí meñagi aiwí none nání ikayíwí rímeañf rini. “E neríná apáni yarínini.” m+yaiwí none rarínwápi n+wiaíkirí n+ríxímeá segí t+fáminí bíáyo mumíminípa yarínf rini. Wíniyí wigí añfyo nání nipemeámi waníro yarínagfa n+winírná pírf urakiariní rini. Apíni mé e yarigfáyo Jisasoyá siyikí imónigfáyíné awí eánarigfáe dání mímíxeámí yarínf rini.

¹¹ Gí dñí sîxí rîyîñáoxîni, áamá naní yarîgíáyí Gorîxo tîmeanîyîniñî imónîñoi. E nerî aí sipí yarîgíáyí Gorîxomî sinî sîñwí mí mîwómîxîgíáyîrîni. Ayînánî joxî sipí imónîñîpîmî ikanîñî mîwîaxîdîpa nerî nanîpîmîni ikanîñî wîaxîdîrîxîni.

¹² Demîtrîaso nánî áamá nîni “Nanîñî.” rarîgîorîni. Xewanîño xwîyîá nepaxîñî imónîñîpî nîxîdîrîná nerîñîpîmî dánî enî “Nîonî áamá nanîñîñî.” nîrîrî sîwánîñî neainarîñîñî. None enî “Nanîñî.” urarîñwáorîni. Xwîyîá none rarîñwáorî nepa imónîñî. Joxî nîjîá e imónîñîgî nánî rarîñîñî.

¹³ Joxî nánî “Payî oeámîni.” nîyaiwîrîná rîwamîñî obaxî ayá wî eapaxî aiwî “Nîpîni nîrîrî payî rînamî oeámîni.” mînimónarîni.

¹⁴⁻¹⁵ E nerî aiwî “Nîonî sinî mé nîbîrî nîsîmeámáná axî e dánî xwîyîá rînanîwîrîni.” nîyaiwîrî dîñî ikwîmonîni. Joxî pîránîñî orîwayîrónîni. Nîkumîxîñîrî emearîñwáyî re dánî yayî seaiwárenaparîñoi. Joxî tîni nîkumîxîñîrî emearîgíáyo e dánî womîni womîni yayî nîwiéra úrîxîni.

Payí Juto eañinarini.

Payí rina áamá Jisasoyá siyikí imónigfáyí nání Juto eañinarini. Xewaninjo nání áwaní sñání mñriniñí enagi aí Jisasomi xogwáo Jutoyí riniñjo (Mako 6:3) “Ayí axorfaní?” yaiwiarinñwáriní. Jisaso rixa añnamí nipeyimáná xwiogwí aga obaxí nípwemáná enáná “Mimóní uréwapiyarigfáyí Jisasomi dñí wíkwíroarigfáyo xewfmíni wipemfoarinñjo.” rinarinñagi Juto arfá nñwirí ayí arfá nñwiro nixídiróná sipí imónipfrinxinrí éf uremómínirí nñrírí eañnigini.

¹ Jutoní —Nioní Jisasi Kiraisomi xináínñinñí nimónirí omñí wiiarñjá wonirini. Jemisomi xexirfmeáonirini. Nioní payí rina seyfné nání —Seyfné ápo Gorixo nioniyáyí imónifrxinrí wéyo íá seaumirirí dñí sixí seayirí xewaxo Jisasi Kiraiso nání awí seamenñweairí seaññyfnérini. Seyfné nání nñrírí payí rina eaarññini.

² “Gorixo wá seawianirí nñwayiróniro píranñíñí ñweapfrí nání seaññirí sewanññyfné ení xixe dñí sipí inipfrí nání seaññirí nerfná ayá wí seaññwiniñini.” nimónarini.

*“Jisaso tñí nawíní mimónigfáyí seyfné tñnyumí gwiaumí inarññjo.”
urññnánirini.*

³ Gí dñí sixí seaññyfné, Gorixo seyfné tñni nene tñni yeáyí neayimixemeanfá nání enñpi nání payí wina nearí seawárénapñyiminirí ená aiwí agwí nioní “Payí ení rñremixí re nñseairí oeámíni,” nimónigoí, “Xwiyfá nene dñí wíkwíroarññwápi —Apí áamá marfáí, Gorixo nawínáni neañññí enagi nání gíwí nímixirí mñrípaxfrini. Apí áamá wí ikweakwímf raníro yarññagfá nñwiniróná xe oépoynirí sññwí mñwinipa éfrinxini. Ení neáníro pírf wiaikianíro éfrinxini. Ení rñremixí e nñseairí oeámíni.” nimónfagi eaarññini.

⁴ Ayí rñpi nání ení rñremixí e nñseairí seararññini. Jisasoyá siyikí imónigfáyfné maiwí ñweañáná áamá wí —Ayí Gorixomi rñwí umoarigfáyfrini. Eníiná dání “Sfá yoparñyi Gorixo xwiyfá umeárññárini.” rñnarññyfrini. Ayí yumí seyfné tñni nawíní imóniro fñwí niga oemeaneyiníro xwiyfá nepa re rñññpi, “Pí pí fñwí ámaéne yarññwápi Gorixo ananí ayá nñnearimixirí yokwarimí neaññpaxfrini.” rñññpi wígf dñí tñni ikweakwímf rñro “Jisasi Kiraisoni negí Ámíná ínñmí wurñññwáomani.” rñro yarññgí enagi nání ení rñremixí e seañññini.

⁵ Ámíná Gorixo eníiná dání mañí pírf wiaikigfáyo pírf numamóa bññpi nání seyfné rixa xixeni nññfá imónññagfá aiwí ámí dñí mopfrí nání dirírf rñpi oseaimini. O negí Isirerñyo Isipñyí aññyo dání éf numínirí nípemeámi nurí aí áamá xfómí dñí mñwíkwíró “Xwíá Gorixo neaññmññirí yarññpi oyá dñí tñni aí áamá e ñweagfáyo nuráññpaxenemani.” yaiwígfáyo áamá dñí meañe dání wanññmññññini.

⁶ Aññnají wí eníiná dání ení Gorixo nurñpearí xe éfrinxinrí sññwí wñññpi nání re mñyaiwí, “Apñni nerí nññweañfná ayí naññrini.” mñyaiwí nñwiaikíro fñwí yaníro nání aññnamí pñni nñwiárimí weapñgí enagi nání o gwí ainixí marfkinípaxí imónññrñ tñni nññirí sfá áamá nñyoní mí ómómññmí emfáyimi pírf umamómññññni sfá yinárññe ñwirárñññini.

⁷ Eníiná áamá Sodomí ñweáyí tñni Gomora ñweáyí tñni añí apiaúmi axí e ikwíróññññyo ñweagfáyí tñni ení axípi ayñññí piaxí weaññpaxí

imóniñipi nero Gorixo áamá nimixiríná ayf api érxixinri wipimóniñipi mé ikweakwímf nero wigf diñf tñi fwf sipi imónariñipi niga warinagfa nani nene sinwepigf neaiinfa nani pirf numamoríná rfa ápiawf anñf iníná wearinipi nímamówárenapiri ayo rfa niniri pikiñiniginí.

⁸ Gorixo nene sinwepigf e neaiñf enagi aiwi ayf yagfapa áamá yumí seyfné tñi nawini imónigfáyf axipi nero wigf sipi oriñá winarigfápi mimáyo nitinriñipimi dáni fwf aga piaxf ayá wí weánariñipi iniro “Áamá womi inimi wurinipaxf míneaimónariní.” riro añfnami dñf seáyimi imónigfáyo riperirf umero yarigfáriní.

⁹ E yarinağfa aí añfnajf Maikoroyi rininjo —O añfnajf niyoni seáyí e wimóniñorini. O eníná obo tñi Moseso piyomi go go meanrifeninoiniri xwiyfá ximiximf niniri niriniríná o añfnajf seáyí e imóniñf wo enagi aiwi ayá nepearimáná “Niñwaninoni enñ eánináoni anani obomi xwiyfá rfa tñf umearipaxonirini.” miyaiwí “Gorixo xewaninoni mixf rirfwiniñini.” uriniginí.

¹⁰ Ayá nepearimáná murinñf enagi aí áamá yumí seyfné tñi nawini imónigfáyf amipi wiwaninñyf majfá imónigfápi nani anani ikayfwf meararigfáriní. E nerí aí wigf nijfá imónigfápi nanwíyf —Ayf diñf rfa xeyaninñyfirini. Nanwíyf diñf menjwípepa nerí nijfá áamá imónariñipi marfái, xegf bi imónariñipa áamá ayf eni axipini nero wigf nijfá api imónariñipini. Apimi dánini wiwaninñyf xwirfá ikixenarigfáriní.

¹¹ Sfá wiyi ayf majfá wórinfá enagi nani awe! Ayf eníná Keno “Nioni Gorixomi anani inimi owurimimíni.” miyaiwí nerfna enñpa axipi yarigfáriní. Eníná áamá Beramoyi rininjo —O “Nigwf nioni bi minimúropa oeni.” yaiwiagorini. O “Áamá wí nigwf niapána pí pí nifápi nioni wí mimúro nemfíni.” niyaiwirfna xewaninjo yapf néwapiniri yagfpa ayf eni axipí oyaneyiniro nani sini mé igwfá urfirinarigfáriní. Eníná áamá Koraoyi rininjoayf áamá Gorixo rípeañowami arfá miwí nero urakínaniro yarinağfa nani anñnimixinñipa ayf eni axipinñf e yarigfáriní.

¹² Áamá nioní seararinñyf pinñf imónigfáyf marfái, sa ripini ripini imóniñoi. Seyfné áamá giyf giyf sinwf níneaniróná “Awí eánigfáyf xixeni diñf sipi inarigfáyfirani?” oneaiwípoyniri awí neanro aiwá narfna áamá ayf ipi akwinfánai riwonáná ewé sixf núrori xwirfá ikixenarinñipa áamá ayf axipi e nimóniro nani xwirfá seaikixepaxí imóniñoi. Ayf seyfné tñi nawini aiwá nñiróná Gorixo nani wáyf bi mwiní wiwaninñf nani diñf nimóniro sa úrapí yarinağfa nani seararinñini. “Agwf api iniá eani nani irfariní.” yaiwiarfna iniá meapa nerí imñf nerfna agwf nñiraimí warinñpa axipi e imónigfáyfirini. Áamá ayf íkfá sogwf ná weariníná aí anñf oxí roarinñagi nani niyoarí emí móána urf biaú enñpi imóniñyfirinñf imóniñoi.

¹³ Rawirawá imeamfkwf nerfna reakfkwíñf nwinrararinñipa áamá ayf wigf piaxf weánipaxipi neróná axipi apinñf yarigfáriní. Áamá ayf sinñ añf piríyo nemeáná áamá ewéyo nimeámi núfasána rawirawáyo áwinimí enána xewwímí nipemeámi warinñipi yapí axipi niseairo yapí seaíwapí yarigfáriní. Ayf aga sfá yidoarinñipimi anñf iníná nweaprfá nani Gorixo ríxa wimixiyinñyfirini.

Jisaso tñi nawini mimónigfáyo Gorixo pirf umamonfá naniñini.

¹⁴⁻¹⁵ Inoko —O Adamomi dání nemeága nuro wé wfúmi dñf wáu emeánigfo, ayf orini. O áamáyo wfá nurókiamoríná re riniginini, “Arfá époi. Oriñá nwiniríná winfíni. Amínáo áamá nñni wigf egfápi nani xixeni pirf umamómimiri nani eri áamá xfo wimónariñipi mixfdarigfáyo wigf

uyínié egíápi nání xwíyíá umeáríminírí nání eri áamá íwí ayini miyarigíáyí xíó nání áamáyo nuríróná sípíní urekárarigíápi nání xwíyíá umeáríminírí nání eri eni nání xegí anínaí díní nímorí íá míropaxí wí tíní weaparíngagí wínííní.” ríngíní.

16 Áamá nioní seararíngáyí aníngúmí ikaxí rarigíáyíríní. “Omeaneyí.” níwimónírí wé ení ófí winaríngíápi níxídíro aiwí aníngí miní kíníngí irínarigíáyíríní. Wigí yoí wiwaníngíyí nání símí símí e tínímearyíngíáyíríní. Áamáyá amípí íwí urápanyíníro níremeá xwíyíá urepísiarigíáyíríní.

Díní sítíktí oníírixínírí uríngí náníríní.

17-18 Gí díní síxí seayíngáyíné, ayí e imóníngagíá aí negí Ámíná Jisasi Kiraisoyá wáí wurímeigíáwa xámí ríngíá rípi nání díní oirónaneyí, “Síá yoparíyí tígíná anwí e enáná áamá wí re epííráríní. Seáyí e wimóníngíáwami ikayíwí umearíro amípí Goríxo níwimónaríngíápi xídípi nání wé ení ófí ero epííráyí imónípiíráríní.” ríngíápi nání díní oirónaneyí.

19 Áamá ayí Jisasiyá síyikí imóníngíáyí nawíní mimóní xíxegíni oimónípoyínírí urakiowáíro díní ríá xeyáníngíníngí imóníro kwíyí Goríxoyápi mayí imóníro egíáyíríní.

20 Gí díní síxí seayíngáyíné, áamá ayí e imóníngagíá aí Jisasiyá síyikí imóníngíáyíné nepa imóníngíápi díní níwíkwíroróná sítíktí umíxíníro ení eáníngí kwíyíyápi dání Goríxomí ríxíngí urayíro

21 o nene nání díní sípí níwírí neaiíngípi díní síxí aníngí íníro díní níyímíngí Ámíná Jisasi Kiraiso wá nene neaumíxíngípímí dání imónaníwápi gíní gíná nímeaníárfánírí weníngí nero ngwearo éfírixíní.

22 Áamá xwíyíá Goríxo nání ríníngípi nání ududí níro “Aga nepa imóníngíápirání? Yapí imóníngíápirání?” yaiwiaríngíáyó seyíné ayá urímíxíro

23 ámí wíníyo amípí wí ríá tígí e wenáná apaxí mé mearíngwápa axípi éfí umínáníro nání ero ámí wíníyo ayá nurímíxírí aí seyíné rapírapí píyaní eearíngípi tígí e nání wáyí nero anwí e mupa yaríngíápa wigí íwí yaríngíápi nání wáyí ero éfírixíní.

Goríxomí seáyí e numeríná ríngí náníríní.

24 Agwí Goríxo seyíné íwí mepa éfírixínírí pírfí searakípaxí imónírí ríwíyo seyíné xewaníngó níktínírí ngwearo ronáná díní nífá níseainírí xwíyíá mímeárínípaxí imóníngíáyíné seaimíxípaxí imónírí eno enagí nání

25 re seararíngíní, “Goríxo ná woní oní negí Ámíná Jisasi Kiraiso neaiíngípímí dání yeáyí neayímíxemeango, xwíárfí tíní anína tíní síní mimóníngánáraní, agwíraní, ná ríwíyo ínínáraní, níktínírí ngwearí aga seáyí émí imóníngó imónírí ení eáníngí imónírí néní tígíáyó níyoní seáyí e wimónírí eno, ayí ná woní oní enagí nání seáyí e uméwaníngíní.” seararíngíní. “E éwaníngíní.” níwimónaríní.

Oríŋá Jono niwiniŋí wfá wómixiniŋpíriŋí.

Rfwamiŋí rípi, “Wfá wómixiniŋpíyí” riniŋpí Jono eaŋpíriŋí. O Jisaso wiepisagowa woriŋí. Jisaso ríxa aŋŋnamí niŋweaŋisáná ríxa xweyaŋí nerí piriŋwí bimi xegí yoŋ Patimosiyí riniŋpími gwí ŋweaŋáná Goríxo oriŋá upáraná Jisasomi siŋwí winiŋí aŋŋnamí nání niŋweyirí amiŋpí Goríxo tŋí e imóniŋpí siŋwí winiŋí amiŋpí rfwíyo xwíá rirími imóniŋfápi siŋwí winiŋí Jisaso Setenomi xopírárí wíŋfápi siŋwí winiŋí nerí nání rfwamiŋí rípi niriŋí eaŋniŋiŋí. Siyikí Jisasoyá fá rípirfáyí re oyaiwípoyiniŋí niriŋí eaŋniŋiŋí, “Agwí ríná xeaŋiŋí neaímeaariŋagi aiwí ámá e neairo Goríxomi símí tŋí wiro yarígfáyo o aniŋpá wimixiniŋfá eŋagi nání nene ení píraníŋí niŋfáŋiŋpími dání xopíráríŋí owianeyí.” oyaiwípoyiniŋí niriŋí eaŋniŋiŋí.

¹ Xwiŋfá re niriŋí eániŋpí, ayí amiŋpí rfwíyo aŋwí e nimóniŋfápi nání Jisasi Kiraiso siŋáni nimixiriŋí wíá wómixiniŋpíriŋí. Goríxo ámá xíomi xináiwániŋí nimóniŋro omiŋí wiariŋfáyo wíá owómixiniŋí wíwapiŋiŋpíriŋí. Api Jisaso xíomi omiŋí wiariŋí Jonoyí riniŋo tŋí e nání aŋŋnájí xíoyáo uowárenapáná oriŋá ikaxí uríŋpíriŋí.

² Api winiŋí niŋpíni xwiŋfá Goríxo uríŋpíriŋí, Jisasi Kiraiso woákíkiŋí wiŋpíriŋí, api niŋpíni Jono áwaní xixeni rowiároniŋíriŋí.

³ Amiŋpí api ríxa aŋwí e nimóniŋfá eŋagi nání ámá xwiŋfá re wíá omixiniŋpí fá rófá giŋí giŋí yayí aŋŋnamí dání imóniŋpí winiŋí ámá rfwamiŋí re niriŋí eániŋí rípi fá roariŋagi arfá niwiro xídfá giŋí giŋí yayí aŋŋnamí dání imóniŋpí winiŋí eníŋíriŋí.

Jono Jisasoyá siyikí imóniŋfáyí wé wíúmi dání waú nání payí eaŋí nániriŋí.

⁴ Jononi Jisasoyá siyikí wé wíúmi dání waú Esia piropeniŋíyo ŋweagiŋíne nání rfwamiŋí rípi eaŋniŋí. Goríxo —O aniŋí íníná ŋweaŋoriŋí. Eŋíná dání ŋweariŋí siniŋí agwí ŋweariŋí ná rfwíyo aniŋí ŋweariŋí eníŋíriŋí. O wá seawianiŋí niŋwayíroniŋro ŋweapíriŋí nání seairiŋí éwiniŋíriŋí. Kwíyí wé wíúmi dání waú ikwianŋwí seáyí e imóniŋfámiŋí Goríxo éf ŋweaŋe ŋweagiŋí ení wá seawianiŋí niŋwayíroniŋro ŋweapíriŋí nání seairiŋí éwiniŋíriŋí.

⁵ Jisasi Kiraiso —O Goríxo gí íwo ámáyo wíwapiŋíwiniŋiŋíriŋí uowárenapáná xixeniŋí niŋpíniŋí niŋyárimí miŋí winiŋoriŋí. Ámá xwáripáyo dání wiáŋpíniŋmeapírfá nání xámiŋí wiáŋpíniŋmeaŋoriŋí. Míxí ináyí xwíá rirímiŋí ŋweagiŋí niŋyoní seáyí e wimóniŋoriŋí. O ení wá seawianiŋí niŋwayíroniŋro ŋweapíriŋí nání seairiŋí éwiniŋíriŋí. Omi —O diŋí siŋí niŋweyiríŋí negí íwí yaríŋwápi yokwarímiŋí neaiminiŋí nání neríŋá xewaníŋo niŋperíŋpímiŋí dání gwíniŋíŋí nearoayíroniŋoriŋí.

⁶ Ámá oyá xwioxíyo ŋweaaníwaéne neaimixiriŋí xano Goríxoyá apaxípániŋí imóniŋfáyí xíó tŋí e ananiŋí páwiarígfápa nene ení ananiŋí páwipaxene neaimixiriŋí eŋoriŋí. Omi aniŋí miní íníná nŋí seáyí e umero ínimiŋí wuríniŋro éfrixiniŋí. Api e imóniŋwiniŋíriŋí.

⁷ Ai, o agwí tŋí wepíniŋiŋagi ámá nŋí siŋwí winiŋro omiŋí piŋigíŋí ení siŋwí winiŋro epírfáriŋí. Xwíá rirímiŋí ámá gwí wírfí wírfí nŋí omiŋí siŋwí niŋwiniŋro ŋwí numieáa upírfáriŋí. Ayí nepariniŋí. Xixeniŋí e imóniŋwiniŋíriŋí.

8 Ámíná Gorìxo re rarìní, “Nionì anìjé pírí tìjweañáonìrìní. Enìná dání ñwearì sìnì agwí ñwearì ná ríwíyo anìjé ñwearì emfáonìrìní. Wa nionì t́nì xìxèní mimóní enjé sìxí eánìjéañáonìrìní.” rarìní.

Jono Kiraisomì orìjé tewínìjé nánìrìní.

9 Jononì —Nionì segí sérìxímeá wonìrìní. Jisaso t́nì nawínì níkárinìrìjípì dání ŕnìjé seaímeaarìjépa nionì enì nímeari oyá xwioxíyo ñweaarìgíápa nionì enì ñwearì xeanìjé xwámámí wiarìgíápa nionì enì axípi e wirì yarìjéañáonìrìní. Nionì Gorìxoyá xwíyá wáf urìrì Jisaso Gorìxo nánì neaíwapìyìjípì áwanjé urìrì yarìjéagì nánì pìrìjéwí Patìmosiyì rarìgíápì dání gwí nìyíáná nìjweañásáná

10 śfá Ámínáo nánì kíkíá ñweaarìjéwá wíyìmì Gorìxoyá kwíyípi nìxìxéronáná ŕfaiwá bì ŕwímì dání pékákí nìrìrìrìrìjé enjé t́nì ŕnìjéagì aŕfá re wìjéanìgìní,

11 “Orìjé joxì tewínìrìpi bìkwí wìnamì ŕwamìjé nearì ámá sìyìkí Jisasoyá imónìgíá wé ẃúmì dání wáú imónìgíáyí nánì —Wìgì anjéyí xegí yoí t́yìrìní. Epesasi t́nì Sìmena t́nì Pegamamì t́nì Taiataira t́nì Sadisì t́nì Pìradepia t́nì Reodisia t́nì ayìrìní. Anjé ayí ayí t́jé e nánì wìowárìrìxìní.” ŕnìjéagì aŕfá e nìwirì

12 manjé e nìrarìjépámì sìjéwí owìnimìrì níkinìmónìrì wenìjé éáyí wìnjéanìgìní. Śjé gorí t́nì íkwianjéwí imìxìnìjé wé ẃúmì dání wáú uyíwí ñwirárìpírífa nánì mídìmídání éfì nuráràrìngà punìjéagì nìwìrìrì

13 íkwianjéwí éfì nuráràrìngà punìjéyo áwìnimì ámánìjé imónìjé wo ronjéagì wìnjéanìgìní. O rapìrapì sepiá s̀kwí ayo t́nì rítí inìjé wú yìnrì irìkwìrìjé śjé gorí t́nì imìxìnìjépi xegí úpìkwíyo xwìnamìyaiwí irónìrì nemáná ronjéagì wìnjéanìgìní.

14 Xegí mìjé t́nì d́fá t́nì aṕfá nìwerf́nà sipìsipì f́ánìjé aṕfá xaíwí weárìrì xegí sìjéwí enì ŕfá ápiáwìrìjé werì

15 xegí s̀kwí kapá awìaxí ŕfá xaíwí nìnrìf́nà s̀jé inìjéyí xìxíeá inarìjépa axípi e imónìrì manjé oyáyo dání nìrìrìf́nà inìgì iyakwí nìdìrorf́nà rurìwí rarìjépa axípi rìrì yarìjéagì wìnjéanìgìní.

16 O s̀jé wé ẃúmì dání wáú wé náú t́nì áríwí xìrìrì kirá mìxí nánì mídìmídání jéwá yìnrìjé bá xegí manjéyo dání peyearì xegí śmìmanjé sogwí xaíwí nanìrìf́nà anarìjépa axípi e anìrì yarìjéagì enì wìnjéanìgìní.

17 Nionì omì sìjéwí e nìwìnrìf́nà xegí s̀kwí t́jé e nìperf́nìjé wéagì aiwì o wé náú seáyì e nìnikwiárìrì re nìrìjéanìgìní, “Joxì wáyí m̀sìnìpanì. Nionì pírí tìjweañáonì

18 anìjé s̀jé ñweañáonìrìní. Nionì rìxa penjéonì aí sìnì piyí mimóní rìxa anìjé íníná ñweámífa nánì s̀jé imónìjéní. Nionì kí ámá anìnrìpírífa nánìpi xìrìrì piyìjé siwí anjéyo ñweagíáyo úkwìowárìmfápi nánì xìrìrì enjìní.

19 Ayìnánì joxì sìjéwí nanìf́pi nánì ŕwamìjé earì amìpì agwí ríná imónìjépi nánì ŕwamìjé earì amìpì agwí ríná imónìjépìmì ŕwíyo imónìnfápi nánì ŕwamìjé earì eì.

20 S̀jé wé ẃúmì dání wáú wé náú t́nì xìrìjéagì nanìrì uyíwí íkwìárìpírífa nánì íkwianjéwí śjé gorí t́nì imìxìnìjé wé ẃúmì dání wáú wenjéagì wìnrì éfìpi, ínìmì simónìf́pi m̀kìpi rìpìrìní. S̀jé wé ẃúmì dání wáú ayí Jisasoyá sìyìkí wé ẃúmì dání wáú imónìgíáyíyá anjéanajowa nánìrìní. Uyíwí nánì íkwianjéwí imìxìnìjé wé ẃúmì dání wáú ayí Jisasoyá sìyìkí wé ẃúmì dání wáú imónìgíáyí apì nánìrìní.

2

Anf Epesasiyo siyikf xfoyáyo nání xwiyfá uríjé náníríní.

1 “Siyikf nioniyá Epesasiyo ηweagfáyíyá anfnajomi rfwamíjé rípi neari míní wíríxíní, ‘Sínjé wé wfúmí dánjé waú wé náú tñní áríwí xírírí íkwianjwí uyfíwí ikwiáripfírfá nání sfjá gorí tñní imíxíníjé wé wfúmí dánjé waú éf nuráráriníga punjío áwíní e anf emerí yaríjé re ríjé urfíríxíní,

2 “Amípi joxí éfpi nípiní nání nioní níjé imóníjé. Aníjé miní erí xwámámí wirí yaríjépi nání nioní níjé imóníjé. ‘Ámá sípiyo ananí oumímínímíní.’ yaiwipaxí mimóníjépi nání ení níjé imóníjé. Ámá wáf wurímeiarígí wa mimónípa nero aí ‘None ení wáf wurímeiaríjéwáoneríní.’ rínarígíawamí joxí díjé adadé níwirí iwamfó níwíwapíyíríjépipímí dání yapí rímeiarígíáwa enjagá wíníjépi nání ení níjé imóníjé.

3 Joxí nioní níxídaríjagí nání ámá wí xeaníjé siarfná díjé síxí nínrí xwámámí níwirfná aníjé bí mísínípa enjépi nání ení nioní níjé.

4 E nírirírí aí rípiní míxí bí orírímíní. Eníjé joxí iwamfó díjé nínikwírorfná díjé síxí níyagípa agwí síní axípi díjé síxí míníyíní.

5 Xámí né+sáná óreámíojépi nání díjé nísínírí sípi agwí yaríjépi rfwámíní nímamorí xámí síní píráníjé díjé nínikwírorfná yagípa ámí axípi éíríxíní. E mepa nerfnáyí, nioní níbirí joxí nísímearfna joxíyá íkwianjwí uyfíwí nání éf ráráriníe dání emí mímeámí emfáríní. Joxí níkinímónírí nísánírí mepa éánáyí, e emfáríní.

6 Nioní míxí e nírirírí aíwí joxí yaríjé rípi nanjéríní. Ámá uyfní yarígíá Nikorasomí xídarígíáyí yarígíápi nání joxí sfmí rfníjé sínaríjépi nanjéríní. Nioní ení nínaríjéríní.

7 Arfá tñjoxí enjánáyí, xwiyfá Goríxoyá kwíyípi siyikf nioniyá imónígíáyo uraríjé rípi arfá ókiarí umónei. Ámá amípi sípi xfómí wímeámínírí éyí xopírárí wiaríjé go go íkíá díjé níyímíjé íníná ηweapfírfá nání meaarígíána —Ana, ayí Goríxoyá omíjéyo anfnamí roní. Ana xe odanínírí síjwí wínímfáríní.” ríjé. nírirí rfwamíjé éáíríxíní.

Anf Simenayo siyikf xfoyáyo nání xwiyfá uríjé náníríní.

8 “Siyikf nioniyá Símena ηweagfáyíyá anfnajomi rfwamíjé re neari wíríxíní, ‘Pírí tñjweanó —O píyí enó aí ámí síjé ηjweanóríní. O re ríjé urfíríxíní,

9 “Xeaníjé rfá tñjé joxí símeaaríjépi nání nioní níjé. Dfíwí íkeamónaríjépi nání ení nioní níjé. E nírirírí aí amípi nanjé díjé níkwíroarígíáyo wíimfápi wí mírímúronoxíríní. Ámá wí —Ayí ‘Judayeríní.’ níriníro aíwí nepa xíxeni Judayí imónígíáyímani. ‘Goríxomí yayí umeanírane nání awí éánaríjwíní.’ níriníro aí surfmá nero obomí xídarígíáyíriní. Ayí ikayfíwí seameararígíápi nání ení nioní níjé imóníjé.

10 Xeaníjé nísímearfna rfníjé sínínípi nání wáyí mepa éíríxíní. Arfá ní. Seteno ‘Jisasomí xídarígíáyí enjé neáníro xídípíríreó? Iwamfó owíwapíyímíní.’ yaiwiaríjagí nání xegí ámá imónígíáyí xfoyá díjé tñní segí wíyo fá níseaxero gwí anfíyo níseanjwíríríro sfá wé wúkaú núkaúmíní xeaníjé níseaikára upfírfáríní. Xeaníjé níseaikára warfná wíyfné míjé wínípfírfá aíwí aníjé díjé nínikwíroro níxídfíríxíní. E nerfnáyí, amínanjwí ámá díjé níyímíjé tígíá nímóníro íníná ηweapfírfá nání dfkínípfírfápi anípa níseaiapímfáríní.

11 Ámá arfá tígíáyíné enánáyí, xwíyíá Goríxoyá kwíyípi nioniyá siyikí imónígíáyó urarínj rípi arfá ókiarí umónípoyí. Ámá nioní nixídarínagíá nání xeanínj wímeáíyí, ayí nioní píní m+níwíarí síní n+níxídarínjípímí dání xeanínj wíarígíáyó xopírárínínj wííáyí Goríxo ámá sípíyí ríá xwérímí ikeaaráná ayí tíní nawíní rínínj Ámí bí Pepíríápiyí rínínjípí wí meapíríámaní.” rínjoi.’ nírírí ríwamínj nearí wíríxíní.

Anj Pegamamiyo siyikí xfoyáyo nání xwíyíá urínj náníríní.

12 “Joxí siyikí nioniyá Pegamamí ηweagíáyíyá anínajomí ríwamínj re nearí wíowáríríxíní, ‘Kirá mídímídání ηwá yínínjípá tñjo re rínjoi uríríxíní,

13 “Nioní díxí ηweane nání níjía imónínjíní. E ηweagíáyí obaxí Setenomi xídarínagíá nání anj o seáyí e wimóníje, ayí joxí ηweaneríní. Xámí segí wo, Adipaso —O ámáyo nioní enápi nání wáí nuríríná xixení nuriyagoríní. O anj Seteno seáyí e wimónínj apímí e nuríísáná mínj wíníagí aiwí seyíné wí dínj níkwíroarígíápi emí mímó dínj síxí níníyíro xaíwí íá níxírínjoi.

14 E nírírírí aí xwíyíá nioní míxí rírípaxí bí imóníní. Segí wí mímóní wíá rókiamoagí Beramoyí rínínj —O eníná Isíreriyo yapí owíwapíyímínírí nání émáyí míxí ináyí Berakomí re uréwapíyayínjoríní, ‘Isíreriyí íwí nero nanwí ηwíápi nání rídíyowá yarígíápi níro íwí iníro éfíríxínírí nání e wíwapíyíí. E wíwapíyíí.’ uréwapíyayínjoríní. O enjípí agwí segí wí íá níxíríro axípi e seaíwapíyarínagíá nání míxí searípaxí imóníní.

15 Eníná mímóní wíá rókiamoagí Beramo Isíreriyo wíwapíyíáná dínj íá níxíríro íwí yagíápa segí wí ení Nikoraso seaíwapíyarínjípí dínj íá níxíríro íwí axípi yarínjoi.

16 Ayínání ámá e yarígíáyíné ríwímíní nímamoro éfíríxíní. E mepa nerónáyí, nioní síní mé seyíné tñj e nání níbírí ámá apímí arfíki xídarígíáyí kirá gí manjyo dání peyeearínjípá tñn míxí wímíáríní.

17 Arfá tígíáyíné enánáyí, xwíyíá Goríxoyá kwíyípi siyikí nioniyá imónígíáyó urarínj rípi arfá ókiarí umónípoyí. Ámá nioní nixídarígíáyí ámá wí íwí oépoyínírí wíwapíyíagíá aiwí arfá m+wí nioní anínj n+níxídarínjípímí dání ayo xopírárínínj wííá go gomí nioní aiwá anínamí dánj agwí píní wenj bí m+ní wirí síjía kírinásí wo —Síjía yof síj íá meáoní níjía imónínjípí ríwamínj ηwírárínjoríní. Síjía o m+ní wirí emíáríní.” rínjoi.’ nírírí ríwamínj nearí wíríxíní.

Anj Taiatairayo siyikí xfoyáyo nání xwíyíá urínj náníríní.

18 “Joxí siyikí nioniyá imónígíá Taiatairayo ηweagíáyíyá anínajomí ríwamínj re nearí wíowáríríxíní, ‘Goríxomí xewaxo, xegí síjwí ríá ápiáwínínj werí xegí síkwí kapá awíaxíyí xíxíeá inarínjípá imónírí enj re rínjoi uríríxíní,

19 “Nioní joxí yarínjípí nání níjía imónínjíní. Joxí dínj síxí níyírí dínj níkwírorí ámáyo arírá wirí xeanínj siarígíápi xwámámí wirí yarínjípí nání níjía imónínjíní. Síní iwamíó dínj níníkwíroríná yagípímí ríxa nímúrorí seáyí e yarínjípí nání ení níjía imónínjíní.

20 E nírírírí aí rípi nání míxí rírípaxí imóníní. Joxí apíxí Jeseberíyí rínínj —Í wí mímónípa nerí aí ‘Wfá rókiamoarínáíníríní.’ rínarínjíríní. Í ámá nioní dínj níníkwíroro nání gí inókínínj nímóníro omínj níiarígíáyó sípíní n+wíwapíya nurí xaríxarí níméra warínjagí nání ayí íwí iníro nanwí wigí ηwíápi nání rídíyowá inínjípí níro yarínjoi. Ímí numímínírí xe owíwapíyínírí síjwí wínarínj enjagí nání míxí rírípaxí imóníní.

21 Í xegí f́wí yariṅpì ŕf́wímìni nìmamori kikiá éwiniḡinìri xe bi t́ni onṅweanìri siṅwí winiṅá enḡi aiwi xegí f́wí áamá wí t́ni inariṅpì ‘Bi ṕni owiárimìni.’ m̀iwimónarìni.

22 Aríá eì. Nioniyá d̀iṅf́ t́ni í simìxí xáíwí weri áamá í t́ni f́wí inariḡáyo xeanìṅf́ xwé wímeari enf́arini. f́wí í wíwapiyariṅpì ŕf́wímìni nìmamoro kikiá méánáyí, e wikárimf́arini.

23 Áamá ími nìxídirò náni xegí niaíwínìṅf́ imóniḡáyo eni simiárf́ nìwiri pikímf́arini. Nioni e wíáná siyikí nioniyá imóniḡá ǹniyí nijf́a re imónipf́ŕf́arini, ‘Áamá xwioxíyo dánì pí d̀iṅf́ mori pí náni wimónìri yariṅpì adadí wiarìṅo, ayí orf́anì?’ niaiwipf́ŕf́arini. Seyíné woxini woxini sipí segí egf́apì t́ni xixeni pirí seamamómf́arini.

24 E nìseariri aí apìxí í wíwapiyariṅpìmì m̀ixídarìḡf́a Taiataira ṅweagf́a wiyíné bi osearimìni. Seyíné xwiyf́a áamá wí ‘Seteno nearéwapiyariṅf́ ná ínimì imóniṅpìriini.’ rarìḡf́apimì aríá m̀iwigf́áyínerini. Seyíné sekaxí xámi searìṅapimì ámi bi nìseariri ikwìkwarimí seaimiméini.

25 Sekaxí ámi bi ikwìkwarimí m̀iseaipa emí enḡi aiwi nioni ǹni xídiróná f́a xirariḡf́apini anani nioni weapimf́aé náni anìṅf́ miní nìxira úf́rixini.

26 Áamá apìxí í wíwapiyimìni yariṅpìmì m̀ixídìpa nero nioniyá urìṅapimìni yoparf́ imóníe náni nìxída nurìṅpìmì dánì ími xopirárìniṅf́ wíá g̀iyí g̀iyó seáyí e wimìximf́arini. Émáyo —Ayí ‘Gorìxomi simaṅwíyónìṅf́ ínimì wurfnaníméwini.’ rarìḡf́áyíriini. Ayo seáyí e ǹiwimónìro umenṅweapf́ra náni seáyí e wimìximf́arini.

27 Gí ápo nioni seáyí e nimónìri áamáyo umenṅweámf́a náni nimìxìṅf́pa nioni áamá xopirárí wíáyo eni axípi seáyí e wimìxáná émáyo numenṅwearóná xwáríá s̀ixí xwíá t́ni imìxìnìṅpì ainìxí t́ni ṕrf́ uyíkíeááná yuní ikixenariṅf́pa ainìxí t́ni nìxìrimáná umenṅweaṅáná maṅf́yo wí ṕrf́ wiaikipaxí imónipf́ŕf́amani.

28 Xopirárìniṅf́ wíá g̀iyí g̀iyó siṅf́ ímiáo eni minì wimf́arini.

29 Aríá t́ḡf́áyíné enánáyí, xwiyf́a Gorìxoyá kwíyípi siyikí nioniyá imóniḡáyo urariṅf́ r̀ipì aríá ókiarf́ umónf́poyí.” r̀iṅoi.’ ǹriṅri ŕfwamìṅf́ neari wiowárf́rixini.

3

Anf́ Sadisiyo siyikí x́f́oyáyo náni xwiyf́a urìṅf́ nánìriini.

1 “Joxi siyikí nioniyá Sadisiyo ṅweagf́áyíyá aṅf́najomi ŕfwamìṅf́ re neari wiowárf́rixini, ‘Kwíyí Gorìxoyá wé ẃúmì d̀aṅf́ waú t́ni siṅf́ wé ẃúmì d̀aṅf́ waú t́ni apiaú t́ṅo re r̀iṅoi urf́rixini, “Nioni joxi yariṅpì náni nijf́a imóniṅini. Seyíné náni wa re rarìḡf́arini, ‘Jisasoyá siyikí imóniḡá ayí sinì d̀iṅf́ ǹiwìkwíroro náni siṅf́niṅf́ imóniṅoi.’ rarìṅaḡf́a aí seyíné r̀ixa peá ǹnimoro náni d̀iṅf́ ǹkwíroarìḡf́apì r̀ixa íkwíkwí yini.

2 Nioni ǹni xídirò neróná gí ápo Gorìxo ‘Apì neróná wé rónìṅf́ yariṅoi.’ wimónariṅpì t́ni xixeni mepa nero náni sánìṅf́ wegf́áyíné, seyíné r̀ixa ǹwiápf́nimero segí xámi pírániṅf́ yagf́a samìṅf́ ǹweri anipá imónimìniṅf́ yariṅpì ámi d̀iṅf́ aumaúmí niniro ení s̀ixí eámìxìnf́poyi.

3 Xámi nioni náni aríá ǹwirfná d̀iṅf́ ǹkwírogf́apì ámi d̀iṅf́ oseainini. Apimì nìxídiróná segí f́wí yariḡf́apì ŕf́wímìni mamórf́rixini. Sánìṅf́ wegíe dánì m̀iwíápf́nimero éánáyí, nioni áamá f́wí meámìniṅf́ barìḡf́áyí yapì ǹb̀iri maiwí ṅweagf́ami seaimeámìniṅf́ yarf́ná nijf́a wí re imónipf́ŕf́amani, ‘O íná b̀nìr̀fenìṅoi?’ yaiwipf́ŕf́amani.

⁴ E nìsearìrì aí Sadisiyo ṅweagfá wiyíné nionì píránìṅfì nìnìxíḍìró nánì fíwí mé neróná segí rapìrapí kíyínìṅfì mórìmìxarìgíáyínerìnì. Seyíné áríní wí sinì ṅweaṅoi. Seyíné rapìrapí apfá wenfì nìyínìmáná nionì t́nì nawínì aṅfì yanfíwárìnì. Seyíné nionì píránìṅfì nìnìxíḍìrìṅfìyo dánì e epaxí imónìpíríá enagì nánì rarìṅfìnì.

⁵ Ámá nionì nìnìxíḍìróná peá mìnìmó xopìrárìṅfì wíá gíyí gíyo nionì rapìrapí apfá wenfì rúnìṅfì imónìṅfìyí uyírìrì wigí yoí íkwí ámá ðìṅfì nìyìmìṅfì imónìṅfì íníná ṅweapíríá nánì yoí ṅwírárìṅfìnamì ṅwírárìṅfìpì míkwrìpa erì gí ápo t́nì xegí aṅfìnajowa t́nì sṅwí anìgíe dánì ‘Ayí gí ámárìnì.’ urìrì emfárìnì.

⁶ Arfá t́gíáyíné enánáyí, xwíyíá Gorìxoyá kwíyípi sṅyíkí nionìyá imónìgíáyó urarìṅfì rìpì arfá ókiarí umónìpoyí.” rìṅoi.’ nìrìrì ríwamìṅfì eáìrìxìnì.

Àṅfì Piradepiayo sṅyíkí xóoyáyo nánì xwíyíá urìṅfì nánìrìnì.

⁷ “Joxì sṅyíkí nionìyá Piradepiayo ṅweagfáyíyá aṅfìnajomì ríwamìṅfì re nearì wiowárìrìxìnì, ‘Xewìnì aga xegí bì imónìrì nepaxìṅfì imónìrì eno —O kí mìxí ináyí Depito eníná f́á xìrìṅfìpa aṅfì sṅfìyo ṅweapíríá nánì f́á xìrìṅorìnì. O íkwíáná ámá wo ówanfì yáripaxí menìnì. O ówanfì yáraná ámá wo f́kwipaxí menìnì. O re rìṅoi urfìrìxìnì,

⁸ “Amìpì seyíné yarìgíápì nánì nionì nìj́fárìnì. Enfì xwapí meánìgíáyíné nìmónìro aí xwíyíá nionìyápi xaiwí f́á nìxìrìro xeanìṅfì seaikáráná ‘Jìsa-somì xídarìgíáyí wienemani.’ murìpa egfá enagì nánì segí símìmanfì ríwámìnì nionì aṅfì ówanfì ámá wo mìyáripaxí imónìṅfìna seaikwíaríarìnì.

⁹ Ámá ‘Gorìxomì yayí oumeanìrane nánì awí eánarìṅwìnì.’ nìrìnìro aí surímá nero Setenomì xídarìgíáyí —Ayí nepa Judayí mimónìpa nero aiwì yapí nìrìro ‘Judayí wienerìnì.’ rarìgíáyírìnì. Ayí nionìyá ðìṅfìyo dánì nìbìro waunfì nìseaikárìnìro segí síkwí t́ṅfì e nìpíkínìmearo nìj́fá re imónìpíríarìnì, ‘Ámá t́yí o ðìṅfì síxí uyìṅfìrìnì.’ Nìj́fá e imónìpíríarìnì.

¹⁰ Seyíné xwíyíá ‘Ámá xeanìṅfì seaíápìmì xwámámí nìwìro anìṅfì nìxíḍìf́rìxìnì.’ searìṅápì píránìṅfì f́á nìxìra warìṅagfá nánì nionì xeanìṅfì ríá t́ṅfì ámá xwíá rìrì nìrìmìnì ṅweagfá nìyonì iwamf́ó wíwapìyìnì nánì wímeanf́apìmì dánì seyíné seamìxeámfárìnì.

¹¹ Nionì sinì mé nìbìrì seaímeámfá enagì nánì wa segí amìnanṅwí ðìṅfì nìyìmìṅfì íníná ṅweapíríá nánì ðíkínìpíríápì seapírìpírìxìnìrì nionì nìnìxíḍìróná f́á xìrarìgíápì anìṅfì minfì píránìṅfì f́á xìrìf́rìxìnì.

¹² Ámá nionì nìnìxíḍìróná xopìrárì wíá gíyí gíyo nionì nìmearì gí ápo Gorìxoyá aṅfì ṅwíáiwámì íkfá xwíyíánìṅfì oranìáráná ámì iwámì dánì wí peyepíríámanì. Ayo gí ápo Gorìxoyá yoípi ṅwírárìrì aṅfì o ṅweaṅpìyá —Aṅfì apì Jerusaremì Sṅfìpìyì rìnìṅfìpìrìnì. O t́ṅfì e aṅfìnamì dánì wepf́nìnf́apìrìnì. Apìyá yoí ṅwírárìrì emfárìnì.

¹³ Arfá t́gíáyíné enánáyí, xwíyíá Gorìxoyá kwíyípi sṅyíkí nionìyá imónìgíáyó urarìṅfìpì arfá ókiarí umónìpoyí.” rìṅoi.’ nìrìrì ríwamìṅfì nearì wiowárìrìxìnì.

Àṅfì Reodisiayo sṅyíkí xóoyáyo nánì xwíyíá urìṅfì nánìrìnì.

¹⁴ “Joxì sṅyíkí nionìyá Reodisiayo ṅweagfáyíyá aṅfìnajomì ríwamìṅfì re nearì wiowárìrìxìnì, ‘Nepaxìṅfì imónìṅfì —O Gorìxo ámáyo xfo imónìṅfìpì nánì wíwapìyíwìnìgìnìrì uowárènapìṅfìpì nepánì wíwapìyìrì xìxenì nìpìnì yárrì enorìnì. O amìpì nìpìnì Gorìxo imìxìṅfìpì mfkí ikìṅorìnì. O re rìṅoi urfìrìxìnì,

15 “Amìpí seyíné yarìgíápi nánì nionì nijíárìni. Sogwí dìnjì yinarìjìpánìjì yarìgíáyíné, seyíné ríá sínìjì nimónìro nionì aga pírániñjì mìnìxídìpa yarìgíárìni. E nìsearìrì aì imìjì rárìjìniñjì nimónìro anìjìni dìnjì peá nìnìmoro enì mìyarìgíárìni. Sa sogwí dìnjì yinarìjìpánìjì yarìgíárìni. Seyíné ríá nìsínìrì sìnjwírìyí, imìjì nìrárìrì sìnjwírìyí, ‘Ayí ananìrìni.’ nimónìmìnìrì éfrìni.

16 Seyíné ríá mìnìsìnpa ero imìjì mìrárìpa ero nero sa sogwí dìnjì yinarìjìpánìjì yarìjìagíá nánì seyíné gí manjìyo dánì emì seaúrìmómíárìni.

17 Sewanìjìyíné ‘Amìpí bì mìnìeamúròjìnerìni. Amìpí xwé ayá tìjwaénerìni. Amìpí aì bì nánì mìkeamónìjìwìni.’ nìrìniro aìwì gí sìnjwìyo dánì seyíné imónìgíá rìpì nánì aga majíá imónìjìo. Sípì imónìro áamá dìnjì sípì seaipaxì imónìro uyípeayí imónìro sìnjwì supárìjì imónìro íkwauyìxì imónìro egíápi nánì sewanìjìyíné majíá imónìjìagíá nánì

18 nionì seyíné ámì pírániñjì nìxídìpírfá nánì ewayí xwìyíá rìpì bì osearìmìni, ‘Seyíné amìpí wì mìmúròni gíáyíné imónìpírfì nánì sìnjá gorí ríá yeááná sikkì nìrìxanowimáná awìaxì imónìjìpì bì nionì bí nìro áamá sìnjwì seanarìná íkwauyìxì enjìgì nìseanìróná ayá seainìngìni rìpì rapìrapì apíá wenjì yìni pìrfì nánì bì bí nìro pìgí sìnjwìyo gínì nìnìro sìnjwì anìpírfì nánì bì bí nìro éfrìxìni.’ osearìmìni.

19 Ámá nionì dìnjì sìnjì uyìjìyí pírániñjì onìxídìpoyìni mìxì nurìrì sìyìkì weaìwàpìyarìjì enjìgì nánì sìmì nìxeadìpèniro segí íwí yarìgíápi ríwímìni nìmamoro éfrìxìni.

20 Aríá époyì. Nionì segí xwìoxìyo íwì éniñjì bíarìwámìni nìrómáná ówanjì iwanjì eaarìjìni. Ámá go go manjìpá aríá nìnìrì ówanjì nìnìkwìirínáyí, o tìjì e nánì nìpáwìrì o tìnì yawawì aìwá nawìni naníwìrìni.

21 Ámá nionì nìnìxídìróná xopìrárìniñjì wíá gìyì gìyì nionì xopìrárì nìwìárìmì gí ápoyá siá íkwianjìwìnamì xìo tìnì jìweanjìpa ayí enì nionì tìnì gí siá íkwianjìwìnamì xe nìjìwearo áamáyo umenjìweápoyìni sìnjwì wìnìmíárìni.

22 Aríá tìgíáyíné enjánáyí, xwìyíá Gorìxoyá kwìyìpì sìyìkì nionìyá imónìgíáyì urarìjì rìpì aríá ókiarì umónìpoyì.” rìjìo.” nìrìrì ríwamìjì nearì wìowárìrìxìni.” nìrìjìnìgìni.

4

Orìjìá nìwìnìrìná anjìnamì Gorìxo tìjì e imónìjìpì wìnìjì nánìrìni.

1 Xwìyíá apì rìxa nìnìrárìmáná enjáná Jononì wenìjì yáníáyì wìnìjìanìgìni. Anjìnamì anjì ówanjì wìna íkwìárìniñjìgì nìwìnìrì manjì xámì pékákìniñjì rarìjìagì aríá wíá axìpá “Amìpí apìmì dánì ríwìyo nimónìnìápi sìwá simì nánì re nánì yapei.” nìrènapíagì aríá nìwìrìná

2 axíná re enjìnìgìni. Gorìxoyá kwìyìpì nìxìxéronìgìni. Nìxìxéroáná wenìjì éáyì wìnìjìanìgìni. Mìxì ináyíyá siá íkwianjì wìna anjìnamì jìwìrárìniñjìgì wìnìrì anamì wo éf jìweanjìgì wìnìrì enjanìgìni.

3 Anamì éf jìweanjo xegí imónìjìpì, ayí sìnjá awìaxì jasìpái rìnìjìpì yaí kíkìrorì xwìníá earì yarìjìpa erì sìnjá konìrianiyì rìnìjìpì ayíá rìrì xwìníá earì yarìjìpa erì enjì e éf jìweanjìgì nìwìnìrì opìnagwíá sìnjá emerái rìnìjìpìniñjì sowìnìjì imónìjìpì siá íkwianjìwì anamì xapìxapì eadìronjìgì nìwìnìrì

4 íkwianjìwì anamì dánì ámì obaxì bì 24 imónìjìpì mìdìmìdání nìjìwìrárìniñjìgì punjìgì nìwìnìrì ámá ámìná 24 awa rapìrapì apíá wenjì nìyìni rì amìnanjìwì sìnjá gorí tìnì imìxìnìjì nìdìkìnimáná íkwianjìwì mìdìmìdání nìjìwìrárìniñjìgì punjìpìmì nìjìweaxa punjìgíá nìwìnìrì

⁵ Íkwianjwí áwinimi enjnamí dání ápianjwí néra uri ikaxí nira uri akiríwí nira uri yarínjagi níwínirí uyíwí wé wíúmi dánj waú —Ayí Goríxoyá kwíyí wé wíúmi dánj waú apí nániríní. Ayí siá íkwianjwí anamí sfmímanjfmíní ápiáwí wearínjagi níwínirí

⁶ Íkwianjwí anamí sfmímanjfmíní bí rawírawáninjí imóninjí bí rírímá síjwí wínipaxí imóninjípi wenjagi níwínirí dínj tínj imóninjí waú waú awa agwí ríwámíní síjwíní nírómíxa uri ríwí ríwámíní nírómíxa uri egfáwa áwiní e njwearo íkwianjwínamí mídimídání njwearo enjagfa wíninjanigíní.

⁷ Dínj tínj imóninjí wíninjáwa wo raioníninjí imóninjípi —Apí pusí sayí xwéríxa míxí yarínjpiríní. Apíninjí imóninjoríní. Ámí wo burímákauíninjí imóninjoríní. Ámí wo ámá sfmímanjfninjí ininjoríní. Ámí wo apurí níppíka warínjfpíninjí imóninjoríní.

⁸ Awaú awaú awa woní woní íwí wé wíúmi dánj wo ero wará nípiní síjwíní nírómíxa ugíáwaríní. Ikwáwíyirani, áríwíyirani, bí píní míwiárf aninjí míní re nira warígfaríní, “Ámíná Goríxo, o enj éáninjí ámá woyápi tíní xixeni mimóninjoríní. Enjíná dání njwearí ríná síní njwearí ríwéná aninjí njwearí enforíní. Xewíní xegí bí imóninjoríní. Aga xegí bí imóninjoríní. Oyí, aga xegí bí imóninjoríní.”

⁹ Íníná e nira nuro íkwianjwí anamí njweanomi, aninjí imóninjomi seáyí e umero wé íkwianjwíyo unjwírário yayí wiro éáná

¹⁰ ámá ámíná 24 imónígfa mídimídání éf njweagfáwa íkwianjwí anamí njweanomi nupfkinímearo wigí amínanjwí sínjá gorí tíní imíxíninjípi níppíro xfo tínj e nímoauróná re urarígfaríní,

¹¹ “Negí Ámínáoxí imónírí Nwáfáoxí imónírí enjoxíní, amípi níní enjpi imíxínjoxí, ayí joxíríní. Nípiní pípimí dání marfáí, joxí simóninjípimí dáníní imónírí apimí dání ení síní imónírí enj enjagi nání ámá níní joxí seáyí e rímero wé íkwianjwíyo rínjwírário ‘Enj wíárf ní múrorí éáninjoxí, ayí joxíríní.’ ríríro sipaxoxíríní.” rarígfaríní.

5

Jono bíkwí wína nitamínimáná wenjagi wíninjí nániríní.

¹ Íkwianjwínamí éf njweano wé náú tíní bíkwí xopemíxíninjí wína —Anamí xegí ríwamínj neániríná íniríwámíní éánírí seáyí ríwámíní éánírí enjnaríní. Míxí nírinímáná tamíxarinj wé wíúmi dánj bíau tíní ikíyíninjínj yárininjnaríní. Ana íkwianjwínamí éf njweano fá xirínjagi síjwí níwínirí

² ámí síjwí wínfáyí wíninjanigíní. Anjínají wo rfáiwá enj tíní re rarínjagi wíninjanigíní, “Wé róninjí imóninjí go ananí bíkwí ana tamíxíninjípi ararfímí nerí parípaxí imóníní?” rarínjagi wíninjanigíní.

³ O rfáiwá e rarínjagi aí anjnamí njweagfáyíraní, xwáfárimí njweagfáyíraní, xwáfárimí ínímí njweagfáyíraní, wo bíkwí xopemíxíninjí ana parípaxíraní, ínímí síjwí wínipaxíraní, wo mimóníní.

⁴ Nioní ámá wé róninjí imóninjí wo bíkwí ana níparírí ínímí síjwí wínipaxí imóninjí wo nání pfá megínáríagfa síjwí níwínirí nání nioní njwí píyí wírínaríná

⁵ ámíná e njweagfáyí wo re nírinjínigíní, “Joxí njwí meapaní. Arfá eí. Raioníninjí imóninjó —O xiáwo írínj Judaoyá gwí axírímí dání eweanjoríní. Míxí ináyí Depitoyá xwáfá piaxíyo dání iwiaronjoríní. O Goríxo tíní xepíxepá níróníro míxí inígfáyo ríxa xopírárf wíno enjagi nání bíkwí anamí tamíxíninjípi ananí ararfímí nerí parípaxíríní.” nírinjínigíní.

Jono sip̄sip̄ miá womi winijí nánirini.

⁶ Nioni wenijí éáyí winijanigini. Sip̄sip̄ miá wo —O áamá pikigónijí imónijorini. Siwanjé wé wíumi dánjé waú eri sinjwí wé wíumi dánjé waú — Sinjwí apí Gorixoyá kwíyí wé wíumi dánjé waú xfo xwíá nírímíni wárijípi nánirini. Sinjwí apí anirí enjorini. O áamináyí ákijá pánaunáná dijé tíjé imónigfá waú waú íkwianjwína tíjé e midimidáni njewanáná xewanijó íkwianjwína tíjé e éf ronjagí winijanigini.

⁷ O nurí bkwí íkwianjwínamí njewanjyá wé náumini xirijína urápáná re enjigini.

⁸ Dijé tíjé imónigfá waú waú awa tíni áminá 24 e njjweaxa pugfáwa —Awa woni woni kitá fá xiriro íkíá dfa rfa yeáaná dijé nanj eearijí bí píreri xí sijná gorí tíni imixijíyo magwí xearinijípi —Apí áamá Gorixoyá imónigfáyí xwíyíá xfomi rirímí wiarigfápirini. Apí fá xiriro yarigfáwa tíni sip̄sip̄ miáó tíjé e nupfkinimearo

⁹ sonjé sinjé bí nírironá re urigfawixini, “Joxi ripikíáná dixí nupeirinijípi dání áamá fwí nání gwíni njé njweagfáyí Gorixoyá imónipírfá nání roayíronjirini. E nerfna áamá gwí wirí wirí njyoní dání wíyo roayíroni pfné mfkí xixegíni rarigfá njyoní dánjéyí wíyo roayíroni wará xixegíni írigfá njyoní dání wíyo roayíroni wí e wí e gwí mónigfá njyoní dání wíyo roayíroni enjé enjagí nání bkwí míxí rinijína ananí nurápirí tamixinijípi ararfkmí epaxoxirini.

¹⁰ Áamá joxi roayíronjéyí negí Njwíáoyá xwioxíyo njweapírfá nání wimixiri xfoyá apaxípanijí imónigfáyí o tíjé e ananí páwiarigfápa ayí ení páwipaxí imónipírfá nání wimixiri éf enjagí nání ayí seáyí e nimóniro xwíá tíyo umejnweapírfáriní.” Sonjé sinjé nírírfná e rigfawixini.

Sip̄sip̄ miáomi seáyí e umegfá nánirini.

¹¹ Nioni ámi wenijí éáyí winijanigini. Íkwianjwína tíni dijé tíjé imónigfá awaú awaú tíni áminá 24 e njjweaxa pugfáwa tíni áwini e njewanáná anjnanjé dijé njmori fá ropaxí marfáá, aga ayá wí dijé njmopaxíyí midimidáni xapixapí njmudfmooro aga mirónárijagfá njwinirí wigí manjé tíni sonjé rarínjagfá arfá winjanigini.

¹² Sonjé nírírfná enjé tíni re rarínjagfá arfá winjanigini, “Sip̄sip̄ miá pikigfo, áamá nini ‘Seáyí e nimóniri neamenjweapaxoxi, ayí joxirini.’ uriro ‘Amipí wí njmúropaxoxi, ayí joxirini.’ uriro ‘Pí pí njjía enjipi nání dijé aumaúmí inipaxoxi, ayí joxirini.’ uriro ‘Enjé wíarfí njmúrori éánijoxi, ayí joxirini.’ uriro wé íkwianjwíyo njwirárfiro seáyí émí umero yayí umero epaxorini.” E rarínjagfá arfá njwirí

¹³ ámi amipí dijé tíjé xfo imixijí, anjnamí njweagfáyíraní, xwíarími njweagfáyíraní, xwíarími ínimi njweagfáyíraní, rawírawáyo njweanjéyíraní, pí pí ayo enjipíraní, níni sonjé nírírfná re rarínjagfá arfá winjanigini, “Íkwianjwínamí éf njweajo tíni sip̄sip̄ miáó tíni seáyí émí umejaxí imóniri wé íkwianjwíyo njwirárfipaxí imóniri seáyí e umfeyoapaxí imóniri seáyí e njneaimóniri neamenjweapaxí imóniri egfíwaú enjagí nání anijé miní e e néra úwanigini.” rarínjagfá arfá njwirí

¹⁴ dijé tíjé imónigfá awaú awaú “Nepa e imóníwinigini.” rarínjagfá arfá njwirí áminá 24 imónigfáyí awaúmi nupfkinimearo seáyí e umeanjagfá winijanigini.

6*Sip̄sip̄ miáó bkwínamí tamixinijípi ararfkmí enjé nánirini.*

1 Nioní sipísipí miáo bkwínami tamixíninjí wé wúmi dánj waú enjpi bí arfkíagi níwíniríná dñj tñj imónigfá waú waú awa wo akiríwíninjí níwíniríná “Eini.” raríngagi arfá níwirí

2 weníng éáyí wínínganigíni. Osí apfá wenj wo wínínganigíni. Osomí seáyí e xenweajo éwaikí bá íá níxírírí nweanngagi wínínganigíni. Amínanngwí áamá míxí níwíniríná xopírárí wíomi wiaríngfáyí wína omí mñni wíáná o xopírárí wínfo yapi níwínirí áamáyo xopírárí wíamíngíni úagi wínínganigíni.

3 Bkwínami tamixíninjí ámi bí sipísipí miáo arfkíáná dñj tñj imónigfá waú waú awa ámi wo “Eini.” raríngagi arfá níwiríná wínínganigíni.

4 Osí ámi wo, ayfá ríngó úagi níwínirí Goríxo xe osomí xenweajo áamá xwáfárimí níwayíróniro awayini nweagfáyí míxí níkwínaroro wíwíni pípíkímí inífríxínirí owíwapíyini síngwí wínaríngagi níwínirí e emínirí waríná kirá míxí nání sepiá bá mñni wíowáríngagi wínínganigíni.

5 Bkwínami tamixíninjí ámi bí arfkíáná dñj tñj imónigfá waú waú awa ámi wo “Eini.” raríngagi arfá níwiríná weníng éáyí wínínganigíni. Osí úrapí pfpfó onj wo wínínganigíni. Osomí seáyí e xenweajo áamáyo aiwá onímíapia níwíayiri aí níngwí xwé urírápímí wínfa nání síkerfá bí íá níxírímáná xenweanngagi wínínganigíni.

6 Manjípíninjí imóninjí bí dñj tñj imónigfá waú waú awamí áwínímí dání re raríngagi arfá wínganigíni, “Wítí aiwá síxí aga onímíawá nání xegí níngwí rípi ronfáwárini. Áamá sfá wíyimi omíngí ríá tñj neríná níngwí mearíngfápi tñni xixeni imóninjíwárini. Barí aiwá síxí aga onímíá wíxáú wá nání xegí níngwí axípi weni. Joxí wítí aiwá tñni barí aiwá tñni xwíríá ikíxéáná xegí níngwípi seáyí e imónínfa enngagi aiwí wainí uraxí tñni íkfá sogwí gírísí imíxaríngfápi tñni nání níngwí seáyí e roníngíni xwíríá míkíxepani.” raríngagi arfá wínganigíni.

7 Bkwínami tamixíninjí ámi bí arfkíáná dñj tñj imónigfá yoparo “Eini.” raríngagi arfá níwiríná

8 weníng éáyí wínínganigíni. Osí siyó ríngí wo wínínganigíni. Osomí xenweajo —O xegí yoí Píyoyí wíríníngoríni. O xenweanngagi wínínganigíni. Píyíngí Síwí Anjío Wáraríngoyí ríníngó nawíni ríwímníni níxenweámáná waríngagíni wínínganigíni. Goríxo awaú áamá xwáfá rírí níwíniríni biaú biaú imónigfá bimí nípíkíríná xe míxí nání níwíwapíyiri pípíkímí eri aiwá nání dfwí níwímíxírí pípíkímí eri símíárí níwirí pípíkímí eri síwí sayí oroanpoyínirí níwímíxírí pípíkímí eri éisixínirí síngwí wínínganigíni.

9 Bkwínami tamixíninjí ámi bí arfkíáná nioní weníng éáyí wínínganigíni. Rídyowá nání íráf noa peyíníngfyo ínimí áamá xwíyíá Goríxoyá wáf urímero Jisaso uréwapíyínjpi aníngí miní xídro yaríngagí nání píngíngfáyí dñjyí ínimí e yaríngagí wínínganigíni.

10 Ayí enj tñni re uraríngagí arfá wínganigíni, “Ámínáoxíni, aga xegí bí imónirí nepaxíngí imónirí enoxíni, sfá araríná sípí neaikarfá xwáfáyo nweagfáyo pírfí mumamó nerí nene neapíkíngfá nání enj míméa nerí kíkíá erfáríni?” uraríngagí arfá níwirí

11 níyoní womíni womíni rapírapí apfá wenj sepiá wú yíníprí nání mñni níwirí re uraríngagí arfá wínganigíni, “Seyfne bí onímíápi síní weníng nero kíkíá nweáfíríxíni. Seyfne seapíkífápa áamá ápo Goríxoyá xínáíwáninjí imóniro segí séríxímeá imóniro egfá wíníyo ení xe píkíríxínirí yayíwínjpi tñni xixeni píkipíríe nání weníng nerí nweáfíríxíni.” uraríngagí arfá wínganigíni.

12 Bikwfnami tamixinijf ámi bi arfkiáná wenijf éáyf winijanigini. Pobonf ayikwf mé eri sogwf manf pfpó wárfi emá xfá ayfá nifrfná ragf pwarinjpanijf riri

13 sinj anj pifyo dáni nifwómioarfná ikfá pikf sogwf sinj yóf menáná rfwipi kifikimf éaná piéroarinjpa axipi e pierori

14 anj pif ikwf winánijf áwini e naxinowárinimáná midimidáni nixopéga uri dfwf nfin tfin pifnjwf nfin tfin xámi imónijne dáni nixoyfpiга nurf ámi wí e imóniri yarinjagi nifwiniri

15 xwfáyo dánj mixf ináyf tfin ámá wíyo seáyf e wimónigfáyf tfin porisfyo seáyf e wimónigfáyf tfin ámá amipi wí mimúnigfáyf tfin ámá xwérxa imónigfáyf tfin ámá kodireakf nero xináiwánijf nimóniri omijf wiiarigfá nfinyf tfin ámá wigf omijfni yarigfáyf tfin wiiwanijyf sfhá ófyo pfin njwearo dfwf sfhá tfin enj yimáronimf pfin njwearo yarinjagfa winijanigini.

16 E nero dfwfyo tfin sfháyo tfin re urarinjagfa winijanigini, “Sfhá tiyfné, dfwf tiyfné, anani seáyf e neaikwarimoí. Íkwianjwfnami éf njweano sinjwf neaniri sipisipf miáo wikf neaónijfpi pif neamamori eniginiri ritf neateí.

17 Sfá sipiyf, sfá awáu wikf neaónigfí enagi nani pif neamamopisfíyf rixa nimónini enagi nani rarijnwini. Apimi gone múropaxf imónijnwini? Oweoi.” rarinjagfa arfá winijanigini.

7

Isireriyf 144,000 egfáyo ipifá eagfá nánirini.

1 Api e nifwinárimáná anfnajf wáu wáu xwfá sírfwf biaú biaú imonj midimidáni e éf niforo imijf xwfáyorani, rawirawáyorani, ikfá wíyorani, mepa oeniri imijf apiaú apiaú imone barinjpi nifpiforo ronjagfa nifwiniri

2 anfnajf ámi wo ipifá Nwfá anijf sinj imónijoyá nani ikwfroarigfapi nifmaxirimf sogwf weaparinjfmf dáni nifpeyiri anfnajf Gorixo xe xwfári tfin rawirawá tfin xwirfá ikixéfrixiniri sinjwf winijf wáu wáu awami enj tfin rfaiwá nurifná

3 áxémá nifwiri re urijnigini, “None negf Gorixoyá ámá xegf xewaxomi dnj nifkwiforo nani xináiwánijf nimóniro omijf wiiarigfáyo sinj ipifá mimáyo mifweapa enána xámi xwfá tfin rawirawá tfin ikfá tfin xwirfá mikixepa époyf.” urarinjagi arfá nifwiri

4 ayf ripi eni rinarinjagfa arfá winijanigini, “Ámá Gorixoyá ipifá weáfá nfin, 144,000 egfáyf, ayf Isireriyf gwf rirf riri imónigfá nifyonf dnjfyfiri.

5 Xiáwo írino Judaoyárimf dnj 12,000 ipifá earo xiáwo írino Gatoyárimf dnj 12,000 ipifá earo Rubenoyárimf dnj 12,000 ipifá earo

6 Asaoyárimf dnj 12,000 ipifá earo Napitaraioyárimf dnj 12,000 ipifá earo Manasaoyárimf dnj 12,000 ipifá earo

7 Simionoyárimf dnj 12,000 ipifá earo Ripaioyárimf dnj 12,000 ipifá earo Isakaoyárimf dnj 12,000 ipifá earo

8 Seburanoyárimf dnj 12,000 ipifá earo Josepoyárimf dnj 12,000 ipifá earo Bejimanoyárimf dnj 12,000 ipifá earo egfáyf ayf apifiri.” rinarinjagfa arfá winijanigini.

Ámá fá mifropaxf wí Gorixomf yayf wigfá nánirini.

9 Arfá e nifwiárimáná wenijf éáyf winijanigini. Ámá ayá wí mifronarinjagi winijanigini. Dnj nifmori fá ropaxf mimónijfyfiri. Ayf ámá gwf xixegfni imónigfá nifyonf dnjfyfiri. Gwf wirf wirf xixegfni imónigfáyorani, wará xixegfni írinyorani, pfné xixegfni rarigfáyorani, ayo nifyonf dnjfyf wí axf e nifmifronárfiro rapifapf apfá wenj nifwinimáná

íkwiawfina tñni sipisipí miáo tñni agwírwámíni tññí e yayí nîwinîro nání soná iwí fá nîxîrîro

¹⁰ meañí nîrîróná ení tñni re rarîñagfa winîñanigîni, “Gorîxo, íkwiañwínamí éf ñweañí ro tñni sipisipí miá ro tñni yeáyí neayimîxemeáííwaúrîni.” ráná

¹¹ íkwiañwína tñni áminá 24 e nîñweaxa pugfáwa tñni dîñí tññí imónîgfá awaú awaú tñni áwîni e enáná aññají mîdîmîdání xapîxapí nîmudîmoro rogíáyí íkwiañwínamí sîmîmanjîrwámíni nîpîkínîmearo Gorîxomí yayí numeróná

¹² re rarîñagfa arfá winîñanigîni, “Rîpî aga nepa imónîni. Negí Gorîxo yayí umepaxo imónîri seáyí émi umepaxo imónîri nîni nání dîñí aumaúmí inîpaxo imónîri yayí wîpaxo imónîri weyí umearîpaxo imónîri seáyí e nîneaimónîri neameñweapaxo imónîri ení sîxí eánîpaxo imónîri eno enagi nání anîñí miní íníná e e néra úwanîgîni. Nepa xîxení e imónîwinîgîni.” rarîñagfa winîñanigîni.

Rapîrapí ragí sipisipí miáoyáyo igfá eáfáyí nánîrîni.

¹³ Sîñwí e wînarfina áminá e nîñweaxa pugfáwa wo re nîrîñîñigîni, “Ámá rapîrapí apfá wení nîyínîmáná re rogíá tîyí gîyîrîni? Gîmî dání báfáyîrîni? Joxî nîjîárani?” nîrîagi

¹⁴ nîoni re urîñanigîni, “Oweoi, ápoxîni nîjîárîni.” urîagi o re nîrîñîñigîni, “Ámá tîyí xeanîñí xwíárîmî bî tñni xîxení mimóní seáyí e imónîñí wîmeañîpîmî dání báfáyîrîni. Wigí rapîrapí ragí sipisipí miáoyáyo igfá eáná apfá wení imónîñîrîni.

¹⁵ Ayînání Gorîxoyá íkwiañwínamí sîmîmanjîmî dání éf nîroro xegí añí ñwíá riwámí dání ikwáwîyîrîni, árîwîyîrîni, Gorîxoyá apaxîpánîñí imónîgfáyí wîiarîgíápa axîpî wîiarîgíárîni. Íkwiañwínamí éf ñweaño anîñí sîmanjîñîñí yeáyí wîmîxîñîárîni.

¹⁶ Ámá tîyí ámi bî agwí nání mepa ero iniigí nání mîwinîpa ero sogwí xaíwí mîwanîpa erî amîpí wí wigí waráyo rîmîmenîñwîñîñí mîweánîpa erî enîárîni.

¹⁷ Ayí rîpî nánîrîni. Sipisipí miáo, íkwiañwínamí áwîni e éf roño sipisipíyo xiáwo píránîñí mearîñîpa ámá tîyo axîpî nîmerfina iniigí sîmîñí ayí nîñîrîfina dîñí nîyîmîñí imónîpîrî nání tññí e nîpemeámi unîárîni. Xeanîñí wîmeaarfina ñwí eaarîgíápi ení Gorîxo sîñwîrîxí nîni kwîkwîrîmí winîárîni.” nîrîñîñigîni.

8

Sipisipí miáo bîkwíyo tamîxîñîñí yoparîpî arfîkîñí nánîrîni.

¹ Bîkwínamí tamîxîñîñí yoparîpî arfîkíáná re imónîagi winîñanigîni. Anñnamí ñîñíá nîmónárîri bî onîmiápi e nemáná enáná

² aññají Gorîxoyá agwírwámíni rogíá wé wîúmî dání waú imónîgfáwami pékákí wé wîúmî dání waú wíagi winîñanigîni.

³ Anñají ámi wo pîrerîxí sîñá gorí tñni imîxîñîñí wîna fá nîxîrîmî nîbîrî íráf sîñá gorí tñni imîxîñîñîpî tññí e —Apî íkwiañwínamí agwírwámíni onîñîpîrîni. Apî tññí e éf róáná xwîyíá ámá Gorîxoyá imónîgfá nîñîyí xîomî rîrîmí wîiarîgíápi —Apî íráfyo nanwí rîdîyowá yarîgíápnîñí wenîpîrîni. Apî tñni nawîni ríá oikeaárîni íkíá díá ríá yeááná dîñí naní eaarîñí xwé bî mîni wíagi

4 anŋnajo e rŋá ikeaaráná xegŋ wéyo dáni íkŋá dŋápiyá sinadŋŋf tŋni ámá Gorixoyá imóniŋfŋá xŋomŋ yarŋŋŋf wigŋfŋpi tŋni nawíni xŋo siŋwŋf anŋŋe peyíagi nioni siŋwŋf niwŋniŋŋf

5 anŋnajo pŋrerixŋf sŋŋá gorŋf tŋni imixiniŋfna ámi niŋmearŋf rŋkwamiŋf íráŋyo wenŋŋf niŋxerŋf pŋrerixŋnamŋf magwŋf niyárimáná xwŋáyo mamówarŋŋŋniŋŋni. Mamówaráná akŋrŋwŋf rŋrŋf ikaxŋf rŋrŋf ápiariŋwŋf ókiri pobonŋf eri éagi wŋniŋanigŋni.

Anŋnajŋf waú waú pékákŋf rŋŋfŋá nánŋrŋni.

6 Anŋnajŋf wé wŋúmŋf dánŋf waú, pékákŋf wa tŋni xŋxenŋf xŋrŋŋfŋáwa pékákŋf ranŋro nánŋf nimixárŋŋŋmáná

7 wo iwamŋfó pékákŋf ráná re enŋniŋŋni. Anŋnaíkŋf tŋni rŋá tŋni ragŋf tŋni nawíni xwŋáyo piéroráná xwŋá niŋrŋni biaú bŋf enŋŋf bŋfbimŋf enŋŋŋf amŋpí rŋá niŋnowárŋŋŋná ará nŋni niŋniŋŋf aí íkŋá orŋwámŋf dánŋni nepeárŋagi wŋniŋanigŋni.

8 Anŋnajŋf ámi wo pékákŋf ráná re éagi wŋniŋanigŋni. Bŋf dŋwŋf miŋŋf xwé ápiáwŋf wearŋŋŋŋŋŋŋf imóniŋŋŋŋŋf rawŋrawáyo mamówarŋŋŋná rawŋrawá nŋni biaú bŋf imóniŋŋŋŋŋf bŋfbŋf apŋf niŋŋŋŋŋf ragŋf imónŋrŋf

9 nanŋwŋf amŋpí rawŋrawáyo yarŋŋŋŋŋf nŋni biaú bŋf enŋŋf bŋfbŋf piyŋf eri ewé amŋpí rawŋrawáyo warŋŋŋŋŋf nŋni biaú bŋf enŋŋf bŋfbŋf xwŋrŋá ikŋxénŋrŋf éagi wŋniŋanigŋni.

10-11 Anŋnajŋf ámi wo pékákŋf ráná re éagi wŋniŋanigŋni. Siŋŋf xwé wo —O xegŋf yoŋf Yíkŋf Yarŋŋoyŋf rŋniŋorŋni. O uyŋwŋf wŋrŋf ápiáwŋf niŋwerŋŋŋŋŋf anŋŋnamŋf dánŋf niŋpiérorŋŋná iniŋŋf wearŋŋŋŋŋf tŋni siŋmiŋŋf meaarŋŋŋŋŋf tŋni nŋni biaú bŋf imóniŋŋŋŋŋf bŋfbimŋf piéroráná apŋf niŋŋŋŋŋf yíkŋf imóniŋŋŋŋŋni. Ámá iniŋŋf apimi niŋniŋróná yíkŋf imóniŋŋŋŋŋf nánŋf obaxŋf péagŋfá wŋniŋanigŋni.

12 Anŋnajŋf ámi wo pékákŋf ráná re éagi wŋniŋanigŋni. Sogwŋf pŋrŋf rakŋniŋŋf emá pŋrŋf rakŋniŋŋf siŋŋf pŋrŋf rakŋniŋŋf éagi nánŋf ikwáwŋyŋná biaú bŋf imóniŋŋŋŋŋf bŋfbimŋf dánŋf sŋá niŋyinárŋŋŋf sogwŋf manŋpa eri árŋwŋyŋná biaú bŋf imóniŋŋŋŋŋf bŋfbimŋf dánŋf enŋf sŋá niŋyinárŋŋŋf emá tŋni siŋŋf tŋni wŋá mókŋpa eri éagi wŋniŋanigŋni.

13 Nioniŋf ámi wenŋŋŋf éáyŋf apurŋf wo anŋŋf pŋrŋŋŋŋŋf ayá áwŋniŋyo niŋpurŋná enŋf tŋni re rarŋŋŋŋŋf arŋá wŋniŋanigŋni, “Ine, anŋnajŋf awa waú wo yoparowa, rŋxa pékákŋf niŋpŋrŋf nánŋf imóniŋŋŋŋŋf. Awa ráná ámá xwŋáyo ŋweagŋáyo wŋmeanŋŋŋf nánŋf ine! Ine!” rarŋŋŋŋŋf arŋá wŋniŋanigŋni.

9

Anŋnajŋf awaú awaú pékákŋf niŋmáná enŋáná ámi wo rŋŋf nánŋrŋni.

1 Anŋnajŋf pékákŋf xŋrŋŋfŋáŋf yoparŋf waú wo awayá wo pékákŋf ráná nioniŋf siŋŋf anŋŋnamŋf dánŋf piéronŋf wo xwŋámŋf wenŋŋŋf niwŋniŋŋf siŋŋomiŋf sirŋrŋkŋf yoparŋf bŋf mimóniŋŋŋŋŋf nánŋf kíŋf wíagi

2 o nurŋf sirŋrŋkŋf yoparŋf bŋf mimóniŋŋŋŋŋf fkwíáná re éagi wŋniŋanigŋni. Siŋwŋrŋá rŋá xwé bimŋf ronŋŋŋŋŋf dánŋf awímiŋŋŋŋŋf niŋŋrŋná sirŋrŋkŋf ayimiŋf dánŋf peyíagi wŋniŋanigŋni. Peyíáná sogwŋf íkwapiŋŋf mearŋf agwŋŋŋŋf tárŋŋŋŋŋf nánŋf anŋŋf pŋrŋf siŋánŋf mepa eri yarŋŋná wŋniŋanigŋni.

3 Áxwaxŋf siŋwŋrŋá apimiŋf dánŋf peyeamiarŋŋŋf wŋniŋanigŋni. Wáre xwŋáyo enŋŋf siŋŋŋf warŋŋŋŋŋf áxwaxŋf apŋf enŋf xe wárenŋŋf siŋŋŋf opaxŋf imónŋwŋniŋŋŋŋŋf Gorixoxo siŋwŋf niwŋniŋŋf

4 áxwaxŋf apimiŋf ŋwŋf ikaxŋf re urŋniŋŋŋf wŋniŋanigŋni, “Ará tŋni íkŋá tŋni amŋpí sowiniŋŋf imóniŋŋŋŋŋf tŋni niŋniŋŋf kŋrŋŋŋf mŋpímŋxŋpanŋf. E nerŋf aí

ámá Gorixoyá mimónipa nero nání xegí ipirfá meánigfáyo ananí xwirfá ikixérixini.” urínfagi nwiniri

⁵ áamá ayo xwirfá nikixerfá xe pikírixiniri sijnwí mwiní nerí ríninjí bí —Ríninjí áxwaxí ayí wiarínjipi wáre áamáyo sidinjí óaná ríninjí wiarínjipi, ayí axípininjí imóninjipirini. Ríninjí apini níwia warfá xe emá wé wú núní pwéwiniginiri sijnwí winfagi wininjanigini.

⁶ Áxwaxí api áamá ríninjí ayíkwí mwinipa yarfá ríxa “Opémíni.” nwinimóniro íkíninjí sipí nwiniro “Arige nerfá péminiréini?” niyaiwiro aiwi íná wí nípepaxí imóniprfámani.

⁷ Áxwaxí ayí osí áamá míxí nání nímeámi nurfá níkíninjíninjí yimároarigfápa imóninjagfá nwiniri wigí mñjyo amínanjwí sfá gorí tñi imixíninjínáninjí dífkíniro sfmímanj áamá sfmímanjíninjí iniro

⁸ wigí dfá sepiá apíxí wíwayáninjí wero wigí síwanj pusí sayí raionfyi ríninjífyi síwanjíninjí wero

⁹ agwírwámíni níkíninjí kapá tñi imixíninjínáninjí njwiráriniro enagfá wininjanigini. Íwí wigí nípipíka nuróná rarínjipi, ayí osí obaxí míxí nání nímeámi nurfá rarínjipa riri osí karí obaxí míxí nání níropémi nurfá rarínjipa riri yarínjagi wininjanigini.

¹⁰ Wigí íkwémífyi wáre sidinjí warínjyíninjí imóninjagi wininjanigini. Ámáyo emá wé wúmi ríninjí wipaxí imóniprfáyi ayí wigí íkwémífyi dání sidinjí warigfáyirini.

¹¹ Míxí ináyí áxwaxí ayo seáyi e nwinimóniri umenweano, ayí anfnají sirírkí yoparí bí mimóninjyimi menweanorini. O xegí yoí Xibiruyí pñé tñi nírfná Abadonoyí rarigforini. Girikíyí pñé tñi nírfná Aporiyonoyí rarigforini. Yoí nípiaúni mfkí ayí o iríkiaríno enagi nánirini.

¹² Rfáwíyo wímeanípi nání “Ine” biaú bí rífpí bí ríxa api wímeanoí. Biaú apimi rfáwíyo imónínfpiáú sínirini.

Anfnajf awa yoparo tñjo pékákf ríjfnánirini.

¹³ Anfnajf pékákf xirigfá awa yoparo tñjo pékákf ráná íraf sfá gorí tñi imixíninjí Gorixoyá sfmímanjfmíni onínjpiyá síwanj biaú biaú tñj e dání manj bí nírfnfá

¹⁴ anfnajf pékákf íá xirigfá yoparo tñjomi re urarínjagi arfá winjanigini, “Anfnajf waú waú iniígí Yupíretisi rapáú tñj e gwí njweagfáwami wíkwéawaréi.” urarínjagi arfá nwiniri

¹⁵ anfnajf awaú awaú —Awa ríxa xwiogwí o imóniri emá o imóniri sfá ayi imóniri éaná e érixiniri wímíxárinowarini. Awa nuro áamá xwíá nírfmíni njweagfáyí biaú bí imónigfá bimí pipíkímí epírfá nání wíkwéawarfagi nwiniri

¹⁶ “Áamá míxí nání osíyo xenjweagfáwa dínj nímorí íá míropaxí imóninjoí. Nfni 200,000,000 imónigfáwarini.” rarínjagfá arfá winjanigini.

¹⁷ Osí tñi seáyi e xenjweagfáyí tñi nioni orínj níwinírfná rípininjí imóninjagfá wininjanigini. Seáyi e xenjweagfáyí níkíninjí rfáninjí ayíá riri onagwá werí siyó riri enfyí imaníro osí mñj pusí sayí raionfyi ríninjífyi mñjíninjí imóniri osí manjyo dání rfá ápiáwí tñi sínjwírfá tñi sfá xegí yoí sarípái ríninjí rfá sínj inínjipi tñi kwíyí orí yarínjagi sijnwí wininjanigini.

¹⁸ Rfá ápiáwí tñi sínjwírfá tñi sfá sínj inínjipi tñi osífyi manjyo dání kwíyí omomí nerfá xeaninjí apiaú api imóninjipimi dání áamá nfni biaú bí imónigfá bimí píkiarfagfá wininjanigini.

19 Osíyíyá sowí sidíríníñí nimónimáná síríwí sidírí mñíñí imóníñagí nání apimi dání ámáyo pikiarígtá enagí nání ayí wigí ení eáníñí ámá pikipaxí imóníñpí maníyo dání imónirí sowíyo dání imónirí enagí winíñanigíñí.

20 Ámá nñí biaú bí imónígtáyo xeaníñí apiaú apí níwikárírná bíbiaú mípikífiapiaú re egíawixíñí. Wigí ñwíá wé tñí imíxígtápi peá mímopa nero imó dñí wíkwíroarígtápi pñí míwiárípa ero wigí ñwíá sñá gorí tñí imíxíro sirípa tñí imíxíro kapá tñí imíxíro aga sñá tñí imíxíro íkíá tñí imíxíro yarígtápi —Apí wí sñwí anírí aríá wirí aní erí míyaríñpíríñí. Apí aníñí miní íá níxíríro símí símí e mearígtápi pñí míwiárípa egíawixíñí.

21 Wigí pikíxwiríó néra warígtápi tñí ayá néra warígtápi tñí íwí niga warígtápi tñí íwí meamearígtápi tñí apí nípíñí ení ríwímíñí mímamogíawixíñí.

10

Jono bíkwí onímiá bíkwí nurápirí níñí nániríñí.

1 Nioní weníñí éáyí winíñanigíñí. Aníñají ení síxí eáníñí ámi wo —O agwí xopíxopí rónirí xegí mñíyo opínagwíá dñkínirí nerí xegí símímaní sogwíñíñí wíá ókirí xegí síkwíyo dání ríá ápiáwíñíñí werí nemáná aníñamí dání wepíñaríñagí winíñanigíñí.

2 O bíkwí onímiá paríñíñí bíkwí íá níxíríñí síxírí níroríñá síkwí náú rawírawáyo osaxírí onamíñú xwíáyo osaxírí nerí nírómáná

3 pusí sayí xwéríxa raioníyí ríñíñí awí níñírná ayá wí yaiwíámí máraríñípa ení tñí níñímáná enáná akíríwí wé wíúmi dññí waú rayígtáwixíñí.

4 Akíríwí wé wíúmi dññí waú apí nírayimáná enáná nioní ríxa ríwamíñí eámíñirí yaríñá xwíyíá aníñamí dání re ríñéñapígtá aríá winíñanigíñí, “Xwíyíá akíríwí wé wíúmi dññí waú apí níñírná ríápi ríwamíñí meapa nerí íñimí áyá eaárei.” ríñéñapígtá aríá níwirí

5 aníñají síkwí síxírí níroríñá rawírawáyo osaxírí xwíáyo osaxírí enagí winíáyo wé náú nímfeyoari aníñamí níxírí

6 sñá womí dññíñíñí níñírná aníñí íñíná ñweañó tññí e dání —O aníña imíxírí amípí nñí e eníyí imíxírí erí xwíárí imíxírí amípí nñí e eníyí imíxírí erí rawírawá imíxírí amípí nñí e eníyí imíxírí erí enoríñí. O tññí e dññíñíñí aníñajo re raríñagí winíñanigíñí, “Goríxo ‘E éimígtíñí. E éimígtíñí.’ yaiwíáríñpí sñí yómíñí wí nenímeníñó.”

7 Aníñají pékákí íá xírígtáyí yoparo pékákí ríñápi tññíná Goríxo eníñá dání dññí neñwíperi yumí dññí ‘E éimígtíñí. E éimígtíñí.’ yaiwíáríñí xegí wíá rókiamoagíáwami —Awa xegí xínáíwáníñí nímoníro omíñí wíagíáwaríñí. Awamí áwaní uríñpí tñí xíxeni axípi neníáríñí.” Aníñajo e raríñagí níwiníñí

8 maní aníñamí dání ríñéñapígtá aríá wíápi ámi níñíñírná re ríñéñaparíñagí aríá winíñanigíñí, “Joxí nurí aníñají síxírí níroríñá rawírawáyo osaxírí xwíáyo osaxírí nerí roñomí bíkwí paríñíñí íá xíríñpíkwi urápei.” ríñéñaparíñagí aríá níwirí

9 nioní nurí aníñajomí “Bíkwí onímiápíkwi níapei.” urígtá o re níñíñíñíñí, “Joxí níñírápírí nei. Níñírná maníyo awíí píkí inígtíñíñí nísirí aiwí agwíyo dání ayí yíkí ríduníñíñí.” nírágtá

10 nioní bíkwí onímiápíkwi nurápirí níñírná gí maníyo ayí awíí píkí inígtíñíñí níagí aiwí nínowárímáná enáná gí agwíyo dání yíkí nídunígtá

11 awa re niriñgawixini, “Amipi áma gwí wirí wirí obaxí imónigfáyo wímeari áma axí e gwí mónigfá obaxíyo wímeari xwíyá mfkí xegí bí xegí bí rarigfá obaxíyo wímeari mîxí ináyí obaxíyo wímeari enfápi nání ámi wfá rókiamoi.” niriñgawixini.

11

Gorixo imóniñpí nání mfkí imónipisfiwaú nánírini.

1 Iwamfó yarigfá xoyfwaníñpí imóniñpí wá niniapiri re niriñnigini, “Joxi nîwiápnimeari añf Gorixoní nání ridiyowá yarigfiwámí xoyfwa awá tñni iwamfó e e néra uri ridiyowá nání íráf oníñpimi iwamfó eri áma nîbîro Gorixoní yayf nimearigfáyo fá rirómí eri ei.

2 Ridiyowá yarigfiwámí wáfwámí ‘Xe oeni.’ nîyaiwiri iwamfó mepani. Áma gwí xenwíyí wigí dñf tñni xe éfrixiniri sñwí wñná enagí nání iwamfó mepani. Wigí dñf tñni neróná emá 42 pwearná añf ñwáipimi xórórí nero sipí wikáripirfáriní.

3 Sipí wikáraná gí áma nioní imóniñpí nání mfkí imónigfiwaú xe wfá urókiamopaxí oimónpiyiniñpí sñwí wñná awaú okiyfá wí miní bekí wú níkfkiyinimáná sfá 1,260 imóniñpíyí —Sfá ayí emá 42 nání xixeni imónini. Sfá ayí pwearná áma wigí fwí néra warigfápi rfwmíni omamópoyiniñpí wfá urókiamopisfirini.” niriñnigini.

4 Awaú íkfá oripíyí riníñpí waú tñni íkwianwí uyfwí ikwiáripirfa nání wñnáxáú tñni smímanñf Gorixoyá —O xwfa nîyoní nání Áminá imóniñporini. Oyá smímanñfmíni roñpí yapí imónigfiwaúrini.

5 Áma awaú tñni mîxí inarigfáyí awaúmi sipí wikáraniri nerínáyí, awaúyá manñyo dání rfá ápiáwí nîpeyearí ayo rfá nínfáriní. “Awaúmi sipí owikáraneyí.” yaiwífa gíyí gíyo rfá apimi dání aga nîpikisfirini.

6 Emá awaú wfá urókiamoarigfáyo iniá meapa oeniri añf pirfami yeáyí yimîxáripaxí imóniri iniñgí ragí imónini nání imîxipaxí imóniri gíni gíná “Xwíayo ñweagfáyo e owikárai.” wimóníná anani egí dñf tñni xeaniñf ayí ayí nñni wikáripaxí imóniri neri

7 xwíyá Gorixo wfá rókiamóisixiniñpí uriñpí tñni xixeni rîxa nurárimáná enáná nañwí mîxí yaríñf sirírkí yoparí bî mîmóniñyimi dání peyeaño awaú tñni mîxí ninîro awaúmi xopírarf nîwiri píkinfáriní.

8 Píkianá piyowaú añf xwé apimi —Añf egí Ámináomi ení yekwíroárigfápi nání raríñini. Añf apí nání nîrîfná rasí nîrîro Sodomíyí rîro Isipíyí rîro yarigfápirini. Añf xwé apimi awaú óf e piyí opisfirini.

9-10 E piyí wenáná sfá wíyaú wíyi nóriñpí ámi wíyi óriminiñpí yaríná áma wará xixegíni rîro egfáyo dánf tñni gwí wirí wirí imónigfáyo dánf tñni pñé xixegíni rarigfáyo dánf tñni gwí bî bî mónigfáyo dánf tñni nîbîmiro xe piyowaúmi xwfa oweyárpoyiniñpí sñwí mîwiniñpa nero sñwí nîwînayiro wfá rókiamófiwaú, áma xwíayo ñweagfáyo rññf ayíkwí nîwia múfiwaú rîxa péagí nání ayí yayf seáyimi dání néra upírfáriní. E neróná aiwá xwé nimîxiro nîga uro wigí amáyí yayf owiniñpí amipi nañfíyí anfá yanñf inîro néra warfná

11 rîxa sfá wíyaú wíyi nórimáná wíyíjimi áwini e dání re enñnigini. Gorixo xfomi dání ámi awaúmi dñf síxí uyáraná awaú ámi sñf neri éf rogísisixini. Éf róaná áma awaúmi sñwí wînyarigfáyí dñf nîyága nuro wáyí ayíkwí mîwinárná

12 awaú xwíyíá bí anínamí dání ení t́níní re rínénapítagi arítá wigísisixíní, “Awagwí re nání yapípiyí.” Arítá e níwiri agwí t́níní anínamí nání peyaríjagí awaú t́níní míxí inígíáyí síjwí wínowáraná

13 axíná re enínigíní. Poboní xwíá yaiwiámí enínigíní. Xwíá yaiwiámí éaná aní aní apimí míríníjít wé wúkaú imóníjípí bí nípíní pínanowírí áamá e ηweagíá ení 7,000 penowiro éagíta aní apimí ηweagíá mípéíáyí ení óf níkáríníro Nwíá anínamí ηweañomí seáyí e numeróná “Ení éáníjoxí, ayí joxíríní.” uraríjagíta wíníjanigíní. Nioní oríjá níwínírná e wíníjanigíní.

14 Ríwíyo wímeanípí nání “Ine” biaú bí ríjípí áwíní e eníjípí ríxa apí imónígoí. Apimí ríwíyo imóníníjípí aníní imóníníjotí.

Aníjajé pékáké xírígíá yoparo pékáké ríjít náníríní.

15 Aníjajé pékáké xírígíá wé wíúmi dání waú imónígíáwa yoparo pékáké ráná anínamí dání maní obaxí ení t́níní re níríga waríjagí arítá wíjanigíní, “Xwíárímí meñweapaxí nání imóníjípí síní wíyíyá marítá, ríxa negí Ámínáo t́níní xegí áamá nene yeáyí neayímíxemeaníta nání oyá díní t́níní aríowayá xwíá píaxíyo dání iwiaroníoyí raríjwáo t́níní awaúyápíníríní. O wí anítá mimóní aníjít íníná níjwearí meñweanítáríní.” níríga waríjagí arítá níwírí

16 áamá ámíná 24 Goríxo t́jít e íkwíajwíyo éf níjwearo xapíxapí níjweaxa pugíáwa wigí símímaníjímíní nípíkínímearo Goríxomí yayí numeróná

17 re uraríjagíta arítá wíjanigíní, “Ámíná Goríxoxíní, ení síxí éánígíá níyoní seáyí e wimóníjoxíní, ríná jwearí eníná dání aníjít jwearí eníjoxíní, joxí eníná dání ení síxí éáníjít néra bagíjípí t́níní ríxa xíxení nerí xwíárímí iwamíó meñweañagí nání none yayí siaríjwíní.

18 Áamá gwí bí bí mónígíá níní joxí nání wíkwí níróníro ‘Omí ínímí wí wurínáníméwíní.’ yaiwíagíta aiwí joxí ayo wíkwí wóníjípí wíwapíyíríná ríxa nímoníníjotí. Ríná áamá pegíáyo xwíríxí numeri eyeyírómí wirínáríní. Ríná wíá rókíamoarígíá, díxí rínáíwáníjít nímoníro omíjít siarígíáyo yayí níwimorí ‘Apí wíímígíní.’ yaiwíjípí míní wirí áamá díxí imónígíá joxí nání wáyí nísiro píráníjít xídarágíá, síyíkwíníjít imónígíáyoraní, xwéníjít imónígíáyoraní, ayo ení yayí níwimorí ‘Apí wíímígíní.’ yaiwíjípí míní wirí áamá xwíárímí xwírítá íkíxearígíáyo xwírítá wíkwíxerí eríná, ayí ríxa rínáríní.” raríjagíta arítá níwírí wíníjanigíní.

19 Goríxoyá aní ηwíá anínamí eníwá íkwínírí bokísí xwíyíá Goríxo eníná réroáríjípí nání imíxíníjítwá aní iwámí dání síjání imónírí éaná re enínigíní. Ápíajwí ókímíxayírí íkaxí rayírí akíríwí rayírí poboní erí anínaíkí ayá wí erí éagí wíníjanigíní.

12

Ekíyíní iwí wo iníjípí t́níní apíxí wí iníjípí t́níní náníríní.

1 Ekíyíní aní píríyo ayá síwí ropaxí bí nínríná ríjípí imóníjínigíní. Apíxí wí —Í sogwo rapírapíníjít yínírí xegí síkwí emáomí íkwíárírí amínajwí síjít wé wúkaú síkwí waú t́jít díkínírí nemáná

2 níaíwí agwí eníríní. Í níaíwí xírímínírí nání síjwí wanaríjagí ríníjít ayíkwí míwínaríjagí nání “Aníní oxírímíní.” níyáiwírí “yeyí” ríjínigíní.

3 Ekíyíní ámí bí aní píríyo nínríná ríjípí imóníjínigíní. Iwí ayítá ríjít xwé wo —O míjít wé wíúmi dání waú imorí síwaníjít wé wúkaú míjítyo dání rémówapírí dírí míxí ináyí díkínarígíá imóníjít wé wíúmi dání waú míjítyo xíxení nídíkíga urí enóríní. O aní píríyo e síjání nímonírí re enínigíní.

4 Sinjé biaú bí egfá bimí xegí sowé tñní anjnamí dání aláirómí énapáná xwáfáyo piérinowinŋiní. E nemáná iwé xwéó “Apíxí niaíwí xiríminírí yaríŋí ríxa niaíwí xíráná oroanímíní.” nīyáiwírí ímí agwíríwámíní uroŋáná

5 Í niaíwí oxé womí —O ainíxí wá fá níxírírí áamá gwé bí bí mónígfá nīyoní umenweanfa nání imónírí xwíyí fá xíoyápimí mímúropaxí imónírí enforíní. Omí í xíríŋiní. Niaíwí omí níxírímáná enáná íwo Goríxoyá dñŋí tñní xfo íkwianwínámí ŋweanē nání nīpeyírí ŋweanáná

6 apíxí áamá dñŋí meanjé e nání éf unŋiní. Goríxo í e nání éf nurí ŋweáwínŋínírí anŋíní wímíxíyárinē nání nurí ŋweanáná aiwá nīwiro píraníŋŋí mearíná sáá 1,260 nóra unŋiní.

7 Anjnamí dání míxí ninowíápíníróná anjnají Maikoroyí rínŋo tñní xegí anjnajowa tñní mídání nírómáná iwé xwéó tñní míxí niníróná íwo ení anjnají xíomí xídariŋgíáwa tñní mídání nírómáná míxí niníro aí

8 íwowa enjé mīweánipa nero nání síní anjnamí ŋweapaxé mimóníŋagá nání

9 Maikorowa iwomí mamówárēnapíŋfawixíní. Sidíro eníná dání oboyí ríro Setenoyí ríro egfo, ayé oríní. Áamá xwáfáyo ŋweagfá níní íwé oépoyínírí yapí nīwíwapíya waríŋo, ayé oríní. Omí xwáfáyo nání mamówárēnapíro anjnají omí níxídíro yaríŋfáwami mamówárēnapíro éagfá

10 nioní arfá wíáyí anjnamí dání xwíyí fá bí enjé tñní re rínēnaparíŋagí arfá wíŋanigíní, “Goríxo enjé eáníŋŋí xfo imóníŋpí tñní erí áamá xíoyá imóníŋfyo yeáyí uyímíxemearí míxí ináyí yapí nímónírí xwíoxíyo mīmeámí nerí umenwearí ení ríxa agwíríní. Yeáyí uyímíxemeanfa nání oyá dñŋí tñní aríowayá xwáfá piaxíyo dání iwíaronŋo, o xegí néné tñŋo nímóníríŋfyo dání áamá xwáfáyo ŋweagfáyo wíwapíyiní ríxa agwíríní. Ayé rípi náníríní. Jisasomí dñŋí nīwíkwíroro nání xexíxexírímeá imóníŋfáyo xwíyí fá uxekwímoayaríŋomí —O negí Goríxoyá síŋwíyo dání íkwáwíyiraní, áríwíyiraní, xwíyí fá uxekwímoayaríŋoríní. Omí ríxa xwáfáyo mamówáríaríní.

11 Negí níríxímeáyí ‘Sipísipí miáo nene yeáyí neayímíxemeanfa nání neapeiníríaní?’ nīyáiwíro ragí oyáyo igfáníŋŋí eáníro o nání xwíyí fá wáf uríyíro neríŋfyo dání obomí xopírárí wífaríní. Ayé omí xopírárí nīwiríná wíwaníŋfí wá mumíxíní ‘Wa nene Jisasomí xídariŋagwí nání nīneapíkiróná ayé aníní xe oneapíkípoýí.’ nīyáiwíro xídíŋfáyíriní.

12 Ayínání anjé rínaxí tñní re ŋweagfáyíné tñní dñŋí nífá oseainíní. E nerí aí xwáfárixí tñní rawírawáwáxí tñní ine! Obo xwáfárimí seyíné tñŋí e nání ríxa wéŋ enagí nání raríŋíní. O ‘Aníŋŋí xwáfárimí nīŋweámáná epaxonímaní. Re ení pírfí nírakípírí anwí ayorfaní?’ nīyáiwírí nání xegí wíkwí nónírí seainípi ríá ápiáwíníŋŋí imóníŋagí nání ine!” Xwíyí fá anjnamí dání e rínēnaparíŋagí arfá wíŋanigíní.

13 Iwé xwéó “Ríxa xwáfárimí rínímamówárēnapáo?” nīyáiwírí apíxí niaíwí oxo xíríímí míxí eaaxídñŋiní.

14 Míxí eaaxídŋagí aí apíxí áamá dñŋí meanjéyo xíí nání wímíxíyárinē nání nīpípiŋka ounírí nabíkínáo íwé wíníxáu ímí unwíráráná í sidíro tñŋí e pínní nīwíarímí nīpípiŋka nurí e ŋweanáná xwíogwí waú wo nímúrorí ámí wo áwíní e imóníe nání aiwá nīwiro píraníŋŋí umegfawixíní.

15 Sidíro iníŋŋí xegí manjéyo dání peyeáú iníŋŋí waxíníŋŋí númí nurí ímí nīxemí nīwerí opíkinírí imíxowáríŋagí aí

16 xwáfárí apíxímí arírá nīwiríná re eníŋiní. Iníŋŋí waxí iwé xwéó apíxímí opíkinírí xwírí fá dowáríú xwáfárí xegí manjé nexoarí nīŋiní.

11 Nioní nanwí ámi wo xwíáyo dání fwiaparíjagi níwíníri o sipísipí miá mñíyo dání síwaní wíyau rémoaríjpa rémori xegí xwíyíá níríríná iwí xwíyíá raríjpa ríri yaríjagi wíníjanigíni.

12 O nanwí xámi fwiapíjyá néní imóníjfi nípimíni dání níwiiríná áamá xwíáyo ñweagíá níni nanwí xámi fwiapíjyo, igí nípíkípaí wenyomi nupíkínímearo seáyí e umépojíníri mírakwíkwí wíaxídíri

13 emímí ayá ríwamónípaí xíxegíni bí erí neríná áamá síjwí anígíe dání oyá díjfi tñí ríá wearíjfi bí aí anínamí dání xwíáyo píérónapayaríjpi tñí yapí wíwapíyaríjfiríni.

14 E neríná emímí Goríxo nanwí wíoyá néní tíjfi imóníjfpimí dání xe wíwapíyípaí oimóníri síjwí wínífpimí dání áamá xwíáyo ñweagíáyo yapí níwíwapíyíri re uraríjfiríni, “Xwíáyo ñweagíáyíné xopaikígí nanwí mñí rogíá ámi síjfi imóníjóníjfi imóníjfi bí nímixíro éf uráráfpoyí.” uraríjfi enagi nání

15 ayí e éaná nanwí ríwíyo fwiapíjyo xopaikígí imóníjfpí nímeari síjfi oeníri símí ófyo dání pírámf wíáná síjfi imóníjínigíni. Goríxo nanwí xwíáyo dání fwiapíjyo xegí wóníjfi xopaikígí imóníjfpimí símí ófyo dání pírámf wífpimí dání xe síjfi nímóníri xwíyíá ríri áamá xébimí xómíjfi níyíkwiro seáyí e mumearígíáyo opíkípojíníri ríri epaxí imóníwíníjíníri síjwí wíníjfi enagi nání e imóníjínigíni.

16 Nanwí xwíáyo dání fwiapíjyo e nemáná xíoyá maníyo dání áamá níyoní síyíkwíníjfi imónígíápiamíraní, mamadírixamíraní, áamá amípí wí mímúronígíáyoraní, uyípeayí imónígíáyoraní, áamá xínáiwáníjfi nímóníro omíjfi wíiarígíáyoraní, wíwíní meñweánígíáyoraní, ayo níyoní ipíríá nearíná wíyo wé náumi earo wíyo mimáyo earo egíawíxíni.

17 E neríjfiyo dání áamá ipíríá nanwoyá yoí tñíraní, nabá xíoyá yoípiraní, xíxení imóníjfpíraní, meánígíáyí aiwá nípírí nání bí ero aiwá nígwí meapírí nání bí ero epaxí mímónípa egíawíxíni. Ipíríá eánígíáyíni ananí bí epaxí imónígíawíxíni.

18 Íá roarígíáyíné, seyíné píraníjfi díjfi neñwíperínáyí, re éríxíni. Nabá nanwí oyá yoí tñí xíxení imóníjfpí, ayí áamá wo nání ríníjagi nání áamá díjfi íá xírígíá gíyí gíyíné, nabá oyá yoí nánípí píraníjfi íá róríxíni. Nabá oyá yoí nání ríníjfpí, ayí 666 apíríni.

14

Áamá 144,000 imónígíápi náníri.

1 Nioní weníjfi éáyí wíníjanigíni. Sipísipí miáo díwí mñí Saioníyí ríníjfpimí éf rojagi síjwí níwíníri áamá 144,000 imónígíáyí —Ayí yoí xíoyá tñí xanoyá tñí ríwamíjfi mimáyo eánígíáyíri. Ayí o tñí nawíni éf rojagíá níwíníri

2 aríá wíáyí wíjanigíni. Anínamí dání ikaxí bí nírínríná ikaxí inígí iyakwí obaxí nídíroríná raríjpa ríri akíríwí ení tñí nírínríná raríjpa ríri ikaxí áamá kitá eaarígíáyí kitá eaaríná raríjpa ríri yaríjagi aríá wíjanigíni.

3 Goríxoyá íkwíawína tñí díjfi tíjfi imónígíá waú waú awa tñí ámíná 24 e níjweaxa pugíáwa tñí wígí símímaníríwámíni áamá 144,000 ayí éf nírómáná soní síjfi bí raríjagíá aríá wíjanigíni. Soní rarígíá apí áamá xwíáyo dání wí níjfi imónípaí meníni. E dání 144,000 imónígíá xíro nupeiríjfpimí dání gwíníjfi uroyíroníyíni ananí níjfi nímóníri rípaíríni.

⁴ Ámá apixí tñi íwí minipa nero piaxí miweánarigfápa ayí eni ñwíápi siní íá mixirarigfá enagi nání Gorixoyá siñwíyo dání piaxí miweánarigfáyíriní. Siní apixí tñi memegfáyíriní. Sipisipí miáo gimi gimi úmí ananí númí xídarigfáyíriní. Ámá niyoni dání gwíniñ Goriño roayíroñyí xfo nání tñi sipisipí miáo nání tñi aiwá niwákwíniñí imóniñyíriní.

⁵ Yapí niriño xwíyá óf e rarigfáyímaní. Raminiñgíayíriní. Xwíyá bi xímeapaxíyímaní.

Aníñajf wau wo xwíyá rigfá nánirini.

⁶ Aníñajf ámi wo añí piríyo ayá áwiniñmi nipiñka warinagi wininjanigini. O ámá xwíyá ñweagfáyo gwí wirí wirí imónigfá niyoni tñi píné xixegíni rarigfá niyoni tñi wará xixegíni inigfá niyoni tñi ayo niyoni xwíyá arfá niwirfá yayí winipaxípi —Apí aníñ riniñfápiñí. Apí wáf urini nání tñorini.

⁷ O ení tñi re riniñigini, “Goriño, añína imixiri xwíarí imixiri rawirawá imixiri inigfá simiñyí imixiri eno ámá niyoni eyeyíromí enína ríxa rína enagi nání omí wáyí wiro seáyí e umíeyoaro o nene nání yayí owinirí seáyí e umero éfrixini.” Aníñajo nipiñka nipurfá e rarinagi wininjanigini.

⁸ Aníñajf ámi wo ríwíyo añí piríyo áwiniñmi nipiñka nipurfá re nira puñinigini, “Aní xwé Babironiyí riniñpí ríxa xwífá ikixenárini. Oyi, ríxa xwífá ikixenárini. Ámá wí wíyo papíkí oépoyniri inigfá wainí miní niwiro wíwapíyarigfápa añí apí ení íwí xébi inariniñpa gwí bi bi mónigfá nñi ení íwí axípi oinípoyniri wíwapíyiniñpíriní.” nira pwarinagi wininjanigini.

⁹ Aníñajf awaúmi ámi ríwíyo wo nipurfá ení tñi re nira puñinigini, “Ámá nanwo tñi óniñ xopaikigí imixiniñpí tñi awaú nene nání yayí owininiri xómiñ niyíkwiro seáyí e umero ipirfá oyá mimáyorani, wéyorani, eánro yarigfá gíyí gíyí

¹⁰ wikí Goriño aga ayíkwí miwóniñpí wí múropírfámani. Inigfá wainí mixí yariniñpíniñ nipiñfáriní. Wainí oyápi, ayí mixí bi onimiápi éwiniñginiñ aga inigfá tñi gwiaumí nerí yiniñpí marfáí, wainí apí mixí ayíkwí mepa éwiniñginiñ inigfá tñi gwiaumí mé wainí ainiñ sixí oyá wikí óniñniñ imóniñwámi ininiñpíriní. Ámá ayí wainí apí niniñniñ neróna re epírfáriní. Aníñajf Goriñooyáowa tñi sipisipí miáo tñi awa siñwí wininjaní riniñ sñá saripái riniñpimi dání tñi ríá ápiáwí weariniñpimi dání tñi xaiwí niwinirí mimeniñwí nura unfáriní.

¹¹ Rfá mimeniñwí uriniñpimi dání siñwirfá peyariniñpí aga ná ríwíyo dání aí pñi bi miwiárf aníñ miní peyarfá ámá ayí ikwáwiyirani, árfwiyirani, bi kikiíá ñweapírfá menini. Ámá nanwo tñi óniñ xopaikigí imixiniñpí tñi awaú nene nání yayí owininiri xómiñ niyíkwiro seáyí e umero ipirfá xegí yoí nání eánro yarigfáyí e epírfáriní.” Aníñajo apí e nira pwarinagi wininjanigini.

¹² Ámá Goriñooyá imónigfá xwámámí niwia warigfáyí re epírfáriní. Sekaxí o riniñpí xaiwí íá xiriño Jisasomi dñí wíkwíroarigfápi xaiwí íá xiriño epírfáriní.

¹³ Nioni añíñami dání xwíyá bi re riniñaparinagi arfá winjanigini, “Joxí re niriñ ríwamiñf eai, ‘Ámá Goriño tñi ikárinigfá rína dání nipiéa upírfáyí oyápimi dání yayí winipaxíriní. Kwíyípi ení re riniñ, ‘Oyi, yayí owinini. Nipiñfá Jisasomi nixídiño nání ríwí niriñkwiniñ neriniñpimi dání

wará sanj wunarínjipimi dáni gwíníj níkwéánriri kikiíá epíríá enagi nání yayí owiníni. Níperíná wé róníj imóníj wiwaníjyí néra ugíá aníá wí mimóní Goríxo yayí wimoníá nání siní nimóníníá enagi nání ananí kikiíá epaxíríni.” Kwíyípi ení e raríni.’ níriri ríwamíj eai.” rínénaparíjagí aríá wíjanigíni.

Xwíárimí aiwáníj mípíríná nániríni.

¹⁴ Nioní weníj éáyí wíníjanigíni. Agwí apíá wenjipimi síjwí níwínirí ámáníj imóníj wo apimi seáyí e éf xenweanagi níwínirí o amínajwí síjgá gorí tñí imíxíníj wína míjyo dífkínriri kirá wití aiwá wákwiarígíá jwá xaiwí yiníj bá íá xíriri nemáná jweanagi wíníjanigíni.

¹⁵ Ámí anjínají wo anj jwíáiwámí dání níwíapíriri agwíipimi éf xenweanomi ríaiwá enj tñí re uríagi wíníjanigíni, “Aiwá xwíárimí dání níní ríxa yóírini. Ríxa nímpaxíná ríná enagi nání díxí kirápá tñí míj níwákwiri mí.” uríagi

¹⁶ agwíipimi éf xenweano xegí kirá xwíárimí seáyí e puwíaráúyí níni wíarí wákwímonínigíni.

¹⁷ Ámí anjínají wo anj jwíá anjínamí eniwámí dání íwíaparíjagí níwínirí o ení kirá jwá yiníj bá íá nímaxíriri íwíaparíjagí wíníjanigíni.

¹⁸ Ámí anjínají wo —O ríá wearíjipimi xiáworíni. O rídíyowá yarígíá nání íráf oníjpi tñí e dání níwíapíriri anjínají kirá jwá yiníj pá íá xíríjomi ríaiwá enj tñí nuriri re uríjínigíni, “Xwíárimí wainí uraxí sogwí ríxa níáf enagi nání díxí kirá jwá yiníj pá tñí wíwákwímí nerí awí eámeámí ei.” uríagi

¹⁹ anjínajo xegí kirápá tñí wainí uraxí xwíáyo enjyí wíwákwímí nerí awí neárímáná xoyíkímí epíriri nání síjgá íkwíajwí xwé eapínaríjnamí —Ana, ayí pírí Goríxo aga wikí níwónirí nání umamoníápi nání imóníjínaríni. Anamí xoyíkímí epíriri nání mímeámí yáraná

²⁰ anjipimi bíaríwámíni síjgá íkwíajwínamí xoyíkímí yaríná ragí anamí dání nípuríná waxíníj níweri níróga níwíápínímearí osíyíyá manj tñí xixeni rónirí ná mímí waxí níweri 300 kiromita wíarí múrori enjínigíni.

15

Anjínají wé wíúmi dání waúmi píreríxí xixeni wíj nániríni.

¹ Nioní ekíyíj anjínamí dání ámí bí ínjagí síjwí wíníjanigíni. Apí seáyí e imónirí dñí níyága upaxí imónirí enjípírini. Anjínají wé wíúmi dání waú ámayo xeaníj aga ríá tñí wikárípríprini. Apí wikáraríná Goríxo xegí wikí ónínjpi níyopíyáriníá enagi nání ayí xeaníj yoparíprini. Apí anjínají wé wíúmi dání waú tígíáwami níwíniríná weníj éáyí wíníjanigíni.

² Rawírawáníj imóníj gírásíníj rírímá ónínjpi ríá tñí gwíaumí níni ríwónagí níwínirí ámá nanjwóyá xopaikígí imíxíníjipimi seáyí e mumepa ero oyá ipíríá xe oneaeánirí níwínípa ero neríjipimi dání xopírírí egíáyí kítá Goríxo wíjyí íá níxírímáná rírímá ónínjipimi seáyí e ronagíá wíníjanigíni.

³ Ayí sonj níriro Moseso, Goríxomí xínáíníj nímonirí omíj wíiago répenjpi ríro sipísipí míáoyápi ríro neróná sonj re rígfawixíni, “Ámíná Goríxoxíni, enj eánígíá níyoní seáyí e wímóníjoxíni, amípí joxí yaríjpi seáyí e erí ámayo ududí wínípaxípi erí yaríjagí ranaríjwárini. Gwí wírí wírímí dání níyoní míxí ínáyoxíni, pí pí joxí neríná wé róníj erí nepáni erí yaríjagí ranaríjwárini.

4 Ámináoxini, joxi ná woxini siyikwí míníjoxi enagi nání áamá giyí wáyí mǝsipa ero seáyí e mirímǝyoapa ero epírǝrini? Dixí nání pirí numamoríná xixeni imóníjpi tǝni yaríjpi rǝxa síjání imóníjagi nání áamá gwí wirí wirí nǝni nǝbǝro dixí símǝmanǝmǝ dání wauní nikárinǝro seáyí e rǝmepírǝrini.” Sonǝ nǝrǝro e raríjagǝ winíjanigini.

5 Api nǝwinímáná weníjǝ éáyí winíjanigini. Anǝnamǝ anǝ jwǝáiwámǝ ínǝmǝ anǝ pákíníjǝwá —Awá Gorǝxoyá anǝ awawá ayá rǝwá wenǝwárinǝ. Awá íkwíníjagi nǝwinirǝ

6 anǝnajǝ xeaníjǝ aga rǝwá tǝjǝ wikáripǝrǝ nání tǝgǝwá wé wǝúmǝ dánǝ wáú awa rapǝrapǝ awíaxǝ apǝwá werǝ xwínǝwá earǝ enǝ yínǝro irǝkwíníjǝ síjǝ gorǝ tǝni imíxíníjpi xwínamǝyáiwǝ yirónǝro nemáná anǝ jwǝáiwámǝ dání íwiaparíjagǝ nǝwinirǝ

7 dǝjǝ tǝjǝ imóníjǝwá wáú wáú awa wo nǝwiápǝnǝmearǝ anǝnajǝ wé wǝúmǝ dánǝ wáú awamǝ pirerǝxǝ síjǝ gorǝ tǝni imíxíníjǝ wé wǝúmǝ dánǝ wáú mǝnǝ winíjanigini. Pirerǝxǝ apǝmǝ wikǝ ónǝjǝ Gorǝxo, anǝjǝ íníná jwǝenǝoyá magwǝ enǝpirǝrini.

8 Mǝnǝ wíáná enǝ eáníjǝ Gorǝxoyá imónirǝ seáyí e oyá imónirǝ enǝpǝmǝ dání síjwǝrǝwá xegǝ anǝ jwǝáiwámǝ árǝwó ínárǝnǝagǝ nání anǝnajǝ wé wǝúmǝ dánǝ wáú awa xeaníjǝ rǝwá tǝjǝ wé wǝúmǝ dánǝ wáú apǝ wikáripǝrǝe nání páwipaxǝ wǝ mimóníjagi síjwǝ e winíjanigini.

16

Anǝnajǝ wé wǝúmǝ dánǝ wáú pirerǝxǝyo íníjǝpǝ mǝwiárómogǝwá nánirǝnǝ.

1 Nionǝ arǝwá wíáyí anǝ jwǝáiwámǝ dání manǝ bá enǝ tǝnǝ anǝnajǝ wé wǝúmǝ dánǝ wáú awamǝ re urǝnénapǝagǝ arǝwá winíjanigini, “Soyǝné nuro Gorǝxoyá wikǝ ónǝjǝ pirerǝxǝ wé wǝúmǝ dánǝ wáú ayo magwǝ enǝpǝ xwǝrǝmǝ mǝwiárómooǝpoyǝ.” urǝnénapǝagǝ arǝwá winíjanigini.

2 Anǝnajǝ awa wo pirerǝxǝ o xǝrǝnǝwá nǝmeáa nurǝ xwǝrǝmǝ mǝwiárómooǝáná re enǝnigini. Ámá nanǝwoyápi ipǝrǝwá eánǝro xegǝ xopáikǝgǝ imíxíníjǝpǝmǝ seáyí e umero yarǝgǝwáwá oremá sípǝ xwǝrǝwá wíanarǝgǝwápi imóníjǝwáwáwá.

3 Anǝnajǝ awa ámǝ wo xegǝ pirerǝxǝwá rawǝrawáyo mǝwiárómooǝáná re enǝnigini. Rawǝrawá ragǝ nímónirǝ ámá pǝyǝyá pwaríjǝpa axǝpǝ pǝpǝwó onǝ imónárǝnǝnigini. E imónárǝnǝ amǝpǝ dǝjǝ tǝjǝ rawǝrawáyo jwǝenǝjǝyǝ nǝnǝ pǝyǝ yáriníjanigini.

4 Anǝnajǝ awa ámǝ wo xegǝ pirerǝxǝwá iniǝgǝ ná wearíjǝyo tǝnǝ símǝnǝ mearíjǝyo tǝnǝ mǝwiárómooǝáná iniǝgǝ nǝnǝ ragǝ imóníjǝnigini.

5 Iniǝgǝ nǝnǝ ragǝ imónáná anǝnajǝ iniǝgǝ xǝwáwo re raríjagǝ arǝwá winíjanigini, “Agwǝ ríná jwǝenǝ eníná dání anǝjǝ imónirǝ enǝoxini, aga siyikwǝ mínǝ enǝoxini, pirǝ joxǝ umamoaríjǝ apǝ xwǝyǝwá mǝmeárǝnǝpa nerǝ xixeni wikáraríjǝnǝ.

6 Ayǝ ámá dixǝ imóníjǝwáwá tǝnǝ wǝwá rókiamogǝwáwá tǝnǝ ragǝ pǝkieweámǝxǝgǝwá nání joxǝ ragǝ onǝpoyǝnǝrǝ pirǝ apǝ numamoríná xixeni yaríjanǝ. Ámá ayǝ pirǝ joxǝ umamoaríjǝpǝ rǝnǝjǝ meapaxǝ imóníjǝwáwá enǝagǝwá nání ayǝ ananǝrǝnǝ.” raríjagǝ arǝwá nǝwirǝ

7 xwǝyǝwá bí írǝwá noa pǝyinǝjǝ dání re rǝnaríjagǝ arǝwá winíjanigini, “Áminá Gorǝxoxini, enǝ eáníjǝ tǝgǝwáyo nǝyonǝ seáyí e wímóníjǝoxini, ayǝ neparǝnǝ. O aga xixeni rǝjǝ. Pirǝ joxǝ umamoaríjǝ apǝ apǝ nepa xixenǝnǝ wíaríjǝrǝnǝ.” raríjagǝ arǝwá winíjanigini.

⁸ Anjínají awa ámi wo xegí pírerixína sogwomi m+wiárómóáná Gorixo áamá xwíáyo ηweagfáyo xe sogwí xaiwí n+wepíniri naniri rfmimeníjwí neániri píri owiáríniri síjwí winíjínigini.

⁹ Xe rfmimeníjwí neániri píri owiáríniri síjwí winíjínigini sogwí n+wepíniri ayo ríá píri wiáríagi nání áamá ayí Gorixomi —O xegí ení síxí eáníjyó dání xeaníjé ayí wikárípxí imóníjorini. Omi ikayíwí numearíroná wigí íwí yarígfápi rfwímini n+mamoro omi seáyí e mumíeyoagfawixini.

¹⁰ Anjínají awa ámi wo xegí pírerixína íkwianjwí nanjwo éfí n+ηweámáná áamáyo umenjweanínami m+wiárómóáiáná re eníjínigini. Áamá nanjwo xegí seáyí e n+wiwimóniri umenjweaníjyó n+yoni síá yidoáríjínigini. Síá yidoáráná rfníjé ayíkwí wí m+winaríjagí nání iwieániro wigí aíwí síwí kiro neróná

¹¹ wigí sípí yarígfápi rfwímini m+mamopa nero rfníjé winaríjípí tñi uraní egfápi tñi nání Njwá anjínami dánjomi ikayíwí umearígfawixini.

¹² Anjínají awa yoparo tñjwo xegí pírerixína iniíjé rapá xwéú, Yupíretisiyi rfníjé m+wiárómóáiáná m+xí ináyí sogwí íwiaparíjímí dánjowa iniíjé m+anani xepíri nání yeáyí yáríjínigini.

¹³ Nioni weníjé éáyí winíjanigini. Piyimínfá sípí biaú bí m+iníjíníjé nimóniro iwí xwéoyá maníjyó dání íwiapíri nanjwoyá maníjyó dání íwiapíri mimóní wfá rókiamoaríjyó maníjyó dání íwiapíri yaríjagífa winíjanigini.

¹⁴ Piyimínfá apiaú api nípini kwíyí sípípirini. Áamáyo emímí n+wiwápiya warígfápirini. M+xí ináyí xwíá n+rímíni ηweagfáyí síá sípí Gorixo, ení eánígfá n+yoni seáyí e wimóníjyóyimi m+xí iníprífa nání awí oeae-meaneyiniri upírfápirini.

¹⁵ Ai, Ámínáoní áamá áríwiyimi íwí meámíniri barígfápáníjé axípi bímíáriní. Áamá sáníjé m+we síjwí naníro aikí píráníjé n+yíníro ηweagfáyí yayí owinini. E mepa nerínáyí, íkwauyíxíyí nuróná áamá síjwíyo dání ayá winínigíniri nánirini.

¹⁶ Kwíyí sípí biaú bí api nuro m+xí ináyowami n+wirímearo Xibiruyí pfné tñi Amagedoniyi rfníjé awí eaáraríjagífa winíjanigini.

¹⁷ Anjínají awa yoparo xegí pírerixína imíjé yaríjé —E kwíyí sípíyíyá anjé erini. E m+wiárómóáiáná anjé ηwíáiwámí inímí síá íkwianjwínamí dání xwíyíyá ení tñi ríaiwá re rfnénapíjínigini, “Ríxa apíriní.” rfnénapáná re eníjínigini.

¹⁸ Ápianjwí nókímixa uri anjínami dání ikaxí nira uri akíriwí nira uri nerí poboní xwé bí —Apí eníná áamá xwíárimí iwamíó ηweaagfáe dání waíní waíná poboní xwé nerí aiwí bí api tñi xixeni m+yagí enjagí nání api aga xwé bíriní.

¹⁹ Apí yaríná anjé aga xwé mamadí ikwíroníjípí xwíá yaiwíámí n+imenírfná n+kwíríniri biaú bí imóniri anjé áamá gwí wírí wírí n+yíyáyí úpíyinowiri eníjínigini. E neríná Gorixo anjé xwé Babironiyi rfníjípí nání dñjé peá mímó nerí áamá apimí ηweagfá rfníjé xwé omeápoyíniri kápíxí xíoyá wikí óníjípimí dání m+xípi iníjéfwá m+ini wíagi

²⁰ pírinjwí nñi rawírawáyo urípiniri dñwí m+íjé roníyí nñi aíniri nerí

²¹ anjínají xwé amímá iníjé wí —Woní woní xegí sanjé 50 kiro imóníjípíriní. Apí anjínami dání áamáyo píeróáná xeaníjé Gorixo wikáríí api xeaníjé aga ríá tñjé enjagí nání omi ikayíwí umeararíjagífa winíjanigini.

17

Apíxí iyí ede dání warígfí nánirini.

1-2 Aníñajé wé wíúmi dánjé waú pírerixé wé wíúmi dánjé waú tígíáwa wo nibírí níníríríná re nírínínigíní, “Joxí bei. Apíxí iyé ede dání warígíími —Í nání anjé nímíní íá earoáríníníríní. Inígí wearínjé obaxíyo seáyí e éf xenweañjéríní. Míxí ináyé xwíárími dánjéyí t́níní íwí inígííríní. Ámá xwíárími ñweagíáyé í t́níní íwí níníróná ayé ámá inígí wainí xwapí níníróná papíkí yarígíápáníjé d́ñjé mamó nero inígííríní. Ími Goríxo pírf umamoarínjépi síwá osimíní.” nínírírí

3 Goríxoyá kwíyípi níxíxéróáná ámá d́ñjé meañe nání nínímeámí úáná wenínjé éáyí wínínjanigíní. Apíxí wí nanjwé ayíá rínjé womí —Nanjwo nomíní yoí Goríxomí ikayíwí umeararígíápí eánírí mñjé wé wíúmi dánjé waú imorí síwanjé wé wúkaú mñjéyo dání rémówapírí enjoríní. Omí í seáyí e éf xenweañjagí wínínjanigíní.

4 Í rapírápí ayíá rírí mipíyí morí enjéyí yínírí okiyíá nání síñá gorí t́níní imíxíníjépi t́níní síñá awíaxí t́níní urípó apíá wenjé nígwí xwé ronjépi t́níní okiyíá inírí nemáná kapíxí síñá gorí t́níní imíxíníjé wá íá níxírírí ñweañjagí wínínjanigíní. Kapíxí awámí íwí í yarínjé xwíríá wianípaxé imóníjépi t́níní íwí í nínírí píaxé weánarínjépi t́níní magwí ínínjagí wínínjanigíní.

5 Yoí ími mimáyo eánínjépi rasé re nírínírí eánínjagí wínínjanigíní, “Anjé xwé Babironíyí wírínínjálníríní. Apíxí iyé ede dání warígíá níwamí t́níní ámá xwíárími ñweagíá yarígíá Goríxo xwíríá wianarínjé níyoní t́níní xínálníríní.” Rasé e nírínírí eánínjagí wínínjanigíní.

6 Apíxí í ragé ámá Goríxoyá imónígíáyíyá t́níní Jisaso nání wáí nírímeróná mñjé winígíáyíyá t́níní nínímáná papíkí yarínjagí síñwé níwínírí “Ámá Goríxomí d́ñjé wíkwíroarígíáyé aga onímíá ríá píkinjé?” níyaiwirí ududé ikárinaríná

7 aníñajo re nírínínigíní, “Pí nání joxí ududé ikárinaríníní? Apíxí í t́níní nanjwé mñjé wé wíúmi dánjé waú imorí síwanjé wé wúkaú mñjéyo dání rémówapírí enjé, í seáyí e éf xenweañjé t́níní ípaú nání xwíyíá rasé nírínírí íníní imóníjépi nioní píránínjé áwanjé orírímíní.” nínírírí

8 re nírínínigíní, “Nanjwé joxí wínífo xámí ñweaago aí agwí mñjéweaníní. O siríríkí yoparépi mimónínjéyímí dání ríxa nípeyearí sepiápi mñjéweá wíárf mídání anínjéní anínínfáríní. Ámá xwíárími ñweagíáyé —Ayé enjíná Goríxo xwíárí imíxíníná dání íkwí d́ñjé níyímínjé meapíríá nání ñwirárínínjénamí wígí yoí mñjéwirárínípa egíáyé nání raríníní. Ayé nanjwomí níwíníróná ududé winínfáríní. O xámí ñweaago agwí mñjéweañjagí aiwí ríwéná ámí bínfá enjagí nání ámá ayé síñwé e níwíníro nání ududé winínfáríní.” nínírírí

9 re rínínigíní, “Ámá d́ñjé píránínjé neñwíperí moarígíáyé ‘Ayé apí nání ríá imóníní?’ yaiwípaxíríní. Nanjwoyá mñjé wé wíúmi dánjé waú imónínjé apíxí éf xenweañjépi, ayé d́wí mñjé wé wíúmi dánjé biaú náníríní.

10 Ayé míxí ináyé wé wíúmi dánjé waú ení náníríní. Awa wé wú ríxa aníá nimóga ugíáríní. Wo síní agwí ñweaní. Wo síní nínjéweanfáríní. O imónáná Goríxo xe bí onímíápi níñwearí umenjéawínígínírí síñwé wínínforíní.

11 Nanjwé enjíná ñweaagí agwí mñjéweañjé ení míxí ináyé ámí woríní. Xífo míxí ináyé wé wíúmi dánjé waú awayá wo aí awamí ríwíyo míxí ináyé imónínforíní. O míxí ináyé nimóníríná sepiápi mñjéweá wíárf mídání anínjéní anínínfáríní.

12 Síwanjé nanjwoyá mñjéyo dání wé wúkaú rémówapínjagí síñwé wíníyí, ayé míxí ináyé wé wúkaú ámáyo umenjéwapíríá nání síní mimónígíáwa náníríní. Awa enjé eánínjé míxí ináyé imóníperí nání nimóníro

naṅwo t́nì á máyo numeṅwearóná anìṅṅí mumeṅweá śá ná wíyìnìṅṅí umeṅweaṕŕf́arìṅṅí.

¹³ Awa d́ṅṅí ax́ṕṅṅí t́ǵf́áwarìṅṅí. Wiǵ eṅṅí eánìǵf́á imónìṅṅíṅṅí t́nì nénì t́ǵf́á imónìǵf́áṅṅí t́nì enì nawínì naṅwomì ìṅṅíṅṅí nìwúrìṅṅíro

¹⁴ sipìsipí miáo t́nì m̀x́ṅṅí nìnìróná sipìsipí miáo xopìrárí winíarìṅṅí. O áminá nìyonì áminá seáyì e imónìṅṅí wimónìṅṅí m̀x́ṅṅí ináyí nìyonì m̀x́ṅṅí ináyí seáyì e imónìṅṅí wimónìṅṅí nerì nánì á má o t́nì nawínì imónìǵf́áyí —Ayí x́f́o xegí imónìṕŕf́a nánì parìṅṅí wéyo f́a umìṅṅí eṅṅíyìṅṅí. O nánì peá m̀mó d́ṅṅí nìwìkwíroro f́a xìrarìǵf́áyìṅṅí. Ayí o t́nì nawínì xopìrárí wiṕŕf́arìṅṅí.” Aṅṅí najo e nìṅṅíṅṅí

¹⁵ re nìṅṅíṅṅí, “Inìǵṅṅí wearìṅṅí apìxí iyí ede dánì warìǵf́í seáyì e xeṅweaṅṅí joxì s̀ṅṅwí wìnìf́yí, ayí á má ǹnì nánìṅṅí. Á má wará xìxegíṅṅí ìrìǵf́arìṅṅí, gwí wírí wírìrìṅṅí, gwí mónìǵf́á b̀ṅṅí b̀ṅṅí, ṕné xìxegíṅṅí rarìǵf́arìṅṅí, ayí ǹnì nánìṅṅí.

¹⁶ S̀wṅṅí wé wúkaú rémówapìṅṅí s̀ṅṅwí wìnìf́yí t́nì naṅwo t́nì awa apìxí iyí ede dánì warìǵf́íṅṅí s̀m̀ṅṅí t́nì nìwiro xwìŕf́a wìkìxero xegí amìpí urápekìxero nero s̀wí sayí naṅwí roanarìṅṅíṅṅí nìwiro nímìṅṅí á ŕf́a yiṕŕf́arìṅṅí.

¹⁷ Ayí r̀p̀ṅṅí nánì e eṕŕf́arìṅṅí. Gorìxo awa d́ṅṅí ná b̀ṅṅí t́nì nero wiǵ umeṅweaǵf́áyí t́nì nawínì naṅwomì ìṅṅíṅṅí nìwúrìṅṅíṅṅí ìṅṅí e wírìxìnìṅṅí d́ṅṅí utìṅṅí eṅṅí nánì awa apì e nìwìkára nuróná xwìyíá Gorìxo r̀ṅṅíṅṅí xìxenì imónìṅṅí nánì nìwìkára uṕŕf́arìṅṅí.” nìṅṅíṅṅí

¹⁸ re nìṅṅíṅṅí, “Apìxí joxì s̀ṅṅwí wìnìf́í, í aṅṅí xwé mamad́ ìkwìrónìṅṅíṅṅí nánìṅṅí. Apì m̀x́ṅṅí ináyí xwíá ǹr̀m̀ṅṅí ṅweaǵf́áyo seáyì e nìwimónìṅṅí meṅweaṅṅíṅṅí.” nìṅṅíṅṅí.

18

Aṅṅí Babironì xwìŕf́a ìkìxénìṅṅí nánìṅṅí.

¹ Apì nìwìnàrìṅṅí aṅṅíṅṅí á m̀ wo aṅṅíṅṅí dánì weaparìṅṅí wìnìṅṅíṅṅí. O nénì t́ṅṅí seáyì e imónìṅṅí worìṅṅí. Aṅṅíṅṅí dánì nìweapìṅṅí xegí ìk̀ṅṅíṅṅí xwìṅṅí nìwìkára nìwìkára nìwìkára wíá nókìarìṅṅí

² eṅṅí t́nì r̀f́a wá nìṅṅíṅṅí r̀p̀ṅṅí rarìṅṅí aŕf́a wìnìṅṅíṅṅí, “Babironì, aṅṅí xwé mamad́ ìkwìrónìṅṅíṅṅí r̀x́a xwìŕf́a ìkìxénàrìṅṅí. R̀x́a xwìŕf́a nìkìxénàrìṅṅí ỳwí imónìṅṅí nánì imó ỳarìṅṅí. R̀x́a kwíyí s̀p̀yí enì awí eánàrìṅṅí. R̀x́a ìṅṅí s̀p̀í ‘Ayí obí d́ṅṅí r̀f́a rarìṅṅí?’ rarìǵf́áṅṅí xwapí ỳarìṅṅí.

³ Ayí r̀p̀ṅṅí nánì xwìŕf́a ìkìxénàrìṅṅí. Á má gwí b̀ṅṅí b̀ṅṅí mónìǵf́áyí ǹnì apìxí ‘Nìṅṅí t́nì f́wí nìnìróná m̀r̀ṅṅí oanìpoyì.’ yaiwiarìṅṅí t́nì f́wí nìnìróná ìnìǵṅṅí wainí ǹnìṅṅíṅṅí nero papìk̀ ero wiǵ m̀x́ṅṅí ináyí xwìŕf́a ìkìxénàrìṅṅí. Nìgwí omeaneyìṅṅí ỳb̀ s̀áb̀ṅṅí ìnàrìǵf́áyí apìxí í ‘Amìpí xwé t́ṅṅí nímónìṅṅí s̀r̀ṅṅí muní oṅweámìṅṅí.’ yaiwiarìṅṅí nánì ìṅṅí amìpí wí m̀ṅṅí wiyìro nìgwí urápayìro nerìṅṅíṅṅí dánì nìgwí xwé t́ǵf́á imónìǵf́á eṅṅí nánì enì xwìŕf́a ìkìxénàrìṅṅí.” rarìṅṅí aŕf́a wìnìṅṅíṅṅí.

⁴ Xwìyíá á m̀ b̀ aṅṅíṅṅí dánì re r̀nènaparìṅṅí aŕf́a wìnìṅṅíṅṅí, “Á má nìṅṅí ǵ imónìǵf́áyíṅṅí, seyíṅṅí f́wí apìxí í yarìṅṅípa ax̀p̀ṅṅí nero xeanìṅṅí ìṅṅí wímeaníṅṅí seyíṅṅí enì seáimeanìṅṅí ìṅṅí ṕṅṅí nìwìarìṅṅí wí e nánì úpoyì.

⁵ Ayí r̀p̀ṅṅí nánì seararìṅṅí. Í f́wí aŕk̀ nìyayìṅṅí xegí f́wí yarìṅṅíṅṅí r̀x́a nìramóga nìwìṅṅí aṅṅíṅṅí t́nì xìxenì rónìṅṅí nánì f́wí í yarìṅṅíṅṅí nánì Gorìxo d́ṅṅí peá m̀mó enì.”

6 Ámi rípi raríñagí aríá wiñanigini, “Ími píri numamoríná í wikáriñpá axípi wikáriri sípi í enípi biaú kíkiri wiri iniigí wainí í kapixíyo niwiri wiñpá wainí piñf biaú kíkiri opaxí imóniñpí niwiri wiri éirixini.

7 Í xewaní seáyi e méyoániri síri muní ñweari enípi tñi xixeni mimeniñwí uriri ámixtá eri oeniri píri umamóirixini. Í xegí dñf tñi re yaiwinariñirini, ‘Niini mixí ináyí nimóniri meñweañáini menirani? Niini apixí aní imóniñáinirani? Gíná dani dñf sípi níagi ñwí eapaxí imónimárfani?’ yaiwinariñi enagi nani

8 xeaniñf stá axíyiminí re wímeanfáriní. Simiári wíweari piyí epaxípi wíweari ámixtá epaxí imóniñpí wíweari aiwá nani dñwí ikeamónipaxípi wíweari nemána nímíni ríá uníñfáriní. Áminá Gorixo, ími píri umamonío ení síxí eániño enagi nani apiñpini wímeanfáriní.

9 “Mixí ináyí xwíarími dñf í tñi fwí iníro í tñi nawíni niñwearóna síri muní ñwearo egfáyí ími ríá niniñi síñwirfá peyaríñagí niwiniñóna re epírfáriní. Ámixtá ero ñwí miearo nero

10 ríniñf ími wímeápi none eni neámeaniginiñi wáyí nero ná jfami niñómána re rípiñfáriní, ‘Ine! Babironi añf xwé mamadí ikwíroniñpíxi, añf wí tñi xixeni mimóniñpíxi, axínáni píri rimamópi ríxa símeá enagi nani ine!’ rípiñfáriní.

11 “Ámá xwíarími dñf niñwíni omeaneyiniñi yúbí sábníñf yarigfáyí wigí saníyí niñwí nani ámá ámi wí bí wipaxí meñagi nani í nani eni ámixtá ero ñwí earo epírfáriní.

12 Wigí saníyí, ayí tñini. Sñá gorí tñi sñá siripá tñi sñá awiaxí xixegíni imóniñf tñi urípó apíá wení niñwí xwé roñf tñi rapírapí awiaxí apíá wení tñi rapírapí mipíyí moñf tñi rapírapí sirikáyí riniñf tñi rapírapí ayíá ríñf tñi íktá xaiwí xegí yoí sitíroníyí riniñf tñi amípi bí nañwí erepaníyí riniñíyíyá síwanípmi dani imixiniñf tñi amípi bí íktá niñwí xwé roñfpmi dani imixiniñf tñi amípi bí kapáyo dani imixiniñf tñi amípi bí ainíxíyo dani imixiniñf tñi amípi bí sñá wárf wárfó móniñfpmi dani imixiniñf tñi

13 weríxí sinamoníyí riniñpí tñi karíniñf imóniñf amomíyí riniñf tñi íktá dñf ríá ikearána síñwirfá dñf nañf eariñpí tñi iniigí waráyo xópe inípiñfá nani dñf nañf eariñpí tñi íktá dñf pírakenísaníyí riniñpí tñi iniigí wainí tñi weríxí oripí tñi pírawá awiaxí tñi wítí aiwá tñi burimákaú tñi sipísipí tñi osí tñi karí osí íropearíñf tñi ámá eni xínáiwániñf nimóniñf omíñf wíarigfáyí tñi wigí saní bí epírfá nani imóniñfíyí, ayí apiñfáriní.

14 Amípi jíxi ‘Omeámini.’ simónariñpí ríxa pñi niwíarími ruñoi. Amípi jíxi mírímúroniñpí tñi amípi jíxi niñwearíná síri muní ñweariñpí tñi ríxa anípa imóníagi nani ámi síñwí wíniñpaxí mimónini.

15 “Ámá niñwíni omeaneyiniñi wigí amípi nñni yoí riniñf api ími bí egfáyo dani niñwí xwé tífá imónigfáyí riniñf axí ími winariñpí none eni neainínginiñi wáyí nero ná jfami niñómána ámixtá ero ñwí miearo nero

16 re rípiñfáriní, ‘Ine! Añf xwé mamadí ikwíroniñpíxi, ine! Apíxi rapírapí awiaxí apíá wení tñi mipíyí moñf tñi ayíá ríñf tñi yíniñf sñá gorí tñi imixiniñpí tñi sñá awiaxí imóniñf xixegíni tñi urípó apíá wení niñwí xwé roñfpi tñi okiyfá iniri eníxini,

17 axínáni jíxiyá amípi ayá tñf apiñpini ríxa xwírfá ikixenáríagi niñranírane nani ine!’ rípiñfáriní.

“Sìpìxí o omì xiáwowa t́nì áamá wí e nánì owaneyìnìro sìpìxí o omì b́f nero ñwenaarìǵáyí t́nì sìpìxí o omì omìñj́ mearìǵáwa t́nì áamá sìpìxíyo ññwëaro wigí ñìgwí omìñj́ yarìǵá ńnìyí t́nì ayí anj́ apimì ná j́fámì ñrómáná

¹⁸ anj́ apì ŕfá ñnìrì sìñwiŕfá peyarìñagì ñwìwìróná enj́ t́nì ‘Ine!’ ñrìro re rìǵawìxìnnì, ‘Anj́ xwé mamad́ ikẃrónìñj́ apì t́nì xìxenì áamá b́ ǵṕ ŕfá ikẃrónìnnì?’ ñrìro re eǵawìxìnnì.

¹⁹ Isikí ñimeayìro mìnj́yo mímèámì ñnìro ‘Ine!’ rìro ámìx́fá ero ñwí miearo neróná re ñra uǵawìxìnnì, ‘Ine! Anj́ xwé mamad́ ikẃrónìñj́pì —Anj́ apì sìpìxí xiáwowa amìpì wí ñìgwí meaṕrì nánì rawìrawáyo ñxero ñrémómáná b́ eǵápìrìnnì. E nerìñj́yo dánì ñìgwí xwé t́ǵáyí imónìǵápìrìnnì. Anj́ apì axínánì sìnnì mé xwìŕfá ikìxenáŕfagì nánì ine!’ ñra uǵawìxìnnì.

²⁰ “Anj́naxìnnì, apìxí í rìxa xwìŕfá ikìxenáŕfagì nánì dìnj́ ñífá osìnnì. Gorìxoyá imónìǵáyínné t́nì wáf wurìmeìaǵáyínné t́nì wáf rókiamoaǵáyínné t́nì ñyínné dìnj́ ñífá oseainìnnì. Gorìxo anj́ apì seyínné seaikárìñj́pì nánì pìŕ mamóf enagì nánì dìnj́ ñífá oseainìnnì.” Xwìýfá b́ anj́namì dánì e rìnénaṕfagì aŕfá wìñanìgìnnì.

²¹ Anj́nájì enj́ sìxí eánìñj́ wo śñj́ xwé wítì siyí yuní ikìxearìñj́yí sìpaxí wo ñmífeyoarì rawìrawáyo ñmoairì re rìñnìgìnnì, “Babironì, anj́ xwé mamad́ ikẃrónìñj́pì ñionì śñj́ ro moáípa anj́ apì enì piéronfárìnnì. Anj́ apì áamá wará sìnnì ñnìmáná pearìǵáyínnì anìpá imónáná ámì sìñwí wìñpaxí imónìnnífá menìnnì.

²² Anj́ apìxì dánì ámì kitá eánìrì soñj́ rìnnìrì webí rìnnìrì pékákí rìnnìrì yarìñagì aŕfá ámì b́ wiṕŕfá menìnnì. Áamá amìpì imìxanìro éwaṕnnìǵáyí wí anj́ apìxì dánì wigí yarìǵápì ámì yarìñaǵfá wìñṕŕfámanì. Śñj́ wítì siyí yuní ikìxearìñj́yí apìxì dánì ámì neŕnná ikaxí rìnarìñagì aŕfá wiṕŕfá menìnnì.

²³ Apìxì dánì uyíwí wáf ónarìñj́pì ámì ónnínnífá menìnnì. Íwí sìkìñj́ t́nì apìyá t́nì apìxì dánì ámì b́ ñmèánìro xwìýfá nawínì rìnarìǵfì aŕfá wiṕŕfá menìnnì. Ayí rìpì nánì rìrarìñj́nnì. Apìyá áamá ñìgwínnì omeaneyìnìro amìpì b́ yarìǵáyí d́x́ ayáf t́nì nerìñj́pìnnì dánì áamá xẃfárìmì ñwëaǵáyo ñyoni yapí ñwíwapìrìróná seáyí e múrónìǵfá enagì nánì rarìñj́nnì.

²⁴ “Í Gorìxoyá wáf rókiamoarìǵáyo t́nì áamá xeǵ imónìǵáyo t́nì áamá amì ǵmì ñwëaǵfá pìpìkímì inìñj́yo t́nì ñpìkìrì reá roánìñj́rìnnì.” Anj́najo e rarìñagì aŕfá wìñanìgìnnì.

19

Babironì xwìŕfá ikìxenáŕfagì nánì anj́namì dánì yayí eǵfá ñánìrìnnì.

¹ Apì aŕfá ñwìwìmáná manj́ xwé b́ áamá ayá wí anj́namì eṕfroyí eǵfáyínnìñj́ meanj́ ñrìnnìrì enj́ t́nì re rìnarìñagì aŕfá wìñanìgìnnì, “Negí Gorìxomì seáyí e oumeaneyí. Nene éf ñeamínìño, ayí orìnnì. Enj́ eánìrì seáyí e umífeyoapaxí imónìrì enj́, ayí orìnnì.

² O neyírorì pìŕ numamoŕnná nepa xìxenì imónìñj́pì t́nì wiarìñj́ enagì nánì seáyí e oumeaneyí. Apìxí iyí ede dánì warìǵfá anj́ ñmìnnì f́fá earoarìnnìj́ —Í áamá xẃfárìmì ñwëaǵáyí t́nì f́wí ñnìrìñj́pìnnì dánì uyínnìf́ oépoyìnnìrì ñwíwapìya nuŕnná xwìŕfá wikìxenìrìnnì. Ímì Gorìxo neyírorì xìxenì pìŕ numamoŕnná áamá xínáwánìñj́ ñmónìro omìñj́ wìiarìǵfá í ñpìkìrì reá roánìñj́yí nánì rìxa xìxenì enj́ meáfìrìnnì.” ñrìro

3 ámi re rìḡfawixìní, “Negí Gorìxomì seáyì e oumeaneyì. Sìḡwirfá aḡpì apimì ríá nìnírì peyarìḡpì anìḡ miní peyiníárìní.” ríagfá

4 áamá áminá 24 imónìḡfá e nìḡweaxa pugfáwa tñní dñḡf tñḡf imónìḡfá waú waú awa tñní Gorìxo íkwianḡwínámì ḡweaḡe nupfínìmearo omì yayí nìwiróná re nìra ugíawixìní, “E imónìní. Omì seáyì e oumeaneyì.” ríagfá

5 siá íkwianḡwínámì dánì maḡf bá re rìníḡnìḡnì, “Ámá Gorìxomì xínáíwayfínénìḡf nìmónìro omìḡf wiiarìḡfáyíné, sìyìkwfínìḡf imónìḡfápiayfínérani, xwérìxayfínérani, omì wáyí wiarìḡfáyíné nìyífnénì, negí Gorìxomì seáyì e umépoýì.” rìnarìḡaḡf arfá wìḡanìḡnì.

“Sipìsipí miáo apìxí nìmeanìḡoì.” rìḡfá nánìrìní.

6 Nionì maḡf xwé bì áamá ayá wí epíroyf egfáyf meanf nìrìríná rìnírì inìḡf iyakwí nìdìrorfíná rìnírì akìrìwí nìwekirfíná rìnírì yarìḡpánìḡf nerfíná re rìnarìḡaḡf arfá wìḡanìḡnì, “Negí Gorìxomì seáyì e oumeaneyì. Negí Áminá Gorìxo, eḡf eánìḡfá nìyonì seáyì e wimónìḡo rìxa neamenḡweanì.

7 Sipìsipí miáo apìxí meanì rìxa rínárìní. Apìxí meanì rìxa wé nìrónìrì ḡweanì. Ayínánì negí xwioxfyo dánì dñḡf nífá nìneainìrì yayí nerane Gorìxomì seáyì e umfeyoaaaneyì.” rarìḡaḡf arfá nìwirì wìḡanìḡnì.

8 Í oyínìrì rapìrapf awiaxí apfá xaiwí werì kíyí bì mayf eri eḡf wú —Ú ayf áamá Gorìxoyá imónìḡfáyf xwíáyo nìḡwearóná wé nìrónìro píráníḡf egfá nánì imónìḡúrìní. Ú mìnì wíagì sìḡwí nìwìnírì

9 aḡfínajo re nìrìḡnìḡnì, “Re nìrìrì ríwamìḡf eai, ‘Aiwá sipìsipí miáo apìxí meanì nánì imìxárìníáfì nánì wáf urepearìníḡyí yayí owinìní.’ nìrìrì ríwamìḡf eai.” nìnírìrì re nìrìḡnìḡnì, “Xwìyíáf apì Gorìxo rìḡf eḡaḡf nánì nepaxìḡpìrìní.” nìrìḡf

10 aḡfínajomì yayí owimìnírì nánì oyá sìkwí tñḡf e upfínìmeááná o re nìrìḡnìḡnì, “Joxì yegf axfpi xínáípwínìḡf nìmónìrai Gorìxomì omìḡf wiiarìḡwíwawì e mìnìpanì. Dìxí rìrìxímeá Jisaso seaíwapìyìḡpì fáf xìrarìḡfáyf yarìḡfápa nionì enì axfpi yarìḡfá wonì eḡaḡf nánì Gorìxomìní yayí wì. Ayf rìpì nánì rarìḡnì. ḡnì ḡñe wfá nìrókiamoranénáyf, sa Jisaso neaíwapìyìḡpì rókiamoanìrì nánì imónarìḡwá eḡaḡf nánì rarìḡnì.” nìrìḡnìḡnì.

Osí apfá wenf womì seáyì e xēḡweaḡo nánìrìní.

11 Aḡfína oxoánfagì nìwìníríná wenìḡf yánfáyf wìḡanìḡnì. Osí apfá wenf wo roḡaḡf nìwìnírì osomì seáyì e xēḡweaḡo —O re rìḡforìní, “Dñḡf uḡwirárìpaxorìní. Nepaxìḡf imónìḡpìní yarìḡorìní.” rìḡforìní. O osomì seáyì e xēḡweaḡaḡf wìḡanìḡnì. O ámáyò nìwieyírorì pírf umamorì mìxí wirì nerfíná wé rónìḡf imónìḡpìní xìxenì xídarìḡorìní.

12 Xegf sìḡwí ríá ápiáwínìḡf werì mìnìḡyo dñf mìxí ináyowa dñkìnarìḡfápi obaxí dñkìnírì eḡorìní. Xegf yoí áamá nñní majfá nìmónìmáná xewanìḡonì nìḡfá imónìḡpì xegf warárìmì eánìrì

13 rapìrapf ragfyo igfá eánìḡf wú yínìrì eḡorìní. Yoí oyá re rìníḡorìní, “Gorìxoyá Xwìyíáoyf” rìníḡorìní.

14 Aḡfínámì dánì sìmìḡf wínarìḡfáyf rapìrapf awiaxí apfá werì kíyí bì mayf imónìrì eḡf nìyínìmáná osí apfá wenfyo nìxēḡweámáná omì númì warìḡaḡf nìwìnírì

15 áamá ḡwí bì bì mónìḡfá nìyonì xopìrárí winì kirá ḡwá yinìḡpá oyá maḡfyo dánì peyeaḡaḡf wìḡanìḡnì. Ayo ainìxí wáf fáf nìxìrìrì numēḡwearì wikf Gorìxo, eḡf eánìḡfá nìyonì seáyì e wimónìḡo ayíkwí

míwóníjipi níwíwapíyiríná uraxí wainí sogwí sńjá íkwianjwí eapíníjínami xoyíkímí yarígfápa axípi winíáríní.

¹⁶ Yoí bí rípi “Míxí Ináyí Níyoní Seáyí e Wimónírí Ámíná Níyoní Seáyí e Wimónírí Enáoníyí” nírinírí xegí rapírapíyo ηwirárínírí sáíyo ηwirárínírí enagi winíjanigíní.

¹⁷ Nioní weníjé yánfáyí aníjajé wo sogwí ηweaje nírómáná apurí aní píríyo nípipíka emearíjéyo ení tńni ríaiwá re uraríjagi winíjanigíní, “Goríxo aiwá xwé imíxínípi nání níbīro awí eánípoí.”

¹⁸ Míxí ináyíyá gíwí yíyóní ero símíjé wínarígfáyo seáyí e wimónígfáyíyá gíwí yíyóní ero áamá ení eánígfáyíyá gíwí yíyóní ero osíyíyá gíwí yíyóní ero osíyo seáyí e xenweáfáyíyá gíwí yíyóní ero áamá xínáíwáníjé nímoníro omíjé wíiarígfáyíraní, wíjé omíjíní yarígfáyíraní, áamá síyíkwíníjé imónígfáyíraní, áamá xwéríxa imónígfáyíraní, nínyíyá gíwí yíyóní ero epírí nání awí eánípoí.” Iníyo ríaiwá e uraríjagi winíjanigíní.

¹⁹ Weníjé éáyí winíjanigíní. Nanwo tńni míxí ináyí xwíárímí ηweagfáyí tńni wíjé símíjé wínarígfáyí tńni nawíní awí neáníro osí apíá wenómí seáyí e xenweanómí tńni o xegí símíjé wínarígfáyo tńni míxí wianíro nání awí eánáríníjagí níwinírí winíjanigíní.

²⁰ Nanwomí fá níxíráríro mímoní wía rókiamoaríjómí —O nanwoyá néní tńjé imóníjípímí dání emímí neríná áamá nanwoyá ípíríá eánírí nanwoyá xopaikígí imóníjípí yayí níwíro egfáyo yapí wíwapíyíjoríní. Omí ení fá níxíráríro awaú síní síjé enáná ípí rírómíxíjé ríá ápiáwí sńjá sarípá ríníjípí tńni wearíjéwámí mamówáríagí winíjanigíní.

²¹ Wíníyo ení osomí seáyí e xenweano kirá xegí maníyo dání peyaaríjépa tńni pípíkímí yaráná iní níni níbímíro wíjé gíwí yíyóní neríná agwí ímí uyáríagí winíjanigíní.

20

Seteno xwiogwí 1,000 apímí gwí ηweaní náníríní.

¹ Nioní weníjé yánfáyí winíjanigíní. Aníjajé wo xegí wéyo siríríkí yoparí bí mímoníjéyí nání kípi fá xírírí senfá wírí fá xírírí nemáná anínamí dání weaparíjagi winíjanigíní.

²⁻³ Aníjajo iwí xwéomí —O sídíré eníná ηweagí axoríní. Obo axo Setenoríní. Omí fá níxerí xwiogwí 1,000 múronfá nání gwí níyárírí siríríkí yoparí bí mímoníjéyímí nímoaimáná maní éde ówaní níyárímáná síkí bí símímajíó nání íkwíaríragí winíjanigíní. Xwiogwí 1,000 apí pwearíná áamá gwí bí bí mónígfáyo yapí níwíwapíyípa éwinígínírí óf ayímí ηwiráríagí winíjanigíní. E nerí aí xwiogwí apí ríxa múróáná axíná onímíapí éwinígínírí óf ayímí dání wíkwíowáríníáríní.

⁴ Nioní weníjé yánfáyí winíjanigíní. Míxí ináyíyá síá íkwianjwí wí síjé níwinírí ayo wa áamáyo wíeyíropíríá nání rípeaaríníjowa éf ηweanagí níwinírí áamá xwíyíá Goríxoyá fá xíríro Jisaso nání aníjé míní áwaní uríro neróná wíwaníjéyí míjé wináná síjé míjé wákwígíyí —Ayí síní xwíárímí níηwearóná nanwomí tńni xegí xopaikígí imíxíníjípímí tńni yayí níwípa ero nanwo nání ípíríá wíjé mímayorání, wéyorání, meánípa ero egfáyíríní. Ayíyá díjéyo síjé níwiníríná rípi éagí winíjanigíní. Ámí síjé nero xwiogwí 1,000 apímí áamáyo Kiraiso tńni nawíní umenweanagí winíjanigíní.

⁵ Iwamfó áamá ámi sñjé nero wiápínimeapírífápi, ayí apíríní. Pegfá wíníyí ayí íná m+wiápínimeáagfá wíníñanigíní. Xwiogwí 1,000 apí ríxa nípwemáná enáná wiápínimeáagfá wíníñanigíní.

⁶ Áamá pegfá iwamfó sñjé nero wiápínimeáfáyí tñní aní nawíní wiápínimeapírífá gíyí gíyí yayí owiníní. Ayí áamá Goríxoyá imónígfáyí enagfá nání oyá dñjé tñní yayí winípaxíyíríní. Ayí Goríxo áamá sipíyí ríá xwérími ikáraná ayí tñní nawíní rñníñjé Ámi bí Pepírífápiyí rñníñjépi m+meá Goríxo tñní Kiraiso tñní awaúyá apaxípáníñjé imónígfáwa yarígíapa nero awaú ñweagfíe ananí nípáwiro Kiraiso tñní nawíní nññwearo xwiogwí 1,000 apí múroaríná áamáyo umenñweapírífá enagí nání raríñjíní.

Setenomi migf nñwimixírí xopírárí wiáríñjé náníríní.

⁷ Xwiogwí 1,000 apí ríxa nípwemáná enáná siríríkí Seteno gwí ñweañyími dání wíkwíowáráná

⁸ o nípyearí áamá gwí bí bí mónígfá xwíá rírí nírímíní ami gími ñweagfáyo —Ayí áamá Gokíyí rñníñjéyí tñní Megokíyí rñníñjéyí tñní ayíríní. Ayo Seteno yapí owíwapíyímínírí nemerí áamá Goríxoyá imónígfáyí tñní m+ixí inaníro nání ayo awí neaemeríná áamá o awí eaeméyí rawírawá imaní e iníkí e weníyí yapí xixení imónípírífáriní.

⁹ Míxí obaxí ayí xwíárími ayoxí xwé íkwíañwíníñjé eapíníñe nání nñyiro ayí tñní m+ixí oinaneyíníro añjé Goríxo dñjé síxí uyíñjépipímí —E xegf áamá imónígfáyí ñweagfíeríní. E awí mudfímóáná re éagí wíníñanigíní. Ríá aññnami dání nñpiérónapírí ayo ríá nowáríagí wíníñanigíní.

¹⁰ Ayo ríxa ríá náná obo, ayo yapí wíwapíyaríñomi íá nñxero ipí rírómíxíñjé ríá ápiáwí sñjé sarípái rñníñjépi tñní wearíñjéwámí —E nanjwo tñní mimóní wfá rókiamoago tñní awaú xámí moaigfíe omí ení axí e nawíní ñweáfíríxínírí moaíagfá wíníñanigíní. E íkwáwíyiraní, áríwíyiraní, kíkífá bí mepa nero rñníñjé aníñjé winíníáríní.

Goríxo áamáyo eyeyírómf enj náníríní.

¹¹ Nioní weníñjé yánfáyí m+ixí ináyíyá síá íkwíañwí apfá wenjé xwé wína nñwínírí anamí éf ñweañoyá sñmímanje dání xwíárí tñní aññna tñní nñní peá unáríagí nání ámi sñjwí bí m+winípaxí imóníñagí nñwínírí

¹² weníñjé éáyí wíníñanigíní. Áamá pegfáyí síyíkwíñíñjé imónígfápiaraní, mamadíríxaraní, íkwíañwíními agwíríwámíní ronagfá wínaríná bíkwíyí nñparíro íkwí ámi wína, áamá dñjé nñyímíñjé meapírífa nání yoí ñwiráríníñjéna ení nñparíro pegfá ayí síní sñjé neróná yagfápi tñní xixení xwíyífá umeárímínírí nání apí nání bíkwíyo ñwiráríníñjéyo dání íá rírómí nerí xixení xwíyífá umeáríagí wíníñanigíní.

¹³ Áamá pegfá rawírawáyo nñnamíro wegíyírání, pegfá píyíñjé síwí añjé e —E pepírífa nání Píyoyí rñníñjépi tñjé eríní. E ugíyírání, nñní íkwíañwí Goríxo éf ñweañína tñjé e báná wígf yagfápi tñní xixení xwíyífá umeáríagí wíníñanigíní.

¹⁴ Pepírífa nání Píyoyí rñníñjépi, píyíñjé síwí añjéyo ñweagfáyo nñmearí ipí rírómíxíñjé ríá wearíñe —E Goríxo xwíyífá umeárífípímí dání rñníñjé winíníferíní. E moaíagí wíníñanigíní.

¹⁵ Xwíyífá numeáríríná íkwí áamá dñjé nñyímíñjé meapírífa nání yoí ñwiráríníñjémi gíyí gíyí anamí yoí mññwiráríníñjé nñwíníríná ayo íá nñxero ipí rírómíxíñjé ríá wearíñjéwámí moaíagfá wíníñanigíní.

21

An̄j̄ s̄in̄j̄na t̄n̄i xw̄fá s̄in̄j̄r̄i t̄n̄i nán̄ir̄in̄i.

¹ Nion̄i wen̄in̄j̄ éáȳf̄ w̄in̄in̄jan̄iḡin̄i. An̄j̄ s̄in̄j̄f̄ w̄ina t̄n̄i xw̄fá s̄in̄j̄f̄ w̄ir̄i t̄n̄i r̄ixa nimón̄in̄j̄aḡi w̄in̄in̄jan̄iḡin̄i. An̄j̄ xám̄in̄j̄na t̄n̄i xw̄fá xám̄in̄j̄r̄i t̄n̄i r̄ixa an̄ipá imón̄in̄j̄aḡi nán̄i an̄j̄ s̄in̄j̄na t̄n̄i xw̄fá s̄in̄j̄r̄i t̄n̄i imón̄in̄j̄aḡi w̄in̄in̄jan̄iḡin̄i. Raw̄irawá ámi mir̄iwon̄j̄aḡi n̄iw̄in̄ir̄i

² wen̄in̄j̄f̄ yán̄fáȳf̄ an̄j̄ ŋw̄fá Gor̄ixoyápi —Ap̄i Jerusarem̄i S̄in̄j̄piyi r̄in̄in̄j̄p̄ir̄in̄i. Ap̄i ap̄ix̄f̄ ox̄f̄ meán̄im̄in̄r̄fná okiȳfá inar̄iḡfápa ax̄f̄p̄i éin̄j̄f̄ nin̄imáná an̄fnam̄i Gor̄ixo t̄f̄e dán̄i weapar̄in̄j̄aḡi w̄in̄in̄jan̄iḡin̄i.

³ S̄in̄j̄w̄f̄ e n̄iw̄in̄ir̄i man̄j̄f̄ bá íkwian̄j̄w̄fnam̄i t̄n̄j̄f̄ e dán̄i n̄ir̄in̄r̄fná en̄j̄f̄ t̄n̄i re r̄inar̄in̄j̄aḡi ar̄fá w̄in̄jan̄iḡin̄i, “Ar̄fá épyoi. Gor̄ixo ŋweaar̄in̄j̄e agw̄i r̄ixa áamá t̄n̄i naw̄in̄i imón̄in̄i. O aȳf̄ t̄n̄i naw̄in̄i n̄in̄j̄wearóná áamá x̄f̄oyá xeḡf̄ imón̄ip̄r̄fár̄in̄i. Xewan̄in̄j̄o en̄i wiḡf̄ Ŋw̄fáao nimón̄ir̄i aȳf̄ t̄n̄i naw̄in̄i n̄in̄j̄wearóná

⁴ am̄ip̄i d̄in̄j̄f̄ sip̄i wiar̄in̄j̄p̄i xórór̄f̄ n̄iw̄iir̄i nán̄i wiḡf̄ s̄in̄j̄w̄ir̄ix̄f̄ weapar̄iḡfápi kw̄ikw̄r̄im̄f̄ n̄iw̄ir̄in̄j̄f̄ w̄iaḡi nán̄i áamá pero ámix̄fá ero ŋw̄f̄ earo r̄in̄in̄j̄f̄ win̄iro yaḡfápi ámi bi mepa ep̄r̄fár̄in̄i. Xám̄i e yaḡfá ap̄i r̄ixa r̄iná dán̄i an̄in̄j̄fn̄i xw̄fá iwéaḡi nán̄i ámi ax̄f̄p̄i w̄i ep̄r̄fáman̄i.” rar̄in̄j̄aḡi ar̄fá w̄in̄jan̄iḡin̄i.

⁵ Íkwian̄j̄w̄fnam̄i éf̄ ŋwean̄j̄o re r̄in̄in̄iḡin̄i, “Ar̄fá ei. Nion̄i am̄ip̄i n̄ip̄in̄i ámi s̄in̄j̄f̄ im̄ixár̄fár̄in̄i.” n̄ir̄ir̄i re n̄ir̄in̄in̄iḡin̄i, “Xw̄iȳfá nion̄i rar̄in̄j̄ap̄i nepax̄in̄j̄f̄ imón̄ir̄i áamá d̄in̄j̄f̄ w̄ikw̄fropax̄f̄ imón̄ir̄i en̄j̄aḡi nán̄i jox̄i r̄fwam̄in̄j̄f̄ eāf̄.” n̄in̄ir̄ir̄i

⁶ re n̄ir̄in̄in̄iḡin̄i, “Am̄ip̄i nion̄i ‘E imón̄f̄w̄in̄iḡin̄i.’ yaiw̄in̄ap̄i r̄ixar̄in̄i. Nion̄i s̄in̄j̄á p̄ir̄f̄ t̄in̄j̄wean̄j̄fn̄in̄j̄f̄ ner̄i nán̄i iwam̄f̄o imón̄ir̄i yoparf̄ e nán̄i imón̄ir̄i mé an̄in̄j̄f̄ imón̄in̄j̄in̄i. Iniiḡf̄ nán̄i gw̄fn̄f̄ yeáȳf̄ w̄if̄ ḡiȳf̄ ḡiyo iniiḡf̄ d̄in̄j̄f̄ n̄iȳm̄in̄j̄f̄ meap̄r̄fá nán̄i s̄im̄in̄j̄f̄ meaar̄in̄j̄úm̄i dán̄i anan̄i niwir̄i m̄in̄i wim̄fár̄in̄i.” n̄in̄ir̄ir̄i

⁷ re n̄ir̄in̄in̄iḡin̄i, “Áamá nion̄i an̄in̄j̄f̄ íá n̄in̄ix̄ir̄iróná nion̄i t̄n̄i s̄m̄f̄ t̄n̄i inar̄in̄j̄w̄áyo xop̄ir̄ár̄fn̄in̄j̄f̄ w̄ifá ḡiȳf̄ ḡiyo nion̄i r̄fá ap̄i n̄ip̄in̄i n̄iw̄iir̄fná Ŋw̄fá aȳf̄yáon̄i imón̄ir̄i aȳf̄ en̄i ḡf̄ n̄iaiw̄f̄ imón̄iro ep̄r̄fár̄in̄i.

⁸ E ner̄i aí íkw̄fkw̄fá imón̄iḡfáȳf̄ t̄n̄i nion̄i d̄in̄j̄f̄ n̄in̄ikw̄f̄roro aí ámi peá n̄imoḡfáȳf̄ t̄n̄i áamá xw̄ir̄fá wian̄ipax̄f̄ imón̄in̄j̄p̄i yar̄iḡfáȳf̄ t̄n̄i p̄ik̄ixw̄ir̄f̄o yar̄iḡfáȳf̄ t̄n̄i f̄w̄f̄ inar̄iḡfáȳf̄ t̄n̄i ayáf̄ yar̄iḡfáȳf̄ t̄n̄i wiḡf̄ ŋw̄fáap̄im̄i f̄á n̄ix̄ir̄iro d̄in̄j̄f̄ n̄ikw̄f̄roro p̄irán̄in̄j̄f̄ mear̄iḡfáȳf̄ t̄n̄i yap̄f̄ rar̄iḡfá n̄fn̄iȳf̄ t̄n̄i wiḡf̄ p̄ir̄f̄ mamón̄ip̄r̄f̄e —E ip̄i r̄r̄óm̄ix̄in̄j̄f̄ s̄in̄j̄á sar̄ipáyo dán̄i r̄fá ápiáw̄f̄ an̄in̄j̄f̄ wear̄in̄jer̄in̄i. Aȳf̄ e an̄in̄j̄f̄ wep̄r̄fá en̄j̄aḡi nán̄i r̄fn̄in̄j̄f̄ Ámi bi Pep̄r̄fápiyi r̄in̄in̄j̄p̄i x̄ixen̄i meap̄r̄fár̄in̄i.” n̄ir̄in̄in̄iḡin̄i.

An̄j̄ Jerusarem̄i s̄in̄j̄p̄i nán̄ir̄in̄i.

⁹ An̄fnaj̄f̄ wé w̄f̄úm̄i d̄anj̄f̄ waú awa p̄irer̄ix̄f̄ wé w̄f̄úm̄i d̄anj̄f̄ waú ayo xean̄in̄j̄f̄ yoparf̄ wé w̄f̄úm̄i d̄anj̄f̄ waú in̄in̄jáná x̄ir̄iḡfáwa wo n̄ibir̄i re n̄ir̄in̄in̄iḡin̄i, “Eini. Ap̄ix̄f̄ sip̄isip̄f̄ miáo mean̄i s̄iwá osim̄in̄i.” n̄in̄ir̄ir̄i

¹⁰⁻¹¹ Gor̄ixoyá kw̄iȳf̄p̄i n̄ix̄ixéróná an̄fnajo d̄fw̄f̄ m̄in̄j̄f̄ sepiá roñf̄ bim̄i nán̄i n̄imeám̄i n̄in̄iyir̄i an̄j̄ ŋw̄fá x̄f̄oyápi, Jerusarem̄iyi r̄in̄in̄j̄p̄i an̄fnam̄i Gor̄ixo t̄f̄e dán̄i x̄ix̄f̄eá x̄f̄o inar̄in̄j̄p̄i t̄n̄i naw̄in̄i weapar̄fná s̄iwá níaḡi w̄in̄in̄jan̄iḡin̄i. Xw̄in̄fá an̄j̄ ap̄i ean̄j̄p̄i s̄in̄j̄á awiáx̄f̄ n̄igw̄f̄ xwé roñf̄p̄i xw̄in̄fá eaar̄in̄j̄pa ean̄j̄aḡi n̄iw̄in̄ir̄i s̄in̄j̄á awiáx̄f̄ jas̄ipái r̄in̄in̄j̄p̄i r̄ir̄imá ón̄in̄j̄pa ónar̄in̄j̄aḡi w̄in̄in̄jan̄iḡin̄i.

¹²⁻¹³ An̄j̄ ap̄im̄i n̄ip̄im̄in̄i s̄in̄j̄á t̄n̄i ákin̄j̄á aga seáȳf̄ émi eán̄in̄j̄aḡi n̄iw̄in̄ir̄i ákin̄j̄á ap̄im̄i f̄w̄i wé w̄úkaú s̄ikw̄f̄ waú in̄in̄j̄aḡi n̄iw̄in̄ir̄i ákin̄j̄á sogw̄f̄

xemónapariniñmíni imixiniñpimi dání fwí wiyáú wiyi ininagí winiri ákinjá sogwí weariniñmíni imixiniñpimi dání eni fwí wiyáú wiyi ininagí winiri midáni midáni eni fwí wiyáú wiyi ininagí winiri nerí ayo bimi bimi aníñají xixeni awí mearonagí nínwiniri Isireriyíyá xiáwo íriñowa wé wúkaú síkwí waú imónigíáwayá yofí fwí bimi bimi niyoní wo woyá yofí eáninagí wininaganíni.

14 Sínjá tñni ákinjá nearíñá iwamíto nitiwayirori tñniñyó —Ayí sínjá wé wúkaú síkwí waú xámi weníyirini. Ayo sipísipí miáoyá wáf wurimeíagí wé wúkaú síkwí waú imónigíáwayá yofí sínjá ayí ayimí xixeni eáninagí wininaganíni.

15 Aníñají nioni xwiyíá nírío xoyíwá iwamíto yarigíá sínjá gorí tñni imixiniñyí aní apimi tñni ákinjáyo tñni fwíyo tñni iwamíto néra uní nání fá xiriñagí wininaganíni.

16 Aní apiyá miwí imóniní biaú biaú nípini xixeni imóninípirini. Sepiá miwí midimídáni imóninípi axípi imóninípirini. Aníñajo rixá iwamíto yarigíáyí tñni iwamíto yaríñá aní api xegí sepiá éipi 12,000 imóninagí nínwiniri sepiá ení ákinjá xwápiyi nimixíga punípi tñni sepiá ení yegí nimixíga nípeyirí pñni wiárininípi tñni nípini axípi 12,000 imóninagí nínwiniri

17 aníñajo aní apiyá ákinjá iwamíto neríñá xegí sepiá níróga nípeyirí pñni wiáriníñe imóninípi 144 mita enagí wininaganíni. Aníñajo iwamíto neríñá ámá iwamíto yarigíáyí tñni eníñiníni.

18 Ákinjá sínjá awíaxí jasípáí riniñpí tñni níkkíróga nípeyirí eániri aní nápi sínjá gorí tñni miriniñagí nání girasíniñ rirímá ókiáriniri enagí wininaganíni.

19 Sínjá ákinjá nearíñá iwamíto nitiwayirori tñniñwé wúkaú síkwí waú xámi wenípi sínjá awíaxí nígwí xwé roñí wíyí wíyo dání tñni naní oimóniri didairí ininagí wininaganíni. Sínjá iwamíto nitiwayirori tñniñyí wiyi sínjá jasípáí riniñyirini. Ámi wiyi onagwá wení sapaíyí riniñyirini. Ámi wiyi apíá wení agetáí riniñyirini. Ámi wiyi sowí ininí emeráí riniñyirini.

20 Ámi wiyi sadonikísíyí riniñyirini. Ámi wiyi ayíá ríñí konirianíyí riniñyirini. Ámi wiyi siyó ríñí kirisoraitíyí riniñyirini. Ámi wiyi sowí xegí bí ininí beriríyí riniñyirini. Ámi wiyi siyó xegí bí ríñí topasíyí riniñyirini. Ámi wiyi kirisopírasíyí riniñyirini. Ámi wiyi onagwá wení jaiasiníyí riniñyirini. Yoparíyí mipíyí moní ametisíyí riniñyirini.

21 Ákinjá ówaní wé wúkaú síkwí waú eníyí ayí urípo apíá wení nígwí xwé roñí wé wúkaú síkwí waú ayíriní. Winani winani urípo ná woni tñni imixiniñyirini. Aní apiyá óyí sínjá gorí tñni imixiniñ enagí nání girasíniñ rirímá ókiníyirini.

22 Aní apimi dání aní Goríxo nání ridíyowá nero seáyí e umearigíá wiwá miriniñagí mwininaganíni. Ayí rípi nánirini. Áminá Goríxo, ení eánigíá niyoní seáyí e wimóninjo tñni sipísipí miáo tñni aiwaninowau aniní e niñweari aní iwániní miriniñagí nání wiwá nimirínáyí, ná mayí imónipaxí enagí nání mimiriniñagí wininaganíni.

23 Goríxo xewaninjo xixíeá inariniñpí wfá aní apimi okímixiri sipísipí miáo apimi uyíwíniñ yamorí enagí nání sogwíraní, emáraní, apimi wfá omixiní nání ná mayíriní.

24 Wfá aní apimi dání oníníapi aní apimíni wóniníámani. Ámá gwí bí bí mónigíá wfá api oníñe niñwearo wigí yarigíápi epírfáriní. Míxí ináyí xwíárimí ñweagíáyí wigí amípi ayá tñniñpí nímeámí nuro aní apimi

11 Ámá sípínì imìxarìgíáyí xe axípi sípínì nimìxa uro ámá sípí neróná s'wí yapí yarìgíáyí xe axípi sípí néra uro ámá wé rónìhípì yarìgíáyí xe axípi wé rónìhípì néra uro 'Gorìxo wimónarìhípì éimìgìnhípì.' yaiwiarìgíáyí xe axípi néra uro éfírxìnhípì." nìrìhìnhìgìnhípì.

12 Jisaso "Aríá eì." nìnhìrìrì re nìrìhìnhìgìnhípì, "Nionì seaímeámíá nánì aḡwì ayorìnhípì. Nionì nìbìrì nìseaímearìná ámá wigí yarìgíápì tìnhípì xìxenì pírí umamómì nánì íá nìxìrìmì bìmíárhìnhípì.

13 Nionì s'íhípì pírí tìhìweaḡhìnhípì nimónìrì anìhípì miní ḡweaḡáonì rarìhìnhípì. Iwamíó wí e dánì imónìrì yoparí wí e nánì imónìrì eḡáonìmanì. Iwamíó imónìhìe dánì anìhípì s'nhì ḡweaḡì yoparí imónìnhìe anìhípì s'nhì ḡweaḡì emíáonìrìnhípì." nìrìhìnhìgìnhípì.

14 Ámá sipìsipì miáomì d'nhípì nìwìkwírorìhìpìmi dánì wigí rapìrapì oyá ragíyo igíánìhípì eagíáyí, ayí ík'fá d'nhípì nìyìmhìhípì imónìpíríána danìpaxí imónìro aḡhìpìmi íwíyo páwìpaxí imónìro eḡagíá nánì yayí Gorìxoyá d'nhípì tìnhípì winìpaxíyírhìnhípì.

15 E nerì aí apìmi b'fariwámì ḡweagíáyí tìyí yarìgíáyírhìnhípì. S'wínìhípì nimónìrì ero ayáí ero íwí inìro pìkìxwìr'íó ero wigí ḡw'ápìmi íá nìxìrìro meḡweaḡo "Yapí oraneyì." nìwimónìro yapìsìxì rìro yarìgíáyírhìnhípì.

16 "Nionì, Jisasonì s'iyìk' nionìyá aḡf' apì apìmi dánì imónìgíáyí amìpì apì nìp'nhìpì nánì nìj'fá imónìpírì nánì g'f' aḡhìnaḡo áwanḡf' osearìnhìrì urowárenap'fárhìnhípì. Mìx'f' ináyí Depitoyá xw'fá piaxíyo dánì iwiaronḡáonì, ayí nionìrìnhípì. S'nhì ímiáonì, ayí nionìrìnhípì." rìhìnhìgìnhípì.

17 Kwíy'f'pì tìnhípì sipìsipì miáo apìxìf' meaníapì tìnhípì "Beì." rarìhìnhípì. Xw'iy'fá rìpì íá roarìná ar'fá wífá g'iy'f' g'iy'f' enì "Beì." r'f'f'rxìnhípì. Ámá inìg'f' nánì gw'f'nhìpì yeáyí nìwìro "Inìg'f' d'nhípì nìyìmhìhípì imónìpírì nánì imónìhìúmi dánì niwìrì onìmhìnhípì." yaiwífá g'iy'f' g'iy'f' ananì nìbìro onìpoyì.

18 Xw'iy'fá b'kw'f' rìpìmi w'fá nìrókiamónìrì eánìhìpì íá roarìná ar'fá wífá g'iy'f' g'iy'f'né ar'fá j'iyìk'f' nìseaorì re osearìmhìnhípì, "Ámá wiy'f'né xw'iy'fá rìpìmi ámi b'f' tìnhípì gw'f' nìmori nìrìr'f'nháyí, xeanìhípì b'kw'f' rìpìmi eánìhìpì Gorìxo e éfáy'f'né seaìkárìnhìfárhìnhípì.

19 Wiy'f'né xw'iy'fá b'kw'f' rìpìmi w'fá nìrókiamónìrì eánìhìpì rìt'f' ner'f'nháyí, e éfáy'f'né Gorìxo ík'fá d'nhípì nìyìmhìhípì imónìpírì dananìro éfánamì m'ìdanìpa oépoyìnhìrì pírí searakìrì aḡf' ḡw'ápìmi ḡweanìro éfápìmi m'ìpáwìpa oépoyìnhìrì pírí searakìrì nerì seawárhìnhìfárhìnhípì." osearìmhìnhípì.

20 Xw'iy'fá rìpì áwanḡf' rarìhìnhìpì "Nepa nìbìmhìfá nánì aḡwì e imónìnhìpì." rarìnhìpì. "Oyì, e imónìw'nhìgìnhìpì." nimónarìnhìpì. Ámìná Jisasoxì rìxa b'f'f'rxìnhìpì.

21 Ámá nìy'f'nhìpì Ámìná Jisaso ayá osearìmhìxìnhìpì. Apìrìnhìpì.